

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000282360

~~Handwritten scribble~~

~~Handwritten scribble~~

ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
ἐν Ἀδωνείῳ τῆς 7 ἑπιοῦ
1881

~~Handwritten scribble~~

ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
ἐν Ἀδωνείῳ

Handwritten mark

Handwritten mark

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΛΛΑ.

Αρ. εισ. 175 2000

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

ΠΕΡΙ

ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.

ΠΕΡΙ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΥΛΗΣ, ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ, ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΩΝ,
ΣΤΑΘΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ,

ΠΕΡΙ

ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ,
ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ.

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΛΛΑ.

.....
ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.
.....

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἐρμού, ἀρ.θ. 212).

.....
1864.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ίδοι τι ἐγράφομεν πρὸ δέκα πέντε ἐτῶν, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐξεδίωκαμεν τὸ παρὸν ἱγχειρίδιον.

« Κατέστη ἤδη ἀναμφισβήτητον ὅτι ψευδὴς ἦτον ἡ ἰδέα ἐκείνων, »
» οἵτινες ἐθειώρουν τὸ ἐμπόριον ὡς ἀπλοῦν ἐμπειρικὸν ἐπάγγελμα
» ἀνεπίδεκτον οὐδὲ χρῆζον σπουδαίας μελέτης καὶ ἐπιστημοσύνης,
» προαγόμενον δὲ μόνον διὰ τῆς εὐνοίας τῆς τύχης. Τὰ παραδείγματα
» ἀνθρώπων τινῶν ἀμαθῶν, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐμπορίου τυχαίως πλουτι-
» σάντων, ἐνίσχουν δυστυχῶς τὴν τοιαύτην ἀπάτην, δικαιολογουμέ-
» νην ἴσως ἀπὸ τὸν τότε στενὸν κύκλον καὶ τὴν ἀπλότητα τῶν ἐμπο-
» ρικῶν σχέσεων καὶ συναλλαγῶν.

» Ἀλλ' ἀφοῦ διὰ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ τὸ ἐμπόριον ἀνεδείχθη
» ὁ ἰσχυρότερος κοινωνικὸς δεσμὸς, δι' οὗ τὰ ἔθνη συνεδέθησαν καὶ
» ἀμοιβαίως ἐσχετίσθησαν, ἀφοῦ αἱ νεώτεραι κοσμογραφικαὶ καὶ ἐπι-
» στημονικαὶ ἀνακαλύψεις ἀνέπτυξαν καὶ ἐπολλαπλασίασαν τὰς ἐμ-
» πορικὰς σχέσεις, τὸ ἐμπόριον ἀποκατέστη ἀντικείμενον ἐπιστήμης
» ἐντελοῦς καὶ ἐκτεταμένης.

» Διὰ τῆς σπουδῆς καὶ μελέτης τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἐπιστή-
» μης ταύτης συγκροτοῦνται σήμερον οἱ ἀληθεῖς ἐμποροὶ τῆς Δυτικῆς
» Εὐρώπης. Οὐδεὶς ἐλπίζει πλέον νὰ εὐδοκιμήσῃ διὰ τῶν περιορισμέ-
» νων καὶ ἀτελῶν ἐμπειρικῶν γνώσεων, τὰς ὁποίας μόνον διὰ τῆς
» πρακτικῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του δύναται νὰ συλλέξῃ.
» Ἐκαστος δὲ συναισθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ σπουδάσῃ τὴν γεωγρα-
» φίαν, τὴν ἐμπορικὴν ἱστορίαν, τὴν στατιστικὴν, τὴν γλῶσσαν, καὶ
» τὰ ποικίλα προϊόντα τῶν διαφόρων ἑπικρατειῶν, μεθ' ὧν πρόκειται
» νὰ ἐμπορευθῇ ἕκαστος ἀναγνωρίζει ἐπίσης ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἦναι
» ἄμοιρος τῶν νομικῶν διατάξεων, αἵτινες κανονίζουν τὰς ἐμπορικὰς
» σχέσεις καὶ συναλλαγὰς, οὐδὲ τῶν ἐμπορικῶν συνθηθεῶν, μέτρων,
» σταθμῶν καὶ νομισμάτων τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν ἀγορῶν.

» Συγγράμματα λοιπόν ἄξια λόγου περὶ τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ
 » ἐμπορίου πραγματευόμενα ἐδημοσιεύθησαν ἀφ' ἑνὸς καθ' ἕλην τὴν
 » Εὐρώπην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς συστάσεως εἰδι-
 » κῶν Ἐμπορικῶν Σχολείων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν μελλόντων νὰ δια-
 » τρέξωσι τὸ ἐμπορικὸν στάδιον· τοιαῦτα δὲ ἐπιτυχῶς ἐσυστήθησαν
 » κατὰ τε τὴν Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν.

» Ἀλλ' ἡμεῖς, μολονότι εἴμεθα ὁ ἐμπορικώτερος τῆς Μεσογείου λαὸς,
 » ἔχι μόνον τοιούτων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων στερούμεθα, ἀλλ'
 » οὐδὲ πρόχειρόν τι ἐμπορικὸν βιβλίον ἔχομεν πρὸς λύσιν τῶν καθ' ἑκά-
 » στην στιγμὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας μας παρουσιαζομένων ζη-
 » τημάτων καὶ ἀποριῶν. »

Δυστυχῶς καὶ σήμερον μετὰ τόσων ἐτῶν παρέλευσιν τῶν ἐμπορικῶν
 γνώσεων ἢ σπουδῆ, καὶ ἡ ἐμπορικὴ ἐν γένει ἐκπαίδευσις εἰς τὴν αὐτὴν
 νηπιώδη κατάστασιν μένουσι παρ' ἡμῖν.

Πρὸς καταρτισμὸν ἐμπόρων ἢ σπουδῆ τοῦ παρόντος βιβλίου βεβαίως
 δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς ἡμῶν κυρίως ἦτο νὰ θέσωμεν εἰς
 χεῖρας τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας βιβλίον πρόχειρον, ὅπως διὰ τῆς μελέ-
 τῆς αὐτοῦ δύνανται νὰ μορφώνωνται βοηθοὶ ἱκανοὶ ἐμπορικῶν κατα-
 στημάτων, καθόσον τὰ καθ' ἕλην τὴν ὑφήλιον ἐμπορευόμενα ἤδη Ἑλ-
 ληνικὰ καταστήματα παρέχουσιν εἰς τοὺς διὰ τῶν ἀναγκαίων προ-
 καταρκτικῶν ἐμπορικῶν γνώσεων κατηρτισμένους νέους ἡμῶν στάδιον
 εὐρὸν πρόοδου καὶ ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως.

Τὸ μέγα τοῦτο στάδιον δυστυχῶς παραμελεῖται, καὶ οἱ νέοι τῆς
 ἐλευθέρας Ἑλλάδος προτιμῶσι τὸν μικρὸν καὶ περιορισμένον καὶ ἀβέ-
 βαιον κύκλον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, παραγνωρίζοντες τὸν προορι-
 σμὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἥτις καθ' ἕλας τὰς ἱστορικὰς ἐποχὰς εἰς
 τὸ ἐμπορικὸν στάδιον ἰδίως διεκρίθη, ἀναπτύξασα ἐν αὐτῷ ἅπασαν
 τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ἀγγίνοιαν αὐτῆς, προτερήματα ἅτινα σκοπίμως
 καὶ καταλλήλως διευθυνόμενα ὑπόσχομαι βεβαίαν καὶ εἰς τὸ μέλλον
 τὴν ἐθνικὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν.

Ὅταν πραγματευθῶμεν ἰδίως περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου θέλομεν
 ἀναπτύξει τὸ θέμα τοῦτο, καὶ θέλομεν καταδείξει τὰ ἐλαττώματα
 τῆς ἄγχι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἐκπαίδευσως, ἧς τὰ ἀποτελέσματα ἴδον ἐκ
 τοῦ πλησίον ὅτε, ὡς πλεονεξούσις τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως μετέβην
 πρὸ ἑνὸς ἔτους εἰς Ἀθήνας.

Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου πρὸ πολλοῦ ἐξηντλήθη, πανταχόθεν δὲ μοι ὑπέδειξαν τὴν ἀνάγκην δευτέρας ἐκδόσεως. Ὅθεν ἐπεξεργασθεὶς τὸ βιβλίον καθ' ὅλα του τὰ μέρη, καὶ συναρμολογήσας αὐτὸ συμφώνως μὲ τὰς τελευταίας στατιστικὰς πληροφορίας καὶ τὰ νεώτερα ἐμπορικὰ συμβεβηκότα ἐκδίδω αὐτὸ ἐκ δευτέρου ὅσον οἶον τε συμπεπληρωμένον, εὐελπὶς ὅτι θέλει ἀναφανῆ ὠφέλιμον εἰς τὴν ἀσπαζομένην τὸ ἐμπορικὸν στάδιον Ἑλληνικὴν νεολαίαν.

Ἐν Μασσαλίᾳ 1864.

» Συγγράμματα λοιπὸν ἄξια λόγου περὶ τῶν διαφορῶν κλάδων τοῦ
 » ἐμπορίου πραγματευόμενα ἐδημοσιεύθησαν ἀφ' ἑνὸς καθ' ὅλην τὴν
 » Εὐρώπην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς συστάσεως εἰδι-
 » κῶν Ἐμπορικῶν Σχολείων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν μελλόντων νὰ δια-
 » τρέξωσι τὸ ἐμπορικὸν στάδιον· τοιαῦτα δὲ ἐπιτυχῶς ἐσυστήθησαν
 » κατὰ τε τὴν Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν.

» Ἀλλ' ἡμεῖς, μολοντί εἴμεθα ὁ ἐμπορικώτερος τῆς Μεσογείου λαὸς,
 » ὄχι μόνον τοιούτων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων στερούμεθα, ἀλλ'
 » οὐδὲ πρόχειρόν τι ἐμπορικὸν βιβλίον ἔχομεν πρὸς λύσιν τῶν καθ' ἑκά-
 » στην στιγμὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας μας παρουσιαζομένων ζη-
 » τημάτων καὶ ἀποριῶν. »

Δυστυχῶς καὶ σήμερον μετὰ τῶν ἐτῶν παρέλευσιν τῶν ἐμπορικῶν
 γνώσεων ἡ σπουδὴ, καὶ ἡ ἐμπορικὴ ἐν γένει ἐκπαίδευσις εἰς τὴν αὐτὴν
 νηπιώδη κατάστασιν μένουσι παρ' ἡμῖν.

Πρὸς καταρτισμὸν ἐμπόρων ἡ σπουδὴ τοῦ παρόντος βιβλίου βεβαίως
 δὲν ἠθέλεν ἐπαρκέσει. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς ἡμῶν κυρίως ἦτο νὰ θέσωμεν εἰς
 χεῖρας τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας βιβλίον πρόχειρον, ὅπως διὰ τῆς μελέ-
 τῆς αὐτοῦ δύνανται νὰ μορφώνωνται βοηθοὶ ἱκανοὶ ἐμπορικῶν κατα-
 στημάτων, καθόσον τὰ καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον ἐμπορευόμενα ἤδη Ἑλ-
 ληνικὰ καταστήματα παρέχουσιν εἰς τοὺς διὰ τῶν ἀναγκαίων προ-
 καταρκτικῶν ἐμπορικῶν γνώσεων κατηρτισμένους νέους ἡμῶν στάδιον
 εὐρὸν προόδου καὶ ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως.

Τὸ μέγα τοῦτο στάδιον δυστυχῶς παραμελεῖται, καὶ οἱ νέοι τῆς
 ἐλευθέρως Ἑλλάδος προτιμῶσι τὸν μικρὸν καὶ περιωρισμένον καὶ ἀβέ-
 βαιον κύκλον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, παραγνωρίζοντες τὸν προορι-
 σμὸν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἣτις καθ' ὅλας τὰς ἱστορικὰς ἐποχὰς εἰς
 τὸ ἐμπορικὸν στάδιον ἰδίως διεκρίθη, ἀναπτύξασα ἐν αὐτῷ ἅπασαν
 τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ἀγγίνοιαν αὐτῆς, προτερήματα ἅτινα σκοπίμως
 καὶ καταλλήλως διευθυνόμενα ὑπόσχονται βεβαίαν καὶ εἰς τὸ μέλλον
 τὴν ἐθνικὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν.

Ὅταν πραγματευθῶμεν ἰδίως περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου θέλομεν
 ἀναπτύξει τὸ θέμα τοῦτο, καὶ θέλομεν καταδείξει τὰ ἐλαττώματα
 τῆς ἄχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδεύσεως, ἧς τὰ ἀποτελέσματα ἴδον ἐκ
 τοῦ πλησίον ὅτε ὡς πλερεξούσιος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως μετέβην
 πρὸ ἑνὸς ἔτους εἰς Ἀθήνας.

Η πρώτη έκδοσις τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου πρὸ πολλοῦ ἐξηντλήθη, πανταχόθεν δὲ μοι ὑπέδειξαν τὴν ἀνάγκην δευτέρας ἐκδόσεως. Ὅθεν ἐπεξεργασθεὶς τὸ βιβλίον καθ' ὅλα του τὰ μέρη, καὶ συναρμολογήσας αὐτὸ συμφώνως μὲ τὰς τελευταίας στατιστικὰς πληροφορίας καὶ τὰ νεώτερα ἐμπορικὰ συμβεβηκότα ἐκδίδω αὐτὸ ἐκ δευτέρου ὅσον οἶον τε συμπεπληρωμένον, εὐελπις ὅτι, θέλει ἀναφανῆ ὠφέλιμον εἰς τὴν ἀσπαζομένην τὸ ἐμπορικὸν στάδιον Ἑλληνικὴν νεολαίαν.

Ἐν Μασσαλίᾳ 1864.

.....

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ, ΚΑΙ ΤΩΝ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

*Περὶ Ἐμπορίας ἐν γένει.— Νομισμάτων.— Χρηματικῶν τραπεζῶν.
— Ἐμπορικῶν παρηγύρεων.— Ἐμπόρων.— καὶ Μεσιτῶν.*

Α'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

§. 1. *Ἀρχὴ τοῦ ἐμπορίου* — Τὸ ἐμπόριον, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, εἶναι σύγχρονον μὲ τὸν ἀνθρώπινον πολιτισμὸν, ὁμοῦ ἐγεννήθησαν καὶ ὁμοῦ προοδεύουσι· μόνον εἰς τὴν φυσικὴν καὶ νηπιώδη κατάστασιν τῶν ἀνθρώπων, ὅτε ἕκαστος ἐφρόντιζε νὰ προμηθεύηται ἐκ τῶν περικυκλούντων αὐτὸν ἀντικειμένων· τῆς φύσεως τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀναγκαῖα, τὸ ἐμπόριον ἦτον ἄγνωστον· ἀλλ' ἅμα ἡ πολιτικὴ κοινωνία ἐμορφώθη καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς διαιρέσεως τῆς ἐργασίας ἀνεγνωρίσθη, ἕκαστον ἄτομον, ἐνασχολούμενον ἀποκλειστικῶς καὶ κατὰ προτίμησιν εἰς ἰδιαιτερον ἔργον, διὰ τῆς συναλλαγῆς τοῦ περισσεύοντος προϊόντος τῆς ἐργασίας του, ἐπρομηθεύετο παρὰ τῶν ἄλλων τὰ λοιπὰ διὰ τὰς χρεῖας τοῦ ἀναγκαῖα· οὕτω δὲ ἐγεννήθησαν αἱ πρῶται ἐμπορικαὶ σχέσεις.

§. 2. *Ἀνάπτυξις τοῦ ἐμπορίου.* — Τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν γέννησιν του δὲν ἦτο βεβιαῖως εἰμὴ ἀπλῆ συναλλαγὴ φυσικῶν προϊόντων, ἔλαβεν ἐπομένως ὡς ἐκ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν κοινωνικῶν σχέσεων ἀνάλογον ἀνάπτυξιν, ὥστε ἡ σπουδὴ αὐτοῦ ἀποκατέστη εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους ἐντελής ἐπιστήμη. Ὁ ἐμπορικὸς
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ). 1.

κύκλος συμπεριλαμβάνει σήμερον ἄπειρον ἀριθμὸν ἀντικειμένων· τὸ ἐμπόριον δὲν περιορίζεται πλέον εἰς μόνον τὰ προϊόντα τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν τεχνῶν· ὅ,τι δύναται νὰ αὐξήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας ἔχει ἄμεσον ἐπιβροῆν εἰς τὴν ἐμπορικὴν πρόοδον· ἐκ τῆς ἀλληλενδέτου δὲ προόδου τῶν ἐπισημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου ἐξαρτᾶται ἐν γένει ἡ εὐημερία τῶν πολιτικῶν κοινωνιῶν.

§. 3. *Ἀντικείμενα τῆς σπουδῆς τοῦ ἐμπόρου.*—Ὡς ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν ἀντικειμένων τοῦ ἐμπορίου, ἄπειροι εἶναι καὶ αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας ὁ ἔμπορος ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ, ἰδίως δὲ ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἐμπορικὰς πηγὰς, τὴν ἐμπορικὴν ὕλην, τοὺς ἐμπορικὸς νόμους, τὰ ἐμπορικὰ μέσα καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐμπορίου.

Ἐμπορικαὶ πηγαὶ εἶναι ἡ γεωργία, τὰ μεταλλεῖα, ἡ ἀλιεῖα καὶ πρὸ πάντων αἱ ἄπειροι καὶ ποικίλαι βιομηχανικαὶ τέχναι, τὰ δὲ προϊόντα ὅλων αὐτῶν εἶναι τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἐμπορίου ἧτοι ἡ ἐμπορικὴ ὕλη.—Οἱ ἐμπορικοὶ Νόμοι συμπεριλαμβάνουν ὅλας τὰς ἀφορώσας τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς σχετικὰς μὲ αὐτὸ θεσμοθεσίας, τὴν ἐμπορικὴν νομολογίαν, τοὺς τελωνιακοὺς νόμους, καὶ τὰς ἐμπορικὰς συνθηθείας.—Ὡς μέσα ἐμπορικὰ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἡ διὰ ξηρᾶς μετακρίσεις, ἡ ναυτιλία, τὰ χρηματιστήρια, αἱ ἐμπορικαὶ πανηγύρεις καὶ ἀγοραὶ, αἱ χρηματικαὶ τράπεζαι, οἱ παραγγελιοδόχοι, οἱ μεσίται, αἱ συναλλαγματικαὶ, τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια, τὰ νομίσματα, τὰ σταθμὰ καὶ τὰ μέτρα.—Ἀποτελέσματα τέλος τοῦ ἐμπορίου εἶναι ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος, ἡ αὐξήσις τῶν εἰς κυκλοφορίαν κεφαλαίων, ἡ αὐξήσις τῶν δημοσίων ἐσόδων, ἡ εὐζωΐα τοῦ λαοῦ καὶ ἡ πρόοδος τῆς ἐθνικῆς δυνάμεως, ἧτις διὰ τοῦ ἐμπορίου δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου, ὅπερ παρατηρεῖται εἰς πολλὰ ἔθνη κατὰ τε τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους.

§. 4. *Εἶδη τοῦ ἐμπορίου.*—Τὸ ἐμπόριον δύναται νὰ διακριθῇ εἰς ἐμπόριον μέγαλον καὶ μικρὸν, εἰς ἐμπόριον ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν, εἰς ἐμπόριον πραγματειῶν, ἐμπόριον παραγγελιῶν, ἐμπόριον χρηματιστικὸν ἢ τραπεζιτικὸν, ἐμπόριον ἀσφαλειῶν, ἐμπόριον ναυτικὸν καὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας ὑποδιαιρέσεις καὶ ὀνομασίας ὡς ἐκ τοῦ τόπου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖται, π. χ. ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν, ἐμπόριον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν κ. τ. λ.

§. 5. Ἐμπόριον μέγαν καὶ μικρόν, ἔμποροι καὶ ἐργαστηριάρχαι.—Ἡ διαίρεσις τοῦ ἐμπορίου εἰς μέγαν καὶ μικρόν ἐπιφέρει καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν ἐμπόρων εἰς κυρίως ἐμπόρους ὀνομαζομένους καὶ εἰς ἐργαστηριάρχας· οἱ πρῶτοι ἀγοράζουσι τὰ διάφορα προϊόντα τῆς γεωργίας ἢ τῶν τεχνῶν εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς των, ἢ ὅπου αἱ τιμαὶ των εἶναι εὐθηνότεραι, καὶ τὰ μεταφέρουσι πρὸς πώλησιν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ζητοῦνται καὶ ὅπου ἐπομένως αἱ τιμαὶ των εἶναι ἀκριβώτεραι· οἱ δεῦτεροι ἀγοράζοντες διάφορα ἐμπορεύματα παρὰ τῶν πρώτων καὶ συχνάκις παρὰ τῶν ἰδίων παραγωγῶν, τὰ συναθροίζουσι εἰς τὰ ἐργαστήριά των, καὶ τὰ μεταπωλοῦσι εἰς μικρὰς μερίδας κατὰ τὴν ἡμερούσιον ζήτησιν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην. Ἀμφότεραι αἱ ἐμπορικαὶ αὗται τάξεις εἶναι κοινωνικῶς χρήσιμοι, καὶ ἡ μεταξὺ των διανομὴ τῆς ἐργασίας εἶναι μία ἐκ τῶν ὠφελιμωτέρων ἐφαρμογῶν τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ἐὰν ὁ ἔμπορος ἠναγκάζετο νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν μικρὰν πώλησιν τῶν πραγματειῶν, τὰς ὁποίας μεταφέρει ἀπὸ τοὺς διαφόρους τόπους, ἤθελεν ἔχει ἀνάγκην μεγαλητέρων χρηματικῶν κεφαλαίων καὶ ἤθελεν εἶσθαι σχεδὸν ἀδύνατον εἰς αὐτὸν νὰ δίδῃ εἰς τὰς πολυπληθεῖς ἐργασίας του τὴν τόσον ἀναγκαίαν πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτῶν προσοχὴν καὶ ἀκριβείαν. Εἶναι ἐπομένως ἀναγκαιότατον καὶ συμφέρον εἰς πάντα ἔμπορον, καθὼς καὶ εἰς ἕκαστον τεχνίτην, νὰ περιορίζηται εἰς ἓν εἶδος ἐργασιῶν, διότι οὕτω μόνον τελειοποιεῖται ἕκαστου ἐπαγγέλματος ἡ ἐνέργεια. Ἡ εἰς μικρόν γινομένη πώλησις εἶναι ἀναπόφευκτος καὶ ἀναγκαία εἰς τὸ ἐμπόριον, διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ μεταφέρωμεν ἀπὸ τὴν ἄμεκκην ἐν φορτίον καφρῆ π. χ., πρέπει νὰ εὐρωμεν καὶ τοὺς θέλοντας νὰ κάμωσι χρῆσιν αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν πωλήσωμεν· ἡ φροντίς αὕτη βεβαίως εἶναι ἀναγκαιότατον ν' ἀνατεθῇ εἰς ἐπίτηδες ἄτομα ἀποτελοῦντα ἰδίαν ἐμπορικὴν τάξιν, τὴν τῶν ἐργαστηριαρχῶν. †

§. 6. Ἐσωτερικὸν ἐμπόριον.—Ὅσα εἶπομεν ἀνωτέρω περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς διανομῆς τῆς ἐργασίας, ἀποδεικνύουσι τὴν χρησιμότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου· δι' αὐτοῦ τὰ διάφορα μέλη τῆς κοινωνίας δύνανται νὰ ἐνασχολῶνται εἰς ἰδιαιτέραν ἐργασίαν ἕκαστον ἀνευ διακοπῆς· ἐν μέρος ἐπικρατείας τινὸς εἶναι κατὰλληλον διὰ τὸν σίτον, ἄλλο διὰ τὴν ἄμπελον ἢ τὴν κτηνοτροφίαν· οἱ κάτοικοι τῶν διαφόρων τούτων μερῶν τῆς ἐπικρατείας ἐνασχολούμενοι εἰς τὸ ἀντι-

κείμενον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡ φύσις βοηθεῖ, καὶ συναλλάσσοντες ἐπομένως διὰ τοῦ ἐμπορίου τὰ προϊόντα των, θέλουν παράγει ἀναμφιβόλως ἀφθονώτερα καὶ τελειότερα παρά ἂν ἕκαστος ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν παραγωγὴν ὅλων τῶν εἰδῶν ὃ ἄνθρωπος δύναται κάποτε νὰ γενῆ πολυτεχνίτης κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν, καὶ νὰ ἐνασχοληθῆ εἰς πλείονας τέχνας, ἂν καὶ εἰς καμμίαν δὲν θέλῃ εὐδοκιμήσει, ἀλλὰ ἡ γῆ δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὴ ὅλων τῶν καλλιεργειῶν καὶ ὅλων τῶν φυτῶν. Ἰδοὺ διατὶ οἱ κάτοικοι ἐκτεταμένων καὶ πλουσιῶν ἐπὶ τῆς γῆς τόπων, στερούμενοι σχέσεων ἐμπορικῶν, δύναται νὰ ᾔναι πτωχοὶ καὶ ἄθλιοι, καθότι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἂν καὶ ἔχουσιν ἀφθονίαν σίτου, σεροῦνται ὅμως οἴνου ἢ ἐλαίου, ἐνῶ οἱ γείτονές των ἔχοντες ἀφθονα τὰ προϊόντα αὐτὰ εὐρίσκονται εἰς σιτοδείαν. Εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς ὅμως τόπους τοιαῦται ἀνωμαλίας δὲν δύναται νὰ συμβῶσιν ἐκεῖ ἡ ἀφθονία διαχέεται ἐν γένει εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν, καὶ ἡ πρόνοια, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἡ τάξις τῶν ἐμπόρων διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀναγκαίων, ἐπιτρέπει εἰς τοὺς λοιποὺς κατοίκους νὰ ἀσχολῶνται εἰς ἰδίας ἐργασίας ἐπωφελεστέρας δι' αὐτοὺς. Ἡ διανομὴ αὕτη τῆς ἐργασίας ἀποκαθιστᾷ τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τῆς βιομηχανίας εἰς ἄπειρον βαθμὸν μεγάλας, οὕτω δὲ αὐξάνει, ὅχι μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ὑπαρξίν μας πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸς εὐχαρίστησίν μας ἀντικειμένων ἢ αὐξήσις δὲ αὕτη τῶν χρησίμων ἀντικειμένων πολλαπλασιάζεται ἐτι μᾶλλον διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

§. 7. Μέσα συγκοινωνίας.—Αἱ ὁδοὶ, αἱ διώρυγες, ἡ θάλασσα, οἱ ποταμοὶ ἀποκαθιστῶσι τὴν συγκοινωνίαν τῶν διαφόρων πύλων εὐκόλον καὶ ὀλιγοέξοδον, καὶ παρέχουν ἄπειρον ὠφέλειαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, καὶ ἐπομένως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν. Ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων τῆς μετακομίσεως ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ὅσα καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων τῆς ἀπ' εὐθείας παραγωγῆς· ἐὰν ὁ σίτος ἐπωλεῖτο εἰς τινα πόλιν δρ. 6, ἐνῶ τὰ ἐξοδα τῆς μεταφορᾶς του ᾔσαν δρ. 3, ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι, ἐὰν διὰ τῆς κατασκευῆς ὁδῶν ἀμαξωτῶν, σιδηρῶν, ἢ διωρύγων τὰ ἐξοδα τῆς μετακομίσεως ταύτης ἐλαττωθῶσι, καὶ ἡ τιμὴ τοῦ σίτου θέλει ἐλαττωθῆ. Εἶναι καταφανὴ εἰς ἕκαστον τὰ μεγάλα ἀποτελέσματα καὶ αἱ εἰς ὀλόκληρον τὴν κοινωνίαν ἐπωφελεῖς συνέπειαι τῆς εὐκόλου συγκοινωνίας. Ἐκτὸς τούτου, διὰ τῆς εὐκόλου συγκοινωνίας τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων

κατοίκων τῆς ἐπικρατείας ταυτίζονται, παύει δὲ καὶ προλαμβάνεται ἢ πρὸς τὰ μονοπωλεῖα διάθεσις ἐμπόρων περιφερείας τινὸς, διότι ὁ συναγωνισμὸς ὄλων τῶν ἐμπόρων τῆς ἐπικρατείας καταστρέφει τὰ μονοπωλικά σχέδιά των. Εἰς τόπον, ἔχοντα πρόχειρα καὶ εὐκόλα μέσα συγκοινωνίας, τίποτε δὲν μένει μεμονωμένον, τὰ πάντα καθίστανται ἀλληλένδετα, καὶ πᾶν ἄτομον τοποθετεῖται εἰς τὴν κατάλληλόν του θέσιν, συμπράττον δὲ μετὰ τῶν ἄλλων συνεισφέρει δι' ὄλων του τῶν δυνάμεων εἰς τὴν ἔκτασιν τῶν ὀρίων τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

§. 8. Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.—Ὅ,τι εἶπομεν περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου ὡς πρὸς τὰς σχέσεις του καὶ τὰ ἀποτελέσματά του μεταξὺ ἐπαρχιῶν τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας, ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον δύο διαφόρων ἐπικρατειῶν. Ἐκάστη ἐπικράτεια ἔχει τὴν εἰδικότητά της ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν, εἶναι δὲ δύσκολον ἢ μᾶλλον ἀδύνατον νὰ εὕρωμεν ἐπικράτειαν παράγουσαν ὅλα τὰ διὰ τὸν κοινωνικὸν βίον ἀναγκαῖα καὶ χρήσιμα· ἡ θεία Πρόνοια, προικίσασα ἕκαστον ἔθνος μὲ ἰδιαίτερα προϊόντα, ἠθέλησε βεβαίως νὰ θέσῃ ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς εἰς ἀμοιβαίας σχέσεις. Εἶναι τωόντι ἄπειρα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα αἱ διάφοροι τοῦ κόσμου ἐπικράτειαί συναλλάτουν πρὸς ἀλλήλας, ἀκατανόητος δὲ εἶναι ἡ μεγάλη ἔλλειψις, τὴν ὁποῖαν ἤθελε δοκιμάσει ἐπικράτειά τις, ὅχι μόνον ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῆς εὐχαριστήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ διὰ τὴν ζωὴν αὐτὴν ἀναγκαῖα, ἐὰν αἱ μετὰ τῶν ξένων τόπων ἐμπορικαί της σχέσεις ἤθελον παύσει· δὲν εἶναι ἴσως ὑπερβολὴ ἐὰν ἀναφέρωμεν, ἐν παραδείγματι, ὅτι ὁ λαὸς τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας εἰς τὰς μετὰ τῶν ξένων λαῶν ἐμπορικὰς του σχέσεις χρεωστεῖ μέγα μέρος τῶν ἀπολαύσεών του· διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ ἐμπορίου ἀπολαμβάνει τὸ βαμβάκιον καὶ τὴν μετὰξην τῶν ὑφασμάτων του, τὸν οἶνον, τὸ τζάι, τὸν καφῆ, τὴν ζάχαριν, τὴν σταφίδα, τὰ πολύτιμα μέταλλα, κ. τ. λ. ἐνῶ δὲ διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου προμηθεύεται ἐξωθεν ἔσων ἔχει ἀνάγκην διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν, διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ἐπιτυγχάνει νὰ ἐνεργῇ τὴν βιομηχανίαν του, λαμβάνων ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς παραγωγῆς τὰς πρώτας ὕλας τὰς ἀναγκαῖας διὰ τὰ χειροτεχνήματά του. Ἡ Ἀγγλία ἐννοήσασα πρὸ καιροῦ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐργασίας, δὲν προσπαθεῖ νὰ κατασκευάσῃ ζάχαριν ἀπὸ τὰ κοκκινογούλια, οὔτε

καλλιεργεῖ τὸν καπνὸν, οὔτε ἀναγκάζει τὴν ἄμπελον νὰ τῆς δώσῃ οἶνον, ἀλλ' ἐνασχολεῖται εἰς τοὺς κλάδους τῆς χειροτεχνικῆς βιομηχανίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχει οὐσιῶδες πλεονέκτημα τὰ ἀνεξάντλητα μεταλλεῖα τῶν γαιανθράκων τῆς, τὰ μεγάλα χρηματικὰ κεφάλαιά τῆς, καὶ τὰς τελειοποιημένας μηχανάς τῆς· οὕτω λαμβάνουσα παρὰ τῶν ξένων ὅ,τι οὗτοι παράγουν εὐθηνότερα ἀπὸ αὐτὴν, δίδει εἰς ἀντάλλαγμα τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας τῆς, ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἔχει αὕτη τὴν ὑπεροχὴν. Ἐπικράτεια δὲ ἐμπορικῆ, ὁποία ἡ Ἀγγλία, ἐξεύρει νὰ στρέψῃ πρὸς ὄφελός τῆς ὅλας τὰς εὐκολίας τῆς παραγωγῆς τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

§. 9. Σύγκρισις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Αἱ θεωρίαι περὶ τῶν συγκριτικῶν πλεονεκτημάτων τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου θεμελιοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ ἐσφαλμένων ἀρχῶν. Τὸ ποσὸν καὶ ἡ ἀξία τῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα μεγάλη ἐπικράτεια ἀνταλλάττει διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς, εἶναι πάντοτε μεγαλῆτερον ἀπὸ τὸ ποσὸν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν τῆς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον εἶναι ἀναλόγως καὶ πλεον ὠφέλιμον. Τὰ ἀληθῆ ζητήματα, ἐκ τῆς λύσεως τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν καὶ ἐκτιμήσωμεν τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τύπου τινός, εἶναι πρὸ πάντων τὰ ἐξῆς· ποῖον τῶν δύο συντρέχει μᾶλλον εἰς τὴν διανομὴν τῆς ἐργασίας; — ποῖον τῶν δύο δίδει ἀφορμὴν περισσοτέρων ἐφευρέσεων καὶ προόδων εἰς τὴν βιομηχανίαν; Ἡ λύσις τῶν ζητημάτων τούτων δὲν εἶναι πρόχειρος. Ἐν τούτοις ἀμφότερα τὰ εἶδη τοῦ ἐμπορίου, τό τε ἐξωτερικὸν καὶ ἐσωτερικὸν εἶναι ἄφθονοι πηγαὶ κοινωνικοῦ πλούτου· ἄνευ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου οὐδεμίαν διανομὴν ἐργασίας δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἤθελε μένει αἰωνίως εἰς τὴν κατάστασιν τῆς βαρβαρότητος· ἴσως ὡς ἐκ τούτου ἐμπορῆ τις νὰ εἶπῃ ὅτι εἶναι τὸ πλεον ἀναγκαῖον καὶ ἀναπόφευκτον διὰ τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ὁ βαθμὸς, εἰς ᾗ δύνατο τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολιτισμοῦ ἤθελεν εἶσθαι περιορισμένος.

Τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, εὐρισκόμενον εἰς μεγαλητέραν ἔκτασιν συμφερόντων, καὶ ἐπιρρεαζόμενον ἀπὸ ἀπροόπτους περιστάσεις, ἂν καὶ περισσότερον ἐπικερδὲς, καθίσταται μᾶλλον ἐπικίνδυνον· ἢ ἀνάπτυξις

ὁμως, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ λάβῃ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὰ περὶωρισμένα ὄρια τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου. Εἶναι μάλιστα παρατηρητέον ὅτι τὰ ἔθνη ἀρχίζουν τὴν ἐμπορικὴν των ζωὴν ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, ἀφοῦ δὲ ἀναπτύξωσι τὰς ἐσωτερικὰς των ἐμπορικὰς σχέσεις, μεταβαίνουν εἰς πλεον ἐκτεταμένον κύκλον, σχηματίζοντα σχέσεις μετὰ τῶν ξένων λαῶν· αἱ σχέσεις αὐτὰ δὲ ἔχουν πλεον ἄλλα ὄρια εἰμὴ τὰ ὄρια τῆς γῆς. Ἄς μὴ ἐλπίζῃ λοιπὸν κἀνὲν ἔθνος, τοῦ ὁποίου τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον δὲν ἔλαβε τὴν προσήκουσαν ἀνάπτυξιν, νὰ σχηματίσῃ ἐκτεταμένας ἐξωτερικὰς ἐμπορικὰς σχέσεις· ἐμποροῦμεν μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ δεύτερον ἄνευ τοῦ πρώτου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, αἱ σχέσεις των εἶναι ἀδιαχώριστοι, διότι ἀμοιβαίως βοηθοῦνται καὶ ἐνισχύονται.

§. 10. *Ἐμπόριον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς.* Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον δύναται προσέτι νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ δύο διαφόρους ὄψεις, ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῆς εἰσαγωγῆς, καὶ ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῆς ἐξαγωγῆς. Πᾶσα ἐπικράτεια ὀνομάζει εἰσαγωγὴν τὴν πρᾶξιν, διὰ τῆς ὁποίας μετακομίζονται τὰ ξένα ἐμπορεύματα ἐντὸς αὐτῆς, ἐξαγωγὴν δὲ τὴν πρᾶξιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀποστέλλει εἰς τοὺς ξένους λαοὺς τὰ ἴδια αὐτῆς προϊόντα.

§. 11. *Περιοριστικαὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου διατάξεις.*— Ὅτι εἴπωμεν μέχρι τοῦδε ὡς πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν ἀρκούν ἴσως ν' ἀποδείξωσι τὸ ἄτοπον ὁποίου δήποτε προσκόμματος, τιθεμένου εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν. Κατέστη ἤδη φανερὸν ὅτι ὅλοι οἱ περιορισμοὶ τοῦ ἐμπορίου σφριζονται ἐπὶ ἐσφραγμένων ἀρχῶν· ὅταν οἱ ἔμποροι ἀφεθῶσιν ἐλεύθεροι ν' ἀνεύρωσι μόνοι των καὶ κατὰ τὴν κρίσιν των τὰ συμφέροντά των, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θέλουν ἐνασχοληθῆ εἰς τοὺς κλάδους ἐκείνους, οἵτινες τοῖς ὑπόσχονται περισσύτερα κέρδη· ἢ ἐπικερδέστερα δὲ διὰ τὸ ἄτομον βιομηχανία εἶναι πάντοτε ἢ ἐπωφελεστέρα εἰς ὀλόκληρον τὴν κοινωνίαν· ὅθεν ἐπεταὶ ὅτι οἱ ἐκ μέρους Κυβερνήσεώς τινος περιορισμοὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, καὶ οἱ κανονισμοὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ τῆς βιομηχανίας, ἀποβαίνουν ἢ ἀνωφελεῖς ἢ ἐπιβλαβεῖς, ἐκτὸς ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται ν' ἀποφασίσῃ ἑρθότερα παρὰ τὸν ἰδιώτην ὁποίου εἶδους ἐργασία τῷ εἶναι ἐπωφελεστέρα. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὁμως ὅτι ἡ περὶ τοῦ ἰδίου ἡμῶν συμφέροντος κρίσις, ἐὰν δὲν

ἦναι ὁ ἀναμάρτητος ὁδηγὸς τῶν πράξεών μας, εἶναι ὅμως πάντοτε ὁ καλλήτερος παρά πάντα ἄλλον. Ἐὰν τὸ ἐμπόριον μετὰ τινος τόπου, ἢ ἀντικειμένου τινος ἦναι ἐπιζήμιον ἢ ὀλιγώτερον ἐπικερδὲς παρ' ἄλλο, εἶναι ὅλως περιττὸν διὰ νομοθετικῆς διατάξεως ν' ἀπαγορευθῆ ἡ ἐνέργεια τοῦ τοιούτου ἐμπορίου, διότι ἕκαστος, βλέπων τὴν προσγινομένην ζημίαν, θέλει ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ· ἀποδεικνύεται λοιπὸν εὐκρινῶς ὅτι ὅλαι αἱ διατάξεις, αἱ προσβάλλουσαι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου ἢ ὁποίου δήποτε κλάδου τῆς βιομηχανίας, εἶναι ἢ ἀνωφελεῖς ἢ ἐπιζήμιοι· εἶναι ἀνωφελεῖς, ὅταν σκοπεύωσιν νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς πολίτας ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν ἐπιζημιῶν ἐπιχειρήσεων· εἶναι ἐπιβλαβεῖς καὶ ὀλέθριοι, ὅταν ἀπαγορεύωσι τὴν ἐνέργειαν ἐπικερδῶν ἐπιχειρήσεων· τὸ ἀτομικὸν συμφέρον εἶναι ὁ μόνος ἀλάνθαστος ὁδηγὸς ἐπὶ τῶν τοιούτων ζητημάτων.

Διὰ τῶν περιοριστικῶν διατάξεων δυνατὸν νὰ προσγίνωσιν ἰδιαίτερα πλεονεκτήματα εἰς τινὰ ἀριθμὸν ἀτόμων· ἀλλὰ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα δὲν ἀποβαίνουν ἐπωφελῆ καὶ εἰς ὀλόκληρον τὸ κοινωνικὸν σῶμα. Ἐὰν ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς ξένου τινὸς ἀντικειμένου, πρὸς ἐμφύχωσιν δῆθεν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας, ὑψώσῃ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, τοῦτο θέλει εἶσθαι βεβαίως ἐπωφελὲς μέχρι τινὸς εἰς τοὺς κατασκευάζοντας τὸ ἀπαγορευθὲν ἀντικείμενον, ἀλλ' εἶναι φανερὸν ἐξ ἄλλου ὅτι ὅλον τὸ κέρδος αὐτῶν θέλει εἶσθαι ζημία διὰ τοὺς λοιποὺς ἀγοράζοντας καὶ καταναλίσκοντας τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀντικείμενον. Ὁ θεωρῶν λοιπὸν τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην ὡς κοινωφελῆ, ἀφρόνως ἰσχυρίζεται ὅτι συντείνει εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ ἔθνους τὸ νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τίς τὰς εὐθηνὰς πραγματείας, ἀντικαθιστῶν αὐτὰς μὲ ἀκριβὰς, ἢ ὅτι ὁ πλοῦτος τοῦ ἔθνους αὐξάνει ἐὰν καταστρέψῃ τὰς τελειοποιημένας μηχανὰς του, ἢ ἀφήσῃ ἀκαλλιεργήτους τὰς καλητέρας γαίας του.

Ἐν τούτοις ὑποστηρίζουν τινὲς ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ξένου ἀντικειμένου αὐξάνει τὴν ζήτησιν τοῦ ἐγχωρίου, καὶ ἐπομένως τὴν ἐγχώριον ἐργασίαν, ὥστε ἡ ἀνατίμησις τοῦ ἀντικειμένου ἀντισταθμίζεται μὲ τὰς προσγινομένας ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐργασίας ὠφελείας· εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν κατὰ πόσον εἶναι ἀληθὴς ἡ θεωρία αὕτη, τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, καθὼς καθεκάστην ἢ πείρα ἀποδεικνύει, ὅτι αὐξανομένης τῆς παραγωγῆς ἑνὸς ἀντικειμένου ἐλαττοῦται ἡ πα-

ραγωγή ἑνὸς ἄλλου, καθότι ἡ βᾶσις τοῦ ἐμπορίου εἶναι πάντοτε ἡ ἀμοιβαιότης, ἣτις ἐνεργεῖται μεταξὺ τῶν ἔθνῶν καθὼς καὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων· εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ εἰσάξωμεν χωρὶς νὰ ἐξάξωμεν ἀντιστοιχοῦσαν ἀξίαν, οὔτε λαμβάνομεν οὔτε δίδομεν τίποτε δωρεὰν εἰς τὰς ξένας ἐπικρατείας· ὅθεν ὅταν ἐπικράτεια τις ἐμποδίζῃ τὴν εἰσαγωγὴν ξένων ἀντικειμένων, συγχρόνως ἐμποδίζεται ἡ ἐξαγωγή ἀναλόγου ἀξίας ἐκ τῶν ἰδικῶν τῆς προϊόντων· ἄς λάβωμεν τὴν Ἀγγλίαν ὡς παράδειγμα· εἶπον τινὲς εἰς τοὺς Ἄγγλους ὅτι πίνοντες ζύθον καὶ πόρτερ καταναλίσκουν ἐγχώρια προϊόντα, ἐνῶ πίνοντες οἶνον τοῦ Βορδῶ ἢ τοῦ Ὀπόρτου ἐξοδεύουν τὰ προϊόντα τῆς Γαλλικῆς ἢ Πορτογαλικῆς βιομηχανίας· ἡ παρατήρησις αὕτη, ἣτις κατὰ πρώτην ἔποψιν ἴσως φαίνεται ὀρθή, εἰς τὴν οὐσίαν τῆς εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη· τί ἀναγκάζει τοὺς ξένους νὰ δίδωσι τοὺς οἶνους των εἰς τοὺς Ἄγγλους; ἡ ἀνάγκη εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τοῦ νὰ λαμβάνωσιν ἀντ' αὐτῶν ἀγγλικά προϊόντα ἰσοτίμου ἀξίας· ἐπομένως καθίσταται ἀρκετὰ εὐκρινὲς ὅτι ὁ Ἄγγλος, πίνων οἶνον τῆς Γαλλίας ἢ τρώγων ἄρτον ἐκ σίτου τῆς Πολωνίας, πληρῶνει τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἐξαποσέλλων προϊόντα ἰδικά του ἀναλόγου ἀξίας εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Πολωνίαν· διὰ τῆς συναλλαγῆς δὲ ταύτης ἐμψυχώνεται ἔτι μᾶλλον ἡ ἐθνικὴ του βιομηχανία, παρὰ ἐὰν καταναλίσκοντο ἀποκλειστικῶς μόνον τὰ ἐγχώρια προϊόντα.

Ἀποδεικνύεται λοιπὸν ἄτοπος πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἐμψύχωσιν δὴθεν τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας ἢ τοῦ ἐμπορίου, ἐνεργουμένη διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσαγωγῆς ξένων ἐμπορευμάτων. Οὐδεὶς τόπος προστρέχει εἰς τὸν ξένον εἰμὴ διὰ νὰ προμηθευθῇ τὰ ἀντικείμενα ἐκεῖνα, ὅσα ἐντὸς αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ παράξῃ, ἢ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται μεγαλητέρα ἐργασία καὶ πλείονα κεφάλαια παρ' ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς κατέργασιν τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα δύναται νὰ ἐξάξῃ πρὸς πληρωμὴν τῶν ξένων προϊόντων. Εἶναι λοιπὸν ὅλως ἀντιφαιτικὸν νὰ προσπαθῇ τις νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν βιομηχανίαν, καὶ νὰ αὐξήσῃ τὸν πλοῦτον ἔθνος τινὲς ἀπαγορεύων καὶ περιορίζων τὰς ἐμπορικὰς του σχέσεις· ἢ τοιαύτη ἀπαγόρευσις, ὅσον ὀλίγον ἐπιζήμιος καὶ ἂν ἦναι, θέλει ἀναγκάσει τὰ κεφάλαια καὶ τὴν ἐργασίαν νὰ λάβωσιν ἄλλην διεύθυνσιν ὀλιγώτερον παραγωγικὴν· ἐλαττόνουσα δὲ τὴν κατανάλωσιν ξένου προϊόντος πρὸς ὑποστήριξιν ὁποίου δήποτε ἐθνικοῦ,

θέλει ἐλαττώσει ἐπίσης τὴν κατανάλωσιν ἄλλου ἐγγωρίου ἀντικειμένου.

Εἶπομεν ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς ἐμπορεύματος τινὸς δύναται νῆ παράξῃ ἄμεσόν τι κέρδος εἰς τοὺς κατασκευάζοντας τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐντὸς τοῦ Κράτους διὰ τῆς ὡς ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπερχομένης ἀνατιμῆσεως αὐτοῦ· εἶναι ὅμως ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ κέρδος καὶ ἡ ὠφέλεια δὲν δύνανται νὰ διαρκέσωσιν ἐπὶ πολὺ, διότι ἡ ἀνατίμῃσις τοῦ ἀπαγορευθέντος ἀντικειμένου καὶ τὰ ἐλπιζόμενα κέρδη θέλουν αὐξήσει τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ· πολλοὶ βιομήχανοι θέλουν παραιτήσει τὴν κατασκευὴν ἄλλων ἀντικειμένων καὶ θέλουν ἐνασχοληθῆ εἰς αὐτό· ὁ συναγωνισμὸς οὗτος τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κεφαλαίων πρὸς παραγωγὴν τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου θέλει ἐπιφέρει ἀναγκαιῶς τὴν ἀφθονίαν, καὶ ἐπομένως θέλει ἐπέλθῃ ἡ ἔκπτωσις τῆς τιμῆς του, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ τοῦ κέρδους. Ἡ θεωρία αὕτη στηρίζεται ὅχι ἐπὶ ὑποθέσεων ἀλλὰ ἐπὶ ἀναριθμητῶν παραδειγμάτων.

Εἶναι ὅμως ἀτοπωτέρα ἡ ἰδέα ἐκείνων, οἵτινες ἂν καὶ ἐξ ἑνὸς ἀναγνωρίζωσι τὸ ἄτοπον τῶν ἀπαγορεύσεων τῆς εἰσαγωγῆς ξένων ἀντικειμένων ὡς ἐπιβλαβῶν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον πλοῦτον καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῶν τεχνῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἰσχυρίζονται ὅμως ὅτι δικαιολογοῦνται αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται ὡς συντείνουσαι εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους· ἡ ἀμοιβαιότης τοῦ ἐμπορίου ἀποδεικνύει τὸ ἐσφαλμένον αὐτῆς τῆς ἰδέας. Τὸ ἐμπόριον δὲν πλουτίζει ἀποκλειστικῶς ἓν ἄτομον ἢ ἓν μόνον ἔθνος μετὰ ζῆμιαν τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἀποβιβάζει ἐν γένει ἐπωφελεῖς εἰς ὅλα τὰ ἄτομα καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τὰ ἐνασχολούμενα εἰς αὐτό· οὐδεμία ὑποχρέωσις ἢ ἐξαρτησία ὑπάρχει ὡς πρὸς τὰ ἔθνη μετὰ τῶν ὁποίων ἐπικρατεῖα τις ἐμπορεύεται, διότι τὸ ἐμπόριον δὲν ἐνεργεῖται ἀποκλειστικῶς πρὸς ὄφελος τοῦ ἑνὸς, ἀλλὰ καὶ τῶν δύο συναλλαττομένων ἐθνῶν. Ἡ ἀνεξαρτησία τῶν ἐθνῶν διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἀπαγορεύσεως ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ ἀγρίου καὶ μεμονωμένου ἀνθρώπου, ἡ ἀνεξαρτησία οὐχὶ τῆς ἰσχύος ἀλλὰ τῆς ἀδυναμίας· ἢ μήπως ἡ ἀνεξαρτησία ἔθνους τινος συνίσταται εἰς τὴν ἐντὸς τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν ἐθνῶν ἀπομόνωσίν του καὶ εἰς τὴν διακοπὴν τῶν σχέσεών του μετὰ τῶν ξένων ἐθνῶν; Τοιαύτη κατάστασις ἐξευτελίζει καὶ μηδενίζει τὰ ἔθνη.

Ἡ ἐξαρτησία μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὑπάρχει φυσικὴ ὡς καὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων· ἡ θεία Πρόνοια, ὡς προείπομεν, οὕτω διέταξε· Γαῖαι·τινες καὶ κλίματα εἶναι ἀποκλειστικῶς κατάλληλα διὰ τὴν παραγωγὴν ἰδιαιτέρων προϊόντων, τὰ ὅποια ἄλλοῦ ἢ παντάπασι δὲν δύνανται νὰ παραχθῶσιν ἢ τοῦλάχιστον μετὰ πολλῶν κόπων καὶ μεγάλων ἐξόδων· τοῦ φυσικοῦ τούτου νόμου ἀναγκαία συνέπεια εἶναι ἡ ἐξαρτησία τῶν ἐθνῶν. Εἰς πᾶσαν καλῶς διωργανισμένην κοινωνίαν ὁ πλουσιώτερος κεφαλαιούχος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ἔσχατον γεωργὸν ἢ τεχνίτην, ὅσον οὗτος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν πρῶτον· ἡ ἀμοιβαία αὕτη ἐξαρτησία τῶν ἀτόμων σχηματίζει τοὺς κοινωνικοὺς δεσμοὺς, ἐπιφέρει τὴν ταχεῖαν πρόοδον καὶ αὐξήσιν τοῦ πλούτου, καὶ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας, οὗσα ἐν γένει πηγὴ παντὸς εἴδους προόδου. Τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα ἐπέρχονται ὑπὸ μεγαλητέρας ἀναλογίας ὡς ἐκ τῆς ἐξαρτησίας τῶν ἐθνῶν, εἰς αὐτὴν χρεωστοῦνται αἱ γιγαντιαῖαι ἐπιχειρήσεις τοῦ ἐμπορίου, ἡ διάδοσις τοῦ πλούτου, τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων, καὶ τῶν φώτων, τὰ ὅποια καθεκάστην διὰ τοῦ ἐμπορίου διχέονται ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου εἶναι ζήτημα ἀρχαῖον, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους συζητηθὲν παρ' ὅλων τῶν σοφῶν οἰκονομολόγων δύναται νὰ θεωρηθῇ πλέον ὡς λελυμένον, δυστυχῶς ὅμως ἡ πρᾶξις βαδίζει ἀργότερα παρά τὴν θεωρίαν, καὶ μ' ὅλην τὴν ὑπεροχὴν, τὴν ὁποῖαν καθημέραν λαμβάνει ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, τὸ ἐμπόριον τῶν περισσοτέρων ἐξευγενισμένων λαῶν στενάζει ἀκόμη ὑπὸ τὸ σεσηπὸς σύστημα τῆς προστασίας καὶ τῶν ἀπαγορεύσεων. Ὅλα τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον τιθέμενα ἐμπόδια ἔχουν κυρίως πηγὴν τὰ οἰκονομικὰ τῶν ἐπικρατειῶν συμφέροντα· αἱ Κυβερνήσεις νομίζουν ὅτι εὐρίσκουν ἀνεξάντλητον πηγὴν εἰσοδημάτων ἐπιβάλλουσαι φόρους καὶ δασμοὺς ἐπὶ τῶν ξένων προϊόντων, ἢ ἀπαγορεύουσαι τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐγχωρίων· ἀλλὰ δυστυχῶς θέλουσαι νὰ προστατεύσωσι τὸ ἐγχώριον ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ νὰ πλουτίσωσι τὸν τόπον των, δὲν ἐννοοῦν ὅτι φορολογοῦν καὶ πτωχίζουσι τοὺς ἰδίους των ὑπηκόους καὶ ὀπισθοδρομοῦν καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Ἡ Ἰσπανία διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐπτώχευσε μ' ὅλα τὰ πλούτη τῶν μεταλλείων τοῦ νέου κόσμου· ἀπ' ἐναντίας ἡ Ἑλβετία, ἡ Ὀλλανδία, ἡ Σαξωνία, τόποι ἐκ φύσεως πτωχοὶ, ἐπλούτησαν

ἄνευ τῆς βοήθειας τῶν ἀπαγορευτικῶν τελωνιακῶν νόμων. Ἡ Ἀγγλία ἔκαμεν ἀπό τινος καιροῦ μεγάλα βήματα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι δι' αὐτῶν τῶν μεταβολῶν καὶ τροποποιήσεων τοῦ τελωνιακοῦ συστήματός της ἠύξησεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἐμπορικὴν τῆς δύναμιν καὶ ὑπεροχὴν.

§. 12. *Τελωνιακοὶ Νόμοι* — Δὲν ἐννοοῦμεν διὰ τῶν προεκτεθέντων, ὅτι πρέπει νὰ καταστραφῶσιν ἐντελῶς αἱ τελωνιακαὶ διατιμήσεις καὶ οἱ δασμοί, ἀπ' ἐναντίας ἤθελεν εἶσθαι κοινωνικὴ ἀδικία, ἐὰν διατηρουμένων ὅλων τῶν ἄλλων φόρων Κράτους τινὸς κατηργοῦντο ἐντελῶς οἱ τελωνιακοὶ δασμοί· τότε ἡ τάξις τῶν ἐμπόρων ἤθελεν εἶσθαι προνομιοῦχος, καὶ ἡ θέσις τῶν ἐγχωρίων παραγωγῶν χειροτέρα ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν ἀλλοδαπῶν· οἱ τελωνιακοὶ δασμοί, ἔχοντες βᾶσιν τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν τῶν ἐμπορευμάτων, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀναγκαῖοι· ἂν ἐπιβάλλωνται μετὰ μετριότητος καὶ ἀναλογίας.

Ἡ σύστασις τῶν τελωνιακῶν νόμων χρονολογεῖται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῶν πολιτικῶν κοινωνιῶν· ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες τοὺς παρέλαβον παρὰ τῶν Ἀθηναίων, μετεδόθησαν εἰς τὰς νεωτέρας κοινωνίας. Τελωνιακὸς δασμὸς, εἰς τὰς Ἀθήνας ἦτο τὸ πεντηκοστημόριον τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων πραγματειῶν, πληρονόμος κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις οἱ τελωνιακοὶ νόμοι ἔλαβον διαφοροὺς φάσεις, τοὺς μετεχειρίσθησαν δὲ συχνάκις ὡς μέσον καταπίεσεως, ὥστε πολλάκις ἐθεωρήθη ὡς ἡ μεγαλητέρα εὐεργεσία διὰ τοὺς λαοὺς ἢ ἀργία αὐτῶν. Αἱ ἔρευσαι, τὰ πρόστιμα, αἱ παρεμποδίσεις, ὅλα ταῦτα τὰ ἐνοχλητικὰ καὶ προσβλητικὰ μέσα ἦσαν καὶ τότε εἰς ἐνέργειαν, ἐπίσης αἱ ψευδεῖς δηλώσεις, αἱ ὑπεκφυγαί, αἱ παραλείψεις, τὸ λαθρεμπόριον δὲν εἶναι νέα, τὰ εὐρίσκομεν προβλεπόμενα καὶ τιμωρούμενα καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (1).

Εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ὁ τελωνιακὸς δασμὸς ἀναφαίνεται ὑπὸ διαφοροὺς φάσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ποικίλας. Σήμερον τὰ τελωνιακὰ συστήματα πρέπει νὰ ἐξετάζωνται

(1) Λεύκων τις γεωργὸς μέλιτος ἀσκὸς εἰς φορμὸν (κοφίνια) ἐμβαλὼν ἐκόμιζεν Ἀθήνας, κριθὰς τοῖς φορμοῖς ἐμβαλὼν, ὡς ὑπὲρ κριθῶν ὀλίγων εἰσπραχθῆσόμενος τέλος, τοῦ δὲ ὄνου πεσόντος, οἱ τελῶναι βοηθῆσαι βουλόμενοι, ἔμαθον ὅτι μέλι ἐστὶ καὶ ἀπὸ κριθῶν αὐτὸ ὡς ἀτελώνητον. (Ζηνοβίου ἐκαστοντάδι α. παροιμ. 74, ἄλλα μὲν Λεύκων λέγει, ἄλλα δὲ Λεύκωνος ὄνος φέρει).

ὑπὸ διπλῆν ἔποψιν, ὡς μέσον δημοσίου πλούτου καὶ ὡς μέσον ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς προστασίας· εἶναι δίκαιον, ὡς προείπομεν, αἰξέναι πραγματεῖαι νὰ ὑποβάλλωνται εἰς φόρον, ὡς καὶ τὰ ἐγχώρια προϊόντα, καὶ νὰ συνεισφέρωσι καὶ αὐταὶ κατ' ἀναλογίαν εἰς τὸ δημόσιον ἔσοδον. Πολλῶν ἐπικρατειῶν ἐν ἐκ τῶν πρωτίστων εἰσοδημάτων εἶναι ὁ τελωνιακὸς δασμὸς· τῶν Ὁμοσπόνδων μάλιστα Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐλόκληρον σχεδὸν τὸ δημόσιον ἔσοδον πηγάζει ἐκ τῶν τελωνιακῶν δασμῶν. Χρέος ὅμως ἐκάστης Κυβερνήσεως εἶναι νὰ θέτῃ τελωνιακὰς διατιμήσεις ἐρθᾶς, καὶ νὰ προστατεύῃ τὰς πρώτας ὕλας τῆς παρaxyγωγῆς, ὥστε ἡ ἐργασία νὰ μὴ ἀποβαίνει ἐπιζήμιος εἰς τὸν τεχνίτην· ὅσον μετριώτεροι θέλουν εἶσθαι αἱ τελωνιακαὶ διατιμήσεις, τοσοῦτον μεγαλητέρα θέλει εἶσθαι ἡ κατανάλωσις, καὶ βεβαιότερα ἡ δημόσιος εὐημερία· ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι οὐδὲν ἄλλο προάγει περισσότερον τὴν εὐημερίαν τῶν λαῶν παρὰ ἡ μετριότης τῶν φόρων, ἐξ ἧς ὅχι μόνον οἱ ἰδιῶται ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον ὠφελεῖται ἐμμέσως.

Ἐξεταζόμενον τὸ τελώνιον ὡς προστατευτικὸν μέσον ἐγένεν ἀντικείμενον μεγάλων συζητήσεων ὡς ἐκ τῶν ἀντιθέτων ἀτομικῶν συμφερόντων τῶν διαφόρων κοινωνικῶν κλάσεων· ἡ πείρα, ὁ ἀσφαλῆς αὐτὸς ὁδηγὸς, θέλει ἀποδείξει ἔτι μᾶλλον εἰς τοὺς ἐπερχομένους χρόνους ἂν ἡ βιομηχανία ἢ τὸ ἐμπόριον ἔχωσιν ἀνάγκην προστατευτικῶν τελωνιακῶν δασμῶν, ἢ ἂν ἡ ἐλευθερία προάγῃ τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν πρόδον τῶν ἔθνων.

Οἱ κακοὶ τελωνιακοὶ νόμοι φέρουν ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὴν ἐμπόριον τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια ἐπιφέρουν οἱ κακοὶ δρόμοι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον· ἡ τελωνιακὴ θεσμοθεσία πρέπει νὰ συναρμολογῆται καθεκάστην μὲ τὴν προοδευτικὴν πορείαν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, καὶ νὰ εὐρίσκηται εἰς ἄρμονίαν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Ἡ φωτισμένη Κυβέρνησις πρέπει νὰ θεωρῇ τὰ τελωνεῖα, οὐχὶ ὡς χρηματικὸν πόρον, ἀλλὰ ὡς μέσον αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς, ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς εὐημερίας· εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τοιούτου σκοποῦ, ἡ τελωνιακὴ νομοθεσία ἔχει ἀνάγκην περιοδικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ τροποποιήσεως συμφώνως μὲ τὰς προόδους καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

§. 13. Δικαίωμα ἐξαποταμιεύσεως (entrepôt). — Πρὸς μετρία-

σιν τῆς αὐστηρότητος τῶν τελωνιακῶν δασμῶν, καὶ πρὸς ἐμφύχωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου αἱ περισσότεραι Κυβερνήσεις παρεχώρησαν εἰς τὰς ξένας πραγματείας τὸ λεγόμενον δικαίωμα τῆς ἐναποταμιεύσεως· οὕτω τὰ ξένα ἐμπορεύματα ἀποβιβαζόμενα εἰς τὴν ξηρὰν ἐναποταμιεύονται εἰς ἀποθήκας καὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς, εἰμὴ ἐὰν εἰσαχθῶσι πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν· δύνανται δὲ νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἄνευ πληρωμῆς τῶν δασμῶν. Ἡ Ἀγγλία πρὸ χρόνων παρεδέχθη τὸ σύστημα τοῦτο, καὶ οὕτως ἀποκατέστησε τὰ ἄπειρα πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου κατασταθέντα Docks, (1) παρακαταθήκας ὄλων τῶν προϊόντων τοῦ Κόσμου· εἰς τὸ σύστημα τοῦτο χρεωστεῖ ἡ Ἀγγλία κατὰ μέγα μέρος τὸ ἐμπορικὸν μεγαλεῖόν της· ἐπὶ τρία ἔτη συγχωρεῖται ἡ ἐναποταμίευσις, μετὰ τὴν τριετίαν δὲ τὰ ἐμπορεύματα πρέπει ἢ νὰ ἐξαχθῶσι πρὸς ἀνάλωσιν, ἢ ν' ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν· αἱ εἰς τινὰ λιμένα ἐναποταμιευμένοι πραγματεῖσι δύνανται ἐπίσης ν' ἀποσταλῶσιν εἰς ἄλλον λιμένα τοῦ Κράτους ἄνευ πληρωμῆς δικαίωματος τινός.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ πρῶτον ἐπὶ Κυβερνήτου ἐσυστήθη ἐν Σύρῳ κατάστημα ἐναποταμιεύσεως, ὀνομασθὲν Διαμετακομίσεως διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1830 καὶ ὑπὸ στοιχ. ΙΔ. Ψηφίσματος, ἀκολούθως δὲ ἐσυστήθησαν τοιαῦτα ἐν Πειραιεῖ τὴν 28 Μαρτίου 1835, ἐν Ναυπλίῳ καὶ ἐν Πάτραις τὴν 15 Μαΐου 1835, καὶ ἐν Ἰδρᾷ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1835, καταργηθέντος τοῦ ἐλευθέρου λιμένος της, τὸν ὁποῖον ἐπὶ Κυβερνήτου εἶχεν ἀπολαύσει. Κατὰ τὸ μνησθὲν Ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τὸ εἰς τὸ δημόσιον παρὰ τοῦ ἐμπόρου πληρονομήνον δικαίωμα τῆς ἀποταμιεύσεως προσδιωρίσθη ἐν τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας διὰ τὰ χειροτεχνήματα καὶ βαρῆα εἶδη, καὶ 2 τοῖς 0/0 διὰ τὰ ἐλαφρά καὶ ὀγκώδη, τὸ αὐτὸ δὲ ἔμεινε καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλείας μέχρι τοῦ περὶ τελωνιακοῦ δασμολογίου Νόμου τῆς 10 Ἰουνίου 1857, ὅστις ἠλάττωσε μὲν τὸ δικαίωμα τοῦτο κατὰ τὸ ἥμισυ, κατήργησε δὲ αὐτὸ ὀλοτελῶς ἐπὶ δημητριακῶν καρπῶν, ὁσάκις ἐναποταμιεύονται εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἀνωτέρω δικαίωματος κατὰ τὸν ἤδη ἰσχύοντα Τε-

(1) Docks εἶναι τεχνητοὶ λιμένες μετ' ἀποθηκῶν, κατεσκευασμένοι πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου.

λωνιακὸν Νόμον τῆς 19 Μαρτίου 1843 ἐπαναλαμβάνεται κατὰ τετραμηνίαν ἐνὸς ἡμῶν διαρκεῖ ἢ ἐναποταμίευσις, ἥτις κατὰ τὸ Ψήφισμα ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ τρεῖς τριμηνίας, ἀλλὰ διὰ τοῦ Διατ. τῆς 15 Ἰαν. 1836 παρετάθη ἐπὶ δύο ἔτη, διὰ δὲ τοῦ Νόμου τῆς 19 Μαρτίου 1843 ἐπὶ τρία ὀλόκληρα ἔτη. Ἐμπορεύματα μικρᾶς τιμῆς καὶ μεγάλου ὄγκου, ἐπιτρέπεται ν' ἀποταμιεύωνται εἰς ἰδιαιτέρας ἀποθήκας τῶν ἐμπόρων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Τελωνείου, καὶ ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ 1/2 τοῦ ὡς ἀνωτέρω δικαιώματος.

§. 14. Διαμετακόμισις εἶναι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον παραχωρεῖ Κυβερνήσις τις εἰς τοὺς πλησιοχώρους λαοὺς νὰ μετακομίζωσι διὰ τῆς ἐπικρατείας τῆς τὰ ξένα ἐμπορεύματα ἄνευ τῆς πληρωμῆς τῶν τελωνιακῶν δασμῶν· οὕτως ἡ Ἐλβετία λαμβάνει διὰ τῶν λιμένων τῆς Γαλλίας ὅλα τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα ἐλεύθερα τῶν τελωνιακῶν δασμῶν· ὁ φόβος τῶν λαθρεμποριῶν ἐμποδίζει Κυβερνήσεις τινὰς ἀπὸ τὴν παραχώρησιν τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς διαμετακομίσεως, ἀλλὰ τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα προσγίνονται εἰς ἓν Κράτος, χρησιμεῦον ἕνεκα τῆς γεωγραφικῆς τοῦ θέσεως ὡς μέσον διαμετακομίσεως τῶν ἐμπορευμάτων, εἶναι μεγάλα καὶ πολὺ ἀνώτερα τῶν ἐκ τοῦ λαθρεμπορίου ἐνδεχομένων ζημιῶν.

Παρόμοιον δικαίωμα ἐπετράπη καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ Νόμου τῆς 19 Μαρτίου 1843, ἀλλ' οὐδέποτε ἐζητήθη τοιαύτη διαμετακόμισις ἐμπορευμάτων διὰ τῆς Ἑλλάδος, διότι οἱ περικυκλοῦντες τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ὕμνον Τουρκίαν λιμένες ἐπιτρέπουσι τὴν κατευθεῖαν διὰ θαλάσσης ἀποστολὴν τῶν τε Ἑλληνικῶν καὶ Τουρκικῶν προϊόντων.

§. 15. Ἐλεύθεροι ἢ ἀτελεῖς λιμένες (porto franco). — Ὀνομάζονται ἐλεύθεροὶ λιμένες ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ ἐθνικὰ ἢ ξένα πλοῖα ἐμποροῦν νὰ ἐκφορτώσωσι καὶ νὰ πωλήσωσι τὰ φορτία των χωρὶς νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τελωνιακῶν δικαιωμάτων.

Β'. ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ.

§. 16. Ἀνάγκη τῶν νομισμάτων. — Τὸ νόμισμα ἀποτελεῖ μέρος τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου καὶ εἶναι τὸ πρῶτιστον μέσον τῆς διανομῆς αὐτοῦ. Εἰς πᾶσαν κοινωνίαν ἕκαστον ἄτομον δὲν κατασκευάζει οὐδὲ παράγει μόνον τοῦ τὰ εἰς τὰς χρεῖας του ἀναγκαῖα ἀντικείμενα, ἐκ τούτου, ὡς εἶπομεν, γεννᾶται ἡ ἀνάγκη τῆς συναλλαγῆς τῶν προϊόν-

των τῆς ἐργασίας τοῦ ἑνὸς μὲ τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας τοῦ ἄλλου.

Ἄλλ' αὕτη ἢ ἀπ' εὐθείας συναλλαγή τῶν προϊόντων δὲν εἶναι πάντοτε ἐφικτή, διότι δυσκόλως θέλουν συναντηθῆ αἱ ἀνάγκαι τῶν διαφόρων παραγωγῶν· ὅθεν ἀνεγνωρίσθη ἐν γένει εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας ὄλων τῶν ἐποχῶν ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως ἑνὸς ἐμπορεύματος προνομίου, τὸ ὁποῖον ἕκαστος παραγωγὸς νὰ λαμβάνη πωλῶν τὰ προϊόντα του, καὶ νὰ δίδῃ ἀγοράζων τὰ προϊόντα τῶν ἄλλων. Τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο ὠνομάσθη νόμισμα, καὶ εἶναι τόσῳ πλεόν ἀναγκαῖον εἰς τὰς κοινωνίας, ὅσῳ περισσότερον ἡ διανομὴ τῆς ἐργασίας εἶναι ἀνεπτυγμένη, ἢτοι ὁ πολιτισμὸς προωδευμένος.

§. 17. Ἀναγκαῖα προσόντα τοῦ νομίσματος.—Τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νόμισμα, πρέπει νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέρα προσόντα διὰ ν' ἀποκατασταθῆ κατάλληλον εἰς τοῦτο, καὶ 1) πρέπει νὰ ᾖναι χρήσιμον, καὶ ἐπομένως νὰ ἔχῃ ἀξίαν ἰδίαν, 2) ἡ ἀξία του πρέπει νὰ ᾖναι μόνιμος καὶ ἡ αὐτὴ δι' ὅλον τὸν κόσμον, διότι δὲν λαμβάνομεν τὸ νόμισμα ἀντὶ τῶν προϊόντων μας ἐπὶ σκοπῶν νὰ τὸ καταναλώσωμεν, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῶν νὰ τὸ συναλλάξωμεν πάλιν μετ' ἄλλων προϊόντων, πρέπει ὅθεν νὰ ᾖναι διαρκὲς καὶ νὰ διατηρῆ τὴν χρησιμότητά του σταθεράν, τοῦτο δὲ θέλει συμβῆ ἐὰν ἡ ὑπάρχουσα ποσότης αὐτοῦ καὶ τὰ ἐξόδα καὶ αἱ δυσκολίαι τῆς παραγωγῆς του διατηρῶνται πάντοτε αἱ αὐταί, 3) τὸ νόμισμα πρέπει νὰ ᾖναι διαιρέσιμον, ὥστε νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τῶν μικροτέρων καὶ εὐτελεστέρων ἀντικειμένων, 4) πρέπει νὰ ᾖναι εὐμετακόμιστον ὅσον τὸ δυνατόν δι' ὀλιγωτέρων ἐξόδων καὶ κινδύνων, καὶ 5) ἐπιδεκτικὸν σημάσεως καὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, διὰ νὰ δύναται ἕκαστος εὐκόλως νὰ ἐξελέγχη πόσῃν ποσότητῃ ἐξ αὐτοῦ λαμβάνει καὶ πόσῃν δίδει.

§. 18. Τὰ πολύτιμα μέταλλα τὰ καταλληλότερα διὰ νομίσματα.—Ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα συνενόνουν ὅλα τὰ εἰρημένα πλεονεκτήματα δὲν εἶναι ἄλλα εἰμὴ τὰ πολύτιμα μέταλλα, δηλ. ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος, ὡς πρὸ αἰώνων ἐχρησίμευσαν ταῦτα ὡς νομίσματα (1). Ὡς

(1) Ὁ Ἡρόδοτος (I. 94) ὁμιλῶν περὶ τῶν Λυδῶν λέγει· ὅτι αὐτοὶ πρῶτοι ἔκοψαν χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν νόμισμα. Τὰ χρονικὰ τῆς Πάρου ἀποδίδουν τὴν ἀρχὴν τῶν νομισμάτων εἰς τοὺς Αἰγινήτας ἐπὶ Φεΐδωνος βασιλείας τοῦ Ἄργου

ἐκ τῆς ἰδιότητός των. τὸ μικρότερόν των τεμάχιον χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν ἀντικειμένου τινὸς πολυτελείας ἢ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, καὶ ἐπομένως ἔχουν τὸ προσὸν τῆς χρησιμότητος· ἡ σπανιότης των δὲ καὶ τὸ πολυέξοδον καὶ κανονικὸν τῆς παραγωγῆς των διατηρεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὴν ἀξίαν των πάντοτε τὴν αὐτὴν, πρὸς δὲ καὶ διαιρέσιμα καὶ εὐμετακόμιστα καὶ ἐπιδεκτικὰ σημάσεως εἶναι.

§. 19. *Ἀντικείμενα χρησιμεύσαντα ποτὲ ὡς νομίσματα.*—Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι διάφοροι λαοὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ὅτε τὰ σήμερον εὐτελεῖ μέταλλα ἦσαν σπάνια, μετεχειρίσθησαν ταῦτα ὡς νόμισμα, καὶ ἐν ἑλλείψει τούτων μετεχειρίσθησαν καὶ ἄλλας ὕλας· οὕτως οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον νόμισμα σιδηροῦν· οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς κοινωρίας των εἶχον νόμισμα χαλκοῦν· ὡς νόμισμα προσέτι ἐχρησίμευε τὸ ἄλας εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν, ἡ μοροῦνα (pigoie) εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς, τὰ καρφία εἰς ἓν χωρίον τῆς Σκωτίας, τὰ κογχύλια εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ Ἀφρικὴν, οἱ καρποὶ τοῦ Κακάου εἰς τὸ Μεξικόν, καὶ τὰ δέρματα εἰς τὴν Ῥωσσίαν μέχρι σχεδὸν Πέτρου τοῦ Α'. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα δὲν ἰδύναντο βεβαίως νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς νομίσματα εἰμὴ εἰς τὴν νηπιότητα τῶν κοινωριῶν, ὅτε αἱ σχέσεις περιορίζοντο εἰς μικρὸν κύκλον συναλλαγῶν.

§. 20. *Πλάτινα (λευκόχρυσος).*—Εἰς τὴν Ῥωσσίαν πρὸ εἴκοσι πέντε περίπου ἐτῶν κατεσκεύασαν νόμισμα ἐκ τοῦ μετάλλου τοῦ ὀνομασθέντος *Πλάτινα*, ἔχοντος ὅλα τὰ προσόντα καὶ πλεονεκτήματα τῶν πολυτίμων μετάλλων· ἀλλὰ τὸ νόμισμα τοῦτο ἔχασε τὴν ὀνομαστικὴν του ἀξίαν, διότι ἡ παραγωγὴ τῆς πλατίνης ἔλαβε ταχεῖαν ἀνάπτυξιν, καὶ πολλαπλασιασθέντος τοῦ ποσοῦ αὐτῆς ἡ ἀξία της δὲν ἔμεινε διαρκῆς καὶ σταθερά, ἀλλ' ἐξέπεσεν, ὥστε σήμερον ἡ Πλάτινα ἀξίζει τρὶς ἢ τετράκις περισσότερον τοῦ ἀργύρου, ἐνῶ πρότερον εἶχεν ἀξίαν ἴσην μὲ τὸν χρυσόν.

§. 21. *Χρυσὸς καὶ ἀργυρος.*—Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἀργυρος δὲν εὐρέθησαν μέχρι τοῦδε εἰς μεγάλην ἀφθο-

---

τῷ 895 ἔτει Π. Χ. Ὁ Αἰλιανὸς εἰς τὰ Ποικίλα του ὑποστηρίζει τοῦτο, καὶ οἱ νεώτεροι νομισματολόγοι βεβαιοῦν ὅτι τὰ τῶν Λίγνητῶν ἀργυρᾶ νομίσματα, φέροντα χελώνην, εἶναι τὰ ἀρχαιότερα τῶν ἄχρι τοῦδε γνωστῶν.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

νίαν, καὶ ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς παραγωγῆς των, διαμένοντα πάντοτε τὰ αὐτὰ, διατηροῦν σταθερὰν τὴν ἀξίαν τῶν μετάλλων τούτων. Τὸ ἐναντίον συνέβη εἰς τὰ λοιπὰ μέταλλα, διότι ἡ ποσότης τοῦ σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἀποκατέστη πρὸ χρόνων ἀφθονος, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ μέταλλα ταῦτα ἔπαυσαν τοῦ νὰ χρησιμεύωσιν ὡς νόμισμα, διότι ὡς ἐκ τῆς ἀφθονίας των ἔχασαν τὴν ἀξίαν των. Ὁ περὶ σιδηροῦ νομίσματος Σπαρτιατικὸς τοῦ Λυκούργου νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου ἤθελε νὰ καταστρέψῃ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλουτισμὸν διάθεσιν τῶν συμπολιτῶν του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς ἀντιβαίνων εἰς τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ ὡς τοιοῦτος παρεβιάσθη παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἄλλ' ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος δὲν εἶναι οὔτε τόσον σπάνιοι, ὥστε ἡ ἀξία τοῦ μικροτέρου πράγματος νὰ μὴ ἀντιστοιχῇ μὲ ἐν τεμάχιον αὐτῶν, οὔτε τόσον ἀφθονοί, ὥστε ν' ἀπαιτῆται μεγάλη ποσότης αὐτῶν διὰ νὰ ἀγορασθῇ μεγάλης ἀξίαςπραγματεία. Ἴσως εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ἡ ἀνακάλυψις νέων πλουσιῶν μεταλλείων ἐπιφέρῃ τὸ ἐκ τῆς ἀφθονίας ἀτοπον τοῦτο, ἀλλὰ τότε πάλιν ἴσως θέλουν ἀνακαλυφθῆ ἄλλα μέταλλα δυνάμενα νὰ χρησιμεύωσιν ὡς νόμισμα, καὶ τὰ ὅποια σήμερον εἶναι ἀγνωστα ἢ μόλις γνωρίζομεν, ὡς τὸ Παλλάδιον, Ἰρίδιον καὶ ἄλλα. Εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν, καθ' ἣν θέλει ἐπέλθει, διὰ νὰ εἴπωμεν οὕτως, ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τοῦ Φιλοσοφικοῦ λίθου, ἡ σύγχυσις εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς θέλει εἶσθαι μεγάλη, ὥστε ἐπιθυμητὸν εἶναι νὰ διατηρηθῶσι πάντοτε ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος εἰς τὸ περιορισμένον αὐτῶν ποσόν, διὰ νὰ διαμένῃ σταθερὰ ἡ ὡς νόμισμα χρῆσις των. Παρατηρητέον δὲ ὅτι διάφορα περιστατικὰ οὐδετερόνουν ἐν μέρει τὰ ἀποτελέσματα τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν μετάλλων αὐτῶν, διότι ἰκανὴ ποσότης χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καταναλίσκεται κατ' ἔτος διὰ τῆς χρήσεως οἰκιακῶν σκευῶν, κοσμημάτων κ. λ. καὶ διὰ τῶν πυρκαϊῶν, ναυαγίων κ. λ.—Ἐν τούτοις ὅλα ταῦτα τὰ μέσα τῆς καταναλώσεως δὲν δύνανται ν' ἀπορροφήσωσι τὸ κατ' ἔτος ἐξαγόμενον ἐκ τῶν μεταλλείων ποσόν, ὥστε τὸ περιπλέον αὐξάνει ἀναντιβῆρτως τὸν ἀριθμὸν τοῦ νομίσματος καὶ ἐλαττώνει ἀναλόγως τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις προβαίνει βραδέως.

§. 22. Ἐν ἡ ἀφθονία τοῦ νομίσματος αὐξάνῃ τὸν κοινωνικὸν πλοῦτον.— Πολλοὶ νομίζοντες, ὅτι ὁ δημόσιος καὶ κοινωνικὸς πλοῦ-

τος συνίσταται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ποσότητα τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὴν ὁποίαν ἐπικράτειά τις ἔχει, διίσχυρίζονται ὅτι αἱ Κυβερνήσεις χρεωστοῦν νὰ σύρῳσιν ἐντὸς τῶν ἐπικρατειῶν τῶν τὰ πολυπόθητα ταῦτα μέταλλα διὰ νὰ αὐξάνη ὡς ἐκ τούτου τοῦ λαοῦ ἡ εὐημερία. Ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη· ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπικράτειά τις ἔχει ἀνάγκην δύο διλιουνίων π. χ. δραχμῶν διὰ νὰ ἐνεργῇ τὰς διαφόρους συναλλαγὰς τῆς, καὶ ὅτι διὰ μαγικῆς τινὸς δυνάμεως ἐφέραμεν ἐντὸς αὐτῆς ἕτερα δύο διλιούνια δραχμῶν περιπλέον τῶν ἀναγκαίων, εἶναι εὐκόλον νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ ἀφθονία αὕτη τοῦ νομίσματος θέλει ἐκπέσει τὴν ἀξίαν του, καὶ ὅλα τὰ ἀντικείμενα θέλουν λάβει διπλὴν ἀξίαν, ἤτοι τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρότερον ἐπωλεῖτο πρὸς 5 δραχμὰς, θέλει πωλεῖσθαι πρὸς δραχμὰς δέκα, καὶ ὅστις τὸ ἠγόραζε πρὸς πέντε, θέλει τὸ ἀγοράζει πρὸς δέκα, ὥστε καμμία ὠφέλεια δὲν θέλει προκύψει εἰς τοὺς λαοὺς τῆς ἐπικρατείας ταύτης ἐκ τῆς ἀφθονίας τοῦ νομίσματος.

§. 23. Μέτρον τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων. — Οἱ οἰκονομολόγοι πολλὰς προσπαθείας κατέβαλον πρὸς εὕρεσιν μέτρου σταθεροῦ πρὸς ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῶν διαφόρων πραγμάτων, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὗται ἴσως εἶναι ἀνωφελεῖς, διότι καμμία πραγματεία δὲν εἶναι ἀμετάβλητος ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον· ἐζήτησαν ἐπομένως τὴν πραγματείαν ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ ἀξία ἦτον ὀλιγώτερον μεταβλητὴ εἰς τὸ διάστημα πολλῶν αἰώνων, ἴδον ὅτι τὰ πολύτιμα μέταλλα δὲν διετήρησαν τὴν ἀξίαν τῶν σταθερὰν, διίσχυρίσθησαν ὅθεν ὅτι ἡ ἀνθρώπινος ἐργασία δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι καὶ ἡ ἀξία τῆς ἀνθρώπινου ἐργασίας μετεβλήθη κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, καὶ ὅτι τοῦ σίτου μόνον ἡ ἀξία κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰώνων ἔμεινεν ὀλιγώτερον μεταβλητὴ, καθόσον καὶ ἡ ἀνάγκη αὐτοῦ εἶναι πάντοτε σταθερὰ καὶ τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς του ἦσαν σχεδὸν καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τὰ αὐτά. Ἀλλ' ἂν ἡ ἀξία τοῦ σίτου μένη ἀμετάβλητος κατὰ τὰς διαφόρους χρονικὰς ἐποχὰς, μεταβάλλεται ἕμεις οὐσιωδῶς ἀπὸ ἓνα τόπον εἰς ἄλλον, οὕτως εἰς τὰς Ἰνδίας ὁ σίτος εἶναι ἀντικείμενον πολυτελείας, καθὼς εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ ἐρύζιον· ἐκτὸς τούτου ἡ μεγαλητέρα ἢ μικροτέρα ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξοδα τῆς μετακομίσεως δὲν δύνανται παρὰ νὰ ἔχωσιν

ἐπιβρόην εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ σίτου, ὅθεν μόνον τὰ πολύτιμα μέταλλα ἐθεωρήθησαν ὡς τὰ καταλληλότερα πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων κατὰ τὰς διαφόρους χρονικὰς ἐποχάς· διὰ τῆς συγκρίσεως δὲ τῆς ἀξίας τοῦ σίτου μὲ τὸ νόμισμα προσδιορίζουν τὴν ἀξίαν τῶν λοιπῶν πραγμάτων, καὶ ἀνευρίσκουν τὴν σχετικὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς.

§. 24. Ἀναλογία τοῦ χρυσοῦ πρὸς τὸν ἀργυρον.—Τὸ νόμισμα ἐκάστου Κράτους στηρίζεται ἐπὶ μονάδος, ἣτις προσδιορίζεται ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ μετάλλου, τὸ ὁποῖον τὴν ἀπαρτίζει. Οὕτως εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ νομισματικὴ μονὰς εἶναι τὸ φράγκον, ἔχον κατὰ τὸν Νόμον 5 γραμμῶν βάρος, περιέχον δὲ 4 γραμμῶν καθαρὸν ἀργυρον. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ σχέσηις τοῦ ἀργύρου πρὸς τὸν χρυσὸν ἦτον 1 πρὸς 10, κατόπιν 1 πρὸς 14· ἀπὸ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ 10^{ου} αἰῶνος ἐγένετο 1 πρὸς 15 1/2—15 3/4, τὰ δὲ νέα μεταλλεῖα τῆς Καλλιφρονίας καὶ Αὐστραλίας ἐπέφερον τάσιν πρὸς ἐκπεσμὸν τοῦ χρυσοῦ· ἀλλ' ὁ ἐκπεσμὸς οὗτος δὲν ἐπραγματοποιήθη οἷος ἐπεριμένετο, ἰδίως ἔνεκα τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, αἵτινες ἀπαιτοῦν καὶ πλειότερον νόμισμα. Ἡ Ἀγγλία πρώτη κατὰ τὸ 1816 παρεδέχθη ὡς τύπον (étalon) νομίσματος τὸν χρυσὸν, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἀμερικανικὴ Ὁμοσπονδία. Ἡ δὲ Ῥωσσία, Γαλλία καὶ ἡ Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία ἐνῶ ἔχουν τὸν ἀργυρον ὡς τύπον νομίσματος παρεδέχθησαν καὶ τὸν χρυσὸν ὑπὸ ὠρισμένην ἀναλογίαν. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡ θεωρία καταδικάζῃ τὴν παραδοχὴν καὶ τῶν δύο μετάλλων ὡς νόμισμα, εἰς τὴν πράξιν ὁμως, καὶ μ' ὅλην τὴν ἀφθονίαν τοῦ χρυσοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, δὲν ἀνεφάνησαν ἄχρι τοῦδε τὰ ἄτοπα, ἅτινα ἡ θεωρία ὑποδεικνύει.

§. 25. Χαλκός. Ὁ χαλκὸς δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νόμισμα, καὶ τὸ ἐκ τοῦ μετάλλου τούτου κατασκευαζόμενον νόμισμα δὲν δύναται ἀκριβῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς πραγματικὸν νόμισμα, διότι ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τοῦ χαλκοῦ νομίσματος δὲν ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος, τὸ ὁποῖον δι' αὐτοῦ ἀγοράζομεν, ἐπομένως τὰ χαλκίνα νομίσματα δὲν εἶναι εἰμὴ σημεῖα ἀντιπροσωπεύοντα τὰ κλάσματα τῆς νομισματικῆς μονάδος.

§. 26. Ἀνάγκη τῆς ἐκτυπώσεως νομισμάτων.— Εἶναι βεβαίως καταφανεῖς οἱ λόγοι, οἵτινες ὑπηγόρευσαν εἰς τὰς Κυβερνήσεις τὴν

ανάγκην τῆς ἐκτυπώσεως νομίσματος, φέροντος τὸν τύπον τῆς γνησιότητος αὐτοῦ καὶ τὴν σημείωσιν τῆς ἀξίας του. Εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, ὡς μᾶς ἀναφέρει ἡ ἱστορία, αἱ συναλλαγαὶ ἐγίνοντο διὰ πολυτίμων μετάλλων εἰς τὴν φυσικὴν των κατάστασιν, ἀλλ' εὐκόλως ἐννοοῦμεν τὰς δυσκολίας τὰς προερχομένας ἐκ τούτου. Διὰ τῆς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως γινομένης ἐκτυπώσεως τοῦ νομίσματος ὁ ἔμπορος δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ βεβαιόνη ἐκάπτοτε διὰ χημικῆς ἀναλύσεως τὴν ποιότητα καὶ τὸ ποσὸν τοῦ πολυτίμου μετάλλου, ἀλλ' ἀναγνωρίζων τὴν γνησιότητα τῆς ἐπὶ τοῦ νομίσματος σφραγίδος δύναται ἀμέσως νὰ πληροφορῆται ἀκριβῶς τὴν ἀξίαν τοῦ μεταλλικοῦ ποσοῦ, τὸ ὅποιον λαμβάνει.

Πᾶσα Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ νομίσματος τῆς χρεωστεῖ νὰ ἦναι εἰλικρινῆς καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ αὐστηρῶς ὡς πρὸς τὴν γνησιότητα τοῦ νομίσματος καὶ τὴν ἀληθῆ ὀνομαστικὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἡ ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων παραποίησης τοῦ νομίσματος, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς πραγματικὴ χρεωκοπία αὐτῶν, ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων, ἐμποδίζει τὰς κερδοσκοπίας, καταστρέφει τὴν πίστιν καὶ διακόπτει πᾶσαν χρηματικὴν δόσοληψίαν· οὐδεὶς θέλει δανεῖζει φοβούμενος μήπως λάβῃ ὀλιγώτερα τῶν ὕσων ἔδωκε, καὶ ἡ ἠθικὴ αὐτῆ ἐνὸς ἔθνους ὑποφέρει ὡς ἐκ τῆς παραποιήσεως τῶν νομισμάτων, ὁ πανουργότερος ὠφελεῖται ἐξαπατῶν τὸν ἄλλον, καὶ διὰ τοῦ κακοῦ παραδείγματος ἡ Κυβέρνησις ἐνισχύει τὴν ἀπάτην, τὴν κλοπὴν, τὴν ἀρπαγὴν. Εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν νομισμάτων, διὰ ν' ἀποκατασταθῶσι μονιμώτερα καὶ διαρκέστερα τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου νομίσματα, ἀνεγνωρίσθη ἀναγκαία ἡ ἀνάμιξις (alliage) τοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου μὲ ποσοστὸν τι χαλκοῦ. Τὸ ἀναμιγνόμενον δὲ τοῦτο ποσὸν τοῦ χαλκοῦ δὲν ὑπολογίζεται διόλου εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος.

Εἶναι πολλὰ ὀρθὸν πᾶσα Κυβέρνησις νὰ διατηρῆ εἰς ἑαυτὴν ἀποκλειστικὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ νομίσματος, ὅχι βεβαίως διὰ νὰ ἔχη ἐκ τούτου ὠφέλειαν τινά, ἀλλὰ διότι τοιοῦτοτρόπως παρέχει εἰς τοὺς πολίτας ἀξιοχρεῶν ἐγγύησιν περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ παρ' αὐτῆς ἐκτυπωμένου νομίσματος.

§. 27. Ἀποτελέσματα τῆς αὐξήσεως ἢ ἐλαττώσεως τῶν κυκλοφορούντων νομισμάτων. — Κατὰ τινὰς ἡ ἀξία τῶν ἐκ τῶν με-

ταλλείων τοῦ Νέου Κόσμου ἑξαχθέντων πολυτίμων μετάλλων ὑπολογίζεται εἰς 60 διλιούνια φράγκων· ἐκ τούτου δὲ διεδόθη εἰς τὸν κόσμον πολύτιμον μέταλλον δωδεκάκις περισσότερον τοῦ προϋπάρχοντος, ὅθεν ἡ τιμὴ τῶν πραγμάτων ἔπρεπε νὰ ἦναι δωδεκάκις μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν μεταλλείων τῆς Ἀμερικῆς. Ἐν τούτοις τῶν περισσοτέρων πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἔπρεπε νὰ μεταβληθῆ, παρατηρήθη ὅτι ἀπέβη ἑξάκις μόνον μεγαλύτερα. Τὴν ἐξήγησιν τοῦ γεγονότος τούτου εὐρίσκομεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τέλος εἰς τὰς ἀποστολάς τῶν πολυτίμων μετάλλων εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ νέος δρόμος τῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ἠύξησε τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τοὺς ἀπείρους ἐκείνους τόπους, ὅπου ὁ ἄργυρος εἶναι σπανιώτερος παρὰ εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐπομένως ἡ δι' ἀργύρου ἀνταλλαγὴ τῶν πραγματειῶν ἀπέβαινε διὰ τοὺς Εὐρωπαίους ἐμπόρους ἐπικερδής. Βεβαίως κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν πολυτίμων μετάλλων ὑψώθησαν αἱ τιμαὶ ὅλων τῶν πραγμάτων· οἱ λαοὶ καὶ αἱ Κυβερνήσεις εὐρέθησαν εἰς ἀμηχανίαν, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ αὕτη ἂν ἔβλαψε τὰ συμφέροντα ἐκείνων, οἵτινες εἶχον σταθερὸν χρηματικὸν εἰσόδημα, ἐπέφερον ὅμως κατὰ μέγα μέρος τὴν εὐημερίαν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ὀλλάνδης, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, αἵτινες διὰ τῆς συναλλαγῆς τῶν προϊόντων τῶν συνηγωνίζοντο εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν πολυτίμων μετάλλων τῆς Ἀμερικῆς.

Μεταβολὴ κατ' ἀντίθετον λόγον ὡς ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν πολυτίμων μετάλλων ἤρχισε κατὰ τοὺς παρελθόντας χρόνους· ἡ διακοπὴ τῆς ἐξορύξεως τῶν μεταλλείων τοῦ Περού καὶ τοῦ Μεξικοῦ ἐπέφερον ἐπαισθητὴν ἔλλειψιν εἰς τὸ κυκλοφοροῦν νόμισμα, καὶ ἡ Εὐρώπη ἠναγκάσθη ν' ἀναπληρώσῃ αὐτὸ διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν πιστωτικῶν γραμματίων· ἀνεγνωρίσθη δὲ ὅτι ἡ ἀναπλήρωσις αὕτη δύναται νὰ γενῆ μετ' ἐπιτυχίας, ὥστε τὸ πλεονέκτημα, τὸ ὁποῖον ἡ Εὐρώπη ἀπῆλαυσεν ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, δὲν εἶναι κυρίως ἡ ἀφθονία τῶν πολυτίμων μετάλλων, ἀλλὰ αἱ νέαι ἀγοραὶ, τὰς ὁποίας ἀπέκτησε διὰ τὴν ἄπειρον ἐξόδους τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων προϊόντων τῆς.

§. 28. *Χαρτονομία*. — Εἶπομεν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους

ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος χρησιμεύουν συνήθως ὡς νόμισμα, ἡ πείρα ὅμως καὶ ἡ θεωρία αὐτὴ ἀποδεικνύουν ὅτι δυνάμεθα εἰς τὰς συναλλαγὰς μας νὰ μεταχειρίζώμεθα ὡς νόμισμα καὶ ὕλην, ἥτις ἐν ἑαυτῇ δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀξίαν, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ Χαρτονόμισμα.

Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸ χαρτονόμισμα μὲ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια, τὰ τελευταῖα ταῦτα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς σημεῖα νομίσματος καὶ ὄχι ὡς ἐπέχοντα τρόπον νομίσματος, διότι ἀντιπροσωπεύουν τὰ εἰς τὰ ταμεία τῶν Τραπεζῶν εὐρισκόμενα πραγματικὰ νομίσματα, τὸ δὲ χαρτονόμισμα ἐκδίδει ἡ Κυβέρνησις ἀντὶ νομίσματος, καὶ μόνον ἡ πιθανότης καὶ ἡ ἐλπίς ὅτι ἡ ἰδία Κυβέρνησις θέλει τὸ λάβει πάλιν ἀντὶ νομίσματος τῷ δίδει ἀξίαν καὶ κυκλοφορίαν. Διάφοροι Κυβερνήσεις εὐρεθεῖσαι εἰς χρηματικὰς ἀνάγκας ἐξέδωκαν ἄπειρον ἀριθμὸν χαρτονομισμάτων, ἐνόσω δὲ ἡ δημόσιος πίστις ὑπῆρχε, δηλ. ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει ἐξαργυρώσει τὸ χαρτονόμισμα, ἡ τιμὴ αὐτοῦ ὑπεστηρίζετο, ἀλλ' ἅμα ἡ πίστις αὕτη ἐκλείψῃ ἡ ἀξία τοῦ χαρτονομίσματος ἐκπίπτει. Εἶναι ἀξία σπουδῆς τὰ ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν χαρτονομισμάτων ἀπὸ τὰς διαφόρους Κυβερνήσεις ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας καὶ τὸν ἔθνικὸν πλοῦτον.

Ἐν τούτοις ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν τὰ μεγάλα ἄτοπα τοῦ χαρτονομίσματος, καὶ ἐπροσπάθησαν διὰ διαφόρων μέσων νὰ τὰ ἀποσύρῳσιν ἐκ τῆς κυκλοφορίας, ἀντεκατεστάθησαν δὲ ἐν μέρει ἀπὸ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια, ὡς πρὸς τὴν ἐκδοσὶν τῶν ὁποίων ὑπάρχουν περισσότεραι ἐγγυήσεις, διότι αἱ Τράπεζαι, αἱ ἐκδίδουσαι αὐτὰ, ὑπόκεινται εἰς κανονισμοὺς, κατὰ τοὺς ὁποίους λαμβάνεται ἡ ἀναγκαία πρόνοια καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐγγύησιν αὐτῶν.

§. 29. *Εἶδη Νομισμάτων* — Εἰς τὰς περισσοτέρας ἐμπορικὰς πόλεις διακρίνονται διάφορα εἶδη νομίσματος, ἥτοι Νομίσματα πραγματικά, Νομίσματα ἀγοραῖα, Νομίσματα λογαριασμῶν, Νομίσματα συναλλαγῆς καὶ Νομίσματα Τραπεζῆς (*banco*). Ἡ γνώσις καὶ ἡ διάκρισις αὐτῶν εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς τὸ ἐμπόριον (1).

(1) Ἴδε μέρος Γ. Νομίσματα τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν πόλεων.

Γ'. ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.

§. 30. *Χρηματική Τράπεζα* εἶναι δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν κατὰ-
στημα, εἰς τὸ ὁποῖον κατατίθενται χρηματικὰ κεφάλαια προσδιωρι-
σμένα διὰ τὴν εὐκολίαν ἰδίως τοῦ ἐμπορίου. Ὁ ὄργανισμὸς δὲ καὶ αἱ
ποικίλαι ἐργασίαι τῶν χρηματικῶν Τραπεζῶν κανονίζονται καὶ προσ-
διορίζονται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου ἐκάστης, κυρίως δὲ αἱ ἐρ-
γασίαι τῶν χρηματικῶν Τραπεζῶν εἶναι,

1) ἡ ἐκδοσις τραπεζικῶν Γραμματίων, τιθεμένων εἰς κυκλοφορίαν
ἀντὶ νομισμάτων, ὡς ἤδη γίνεται παρὰ τῶν περισσοτέρων Τραπεζῶν,

2) ἡ μεταβίβασις χρεῶν ἀπὸ πρόσωπον εἰς πρόσωπον τῆς ἐργα-
σίας δὲ ταύτης πρώτη ἡ Τράπεζα τῆς Βενετίας ἔδωκε τὸ παράδειγ-
μα, καὶ ἀκολούθως τὴν ἐμιμήθησαν αἱ τοῦ Ἀμβούργου καὶ Ἀμστερ-
λοδάμου,

3) τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἢ ὑποθήκῃ δάνεια,

4) αἱ προεξοφλήσεις συναλλαγματικῶν ἢ ἄλλων ἐμπορικῶν γραμ-
ματίων.

Αἱ κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Εὐρώπην συστηθεῖσαι Τράπεζαι περιωρί-
ζοντο μόνον εἰς τὰς μεταβιβάσεις τῶν χρεῶν, καὶ δὲν παρεχώρουν
πίστιν εἰμὴ λαμβάνουσαι εἰς ἐνέχυρον μέταλλον χρυσοῦ ἢ ἀργύρου.
Μετὰ ταῦτα αἱ Τράπεζαι, αἱ συστηθεῖσαι εἰς τὰς περισσοτέρας Εὐ-
ρωπαϊκὰς πόλεις πρὸς εὐκολίαν τῶν πολυαρίθμων συναλλαγῶν τοῦ
ἐμπορίου καὶ πρὸς αὐξήσειν τῆς ἐνεργητικότητός του, ἀντικατέστη-
σαν διὰ τῆς πίστεως (credit) τὸ πραγματικὸν νόμισμα, τοῦ ὁποῖου
ἡ ποσότης περιωρισμένη πάντοτε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς
ἐκτεταμένας καὶ πολυειδεῖς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομη-
χανίας.

§. 31. *Τράπεζαι ἀρχαίων.*—Εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ὡς ἐξάγο-
μεν ἀπὸ τὸν Ἀ. κατὰ Ἀφόβου, καὶ ἀπὸ τὸν πρὸς Κάλιππον ἕτερον
λόγον τοῦ Δημοσθένους, καὶ ἀπὸ τὸν Τραπεζικὸν τοῦ Ἰσοκράτους
καὶ ἀλλαχόθεν, ἦσαν γνωσταὶ αἱ Τράπεζαι καὶ οἱ Τραπεζίται, οἵτι-
νες διευκόλυνον τὸ ἐμπόριον, δεχόμενοι χρήματα καὶ πληρόνοντες ἐπὶ
αὐτῶν τόκον, δανείζοντες διὰ νὰ τὰ λάβωσιν ἐν Ἀθήναις ἢ ἄλλου,
κτλ. Καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ῥώμην ἦσαν ἐπίσης Τράπεζαι καὶ Τραπε-
ζίται, argentarii, mensarii, nummularii καλούμενοι, τὰ δὲ κα-

ταστήματά των *tabernae argentariae*, ἢ *mensae nummulariae*.

§. 32. *Τράπεζαι νεωτέρων*.—Κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα, ὅτε ἤρχισε ν' ἀναγεννᾶται τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἰταλίαν, οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες ἐνησχολοῦντο κυρίως εἰς ἐμπορικὰς πράξεις ἐσυνειθίζον, συνερχόμενοι εἰς τὰς ἀγορὰς τῶν μεγάλων πόλεων τῆς Ἰταλίας, καὶ καθήμενοι ἐπὶ σκαμνίων (*banchi*), νὰ δανείζωσι τὰ χρήματά των εἰς τοὺς μικροτέρους ἐμπόρους, τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην αὐτῶν. Οἱ Ἰταλοὶ, οἵτινες προηγήθησαν τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν εἰς τὴν πρόδον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τεχνῶν, ἐνόησαν πρῶτοι ὅτι ἡ ταχεῖα κυκλοφορία τοῦ νομίσματος εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἐμπορίου, καὶ πρῶτοι διὰ τῆς συστάσεως Τραπεζῶν ἔσυρον εἰς τὰς πόλεις των μεγάλα χρηματικὰ κεφάλαια, τιθέμενα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ *Τράπεζα τῆς Βενετίας* ἦτον ἡ ἀρχαιότερα τῆς νεωτέρας Εὐρώπης *Τράπεζα*, συστηθεῖσα τῷ 1157 καὶ διατηρηθεῖσα ὑπὲρ τὰς ἑξ ἑκατονταετηρίδας, ἦτοι μέχρι τῆς καταργήσεως τοῦ πολιτεύματος τῆς Βενετίας κατὰ τὸ 1797.

Ἡ *Τράπεζα τῆς Γένοβας* ὀργανίσθη ἐν μέρει τῷ 1345, ἐβῆκε δὲ εἰς ἐνέργειαν τῷ 1407. Ἡ *Τράπεζα* αὕτη, ἥτις ὠνομάσθη τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, διηρπάγη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1746, καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1800· ἔκτοτε δὲ ἔπαυσεν ἡ εὐτυχία τοῦ καταστήματος τούτου.

Ἡ *Τράπεζα τοῦ Ἀμστελοδάμου* ἐσυστήθη τῷ 1609, καὶ ἦτο *Τράπεζα παρακαταθέσεως*, τῆς ὁποίας κύριος σκοπὸς ἦτον ἡ ἐπανόρθωσις τοῦ ἀτοπήματος, τὸ ὁποῖον ἐλάμβανε χώραν ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν περικεκομμένων καὶ ἐφθαρμένων ξένων νομισμάτων, τὰ ὁποῖα τὸ ἐκτεταμένον ἐμπόριον τοῦ Ἀμστελοδάμου ἐπεσώρευεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἀφ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Ἡ *Τράπεζα* αὕτη κατεστράφη ὅτε ἀνεκαλύφθη ὅτι οἱ διευθυνταὶ τῆς εἶχον δανείσει περίπου 28 ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ολλάνδης ὀλίγον πρὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γάλλων.

Ἡ *Τράπεζα τοῦ Ἀμβούργου* ἐσυστήθη τῷ 1619 ἐπὶ τῶν αὐτῶν σχεδὸν βάσεων τῆς τοῦ Ἀμστελοδάμου, ἐπαινεῖται δὲ ἡ ἐξάαιρετος διεύθυνσις τῆς *Τραπεζῆς* ταύτης.

Ἡ *Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας*, ἥτις εἶναι ἡ σημαντικωτέρα τῆς Εὐ-

ρώπης, ἐσυστήθη τῷ 1694 κατὰ πρότασιν εὐγενούς τινὸς Σκώτου, Γουλιέλμου Παττερσῶνος. Τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπεζῆς ταύτης ἦτο 1,200,000 λίρ. στερλ. ἀνέβη δὲ ἀκολούθως εἰς 14,553,000 λίρ. στερλ. Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν δὲ καὶ τὰς ποικίλας ἐργασίας τῆς Τραπεζῆς ταύτης χρεωστεῖ κατὰ μέγα μέρος ἡ Ἀγγλία τὴν μεγάλην ἔκτασιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς δυνάμεώς της.

Ἡ Τράπεζα τῆς Βιέννης ἐσυστήθη τῷ 1703, καὶ κατὰ τὸ 1791 ἤρχισε τὴν ἔκδοσιν τραπεζικῶν γραμματίων, τῶν ὁποίων ὅμως ἐξέπεσε σημαντικὰ ἡ ἀξία ἔνεκεν τοῦ ἐκδοθέντος ὑπερβολικοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, ὥστε τῷ 1816 ἐσυστήθη νέα Τράπεζα διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν κυκλοφορίαν τῶν γραμματίων, καὶ διὰ νὰ ἐκπληροῖ τὰς συνήθεις τραπεζικὰς ἐργασίας.

Αἱ Τράπεζαι τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς Βρεσλαβίας ἐσυστήθησαν τῷ 1765.

Τράπεζαι Ῥωσσίας.—Ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίσσης Αἰκατερίνης τρεῖς διάφοροι Τράπεζαι ἐσυστήθησαν εἰς Πετρούπολιν· ἡ μὲν ἐσυστήθη πρὸς διατήρησιν τοῦ Νοσοκομείου τῶν ἐκθέτων βρεφῶν, αὕτη δανεῖζει ἐπὶ ἐνεχύρῳ πολυτίμων μετάλλων καὶ λίθων, καὶ δίδει τόκον ἐπὶ τῶν ποσοτήτων, τὰς ὁποίας τοῦλάχιστον δι' ἓν ἔτος καταθέτει τις εἰς αὐτήν. Ἡ δευτέρα ἤρχισε τῷ 1770 ἐν Πετρούπολει καὶ Μόσχᾳ ἐκδίδουσα τὸ χαρτονόμισμα τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ δὲ τρίτη δανεῖζει ἐπὶ πραγματικῇ ἀσφαλείᾳ. Κατὰ δὲ τὸ 1818 ἐσυστήθη καὶ ἡ ἐμπορικὴ Τράπεζα τῆς Ῥωσσίας,

Ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἐσυστήθη τῷ 1803, ἔχουσα κεφάλαιον 90 ἑκατομμύρια φράγκων, διηρημένον εἰς 90 χιλιάδας μετοχῶν.—Ἡ Τράπεζα αὕτη, ἡ τῆς Ῥωσσίας, ἡ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ τῆς Βιέννης εἶναι σήμερον αἱ σημαντικώτεραι κατὰ τὴν Εὐρώπην.

§. 33. Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.—Ἡ Τράπεζα αὕτη, συστηθεῖσα ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Μαρτίου 1841, οὐσιωδῶς ὠφέλησε τὴν Ἑλλάδα, καθύσων καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς μαστίζουσαν τὸν τόπον αἰσχροκερδῆ τοκογλυφίαν κατέστρεψε, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον ἀρκούντως ἐνεψύχωσε, καὶ τοὺς κτηματίας, δανειζομένους καὶ διὰ χρεωλυσιῶν πληρόνοντας, σημαντικὰ ἐβοήθησε, προαγαγοῦσα τοιοιυτοτρόπως καὶ ἐπεκτείνουσα τὴν Ἑλληνικὴν γεωργίαν.

Ἡ Τράπεζα αὕτη, ὡς ἑταιρία ἀνώνυμος, ἐσυστήθη ἐπὶ 25 ἔτη,

ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1842. Τὰ κεφάλαιά τῆς προσδιωρίσθησαν κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς 5 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀκολούθως δὲ εἰς ἕξ, τὰ ὁποῖα καὶ συνεπληρώθησαν, παριστανόμενα ὑπὸ 6 χιλιάδων μετοχῶν, ἑκάστη ἐκ χιλίων δραχμῶν. Αἱ μετοχαὶ αὗται εἶναι ἡ ὀνομαστικῶς φέρουσαι τὸ ὄνομα τοῦ μετόχου, ἢ ἀνώνυμοι, τῶν ὁποίων ἰδιοκτικτῆς θεωρεῖται ὁ κάτοχος. — Ἡ Τράπεζα αὕτη 1) προεξοφλεῖ συναλλαγματικὰς καὶ ἄλλα ἐμπορικὰ γραμματῖα μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 8 τοῖς $\frac{0}{100}$. 2) δανεῖζει ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων κειμένων ἐν Ἑλλάδι μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 7 τοῖς $\frac{0}{100}$. 3) δανεῖζει ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου μὲ τὸν αὐτὸν τόκον 7 τοῖς $\frac{0}{100}$. 4) δίδει πιστώσεις δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ ἐπὶ ὑποθήκῃ, ἢ ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου, ἢ ἐπὶ καταθέσει ἐμπορικῶν γραμματίων μὲ τόκον 8 τοῖς $\frac{0}{100}$. 5) δέχεται καταθέσεις α) ἄνευ τόκου εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν ἀποδοτέας ἀμέσως, β') ἐπὶ τόκῳ 3 μέχρι 4 $\frac{0}{100}$ εἰς ἀνοικτὸν ἐπίσης λογαριασμὸν ἀποδοτέας μετὰ ἕνα μέχρι ἕξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεώς των, γ') ἐπὶ ὠρισμένη προθεσμίᾳ ἑνὸς ἔτους καὶ ἐπέκεινα ἀπὸ τῆς καταθέσεώς των ἐπὶ τόκῳ 3—5 τοῖς $\frac{0}{100}$. 6) ἐκδίδει Τραπεζικὰ γραμματῖα ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ ἀντιπροσωπεύωνται κατὰ τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦλάχιστον ὑπὸ μεταλλικοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ $\frac{2}{3}$ μὴ δυνάμενα νὰ ὑπερβῶσι ποτὲ τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῶν ἕξ ἑκατομμυρίων ὑπὸ συναλλαγματικῶν καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν γραμματίων. Τὰ γραμματῖα τῆς κυκλοφοροῦν ἄχρι τοῦδε μὲ πολλὴν ὑπόληψιν καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ κατὰ τὴν Ἑπτάνησον καὶ μικρὰν Ἀσίαν. 7) δέχεται ἐπὶ ἀποδείξει παρακαταθήκας ἐκουσίας τίτλων, πολυτίμων λίθων, χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ νομισμάτων· 8) ἔχει Ταμειυτήριον πρὸς εὐεργεσίαν τῆς μικρᾶς τάξεως τῶν κατοίκων, συστηθὲν τὴν φεβρ. τοῦ 1845, εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ Κυριακὴν παραλαμβάνει τὰς χρηματικὰς καταθέσεις ἑνὸς ἑκάστου, καὶ ἀποδίδει πρὸς ὅσους ζητήσωσι τὰς προλαβούσας των καταθέσεις, δέχεται δὲ παρ' ἑκάστου καταθέτου τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπὸ δραχ. 3 ἕως 100, τὸ δὲ ὅλον τῶν καταθέσεων ἑκάστου καταθέτου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 1000 δραχμάς, καὶ πληρόνει εἰς τοὺς καταθέτας τόκον 4 $\frac{0}{100}$.

Κατ' ἔτος συγκαλεῖται συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Τραπεζῆς ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει τὸ Συμβούλιον λογοδοσίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς καὶ προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῆς προτέτι

ἡ συνέλευσις ἐκλέγει τοὺς Συμβούλους, ἰσοβίου ὄντος τοῦ Διοικητοῦ, οἵτινες μετὰ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου ἀπαρτίζουν τὸ Συμβούλιον τῆς Τραπεζῆς. Μόνον οἱ μέτοχοι, οἱ ἔχοντες πέντε τοῦλάχιστον ὀνομαστικὰς μετοχὰς ἢ δέκα τοῦλάχιστον ἀνωνύμους, δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου των εἰς τὰς συνελεύσεις τῆς Τραπεζῆς. Τὸ μέρος εἰς τοὺς μετόχους πληρῶνεται καθ' ἕξαμηνίαν, μέσος δὲ ὅρος αὐτοῦ ἄχρι τοῦδε εἶναι 9 ⁰/₀, αἱ δὲ μετοχαὶ πωλοῦνται πρὸς 1300 περίπου δραχμὰς.

Δ'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΑΝΗΓΥΡΕΩΝ.

§. 34. *Ἀρχὴ τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων.* — Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς πρώτης συστάσεως τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων· τὸ μεγαλεῖον ὅμως καὶ ἡ λαμπρότης αὐτῶν ὑπῆρξε βεβαίως καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου ἦτον ἄγνωστος, ἡ δὲ Εὐρώπη ἐστέναζεν ὑπὸ τὰς φεουδαλικὰς κυβερνήσεις, ὅτε ἕκαστον χωρίον, διὰ νὰ εἴπωμεν οὕτως, ἀπῆρτιζεν ἀνεξάρτητον ἡγεμονίαν, οἱ δὲ φεουδάρχαι δὲν ἐθεώρουν τὸ ἐμπόριον παρ' ὡς πηγὴν φορολογίας, ἐπιβάλλοντες ἐφ' ὅλων τῶν διερχομένων ἐμπορευμάτων διόδια καὶ δασμοὺς ὑπερόγκους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡγεμόνες τινὲς φωτισμένοι, ἐνοήσαντες ὅτι διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν δασμῶν καὶ φόρων ἠδύναντο νὰ ὠφεληθῶσι περισσότερο ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς καταναλώσεως, κατώρθωσαν νὰ πλουτίσωσι, ν' αὐξήσωσι καὶ νὰ καλλωπίσωσι τὰς πόλεις των. Τὸ παράδειγμα τούτων μιμηθέντες κατόπιν ἡγεμόνες ἄλλοι ἐπροιχοδότησαν πόλεις τινὰς μὲ τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀτελείας εἰς ὠρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους, καὶ οὕτως ἐαυστήθησαν αἱ πρῶται ἐμπορικαὶ πανηγύρεις, αἵτινες διὰ πολὺν χρόνον ἦσαν αἱ μόναι ἐμπορικαὶ ἀγοραὶ τῶν ἐπικρατειῶν. Ἐνοεῖται δὲ ὅτι ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ εὐκολία τῆς συγκοινωνίας διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν ὁδῶν, αἱ ἐλευθερίαι, τὰς ὁποίας τὸ ἐμπόριον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἀπῆλαυσε καθ' ὅλας τὰς ἐπικρατείας, ἀναγκασίως ἠλάττωσαν τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων, ὥστε σήμερον δὲν διατηροῦν τὴν ἀρχαίαν των ὑπόληψιν καὶ λαμπρότητα παρὰ εἰς τοὺς τόπους, ὅπου ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου εἰσέτι δὲν προήχθη, ὅπου τὸ σύνθημα ἐμπόριον ἐπιβαρύνεται ὑπὸ δασμῶν καὶ φόρων, αἱ δὲ συγκοινωνίαι δὲν εἶναι εὐκοιοί.

§. 35. *Ἐμπορικαὶ κατὰ τὴν Εὐρώπην πανηγύρεις.* — Εἰς τὴν *Γερμανίαν* συγκροτοῦνται αἱ σημαντικώτεραι τῆς Εὐρώπης πανηγύρεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ συβρόη τῶν ἐμπόρων εἶναι μεγίστη, καὶ ἄπειρος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν· ἐκεῖ συναπαντῶνται ὅλων τῶν ἐθνῶν οἱ ἔμποροι, ὡς ἄλλοι ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων λαῶν, ἐργαζόμενοι πρὸς ἀμοιβαῖον ὄφελος, ἐπεκτείνοντες τὰς σχέσεις των, καὶ συνδέοντες δεσμοὺς μεταξὺ τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς.

Εἰς τὴν *Λειψίαν* γίνονται κατ' ἔτος δύο σημαντικαὶ πανηγύρεις, ἡ μὲν κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα, ἡ δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀγίου Μιχαήλ. Ἡ πρώτη εἶναι περίφημος ἰδίως διὰ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν πωλουμένων βιβλίων, ἡ δευτέρα δὲ διὰ τὴν μεγάλην ποσότητα τῶν πωλουμένων τζοχῶν, ἧτις ἀναβαίνει εἰς 7 ἕως 12 ἑκατομμύρια φράγκων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν εἰς ἐκάστην τῶν πανηγύρεων τούτων προσερχομένων ἐμπόρων ὑπολογίζεται εἰς 35 ἕως 40 χιλιάδας, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν Ἰουδαίων· καὶ τρίτη πανήγυρις, ἀλλὰ μικροτέρα τῶν δύο εἰρημένων, συγκροτεῖται ἐν *Λειψίᾳ* κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους.

Αἱ δύο πανηγύρεις τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μάυν *Φραγκφούρτης* ἀρχίζουν ἡ μὲν τὴν τρίτην τοῦ Πάσχα, ἡ δὲ τὴν δευτέραν τῆς 1^{ης} ἑβδομάδος μετὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου, καὶ διαρκοῦν τρεῖς ἑβδομάδας. Αἱ πανηγύρεις αὗται, αἵτινες ἐπὶ τοῦ 16^{ου} αἰῶνος ἦσαν εἰς τὴν ἀκμήν των, ἐλκύνουσαι ὑπὲρ τὰς 40 χιλιάδας ξένων, διατηροῦν εἰσέτι ἀρκετὴν ζωρότητα.

Αἱ πανηγύρεις τῆς ἐπὶ τοῦ ὄδου *Φραγκφούρτης* εἶναι τρεῖς, συγκροτοῦνται δὲ ἡ μὲν τὸν Φεβρουάριον ἢ Μάρτιον κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Πάσχα Κυριακὴν, τὴν λεγομένην τῆς Ἀναμνήσεως (*reminiscence*), ἡ δὲ τὸν Ἰούλιον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἀγίας Μαργαρίτας, καὶ ἡ τρίτη τὸν Νοέμβριον κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀγίου Μαρτίνου, διαρκεῖ δὲ ἐκάστη 15 ἡμέρας· οἱ εἰς τὰς πανηγύρεις ταύτας, αἱ ὁποῖαι ἤρξαντο τῷ 1253, προσερχόμενοι ξένοι ἔμποροι ἀπολαμβάνουν πᾶν εἶδος εὐκολίας ἐκ μέρους τῆς Πρωσσιτικῆς κυβερνήσεως.

Εἰς τὴν *Ἰταλίαν* γίνονται διάφοροι ἐμπορικαὶ πανηγύρεις, ἀλλ' ἡ σημαντικώτερα εἶναι ἡ τῆς *Σιριγαλλας*, πόλεως μικρᾶς ἀλλ' ὠραίας ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μίζα εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν· ἡ πανή-

γυρις αὕτη ἄρχεται τὴν 14. Ἰουλίου καὶ πρέπει νὰ τελειῶνῃ ὁμοῦ μὲ τὸν μῆνα, ἀλλὰ συνήθως παρατείνεται μέχρι τῆς 5^{ης} ἢ 6^{ης} τοῦ Αὐγούστου. — Οἱ δασμοὶ τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων εἶναι μετριώτατοι· ὅλων τῶν ἐθνῶν οἱ βιομήχανοι ἐκθέτουν αὐτόθι εἰς πώλησιν τὰ προϊόντα των καὶ ἀγοράζουν πρώτας ὕλας, ὑπολογίζουν δὲ ὅτι εἰσάγονται ἐμπορεύματα ἀξίας 80 περίπου ἑκατομ. φράγκων.

Εἰς τὴν *Ῥωσσίαν* σημαντικὴ πανήγυρις εἶναι ἡ τῆς πόλεως *Νίζνης*, ἥτις ἀποκατέστη τὸ κέντρον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς *Ῥωσσίας*· ἡ πανήγυρις αὕτη, ἥτις ἄλλοτε ἐγένετο εἰς *Μακάροβον*, 84 βέρστια μακρὰν τῆς *Νίζνης*, ἄρχεται τὴν 29 Ἰουνίου καὶ διαρκεῖ συνήθως ἐξ ἑβδομάδας ἢ καὶ δύο μῆνας, γίνονται δὲ εἰς αὐτὴν τοσαῦται πράξεις, ὥστε ὑπολογίζονται 200 περίπου ἑκατομ. ρουβλίων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν συνερχομένων εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην *Κινέζων*, *Περσῶν*, *Κιρκασίων*, *Τατάρων*, *Βουχαριανῶν* καὶ λοιπῶν ἀναβαίνει εἰς 100 χιλιάδας, καὶ κατὰ τινὰς *Ῥωσσιακὰς* ἐφημερίδας εἰς 300 χιλιάδας.

Ἐτέρα περίφημος πανήγυρις τῆς *Ῥωσσίας* εἶναι ἡ τῆς *Κιάκτας* (*Kiachta*) τῆς *Σιβηρίας* ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς *Κίνας*, ὅπου γίνεται τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον τῆς *Ῥωσσίας* μετὰ τῆς *Κίνας*.

Εἰς τὴν *Γαλίαν* αἱ ἄλλοτε περίφημοι πανηγύρεις τῆς *Καμπανίας*, τοῦ ἁγίου *Λαυρεντίου* ἐν *Παρισίοις*, καὶ αἱ τέσσαρες τοῦ *Λυὸν* δὲν ὑπάρχουν πλέον, καθότι τὸ ἐμπόριον σήμερον διανέμεται ἀνεξαιρέτως εἰς ὅλας τὰς *Γαλλικὰς* πόλεις. Μεταξὺ δὲ τῶν σημερινῶν ἡ σημαντικωτέρα εἶναι ἡ τῆς *Βωκαίρης* (*Beaucaire*), μικρᾶς *μεσημβρινῆς* πόλεως τῆς *Γαλλίας*, πανήγυρις ἥτις ἄρχεται τὴν 1 Ἰουλίου, καὶ ὅπου ὑπὲρ τὰς 100 χιλιάδας ξένων ἐμπόρων συνέρχονται πανταχόθεν.

Εἰς τὴν *Ἀγγλίαν* γίνονται πλείονες πανηγύρεις, ἐκάστη πόλις ἔχει τόπον ἀγορᾶς (*market-town*) ὅπου συνήθως γίνονται ἀγοραὶ καθ' ἑβδομάδα καὶ πανηγύρεις κατ' ἔτος· εἰς τὸ *Λονδίνον* δὲ δις τῆς ἑβδομάδος γίνονται αἱ τοιαῦται ἀγοραὶ, κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου *Βαρθολομαίου* γίνεται μεγάλη πανήγυρις διαρκούσα ὀκτὼ ἡμέρας.

§. 36. *Πανηγύρεις κατὰ τὴν Ἀσίαν.* Σημαντικὴ κατὰ τὴν *Ἀσίαν* πανήγυρις εἶναι ἡ τῆς *Χουρδουάρ* (*Hurdwar*) πόλεως τοῦ *Ἰνδοστάν*, κειμένης εἰς τὰς πηγὰς τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ *Γάγκου*, 40 περίπου λεύγας μακρὰν τῆς πόλεως *Δέλhis* (*Delhi*). Ἡ πανήγυρις αὕτη, ἥτις ἔχει θρησκευτικὴν ἀφορμὴν διὰ τοὺς *Ἰνδοὺς*, ὡς ἡ τῆς *Μέκκας* διὰ τοὺς

Μωαμεθανούς, γίνεται κατά την θερινήν ἰσημερίαν, β-βαιόνουν δὲ ὄτι ὑπὲρ τὰς 300,000 ξένων συνέρχονται εἰς αὐτήν, ἀλλὰ κατὰ δωδεκαετίαν ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια προσκυνητῶν καὶ ἐμπόρων, λέγουν, ὅτι συνάζονται εἰς τὴν πανηγυριν ταύτην ἀφ' ὅλα τὰ μέρη τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας.

Αἱ Ἀσιατικαὶ πανηγύρεις, ὡς ἡ τῆς Μέκκας, γίνονται διὰ τῶν Κιρβανίων, συνισταμένων ἐξ ἐμπόρων καὶ προσκυνητῶν συνταξειδευόντων χάριν ἀσφαλείας καὶ ἐχόντων τὸν ἀρχηγὸν καὶ τὴν φρουράν των. Ἡ σύστασις τῶν Κιρβανίων κατὰ τὴν Ἀνατολήν ἀναφαίνεται κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους· δι' αὐτῶν μετεκομίζοντο τὰ προϊόντα τῆς Κίνας καὶ τῶν Ἰνδιῶν εἰς τὴν Βαβυλώνα καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Παλμύρας καὶ τῆς ἐρήμου εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς Μεσογείου λιμένας τῆς Φοινίκης. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μωάμεθ θρησκευτικαὶ ἀφορμαὶ ἠύξησαν τὸν ἀριθμὸν τῶν Κιρβανίων, καὶ κυρίως ἡ χάριν εὐλαβείας ἐπίσκεψις τῆς Μέκκας ἔδωκεν αἰτίαν εἰς μεγάλον ἐμπόριον. Τὰ δύο μεγάλα Κιρβάνια τῆς Μέκκας, διὰ τὰ ἔξοδα τῶν ὁποίων ἦτον ἄλλοτε προσδιωρισμένον τὸ τέταρτον τῶν εἰσοδημάτων τῆς Αἰγύπτου, ἀναχωροῦν κατὰ μῆνα Ζελιτζέ (τέλη Ὀκτωβρίου) τὸ μὲν ἐκ Καίρου, τὸ δὲ ἐκ Δαμασκού, συγκείμενα ἕκαστον ἐκ 50,000 ἐμπόρων καὶ προσκυνητῶν.

§. 37. Πανηγύρεις κατὰ τὴν Ἀμερικὴν. Αἱ κυριώτεραι πανηγύρεις κατὰ τὴν Ἀμερικὴν ἦσαν ἄλλοτε ἡ τοῦ Πόρτο-Βέλλου (Porto-Bello), ἡ τῆς Βερακρούζης καὶ τῆς Ἀθάνης, ἀλλ' ἡ σημασία τῶν πανηγύρεων τούτων ἐξέλιπε σήμερον ἐντελῶς.

Ε'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΩΝ (1).

§. 38. Ποῖοι εἶναι Ἐμποροὶ — Τὸ ἐμπόριον ἐν γένει συνίσταται, ὡς ἴδωμεν, εἰς τὴν ἐπὶ σκοπῷ θεμιτοῦ κέρδους πώλησιν, ἀγοράν ἢ ἀνταλλαγὴν κινητῶν πραγμάτων ἀναγκαίων πρὸς τροφήν, ἐνδυμασίαν ἢ ὅποιανδήποτε ἄλλην χρῆσιν. Πάν δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπαγόμενον ἀντικείμενον ὀνομάζεται πραγματεία ἢ ἐμπόρευμα. Ἐκαστος ἔχων ἐλευθέραν τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι δύναται νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς ὅποιονδήποτε εἶδος ἐμπορίου θέλει, ἀκολουθῶν τὴν ἰδιαιτέραν του κλίσιν ἢ ἐπιδεξιότητα

(1) Ἴδε ἄρθρ. 1—7 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδας.

ἀναλόγως τῆς περιουσίας του, καὶ συμμορφούμενος μὲ τοὺς Νόμους καὶ κανονισμοὺς τοῦ τόπου, ὅπου πρόκειται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐπάγγελμά του.

Ἐμπόρους θεωρεῖ ὁ Ἐμπορικὸς Νόμος ὅσους μετέρχονται ἐμπορικὰς πράξεις, ἔχοντες τὸ ἐμπόριον *σύνηθες* ἐπάγγελμά των.

Εἰς τὸ Δ΄. Κεφ. τοῦ πρώτου τούτου μέρους θέλομεν ἰδεῖ ποῖαι πράξεις θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς ἐμπορικαί.

Ἰπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο ὄνομα τῶν ἐμπόρων συμπεριλαμβάνει ὁ Νόμος τοὺς κυρίως ἐμπόρους, τοὺς ἐργαστηριάρχας, τοὺς τραπεζίτας καὶ τοὺς βιομηχάνους καὶ χειροτέχνας (*manufacturiers*). Οἱ ἐργάται καὶ οἱ πωλοῦντες τὰ προϊόντα τῶν κτημάτων των δὲν εἶναι ἔμποροι.

Οἱ ἀνήλικες, αἱ ὕπανδροι γυναῖκες, οἱ ἀπηγορευμένοι ἄσωτοι ἢ παράφρονες, οἱ πτωχεύσαντες ἀλλὰ μὴ ἀποκατασταθέντες ἔμποροι, καὶ οἱ καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον ἢ διὰ βίου δεσμὰ (ἄρθρ. 5 καὶ 7 τοῦ Π. Ν. τῆς Ἑλλάδος) ὡς ἐστερημένοι τῆς ἐλευθέρως διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των καὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ συναλλάττεσθαι καὶ ἀναδέχεσθαι ἐνοχὰς, δὲν δύνανται νὰ μετέλθωσι τὸ ἐμπόριον. Ἐπίσης αἱ νεώτεραι Νομοθεσίαι ἀπηγόρευσαν τὸ ἐμπόριον εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, καὶ τοὶ ἔχοντας τὴν ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς τε ὑπηρεσίας καὶ αὐτῶν τῶν ἐμπόρων.

§. 39. Πῶς ὁ ἀνήλιξ δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον. Ὁ ἀνήλιξ δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον λογιζόμενος ἐνήλιξ, ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς του συμφωνίας, 1) ἐὰν συμπληρώσῃ τὸ 18^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας του, 2) ἐὰν χειραφεθῇ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, 3) ἐὰν λάβῃ τὴν ἄδειαν τοῦ ἐμπορεύεσθαι ὑπὸ τοῦ πατρὸς του, ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου, νομίμου ἀπαγορεύσεως, ἢ ἀπουσίας τούτου παρὰ τῆς μητρός του, ἢ ἐν ἐλλείψει καὶ ταύτης, παρὰ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου δυνάμει βουλευμάτος αὐτοῦ ἐπικυρωμένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, καὶ 4) ἐὰν τὸ ἔγγραφον τῆς ἀδείας καταστιχωθῇ καὶ τοιχοκολληθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον τῶν Ἐμποροδικῶν τοῦ τόπου, ἔνθα ὁ ἀνήλιξ θέλει καταστήσει τὴν κατοικίαν του. Μόνον ἐὰν ἐκπληρώσῃ ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ὅρους δύναται ὁ ἀνήλιξ, κατὰ τὸν Γαλλικὸν Ἐμπορικὸν Νόμον τὸν ἰσχύοντα καὶ ἐν Ἑλλάδι, νὰ μετέλθῃ νομίμως τὸ ἐμπόριον, δυνάμενος νὰ ὑποχρεώηται ἐμπορικῶς καὶ νὰ ὑποθηκεύῃ χάριν τοῦ ἐμπορίου του τὰ ἀκίνητα κτήματά του.

§. 40. Πῶς ἡ ὑπανδρος γυνὴ δύναται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριον.

— Αἱ νεώτεραι Νομοθεσίαι χάριν τοῦ ἐμπορίου ἐπέτρεψαν καὶ εἰς τὰς ὑπάνδρους γυναῖκας νὰ μετέρχωνται τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ἐπειδὴ αὐταὶ διὰ λόγους τῆς δημοσίας τάξεως ὑπόκεινται κατὰ τοὺς Νόμους εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν συζύγων, ὁ ἐμπορικὸς Νόμος ἀπαιτεῖ, διὰ νὰ δύνανται νὰ μετέρχωνται δημοσίως καὶ νομίμως τὸ ἐμπόριον, νὰ ἔχωσι τὴν πρὸς τοῦτο συναίνεσιν τῶν συζύγων των.

Ἡ δυνάμει τῆς συναίνεσεως τοῦ συζύγου τῆς δημοσίως ἐμπορευομένη γυνὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην εἰδικῶν συναίνεσεων τοῦ συζύγου τῆς εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου τῆς ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις, ἐὰν μάλιστα μεταξὺ τῶν συζύγων ὑπάρχῃ κοινότης ὑπαρχόντων, ἢ ἐμπορευομένη σύζυγος ὑποχρεουμένη συνυποχρεῶναι καὶ τὸν σύζυγόν τῆς.

Ὅταν ἡ σύζυγος δὲν μετέρχηται ἴδιον ἐμπόριον, ἀλλὰ λιανοπωλῆ τὰς πραγματείας τοῦ συζύγου τῆς δὲν λογίζεται δημόσιος ἔμπορος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπίτροπος τοῦ συζύγου τῆς.

Ἡ δημοσίως ἐμπορευομένη σύζυγος δὲν δύναται νὰ ὑποχρεοῖ, ὑποθηκεύῃ καὶ ἀπαλλοτριόνῃ τὰ προικῶα αὐτῆς κτήματα, εἰμὴ συμμορφουμένη μὲ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ Πολιτικοῦ Δικαίου.

§. 41. Καθήκοντα τῶν ἐμπόρων — Ὁ ἔμπορος ὀφείλει

1) Νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἐγγραφόμενος εἰς τὸ προσδιωρισμένον μέρος, ἐὰν ταῦτα ἦναι ἀναγκαῖα κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, ὅπου πρόκειται νὰ μετέλθῃ τὸ ἐμπόριόν του.

2) Νὰ κρατῇ ἐν τάξει τὰ ἐμπορικά του βιβλία, καταχωρῶν εἰς αὐτὰ ὅλας τὰς ἐμπορικάς του πράξεις, καθὰ εἰς τὸ περὶ ἐμπορικῶν βιβλίων μέρος θέλομεν ἐκθέσει λεπτομερῶς.

3) Νὰ προσφέρηται εὐπροσηγῶρως πρὸς ἅπαντας καὶ ἰδίως πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους του.

4) Νὰ μὴ βλάβῃ οὐδένα κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου του.

5) Νὰ πωλῇ τὰς πραγματείας του κατὰ τὰ νενομισμένα σταθμὰ καὶ μέτρα, καθόσον ἢ κοινὴ δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐντολὴ « μὴ κλέψης » πρέπει νὰ ἦναι κανὼν αὐστηρὸς καὶ ἀπαραγράφτος ἰδίως διὰ πάντα ἔμπορον σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ Ποινικὸς Νόμος τῆς Ἑλλάδος (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

δος τιμωρεῖ μὲ τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς τὸν μεταχειρισθέντα νενοθευμένα μέτρα ἢ σταθμὰ (ἄρ. 399 §. 5).

6) Νὰ ἐνεργῇ ὕλας τὰς ἐμπορικὰς τοῦ πράξεις ἐν καλῇ πίστει καὶ τιμιότητι ἀποφεύγων πᾶσαν ἀπιστίαν ἢ ἀπάτην.—Ἵπάρχει δὲ ἀπάτη κατὰ τὴν πώλησιν τῶν πραγματειῶν, ὅταν πωλῶν τις βεβαιόνη ὅτι τὸ πωλούμενον εἶναι καλῆς ποιότητος, ἐνῶ γνωρίζει ὅτι ἔχει ἐλαττώματα κεκρυμμένα, ἐλαττόνοντα τὴν ἀξίαν του, καὶ τὰ ὁποῖα ἐὰν ἐγνώριζεν ὁ ἀγοραστῆς δὲν ἤθελε βεβαίως προσφέρει τὴν δοθεῖσαν τιμὴν.—Ἀπάτη ἐπίσης ὑπάρχει, ὅταν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐμπορευμάτων μεταχειρίζηται τις ὕλας κατωτέρας ποιότητος καὶ παρουσιάζει αὐτὰ ὡς καλῆς ποιότητος, ὅταν νοθεύῃ δι' ὕδατος ἢ δι' ἄλλων ὑγρῶν ποτᾶ, ἢ ἀναμιγνύῃ ὕλας ξένας καὶ εὐτελεῖς εἰς πράγματα μεγαλύτερας ἀξίας, καὶ ἐν γένει ὁσάκις ὁ ἔμπορος καταχρᾶται τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ μεταχειρίζεται ψεύδη ἢ πανουργίας εἰς τὰς συναλλαγὰς του· σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν ἀπάτην τιμωρεῖ ὁ Ποιν. Νόμος τῆς Ἑλλάδος (ἄρθρ. 396—402 καὶ 672) μὲ φυλάκισιν, εἰρκτὴν καὶ πρόσκαιρα δεσμὰ κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῆς περιστάσεις. Ὁ ἔμπορος παραβιάζει ἐπίσης τὸ καθῆκον τῆς τιμῆς, ὁσάκις καταπλεονεκτῶν ἀπολαμβάνῃ τοκογλυφικὰ κέρδη, ἢ αἰσχροκερδῶν προσπαθῆν νὰ λάβῃ νομίσματα εἰς κατωτέραν τῆς τρεχούσης τιμὴν (ἴδε ἄρθρ. 434—435 Π. Ν. τῆς Ἑλλάδος).

Αἰ παρά τινων ἐμπόρων ἀγοραὶ μεγάλων ποσοτήτων ἐμπορεύματος τινὸς ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποκατασταθῆ σπάνιον, διὰ νὰ δυνηθῶσιν οὕτω νὰ τὸ πωλήσωσιν εἰς ὑπερόγκους τιμὰς, εἶναι ἐπίσης πράξεις ἀξιοκατάκριτοι καὶ καταπλεονεκτικά. (ἴδε ἄρθρ. 585 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος).

Ἐπίσης ἡ συνεννόησις πλειόνων ἐμπόρων, κατεχόντων ἐν εἶδος ἐμπορεύματος, πρὸς ἀνύψωσιν τῆς τιμῆς αὐτοῦ εἶναι ἀποδοκιμαστέα.

Ὁ ἔμπορος ἐπίσης παραβιάζει τὸ καθῆκον τῆς τιμῆς καὶ τῆς καλῆς πίστεως ἀγοράζων πραγματείας ἀπὸ ἀνθρώπους ἀγνώστους ἢ ἀπὸ παῖδας ἀνήλικας. (ἴδε ἄρθρ. 437 τοῦ Ποιν. Νόμου τῆς Ἑλλάδος).

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΜΕΣΙΤΩΝ (1).

§. 42. Ποῖοι λέγονται Μεσίται —Μεσίται εἶναι ἐμπορικοὶ πρά-

(1) ἴδε ἄρθρ. 74—90 Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ ἄρθρ. 419 Πολιτικῆς Διοικονομίας τῆς Ἑλλάδος.

κτορες ἔχοντες ἔργον νὰ μεταβιβάξωσι τὰς προτάσεις ἐνὸς ἐμπόρου εἰς ἄλλον δι' ὁποίαν δήσοτε ἐμπορικὴν ἐργασίαν, καὶ νὰ βεβαιώνωσι τὴν τυχὸν ἀποδοχὴν τῶν προτάσεων αὐτῶν· εἰς ἔμπορος π. χ. θέλει νὰ πωλήσῃ πραγματείαν του τινὰ, ἀντὶ νὰ ζητῇ ὁ ἴδιος τὸν ἀγοραστήν καὶ νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς συντάξεως τῶν ἀναγκαίων ἐγγράφων πρὸς τελειοποίησιν τῆς πωλήσεως, ἀποτείνεται πρὸς τινὰ μεσίτην, τῷ προσδιορίζει τὴν τιμὴν, τὴν ποσότητα, τὴν ποιότητα τῆς πραγματείας του, τῷ δίδει δείγμα αὐτῆς, ὁ δὲ μεσίτης ἔχων τὴν πρότασιν τῆς πωλήσεως τὴν κοινοποιεῖ εἰς ἄλλον ἔμπορον, τὸν ὁποῖον ὑποθέτει θέλοντα ν' ἀγοράσῃ τὴν πωλουμένην πραγματείαν, ἐὰν οὗτος δεχθῇ τὴν περὶ ἀγορᾶς πρότασιν, συμπληροῦται ἡ ἀγοραπωλησία, καὶ ὁ μεσίτης βεβαιοῖ ἐγγράφως τὰ γενόμενα.

Εἰς τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα ἢ μεσολάβησις τοῦ μεσίτου προσφέρει ἄπειρα πλεονεκτήματα· εἶναι ἀδύνατον ἢ πολλὰ δυσκολὸν καὶ ἐπιζήμιον εἰς τὸν διευθύνοντα τοιοῦτον κατάστημα ν' ἀσχολῆται ὁ ἴδιος εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως τῶν ἐμπορευμάτων του· ὁ ἄξιος μεσίτης ἐνεργεῖ ἐπωφελέστερα εἰς παρομοίας πράξεις καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν ἔμπορον· ἡ χορηγούμενη εἰς τὸν μεσίτην ἀντιμισθία εἶναι ἀσήμαντον ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς πωλήσεως.

Εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις οἱ μεσίται εἶναι ἐπίσης χρήσιμώτατον καὶ ἀναγκαϊότατον μέσον διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς.

§. 43. *Καθήκοντα τοῦ μεσίτου.*—Πρὸς ἐπιτυχῆ ἐνέργειαν τοῦ ἐπαγγέλματός του ὁ μεσίτης πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὰ καὶ διάφορα προτερήματα· πρέπει νὰ ἦναι φρόνιμος καὶ προβλεπτικὸς, νὰ μὴ μεσολαβῇ εἰς συναλλαγὰς ἐναντίον τῶν Νόμων καὶ τῆς ἠθικῆς, νὰ φυλάττῃ τὴν προσήκουσαν μυστικότητα διὰ νὰ μὴ κοινοποιῇ ἀπροσέκτως περιστατικὰ δυνάμενα νὰ βλάψωσι τὴν ὑπόληψιν ἢ τὰ συμφέροντα τῶν ἐμπόρων, νὰ ἦναι ἐνεργητικὸς καὶ ταχύς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, διότι ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ταχύτης εἶναι ἄπειρος πηγὴ ὠφελειῶν εἰς τὸ ἐμπόριον, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰς λεπτομερείας ὅλων τῶν πράξεων, εἰς τὰς ὁποίας μεσολαβεῖ, καὶ νὰ κρατῇ ἐν τάξει τὸ βιβλίον του, ἥτοι νὰ ἔχῃ ἐν βιβλίον μονογραφημένον καὶ ἠριθμημένον κατὰ σελίδα ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ καταγράφη καθ' ἡμέραν καὶ κατὰ χρονολογικὴν

τάξιν χωρὶς σβέσματα, παρεισγραφὰς, παραπομπὰς καὶ χωρὶς συγκοπὰς ἢ συμβολικὰ γράμματα (*chiffres*) ὅλας τὰς συμφωνίας τὰς περὶ πωλήσεων, ἀγορῶν, ἀσφαλειῶν, διαπραγματεύσεων καὶ ἐν γένει πᾶσαν πράξιν γενομένην δι' αὐτοῦ.

Προσέτι δὲν ἐπιτρέπει ὁ Νόμος εἰς τὸν μεσίτην νὰ κάμῃ δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἐπιχειρήσεις ἐμπορικὰς ἢ Τραπεζιτικὰς ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει, οὐδὲ νὰ λάβῃ μετοχὴν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἢ ὑπὸ ξένον ὄνομα εἰς καμμίαν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, οὔτε νὰ λάβῃ ἢ νὰ πληρώσῃ διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγγελέων του, οὔτε νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶνπραγματεύσεων εἰς ἃς μεσολαβεῖ. Πᾶσα δὲ τούτων παράβασις ἐπιφέρει τὴν παῦσίν του, καὶ χρηματικὴν ποινὴν, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως. Πᾶς πτωχεύσας μεσίτης καταδιώκεται ποινικῶς ὡς χρεωκόπος.

§. 44. *Διορισμὸς τῶν μεσιτῶν.* — Εἰς τὰ περισσότερα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη οἱ μεσίται διορίζονται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται. Ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτήρησις ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μεσίτου εἶναι ἀναγκαιοτάτη. Οἱ πτωχεύσαντες δὲν δύνανται κατὰ τὸν Νόμον νὰ γίνωσι μεσίται, οὔτε οἱ ἅπαξ παυθέντες κατὰ τὸν ἀνωτέρω §^{ov} μεσίται δύνανται ν' ἀναλάβωσι πλεὸν τὸ ἔργον τοῦτο.

§. 45. *Εἶδη μεσιτῶν.* — Οἱ μεσίται, ὡς ἐκ τῶν ἔργων εἰς τὰ ὁποῖα ἰδιαιτέρως ἀσχολοῦνται, διαιροῦνται εἰς μεσίτας πραγματειῶν, μεσίτας πλοίων, μεσίτας ἀσφαλειῶν, μεσίτας συναλλαγματοειῶν, ἢ κολλημιστὰς κατὰ τὸν ἐμπορικὸν Νόμον λεγομένους κλ.

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ.

§. 46. *Σχέσις τῆς βιομηχανίας, γεωργίας καὶ ἐμπορίου* — Τὰ πλούτη ἐνὸς ἔθνους γυνῶνται καὶ αὐξάνουν κυρίως διὰ τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου· μολονότι δὲ διακεκριμένοι οἱ τρεῖς οὔτοι κλάδοι τῆς παραγωγῆς, εἶναι ὁμῶς ἠνωμένοι μεταξὺ των δι' ἰσχυρῶν δεσμῶν, ὥστε ἡ πρόοδος ἢ ὀπισθοδρόμησις τοῦ ἐνὸς ἔχει ἐπαισθητὴν ἐπιβροχὴν εἰς τὴν πρόοδον ἢ ὀπισθοδρόμησιν τῶν ἄλλων.

Οἱ κυριώτεροι καταναλωταὶ τῆς τινος εἶναι βεβαίως οἱ γεωργοί, οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ ἔμποροι, αὗται δὲ αἱ τρεῖς κοινωνικαὶ κλάσεις ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος πάσης κοινωνίας, ὥστε ἡ παραμικρὰ ἐλάττωσις τῆς καταστάσεως μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἐλαττόνει ἀναλόγως τὰς ἐργασίας καὶ τὰ κέρδη τῶν ἄλλων. Ἐὰν π. χ. ἡ ἀνομβρία ἢ ἄλλα αἷτια ἐλαττώσωσι τὴν εἰσοδείαν, ἣτις εἶναι τὸ μέσον τῆς συναλλαγῆς τῶν γεωργῶν, οὗτοι στερούμενοι ἐν μέρει τὰ μέσα τῶν συναλλαγῶν ἐξ ἀνάγκης θέλουν ἀγοράσει ὀλιγώτερα βιομηχανικὰ προϊόντα ἀφ' ὅσα ἄλλοτε ἠγόραζον. Τὸ αὐτὸ θέλει συμβῆ ἂν ἀντὶ τῆς γεωργίας ὑποφέρῃ ἡ βιομηχανία· διάφορα περιστατικὰ, ὡς παραγωγή ἀφθονωτέρα τῶν ἀπαιτήσεων, ἢ πολυέξοδος κακῶς βιομηχανικὸς διοργανισμὸς, δύναται νὰ διακόψωσι τὰς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν ἢ νὰ ἐλαττώσωσι τὰ ἡμερομίσθιά των, τότε ἡ βιομηχανικὴ τάξις, μὴ ἔχουσα ὡσαύτως τὰ μέσα τῶν συναλλαγῶν τῆς, δὲν θέλει ἀγοράσει ὅσα γεωργικὰ προϊόντα ἠγόραζε. Τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα θέλομεν ἔχει ἔαν π. χ. τελωνιακὸς ἀπαγορευτικὸς νόμος, ὑπέρογκοι ναῦλοι, ἢ ἄλλα αἷτια ἐμποδίσωσι τοὺς ἔμπόρους ν' ἀποστέλλωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ ὑπερβάλλον ἐκ τῆς ἐγγωρίου καταναλώσεως μέρος τῶν ἐθνικῶν χειροτεχνημάτων καὶ προϊόντων τῆς γῆς· αἱ δυσκολίαι αὗται τῶν ἀποστολῶν θέλουν διακόψει τὰς διὰ τὴν κατασκευὴν χειροτεχνημάτων παραγγελίας τῶν ἐμπόρων, καὶ θέλουν παύσει τὰς τῶν προϊόντων τῆς γῆς προβλέψεις των, οὕτω καὶ οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ γεωργοὶ θέλουν αἰσθάνῃ τὴν ἐμπορικὴν ταύτην καχεξίαν.

Ἡ ἀγνοία τοῦ ἰσχυροῦ τούτου δεσμοῦ μεταξὺ τῶν τριῶν παραγωγικῶν τάξεων ἐπέφερον ὀπισθοδρομικὰ ἀποτελέσματα εἰς τινὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐπικρατείας ὡς ἐκ τῶν διαφόρων συστημάτων, τὰ ὅποια ἠθέλησαν νὰ ἐφαρμόσωσιν, ὑπερασπιζομένων ἄλλοτε ἀποκλειστικῶς τὴν γεωργίαν καὶ ἄλλοτε τὴν βιομηχανίαν ἢ τὸ ἐμπόριον. Εἰς κάμμιαν ἐποχὴν διὰ τῶν μονομερῶν τούτων συστημάτων αἱ Κυβερνήσεις δὲν ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των, διότι ἡ προστασία, τὴν ὁποίαν ἠθελαν νὰ δώσωσιν εἰς τὸν παρ' αὐτῶν προστατευόμενον κλάδον ἐπενήργει ἀντιθέτως ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ἡ πείρα τῶν παρελθόντων χρόνων ἀκόμη δὲν ἐδίδαξε τοὺς παραγωγοὺς περὶ τῆς ἀλληλεπιδέτου σχέσεως τῶν συμφερόντων των, καὶ καθημέραν ἕκαστος ζητεῖ ἀποκλειστικότητα ὑπὲρ αὐτοῦ· δυνάμεθα

δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς κάμμίαν ἐπικράτειαν δὲν ἐφηρμόσθη ἀκόμη σύστημα πλήρες προστατεῦον ἐξίσου τὴν βιομηχανίαν, τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Εἶναι βεβαίως δύσκολος ὁ συνδυασμὸς ὅλων αὐτῶν τῶν συμφερόντων, τῶν δὲ Κυβερνήσεων τὰ μέτρα, ὅσον σοφὰ καὶ ἂν ᾦναι, δὲν ἐπαρκοῦν ἴσως μόνον τῶν νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων παραγωγικῶν δυνάμεων.

Μία τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τῆς δυστυχίας τῶν βιομηχάνων εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἡ παράλογος παραγωγή μεγάλης ποσότητος βιομηχανικῶν προϊόντων. Οἱ βιομήχανοι λησμονοῦν συχνάκις ὅτι ἡ ξένη κατανάλωσις τῶν προϊόντων τῶν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς συμπλήρωμα τῆς ἐγχωρίου, καὶ ὅτι ἡ ἐγχώριος εἶναι πάντοτε ἡ ἀσφαλέστερα, ὥστε μὲ τὴν ἐλπίδα τῶν ἐξωτερικῶν ἀποστολῶν ἐπισωρεύουν εἰς τὰς ἀποθήκας τὰ προϊόντα τῶν καὶ οὕτω ζημιοῦνται. Ἡ Ἀγγλία, πρὶν ριφθῆ εἰς τὸ μέγα στάδιον τῆς βιομηχανίας, ἠὺχαρίστησε πρότερον ὅλας τὰς βιομηχανικὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῆς, καὶ μόνον διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανῶν τῆς καὶ διὰ τῆς φρονίμου καὶ θαυμαστῆς οἰκονομίας, ἣτις προεδρεύει εἰς τὰ βιομηχανικά τῆς ἔργα, ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ μέχρι τοῦδε τὴν βιομηχανικὴν ὑπεροχὴν τῆς ἐφ' ὅλων τῶν ἀγορῶν τοῦ κόσμου· ἀπὸ τινος ὅμως καιροῦ ἤρχισεν ἐπαισθητῶς νὰ ἐλκττοῦται ἡ ἐξωτερικὴ κατανάλωσις τῶν προϊόντων τῆς· ἡ Ἀμερικὴ, ἡ Ῥωσσία, ἡ Γερμανία ἀντιτάττουσιν εἰς τὰ Ἀγγλικά τὰ ἐγχώρια χειροτεχνήματά τῶν, τὰ ὅποια δύνανται νὰ συναγωνισθῶσι μετ' ἐκείνων, μὴ ἐπιβαρυνόμενα μὲ τὰ ἔξοδα τῆς μετακομισεως καὶ παραγόμενα μὲ ἡμερομίσθια ἐργατῶν εὐθηνότατα· ἀφ' ἐτέρου ἡ Ἀγγλία μ' ὅλους τοὺς νόμους τῆς καὶ τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὸ μυστήριον τῶν μηχανῶν τῆς, αἵτινες σήμερον παντοῦ εἰσεχώρησαν.

§. 47. Ἀποτελέσματα τοῦ συναγωνισμοῦ — Ὁ μέγας συναγωνισμὸς κατὰ τὴν παραγωγὴν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων προξενεῖ τὴν μεγαλητέραν ζημίαν εἰς τὴν ἄφθονον ταύτην πηγὴν τοῦ κοινωνικοῦ πλούτου· ἐναντίον τοῦ καλῶς ἐννοουμένου συμφερόντος τῶν οἱ βιομήχανοι δὲν συναινοῦν νὰ ὑποκύψωσιν ὑπὸ γενικοὺς κανονισμοὺς, συνενόνοντες τὴν ὀλομέλειαν αὐτῶν ὑπὸ κοινὸν συμφέρον, καὶ θυσιάζοντες κατὰ τι τὴν ἀτομικότητά τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἀπειρῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὅποια ἡ τάξις, ὁ κανὼν, καὶ ἡ ἔνωσις ὑπόσχον-

ται εἰς αὐτούς. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἀτομικοῦ αἰσθήματος ὑπεροχὴ ἴσως εἶναι ἐλάττωμα τῶν σημερινῶν κοινωνιῶν, εἰς τὰς ὁποίας δυστυχῶς ὑπερισχύει ὁ ἐγωϊσμός, ἐνῶ εἰς τὰς ἀρχαίας τὰ συμφέροντα τοῦ Ἐγὼ ὑπεχώρουν εἰς τὰ κοινωνικά.

Ὄρθον βεβαίως καὶ δίκαιον εἶναι νὰ προσπαθῆ ὁ τεχνίτης νὰ ὑπερτερῆσῃ τὸν συντεχνίτην του ὡς πρὸς τὴν ποσότητα καὶ ποιότητα τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας του, ἀλλ' ἡ προσπάθεια αὕτη δύναται νὰ ἐνεργῆται μετ' εὐθύτητος ἢ διὰ πλαγίων καὶ ἀπατηλῶν μέσων. Κυβερνητικὸν χρέος εἶναι ἡ ἐπιτήρησις τῶν τοιούτων ἀξιοκατακρίτων μέσων· ὁ συναγωνισμὸς ἐν γένει ὅταν δὲν ἐπιτηρῆται, ὑπόκειται εἰς ὀλεθρίας παρεκτροπὰς, καὶ ὑπάρχουν βιομηχανίαί, αἵτινες ἕνεκα αὐτῆς τῆς ἄνευ ἐπιτηρήσεως καὶ ἐξελέγξεως δυστυχοῦς πάλης κατήνησαν νὰ μὴ ἔχωσι πλέον εἰμὴ τὸν δόλον καὶ τὴν ἀπάτην ὡς κανόνα τῶν συναλλαγῶν των. Ὁ συναγωνισμὸς, καθὼς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, πρέπει νὰ ἔχη ὡς βάσιν τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην.

Ἐξ ἄλλου ὅμως πρέπει νὰ εἰπωμεν ὅτι πολυάριθμα εἶναι τὰ εἰς τὴν κοινωνίαν προσγιγνώμενα πλεονεκτήματα ἐκ τῆς ἐλευθερίας τοῦ συναγωνισμοῦ· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ὅτι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ἐλαττοῦνται ἐπαισθητῶς, ἅμα οἱ βιομήχανοι θελήσωσιν, ὡς συχνότατα συμβαίνει, ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὸν συναγωνισμὸν διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν μισθῶν τῶν ἐργατῶν, διότι τοιοῦτοτρόπως, ἐλαττουμένης ἀναμφιβόλως τῆς εὐημερίας τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἐπέρχεται ἡ ἐλάττωσις τῆς καταναλώσεως, καὶ οὕτως εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ βιομηχανικοῦ καταστήματος ἀντανακλᾷ ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν ζημία.

Ὁ συναγωνισμὸς, ὁ γενόμενος διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανῶν, ἂν καὶ προξενῆ προσκαίρως δυστύχημα εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἀποβαίνει ὅμως ἐπὶ τέλος ὠφέλιμος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἐπιφέρων τὸ ἀξιόλογον ἀποτέλεσμα τῆς οἰκονομίας τῶν ἀνθρώπινων δυνάμεων, καὶ κατορθόνων νὰ παράγῃ προϊόντα ἄνευ τῆς δαπάνης τῆς νοσητικῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις ἐπομένως μένει διαθέσιμος δι' ἄλλας σπουδαιότερας ἐργασίας.

§. 48. Περὶ μηχανῶν. — Λί μηχαναὶ ὅχι μόνον ἀναπληροῦν τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ δίδουν ἄπειρον ἐπίτασιν εἰς αὐτήν· διὰ μόνων τῶν μηχανῶν δύναται ὁ βιομήχανος νὰ κατασκευάσῃ τὴν ἄ-

πειρον. ποικιλίαν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων· διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν μηχανῶν καὶ τῆς μηχανικῆς ὁ ἄνθρωπος ἠδυνήθη νὰ ὑπερνικήσῃ ὅλας τὰς δυσκολίας· δι' αὐτῶν ὑπέταξε, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτω, τὰ στοιχεῖα ὑπὸ τοὺς νόμους του καὶ τὰς θελήσεις του, καὶ ἠδυνήθη νὰ εισδύσῃ εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς, νὰ ἀναβῆ τοὺς ποταμοὺς, νὰ πλεύσῃ τὰς θαλάσσας μὲ τὴν ταχύτητα τῶν ἀνέμων, καὶ νὰ ὑψωθῆ εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαιράς· διὰ τῶν μηχανῶν ὄχι μόνον τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐργοστασίου αὐξάνει, ἀλλὰ καὶ εὐθηνότερα ἀποβαίνει ἡ παραγωγή, ἐπομένως ἡ ἀξία τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ἐλαττοῦται, διότι ἡ ἀξία αὐτῶν συνίσταται εἰς τὰ διὰ τὴν παραγωγὴν των γενόμενα ἔξοδα καὶ τὴν ἐργασίαν. Κατὰ πρῶτον βεβαίως ἡ ἐφεύρεσις μιᾶς μηχανῆς ἐπιφέρει βλάβην τινὰ εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἐλαττόνουσα τὴν ἐργασίαν αὐτῆς· ἀλλ' ἡ βλάβη αὕτη εἶναι πρόσκαιρος, διότι διὰ τῆς εὐθηνίας τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων αὐξάνει ἡ κατανάλωσις καὶ ἐπομένως ἡ παραγωγή, καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλουν χρειασθῆ περισσότεροι βραχίονες διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν περισσοτέρων μηχανῶν. Ἐπαρατηρήθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν τῶν βαμβακερινῶν χειροτεχνημάτων ἐτριακονταπλασιάσθη μετὰ τὰς ἐφευρέσεις τῶν μηχανῶν· τὸ αὐτὸ σχεδὸν συνέβη καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς βιομηχανίας διὰ τῶν μηχανικῶν τελειοποιήσεων, ὡς παράδειγμα δυνάμεθα νὰ φέρωμεν καὶ τὴν τυπογραφίαν, ἥτις ἐπασχολεῖ σήμερον μυριάκις περισσοτέρους ἐργάτας ἀπὸ τοὺς ἄλλοτε ἀντιγραφεῖς τῶν χειρογράφων.

Ἐκτὸς τούτου αἱ μηχαναὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι μόναι των ὅλας τὰς ἀναγκαίαις κινήσεις καὶ καταπαύσεις ἄνευ τῆς βοήθειας τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἂν ἡ μηχανὴ ἀφαιρῆ ἀπὸ τοὺς ἐργάτας τὴν αὐτοματικὴν ἐνέργειαν, μένει πάντοτε εἰς αὐτοὺς ἡ ἐργασία ἐκείνη, ἥτις ἔχει ἀνάγκην τῆς διανοίας, καὶ ἥτις δύναται νὰ ἐνεργηθῆ καταλλήλως μόνον διὰ τῆς ἐσκεμμένης θελήσεως. Δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι, μέχρις οὔ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νέας μηχανῆς ἐπιφέρει τὴν αὐξήσιν τῆς καταναλώσεως καὶ ἐπομένως τὴν τῆς παραγωγῆς, διὰ νὰ ἐπασχολήσῃ οὕτω περισσοτέρους βραχίονας καὶ πραγματοποιηθῆ ἡ ἰσορροπία αὕτη, μέρος ἐργατῶν θέλει μείνει ἄνευ ἐργασίας, (τὸ μεγαλύτερον δυστύχημα διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν), καὶ θέλει ὑποφέρει, ἐὰν ἄλλου εἴδους βιομηχανία δὲν τῷ χορηγήσῃ ἐνασχόλησιν.

Πᾶσα μεταβολή, προερχομένη ἀπὸ τὴν ἀντικατάστασιν τελειοποιημένης ἢ ὀλιγοεξόδου μηχανῆς ἀντὶ ἀτελοῦς ἢ πολυεξόδου, εἶναι πρόσκαιρον ἀτύχημα εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἰργάζοντο διὰ τῆς ἀτελοῦς ἢ πολυεξόδου μηχανῆς. Εἰς ἐμπορικὸν τόπον, εἰς κοινωνίαν ἀνωτέρου πολιτισμοῦ πᾶσα τελειοποίησις, πᾶσα βελτίωσις ἐπιφέρει βεβαίως μεταβολὴν εἰς τὰ συμφέροντα τινῶν· ἀλλὰ μήπως διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐμποδίζηται ἡ βελτίωσις καὶ ἡ πρόοδος πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτομικῶν ζημιῶν, τῶν ὁποίων δύναται νὰ γενῆ πρόξενος; Οὐδεὶς, πιστεύομεν, σκέπτεται οὕτω, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐργάται, οἵτινες πολλάκις ἐδείχθησαν βάρβαροι συντρίψαντες τὰς νέας μηχανάς, ἐνόησαν ἐπὶ τέλος ὅτι δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησίν των ἡ στάσις ἢ ἡ ὀπισθοδρόμησις τῶν τεχνῶν. Εἶναι ἀξιοθαύμαστος ἡ ὀρθότης τῆς ἀποκρίσεως Ἄγγλου τεχνίτου, τοῦ ὁποίου αἱ ἀπολαυαὶ ἐμετριάσθησαν κατὰ τὸ ἕμισυ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἀτμομηχανῶν πρὸς κατασκευὴν τῶν βαμβακερινῶν ὑφασμάτων, ἐξεταζομένου παρὰ τῆς Ἀρχῆς ἀν νομίζῃ ἀναγκαίαν τὴν κατάργησιν τῶν ἀτμομηχανῶν τούτων, καὶ εἰπόντος, « Οἱ ὑφάνται τῆς περιφερείας μου, δὲν φρονοῦν ποσῶς ὅτι πρέπει νὰ σταματήσωσιν ἢ νὰ καταργηθῶσιν αἱ μηχαναὶ, οἱ τεχνῖται γνωρίζουν ὅτι αὐταὶ καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς των θέλουν ἐξακολουθεῖ τὴν κίνησιν των, καὶ ὅτι τὸ μικρότερον ἐργαλεῖον τῆς γεωργίας ἢ τῆς χειροτεχνίας, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι εἶναι τελειότερον τῶν ὀνύχων καὶ τῶν ὀδόντων εἶναι μηχανή. »

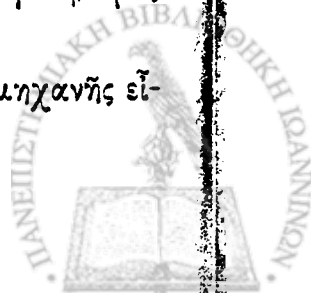
Αἱ μηχαναὶ εὐρίσκονται λοιπὸν εἰς διαγωνισμόν μετὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας, ἀντίζηλοι πολλὰ ἐπικίνδυνοι ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν μέτρον ἀνθρώκων ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἐργασίαν εἴκοσιν ἐργατῶν· ἀλλ' ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν ὑψηλοτέραν ἔποψιν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, βλέπομεν ὅτι ἡ εἰσαγωγή τῶν μηχανῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ μεγαλῆτερον κοινωνικὸν πλεονέκτημα. Ὁ τεχνίτης ἔχει διπλοῦν χαρακτῆρα, εἶναι παραγωγὸς καὶ καταναλωτῆς, ὑπὸ τὸν δεύτερον τοῦτον χαρακτῆρα εἶναι ἄπειρα τὰ ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν μηχανῶν συμφέροντά του· εἶναι δὲ ἄδικον ν' ἀπαιτῆ τὰ προϊόντα τῶν ἄλλων βιομηχανικῶν εὐθηνά, νὰ δίδῃ δὲ τὰ ἰδικά του ἀκριβά. Ἐὰν διὰ τινος παρεκτροπῆς τῶν φυσικῶν νόμων ὕλαι αἱ μηχαναὶ σταματήσωσιν, ὁ τεχνίτης βεβαίως θέλει λάβει μεγαλῆτερα ἡμερομίσθια, ἀλλὰ πρὸς τί θέλουν τὸν ὠφελῆσαι ἂν πρόκειται ν' ἀγοράζῃ

ὅλα τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀναγκαῖα εἰς διπλασίαν ἢ τριπλασίαν τιμὴν ;

Ἐκ τῶν κυριωτέρων προσόντων τῆς μηχανῆς εἶναι ἡ κινουσα αὐτὴν δύναμις. Ὡς κινητήρια δὲ μέσα δυνάμεθα νὰ ἀπαριθμήσωμεν τὸν ἄνθρωπον, τὸ ζῶον, τὸν ἄνεμον, τὸ ὕδωρ καὶ τὸν ἀτμόν. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐν γένει τὸ ἀκριβώτερον ὅλων αὐτῶν τῶν μέσων, ὅθεν ἡ χρῆσις τοῦ ἀνθρώπου ὡς κινουσα δύναμις δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, εἰμὴ εἰς ἔργα ἀπαιτοῦντα μικρὰν δύναμιν κινήσεως καὶ νοητικότητας διὰ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς. Ὁ ἵππος εἶναι τὸ πρῶτον κινητήριο, τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὸν ἄνθρωπον, ὑπολογίζεται δὲ ἡ χρήσιμος ἐργασία τοῦ ἵππου ἴση μὲ τὴν ἐργασίαν πέντε ἢ ἕξ ἐργατῶν. Ὁ ἄνεμος, δύναμις ἄνευ ἀξίας, ἀποβαίνει χρησιμώτατος εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸ ἀνέξοδόν του· ἀλλ' οἱ μεταχειριζόμενοι τὴν κινητήριον ταύτην δύναμιν πρέπει νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν πολλὰς ἀργίας, διότι εἶναι παρατηρημένον ὅτι οἱ ἀνεμόμυλοι δὲν ἐργάζονται εἰμὴ τὸ τρίτον τοῦ ἔτους· ἡ ἡμερούσιος ὅμως ἐργασία ἀνεμομηχανῆς καλῶς κατασκευασμένης εἶναι ἴση μὲ τὴν ἐργασίαν δεκατεσσάρων ἵππων. Τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀτμός εἶναι σήμερον εἰς μεγαλητέραν χρῆσιν ὡς κινουσαί δυνάμεις, καὶ θεωροῦνται ὡς τὰ τελειότερα μέσα διὰ νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν μηχανή τις· ἡ οἰκονομία καὶ ἡ προσήκουσα χρῆσις αὐτῶν πρέπει ἐπομένως νὰ ἦναι ἐκ τῶν κυριωτέρων φροντίδων τοῦ τεχνίτου· οὕτω διὰ τῆς καταλλήλου συγκεντρώσεως τοῦ ῥέοντος ὕδατος ἐξ ἀναλόγου ὕψους αὐξάνομεν τὴν δυνάμιν του καὶ τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας μας, λαμβάνοντες δὲ ὅλην τὴν θερμότητα τῶν ἀνθράκων καὶ συγκεντρώνοντες τοῦ ἀτμοῦ τὴν ἐνέργειαν, αὐξάνομεν τὴν χρησιμότητα τῆς ἀτμομηχανῆς μας. Ἡ ἀξία τοῦ ῥέοντος ὕδατος εἶναι μεγάλη εἰς τοὺς ἐπιπέδους τόπους, καὶ μάλιστα ὅπου ἡ βιομηχανία εἶναι ἀνεπτυγμένη· ἐκτὸς τούτου τὰ δι' ὕδατος κινούμενα ἐργοστάσια ὑπόκεινται εἰς ἀργίας ὡς ἐκ τῶν ξηρασιῶν τοῦ θέρους ἢ τοῦ παγετοῦ τοῦ χειμῶνος. Ὁ ἀτμός ἐπομένως θεωρεῖται ὡς ἡ τελειότερα κινουσα δύναμις ἐφαρμοζομένη εἰς πᾶν εἶδος μηχανῆς, εἰς πάντα τρόπον καὶ χρόνον, καὶ ἐνεργοῦσα ἄνευ διακοπῆς κατὰ τὸν αὐτὸν πάντοτε βαθμὸν καθ' ὅποιαν δὴποτε ὥραν τοῦ ἔτους· εἶναι δὲ ὁ ἀτμός τὸ μόνον μέσον, διὰ τοῦ ὁποῖου δυνάμεθα νὰ προσπορισθῶμεν τὰς μεγαλητέρας δυνάμεις πρὸς κίνησιν τῶν βιομηχανικῶν μηχανῶν.

Μετὰ τὴν κινητήριον δύναμιν τὸ σπουδαῖον μέρος τῆς μηχανῆς εἶ-

ναι τὰ ὄργανα αὐτῆς, τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι ἡ τροποποιήσις τῆς κινήσεως, ὅπως ἀποβαίνει αὕτη χρήσιμος πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἀποτελέσματος, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ μηχανὴ κατεσκευάσθη. Τὰ διάφορα ἐργοστάσια παρουσιάζουν ἐν γένει τὰ πλέον ἀξιοπαρατήρητα φαινόμενα μηχανικῶν συνδυασμῶν, καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς γιγαντιαῖα αὐτόματα, συγκείμενα ἐκ διαφόρων ὀργάνων, εὐρισκομένων εἰς ἀδιάκοπον καὶ ἀρμονικὴν ἐνέργειαν πρὸς παραγωγὴν ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου· ὅλα ταῦτα τὰ ὄργανα ὑπόκεινται εἰς μίαν νοητικὴν δύναμιν, διευθύνουσαν τὴν ὅλην ἐνέργειαν τοῦ ἐργοστασίου. Περιεργόταται εἶναι τῷ ὄντι ἡ ἐπίσκεψις μεγάλου ἐργοστασίου καὶ ἡ ἐξέτασις τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων δίδεται ἡ κίνησις εἰς τὴν ὕλην, κίνησις ἀκριβῆς καὶ κανονικὴ ὡς ἡ τῶν νοητικῶν ὄντων.

Εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀτμομηχανῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις, ἣτις χαρακτηρίζει τὴν ἐποχὴν μας· διὰ τῶν ἀτμομηχανῶν ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὑπὸ τὴν διάθεσίν του τὰ οἰκονομικώτερα καὶ ταχύτερα μέσα τῆς παραγωγῆς, δυνάμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν, ὅτι διὰ τῆς ἐφευρέσεως ταύτης ἐξέλιπεν ἡ διαφορὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν, ἣτις ἄλλοτε ἐθεωρεῖτο ὡς μέτρον τῆς δυνάμεως ἐκάστης Ἐπικρατείας, καὶ βεβαίως διὰ τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν ἀντικλιθεῖται ἡ φυσικὴ ἐνέργεια ὁλοκλήρου πληθυσμοῦ, ὡς συνέβη τοῦτο ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ (1).

Διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν ἐπεχείρησαν οἱ ἄνθρωποι γιγαντιαῖα ἔργα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματοποίησις ἄνευ τοῦ ἀτμοῦ ἦτον ἀδύνατος· ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὰς ἀτμαμάξας, ἔργα τὰ ὁποῖα θέλουν χαρακτηρίζει τὸν παρόντα αἰῶνα.

Λί πρωταὶ ἀτμομηχαναὶ κατεσκευάσθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἂν καὶ οἱ Γάλλοι οἰκειοποιῶνται τὴν ἐφεύρεσιν αὐτῶν (2).

Ἐὰν ἡ Ἀγγλικὴ βιομηχανία δὲν εἶχε βοηθὸν τὴν ἀτμομηχανὴν, ἡ ὑπερβολικὴ ἀξία τῆς νοητικῆς κινητικῆς δυνάμεως ἴσως ἤθελεν ὀπι-

(1) Μὲ πολλὴν εὐφύιαν ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς Βολτον προσελθὼν εἰς τὸν Γεώργιον Γον. διὰ νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τελειοποιήσιν τινὰ τῆς ἀτμομηχανῆς, καὶ ἐρωτιθεὶς τί φέρει, ἀπεκρίθη «ὅτι οἱ βασιλεῖς ἐπιθυμοῦν περισσότερον, τὴν δύναμιν.»

(2) Ὁ Γάλλος Papin θεωρεῖται ὡς ἐφευρετὴς τῶν ἀτμομηχανῶν.

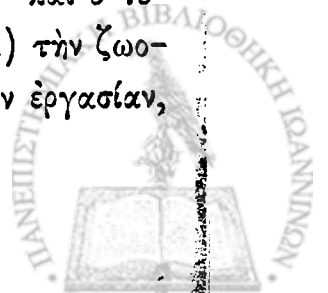
σθοδρομήσει αὐτὴν εἰς βαθμὸν κατώτερον ὅλων τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, διότι ἤθελεν ἔχει ἀκαταμάχητα ἐμπόδια εἰς τὴν προόδον τῆς τὴν ὑπερτίμησιν τῶν ἡμερομισθίων, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν ἵππων καὶ τὴν σπάνιν τῶν βέοντων ὑδάτων. Διὰ τῶν ἀτμομηχανῶν ἀπ' ἐναντίας κατώρθωσε νὰ ἔχη δύναμιν ἐξ ἕως ἑκτὼ ἑκατομμυρίων ἐργατῶν ἀδιακόπως ἐργαζομένων ἡμέραν καὶ νύκτα, τῶν ὁποίων τὰ ἡμερούσια ἔξοδα τῆς διατηρήσεως λογίζονται 6 ἢ 7 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου.

Ἡ Γαλλία, τὸ Βέλγιον, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ῥωσσία ἀκολουθοῦν τὸ παράδειγμα τῆς βιομηχανικῆς ταύτης προόδου, καὶ προσπαθοῦν ν' ἀποφύγωσιν ὅσον ἔνεστι τὸν φόρον, τὸν ὁποῖον ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ δίδωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀγοράζουσαι τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα αὐτῆς· ἂν καὶ μακρὰν εἰσέτι τοῦ νὰ φθάσωσι τὸν βαθμὸν τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας, διὰ τῆς ἐπιμονῆς ὅμως καὶ προσπαθείας αἱ περισσότεραι τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν κατασκευάζουν ἤδη τὰ μᾶλλον εἰς τοὺς κατοίκους των ἀναγκαιούντα χειροτεχνικὰ ἀντικείμενα.

Ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἀτμομηχανῶν ὄχι μόνον ἐπέφερε μεγάλην ἀνάπτυξιν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν βιομηχανίαν, ἀλλὰ προσέτι μετέφερεν εἰς τὴν Εὐρώπην τὰς βιομηχανίας τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς λοιπῆς Ἀσίας. Ἡ Ἰνδία δὲν ἀποστέλλει πλέον εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ βαμβακερινὰ τῆς ὑφάσματα, τὰ λεγόμενα καλικότα καὶ μουσελίνας, διότι ἡ Εὐρώπη διὰ τῶν ἀτμομηχανῶν τῆς κατασκευάζει αὐτὰ εἰς εὐθηνότερας τιμὰς, ὁ δὲ Ἰνδὸς ἔπαυσε πλέον τοῦ νὰ ὑφαίνει ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ δένδρου του μὲ τὸ ἀτελὲς ἐργαλεῖόν του, καὶ καταγίνεται πολλὰ φρονίμως εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ βαμβακίου καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ του.

§. 49. Περὶ σχηματισμοῦ κεφαλαίου — Ἰπὸ τὴν πλέον ἐκτεταμένην σημασίαν τὸ κεφάλαιον συμπεριλαμβάνει ὄχι μόνον ὅλας τὰς ὕλας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνεργεῖται ἡ ἐργασία τῆς παραγωγῆς, καὶ ὅλα τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα βοηθοῦν ἢ εὐκολύνουν τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν πλαστικὴν δύναμιν, τὴν διάνοιαν αὐτὴν, καθὼς καὶ τὴν φυσικὴν ἐνέργειαν.

Δὲν δυνάμεθα νὰ παράξωμεν χωρὶς νὰ καταναλώσωμεν· καὶ ὁ τεχνίτης δὲν δύναται νὰ ἐργασθῆ χωρὶς νὰ καταναλώσῃ 1) τὴν ζωοτροφίαν του, 2) τὰς πρώτας ὕλας, τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐργασίαν,

3) τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ἢ μέρος αὐτῶν. Διὰ νὰ ᾖναι δὲ ἀποτελεσματικὴ ἡ πράξις τῆς παραγωγῆς, ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον τὸ καταναλισκόμενον κεφάλαιον νὰ παραχθῇ ἐκ νέου, ἀλλὰ προσέτι ἡ παραγωγή ν' ὑφέσῃ ἐν προϊόν νέον, ἐν νέον κεφάλαιον. Πᾶσα παραγωγή, ἥτις δὲν εὐρίσκεται εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν εἶναι ἐλαττωματικὴ· πᾶσα γρῆσις κεφαλαίου, ἥτις δὲν παράγει εἰμὴ τὸ ἴδιον κεφάλαιόν της, εἶναι ὡσαύτως ἐλαττωματικὴ.

Ἄν ὑποθέσωμεν ἄνθρωπὸν τινα εἰς τὴν ἀγρίαν κατάστασιν τρεφόμενον μὲ τοὺς καρποὺς τοῦ δάσους, καὶ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν μὴ συλλέγοντα εἰμὴ τοὺς ἀναγκαίους διὰ τὴν ἡμερούσιον τροφήν του, ὅταν ὁ χειμὼν ἐπέλθῃ καὶ οἱ καρποὶ ἐκλείψωσιν, ὁ ἄνθρωπος οὗτος βεβαίως θέλει ἀποθάνει τῆς πείνης, ὡς τοῦτο συμβαίνει πραγματικῶς εἰς τοὺς ἀγρίους κατοίκους τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς· αἱ μέλισσαι καὶ οἱ μύρμηκες ἐννοοῦν καλῆτερα τὴν περὶ σχηματισμοῦ κεφαλαίου θεωρίαν.

Πᾶν ὅτι ἐμπορεῖ τις νὰ εἴπῃ περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ σχηματισμοῦ κεφαλαίου ἀτόμου τινος καὶ τῆς πολλαπλασιάσεως αὐτοῦ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς οἰκονομίας, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἐκάστου βιομηχανικοῦ καταστήματος, καὶ ἐπὶ τῆς ὀλομελείας ἔθνους τινός. Ἔθνος, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐργασία μένει ἄνευ περισσεύματος παραγωγῆς, δὲν θέλει ποτὲ εὐδαιμονήσει· ἡ πενία θέλει εἶσθαι ἡ παντοτεινὴ θέσις του, καὶ τὸ παραμικρὸν συμβεβηκὸς, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἐλαττώσει ἔτι μᾶλλον τὸ κεφάλαιόν του, θέλει τὸ θυθίσει ἀμέσως εἰς τὴν οἰκτροτέραν ἀολιότητα.

Ἐργάζου ὅσον διὰ νὰ ζῆς, εἶναι ἀξίωμα ὑποκριτικὸν καὶ ἐπικίνδυνον· παρουσιάζόμενον ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς αὐταρκειας ἐπιφέρει εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος περισσότερα ἴσως δυστυχήματα ἀφ' ὅσα γεννῶσιν οἱ ἐξολοθρευτικοὶ πόλεμοι. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπρονοησίας τῶν ἐργατῶν, καὶ ἡ αἰτία τῆς μὴ πολλαπλασιάσεως τοῦ κεφαλαίου διὰ τῆς ἐργασίας.

Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἠκολούθουν ἀπαρασαλεύτως τὸν κανόνα αὐτὸν, ἂν ἡ ἰδία φύσις δὲν τὸν ἐπολέμει καθεκάστην, ἐμπνέουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην νέων ἀπολαύσεων, ἡ κοινωνικὴ κκτάστασις τοῦ κόσμου ἤθελε μένει πάντοτε ὁποῖα ἦτο κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς πλάσεώς του. Ἡ δύναμις τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς

οικονομίας παρήγαγον ὅλα τὰ θαυμάσια ἀντικείμενα, τῶν ὁποίων καθεκάστην κάμνομεν χρῆσιν.

Ἐν παράδειγμα ἴσως εἶναι ἀναγκαῖον διὰ νὰ καταδείξῃ τὴν ἀπειρον δύναμιν καὶ τὰ ἐξαισία ἀποτελέσματα τῆς ἐπισωρεύσεως τοῦ κεφαλαίου. Εἷς ἄνθρωπος ἐργαζόμενος διὰ πελέκεως κόπτει τρεῖς σανίδας τὴν ἡμέραν, τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως τῶν δύο ἐπαρκεῖ εἰς τὰ ἐξοδά του, τῷ μένει δὲ τὸ τρίτον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ οἰκονομία του· εἰς τὸ διάστημα ὀλίγων ἐβδομάδων ἀνταλλάττει τὸ προϊόν τῆς οἰκονομίας του μὲ ἕν τελειότερον ἐργαλεῖον, μὲ πρίονα π. χ. διὰ τοῦ νέου δὲ τούτου ἐργαλείου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἤδη μέρος τοῦ κεφαλαίου του, σχίζει δώδεκα σανίδας ἀντὶ τριῶν, τὰς ὁποίας πωλεῖ μὲν εὐθιγότερα, ἀλλὰ τὸ προϊόν τῶν τεσσάρων μόνον ἀρκεῖ διὰ τὰ ἐξοδά του, ὥστε δὲν τῷ περισσεύει πλέον τὸ τρίτον τῆς παραγωγῆς του, ὡς πρότερον, ἀλλὰ τὰ δύο τρίτα αὐτῆς· ἐπισωρεύων δὲ καὶ ἑκάστην διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς οἰκονομίας νέα κεφάλαια εἰς τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους θέλει εἶσθαι εἰς κατάστασιν ν' ἀγοράσῃ περισσότερα πρίονα καὶ νὰ τὰ θέσῃ εἰς κίνησιν διὰ τοῦ ὕδατος, διὰ τοῦ ἀνέμου καὶ κατόπιν ἴσως διὰ τοῦ ἀτμοῦ· οὕτω σχηματίζονται τὰ πλούτη, τὸ δὲ παράδειγμά μας δὲν στηρίζεται εἰς ἀβασίμους ὑποθέσεις.

Τὸ κεφάλαιον δὲν δύναται νὰ παραχθῇ καὶ ν' αὐξηθῇ εἰμὴ διὰ τῆς ἐργασίας· τὰ πλούτη ἐπομένως δὲν εἶναι εἰμὴ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας, καὶ τρόπον τινὰ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ κοπιᾶζοντος ἀνθρώπου.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Ναυτιλίας ἐν γένει. — Πλοίων. — Ἰδιοκτητῶν πλοίων. — Πλοιάρχων. — καὶ Ναυτῶν.

Α'. ΠΕΡΙ ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ.

§. 50. Ἀρχὴ καὶ πρόοδος τῆς ναυτιλίας. — Ἡ ναυτιλία συνδέει σήμερον τὰς πλέον ἀπομεμακρυσμένας ἐπικρατείας καὶ εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τοῦ πολιτισμοῦ· ἡ θάλασσα ἀποκατέστη ὁ ἐνεργητικώτερος δρόμος τοῦ ἐμπορίου, καὶ τὸ οἰκονομικώτερον μέσον τῆς μετακομίσεως, διότι αὐτὴ ἡ φύσις ἐφρόντισε νὰ κατασκευάσῃ διὰ τὸν ἄνθρωπον τὴν μεγάλην ταύτην διώρυγα.

Πρώτοι Θαλασσοπόροι παρουσιάζονται εἰς τὴν ἱστορίαν οἱ Φοίνικες, καὶ μετὰ αὐτῶν ἰδίως οἱ κάτοικοι τῆς Τύρου. Οἱ Αἰγύπτιοι ὡσαύτως κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν θαλασσοπλοίαν, ἀπόδειξις δὲ τὰ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων τῶν Ἱερογλυφικὰ σημεῖα, παριστάνοντα πλοιάρια μὲ κώπας, ἰστία καὶ πηδάλιον. Ἡ Ἑλλάς μετὰ ταῦτα, ὠφεληθεῖσα ἀπὸ τὰς γνώσεις καὶ τὰ φῶτα, τὰ ὅποια οἱ ἐκ Φοινίκης καὶ Αἰγύπτου ἄποικοι μετέφερον εἰς αὐτὴν, ἀποκατέστη ναυτικὴ δύναμις· οἱ Ἀθηναῖοι, μάλιστα ἀπὸ τῆς Σαλαμίνιας κατὰ τῶν Περσῶν ναυμαχίας μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, διὰ τοῦ ναυτικοῦ τῶν διετήρησαν τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προάξωσι τὸ ἐμπόριον τῶν καὶ νὰ καθιδρῦσωσιν ἐπὶ στερεῶν βάσεων τὴν ἄπειρον δύναμιν τῶν, εἰμὴ δι' ἰσχυρῶν στόλων. Τὰ ὀνόματα τῆς Τύρου, τῆς Σιδῶνος, τῆς Κορίνθου, τῆς Καρχηδόνος, τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνθυμίζουσι τὰς πόλεις, τὰς ὑψωθείσας κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας εἰς τὴν μεγαλητέραν περιωπὴν τῆς δόξης.

Ἡ πτώσις τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας συνεπέφερε τὴν πτώσιν ὄχι μόνον τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἀλλὰ προσέτι καὶ αὐτῆς τῆς ναυτιλίας. Οἱ ἐπιδραμόντες τότε Βάρβαροι εὐχαριστήθησαν λαφυραγωγῆσαντες τὰ πλούτη τῶν προκατόχων τῶν, οὐδεμίαν δὲ φροντίδα περὶ ἐμπορίου καὶ πολὺ ὀλιγώτερον περὶ ναυτιλίας ἔλαβον. Εἰς τοὺς Ἰταλοὺς, καὶ ἰδίως εἰς τοὺς Βενετοὺς καὶ Γενοβαίους, χρεωστεῖται ἡ ἀναγέννησις τῆς ναυτιλίας κατὰ τὸν Μεσαιῶνα· κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐποχὴν ἀνεδείκνυε σημεῖα βιομηχανικῆς ζωῆς καὶ ἡ γνωστὴ Ἀνασεκτικὴ ἔνωσις, συνεριζομένη εἰς τὴν ἀρκτικὴν Θάλασσαν ὡς πρὸς τὰς ναυτιλιακὰς προόδους μετὰ τῆς μεσημβρινῆς Θαλασσοπορίας· ἡ Μεσημβρία οὕτω καὶ ἡ Ἄρκτος ἐβάδιζον ἐκ παραλλήλου καὶ ἐκ συμφώνου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς παραγωγῆς διεχέετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς πολεμικῆς ἐκείνης ἐποχῆς, καθ' ἣν δὲν ἀνεγνωρίζετο ἄλλη δύναμις, παρὰ ἡ ἰσχὺς τῶν ὅπλων.

Ἡ Θαλασσοπλοία ὅμως, μ' ὕλην τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὴν τόλμην τῶν εἰς αὐτὴν ἐνασχολουμένων, δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ μεγάλην ἔκτασιν ἐνόσω ὁ ναύτης, μὴ ἔχων ἄλλον ὁδηγὸν παρὰ τὴν πορείαν τῶν ἀστέρων, ἠναγκάζετο νὰ πλέῃ περὶ τὰς ἀκτὰς, ρίψοκινδυνεύων ἄλλως νὰ περιπλανηθῆ εἰς τὴν ἄπειρον ἔκτασιν τῶν θαλασσῶν. Τὰ τα-

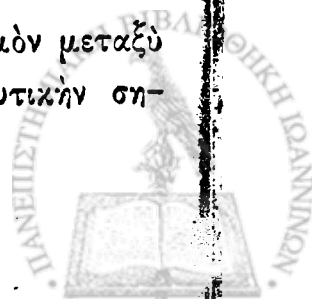

ξείδια του περιωρίζοντο ἐντὸς τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, σπανίως δὲ οἱ τολμηρότεροι ἐξήρχοντο τῶν Ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῶν πλησιεστέρων λιμένων τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς ναυτικῆς πηξίδος, δωρήσασα εἰς τοὺς θαλασσοποροῦντας ἀκριβῆ γνώμονα τῆς διευθύνσεώς των, ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς εἰς ἐπιχειρήσιν ἐκτεταμένων θαλασσοποριῶν, καὶ ἐπέφερε τὰς δύο ὠραιότερας ἀνακαλύψεις τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν ΙΕ^{οῡ}. καὶ ΙΣΤ^{οῡ}. αἰῶνα. Αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ Νέου Κόσμου καὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ἐπροξένησαν τὴν σημαντικωτέραν μεταβολὴν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ἀνθρώπινον πολιτισμόν. Σήμερον δὲ, χάρις εἰς τὴν πηξίδα, εἰς τὰ χρονόμετρα καὶ εἰς τὰ διάφορα ἄλλα ναυτικὰ ἐργαλεῖα, τὰ μακρύτερα ταξείδια ἐπιχειρίζονται ἄνευ τοῦ παραμικροῦ φόβου ἀποπλανήσεως.

Τὰ ἄπειρα πλούτη, τὰ ὁποῖα ἡ ναυτιλία διὰ τῶν προόδων της ἐπεσώρευεν εἰς τὰ ἔθνη, διήγειρον τὰς ἀποκλειστικὰς διαθέσεις ὅλων σχεδὸν τῶν Κυβερνήσεων, ὥστε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐπροσπάθησεν ἑκάστη ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ διαγωνισμοῦ τὴν ξένην ναυτιλίαν, ἀποκτῶσα διὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν θαλασσῶν. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν μάλιστα τῆς Ἀμερικῆς, ὅτε τὸ ἀποικιακὸν σύστημα ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, εἰς ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐπικρατείας ἀνεφάνη ἡ μεγάλη περὶ τὴν ναυτιλίαν ἄμιλλα καὶ ἡ ἀποκλειστικὴ διάθεσις τῶν ἰσχυροτέρων· ἕκαστος ἤθελε νὰ διατηρήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ μονοπωλεῖον τῶν μετὰ τῶν ἀποικιῶν σχέσεων, ἐμποδίζων τοὺς ξένους νὰ πλησιάσωσι τὰς Ἀποικιακὰς κατοχὰς του. Ὅτε μετὰ ταῦτα αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ ἐπικράτειαί ἐσύστησαν ἀποικιακὰ καταστήματα, ἐξηκολούθησαν νὰ διατηρῶσι τὴν πάλιν τοῦ μονοπωλείου, ἐπιβάλλουσαι ἐπὶ τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων, τῶν μετακομιζομένων διὰ ξένων πλοίων, φόρους πολὺ μεγαλητέρους ἀπὸ τοὺς ἐπιβαλλομένους εἰς τὰ δι' ἐθνικῶν μετακομιζόμενα. Ἡ πάλιν αὕτη τῆς ἐμπορικῆς ὑπεροχῆς διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ, καὶ εἰς τὸ διάστημα τριῶν αἰῶνων ἡ Τρίαινα τῆς ναυτιλίας μετέβη ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τὴν Πορτογαλίαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἀπ' αὐτὴν εἰς τὴν Ὀλλάνδαν, καὶ τελευταῖον εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἡ Ἀγγλία σήμερον κατέχει βεβαίως τὸν πρῶτον βαθμὸν μεταξύ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων, καὶ μετ' αὐτὴν, ὡς πρὸς τὴν ναυτικὴν ση-

μασίαν, ἔρχονται αἱ Ὀμόσπονδοι ἐπαρχίαι τῆς Ἀμερικῆς. Ὡς πρώτη ἀφορμὴ τῆς προόδου τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἡ περὶ ναυτιλιας διάταξις τοῦ Κρομβέλλου. Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης ἦτον ἡ καταστροφή τοῦ Ὀλλανδικοῦ ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο τότε εἰς τὴν μεγαλύτεραν ἔκτασίν του, καὶ ἀπελάμβανεν ἄπειρα κέρδη συναλλαττόμενον μ' ὅλους τοὺς λιμένας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἀποικιῶν, ἐπενήργησεν ὁμως ἡ ρηθεῖσα διάταξις ἐπαισθητῶς καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ. Δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης τὸ μεταξὺ τῆς μητροπόλεως καὶ τῶν Ἀποικιῶν ἐμπόριον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργηθῆ, εἰμὴ δι' Ἀγγλικῶν πλοίων, κτεσκευασμένων εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ τὰς Ἀποικίας, καὶ ἐχόντων πλήρωμα ἐκ ναυτῶν Ἀγγλῶν, τὰ δὲ Εὐρωπαϊκὰ προϊόντα δὲν ἐγίνοντο δεκτὰ εἰς τοὺς Ἀγγλικούς λιμένας, εἰμὴ μετακομιζόμενα δι' Ἀγγλικῶν πλοίων ἢ διὰ πλοίων ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ἐξ ἧς προήρχοντο τὰ προϊόντα, ἐπὶ τέλος δὲν ἐπετρέπετο εἰμὴ εἰς τὰ Ἀγγλικά πλοῖα νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἀκτοπλοῖαν αὐταὶ ἦσαν αἱ κυριώτεραι διατάξεις τῆς περιφήμου ταύτης Κρομβελλικῆς νομοθεσίας, ὑπαγορευθεῖσαι ἀπὸ πνεῦμα ἀποκλειστικότητος. Μόνη ἡ Σβεκίκα συνησθάνθη τότε τὴν ὕβριν, ἣτις διὰ τῶν διατάξεων τούτων προσεγένετο εἰς ὅλα τὰ ναυτικὰ ἔθνη, καὶ διὰ παρομοίων θεσμῶν ἀπέκλεισε καὶ αὐτὴ τῶν λιμένων τῆς τὰ Ἀγγλικά πλοῖα: Ἐὰν ὅλα τὰ λοιπὰ ἔθνη ἐμιμῶντο τὸ παράδειγμα τῆς Σβεκίας, ἡ Ἀγγλία ἤθελεν ἀναγκασθῆ νὰ μεταβάλλῃ τοὺς κανονισμοὺς τῆς, καὶ νὰ παραδεχθῆ τὸ σύστημα τῆς ἀμοιβαιότητος, ἀλλ' ἡ πράξις τῆς Σβεκίας ἔμεινε δυστυχῶς ἄνευ μιμητῶν.

Οἱ πόλεμοι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἀντὶ νὰ ἐπιφέρωσι πρόσκομμα εἰς τὴν ἐμπορικὴν καὶ ναυτικὴν ὑπεροχὴν τῆς Ἀγγλίας, ἀπ' ἐναντίας ἐστερέωσαν τὴν ὑπεροχὴν τῆς, καθόσον μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας καὶ ἐπιτηδειότητος ὠφεληθεῖσα ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνωμάτων δι' ὅλην τὴν Εὐρώπην περιστάσεων, ἔθεσε τὴν κορωνίδα τῆς ἀπείρου κυριαρχίας τῆς ἐπὶ τῶν Ἰνδιῶν, κατέκτησε πλουσίας καὶ ἀναριθμήτους ἀποικίας, καὶ ἐκυρίευσεν ὀχυρὰς στρατιωτικὰς θέσεις εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας, δι' ὧν ἔδωκεν εἰς τὴν ναυτιλίαν τῆς ἀσφαλῆ ἄσυλα καὶ χρησίμους παρακαταθήκας.

Ἰσχυρὰ ὡς ἐκ τῶν προόδων, τὰς ὁποίας ἐπραγματοποίησε, καὶ ἐν-

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

θαβρυνομένη ἀπὸ τὴν ὑπεροχὴν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν, ἐπροκήρυξε κατὰ τὸ 1822 εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς, ὅτι εἶχε διάθεσιν νὰ θέσῃ ὡς βάσιν τῶν ἐμπορικῶν τῆς σχέσεων τὴν πλήρη ἀμοιβαϊότητα. Ἐπὶ τῆς βάσεως δὲ ταύτης συνωμολόγησεν ἐμπορικὰς συνθήκας μὲ τὴν Δανιμάρκαν, τὰς Κάτω χώρας, τὰς Ὁμοσπόνδους ἐπαρχίας τῆς Ἀμερικῆς, τὴν Πρωσσίαν, τὰς ἐπαρχίας τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, τὴν Γαλλίαν καὶ κατὰ τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1837 μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Ἑλλάς, ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς της καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐξαισίου ναυτικῆς ἐπιδεξιότητος, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ κάτοικοι τῶν νήσων της καὶ τινῶν παραλίῶν πόλεων της, ὑπόσχεται μεγίστην πρόοδον εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ἐπὶ τῶν Γαλλικῶν πολέμων ἤρξατο ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, τότε τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, εἰσερχόμενα φορτωμένα εἰς τοὺς ἀποκλεισμένους λιμένας διὰ τῆς ἐπιδεξιότητος, τῆς τόλμης καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν, ἐξήρχοντο πλήρη χρυσίου καὶ ἀργύρου, προετοιμασθέντα οὕτω διὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ὅτε ἀπὸ φορτηγὰ γενόμενα πολεμικὰ, ἥρωϊκῶς ἐναυμάχησαν καὶ ἠρίστευσαν, συντελέσαντα κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος· περὶ δὲ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, ἥτις δὲν εἶναι βεβαίως εὐκαταφρόνητος, θέλομεν ὁμιλήσει εἰς τὸ περὶ Ἑλλάδος ἄρθρον τοῦ Γ^{ου}. Μέρους.

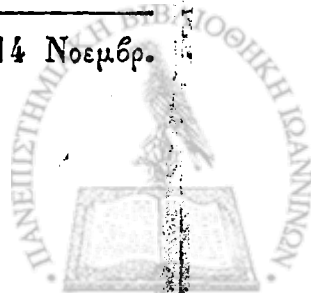
Β'. ΠΕΡΙ ΠΛΟΙΩΝ (1).

§. 51. Γενικοὶ περὶ πλοίων ὀρισμοί. — Ὅλα τὰ πρὸς μετακόμισιν πραγματειῶν προσδιωρισμένα πλοῖα εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἐμπορίου· εἶναι δὲ διαφόρων εἰδῶν καὶ διακρίνονται ὑπὸ διάφορα ὀνόματα κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν κατασκευὴν των.

Τὸ μέγεθος τοῦ πλοίου προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν τόνων τῆς χωρητικότητός του· ὁ προσδιορισμὸς οὗτος γίνεται διὰ τῆς κανονισμένης ὑπὸ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 29 Νοεμβρίου 1833 μεθόδου τῆς καταμετρήσεως.

Ὁ θαλάσσιος τόνος εἶναι βάρος 2000 Γαλλικῶν χιλιογράμμων, τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται ὅτι κατέχει τόπον 42 κυβικῶν ποδῶν· οὕτως ἐν πλοῖον 8400 κυβικῶν ποδῶν θέλει εἶσθαι 200 τόνων.

(1) Ἴδε ἀρ. 190 κ. ἐ. τοῦ Ἐμπορικῆς Νόμου, καὶ τὸν ἀπὸ 14 Νοεμβρ. 1836 περὶ Ναυτιλίας Νόμον τῆς Ἑλλάδος.

Διαιροῦνται δὲ τὰ Ἑλληνικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ὡς ἐκ τῆς χωρητικότητός των εἰς δύο κλάσεις, καὶ εἰς μὲν τὴν 1^{ην} κλάσιν ἀνάγονται τὰ ἀπὸ 30 τόνων καὶ κατωτέρω, εἰς δὲ τὴν 2^{αν} κλάσιν τὰ ἐπέκεινα τῶν 30 τόνων χωρητικότητας ἔχοντα.

Πᾶν πλοῖον πρέπει νὰ φέρῃ τὴν σημαίαν τοῦ ἔθνους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει, καὶ νὰ ὑψώῃ αὐτὴν κατὰ τὴν εἰς τοὺς λιμένας εἴσοδον καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐξοδὸν του, κατὰ τὴν μετὰ πολεμικῶν πλοίων συνάντησίν του, καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς οὐσιώδεις περιστάσεις τοῦ ταξιδίου του.

Κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν περὶ Ναυτιλίας Νόμον τῆς 14 Νοεμβρ. 1836, τοῦ ὁποῖου ἀντίτυπον πρέπει νὰ ἔχη ἕκαστον πλοῖον, ἀναγνωρίζονται ὡς Ἑλληνικὰ πλοῖα 1) τὰ ναυπηγούμενα εἰς τὴν Ἑλλάδα, 2) τὰ κυριευόμενα ἀπὸ ναυτικούς Ἕλληνας εἰς ἀγῶνας ὑπὲρ πατρίδος ἢ εἰς κατὰ πειρατῶν συμπλοκάς καὶ ἀναγνωρίζόμενα ὡς καλὴ λεία, 3) τὰ δημευόμενα διὰ παράβασιν τῶν Νόμων τοῦ Βασιλείου· 4) τὰ ναυαγοῦντα εἰς Ἑλληνικὰ παράλια καὶ ὡς ἀνίκανα πρὸς περαιτέρω πλοῦν πωλούμενα καὶ ἐπισκευαζόμενα ἐντὸς τοῦ Βασιλείου· 5) τὰ ἀνήκοντα εἰς Ἕλληνα, ὅστις μεταναστεύων ἀπὸ ξένην εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιχράτειαν συμπαραλαμβάνει αὐτὰ εἰς τὴν νέαν του κατοικίαν· 6) ὅσα, χωρὶς νὰ ὑπάγῃν εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, εὐρέθησαν ἀπὸ τὰς 15 Ὀκτωβρίου 1833 ἀνήκοντα εἰς ὑπηκόους Ἕλληνας· 7) τὰ ἀγοραζόμενα ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ξένα πλοῖα ἀπὸ Ἑλλήνας, ππρακινουμένους εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην ἀπὸ λόγους οὐσιώδους συμφέροντος.

Τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἔχουν ἀποκλειστικῶς τὸ δικαίωμα νὰ μετακομίζωσι τὰ πρῖόντα τοῦ τόπου ἀπὸ ἑνα εἰς ἄλλον λιμένα τοῦ Βασιλείου, ἐκτὸς τῶν διὰ συνθηκῶν ὀρισθειςῶν ἢ ὀρισθησομένων ἐξαιρέσεων.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ξένους νὰ ἔχωσι μετοχὴν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ εἰς Ἑλληνικὰ πλοῖα. Ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὰ 3/4 τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου πρέπει νὰ ἦναι ὑπήκοοι Ἕλληνες.

Ἡ ἐθνικότης τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ἀποδεικνύεται διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀναγνωρίσεως ἐκδεδομένου καὶ ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ ἐσφραγισμένου μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ Ἰπουργείου τούτου.

Ἐκαστον πλοῖον λαμβάνει ἰδιαίτερον ὄνομα, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μὲ τὸν ἀριθμὸν τῆς εἰς τὰ νηϊολόγια καταχωρήσεώς του καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λιμένος εἰς ὃν ἀνήκει, πρέπει νὰ σημειῶνται ἐπὶ τῆς πρύμνης του. Τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου δὲν δύναται ἄνευ ἀδείας νὰ μεταβληθῆ.

Τὸ ναυτιλιακὸν δίπλωμα τοῦ πλοίου πρέπει ν' ἀνανεοῦται κατ' ἔτος, δύναται δὲ αἱ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ νὰ παρατείνωσι τὴν προθεσμίαν ταύτην, ἐὰν πεισθῶσιν ὅτι ὁ πλοίαρχος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης πρὸ τῆς παύσεώς τῆς ἰσχύος τοῦ διπλώματος εἶχε συνδέσει ἐπωφελεῖς συμφωνίας, ὑποχρεούσας αὐτὸν εἰς ἐπιχειρήσιν νέου διάπλου μὴ ἐπιτρέποντος ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἑλληνικὸν λιμένα πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἐγγράφων του.

§. 52. Προνομιοῦχα χρέη ἐπὶ τῶν πλοίων, καὶ περὶ πωλήσεως αὐτῶν — Ἀνεξαρτήτως τοῦ γενικοῦ δικαίωματος, τὸ ὁποῖον πᾶς δανειστῆς ἔχει ἐπὶ τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου του καὶ ἐπομένως καὶ ἐπὶ τῶν πλοίων αὐτοῦ, τὰ πλοῖα ὑπόκεινται ἰδιαιτέρως εἰς ὅσα χρέη ἔχουν προνόμιον ἐπ' αὐτῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρ. 191 καὶ ἐπ. τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, καὶ τοῦ περὶ βιβλίου Ναυτοδανείων Νόμου τῆς 13 Νοεμ. 1851.

ἔχουν δὲ προνόμιον καὶ προτιμῶνται ἀλλήλων κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν τὰ ἐπόμενα χρέη.

α) Τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ ὅσα ἤθελον γενῆ διὰ νὰ ἐνεργηθῆ ἡ πώλησις τοῦ πλοίου καὶ ἡ διανομὴ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμοῦ ἐπικυρωμένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

β) Τὰ ναυαγωγικά, τὰ χωρητικότητος, ἐλλιμενίσεως καὶ ἀγκυροβολίου τέλη, ἐὰν ἀποδεικνύωνται δι' ἐξοφλητικῶν τῶν εἰσπρακτόρων.

γ) Ὁ μισθὸς τοῦ φύλακος καὶ τὰ πρὸς φύλαξιν τοῦ κατασχεθέντος πλοίου ἔξοδα, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμοῦ ἐπικυρωμένου ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Ἐμποροδικῶν.

δ) Τὰ ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν, ὅπου ὑπάρχουν ἐναποτεθειμένα τὰ ἄρμενα καὶ ἐξάρτια, ἐὰν ἀποδεικνύωνται ὡς τ' ἀνωτέρω.

ε) Τὰ ἀπὸ τοῦ τελευταίου διάπλου καὶ τῆς εἰς τὸν λιμένα προσορμίσεως τοῦ πλοίου πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἔξοδα.

ς) Οἱ μισθοὶ τοῦ κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλου πλοίαρχου καὶ πληρώματος, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ τοῦ ναυτολογίου ἐπικυρωμένου παρὰ τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς.

ζ) Τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλου δι' ἀνάγκας τοῦ πλοίου δο-

Θέντα εἰς τὸν πλοίαρχον δάνεια, καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τῶν πραγματειῶν, τὰς ὁποίας ἤθελε πωλήσει ὁ πλοίαρχος δι' ἀνάγκας ὡσαύτως τοῦ πλοίου, ἐὰν ἐγένοντο αἱ προσήκουσαι ἐγγραφαὶ εἰς τὸ βιβλίον τῶν ναυτοδανείων καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ περὶ τοῦ βιβλίου τούτου Νόμου τῆς 13 Νοεμ. 1851, καὶ ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμῶν τοῦ πλοιάρχου, βεβαιωμένων ὑπὸ ἐγγράφων ἐκθέσεων ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος καὶ ἀποδεικνύουσῶν τὴν ἀνάγκην αὐτῶν.

ἦ) Τὰ εἰς τὸν πωλητὴν τοῦ πλοίου ὀφειλόμενα, ἐὰν ἔχη πωλητήριον μὲ βεβαίαν χρονολογίαν, καὶ τὰ εἰς τοὺς προμηθευτὰς καὶ τοὺς ἐργασθέντας εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοίου χρεωστούμενα χρήματα, ἂν τὸ πλοῖον δὲν ἐξέπλευσεν εἰσέτι· καὶ τὰ πρὸ τοῦ ἀπόπλου ὀφειλόμενα εἰς τοὺς δανειστὰς διὰ προμήθειαν, ἐργασίαν ἢ ἡμερομίσθια, δι' ἐπισκευὴν, τροφὰς, ἐφοπλισμὸν καὶ ἐξάρτισιν, ἂν τὸ πλοῖον ἀπέπλευσεν ἤδη, πρὸ τοῦ ἀπόπλου τοῦ δὲ κατεχωρίσθησαν ταῦτα ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ναυτοδανείων κατὰ τὸν εἰρημένον Νόμον τῆς 13 Νοεμβ. 1851. Ταῦτα δὲ πάντα ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ λογαριασμῶν, τιμολογίων ἢ καταγραφῶν θεωρημένων ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, ἐκδεδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ἐφοπλιστοῦ, τῶν ὁποίων ἐν ἀντίγραφον θέλει παρακατατεθῆ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου πρὸ τοῦ ἀπόπλου, ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς 10 ἡμερῶν μετὰ τὸν ἀπόπλου.

θ.) Τὰ ἐπὶ τοῦ σκάφους, τῶν ἀρμένων καὶ ἐξαρτίων τοῦ πλοίου δι' ἐπισκευὴν, τροφὰς, ἐφοπλισμὸν καὶ ἐξάρτισιν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου γενόμενα ναυτικὰ δάνεια, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ συμβολαίων ἐπισήμων ἢ ἰδιωτικῶν, τῶν ὁποίων τὰ πρωτότυπα ἢ ἀντίγραφα κατετέθησαν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας των.

ι.) Τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον πλοῦν χρεωστούμενα ἀσφάλιστρα, ἐὰν ἀποδεικνύωνται διὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐγγράφων ἢ διὰ τῶν βιβλίων τῶν μεσιτῶν.

ια.) Τὰ πρὸς ἀποζημίωσιν ὀφειλόμενα εἰς τοὺς ναυλωτὰς ἕνεκα μὴ παραδύσεως τῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐπιβίθασθαισῶν πραγματειῶν, διὰ τὰς ἐξ ἀμελείας τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ πληρώματος γενομένης ἐπὶ τῶν εἰρημένων πραγματειῶν ἀβαρίας, ἐὰν ἀποδεικνύωνται δι' ἀποφάσεων δικαστῶν ἢ διαιτητῶν.

Οἱ ἐντὸς ἐκάστον τῶν προηγουμένων ἀριθμῶν περιεχόμενοι δανεισταὶ θέλουσιν διανεμῆναι μεταξὺ τῶν τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου χρήματα, χωρὶς τινὸς πρὸς ἀλλήλους προτιμῆσεως, καὶ κατ' ἀναλογίαν, ἂν δὲν ἐξαρκῶσι πρὸς τελείαν πληρωμὴν· ἐκτὸς τῶν ναυτοδανειστῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων προτιμᾶται ὁ ὑστερόχρονος, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρ. 1851 Νόμου.

Τὰ προνόμια τῶν δανειστῶν σβέννυνται διὰ τῆς δικαστικῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου, γενομένης κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, ἢ ἐὰν μετὰ πώλησιν ἐκούσιον τὸ πλοῖον τελειώσῃ ἓνα διάπλουσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα καὶ μὲ κίνδυνον τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ χωρὶς νὰ γενῆ καμμία ἀντίστασις παρὰ τῶν δανειστῶν τοῦ πωλητοῦ.

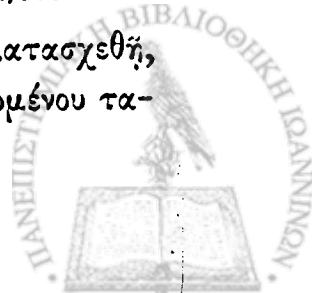
Λογίζεται ὅτι τὸ πλοῖον ἐτελείωσεν ἓνα διάπλουσιν 1) ὅταν ὁ ἀπόπλους καὶ ὁ κατάπλους αὐτοῦ ἤθελον ἀποδειχθῆ εἰς δύο διαφόρους λιμένας καὶ μετὰ τριάκοντα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου· 2) ὅταν μὴ προσορμισθέντος τοῦ πλοίου εἰς ἄλλον λιμένα ἤθελον παρέλθει ἐξήκοντα ἡμέραι ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου μέχρι τοῦ εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα κατάπλου, καὶ 3) ὅταν τὸ πλοῖον μακρὸν τινὰ πλοῦν ἐπιχειρήσῃ ἤθελε διαπλεύσει πλεόν τῶν ἐξήκοντα ἡμερῶν χωρὶς νὰ γενῆ καμμία ἀπαίτησις παρὰ τῶν δανειστῶν τοῦ πωλητοῦ.

Ἡ ἐκούσιος πώλησις τοῦ πλοίου πρέπει νὰ γίνηται ἐγγράφως δι' ἐπιστήμου ἐνώπιον Συμβολαιογράφου ἢ Προξένου συμβολαίου· γίνεταί δὲ περὶ ὅλου ἢ μέρους μόνον τοῦ πλοίου προσωρμισμένου ἢ διαπλέοντος. Ὁ δὲ ἀγοραστὴς διὰ νὰ θεωρηθῆ ἰδιοκτῆτης τοῦ πλοίου πρέπει, κατὰ τὸν Ναυτιλιακὸν Νόμον τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐγγραφῆ ὡς τοιοῦτος εἰς τὸ νηιολόγιον τοῦ ἀρμοδίου λιμένος.

Ἡ κατὰ τὸν πλοῦν γενομένη ἐκούσιος πώλησις πλοίου δὲν βλάπτει τοὺς δανειστὰς τοῦ πωλητοῦ, ἐπομένως καὶ γενομένης τῆς πωλήσεως τὸ πλοῖον ἢ τὸ τίμημα αὐτοῦ μένει πάντοτε ὑπέγγυον εἰς τοὺς εἰρημένους δανειστὰς, οἵτινες δύνανται, ἂν τὸ κρίνωσιν εὐλογον, καὶ νὰ προσβάλωσι τὴν πώλησιν ὡς δολίαν.

Ὅλα τὰ πλοῖα δύνανται νὰ κατασχεθῶσι καὶ νὰ πωληθῶσι δικαστικῶς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῶν ἢ τοῦ ἰδιοκτῆτου.

Τὸ ἔτοιμον πρὸς ἀπόπλουσιν πλοῖον δὲν δύναται νὰ κατασχεθῆ, ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ χρέους γενομένου χάριν τοῦ μελετωμένου τα-

ξειδίου, και εις αυτην ομωσ την περιπτωσιν η περι του χρεουσ τουτου εγγυησισ εμποδιζει την κατασχεσιν.

Το πλοιον λογιζεται ετοιμον προς αποπλουν, οταν ο πλοιαρχοσ εχη ηδη ανα χειρασ τα προς τον διαπλουν αναγκαια εγγραφα.

Τα περι ναυαγιων και ναυαγιαιρεσεων εκανονισθησαν εν Ελλαδι υπο του Νομου τησ 18 Σεπτ. 1856.

Γ'. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ. (1)

§. 53. Ποιοι θεωρουνται ιδιοκτηηται πλοιων, και καθηκοντα και δικαιωματα αυτων. — Δεν αρκει ν' αποκτηση τισ πλοιον δι' οποιου δηποτε νομιμου τροπου δια να θεωρηθη ενωπιον του Νομου ιδιοκτηητησ αυτου, διοτι, κατα τον περι Αστυνομιασ τησ Εμπορικησ ναυτιλιασ Νομον τησ Ελλαδοσ τησ 15 Δεκεμβρ. 1836, του οποιου αντιτυπον εκαστοσ πλοιαρχοσ χρεωσται να εχη, δια να αναγνωρισθη τισ ωσ ιδιοκτηητησ Ελληνικου εμπορικου πλοiou απαιτειται. 1) Να παρουσιασθη εισ την Ναυτικην Αρχην του λιμενοσ, εισ ον θελει να καταταξη το πλοιον του, και να ζητηση την αναγνωρισιν του ωσ Εθνικου και την καταχωρησιν αυτου εισ το νηολογιον, παραδιδων ενταυτω την περιγραφην του πλοiou και το επισημον εγγραφον, δι' ου αποδεικνυονται οι τιτλοι τησ ιδιοκτησιασ του. 2) Να διαβεβαιωση ενορκωσ ενωπιον του Ειρηνοδικου τησ διαμονησ του οτι το πλοιον ειναι τελεια ιδιοκτησια του η οτι εχει συμμετοχοσ Ελληνασ η ξενουσ, ποιοι ειναι αυτοι, και ποσην μετοχην εκαστοσ εχει, και 3) μετα την καταχωρησιν του πλοiou εισ το νηολογιον οφειλει ο ιδιοκτηητησ να δωση εγγραφον υποσχεσιν και αξιοχρεων εγγυησιν περι τησ τηρησεωσ των περι ναυτιλιασ Νομων, περι τησ καλησ χρησεωσ του περι αναγνωρισεωσ του πλοiou εγγραφοσ και ναυτιλιακου διπλωματοσ, και περι τησ εισ την Αρχην επιστροφησ των εγγραφων τουτων εν περιπτωσει πωλησεωσ η απωλειασ του πλοiou, δοθεισασ δε τησ εγγυησεωσ ταυτησ, χορηγειται εισ τον ιδιοκτηητην το περι αναγνωρισεωσ επισημον εγγραφον του επι των Ναυτικων Υπουργειου.

Οσοι δε νομιμωσ εκληρονομησαν η τακτικωσ απεκτησαν πλοια, δια να θεωρηθωσιν ενωπιον του Νομου ιδιοκτηηται αυτων, απαιτειται

(1) "Ιδιε αρ. 216 κ. ε. Εμπορ. Νομου και το Διαταγμα τησ 15 Δεκεμβριου 1836 περι αστυνομιασ τησ Εμπορικησ Ναυτιλιασ.

νά φροντίσωσιν ὥστε νά γενῆ εἰς τὸ ἀρμόδιον νηολόγιον ἡ ἀντικατάστασις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν καὶ νά ἐκδοθῆ τὸ ἀνήκον νέον ἔγγραφον ἰδιοκτησίας.

Ἄν ἀπωλεσθῆ τὸ περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ πλοίου ἔγγραφο, ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ἢ νά διαβεβαιώσῃ ἐνόρκως ὅτι ἀπωλέσθη, καὶ τότε τῷ δίδεται νέον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειοῦται ὅτι τοῦτο ἐκδίδεται πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀπωλεσθέντος.

Ἄν τὸ πλοῖον, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔγγράφου τῆς ἀναγνωρίσεως, μεταβληθῆ κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν χωρητικότητα ἢ ἄλλως, ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νά ζητήσῃ νέον ἔγγραφο.

Ὅσάκις Ἑλληνικὸν πλοῖον πωληθῆ κατὰ μέρος ἢ ἐξολοκλήρου εἰς ἄλλον Ἕλληνα, πρέπει νά εἰδοποιῆται περὶ τούτου ἡ Ναυτικὴ Ἀρχή, εἰς τῆς ὁποίας τὰ Νηολόγια εἶναι καταχωρημένον, διὰ νά σημειωθῆ ἐν αὐτοῖς καὶ ὑπισθεν τοῦ ἔγγράφου ἡ γενομένη πώλησις.

Οἱ ἰδιοκτῆται παντὸς πλοίου ἔχουν μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τοὺς πλοίαρχους ἢ κυβερνήτας τῶν πλοίων των, ἀλλ' ἀπαιτεῖται οἱ ἐκλεγόμενοι νά ἔχωσι τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα διὰ τοὺς πλοίαρχους καὶ κυβερνήτας προσδιορίζει ὁ περὶ Ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Νόμος τῆς 15 Δεκεμβρίου 1836, συνδυαζόμενος μὲ τὸ ἀπὸ 24 Νοεμ. 1850 Β. Διάταγμα.

Ἐκαστος ἰδιοκτήτης ὀφείλει νά φροντίζῃ περὶ τῆς ἀπαιτουμένης ἀποσκευῆς τοῦ πλοίου του, καὶ περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως αὐτοῦ, καθ' ἃ διαλαμβάνει τὸ Α' ὄν. Μέρος τοῦ μνησθέντος περὶ Ἀστυνομίας Νόμου, καὶ νά ἐπιφέρῃ τὰς ἐπισκευάς, τὰς ὁποίας αἱ Λιμενικαὶ καὶ Προξενικαὶ Ἀρχαὶ ἤθελον θεωρήσει ἀναγκαίας διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ πλοίου.

Ἡᾶς ἰδιοκτήτης πλοίου εἶναι πολιτικῶς ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τοῦ πλοίαρχου καθόσον ἀφορῶσι τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἀποστολὴν, ἢ δὲ εὐθύνη του παύει ἐὰν ἐγκαταλείψῃ τὸ πλοῖον καὶ τὸν ναῦλον.

Ὁ ἰδιοκτήτης δύναται ν' ἀποβάλῃ τὸν πλοίαρχον, δὲν χρεωστεῖ δὲ εἰς αὐτὸν οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν, ἂν δὲν ὑπάρχῃ περὶ τούτου ἔγγραφος συμφωνία.

Ἐὰν ὁ ἀποβληθεὶς πλοίαρχος ᾖ συνιδιοκτήτης τοῦ πλοίου δύναται νά παραιτηθῆ τῆς εἰς τὸ πλοῖον μετοχῆς του, καὶ νά ζητήσῃ

τὴν πληρωμὴν τοῦ ἰσοτίμου αὐτῆς κεφαλαίου, προσδιοριζομένου ὑπὸ πραγματοποιωμένων.

Καθ' ὅλα, ὅσα ἀφορῶσι τὸ κοινὸν συμφέρον τῶν ἰδιοκτητῶν πλοίου τινός, ὑπερισχύει ἡ γνώμη τῶν πλειόνων· τὴν δὲ πλειοψηφίαν ἀποτελεῖ μέρος τῆς εἰς τὸ πλοῖον μετοχῆς, ὑπερβαῖνον τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς του.

Ἡ κατὰ πλειστηριασμὸν ἐκούσιος πώλησις τοῦ πλοίου δὲν συγχωρεῖται, εἰμὴ κατ' αἰτήσιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν μετεχόντων ὁμοῦ τοῦ ἡμίσεος τοῦ πλοίου, ἐὰν δὲν ὑπάρχη ἐναντία συμφωνία.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι τοῦ πλοίου διανέμονται μετὰ τῶν συνιδιοκτητῶν κατ' ἀναλογίαν τῆς μετοχῆς ἐκάστου.

Ἐὰν, ναυλωθέντος τοῦ πλοίου συναινέσει τῶν ἰδιοκτητῶν, δὲν θέλη τις ἐξ αὐτῶν νὰ συνεισφέρει εἰς τὰ πρὸς ἀποστολὴν τοῦ πλοίου ἀναγκαῖα ἐξόδα, ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ λοιποὶ, ἀφοῦ τὸν κλητεύσωσι διὰ νὰ προσφέρῃ τὸ ἐπιβάλλον μέρος, δύνανται δι' ἀδείας τοῦ Δικαστοῦ νὰ λάβωσι ναυτικὸν δάνειον διὰ λογαριασμὸν του ἐπὶ τοῦ εἰς τὸ πλοῖον μεριδίου του.

Δ'. ΠΕΡΙ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ (1).

§. 54. Πλοίαρχοι, κυβερνῆται καὶ προσόγτα αὐτῶν. — Κατὰ τὸν περὶ Ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας Ἑλληνικὸν Νόμον, οἱ διευθύνοντες πλοῖα Β'. τάξεως (§. 51) ἑνομάζονται πλοίαρχοι, οἱ δὲ Α'. τάξεως κυβερνῆται. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ᾔῃ πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης ἄνευ διπλώματος τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν.

Διὰ νὰ λάβῃ τις δίπλωμα κυβερνήτου πλοίου ἐμπορικοῦ ἀπαιτεῖται 1) νὰ ἔχῃ πλήρη 20 ἔτη, 2) νὰ μετῆλθε τὴν ναυτιλίαν 3 ἔτη τοῦλάχιστον, ἢ νὰ ἐχρημάτισε διευθυντῆς μικροῦ πλοίου ἕν ἔτος, ἢ ναύκληρος ἐμπορικοῦ τρία ἔτη, ἢ ὑπαξιωματικὸς Β'. τάξεως πολεμικοῦ πλοίου δύο ἔτη, καὶ νὰ ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντά του τιμίως καὶ μὲ ἰκανότητα, καὶ 3) ἐξεταζόμενος εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς ναυτικῆς ν' ἀναγνωρισθῇ ἰκανός.

Διὰ νὰ λάβῃ τις δίπλωμα πλοίαρχου ἐμπορικοῦ πλοίου ἀπαιτεῖται 1) νὰ ἔχῃ πλήρη 22 ἔτη, 2) νὰ μετῆλθε τὴν ναυτιλίαν τέσσαρα ἔτη

(1) Ἴδε ἀρ. 221 κ. ε. Ἐμπορ. Νόμου καὶ τοὺς περὶ Ναυτιλίας καὶ τῆς Ἀστυνομίας αὐτῆς Νόμους τῆς 14 Νοεμβ. καὶ 15 Δεκεμβ. 1836.

τουλάχιστον, ἢ νὰ ἐχρημάτισε κυβερνήτης ὑπὲρ τὸ ἐν ἔτος, ἢ ναύκληρος ἐμπορικοῦ πλοίου ἐπέκεινα τῶν 100 τόνων χωρητικότητος τρία ἔτη, ἢ ὑπαξιωματικὸς πρώτης τάξεως εἰς πολεμικὸν πλοῖον δύο ἔτη, καὶ 3) ἐξεταζόμενος ἐνώπιον ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, διοριζομένης ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 24 Νοεμ. 1850 Β. Διάταγμα νὰ δώσῃ ἀποχρώσας ἀποδείξεις ὅτι γνωρίζει τὰ στοιχεῖα τῆς καθομιλουμένης, τὰς ἀρχὰς τῆς Γεωγραφίας, τὴν πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν, τὴν πλωτικὴν ἢ ἀναμέτρῃσιν τοῦ πλοῦ, τὰς ἀπαραιτήτους ἀρχὰς τῆς ναυτικῆς ἀστρονομίας, τὸν ἐξαρτισμὸν καὶ τὴν κυβερνητικὴν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, καὶ τὰ κυριώτερα τοῦ ἐμποροπλοιάρχου καθήκοντα. Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ δὲν ὑποβάλλονται εἰς ἐξετάσεις διὰ νὰ μετέλθωσι τὸ ἔργον τοῦ πλοιάρχου, ἀρκεῖ νὰ ἔλαβον ἐντίμως τὴν παραίτησίν των, ἢ ἄδειαν ἀπουσίας μὲ ἐιδικὴν ἔγκρισιν ν' ἀναδεχθῶσι διεύθυνσιν ἐμπορικοῦ πλοίου.

Ὁ θέλων νὰ γενῆ πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃται εἰς τὸν Λιμενάρχην τῆς διαμονῆς του καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσίν του, διαλαμβάνουσαν τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμόν του, τὴν ἡλικίαν, πατρίδα καὶ διαμονήν του, τὸν χρόνον καθ' ὃν μετέρχεται τὴν ναυτιλίαν, εἰς ποῖα πλοῖα, ὑπὸ ποῖους πλοιάρχους, πόσον καιρὸν καὶ μὲ ποῖον βαθμὸν ὑπηρέτησε, νὰ ἐπισυνάπτῃ δὲ καὶ τὰς ἐγγράφους ἀποδείξεις τῶν περιστάσεων αὐτῶν.

Ὅστις δὲ ἄνευ διπλώματος μετέρχεται τὸ ἔργον τοῦ πλοιάρχου τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δρ. 50 — 500. Ὅστις δὲ ἄνευ διπλώματος διεύθυνῃ πλοῖον Ἀ τάξεως, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 50—100 δρ.

§. 55. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τῶν πλοιάρχων (1).—Ἀφοῦ ὁ πλοίαρχος ἀπαρτίσῃ τὸ πλήρωμά του ὀφείλει νὰ τὸ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν διὰ νὰ καταγράφῃται εἰς τὸ Ναυτολόγιον· δὲν ἔχει δὲ τὴν ἄδειαν ν' αὐξήσῃ ἢ νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πληρώματος, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Ἀρχὴν, διὰ νὰ γενῆ ἢ σημειώσῃ εἰς τὸ Ναυτολόγιον, ἄλλως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον.

Ὁ ἀριθμὸς τοῦ πληρώματος προσδιορίζεται ἀναλόγως μὲ τὸ εἶδος καὶ τὴν χωρητικότητα τοῦ πλοίου, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύωσι τὰ πλοῖα δι' ἔλλειψιν ναυτῶν· ὁ προσδιορισμὸς οὗτος γίνεται ὑπὸ τῶν Λιμενικῶν ἢ Προξενικῶν Ἀρχῶν.

(1) Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τοὺς κυβερνήτας.

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς κἀνένα πλοίαρχον νὰ δεχθῆ ναύτην μὴ φέροντα ἄδειαν ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίαρχου τοῦ τελευταίου πλοίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπηρετεῖ, ἢ ἀπόδειξιν τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς ὅτι δύναται νὰ συμφωνηθῆ, ἄλλως ὑπόκειται ὁ πλοίαρχος εἰς ἀποζημίωσιν καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν 25—100 δρ. Ἐὰν διὰ μέσου διαφθορᾶς ἀποσπάσῃ ναύτην συμφωνημένον εἰς ἄλλο πλοῖον καὶ τὸν μεταχειρισθῆ εἰς τὸ ἴδιον, στερεῖται καὶ τοῦ διπλώματός του ἐπὶ 1—3 ἔτη.

Εἰς τὸν πλοίαρχον ἀνήκει νὰ συστήσῃ τὴ πλήρωμα τοῦ πλοίου, νὰ ἐκλέξῃ καὶ νὰ μισθώσῃ τοὺς ναύτας καὶ πάντα τοὺς τοῦ πληρώματος, μόνον τοῦτο χρεωστῆ νὰ πράττῃ ταῦτα ἐκ συμφώνου μὲ τοὺς ἰδιοκτητῆς, ὅταν εὐρίσκηται εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των.

Ὁ πλοίαρχος πρέπει νὰ ἔχῃ βιβλίον ἡριθμημένον καὶ μονογραφημένον παρὰ Ἐμποροδίκου, Δημάρχου ἢ Παρέδρου. Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο σημειώνονται τὰ κατὰ τὸν διάπλουν ληφθέντα μέτρα, τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ πλοίου, καὶ ἐν γενεῖ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ φορτίον του καὶ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παράδοσιν λογαριασμοῦ, ἢ εἰς ἀπαίτησιν ὁποιανδήποτε.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστῆ πρὶν φορτώσῃ νὰ φροντίσῃ νὰ γενῆ ἐπίσκεψις τοῦ πλοίου του, διὰ νὰ βεβαιωθῆ παρὰ τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς ἡ καλὴ κατάστασις αὐτοῦ.

Πᾶς πλοίαρχος παρὰ τὸ ἔγγραφον τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τὸ Ναυτικὸν δίπλωμα, τὰ ὁποῖα πάντοτε πρέπει νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου του, ἐφείλει νὰ ἔχῃ προσέτι ἐπὶ ποινῇ χρηματικῇ καὶ τὰ ἀκόλουθα: α) τὸ Ναυτολόγιον, β) τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεως, γ) τὸ βιβλίον τοῦ πλοίου, περὶ οὗ ἀνωτέρω ὠμιλήσαμεν, δ) τὰ φορτωτικὰ καὶ ναυλωτικὰ, ε) τὰ ἐξοφλητικὰ τῶν τελωνιακῶν δικαιωμάτων ἢ τῆς περὶ ῤητῆς μετακομιδῆς ἐγγυήσεως, καὶ ς) τὸ παρὰ τοῦ Νόμου τῆς 13 Νοεμβρίου 1851 ἀπαιτούμενον Βιβλίον Ναυτοδανείων (Libretto), ἐὰν τὸ πλοῖον ἔχῃ χωρητικότητα ἀνωτέραν τῶν 10 τόννων· πρὸς δὲ καὶ ἀντίτυπα τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, τοῦ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας τῆς 14 Νοεμβρίου 1836 Νόμου, καὶ τοῦ περὶ Ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Διατάγματος τῆς 15 Δεκεμβρίου 1836.

Ὡς ἀρχηγοὶ τοῦ πληρώματος οἱ πλοίαρχοι ἔχουν ἐξουσίαν νὰ λαμβάνωσιν ὅλα τὰ πρόσφορα καὶ συγκεχωρημένα ἀπὸ τὸν Νόμον μέτρα διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εὐταξίας, τῆς χρηστοτηθείας, τῆς πειθαρχίας,

τῆς καθαριότητος καὶ μάλιστα τῆς ἀσφαλείας τοῦ πλοίου, ἂν τυχὸν ἤθελε κινδυνεύει ἐξ αἰτίας ἐνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τοῦ πληρώματος. Ἔχουν ὅθεν τὴν ἐξουσίαν, α) νὰ ἐπιβάλλωσι πειθαρχικὰς ποινὰς εἰς τοὺς ἀμελεῖς, ἀπειθεῖς, καὶ ἀτάκτους ναύτας, τοῦτο δὲ διὰ τῆς συμπράξεως τοῦ ναυκλήρου καὶ ἐνὸς τῶν πρεσβυτέρων ναυτῶν καὶ συνταττομένης περὶ τούτου ἐκθέσεως, β) νὰ κρατῶσιν εἰς ἀσφαλῆ φύλαξιν καὶ διὰ δεσμῶν, ἂν ἦναι χρεῖα, τοὺς φωραθέντας κλέπτας, φωνεῖς ἢ συνωμότες κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου, ἢ κατὰ τῆς ζωῆς τινὸς τῶν ἐν τῷ πλοίῳ· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ συνταχθῇ ἐκθεσις λεπτομερῆς ὑπογραφομένη ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου, τοῦ ναυκλήρου, ἐνὸς ἢ δύο τῶν πρεσβυτέρων ναυτῶν, τῶν ὁποίων μάλιστα ἀπαιτεῖται ἡ γνωμοδότησις, καὶ ὑπὸ ἄλλων ὡς μαρτύρων. Ἐὰν τὸ πλοῖον εὑρίσκηται εἰς λιμένα, ὁ πλοίαρχος ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν καὶ νὰ παραδώσῃ τὸν κρατηθέντα ἅμα ζητηθῇ, ἐὰν δὲ διαπλῆ ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο ἅμα καταπλεύσῃ εἰς πρῶτον λιμένα.

Πειθαρχικαὶ ποιναὶ, τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ εἶναι α) ἐπίπληξις, β) περιορισμὸς τῆς τροφῆς εἰς μόνον τὸν ἄρτον καὶ τὸ ὕδωρ, γ) κράτησις ἀπὸ μιᾶς ἕως τριῶν ἡμερῶν.

Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς εἰς πάντα πλοίαρχον νὰ δέχηται ἐπὶ τοῦ πλοίου του ὡς εἰς ἄσυλον, ἀνθρώπους καταδιωκομένους ἀπὸ τὰ τοπικὰ δικαστήρια, ναύτας δραπετεύσαντας ἀπὸ πλοῖα, ἢ ἐπιβάτας ἄνευ τακτικῶν διαβατηρίων. Πᾶσα δὲ τοιαύτη παράβασις τοῦ πλοίαρχου τιμωρεῖται μὲ τὰς νομίμους ποινὰς, πρὸς δὲ στερεῖται ὁ πλοίαρχος καὶ τοῦ διπλώματος τῆς πλοιαρχίας ἐπὶ 1—3 ἔτη.

Ἰδιαιτέρα διατάξεις τοῦ περὶ Ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας Νόμου, καὶ ἰδίως τὰ ἄρθρα 42 καὶ 44 — 50 αὐτοῦ κανονίζουσι τί πρέπει νὰ γίνηται εἰς περίπτωσιν δραπετεύσεως ναύτου καὶ ἀσθενείας ἢ θανάτου ναύτου, ἐπιβάτου ἢ τοῦ πλοίαρχου.

Πᾶς πλοίαρχος φωραθεὶς εἰσάγων εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους ἢ ἐξάγων ἐν γνώσει εἶδη ἀπηγορευμένα, ἢ συνεργῶν εἰς λαθρεμπορίαν ὑποβάλλεται εἰς ποινὰς καὶ στερεῖται τοῦ διπλώματος τῆς πλοιαρχίας ἀπὸ 1—7 ἔτη.

Πᾶς πλοίαρχος φθάνων εἰς λιμένα Ἑλληνικὸν ἢ ξένον, ὀφείλει νὰ προσέγῃ ἀκριβῶς εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων, καὶ

ἐξεταζόμενος ἀπὸ τὰς Ὑγειονομικὰς Ἀρχὰς νὰ ὁμολογῇ ὅλην τὴν ἀλήθειαν· ἄλλως στερεῖται διὰ παντὸς τοῦ διπλώματος, ἐπιφυλαττομένων καὶ τῶν ἄλλων ποινῶν.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστῆι νὰ εὐρίσκηται αὐτοπροσώπως ἐντὸς τοῦ πλοίου, ὅταν εἰσέρχεται εἰς λιμένας, κόλπους ἢ ποταμούς, ἢ ὅταν ἐξέρχεται ἀπὸ τούτων, ἐν περιπτώσει δὲ παραβάσεως εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶν συμβεβηκὸς πρὸς τοὺς μετόχους τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου.

Ὁ πλοίαρχος εἶναι προσέτι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν βλάβην, ἣτις ἤθελε συμβῆ εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος φορτωθείσας πραγματείας χωρὶς ἐγγράφου συγκαταθέσεως τοῦ φορτωτοῦ.

Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ τοῦ πληρώματος εὐρισκόμενοι ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐτοίμου πρὸς ἀπόπλουν, ἢ ἐπὶ τῶν λέμβων διευθυνόμενοι πρὸς τὸ πλοῖον διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι, δὲν δύνανται νὰ κρατηθῶσι διὰ πολιτικὰ χρέη, ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ χρεῶν γενομένων πρὸς τὸν μέλλοντα πλοῦν. ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν δι' ἐγγυήσεως ἀπαλλάττονται τῆς κρατήσεως.

Ὁ πλοίαρχος εὐρισκόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ τῶν ἐπιτρόπων τῶν δὲν δύνανται ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τῶν νὰ ἐπισκευάσῃ τὸ πλοῖον, νὰ ἀγοράσῃ πανία, σχοινία καὶ ἄλλα χρήσιμα εἰς τὸ πλοῖον, οὔτε νὰ δανεισθῇ πρὸς τοῦτο χρήματα ἐπὶ τοῦ πλοίου, οὐδὲ νὰ ναυλώσῃ τὸ πλοῖον.

Ἐὰν, διαρκούντος τοῦ πλοῦ, γενῆ χρεῖα ἐπισκευῆς ἢ τροφίμων, ὁ πλοίαρχος ὁ μὴ ὢν καὶ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου, ἀφοῦ βεβαιώσῃ τὴν ἀνάγκην ταύτην δι' ἐκθέσεως ὑπογεγραμμένης παρὰ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος καὶ λάβῃ τὴν ἀδειαν τοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τοῦ Προξένου, δύνανται νὰ ναυτοδανεισθῇ ἐπὶ τοῦ πλοίου, καὶ νὰ ἐνεχυριάσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ πραγματείας ἀξίας ἴσης μὲ τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου.

Ὁ πλοίαρχος, ὅστις χωρὶς ἀνάγκης ἤθελε ναυτοδανεισθῇ χρήματα, ἢ πωλήσῃ, ἢ ἐνεχυριάσῃ πραγματείας, ἢ προσθέσῃ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἀβχαρίας ἢ ἐξοδα πλαστὰ, εἶναι ὑπεύθυνος πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας, καὶ ὑποχρεοῦται προσωπικῶς εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων ἢ τὴν πληρωμὴν τῶν πραγματειῶν, καταδιώκεται δὲ καὶ ποινικῶς ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ.

Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν πλοίαρχον χωρὶς ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν νὰ

πωλήσῃ τὸ πλοῖον, ἐκτὸς ἂν ἀποδειχθῇ νομίμως ὅτι ἦτον ἀνίκανον πρὸς πλοῦν, ὀφείλει δὲ πάντοτε νὰ εἰδοποιῇ πρὸ τῆς πωλήσεως τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν διὰ νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν πώλησιν (§. 58 ἐδ. 3).

Πᾶς πλοίαρχος ὑποχρεωθεὶς εἰς τινὰ πλοῦν χρεωστεῖ νὰ τὸν τελειώσῃ, ἄλλως πληρώνει πρὸς τοὺς ἰδιοκτῆτας καὶ ναυλωτὰς πᾶν ἔξοδον καὶ πᾶσαν ἀποζημίωσιν.

Ὁ πλοίαρχος, ὁ ἐπὶ μετοχῇ τοῦ ἐκ τοῦ φορτίου κέρδους κυβερνῶν, δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἐμπόριον δι' ἰδίον του λογαριασμὸν, ἂν δὲν συμφωνήθῃ τὸ ἐναντίον.

Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται ἐφ' ὁποῖω δῆποτε κινδύνῳ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ πλοῖόν του διαρκούντος τοῦ πλοῦ, χωρὶς τὴν γνώμην τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος· καὶ εἰς ταύτην δὲ τὴν περίστασιν χρεωστεῖ νὰ διασώσῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ χρήματα καὶ ὅσας τῶν πολυτιμοτέρων τοῦ φορτίου πραγματειῶν δυνηθῇ ἄλλως λογίζεσθαι ὑπεύθυνος προσωπικῶς περὶ ὅλων αὐτῶν.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ πρὸ τῶν εἴκοσι τεσσάρων ὥρῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του νὰ παρουσιάζεται εἰς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν, καὶ νὰ ἐκθέτῃ τοὺς λόγους τῆς προσορμίσσεώς του· ἐὰν δὲ μείνῃ πλέον τῶν 24 ὥρῶν ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ τὸ Ναυτολόγιόν του, καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις ν' ἀποκρίνηται ἀληθῶς καὶ ἀκριβῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Ἀρχῆς, ὑπογράφων τὴν ἐξομολόγησίν του. Ἐὰν ὁ λιμὴν ἦναι ὁ πρὸς ὃν διευθύνετο, πρέπει νὰ ἐκθέτῃ λεπτομερῶς, 1) τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ διαμονὴν του· 2) τὸ ὄνομα καὶ χωρητικότητα τοῦ πλοίου καὶ τὸ εἶδος τοῦ φορτίου, 3) τοὺς ἰδιοκτῆτας, καὶ ἀσφαλιστὰς, 4) τὸν λιμένα τοῦ πλοίου, τὸ μέρος εἰς ὃ ἐφορτώθη, 5) τὴν διεύθυνσιν τοῦ διάπλου μέχρι τῆς ἀφίξεώς του, 6) τὰ κατὰ τὸν πλοῦν συμβάντα, 7) τὴν κατάστασιν τοῦ πλοίου, τοῦ φορτίου, τῶν τροφῶν κλ. καὶ 8) τὰ ἀνακαλυφθέντα, ἀπαντηθέντα ἢ ἀκουσθέντα κατὰ τὸν πλοῦν. Τὴν ἐκθεσίν του ταύτην ὑπογράφει καὶ δίδει εἰς τὴν Λιμενικὴν ἢ Προξενικὴν Ἀρχὴν λαμβάνων ἀντίγραφον αὐτῆς, συγχρόνως δὲ παρουσιάζει καὶ ὅσα ἔγγραφα, ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ὀφείλει νὰ ἔχῃ εἰς τὸ πλοῖον ἢ νὰ συντάττῃ ἐπὶ αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα θεωρηθέντα τῷ ἐπιστρέφονται.

Ὁ πλοίαρχος, ὁ ναυαγήσας καὶ διασωθεὶς, ὀφείλει νὰ κάμῃ ἐνώ-

πιον τῆς Ἀρχῆς τὴν ἐκθεσίαν του, νὰ τὴν βεβαιώσῃ διὰ τῶν διασωθέντων μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ λάβῃ ἀντίγραφον αὐτῆς.

Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται ν' ἀποβάλῃ ναύτην πρὸ τῆς συμφωνίας του ἄνευ τῆς συμπράξεως καὶ ἀδείας τῆς Λιμενικῆς ἢ Προξενικῆς Ἀρχῆς, ἄλλως ὑπόκειται εἰς πρόστιμον καὶ ἀποζημιώσεις.

§. 56. *Κανόνες περὶ διευθύνσεως τῶν πλοίων.* — Ἡ μεγαλύτερα φρόνησις καὶ προσοχὴ πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὸν πλοίαρχον ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίου του κατὰ τὸν διάπλουον· εἰς αὐτὸν ἀνατίθεται ἡ σωτηρία τοῦ πλοίου καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἐν αὐτῷ.

Ἡ πολυχρόνιος συνήθεια καὶ τάξις παρεδέχθη τοὺς ἑξῆς κανόνας περὶ τῆς διευθύνσεως τῶν πλοίων.

1) Ὄταν δύο πλοῖα πρόκηται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς δύσκολον τινὰ λιμένα, τὸ πλέον ἀπομεμακρυσμένον πρέπει νὰ περιμένῃ, ὥστε τὸ πλησιέστερον νὰ εἰσέλθῃ πρῶτον, διὰ νὰ μείνῃ ἐλευθέρα ἡ εἴσοδος τοῦ λιμένος.

2) Εἰς τὴν συνδρομὴν δύο πλοίων τὸ μικρότερον πρέπει νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὸ μεγαλύτερον.

3) Τὸ πλοῖον τὸ ἐξερχόμενον τοῦ λιμένος πρέπει νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὸ εἰσερχόμενον.

4) Τὸ ἐξερχόμενον κατόπιν ἄλλου πρέπει νὰ προσέχῃ νὰ μὴ ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ πρώτου.

5) Τὸ διαπλέον ὑποτίθεται ὅτι ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ ἀγκυροβολημένου ἢ τοῦ περιμένοντος (a la cara).

6) Ὄταν δύο πλοῖα ἀπαντηθῶσι καὶ ἀμφιβάλλωσι ποῖον τῶν δύο θέλει διαβῆ πρὸς τὸν ἄνεμον, ἕκαστον αὐτῶν πρέπει νὰ πλέῃ πρὸς τὰ δεξιὰ.

7) Ὄταν ἐν πλοῖον ἀραγμένον πρόκηται νὰ σηκωθῇ τὴν νύκτα, ὁ πλοίαρχος χρεωστὲι ἀπὸ τὴν ἡμέραν νὰ τεθῇ εἰς θέσιν κατάλληλον διὰ νὰ μὴ ἐπιπέσῃ τὴν νύκτα κατ' ἄλλων πλοίων.

8) Ὁ μὴ ἀγκυροβολῶν εἰς τὸ προσδιωρισμένον μέρος, ὁ μὴ δένων εἰς τὴν προσδιωρισμένην θέσιν, ὑποτίθεται ὡς ἀφορμὴ παντὸς ἐπισυμβάντος ἐκ τούτου ἀτυχήματος.

9) Ὁ προξενῶν ζημίαν ἐκ τῆς κακῆς θέσεώς του, ἢ τῆς ἀδυναμίας τῶν καλωδίων του (σχοιγιῶν), εἶναι ὑπεύθυνος δι' αὐτήν.

10) Τὸ ἀγκυροβολοῦν πλοῖον πρέπει νὰ θέτῃ σημεῖον ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔρριψε τὴν ἀγκυράν του.

11) Ὁ πλοίαρχος εἶναι ὑπεύθυνος ἂν, δυνάμενος ν' ἀνασύρῃ τὴν ἀγκυράν του ἄνευ ἰδίας βλάβης, ἀρνηθῆ νὰ πράξῃ τοῦτο προσκαλούμενος ἀπὸ ἄλλο πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπειλεῖται βλάβη.

12) Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται νὰ κόψῃ τὰ καλώδια, ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι δεμένον τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν ξηράν, εἰμὴ εἰς προφανῆ κίνδυνον.

13) Εἰς τοὺς ποταμοὺς τὰ πλοῖα τὰ ἀναβαίνοντα πρέπει νὰ ὑποχωρῶσιν εἰς τὰ καταβαίνοντα.

Ἐπὶ τέλους ὁ κανὼν τῆς ἠθικῆς, ὅτι ἕκαστος χρεωστεῖ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἄλλον βοήθειαν, ὁσάκις ἐκ τούτου δὲν ἐπίκειται εἰς αὐτὸν κίνδυνος, πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται μὲ μεγάλην αὐστηρότητα ὡς πρὸς τὰ πλοῖα. Ὁ πλοίαρχος ὀφείλει νὰ συντρέχῃ μὲ πάντα τρόπον εἰς τὴν διάσωσιν ἀνθρώπων κινδυνευόντων νὰ πνιγῶσι, καὶ νὰ δίδῃ ὅλην τὴν δυνατὴν βοήθειαν εἰς ἄλλο πλοῖον κινδυνεῦον, ἄλλως τιμωρεῖται κατὰ τὸν Ποινικὸν Νόμον ἕνεκεν τῆς ἀμελείας του. Ἐὰν δὲ χορηγῶν τὴν βοήθειαν ὑποφέρῃ αὐτὸς βλάβην τινὰ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ πλοίου ἕνεκα τοῦ ὁποίου τὴν ὑπέφερε, καθὼς καὶ τὰς ὁποίας τυχὸν ἔκαμε πρὸς τοῦτο δαπάνας.

Ὡς πρὸς τὰ δόλια δὲ καὶ πλαστὰ ναυάγια, ὡς πρὸς τὰς αὐθαίρετους πωλήσεις τῶν πλοίων, τὰς ὑπεξαίρεσεις καὶ νοθεύσεις τῶν φορτίων καὶ ὡς πρὸς τὰς πειρατείας κτλ. συνιστῶμεν εἰς τοὺς πλοίαρχους τὴν μετὰ προσοχῆς ἀνάγνωσιν τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Ναυταπάτης καὶ πειρατείας Νόμου, τὰς ὁποίας καταχωροῦμεν εἰς τοὺς §. §. 58 καὶ 59, παρατηροῦντες εἰς αὐτοὺς ὅτι, ἐὰν ὀλίγοι τινὲς κακοήθεις, οἵτινες ἐκηλίδωσαν τὴν δόξαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν οἱ ἰκανώτεροι καὶ τιμιώτεροι ναῦται τοῦ κόσμου, ἠδυνήθησαν νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν αὐστηρότητα τῶν Νόμων, δὲν ὑπεξέφυγον ὅμως καὶ τὴν ἐξυδέρκειαν καὶ τὴν ἀποστροφὴν τῶν ἐμπόρων.

ΠΕΡΙ ΝΑΥΤΩΝ (1).

§. 57. *Χρέη καὶ δικαιώματα τῶν Ναυτῶν.* — Οἱ ναῦται, ἀφοῦ ἄπαξ συναινέσωσι νὰ καταγραφῶσιν εἰς τὸ Ναυτολόγιον, ὀφείλουν νὰ

(1) Ἄρθρ. 250 κ. ἐ. τοῦ Ἐμπορ. Νόμου καὶ Διάταγμα τῆς 15 Δεκεμβρίου 1836 περὶ Ἀστυνομίας τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

παρουσιασθῶσι κατὰ τὴν προσδιορισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν διὰ ν' ἀναχωρήσωσι μετὰ τοῦ πλοίου, ἀφοῦ ἐπιβιβάσωσι τὰ τρόφιμα, τὸ φορτίον, καὶ πᾶν ἄλλο ἀναγκαῖον τοῦ πλοίου.

Ὅφείλουν τελείαν εὐπέθειαν εἰς τὸν πλοίαρχον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του.

Οἱ συμφωνηθέντες εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ πλοίου καὶ καταγραφέντες εἰς τὸ Ναυτολόγιον δὲν δύνανται ν' ἀναχωρήσωσι πρὸ τῆς προθεσμίας, οὔτε δύνανται νὰ ἐξέλθωσι τοῦ πλοίου ἄνευ ἀδείας τοῦ πλοίαρχου. Ὁ ἐξελθὼν ἄνευ ἀδείας καὶ μὴ ἐπιστρέψας ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θεωρεῖται ὡς δραπετής.

Οἱ δραπετῆται ναῦται συλλαμβάνονται καὶ ὑποχρεοῦνται ἢ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ πλοῖον, ἂν ὁ πλοίαρχος τοὺς δέχεται, καὶ νὰ ὑπηρετήσωσι λαμβάνοντες δι' ἓνα μῆνα τὸ τέταρτον τοῦ μισθοῦ των, ἢ τὰ δύο τρίτα τοῦ μεριδίου, ἂν ᾖ μὲ μερίδιον, ἢ νὰ ὑπηρετήσωσιν ἄμισθι εἰς τὸν Βασιλικὸν Ναύσταθμον ἓνα μῆνα.

Οἱ δραπετεύοντες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ ὑποβάλλονται εἰς αὐστηροτέρας ὑποχρεώσεις.

Οἱ ὅροι τῆς συμφωνίας τοῦ πλοίαρχου καὶ τοῦ πληρώματος παντὸς πλοίου ἀποδεικνύονται διὰ τῶν Ναυτολογίων καὶ δι' ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν. Ἡ ἀρμοδία Λιμενικὴ ἢ Προξενικὴ Ἀρχὴ σημειοῖ εἰς τὸ Ναυτολόγιον ἀντικρὺ τοῦ ἐνόματος ἐκάστου ναύτου τὸν μισθὸν του ἢ τὸ μερίδιόν του.

Οἱ ναῦται καὶ ὁ πλοίαρχος δὲν δύνανται ἐπ' οὐδεμιᾶ προφάσει νὰ φορτώσωσιν εἰς τὸ πλοῖον πραγματείας δι' ἰδιαιτερόν των λογαριασμὸν, ἄνευ ἀδείας τῶν ἰδιοκτητῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἔχωσι συμφωνημένον τοιοῦτον δικαίωμα. Καὶ οἱ ἐκ τοῦ πληρώματος μετέχοντες τοῦ φορτίου δὲν δύνανται νὰ φέρωσιν ἰδιαίτερα ἐμπορεύματα εἰς τὸ πλοῖον ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν συμμετόχων.

Ἐὰν ὁ πλοῦς διεκόπη ἐξ αἰτίας τῶν ἰδιοκτητῶν, τοῦ πλοίαρχου ἢ τῶν ναυλωτῶν πρὶν ἀποπλεύσῃ τὸ πλοῖον, οἱ κατὰ μῆνα μισθωμένοι ναῦται λαμβάνουν τὸν μισθὸν τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς εἰργάσθησαν, καὶ κρατοῦν πρὸς ἀποζημίωσιν τὰς γενομένας εἰς αὐτοὺς περπληρωμάς, ἂν δὲ τοιαῦται δὲν ἐδόθησαν, λαμβάνουν δι' ἀποζημίωσιν ἓν μηνιαῖον τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ.

Ἄν ἡ διακοπὴ συμβῇ ἀρχαμένου τοῦ ταξειδίου, οἱ κατὰ πλοῦν μι-

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

σθωμένοι ναῦται λαμβάνουν ὀλόκληρον τὸν συμφωνηθέντα μισθόν.

Οἱ κατὰ μῆνα μισθωμένοι λαμβάνουν τὸν μισθὸν δι' ὅσας ὑπηρετήσαν ἡμέρας καὶ τὸ ἥμισυ τῶν μισθῶν, τοὺς ὁποίους ἤθελον λάβει διὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταξιδίου· λαμβάνουν δὲ πάντοτε οἱ ναῦται τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιστροφῆς των.

Ἐὰν ὁ πλοῦς παραταθῆ, ἢ τιμὴ τοῦ μισθοῦ τῶν κατὰ πλοῦν μισθωμένων ναυτῶν ἀυξάνει ἀναλόγως τῆς παρατάσεως, ἔὰν δὲ τὸ ταξίδιον σμικρυνθῆ, δὲν γίνεται κάμμία πρὸς αὐτοὺς ἐλάττωσις τοῦ μισθοῦ.

Εἰς περίστασιν ναυαγίου οἱ ναῦται λαμβάνουν ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ναυαγίων, τὰ ὁποῖα διέσωσαν, τοὺς μισθοὺς των, πληρόνεται δὲ πάντοτε δι' ὅσας ἐργασθῶσιν ἡμέρας εἰς τὴν διάσωσιν τῶν ναυαγίων.

Ὁ ἀσθενῶν κατὰ τὸν πλοῦν ναύτης λαμβάνει τὸν μισθὸν του καὶ θεραπεύεται δι' ἐξόδων τοῦ πλοίου.

Πᾶς ναύτης, ὅστις ἤθελεν ἀποδειξέει ὅτι ἀπεβλήθη χωρὶς εὐλόγου αἰτίας, δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πλοιάρχου ἀποζημίωσιν.

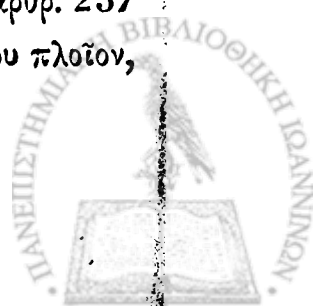
Τὸ πλοῖον καὶ ὁ ναῦλος εἶναι ἰδιαιτέρως ὑπέγγυα πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν ναυτῶν.

§. 58. *Περὶ Ναυταπάτης.* — Ὁ ὑπὸ στοιχ. Δ. Ἑλληνικὸς Νόμος τῆς 30 Μαρτίου 1845 καταδιώγει ὡς ἐνόχους *Ναυταπάτης*,

1) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου κέρδους ἀμέσως ἢ ἐμμέσως βυθίζει, ἐγκαταλείπει, προσαράσσει (καθίζει), ρίπτει εἰς τὴν ξηρὰν τὸ ὑπὸ τὴν κυβέρνησίν του πλοῖον, ἀνῆκον εἰς ἄλλον, ὅλον ἢ ἐν μέρει, ἢ ἐνεργεῖ τὴν παντελῆ ναυαγίαν ἢ ὁποιανδήποτε ἄλλην καταστροφὴν αὐτοῦ.

2) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις σφετερισθῆ ἢ ἀπαλλοτριώσῃ τὸ ὑπὸ τὴν κυβέρνησίν του πλοῖον, ἀνῆκον εἰς ἄλλον ὅλον ἢ ἐν μέρει, καὶ διὰ νὰ καλύψῃ τὸν σφετερισμὸν ἢ τὴν ἀπαλλοτριώσιν, παραστήσῃ πλαστὴν ναυαγίαν ἢ ἄλλην πλαστὴν ἀπώλειαν ἢ βλάβην τοῦ πλοίου.

3) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου κέρδους καὶ ἄνευ τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ διαλαμβανομένης ἀπάτης σφετερίζεται ἢ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 237 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἀπαλλοτριώνει τὸ ὑπὸ τὴν κυβέρνησίν του πλοῖον, ἀνῆκον εἰς ἄλλον ὅλον ἢ ἐν μέρει.

4) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις θέλων νὰ πράξῃ ἢ καλύψῃ ἀπάτην πρὸς βλάβην τῶν ἐφοπλιστῶν τοῦ ὑπὸ τὴν κυβέρνησίν του πλοίου, τῶν φορτωτῶν, ἀσφαλιστῶν ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος συμφέρον, παριστᾶ ἐν γνώσει πλαστὴν καταστροφὴν ἢ πλαστὸν δυστύχημα τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου, ἢ ἐνεργεῖ τῶνόντι τὴν καταστροφὴν ἢ τὸ δυστύχημα καὶ ἐντεῦθεν προξενεῖ βλάβην εἰς αὐτοὺς, ἢ περιποιεῖται εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἀθέμιτον ὠφέλειαν.

5) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ νὰ πράξῃ ἢ νὰ καλύψῃ ἀπάτην πρὸς βλάβην τῶν ἐφοπλιστῶν, φορτωτῶν, ἀσφαλιστῶν ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος συμφέρον, ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν ἢ καταστρέψῃ ἄνευ ἀνάγκης τὸ φορτίον, τὰς τροφὰς, τὰ σκεύη τοῦ πλοίου ἢ μέρος αὐτῶν, ἢ γεῖνη παραίτιος τῆς δημεύσεως τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου.

6) Πάντα πλοίαρχον ἢ κυβερνήτην πλοίου, ὅστις ὑπεξαίρεση ἢ νοθεύσῃ τὸ ἐπὶ τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον κυβερνᾷ, φορτίον ἢ μέρος αὐτοῦ.

Ὁ αὐτὸς νόμος τιμωρεῖ τὸν ἔνοχον ναυταπάτης·

1) Μὲ θάνατον, ἐὰν ἐκ τῆς ἐπίτηδες προξενηθείσης ναυαγίας, καταστροφῆς ἢ βλάβης τοῦ πλοίου ἐστερήθῃ ἄνθρωπος τῆς ζωῆς ἢ ἐβλάβῃ καιρίως, καθόσον ὁ ἔνοχος ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τοῦτο.

2) Μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν κατὰ τὴν περίπτωσιν τῶν ἀνωτέρω ἐδαφίων 1, 2, 4 καὶ 5 ἡ ὠφέλεια ὑπερβαίῃ τὰς χιλίας δραχμὰς, ἄλλως δὲ μὲ εἰρκτὴν.

3) Μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν ἐν τῇ περιπτώσει τῶν ἀνωτέρω ἐδαφίων 3 καὶ 6 ἡ ἀξία ὑπερβαίῃ τὰς χιλίας δραχμὰς, ἄλλως μὲ εἰρκτὴν ἂν ὑπερβαίῃ τὰς 400 δραχ. καὶ μὲ φυλάκισιν, ἂν ὑπερβαίῃ τὰς 20 δραχμὰς.

Ὅλοι δὲ οἱ συνεργήσαντες ναῦται ἢ ἐπιβάται τιμωροῦνται ἐπίσης κατὰ τὰς περὶ συναπιῶν καὶ συνεργῶν γενικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου, καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις μὲ ποινὴν καθ' ἓνα βαθμὸν μικροτέραν ἢ δὲ ποινὴ τῶν μετριάζεται ἔτι μᾶλλον, ἂν αὐθόρμητοι ἀνήγγειλαν εἰς τὴν Ἀρχὴν τὴν γενομένην ναυταπάτην πρὶν ἔτι λάβῃ γνώσιν αὐτῆς.

Οἱ ἐπὶ ναυταπάτῃ κατηγορούμενοι ὡς αὐτουργοὶ ἢ συναίτιοι ἢ συνεργοὶ δὲν δικάζονται πλέον ὑπὸ τῶν Ἐνόρκων, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῶν Ἐφετῶν, κατὰ τὸν μνησθέντα Νόμον.

§. 59. *Περὶ πειρατείας.* — Ὁ εἰς τὸν προηγούμενον §^{ον}. μνημο-
νευθεὶς Νόμος τῆς 30 Μαρτίου 1845 τιμωρεῖ,

1) Μὲ θάνατον τοὺς πειρατὰς ἐκείνους, οἵτινες ἐθανάτωσαν, ἐπλή-
ρωσαν καιρίως, ἐβασάνισαν, ἔβαλον εἰς προφανῆ κίνδυνον ζωῆς, ἢ διὰ
τῆς βίβης τὴν ὁποίαν κατὰ τινος μετεχειρίσθησαν, ἐπέφερον εἰς αὐ-
τὸν φρενοβλάβειαν ἢ σωματικὴν νόσον, βεβαίως ἢ πιθανῶς ἀνιάτους.

2) Μὲ δεσμὰ διὰ βίου τιμωρεῖ, α. τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁδηγοὺς
συμμορίας τινὸς πειρατῶν, ἐὰν δὲν πρόκηται νὰ καταδικασθῶσιν εἰς
θάνατον κατὰ τὸ 1^{ον} ἐδάφ. β'. τοὺς πειρατὰς, οἵτινες ἐξετέλεσαν
τρεις τοῦλάχιστον πειρατικὰς πράξεις, ἢ ἔβλαψαν ὀλιγώτερον ἀφ' ὅ-
σον διαλαμβάνει τὸ 1^{ον} ἐδάφ.

3) Μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα τιμωρεῖ τοὺς πειρατὰς κατὰ πᾶσαν ἄλ-
λην περίπτωσιν μὴ διαλαμβανομένην εἰς τὰ ἀνωτέρω ἐδάφια, καὶ

4) Μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν δὲν ἐξετέλεσαν εἰσέτι πειρατικὴν πράξιν.

Οἱ δὲ συναίτιοι καὶ συνεργοὶ τῆς πειρατείας τιμωροῦνται κατὰ τὰς
περιστάσεις μὲ ποινὴν ἑλαφροτέραν.

Οἱ ἐπὶ πειρατεία κατηγορούμενοι δὲν δικάζονται πλέον ὑπὸ τῶν
δικαστηρίων τῶν Ἐνόρκων, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν, κατὰ τὸν μνη-
σθέντα Νόμον τῆς 30 Μαρτίου 1845.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ (1).

§. 60. *Ποῖαι εἶναι αἱ Ἐμπορικαὶ πράξεις.* — Ἐμπορικαὶ πρά-
ξεις κυρίως εἶναι 1) αἱ ἀγοραὶ προϊόντων γῆς (2) ἢ τέχνης τὰς ὁποίας
ἤθελε κάμει τις, εἴτε διὰ νὰ μεταπωλήσῃ ταῦτα ἀκατέργαστα ἢ κα-
τεργασμένα, εἴτε ἐπὶ σκοπῷ νὰ μισθώσῃ ἀπλῶς τὴν χρῆσιν αὐτῶν·
εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν πραγματικῶς ὠφελήθῃ ἐκ τῆς μεταπωλήσεως,

(1) Ἴδε Νόμον περὶ ἀρμοδιότητος τῶν Ἐμποροδικείων τῆς Ἑλλάδος τῆς 2
Μαΐου 1835.

(2) Προϊόντα γῆς προφανῶς εἶναι τὰ προϊόντα τῆς τε ξηρᾶς καὶ τῆς θα-
λάσσης· ἀλλὰ Δηκηγόρος τις παραδοξολογῶν ὑπεστήριξεν ὅτι τὰ ὀψάρια εἶναι
προϊόντα τῆς θαλάσσης καὶ οὐχὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπομένως ὅτι ἡ ἀγορὰ αὐ-
τῶν ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως δὲν εἶναι ἐμπορικὴ πράξις.

ἢ ἂν ἀκολούθως δὲν ἐνήργησε τὴν μεταπώλησιν, ἀρκεῖ ὅτε ἡγόραζε νὰ εἶχε τὸν σκοπὸν τῆς μεταπωλήσεως ἢ τῆς ἐκμισθώσεως· 2) πᾶσα ἐπιχειρήσις χειροτεχνίας, παραγγελίας ἢ μετακομίσεως διὰ γῆς ἢ ὕδατος· 3) πᾶσα ἐπιχειρήσις προμηθειῶν, πρακτορίας, πλειστηριάσεως καὶ δημοσίων θεαμάτων· 4) πᾶσα ἐργασία κολλυβιστικὴ, τραπεζικὴ ἢ μεσιτικὴ· 5) ὅλαι αἰ ἐργασίαι τῶν δημοσίων Τραπεζῶν· 6) ὅλαι αἰ μεταξὺ Ἐμπόρων καὶ Τραπεζιτῶν ὑποχρεώσεις, καὶ 7) αἰ συναλλαγματικαί.

Ὁ Νόμος θεωρεῖ ὡσαύτως πράξεις ἐμπορικὰς 8) πᾶσαν ἐπιχειρήσιν κατασκευῆς καὶ πᾶσαν ἀγορὰν, πώλησιν ἢ μεταπώλησιν πλοίων χρησίμων πρὸς ναυτιλίαν· 9) πᾶσαν θαλάσσιον ἀποστολὴν, πᾶσαν ἀγορὰν ἢ πώλησιν ἀρμένων, ἐξαρτίων καὶ ζωοτροφίας πλοίων· 10) πᾶσαν ναύλωσιν· 11) τὰ ναυτικὰ δάνεια· 12) τὰ περὶ ἀσφαλείας συναλλάγματα καὶ ἐν γένει πᾶσαν πρᾶξιν ἀφορῶσαν τὸ ναυτικὸν ἐμπόριον καὶ τὰς περὶ μισθώσεως συμφωνίας τῶν ναυτῶν καὶ λοιπῶν ναυτικῶν.

Α'. ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ (1).

§. 61. *Τι ἐστὶν Ἑταιρία.* — Ἑταιρία εἶναι ἔνωσις δύο ἢ περισσότερων συνυποχρεουμένων νὰ συνεισφέρῃ ἕκαστος ἀντικείμενόν τι ἐπὶ σκοπῷ νὰ διανέμωσι μεταξὺ τῶν τὴν ὠφέλειαν, ἥτις ἐκ τῆς χρήσεως τῶν κατατεθέντων δύναται νὰ προκύψῃ.

Ὅταν θελήσῃ τις νὰ ἐξερευνήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν πράξεων καὶ ἐπιχειρήσεων, τὰς ὁποίας τὸ ἐμπόριον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐνεργεῖ, ὅταν λάβῃ ὑπόψιν τὰ ποικίλα ζητήματα τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως τῶν προϊόντων, τῆς κυκλοφορίας καὶ συναλλαγῆς τῶν νομισμάτων καὶ τὰ παντοδαπὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ὁ ἔμπορος θέτει εἰς ἐνέργειαν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεών του, ἐννοεῖ εὐκόλως ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον εἰς τὸ ἐμπόριον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του ἄνευ τῆς ἐνώσεως εἰς ἓν τῶν ἀτομικῶν προσπαθειῶν καὶ δυνάμεων, ἥτοι ἄνευ τῆς ἑταιρίας.

Ἡ πρώτη βᾶσις εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἑταιρίας πρέπει νὰ ᾖ ἡ δικαιοσύνη, στηριζομένη εἰς τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν καλὴν πίστιν· ἄνευ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐμπορικὴ ἑταιρία. Οἱ ἀποφασίζοντες

(1) Ὡς τὰ ἀρθρ. 18 καὶ ἐπόμενα τοῦ Ἐμπορ. Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

νά ἐνωθῶσιν εἰς ἑταιρικὸν δεσμὸν δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὅτι ἄνευ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως δὲν δύναται νὰ προαχθῇ οὐδεμία ἐμπορικὴ ἐπιχειρήσις· ὅλοι οἱ συνεταῖροι πρέπει νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα, διότι δὲν εἶναι ἀλληλέγγυοι μόνον ὡς πρὸς τὰ ὑλικά συμφέροντα τῆς ἑταιρίας των, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἠθικότητα αὐτῆς, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἠθικῆς ὑπολήψεως πηγάζοντα συμφέροντα εἶναι ἀνεκτίμητα. Εἰς πᾶσαν ἑταιρίαν ὁ συνεταῖρος δὲν καταβάλλει μόνον τὸ χρηματικὸν κεφάλαιόν του ἢ τὴν ἐργασίαν του, καταθέτει πρὸ πάντων τὴν εὐσυνειδησίαν του, τὴν ἀτομικὴν του ὑπόληψιν· ἡ ἰδέα αὕτη πρέπει νὰ προεδρεύῃ πάντοτε εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς ἑταιρίας, καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν συνεταίρων· οὕτω μόνον ἡ ἑταιρία, διὰ τοῦ ἀτομικοῦ χαρακτῆρος τῶν συνεταίρων της, θέλει ἀποκτήσει τὴν κοινὴν ὑπόληψιν, ἐξ ἧς πηγάζει κατὰ μέγα μέρος ἡ ἐμπορικὴ πίστις, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδεμία σχεδὸν ἐμπορικὴ πράξις δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ.

§. 62. *Ἑταιρικὸν Συμβόλαιον*.—Πᾶσα σύστασις ἑταιρίας προϋποθέτει συμβόλαιον, προσδιορίζον τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ἐκάστου συνεταίρου· τὸ ἑταιρικὸν συμβόλαιον πρέπει προσέτι νὰ περιέχῃ 1) τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἑταιρίας, καὶ 2) τὴν διάρκειαν καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς.

§. 63. *Εἶδη τῶν ἐμπορικῶν ἑταιριῶν*. Κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον τεσσάρων εἰδῶν ἑταιρίαι ἐμπορικαὶ δύνανται νὰ συστηθῶσι· τὰ τέσσαρα δὲ ταῦτα εἶδη θαυμασίως συναρμολογοῦνται μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Βιομηχανίας.

Προκειμένου περὶ ἐκτεταμένων ἐπιχειρήσεων, πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων ἀπαιτοῦνται μεγάλα κεφάλαια, καὶ ἐπομένως πολλοὶ μέτοχοι, συσταίνεται ἡ *Ἀγώνυμος ἑταιρία*, εἰς τὴν ὁποίαν πᾶς μέτοχος δὲν ἐνέχεται εἰμὴ μέχρι τῆς συνδρομῆς τοῦ ποσοῦ τῆς μερίδος του.

Προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων ὀλιγώτερον ἐκτεταμένων, δυναμένων νὰ ἐνεργηθῶσι διὰ μετρίων κεφαλαίων, συσταίνεται τότε ἡ *Ἐτερόρρυθμος ἑταιρία*, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ κεφαλαιοῦχοι ἐκλέγουν τὸν διευθυντὴν τῆς ἑταιρίας, καὶ τῷ παραδίδουν τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἑταιρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐὰν οἱ κεφαλαιοῦχοι δύνανται μόνον των καὶ διὰ τῶν κεφαλαίων των νὰ ἐνεργήσωσι τὰς ἐμπορικὰς των ἐπιχειρήσεις, συσταίνουσι τὴν *Ὁμόρρυθμον ἑταιρίαν*.

Περιστάσεις τινές δύνανται νὰ ὑπαγορεύσωσι τὴν προσωρινὴν ἔνωσιν δύο ἢ περισσοτέρων πρὸς ἐπιχείρησιν ῥητῆς τινὸς ἐμπορικῆς πράξεως· συσταίνεται τότε ἡ *Μετοχικὴ* λεγομένη *ἐταιρία*.

§. 64. *Καθήκοντα τῶν Συνεταίρων*.—Τριῶν εἰδῶν ὑποχρεώσεις ἔχουν κυρίως οἱ συνεταῖροι, 1) ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν κοινωσίαν, 2) πρὸς τοὺς τρίτους, καὶ 3) πρὸς τοὺς συνεταίρους.

1) Τὸ κυριώτερον καθήκον πάσης ἐταιρίας εἶναι ὥστε τὴ ἀντικείμενόν της νὰ ἦναι θεμιτὸν κατὰ τε τοὺς Νόμους καὶ τὴν Ἠθικὴν οὕτω π. χ. ἐταιρία συσταίνομένη πρὸς ἐνέργειαν λαθρεμπορίων, τυχηρῶν παιγνηθῶν, σωματεμπορίας, τοκογλυφίας, θέλει εἶσθαι ἄκυρος.

2) Αἱ πρὸς τοὺς τρίτους ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας ἀφορῶσι τὴν ἀκρίβειαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών της, καὶ τὴν εὐλικρίνειάν της ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως.

3) Ὁ συνεταῖρος εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐκπληροῖ τὰς ὁποίας ἀπέναντι τῶν λοιπῶν συνεταίρων του ἀνεδέχθη ὑποχρεώσεις, καὶ νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν ἐταιρίαν, ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἐταιρικοῦ συμβολαίου ὀρισθείσης προθεσμίας τὸ ὑποσχεθὲν παρ' αὐτοῦ κεφάλαιον· ἂν ἀρνηθῇ τὴν κατάθεσιν ταύτην, ὑποτίθεται ὅτι δὲν θέλει νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐταιρίαν, καὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα οἱ λοιποὶ συνεταῖροι νὰ τὸν ἀποβάλωσιν.

Ἡ ἐταιρία, οὔσα ἐταιρικὴ ὁμάς καὶ ἀποτελοῦσα ἠθικὸν πρόσωπον, πρέπει νὰ ἔχῃ ἰδίαν ἐπωνυμίαν, ἣτις προσδιορίζεται κατὰ τὴν θέλησιν τῶν συνεταίρων.

Ἐὰν τὸ ἐταιρικὸν συμβόλαιον δὲν περιέχῃ ἰδιαιτέρας συμφωνίας, ὁ λογαριασμὸς τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν πρέπει νὰ γίνηται κατ' ἔτος. *Κέρδος* εἶναι ὅ,τι μένει μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν κεφαλαίων τῆς ἐταιρίας, τῶν ἐξόδων τῆς διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως αὐτῆς, καὶ τῶν χρεῶν αὐτῆς. *Ζημία* δὲ ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἡ ἐλάττωσις τῶν κεφαλαίων μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ὅλων τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐταιρίας. Ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν γίνεται κατὰ τὰς συμφωνίας τοῦ συμβολαίου, ἐν ἐλλείψει δὲ ῥητῆς περὶ τούτου συμφωνίας, τὰ κέρδη διανέμονται ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων ἐκάστου· ἂν δὲ ὑπάρχωσι καὶ συνεταῖροι ἄνευ κεφαλαίων, οὗτοι λαμβάνουν ποσὸν ἐκ τῶν κερδῶν ἴσον μὲ τὸ ληφθὲν παρὰ τοῦ συνεταίρου, τοῦ καταθέσαντος τὸ μικρότερον κεφάλαιον εἰς τὴν ἐταιρίαν.

§. 65. *Ὁμόρρυθμος ἐταιρία*.—Ἡ ἐταιρία αὕτη εἶναι ἡ συσταί-

νομένη μεταξὺ δύο ἢ καὶ πολλῶν, σκοπὸν ἐχόντων νὰ συνεμπορευώνται ὑπὸ ἐπωνυμίας ἐταιρικῆν. Μόνον τὰ ὀνόματα τῶν συνεταίρων δύνανται νὰ συστήσωσι τὴν ἐταιρικὴν ἐπωνυμίαν.

Οἱ ὁμόρρυθμοὶ συνεταῖροι, οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς ἐταιρίας ἔγγραφον, ὑπόκεινται ἀλληλεγγύως εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας, ἂν καὶ ὑπογεγραμμένας παρ' ἑνὸς μόνου τῶν συνεταίρων ὑπὸ τὴν ἐταιρικὴν ὄμως ἐπωνυμίαν.

Ἡ ἀλληλεγγυότης αὕτη τῶν ὁμόρρυθμῶν συνεταίρων δίδει εἰς ἕκαστον αὐτῶν τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐταιρίας, δύνανται ὅμως διὰ κοινῆς θελήσεως ν' ἀναθέσωσιν εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ περισσοτέρους τὴν διαχείρισιν τῆς ἐταιρίας.

Ὁ συνεταῖρος, ὁ ἐπιφορτισμένος τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐταιρίας, δύναται καὶ ἐναντιουμένων τῶν λοιπῶν συνεταίρων νὰ ἐνεργήσῃ ὅλας τὰς πράξεις τὰς ἀφορώσας τὴν διοίκησιν τῆς ἐταιρίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ γίνωνται ἐν καλῇ πίστει καὶ ἄνευ δόλου. Ἡ διεύθυνσις δὲ αὕτη δὲν δύναται νὰ τῷ ἀφαιρεθῇ ἄνευ νομίμου λόγου, ἐνόσω διαρκεῖ ἡ ἐταιρία. Ἐὰν δὲ ἡ διεύθυνσις τῷ ἀνετέθη διὰ πράξεως μεταγενεστεράς τοῦ ἐταιρικοῦ συμβολαίου, τότε ὡς ἀπλὴ ἐντολὴ ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν συνεταίρων δύναται πάλιν παρ' αὐτῶν ν' ἀνακληθῇ.

Ἐὰν πολλοὶ συνεταῖροι ἦναι ἐπιφορτισμένοι τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τῆς ἐταιρίας, χωρὶς νὰ ἦναι αἱ ἐργασίαι τῶν διακεκριμένοι, καὶ ἄνευ ρητῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ ἐνεργῇ ὁ εἰς ἄνευ τοῦ ἄλλου, ἕκαστος τῶν διευθυντῶν συνεταίρων δύναται νὰ ἐνεργήσῃ χωριστὰ ὅλας τὰς πράξεις τῆς διοικήσεως τῆς ἐταιρίας.

Ἐν ἐλλείψει ρητῶν συμφωνιῶν περὶ τοῦ τρόπου τῆς διοικήσεως τῆς ἐταιρίας, οἱ ἀκόλουθοι κανόνες κανονίζουσι τὰ περὶ τούτου, 1) οἱ συνεταῖροι, ὑποτίθεται, ὅτι ἔδωκαν ἀμοιβαίως ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον τὸ δικαίωμα τῆς διοικήσεως, καὶ εἰς τὰς πράξεις ἐκάστου εἶναι ὑποκείμενοι ὅλοι, ἀλλὰ πᾶς συνεταῖρος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντισταθῇ εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐπιχειρήσεως τινὸς πρὶν αὕτη ἐκτελεσθῇ, 2) πᾶς συνεταῖρος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμνῃ χρῆσιν τῶν πραγμάτων τῆς ἐταιρίας, ἀρκεῖ νὰ τὰ μεταχειρίζηται κατὰ τὸν προσδιωρισμένον σκοπὸν των, 3) δύναται ἕκαστος νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς λοιποὺς συνεταίρους νὰ συνεισφέρωσιν ἀναλόγως εἰς τὰ ἐξόδα τῆς διοικήσεως τῆς ἐταιρίας, 4) ὁ συνεταῖρος δὲν δύναται ν' ἀνακαινίσῃ τὰ εἰς τὴν ἐται-

ρίαν ἀνήκοντα ἀκίνητα κτήματα, ἄνευ τῆς συναινέσεως ὅλων τῶν συνεταίρων.

Ὁ συνεταῖρος, ὁ μὴ διευθυντῆς, δὲν δύναται νὰ ὑποχρέωση διὰ τῶν πράξεων του οὔτε τὰ ἀκίνητα, οὔτε τὰ κινητὰ κτήματα τῆς ἑταιρίας.

Πᾶς συνεταῖρος δύναται, καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν λοιπῶν συνεταίρων, νὰ προσλάβῃ ἄλλον τινα ὡς συνεταῖρόν του εἰς τὴν μερίδα, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔχει εἰς τὴν ἑταιρίαν· ἀλλὰ δὲν δύναται, καὶ διευθυντῆς ἂν ᾖ τῆς ἑταιρίας, νὰ προσλάβῃ νέον συνεταῖρον εἰς ὄλοκληρον τὴν ἑταιρίαν ἄνευ τῆς συναινέσεως ὅλων.

Πᾶς συνεταῖρος δύναται νὰ ὑποχρέωση τὸν διευθυντὴν τῆς ἑταιρίας κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν καὶ ἐποχὴν νὰ τῷ παρουσιάσῃ τὰ ἐμπορικά του βιβλία καὶ νὰ τῷ δόσῃ λόγον τῶν πράξεων του.

Ὅστις τῶν συνεταίρων ἄνευ νομίμου λόγου παραιτεῖται τῆς ἑταιρίας πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας της εἶναι ὑπόχρεως πρὸς τοὺς λοιποὺς συνεταίρους δι' ὅλας τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ἡ παραίτησίς του δύναται νὰ τοῖς προξενήσῃ· δὲν δύναται δὲ νὰ καταναγκασθῇ νὰ διαμείνῃ συνεταῖρος. Ἄν δὲ ὁ λόγος τῆς παραίτησεώς του ᾖ νομίμος, δὲν ὑπόκειται εἰς καμμίαν ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς παραίτησεώς του ἐνέχεται εἰς τὰ χρέη τῆς ἑταιρίας καὶ εἰς τὰ γενόμενα κέρδη.

Διάλυσις τῆς ἑταιρίας γίνεται, 1) διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου τῆς διαρκείας αὐτῆς, 2) διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ κεφαλαίου τῆς ἑταιρίας, 3) διὰ τοῦ φυσικοῦ ἢ πολιτικοῦ θανάτου τινὸς τῶν συνεταίρων, 4) διὰ τῆς κοινῆς θελήσεως. Ὁ θάνατος ἐνὸς τῶν συνεταίρων ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας, ἐν δὲν συνεφωνήθῃ τὸ ἐναντίον εἰς τὸ ἑταιρικὸν συμβόλαιον.

Κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας διορίζεται ἐκκαθαριστής, ὅστις φροντίζει τὴν σύναξιν τῶν δανείων τῆς ἑταιρίας καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῆς.

§. 66. Ἐτερόρρυθμος ἑταιρία εἶναι ἡ συστανομένη μεταξὺ ἐνὸς ἢ πολλῶν συνεταίρων ἀλληλεγγύων καὶ ὑπευθύνων ἀφ' ἐνὸς, καὶ ἐνὸς ἢ πολλῶν συνεταίρων ἀπλῶν χρηματοδοτῶν ἀφ' ἑτέρου, οἱ ὅποιοι ὀνομάζονται ἐτερόρρυθμοι συνεταῖροι. Ἡ ἑταιρία αὕτη διευθύνεται ὑπὸ ἑταιρικὴν ἐπιτροπὴν φέρουσαν κατ' ἀνάγκην τὸ ὄνομα ἐνὸς ἢ καὶ

πολλῶν ἐκ τῶν ἀλληλεγγύως ὑπευθύνων συνεταίρων, οὐδέποτε δὲ τὸ ὄνομα τινὸς τῶν ἑτεροῤῥύθμων συνεταίρων.

Ὅταν ὑπάρχωσι πολλοὶ συνεταῖροι ἀλληλέγγυοι καὶ ὀνομαστικῶς ἀναφερόμενοι εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς ἐταιρίας ἔγγραφον, εἴτε ὅλοι ὁμοῦ διευθύνουν τὴν ἐταιρίαν, εἴτε εἷς, ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν δι' ὅλους. Ἡ ἐταιρία εἶναι συγχρόνως ὁμοῤῥύθμος ὡς πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἑτεροῤῥύθμος ὡς πρὸς τοὺς ἀπλῶς χρηματοδότας.

Ὁ ἑτεροῤῥύθμος συνεταῖρος δὲν ὑπόκειται εἰς ζημίας εἰμὴ καθ' ὅσον αὐταὶ δὲν ὑπερβαίνουν τὸ πῶσον τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα κατέθεσεν ἢ ὤφειλε νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν ἐταιρίαν, δὲν δύναται δὲ νὰ κάμῃ καμμίαν πράξιν διαχειρίσεως, ἢ νὰ ἐργασθῇ εἰς ὑποθέσεις τῆς ἐταιρίας οὐδὲ κατ' ἐπιτροπὴν. Ὁ ἑτεροῤῥύθμος συνεταῖρος, ὅστις ὅπως δήποτε ἐπεμβῇ εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐταιρίας, ὑπόκειται ἀλληλεγγύως μετὰ τῶν ὁμοῤῥύθμων συνεταίρων εἰς ὅλα τὰ χρέη καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας.

Ἐκ τούτου ὁμοῦ δὲν ἔπεται ὅτι ὁ χρηματοδότης συνεταῖρος δὲν δύναται οὔτε νὰ ἐπιτηρήσῃ τὰς πράξεις τῆς ἐταιρίας, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα εἰς ὅλα τὰ σπουδαῖα ἀντικείμενα αὐτῆς πρέπει ν' ἀκολουθῆται ἡ γνώμη του καὶ ἡ ἀπόφασίς του.

Εἶναι ἄπειρα τὰ πλεονεκτήματα, τὰ προσγινόμενα εἰς τὸ ἐμπόριον διὰ τῶν ἑτεροῤῥύθμων τούτων ἐταιριῶν, αἵτινες εἶναι, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτως, ἐταιρίαι τῶν κεφαλαίων καὶ τῆς φιλοπονίας· διὰ τῆς ἐταιρίας ταύτης ἀποκαθίσταται εὐκόλος ἡ ἐκτέλεσις μεγάλων ἐπιχειρήσεων, ἄπειρα δὲ κεφάλαια εἰσάγονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὅλων τῶν μεγάλων ἔργων αἱ ἐπιχειρήσεις κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας διὰ τῶν ἑτεροῤῥύθμων ἐταιριῶν ἐνηργήθησαν.

§. 67. *Ἀνώνυμος ἐταιρία* εἶναι κυρίως ἡ ἔνωσις τῶν ἀναγκάσιων κεφαλαίων πρὸς πραγματοποίησιν καὶ ἐνέργειαν προσδιωρισμένης τινὸς ἐπιχειρήσεως. Ὁ νόμος δὲν δίδει τὸν ὄρισμὸν τῆς ἐταιρίας ταύτης, ἥτις λαμβάνει τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς, καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν συνεταίρων, οἵτινες θεωροῦνται ὡς ἀπλοῖ χρηματοδόται.

Διοικεῖται ἀπὸ προσωρινούς μετακλητοὺς ἐπιτρόπους, συνεταίρους ἢ μὴ συνεταίρους, ἐμισθούς ἢ ἀμισθούς, τὸ δὲ καταστατικὸν τῆς

Εταιρίας ἔγγραφον προσδιορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν κατὰ τὰ καθήκοντά των.

Οἱ διοικηταὶ εἶναι ὑπόχρεοι μόνον περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς δοθείσης εἰς αὐτοὺς ἐντολῆς, δὲν ὑποβάλλονται δὲ ὡς ἐκ τῆς διοικήσεώς των εἰς καμμίαν προσωπικὴν ἢ ἀλληλέγγυον ἐνοχλήν ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας.

Οἱ συνεταῖροι δὲν ὑπόκεινται ὡσαύτως εἰς ζημίαις, εἰμὴ καθ' ὅσον αὐταὶ δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῆς εἰς τὴν ἐταιρίαν μετοχῆς των.

Τὸ κεφάλαιον τῆς Ἄνωνύμου Ἐταιρίας διαιρεῖται εἰς μερίδας ἢ εἰς κλάσματα μερίδος ἰσότημα.

Αἱ μερίδες αὐταὶ δύνανται νὰ κατασταθῶσι δι' ἄνωνύμων ἀποδεικτικῶν· εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἢ παραχώρησις αὐτῶν γίνεται διὰ τῆς παραδόσεως τοῦ ἀποδεικτικοῦ.

Ἡ κυριότης τῶν μερίδων δύναται ὡσαύτως νὰ κατασταθῇ δι' ἔγγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῆς ἐταιρίας. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἢ παραχώρησις γίνεται διὰ δηλοποιήσεως ἐγγραφομένης εἰς τὰ βιβλία καὶ ὑπογραφομένης ἀπὸ τὸν παραχωροῦντα ἢ τὸν πληρεξούσιόν του.

Πρὸς σύστασιν Ἄνωνύμου ἐταιρίας, κατὰ τὸν Γαλλικὸν καὶ Ἑλληνικὸν ἐμπορικὸν Νόμον, ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Κυβερνήσεως.

Εἶναι ἄπειρος ὁ ἀριθμὸς τῶν καθημέραν εἰς τὴν Εὐρώπην συσταίνοντων ἄνωνύμων ἐταιριῶν· δι' αὐτῶν πραγματοποιοῦνται αἱ μεγαλύτεραι κοινωνικαὶ ἐπιχειρήσεις· πρώτη βᾶσις αὐτῶν εἶναι ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ προσωπικὴ ὑπόληψις τῶν ἀρχηγῶν καὶ διευθυντῶν· μόνον εἰς τὸ Βέλγιον εἰς διάστημα πέντε ἐτῶν ἐσυστήθησαν 118 ἄνωνυμοὶ ἐταιρίαι, τῶν ὁποίων τὰ κεφάλαια ἀνέβαινον εἰς 390 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἀντικείμενα τῶν ἐταιριῶν τούτων εἶναι αἱ χρηματικαὶ Τράπεζαι, αἱ ἀσφάλειαι θαλασσίων κινδύνων, ἐμπρησμοῦ, χαλάζης, ζωῆς, ἢ καλλιέργεια ἀνθρακορυγείων, λινοῦ, βαμβακίου, μετάξης, οἱ σιδηροὶ δρόμοι, τὰ ὑδροργεῖα, τὰ ζαχαροποιεῖα, ἡ θαλασσοπλοία, ὁ φωτισμὸς πόλεων καὶ πλῆθος ἄλλων ἐπιχειρήσεων.

§. 68. Μετοχικὴ ἐταιρία εἶναι· ἡ ἔνωσις δύο ἢ περισσοτέρων σκεπὸν ἔχουσα μίαν ἢ περισσοτέρας ἐπιχειρήσεις ἐμπορικᾶς. Τὰ ἀντικείμενα τῶν ἐταιριῶν αὐτῶν, ὁ σχηματισμὸς των, ἡ ἀναλογία τῶν μετοχῶν, καὶ αἱ λοιπαὶ συνθηκαὶ κανονίζονται ἀπὸ τὰς μεταξὺ τῶν συνεταίρων συμφωνίας.

§. 69. Πῶς ἀποδεικνύονται τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐταιριῶν, καὶ δημοσίευσις τῶν καταστατικῶν, τῆς ἐξακολουθήσεως, διαλύσεως καὶ ἄλλων τροπολογιῶν τῆς ἐταιρίας. — Αἱ ὁμόρρυθμοι καὶ ἑτερορρυθμοὶ ἐταιρίαι πρέπει νὰ συσταίνωνται καὶ ἀποδεικνύωνται δι' ἐγγράφων δημοσίων ἢ ἰδιογράφων, τούτων δὲ τῶν ἰδιογράφων πρέπει νὰ γίνωνται τόσα πρωτότυπα, ὅσοι εἶναι οἱ συνεταῖροι, καὶ εἰς ἕκαστον πρωτότυπον νὰ ἀναφέρεται ὅτι ἐξεδόθησαν ἰσάριθμα μὲ τοὺς συνεταίρους πρωτότυπα. Αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρίαι πρέπει νὰ συσταίνωνται καὶ ἀποδεικνύωνται μόνον διὰ δημοσίων ἐγγράφων. Αἱ δὲ μετοχικαὶ ἐταιρίαι δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι καὶ διὰ τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων, διὰ τῆς ἀλληλογραφίας, καὶ διὰ μαρτύρων ἂν ἐγκρίνη τὸ Δικαστήριον.

Ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως καὶ τὴν καταχώρησιν καὶ δημοσίευσιν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου τῆς περιλήψεως τῶν Καταστατικῶν ἐγγράφων τῶν ὁμόρρυθμων καὶ ἑτερορρυθμων ἐταιριῶν. Ἡ περίληψις αὕτη πρέπει νὰ ᾖ ὑπογεγραμμένη παρ' ὅλων τῶν ὁμόρρυθμων συνεταίρων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν χρηματοδοτῶν, ἐὰν τὸ καταστατικὸν ᾖ ἰδιωτικόν, καὶ παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου, ἂν ᾖ δημοσίον. Πρέπει δὲ νὰ περιέχη 1) τὰ ὀνόματα, ἐπωνυμία, ιδιότητα καὶ διαμονὴν τῶν συνεταίρων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν ἑτερορρυθμων χρηματοδοτῶν, 2) τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν, 3) τοὺς διευθυντὰς καὶ ὑπογράφοντας ἐν ὀνόματι τῆς ἐταιρίας, 4) τὰ παρὰ τῶν ἑτερορρυθμων καταβληθέντα ἢ καταβληθησόμενα καὶ 5) τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως καὶ παύσεως τῆς ἐταιρίας.

Τὸ ἐπικυροῦν τὴν σύστασιν τῶν ἀνώνυμων ἐταιριῶν Β. Διάταγμα πρέπει νὰ δημοσιεύηται ὁμοῦ μὲ τὸ καταστατικὸν τῶν ἐταιριῶν αὐτῶν.

Μάρτυρες δὲν εἶναι δεκτοὶ πρὸς ἀπόδειξιν ὕρων ἀντιβαινόντων εἰς τὸ Καταστατικὸν ἐγγραφοῦ τῆς ἐταιρίας ἢ μὴ περιεχομένων ἐν αὐτῷ.

Ἐὰν πρόκηται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐταιρία μετὰ τὴν προθεσμίαν τῆς, πρέπει νὰ γίνηται περὶ τούτου δήλωσις ὑπὸ τῶν συνεταίρων, ἧτις πρέπει νὰ δημοσιεύηται ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη περὶ τῆς περιλήψεως τοῦ Καταστατικοῦ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης τρόπον πρέπει νὰ δημοσιεύωνται τὰ ἐγγραφα περὶ τῆς πρὸ τῆς προθεσμίας διαλύσεως τῆς ἐταιρίας, καὶ

πᾶσα ἀλλαγὴ ἢ παραίτησις συνεταίρων, πᾶσα νέα συμφωνία, καὶ πᾶσα μεταβολὴ τῆς ἐπωνυμίας.

§. 70. *Ἀγωγή μεταξὺ συνεταίρων καὶ τρίτων δανειστῶν τῆς εταιρίας* — Πᾶσα διαφορά μεταξὺ συνεταίρων πηγάζουσα ἀπὸ τὴν εταιρίαν κρίνεται ἀπὸ διαιτητὰς κατὰ τὸν Γαλ. ἐμπορικὸν Νόμον, κατὰ δὲ τὸν Ἑλληνικὸν κρίνεται ἀπὸ διαιτητὰς ἐὰν τὸ ζήτησιν ὁ ἐνάγων. ἔχει δὲ 30 ἐτῶν προθεσμίαν ὁ συνεταῖρος νὰ ἐνάξῃ τὸν συνεταῖρόν του, καὶ μόνον μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 30 ἐτῶν χάνει πᾶσαν κατὰ τοῦ συνεταίρου του ἀγωγήν.

Οἱ τρίτοι δανειταὶ τῆς εταιρίας, ἐὰν ἀφήσωσι νὰ παρέλθωσι πέντε ἔτη ἀφ' ἧς ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς εταιρίας, (ἐὰν τὸ Καταστατικὸν ἐδημοσιεύθη κατὰ τὰ εἰρημένα εἰς τὸν §. 69) ἢ ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς εταιρίας, (ἐὰν ἡ περὶ τῆς διαλύσεως δῆλωσις ἐδημοσιεύθη ὡς ἀνωτέρω ἐβρέθη) δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐνάξωσι συνεταῖρον τινὰ μὴ ὄντα διωρισμένον ἐκκαθαριστήν.

Β'. ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ (1).

§. 71. *Τί ἐστὶ παραγγελία—Πῶς δίδεται—Πῶς συμπληροῦται—Εἶδη αὐτῆς—Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ παραγγελέως καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου—Προμήθεια—Παραγγελία εἶναι ἡ πρᾶξις διὰ τῆς ὁποίας εἰς ἔμπορος ἐπιφορτίζει ἄλλον ἔμπορον νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν τινὰ διὰ λογαριασμὸν του ἢ ἐπ' ὀνόματί του, κατὰ τοὺς ὅρους καὶ συμφωνίας, τὰς ὁποίας τῷ διαγράφει, καὶ τὰς ὁποίας ὁ δεχόμενος τὴν παραγγελίαν εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀκολουθήσῃ κατ' ἀκριβείαν ὑπὸ εὐθύνην του.*

Ὁ τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου δίδεται ἡ παραγγελία, δὲν ὑποβάλλεται εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ διατύπωσιν· δύναται νὰ γενῆ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου, δι' ἰδιογράφου, δι' ἐπιστολῆς, καὶ προφορικῶς.

Ἡ παραγγελία συμπληροῦται καὶ τελειοποιεῖται διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς παραγγελίας ἐκ μέρους τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἡ ἀποδοχὴ δὲ αὕτη δύναται νὰ γενῆ ἢ ῥητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς, ἤτοι νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς παραγγελίας ὑπὸ τοῦ παραγγελιοδόχου.

Τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ παραγγελέως καὶ τοῦ πα-

(1) Ἴδε τὰ ἀρθ. 94 καὶ ἐπόμενα τοῦ Ἐμπ. Νόμου.

ραγγελιοδόχου κανονίζονται διὰ τῆς συμφωνίας τῶν μερῶν καὶ διὰ τῆς παραδεδεγμένης συνηθείας καὶ τοῦ Νόμου.

Ἡ παραγγελία εἶναι ἢ γενικὴ ἢ εἰδική. Εἰδικὴ εἶναι ὅταν περιορίζεται εἰς ῥητὴν πράξιν, π. χ. ἀγορὰν, πώλησιν, ἐξαποστολὴν, σύναξιν, πληρωμὴν κτλ. μὲ προσδιορισμὸν ῥητοῦ ὄρου τιμῆς κλ. Γενικὴ δὲ ὅταν διὰ τῆς παραγγελίας μὲν ἔλευθερος ὁ παραγγελιοδόχος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πράξιν, περὶ ἧς πρόκειται, κατὰ τὴν κρίσιν του ἐπὶ τὸ συμφερότερον, χωρὶς νὰ περιορίζηται ὑπὸ ὄρων.

Ὁ παραγγελεὺς πρέπει πάντοτε νὰ προσδιορίζῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς παραγγελίας του ὅσον εἶναι δυνατὸν εὐκρινῶς καὶ ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ αὕτη κατὰ τὴν θέλησίν του· ἄλλως ὅλα τὰ σφάλματα, τὰ ὁποῖα ἤθελον προκύψει ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς τῆς παραγγελίας, θέλουσιν εἶσθαι εἰς βάρος του, διότι ὁ παραγγελεὺς ἔχει τὴν εὐθύνην καὶ τὸ χρέος τῆς ἐκπληρώσεως ὅλων τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ὁ παραγγελιοδόχος κατὰ διαταγὴν του ἀνέλαβεν, ἀρκεῖ οὗτος νὰ ἐξετέλεσεν ἀκριβῶς καὶ μὲ καλὴν πίστιν τὴν παραγγελίαν του· ἀπ' ἐναντίας δὲ ὁ παραγγελεὺς δὲν ἐνέχεται παντάπασι, καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς κάμμειαν εὐθύνην ὡς πρὸς τὰς πράξεις τοῦ παραγγελιοδόχου, ὅσας οὗτος ἐναντίον τῆς παραγγελίας ἢ καθ' ὑπέροχον αὐτῆς ἐνήργησεν· ἀλλ' ἐὰν μετὰ ταῦτα ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς ἀπεδέχθη καὶ ἐπεκύρωσε τὰς τοιαύτας πράξεις, ἀναλαμβάνει καὶ τὴν εὐθύνην αὐτῶν.

Ὁ παραγγελεὺς χρεωστεῖ νὰ προμηθεύῃ τὸν παραγγελιοδόχον μὲ τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὰς πληρωμὰς, τὰς ὁποίας μέλλει νὰ κάμῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας του, καὶ νὰ τῷ πληρώσῃ ἐν καιρῷ τὰ δικαιώματά του κατὰ τὴν μεταξύ των συμφωνίαν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης συμφωνίας κατὰ τὴν παραδεδεγμένην συνηθειαν. Χρεωστεῖ προσέτι νὰ τῷ πληρώσῃ τόκον ἐφ' ὅσων προπληρωμῶν τυχόν ἔκαμεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῶν μέχρι τῆς χορηγήσεως τῶν χρημάτων. Εἶναι εἰς βάρος τοῦ παραγγελέως ὡσαύτως ὅλαι αἱ ζημίαι, αἱ προσερχόμεναι ἐκ τῆς ἐκπτώσεως τῆς τιμῆς τῶν ἀγορασθεισῶν ἢ πωληθεισῶν πραγμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας, καθὼς καὶ αἱ ζημίαι, αἱ προσερχόμεναι ἀπὸ τὴν πτώχευσιν τυχόν τοῦ ὀφειλέτου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπωλήθησαν αἱ πραγματεῖαι, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ περὶ τούτου ῥητὴ ἐξαιρετικὴ συμφωνία. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς συναλλαγματικὰς καὶ ὀπισθογραφῆσεις αὐτῶν αἱ συνέπειαι τῆς ἀποδοχῆς

καὶ μὴ πληρωμῆς εἶναι εἰς βάρος τοῦ παραγγελέως κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁποῖου ἐξεδόθησαν ἢ ἐπισθεγράφησαν.

Ὁ παραγγελιοδόχος, ὅστις ἔκαμε προκαταβολὰς ἐπὶ πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι τῷ ἐστάλησαν ἀπὸ ἄλλην πόλιν διὰ νὰ πωληθῶσι διὰ λογαριασμὸν παραγγελέως τινός, ἔχει πρὸς ἀπόληψιν τῶν προκαταβολῶν του, τῶν τόκων καὶ ἐξόδων προνόμιον ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν πραγματειῶν, ἂν εὐρίσκωνται εἰς τὴν διάθεσίν του, εἰς τὰς ἀποθήκας του, ἢ εἰς δημόσιον ἀποθήκην, ἢ ἐὰν πρὶν εἰσέτι φθάσῃ δύναται ν' ἀποδείξῃ διὰ φορτωτικοῦ ἢ ἀγωγιαστῆριου ἐγγράφου τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην ἀποστολὴν των.

Ἐὰν αἱ πραγματεῖαι ἐπωλήθησαν καὶ παρεδόθησαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ παραγγελέως, ὁ παραγγελιοδόχος ἀπολαμβάνει ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς πωλήσεως τὸ κεφάλαιον τῶν προκαταβολῶν του, τὰ ἐξόδα καὶ τοὺς τόκους κατὰ προτίμησιν τῶν ἄλλων δανειστῶν τοῦ παραγγελέως.

Ἀπ' ἐναντίας καμμία προκαταβολὴ ἢ πληρωμὴ, γενομένη ἕνεκα πραγματειῶν παρακατατεθειμένων ἢ παραδεδομένων παρ' ἀνθρώπου διαμένοντος εἰς τὸν αὐτὸν ὕπου καὶ ὁ παραγγελιοδόχος τόπον, δὲν παρέχει προνόμιον εἰς τὸν παραγγελιοδόχον, ἂν δὲν συνεμορφώθῃ ῤητῶς μὲ τὰς περὶ ἐνεχύρου διατάξεις τοῦ Νόμου.

Ὁ παραγγελιοδόχος δεχόμενος τὴν παραγγελίαν χρεωστεῖ ν' ἀκολουθῇ ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τὰς ὁδηγίας καὶ διαταγὰς τοῦ παραγγελέως, διότι ἡ παρμικρὰ παράβασις αὐτῶν τὸν ἀποκαθιστᾷ ὑπεύθυνον διὰ πᾶσαν βλάβην ἢ ζημίαν προξενηθησομένην ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν παραγγελέα. Ὁ παραγγελιοδόχος, ἂν ἐγγυήθῃ εἰς τὸν παραγγελέα τὸ ἀξιόχρεον τῶν ἐπὶ πιστώσει ἀγορασάντων τὰς πραγματείας αὐτοῦ, εἶναι ὡσαύτως ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ὡς ἐκ τῆς πτωχεύσεως αὐτῶν προξενηθησομένην ζημίαν.

Ἡ ἐγγύησις αὕτη γίνεται κατ' ἰδιαιτέραν συμφωνίαν τῶν μερῶν, λαμβάνει δὲ ὁ ἀναδεχόμενος τὴν ἐγγύησιν ταύτην παραγγελιοδόχος προμήθειαν ἐγγύης (*del credere*).

Οἱ παραγγελιοδόχοι εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις διαιροῦνται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὸ εἶδος τῶν πράξεων, εἰς τὰς ὁποίας συνήθως ἀσχολοῦνται· ἢ διαίρεσις αὕτη ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον εἶναι· πολλὰ ἐπωφελῆς, διότι δι' αὐτῆς σχηματίζονται εἰδικοί ἄνθρωποι διὰ

πᾶν εἶδος ἐμπορικῆς πράξεως, ἀποκτῶντες ἰδιαιτέραν πείραν καὶ ὑπόληψιν.

Κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν, καὶ δυνάμει τοῦ προνομίου, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὸν Νόμον ἔχουν, οἱ παραγγελιοδόχοι κάμνουν πρὸς τὸν παραγγελέα προκαταβολὰς ἐπὶ τῶν ἀποστελλομένων πρὸς αὐτοὺς πραγματειῶν πρὸς πώλησιν· αἱ προκαταβολαὶ αὗται περιορίζονται συνήθως εἰς τὸ ἥμισυ ἢ τὰ δύο τρίτα τῆς ἀξίας τῶν πραγματειῶν· ἡ φρόνησις δὲ ἀπαιτεῖ νὰ γίνωνται αἱ προκαταβολαὶ αὗται μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φορτωτικοῦ καὶ τῆς περὶ ἀσφαλείας τῶν πραγματειῶν παραγγελίας, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης τυχὸν ἀπάτης ἢ δικῶν εἰς περίστασιν πτωχεύσεως τοῦ παραγγελέως.

Ὁ παραγγελιοδόχος κάμνων τὰς προκαταβολὰς δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἐποχὴν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ παραγγελεὺς χρεωστεῖ νὰ τῷ χορηγήσῃ τὸ ποσὸν αὐτῶν· ἂν ἡ προθεσμία αὕτη παρέλθῃ χωρὶς νὰ γενῆ ἡ χορήγησις τῶν χρημάτων, ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ παραγγελιοδόχος νὰ πωλήσῃ τὰς εἰς χεῖράς του πραγματείας εἰς ὁποῖαν δήποτε τιμὴν εὖρη. Ἐὰν δὲ ἦναι περιορισμένος εἰς τὴν πώλησιν αὐτῶν ἀπὸ τινος ὅρον, δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν πώλησιν τῶν πραγματειῶν.

Ὁ παραγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀνακαλέσῃ τὴν παραγγελίαν πρὶν αὕτη ἐκτελεσθῇ. Ὁ παραγγελιοδόχος ὡσαύτως δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας εἰδοποιῶν περὶ τούτου τὸν παραγγελέα.

Ἡ παραγγελία παύει αὐτοδικαίως διὰ τοῦ φυσικοῦ ἢ πολιτικοῦ θανάτου τοῦ παραγγελέως ἢ τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἐὰν ὁ παραγγελιοδόχος ἀγνοῶν τὸν θάνατον ἢ τὰς ἄλλας αἰτίας, αἵτινες δύναται νὰ ἐπιφέρωσι τὴν παῦσιν τῆς παραγγελίας, ἐκτελέσῃ αὐτὴν, αἱ πράξεις του εἶναι ἔγκυροι καὶ ὑποχρεοῦν τοὺς κληρονόμους ἢ διαδόχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ παραγγελέως.

Ἡ ἀμοιβή, ἡ διδομένη εἰς τὸν παραγγελιοδόχον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας, ὀνομάζεται προμήθεια· προσδιορίζεται δὲ τὸ ποσὸν αὐτῆς καὶ κανονίζεται τόσα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ποσότητος τῆς ἐκτελεσθείσης παραγγελίας κατὰ τὴν συνήθειαν ἐκάστης ἐμπορικῆς ἀγορᾶς. Εἰς τὰς περισσοτέρας ἐμπορικὰς πόλεις ἡ προμήθεια διὰ τὴν

ἀγορὰν ἢ πώλησιν πραγματειῶν προσδιορίζεται εἰς 2 τοῖς 0/0 καὶ εἰς τινὰς εἰς 1 1/2 τοῖς 0/0. (1)

§. 72. Ἐμπορικὸς ἐπιστάτης (Commis) εἶναι ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης ἐμπορίου, ἐπιφορτιζόμενος εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὅπου καὶ ὁ ἔμπορος διαμένει, τὴν ἐνέργειαν ἰδιαιτέρου τινὸς κλάδου τοῦ ἐμπορίου του, τὴν παραλαβὴν τῶν πραγματειῶν, π. χ. τὴν λιανικὴν πώλησιν αὐτῶν κτλ.

Ὡς πρὸς τὰς πράξεις ταύτας ἔχει ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ παραγγελιοδόχου, καὶ χρεωστῆ νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν· χρεωστῆ προσέτι ν' ἀναφέρῃ πάντοτε ὅλα τὰ γινόμενα εἰς τὸν ἔμπορον καὶ ν' ἀκολουθῇ ἀκριβῶς τὰς διαταγὰς του, νὰ μὴ ἐνεργῇ δὲ τίποτε καθ' ὑπέρβασιν τῆς παραγγελίας, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν. Ὁ δὲ ἔμπορος εἶναι ἀφ' ἑτέρου ὑπεύθυνος διὰ τὰ σφάλματά των, καὶ δι' ὅλας τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ἤθελε προξενήσῃ ἢ ἀπροσεξία των, ἢ ἀμέλειά των, ἢ ἢ ἀπειρία των. Δὲν δύνανται δὲ νὰ παραιτηθῶσιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐμπορίου πρὶν τὸν εἰδοποιήσωσι, καὶ πρὶν λάβῃ οὗτος καιρὸν νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ.

Γ'. ΠΕΡΙ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ.

§. 73. Τί ἐστὶν ἀγορά — Πῶς ἀποδεικνύεται. — Συστατικὰ αὐτῆς. — Ἀγορά εἶναι πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκτᾶ τις τὴν ἰδιοκτησίαν πραγματείας τινὸς, δίδων εἰς ἀντάλλαγμα τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀξίαν αὐτῆς εἰς νόμισμα.

Αἱ ἀγοραὶ καὶ αἱ πωλήσεις εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποδεικνύονται 1) διὰ δημοσίων ἐγγράφων ἢ δι' ἐνυπογράφων ἰδιωτικῶν, 2) διὰ σημειώσεως ἢ λογαριασμοῦ μεσίτου ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τῶν συναλλαττομένων, 3) διὰ τιμολογίου (falluga) ἀποδεδεγμένου, 4) διὰ τῆς ἀλληλογραφίας, 5) διὰ τῶν βιβλίων τῶν συναλλαττομένων, καὶ 6) διὰ μαρτύρων, ἂν ἐγκρίνη τὸ Δικαστήριον νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν (ἀρ. 109 Ἐμπορ. Νόμ.).

Ἡ ἀγορά εἰς τὸ ἐμπόριον δύναται νὰ ἐνεργηθῇ κατὰ τρεῖς διαφόρους τρόπους, 1) διὰ τῶν μετρητῶν, δηλ. διὰ τῆς ἀμέσου πληρωμῆς τῆς συμφωνηθείσης ἀξίας τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος εἰς νομίσματα, 2) μὲ προθεσμίαν, δηλ. ἀναβαλλομένης τῆς πληρωμῆς τῆς

(1) Ἴδε μέρος Γ'. περὶ τῶν καθ' ἑκάστην ἐμπορικὴν πώλησιν.

ἀξίας τοῦ πωληθέντος πράγματος κατὰ προσδιοριζομένας ἐποχάς, 3) μὲ προθεσίαν, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προεξοφλήσεως (scotto) δηλ. διὰ τῆς ἀμέσου πληρωμῆς τῆς τιμῆς τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἐλαττουμένης τόσα τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν προεξόφλησιν.

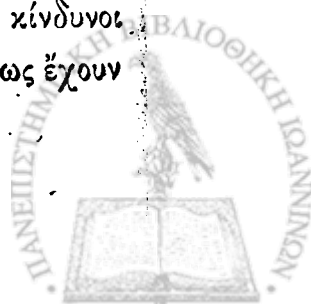
Τρία ἀντικείμενα λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἡ ἀγοραζομένη πραγματεία, ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς αὐτῆς, καὶ ἡ ἐλευθέρα συναίνεσις τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ. Τὸ σπουδαιότερον μεταξὺ αὐτῶν, καὶ δυνάμεθα ἴσως νὰ εἴπωμεν, ἡ σπουδαιότερα πράξις τοῦ ἐμπόρου εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς τῆς ἀγοραζομένης πραγματείας, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται κυρίως ἡ ἐπιτυχία ἢ ἀποτυχία τῆς ἐπιχειρήσεώς του.

Τιμὴ πραγματείας τινὸς εἶναι ἡ ποσότης τοῦ νομίσματος, διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ὁποίου δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν τὴν πραγματείαν ἢ τιμὴ τῆς πραγματείας ὑψοῦται ἐπομένως ὅταν δίδωμεν περισσότερον νόμισμα ἀφ' ὅσον ἐδίδομεν πρότερον πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς, καὶ ἐκπίπτει ὅταν δίδωμεν διὰ τὴν ἀγορὰν αὐτῆς ἐλιγώτερον νόμισμα ἀφ' ὅσον προηγουμένως ἐδίδομεν.

Ἡ συναλλακτικὴ τιμὴ τῶν διαφορῶν πραγματειῶν ἐξαρτᾶται πάντοτε ἐκ τῆς συγκριτικῆς εὐκολίας τῆς παραγωγῆς αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς σχέσεως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζήτησεώς των. Ἐπομένως ἐὰν δύο διάφοροι πραγματεῖαι ἀπαιτῶσιν ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον καὶ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν διὰ τὴν παραγωγὴν των καὶ τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν μετακομίσιν των, καὶ ἐξ ἄλλου τὸ ποσὸν αὐτῶν ἀντιστοιχῇ ἀκριβῶς μὲ τὸ ποσὸν τῆς ζήτησεως, αἱ πραγματεῖαι αὗται βεβαίως θέλουσιν εἶσθαι τῆς αὐτῆς ἀξίας.

Ἄλλ' ἐὰν διὰ τὴν παραγωγὴν πραγματείας τινὸς ἀπαιτῶνται περισσότερα κεφάλαια καὶ ἐργασία, διὰ τὴν παραγωγὴν δὲ ἄλλης ἐλιγώτερα κεφάλαια καὶ ἐργασία παρὰ πρότερον, ἡ ἀξία τῆς πρώτης θέλει ὑψωθῆ καὶ τῆς δευτέρας θέλει ἐκπέσει. Ὅλα αὐτὰ τὰ περιστατικὰ πρέπει νὰ ἐξετάζωνται μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁποῖαν τιμὴν πρέπει νὰ προσφέρῃ διὰ τὴν ἀγοραζομένην πραγματείαν.

Διάφορα εἶναι τὰ αἷτια τὰ ἐπηρεάζοντα τὴν ἀξίαν τῶν πραγματειῶν, ὡς τὰ ἔξοδα καὶ αἱ δυσκολίαι τῆς μετακομίσεως, οἱ κίνδυνοι τῆς ἐξαποσολῆς, ἡ ἐπιβολὴ νέων φόρων κτλ. Πρὸ πάντων ὅμως ἔχουν

μεγίστην ἐπιβρόην εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῶνπραγματειῶν αἰ ἐπ' αὐτῶν γινόμεναι κερδοσκοπικαὶ ἐπιχειρήσεις.

Σπανιώτατα δυνάμεθα ἀκριβῶς νὰ γνωρίζωμεν πόσον ποσὸν ἐμπορεύματος τινὸς ὑπάρχει εἰς τινὰ τόπον, καὶ κατὰ πόσον ἀναβαίνουν τοῦ ἐμπορεύματος τούτου αἰ ἀνάγκαι τοῦ τόπου, τὴν σχέσιν δηλ. μεταξὺ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζήτησεως πραγματείας τινός. Ὁ ἔμπορος, ὅστις προβλέπει ὅτι κατόπιν ἡ ζήτησις πραγματείας τινός θέλει αὐξήσῃ, ἀγοράζει ἐξ αὐτῆς ἐλπίζων νὰ τὴν μεταπωλήσῃ εἰς τὸν ἴδιον τόπον εἰς ὑψηλοτέραν τιμὴν, ἢ πράξις του αὕτη εἶναι κερδοσκοπική· ἡ ἐπιτυχία δὲ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκτιμήσεως τῶν διαφορῶν περιστάσεων, ἐξ ὧν κρέμαται ἡ μέλλουσα ὑψωσις τῆς τιμῆς. Εἰς ὅλους τοὺς τόπους, ὅπου ἐνεργεῖται μέγαλον ἐμπόριον καὶ ὑπάρχουν μέγαλα κεφάλαια, αἰ τιμαὶ τῶνπραγματειῶν μεταβάλλονται ὄχι μόνον ἐκ τῆς σχέσεως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζήτησεως, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς σχηματιζομένης κοινῆς γνώμης περὶ τῆς μελλούσης ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς τιμῆς αὐτῶν.

Οἱ κίνδυνοι τῶν τοιούτων κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων προέρχονται ἐκ τοῦ ὅτι δυσκόλως ὁ ἔμπορος δύναται νὰ πληροφορηθῇ μὲ ἀκρίβειαν περὶ τῆς βασιμότητος καὶ ἀληθείας τῶν διαφορῶν περιστάσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ περὶ ὑψώσεως ἢ ἐκπτώσεως πρόβλεψις. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς κανὼν, τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν φρόνησιν, εὐφυΐαν καὶ τὰς γνώσεις τοῦ ἐμπόρου· τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ λύσῃ εἶναι ὅλως πρακτικά· ἡ ἱκανότης τοῦ ἐμπόρου ἀναφαίνεται εἰς τὴν ὀξύνοιαν, δι' ἧς προβλέπει τὰ συμβεβηκότα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ μέλλουσα τύχη τῆς πραγματείας, καὶ ἐκτιμᾷ ἀκριβῶς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν. Ἄνευ ἀκριβῶν καὶ ἀληθῶν διδομένων, ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ δύναται νὰ θεμελιώσῃ τὰς ἐπιχειρήσεις του πᾶν βῆμα δύναται νὰ τὸν φέρῃ εἰς ζημίαν· κερδοσκοπία δὲ ἐνεργουμένη μ' ὅλας τὰς καλὰς προβλέψεις καὶ μὲ τὴν μεγαλητέραν φρόνησιν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐμπόρου.

Δὲν εἶναι ἴσως ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν ἐμπόρων ὀδηγοῦνται εἰς τὰς κερδοσκοπικὰς τῶν ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων, ὥστε συμβαίνει καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, ὁ εἰς νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποιθη-

σίν του κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ ἄλλου, καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῆ περὶ τῶν αἰτιῶν, ν' ἀγοράζῃ ἢ νὰ πωλῆ, διότι οἱ μεγαλύτεροι ἔμποροι τῆς ἀγορᾶς πράττουν οὕτως· ἐκ τοῦ κερδοσκοπικοῦ δὲ τούτου συναγωνισμοῦ ἐπέρχεται ἔτι μεγαλύτερα μεταβολὴ εἰς τὰς τιμὰς τῶν πραγματιῶν.

Ὡς γενικὸν καὶ ἀλάνθαστον ἴσως κανόνα εἰς τὰς κερδοσκοπίας του δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἔμπορος τὸ ν' ἀπέχῃ ἀπὸ πᾶσαν κερδοσκοπίαν, εἰς τὴν ὁποίαν συναγωνίζεται μέγας ἀριθμὸς ἐμπόρων, ἥτοι μεγαλύτερος τοῦ συνήθους· ὁ συναγωνισμὸς οὗτος ἀποκαθιστᾷ ἐπισφαλῆ καὶ ἐπὶ τέλους ἐπιζήμιον τὴν ἐπιχείρησιν, ἥτις ἐὰν ἐνηργεῖτο ἄνευ μεγάλου συναγωνισμοῦ ἠθέλεν εἶσθαι βεβαίως ἐπικερδῆς. Ἐὰν πραγματεία τις εἰς εὐθηνὴν τιμὴν εὐρισκομένη ἀρχίσῃ ν' ἀγοράζῃται ἐπὶ κερδοσκοπία, ὁ συναγωνισμὸς θέλει ἀμέσως αὐξήσῃ τὴν τιμὴν τῆς· ὡσαύτως ἡ τιμὴ καταζήτητοῦ τινὸς πραγματείας θέλει ἐκπέσει, ἅμα διὰ τοῦ κερδοσκοπικοῦ συναγωνισμοῦ πλημμυρῆσῃ ἢ ἀγορὰ ἐκ τῆς ζητουμένης ταύτης πραγματείας· ἐπομένως ὅσον μεγαλύτερα καὶ ἀσφαλέστερα εἶναι τὰ κέρδη τῶν πρώτων κερδοσκόπων, τόσον μεγαλύτερος εἶναι καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ζημίας τῶν μετ' αὐτοὺς ἐρχομένων κατὰ μίμησίν των.

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἢ προτεραιότης, διὰ νὰ εἴπωμεν οὕτως, εἶναι τὸ μεγαλύτερον πλεονέκτημα, ἀπ' ἐναντίας ὁ ἔμπορος, ὁ ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ ἄλλου, δύναται νὰ ἦναι μᾶλλον βέβαιος περὶ τῆς ζημίας παρὰ περὶ τοῦ κέρδους.

Διὰ τῶν προεκτεθεισῶν συντόμων παρατηρήσεων ὑπεδείξαμεν ἀπλῶς τὰ συμβεβηκότα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν ὁ ἔμπορος εἰς τὴν προσφορὰν τῆς τιμῆς τῆς ἀγοραζομένης πραγματείας.

§ 74. Πότε ἡ ἀγορὰ θεωρεῖται πλήρης.—Ὅταν ἡ τιμὴ συμφωνηθῆ μεταξὺ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ, καὶ προσδιορισθῆ τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον, ἡ ἀγορὰ εἶναι πλήρης, ἀδιάφορον δὲ ἂν ἡ τιμὴ ἐπληρώθη ἢ τὸ πρᾶγμα παρεδόθη.

Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἐπωλήθη ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς σταθμίσεως, ἀριθμήσεως ἢ καταμετρήσεως, ἡ πώλησις καθίσταται πλήρης μετὰ τὴν γάθμισιν, ἀρίθμησιν ἢ καταμέτρησιν.

Ἐὰν ἡ πραγματεία πωληθῆ συλλογάδην (en bloc), ἡ πώλησις εἶναι πλήρης καὶ ἄνευ τῆς καταμετρήσεως ἢ σταθμίσεως.

Ἐάν δὲ ἡ πώλησις γίνῃ ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς δοκιμασίας, μόνον μετὰ τὴν δοκιμασίαν ταύτην δύναται ν' ἀποκατασταθῇ ἡ πώλησις πλήρης.

Ἡ ὑπόσχεσις καὶ προσφορὰ πρὸς πώλησιν ἀποκαθίσταται ὑποχρεωτική, ἅμα ὁ πρὸς ὃν γίνεται ἡ προσφορὰ ἀποδεχθῇ αὐτήν, εἶναι δὲ προσδιωρισμένον τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ. Ἐάν ἡ ὑπόσχεσις τῆς πωλήσεως γενῆ δι' ἀρραβῶνος, ἕκαστον τῶν μερῶν δύναται ν' ἀνατρέψῃ τὴν ἀγοραπωλησίαν· ὑποβάλλεται δὲ ὁ αἷτιος τῆς ἀνατροπῆς εἰς τὴν ἀπίωλειαν τοῦ ἀρραβῶνος, ἂν τὸν ἔδωκεν αὐτός, ἢ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ διπλοῦ, ἂν ἔλαβεν ἀρραβῶνα.

§ 75. *Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ.* — Μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς ἀγοραπωλησίας ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραδόσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν πωληθεῖσαν πραγματείαν, κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ποιότητα, ποσότητα καὶ βάρος αὐτῆς.

Ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος πράγματος γίνεται διὰ τῆς μεταφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ κατοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ· τοῦτο δύναται νὰ γενῆ ἢ διὰ τῆς πραγματικῆς ἐγχειρίσεως τοῦ πράγματος, ἢ διὰ τῆς παραδόσεως τῶν κλειδίων τῆς ἀποθήκης, ὅπου εὐρίσκεται τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον, ἢ διὰ τῆς ὁμολογίας τῶν μερῶν.

Ὁ πωλητὴς θεωρεῖται ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν παράδοσιν ἅμα προσκληθῇ πρὸς τοῦτο, ἢ παρέλθῃ ἡ διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας προσδιορισθεῖσα ἐποχὴ τῆς παραδόσεως.

Ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν πρὶν καταβάλλῃ τὸ τίμημα, ἐὰν ἡ ἀγοραπωλησία ἐγένετο διὰ μετρητῶν.

Ἡ παράδοσις πρέπει νὰ γενῆ εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἦτο ἡ πραγματεία κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία περὶ τούτου συμφωνία.

Ἐάν ὁ πωλητὴς δὲν παραδόσῃ κατὰ τὴν προσδιωρισμένην ἐποχὴν τὴν πραγματείαν, ὀφείλει ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν.

Ἡ πραγματεία πρέπει νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως.

Ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραδόσῃ ὀλόκληρον τὴν πωληθεῖσαν ποσότητα.

Αἱ ἀποζημιώσεις, αἷτινες προκύπτουν ἐκ τῆς μὴ ἐν καιρῷ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος κανονίζονται κατὰ τὰς περιστάσεις, ἐὰν π. χ. ἡ τιμὴ τῆς πωληθείσης καὶ μὴ παραδοθείσης πραγ-

ματείας ὑψωθῆ, ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραδόσεως.

Ἐὰν ἡ πωληθεῖσα πραγματεία κλαπῆ ἢ ἄλλως ἀπολεσθῆ πρὸ τῆς παραδόσεως ἐκ τυχαίου περιστατικοῦ, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἐκτὸς ἂν πρὸ τῆς ἀπωλείας εἶχε ζητήσῃ τὴν παράδοσιν αὐτῆς καὶ ὁ πωλητὴς τὴν ἠρνήθῃ.

Ἐὰν ἡ παράδοσις ἀνεβλήθῃ διὰ συναινέσεως τοῦ τε πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ καὶ ἐπέλθῃ ἡ ἀπώλεια ἢ ἡ χειροτέρευσις τῆς πραγματείας, ἡ προσγενομένη ζημία εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἐὰν ἡ παραδοθεῖσα εἰς τὸν ἀγοραστὴν πραγματεία δὲν ᾖναι τοιαύτη ὅποια συνεφωνήθῃ, εἴτε διότι ἔχει ἐλαττώματα κεκρυμμένα, εἴτε διότι δὲν εἶναι τῆς συμφωνηθείσης ποσότητος, βάρους, ἢ μέτρου, ἢ πώλησις ἀκυροῦται καὶ ὁ πωλητὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀναλάβῃ τὴν πωληθεῖσαν πραγματείαν ἐπιστρέφων τὸ ληφθὲν τίμημα. Τὰ κεκρυμμένα ἐλαττώματα πρέπει νὰ ᾖναι τοιαῦτα, ὥστε ν' ἀποκαθιστῶσι τὴν πραγματείαν ἀνοίκειον πρὸς τὴν χρῆσιν, διὰ τὴν ὁποίαν ᾗτο προσδιωρισμένη, ἢ νὰ ἐλαττώσωσιν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἀξίαν της, ὥστε, ἐὰν ᾗσαν γνωστὰ εἰς τὸν ἀγοραστὴν, δὲν ἤθελε προσφέρει εἰμὴ πολὺ κατωτέραν τιμὴν τῆς συμφωνηθείσης· τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια ὁ ἀγοραστὴς ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν ἐπιφέρουν τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως. Ἐὰν ὁ πωλητὴς ἐγνώριζε τὰ κεκρυμμένα ἐλαττώματα τῆς πωληθείσης πραγματείας, ὑποχρεοῦται ὄχι μόνον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα, ἀλλὰ καὶ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀγοραστὴν δι' ὅλας τὰς προσγενηθείσας εἰς αὐτὸν ζημίας.

Ὅσακις ἡ παραδοθεῖσα πραγματεία ἔχῃ ἐλαττώματα, δυνάμενα νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως, ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ βεβαιώσῃ ὅσον εἶναι δυνατόν ταχύτερον τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐλαττωμάτων τούτων καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πωλητὴν διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὰς πραγματείας καὶ ἐπιστρέψῃ τὸ τίμημα.

Ἐὰν πωληθῆ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα εἰς δύο διαφόρους, προτιμᾶται ἐκεῖνος τῶν ἀγοραστῶν, ὅστις παρέλαβεν ἤδη τὸ πρᾶγμα ἂν καὶ ἡ ἀγορά του ᾖναι τυχὸν μεταγενεστέρα· ἔχει δὲ ὁ ἕτερος ἀγοραστὴς δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πωλητοῦ.

§ 76. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ. — Ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραλάβῃ τὴν ἀγορασθεῖσαν πραγματείαν

κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἐποχὴν καὶ εἰς τὸν συμφωνηθέντα τόπον τῆς παραδόσεως· ἂν αὐτὸς δὲν συνεφωνήθη, ὁ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παραλαβὴν αὐτῆς, παρὰ ἀφοῦ ὁ πωλητὴς προσδιορίσῃ ἀκριβῶς τὸν τόπον τῆς παραδόσεως.

Εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ, τοῦ ἀρνηθέντος τὴν παραλαβὴν τῆς ἀγορασθείσης πραγματείας, πᾶσα βλάβη προσγενομένη εἰς αὐτήν. Εἶναι ὡσαύτως εἰς βάρος τοῦ ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ γενόμενα πρὸς διατήρησιν τῶν πραγματειῶν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πωλητοῦ μετὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐχρεώσται νὰ παραλάβῃ αὐτάς· καὶ δύναται ὁ πωλητὴς, ἂν ἔχῃ ἀνάγκην τῶν ἀποθηκῶν του νὰ μετακομίσῃ εἰς ἄλλας ἀποθήκας τὰς πωληθείσας πραγματείας, ὑπολογίζων εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ ὅλα τὰ ἔξοδα.

Ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἡμέραν καὶ εἰς τὸν προσδιορισθέντα τόπον τὸ τίμημα τῶν ἀγορασθεισῶν πραγματειῶν· ἂν δὲν προσδιορίσθῃ ἡ ἡμέρα καὶ ὁ τόπος τῆς πληρωμῆς, πρέπει αὕτη νὰ γίνῃ ἀμέσως κατὰ τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν τόπον τῆς παραλαβῆς.

Ἐὰν ἡ πώλησις ἐγένεν ἐγγράφως, ἡ πληρωμὴ ὡσαύτως πρέπει ν' ἀποδεικνύηται δι' ἐγγράφου ἐξοφλητικοῦ. Ἐὰν ἡ πώλησις γενῆ προφορικῶς, ἡ πληρωμὴ ὑποτίθεται ὅτι ἐγένε μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία περὶ τούτου ἀπόδειξις.

Ἐὰν τις ἀγοράσῃ πραγματείας κλοπιμαίας ὑποχρεοῦται νὰ τὰς ἀποδόσῃ εἰς τὸν νόμιμον ἰδιοκτῆτην των, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν πληρωθεῖσαν τιμὴν, καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις μάλιστα δύναται νὰ τιμωρηθῇ ὡς συνένοχος τῆς κλοπῆς, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι εἶχεν ὅπως δῆποτε γνῶσιν αὐτῆς.

Εἰς παρομοίας συνεπείας ὑπόκειται ὁ ἀγοράζων ἀπὸ παῖδας ἀνήλικας, καὶ ἐν γένει ἀπὸ ἀνθρώπους μὴ ἔχοντας τὴν ἐλευθέραν διαχείρισιν τῆς περιουσίας των.

Πᾶσα ἀγορὰ, γενομένη ἐντὸς τῶν δέκα ἡμερῶν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως τοῦ πωλητοῦ, εἶναι ἄκυρος, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν ἀγορασθεῖσαν πραγματείαν, ἢ τὴν τιμὴν αὐτῆς εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δανειστῶν τῆς πτωχεύσεως.

Ὁ πωλητὴς, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς πτωχεύσῃ πρὶν πληρῶσῃ τὸ τίμημα, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ τὰς πωληθείσας

πραγματείας του, ἀλλὰ μόνον ὅταν αὐταὶ ἀκόμη δὲν μετεκομίσθησαν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν μεταπώλησιν των, ἢ δὲ ταυτότης των ἦναι βεβαία, οὐχὶ δὲ ἐὰν πρὸ τῆς ἀφίξεώς των μετεπωλήθησαν εἰς τρίτον ἐν καλῇ πίστει, ἢ ἐὰν ἀνοίχθησαν τὰ περικαλύμματά των, ἢ ἄλλως αἰ πραγματεῖαι ἡλωώθησαν.

§. 77. Προπωλήσεις.—Εἶπομεν ὅτι ἡ πώλησις εἶναι πλήρης, καὶ ἡ ἰδιοκτησία μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστήν, καὶ οἱ κίνδυνοι τρέχουν ἐπομένως δι' αὐτὸν, ἅμα συμφωνηθῆ καὶ προσδιορισθῆ τὸ πωλούμενον πρᾶγμα καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ· οἱ κανόνες οὗτοι δὲν ἐφαρμόζονται εἰμὴ εἰς τὴν τελείαν πώλησιν ὠρισμένου τινὸς πράγματος· ἀλλ' ἐὰν τὸ πωλούμενον πρᾶγμα ἦναι ἀόριστον, ἢ ὠρισμένον μὲν, ἀλλὰ ἡ πώλησις γίνηται ὑπὸ ὄρον, τότε αἰ ὑποχρεώσεις τῶν μερῶν εἶναι ἀτελεῖς, οἱ δὲ κίνδυνοι δὲν εἶναι εἰς βᾶρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Αἰ τοιαῦται πωλήσεις λέγονται ὑπὸ ὄρον, ἢ προπωλήσεις· οὕτω π. χ. ὅταν πωλῶ τὸ πλοῖόν μου Ἅγιος Νικόλαος, τόνων 400, μὲ σημαίαν Ἑλληνικὴν διὰ δραχ. 40,000, ἐὰν φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, ἡ τιμὴ τῆς πωλήσεως εἶναι συμπεφωνημένη, τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον ὠρισμένον, ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ πώλησις δὲν εἶναι τελεία, διότι μόνον διὰ τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου θέλει ἀποφασισθῆ ἡ τύχη αὐτῆς· εἰς τοιαύτην δὲ περίστασιν βεβαίως οἱ κίνδυνοι τοῦ πράγματος εἶναι εἰς βᾶρος τοῦ πωλητοῦ. Ἐπίσης, ἐὰν π. χ. πωλήσω 10 ἵππους φορτηγοὺς πρὸς δρ. 150 ἕκαστον παραδοτέους ἐντὸς τοῦ μηνὸς, ἡ πώλησις εἶναι μὲν πλήρης, ἐλλ' ἐπειδὴ τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον, δὲν εἶναι ὠρισμένον, οἱ κίνδυνοι αὐτοῦ εἶναι εἰς βᾶρος μου.

Ἐκ τούτων προκύπτει πόσον οὐσιώδες εἶναι εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐκτεθειμένον εἰς πλῆθος τυχαίων συμβεβηκότων, νὰ γνωρίζῃ τις νὰ διακρίνῃ πότε τὸ πωλούμενον πρᾶγμα εἶναι σῶμα ὠρισμένον, πότε ἡ πώλησις εἶναι ὑπὸ ὄρον, καὶ τὰς διαφορὰς συνεπειὰς αὐτῶν.

Τὸ προσδιοριζόμενον ἀπλῶς διὰ τοῦ γένους του, χωρὶς νὰ προσδιορίζηται ἰδιαιτέρως, π. χ. σῖτος, οἶνος κτλ. δὲν εἶναι βεβαίως πρᾶγμα ὠρισμένον. Τὸ πωλούμενον πρᾶγμα διὰ νὰ θεωρηθῆ ὡς ὠρισμένον, πρέπει νὰ προσδιορίζηται τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ μὴ ἦναι δυνατὸν

νά συγχυσθῆ με ἄλλα ἀντικείμενα τοῦ αὐτοῦ εἴδους, οὕτω π. χ. 20 σάκκοι καφφέ Ἀβάννας με σημεῖον Α. Β. ἀρ. 1—20, εὐρισκόμενοι ἐντὸς τῆς ἀποθήκης μου εἶναι πραγματεία ὠρισμένη.

Τὰ πράγματα τὰ πωλούμενα διὰ σταθμίσεως, ἀριθμήσεως, ἢ μετρήσεως εἶναι ἀόριστα πρὶν ἀριθμηθῶσι, μετρηθῶσιν, ἢ ζυγισθῶσι, καὶ μόνον διὰ τῆς σταθμίσεως, ἀριθμήσεως ἢ μετρήσεως καὶ τῆς παραδόσεώς των εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἢ εἰς τὸν ἐπιφορτισμένον τὴν μετακόμεσιν αὐτῶν ἀποκαθίστανται ὠρισμένα.

Ἡ ἐμπορικῶς ὀνομαζομένη προπώλησις εἶναι συμφωνία, διὰ τῆς ὁποίας ὁ περιμένων τὴν διὰ θαλάσσης ἀποστολὴν πράγματος τινὸς πωλεῖ αὐτὸ, καὶ ὑπόσχεται νὰ τὸ παραδόσῃ ἐντὸς ὀριζομένης προθεσμίας εἰς προσδιωρισμένον τόπον, ἅμα φθάσῃ τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον προσδιορίζει ἢ ὑπόσχεται νὰ προσδιορίσῃ κατόπιν.

Αἱ τοιαῦται προπωλήσεις ὀνομάζονται παρὰ τοῖς ἐμπόροις ἐπὶ παραδόσει (à livraison) ὅταν τὸ πωλούμενον ᾖ ἀόριστον, ὥστε εἰάν δὲν φθάσῃ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἐκ τυχαίου τινὸς συμβάντος, ὁ πωλητὴς μένει ἐλεύθερος πάσης ὑποχρεώσεως· καθὼς ὅταν π. χ. σοὶ πωλήσω με τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδόσω ἀπὸ τὴν 1ην ἕως τὴν 30ην Αὐγούστου εἰς τὸ εὐτυχὲς φθάσιμον εἰς τὸν λιμένα τῆς Μασσαλίας τοῦ Ἑλληνικοῦ πλοίου, Ἅγιος Νικόλαος, τὸ ὁποῖον περιμένω ἐκ Θεσσαλονίκης, ἔλα τὰ βαμβάκια, τὰ ὁποῖα ἤθελοι φορτωθῆ εἰς τὸ πλοῖον τοῦτο.

Ὅταν δὲ αἱ προπωλήσεις αὗται ὀνομάζονται στερεαὶ (marchée ferme) τὸ πωλούμενον ἀντικείμενον πρέπει νὰ ᾖ ὠρισμένον, ὁ δὲ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ παραδόσῃ αὐτὸ, ἢ τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς, ἀναδεχόμενος καὶ τὴν ἀπλῆν ἀργοπορίαν τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου καὶ ἔλα τὰ τυχῆτα συμβεβηκότα.

Ὁ προπωλὼν χρεωστεῖ νὰ ὀνομάσῃ κατὰ τὴν προσδιωρισμένην ἐποχὴν τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν μετακομισθῆ αἱ πωληθεῖσαι πραγματεῖαι· πρὶν ἢ ὀνομασθῆ τὸ πλοῖον, ἢ πραγματεία ταξειδεύει ἐντελῶς διὰ λογαριασμὸν του, καὶ ἂν ἀπολεσθῆ, πρὶν ὀνομασθῆ τὸ πλοῖον, πρὶν δηλαδή ἀποκατασταθῆ ὠρισμένον τὸ πωληθέν ἀντικείμενον, ἡ ἀπώλεια δὲν βλάπτει ποσῶς τὸν ἀγοραστὴν αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ προπωλὴσας ὑπόκειται πάντοτε εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ προπωληθέντος. Ἐάν δὲ ἡ ἀπώλεια τοῦ πράγματος ἐπέλθῃ ἀφοῦ τὸ πλοῖον

ὄνομασθῆ, ἢ προπώλησις διαλύεται, διότι ἐξέλιπε τὸ ὠρισμένον ἤδη ἀντικείμενον τῆς πωλήσεως.

Ἐὰν τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς παραδόσεως ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ, ἂν ᾖ τῆς συμφωνηθείσης ποιότητος καὶ ἔχῃ τὰ συμφωνηθέντα χαρακτηριστικά.

Ἐὰν δὲ τὸ προπωληθὲν ἀντικείμενον δὲν φθάσῃ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ὁ ἀγοραστὴς δύναται ἢ νὰ παραιτηθῆ τῆς προπωλήσεως ἢ νὰ συναινέσῃ νὰ παραταθῆ ἡ προθεσμία τῆς παραδόσεως. Ἐὰν ἡ προπώλησις ὅμως ᾖ στερεὰ, ὁ προπωλήσας χρεωστεῖ νὰ πληρῶσῃ τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς τοῦ προπωληθέντος πράγματος μὲ τὴν ἀγοραίαν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τιμῆν, ὁ δὲ ἀγοραστὴς ἐὰν θέλῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν παραιτεῖται τῆς προπωλήσεως.

§. 78. Ποινικαὶ διατάξεις.—Τὸ ἄρθρ. 407 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἐκεῖνον, ὅστις διασπείρει ἐν γνώσει ψευδεῖς φήμας ἢ ἀνύπαρκτα πράγματα διὰ νὰ ἐκφωλίσῃ μεταλλικὰ νομίσματα, ἢ διὰ νὰ καταστήσῃ τὴν τιμὴν πραγματειῶν μικροτέραν ἢ μεγαλητέραν τῆς συνήθους, ἢ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πώλησιν αὐτῶν, ἢ διὰ νὰ ὑποβάλῃ ταύτην βιαίως εἰς ὠρισμένην τινὰ τιμὴν.

Τὰ ἄρθρα 584 καὶ ἐπ. τοῦ αὐτοῦ Νόμου τιμωροῦν μὲ πρόστιμα 1) τοὺς παραβιάζοντας τὰς περὶ ἐμπορίας σίτου ἢ ἄλλων τροφίμων διατάξεις τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, 2) τοὺς προσπαθοῦντας νὰ ἐμποδίσωσιν ἄλλους νὰ φέρωσι τρόφιμα εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ τοὺς αὐξάνοντας τὴν τιμὴν αὐτῶν διὰ ν' ἀπομακρύνωσι τῆς ἀγορᾶς ἄλλους ἀγοραστὰς, καὶ 3) τοὺς ἔχοντας ἐπιτήδευμα τὴν πώλησιν τροφίμων καὶ μὴ προμηθευομένους τὰ ἀναγκαῖα ταμιεύματα, ἢ τοὺς κρύπτοντας αὐτὰ, ἢ ἀρνουμένους νὰ πωλήσωσι κ.τ.λ.

Τὰ δὲ ἄρθρα 670 καὶ ἐπόμε. τοῦ αὐτοῦ Νόμου τιμωροῦν μὲ πρόστιμον καὶ μὲ κράτησιν, 1) τοὺς ἔχοντας εἰς ἀποθήκας ἐμπορευμάτων ψευδῆ μέτρα ἢ σταθμὰ, τοὺς μεταχειριζομένους ἄλλα παρὰ τὰ διατεταγμένα καὶ σεσημασμένα, τοὺς ἀποποιουμένους τὴν μέτρησιν ἢ τὴν στάθμισιν, 2) τοὺς παραβιάζοντας τοὺς κανονισμοὺς τῆς διατιμῆσεως δι' ἑλλειποῦς σταθμίσεως ἢ μετρήσεως ἢ δι' εὐτελοῦς ποιότητος τῶν ὠνίων, ἢ ζητοῦντας ὑπερβολικὴν τιμὴν, 3) τοὺς νοθεύοντας τρόφιμα

ἢ ἰατρικὰ ἢ ἄλλα πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀπατήσωσι τοὺς ἀγοραστάς κλπ.

Δ'. ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ.

§. 79. *Τι ἐστὶ συναλλαγή (cambio).* — Ὁ συμψηφισμὸς τῶν ἀμοιβαίων χρεῶν μεταξὺ δύο πόλεων ἢ δύο ἐπικρατειῶν ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην *συναλλαγήν* εἰς τὴν πλεον γενικὴν τῆς σημασίαν συνίσταται δὲ αὕτη κυρίως εἰς τὸ νὰ δόσῃ τις ἢ νὰ λάβῃ ποσότητα τινὰ εἰς νομίσματα ἑνὸς τόπου, διὰ νὰ λάβῃ ἢ νὰ δόσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς ἄλλον τόπον εἰς νομίσματα ἐκείνου τοῦ τόπου. Ἡ πράξις αὕτη τῆς συναλλαγῆς γίνεται διὰ τῶν συναλλαγματικῶν, καὶ χορηγεῖ οὕτω τὰ μέσα τοῦ νὰ ἐξοφλῇ τις τὰ εἰς ἀπομεμακρυσμένους τόπους χρέη του, ἢ νὰ κάμνῃ ἐκεῖ δάνεια ἄνευ τῶν κινδύνων καὶ ἐξόδων τῆς ἀποστολῆς τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος.

Ἡ πρόοδος τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐφεῦρε κατὰ πρῶτον τὸ νόμισμα, ἡ δὲ μεγαλητέρα ἀνάπτυξις τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων ὠδήγησε τοὺς ἐμπόρους εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τῶν συναλλαγματικῶν, διότι βεβαίως, καὶ ὅσον τὸ ἐμπόριον ἐπεκτείνετο, ἡ μεταφορὰ τοῦ νομίσματος καθίστατο συνεχεστέρα καὶ δυσκολωτέρα· πρὸς δὲ, μεταξὺ τῶν ἐμπόρων τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν ἦσαν συγχρόνως καὶ δανεισταὶ καὶ χρεῶσται, ὅθεν διὰ τῶν συναλλαγματικῶν διευκόλυνον τὰς τοιαύτας ἐμπορικὰς σχέσεις καὶ ἀνάγκας.

Ὁ ἔνεργῶν χρηματικῆς συναλλαγῆς πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰ ἑξῆς:

1) Τοὺς περὶ συναλλαγματικῶν Νόμους, συνθηθείας καὶ κανονισμοὺς, οἱ ὅποιοι διέπουν τὴν διαπραγματεύσιν αὐτῶν κατὰ τοὺς διαφόρους τόπους.

2) Τὴν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς, διὰ τῆς ὁποίας κανονίζεται ἡ ἀξία τῶν νομισμάτων μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν πόλεων ἢ τίμησις αὕτη εἶναι μεταβλητὴ κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ τὰς χρηματικὰς ἀνάγκας τῶν πόλεων, ὥστε σπανίως συμβαίνει ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς νὰ ἦναι ἐπακριβῶς ἢ πραγματικὴ σχετικὴ ἀξία τῶν διαφόρων νομισμάτων.

3) Τὴν πραγματικὴν σχετικὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν, διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ προσγινόμενον ὡς ἐκ τῆς συν-

αλλαγῆς ὄφελος ἢ ζημίαν, καὶ ἐπομένως νὰ προτιμᾷ τὸ καταλληλότερον μέσον διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς συναλλαγῆς.

§. 80. Ἐσωτερικὴ συναλλαγή. — Ἡ συναλλαγή ἐμπορικῆς τινὸς πόλεως εἶναι ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ.

Ἡ ἐσωτερικὴ συναλλαγή εἶναι πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ἀγορά τις πληρῶναι ἢ λαμβάνει χρήματα ἀπὸ ἄλλην ἀγορὰν τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας διὰ συναλλαγματικῶν. Κατ' αὐτὴν τὴν πράξιν ὁ ἔμπορος, ὅστις ἐχρεώσται χρηματικόν τι ποσὸν εἰς ἄλλην πόλιν, τὸ δίδει εἰς ἔμπορον τῆς πόλεώς του, ὅστις ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ πρῶτος χρεωστεῖ· οὕτως ἕκαστος τῶν ἐμπόρων λαμβάνει τὸ δάνειόν του καὶ πληρῶναι τὸ χρέος του, χωρὶς νὰ γενῆ κάμμία μετακόμισις χρημάτων.

Ὅταν αἱ χρεωστούμεναι ποσότητες μεταξὺ τῶν δύο πόλεων ᾖναι ἄνιστοι, ἢ πόλις ἥτις χρεωστεῖ τὸ περιπλέον εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ ὑπερβάλλον δι' ἀποστολῆς χρημάτων· ἐπειδὴ δὲ τὸ μέσον τοῦτο, ὡς εἴπομεν, εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον καὶ πολυέξοδον, προτιμᾷ ἕκαστος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποστολὴν διὰ συναλλαγματικῶν, ὥστε οὕτω προκύπτει ἀναγκαίως ἡ ζήτησις συναλλαγματικῶν καὶ ἐπομένως ἡ αὐξήσις τῆς τιμῆσεως αὐτῶν, καθὼς συμβαίνει ἐπὶ πάσης ἄλλης πραγματείας.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐσωτερικῆς συναλλαγῆς, τῆς ὁποίας ἡ τίμησις κανονίζεται ἐκ τῶν χρηματικῶν σχέσεων τῶν ἐπαρχιῶν μετὰ τῆς πρωτεύουσας· καὶ ἐπειδὴ αἱ πρωτεύουσαι τῶν περισσοτέρων ἐπικρατειῶν, οὔσαι συνήθως παρακαταθῆκαι μεγάλου ἐμπορίου καὶ καθέδραι τῶν Κυβερνήσεων, ἔχουν πάντοτε νὰ λαμβάνωσι μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, ἡ στάθμη τῆς συναλλαγῆς εἶναι πρὸς ὄφελός των· ἀναγκάζονται δὲ εἰς τὰς ἐπαρχίας, διὰ νὰ λάβωσι συναλλαγματικὰς ἐπὶ τῆς πρωτεύουσας, νὰ πληρῶνωσι ποσοσόν τι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς· τὸ ποσοστὸν τοῦτο κανονίζεται κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ὀνομάζεται ἄγιον (agio) ἢ νομισματο-τίμησις.

§. 81. Ἐξωτερικὴ συναλλαγή. — Ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐργασία τῆς ἐξωτερικῆς συναλλαγῆς εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τὴν τῆς ἐσωτερικῆς συναλλαγῆς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν μεταβίβασιν τῶν χρεῶν καὶ δανείων καὶ τὰς ἀφορμὰς τῆς τιμῆσεως τῆς συναλλαγῆς. Ἄλλ' ὁ τρόπος, διὰ τοῦ

ὁποίου πληρόνεται ἡ τίμησις αὕτη, ἤτοι ἡ ἀμοιβὴ τοῦ συναλλάγμα-
τος τῶν ξένων Ἐπικρατειῶν, γίνεται ἄλλως.

Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα δὲν πρόκειται νὰ δόσω νόμισμα
τῆς πόλεώς μου διὰ νὰ λάβω τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς ἄλλην πόλιν, ὡς
εἰς τὴν ἐσωτερικὴν συναλλαγὴν, ἀλλὰ δίδω νόμισμα τῆς ἀγορᾶς μου
διὰ νὰ λάβω ἀνάλογον ἀξίαν νομίσματος ξένης ἀγορᾶς· ὅθεν ἡ τίμη-
σις τῆς συναλλαγῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀναλογίας
ταύτης μεταξὺ τοῦ νομίσματος τῆς ἀγορᾶς μου καὶ τοῦ νομίσματος
τῆς ξένης πόλεως.

Ὅθεν ἡ τίμησις τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν
προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ νομίσματος τῆς πόλεώς μου, τὸ ὅποιον
θέλω δόσει διὰ ν' ἀγοράσω τρόπον τινὰ τὸ ξένον χρηματικὸν ποσὸν
τοῦ νομίσματος, τὸ διαλαμβανόμενον εἰς τὴν συναλλαγματικὴν. Τὸ
ποσὸν τοῦτο τῆς συναλλαγματικῆς ὀνομάζεται *ὠρισμένον* (*certain*),
τὸ δὲ πρῶτον ποσὸν, τὸ ὅποιον θέλω δόσει, *ἀόριστον* (*incertain*),
διότι εἶναι μεταβλητὸν καὶ προσδιορίζεται κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς
ἀγορᾶς τοῦ συναλλάγματος· οὕτω π. χ. ἀγοράζω μίαν λίραν στερλί-
ναν πληρωθησομένην εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δίδων εἰς Κωνσταντινούπολιν
ἀντ' αὐτῆς ποσὸν γροσίων μεταβλητὸν κατὰ τὰς περιστάσεις· ὁ προσ-
διορισμὸς τῶν γροσίων εἶναι ἡ τίμησις τῆς ἐξωτερικῆς συναλλαγῆς,
καὶ εἰς τὰς σημειώσεις τῶν συναλλαγμάτων σημειοῦται μόνον τὸ πο-
σὸν τοῦ ἀορίστου, διότι ὑποτίθεται γνωστὸν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς αὐτὸ
ποσὸν τοῦ ὠρισμένου νομίσματος.

Ἐὰν ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς μεταξὺ δύο ἀγορῶν ἦναι ἡ πραγ-
ματικὴ σχετικὴ ἀξία τῶν νομισμάτων τῶν δύο ἐπικρατειῶν, ἡ συν-
αλλαγὴ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀγορῶν λέγεται ὅτι εἶναι κατ' ἰσο-
τιμίαν (*au pair*)· ἡ ἰσοτιμία αὕτη λαμβάνει χώραν, ὅταν ἡ μεταξὺ
τῶν δύο ἐπικρατειῶν χρηματικὴ σχέσις ἦναι εἰς ἰσορροπίαν, καὶ δὲν
ὑπάρχει οὔτε ζήτησις οὔτε ἀφθονία συναλλαγματικῶν· τότε βεβαίως,
ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ οὔτε πρὸς ὕψωσιν οὔτε πρὸς ἔκπτωσιν
τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγματικῆς, διατηρεῖται αὕτη εἰς τὴν πραγμα-
τικὴν τῆς ἀξίαν.

Ὅταν ἀγορά τις ἔχη ἀνάγκην ν' ἀποστείλῃ περισσύτερα χρήματα
εἰς ἄλλην, παρ' ὅσα ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ ἐκείνην, ὡς προείπομεν, ἡ
τιμὴ τῆς συναλλαγῆς θέλει ὑψωθῆ, καὶ τότε ἡ ἀγορὰ λέγεται ὅτι

εὐρίσκεται εἰς ἐπιζήμιον θέσιν συναλλαγῆς ὡς πρὸς τὴν ἄλλην, διότι αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τοῦ διδομένου ἀορίστου ποσοῦ πρὸς ἀγορὰν τοῦ νομίσματος τῆς συναλλαγματικῆς. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, ὅταν ἡ θέσις τῆς συναλλαγῆς ἀγορᾶς τινὸς ᾖ ἐπιζήμιος, τοῦτο ἀφορᾷ τοὺς ἀγοραστὰς τῶν συναλλαγμάτων καὶ ὄχι τοὺς ἐκδότας ἢ πωλητὰς αὐτῶν· οὕτω τὸ συμφέρον τοῦ κομιστοῦ τῆς συναλλαγματικῆς ταυτίζεται μὲ τὸ συμφέρον τῆς ἀγορᾶς, ὅπου ἀγοράζει τὸ συνάλλαγμα, τὸ δὲ συμφέρον τοῦ ἐκδότου ταυτίζεται μὲ τὸ συμφέρον τῆς ἀγορᾶς, ὅπου εὐρίσκονται τὰ κεφάλαιά του.

§. 82. Ἐξωτερικὴ συναλλαγή ἄμεσος καὶ ἔμμεσος. — Ἡ ἐξωτερικὴ συναλλαγή δύναται νὰ γενῆ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην ἀγορὰν, καὶ τότε εὐκόλως εὐρίσκομεν τὸ ὄφελος ἢ τὴν ζημίαν αὐτῆς, διότι μεταφέροντες τὸ ποσὸν τῆς ἀγορασθείσης συναλλαγματικῆς εἰς τὸ νόμισμα τῆς ἀγορᾶς μας, καὶ συγκρίνοντες τὴν σχέσιν αὐτῶν μὲ τὴν γνωστὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῶν δύο νομισμάτων, βλέπομεν ἂν ὠφελώμεθα ἢ ζημιώμεθα ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοῦ συναλλάγματος.

Ἄλλ' ἡ ἐξωτερικὴ συναλλαγή δύναται ὡσαύτως νὰ γενῆ οὐχὶ ἀπ' εὐθείας ἀλλ' ἔμμέσως, δηλ. δι' ἄλλων ἐμπορικῶν ἀγορῶν. π. χ. ἔχων ν' ἀποστείλω χρήματα εἰς Λονδίνον, ἀντὶ ν' ἀγοράσω συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου, ἀγοράζω ἐπὶ Βιέννης, καὶ εἰς Βιέννην ἀγοράζει ὁ ἀνταποκριτὴς μου ἄλλο συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου· ἢ θέλων νὰ πωλήσω συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου, ἀντὶ νὰ τὸ πωλήσω ἐδῶ, λαμβάνων τόσον ποσὸν γροσίων ἀντ' αὐτοῦ, τὸ στέλλω εἰς Βιέννην διὰ νὰ πωληθῇ ἐκεῖ καὶ λάβωσιν ἀντ' αὐτοῦ τόσα φιορίνια. Εἶναι δὲ καταφανὲς πόσον ἀκριθεῖς καὶ λεπτομερεῖς πρέπει νὰ ᾖ αἱ γνώσεις τοῦ Ἐμπόρου ἢ Τραπεζίτου, τοῦ ἐνεργοῦντος τοιαύτας πράξεις, ὡς πρὸς τὰς τιμῆσεις τῶν συναλλαγμάτων τῶν διαφόρων πόλεων, καὶ ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα, συνήθειας καὶ λοιπὰ τῶν συναλλαγματικῶν.

Ε'. ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ (1).

§. 83. Τί ἐστὶ συναλλαγματικὴ καὶ προσόντα αὐτῆς. — Εἶναι ἀδιάφορον νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς κατὰ ποίαν ἐποχὴν καὶ ποῖοι πρῶτοι μετεχειρίσθησαν συναλλαγματικὰς, ἀν δηλ. οἱ Ἴταλοι, φυγαδευ-

(1) Ἴδε ἀρ. 110—189. Ἐμπ. Νόμου.

θέντες ἀπὸ τὴν πατρίδα των ἕνεκα τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν κατὰ τὸν Μεσαιῶνα, ἢ οἱ Ἰουδαῖοι, διωχθέντες ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ἦναι οἱ ἐφευρεταὶ τῶν συναλλαγματικῶν ἢ λύσεις τῶν ἱστορικῶν τούτων ζητημάτων, ἕνεκα τοῦ σκότους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀποβαίνει πολλὰ δύσκολος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μία ἀπὸ τὰς σημαντικωτέρας ἐφευρέσεις τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, καθόσον μεγάλως συνέτεινεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σχέσεων τῶν διαφόρων ἐθνῶν καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.

Συναλλαγματικὴ εἶναι ἡ ἔγγραφος παραγγελία, τὴν ὁποῖαν δίδει τις εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του, τὸν διαμένοντα εἰς ἄλλην πόλιν, νὰ πληρώσῃ εἰς τρίτον τινὰ ἢ εἰς τὴν διαταγὴν αὐτοῦ χρηματικὴν τινὰ ποσότητα, τῆς ὁποίας τὸ ἀντίτιμον ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ τρίτου αὐτοῦ (1).

(1) Ἐνταῦθα ἐκθέτομεν τὰς περὶ Συναλλαγματικῶν διατάξεις, τοῦ Γαλλικοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ὅστις μεταφρασθεὶς ἰσχύει καὶ ἐν Ἑλλάδι. Ἴδου δὲ αἱ οὐσιωδέστεραι διαφοραὶ τῶν περὶ Συναλλαγματικῶν Νόμων τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν.

1. Οἱ τῆς Βυρτεμβέργης, Ῥωσσίας, Αὐστρίας, Πρωσσίας, Βαβαρίας καὶ Οὐγγαρίας Νόμοι ἀπαιτοῦν ὥστε ἡ Συναλλαγματικὴ νὰ περιέχῃ ῥητῶς τὴν φράσιν ὅτι εἶναι Συναλλαγματικὴ, ἐνῶ ὁ Γαλλικὸς δὲν ἀπαιτεῖ τὴν ἔκφρασιν ταύτην.

2. Ὁ Γαλλικὸς ἀπαιτεῖ διὰ νὰ ὑπάρξῃ Συναλλαγματικὴ νὰ σύρῃται ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς πλείονα εὐκόλλαν τῆς κυκλοφορίας ἀπὸ τοὺς Νόμους τῆς Βυρτεμβέργης, Οὐγγαρίας, Βαβαρίας, Αὐγούσης, Βρέμης, τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Σουηδίας, καὶ Πρωσσίας.

3. Ὁ Γαλλικὸς ἀπαιτεῖ ῥητὴν μνείαν τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐδόθη τὸ ἀντίτιμον τῆς Συναλλαγματικῆς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν Γερμανίαν ἐν γένει, ἐκτὸς τῆς Βυρτεμβέργης, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, εἰς τὴν Σουηδίαν καὶ τὴν Πρωσίαν.

4. Ὁ τῆς Πρωσσίας ῥητῶς ἀπαιτεῖ ὥστε τὸ ποσὸν νὰ γράφηται καὶ ὀλόγραφον καὶ δι' ἀριθμῶν ἐν περιπτώσει δὲ ἀσυμφωνίας, μόνον τὸ ὀλογράφως σημειούμενον ἀναγνωρίζεται ὡς τὸ ἀληθές.

5. Ὁ τῆς Ῥωσσίας λέγει ὅτι ἐὰν ἡ πτώσις συμπλήρη εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ὑπάρχουν κατὰ σειρὰν ἑορταὶ συνεχεῖς, ἡ πληρωμὴ δὲν ἀναβάλλεται παρὰ τὴν ἐπαύριον τῆς πρώτης ἑορτασίου ἡμέρας.

6. Ἡ παραγραφή τῶν συναλλαγματικῶν, ἥτις κατὰ τὸν Γαλλικὸν Νόμον εἶναι 5 ἐτῶν, εἰς τὴν Πρωσίαν Αὐστρίαν καὶ Ῥωσίαν εἶναι 1 ἔτος διὰ τὰς πληρωτέας εἰς τὴν ἐμφάνισιν, καὶ 2 ἐτῶν διὰ τὰς λοιπὰς. Εἰς τὴν Οὐγγαρίαν 2 ἐτῶν, εἰς τὴν Ἰσπανίαν 4 ἐτῶν, καὶ εἰς τὴν Ὀλλάνδαν 10 ἐτῶν.

Οὕτως ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει 1) νὰ ᾔηται χρονολογημένη, 2) νὰ φανερόνη τὴν πληρωτέαν ποσότητα, τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος νὰ πληρωθῆ, τὸν τόπον ὅπου ἐκδίδεται, καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γενῆ ἡ πληρωμὴ, καὶ τὸ εἰς χρήματα ἢ πραγματείας, διὰ λογαριασμοῦ, ἢ καθ' ὁποῖον δῆποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτῆς· ἐκδίδεται δὲ ἡ συναλλαγματικὴ εἰς διαταγὴν τρίτου τινὸς ἢ τοῦ ἐκδότου αὐτοῦ.

Ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ ἐκδίδηται ἀπὸ ἓνα τόπον διὰ νὰ πληρωθῆ εἰς ἄλλον, διότι ἐὰν πρόκηται νὰ πληρωθῆ εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκδίδεται, εἶναι ἀπλοῦν εἰς διαταγὴν γραμματίου.

Τρία πρόσωπα πρέπει νὰ συντρέξωσιν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς συναλλαγματικῆς, ὁ ἐκδότης, ὁ πρὸς ὃν ἐκδίδεται, καὶ ὁ κομιστής, ἐκεῖνος δηλαδὴ πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται.

Ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται συνήθως εἰς τρία ὅμοια ἀντίτυπα πρὸς εὐκολίαν τοῦ κομιστοῦ, ὥστε, ἂν τυχὸν ἀπολεσθῆ τὸ ἓν, νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἕτερον· πρέπει δὲ νὰ σημειοῦται εἰς ἕκαστον αὐτῶν ὅτι ἡ πληρωμὴ δὲν πρέπει νὰ γενῆ εἰμὴ ἀπαξ.

§. 84. *Πρόβλεψις*.—Ὁ ἐκδίδων συναλλαγματικὴν εἰς βάρους τινὸς πρέπει νὰ ἔχῃ εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς πληρωμὴν αὐτῆς, τοῦτο ὀνομάζεται *πρόβλεψις* (provision). Ἡ πρόβλεψις πρέπει νὰ γίνηται παρὰ τοῦ ἐκδότου, ἢ παρ' ἐκείνου κατὰ παραγγελίαν τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται ἡ συναλλαγματικὴ, χωρὶς ὅμως ἐκ τούτου κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ν' ἀπαλλάττηται ὁ ἐκδότης ἀπὸ τὰς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους καὶ τὸν κομιστὴν ὑποχρεώσεις του.

Ἵπάρχει πρόβλεψις, ἐὰν κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς συναλλαγματικῆς ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐξεδόθη, χρεωστῆ πρὸς τὸν ἐκδότην, ἢ πρὸς ἐκεῖνον, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, ποσότητα τοῦλάχιστον ἴσην μὲ τὴν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς ὑποθέτει τὴν ὑπαρξιν τῆς προβλέψεως. Εἴτε γενῆ ἀποδεκτὴ ἡ συναλλαγματικὴ, εἴτε μὴ, ὁ ἐκδότης χρεωστεῖ, γενομένης ἀρνήσεως, ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐκεῖνοι, πρὸς τοὺς ὁποίους αὐτὴ ἐξεδόθη, εἶχον πρόβλεψιν κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς· ἄλλως ὀφείλει ν' ἀσφαλίσῃ τὴν πληρωμὴν τῆς, ἂν καὶ τὸ διαμαρτυρικὸν ἤθελε γενῆ μετὰ τὰς προσδιωρισμένας προθεσμίας.

§. 85. *Αποδοχὴ*.—Ἡ δήλωσις ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξεδόθη

ἡ συναλλαγματική, ὅτι ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ αὐτὴν κατὰ τὴν προθεσίαν τῆς ὀνομάζεται ἀποδοχή.

Ὁ ἀποδεχόμενος συναλλαγματικὴν ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὴν πληρώσῃ, καὶ δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποδοχῆς του, οὐδὲ ἂν ὁ ἐκδότης ἤθελε περιπέσει πρὸ τῆς ἀποδοχῆς εἰς πτώχευσιν, χωρὶς αὐτὸς νὰ τὸ ἤξείρη.

Ἡ ἀποδοχὴ τῆς συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ ᾖναι ὑπογεγραμμένη, ἐκφράζεται δὲ διὰ τῆς λέξεως δεκτὴ. Πρέπει νὰ ᾖναι καὶ χρονολογημένη, ἂν ἡ συναλλαγματικὴ ᾖναι πληρωτέα εἰς ἐποχὴν προσδιοριζομένην ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐμφανίσεώς της. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ ἀχρονολόγητος ἀποδοχὴ καθιστᾷ τὴν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς τὴν ὠρισμένην προθεσίαν, λογιζομένην ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἡ ἀποδοχὴ δὲν δύναται νὰ γενῆ ὑπὸ συνθήκας, δύναται ὅμως νὰ περιορισθῇ εἰς μέρος τῆς εἰς τὴν συναλλαγματικὴν ἐνδιαλαμβανομένης ποσότητος· εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ κομιστὴς χρεωστεῖ νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸ ἐπίλοιπον.

Ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ γίνηται ἅμα ἐμφανιζομένης τῆς συναλλαγματικῆς, ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως.

Ὁ ἐκδότης καὶ οἱ ἐπισθογράφοι συναλλαγματικῆς τινὸς εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι περὶ τῆς ἀποδοχῆς καὶ τῆς κατὰ τὴν προθεσίαν πληρωμῆς αὐτῆς.

Ἡ ἄρνησις τῆς ἀποδοχῆς ἀποδεικνύεται δι' ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῆ.

Μετὰ τὴν γνωστοποίησιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ τούτου οἱ ἐπισθογράφοι καὶ ὁ ἐκδότης χρεωστοῦν ἀμοιβαίως ν' ἀσφαλίσωσι δι' ἐγγυήσεως τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τὴν προθεσίαν αὐτῆς, ἢ νὰ τὴν ἐξοφλήσωσιν ὁμοῦ μὲ τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τῆς ἐπισυναλλαγῆς.

§. 86. Κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχῆ.—Γενομένου τοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῆ διαμαρτυρικοῦ δύναται τρίτος τις, παρεμβαίνων ὑπὲρ τοῦ ἐκδότης ἢ ὑπὲρ τινος τῶν ἐπισθογράφων, ν' ἀποδεχθῇ τὴν συναλλαγματικὴν.

Ὁ παρεμβαίνων ὀφείλει νὰ γνωστοποιήσῃ ἀμέσως τὴν παρέμβασίν του εἰς ἐκεῖνον, ἕνεκα τοῦ ὁποίου παρεμβαίνει.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς διατηρεῖ ὅλα τὰ κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ἐπισθογράφων δικαιώματά του, ἂν καὶ ἔγινε κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχή.

§. 87. Προθεσμία.—Αἱ συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται πληρωτέαι ἢ ἐν ὄψει (a vista), ἢ μετὰ μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας ἡμέρας, μῆνας, ἢ συνηθείας ἀπὸ τῆς ὄψεως, ἢ εἰς μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας ἡμέρας, μῆνας, ἢ συνηθείας ἀπὸ τῆς χρονολογίας, ἢ εἰς ῥητὴν ἢ τακτικὴν ἡμέραν, ἢ εἰς πανήγυριν.

Ἡ ἐν ὄψει συναλλαγματικὴ πληρόνεται ἅμα ἐμφανισθῆ.

Ἡ προθεσμία συναλλαγματικῆς τινὸς πληρωτέας μετὰ τὴν ὄψιν της προσδιορίζεται ἐκ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποδοχῆς, ἢ τοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῆ διαμαρτυρικοῦ.

Ἡ συνήθεια εἶναι τριακονθήμερον χρόνου διάστημα λογιζόμενον ἀπὸ τὴν ἐπιούσαν τῆς χρονολογίας.

Οἱ μῆνες λογίζονται κατὰ τὰς εἰς τὸ μηνολόγιον ἡμέρας των.

Αἱ εἰς πανηγύρεις πληρωτέαι συναλλαγματικαὶ εἶναι ἐμπρόθεσμοι κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν παύει ἡ πανήγυρις, ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως, ἂν αὕτη δὲν διαρκῆ πλέον τῆς μιᾶς ἡμέρας.

Ἐὰν ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς ᾗναι κατὰ νόμον ἑορτάσιμος, ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν παραμονὴν (1).

Εἰς διαφόρους ἐμπορικὰς πόλεις ἡ συνήθεια παρεδέχθη ἡμέρας τινὰς ἀναβολῆς τῆς πληρωμῆς τῶν συναλλαγματικῶν πρὸς χάριν λεγομένης (di grazia). Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ νόμος κατήργησε τὴν συνήθειαν ταύτην. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν αἱ ἡμέραι αὗται εἶναι τρεῖς.

§. 88. Ὁπισθογραφήσις.—Ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς μεταβαίνει ἀπὸ ἓνα εἰς ἄλλον διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως, ἥτις γράφεται ὀπισθεν τῆς συναλλαγματικῆς· πρέπει δὲ νὰ ᾗναι χρονολογημένη, νὰ ἐκφράζη τὴν δοθεῖσαν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς, καὶ νὰ φανερόνη τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου μετέβη ἡ κυριότης τῆς συναλλαγματικῆς (2).

(1) Εἰς Κωνσταντινούπολιν συνήθως εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν ἐπιούσαν τῆς ἑορτῆς.

(2) Ὁ Ὄλλανδικὸς, Πορτογαλλικὸς, Πρωσσικὸς, Οὐγγρικὸς, Σαξωνικὸς, Ἀγγλικὸς καὶ ὁ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Νόμος παραδέχονται καὶ τὰς λευκάς

Ἡ μὴ φέρουσα τὰ ἀνωτέρω προσόντα ὀπισθογράφησις δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τῆς συναλλαγματικῆς, ἀλλ' ἔχει ἀπλῶς ἰσχὺν ἐπιτροπικοῦ πρὸς σύναξιν τῶν χρημάτων (1).

Καταδιώκεται ὡς πλαστογράφος ὅστις προχρονολογεῖ τὰς ὀπισθογραφήσεις.

§. 89. Ἀλληλεγγυότης.—Ὅλοι οἱ ὑπογράψαντες, ἀποδεχθέντες, ἢ ὀπισθογραφήσαντες συναλλαγματικὴν τινὰ, εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν κομιστὴν.

§. 90. Τριτεγγύησις (aval).—Ἐκτὸς τῆς ἀποδοχῆς καὶ τῆς ὀπισθογραφῆσεως ὑπάρχει καὶ ἡ τριτεγγύησις, ἀσφαλίζουσα τὴν πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἡ ἀσφάλεια αὕτη δίδεται ὑπὸ τρίτου τινός, γινομένη ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς αὐτῆς ἢ δι' ἐγγράφου χωριστοῦ. Ὁ προσφέρων τριτεγγύησιν ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς μὲ τοὺς ἐκδότας καὶ ὀπισθογράφους ὑποχρεώσεις, καὶ εἶναι πρὸς τὸν κομιστὴν ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνος, ἐκτὸς ἂν συνεφώνησαν ἄλλως πως.

§. 91. Πληρωμή.—Αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ πληρόνωνται μὲ νομίσματα τοιαῦτα, ὅποια εἶναι τὰ ἐν αὐταῖς διαλαμβανόμενα.

Ὅστις πληρώσῃ συναλλαγματικὴν πρὸ τῆς προθεσμίας εἶναι ὑπεύθυνος περὶ τοῦ κύρους τῆς πληρωμῆς. Ὅστις πληρώσῃ εἰς τὴν προθεσμίαν ἄνευ τινός ἐναντιώσεως θεωρεῖται νομίμως ἀπηλλαγμένος πάσης εὐθύνης.

Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ δεχθῇ πρὸ τῆς προθεσμίας τὴν πληρωμὴν.

Ἡ πληρωμὴ δευτέρας ἢ τρίτης συναλλαγματικῆς ἰσχύει δταν ἀναφέρῃ, ὅτι ἡ πληρωμὴ ταύτης ἀκυροῖ τὰς λοιπὰς.

Ὁ πληρόνων δευτέραν ἢ τρίτην συναλλαγματικὴν, χωρὶς ν' ἀνα-

ὀπισθογραφήσεις, φερούσας ὅμως τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὴν ὑπογραφήν. Ὅλαι δὲ αἱ Νομοθεσίαι συμφωνοῦν μὴ ἐπιτρέπουσαι τὴν ὀπισθογράφησιν Συναλλαγματικῶν ληξιπροθέσμων.

(1) Τὸ κύρος τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἀποφασίζεται κατὰ τοὺς Νόμους τοῦ τόπου, ὅπου αὕτη ἐγένεν, οὕτως ἐὰν ἐγένεν ἡ ὀπισθογράφησις ἐν τῇ Γαλλίᾳ χωρὶς νὰ ἐκφράξῃ τὴν δοθείσαν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς θέλει θεωρηθῆ ἀκυρος, ἐνῶ ἐὰν ἐγένεν ἐν τῇ Γερμανίᾳ, ὅπου δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐκφρασις τῆς δοθείσης ἀξίας, θέλει εἶσθαι ἔγκυρος. (Fœlix. Droit International § 66).

λάβη εκείνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἡ ἀποδοχὴ του, δὲν ἀπαλλάτ-
τεται ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κομιστοῦ τῆς ἀποδοχῆς του.

Δὲν συγχωρεῖται ἀντίστασις ἢ ἀναβολὴ εἰς τὴν πληρωμὴν, εἰμὴ
μόνον ὅταν ἀπολεσθῇ ἡ συναλλαγματικὴ, ἢ ὅταν ὁ κομιστὴς πτω-
χεύσῃ.

Ὅταν ἀπολεσθῇ συναλλαγματικὴ ἀναπόδεκτος, ἐκεῖνος, εἰς τὸν
ὁποῖον αὕτη ἀνήκει, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν διὰ δευτέρας
ἢ τρίτης.

Ἐὰν ἡ ἀπολεσθεῖσα συναλλαγματικὴ ἦτο ἤδη ἀποδεδεγμένη, ἡ
πληρωμὴ δὲν δύναται νὰ γενῆ διὰ δευτέρας ἢ τρίτης, εἰμὴ δυνάμει
δικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ ὑπὸ ἐγγύησιν.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχη δευτέρα ἢ τρίτη συναλλαγματικὴ, ὁ ἀπολέσας
τὴν ἀποδεδεγμένην ἢ μὴ συναλλαγματικὴν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν
πληρωμὴν αὐτῆς μόνον διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀποδεικνύων διὰ
τῶν βιβλίων του τὴν ἐπὶ ταύτης κυριότητά του καὶ δίδων ἐγγύησιν.

Λί ἐν μέρει πληρωμαὶ συναλλαγματικῆς τινὸς ἐλαφρύνουν τοὺς
ἐκδότας καὶ ἐπισθογράφους· ὁ δὲ κομιστὴς χρεωστεῖ νὰ κάμῃ δια-
μαρτυρικὸν περὶ τοῦ ὑπολοίπου.

Τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ παρεκτείνωσι δι' ἀναβολῆς τὴν
πληρωμὴν τῆς συναλλαγματικῆς.

§. 92. Κατὰ παρέμβασιν πληρωμῆ.—Ἡ συναλλαγματικὴ, κατὰ
τῆς ὁποίας ἔγινε διαμαρτυρικὸν, δύναται νὰ ἐξοφληθῇ παρὰ παντὸς
παρεμβαίνοντος ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου ἢ ὑπὲρ ἑνὸς τῶν ἐπισθογράφων· ἡ
παρέμβασις καὶ ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ σημειώνωνται εἰς τὸ διαμαρ-
τυρικὸν, ἢ ὑπ' αὐτό.

Ὁ ἐξοφλῶν συναλλαγματικὴν κατὰ παρέμβασιν ὑποκαθίσταται εἰς
τὰ δικαιώματα τοῦ κομιστοῦ, καὶ ὑπόκειται εἰς τὰ αὐτὰ μὲ αὐτὸν
καθήκοντα.

Ἐὰν ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ ἔγινεν ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου, ὅλοι
οἱ ἐπισθογράφοι ἀπαλλάττονται πάσης εὐθύνης· ἂν ἔγινεν ὑπὲρ τινος
ἐπισθογράφου, ἀπαλλάττονται οἱ μετ' αὐτὸν ἐπισθογράφοι.

Ἐὰν ὑπάρχη συνδρομὴ πολλῶν εἰς τὴν κατὰ παρέμβασιν πληρω-
μὴν, προτιμᾶται ἐκεῖνος, ὅστις ἀπαλλάττει περισσοτέρους.

§. 93. Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ κομιστοῦ.—Ὁ κομιστὴς
συναλλαγματικῆς πληρωτέας εἴτε ἐν ὄψει, εἴτε εἰς προθεσμίαν ἀπὸ

τῆς ὀφείας, χρεωστὲι νὰ ἐμφανίσῃ αὐτὴν πρὸς ἀποδοχὴν ἐντὸς τῶν παρὰ τοῦ Ἐμπ. Νόμου τοῦ τόπου προσδιοριζομένων προθεσμιῶν, διότι ἄλλως ἐκπίπτει τῶν δικαιωμάτων του κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ἐπισθογράφων.

Ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς προθεσμίας.

Ἡ ἄρνησις τῆς πληρωμῆς πρέπει ν' ἀποδειχθῇ τὴν ἐπαύριον τῆς προθεσμίας δι' ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται *διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ*.

Ἄν ἡ ἡμέρα αὕτη ᾖ κατὰ νόμον ἑορτάσιμος, τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται τὴν ἐπιούσαν.

Οὔτε τὸ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικὸν, οὔτε ὁ θάνατος, οὔτε ἡ πτώχευσις ἐκεῖνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ συναλλαγματικὴ εἶναι ἐκδεδομένη, δύνανται νὰ ἐλευθερώσωσι τὸν κομιστὴν ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ κάμῃ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν.

Ἐὰν ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν συναλλαγματικὴν πτωχεύσῃ πρὸ τῆς προθεσμίας, ὁ κομιστὴς δύναται νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ κάμῃ τὰς ἀπαιτήσεις του.

Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς τινὸς μὴ πληρωθείσης δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ ἐξασφαλίσεως ἢ κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ ἐκάστου τῶν ἐπισθογράφων ἀτομικῶς, ἢ κατὰ τῶν ἐπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου συνάμα. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην πρέπει νὰ τὴν κινήσῃ ἐντὸς προθεσμιῶν προσδιοριζομένων ἀπὸ τοὺς ἐμπορικοὺς νόμους, διότι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν προθεσμιῶν τούτων, ὁ κομιστὴς χάνει πᾶν δικαίωμα κατὰ τῶν ἐπισθογράφων, καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου, ἂν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ὑπῆρχε πρόβλεψις κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς συναλλαγματικῆς.

§. 94. *Διαμαρτυρικόν*. — Τὸ διαμαρτυρικὸν πρέπει νὰ γίνηται παρὰ συμβολαιογράφου, καὶ κατὰ τὰς διαγραφομένας ἀπὸ τὸν ἐπιτόπιον νόμον διατυπώσεις. Κανὼν ἄλλο ἐγγραφον δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

§. 95. *Ἐπισυναλλαγή*. — Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ (*retraite*) εἶναι νέα συναλλαγματικὴ, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ κομιστὴς λαμβάνει παρὰ τοῦ ἐκδότου ἢ παρ' ἐνὸς τῶν ἐπισθογράφων τὸ κεφάλαιον τῆς συναλ-

λαγματικῆς, κατὰ τῆς ὁποίας ἔγινε διαμαρτυρία, τὰ ἔξοδά του καὶ τὴν ὁποίαν πληρώνει τιμὴν τῆς νέας συναλλαγῆς.

Ἡ ἐπισυναλλαγή κανονίζεται, ὡς πρὸς μὲν τὸν ἐκδότην ἔκ τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς, τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ συναλλαγματικὴ ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ πρὸς τὸν τόπον ὅθεν ἐξεδόθη, ὡς πρὸς τοὺς ὀπισθογράφους δὲ ἐκ τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς, τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ συναλλαγματικὴ ἀπεστάλη ἢ ἐπραγματεύθη παρ' αὐτῶν πρὸς τὸν τόπον ὅπου ἡ πληρωμὴ ἐκτελεῖται.

Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ συνοδεύεται μὲ λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς (*compte de retour*), ὅστις πρέπει νὰ περιέχῃ τὸ κεφάλαιον τῆς συναλλαγματικῆς καθ' ἣς ἔγινεν ἡ διαμαρτυρία, τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τὰ ἄλλα νόμιμα ἔξοδα, οἷον τὰ τραπεζιτικὰ δικαιώματα, τὰ μεσιτικὰ, τὰ τῆς σημάσεως καὶ τὰ τῶν ἐπιστολῶν κόμιστρα. Πρέπει προσέτι νὰ φανερόνῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐξεδόθη, καὶ τὴν τιμὴν τῆς συμφωνηθείσης συναλλαγῆς, καὶ νὰ ᾖ ἐπικυρωμένος παρ' ἑνὸς κολλυβιστοῦ, ἢ ἐν ἑλλείψει τούτου παρὰ δύο ἐμπόρων· εἰς αὐτὸν δὲ πρέπει νὰ ἐπισυνάπτηται ἡ συναλλαγματικὴ καὶ τὸ κατ' αὐτῆς διαμαρτυρικὸν ἢ ἐπίσημον ἀντίγραφον αὐτοῦ.

Ὅταν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἀποτείνηται πρὸς τινὰ τῶν ὀπισθογράφων, ἐπισυνάπτεται προσέτι πιστοποιητικὸν ἀποδεικνύον τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς τῆς ἀπὸ τοῦ τόπου, ὅπου ἡ συναλλαγματικὴ ἦτο πληρωτέα, πρὸς τὸν τόπον ὅθεν ἐξεδόθη.

Δὲν συγχωρεῖται νὰ γενῶσι πολλοὶ ἐπιστροφῆς λογαριασμοὶ περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συναλλαγματικῆς.

Ὁ ἐπιστροφῆς λογαριασμὸς διέρχεται ἐξοφλούμενος ἀπὸ ὀπισθογράφου εἰς ὀπισθογράφον διαδοχικῶς, καὶ ἐξοφλεῖται ὀριστικῶς παρὰ τοῦ ἐκδότη.

Δὲν δύνανται νὰ συσσωρευθῶσι πολλαὶ ἐπισυναλλαγαί· καθεὶς τῶν ὀπισθογράφων δὲν ὑπόκειται εἰμὴ εἰς τὴν πληρωμὴν μιᾶς μόνης, καθὼς καὶ ὁ ἐκδότης.

Ὁ τόκος τῶν κεφαλαίων τῆς συναλλαγματικῆς, κατὰ τῆς ὁποίας ἔγινε διαμαρτυρία ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, λογίζεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

Ὁ τόκος τῶν ἐξόδων τοῦ διαμαρτυρικοῦ, τῆς ἐπισυναλλαγῆς, καὶ

ἄλλων νομίμων ἐξόδων δὲν λογίζεται, εἰμὴ ἀφ' ἧς ἡμέρας κινηθῆ ἢ ἀγωγή εἰς τὸ δικαστήριον.

§. 96. *Γραμμάτια εἰς διαταγὴν.*—Τὸ εἰς διαταγὴν γραμμάτιον πρέπει νὰ ᾖ χρονολογημένον καὶ νὰ φανερόνη, 1) τὴν πληρωτέαν ποσότητα, 2) τὸ ὄνομα ἐκείνου εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, 3) τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ πληρωμὴ πρέπει νὰ γίνῃ, καὶ 4) τὸ εἰς χρήματα, πραγματείας, διὰ λογαριασμοῦ, ἢ καθ' ὅποιον δῆποτε ἄλλον τρόπον δοθὲν ἀντίτιμον αὐτοῦ.

Ὅλαι αἱ περὶ συναλλαγματικῶν διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων.

§. 97. *Παραγραφή.*—Πᾶσα ἀγωγή ἀφορῶσα τὰς συναλλαγματικὰς ἢ τὰ εἰς διαταγὴν ἐμπορικὰ γραμμάτια παραγράφεται μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς καταδιώξεως, ἂν δὲν ἐξεδόθη δικαστικὴ ἀπόφασις, ἢ ἐὰν τὸ χρέος δὲν ἀνεγνωρίσθῃ δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου. Μόλον τοῦτο χρεωστοῦν οἱ μὲν νομιζόμενοι ὀφείλονται νὰ βεβαιώσωσιν, ἂν γενῆ περὶ τούτου αἴτησις, ἐνόρκως ὅτι δὲν ὀφείλουν πλέον τίποτε, οἱ δὲ κληρονόμοι αὐτῶν ὅτι ἀδόλως νομίζουν ὅτι δὲν χρεωστεῖται πλέον τίποτε.

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΩΝ.

§. 98. *Τί ἐστὶ χρηματιστήριον*—Τὸ μέρος, ὅπου οἱ ἔμποροι καὶ Τραπεζίται πόλεως τινὸς συνέρχονται μετὰ τῶν κολλυβιστῶν, μεσιτῶν καὶ πλοιάρχων πρὸς διαπραγματεύσειν τῶν διαφόρων συναλλαγῶν ὀνομάζεται *χρηματιστήριον*, καὶ Ἰταλιστὶ *Borsa* (1).

Ἡ πείρα ἀπέδειξε πόσον ἀναγκαῖα εἶναι τὰ τοιαῦτα Καταστήματα εἰς τὰς ἐμπορικὰς πόλεις· ἡ ἄμεσος προσωπικὴ σχέσις τῶν ἐμπόρων, γινομένη τακτικῶς, συντείνει τὰ μέγιστα εἰς τὴν ταχύτητα καὶ τάξιν τῆς διεκπεραιώσεως τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, αἱ δὲ πληροφοροίαι, τὰς ὁποίας ἕκαστος ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ λαμβάνει περὶ ὅλων τῶν ἐμπορικῶν γεγονότων καὶ μεταβολῶν, ὀδηγοῦν καὶ εὐκολύνουν αὐτὸν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν πράξεών του.

Ἡ ἐκβασίς τῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον γενομένων διαπραγματεύ-

(1) Λέγουν ὅτι τὰ τοιαῦτα καταστήματα ὀνομάσθησαν *Borsa*, διότι ἐπὶ τῆς οἰκίας, ὅπου οἱ ἔμποροι τῆς Ἀμβέρσης συνήρχοντο πρὸς διαπραγματεύσειν τῶν ὑποθέσεων των, ἦτο ὡς ἔμβλημα ἐν βαλάντιον, Ἰταλιστὶ λεγόμενον *borsa*.

σεων καὶ συναλλαγῶν προσδιορίζει τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς, τῶνπραγματειῶν, τῶν ἀσφαλειῶν, τῶν ναύλων, τῶν ἀγωγίων καὶ τῶν δημοσίων καὶ ἄλλων γραμματίων. Αἱ διαφοροὶ δὲ αὐταὶ τιμαὶ ἀποδεικνύονται διὰ τῶν κολλυβιστῶν καὶ μεσιτῶν, περὶ ὧν ὠμιλήσαμεν εἰς τὸν §. 42. κ. ε.

§. 99. Δημόσια δάνεια τῶν Κυβερνήσεων, καὶ διαπραγματεύσεις αὐτῶν. — Εἰς τὰ χρηματιστήρια τῶν μεγάλων πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης διαπραγματεύονται τὰ δημόσια δάνεια, ἡ δὲ μεγάλη χρῆσις αὐτῶν καὶ ἡ ἐπιβρόχῃ τῆς τιμῆσεώς των ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἔμπορος δύναται νὰ δόσῃ εἰς τόπον τινά, μᾶς ἀναγκάζουν νὰ εἰπωμεν ὀλίγα περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ.

Πίστις εἶναι ἡ ἐμπιστοσύνη, τὴν ὁποίαν ὁ δανειστής ἔχει πρὸς τὸν χρεώστην του, πρὸς ὃν δίδει πράγμα τι διὰ νὰ πληρωθῇ μετὰ ταῦτα τὴν ἀξίαν του· ἡ ἐγγύησις τοῦ δανειστοῦ στηρίζεται εἰς τὴν ἠθικότητα, ἰκανότητα καὶ περιουσίαν τοῦ χρεώστου του, καὶ εἰς τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα παρὰ τοῦ Νόμου ἔχει πρὸς κατανάγκασιν τοῦ ὀφειλέτου του εἰς πληρωμὴν. Αἱ Κυβερνήσεις, αἵτινες δὲν δύνανται οὔτε τὰ ἐθνικὰ κτήματα νὰ ὑποθηκεύσωσιν, οὔτε δικαστικῶς νὰ καταναγκασθῶσιν εἰς πληρωμὴν, δὲν δύνανται νὰ δόσωσιν ἄλλα ἐχέγγυα πρὸς ἀπόκτησιν πίστεως παρὰ τὸ κυβερνητικόν των σύστημα καὶ τὴν εἰς τὸ μέλλον ἐλπίζομένην αὐξήσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Διάφορα περιστατικὰ ἀναγκάζουν τὰς Κυβερνήσεις νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ μέσον τοῦ δανείου διὰ νὰ προσπορισθῶσι τὰ διὰ τὴν ἐπικράτειαν ἀναγκαῖα δημόσια ἔξοδα: πόλεμοι, ἐπιδρομαὶ, ἐπιχειρήσεις μεγάλαι δημοσίων ἔργων, σιδηροὶ δρόμοι, διώρυγες, λιμένες καὶ τὰ τοιαῦτα. Εἰς τὰς πρώτας τῶν περιστάσεων, τούτων τὸ δάνειον ἐπιβαρύνει τὸ μέλλον πρὸς ὄφελος μόνον τοῦ παρόντος, ἀλλὰ τὰ γινόμενα πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων δάνεια, ἂν καὶ ἐπιβαρύνωσι τὸ μέλλον, κληροδοτοῦν ὅμως εἰς αὐτὸ συγχρόνως καὶ ὠφελείας.

Μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν ὁ δανειζόμενος ζητεῖ καὶ λαμβάνει παρὰ τινος τὴν χρηματικὴν ποσότητα, τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκην, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς προσδιωρισμένην ἐποχὴν, πληρόνων πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ δανειστοῦ του ἀνάλογον τόκον. Αἱ Κυβερνήσεις, αἱ ἔχουσαι ἀνάγκην χρημάτων, δὲν πράττουν οὕτως, ἀλλὰ ἐκδίδουν τίτλους ἐτησίου εἰσοδήματος (rente) πρὸς 3, 4 ἢ 5 τοῖς 0/0, ὑποχρε-

οὔνται δηλαδή πρὸς τὸν ἐπιφέροντα τὸν τίτλον αὐτὸν νὰ τῷ πληρῶ-
νωσιν ἐτήσιως φρ. 3, 4 ἢ 5 π. χ. διὰ πᾶσαν ποσότητα ἑκατὸν φράγ-
κων, ἀποτελοῦσαν τὸ κεφάλαιον τοῦ τίτλου, τὸ ὁποῖον ὑποτίθεται ὅτι
ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ὀλόκληρον, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπόχρεως νὰ πλη-
ρῶσῃ ἂν θέλῃ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ δάνειον· τοῦτο δὲ δύναται νὰ
πράξῃ ὅταν ἐγκρίνη.

Ἐκτὸς τοῦ εἶδους τούτου τοῦ δανείζεσθαι τῶν Κυβερνήσεων, λαμ-
βάνουν αὐταὶ προσέτι δάνεια διαιρούμενα εἰς διάφορα τμήματα, καὶ
τῶν ὁποίων ὑποχρεοῦνται νὰ πληρῶνωσι κατ' ἔτος τόκον καὶ χρεώ-
λυτρον, ὥστε εἰς διάστημά τι χρονικὸν νὰ γίνηται ἐντελής ἐξόφλησις.

Ἀφοῦ σχηματισθῶσιν οἱ τίτλοι τῶν δανείων, ἡ Κυβέρνησις προκη-
ρῦττει τὴν πώλησιν αὐτῶν, καὶ ἐπομένως συμφωνεῖ μὲ Τραπεζιτικᾶς
ἑταιρίας περὶ τῆς παραχωρήσεως αὐτῶν, λαμβάνουσα ποσοστὸν τι
ὀλιγώτερον παρὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τοῦ τίτλου· οὕτω π. χ.
ὁ Τραπεζίτης δίδει φρ. 90 λαμβάνων τίτλον 100 φράγκων.

Ἡ Τραπεζιτικὴ ἑταιρία ἐπομένως, ἥτις ἐχορήγησε τὸ δάνειον τοῦτο
εἰς τὴν κυβέρνησιν, πωλεῖ εἰς τὸ χρηματιστήριον τὰ πιστωτικὰ γραμ-
μάτια τῆς Κυβερνήσεως, προσπαθοῦσα νὰ τὰ πωλήσῃ ὅσον ἐνεστίν
ἀκριβέστερον ἀφ' ὅσον αὐτὴ τὰ ἔλαβεν. Οὕτω τὰ γραμμάτια ταῦτα
ἀποκαθίστανται ἀντικείμενα κερδοσκοπικῶν πωλήσεων, αἵτινες εἰς τὰς
περισσότερας Εὐρωπαϊκᾶς πρωτεύουσας καταντῶσιν εἰς ἄτοπα.

Οἱ φυσικοὶ ἀγορασταὶ τῶν πιστωτικῶν γραμματίων τοῦ δημοσίου
εἶναι ὅσοι θέλουν νὰ τοποθετήσωσι τὰ κεφάλαιά των εἰς ἀσφαλέστε-
ρον παρὰ τὸ ἐμπόριον μέρος, διὰ νὰ ἔχωσιν ἀσφαλὲς ἐτήσιον εἰσό-
δημα. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα εἰσχωρεῖ ἡ κερδοσκοπία, ὥστε οἱ περισσό-
τεροι ἀγοράζουσι τὰ πιστωτικὰ ταῦτα γραμμάτια ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὰ
μεταπωλήσωσι μετ' ὀλίγας ἡμέρας μὲ κέρδος· ἡ κερδοσκοπικὴ διά-
θεσις μάλιστα ἐπροχώρησεν ἀκόμη μακρύτερα, καὶ εὔρε τὸ μέσον νὰ
πωλῇ χωρὶς νὰ ἔχῃ διόλου γραμμάτια, καὶ ν' ἀγοράζῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ
ποσῶς σκοπὸν νὰ τὰ παραλάβῃ· οἱ τοιοῦτοι χερτοπαίζουσι, διὰ νὰ εἴ-
πωμεν οὕτως· ἀγοράζει τις π. χ. 10,000 φράγκων γραμμάτια ἐκ
τοῦ δεινὸς δανείου, τὰ ὁποῖα ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται νὰ τῷ παρα-
δῶσῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς πρὸς φρ. 105, ὅταν δὲ φθάσῃ τὸ τέλος
τοῦ μηνὸς οὔτε ὁ ἀγοραστὴς ζητεῖ τὰ γραμμάτια, οὔτε ὁ πωλητὴς
τὰ προσφέρει, ἀλλὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκεί-

νην τίμησις τῶν γραμματίων καὶ πληρόνεται ἡ διαφορὰ τῶν 105 φράγγων.

Ἡ κερδοσκοπικὴ εὐφυΐα μάλιστα περιέπλεξε μὲ μυρίους τρόπους τὰς ἐργασίας ταύτας, αἵτινες μ' ὅλας τὰς ἀπαγορεύσεις τῶν νόμων ἐνεργοῦνται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν Εὐρώπην.

Εἰς ὅλα τὰ χρηματιστήρια ἐκδίδεται ἡμερούσιον πινάκιον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειοῦται ἡ τίμησις τῶν δημοσίων γραμματίων, καθὼς καὶ ἡ τίμησις τῶν μετοχῶν τῶν σιδηρῶν δρόμων, τῶν κατασκευαζομένων παρ' ἰδιωτικῶν ἐταιριῶν.

Τὰ σημαντικώτερα σήμερον χρηματιστήρια καὶ διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῶν οἰκοδομῶν των, καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργασιῶν των εἶναι τὰ τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων καὶ τῆς Πετροπόλεως.

Z'. ΠΕΡΙ ΝΑΥΛΩΣΕΩΣ (1).

§. 100. *Τι ἐστὶ ναύλωσις καὶ προσόντα τοῦ ναυλωτικοῦ.* — Πᾶσα περὶ μισθώσεως πλοίου συμφωνία ὀνομάζεται ναύλωσις, πρέπει δὲ νὰ γίνηται ἐγγράφως καὶ νὰ φανερόνη, 1) τὸ ὄνομα καὶ τὴν χωρητικότητά τοῦ πλοίου, 2) τὸ ὄνομα τοῦ πλοιάρχου, 3) τὰ ὀνόματα τοῦ ναυλοῦντος καὶ τοῦ φορτωτοῦ, 4) τὸν συμφωνηθέντα χρόνον καὶ τὸν τρόπον τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως τῶν πραγματειῶν, 5) τὴν τιμὴν τοῦ ναύλου, 6) ἂν ἡ ναύλωσις ᾖ μερικὴ ἢ ὀλική, καὶ 7) τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει χρονοτριβῆς.

Ἐὰν ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως δὲν συνεφωνήθῃ, λαμβάνεται ὡς κανὼν ἡ τοπικὴ συνήθεια.

Ἐὰν τὸ πλοῖον ἐναυλώθῃ κατὰ μῆνα, ὁ ναῦλος ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀποπλεύσῃ τὸ πλοῖον, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία συμφωνία.

Ἐὰν πρὸ τοῦ ἀπόπλου συμβῇ ἀπαγόρευσις τῆς ἐμπορίας, αἱ συμφωνίαι διαλύονται ἄνευ ἀποζημιώσεων, ἀλλ' ὁ φορτωτὴς πληροῖ τὰ ἔξοδα τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως τῶν πραγματειῶν.

Ἐὰν ἐξ ἀκαταμαχίτου δυνάμεως συμβῇ ἐμπόδιον πρόσκαιρον, αἱ συμφωνίαι μένουσιν ἰσχυραὶ καὶ ἄνευ ἀποζημιώσεως· ὁμοίως ἂν τὸ τοιοῦτον ἐμπόδιον συμβῇ διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ.

Ἐὰν ὁ λιμὴν, πρὸς ὃν διευθύνεται τὸ πλοῖον, ᾖ ἀποκλεισμένος,

(1) Ἴδε ἄρθρα 273 καὶ ἐπόμενα. Ἐμπορικῶν Νόμων.

ὁ πλοίαρχος χρεωστῆι, ἂν δὲν ἔχη διαταγὰς ἐναντίας, ν' ἀποπλεύσῃ εἰς τὸν πλησιέστερον λιμένα τοῦ αὐτοῦ Κράτους, ὅπου ἤθελεν εἶσθαι συγχωρημένος ὁ κατάπλους.

Τὸ πλοῖον, ἢ ἀποσκευὴ του, ὁ ναῦλος καὶ αἱ πραγματεῖαι εἶναι ἀμοιβαίως ὑπέγγυα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνιῶν.

§. 101. *Φορτωτικόν* — Ὁ πλοίαρχος παραλαμβάνων εἰς τὸ πλοῖόν του τὰς πραγματείας δίδει ἀπόδειξιν, ἣτις ἐνομάζεται *φορτωτικόν*.

Τὸ φορτωτικὸν πρέπει νὰ φανερόνη, 1) τὸ γένος, τὴν ποσότητα, τὸ εἶδος ἢ τὴν ποιότητα τῶν πρὸς μετακομιδὴν πραγμάτων, 2) τὸ ὄνομα τοῦ φορτωτοῦ, 3) τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν ἐκείνου, πρὸς ὃν ἡ ἀποστολὴ γίνεται, 4) τὸ ὄνομα καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας τοῦ πλοιάρχου, 5) τὸ ὄνομα καὶ τὴν χωρητικότητα τοῦ πλοίου, 6) τὸν τόπον τοῦ ἀπόπλου καὶ τοῦ κατάπλου, καὶ 7) τὴν τιμὴν τοῦ ναύλου.

Πρέπει προσέτι νὰ φέρῃ εἰς τὸ περιθώριον τὰ σημεῖα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν πρὸς μετακομιδὴν πραγμάτων.

Τὸ φορτωτικὸν δύναται νὰ ἦναι 1) εἰς διαταγὴν, 2) πρὸς τὸν φέροντα (au porteur), ἢ 3) εἰς ὠρισμένον πρόσωπον.

Πᾶν φορτωτικὸν γίνεται τοῦλάχιστον τετραπλοῦν, ἐξ ὧν λαμβάνει ἢ ὁ πλοίαρχος· πρέπει δὲ νὰ ὑπογραφῶσι καὶ τὰ τέσσαρα πρωτότυπα τοῦ φορτωτικοῦ ἐντὸς 24 ὥρῶν μετὰ τὴν φόρτωσιν.

Τὸ φορτωτικὸν παρέχει πίστιν μετὰξὺ τῶν μετόχων τοῦ φορτίου, καὶ μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀσφαλιστῶν.

Ὅταν ὑπάρχῃ μετὰξὺ τῶν φορτωτικῶν διαφορὰ, τὸ εἰς χεῖρας τοῦ πλοιάρχου ἰσχύει, ἂν ἦναι ἀναπληρωμένον διὰ χειρὸς τοῦ φορτωτοῦ ἢ τοῦ παραγγελιοδόχου του, ἰσχύει δὲ τὸ παρὰ τοῦ φορτωτοῦ ἐμφαζόμενον ἂν ἦναι ἀναπληρωμένον διὰ χειρὸς τοῦ πλοιάρχου.

Ὁ παραλαμβάνων τὰς εἰς τὸ φορτωτικὸν πραγματείας χρεωστῆι νὰ δόσῃ ἀπόδειξιν εἰς τὸν πλοίαρχον.

§. 102. *Ναῦλος*. — Ἡ τιμὴ τῆς μισθώσεως παντὸς πλοίου ὀνομάζεται *ναῦλος*, καὶ κανονίζεται διὰ τῶν συμφωνιῶν τῶν συναλλαττομένων· ἀποδεικνύεται δὲ διὰ τοῦ ναυλωτικοῦ ἢ τοῦ φορτωτικοῦ, καὶ συμφωνεῖται δι' ὅλον ἢ διὰ μέρος τοῦ πλοίου, διὰ πλοῦν ἐλόκληρον ἢ διὰ ῥητὸν χρόνον διάστημα, κατὰ τὸ μέτρον ἢ τὸ βᾶρος τῶν εἰς τὸ πλοῖον φορτωθησομένων πραγμάτων, κατ' ἀποκοπὴν (à forfait) ἢ συλλογὰδην (à cueillete) σημειουμένης τῆς χωρητικότητος τοῦ πλοίου.

Ἐάν τὸ πλοῖον ἐναυλώθῃ ὀλόκληρον, καὶ ὁ ναυλωτὴς δὲν προσφέρῃ ὅλον τὸ φορτίον, ὁ πλοίαρχος δὲν ἐμπορεῖ νὰ λάβῃ ἄλλας πραγματείας χωρὶς τὴν συναίνεσιν τοῦ ναυλωτοῦ.

Ὁ ναυλωτὴς, ὁ μὴ φορτώσας ὅλας τὰς εἰς τὸ ναυλωτικὸν διαλαχθενομένας πραγματείας, χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ ἀκέραιον τὸν ναῦλον ἂν δὲ φορτώσῃ περιπλέον, πληρῶνει ἀναλόγως τὸ περιπλέον. Ἄν ἔμπρὶν ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον διαλύσῃ τὴν περὶ ναυλώσεως συμφωνίαν πληρῶνει πρὸς ἀποζημίωσιν τὸ ἕμισυ τοῦ συμφωνηθέντος ὀλοκλήρου ναύλου.

Ἐάν τὸ πλοῖον ἀναχωρήσῃ μὲ ἐλλειπὲς φορτίον ὀφείλεται ὀλόκληρος ὁ ναῦλος.

Ὁ πλοίαρχος, ὁ παραστήσας τὸ πλοῖον ὡς χωρητικώτερον παρ' ὅ, πραγματικῶς εἶναι, χρεωστεῖ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ναυλωτὴν.

Δὲν θεωρεῖται λάθος ὡς πρὸς τὴν δῆλωσιν τῆς χωρητικότητος τοῦ πλοίου, ἔάν τὸ λάθος δὲν ὑπερβαίνῃ τὸ τεσσαρακοστὸν μέρος τοῦ πλοίου, ἢ ἔάν ἡ δῆλωσις αὕτη ἦναι σύμφωνος μὲ τὸ περὶ καταμετρήσεως τοῦ πλοίου πιστοποιητικόν.

Τὸ ἕμισυ τοῦ ναύλου ὀφείλεται εἰς τὸν πλοίαρχον, ἔάν πρὶν ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον, ὁ φορτωτὴς δι' ἐξόδων τοῦ ἀποβιβάσῃ τὰς φορταθείσας ἤδη πραγματείας, τὸ δὲ πλοῖον ἦτο ναυλωμένον συλλογὰδ ἢ κατ' ἀποκοπὴν, ἢ κατὰ τόνον ἢ βάρος.

Διὰ τὰς πραγματείας, αἵτινες ἐφορτώθησαν ἄνευ τῆς εἰδήσεως τοῦ πλοίαρχου, ἔχει αὐτὸς τὸ δικαίωμα ἢ νὰ λάβῃ τὸν μεγαλύτερον ναῦλον, ὅστις ἤθελε πληρωθῆ διὰ παρομοίας πραγματείας εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τῆς φορτώσεως, ἢ ν' ἀποβιβάσῃ αὐτὰς εἰς τὴν ξηράν.

Ὁ φορτωτὴς, ὁ ἀναλαμβάνων τὰς πραγματείας τοῦ διαρκοῦντο τοῦ πλοῦ, χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ ὀλόκληρον τὸν ναῦλον καὶ ὅλα τὰ ἐξόδα.

Ἐάν τὸ πλοῖον ἐμποδισθῇ ἐξ αἰτίας τοῦ ναυλωτοῦ, οὗτος ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσεις.

Ἐάν τὸ πλοῖον, ναυλωθὲν ἀμφοτερόπλουον (pour l'aller et le retour), ἐπιστρέψῃ χωρὶς φορτίον, ὁ πλοίαρχος λαμβάνει ὀλόκληρον τὸν ναῦλον.

Ὁ πλοίαρχος ὡσαύτως ὀφείλει ἀποζημιώσεις εἰς τὸν ναυλωτὴν, ἔάν ἐγένεν αἴτιος παρεμποδίσσεως τοῦ πλοίου ἢ χρονοτριβῆς.

Ἐάν ὁ πλοίαρχος ἀναγκασθῆ νὰ ἐπισκευάσῃ τὸ πλοῖόν του κατὰ τὸν πλοῦν, ὁ ναυλωτῆς ὀφείλει νὰ περιμείνη, ἢ νὰ πληρώσῃ ὀλόκληρον τὸν ναῦλον.

Ἐάν τὸ πλοῖον δὲν δύναται νὰ ἐπισκευασθῆ, ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ ναυλώσῃ ἄλλο. Ἐάν δὲν δυνηθῆ νὰ ναυλώσῃ ἄλλο, λαμβάνει ναῦλον ἀνάλογον τοῦ γενομένου πλοῦ.

Ὁ πλοίαρχος χάνει τὸν ναῦλόν του καὶ ἀποζημιώνει τὸν ναυλωτὴν, εἰς οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ὅταν τὸ πλοῖον ἐξέπλευσεν ἦτο ἀνίκανον πρὸς πλοῦν.

Πληρόνεται ναῦλος δι' ὕσας πραγματείας ὁ πλοίαρχος ἀναγκασθῆ νὰ πωλήσῃ δι' ἀγορὰν τροφῶν, ἐπισκευῆν, ἢ ἄλλας κατεπειγούσας ἀνάγκας τοῦ πλοίου. (§. 55).

Περὶ τῶν πραγματειῶν, τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος ἤθελεν ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν ἕνεκα τῆς κοινῆς σωτηρίας, λαμβάνει ναῦλον ὑπὸ ὄρον συνεισφορᾶς. (§. 112 καὶ ἐπ.).

Δὲν χρεωστεῖται παντελῶς ναῦλος ἐπὶ τῶν πραγματειῶν ὅσαι ἀπωλέσθησαν ἐκ ναυαγίας, ἢ καθίσματος, διηρπάγησαν ἀπὸ πειρατᾶς, ἢ συνελήφθησαν παρὰ τῶν ἐχθρῶν.

Ἐάν ὁ παραλήπτης δὲν θέλῃ νὰ παραλάβῃ τὰς πραγματείας, ὁ πλοίαρχος δύναται νὰ πωλήσῃ διὰ τοῦ δικαστηρίου μέρος αὐτῶν πρὸς πληρωμὴν τοῦ ναύλου του καὶ νὰ παρακαταθέσῃ τὸ ὑπόλοιπον· εἰ δὲ δὲν ἐξαρκῶσι πρὸς πληρωμὴν τοῦ ναύλου διαφυλάττει τὴν κατὰ τοῦ φορτωτοῦ ἀναγωγὴν του.

Ὁ πλοίαρχος δὲν ἐμπορεῖ νὰ κρατήσῃ ἐντὸς τοῦ πλοίου τὰς πραγματείας διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ναύλου του, δύναται δὲ ἀποβιβάζων αὐτὰς νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς χεῖρας τρίτου παρακαταθήκην μέχρι τῆς πληρωμῆς τοῦ ναύλου του.

Ὁ πλοίαρχος προτιμᾶται εἰς τὴν ἐκ τῶν πραγματειῶν τοῦ φορτίου του πληρωμὴν τοῦ ναύλου μέχρι δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραδόσεως αὐτῶν, ἂν δὲν ἐπέρασεν εἰς τρίτου χεῖρας.

Ἐάν οἱ φορτωταὶ ἢ οἱ παραλήπται πτωχεύσωσι πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν, ὁ πλοίαρχος προτιμᾶται ὅλων τῶν ἄλλων δανειστῶν ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ ναύλου καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένων ἀβαριῶν.

Ὁ φορτωτῆς δὲν δύναται ποτὲ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ναύλου.

Ὁ φορτωτῆς δὲν δύναται νὰ ἐγκαταλίπη ἀντὶ τοῦ ναύλου πραγματείας ἐκπεπτωκυίας τῆς τιμῆς των, ἢ βεβλαμμένας ἤδη ἐξ ἰδίας αὐτῶν ἐλαττώματος ἢ ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος. Ἄν ὅμως πίθοι περιέχοντες οἶνον, ἔλαιον, μέλι ἢ ἄλλα ὑγρά ἔρρυσαν ἐπὶ τοσοῦτο ὥστε ἐξεκνώθησαν ἢ ἔμειναν σχεδὸν κενοί, οἱ πίθοι οὗτοι δύνανται νὰ ἐγκαταλειφθῶσι λόγῳ τοῦ ναύλου, ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην περίπτωσι θεωρεῖται ὅτι τὰ ὑγρά πραγματικῶς δὲν μετεκομίσθησαν.

Η'. ΠΕΡΙ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ (1).

§. 103. *Προσόντα τῶν ναυτικοδανείων καὶ οἱ περὶ αὐτῶν νομικοὶ κανόνες.*—Τὰ περὶ ναυτικῶν δανείων συμβόλαια γίνονται παρ' Συμβολαιογράφων, ἢ ἰδιογράφως· φανερόνουν δὲ

1) Τὸ κεφάλαιον τοῦ δανείου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ συμφωνηθέντο ναυτικοῦ τόκου.

2) Τὰ εἰς τὸ δάνειον ὑπέγγυα πράγματα.

3) Τὰ ὀνόματα τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πλοιάρχου, τὰ τοῦ δανειστοῦ καὶ δανειζομένου.

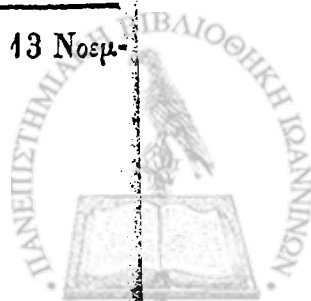
4) Ἐὰν τὸ δάνειον ἐδόθη δι' ἓνα μόνον πλοῦν, διὰ ποῖον πλοῦ καὶ διὰ ποῖον χρόνον καὶ

5) Τὴν ἐποχὴν τῆς ἀποδόσεως.

Οἱ ναυτικῶς δανείζοντες χρεωστοῦν νὰ ζητήσωσι τὴν εἰς τὸ Βιβλίον τῶν Ναυτοδανείων καταχώρισιν τοῦ συμβολαίου των· ἄλλως χάνουσι τὸ προνόμιόν των. Καὶ ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι ἢ καταχώρισις γίνεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἐμποροδικῶν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς, ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτῆς ὑπὸ τῆς Προξενικῆς ἢ τοπικῆς Ἀρχῆς ἄλλης Δυνάμεως, προσλαμβανομένων δύο μαρτύρων βεβαιούντων τὴν ταυτότητα τοῦ δανειστοῦ, καὶ προσυπογραφομένων εἰς τὸ βιβλίον τοῦ πλοίου μετὰ τοῦ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου.

Πᾶν ναυτικὸν συμβόλαιον ἂν ἦναι εἰς διαταγὴν, δύναται νὰ διαπραγματευθῇ δι' ὀπισθογραφῆσεως.

(1) Ἴδε ἄρθρα 311 καὶ ἐπόμενα Ἐμπορικοῦ Νόμου, καὶ τὸν ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1851 Νόμον περὶ Βιβλίου Ναυτοδανείων (Libretto).

Ἡ περὶ πληρωμῆς ἐγγύησις τοῦ ὀπισθογράφου δὲν ἐκτείνεται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ναυτικοῦ τόκου, ἀν ῥητῶς δὲν συνεφωνήθη τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ κεφαλαίου.

Τὰ ναυτικὰ δάνεια δύνανται νὰ ληφθῶσιν ἐπὶ τοῦ σκάφους τοῦ πλοίου, ἐπὶ τῶν ἀρμένων καὶ τῶν ἐξαρτίων, ἐπὶ τοῦ ἐφοπλισματος καὶ τῶν τροφῶν, ἐπὶ τοῦ φορτίου καὶ ἐφ' ὕλων αὐτῶν συνάμα ἢ μέρους μόνον.

Πᾶν ναυτικὸν δάνειον ὑπερβαῖνον τὴν τιμὴν τῶν ὑπεγγύων πραγμάτων δύναται νὰ κηρυχθῆ ἄκυρον κατ' αἴτησιν τοῦ δανειστοῦ, ἀν ἀποδειχθῆ ὅτι ὁ δανειζόμενος μετεχειρίσθη ἀπάτην. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀπάτη, τὸ συμβόλαιον ἰσχύει περιοριζόμενον μέχρι τῆς ἀξίας τῶν ὑπεγγύων πραγμάτων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ δανείου ἀποδίδεται μὲ τόκον λογιζόμενον κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν.

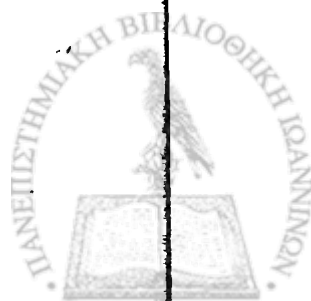
Πᾶν δάνειον γενόμενον ἐπὶ μέλλοντος ναύλου ἢ κέρδους ἐλπιζομένου ἐκ τῆς πωλήσεως πραγματειῶν ἀπαγορεύεται εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ δανειστὴς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ εἰμὴ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ κεφαλαίου ἄνευ τόκου.

Τὸ πλοῖον, τὰ ἄρμενα καὶ τὰ ἐξάρτια, τὸ ἐφοπλισμα καὶ αἱ ζωοτροφίαι καὶ ὁ ἀποκτηθεὶς ἤδη ναῦλος θεωροῦνται κατὰ προνόμιον ὑπέγγυα εἰς τὰ κεφάλαια καὶ τοὺς τόκους τῶν ἐπὶ τοῦ σκάφους τοῦ πλοίου γενομένων ναυτικῶν δανείων. Τὸ φορτίον εἶναι ἐπίσης ὑπέγγυον διὰ τὰ δάνεια τὰ γενόμενα ἐπ' αὐτοῦ.

Ναυτικὸν δάνειον, γενόμενον παρὰ τοῦ πλοιάρχου εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ πλοίου ἄνευ τῆς ῥητῆς ἀδείας αὐτῶν ἢ τῆς μεσολαβήσεώς των εἰς τὸ συμβόλαιον, δὲν παρέχει δικαίωμα ἀγωγῆς οὐδὲ προνόμιον εἰμὴ μόνον ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου, τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν πλοίαρχον.

Εἰς πλοίαρχους, οἵτινες δὲν εἶναι συγχρόνως καὶ ἰδιοκτῆται τῶν πλοίων των, ὑπερ' ἐκ τῶν ἐγγράφων των προκύπτει, δὲν πρέπει τις νὰ δανείζῃ ναυτικῶς, ἐὰν προηγουμένως ὁ πλοίαρχος δὲν βεβαιώσῃ δι' ἐγγράφου ἐκθέσεως ὑπογεγραμμένης παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος, ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἐπισκευῆς ἢ τροφίμων, καὶ συγχρόνως ἐὰν δὲν δοθῇ παρὰ τοῦ Πρυξένου ἢ τῆς Ἀρχῆς ἐγγράφως ἀδεία εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ δανεισθῇ.

Τῶν ναυτικῶν δανείων ἢ τε κατάταξις καὶ πληρωμὴ γίνεται κατὰ

τὴν ἐν τῷ Βιβλίῳ τῶν Ναυτοδανείων χρονολογικὴν τάξιν τῆς ἐγγραφῆς των· ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλουν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου συνομολογούμενα ναυτοδάνεια προτιμῶνται τῶν προεγγεγραμμένων· πρὸς ἄλληλα δὲ προτιμῶνται τὰ νεώτερα τῶν προγενεστέρων. Ἐὰν δὲ τὸ πλοῖον φθάσῃ εἰς ἕν διευθύνεται τόπον καὶ ἐπιχειρήσῃ νέον πλοῦν χωρὶς ταῦτα νὰ ἐξοφληθῶσιν, ἀποβάλλουν τὸ προνόμιον, καὶ κατατάσσονται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐγγραφῆς των. Ἀλλ' ἂν δὲν φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, ἢ ἂν δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος, διατηροῦν τὸ προνόμιόν των ἐξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πλοίου ἀπὸ τοῦ τόπου ἔνθα ἐγένετο τὸ ναυτοδάνειον, ἐὰν τὸ πλοῖον ταξειδεύσῃ τὴν Μεσόγειον, τὸν Εὐξείνιον, τὴν Μαιώτιδα καὶ τὸν Δανούβιον, ἐννέα δὲ μῆνας ὅπου ἄλλοθι.—Οἱ τόκοι δὲν χαίρουν προνόμιον εἰμὴ ἐπὶ ἕν ἔτος μετὰ τὴν καταχώρισιν τῶν δανείων εἰς τὸ Βιβλίον.

Ἐὰν τὰ πράγματα τὰ εἰς τὸ ναυτικὸν δάνειον ὑπέγγυα ἀπωλέσθησαν παντελῶς ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος καὶ ἐν τῷ συμφωνηθέντι χρόνῳ καὶ τόπῳ τοῦ κινδύνου, δὲν δύναται νὰ γενῆ κάμμία περὶ τοῦ δανείου ἀπαίτησις.

Ἐν περιπτώσει ναυαγίας, ἢ πληρωμῇ τῶν ναυτικῶν δανείων περιορίζεται εἰς τὴν ἀξίαν τῶν διασωθέντων ἐκ τῶν εἰς τὰ ναυτικὰ δάνεια ὑπεγγύων πραγμάτων, ἀφαιρουμένων τῶν σώστρον.

Ἄν ὁ χρόνος τῶν κινδύνων δὲν προσδιωρίσθῃ εἰς τὸ χρεωστικὸν ἐγγραφον, ἄρχεται ὡς πρὸς τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἀποσκευὴν του ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἀπόπλου, καὶ διαρκεῖ μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ πλοῖον ἤθελεν ἀγκυρωθῆ ἢ προσορμισθῆ εἰς τὸν προσδιωρισμένον διὰ τὸν κατάπλουν λιμένα· ὡς πρὸς τὰς πραγματείας δὲ ὁ χρόνος τῶν κινδύνων ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας αὐταὶ ἐφορτώθησαν εἰς τὸ πλοῖον ἢ τὰς λέμβους διὰ νὰ μετακομισθῶσιν εἰς αὐτὸ, καὶ διαρκεῖ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἤθελον ἀποβιβασθῆ εἰς τὴν ξηράν.

Ὁ ἐπὶ πραγματειῶν λαμβάνων ναυτικὰ δάνεια δὲν ἀπαλλάττεται τοῦ χρέους διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου καὶ τοῦ φορτίου, ἂν δὲν ἀποδείξῃ ὅτι εἶχε διὰ λογαριασμὸν του ἐπὶ τοῦ πλοίου πράγματα ἀξίας ἴσης μὲ τὴν ποσότητα τοῦ ληφθέντος δανείου.

Οἱ ναυτικῶς δανείζοντες συνεισφέρουν ὑπὲρ τῶν δανεισθέντων εἰς τὰς κοινὰς ἀβαρίας· αἱ ἀπλαῖ ἀβαρίαὶ εἶναι ἐπίσης εἰς βάρος τῶν δανειστῶν ἂν δὲν ὑπάρχῃ συμφωνία ἐναντία (§. 111).

Ἄν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου καὶ τοῦ αὐτοῦ φορτίου ὑπάρχη συγχρό-
ως ναυτικὸν δάνειον καὶ ἀσφάλεια, ἡ τιμὴ τῶν ἐκ τῆς ναυαγίας δια-
σωθέντων πραγμάτων διανέμεται μεταξὺ τοῦ δανειστοῦ διὰ τὸ κε-
φάλαιόν του καὶ τοῦ ἀσφαλιστοῦ διὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀσφαλείας κατ'
ἀναλογίαν τῆς μετοχῆς των, φυλαττομένων πάντοτε τῶν περὶ προ-
νομίῶν διατάξεων, περὶ ὧν ὠμιλήσαμεν εἰς τὸν §. 52.

Θ'. ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ. (1)

§. 104. *Τὶ ἐστὶν ἀσφάλεια.* — Ἀσφάλεια εἶναι ἡ σύμβασις διὰ
τῆς ὁποίας ἀναλαμβάνει τις τὴν ὑποχρέωσιν, ἐπὶ προσδιωρισμένη
ἀμοιβῇ, ν' ἀσφαλίσῃ ἄλλον ἀπὸ θαλάσσιον κίνδυνον, εἰς τὸν ὁποῖον
εἶναι ἐκτεθειμένη ἡ περιουσία του.

Ὁ ἀναδεχόμενος τὸν κίνδυνον ὀνομάζεται ἀσφαλιστῆς, ὁ ἀπαλ-
λαττόμενος τοῦ κινδύνου ἀσφαλιζόμενος, ἡ πληρονομένη ἀμοιβὴ
ἀσφάλιστρα, καὶ τὸ ἔγγραφο, διὰ τοῦ ὁποῦ συνομολογεῖται ἡ
σύμβασις αὕτη, ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφον.

Εἶναι βεβαίως ὅλως τυχεροὶ οἱ συμβαίνοντες κίνδυνοι, ἐπὶ τῶν
ὁποίων ἐνεργοῦνται αἱ ἀσφάλειαί, ἀλλ' ὅμως διὰ στατιστικῶν πλη-
ροφοριῶν ἠδυνήθησαν νὰ προσδιορίσωσι τὴν ἐνδεχομένην ζημίαν, τὸ
δὲ ἀποτέλεσμα τῶν στατιστικῶν τούτων πληροφοριῶν δύναται νὰ
θεωρηθῇ ὡς βᾶσις τῶν ἀσφαλειῶν. Οὕτω π. χ. ἐὰν ὑποθέσωμεν ὡς
ἀποδεδειγμένον διὰ τῆς στατιστικῆς ὅτι ἐκ τῶν πλοίων, τῶν ἐνα-
σχολουμένων εἰς τὸ ἐμπόριον, ναυαγοῦν κατ' ἔτος τὸ τεσσαρακοστη-
μόριον, ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ταξειδευόντων πλοίων πρέ-
πει νὰ ᾔηται τὸ τεσσαρακοστημόριον τῆς ἀξίας των, διότι κατὰ το-
σοῦτον εἶναι πιθανοὶ οἱ κίνδυνοι τοῦ ἀσφαλιστοῦ.

Αἱ ἀσφάλειαί ἐνεργοῦνται εἴτε ἀπὸ ἐταιρίας εἴτε ἀπὸ ιδιώτας. Αἱ
ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρίαι πρέπει νὰ ἔχωσι μέγα κεφάλαιον, ὥστε νὰ δύ-
νανται μετὰ θάρρους ν' ἀναλαμβάνωσι ποσότητα μεγάλων κινδύνων,
διότι εἰς ὅσον μεγαλητέραν ἔκτασιν ἐπιχειρήσεων εὐρίσκονται, κατὰ
τοσοῦτον ἐλαττοῦται ἡ πιθανῶς ἐνδεχομένη ζημία των.

Εὐκόλως ἐννοεῖ τις τὰ ἄπειρα πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα προσγι-
νονται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν ἐκ τῶν ἀσφαλειῶν ἄνευ

(1) Ἴδε ἀρθ. 332 κ. ἑ. Ἐμπορ. Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

τῆς συνδρομῆς τῶν ασφαλιστικῶν καταστημάτων πολλά ἐλίγοι βεβαίως ἤθελον ἐκθέτει τὴν περιουσίαν τῶν εἰς τοὺς κινδύνους μεγάλων ταξειδίων· ἀλλὰ σήμερον, χάρις εἰς τὴν ἀσφάλειαν, τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐμπόρου, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῶν πλοίων ταξειδεύει τοὺς Ὠκεανούς, εἶναι ἐπίσης ἀσφαλές καὶ βέβαιον ὅσον καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦ γεωργοῦ, τὸ ἐναποτιθέμενον ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἐνεργήθησαν κατὰ πρῶτον αἱ ἀσφάλειαι τῶν θαλασσιῶν κινδύνων. Εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους εὐρίσκομεν παράδειγμα τοιούτων ἀσφαλειῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Κλαυδίου γενομένην ὑπόσχεσιν πρὸς τοὺς σιτεμπόρους, εἰς ἐποχὴν σιτοδείας τῆς Ῥώμης, ὅτι ἀναλαμβάνει ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ τὰς ἐκ τῆς θαλάσσης προξενηθησομένας εἰς τοὺς μετακομιζομένους σίτους ζημίας· εἶναι μάλιστα περιέργον ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν δὲν ἔλλειψεν ἡ κακοήθεια νὰ πλάσῃ ψευδῆ ναυάγια καὶ ζημίας.

§. 105. Προσόντια τοῦ ασφαλιστικοῦ συμβολαίου. — Τὸ ασφαλιστικὸν συμβόλαιον γίνεται ἐγγράφως. Πρέπει νὰ χρονολογῆται τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὑπογράφεται· δύναται νὰ γίνῃ ιδιόγραφον· ἄγραφα διαστήματα δὲν συγχωροῦνται ἐν αὐτῷ· πρέπει δὲ νὰ φανερόνη·

1) Τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ ἀσφαλιζομένου, καὶ ἂν ᾖ ἴδιος καὶ ἢ παραγγελιοδόχος, 2) τὸ ὄνομα καὶ τὸ εἶδος τοῦ πλοίου, 3) τὸ ὄνομα τοῦ πλοιάρχου, 4) τὸν τόπον, ὅπου αἱ πραγματεῖαι ἐφορτώθησαν ἢ μέλλουν νὰ φορτωθῶσι, καὶ τὸν λιμένα τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ πλοίου, 5) τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀκτὰς, ὅπου πρέπει νὰ φορτώσῃ ἢ ἐκφορτώσῃ, ἢ ὅπου πρέπει νὰ εἰσπλεύσῃ, 6) τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν ἢ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀσφαλιζομένων πραγμάτων, 7) τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἄρχονται ἢ παύουν οἱ κίνδυνοι, 8) τὸ ποσὸν τῶν ἀσφαλισθέντων χρημάτων, 9) τὰ ἀσφάλιστρα, ἧτοι τὴν τιμὴν τῆς ἀσφαλείας.

§. 106. Κίνδυνοι, τοὺς ὁποίους ἀναδέχεται ὁ ἀσφαλιστής. — Εἶναι ἀναγκαιότατον εἰς τὸν ἔμπορον νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰς συμφωνίας, ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ ἀσφαλιστής ἀναλαμβάνει τὸν κίνδυνον τῶν πραγματειῶν του.

Οἱ κίνδυνοι, τοὺς ὁποίους ἄνευ ἐξαιρέσεως ὅλα τὰ ασφαλιστικὰ καταστήματα ἀναλαμβάνουν, εἶναι οἱ κίνδυνοι τῆς τρικυμίας, τοῦ ναυαγίου, τοῦ καθίσματος, τῆς συγκρούσεως, τῆς χύσεως, τοῦ πυ-

ρὸς, καὶ τῆς πειρατείας. Ἐκτὸς τῶν γενικῶν τούτων κινδύνων, δι' ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν ἀναδέχονται οἱ ἀσφαλισταὶ τὴν ναυταπάτην τοῦ πλοιοάρχου (§. 58), τὴν ἐξ ἀνωτέρας διαταγῆς παρεμπόδισιν τοῦ πλοίου, τὸ λαθρεμπόριον, κτλ.

Εἰς τὸ ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφον προσδιορίζεται συνήθως τὸ ποσὸν τῆς γενικῆς ἢ μερικῆς ἀβαρίας, τὸ ὁποῖον θέλει εἶσθαι εἰς βάρος τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρίας (ἴδε τὸν §. 111 περὶ ἀβαριῶν).

Ἐπὶ μερικῶν ἀβαριῶν οἱ ἀσφαλισταὶ, κατὰ τὰ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα τῆς Μεσογείου, εἶναι ἐλεύθεροι ἐὰν ἡ ζημία δὲν ὑπερβῇ τὰ 3 τοῖς 0/0· κάμνουν ὅμως ἐξαιρέσεις ὡς πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ, Ῥωσικὰ, Ἴονικὰ καὶ Τουρκικὰ πλοῖα. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν γενικῶν ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων ἀβαριῶν οἱ ἀσφαλισταὶ εἶναι ἐλεύθεροι, ὡς ἡ ζημία δὲν εἶναι ἀνωτέρα τῶν 10 τοῖς 0/0. Ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀσφαλιστῶν (la franchise) ἐπὶ τῶν μερικῶν ἀβαριῶν κανονίζεται κατὰ τὸ εἶδος τῶν ἐμπορευμάτων· εἰς τὰ ἀσφαλιστικὰ δὲ ἔγγραφα προσδιορίζονται αἱ διάφοροι κατηγορίαι. Ἐπὶ τῶν σίτων π. χ. οἱ ἀσφαλισταὶ ἀπαλλάττονται, ὡς ἡ ζημία δὲν ὑπερβαίνει τὰ 15 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας αὐτῶν.

Κατὰ τὰ Ἀγγλικὰ δὲ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα οἱ ἀσφαλισταὶ πληροῦν ὀλόκληρον τὴν γενικὴν ἀβαρίαν. Ἐπὶ τῶν μερικῶν δὲ ἀβαριῶν πληροῦν ἐπίσης ὀλόκληρον τὴν ζημίαν, ἐὰν αὕτη προῆλθεν ἐκ τοῦ καθήκοντος τοῦ πλοίου εἰς ξηρὰν. Ἐὰν δὲ τὸ πλοῖον δὲν ἐκάθησε, τότε ἡ θαλασσοβλάβη διὰ νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστῶν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει τὰ 5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀσφαλισθείσης ἀξίας κάθε 10 βαρελίων, ἢ 20 κιβωτίων, ἢ 50 Σάκκων ζακχάρεως, 10 βαρελίων καπνοῦ, 10 δέμ. κανάβεως, 1 δέμ. δερμάτων, λαμβανομένων κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν, ἢ ἐπὶ τῆς ἀξίας τριακοσίων λιρῶν. Ἐπίσης πληροῦνται ἡ θαλασσοβλάβη ἐὰν ὑπερβαίνει τὰ 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας ἐκάστου δέματος χειροτεχνημάτων, 1 κιβωτίου Ἰνδικοῦ ἢ κοκκινιλλίας, 50 Σάκκων πιπερίου, ἢ καφέ, ἢ ὄρυζιου, ἢ πιμέντου, πάντοτε κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν.

Εἰς πᾶσαν δὲ περίστασιν ἀβαρίας ὁ ἀσφαλιστὴς πληροῦναι οὐχὶ τὸ ὅλον, ἀλλὰ τὸ περιπλέον μόνον τῆς ζημίας, ἥτοι τὸ περιπλέον τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων 3, 5, 10, ἢ 15 τοῖς 0/0.

§. 107. *Ἀντικείμενα τῶν ἀσφαλειῶν.*—Ἡ ἀσφάλεια δύναται νὰ

ἔχη ἀντικείμενον, 1) τὸ σκάφος τοῦ πλοίου κενοῦ ἢ φορτωμένου, 2) τὰ ἄρμενα ἢ ἐξάρτια, 3) τὸ ἐφόπλισμα, 4) τὰς τροφάς, 5) τὰ λόγῳ ναυτικοῦ δανείου δοθέντα χρήματα, 6) τὰς ἀποτελούσας τὸ φορτίον πραγματείας, καὶ πᾶν ἄλλο ἐπιδεκτικὸν χρηματικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ὑποκείμενον εἰς θαλασσίους κινδύνους.

Ἡ ἀσφάλεια δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ ὅλου ἢ μέρους τῶν ρηθέντων πραγμάτων, πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἢ κατὰ τὸν πλοῦν, δι' ἓν ταξείδιον ἢ διὰ ῥητὸν χρόνον.

Ἐὰν ἡ ἀξία τῶν πραγμάτων δὲν ἐπροσδιορίσθῃ εἰς τὸ συμβόλαιον, δύναται νὰ βεβαιωθῇ διὰ τοῦ τιμολογίου (fallura), ἢ διὰ τῶν βιβλίων· ἄλλως ἐκτιμῶνται κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον ἀγοραίαν τιμὴν καθ' ὃν χρόνον καὶ τρόπον ἔγινε τὸ φορτίον, συμπεριλαμβανομένων τῶν πληρωθέντων δικαιομάτων καὶ τῶν γενομένων ἐξόδων μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐπιβιβάσεως.

Ἐὰν τὸ ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφο δὲν ὀρίζῃ παντελῶς τὸν χρόνον τῶν κινδύνων, οὗτοι ἄρχονται καὶ παύουν καθὼς οἱ κίνδυνοι τῶν ναυτικῶν δανείων (§. 103).

Ὁ ἀσφαλιστῆς δύναται ν' ἀντασφαλίσῃ εἰς ἄλλον τὸ ἀσφαλισθὲν, ὁ δὲ ἀσφαλιζόμενος δύναται ν' ἀσφαλίσῃ καὶ τὰ ἀσφάλιστρα.

§. 108. Πότε εἶναι ἄκυρον τὸ ἀσφαλιστικόν.—Τὸ ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφο εἶναι ἄκυρον, ἂν ἔχη ἀντικείμενον τὸν ναῦλον τῶν ἐν τῷ πλοίῳ πραγματειῶν, τὸ ἐκ τῶν πραγματειῶν ἐλπιζόμενον κέρδος, τοὺς μισθοὺς τοῦ πληρώματος, τὰ λόγῳ ναυτικοῦ δανείου ληφθέντα χρήματα, ἢ τοὺς τόκους τῶν ναυτικῶν δανείων.

Πᾶσα ἀποσιώπησις ἢ ψευδολογία τοῦ ἀσφαλιζομένου, πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καὶ τοῦ φορτωτικοῦ, σμικρύνουσαι τὴν τοῦ ἐνδεχομένου κινδύνου ἔννοιαν, ἢ μεταβάλλουσαι τὸ ὑποκείμενον τοῦ κινδύνου, ἀκυροῦσι τὴν ἀσφάλειαν.

Ἡ ἀσφάλεια ἀκυροῦται καὶ ὅταν ἡ ἀποσιώπησις, ἢ ψευδολογία, ἢ ἡ διαφορὰ δὲν ἐπιβρέασαν πραγματικῶς τὴν βλάβην ἢ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀσφαλισθέντος πράγματος.

§. 109. Ὑποχρέωσις τοῦ ἀσφαλιστοῦ καὶ τοῦ ἀσφαλιζομένου.—Ἐὰν ὁ πλοῦς διακοπῇ πρὶν ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον, ἡ ἀσφάλεια ἀκυροῦται, καὶ ὁ ἀσφαλιστῆς λαμβάνει πρὸς ἀποζημίωσιν ποσοστὸν τι ἐπὶ τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος, τὸ ὅποιον ὁ νόμος προσδιορίζει.

εις ἡμισυ τοῖς ἑκατόν' συνήθως δὲ τὸ ποσοστὸν τοῦτο προσδιορίζεται δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας.

Λογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ πᾶσα φθορὰ καὶ βλάβη προξενηθεῖσα εἰς τὰ ἀσφαλισθέντα πράγματα ἐξ ὁποῦοι δήποτε θαλασσοῦ συμβεβηκότος. Ἡ ἀλλαγὴ πορείας πλοῦ ἢ πλοίου καθὼς καὶ πᾶσα φθορὰ καὶ βλάβη, προερχομένη ἐξ αἰτίας τοῦ ἀσφαλιζομένου, δὲν λογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ. Ἡ φύρα, ἡ ἐλάττωσις καὶ ἡ φθορὰ, προερχομένη ἐξ ἰδίου ἐλαττώματος τοῦ πράγματος δὲν λογίζεται ὁμοίως εἰς βάρος τῶν ἀσφαλιστῶν.

Ὁ ἀσφαλιστὴς δὲν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς ἐλλείψεις τοῦ πλοιάρχου, καὶ διὰ τὰς ναυταπάτας αὐτοῦ καὶ τοῦ πληρώματος, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχη περὶ τούτου ρητὴ συμφωνία.

Ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον, γενόμενον περὶ ποσότητος ὑπερβαινούσης τὴν ἀξίαν τῶν φορτωθέντων πραγμάτων, εἶναι ἄκυρον ὡς πρὸς μόνον τὸν ἀσφαλιζόμενον, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει δόλος ἢ ἀπάτη ἐκ μέρους του. Ἐὰν δὲν ὑπάρχη οὔτε δόλος οὔτε ἀπάτη, τὸ συνάλλαγμα ἰσχύει μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς τῶν φορτωθέντων πραγμάτων ἀξίας.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν πραγματειῶν, ἂν ὑπάρχωσι πλείονες οἱ ἀσφαλίσαντες αὐτάς, ἕκαστος τῶν ἀσφαλιστῶν πρέπει νὰ συνεισφέρῃ ἀναλόγως τῆς παρ' αὐτοῦ ἀσφαλισθείσης ποσότητος.

Ἐὰν ἀδόλως ἔγιναν περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος πολλὰ ἀσφαλιστικά, ἰσχύει τὸ πρῶτον, οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἀσφαλίσαντες ἀπαλλάττονται τῆς ὑποχρεώσεως, καὶ λαμβάνουν δι' ἀποζημιώσιν ἡμισυ τοῖς $\frac{0}{100}$ ἐκ τῶν ἀσφαλισθέντων χρημάτων.

Ἐὰν ἡ ἀσφάλεια ἔγινε διὰ χρόνον ρητὸν, ὁ ἀσφαλιστὴς εἶναι ἐλεύθερος πάσης ὑποχρεώσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου τούτου· ὁ δὲ ἀσφαλιζόμενος δύναται νὰ συμφωνήσῃ περὶ τῶν νέων κινδύνων νέαν ἀσφάλειαν. Ὁ ἀσφαλιστὴς ἀπαλλάττεται τῶν κινδύνων, ἀπολαμβάνων ἐν τούτοις τὰ ἀσφάλιστρα, ἂν ὁ ἀσφαλιζόμενος στείλῃ τὸ πλοῖον ἀπωτέρω τοῦ ὀρισθέντος εἰς τὸ συμβόλαιον τύπου.

Πᾶσα ἀσφάλεια, γενομένη μετὰ τὴν ἀπώλειαν ἢ τὴν ἀφίξιν τοῦ ἀσφαλισμένου πράγματος, εἶναι ἄκυρος ὅταν ὑπάρχη τεκμήριον, ὅτι πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαίου ἦτο δυνατόν νὰ ἔχῃ εἶδῃσιν ὁ μὲν ἀσφαλιζόμενος τῆς ἀπωλείας, ὁ δὲ ἀσφαλιστὴς τῆς ἀφίξεως τῶν

πραγμάτων. Τεκμήριον ὑπάρχει, ὅταν λογιζομένης μιᾶς καὶ ἡμισείας λεύγας ἀνά πᾶσαν ὥραν ἐξάγεται ὡς ἐκ τοῦ τόπου, ὅπου τὸ πλοῖον κατέπλευσεν ἢ ἀπωλέσθη, ἢ ὅπου ἔφθασεν ἢ πρώτη περὶ τούτου ἀγγελία, ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ γενῆ αὕτη γνωστὴ εἰς τὸν τόπον, ὅποι ἐνεργήθη ἢ ἀσφάλεια πρὶν τὸ συμβῆλαιον ὑπογραφῆ.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἀσφάλεια ἔγεινεν ἐπὶ καλῇ ἢ κακῇ ἀγγελίᾳ, τὸ ἀνωτέρω τεκμήριον δὲν ἰσχύει, καὶ τὸ συμβῆλαιον ἀκυροῦται μόνον ἐὰν ἀποδεικνύηται ὅτι ἐγνώριζεν ὁ ἀσφαλιζόμενος τὴν ἀπώλειαν, ἢ ὁ ἀσφαλιστὴς τὴν ἄφιξιν τοῦ πλοίου πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαίου. Ἐκεῖνος, καθ' οὗ ὑπάρχει τοιαύτη ἀπόδειξις, πληρόνει πρὸς τὸν ἕτερον διπλᾶ τὰ συμφωνηθέντα ἀσφάλιστρα, καταδιώκεται δὲ καὶ ποινικῶς ὡς ἀπατεῶν.

§. 110. Ἐγκατάλειψις. — Εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις ὁ ἀσφαλισθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαταλείψῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς ἀσφαλείας τὰ ἀσφαλισθέντα ἀντικείμενα, ἐν περιπτώσει ἀλώσεως, ναυαγίας, καθίσματος μετὰ διαβρήξεως, ἀνικανότητος τοῦ πλοίου εἰς πλοῦν ἐκ θαλασσοῦ συμβάντος, ἐμποδίσσεως γενομένης παρὰ ξένης δυνάμεως, καὶ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἢ βλάβης τῶν ἀσφαλισθέντων πραγμάτων, ἂν ἡ ἀπώλεια αὕτη ἢ ἡ βλάβη ἀναβαίνῃ τοῦλάχιστον μέχρι τῶν τριῶν τετάρτων, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἐναντία περὶ τούτου συμφωνία μεταξὺ τοῦ ἀσφαλιστοῦ καὶ τοῦ ἀσφαλιζομένου.

Πᾶσα ἄλλη ζημία θεωρεῖται ὡς ἀβαρία καὶ κανονίζεται μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστῶν καὶ τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ λόγον τῆς μετοχῆς των.

Ἡ ἐγκατάλειψις δὲν δύναται νὰ γενῆ ἐν μέρει ἢ ὑπὸ συνθήκην.

Ἡ ἐγκατάλειψις πρέπει νὰ γενῆ εἰς τοὺς ἀσφαλιστὰς ἐντὸς ἐξ μηνῶν, προκειμένου περὶ ναυαγίου ἐντὸς τῆς Μεσογείου, ἀφ' ἧς ἡμέρας ληφθῆ ἡ ἀγγελία ὅτι τὸ πλοῖον ἀπωλέσθη μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν μηνῶν τούτων, ὁ ἀσφαλισθεὶς δὲν εἶναι δεκτὸς εἰς ἐγκατάλειψιν. Ὁ ἀσφαλιζόμενος χρεωστεῖ προσέτι νὰ κοινοποιῆ πρὸς τὸν ἀσφαλιστὴν ὅσας λαμβάνει εἰδήσεις· ἡ δὲ κοινοποίησις πρέπει νὰ γίνηται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς εἰδήσεως.

Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους, ἀφ' ἧς ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον, εἰς τὰ συνήθη ταξείδια, ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν ἔλαβε κάμμιναν περὶ τοῦ πλοίου του ἀγγελίαν, δύναται νὰ κάμῃ ἐγκατάλειψιν πρὸς τὸν ἀσφα-

λιστήν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλείας, χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῇ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ πλοίου.

Ὁ ἀσφαλιζόμενος χρεωστεῖ, κάμνων τὴν ἐγκατάλειψιν, νὰ κοινοποιήσῃ ὅλας τὰς παρ' αὐτοῦ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως γενομένας ἢ διαταχθείσας ἀσφαλείας, καὶ τὰ ὁποῖα ἔλαβε ναυτικὰ δάνεια εἴτε ἐπὶ τοῦ πλοίου εἴτε ἐπὶ τῶνπραγματειῶν. Τούτου δὲ μὴ γενομένου, ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς, ἣτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγκαταλείψεως, ἀναβάλλεται μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἤθελε κάμει τὴν εἰρημένην δηλοποίησιν, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ παρατείνηται ἡ ὀρισθεῖσα προθεσμία πρὸς ἐνέργειαν τῆς ἔνεκα τῆς ἐγκαταλείψεως ἀγωγῆς.

Ἐὰν ὁ ἀσφαλιζόμενος κάμῃ δολίαν δηλοποίησιν, στερεῖται τῆς ἐκ τῆς ἀσφαλείας ὠφελείας.

Ἐν περιπτώσει ναυαγίας ἢ καθίσματος μετὰ διαβρῆξεως τοῦ πλοίου, ὁ ἀσφαλιζόμενος χρεωστεῖ, φυλαττομένων τῶν περὶ ἐγκαταλείψεως δικαιωμάτων του, ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὴν διάσωσιν τῶν ναυαγησάντων πραγμάτων.

Ἐὰν ἡ ἐποχὴ τῆς πληρωμῆς δὲν προσδιορίζηται εἰς τὸ συμβόλαιον, ὁ ἀσφαλιστὴς χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τὰ ἀσφαλισθέντα τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ἀφοῦ ἡ ἐγκατάλειψις γνωστοποιηθῇ καὶ γενῇ ἀποδεκτὴ ἢ κριθῇ ἰσχυρὰ, τὰ ἀσφαλισθέντα πράγματα ἀνήκουν εἰς τὸν ἀσφαλιστὴν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ἡ δι' ἀνικανότητα τοῦ πλοίου πρὸς πλοῦν ἐγκατάλειψις δὲν δύναται νὰ γενῇ, ἀν τὸ καθίσαν πλοῖον δύναται ν' ἀνακινήθῃ, νὰ ἐπισκευασθῇ καὶ νὰ τεθῇ εἰς κατάστασιν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξίδιον, πρὸς τὸ ὁποῖον εἶναι διωρισμένον.

Ἐὰν τὸ πλοῖον ἐκπύχθῃ ἀνίκανον πρὸς πλοῦν, ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ προσπαθήσῃ παντοίῳ τρόπῳ νὰ εὔρῃ ἄλλο πλοῖον νὰ μετακομίσῃ τὰς πραγματείας εἰς τὸν διωρισμένον τύπον.

Εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστοῦ οἱ κίνδυνοι τῶν εἰς ἄλλο πλοῖον φορτωθεισῶν πραγματειῶν μέχρι τῆς ἀφίξεώς των εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτώσεως. Ἰπὸκειται προσέτι ὁ ἀσφαλιστὴς εἰς τὰ ἔξηδα τῆς ἐκφορτώσεως, ἐναποθέσεως καὶ ἀναφορτώσεως, καὶ εἰς τὸ περιπλέον τοῦ ναύλου, καὶ εἰς πᾶν ἄλλο ἔξοδον πρὸς διάσωσιν τῆς πραγματείας, γινόμενον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος.

Ἐὰν ἐντὸς ἑξῆς μηνῶν μετὰ τὸ συμβάν, ἢ τριῶν μηνῶν, ἔαν πρόκηται περὶ πραγματειῶν ὑποκειμένων εἰς φθοράν, ὁ πλοίαρχος δὲν κατορθώσῃ νὰ φορτώσῃ εἰς ἄλλο πλοῖον τὰς πραγματείας καὶ νὰ τὰς μετακομίσῃ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, ὁ ἀσφαλιζόμενος δύναται νὰ κάμῃ ἐγκατάλειψιν αὐτῶν.

Γ'. ΠΕΡΙ ΑΒΑΡΙΩΝ (1).

§. 111. *Τὶ ἐστὶν ἀβαρία.* — Ἀβαρίαί γενικαὶ καὶ μερικαί. — Ὀνομάζονται ἀβαρίαί ὅλα τὰ ἑκτακτα ἔξοδα, τὰ διὰ τὸ πλοῖον καὶ τὰς πραγματείας συνάμα ἢ κατ' ἰδίαν γενόμενα, καὶ πᾶσα βλάβη προξενηθεῖσα εἰς τὸ πλοῖον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου, ἢ εἰς τὰς πραγματείας ἀπὸ τῆς φορτώσεως μέχρι τῆς ἐκφορτώσεως.

Ὅταν δὲν ὑπάρχωσι μεταξὺ τῶν συναλλαττομένων ἰδιαίτεροι συμφωνίαι, αἱ ἀβαρίαί κανονίζονται κατὰ τὰς ἐξῆς διατάξεις.

Αἱ ἀβαρίαί διαιροῦνται εἰς δύο εἶδη, εἰς γενικὰς ἢ κοινὰς ἀβαρίας καὶ εἰς ἀπλᾶς ἢ μερικὰς ἀβαρίας.

Κοινὰ ἀβαρίαί εἶναι,

α.) Τὰ λόγῳ ἐξαγορᾶς τοῦ πλοίου ἢ τῶν πραγματειῶν διδόμενα.

β.) Τὰ εἰς τὴν θάλασσαν ῥιφθέντα.

γ.) Αἱ κάμιλοι (γούμενοι, ἄλυσσοι) καὶ οἱ ἴστοι οἱ ἐκκοπέντες ἢ συντριβέντες.

δ.) Αἱ ἄγκυραι καὶ ἄλλα πράγματα ἐγκαταλειφθέντα πρὸς κοινὴν σωτηρίαν.

ε.) Ἡ ἐκ τῆς χύσεως (2) προξενηθεῖσα ζημία εἰς τὰς ἐν τῷ πλοίῳ ἐναπολειφθείσας πραγματείας.

ς.) Τὰ πρὸς θεραπείαν καὶ διατροφήν τῶν ὑπὲρ τοῦ πλοίου πληρωθέντων ναυτῶν, καὶ οἱ μισθοὶ τῶν ναυτῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐμποδίσεως, ὅταν τὸ πλοῖον ἐμποδισθῇ κατὰ τὸν πλοῦν ἐκ διαταγῆς Δυνάμεως τινῆς, ἢ μέχρις οὗ διορθωθῶσιν αἱ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν ἐκούσαι βλάβαι, ἂν τὸ πλοῖον ᾖ ναυλωμένον κατὰ μῆνα.

ζ.) Τὰ πρὸς ἀνακίνησιν πλοίου καθίσαντος ἔξοδα, πρὸς ἀποφυγὴν παντελοῦς φθορᾶς, καὶ ἐν γένει ὅλαι αἱ ἐκούσαι ζημίαι, καὶ τὰ

(1) Ἴδε ἄρθρα 397 καὶ ἐπόμενα. Ἐμπορικοῦ Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

(2) Ἴδε §. 112 περὶ χύσεως.

ἐν τάξει καὶ αἰτιολογημένως γενόμενα ἔξοδα πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν καὶ σωτηρίαν τοῦ πλοίου καὶ τῶν πραγματειῶν ἀπὸ τῆς φορτώσεως τῶν πραγματειῶν καὶ τοῦ ἀπόπλου μέχρι τῆς ἐκφορτώσεως καὶ ἀφίξεως.

Αἱ κοιναὶ ἀβαρίαι εἶναι εἰς βάρος τῶν πραγματειῶν καὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀξίας αὐτῶν.

Ἡ τιμὴ τῶν πραγματειῶν προσδιορίζεται κατὰ τὴν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτώσεως ἀξίαν αὐτῶν.

Μερικαὶ ἀβαρίαι εἶναι

α.) Ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὰς πραγματείας βλάβη ἐξ ἰδίου αὐτῶν ἐλαττώματος, ἐκ τρικυμίας, ἀλώσεως, ναυαγίας, ἢ καθίσματος.

β.) Τὰ πρὸς διάσωσιν αὐτῶν ἔξοδα.

γ.) Ἡ ἐκ τρικυμίας ἢ ἄλλου θαλασσοῦ συμβεβηκὸς ἀπώλεια καμίων, ἀγκυρῶν, πανίων, ἰστῶν καὶ σχοινίων.

δ.) Τὰ ἔξοδα, τὰ προερχόμενα ἀπὸ προσορμισμούς, εἴτε δι' ἀνάγκην τροφῶν ἢ ἐπισκευῆς κτλ.

ε.) Ἡ τροφοδοσία καὶ οἱ μισθοὶ τῶν ναυτῶν, ὅταν τὸ πλοῖον ἐμποδισθῇ ἐξ ἀνωτέρας διαταγῆς ἢ πρὸς ἐπισκευὴν καὶ ἦναι ναυλωμένον κατὰ πλοῦν.

ς.) Ἡ τροφοδοσία τῶν ναυτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καθάρσεως, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἔξοδα τοῦ πλοίου καὶ αἱ διὰ μόνον τὸ πλοῖον ἢ διὰ μόνον τὰς πραγματείας γενόμεναι ἐκούσαι ζημίαι ἀπὸ τῆς φορτώσεως καὶ τοῦ ἀπόπλου μέχρι τῆς ἐκφορτώσεως καὶ ἀφίξεως.

Αἱ ἰδιαιτέραι ἀβαρίαι λογίζονται εἰς βάρος τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ πράγματος, τὸ ὅποιον ἔπαθε τὴν βλάβην, ἢ ἐπροξένησε τὰ ἔξοδα καὶ πληρόνεται παρ' αὐτοῦ.

Ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὰς πραγματείας βλάβη διότι δὲν ἔκλεισε καλῶς τὸ στόμιον τοῦ καταστρώματος, δὲν ἠγκυροβόλησε καλῶς τὸ πλοῖον, δὲν ἐπρομήθευσε καλὰ ἐπίσπαστρα (ragio) πρὸς φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν πραγματειῶν, καὶ διὰ πᾶν ἄλλο συμβεβηκὸς προερχόμενον ἐξ ἀμελείας τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ πληρώματος εἶναι ὡσαύτως ἰδιαιτέραι ἀβαρίαι εἰς βάρος τοῦ κυρίου τῶν πραγματειῶν· οὗτος ὅμως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ πλοιάρχου, τοῦ πλοίου, καὶ τοῦ ναύλου.

Ἐν περιπτώσει συγκρούσεως πλοίων, ἂν ἡ σύγκρουσις ἔγινε κατὰ

τυχαῖον συμβάν, ἢ ἐκ τούτου προξενηθεῖσα βλάβη εἶναι ζημία μόνο τοῦ βλαβέντος πλοίου, ἄνευ δικαιώματος ἀπαιτήσεως τινός. Ἐάν σύγκρουσις συνέβη ἐξ ἐλλείψεως ἐνός τῶν πλοιάρχων, ἢ ζημία πληροῦνεται παρ' ἐκείνου, ὅστις τὴν ἐπροξένησεν. Ἐάν ὑπάρχη ἀμφιβολία περὶ τῶν αἰτιῶν τῆς συγκρούσεως, τὰ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας ἔξοδα εἶναι κοινὰ καὶ πληρόνονται ἐξ ἡμισείας παρ' ἀμφοτέρων τῶν πλοίων τῶν προξενησάντων καὶ παθόντων τὴν βλάβην.

Αἴτησις περὶ ἀβαρίας δὲν εἶναι δεκτὴ, ἐάν κοινὴ μὲν οὔσα δὲν ὑπερβαίνῃ τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἀξίας τοῦ ἀθροίσματος τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου καὶ τῶν πραγματειῶν, μερικὴ δὲ, τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἀξίας τοῦ βλαφθέντος πράγματος· ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται ὅταν δὲν ὑπάρχη ἰδιαίτερα συμφωνία μεταξὺ τοῦ ἀσφαλιστοῦ καὶ ἀσφαλιζομένου.

Ἡ συνθήκη ἐλεύθερον ἀβαρίας ἀπαλλάττει τοὺς ἀσφαλιστὰς πάσης ἀβαρίας κοινῆς ἢ μερικῆς, ἐξαιρουμένων τῶν περιστάσεων, αἰτινες δίδουν ἀφορμὴν εἰς ἐγκατάλειψιν, ὅτε ὁ ἀσφαλισθεὶς δύναται ἢ νὰ κάμῃ τὴν ἐγκατάλειψιν ἢ νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀβαρίας ἀγωγὴν.

ΙΑ'. ΠΕΡΙ ΧΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ (1).

§. 112. Πῶς γίνεται ἡ χύσις. — Ἐάν ἐκ τρικυμίας ἢ ἐξ ἐχθρικῆς πράξεως ὁ πλοίαρχος κρίνῃ ἀναγκαῖον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ πλοίου νὰ ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν μέρος τοῦ φορτίου του, νὰ κόψῃ τοὺς ἴστους, ἢ νὰ ἐγκαταλίπη τὰς ἀγκύρας του, λαμβάνει προηγουμένως τὴν γνώμην τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εὐρισκομένων τυχόν μετόχων τοῦ φορτίου καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος· ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας, ἢ γνώμη τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ πληρώματος ὑπερισχύει. Τὰ πράγματα τὰ ὀλιγώτερον ἀναγκαῖα, τὰ βαρύτερα, καὶ τὰ εὐτελέστερα ρίπτονται πρῶτα, καὶ μετὰ ταῦτα αἱ πραγματεῖαι.

Ὁ πλοίαρχος χρεωστεῖ νὰ ἐκθέτῃ ἐγγράφως τὴν γενομένην περὶ τῆς χύσεως διάσκεψιν, ἣτις πρέπει νὰ φανερόνη τὰ αἴτια, καὶ τὰ ριφθέντα, νὰ ὑπογράφηται παρὰ τῶν διασκεφθέντων, καὶ ν' ἀντιγράφηται εἰς τὸ βιβλίον τοῦ πλοιάρχου (§. 55).

(1) Ἴδε ἀρ. 410 κ. ἐ. τοῦ Ἐμπ. Νόμου τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, ὅπου τὸ πλοῖον ἤθελε προσορμισθῆ, ὁ πλοίαρχος χρεωστῆ ἐντὸς 24 ὥρῶν μετὰ τὸν κατάπλου νὰ βεβαιώσῃ ἐνδρόκως τὰ γεγονότα.

Ὁ λογαριασμὸς τῶν ἀπωλειῶν καὶ τῶν ζημιῶν γίνεται εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτώσεως κατ' αἴτησιν τοῦ πλοίαρχου καὶ διὰ δοκιμαστῶν.

Λί ἐκβληθεῖσαι πραγματεῖαι ἐκτιμῶνται κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν τοῦ τόπου τῆς ἐκφορτώσεως· ἀπόδειξις δὲ τῆς ποιότητός των εἶναι τὰ φορτωτικά καὶ τὰ τιμολόγια.

§. 113. Πῶς γίνεται ἡ συνεισφορά. — Οἱ διοριζόμενοι δοκιμασταὶ προσδιορίζουν τὸ εἰς ἕκαστον ἀνήκον μέρος ἐκ τῶν ζημιῶν καὶ ἀπωλειῶν· ἡ δὲ ἀναλογία γίνεται ἐπὶ τῶν ἐκβληθέντων καὶ διασωθέντων πραγμάτων καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου κατὰ τὴν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐκφορτώσεως ἀξίαν των.

Τὰ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου φορτωμένα πράγματα ἂν μὲν διασωθῶσι, συνεισφέρουν, ἂν ὅμως ἐκβληθῶσιν ἢ βλαθῶσιν ἐκ τῆς χύσεως, ὁ κύριος αὐτῶν δὲν δύναται νὰ κάμῃ καμμίαν περὶ συνεισφορᾶς αἴτησιν, μόνον δὲ κατὰ τοῦ πλοίαρχου δύναται ν' ἀποταθῆ.

Δὲν γίνεται συνεισφορά διὰ βλάβην γενομένην εἰς τὸ πλοῖον, εἰμὴ μόνον ὅταν ἡ βλάβη ἔγεινε διὰ νὰ εὐκολυνθῆ ἡ χύσις.

Ἐὰν ἡ χύσις δὲν σώσῃ τὸ πλοῖον, καμμία κατὰ συνεισφορὰν πληρωμὴ δὲν γίνεται ἐκ τῶν διασωθέντων τυχόν πραγμάτων.

Λί πραγματεῖαι δὲν συνεισφέρουν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ πλοίου ὅταν ἀπολεσθῆ ἢ γενῆ ἀνίκανον πρὸς πλοῦν.

Ἄν μετὰ τὴν συνεισφορὰν οἱ ἰδιοκτῆται διασώσωσι τὰ ἐκβληθέντα, χρεωστοῦν ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν συμμετόχων πᾶν ὅ,τι ἔλαβον ἐκ τῆς συνεισφορᾶς, ἀφαιρουμένων τῶν ἐκ τῆς χύσεως γενομένων ζημιῶν καὶ τῶν σώστρων.

Ἐὰν τὰ βλαβθέντα πράγματα ἦναι ἀσφαλισμένα, ὁ κανονισμὸς τῆς συνεισφορᾶς γίνεται ἐν γνώσει τῶν ἀσφαλιστῶν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀθαρίας κανονίζεται μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀσφαλιζομένων.

IV. ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ.

§. 114. Πότε παραγράφονται αἱ διάφοροι ναυτικαὶ ἀγωγαί. — Ὁ πλοίαρχος δὲν δύναται νὰ γίνῃ κύριος τοῦ πλοίου διὰ τῆς παραγραφῆς.

Ἡ περὶ ἐγκαταλείψεως ἀγωγή παραγράφεται ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει τις τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ τὴν ἐγκατάλειψιν (§. 110 καὶ ἀρ. 373 τοῦ ἐμπ. Νόμου).

Πᾶσα ἀγωγή πηγάζουσα ἀπὸ ναυτοδάνειον, ἢ ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον, παραγράφεται μετὰ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ συμβολαίου.

Πᾶσα ἀγωγή περὶ πληρωμῆς ναύλου καὶ μισθοῦ ναυτῶν παραγράφεται ἐν ἔτος μετὰ τὸ τέλος τοῦ πλοῦ.

Αἱ ἀγωγαὶ περὶ τῶν εἰς τὸ πλοῖον δοθεισῶν τροφῶν, ξύλων, ἢ ἄλλων ἀναγκαίων πρὸς ναυπηγίαν, ἐξάρτισιν καὶ λοιπὰ, παραγράφονται ἐν ἔτος μετὰ τὴν παράδοσιν.

Αἱ περὶ πληρωμῆς μισθοῦ ἐργατῶν παραγράφονται ἐν ἔτος μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἀπειργασμένου. Πᾶσα δὲ περὶ παραδόσεως πραγματειῶν ἀπαίτησις παραγράφεται ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ πλοίου. Ὅταν ὅμως ὑπάρχῃ ἔγγραφον χρεωστικὸν, ἰδιωτικὸν ἢ ἐπίσημον, λογαριασμὸς ἐγχευμένος ἢ δικαστικὴ κλησίς, δὲν λαμβάνει χώραν ἡ ναυτικὴ παραγραφή.

Εἶναι ἀπαράδεκτος πᾶσα ἀγωγή ἐναντίον τοῦ πλοιάρχου, ἢ τοῦ ἀσφαλιστοῦ διὰ βλάβας ἐπὶ τῶν πραγματειῶν, ἐὰν αὗται ἐλήφθησαν ἄνευ διαμαρτυρήσεως· ἀπαράδεκτος εἶναι καὶ πᾶσα ἀγωγή κατὰ ναυλωτοῦ δι' ἀβαρίας, ἂν ὁ πλοίαρχος παρέλαβε τὸν ναῦλόν του ἄνευ διαμαρτυρίας.

Ἀπαράδεκτος ἐπίσης εἶναι πᾶσα ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως διὰ βλάβην προξενηθεῖσαν ἐκ συγκρούσεως γενομένης εἰς τόπον, ὅπου ὁ πλοίαρχος δυνάμενος νὰ κάμῃ ἀπαίτησιν δὲν τὴν ἔκαμεν.

Αἱ διαμαρτυρίαι καὶ ἀπαιτήσεις αὗται εἶναι ἄκυροι, ἐὰν δὲν ἔγιναν καὶ ἐκοινοποιήθησαν ἐντὸς 24 ὥρῶν, καὶ ἐὰν μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς χρονολογίας των δὲν ἐκινήθη ἀγωγή εἰς τὸ δικαστήριον.

ΙΓ'. ΠΕΡΙ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ.

§. 115. Πτώχευσις. — Ἐταρῆς αὐτῆς καὶ συνέπειαι. — Ὅταν ἡ περιουσία τοῦ ἐμπόρου ὡς ἐκ τῶν γενομένων ζημιῶν ἐλαττωθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μὴ δυνάμενος νὰ πληρῶνῃ τὰ χρέη του παύσῃ τὰς πληρωμὰς του, ὁ ἔμπορος οὗτος θεωρεῖται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

Πᾶς ἔμπορος ὀφείλει ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ἀφοῦ παύσῃ τὰς πλη-

ρωμάς του, νὰ κρινοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐμποροδικείου.

Τὸ Δικαστήριον προσδιορίζει τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως, διατάττει τὴν σφράγισιν τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος, τὴν κράτησιν αὐτοῦ, καὶ διορίζει Εἰσηγητὴν καὶ Πρόκτορα.

Ὁ πτωχεύσας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πτωχεύσεώς του ἀπαλλοτριούται αὐτοδικαίως τῆς διοικήσεως ὅλων τῶν πραγμάτων του.

Κάνει δὲν δύναται ν' ἀποκτήσῃ προνόμιον ἢ ὑποθήκην ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τὰς δέκα ἡμέρας τὰς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως.

Ὅλαι αἱ περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἀκινήτων κτημάτων ἑτεροβαρεῖς πράξεις (δωρεαὶ κλπ.), αἱ γενόμεναι ἐντὸς τῶν δέκα ἡμερῶν, εἶναι ἄκυροι· αἱ δὲ λοιπαὶ ἀμφοτεροβαρεῖς (πωλήσεις, ἀνταλλαγαὶ κλ.) δύνανται ὡσαύτως ν' ἀκυρωθῶσιν, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι φέρουν χαρακτηριστὴν δόλου.

Ὅλαι αἱ ἐμπορικαὶ πράξεις καὶ ὑποχρεώσεις, αἱ γενόμεναι παρὰ τοῦ χρεώστου κατὰ τὰς δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως, θεωροῦνται δόλια ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα· εἶναι δὲ ἄκυροι, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει δόλος καὶ ἐκ μέρους τῶν ἄλλων συναλλαττομένων.

Πᾶσα πληρωμὴ γενομένη κατὰ τὰς δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως διὰ χρέη ἐμπορικὰ μὴ ἐμπρόθεσμα ἀνακαλεῖται.

Πᾶσα πράξις ἢ πληρωμὴ γενομένη δολίως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν εἶναι ἄκυρος.

Ἡ ἐνάρξις τῆς πτωχεύσεως κατασταίνει ἀπαιτητὰ τὰ χρέη καὶ πρὸ τῆς προθεσμίας αὐτῶν. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἐμπορικῶν γραμματίων, εἰς τὰ ὅποια ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι συνυπόχρεοι, οὗτοι δὲν χρεωστοῦν εἰμὴ νὰ δώσωσιν ἐγγύησιν περὶ τῆς ἐν προθεσμίᾳ πληρωμῆς.

§. 116. Ἔργα τῶν Πρακτόρων — Τὰ ἔργα τῶν Πρακτόρων εἶναι ἡ προσωρινὴ διοίκησις τῆς πτωχεύσεως, ἡ ἐξέτασις τῶν βιβλίων, ἡ σύνταξις τοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ ἡ ἐκθεσις περὶ τῆς ἠθικῆς καταστάσεως τῆς πτωχεύσεως· ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς 30, ἐγκρίσει τοῦ Δικαστηρίου, πρέπει νὰ τελειώσωσι τὰς ἐργασίας των, καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ Εἰσηγητοῦ δύναται νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς κρατήσεως ὁ πτωχεύσας.

§. 117. Προσωρινὸς σύνδικος. — Ἄμα συνταχθῇ ὁ ἰσολογισμὸς

προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ Εἰσηγητοῦ οἱ δανεισταὶ καὶ ἐκλέγουν προσωρινοὺς συνδέκους· οὗτοι διαχειρίζονται τὰ τῆς πτωχεύσεως, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν πώλησιν τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος, εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν εἰς τὸν πτωχεύσαντα ὀφειλομένων, καὶ διεκπεραιοῦν ὅλας τὰς τυχόν ὑπαρχούσας διαφορὰς καὶ διενέξεις· ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων χρεῶν των εἶναι ἡ ἐξέτασις καὶ ἡ ἐπαλήθευσις τῶν δανείων τῶν παρουσιαζομένων ὡς δανειστῶν τοῦ πτωχεύσαντος.

§. 118. Συμβιβασμός. — Ἀφοῦ βεβαιωθῶσι τὰ δάνεια τῶν παρουσιαζομένων δανειστῶν καὶ τελειώσωσιν αἱ περὶ τούτων δίκαι, καὶ παρέλθωσιν ὅλαι αἱ προθεσμῖαι, ἐντὸς τῶν ὁποίων προσεκλήθησαν νὰ ἐμφανισθῶσιν οἱ δανεισταὶ, τότε δύναται νὰ προταθῆ παρὰ τοῦ πτωχεύσαντος συμβιβασμός.

Ἄν ὁ συμβιβασμὸς οὗτος γίνῃ δεκτὸς παρὰ τῶν ἀντιπροσωπεύοντων τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀναγνωρισθέντων δανείων, ἐπικυροῦται παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἰσχύει καθ' ὅλων τῶν δανειστῶν, ὁ δὲ πτωχεύσας κηρύττεται ἀποκαταστάσιμος καὶ συγγνωστός.

Ἐὰν ὑπάρχῃ τεκμήριον δόλου καὶ χρεωκοπίας, ὁ συμβιβασμὸς δὲν δύναται νὰ ἐπικυρωθῆ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, ὁ δὲ πτωχεύσας καταδιώκεται ποινικῶς.

§. 119. Ὅριστικοὶ σύνδεκοι. — Ἐὰν δὲν κατορθωθῆ συμβιβασμὸς, οἱ δανεισταὶ διορίζουν ὀριστικούς συνδέκους, οἵτινες ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν ἀσχολοῦνται εἰς τὴν εἴσπραξιν τῆς περιουσίας τῆς πτωχεύσεως καὶ εἰς τὴν διανομὴν αὐτῆς, ἐνεργοῦντες πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Εἰσηγητοῦ Δικαστοῦ.

§. 120. Κτηματικὴ παραχώρησις — Ὁ πτωχεύσας δύναται ἐκουσίως ἢ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ νὰ παραχωρήσῃ τὴν κινήτην καὶ ἀκίνητον περιουσίαν του εἰς τοὺς δανειστάς του.

Ἡ δικαστικὴ παραχώρησις τῆς περιουσίας ἐκ μέρους τοῦ πτωχεύσαντος δὲν σβύνει τὰ δικαιώματα τῶν δανειστῶν ἐπὶ τῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ πτωχεύσας ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ μετὰ ταῦτα· ἀλλ' ἀπαλλάττει τὸν πτωχεύσαντα ἀπὸ τὴν προσωπικὴν κράτησιν.

Οἱ ἀντιβαδισταὶ, οἱ δόλιοι χρεωκόποι, οἱ ἐπὶ κλοπῇ ἢ ἀπάτῃ καταδικασθέντες, οἱ ξένοι, οἱ ἐπίτροποι, οἱ διαχειρισταὶ, καὶ οἱ θεματοφύλακες δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κάμωσι δικαστικὴν κτηματικὴν παραχώρησιν.

§. 121. *Περὶ διεκδικήσεως.*—Ὁ πωλήσας καὶ παραδόσας εἰς τὸν πτωχεύσαντα πρὸ τῆς πτωχεύσεώς του πραγματείας, τῶν ὁποίων δὲν ἔλαβε τὸ τίμημα, δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὰς κατὰ τὰς ἐξῆς περιστάσεις.

Ἡ διεκδικήσις δὲν δύναται νὰ γενῆ εἰμὴ ἐν ὄσῳ αἰ διὰ γῆς ἢ δι' ὕδατος ἀποσταλείσαι πραγματεῖαι εὐρίσκονται καθ' ὁδὸν καὶ πρὶν εἰσέτι ἐναποτεθῶσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος ἢ τοῦ παραγωγελιοδόχου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνετέθη ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ πτωχεύσαντος πώλησις αὐτῶν. Δὲν δύναται προσέτι νὰ γενῆ διεκδικήσις πραγματειῶν, αἵτινες πρὶν ἔτι φθάσωσιν ἐπωλήθησαν ἀδόλως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμολογίων ἢ φορτωτικῶν, ἢ ἀγωγιαστηρίων.

Ἡ διεκδικήσις δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ ἐπὶ πραγματειῶν τῶν ὁποίων ἤθελον εἶσθαι ἀναγνωρισμένη ἢ ταυτότης, καὶ ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ δεσμίδες, οἱ κάδοι, ἢ τὰ τυλίγματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν αἰ πραγματεῖαι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως δὲν ἠνοίχθησαν, οὔτε τὰ σημεῖα καὶ τὰ σχοινία τῶν ἀφῆρέθησαν, οὔτε ἠλλοιώθησαν, καὶ ὅτι δὲν ἔγινεν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποῖόν τῶν πραγματειῶν κάμμία ἀλλοίωσις ἢ νόθευσις.

Δύναται νὰ γενῆ διεκδικήσις ἐν ὄσῳ ὑπάρχουν αὐτούσιοι ὄλοι ἢ μέρος τῶν πραγματειῶν, αἰ ὁποῖαι παρεδόθησαν εἰς τὸν πτωχεύσαντα λόγῳ παρακαταθήκης, ἢ διὰ νὰ πωληθῶσιν διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀποστείλαντος. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν δύναται νὰ γενῆ διεκδικήσις καὶ τῆς τιμῆς τῶν εἰρημένων πραγματειῶν, ἂν εἰσέτι δὲν ἐπληρώθη ἢ δὲν ἐπέρασεν εἰς τὸν μεταξὺ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ λογαριασμὸν.

Διὰ τὰ ἀποσταλέντα ἐμπορικὰ ἢ ἄλλα γραμματῖα μὴ ἐμπρόθεσμα μὲν, ἢ ἐμπρόθεσμα μὲν μὴ πληρωμένα δὲ, καὶ τὰ ὁποῖα ἤθελον εὐρεθῆ αὐτούσια εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ πτωχεύσαντος, δύναται νὰ γενῆ διεκδικήσις, ἐὰν ἀπεστάλησαν παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆμονος πρὸς τὸν πτωχεύσαντα μὲ τὴν ἀπλὴν ἐντολὴν νὰ τὰ ἐξαργυρώσῃ καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς τὴν διάθεσιν του, ἢ ἐὰν ἦσαν προσδιωρισμένα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποδεδεγμένων ἤδη συναλλαγματικῶν ἢ ἄλλων γραμματίων πληρωτέων εἰς τὴν διαμονὴν τοῦ πτωχεύσαντος.

Δύναται ὡσαύτως νὰ γενῆ διεκδικήσις γραμματίων σταλέντων χω-

ρις ἀποδοχὴν, ἢ τινὰ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν διαταγὴν, ἂν ταῦτο ἐπέρασαν εἰς λογαριασμὸν δοσοληψίας ὅπου ὁ ἰδιοκτήμων δὲν εἶνα εἰμὴ μόνον δανειστής· δὲν δύνανται ὅμως νὰ διεκδικηθῶσιν, ἂν κατὸ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἦτο χρεώτης ὁ ἰδιοκτήμων ὁποίας δὴποτε ποσότητος.

ΙΑ'. ΠΕΡΙ ΧΡΕΩΚΟΠΙΑΣ.

§. 122. Ἀπλοῦς χρεωκόπος.—Καὶ ποινὴ αὐτοῦ.—Ὁ Νόμος ὡς ἀπλοῦν χρεωκόπον θεωρεῖ τὸν ἔμπορον ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς μίαν ἢ περισσοτέρας τῶν ἐξῆς περιπτώσεων.

α.) Ἐὰν αἰ οἰκιακαί του δαπάναι, τὰς ὁποίας κατὰ μῆνα χρεωρεῖ νὰ καταγράφη εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του, ἤθελον κριθῆ ὑπερβολικαί.

β.) Ἐὰν ἀποδειχθῆ ὅτι ἐδαπάνησε μεγάλας ποσότητας χρημάτων εἰς παιγνίδια ἢ εἰς ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ἐκβάσις ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν τύχην.

γ.) Ἐὰν ἐξάγηται ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν του, ὅτι, ἐνῶ ἡ περιουσία του ἦτο πενήτηντα τοῖς ἑκατὸν κατωτέρα τοῦ χρέους του, ἐδανείσθη σημαντικὰς ποσότητας χρημάτων, καὶ ἂν ἐπώλησε πραγματείας ἐπὶ ζηνιὰ ἢ κατωτέρω τῆς ἀγοραίας τιμῆς.

δ.) Ἐὰν ἐξέδωκε πιστωτικὰ γραμμάτια ποσότητος τριπλασίας τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν περιουσίας του.

ε.) Ἐὰν δὲν ἔκαμεν ἐντὸς τῶν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν του τὴν περὶ τούτου δήλωσιν εἰς τὸ δικαστήριον.

ς.) Ἐὰν ὁ πτωχεύσας φύγη καὶ προσκληθεὶς δὲν ἐμφανισθῆ μὴ ὑπάρχοντος νομίμου τινὸς κωλύματος.

ζ.) Ἐὰν ἐμφανίσῃ βιβλία ἀτάκτως συντεταγμένα μὴ ἐμφαίνοντα ὅμως δολιότητα, ἢ ἐὰν δὲν τὰ ἐμφανίσῃ ὅλα.

η.) Ἐὰν μέτοχος ὢν ἐταιρίας τινὸς, δηλοποιῶν τὴν πτώχευσιν δὲν ἤθελε συγχρόνως κοινοποιήσῃ εἰς τὸ Δικαστήριον τὸ ὄνομα καὶ κατοικίαν ὄλων τῶν ἀλληλεγγύων συνεταίρων του.

Ὁ Ποινικὸς Νόμος τῆς Ἑλλάδος τιμωρεῖ τοὺς ἔμπορους, τραπεζίτας ἢ ἐργοστασιάρχας, ὑποπεσόντας εἰς ἀπλὴν χρεωκοπίαν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν, τοὺς δὲ μεσίτας καὶ κολλυβιστὰς μὲ εἰρκτὴν 5—10 ἐτῶν.

§. 123. Δόλιος χρεωκόπος. — Καὶ ποινὴ αὐτοῦ. — Ὡς δόλιος

χρεωκόπος κηρύττεται πᾶς ἔμπορος, ὅστις ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς μίαν ἢ περισσοτέρας τῶν ἐξῆς περιπτώσεων.

α.) Ἐὰν παρεισήγαγε δαπάνας ἢ ζημίας πλαστὰς, ἢ δὲν δικαιολογῆ τὴν χρῆσιν ὅλων τῶν παρ' αὐτοῦ γενομένων εἰσπράξεων.

β.) Ἐὰν ὑπεξάιρεσε ποσότητα τινὰ χρημάτων, δάνειον, πραγματείας, ἢ προϊόντα τῆς γῆς, ἢ ὅποια δῆποτε κινητὰ πράγματα.

γ.) Ἐὰν ἔκαμε πωλήσεις καὶ διαπραγματεύσεις ἢ δωρεὰς πλαστὰς.

δ.) Ἐὰν παρεισήγαγε χρέη πλαστουργημένα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ δανειστῶν πλαστῶν, εἴτε δι' εἰκονικῶν ἐγγράφων, εἴτε γενόμενος χωρὶς τινὸς αἰτίας ἢ ἀξίας χρεώστης.

ε.) Ἐὰν λαβὼν εἰδικὴν τινὰ ἐντολήν, ἢ λαβὼν εἰς παρακαταθήκην χρήματα ἢ πραγματείας ἢ ἐμπορικὰ γραμμάτια μετεχειρίσθη πρὸς ζημίαν τῆς ἐντολῆς ἢ τῆς παρακαταθήκης καὶ πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος τὰ χρήματα ἢ τὴν τιμὴν τῶν πραγμάτων.

ς.) Ἐὰν ἠγόρασεν ἀκίνητα ἢ κινητὰ κτήματα ὑπὸ ξένον ὄνομα.

ζ.) Ἐὰν ἔκρυψε τὰ βιβλία του, ἢ ἐὰν δὲν ἔχη βιβλία, ἢ ἐὰν τὰ παρουσιαζόμενα βιβλία του δὲν ἐμφαίνωσι τὴν ἀληθῆ τῶν χρεῶν καὶ τῆς περιουσίας του κατάστασιν.

η.) Ἐὰν λαβὼν προπεμπτήριον φύγη, καὶ δὲν παρουσιασθῆ εἰς τὸ δικαστήριον.

Κηρύττονται συναίτιοι δολίας χρεωκοπίας καὶ ὑποβάλλονται εἰς τὰς αὐτὰς μὲ τὸν χρεωκόπον ποινὰς ὅσοι ἤθελον ἀποδειχθῆ ὅτι συνεννόησαν μὲ τὸν χρεωκόπον διὰ νὰ κρύψωσιν ἢ νὰ ὑφαίρῃσωσιν ὅλα ἢ μέρος τῶν κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων του, ἢ ὅτι ἀπέκτησαν πλαστὰ ἐπ' αὐτοῦ δάνεια, καὶ προκειμένης τῆς δι' ὄρκου βεβαιώσεως αὐτῶν ἤθελον ἐπιμείνει ζητοῦντες νὰ λογισθῶσιν ὡς ἀληθῆ καὶ ἀδολίευτα.

Οἱ συναίτιοι τῆς δολίας χρεωκοπίας ὑπόκεινται προσέτι ν' ἀποζημιώσωσι τοὺς δανειστὰς δι' ὅλας τὰς ὡς ἐκ τῶν δολίων πράξεων τῶν προσγενομένας ζημίας.

Ὁ Ποινικὸς Νόμος τῆς Ἑλλάδος τιμωρεῖ τὸν δόλιον χρεωκόπον μὲ εἰρκτὴν 5—10 ἐτῶν.

§. 124. Ἀποκατάστασις. — Ὁ πτωχέυσας καὶ ὁ ἀπλοῦς χρεωκόπος, ὅστις ἐξεπλήρωσε τὴν ποινὴν του, δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ Δικαστηρίου τὴν ἀποκατάστασιν των, ἐπισυνάπτοντες εἰς τὴν (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ἀναφορὰν τῶν τὰ ἐξοφλητικὰ καὶ ἄλλα ἔγγραφα, ἀποδεικνύοντα ὅτι ἐξώφλησαν ὀλοκλήρως ἅπαντα τὰ ἔνεκα κεφαλαίων, τόκων καὶ ἐξόδων ὀφειλόμενα παρ' αὐτῶν.

Οἱ ἀντιβαδισταί, οἱ δόλιοι χρεώκοποι, καὶ οἱ ἐπὶ κλοπῇ ἢ ἀπάτῃ καταδικασθέντες, καὶ οἱ ὑπόλογοι ὅσοι δὲν ἐκαθάρισαν τοὺς λογαριασμοὺς δὲν δύναται ν' ἀποκατασταθῶσιν.

Οὐδεὶς πτωχεύσας καὶ μὴ ἀποκατασταθεὶς ἔμπορος δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ χρηματιστήριον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΥΛΗΣ.

§. 125. *Ἐμπορικὴ ὕλη, καὶ διαίρεσις αὐτῆς.*—Πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ γενῆ ἀντικείμενον ἐμπορικῆς ἀγοραπωλησίας, ὁποίας δήποτε φύσεως καὶ ἂν ᾖναι, ὀνομάζεται ἐμπόρευμα, ἀδιάφορον δὲ ἔαν πωλῆται εἰς μικρὰς ἢ μεγάλας ποσότητας, εἰς ἀποθήκας ἢ εἰς ἐργαστήρια, εἰς πανηγύρεις ἢ εἰς ἀγοράς, ἢ εἰς ὅποιον δήποτε τόπον. Ὅλα δὲ τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ἐμπορικὴν ὕλην, εἶναι ἀντικείμενα ἰδιαιτέρας σπουδῆς καὶ μελέτης διὰ πάντα ἔμπορον.

Τὰ ἐμπορεύματα δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο γενικὰς κατηγορίας, ὡς ἐκ τῶν δύο μεγάλων παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης, εἰς φυσικὰ καὶ τεχνικὰ ἐμπορεύματα· ἀλλὰ διὰ τὴν μεγάλην γενικότητά της ἡ διαίρεσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐμπορικῆς ὕλης συστηματικὴν καὶ μεθοδικὴν εὐκρίνειαν· ὅθεν διηρέσαμεν τὴν ὕλην τοῦ παρόντος Μέρους εἰς 12 Κεφάλαια, ἐξ ὧν τὸ 1^{ον} διαλαμβάνει περὶ Δημητριακῶν καρπῶν καὶ ὀρυζίου, τὸ 2^{ον} περὶ χειροτεχνικῶν ὑλῶν, τὸ 3^{ον} περὶ ἐλαίων καὶ ἐλαιοσπόρων, τὸ 4^{ον} περὶ ποτῶν, τὸ 5^{ον} περὶ ξηρῶν ὀπωρῶν, τὸ 6^{ον} περὶ ἀποικιακῶν προϊόντων, τὸ 7^{ον} περὶ φαρμάκων καὶ ἀρωμάτων, τὸ 8^{ον} περὶ βαρῶν, τὸ 9^{ον} περὶ ξύλων, τὸ 10^{ον} περὶ μετάλλων, τὸ 11^{ον} περὶ πολυτίμων οὐσιῶν, καὶ τὸ 12^{ον} περὶ χειροτεχνημάτων.

Δὲν ἦτο δυνατόν βεβαίως νὰ συμπεριλάβῃ τὸ περιληπτικὸν τοῦτο Ἐγχειρίδιον ὕλην τὴν ἀπειρίαν τῶν ἐμπορευμάτων, διὸ περιωρίσθημεν εἰς τὰ κυριώτερα τούτων, καὶ εἰς τὰς ἀναγκαιοτέρας περὶ αὐτῶν γνώσεις.

Ἡ ἐξέτασις καὶ περιγραφή τῶν ἐμπορευμάτων εἶναι ἔργον δυσκολώτατον, καθόσον λεπτόταται διακρίσεις μεταβάλλουν τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν αὐτῶν· ἐκτός δὲ τούτου πάμπολλοι εἶναι αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας ἕκαστος ἔμπορος πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς πρὸς τὴν

ἀγορᾶν ἢ πώλησιν τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων· ὁ τρόπος τῆς προβλέψεως τοῦ ἐμπορεύματος, αἱ καταλληλότεραι πρὸς τοῦτο ἀγοραὶ, αἱ ἀγοραὶ τῆς καταναλώσεως, τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν πρόβλεψιν ἢ κατανάλωσιν προσγίνονται, οἱ τελωνιακοὶ δασμοὶ εἰς τὰς διαφόρους Ἐπικρατείας κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν, αἱ διάφοροι συνήθειαι τῶν ἀγορῶν ὡς πρὸς τὴν στάθμισιν, καταμέτρησιν ἢ ἀρίθμησιν τῶν ἐμπορευμάτων, καθόσον ταῦτα πωλοῦνται μικτοβαρῶς (sporcο) ἢ καθαροβαρῶς (netto), αἱ συνήθειαι τῶν διαφόρων ἀγορῶν ὡς πρὸς τὴν ἀποστάθμισιν (tara) τῶν περικαλυμμάτων ἢ δεχείων τῶν ἐμπορευμάτων, ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ ἦναι γνωστὰ εἰς ἕκαστον ἐμπορον· εἰς τὸ παρὸν δὲ μέρος τοῦ Ἐγχειριδίου θέλομεν δώσει τὰς κυριώτερας τῶν πληροφοριῶν τούτων.

*****

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Δημητριακῶν καρπῶν καὶ ὄρυζιου.

§. 126. *Δημητριακοὶ καρποί.*— Ὑπὸ τὴν γενικὴν ταύτην ὀνομασίαν συμπεριλαμβάνονται ὅλοι οἱ σπόροι, οἱ χρησιμεύοντες πρὸς τροφήν τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ζώων· τοιοῦτοι δὲ κυρίως εἶναι ὁ Σίτος, ἡ Κριθή, ἡ Βρίζα (σίκαλη, seigle), ὁ Ἀραβόσιτος, ἡ Βρώμη, καὶ τὸ Καλαμβόκιον.

Α'. ΠΕΡΙ ΣΙΤΟΥ.

§. 127. *Σίτος.*— Ὁ σίτος διὰ τὴν θρεπτικὴν του ιδιότητα καὶ διὰ τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεώς του εἶναι ὁ πρῶτος τῶν δημητριακῶν καρπῶν· ἡ ἐμπορικὴ θέσις αὐτοῦ κανονίζει τὴν τύχην τῶν ἄλλων, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ προσδιορίζεται καθ' ἣν ὁ σίτος ἔχει ἀξίαν ὡς ἐκ τῆς περισσείας ἢ σπανιότητός του. Ὁ σίτος μεταβαλλόμενος εἰς ἄρτον εἶναι ἡ βᾶσις τῆς τροφῆς ὅχι μόνον τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην λαῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου κόσμου.

Ὅθεν τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν πρέπει νὰ ἐξετάζηται καὶ κανονίζηται ὅχι μόνον ὡς πρὸς τὰς ἐσωτερικὰς ἀνάγκας Ἐπικρατείας τινός, ἀλλὰ καὶ ὡς μέσον συναλλαγῆς τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν λαῶν· ὑπ' αὐτὴν τὴν διπλὴν ἔποψιν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο σχετίζεται

μ' ἕλας τὰς θεωρίας τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, καὶ κατὰ τὰ διάφορα οἰκονομικά συστήματα ὑπεβλήθη εἰς διαφόρους Ἐπικρατείας ὑπὸ θεσμοθεσίας ποικίλας καὶ ἀντιθέτους.

§. 128. Θεσμοθεσίαι περὶ σιτηρῶν. — Ὁ σκοπὸς ὄλων τῶν περὶ σιτηρῶν θεσμοθεσιῶν εἶναι βεβαίως νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀφθονίαν καὶ εὐθηνίαν αὐτῶν, ὥστε καὶ ὁ γεωργὸς ν' ἀπολαμβάνῃ τὴν δικαίαν ἀμοιβὴν τῶν κόπων του, καὶ ὁ καταναλωτὴς τεχνίτης διὰ τοῦ ἡμερομισθίου του νὰ δύναται νὰ προμηθεύηται τὴν τροφήν του ἄνευ δυσκολιῶν καὶ ἀνησυχίας. Δυστυχῶς ὅμως ὅλοι οἱ περὶ σιτηρῶν Εὐρωπαϊκοὶ Νόμοι, οἱ μὴ λαβόντες ὡς βάσιν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου, ἐπέφερον ἀποτελέσματα ὅλως ἀντίθετα τῶν προτιθεμένων.

Τινὲς ἐνόμισαν ὡς μέσον κατάλληλον πρὸς ἐμψύχωσιν ἀφθόνου παραγωγῆς καὶ πρὸς διατήρησιν μετρίων τιμῶν, τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν ἀπὸ τὴν Ἐπικράτειαν, ἀλλ' ἡ πείρα ἀπέδειξε πόσον τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον.

Εἰς τὰς ὑπὸ τὸ ἀπαγορευτικὸν τοῦτο σύστημα εὐρισκομένης Ἐπικρατείας, ὅταν ἡ συγκομιδὴ τῶν καρπῶν ᾖ ἀφθονος, αἱ ἀγοραὶ πλημμυροῦν, αἱ τιμαὶ ἀναγκαιῶς ἐκπίπτουν, καὶ ὁ γεωργὸς ζημιούμενος δειλιάζει καὶ μετριάζει τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς του, ἢ σπάνις ἐπομένως διαδέχεται τὴν ἀφθονίαν, αἱ τιμαὶ ὑψοῦνται ὑπεράνω τοῦ ὄρου, τοῦ συμβιβάζομένου μὲ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ μέσα ὄλων τῶν κοινωνικῶν κλάσεων, τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῆς σιτοδείας ἀναφαίνονται φρικαλέα.

Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἐλευθερία ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ὁ γεωργὸς, βέβαιος περὶ τῆς ἐξοδύσεως τῶν καρπῶν του, δὲν φείδεται οὐδὲ κόπων, οὐδὲ χρηματικῶν προκαταβολῶν διὰ νὰ ρίψῃ εἰς τὴν γῆν τὸν σπῆρον, διὰ τὸν καρπὸν τοῦ ὁποίου εἶναι βέβαιος ὅτι δὲν θέλει τῷ λείψῃ ἀγοραστῆς, καὶ ὅτι ἡ τιμὴ του δὲν θέλει ἐξευτελισθῆ πέραν τοῦ δέοντος.

Ἡ ἐλευθερία τῆς ἐξαγωγῆς ποτὲ δὲν εἶναι ἐπίφοβος ὡς δυναμένη δῆθεν νὰ ἐπιφέρῃ ἐσωτερικὴν σιτοδείαν· οἱ ξένοι δὲν θὰ ἔλθωσι ν' ἀγοράσωσι σίτους εἰμὴ ὅπου τοὺς εὐρίσκουν εὐθηνούς. Ἐὰν δὲ αἱ ἀγοραὶ τῶν ἐπιφέρωσι τὴν ἀνατίμησιν αὐτῶν, θέλουν διευθυνθῆ ἀλλοῦ, ὅπου ἡ ἀφθονία τῆς εἰσοδείας διατηρεῖ μετριωτέρας τὰς τιμὰς· θαυμαστὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, ἥτις ἐπιτυχέστερα

παρὰ πᾶσαν θεσμοθεσίαν ἐπιφέρει καθ' ὅλας τὰς ἀγορὰς τὴν ἰσορροπίαν τῶν τιμῶν τῶν ἐμπορευμάτων.

Ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἢ ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ὡσαύτως ἀντίθετοι αἱ διάφοροι περὶ τούτου Εὐρωπαϊκαὶ θεσμοθεσίαι. Τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπῆρξε πάντοτε ἀντικείμενον ζωηρῶν συζητήσεων, καὶ ἐπικρατεῖ ἀκόμη εἰς τὰς περισσοτέρας Εὐρωπαϊκὰς χώρας ζωηρὰ ἢ πάλῃ μεταξὺ τῶν καταναλωτῶν καὶ τῶν παραγωγῶν, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα βεβαίως εἶναι ἀντίθετα· δὲν εἶναι ὁμῶς ἀμφιβολία ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας τῆς εἰσαγωγῆς θέλει ὑπερισχύσει παντοῦ, καθόσον τὰ σωτήρια ἀποτελέσματα τοῦ συστήματος τούτου ἀνεφάνησαν μεγάλη.

Ἡ Ἐπικράτεια, ὅπου ὁ σῖτος εἶναι εὐθηνός, εἴτε ὡς ἐκ τῆς ποσότητός του, εἴτε ὡς ἐκ τῆς εὐθηνίας τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς, π. χ. ἡ Ῥωσσία δὲν ἔχει βεβαίως ἀνάγκην ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων δημητριακῶν καρπῶν, διότι ἡ νενομοθετημένη αὕτη ἀπαγόρευσις θέλει εἶσθαι ἄνευ ἀποτελέσματος. Οἱ ἀπαγορευτικοὶ νόμοι ἔχουν σπουδαῖον ἀποτέλεσμα εἰς τὰς Ἐπικρατείας, ὅπου οἱ δημητριακοὶ καρποὶ εἶναι πάντοτε ἀκριβοὶ, εἴτε διότι δὲν ὑπάρχει ἀναλογία μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων, εἴτε ὡς ἐκ τῶν ὑπερβολικῶν φόρων ἢ τῆς ἀκριβείας τῆς ἐργασίας, καὶ εἰς τὰς Ἐπικρατείας ἐκεῖνας, ὅπου ἡ ἐλευθερία τῆς εἰσαγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς κανονίζεται κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰσοδείας.

Αἱ σιτοδεῖαι δὲν εἶναι παγκόσμιοι· ὅταν Ἐπικρατεία τις ἔχη ἔλλειψιν, ἄλλη ἔχει ἀφθονίαν· διὰ τῆς ἐλευθερίας δὲ τῆς εἰσαγωγῆς πᾶσα Ἐπικράτεια ἀναλόγως τῶν φυσικῶν ἢ τυχαίων αὐτῆς ἀναγκῶν θέλει ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τὴν ἀφθονίαν τῆς ἄλλης Ἐπικρατείας, καὶ οὕτως οἱ λαοὶ δὲν θέλουν ὑποφέρει τὰ φρικαλέα δεινὰ τοῦ λιμοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀφθονίας τοῦ γείτονός των. Ἐὰν δὲ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἐπικρατείας θεωρῆται ὡς ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, καὶ παντοῦ αἱ πεφωτισμένοι Κυβερνήσεις τὴν προστατεύωσι, διατὶ ἡ τόσον δικαία καὶ ἀδιαφιλονείκητος αὕτη ἀρχὴ ν' ἀμφισβητῆται ὅταν πρόκηται περὶ τῶν σχέσεων τῶν διαφόρων γειτονικῶν λαῶν, τῶν διαχωριζομένων μόνον ὑπὸ τινος ποταμοῦ, ὄρους, ἢ χάνδακος; Τὸ γενικὸν συμφέρον τοῦ ἐμπορίου ἀπαιτεῖ ὥστε αἱ τιμαὶ τῶν ἀντικειμέ-

νων τῆς πρώτης ἀνάγκης, καὶ ἀναμφιβόλως οἱ δημητριακοὶ καρποὶ ἀνήκουν εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν, νὰ ἦναι ὅσον τὸ δυνατόν εἰς ἰσοτιμίαν μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν· ἡ σωτήριος αὕτη ἰσορροπία πρέπει νὰ ἦναι ὁ σκοπὸς ὅλων τῶν Κυβερνήσεων, ἄλλως τὰ πλούτη τὰ σχηματιζόμενα διὰ τῶν τελωνιακῶν ἀπαγορευτικῶν νόμων εἶναι πλούτη ἐπίπλαστα.

Ἐνόμισαν τινὲς ὅτι εὐρον τὸν μέσον ὅρον μεταξὺ τῆς ἀπαγορεύσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς εἰσαγωγῆς, καὶ ὅτι συμβιβάζουν καὶ τῶν γεωργῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν τὰ συμφέροντα διὰ τοῦ κλιμακωτοῦ λεγομένου συστήματος. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, ὁ ἐπιβαλλόμενος δασμὸς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν προσδιορίζεται ἀναλόγως τῆς τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου· ὅσον εὐθηνότερος εἶναι ὁ ἐγχώριος σίτος, τοσοῦτον αὐξάνει ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐλαττοῦται ὁ δασμὸς τῆς ἐξαγωγῆς· καὶ καθόσον ἀνατιμᾶται ὁ ἐγχώριος σίτος, κατὰ τοσοῦτον ἐλαττοῦται ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ αὐξάνει ὁ δασμὸς τῆς ἐξαγωγῆς. Κατὰ πόσον τὸ σύστημα τοῦτο νεκρόνει πᾶσαν ἐπιχείρησιν σιτηρῶν, εἶναι εὐχολον νὰ τὸ ἐννοήσωμεν· οὐδεὶς ἔμπορος, ὅσον ἐπιχειρηματίας καὶ ἂν ἦναι, δὲν θέλει ἀποφασίσει νὰ κάμῃ σημαντικὴν εἰσαγωγὴν σίτου εἰς τόπον εὐρισκόμενον ὑπὸ τοιοῦτον σύστημα, διότι θέλει ἔχει πάντοτε τὸν φόβον μήπως ἐλαττωθῇ κατόπιν ὁ δασμὸς καὶ δὲν δυναθῶσι νὰ συναγωνισθῶσιν οἱ σιτοὶ τοῦ μὲ τούς σίτους, τοὺς εἰσαχθησομένους εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλαττώσεως τοῦ δασμοῦ. Διὰ τοῦ τοιούτου τελωνιακοῦ συστήματος ἐμποδίζονται ἐν γένει αἱ παρακαταθῆκαι τῶν ξένων σιτῶν· πόσον δὲ τοῦτο εἶναι ἐπιζήμιον καὶ ὀλέθριον, τὸ ἀπέδειξεν εἰς τὴν Γαλλίαν εὐκρινῶς ἡ παρελθοῦσα ἐποχὴ τῆς σιτοδείας.

Εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας τὸ ἐμπόριον τῶν δημητριακῶν καρπῶν ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τῆς φροντίδος καὶ τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν ἰδιωτῶν· ἡ Ῥώμη εἰς τὰς ὠραίας ἡμέρας τῆς δόξης της κατέκτησε τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν ἀπειρίαν τῶν κατοίκων αὐτῆς τὰ δημητριακὰ προϊόντα τοῦ εὐφόρου τούτου τόπου, καὶ ἐμάχετο ὑπὲρ τῆς Σικελίας διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν μεγάλην ταύτην τῶν σιτηρῶν ἀποθήκην τῶν Ῥωμαίων· σήμερον αἱ πολιτικαὶ μεταξὺ τῶν ἔθνων σχέσεις ἀφίνουσι εἰς τὴν φροντίδα τοῦ εἰρηνικοῦ ἐμπορίου τὴν πρόβλεψιν τῶν ἀναγκαίων διὰ τοὺς λαοὺς σιτηρῶν.

Ἡ αὔξησις καὶ τελειοποιήσις τῆς καλλιεργείας εἰς τὰς περισσοτέρας Εὐρωπαϊκὰς χώρας ἐπέφερε σχεδὸν παντοῦ τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως· ἂν ἐξαιρέσωμεν τὴν Πορτογαλίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Σβειλίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, αἱ λοιπαὶ Εὐρωπαϊκαὶ Ἐπικράτειαι συλλέγουσιν συνήθως δημητριακοὺς καρποὺς ὑπεράνω τῶν ἀναγκῶν τῶν, καὶ εἰς ἔτος γενικῆς ἀφθονίας ὑπολογίζεται τὸ περισσεῦον μετὰ τὴν ἐτήσιον κατανάλωσιν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὑπὲρ τὰ 12 ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα.

Ἡ Βαλτικὴ διὰ τοῦ Δάντζικ, ὁ Εὐξείνος Πόντος διὰ τῆς Ὀδησσοῦ, ὄλαι αἱ παράλιοι πόλεις τῆς Ἀζορικῆς καὶ αἱ Παραδουνάβιοι εἶναι αἱ ἀποθήκαι, εἰς τὰς ὁποίας σήμερον προστρέχει ἡ πεινῶσα ἐνίοτε Εὐρώπη.

§. 129. *Ἀναγκαῖαι εἰς τὸν σιτέμπορον γνώσεις.*—Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ πολλῶν περιστάσεων· ἡ προσεκτικὴ καὶ ἀκριβὴς ἐξέτασις τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν, τῶν ἐπιβρέαζουσῶν τὴν εἰσοδείαν τῶν καρπῶν ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς σπορᾶς τῶν μέχρι τῆς συλλογῆς τῶν, ἡ θετικὴ γνώσις τῶν διαφορῶν ποιότητων τῶν σίτων, ὁ προσδιορισμὸς τοῦ βάρους τῶν καὶ πλῆθος ἄλλα περιστατικὰ πρέπει νὰ προσηλόνωσι καθεκάστην τὴν προσοχὴν τοῦ σιτεμποροῦ καὶ νὰ τὸν ὀδηγῶσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του.

Ὁ ἔμπορος δὲν πρέπει ν' ἀκολουθῆ εἰς τὰς περὶ σιτηρῶν κερδοσκοπίας του τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς ἀφθονίας ἢ ἐλλείψεως τῆς εἰσοδείας τόπου τινός· οἱ ἐπ' αὐτῇ τῇ βάσει κερδοσκοποῦντες ὑποπίπτουν συχνάκις εἰς δυσαρέστους ἀπάτας, διότι πολλάκις ἡ κοινὴ γνώμη μορφοῦται ἐκ διδομένων ἐσφαλμένων καὶ ἀντιθέτων εἰς τὴν πραγματικότητα. Ὁ θέλων νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰ τῆς εἰσοδείας τόπου τινός πρέπει νὰ ἐκτείνῃ τὰς ἐξετάσεις του εἰς μέγαν κύκλον, καὶ δι' ἐκτεταμένης καὶ ἀξιοπίστου ἀλληλογραφίας νὰ πληροφορηθῆ τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς καρποφορίας, διότι ἐὰν περιορίζηται νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως, συχνὰ θέλει εἶσθαι ἀπατημένος, καθόσον ἡ βροχὴ ἢ ἡ ξηρασία, ἥτις καταστρέφει τὴν εἰσοδείαν χώρας τινος, δύναται νὰ ᾔῃαι ὠφέλιμος εἰς τὴν εἰσοδείαν ἄλλης.

Ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἐπιτυχοῦς ἀγορᾶς τοῦ σίτου ἐξαρτᾶται σχεδὸν πάντοτε τὸ κέρδος τοῦ ἀγοραστοῦ· ὅθεν ἡ γνώσις τῶν διαφορῶν ποιο-

τήτων τῶν σίτων εἶναι ὄρος ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τοῦ εἶδους τοῦ ἐμπορίου.

Ἡ καλὴ ποιότης τοῦ σίτου προσδιορίζεται ἐκ τοῦ χρώματος, ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ κόκκου, ἐκ τοῦ βάρους του, τῆς ξηρότητος καὶ καθαριότητός του καὶ ἐκ τῆς γεύσεώς του.

Ἐπάρχει μέγας ἀριθμὸς εἰδῶν σίτου, ἀλλ' ἡ ἐπιστημονικὴ διάκρισις αὐτῶν ἀφορᾷ μᾶλλον τὴν βοτανικὴν παρά τὸ ἐμπόριον.

Ἐμπορικῶς οἱ σίτοι διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, εἰς ἀπαλοὺς καὶ σκληροὺς· ὑποδιαιροῦνται δὲ ὡς ἐκ τοῦ χρώματός των εἰς ξανθοὺς καὶ κοκκίους, ὅσον περισσότερον δὲ κλίνουν πρὸς τὸ ξανθὸν χρῶμα, τόσοι ὑποληπτικώτεροι εἶναι. Τὸ βᾶρος τοῦ σίτου εἶναι οὐσιῶδες προσόν, διότι εἶναι σημεῖον καὶ γνώρισμα τῆς στεγνότητος τοῦ σίτου, ὅσον δὲ περισσότερον βᾶρος εἶναι ὁ σίτος, τόσοι περισσότερον ἐκτιμᾶται· οἱ σκληροὶ σίτοι ζυγίζουσι περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἀπαλοὺς, ἀλλ' ὅμως, ὅταν οὗτοι ἦναι καλῆς ποιότητος, προτιμῶνται διὰ τὸ ποσὸν τοῦ ἐξ αὐτῶν ἐξαγομένου ἀλεύρου. Οἱ Γαλλικοὶ ἐγχώριοι σίτοι πρώτης ποιότητος καὶ καλῆς εἰσοδείας ἔχουσι βᾶρος 78—80 χιλιόγραμμα τὸ ἑκατόλιτρον. Ὁ πολὺπειρος σιτέμπορος, ἅμα θέσῃ τὴν χεῖρά του ἐντὸς σάκκου σίτου, δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὸ βᾶρος αὐτοῦ. Πρὸς ἀκριβῆ γνῶσιν τοῦ βάρους, οἱ Ὀλλανδοὶ πρῶτοι μετεχειρίσθησαν εἶδος πλάστιγγος, διὰ τῆς ὁποίας, σταθμιζομένης μικρᾶς ποσότητος σίτου, προσδιορίζεται τὸ ἀκριβὲς βᾶρος τοῦ μέτρου αὐτοῦ.

Ἡ στεγνότης τοῦ σίτου γνωρίζεται διὰ τῆς ἀφῆς· ὅταν ὁ σίτος ἦναι στεγνός, ἡ χεὶρ εἰσέρχεται εὐκόλως εἰς τὸν σωρὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ σίτος τρέχει τρόπον τινὰ ὡς ῥευστόν· ὅταν ἀπ' ἐναντίας ὁ σίτος ἔχη ὑγρασίαν, ἡ χεὶρ εἰσερχομένη εὐρίσκει δυσκολίαν, ὁ σίτος δὲν ἤγει ὡς ὁ ξηρὸς, ἡ δὲ παλάμη δύναται νὰ συσφίγῃ περισσότερον ποσὸν ὑγροῦ σίτου παρά ξηροῦ.

Ἡ καθαριότης τοῦ σίτου συντελεῖ πολὺ ὡς πρὸς τὴν ποιότητά του καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς τιμῆς του· ὁ καλὸς σίτος δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ καμμίαν ξένην ὕλην, οὔτε ἄχυρον, οὔτε αἶραν, οὔτε μαυράδια, οὔτε κριθὴν, οὔτε χῶμα ἢ κόκκους μαυρισμένους ἀπὸ τερηδόνα (carie). Διάφοροι μηχαναὶ, αἱ ὁποῖαι καθεκάστην τελειοποιοῦνται, χρησιμεύουσι διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὸ κοσκίνισμα τῶν σίτων.

Ὁ σίτος λαμβάνει γεῦσιν ἀηδῆ καὶ δυσάρεστον, ἂν δὲν λάβῃ τὴν προσήκουσαν περιποίησιν, καὶ ἂν τεθῆ εἰς ἀποθήκας ὑγρὰς. Ἐὰν ὁ σίτος μάλιστα ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ὑγρασίαν τινά, καὶ τεθῆ εἰς ἀποθήκας εἰς πλοῖα πρὸς ἀποστολὴν πρὶν στεγνωθῆ ἔντελῶς, ὑπόκειται εἰς τὸ γνωστὸν ἀναιμια ἢ ζύμωσιν, ἧτις εἶναι ἡ τελευταία καὶ ἔντελής καταστροφή αὐτοῦ.

§. 130. Σιτεμπόριον Ὀλλανδῶν. — Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐθεωροῦντι ἄλλοτε ὡς οἱ μεγαλύτεροι σιτεμπόροι· πλούσιοι ὄντες καὶ συγκεντρώνοντες μεγάλα κεφάλαια ἠδύναντο νὰ σχηματίζωσι σημαντικὰς παρακαταθήκας σιτηρῶν εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῶν. Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ὀλλάνδης, κειμένης μεταξύ τῶν ἀρκτικῶν καὶ μεσημβρινῶν Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ ἡ δι' ὄχετῶν καὶ ποταμῶν συγκοινωνία της μετὰ τῶν μεσογειῶν πόλεων ἀνεδείκνυον αὐτὴν κατάλληλον ἀποθήκην σιτηρῶν δι' ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην.

Ἡ ἀνάπτυξις ὅμως τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἠλάττωσεν οὐσιωδῶς τὴν σημαντικότητά τῶν παρακαταθηκῶν τοῦ Ἀμστερδὰμ καὶ Ρότερδαμ, αἵτινες μόνον τοῦτο διατηροῦν πάντοτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος αὐτὸ ἀρκετὴν σημασίαν.

Ἡ Ὀλλάνδα εἶναι τόπος μᾶλλον εἰσαγωγῆς, καὶ διὰ τῆς Βαλτικῆς προμηθεύεται τοὺς ἀναγκαίους πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν της δημητριακοὺς καρπούς. Κατὰ τὴν σημερινὴν δὲ Νομοθεσίαν της οἱ εἰσαγόμενοι σῖτοι ὑποβάλλονται εἰς 50 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου δασμὸν τὸ ἑκατόγλιτρον. Ἡ δὲ ἐξαγωγή εἶναι ἐλευθέρη.

Τὸ Ὀλλανδικὸν μέτρον τοῦ σίτου εἶναι τὸ λάστον. Ἴσον μὲ 30 Γαλλικὰ ἑκατόγλιτρα. Τὸ βάρος του προσδιορίζεται κατὰ Σάκκον τοῦ Ἀμστερδὰμ. εἰς λίτρας Ὀλλανδικὰς· τὰ ἔξοδα προμηθείας, ἐκφορτώσεως, κτλ. ὑπολογίζονται εἰς 50 ἑκατοστὰ Γαλλικὰ τὸ ἑκατόγλιτρον. Ἡ τιμὴ τοῦ σίτου προσδιορίζεται πρὸς τόσα φιορίνια τὸ λάστον, ἀξίζοντα φράγκα $2 \frac{10}{100}$ ἕως $2 \frac{15}{100}$.

§. 131. Σιτεμπόριον Ἀγγλίας. — Ἡ Ἀγγλία ἀποκατέστη ἡ μεγαλύτερα ἀγορὰ τοῦ κόσμου ὡς πρὸς τὰ σιτηρὰ μετὰ τὴν μεταβολὴν τὴν γεγομένην τῷ 1846 εἰς τὴν Νομοθεσίαν αὐτῆς, καθ' ἣν τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν κατέστη ἐλεύθερον κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν.

Ἡ ἐξαγωγή τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν ἤδη ἰσχύουσαν ἐν Ἀγγλίᾳ Νο-

ὄθεσίαν δὲν ὑποβάλλεται εἰς οὐδένα δασμὸν, καὶ εἰς οὐδένα περιορισμὸν.

Ἡ δὲ εἰσαγωγή τοῦ ξένου σίτου, ἀραβοσίτου, κριθῆς, βρώμης, σι-
άλειος καὶ κουκκίων ὑποβάλλεται μόνον εἰς ἑνὸς σελινίου δασμὸν τὸ
κουάρτερ. Τὰ δὲ ἄλευρα ὑποβάλλονται εἰς $4 \frac{1}{2}$ δηνάρια τὸ καντάριον.

Κατὰ τὰς τελευταίας στατιστικὰς πληροφορίας τὸ Ἠνωμένον Βα-
σιλεῖον τῆς Ἀγγλίας παράγει κατὰ μέσον ὄρον,

Σίτον 47 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων

Κριθὴν 27 » »

Βρώμην 68 » »

Ἐκ τῶν ποσῶν δὲ τούτων πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν τὸ $1/6$ διὰ τὴν
σποράν.

Ἡ ἀνθρώπινος κατανάλωσις ὑπολογίζεται εἰς 100 ἑκατομ. ἑκα-
τολλίτρων, ἐξ ὧν τὰ 50 ἑκατομμύρια εἶναι σίτος. Πρὸς διατροφήν δὲ
τῶν ζώων καὶ πρὸς κατασκευὴν πνευμάτων ὑπολογίζεται ὅτι ἐξο-
δεύονται περὶ τὰ 50 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων σιτηρῶν ὥστε ἡ ἐτή-
σιος ἔλλειψις τῆς Ἀγγλίας ὑπολογίζεται περὶ τὰ 20 ἑκατομ. ἑκα-
τολλίτρων δημητριακῶν καρπῶν, τὰ ὅποια ἀναπληροῦν διὰ τῆς εἰσα-
γωγῆς ξένων. Καὶ πραγματικῶς εὐρίσκομεν ὅτι κατὰ μέσον ὄρον ἡ
εἰσαγωγή τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὰ τε-
λευταία δέκα ἔτη εἶναι περὶ τὰ 26 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων κατ' ἔτος.
Ὁ σίτος δὲ καὶ τὰ ἐκ σίτου ἄλευρα ἀποτελοῦν τὸ ἥμισυ τῆς εἰσα-
γωγῆς ταύτης. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ σιτηρὰ πωλοῦνται μὲ τὸ Κουάρ-
τερ (quarter) καὶ βοῦσελ (bushel). Τὸ δὲ βᾶρος τοῦ σίτου προσδιο-
ρίζεται πρὸς τόσας λίτρας τὸ βοῦσελ.

§. 132. Σιτεμπόριον Γαλλίας. — Ἡ Γαλλία ἕνεκα τῆς γεωγρα-
φικῆς τῆς θέσεως προχείρως δύναται νὰ προμηθεύηται τὰ ἀναγκαῖα
σιτηρὰ ἐν περιπτώσει σιτοδείας· τὰ ἀρκτικὰ παράλιά της τὴν θέτουν
εἰς σχέσιν μὲ τὴν Βαλτικὴν, αἱ δὲ μεσημβριναὶ τῆς πόλεις καὶ μάλι-
στα ἡ Μασσαλία τῆ προμηθεύουν τοὺς σίτους τῆς Σικελίας, τῆς Αἴ-
γύπτου, τῆς Τουρκίας καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Ἡ ἐτήσιος παραγωγή τῶν Δημητριακῶν καρπῶν εἰς τὴν Γαλλίαν
ὑπολογίζεται κατὰ μέσον ὄρον εἰς 240 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων, ἐξ ὧν
τὰ 90 ἑκατομ. εἶναι σίτος. Ἀφαιρουμένης δὲ τῆς ἀναγκαίας πρὸς
σποράν ποσότητος μένουσιν διὰ τὴν κατανάλωσιν 197 ἑκατομ. ἑκα-

τολλίτρων, ἐξ ὧν τὰ 67 εἶναι σῖτος. Ὑπολογίζεται δὲ ὅτι μετὰ τὸ 1820 ἡ ἐτήσιος παραγωγή ἐν Γαλλίᾳ ἐδιπλασιάσθη.

Κατὰ τὸ 1846, ὅτε ὑπῆρξε σιτοδεία, τὸ συναχθὲν ποσὸν τοῦ σίτου ἦτον 60 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων, ἐνῶ κατὰ τὸ 1847 ἀνέβη εἰς 97 ἑκατομ. Κατὰ τὸ 1853 ἦτο 63 ἑκατομ. Κατὰ τὸ 1857 ἀνέβη πάλιν εἰς 97 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων, καὶ κατὰ τὸ 1859 εἰς 110 ἑκατομμύρια.

Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν μεγάλων διαφορῶν καὶ ἐλλείψεων τῶν 37, 38 καὶ 47 ἑκατομμυρίων ἑκατολλίτρων μεταξὺ ἔτους ἀφθονίας καὶ ἔτους σιτοδείας, ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἔλλειψις τῆς εἰσοδείας δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀναπληρωθῇ ἐντελῶς διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ξένων σίτων, ἦτι κατὰ τὰ δύο μνημονευθέντα ἔτη τῆς σιτοδείας δὲν ὑπερέβη τὰ 10 ἑκατομ. ἑκατολλίτρων σίτου κατ' ἔτος. Τὸ περιπλέον λοιπὸν τῆς ἐλλείψεως τοῦ σίτου ἐν καιρῷ σιτοδείας ἀναπληροῖ ἐν Γαλλίᾳ ἢ μετὰ τοῦ σίτου ἀνάμιξις ἄλλων δημητριακῶν καρπῶν κατωτέρας ἀξίας.

Ἡ Γαλλία λοιπὸν εἶναι περιοδικῶς τόπος καὶ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς Δημητριακῶν καρπῶν, ἀναλόγως τῆς ἀφθονίας ἢ τῆς ἐλλείψεως τῶν εἰσοδειῶν τῆς.

Ἡ δὲ εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή τῶν σιτηρῶν ἐν Γαλλίᾳ κανονίζεται τελωνιακῶς διὰ τοῦ Νόμου τοῦ 1819 μεταρρυθμισθέντος κατὰ τὸ 1832 καὶ καθιεροῦντος τὸ σύστημα τῆς Κλίμακος.

Ἀλλὰ πολὺς λόγος πρὸ καιροῦ ἐγένετο περὶ μεταβολῆς τοῦ Νόμου τούτου, καθ' ὅσον πάντες ἀνεγνώρισαν τὰ ἐλαττώματα τοῦ κλιμακωτοῦ συστήματος, ὅπερ ἔχει τὸ μέγα ἄτοπον νὰ διακόπτη διὰ τῆς ὑψώσεως τῶν δασμῶν ποτὲ μὲν τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων σίτων, ποτὲ δὲ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐγχωρίων, καὶ οὕτω νὰ παραλύη τὰς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορικὰς σχέσεις κατὰ τε τὴν πώλησιν καὶ τὴν ἀγοράν.

Τῶν δασμῶν τὸ εὐμετάβλητον, τὸ ὁποῖον ἡ Τελωνιακὴ Κλίμαξ καθιεροῖ, ἐπιφέρει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν τε ἀγορασῶν καὶ πωλητῶν τὴν μεγαλητέραν ἀβεβαιότητα ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεών των, καὶ ἐπομένως μεγίστην βλάβην εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας.

Ἡ ἐπιζήμιος αὕτη ἀβεβαιότης ἠνάγκασε τὰς διαφόρους Κυβερνήσεις ἐν καιρῷ σιτοδείας καὶ ὑψώσεως τῶν τιμῶν ν' ἀναστέλλωσι διὰ Διαταγμάτων τὴν ἐνέργειαν τῆς κλίμακος ἐπὶ τινὰ χρόνον, ὅπως τὸ

ἐμπόριον ἀσφαλιζόμενον ὡς πρὸς τὸ μέλλον τῶν ἐπιχειρήσεών του
νεργῆ ἀγορᾶς ξένων σίτων καὶ εἰσάγη αὐτούς.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1847 καὶ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ
1853 ἀνεστάλη ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἐνέργεια τῆς Κλίμακος, ἡ τελευταία δὲ
αὕτη ἀναστολὴ παρστάθη μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1859.

Διὰ δὲ τοῦ Νόμου τῆς 14 Ἰανουαρίου 1860 ἐπετράπη ἡ προσω-
νὴ εἰσαγωγὴ τῶν ξένων σίτων ὅπως ἐξάγονται εἰς ἄλευρα. Κατὰ
τὸν Νόμον αὐτὸν διὰ 100 χιλιόγραμμα εἰσαχθέντος σίτου πρέπει νὰ
ἐξαχθῶσι 90 χιλιόγραμμα ἀλεύρου ἐὰν τὸ κοσκίνισμα ἦναι 10 τοῖς
 $\frac{1}{100}$, 80 δὲ χιλ. ἐὰν τὸ κοσκίνισμα ἦναι 20 τοῖς $\frac{1}{100}$, καὶ 70 χιλ.
ἐὰν τὸ κοσκίνισμα ἦναι 30 τοῖς $\frac{1}{100}$.

Ὁ Νόμος αὐτὸς ἤθελεν ἔχει οὐσιωδέστερα ἀποτελέσματα ὡς πρὸς
τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν, ἐὰν δὲν περιορίζετο ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ἀλεύ-
ρων, τῶν ἀντικαθιστώντων τοὺς εἰσαγομένους σίτους, εἰς μόνους τοὺς
λιμένας τῆς Τελωνιακῆς περιφερείας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ εἰ-
σαγωγὴ τῶν σίτων.

Ἐν τούτοις κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1861 εἰσήχθη εἰς τὸ Νομοθε-
τικὸν σῶμα νέον περὶ τῶν δασμῶν τῶν σιτηρῶν Νομοσχέδιον, ἀνα-
πρέπον τὸ κλιμακωτὸν σύστημα. Κατὰ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ οἱ δα-
σμοὶ τῆς εἰσαγωγῆς προσδιορίζονται ὡς ἐφεξῆς. Οἱ σῖτοι εἰσαγόμενοι
διὰ Γαλλικῶν πλοίων, καὶ προερχόμενοι ἐκ τόπων ἐκτὸς τῆς Εὐρώ-
πης, ἢ ἐξ Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἐξ ὧν καὶ παράγονται, πληρόνουν 50
ἑκατοστὰ τοῦ φρ. τὰ 100 χιλιόγρ. Τὰ ἄλευρα $\frac{75}{100}$. Σῖτοι δὲ ἀλλα-
χθέν προερχόμενοι θέλουν πληρόναι φρ. 1 $\frac{50}{100}$, τὰ δὲ ἄλευρα φρ.
1 $\frac{75}{100}$. Οἱ διὰ ξένων δὲ πλοίων εἰσαγόμενοι σῖτοι ἐξ οἴουδῆποτε
μέρους φρ. 1 $\frac{50}{100}$, τὰ δὲ ἄλευρα φρ. 1 $\frac{75}{100}$. Ἡ Σίκαλη, ὁ Ἀραβόσι-
τος, ἡ Κριθῆ, ἡ Βρώμη, τὰ Ὄσπρια καὶ τὸ Κεχρίον εἰσαγόμενα διὰ
Γαλ. πλοίου, καὶ προερχόμενα ἐκ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς των
θέλουν εἶπαι ἐλεύθερα δασμοῦ, ἄλλως θέλουν πληρόναι φρ. 1 τὰ 100
χιλιόγραμμα. Εἰσαγόμενα δὲ διὰ ξένων πλοίων ἄνευ οὐδεμιᾶς δια-
κρίσεως θέλουν πληρόναι φρ. 1 τὰ 100 χιλιόγραμμα. Τὰ ὀρύζια διὰ
Γαλ. πλοίου θέλουν πληρόναι 50 ἑκατοστὰ τὰ 100 χιλιόγραμμα, διὰ
δὲ ξένου πλοίου φρ. 2. Ἡ δὲ ἐξαγωγὴ ὕλων τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν μέ-
νει ἐλευθέρᾳ δασμοῦ κατὰ τὸ 2^{ον} ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου. Οἱ δὲ ἐξω-
θεν εἰσαγόμενοι σῖτοι καὶ τὰ ἄλευρα δύνανται νὰ ἐναποταμιεύωνται

κατὰ τὰς περὶ ἐναποταμιεύσεως διατάξεις. Ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ εἰρη-
μένου Νομοσχεδίου καταργεῖται ἡ Κλίμαξ καὶ ὕλοι οἱ προηγούμενοι
περὶ σιτηρῶν Τελωνιακοὶ Νόμοι τῆς Γαλλίας.

Ἡ κυριώτερα δὲ ἀγορὰ τῆς Γαλλίας ὡς πρὸς τοὺς ξένους σίτοι
εἶναι ἡ Μασσαλία. Τὸ δὲ ἐν χρήσει μέτρον τῶν σιτηρῶν ἐν Μασσαλί-
ᾳ εἶναι ἡ Κάρικα (charge). 100 Κάρικαι=160 ἑκατόβλιτρα. Ἡ δὲ
τιμὴ προσδιορίζεται ἐπὶ τῆς κάρικας, συγχρόνως δὲ προσδιορίζεται
καὶ τὸ ζύγιον τοῦ πωλουμένου σίτου, δηλαδὴ πωλεῖται πρὸς τόσ
φρ. ἡ κάρικα μὲ προσδιορισμὸν τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου ὅρου το
ζυγίου αὐτῆς, π. χ. ἡ κάρικα θέλει ζυγίζει 127 ἕως 124 χιλιογράμμο
καὶ ὁ μὲν πωλητὴς ὑποχρεοῦται τοιοῦτοτρόπως νὰ παραδώσῃ δι' ἐκό
στην κάρικαν 127 χιλιογράμμο σίτου, ὁ δὲ ἀγοραστὴς δὲν ὑποχρεοῖ
ται νὰ δεχθῇ τὸν σῖτον, ἂν ἡ κάρικα αὐτοῦ ζυγίζῃ ὀλιγώτερον τῷ
124 χιλιογράμμων. Ἐὰν εἰς τὴν παράδοσιν ὑπάρχῃ ὑπερβάλλον βάρ-
ους, τοῦτο εἶναι πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ ἔλλειψι
ἐνός ἢ δύο χιλιογράμμων, ὁ πωλητὴς ἀποζημιώνει ἀναλόγως τῆς ἐλ-
λείψεως τὸν ἀγοραστήν, τὴν δὲ ἔλλειψιν τοῦ τρίτου χιλιογράμμο
τὴν ἀποζημιοῖ διπλασίως. Ἐὰν δὲ ὁ σῖτος ζυγίζῃ ὀλιγώτερον τοῖ
προσδιορισθέντος ἐλαχίστου ὅρου, ὁ ἀγοραστὴς ἢ ἀκυροῖ τὴν ἀγορὰν
ἢ παραλαμβάνει ἀποζημιούμενος διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ζυγίου.

Ἡ παράδοσις τοῦ σίτου γίνεται ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ λιμένος ὅποι
καὶ κοσκινίζεται. Ἐὰν δὲ ὁ ἀγοραστὴς παραλάβῃ ἐκ τοῦ πλοίου, ὁ
πωλητὴς ἀπαλλάττεται τοῦ κοσκινίσματος καὶ παραδίδει μὲ ἐν χι-
λιόγραμμον ὀλιγώτερον τοῦ συμφωνηθέντος ζυγίου, ἀλλ' ἐκπίπτειτα
ἐκ τῆς συμπεφωνημένης τιμῆς τῆς πωλήσεως 70 ἑκατοστὰ δι' ἐκά-
στην κάρικαν.

Τὰ συνήθη ἔξοδα παραδόσεως σίτων ἐν Μασσαλίᾳ ἐπὶ τῆς ὄχθης
εἶναι φράγκα 48 τὰς 100 κάρικας διὰ ἐκφόρτωσιν, μέτρημα, κοσκί-
νισμα καὶ παράδοσιν, προσέτι φρ. 20 τὰς 100 κάρικας διὰ δικαίω-
μα τῆς πύλεως, καὶ $1/2$ τοῖς $0/10$ διὰ μεσιτείαν ἐὰν ἡ πωληθεῖσα πο-
σότης ᾖ ἀξίας φρ. 1200, $1/3$ δὲ τοῖς $0/10$ ἐὰν ἡ πωληθεῖσα πο-
σότης ᾖ ἀξίας ἀνωτέρας τῶν φρ. 1200. Δικαίως δὲ οἱ σιτέμποροι
παραπονοῦνται διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἐξόδων αὐτῶν.

§. 133. Σιτεμπόριον Ἰταλίας.—Ἡ Ἰταλία συγκαταριθμεῖται
μεταξὺ τῶν τόπων τῶν ἐξαγόντων δημητριακοὺς καρπούς. Ἡ Σικε-

λίαν διατηρεῖ ἀκόμη τὴν ἀρχίαν τῆς φήμης διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν σιτηρῶν τῆς, καὶ ἐν γένει ὅλη ἡ Ἰταλία πολλὰ σπανίως λαμβάνει ἀνάγκην ξένων σίτων. Τὸ ἐμπόριον ὅμως τῶν σιτηρῶν διὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τοὺς λιμένας τῆς Λιβόρνου καὶ τῆς Γένοβας ἔλαβε μεγάλην σημασίαν εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις, αἵτινες χρησιμεύουν ὡς παρακαταθήκαι καὶ ἀγοραὶ σίτων δι' ἐξωτερικὰς ἀποστολάς.

Εἰς Λιβόρνον τὸ μέτρον τοῦ σίτου εἶναι ὁ σάκκος, ἡ δὲ τιμὴ του προσδιορίζεται εἰς λίρας Φλωρεντινάς. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐκφορτώσεως καὶ ἐναποταμιεύσεως εἶναι μέτρια. Ἡ πόλις αὕτη ἔχει τὸ πλεονέκτημα τῶν ὑπογειῶν δημοσίων σιταποθηκῶν, αἵτινες χρησιμεύουν ὡς νοσοκομεῖα τῶν ἀσθενῶν σίτων, διότι ἐντὸς αὐτῶν ἐναποτιθέμενοι οἱ βεβλαμμένοι σίτοι διατηροῦνται.

Τὰ ἔξοδα παραλαβῆς καὶ πωλήσεως σίτου εἰς τὴν Λιβόρνον εἶναι τὰ ἑξῆς.

Μετρητικὰ, κοσκινιστικὰ, ἐκφόρτωσις, δικαίωμα πώλεως καὶ λοιπὰ 4 Σολδία ὁ σάκκος· μεσιτικὰ 1 τοῖς ἑκατόν· προμήθεια 2 τοῖς ἑκατόν· προμήθεια ἐγγύης (del credere) 1 τοῖς $\frac{0}{100}$.

Εἰς τὴν Γένοβαν τὰ ἔξοδα ἐκφορτώσεως, μετρήσεως, δασμοῦ πώλεως, ἀδείας καὶ λοιπὰ εἶναι $\frac{1}{4}$ τῆς λίρας τὴν Μίναν, μεσιτικὰ 25 ἑκατοστὰ τὴν Μίναν, προμήθεια πωλήσεως καὶ ἐγγύης $2 \frac{1}{2}$ τοῖς ἑκατόν.

Οἱ σίτοι τῆς Νεαπόλεως, ἦτοι τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, εἶναι ὡραίας ποιότητος. Οἱ καλῆτεροι τούτων εἶναι οἱ γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ρισέ.λαι τῆς Βαρλέτας ἢ Μαμφρεδονίας. Αἱ τῆς Ταράντου εἶναι ὀλίγον κατώτεροι. Οἱ Σίτοι τῶν Ἀβρούζων εἶναι μικτοὶ, σκληροὶ καὶ ἀπαλοί.

Εἰς τὴν Νεάπολιν καὶ Βαρλέταν πωλοῦνται οἱ σίτοι μὲ τὸ Τόμολον. 100 δὲ Τόμολα=55 ἑκατόγλιτρα. Ἡ δὲ τιμὴ των προσδιορίζεται πρὸς τόσα δουκάτα. Τὸ δουκάτον ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. $4 \frac{2}{100}$. Τὸ δὲ ζύγιον τῶν σίτων προσδιορίζεται πρὸς τόσα ρότολα τὸ τόμολον· 100 δὲ ρότολα=89 χιλιόγραμμα.

Κατὰ τὸ 1859 ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς εἰσοδείας ἐπετράπη ἡ εἰσαγωγή τῶν σίτων ἐλευθέρᾳ δασμοῦ, ἡ ἐλευθερία δὲ αὕτη παρέταθη μέχρι τέλους τοῦ 1860· προηγουμένως ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς ἦτο φρ. 10 τὸ καντάρ· τῶν 100 ροτόλων, ἡ δὲ ἐξαγωγή ἦτο

μὲν ἐλευθέρᾳ διὰ πλοίων τῆς Νεαπόλεως, ἀλλὰ διὰ πλοίων ξένων ἐπλήρονα 30 γράνα τὸ καντάριον καὶ ἀκολούθως ἐν δουκάτον.

§. 134. Σιτεμπόριον Ῥωσσίας. — Μεταξὺ τῶν τόπων τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν κατέχει βεβαίως τὴν πρώτην θέσιν ἡ Ῥωσσία. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Ῥωσσία κατὰ τὸ 1792 ἐξησφάλισε διὰ τῶν κατακτήσεών της τὴν ἐλευθερίαν τῆς θαλασσοπλοίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ ἐκυρίευσε τὰς πρὸς τὴν θάλασσαν ταύτην ἀπείρους γεωργησίμους γαίας, οἱ Ἴταλοὶ Οἰκονομολόγοι ἐπρονόησαν τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ὡς πρὸς τὰ σιτηρὰ ἔμελλε ν' ἀποκτήσῃ ὁ τόπος οὗτος, καὶ προῖδον τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἰταλικοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν. Οὐδεὶς τῶντι τόπος δύναται νὰ συναγωνισθῇ μὲ τὴν εὐθηλίαν καὶ ἀφθονίαν τῶν Ῥωσσικῶν σίτων, ἐκ τῶν ὁποίων καθ' ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς σιτοδεΐας τρέφονται οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης.

Δύο εἰδῶν σίτους ἐν γένει παράγει ἡ Ῥωσσία, τοὺς σκληροὺς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ καλλήτεροι εἶναι οἱ τῆς Ἀζοφικῆς, καὶ τοὺς ἀπαλοὺς, ὑποδιαιρουμένους εἰς διαφόρους ποιότητας.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσῃ τις τὸ εἰς τὴν Ῥωσσίαν παραγόμενον ποσὸν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, καὶ αἱ περὶ τούτου στατιστικαὶ βασιζονται μᾶλλον ἐπὶ ὑποθέσεων. Μόνον δὲ περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξαγομένων ἐκτὸς τῆς Ῥωσσίας δημητριακῶν καρπῶν δύναται τις νὰ ἔχη ἀκριβεῖς πληροφορίες.

Ἡ Ῥωσσία ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν σιτηρῶν διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, τὸ ἀρκτικὸν, καὶ τὸ μεσημβρινόν.

Οἱ κυριώτεροι λιμένες τῆς ἐξαγωγῆς εἰς τὴν ἀρκτικὴν Ῥωσσίαν εἶναι ἡ Πετρούπολις, ἡ Ρίγα εἰς τὴν Βαλτικὴν, καὶ ὁ Ἀρχάγγελος εἰς τὴν Λευκὴν θάλασσαν. Ἐκ τῶν λιμένων τούτων κυρίως ἐξάγονται ἡ Σίκαλη, ἡ Κριθὴ καὶ ἡ Βρώμη, ὁ δὲ Σῖτος ἀποτελεῖ μόνον τὸ $\frac{1}{3}$ τῆς ὅλης ἐξαγωγῆς αὐτῶν.

Κατὰ τὰς στατιστικὰς πληροφορίες τῶν 30 τελευταίων ἐτῶν, ἰδοὺ τὰ ἐξαχθέντα ποσὰ ἐκ τῶν ἀρκτικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας.

Ἐκ τῆς Βαλτικῆς ἐξήχθησαν

Σῖτοι ἑκατόβλιτρα	6,400,000	μέσος ἐτήσιος ὄρος	213,000
Σίκαλη	»	»	650,000
Κριθὴ	»	»	230,000
Βρώμη	»	»	266,000

Ἐκ τῆς Λευκῆς δὲ θαλάσσης

Σίτοι ἑκατόλιτρα	1,800,000	»	60,000
Σίκαλη	»	9,200,000	»
Κριθή	»	3,900,000	»
Βρώμη	»	5,600,000	»

Εἰς τὴν Πετρούπολιν, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν Ῥωσίαν, ὁ σίτος πωλεῖται πρὸς τόσα ρούβλια τὸ τζέτθερον (ψάθα), ὅπερ εἰς τὸ ἐμπόριον εἶναι ἴσον μὲ δύο ἑκατόλιτρα, ἂν καὶ περιέχῃ ὀλίγον τι περισσότερον.

Ἡ Μεσημβρινὴ Ῥωσία παράγει μεγαλητέραν ποσότητα δημητριακῶν καρπῶν, καὶ ἐπομένως εἶναι πολὺ σημαντικωτέρα τῆς Ἀρκτικῆς ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν.

Ἡ Ὀδησσὸς ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου, καὶ τὸ Ταγανρόκ, ἡ Βερδιάνσκα καὶ ἡ Μαριανούπολις ἐπὶ τῆς Ἄζοφικῆς εἶναι οἱ κυριώτεροι μεσημβρινοὶ λιμένες τῆς ἐξαγωγῆς. Ἀλλ' ἡ Ὀδησσὸς ἐξάγει περισσοτέρους σίτους παρ' ὅλους τοὺς ἄλλους λιμένας ὁμοῦ. Εἰς τὴν Ὀδησσὸν μεταφέρονται πρὸς ἐξαγωγὴν οἱ σίτοι τῆς Βασαραβίας, τῆς Ποδολίας, τῆς ἐπαρχίας τοῦ Κιόβου καὶ μέρος τῶν τῆς Πολωνίας, ἡ δὲ μεταφορὰ γίνεται ἄχρι τοῦδε δι' ἄμαξων συρομένων ὑπὸ βοῶν, οἵτινες βαδίζουν 12 χιλιόμετρα τὴν ἡμέραν' ἀλλ' ὅταν τελειώσωσιν οἱ σιδηρόδρομοι ἡ μεταφορὰ τῶν δημητριακῶν θέλει λάβει βεβαίως ἄλλην μορφήν.

Οἱ ψηφισθέντες εἰς τὴν Ῥωσίαν σιδηρόδρομοι πρόκειται νὰ συγκεντρωθῶσι καὶ νὰ λήγωσιν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Κριμαϊκῆς Χερσονήσου λιμένα τῆς Θεοδοσίας (Καφᾶ). Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ἀμφίβολον τὸ μέλλον τῆς Ὀδησσοῦ ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν. Ἀλλ' ἡ πόλις αὕτη εἶναι τόσον καλῶς διωργανισμένη διὰ τὴν ἐναποταμίευσιν καὶ ἀποστολὴν τῶν σιτηρῶν, ὥστε δὲν θέλουσιν βραδύνει νὰ ἐννοήσωσιν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συνδέσωσιν αὐτὴν μετὰ τῆς μεγάλης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τῆς Ῥωσίας.

Ὅταν δὲ καὶ οἱ λιμένες τῆς Βαλτικῆς ἐνωθῶσι διὰ τῶν σιδηροδρόμων μετὰ τῶν μεσημβρινῶν σιτοφόρων ἐπαρχιῶν, πιθανῶς θέλουσιν ἀποσύρει μέρος τῆς ἐξωτερικῆς διὰ τοῦ Εὐξείνου ἀποστολῆς, καθόσον διὰ τῆς Βαλτικῆς τὸ ταξείδιον πρὸς τοὺς λιμένας τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἀσυγκρίτως συντομώτερον. Ἀλλὰ περὶ τούτων ὁ μέλλον χρόνος θέλει ἀποφασίσει.

Κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη, ἦτοι ἀπὸ τὰ 1853 μέχρι τῶν 1858,

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ἐκ τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας ἐξήχθησαν 17,900,000 ἑκατόλιτρα σίτου, σημειωτέον ὅμως ὅτι κατὰ τὸ 1855 ἕνεκα τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου εἶχε διακοπῆ ἡ ἐξαγωγή. Ἀπὸ τοῦ 1847 δὲ μέχρι τοῦ 1852 ἐξήχθησαν 37,800,000 ἑκατόλιτρα σίτου, καὶ 4,000,000 ἄλλων σπόρων, ὥστε ὁ μέσος ὄρος τῆς ἐτησίας ἐξαγωγῆς τοῦ σίτου ἦτο 6,300,000 ἑκατολλίτρων. Λαμβάνοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὸν μέσον ὄρον τῆς Ῥωσσικῆς ἐξαγωγῆς μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλευθέρας εἰσαγωγῆς ἐν Ἀγγλίᾳ, εὐρίσκομεν αὐτὸν περὶ τὰ 5,500,000 ἑκατόλιτρα σίτου.

Ἡ ἐξαγωγή εἶναι ἐλευθέρα μὲ τὸν ἐξῆς δασμὸν·

Σίτος πληρόνει τὴν ψάθαν .	Καπίκια ἀργυρᾶ	6 3/4
Σίκαλη . . . . . » .	ὄμ.	3 1/2
Ἀραβόσιτος . . . . . » .	ὄμ.	3
Κριθὴ καὶ Βρώμη . . . . . » .	ὄμ.	3

Εἰς τὴν διὰ θαλάσσης εἰσαγωγὴν πληρόνει

ὁ σίτος	Ρούβλια ἀργυρᾶ	3,	τὴν ψάθαν
ἡ σίκαλη	»	2,	»
ἡ κριθὴ	»	2,	»
ὁ ἀραβόσιτος	»	2,	»
ἡ βρώμη	»	2,	»

Τὰ ἄλευρα ἐξαγόμενα ἢ εἰσαγόμενα πληρόνου τὸ ἥμισυ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων δασμῶν.

Εἰς Ὀδησσὸν τὰ ἐξοδα τῆς προβλέψεως καὶ φορτώσεως τοῦ σίτου εἶναι τὰ ἐξῆς εἰς ἀργυρᾶ Ρούβλια,

Μεσιτεία διὰ τὴν πρόβλεψιν 1/2 τοῖς ἑκατόν.

Δασμὸς τελωνιακὸς, Καπίκια ἀργυρᾶ	6 3/4	τὴν ψάθαν.
Δικαίωμα πόλεως . . . . . »	1 3/7	ὄμ.
Ὅμοιον Λυχείου . . . . . »	2 1/2	ὄμ.
Τελωνιακὴ ἄδεια, χαρτόσημα καὶ λοιπὰ	2	Κ. ἀργ. τὴν ψάθαν.
Μετρητικὰ	1	ὄμ.
Κοσκινιστικὰ	2	ὄμ.
Ἀμαξιάτικα	7 1/2	ὄμ.
Διὰ σάκκους	1 1/2	ὄμ.
Διὰ τὴν μεταφορὰν εἰς τὸ πλοῖον	3	ὄμ.
Προμήθεια 2 τοῖς ἑκατόν.		

Εἰς Ταγανρόκ τὸ κυριώτερον ἔξοδον εἶναι τὸ τῆς εἰς τὸ πλοῖον φορτώσεως τοῦ σίτου, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀκριβείας ἢ εὐθηνίας τῶν ναύλων τῶν πλοιαρίων (λότκων)· τὰ λοιπὰ ἔξοδα εἶναι σχεδὸν ὡς τὰ τῆς Ὀδησοῦ.

§. 135. Σιτεμπόριον Τουρκίας.—Παραδουναβίων Ἡγεμονιῶν καὶ Αἰγύπτου.—Ἡ Τουρκία μετὰ τὰς σημαντικὰς ἀποστολάς, τὰς ὁποίας κατὰ τὸ 1847 ἔκχμεν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔχει δικαίωμα νὰ συγκαταριθμηθῇ μετὰ τῶν τόπων τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν. Ἡ Βάρνα εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἡ Αἶνος εἰς τὴν Θράκην κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑβρου (Μαρίτσα) ποταμοῦ, ἡ Θεσσαλονίκη εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ ὁ Βῶλος εἰς τὴν Θεσσαλίαν εἶναι αἱ κυριώτεραι παράλιοι ἀγοραὶ τῶν σιτηρῶν τῆς Τουρκίας.

Οἱ σίτοι τῆς Τουρκίας εἶναι ἀπα.λοὶ καὶ σκ.ληροί· ἡ ποιότης των εἶναι πολὺ κατωτέρα τῆς τῶν Ῥωσσικῶν, μάλιστα ὡς ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας των. Καλῆτεροι τῶν Τουρκικῶν εἶναι οἱ τῶν παραδουναβίων χωρῶν, ἀφ' ὅπου μάλιστα ἐξάγεται καὶ ὁ τῆς καλητέρας ποιότητος ἀραβόσιτος.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν τὰ ἔξοδα τὰ γινόμενα διὰ τὴν παραλαβὴν καὶ φόρτωσιν τῶν σίτων εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τῆς Τουρκίας· ἐν γένει εἶναι πολὺ μέτρια, καὶ εἰς τοὺς περισσοτέρους λιμένας οἱ πλοίαρχοι χρεωστοῦν κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν νὰ παραλάβωσι διὰ τῶν λέμβων των τὸ φορτίον ἀπὸ τὰς παρὰ τὸν λιμένα ἀποθήκας.

Τὸ μέτρον τῶν σίτων κατὰ τὴν Τουρκίαν ὀνομάζεται κοιλόν· ἀλλ' ἐκάστη σχεδὸν πόλις ἔχει ἴδιον κοιλόν διαφόρου χωρητικότητος.

Ὁ τελωνιακὸς δασμὸς τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν Τουρκίαν εἶναι ὀριστικῶς προσδιωρισμένος ὡς ἑξῆς,

Τὸ ἐσωτερικὸν τελώνιον ἐπὶ τοῦ κοιλοῦ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι, τοῦ Σίτου παράδες 52 1/2, τῆς Σίκαλης π. 21, 25, τοῦ Ἀραβοσίτου π. 25, τῆς Κριθῆς καὶ Βρώμης π. 22.

Τὸ τελώνιον τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ Σίτου εἶναι παρ. 70, τῆς Σίκαλης καὶ Ἀραβοσίτου παρ. 34, τῆς Κριθῆς καὶ Βρώμης παρ. 29.

Οἱ ξένοι σίτοι εἰσαγόμενοι εἰς τὴν Τουρκίαν πληρόνουν 30 παράδ. τὸ κοιλόν.

Αἱ παραδουναβιοὶ Ἡγεμονίαι τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαυίας μὲν 10*.

νον μετὰ τὸ 1830 δυνάμει τῆς μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας Συνθήκης τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐλευθερώθησαν ἀπὸ τὸ μονοπωλεῖον, τὸ ὁποῖον μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχεν ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν τῶν καρπῶν ἡ Κυβέρνησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκτοτε κατὰ συνέπειαν τῆς ἐλευθερίας ταύτης ἡ παραγωγή καὶ ὁ πλοῦτος τῶν Ἡγεμονιῶν τούτων οὐσιωδῶς ἠύξησεν.

Ἡ γῆ τῶν Ἡγεμονιῶν εἶναι εὐφορωτάτη, ἡ δὲ καλλιέργεια καὶ παραγωγή ἠδύνατο νὰ λάβῃ πολὺ μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν ἢ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἤθελον κατασταθῆ εὐκολώτερα καὶ ὀλιγώτερον δαπανηρά.

Τὸ Γαλαζιον λιμὴν τῆς Μολδαυίας καὶ ἡ Βραΐλα λιμὴν τῆς Βλαχίας, ἀμφότεροι ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως, εἶναι οἱ λιμένες δι' ὧν γίνεται ἡ ἐξαγωγή.

Κατὰ τὸ 1847, ἔτος σιτοδείας, ἐξήχθησαν ἐκ τῶν δύο τούτων λιμένων, 1,600,000 ἐκατόλιτρα Σίτου, 2,700,000 ἐκατόλιτρα Ἀραβοσίτου, καὶ 726,000 ἐκατολ. Κριθῆς.

Ἄλλ' ἡ συνήθης ἐτήσιος ἐξαγωγή κατὰ μέσον ὄρον ὑπολογίζεται

Ἐκ μὲν τοῦ Γαλαζίου	Σίτος	500,000	ἐκατόλιτρα
	Ἀραβόσιτος	900,000	»
	Σίκαλη	160,000	»
Ἐκ δὲ τῆς Βραΐλας	Σίτος	750,000	»
	Ἀραβόσιτος	1,200,000	»
	Κριθή	160,000	»

Τὸ μέτρον τοῦ Γαλαζίου εἶναι τὸ κοιλόν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἴσον πρὸς 12 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δὲ τελώνιον ἐξαγωγῆς τοῦ σίτου εἶναι 3 γρόσια Γαλαζίου τὸ κοιλόν, τοῦ δὲ Ἀραβοσίτου παράδες 107 (λογιζομένου τοῦ Ὀλλανδικοῦ φλωρίου πρὸς γρ. Γαλαζίου 31,50). Τὰ δὲ ἔξοδα φορτώσεως λογίζονται συνήθως πρὸς 8 γρόσια Γαλαζίου τὸ κοιλόν.

Τὸ δὲ Κοιλόν Βραΐλας εἶναι ἴσον μὲ 18 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δὲ τελώνιον καὶ τὰ ἔξοδα ὡς τὰ τοῦ Γαλαζίου.

Ἡ Αἴγυπτος, διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν τῆς, ἔχει μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν.

Οἱ Αἰγυπτιακοὶ σῖτοι εἶναι κατώτεροι κατὰ τὴν ποιότητα ὄλων τῶν λοιπῶν σίτων. Οἱ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, πωλούμενοι ἐκ τῶν

εἰσπραττομένων φόρων, εἶναι καλητέρας ποιότητος παρὰ οἱ τῶν ἰδιω-
τῶν διακρίνονται ἐν γένει οἱ Αὔγουπτιακοὶ σῖτοι εἰς τὰς ἐξῆς ποιό-
τητας, εἰς σίτους τῆς Κυβερνήσεως, σίτους τῆς ἄνω Αἰγύπτου, καὶ σί-
τους τῆς κάτω Αἰγύπτου, οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶναι οἱ τῆς κατωτέ-
ρας ποιότητος.

Εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνονται ὑπὸ τὰς ὀνομασίας *Σαῖτιου* καὶ
Βαχέρας.

Ἡ Αἴγυπτος χρεωστεῖ, ὡς εἶναι γνωστὸν, εἰς τοῦ Νείλου τὴν πλημ-
μύραν τὴν εὐφορίαν τῆς. Περὶ τὰ μέσα τοῦ Αὔγουστου μέχρι τοῦ
Νοεμβρίου ἐκχειλίζει ὁ Νεῖλος· ὡς ἐκ τοῦ ὕψους δὲ τῶν ὑδάτων, καὶ
ἐπομένως ὡς ἐκ τῆς μεγαλητέρας ἐκτάσεως τῆς πλημμύρας προβλέ-
πεται ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐφορία τοῦ ἔτους. Τὸ θέρος γίνεται κατὰ
τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουνίου.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶναι ὁ λιμὴν, ἐξ οὗ γίνονται ὅλαι αἱ ἐξαγωγαὶ τῆς
Αἰγύπτου. Ἡ Ἀγγλία λαμβάνει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἀλεξαν-
δρινῆς ἀποστολῆς. Ἰπολογίζεται δὲ εἰς 400,000 Κουαρτάρας κατ' ἔ-
τος σίτου. Οἱ σῖτοι πωλοῦνται ἐν Αἰγύπτῳ μὲ τὸ ἀρδέπι—μὲ 172
λίτρας. Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται εἰς γρόσια ἀγοραῖα (*corrente*).

§. 136. *Σιτεμπόριον Ἰσπανίας*.—Ἡ Ἰσπανία παράγει καλλίστης
ποιότητος σίτους. Αἱ εὐφορώτεραι αὐτῆς ἐπαρχίαι εἶναι ἡ Καστιλλία,
ἡ Ναβάρρα, ἡ Ἀραγὼν, καὶ ἡ Ἐστραμαδοῦρα.

Οἱ Ἰσπανικοὶ σῖτοι εἶναι εὐθηνοὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ἐπαρχιῶν
ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς μεταφορᾶς εἶναι πολὺ δύσκολα ὡς ἐκ τῆς ἐλλεί-
ψεως ὁδῶν, καὶ οὕτως ἢ εἰς τοὺς λιμένας μεταφορὰ τῶν σίτων καθί-
σταται πολυέξοδος. Εἰς τινὰ μέρη πληθύνονται 10 μέχρι 12 φρ. ἀ-
γώγιον δι' ἕκαστον ἑκατόλλιτρον.

Τὸ γενικὸν τελωνιακὸν σύστημα τῆς Ἰσπανίας ὡς πρὸς τὰ σιτηρὰ
εἶναι ἀπαγόρευσις τῆς εἰσαγωγῆς ξένων, καὶ ἐλευθέρᾳ ἐξαγωγῇ τῶν
ἐγχωρίων.

Ἡ εἰσαγωγὴ δὲν ἐπιτρέπεται παρὰ εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις διὰ
Νόμου ῥητοῦ. Κατὰ τὸ 1855 ἐπετράπη τοιαύτη εἰσαγωγὴ, καὶ πα-
ρετάθη μέχρι τοῦ 1858.

Εἰς τὴν Ἰσπανίαν δὲν ὑπάρχει ὁμοίομορφον σύστημα μέτρου διὰ
τὰ σιτηρὰ. Τὸ συνηθέστερον εἶναι ἡ *Φανέγα*, ἀλλὰ σχεδὸν ἑκάστη
πόλις ἔχει ἴδιον μέτρον.

Εἰς τὴν Βαρκελώναν οἱ σῖτοι πωλοῦνται μὲ τὴν Κουαρτέραν, 100 δὲ Κουαρτέραι=71 ἑκατόλλιτρα. Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται εἰς πιατζέτας, 8 πιατζέται ἰσοδυναμοῦν μὲ μίαν λίβραν Καταλάνα, καὶ 15 λίβραι Καταλάνα ἰσοδυναμοῦν μὲ 8 πιάστρας (τάληρα), ὥστε ἡ λίβρα Καταλάνα ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 2,85.

§. 137. Σιτεμπόριον Γερμανίας. — Μετὰ τὴν κατασκευὴν τῶν Γερμανικῶν σιδηροδρόμων τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν εἰς τὴν Γερμανίαν ἔλαβε σημασίαν τινὰ κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον ἐμπόριον ἐπὶ τῶν σιτηρῶν εἶναι τὸ τῆς ἐξαγωγῆς διὰ τῶν λιμένων τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν τῆς Γερμανίας.

Τὸ Ἄμβουϋργον εἶναι ἡ σημαντικωτέρα ἐμπορικὴ παρακαταθήκη τῆς Γερμανίας· ἔνεκα τῶν ποταμῶν καὶ ὄχετῶν, οἵτινες διασταυροῦνται ἐπὶ τῆς πόλεως ταύτης, οἱ σῖτοι διαφόρων Γερμανικῶν τόπων συγκεντροῦνται εἰς τὴν πόλιν αὐτήν. Ὑπολογίζουσι δὲ τὰ διὰ τὴν Ἀγγλίαν στελλόμενα ἐκ τοῦ λιμένος τούτου εἰς 500,000 ἑκατόλλιτρα σίτου, καὶ εἰς 600,000 ἑκατόλλιτρα Κριθῆς, Βρώμης κλ. Οὐδένα δασμὸν πληρόνουσι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ εἰσαγόμενοι εἰς τὸ Ἄμβουϋργον. Πωλοῦνται δὲ πρὸς τόσα ριξτάληρα τὸ λάστον· 1 λάστον=μὲ 32 ἑκατόλλιτρα.

Ἡ Δάντζικ διὰ τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα λαμβάνει τοὺς Σίτους καὶ τὰς Σικάλεις τῆς Πολωνίας· ἀλλ' ἡ κατάβασις αὕτη εἶναι καὶ δύσκολος καὶ βραδεῖα, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ φθάνουσι οἱ σῖτοι ὑγροὶ καὶ βεβλαμμένοι, ἀλλὰ περιποιούμενοι αὐτόθι προσφέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἐξαγόμενον ἀπὸ τὴν Δάντζικ ποσὸν τῶν σιτηρῶν ὑπολογίζεται εἰς 1,500,000 ἑκατόλλιτρα. Τὸ μέτρον εἶναι τὸ λάστον=μὲ 30 ἑκατόλλιτρα. Ἡ τιμὴ του προσδιορίζεται πρὸς τόσα φλωρίνια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 1,25, ἢ πρὸς τόσα τάληρα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 3,75.

Τὸ Στετίνον ἐξάγει διὰ τὴν Ἀγγλίαν περὶ τὰς 600,000 ἑκατολίτρων σιτηρῶν κατ' ἔτος. Τὸ δὲ μέτρον τῆς πόλεως ταύτης εἶναι τὸ λάστον=μὲ 39 $\frac{3}{4}$ ἑκατόλλιτρα. Νόμισμα δὲ τὸ Πρωσσικὸν τάληρον.

§. 138. Σιτεμπόριον τῶν Ἠνωμένων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς. — Ἡ παραγωγὴ τῶν Ἠνωμένων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς αὐξάνει καθ' ὅσον αὐξάνει καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν. Κατὰ τὸ 1855 ὑπελογίσθη ἡ παραγωγὴ τῶν σιτηρῶν ὡς ἐξῆς·

Άραβόσιτος	600,000,000,	Βουσελ
Σίτος	165,000,000,	»
Σίκαλη	14,000,000,	»
Κριθή	6,600,000,	»
Βρώμη	170,000,000,	»
Γεώμηλα και άλλα	120,000,000,	»

Ἡ ἐξαγωγή τῶν σιτηρῶν εἶναι ἐλευθερά. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν ἡ Νομοθεσία πολλάκις μετεβλήθη. Κατὰ τὰς τελευταίας διατάξεις ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι 15 τοῖς $\frac{0}{100}$ ἐπὶ τῆς ἀξίας.

Αἱ κυριώτεραι ἀποστολαὶ εἶναι αἱ διὰ τὴν Ἀγγλίαν εἰς ἀραβοσίτους καὶ ἄλευρα. Κατὰ τὸ 1855—1856 αἱ ἀποστολαὶ αὗται ὑπελογίσθησαν εἰς 2 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων ἀραβοσίτων, καὶ εἰς 1 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύριον Βαρελίων ἀλεύρων. Τὸ Βαρέλιον ζυγίζει 88 χιλιόγραμμα καθαρὰ.

Τὰ σταθμὰ καὶ μέτρα εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ Ἀγγλικά.

Ἡ τιμὴ τοῦ σίτου πρὸς τόσα Δόλαρ τὸ βουσελ. Τὸ βουσελ=35 λίτρας, καὶ ἐπομένως 100 Βουσελ=μὲ 35 ἑκατόλλιτρα. Τὸ Δόλαρ=μὲ φ. 5,15, διαιρεῖται δὲ εἰς ἑκατοστά.

Ἡ Νέα Υόρκη καὶ ἡ Νέα Ὀρλεάνς εἶναι αἱ δύο πόλεις, ἐξ ὧν γίνονται αἱ ἀποστολαί. Αἱ δὲ μεγαλῆτεραι ἀποστολαὶ ἀλεύρων γίνονται διὰ τὰς μεσημβρινὰς χώρας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν Βρασίλιαν.

Μ' ὅλην δὲ τὴν μεγάλην παραγωγὴν τῶν Ἠνωμένων Ἐπικρατειῶν ἡ πείρα ἀποδεικνύει ὅτι ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ τῆς ἀκρίβειας τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῆς μεταφορᾶς, τὸ Κράτος αὐτὸ δὲν δύναται νὰ κάμῃ σημαντικὰς ἀποστολάς σιτηρῶν εἰς τὴν Εὐρώπην, παρὰ εἰς χρόνους σιτοδείας· διότι ἄλλως αἱ τιμαὶ τῶν σίτων εἰς τὴν Νέαν Υόρκην εἶναι συχνάκις ὑψηλότεραι ἀπὸ τὰς τιμὰς τῶν Γαλλικῶν καὶ Ἀγγλικῶν σίτων.

§. 139. Σιτεμπόριον Ἑλλάδος.—Οἱ Ἑλληνικοὶ σῖτοι δὲν ἤρχισαν εἰσέτι νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἡ ἔλλειψις κεφαλαίων καὶ χειρῶν, καὶ ἡ δυσκολία καὶ τὸ πολυέξοδον τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων δημοσίων ὁδῶν ἐμποδίζουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας, τὴν ὁποίαν ἀφ' ἑτέρου καὶ τὸ ἐν ἰσχύϊ φορολογικὸν σύστημα οὐδὲως ἐνθαβρύνει. Περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν παραγομένων ἐν Ἑλλάδι Δημητριακῶν καρπῶν δὲν

ἔχομεν θετικὰς πληροφορίας· κατὰ τὸ 1857 ὑπελογίσθησαν εἰς 13,000,000 κοιλὰ, κατὰ τὸ 1858 δὲ εἰς 8,500,000. Εἰσῆχθησαν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1858 ξένοι δημητριακοὶ καρποὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κοινὰ 690,247, ἀξίας δραχμῶν 3,752,912, ἐξήχθησαν κοιλὰ 332,245 ἀξίας δραχμῶν 1,092,508. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1859 εἰσῆχθησαν κοιλὰ 1,180,000, ἐκτιμηθέντα δρ. 7,226,731, ἐξ ὧν ἦσαν 255,564 ὀκάδες ἀλεύρων, ἐκτιμηθέντων δρ. 128,103, ἐξήχθησαν δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 109,000 κοιλὰ σιτηρῶν καὶ 24,135 ὀκάδ. ἀλεύρων.

Διὰ τοῦ Νόμου τῆς 8 Ἀπριλ. 1843 εἶχον παραδεχθῆ ἔν Ἑλλάδι τὸ κλιμακωτὸν σύστημα ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν. Ἀλλὰ διὰ τοῦ Νόμου τῆς 17 Μαρτίου 1859, καταργηθέντος ὀριστικῶς τοῦ συστήματος τῆς κλίμακος, ἐκανονίσθη πάγιον τέλος ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σίτων δι' ἕκαστον κοιλὸν λεπτὰ 40· τοῦ ἀραβοσίτου καὶ σικάλεως δι' ἕκαστον κοιλὸν λεπτὰ 30· τῆς κριθῆς, καλαμποκίου καὶ βρώμης δι' ἕκαστον κοιλὸν λεπτὰ 20. Τὰ δὲ ἄλευρα τοῦ μὲν σίτου ὑποβάλλονται εἰς λεπτὰ 4 τὴν ὀκάν, ὅλων δὲ τῶν λοιπῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς λεπτὰ 2. Ἡ δὲ ἐξαγωγή τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔμεινεν ἐλευθέρᾳ παντὸς δασμοῦ.

Τὸ ἐμπορικὸν μέτρον τῶν σιτηρῶν ἐν Ἑλλάδι εἶναι τὸ κοιλὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Β'. ΠΕΡΙ ΒΡΙΖΗΣ (seigle σίκαλη).

§. 140. Βρίζα ἢ σίκαλη. — Μετὰ τὸν σίτον ἡ βρίζα χρησιμεύει ὡς τροφή τῶν ἀνθρώπων μάλιστα τῶν κατοικούντων τὰς ἀρκτικὰς χώρας, ὅπου ὁ σίτος εἶναι σπανιώτερος. Εἰς ὅλην τὴν ἀρκτικὴν Εὐρώπην ἰδίως εἰς τὴν Πρωσσίαν καὶ Σβεκίαν οἱ κάτοικοι τρέφονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦτον. Χρησιμεύει ὡσαύτως εἰς τὴν κατασκευὴν ζύθου καὶ ρακίου. Ἡ τιμὴ του εἶναι περίπου 40—50 τοῖς ἑκατὸν κατωτέρα τῆς τοῦ σίτου. Περὶ τοῦ τελωνίου τῆς βρίζης, ἴδε τοὺς προηγουμένους περὶ σιτηρῶν παραγράφους.

Γ'. ΠΕΡΙ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ.

§. 141. Ὁ Ἀραβόσιτος, προῖδν ἄφθονον καὶ θρεπτικώτατον, καλλιεργεῖται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰς ὑγρὰς γαίας· χρησιμεύει δὲ ὡς τροφή τῶν χωρικῶν. Ἡ πρό τινων ἐτῶν σιτοδεία τῶν Ἰρλανδῶν ἀνεβίβασε τὸ προῖδν τοῦτο εἰς μεγάλην ἐμπορικὴν σημασίαν, καὶ ἡ τιμὴ

του κατέστη ἀνωτέρα καὶ αὐτῆς τοῦ σίτου, ἐνῶ συνήθως εἶναι κατὰ τὸ $1/3$ κατωτέρα. Περὶ τοῦ τελωνίου τοῦ ἀραβοσίτου ἴδε τοὺς προηγουμένους περὶ σιτηρῶν παραγράφους.

Δ'. ΠΕΡΙ ΚΡΙΘΗΣ.

§. 142. Ἡ Κριθὴ καλλιεργεῖται εἰς τὰς λεπτὰς γαίας, ὅπου ὁ σίτος δὲν δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ. Ἡ χρῆσις τῆς κριθῆς πρὸς τροφήν τοῦ ἀνθρώπου καθ' ἐκάστην ἐλαττοῦται· μολονότι τὸ ἄλευρον τῆς κριθῆς εἶναι λευκόν, ὁ ἐξ αὐτοῦ ἄρτος εἶναι σκληρός. Οἱ Ὀλλανδοὶ δίδουν εἰς τοὺς ναύτας των ἄρτον κριθινόν δι' οἰκονομίαν, ἀλλὰ μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι εἶναι μέσον προφυλακτικόν κατὰ τοῦ σκουρβούτου.

Εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ μεγαλητέρα ἐξόδευσις τῆς κριθῆς γίνεται διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ζύθου, καὶ διὰ τὴν τροφήν τῶν ἵππων. Οἱ ζυθοποιοὶ ζητοῦν πάντοτε κριθὴν τῆς τελευταίας εἰσοδείας.

Ἡ κριθὴ εἰς τὴν Μασσαλίαν πωλεῖται μὲ σταθμὸν, προσδιοριζομένης τῆς τιμῆς καθ' 100 χιλιόγρ. Ἡ δὲ βρώμη μὲ μέτρον ἴσον μὲ 1, $1/2$ κάρικαν.

Περὶ τοῦ τελωνίου τῆς κριθῆς ἴδε τοὺς προηγουμένους περὶ σιτηρῶν παραγράφους.

Ε'. ΠΕΡΙ ΟΡΥΖΙΟΥ.

§. 143. Ὁρύζιον — Τὸ φυτὸν τοῦτο κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ὁ δὲ καρπὸς ἐχρησίμευσεν ὡς ἡ πρώτη τροφή τῶν λαῶν τῆς Ἀσίας· εἶναι δὲ ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν σταχυοφόρων.

Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐκαλλιέργουν οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὰς ἐκχειρίσεις τοῦ Νείλου τὸ ὄρύζιον, ἐκεῖθεν δ' ἐγένετο γνωστὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἡ καλλιέργειά του ἐνεργήθη μετ' ἐπιτυχίας περὶ τὰς ἄρχας τοῦ Πῶ. Σήμερον ἡ Ἀμερικὴ παράγει τὴν μεγαλητέραν ποσότητα καὶ τὴν καλητέραν ποιότητα τοῦ ὄρυζιου. Τὸ γνωστὸν ὄρύζιον τῆς Καρολίνας εἶναι τὸ καλήτερον· ὁ κόκκος του εἶναι λευκός, διαφανής, γωνιώδης, ἐπιμήκης, ἄοσμος, τινὲς δὲ κόκκοι ἔχουν λεπτὰς παραλλήλους γραμμὰς κοκκίνας καὶ τινες ἔχουν ἀκόμη τὴν φλοῦδάν των.

Τὸ ὄρύζιον τοῦ Πιεμοντίου ἔχει χρῶμα λευκόφαιον, δὲν εἶναι διαφανές, οἱ κόκκοι του εἶναι μὲν χονδρότεροι, ἀλλὰ μικρότεροι τοῦ τῆς Καρολίνας καὶ περιέχει μικροὺς σπόρους ὁμοίους μὲ τὸ κεγχρίον.

ἡ δὲ καλητέρα ποιότης αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα *ρύζιον* γνωστὴ

Τῆς Αἰγύπτου τὸ ῥύζιον εἶναι ἄρκετὰ κατώτερον ἀπὸ τὰ προε-
κτεθέντα· ἡ ἀκαθαρσία εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων ἐλαττωμάτων του
ἔχει χρῶμα κοκκινωπὸν ὡς ἐκ τοῦ χρώματος, μὲ τὸ ὅποιον εἶναι ἀνα-
μεμιγμένον. Εἰς διάφορα μέρη τῆς Τουρκίας, ὡς εἰς τὴν Θεσσαλία
καὶ Ἡπειρον, τὸ ῥύζιον καλλιεργεῖται περὶ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶ
μετ' ἐπιτυχίας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν Φθιώτιδα περὶ τὸν Σπερχεῖον ποταμὸ
υπάρχουν ἄρκετοὶ ῥυζῶνες. Τὰ νοσερὰ ἀποτελέσματα τῆς καλλιεργ-
γείας τοῦ φυτοῦ τούτου ἐμποδίζουν τὴν πρόοδον αὐτῆς· διὰ Νόμο
δὲ εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ προστίμῳ ἡ καλλιέργεια τοῦ ῥυζίου πλη-
σίον τῶν πόλεων.

Τὸ ἄλευρον τοῦ ῥυζίου δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἀρτοποιίαν
διότι δὲν ἔχει τὴν λεγομένην γλοιώδη οὐσίαν. Ἡ χρῆσις τοῦ ῥυζίου
εἶναι ἄγνωστὴ, ἐν γένει δὲ ὅλα τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη τὸ μεταχειρίζονται ὡ
μίαν τῶν κυριωτέρων τροφῶν των. Ἐκ τοῦ ῥυζίου ἐξάγεται δυνα-
τώτατον ῥακίον, τὸ δὲ ἄχυρόν του χρησιμεύει εἰς κατασκευὴν γυναι-
κείων πέλων (καπέλλων).

Εἰς τὴν Ρωσσίαν εἰσαγόμενον τὸ ῥύζιον πληρῶνει Καπ. 60 τι-
ποῦτι, ἡ δὲ ἐξαγωγή του εἶναι ἀτελής.

Εἰς τὴν Τουρκίαν τὸ τῆς Αἰγύπτου ἐξαγόμενον πληρῶνει τὸ κοιλὸ
τῶν 10 ἐκάδ. ἄσπρα 90.

Τὸ τῆς Ἡπείρου. » 75.

Τὸ τῆς Τραπεζοῦντος καὶ Ἀνατολῆς 65.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσαγόμενον τὸ ῥύζιον πληρῶνει 5 λεπτὰ τῆ
ὀκάν.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Χειροτεχνικῶν ὕλων.

Α'. ΠΕΡΙ ΜΑΛΛΙΩΝ (ἐρίων).

§. 144. Τὸ μαλλιον συνίσταται ἀπὸ κλωστὰς βλενωδους οὐ-
σίας εἰς κατάστασιν στερεάν, ἠνωμένας μὲ ἐλαιώδη καὶ σαπωνώδη
τινὰ ὕλην. Ἡ στερεὰ οὐσία δὲν διαλύεται οὔτε εἰς τὸ ψυχρὸν οὔτε εἰς

ὁ θερμὸν ὕδωρ· τὸ δὲ ἐξωτερικῶς σχηματιζόμενον πάχος (Ἑλληνιστὶ *κρούπη*) εἶναι δύο εἰδῶν, μέρος αὐτοῦ διαλύεται εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, καὶ μέρος εἰς τὸ θερμὸν.

Εἰς τὸ κλωνίον τοῦ μαλλίου, λαμβανόμενον μεμονωμένον, δύναται μὲς νὰ παρατηρήσῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ τὰς ἰδιαιτέρας του ιδιότητας, αἵτινες εἶναι ἡ λεπτότης του, τὸ μῆκος του, ἡ εὐκαμψία του καὶ ἡ ἐλαστικότης του· ὡς ἰδιαίτερος χαρακτῆρ τοῦ μαλλίου θεωρεῖται ἂν ᾗναι οὐλον (σγουρὸν), βροστρυχοειδὲς, ἐλικοειδὲς, καὶ ἂν αἱ ἀμπαὶ του ἀναπτύσσωνται σπειροειδῶς ἢ ᾗναι ἴσαι καὶ λεῖαι.

Διὰ τῆς συγκρίσεως καταφαίνεται ἡ λεπτότης τοῦ μαλλίου, καὶ μόνον διὰ τῆς μεγάλης πείρας ἀποκτᾶ τις τὴν ἔξιν τοῦ νὰ διακρίνη κριβῶς τὴν λεπτότητα. Οἱ Εὐρωπαῖοι κατεσκεύασαν ἐργαλεῖα, διὰ τῶν ὁποίων προσδιορίζεται ὁ βαθμὸς τῆς λεπτότητος τοῦ μαλλίου.

Ἡ εὐκαμψία καὶ ἡ ἐλαστικότης τοῦ μαλλίου συνίσταται εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ μεταβάλλῃ τὴν θέσιν του καὶ τὴν μορφήν του χωρὶς ἀποκόπτεται. Ἡ δύναμις του προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἀντιστάσεως, τὴν ὁποίαν προτείνει κατὰ τοῦ προσπαθοῦντος νὰ τὸ κόψῃ. Τὸ χρῶμα εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ἰδιοτήτων τοῦ μαλλίου· προτιμᾶται πάντοτε τὸ λευκόν, διότι εὐκολώτερα καὶ ἐπιτυχέστερα διαφόρως χρωματίζεται διὰ τῆς βαφικῆς, ἐνῶ ὁ χρωματισμὸς τῶν μαύρων, κυτρίων ἢ ξανθῶν μαλλίων ἐπιτυγχάνει δυσκολώτερα.

Τὰ μαλλία εἶναι διαφόρων εἰδῶν· διακρίνονται δὲ κυρίως εἰς *μαλλία κοινὰ*, εἰς *μικτὰ* καὶ εἰς τὰ λεγόμενα *μερινά*. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶδος εἶναι ἡ καλητέρα ποιότης τοῦ μαλλίου, καὶ ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζονται τὰ λεπτότατα μάλλινα ὑφάσματα. Ἐμπορικῶς διακρίνονται τὰ μαλλία εἰς *πλυμένα* καὶ *ἄπλυτα*, καὶ ὑποδιαιροῦνται κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὸ εἶδος τῆς πλύσεώς των εἰς διαφόρους τάξεις· διακρίνονται δὲ καὶ ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς των.

Ἡ χρῆσις τῶν μαλλίων πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων εἶναι πολλὰ ἱερχαία· ἡ ἀφθονία καὶ ἡ εὐθηνία τοῦ βαμβακίου ἐφόβισαν διὰ τινὰ καιρὸν τὴν τύχην τῶν μαλλίων, ἀλλὰ τὸ ἐφευρετικὸν πνεῦμα τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας εὔρε διαφόρους μεθόδους διὰ νὰ ποικίλλῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν κατασκευὴν τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων, ὥστε ἡ ὑπεροχὴ τοῦ μαλλίου ἀνεφάνη, καὶ ἡ νίκη ἔμεινεν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀφ' ὅσας τὰς χώρας, ὕπου τρέφονται ποίμνια, γίνεται ἐξαγωγή

μαλλίων ἡ Ἰσπανία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν μερινῶν. Ὅλαι αἱ Εὐρωπαϊκαὶ χῶραι καθημερινῶς προάγουν τὸ εἶδος τοῦτο, καὶ ἐν γένει ἡ κτηνοτροφία προστατεύεται καὶ πανταχοῦ ἐπισημῶς προοδεύει.

Ἡ κατανάλωσις τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων λαμβάνει καθ' ἑκάστην ἀνάπτυξιν μεγκλητέραν, ὥστε σήμερον ἡ Εὐρώπη δὲν παράγει ἄρκε μαλλία διὰ νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν πολυαριθμῶν ἐργαστησίων τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γερμανίας.

Ἡ Γαλλία μέχρι τινὸς δὲν παρήγε παρά μαλλία κοινὰ ἢ ἡμίλεπ (demi-fines) χρησιμεύοντα διὰ τὰ κατώτερα ὑφάσματα, ἐλάμβανε δὲ ἐκ τῆς Ἰσπανίας τὰ λεπτὰ μαλλία τῶν μερινῶν προβάτων, ὅποια τότε ἡ Ἰσπανία εἶχεν ἀποκλειστικῶς.

Ἡ Πρώτη ἡ Σουηδία κατὰ τὸ 1723, καὶ κατόπιν ἡ Σαξωνία ἐκ πολλῶν θυσιῶν ἐπροσπάθησαν νὰ εἰσάξωσιν εἰς τὰς χώρας των τὴν φυλὴν τῶν μερινῶν προβάτων.

Μετὰ δέκα δὲ ἔτη ὁ Λουδοβίκος 16^{ος} ὡς μεγάλην χάριν ἀπέηλθεν ἐκ τῆς Ἰσπανίας ἐν ποιμνίων μερινῶν ἐκ 200 ζώων· κατόπιν δι' ἄλλων παραχωρήσεων ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Ἰσπανίας καὶ ἄλλα ποιμνία μερινῶν, ἐξ ὧν ἐσχηματίσθη ἡ σημερινὴ φυλὴ τῶν μερινῶν ἐκ τῆς Γαλλίας, τὰ ὅποια σήμερον ὑπολογίζονται εἰς 34—35 ἑκατομμυρίων κεφαλῶν.

Ἡ ποιότης τῶν μερινῶν μαλλίων κατατάσσεται εἰς τρεῖς κατηγορίας

§. 145. *Μαλλία Γερμανίας.* — Μεταξὺ τῶν Γερμανικῶν μαλλίων διακρίνονται τὰ τῆς Σαξωνίας, Μοραβίας, Οὐγγαρίας, Σιλεσίας, Βοεμίας, Βαβαρίας καὶ Πρωσίας, ὅλα πλυμένα ἐπὶ τοῦ ζώου ἢ διὰ ψυχροπλυσίας.

Οἱ Γερμανοὶ κτηνοτρόφοι ἔκαμαν μεγάλας προόδους εἰς τὴν παραγωγήν τῶν μερινῶν καὶ ἡμιμερινῶν ποιμνίων, καὶ τὰ μαλλία ταῦτα ἔχουν εἰς τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν τὰ ἀναγκαῖα προσόντα πρὸς κατασκευὴν τῶν κλητέρων μαλλίνων ὑφασμάτων.

§. 146. *Μαλλία Αὐστραλίας.* — Τὰ μαλλία αὐτὰ ὀνομάζονται εἰς Ἀγγλίαν ἀποικιακά. Πρὸ 30 ἐτῶν μόλις ἦσαν γνωστὰ, ἀλλ' ἤδη ἀποτελοῦν μέγα μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς καταναλώσεως. Κατὰ τὸ 1824 ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον 400 δέματα ἐκ τῶν μαλλίων τούτων, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1859 ὑπελογίσθη ἡ παραγωγή τῶν ἀγγλικῶν

ὄν ἀποικιακῶν μαλλίων εἰς δέματα 320,888, ἀξίας 85 ἑκατομυρίων λιρῶν στερλίνων, ἐξ ὧν 192,847 δέματα ἦσαν τῆς Αὐστρίας, 65,409 τῶν Ἰνδικῶν ἀποικιῶν, καὶ 62,632 τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος.

Ὅλα ταῦτα τὰ μαλλία πωλοῦνται εἰς τὸ Λονδίνον διὰ δημοπρασιῶν γινομένων κατὰ τέσσαρας ὥρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους.

§. 147. *Μαλλία Ῥωσσίας.*—Τὰ Ῥωσσικὰ μαλλία ἐξάγονται ἰσως ἀπὸ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Ῥωσσίας· πλύνονται δὲ εἰς τίτηδες πλυντήρας ἀπὸ τοῦς ἰδιοκτῆτας τῶν ποιμνίων, καὶ συνηθέτερον ἀπὸ τοῦς ἐμπόρους. Ἡ Ὀδησὸς καὶ τὸ Ταγανρόκ εἶναι αἱ σημαντικώτεραι ἀγοραὶ τοῦ εἴδους τούτου.

Ἡ Ῥωσσία ζηλοτυποῦσα τὸ παράδειγμα τῶν γειτόνων τῆς Γερμανίας καταγίνεται πρὸ τινος καιροῦ μετὰ πολλῆς σπουδῆς εἰς τὴν ὁδοδὸν αὐτοῦ τοῦ κλάδου τῆς βιομηχανίας. Εἰς τρία μέρη τῆς Αὐτοκρατορίας ἔκαμον μετ' ἐπιτυχίας δοκίμια νὰ θρέψωσι ποίμνια μενῶν προβάτων, εἰς τὴν Μικρὰν Ῥωσσίαν, εἰς τὰς ἐπαρχίας τὰς ἀπολλούσας τὴν λεγόμενὴν Νέαν Ῥωσσίαν, καὶ εἰς τὰς παραλίους τῆς κλιτικῆς· αἱ δὲ ἀνθρώπιναι προσπάθειαι ὑπερίσχυσαν τῆς δριμύτητος τοῦ κλίματος, καὶ ἡ κτηνοτροφία τῶν ποιμνίων τούτων ἔλαβεν ἀριστὴν ἀνάπτυξιν· εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας μάλιστα ὁ ἀριθμὸς τῶν ποιμνίων αὐξάνει καθημερινῶς, καὶ ἡ ποιότης τῶν μαλλίων βελτιοῦται. Πρὸ 50 περίπου ἐτῶν μετεκομίσθησαν ἐκ τῆς Σαξωνίας τὰ πρῶτα μερινὰ πρόβατα, καὶ σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὴν Χερσῶνα καὶ ἱμαίαν ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον, καὶ ἄλλα τόσα εἰς τὴν Αἰκτερισλάβην.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ῥωσσικῶν μαλλίων ἐξοδεύεται εἰς τὰ χωρία τεχνουργεῖα πρὸς κάτασκευὴν μαλλίνων ὑφασμάτων. Αἱ πεσσότεραι ἐξωτερικαὶ ἀποστολαὶ γίνονται διὰ τὴν Ἀγγλίαν· ἀποπέλλονται δὲ εἰς δέματα συσφιγμένα διὰ τῆς μηχανῆς, ζυγίζοντα ἅσπον πούτις δέκα.

§. 148. *Μαλλία Τουρκίας.*—Εἰς τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Σμύρνη, ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ἡ Ἀδριανούπολις εἶναι ἰσως ἀγοραὶ μαλλίων· ἡ ποιότης τῶν εἶναι ἐκ τῶν κατωτέρων· τὸ κίσειμόν τῶν γίνεται ἀτελῶς, ὥστε ἔχουν χρῶμα γαλακτώδες καὶ ἴσως ὕλας. Τὰ τῆς Ἀδριανουπόλεως εἶναι τὰ καλλήτερα θρεμμένα.

Τὰ τῆς Θεσσαλονίκης εἶναι λεπτότερα καὶ χρησιμεύουν κυρίως δὲ στρώματα, διὰ τὰς φάσ (οὐγίας) τῶν τζοχῶν καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν μαλλίνων χονδρῶν ὑφασμάτων.

Ἡ Βλαχία καὶ ἡ Μολδαυία, τρέφουσαι ὑπὲρ τὰ πέντε ἑκατομμύρια προβάτων, ἐξάγουσιν κατ' ἔτος μεγάλην ποσότητα μαλλίων. Τὰ τὴν καλητέρας ποιότητος εἶναι τὰ τῆς Ἐπαρχίας Ζαλομνίτζας, καὶ τῆς μικρᾶς λεγομένης Βλαχίας, Τσιγάγια καλούμενα. Ἐν γένει τὰ Βλαχικὰ μαλλία εἶναι καλῆς ποιότητος καὶ πωλοῦνται καλῶς πλεονάζοντα· τὸ κούρευμα τῶν προβάτων γίνεται τὸν Μάιον, διὰ δὲ τῆς πλεονασίας ἐκπίπτει τὸ βάρος τῶν μαλλίων 40 τοῖς $\frac{0}{100}$. Τὸ Γαλάζιον καὶ ἡ Βραΐλα εἶναι οἱ λιμένες τῆς ἐξαγωγῆς, ἐξ ὧν κατ' ἔτος ἐξάγονται μαλλία ὑπὲρ τὸ ἓν καὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον ὀκάδων.

Πρωτίστη ποιότητος μαλλίων εἶναι τὸ αἰγόμαλλον (τιφτίκι ἢ φιλλί λεγόμενον)· τὸ μαλλίον τοῦτο κόπτεται ἀπὸ αἰγᾶς μαύρας ἢ ὑπὸ κοκκίνους τῶν πέριξ τῆς Ἀγκύρας τόπων· τὸ διὰ τὰ λεπτὰ ὑφάσματα χρησιμεῖον εἶναι τὸ χνούδιον τῶν αἰγῶν τούτων προσκολλημένον ἐπὶ τοῦ δέρματος κάτωθεν τῶν τριχῶν· ὅταν κουρεύωνται αἱ αἰγᾶς αἰσθάνονται, τὸ μαλλίον τῶν ἐξάγεται εἰς ὀλόκληρα τεμάχια, ὑποκάμισα λεγόμενα, ἢ καθαριότητος αὐτῶν καὶ ἡ λεπτότητος τῶν ἀποτελοῦν τὰ πριετρήματά των. Τὰ τῆς Ἀγκύρας καὶ Σιβηρὶ Ἰσαρίου εἶναι τὰ ὑπολεπτικώτερα· τὰ τῆς Κασταμπολοῦς τιμῶνται 3 ἢ 4 τοῖς $\frac{0}{100}$ ὀλιγότερον. Ἡ ἐτήσιος εἰσοδεία ὑπολογίζεται εἰς 2500 ἕως 3000 δέματα τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀποστέλλεται εἰς Ἀγγλίαν, πωλεῖται δὲ μὲ τὴν ὀκάν, τιμωμένην ἀπὸ Γρ. 17—18 συνήθως.

§. 149. *Μαλλία Ἑλλάδος*.—Ἡ Ἑλλὰς ἐξήγαγε κατὰ τὸ 185 ὑπὲρ τὰς 167,000 ὀκάδας μαλλίων, κατὰ δὲ τὸ 1859 ὀκάδα 199,189 ἀξίας δρ. 218,702· ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς τὴν Αὐστρία ὀκάδ. 53,000, εἰς τὴν Γαλλίαν ὀκάδ. 49,800, εἰς τὴν Ἑπτάνησο 24,900, εἰς τὴν Ἰταλίαν ὀκ. 57,000, εἰς τὴν Τουρκίαν ὀκ. 10,900

§. 150. *Πῶς πρέπει νὰ πλύνωνται, νὰ στεγνώνωνται, καὶ νὰ προφυλάττωνται τὰ μαλλία*.—Ὁ τρόπος τῆς πλύσεως τῶν μαλλίων συντείνει πολὺ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητός των καὶ εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας των. Οἱ Εὐρωπαῖοι ἐτελειοποίησαν τὰ πλυντήριά των, καὶ ἴσως δὲν εἶναι περιττὸν νὰ ἐκθέσωμεν ἐν συνόψει τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου οὗτοι πλύνουν τὰ μαλλία των.

Τὸ πλυντήριον πρέπει νὰ κῆται εἰς τὴν ὄχθην ῥέοντος ὕδατος, ἔχον τὸ ἔδαφος κατωφερές ὀλίγον πρὸς τὸ ὕδωρ καὶ ἐστρωμένον μὲ πλάκας ἢ λίθους. Πρέπει νὰ ἔχη ἐστίαν (γωνιάν) ἓνα μέγαν λέβητα (καζάνι), διάφορα κάνιστρα καὶ ἄλλα ἀγγεῖα. Τὸ ὕδωρ πρέπει νὰ ἦναι καθαρὸν καὶ ὕσον τὸ δυνατόν καλῆς ποιότητος καὶ ἐπιδεκτικὸν σαπωνίου. Ἀφοῦ θερμανθῆ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν λέβητα καὶ φθάσῃ ἢ θερμοκρασία του περὶ τοὺς 40 βαθμοὺς ῤεωμέτρου, γεμίζουσι ἐξ αὐτοῦ διάφορα ἀγγεῖα καὶ ἐντὸς αὐτῶν θέτουσι τὰ μαλλία, καὶ τὰ ἀφίνουν 28 ὥρας· μέρος τοῦ πάχους τῶν μαλλίων διαλύεται εἰς αὐτὸ τὸ πρῶτον ὕδωρ, καὶ σχηματίζει μίαν διάλυσιν σαπωνίου, ἣτις χρησιμεύει ὡς μέσον τῆς περαιτέρω πλύσεως· εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο προσθέτουσι θερμὸν ὕδωρ ὥστε νὰ κατασταθῆ χλιαρὸν, καὶ βουτοῦν ἐκ νέου τὰ μαλλία ἀλλ' εἰς μικρὰ τεμάχια, προσπαθοῦντες νὰ τὰ διαπεράσῃ τὸ ὕδωρ εἰς ὅλα τὰ μέρη. Μετὰ ἡμισεῖαν ὥραν τὰ ἐκβάζουσι ἀπὸ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ τὰ θέτουσι εἰς κάνιστρα διὰ νὰ στραγγίσωσι, καὶ ἔπειτα τὰ πλύνουσι εἰς τὸ ῥέον ψυχρὸν ὕδωρ· παρατηρήθη μάλιστα ὅτι ἂν πλυθῶσι εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, ἀφοῦ ἐντελῶς κρυώσωσι, ἡ βαφή των ἐπιτυγχάνει καλῆτερα· οἱ δὲ πλύσται πρέπει νὰ προσέχωσι νὰ μὴ περιπλέκωσι τὰ μαλλία πλύνοντες αὐτὰ καὶ νὰ τὰ μετακινῶσι μετὰ προσοχῆς. Τοῦ ψυχροῦ ὕδατος τὸ πλύσιμον παύει, ὅταν πλέον τὸ ὕδωρ φεύγῃ καθαρὸν, καὶ τὸ μαλλίον πλὴν ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Ἄρχεται ἀκολούθως ἡ στέννωσις, ἀπλονομένων τῶν μαλλίων ἐπὶ καθάρων πατωμάτων εἰς τὸν ἥλιον. Διὰ τῆς καλῆς πλύσεως τὰ μαλλία χάνουσι 50 ἕως 75 τοῖς $\frac{0}{10}$ ἐκ τοῦ βάρους των.

Ἡ καλὴ διατήρησις τῶν μαλλίων εἰς τὰς ἀποθήκας εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἀντικειμένων τοῦ ἐμπορίου τοῦ εἴδους τούτου· διὰ νὰ προφυλαχθῶσι ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν, πρέπει νὰ ἦναι ὕσον τὸ δυνατόν καλῆτερα σφιγμένα τὰ δέματα. Τὰ μαλλία καταστρέφονται ἀπὸ τὴν βώτριδα, ἣτις εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς των· πολλὰ μέσα μεταχειρίζονται πρὸς προφύλαξιν, ἀλλ' ὅλα ἀτελῆ· τὸ καλῆτερον εἶναι νὰ ἀερίζηται συχνὰ ἡ ἀποθήκη, νὰ ξηβδίζωνται τὰ δέματα, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν τὰ ἔντομα ταῦτα γεννῶνται.

§. 151. *Τελώριον μαλλίων.*—Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ εἰσαγωγή τῶν μαλλίων Ἀνατολῆς, Ῥωσσίας, καὶ κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης τόπων διὰ Γαλλικῶν πλοίων εἰσάγον-

ται άτελώς· δια ξένων δὲ πλοίων εἰσαγόμενα πληρόνου φρ. 3 τι 100 χιλιόγραμμα (1).

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἡ ἐξαγωγή εἶναι άτελής.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ εἰσαγωγή εἶναι άτελής.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσαγόμενα τὰ μαλλία τῶν προβάτων πληρόνου ἄνευ διακρίσεως ποιότητος δρ. 6 τὸ καντάριον, αἱ δὲ τρίχες ἵππων λεπτὰ 35 τὴν ὀκάν, αἱ δὲ τρίχες χοίρων, τράγων κλ. λεπτὰ 6 τὴ ὀκάν. Τὰ δὲ ἐξαγόμενα τῆς Ἑλλάδος, εἴτε πλυμένα εἴτε ἄπλυτα, πληρόνου δρ. 2,20 τὸ καντάριον.

Β'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΞΗΣ.

§. 152. Ἡ Μέταξα εἶναι οὐσία ζωϊκὴ, εἰς σχῆμα κλωστῆς στιλ πνῆς, λεπτοτάτης, στερεᾶς καὶ ἐνταυτῷ ἐλαστικῆς· κατασκευάζεται ἀπὸ ζωύφιον ἐκ τοῦ γένους τῶν χρυσαλίδων, καταγόμενον ἀπὸ τὰς Ἀνατολικὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας. Ἦτο γνωστὴ ἡ βιομηχανία τῆς μετᾶξης κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ προήχθη εἰς βαθμὸν λαμπρότητος κατὰ τὰς Ἰνδικὰς χώρας· εἴκοσι καὶ ἕξ αἰῶνας π. χρ. εἰς τὴν Κίναν ἐκαλλιέργουν τὴν Συκαμινέαν, ὀνομαζομένην Χρυσοῦν δένδρον· ἀπὸ τὴν Κίναν μετεκομίσθη εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν Περσίαν, ἣτις ἐπὶ πολὺν χρόνον διετήρησε τὸ μονοπωλεῖον αὐτοῦ τοῦ εἶδους, πωλοῦσα τὴν μετᾶξαν εἰς τοὺς Φοίνικας, οἵτινες ἦσαν οἱ μόνοι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔμποροι μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως.

Ἐπὶ Ἀυτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ κατὰ πρῶτον δύο Ἕλληνες Μοναχοὶ ἔφερον εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν σπόρον αὐτῶν τῶν ζωύφιων καὶ τὴν μέθοδον τῆς κατασκευῆς τῆς μετᾶξης· ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν διεδόθη ἡ μετᾶξα εἰς τὴν Ἑλλάδα, Ἰσπανίαν, Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν. Ἡ μεταξουργία ἤδη ὡς ἐν τῶν κερδῶν, τὰ ὁποῖα παράγει, λαμβάνει παντοῦ μεγάλην ἀνάπτυξιν· καὶ αὐτὴ ἡ Ῥωσσία μ' ὅλας τὰς δυσκολίας τοῦ κλίματός της προσπαθεῖ νὰ προάξῃ τὴν βιομηχανίαν ταύτην.

Ἐμπορικῶς ἡ μετᾶξα λαμβάνει διαφόρους ὀνομασίας κατὰ τὴν

(1) Ἐπὶ ὅλων τῶν Γαλλικῶν δασμῶν πρέπει νὰ προσθέτης 2/10 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ δασμοῦ εἰσπραττόμενα παρὰ τοῦ τελωνείου δυνάμει τοῦ Νόμου.

προετοιμασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλεται, καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι προσδιωρισμένη· οὕτω π. χ. ὀνομάζεται μέταξα ὡμὴ ἢ ἄβραστος ἢ ἐκ τῶν κουκκουλίων ἀμέσως ἐξαγομένη καὶ μὴ ὑποβαλλομένη εἰς ἄλλην τινὰ προετοιμασίαν. Εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν ὑπάγονται αἱ μέταξαι τῆς Ἀνατολῆς.

Ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς τῶν αἱ μέταξαι ὀνομάζονται τῆς Κίνας, τοῦ Ἰνδοστάν, τῆς Βεγκάλης, τῆς Περσίας, τῆς Τουρκίας καὶ ἰδίως τῆς Προύσης, τῆς Συρίας, τῆς Κρήτης, τῆς Σικελίας, τῆς Νεαπόλεως, τοῦ Πιεμοντίου, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἑλλάδος κλπ.

Ἐμποροῦμεν νὰ διαιρέσωμεν τὰς χώρας, ὅπου ἡ μέταξα γίνεται ἀφορμὴ πλούτου, εἰς τρεῖς κατηγορίας· εἰς χώρας παραγωγῆς μόνον, ὡς ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Ἑλλάς· εἰς χώρας παραγωγῆς καὶ χειροτεχνίας, ὡς ἡ Κίνα, ἡ Ἰνδία, ἡ Περσία, ἡ Τουρκία, ἡ Ἰταλία, ἡ Γαλλία· καὶ εἰς χώρας μόνον χειροτεχνίας μετὰξης, ὡς τὸ Βέλγιον, ἡ Γερμανία, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Ἀγγλία. Ἡ διάκρισις αὕτη καθεκάστην βεβαίως μεταβάλλεται, διότι πᾶσα Ἐπικράτεια, ὡς προείπομεν, προσπαθεῖ διὰ παντοίων μέσων νὰ προάξῃ ἐντὸς αὐτῆς τὸ πολύτιμον τοῦτο προϊόν· αἱ νεώτεροι μάλιστα προσπάθειαι ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ Συκαμινέα δὲν βλαστάνει μόνον εἰς τὴν Μεσημβρίαν.

Πρὸ τινῶν χρόνων ἡ Ἰνδία καὶ ἡ Βεγκάλη ἐθεωροῦντο ὡς αἱ ἐξάγουσαι τὸ μεγαλύτερον ποσὸν τῆς μετὰξης, ἀποστέλλουσαι εἰς τὴν Εὐρώπην 8500 δέματα μετὰξης ἀκατεργάστου.

Ἀλλ' ἡ Κίνα σήμερον διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐμπορικῶν τῆς σχέσεων μὲ τὴν Εὐρώπην, καὶ ἰδίως μὲ τὴν Ἀγγλίαν, ἀποστέλλει πολὺ μεγαλύτεραν ποσότητες. Εἰς τὴν Κίναν ἀνατρέφουν τριῶν εἰδῶν μετὰξοσχώληκας, συλλέγουν δὲ καὶ ἀγρίαν, οὕτως εἶπεν, μέταξαν.

§. 153.—Ἡ Περσικὴ μέταξα καλλιεργεῖται εἰς τὰς παραλίους τῆς Κασπίας Θαλάσσης Ἐπαρχίας· ἡ ποιότης τῆς εἶναι ἀρκετὰ καλὴ, ἀλλ' ἡ κλωστή τῆς ἀνώμαλος. Εἰς τὴν πόλιν Ἀρδεβὲλ γίνεται ἡ μεγαλύτερα παρακαταθήκη καὶ διὰ τῶν Κιρβανίων μετακομίζεται εἰς τὸ Ἀλέπιον, Σμύρνην, καὶ Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς Τραπεζοῦντος· ἡ τῆς καλητέρας ποιότητος λέγεται Σερμιλάπι· τὰ δέματα σχηματίζονται εἰς σχῆμα κυλίνδρων, οἵτινες λέγονται λιουλέδες, καὶ ζυγίζουσιν 28 ἕως 30 ὀκάδ. σύγκεινται δὲ ἐξ 120 δεματίων τριῶν διαφόρων ποιότητων. Τὰ τῆς κατωτέρας ποιότητος Περσικὰ μετὰξια δ-

νομάζονται *άβ.λόκ*, 6 έως 8 τοῖς ἑκατὸν κατωτέρας ἀξίας ἀπὸ τὰ προηγούμενα· ταῦτα χρησιμεύουν διὰ χονδρὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα. Μέγα μέρος τῶν Περσικῶν μεταξίων μεταφέρεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παρὰ τῶν Περσῶν ἐμπόρων, ὅπου πωλοῦνται ἢ μᾶλλον ἀνταλλάσσονται μὲ Ἀγγλικά χειροτεχνήματα, πωλούμενα συνήθως μὲ τὴν ὀκάν, τὸ πλεῖστον δὲ μέρος ἀποστέλλεται εἰς Ἀγγλίαν. Ἡ μεσιτεία πληρόνεται μόνον παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς 2 τοῖς 0/0, πωλεῖται συνήθως ἐλευθέρως δασμοῦ, τὰ ἔξοδα τῆς συσκευῆς (*emballage*) καὶ τῆς μεταφορᾶς εἶναι ἐπίσης εἰς βᾶρος τοῦ ἀγοραστοῦ, συμποσομένα μετὰ τῆς μεσιτείας εἰς 2 1/2 ἕως 3 τοῖς 0/0. Ὁ ἀποτοκισμὸς τῆς πληρωμῆς (*scouto*) γίνεται πρὸς 1, 1/4 τὸν μῆνα. Ἡ ἐκ τῆς Γεωργίας ἐξαγομένη μέταξα εἶναι κατωτέρας ποιότητος καὶ τῆς Περσικῆς· εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πωλεῖται ὡς καὶ ἡ Περσικὴ, ἀλλ' ἡ τιμὴ τῆς εἶναι κατωτέρα 25—30 τοῖς ἑκατόν.

§. 154. *Μέταξα τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας.* Εἰς τὴν Βιθυνίαν, Συρίαν, Παλαιστίνην, Θράκην, Θεσσαλίαν, Κύπρον κτλ ὅπου καλλιεργεῖται ἡ συκαμινέα καὶ οἱ μεταξοσκώληκες, κατεσκευάζετο ἄλλοτε ἀρκετὸν ποσὸν μετᾶξης, ἀλλὰ πρό τινων χρόνων παρητήθησαν κατὰ μέγα μέρος τῆς μεταξοκλωσίας, καὶ ἀποστέλλουν εἰς τὴν Εὐρώπην, κυρίως δὲ εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς Μασσαλίας, τὰ κουκούλια, ὥστε τὸ ἐμπόριον τῆς μετᾶξης ἔλαβεν ὅλως διόλου ἄλλη φάσιν. Εἰς τὴν Συρίαν μόνον καὶ Προῦσαν εἰσήγαγον μεταξοκλωστικὰς μηχανὰς κατὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν μέθοδον, καὶ δι' αὐτῶν κατεργάζονται τὰ κουκούλια καὶ παράγουσι μέταξαν ὁμοίαν σχεδὸν κατὰ τὴν ποιότητα μὲ τὴν Γαλλικὴν. Τὰ διὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ταύτης μεθόδου κατεργαζόμενα μετᾶξια γνωστὰ ἤδη ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Φιλατουῦραι* ἀπεκατέστησαν ἀντικείμενον οὐσιώδους βιομηχανίας εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐπιδεκτικὸν δὲ μεγάλης ἀναπτύξεως. Τοιοῦτοτρόπως σχεδὸν ἐξέλιπον πλέον εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς τὰ παλαιὰ μετᾶξια τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὰς ὀνομασίας *Σελέδες*, *Δεμερδέσια* καὶ *λοιπά*.

§. 155. *Μέταξα Ἑλλάδος.*—Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος παράγεται σποράδην μέταξα, ἰδίως ἡ Λακεδαίμων, ἡ Μεσσηνία, καὶ αἱ νῆσοι Ἄνδρος καὶ Τήνος καλλιεργοῦν μετ' ἐπιτυχίας τὸ προϊόν τοῦτο. Ἡ ποιότης τῆς Ἑλληνικῆς μετᾶξης εἶναι σχεδὸν ὁμοία

μέ την τῆς Τουρκικῆς, ἀλλὰ μέγα μέρος αὐτῆς ἐτελειοποιήθη διὰ τῶν Ἰταλικῶν μηχανῶν, τὰς ὁποίας εὐτυχῶς τῷ 1837 εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ ἐξ Ἠπείρου Κ. Δουρούτης. Μεταξουργεῖα τοιαῦτα κατὰ τὸν Ἰταλικὸν τρόπον ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς Ἀθήνας, τὴν Μεσσηνίαν, Πειραιᾶ, καὶ Ἄνδρον, τὰ πλεῖστα δὲ ἀτμομηχανῶν κινούμενα· καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λακεδαίμονος οἱ κάτοικοι κατὰ τὸν Ἰταλικὸν τρόπον ἤδη ἐξάγουσι τὴν μέταξάν των, ἀπομιμηθέντες τὰς παρὰ τοῦ Κ. Δουρούτη εἰσαχθείσας μηχανὰς καὶ διδαχθέντες τὴν Ἰταλικὴν μέθοδον παρὰ τῶν τεχνιτῶν, τοὺς ὁποίους ὁ αὐτὸς ἐξ Ἰταλίας προσεκάλεσεν.

Ἐν γένει ὅμως καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ κατεργασία τῆς μετάξης ἡλαττώθη οὐσιωδῶς, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐρίσκουν συμφερωτέραν τὴν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀποστολὴν τῶν Ἑλληνικῶν κουκουλιῶν παρὰ τὴν αὐτόθι κατασκευὴν τῆς μετάξης.

Ἡ ἐπισκῆψασα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀσθένεια τῶν μεταξοσκωλήκων ἠλάττωσε σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν παραγωγὴν τῆς μετάξης, καὶ ἐπομένως ἐπέφερε περισπασμὸν εἰς τὰς τιμὰς τοῦ εἶδους τούτου. Ἡ μυστηριώδης αὕτη ἀσθένεια ἃς ἐλπίζομεν ὅτι θὰ παύσῃ μίαν ἡμέραν, καὶ τότε ἡ παραγωγὴ καὶ αἱ τιμαὶ θέλουν ἐπανέλθει ἀναμφιβόλως εἰς τὴν προτέραν θέσιν των.

Κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἐξήχθησαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος 11,805 ὀκάδ. μετάξης ἐκτιμηθῆσαι ἀντὶ δρ. 515,605, κατὰ τὸ 1859 ἐξήχθησαν μόνον 7,707 ὀκάδ. ἐκτιμηθῆσαι ἀντὶ δρ. 709,960. Κουκούλια δὲ ἐξήχθησαν κατὰ τὸ 1859 ὀκάδ. 75,292 ἐκτιμηθῆσαι διὰ δρ. 1,872,459. Ὁ δὲ ἔγγειος φόρος τῶν κουκουλιῶν κατὰ τὸ 1859 ἐνοικιάσθη διὰ δρ. 301,514 ἐνῶ κατὰ τὸ 1857 καὶ 1856 τὸ ἐνοίκιον ἀνέβη εἰς δραχμὰς 829,960. — Ἐξαγομένη τῆς Ἑλλάδος ἡ μέταξα δὲν πληρῶνει δασμὸν, ἀλλ' ὁ κουκουλόσπορος πληρῶνει λεπτόν 1 $\frac{1}{2}$ τὸ δράμι, τὰ δὲ κουκούλια λεπτὰ 45 τὴν ὀκάν, τῷ δὲ 1867 θὰ μείνωσιν ἀτελεῖ ἑλαττουμένου μέχρις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ δασμοῦ των.

§. 156. Ὑγρασία μετάξης. — Ἡ μέταξα ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς τῆς ιδιότητος ἀπορροφᾷ εὐκόλως τὴν ὑγρασίαν, ὅθεν λαμβάνει βᾶρος μεγαλύτερον πρὸς ἀποφυγὴν ἀπάτης εἰς τὰς μεταξουργικὰς πύλεις κατεσκευάσασαν μηχανὰς, διὰ τῶν ὁποίων θερμαινομένη ἡ μέταξα ἀποπέμπει ὅλην τὴν ὑγρασίαν τῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ζυγίζεται.

§. 157. *Τελώνιον μετάξης.* Εἰς τὴν Γαλλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Ῥωσσίαν ἢ μεταξὰ εἰσάγεται ἀτελῶς.

Γ'. ΠΕΡΙ ΒΑΜΒΑΚΙΟΥ.

§. 158. *Τὸ βαμβάκιον* εἶναι προϊόν φυτοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα. Τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τινα μὲν κλίματα σχηματίζεται εἰς δένδρον, τοῦ ὁποῖου ἡ ἡλικία φθάνει μέχρι τοῦ δεκάτου ἔτους, εἰς τινα δὲ εἶναι θάμνος προαγόμενος ἐτησίως διὰ τῆς σποράς· ὁ θάμνος οὗτος εἶναι ὁ εἰς ἡμᾶς γνωστός, καλλιεργούμενος εἰς τὴν Αἴγυπτον, Συρίαν, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Τουρκίαν· ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ βαμβακίου ἡ Ἀμερικὴ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, καλλιεργοῦσα τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις τῆς μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας· τὸ βαμβάκιον κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν βιομηχανικῶν ὑλῶν· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἡ βαμβακοχειροτεχνία ἀνεπτύχθη οὐσιωδῶς μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, τεραστίᾳ εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἡ κατανάλωσις αὐτοῦ τοῦ εἶδους καὶ μέγιστος ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς αὐτὴν ἐνασχολουμένων ἐργατῶν. Τὴν ἀπαραδειγματίστον αὐτὴν ἐπιτυχίαν του χρεωστεῖ τὸ βαμβάκιον εἰς τὴν ἀφθονίαν τῆς παραγωγῆς του καὶ ἐπομένως εἰς τὴν εὐθηνίαν του καὶ εἰς τὴν εὐκολίαν τοῦ πλυσίματος καὶ τῆς ὑφάνσεώς του, οὕτως ἀντικατέστησε κατὰ μέγα μέρος τὸ λινὸν καὶ κανάβιον καὶ συνεπλήχθη εἰς τὰ μεταξωτὰ καὶ μάλλινα ὑφάσματα.

Ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν του ἀξίαν τὸ βαμβάκιον ἀποτελεῖ σήμερον τὸ ἥμισυ ὅλου τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς· ἡ δὲ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς τοῦ βαμβακίου διήγειρε τὴν εὐφυίαν τῶν Ἀγγλῶν μηχανικῶν καὶ ἐπέφερε τὰς ἐξόχους μηχανικὰς ἐφευρέσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἀγγλία ἀποκατέστη τὸ βιομηχανικώτερον ἔθνος τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀξία τοῦ βαμβακίου, τοῦ κατ' ἔτος τιθεμένου εἰς τὴν ἐμπορικὴν κυκλοφορίαν, ὑπολογίζεται 4 διλιουνίων φράγκων.

Ἐμπορικῶς τὸ βαμβάκιον διαίρεται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, ἧτοι εἰς τὴν *μακρόκλωνον* (*longue-soie*) καὶ εἰς *κορτόκλωνον* (*courte-soie*). Μέρος τῶν Ἀμερικανικῶν βαμβακίων εἶναι τῆς πρώτης κατηγορίας· ὑπερέχει δὲ αὐτῶν τὸ τῆς Γεωργίας, τὸ ὁποῖον δια-

κρίνεται ὡς ἐκ τῆς λεπτότητος, δυνάμεως, καθαριότητος, καὶ μήκουσ τῆς κλωστῆς.

Τὰ τῆς Αἰγύπτου, *Jumel* ἢ *Μακὼ* λεγόμενα, προέρχονται ἀπὸ σπόρους μακροκλώνων βαμβακίων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλλιεργείας τῶν ἐπαρουσίασαν ποιότητα ἐξάλισιον, ἀλλὰ κατόπιν τὰ προτερήματά τῶν ἐσμικρύνθησαν, καὶ αἱ καλαὶ μερίδες αὐτῶν κατέστησαν σπάνιαι.

Κοντόκλωνα βαμβάκια εἶναι τὰ τῆς Νέας Ὀρλεάνς, τῆς Λουιζιάνης, Καρολίνας καὶ Φλωρίδος, τῶν Ἰνδιῶν ὁμοίως τὰ βαμβάκια εἶναι κατωτέρας ποιότητος, γνωστὰ ὑπὸ τὰς ὀνομασίας *Βεγκάλης*, *Σουράτας*, *Μαδρᾶς*.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν βαμβακίων τὰ τῆς Ἀνατολῆς εἶναι τὰ τῆς καλητέρας ποιότητος, καὶ ἐξ αὐτῶν προτιμῶνται τὰ κατὰ τὴν μικρὰν Ἀσίαν, τῆς Σόμας, *Κιρκαγάτζι*, *Κασσαμπᾶ*. Ἡ ἐτήσιος εἰσοδεία τῶν βαμβακίων τῆς Ἀνατολῆς ὑπολογίζεται συνήθως εἰς 25—30 χιλιάδων δέματα, περιέχοντα ἕκαστον 2 1/2—3 καντάρια· τὰ δύο τρίτα ἐξ αὐτῶν πωλοῦνται εἰς Σμύρνην, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ῥωσίαν, Γαλλίαν, Αὐστρίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ὀλίγη ποσότης καταναλίσκεται εἰς τὰ νεωστὶ συστηθέντα ἐγχώρια βιομηχανικὰ καταστήματα τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τιμὴ τῶν βαμβακίων προσδιορίζεται κατὰ καντάρια· ἡ ἐποχὴ τῆς εἰσοδείας τῶν ἀρχεται ἀπὸ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον.

Τὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τὰ ὁποῖα συλλέγονται κατὰ τὸν Αὐγούστον, τιμῶνται πάντοτε 4—6 τοῖς 0/0 ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰ προηγούμενα. Ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι ἡ κυριώτερα ἀγορὰ αὐτῶν.

Ἡ λευκότης τοῦ χρώματος δὲν εἶναι τὸ κυριώτερον προτέρημα τῶν βαμβακίων· τὰ καλὰ Ἀμερικανικὰ βαμβάκια ἔχουν χρῶμα βουτυρώδες, καὶ τὸ χρῶμα τοῦτο θεωρεῖται ὡς σημεῖον τῆς καταλλήλου ὀριμάνσεως τοῦ καρποῦ, καὶ ἐπομένως τῆς λεπτότητος καὶ δυνάμεως τοῦ βαμβακίου.

Μὴ δυνάμενοι νὰ ἐμβῶμεν εἰς ἀκριβεῖς στατιστικὰς πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν καὶ κατανάλωσιν τοῦ βαμβακίου, περιορίζομεθα εἰς τὰς ἐξῆς σημειώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων καταδεικνύεται πόσον οὐσιῶδες βιομηχανικὸν ἀντικείμενον κατέστη ἡ ὕλη αὕτη, καὶ πόσῃν σπουδαιότητι παρουσιάζουν αἱ τελευταῖαι πολιτικαὶ ἀνωμαλῖαι τῆς Ἀμερικῆς ὡς πρὸς τὴν βιομηχανικὴν ζωὴν τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν

δ' ἐκεῖ ἐμφύλιος πόλεμος καταστρέψῃ διὰ τινὰ καιρὸν τὴν παραγωγὴν τοῦ βαμβακίου. Κατὰ τὸ 1857 ἡ κατανάλωσις τοῦ βαμβακίου ὑπελογίσθη εἰς δέματα 3,696,000, ἐκ τῶν ἐποίων.

Ἡ Ἀγγλία κατηνάλωσε δέμ.	1,960,000
Ἡ Γαλλία	384,000
Ἡ λοιπὴ Εὐρώπη	650,000
Αἱ Ἕνωμ. Ἐπαρχ. τῆς Ἀμερικῆς	702,000

Κατὰ τὸ 1850 ἡ εἰς τὴν Εὐρώπην κατανάλωσις εἶχεν ὑπολογισθῆ εἰς δεμ. 2,429,000, βάρους χιλιογράμμων 424,864,000.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξήγαγον·

Αἱ Ἕνωμέναι Ἐπαρχίαι τῆς Ἀμερικῆς δέμ.	1,682,000
Ἡ Βρασιλία	203,000
Αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαι	34,000
Αἱ Μεγάλαι Ἰνδίαι	314,000
Ἡ Αἴγυπτος	196,000

§. 159. *Τελώνιον βαμβακίου.* — Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ εἰσαγωγὴ τῶν βαμβακίων μετὰ Γαλλικὸν πλοῖον εἶναι ἀτελής· μετὰ ξένον πληρῶναι φρ. 3 τὰ $\frac{0}{100}$ χιλιογράμματα. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ εἰσαγωγὴ εἶναι ἀτελής. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὁμοίως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἶναι ἀτελής ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ βαμβακίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ἐλαίων καὶ ἐλαιοσπόρων.

Α'. ΠΕΡΙ ΕΛΑΙΩΝ.

§. 160. *Περὶ ἐλαίων ἐν γένει.*—Τὰ ἔλαια ἐπιστημονικῶς διακρίνονται εἰς στερεὰ ἢ θερμὰ ἔλαια καὶ εἰς πτητικά· τὰ τελευταῖα ταῦτα ἐξατμίζονται ἐντελῶς εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ὁποῖος δῆποτε βαθμὸς ψύχους δὲν τὰ μεταβάλλει εἰς στερεάν κατάστασιν· ἀπ' ἐναντίας τὰ στερεὰ λεγόμενα ἔλαια εἰς θερμοκρασίαν πλησιάζουσιν τὸ 0 πήγνυνται, ἐκτιθέμενα δὲ εἰς τὸν ἀέρα ὑποφέρουν μεταβολὴν τινὰ, ἣτις ὀνομάζεται *ταγγίασις*· ἐκτὸς τοῦ ἀέρος καὶ τὸ φῶς συντείνει πολὺ εἰς τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην, καὶ διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ φυλάττωνται τὰ ἔλαια εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια. Ἡ ταγγίασις ἀναφαίνεται ἀμέσως ἐκ

τῆς μεταβολῆς τοῦ χρώματος τοῦ ἐλαίου, ἐκ λευκῆς τινὸς ὑποστάθ-
μης καὶ ἐκ τῆς ἀηδοῦς ὀσμῆς καὶ γεύσεως, χαρακτηρίζουσης τὸ ἔ-
λαιον ὡς ταγγόν.

Ὅλα τὰ ἔλαια εἶναι ἐλαφρότερα τοῦ ὕδατος καὶ ἐπιπλέουν αὐτοῦ·
εἶναι παχέα εἰς τὴν ἀφήν, καὶ ἔχουν γεῦσιν καὶ ἄρωμα διάφορον
κατὰ τὸ εἶδος των καὶ τὴν κατασκευὴν των. Τὰ ἔλαια ἀπέκτησαν
δικαίως μεγάλην ἐμπορικὴν σημασίαν ὡς ἐκ τῶν πολυειδῶν χρήσεων,
εἰς τὰς ὁποίας ὑποβάλλονται· αὐτὰ χρησιμεύουν ὡς τροφή τῶν ἀν-
θρώπων, ὡς ἡ κυριώτερα οὐσία εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σαπωνίων,
πρὸς φωτισμὸν κτλ.

Διακρίνονται δὲ τὰ ἔλαια εἰς *ἔλαια ἐλαίας*, εἰς *ἔλαια σπόρων*
καὶ εἰς *ἔλαια ζωτικά*.

§. 161. *Ἐλαιόλαδον*. Ἡ ἐλαία, ἡ θυγάτηρ αὕτη τῆς Ἀττικῆς,
ἐπολιτογραφήθη ἤδη πρὸ αἰῶνων εἰς ὅλην τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἡπειρον,
ὅπου μετ' ἐπιτυχίας καλλιεργεῖται, κατέχουσα τὴν τρίτην θέσιν μετὰ
τὰ σιτηρὰ καὶ τὴν ἄμπελον. Εἶναι φυτὸν ἐν γένει τῶν εὐκράτων κλι-
μάτων, ἐκτὸς δὲ τῆς θερμοκρασίας καὶ ἡ γειτονία τῆς θαλάσσης φαί-
νεται ὅτι συμβάλλει πολὺ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς βλαστήσεως τῆς
ἐλαίας, ἥτις παρατηρήθη ἐν γένει ὅτι δὲν ἀπαντᾶται εἴκοσι λεύγας
μακρὰν τῶν παραλίων. Ἡ ἐποχὴ τῆς εἰσοδείας τῶν ἐλαιῶν εἶναι συ-
νήθως ὁ Δεκέμβριος καὶ ὁ Ἰανουάριος.

Εἰς ὅλα τὰ παράλια τῆς Μεσογείου ἀπαντᾶται τὸ ἀειθαλὲς αὐτὸ
δένδρον. Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἢ Βαρκελόνη καὶ τὸ Γιβραλτάρ, εἰς τὴν
Γαλλίαν ἢ Προβηγγία, εἰς τὴν Ἰταλίαν ἢ Λοῦκκα, ἢ Τοσκάνα, ἢ Παπ-
πική Ἐπικράτεια, ἢ Νεάπολις, ἢ Σικελία, καὶ προσέτι αἱ Ἰόνιοι Νῆ-
σοι, ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ παράλια, ἢ Θεσσαλία, ἢ μικρὰ Ἀσία, τὸ Τού-
νεζι, ἢ Ἀλγερία, τὸ Μαρόκον, καὶ αἱ μεγαλήτεροι νῆσοι τοῦ Ἀρχι-
πελάγους εἶναι σήμερον αἱ κυριώτεροι χῶραι, ὅπου καλλιεργεῖται τὸ
φυτὸν τοῦτο καὶ κατασκευάζονται ἐλαιόλαδα.

§. 162. *Κατασκευὴ τοῦ ἐλαιολάδου*.—Ἰσως ἦτον ἀναγκαῖον νὰ
ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τὰ καταλληλότερα μέσα πρὸς ἐξαγωγὴν κα-
λῆς ποιότητος ἐλαίου, διότι ἡ ἀτέλεια τῆς πρὸς τοῦτο μεθόδου ἀπο-
καθιστᾷ τὰ Ἑλληνικὰ ἔλαια πολὺ κατώτερα τῶν τῆς Εὐρώπης· ἀλλὰ
περιοριζόμεθα νὰ σημειώσωμεν μόνον, ὅτι ἡ συλλογὴ τῶν ἐλαιῶν πρέ-
πει νὰ γίνηται κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν πλησιάζει ἡ ἐντελής ὥρι-

μανσίς των· και ὅτι πρὸ τῆς ἐκθλίψεώς των πρέπει ν' ἀφίνωνται ἡμέρας τινάς, αἱ δὲ σσηπιῦται ν' ἀποβάλλωνται. Τὰ καθαρὰ και καλόγευστα ἔλαια εἶναι τὰ ἐξαγόμενα ἐκ τῆς πρώτης πίεσεως ὠρίμωι ἐλαιῶν· μετὰ τὴν πρώτην ἐξαγωγήν, πιέζεται ἐκ νέου ἡ μένουσα ὕλη βρεχομένη μὲ βραστὸν ὕδωρ, και ἐξέρχεται ἔλαιον κατωτέρας ποιότητός. Ἡ δύναμις τῶν πιεστηρίων μηχανῶν και ἡ διασκευὴ αὐτῶν συντείνουν πολὺ εἰς τὴν ποσότητα, καθαριότητα και καλὴν ποιότητα τοῦ ἐξαγομένου ἐλαίου.

§. 163. *Εἶδη ἐλαιολάδωρ.*—Τὰ ἐλαιολάδα διακρίνονται κυρίως εἰς ἔλαια *λεπτὰ ἢ φαγώσιμα*, εἰς ἀποκατασταλαγμένα, (*lampante*), και εἰς ἔλαια *βιομηχανικά*. Τὰ τῆς Προβηγκίας, τῆς Τοσκάνης, μέρος τῶν τῆς Νεαπόλεως εἶναι φαγώσιμα, και ἀποστέλλονται εἰς Τεργέστην, Βενετίαν, Γαλλίαν, ἀρκτικὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, και εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Ἀποκατασταλαγμένα ὀνομάζονται ὅσα ἐκαθαρίσθησαν διὰ τῆς κατασταλάξεως τῶν ξένων ὑλῶν, διαμείναντα διὰ τινὰς μῆνας εἰς τὰ δοχεῖά των. Ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὸ θέρος. Τὰ καλύτερα ἀποκατασταλαγμένα ἔλαια προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, Μογαδῶρ, Συρίαν, Κρήτην, Ἰονίους Νήσους, Ἀλγερίαν, Σικελίαν και Τύνιδα. Τὰ τῆς Καλλιπόλεως, πόλεως κειμένης ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ταράντου τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, εἶναι καλύτερα και τῶν τῆς Ἰσπανίας· ἀποστέλλονται δὲ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν και Ῥωσίαν.

Τὰ ἔλαια αὐτὰ εἶναι προσδιωρισμένα διὰ τὸν φωτισμὸν, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐκλεκτῶν σαπωνίων, και διὰ τὸ ἄλειμμα τῶν λεπτῶν μηχανῶν, και διὰ τὰς ἀτμομηχανὰς γίνεται ἀρκετὴ ἐξόδευσις ἐλαιολάδου.

Ὅλα δὲ τὰ μὴ φαγώσιμα και μὴ κατάλληλα εἰς φωτισμὸν ἔλαια χρησιμεύουσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν και ἰδίως εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σαπωνίων, ὅθεν και βιομηχανικὰ ὀνομάζονται.

Ἡ Μασσαλία, κέντρον τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας τῶν σαπωνίων, πρὸ τῆς χρήσεως τῶν ἐλαιοσπόρων ἐξώδευε 250—260 χιλιάδας ἑκατολλίτρων ἐλαιολάδα εἰς τὰ σαπωνοποιεῖά της· ἀλλὰ σήμερον, ὅτε χρησιμεύουσι κατὰ τὸ 1/2 οἱ ἐλαιοσποροὶ εἰς τὴν σαπωνοποιίαν, ἡ ἐξόδευσις τῶν ἐλαιολάδων εἰς τὴν Μασσαλίαν εἶναι 130,000 ἑκατολλί-

τρων.—Ἡ Ἀλγερία κατὰ πρῶτον καὶ κατόπιν ἡ Τουρκία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Νεάπολις, ἡ Ἐπτάνησος, τὸ Μαρόκον καὶ ἡ Τύνις ἀποστέλλουσι τὰ ἔλαιά των εἰς τὴν Μασσαλίαν. Ἐλαία καθαρισμένα (gaffinés) κατασκευάζονται κυρίως εἰς τὴν Νεάπολιν· προέρχονται δὲ ἀπὸ τὸ καθαρίσμα ἐν μέρει τοῦ ἀποκατασταλάγματος τῶν ἐλαίων. Αὐτὰ δὲ εἶναι ὑπομέλανα καὶ πηκτὰ, χρησιμεύοντα εἰς τὴν σαπωνοποιάν.— Πλυμένα ἔλαια (gessences) ὀνομάζονται ὅσα προέρχονται ἀπὸ δευτέραν ἐκθλιψιν τῶν ἐλαίων, ἐφ' ὧν ἐπιχύνοντες ζεστὸν ὕδωρ ἐξάγουσι τὴν μένουσαν εἰσέτι ἐλαιώδη ὕλην. Τὰ ἔλαια αὐτὰ εἶναι πρασινωπὰ, πηκτὰ, καὶ κακῆς ὁσμῆς, χρησιμεύουν δὲ εἰς τὴν σαπωνοποιάν.

Εἰς τὴν Μασσαλίαν τὰ λεπτὰ ἔλαια πωλοῦνται μὲ τὴν Μινερόλλαν, ἴσην μὲ 58 1/2 χιλιόγραμμα. Τῶν δὲ ἀποκατασταλαγμένων ἡ Μινερόλλα ὑπολογίζεται ἴση μὲ 58 χιλ. Τὰ βιομηχανικὰ ἐλαιόλαδα πωλοῦνται μὲ Μινερόλλαν ὑπολογιζομένην 64 λιτρῶν χωρητικότητος (jauge)· ἡ παράδοσις τῶν ἐλαίων γίνεται δι' ἐπίτηδες διωρισμένων καταμετρητῶν, οἱ ὅποιοι προσδιορίζουσι τὸ περιεχόμενον ποσὸν εἰς τὸ βαρέλιον, καὶ διὰ δοκιμασίας, γινομένης εἰς μικρὸν προσδιορίζεται τὸ ποσὸν τῶν ξένων ὑλῶν, τῶν περιεχομένων εἰς τὰ παραδιδόμενα ἔλαια, καὶ ἐπομένως τὸ καθαρὸν ποσὸν αὐτῶν.

§. 164. Ἐλαία Ἀνατολῆς. Ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ὑποβάλλονται ὅλα τὰ προερχόμενα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, Ἀσίαν, Συρίαν, Νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, Ἑλλάδα καὶ Ἴονίους νήσους. Ὁ μέσος ὄρος τῆς ἐτησίας εἰσαγωγῆς τοιούτων ἐλαίων εἰς τὴν Μασσαλίαν εἶναι 60,000 μινερόλλαι.

Αἱ Κυθωνίαι, τὸ Ἀδραμύτιον, ἡ Ἔφεσος ἡ Μιτυλήνη καὶ ἡ Σάμος εἶναι οἱ κυριώτεροι λιμένες, ἐξ ὧν φορτόνονται τὰ ἔλαια τῆς Ἀνατολῆς· ἡ δὲ Σμύρνη εἶναι τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν.—Ἡ Ἰώπη (Γιάφα), τὸ Ἄκρι, ἡ Τρίπολις, καὶ ἡ Λατακία εἰς τὴν Συρίαν ἀποστέλλουσι ἔλαια· κέντρον δὲ τούτων εἶναι ἡ Βηρυτός.

Ἡ Λάρισσα, ἡ Καβάλα, ἡ Αἴνος, καὶ ἡ νῆσος Θάσσος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, καὶ τὰ Χανιά καὶ ἡ Ρέθυμνος ἐπὶ τῆς Κρήτης ἐξάγουσι ἐπίσης ἐλαιόλαδα.—Καθ' ὅλην τὴν Τουρκίαν τὰ ἔλαια πωλοῦνται μὲ τὸ βάρος, καὶ ἡ τιμὴ προσδιορίζεται πρὸς τόσα γρόσια τὸ καντάριον, ἢ ἡ ὀκά. Εἰς τὴν Κρήτην πωλοῦνται μὲ τὸ Μιστάτιον, τὸ ὅποιον εἶναι ἴσον μὲ 8 1/2 ὀκάδας. Ἡ συνήθης ἀπόδοσις εἰς τὴν

Μασσαλίαν εἶναι 48 ὀκάδες διὰ μίαν μινερόλλαν. Τὰ δὲ τῆς Συρίας καὶ Βώλου 48 $1/2$ ἢ 49 ὀκ. τὴν μινερόλλαν. — Εἰς τὴν Μιτυλήνην Κυδωνίας, Ἀδραμύτιον τὸ ἔλαιον πωλεῖται καὶ μὲ λαγήναν μικρὰν μεγάλην· 5 μεγάλαι εἶναι ἴσαι μὲ 1 καντάριον 44 ὀκάδων, καὶ μικραὶ εἶναι ἐπίσης ἴσαι μὲ 1 καντάριον. — Ἡ ἐξαγωγή τῶν τριῶν αὐτῶν ἀγορῶν εἶναι περίπου 200—250 χιλιάδες κανταρίων. — Τῆ Κρήτης ἡ παραγωγή ὑπολογίζεται ἐνὸς ἑκατομμυρίου Μιστάγια, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ μέρος καταναλίσκεται ἐπιτοπίως πρὸς τροφήν φωτισμὸν καὶ σαπωνοποιίαν.

§. 165. Ἐλαια σπόρων. — Ἡ παραγωγή τῶν ἐλαιοσπόρων αὐξάνει καθ' ἑκάστην. Ἐξάγουσιν δὲ ἤδη ἀπὸ διάφορα εἶδη σπόρων ἔλαια. Τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὰ ἔλαια σπόρων εἶναι τὰ τῆς ἀγριοκράμβης (colza), τοῦ λινοσπόρου, τοῦ σησαμίου, τῶν ἀρχιδῶν, τοῦ βαμβακοσπόρου καὶ διαφόρων ἄλλων σπόρων, ἐκ τῶν ὁποίων διὰ τῆς θλίψεως ἐξάγεται ἔλαιον.

Τὸ ἔλαιον ἐκ τῶν σπόρων τῆς ἀγριοκράμβης (colza) κατασκευάζεται εἰς τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας, ὅπου καλλιεργεῖται τὸ φυτὸν τοῦτο. Εἶναι δὲ κιτρινωπὸν καὶ κακῆς ἀποφορᾶς, διὰ χημικῆς καθάρισεως καθίσταται κατάλληλον διὰ φωτισμὸν.

Τὸ λινόλαδον χρησιμεύει εἰς τὴν σαπωνοποιίαν, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν βαφῶν. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἐκθλιβομένου λινοσπόρου ὑπολογίζεται εἰς 34—34 $1/2$ λινόλαδον καὶ εἰς 63—64 λινοπλακούντια.

Τὸ σησαμόλαδον, κατασκευαζόμενον ἀπὸ τὸν σπόρον τοῦ σησαμίου, εἶναι εἰς χρῆσιν καὶ παρὰ τοῖς Τούρκοις καὶ παρὰ τοῖς Ἀραβῖν ὡς τροφή.

Εἰς τὴν Γαλίαν, κυρίως εἰς τὴν Μασσαλίαν, διὰ τελειοποιημένης μηχανῆς κατασκευάζεται μέγα ποσὸν σησαμολαδίων ἀπὸ τὰ σησάμια τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Συρίας, Αἰγύπτου, Ἀνατολῆς, Θεσσαλίας καὶ λοιπῶν.

Τὰ σησαμόλαδα εἶναι κατὰ μέγα μέρος φαγώσιμα.

§. 166. Μύρα. — Ἐκ διαφόρων φυτικῶν οὐσιῶν ἐξάγονται τὰ πτητικὰ ταῦτα ἔλαια, τῶν ὁποίων ἡ εὐωδία ἀποτελεῖ τὸ προτέρημα των. Τὰ κοινότερα τῶν μύρων εἶναι, τὰ τοῦ περγαμῶτου, τοῦ λειμονίου, τοῦ πορτογαλίου, τοῦ ῥόδου (τριανταφύλλου), τῆς λαβάντας

ευδονάρδου), τοῦ θύμου καὶ τῆς λιβανωτίδος (δενδρολιβάνου). Μεταξὺ αὐτῶν τὸ ροδομύρον ἢ τριαρταφυλλόλαδον ἔχει τὴν ἐμπορικωτέραν σημασίαν, ἐξάγεται δὲ διὰ τῆς ἀποστάξεως τῶν φύλλων τῶν γένους ρόδων, καὶ κατασκευάζεται κυρίως εἰς τὴν Τουρκίαν, μεταφερόμενον εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου εἰς μικρὰ ὑάλινα ἀγγεῖα· γνάκισ νοθεύεται ἀναμιγνυόμενον μὲ ἄλλας οὐσίας· ἡ γνησιότης του ποδεικνύεται ἀν ἐκτιθέμενον εἰς θερμοκρασίαν 10 βαθμῶν κρυσταλλοθῆ, τὸ ὅποιον δὲν συμβαίνει ἀν ἦναι νοθευμένον. Μεγάλῃ χρήσιν οὗ ἐλαίου τούτου γίνεται πρὸς ἀρωμάτισιν διαφόρων κοσμητικῶν εοπαρασκευῶν.

Ἡ μεγαλητέρα κατασκευὴ τοῦ ροδομύρου γίνεται περὶ τὰ μέσα εἰς ἀνοιξέως εἰς τὰς πέριξ τῆς Ἀδριανουπόλεως χώρας· ἡ ἐτήσιος εἰσὶν εἰς 140—150 χιλιάδας ξαγίων (1, 1/2 δράμι). 1/3 ἐξ αὐτῶν διὰ τῆς Αἴνου ἀποστέλλεται εἰς Σμύρνην, τὸ ἕτερον τρίτον διὰ τῆς Μολδαβίας εἰς τὰς Γερμανικὰς χώρας, καὶ τὸ ἄλλο φέρεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἀγοράζεται δι' ὅλας εἰς Εὐρωπαϊκὰς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τὴν Ἀσίαν· πωλεῖται μὲ τὸ ἔγι, τιμώμενον συνήθως 15—16 γρόσια, ἐλεύθερον παντὸς ἐξόδου.

§. 167. *Τελώνιον ἐλαίων.* Εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσαγόμενα τὰ ἔγια μὲ Γαλ. πλοῖα πληρόνουν φρ. 10 τὰ 100 χιλιογρ. μὲ ξένα δὲ πλοῖα πληρόνουν φρ. 15. Ἐξαγόμενα πληρόνουν $\frac{35}{100}$ τὰ 100 χιλιογρ. Εἰς τὴν Ῥωσίαν ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς ἀναλογεῖ μὲ φρ. 5 τὰ 100 χιλ.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ εἰσαγωγὴ εἶναι ἀτελής.

Β'. ΠΕΡΙ ΕΛΑΙΟΣΠΟΡΩΝ.

§. 168. *Εἶδη ἐλαιοσπόρων.*—Μεταξὺ τῶν ἐλαιοσπόρων, τὴν ἐμπορικωτέραν σημασίαν ἔχει ὁ λινοσπόρος. Καλλιεργεῖται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τε τὰ ψυχρὰ καὶ θερμὰ κλίματα. Ἡ Ῥωσία καὶ ἀπὸ τὰς ἀρκτικὰς καὶ ἀπὸ τὰς μεσημβρινὰς τῆς ἐπαρχίας ἐξάγει μεγάλην ποσότητα λινοσπόρου. Αἱ παραδουνάβιοι γῶραι καὶ ἡ μεσημβρινὴ Θράκη, ἡ Μακεδονία, ἡ Αἴγυπτος, καὶ ἡ Ἀσία εἰς τὰς Ἰνδίας καλλιεργοῦσιν ὡσαύτως μετ' ἐπιτυχίας τὸ προϊόν τοῦτο.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὰ διακριτικὰ τοῦ καλοῦ λινοσπόρου· ἡ πείρα εἶναι ὁ καλῆτερος πρὸς τοῦτο ὁδηγός· ὁ κα-

λός λινόςπορος πρέπει ἐν γένει νὰ ᾖναι κοντός, χονδρός, μάλλον ἢ γύλος, βαρὺς, χρώματος στιλπνοῦ, θλιβόμενος εἰς τὴν χεῖρα πρὸς νὰ φεύγη, τιθέμενος εἰς τὸ ὕδωρ νὰ βυθίζεται, καὶ εἰς τὸ πῦρ ἄσως νὰ καταφλέγεται.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν πωλεῖται ὁ λινόςπορος μὲ τὴν ψάθαν (10 πόντων βάρους).

Εἰς τὸν λινόςπορον περιέχονται καὶ ξένα ὕλαι. Ἡ κατὰ τὴν Ῥώπην μεγάλη κατανάλωσις τοῦ λινόςπορου ἐπέφερε μεγάλην ἀπτυξιν τῆς καλλιιεργείας του καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν Τουρκίαν. Ἡ εὐλογία τοῦ προϊόντος τούτου γίνεται κατὰ τὸν Αὐγούστον, καὶ ὡς τὸ πλεῖστον προαγοράζεται ὁ λινόςπορος παραδοτέος τὸν Σεπτέμβριον εἰς τοὺς πλησιεστέρους λιμένας. Ἡ τιμὴ του προσδιορίζεται κατὰ κοιλὸν, περιέχον ὀκάδας 20. Ἐξ ὅλων τῶν λινόςπορων οἱ Τουρκικῆς Ἡπείρου θεωροῦνται οἱ καλύτεροι, διὰ τὸ ποσὸν τοῦ περιχομένου ἐν αὐτοῖς ἐλαίου.

Ἡ καλλιιεργεία τῶν ἐλαιοσπόρων αὐξάνει καθ' ἐκάστην καθ' ὅτε τὸ ἐμπορικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὸν γεωργὸν ἀποβαίνει ἐπικερδέστερον. Εἰς τὴν Γαλλίαν καλλιιεργοῦνται διάφοροι ἐλαιοσποροί, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν κυριωτέραν θέσιν κατέχει ἡ ἀγριοκράμβη (colza), ἡ ἡμερος ἢ πανόςπορος ἢ ῥαβίζόνι.—Εἰς τὰς Παραδουναβίους Ἡγεμονίας, κυρίως εἰς τὴν Βλαχίαν, καλλιιεργεῖται ὡσαύτως μετ' ἐπιτυχίας ὁ σπόρος οὗτος. Ὁ δὲ ἐκ τῆς Ῥωσσίας ἐξαγόμενος εἶναι ἄγριος καὶ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα ῥαβίζόνι, τοῦ ὁποίου ἡ τιμὴ εἶναι σχεδὸν κατὰ τὸ 1/3 μικροτέρα τοῦ ἀνωτέρω.

Τὸ σησάμιον κατάγεται ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, καλλιιεργεῖται δὲ ἐν τὴν Αἴγυπτον, Συρίαν, μικρὰν Ἀσίαν, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν, Ἑλλάδα, Σικελίαν, Περσίαν καὶ Ἰνδίας.

Τὰ σησάμια τῆς Μεσογείου εἶναι προτιμότερα ἀπὸ τὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐλαίου καὶ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα αὐτοῦ.

Τῶν σησαμίων τῆς Τουρκίας ἡ ἐτήσιος παραγωγή ὑπολογίζεται εἰς 1,200,000 κοιλὰ (τὸ κοιλὸν ζυγίζει 16—17 ὀκάδας). Τὸ ἕμισι τῆς παραγωγῆς καταναλίσκεται ἐπιτοπίως.

Εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἐλαιοτριβεῖα τὰ Τουρκικὰ σησάμια ἀποδίδουν 50 τοῖς 0/10 ἔλαιον, ἐκ τῶν ὁποίων 30 τοῖς 0/10 ἔλαιον πρωτίστης

ποιότητας, 10 % δευτέρας ποιότητας και 10 % ποιότητας κα-
ρτέρας.

Εἰς τὴν Τουρκίαν τὰ σησάμια ἀλλοῦ μὲν πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν'
λοῦ δὲ μὲ τὸ κοιλόν· εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλοῦνται μὲ τὸ ἀρδέπι,
φτρον περιέχον βάρος 83—84 ὀκάδων σησαμίων. Ἐν ἀρδέπι δὲ λι-
νισπόρων ζυγίζει 97—98 ὀκάδας.

Αἱ ἀραχίδες, καρπὸς περιεχόμενος εἰς περικάλυμμα τραχὺ, κατὰ τὸ
εἶδος ὁμοιάζον μικρὸν κουκούλιον μετάξης, πλὴν χρώματος φαιοῦ, αὐ-
τὸν αὐτοφυῶς εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τοῦ Ἰση-
μερινοῦ ἀποκατέστη δὲ τακτικὸν ἀντικείμενον καλλιέργειας διὰ τοὺς
ἐσθλοὺς, διότι τὸ κέρδος τῆς παραγωγῆς ἀνέπτυξεν ἐπὶ πολὺ τὴν
καλλιέργειαν καὶ συνέτεινεν οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς σωμα-
εμπορίας εἰς τὰ Ἀφρικανικὰ παράλια. Ἡ καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ
οὗτου εἰσήχθη εἰς τὴν μεσημερινὴν Ἰσπανίαν, ὅπου καλλιεργείται
πὸ τὸ ὄνομα Casahouet· ἐγένοντο δὲ καὶ διάφοροι ἀπόπειραι καλ-
λιέργειας εἰς τὴν Ἀλγερίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν, Τύνιδα, Μεξικὸν καὶ
Βενεζουέλας· ἀλλὰ μέχρι τοῦδε μόνον ἡ παραγωγή τῆς Σενεγαλίας ἔχει
ἐμπορικὴν σημασίαν. Ἡ καλλιέργεια εἰς τὴν Σενεγαλίαν καὶ Γαμβίαν
ἤρχισε μετὰ τὸ 1840, ἡ δὲ παραγωγή των ὑπολογίζεται σήμερον
εἰς 12 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων. Αἱ ἀραχίδες ἀποδίδουν 30 τοῖς
% ἔλαιον, ἐκ τῶν ὁποίων 18 τοῖς % πρωτίστης ποιότητος.

Αἱ ἀραχίδες πωλοῦνται εἰς τὴν Ἀφρικὴν μὲ τὸ Boisseau, ὅπερ
εἶναι μέτρον χωρητικότητος 12 1/2 περίπου χιλιογράμμων, ἀλλ' ὑ-
πολογίζουσι συνήθως 11 1/2—12 τὴν ἀπόδοσιν εἰς χιλιογράμματα.

Εἰς τὴν Μασσαλίαν οἱ ἐλαιοσπόροι πωλοῦνται τὰ 100 χιλιογράμματα
εἰς περιεχόμενα· ξένοι ὕλαι κανονίζονται ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ δοκιμαστών.
Οἱ πωλητῆς ἐλαιοσπόρων εἶναι ἐλεύθερος νὰ παραδώσῃ ξένας ὕλας 2
% ἐπὶ ἀραχίδων, 3 % ἐπὶ σησαμίων, καὶ 4 % ἐπὶ λινισπόρων.
Γὰρ περὶ πλέον τῶν ξένων ὕλων ἐκπίπτονται τῆς τιμῆς.

§. 169. *Τελιότατοι ἐλαιοσπόροι.*—Εἰς τὴν Γαλλίαν ὄλοι οἱ ἐ-
λαιοσπόροι εἰσαγόμενοι μὲ Γαλλικὰ πλοῖα εἶναι ἀτελεῖς· ἀλλὰ μὲ ξένα
πλοῖα πληρῶνουν φρ. 2,50 τὰ 100 χιλ. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἡ ἐξαγωγή
τοῦ λινισπόρου ὑποβάλλεται εἰς 27 1/2 καπίκια τὴν ψάθαν, τὰ δὲ
καπίκια ἐξάγονται ἀτελῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Ποτῶν.

§. 170. *Ποτά* — Ὑπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο ὄνομα συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὁ οἶνος, ὁ ζύθος, τὸ ρακίον, τὸ οἰνόπνευ καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ σίκερα (*liqueurs*): τὰ ποτὰ εἶναι ἐκ τῶν σημαντικῶν ἀντικειμένων τοῦ ἐμπορίου εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας, τὴν μεγάλην χρῆσιν, ἣτις γίνεται παρ' ὅλων ἐν γένει τῶν λαῶν.

Αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ Κυβερνήσεις ἠθέλησαν νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ἔξεως τῶν λαῶν, καὶ ἐπέβαλον μεγάλα δασμοὺς εἰς τὴν κατανάλωσιν τῶν ποτῶν, ἐξ ὧν μέγας χρηματικὸς πόρος προσγίνεται εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα.

Α'. ΠΕΡΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ.

§. 171. *Οἰνοπνεύματα*.—Μεταξὺ τῶν διαφόρων ποτῶν οἱ οἶν κατέχουσι βεβαίως τὴν πρώτην θέσιν, καὶ τὴν δευτέραν τὰ πνεύματα ἢ οἰνοπνεύματα. Τὰ πνευματώδη καὶ ἀλκολικά ταῦτα ποτὰ ἐξάγονται ἐκ τῶν οἴνων κυρίως διὰ τῆς ἀποστάξεως· κατὰ τὸν ΙΕ αἰῶνα κατεσκευάσθησαν κατὰ πρῶτον οἰνοπνεύματα, ἔλαβον δὲ ἐμπορικὴν σημασίαν μόνον περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ^{ου} αἰῶνος. Ἡ περισσότερα ἢ ὀλιγωτέρα δύναμις των καὶ τὸ προτέρημα τῆς γεύσεώς τα προέρχεται ἐκ τῆς ποιότητος τῶν οἴνων, ἐξ ὧν κατασκευάζονται· ὅσοι δὲ περισσοτέρας φορὰς διέλθωσιν ἀπὸ τὸν σταλακτῆρα (λαμπίκον) τόσοι δυνατώτερα ἀποκαθίστανται· ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ ἐκ τῶν λευκῶν οἴνων ἐξάγεται καλῆτερον οἰνόπνευμα παρὰ ἐκ τῶν νέων καὶ ἐκ τῶν κοκκίνων ἢ μελανῶν· ἡ δύναμις τοῦ οἰνοπνεύματος προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βαθμῶν τῶν σημειουμένων εἰς τὸ ὑγρόμετρον ἢ ἀλκολόμετρον (1). Τὸ καλὸν οἰνόπνευμα πρέπει νὰ ᾖ

(1) Τὸ εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας ἐν χρήσει ἀλκολόμετρον εἶναι τὸ παρὰ τοῦ Γαίλουσάκ κατὰ τὸ 1824 κατασκευασθὲν, διαιρούμενον εἰς ἑκατὸν βαθμοὺς· τὸ ἀλκολόμετρον τοῦτο βυθιζόμενον εἰς τὸ οἰνόπνευμα προσδιορίζει τὴν δύναμιν αὐτοῦ διὰ τοῦ βαθμοῦ μέχρι τοῦ ὁποίου βυθισθῆ· ὁ βαθμὸς 0 ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸ καθαρὸν ὕδωρ, ὁ δὲ 100 μὲ τὸ ἀπόλυτον πνεῦμα. Ἡ θερμοκρασία τοῦ δοκιμαζομένου οἰνοπνεύματος πρέπει νὰ ᾖ 15 βαθμῶν.

καθαρόν, λευκόν, καὶ λάμπον (τὸ παλαιὸν λαμβάνει μικρὰν τινα ὠ-
χρότητα), καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχη γεῦσιν δυσάρεστον.

Β'. ΡΟΥΜΙ (ζαχαρόπνευμα).

§. 172. Ροῦμι. Ποτὸν πνευματώδες, εἶδους οἴνοπνεύματος, ἐξα-
γόμενον διὰ τῆς ἀποστάξεως ἀπὸ τὴν ὑποστάθμην τῆς ζαχάρεως
(melasse) τὸ καλλήτερον ροῦμι εἶναι τὸ τῆς Ἰαμαΐκας, τὸ ὁποῖον
κατὰ μέγα μέρος ἐξοδεύεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Τὸ γνήσιον ροῦμι τῆς
Ἰαμαΐκας ἐξάγεται ἀπὸ τὸν ζωμὸν τῶν ἰοχρόων ζαχαροκαλάμων, ἐπ-
χόντων ἰδιαιτέρον ἄρωμα. Τὸ ὑπὸ τὴν ἑνομασίαν Τάφια γνωστὸν
εἶναι ροῦμι κατωτέρας ποιότητος.

Γ'. ΠΕΡΙ ΟΙΝΩΝ.

§. 173. Οἶνοι. — Ἰπὸ τὴν γενικωτέραν σημασίαν ἡ λέξις οἶνος
συμπεριλαμβάνει πᾶν ὑγρὸν ὑποβληθὲν εἰς ζύμωσιν, ἐξαχθὲν ἀπὸ ὀ-
πώρας, καὶ χρησιμεῦον ὡς ποτὸν· κυρίως δὲ οἶνον ἑνομάζομεν τὸν ἐκ
τοῦ καρποῦ τῆς ἀμπέλου ἐξαγόμενον ζωμὸν.

Καθ' ὅσον γνωρίζομεν ἐκ τῶν χημικῶν ἀναλύσεων τὰ συστατικὰ
στοιχεῖα τοῦ οἴνου εἶναι, ὕδωρ, ἀλκοῦλ (alcohol), ζάχαρις, γλοιώδης
οὐσία, τρυγικὸν ὀξύ, καὶ χρωματιστικὴ ὕλη. Ἐκ τῶν διαφόρων ἀνα-
λογιῶν τῶν στοιχείων τούτων ἀποκαθίσταται ἄπειρος ἡ ποικιλία τῶν
οἴνων· οἱ ἀφρίζοντες οἶνοι περιέχουσιν ἀνθρακικὸν ἐξὺ εἰς διαλελυ-
μένην κατάστασιν, τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ἅμα ἀνοιχθῆ ἢ φιάλη.

Τὸ ποσὸν τοῦ περιεχομένου πνεύματος (ἀλκοῦλ) ἀποτελεῖ τὴν δύ-
ναμιν τοῦ οἴνου. Ἡ χημεία ἐπροσδιόρισε τὸ ποσὸν τοῦ εἰς ἕκαστον
οἶνον περιεχομένου ἐκ φύσεως πνεύματος, ἐπομένως ὁ δόλος τοῦ οἴνο-
ποιοῦ ἀνακαλύπτεται, ἂν θελήσῃ νὰ προσθέσῃ πνεῦμα εἰς τὸν οἶνόν
που· οὕτως ὁ τοῦ Βορδιὸ περιέχει εἰς 100 μέρη, 13 μέρη πνεύματος,
ὁ Καμπάνιος 11, ὁ Μαδέριος 20, ὁ τῆς Μάλαγας 17, ὁ τοῦ Πόρτου
24, καὶ ὁ τῆς Τοχάνης 10.

Ὁ ἀκριβὴς προσδιόρισμός τῆς ποιότητος τῶν οἴνων εἶναι πολλὰ
ἰδύσκουλος, καὶ ὁ ἐμπειρότερος συχνότατα ἀπατάται· ὁ διάφορὸς χρω-
ματισμὸς τοῦ οἴνου, καὶ αἱ ποικιλίαι ἐντυπώσεις τῆς γεύσεώς του εἶναι
τὰ μέσα, δι' ὧν διακρίνεται ἡ ποιότης αὐτοῦ.

Ὅλα τὰ εὐκρατα κλίματα εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν ἀμπελον, ὡς

πρὸς τὴν κατασκευὴν δὲ τῶν οἴνων ὑπερέχει ἡ Γαλλία, ὅπου ἡ τέχ τῆς οἴνοποιίας ἔφθασεν εἰς ἄκραν τελειότητα.

Ἡ χρῆσις τοῦ οἴνου δὲν εἶναι μόνον εὐχάριστος εἰς τὴν γεῦσ ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμος εἰς τὴν ὑγείαν· εἰς τὰς χώρας μάλιστα, ὅπου δ τῆς συγκεντρώσεως τοῦ πολιτισμοῦ αἱ ἕξεις τῶν ἀνθρώπων εἶναι κηθιστικάι, καὶ ἡ ἐργασία δὲν εὐρίσκεται εἰς ἀρμονίαν μὲ τὴν φυσικα κατάστασιν τῆς χωνευτικῆς δυνάμεως, ὁ οἶνος χρησιμεύει ὡς τονικ ἐνδυναμόνον τὰ ἀνθρώπινα ὄργανα· ἀλλ' ἡ κατάχρησις ἐπιφέρει ἐνατία ἀποτελέσματα, καὶ τὸ πάθος τῆς οἴνοποσίας ἀποζώνει ἐντελί τὸν λογικὸν ἄνθρωπον.

Κατατάττονται οἱ οἶνοι εἰς δύο γενικὰς κατηγορίας, εἰς οἶνοι ἀνίχμους (secs) καὶ εἰς ζαχαρώδεις· ἐκ τοῦ διαφόρου δὲ χρωματσμοῦ αὐτῶν διακρίνονται εἰς λευκοὺς, ξανθοὺς, κοκκίνοὺς κλ.

Οἱ ζαχαρώδεις ἢ γλυκεῖς οἶνοι διακρίνονται ἐκ τῆς γλυκύτητ τῆς γεύσεώς των, τὴν ὁποίαν προξενεῖ τὸ εἰς αὐτοὺς περιεχόμεν ποσὸν τῆς ζαχαρώδους ὕλης· οἱ οἶνοι οὔτοι εἶναι οἱ καταλληλότερι πρὸς διατήρησιν· οἱ περιφημότεροι δὲ τούτων εἶναι ὁ τῆς Μάλαγαι ὁ τῆς Μαδέρας, τῆς Ἀλικάντης καὶ ὁ Ξερὲς εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ὁ τῆ Τοκάης εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ ὁ τοῦ Πιεμοντίου Μοντερέρα καὶ Μοι τεφιάσκονε εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὁ τοῦ Φροντινιάν καὶ Λοῦνελ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὁ τῆς Κύπρου καὶ ὁ τῆς Μονεμβασίας.

§. 174. Ἡ Ἰσπανία μετὰ τὴν Γαλλίαν παράγει τοὺς καλητέρου οἴνους, μόνον ὅτι ἡ τέχνη τῆς οἴνοποιίας δὲν ἔκαμεν ἀκόμη πολλὰ προόδους· οἱ περιφημότεροι εἶναι ὁ τῆς Ἀλικάντης καὶ ὁ τῆς Μάλαγας, ἀμφότεροι καὶ σπάνιοι καὶ πολύτιμοι. Ἡ τέχνη κατῶρθωσενὰ τοὺς μιμηθῆ, καὶ πολλὰ σπανίως δύναται τις νὰ εὕρῃ γνησίους τοὺς οἴνους αὐτούς· τὸ καταναλισκόμενον ποσὸν εἰς τὴν Εὐρώπην ὡς Μάλαγα καὶ Ἀλικάντης εἶναι ἑκατοντάκις περισσότερον ἀφ' ὅσον ἡ Ἰσπανία δύναται κατ' ἔτος νὰ παράξῃ. Ἡ Ἀνδαλουσία παράγει τὸν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ξερὲς οἶνον.

§. 175. Ἡ Πορτογαλλία, παράγει τὸν Πόρτον, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ σημαντικώτερον προϊόν τοῦ τόπου, καὶ τὸ μεγαλύτερον εἰσόδημα τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐκ τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐπ' αὐτοῦ δασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς.

§. 176. Ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Σικελία, αἱ τόσον περίφημοι εἰς τὴν

ἀρχαιότητα διὰ τοὺς καλοὺς των οἴνους, ἔχασαν σήμερον τὴν δόξαν τῶν ταύτην. Οἱ περισσότεροι εἰς τὴν Ἰταλίαν κατασκευαζόμενοι οἴνοι εἶναι κοινοί, καὶ ὡς ἐκ τῆς λεπτότητός των δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς μεγάλα ταξειδία. Ἡ τέχνη τῆς οἰνοποιίας εἶναι σχεδὸν παντοῦ ἄγνωστος. Ὁ περιφημότερος Ἰταλικὸς οἶνος εἶναι ὁ τῆς *Μαρσάλας*, εἰς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Σικελίας, ὅπου τὰ κλήματα μετεκομίσθησαν ἀπὸ τὴν Μάλαγαν, καὶ δι' αὐτὸ ὁ οἶνος τῆς *Μαρσάλας* ὁμοιάζει πολὺ τὸν τῆς Μάλαγας, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τούτου συχνὰ πωλεῖται εἰς τὴν Εὐρώπην.

§. 177. *Εἰς τὴν Αὐστρίαν* ἢ Οὐγγαρία εἶναι ἡ πατρὶς τοῦ περιφήμου *Τοκατου*, ὅστις, γνήσιος ὢν, εἶναι ὁ ὠραιότερος γλυκὺς οἶνος ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ *Δαλματία*, ἡ *Καρνιόλη* καὶ ἄλλοι τόποι τῆς *Αὐστρίας* παράγουσιν οἴνους κοινούς μὲν, ἀλλ' ἀρίστης ποιότητος.

§. 178. *Εἰς τὰς Γερμανικὰς χώρας* ἢ *Βυρτεμβέργη* περὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ὄχθας τοῦ *Ρήνου* καλλιεργεῖ τοὺς ὠραιότατους ἀμπελῶνας, ἐκ τῶν ὁποίων παράγει τοὺς γνωστοὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα οἴνους τοῦ *Ρήνου*. Οἱ οἴνοι οὗτοι μόνον διὰ τῆς πολυκαιρίας τελειοποιούνται καὶ καθίστανται πόσιμοι· ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου καὶ ἡ τέχνη τῆς οἰνοποιίας ἔλαβον αὐτόθι τὴν μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν. Ὁ περιφημότερος μεταξὺ τῶν *Ρηνικῶν* οἴνων εἶναι ὁ τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ *Λωνισπέργ*, ἀνήκοντος εἰς τὸν πρίγγιπα *Μετερνίχον*.

§. 179. *Οἱ τῆς Γαλλίας* περιφημότεροι οἴνοι εἶναι οἱ τῆς *Βουργωνίας*, οἱ τοῦ *Βορδῶ*, καὶ οἱ τῆς *Καμπανίας*, τῶν ὁποίων μέγα μέρος ἀποστέλλεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν, *Ῥωσσίαν*, *Πρωσσίαν* καὶ *Ὀλλανδάν*. Οἱ ἀφρίζοντες τῆς *Καμπανίας* οἴνοι, γνωστοὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εἶναι παντοῦ κατὰ ζήτητοι· ἡ μεγάλη ἐξόδευσις των ἠνάγκασε τοὺς *Γάλλους* οἰνοποιούς εἰς τὴν παραποίησιν αὐτῶν. Εἰς τοὺς *Παρισίους* ὑπάρχει οἰνοποιεῖον *καμπανίων* οἴνων.

§. 180. *Εἰς τὴν Ἀφρικὴν*, μόνον εἰς τὸ ἀκρωτήριο τῆς *Καλῆς Ἑλπίδος* καὶ εἰς τινὰς τῶν *Καναρίων* νήσων καλλιεργεῖται ἡ ἀμπελος. Ἡ νῆσος *Μαδέρα* κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν οἰνολογικῶν ἐπισημοτήτων τοῦ κόσμου, παράγει δὲ πολλῶν εἰδῶν οἴνους, ἀλλ' ὁ περιφημότερος εἶναι ὁ γλυκὺς, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μαδέρα*. Ἄπειρος ποσότης οἴνου πωλεῖται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀλλ' ὁ γνήσιος εἶναι πολλὰ σπάνιος.

§. 181. *Εἰς τὴν Ἀσίαν* ὁ οἶνος τῆς *Περσίας* ὑπὸ τὸ ὄνομα *Σ*, ρὰζ εἶναι ὁ περιφημότερος, ἀλλ' ἄγνωστος εἰς τὸ ἐμπόριον. Εἰς τὴν *Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν* καὶ τὰ παράλια τῆς μικρᾶς *Ἀσίας* καλλιεργοῦσι παντοῦ τὴν ἄμπελον. Τὸ *Κοράνιον* ἀπαγορεύει τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἡ τροφή τοῦ καρποῦ τῆς ἀμπέλου εἶναι μία τῶν εὐχαρίστων ἀπολαύσεων τῶν *Ὄθωμανῶν*. Ἡ κατασκευὴ τοῦ οἴνου γίνεται μετ' ἐπιτυχίας ὡς πρὸς τὴν ποιότητα καθ' ὅλα τὰ παρά τῶν *Χριστιανῶν* κατοικούμενα μέρη. Ἡ νῆσος *Κύπρος*, ἡ *Τένεδος* καὶ τὰ παράλια τῆς μικρᾶς *Ἀσίας* παράγουσι τοὺς γνωστοὺς διὰ τὴν ὠραιότητι τῶν οἴνους.

§. 182. *Εἰς τὴν Ἑλλάδα* ἐμπορεύσιμος οἶνος δύναται νὰ θεωρηθῆ μόνον ὁ τῆς *Σαντορίνης* (Θήρας), τοῦ ὁποίου ἡ ποιότης ἐπιτρέπει τὴν εἰς μεμακρυσμένα μέρη ἀποστολὴν του. Τῷ 1859 ἡ *Ἑλλάς* ἐξήγαγεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 54920 βαρέλια οἴνου, ἕκαστον χωρητικότητος 48 ὀκάδων = 61,44 χιλιογρ., ἡ ὑπολογισθεῖσα ἀξία τοῦ ἤτο 1,035330 δραχμῶν, ἐκ τῶν εἰρημένων δὲ βαρελίων 36398 ἐστάλησαν εἰς τὴν *Τουρκίαν*, 13,433 εἰς τὴν *Ῥωσσίαν*. Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος ἐξήγαγεν 163,660 ὀκάδ. οἰνοπνεύματα ἐξ ὧν ὀκάδ. 115971 ἐστάλησαν εἰς τὴν *Τουρκίαν*. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις ὑπογείων καὶ ἡ ἀτέλεια τῆς μεθόδου τῆς οἰνοποιίας ματαιοῦν τὸν πλοῦτον τῶν *Ἑλληνικῶν ἀμπέλων* καὶ τὰς μεγάλας ὠφελείας, τὰς ὁποίας ἐκ τοῦ ἐμπορίου τῶν οἴνων τῆς ἡδύνατο ν' ἀπολαύσῃ ἡ *Ἑλλάς*, ἂν καλῶς κατασκευάζοντο καὶ καλῶς διετηροῦντο.

§. 183. Ἡ *Ἀμερικὴ* εἰς τὴν ἄπειρον ἔκτασίν της πολλὰ ὀλίγον ποσὸν οἴνου παράγει· οἱ κάτοικοι τῶν *Ὁμοσπόνδων ἐπαρχιῶν* παρητήθησαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου, ἥτις μ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν δὲν ἠμπόρεσε νὰ εὐδοκιμήσῃ. Ἡ μεγίστη κατανάλωσις τῶν ξένων οἴνων ἐμετριάσθη πρό τινων χρόνων πρὸς ζῆμίαν τῆς *Γαλλικῆς* καὶ *Πορτογαλικῆς* οἰνοποιίας διὰ τῶν συσταθεισῶν ἐταιριῶν τῆς ἐγκρατοποσίας, τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι ν' ἀποτρέπωσι τοὺς πολίτας ἀπὸ τῆς οἰνοποσίας τὰς ἑξῆς. Ἡ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐνσκήψασα ἀσθένεια εἰς τὰς ἀμπέλους προξενεῖ μεγάλη ἀνησυχίαν εἰς τοὺς οἰνοποιούς· ἡ δὲ τιμὴ τῶν οἴνων ὑψώθη οὐσιωδῶς, καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῆς ἀσθενείας ἀποκαρδιώνει τοὺς καλλιεργοῦντας τὴν ἄμπελον. Μέχρι τοῦδε ἡ ἐπιστήμη δὲν εὔρε κανὲν φάρμακον

κατὰ τῆς ἀσθενείας ταύτης· μόνον διὰ τῆς θειώσεως προλαμβάνεται ἐν μέρει τὸ κακόν· ἀλλ' ἡ ἀσθένεια τοῦ φυτοῦ ἐξακολουθεῖ.

§. 184. *Τελώνιον οἴνων.*—Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ οἴνοι ἐν γένει ὑποβάλλονται εἰς 25/100 τοῦ φράγκου τὸ ἑκατόλλιτρον. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ τελωνιακὴ Συνθήκη μετὰ τῆς Γαλλίας ἐκανόνισε τοὺς δασμοὺς τῆς εἰσαγωγῆς τῶν οἴνων, ἡ δὲ ἐλάττωσις τῶν δασμῶν θέλει ἀποβῆ πλεονέκτημα οὐσιώδες διὰ τοὺς Γαλλικοὺς οἴνους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ξηρῶν Ὀπωρῶν.

§. 185. *Ξηραὶ ὀπῶραι.* — Ἰπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο ὄνομα γνωρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὄλαι αἱ ὀπῶραι, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των δύνανται νὰ ξηρανθῶσι καὶ νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον· τοιαῦται εἶναι αἱ σταφίδες, τὰ σῦκα, τὰ ἀμύγδαλα, τὰ κάρυα, τὰ λεπτοκάρυα, οἱ φοίνικες κτλ. Ἡ Τουρκία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἰσπανία παράγουσι τὰς καλητέρας ποιότητος τῶν καρπῶν τούτων· οἱ Ἀμερικανοὶ δὲ καὶ οἱ λαοὶ τῆς Ἄρκτου θεωροῦνται ὡς οἱ μεγαλύτεροι καταναλωταὶ αὐτῶν.

Α'. ΠΕΡΙ ΣΤΑΦΙΔΩΝ.

§. 186. *Σταφίς.* — Ἡ χρῆσις τῆς σταφίδος εἶναι ἀρχαιοτέρα τῆς τῶν ἄλλων ξηρῶν ὀπωρῶν· κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐχρησίμευεν ἡ σταφίς ὡς συνήθης τροφή, ἡ δὲ μετακόμισις αὐτῆς εἰς τοὺς τόπους, ὅπου ἡ ἄμπελος ἦτο ἄγνωστος, ἀπετέλει ἓνα τῶν σημαντικωτέρων κλάδων τοῦ ἐμπορίου ἐκείνων τῶν χρόνων. Ἡ Αἴγυπτος, ἡ Συρία, ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἰσπανία ἐκαλλιέργουν καὶ καλλιεργοῦν μεγάλην ποσότητα τοῦ προϊόντος αὐτοῦ.

Τὰ γνωστότερα εἰς τὸ ἐμπόριον εἶδη εἶναι, ἡ Κορινθιακὴ σταφίς, ἡ τῆς Τουρκίας, ἡ τῆς Μάλαγκας, καὶ ἡ τῶν Λιπάρων νήσων, κειμένων πρὸς ἄρκτον τῆς Σικελίας.

Ἡ Κορινθιακὴ σταφίς ἐκαλλιεργεῖτο εἰς τὰ πέριξ τῆς Κορίνθου, ἐξ ἧς καὶ ὠνομάσθη· ἀπὸ τὴν Κορίνθον ἡ καλλιέργειά της ἐξετάθη εἰς ὅλας τὰς περὶ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον γαίας καὶ εἰς τὰς Ἴονικὰς

νήσους, Κεφαλληνίαν, Ζάκυνθον καὶ Ἰθάκην, ἤδη δὲ καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα τῆς Ἑλλάδος μέρη. Ἡ καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ τῆς Κορινθιακῆ σταφίδος ἀπαιτεῖ πολλὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν, δὲν ἐπιτυγχάνει δὲ εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς γαίας· ἡ σταφιδάμπελος καρποφορεῖ μετὰ τὸν τέταρτον ἢ πέμπτον χρόνον ἀπὸ τῆς φυτεύσεώς της· αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαί, αἱ βροχαὶ καὶ αἱ ξηρασίαι ἐπηρεάζουν καὶ καταστρέφουν πολλάκις τὴν συλλογὴν τοῦ καρποῦ τούτου· ἀφοῦ ξηρανθῆ εἰς τὸν ἥλιον ὁ καρπὸς ἀποβραγίζεται, τὸ χρῶμά του εἶναι μαῦρον κοκκινωπὸν· ἡ καθαριότης εἶναι ἐν τῶν προτερημάτων τῆς σταφίδος, ἥτις, ἐὰν ᾖναι καλῶς ξηραμένη καὶ καθαρὰ, δύναται ἀβλαβῶς νὰ διατηρηθῆ ἐπὶ δύο καὶ τρία ἔτη.

Τῷ 1815 ὑπελογίζετο τὸ ποσὸν τῆς Ἑλληνικῆς σταφίδος εἰς 13 μόνον ἑκατομμύρια λιτρῶν Βενετικῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1859 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος 55,515,658 λίτραι Κορινθιακῆς σταφίδος, ἐκτιμηθείσης ἀντὶ δρ. 12,557,551. Ἐξ αὐτῶν 43,596,119 λίτραι ἐστάλησαν εἰς Ἀγγλίαν, 2,427,741 λίτρ. εἰς Ἀμερικὴν, καὶ 9,125,909 λίτρ. εἰς Αὐστρίαν. Ἡ τιμὴ τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ, προσδιορίζεται πρὸς τόσα δίστηλα τὰς χιλίας λίτρας, ἰσοδυναμούσας μὲ 9 1/2 Ἀγγλικά καντάρια.

Εἰς τὰς νήσους Λιπάρας καλλιεργεῖται τοῦ αὐτοῦ εἶδους σταφίς, ἥτις ὅμως θεωρεῖται κατωτέρας ποιότητος, οὔσα χονδροτέρα καὶ μελανωτέρα.

Ἡ Μικρὰ Ἀσία ἐν γένει παράγει μεγάλην ποσότητα σταφίδος· ἡ Σμύρνη κυρίως εἶναι ἡ σημαντικώτερα ἀγορὰ τῆς Τουρκικῆς σταφίδος, ἥτις διακρίνεται εἰς πολλὰ εἶδη· τὰ κυριώτερα εἶναι ἡ Σουλτανίνα, ἥτις εἶναι μικρὰ, ξανθὴ καὶ ἄσπορος, καὶ ἡ Καραβουρνοῦ, ἥτις θεωρεῖται ὡς ἡ καλλιτέρα, οὔσα χονδρὴ, θρεμμένη καὶ ζαχαρώδης· ἀποστέλλεται δὲ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην εἰς κουτία διαφόρου μεγέθους.

Β'. ΠΕΡΙ ΣΥΚΩΝ.

§. 187. Σῦκα.— Ὅλοι οἱ μεσημβρινοὶ τόποι παράγουσι τὸν καρπὸν τοῦτον· τὰ γνωστότερα εἰς τὸ ἐμπόριον σῦκα εἶναι τὰ τῆς Σμύρνης καὶ τὰ τῶν Καλαμῶν τῆς Μεσσηνίας.

Τὰ σῦκα τῆς Σμύρνης, τὰ ὁποῖα συλλέγονται κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, θεωροῦνται τὰ ὠραιότερα τοῦ εἶδους τούτου, ὄντα χονδρὰ

κίτρινα, γλυκύτατα, με ζαχαρώδη ἢ μᾶλλον μέλιτος γεῦσιν τὰ τῆς πρώτης ποιότητος τίθενται εἰς κουτία, καὶ τὰ κατώτερα εἰς βαρέλια, πωλοῦνται δὲ μετὸ καντάριον.

Τὰ τῶν Καλαμῶν σῦκα δὲν ἔχουσιν οὔτε τὴν λεπτότητα τῆς φλούδας, οὔτε τὰ λοιπὰ προτερήματα τῶν τῆς Σμύρνης. Τὰ σῦκα τῶν Καλαμῶν πωλοῦνται ἀνὰ χιλίας τσαπέλας (ὄρμαθούς). Ἐξάγονται δὲ κατ' ἔτος περίπου 2 ἑκατομμυρίων τσαπέλαι, ἐξ ὧν τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀποστέλλεται διὰ τοῦ Ἀδριατικοῦ εἰς Ἀλβανίαν καὶ Τριέστιον. Αἱ τσαπέλαι εἶναι μικραὶ ζυγίζουσαι δράμια 250 καὶ μεγάλα ζυγίζουσαι 1 1/2 ὅκάν ἑκάστη. Τῷ 1859 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος 52, 187 καντάρια σῦκων ἀξίας δρ. 754,839. Ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς τὴν Αὐστρίαν καντάρια 39,312, εἰς δὲ τὴν Τουρκίαν καντάρια 10,761.

§. 188. *Τελώνιον σταφίδος καὶ σῦκων.*— Ἡ Κορινθιακὴ σταφίς ἐξαγομένη τῆς Ἑλλάδος πληροῖν δασμὸν δρ. 5 τὰς 1000 λίτρας κατὰ τὸν ἀπὸ 5 Ἰουλ. 1858 ὙΣΤΓ' Νόμον. Τὰ δὲ ξηρὰ σῦκα τελωνίζονται κατὰ τὸν ἐτησίως ψηφιζόμενον φορολογικὸν Νόμον

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων.

§. 189. *Ἀποικιακὰ προϊόντα.*— Ὅλα τὰ ἐκ τῶν ἀποικιῶν, τῶν συσταθεισῶν εἰς τὸν Νέον Κόσμον (1), προερχόμενα εἶδη ὀνομάζονται εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποικιακὰ προϊόντα· τοιαῦτα εἶναι ἡ ζάχαρις, ὁ

(1) Ἡ σύστασις τῶν ἀποικιῶν δὲν εἶναι ἐπινόημα τῶν νεωτέρων. Οἱ Φοίνικες, οἱ Καρχηδόνοι καὶ οἱ Ἕλληες ἐσύστησαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους διαφόρους ἀποικίας. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς πρῶτοι Ἴσπανοὶ τινὲς φεύγοντες τοὺς θρησκευτικούς καταδιωγμούς ἀποίκησαν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' οἱ ἀποικοὶ ἔμειναν δυστυχεῖς ἕνεκα τῶν ἀκαταλλήλων ἀποικιακῶν Νόμων τῆς Ἰσπανίας, μέχρις οὗ κατὰ τὸ 1781 τὸ Περού, καὶ κατὰ τὸ 1808 ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἀποικίαι τῆς Ἰσπανίας ἀπέσεισαν τὸν ἀποικιακὸν ζυγὸν τῶν, ὥστε ἐνῶ πρὸ 300 ἐτῶν αἱ Ἰσπανικαὶ ἀποικίαι ἐξετείνοντο ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν Ὀμοσπόνδων Ἐπαρχιῶν μέχρι τοῦ Μαγελλανικοῦ Πορθμοῦ, καθότι δυνάμει Βούλας τοῦ Πάπα, παραχωρηθείσης εἰς τὸν Φερδινάνδον καὶ Ἰσαβέλλαν, ἡ Ἰσπανία εἶχε τὴν κυριότητα ὅλων τῶν ἀνακαλυπτομένων τόπων, τῶν κατοικου-

καφές, τὸ βαμβάκιον, τὸ Ἰνδικόν, ἀρώματα τινὰ κλ. ἀλλὰ συνήθως τὸ ὄνομα τῶν ἀποικιακῶν περιορίζεται εἰς τὸν καφέν καὶ τὴν ζάχαριν.

Α'. ΠΕΡΙ ΖΑΧΑΡΕΩΣ (σάκχαρ).

§. 190. Ἡ Ζάχαρις ἐξάγεται ἀπὸ φυτικὰς οὐσίας καὶ χημικῶς θεωρεῖται ὡς φυτικὸν ὀξειδίου· μεταξὺ τῶν φυτικῶν προϊόντων ἡ ζάχαρις ἔλαβε τὴν μεγαλητέραν σημασίαν, διότι ἡ χρῆσις τῆς μεγαλως ἐπεκτάθη, καὶ θεωρεῖται σχεδὸν ὡς μία τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον οὐσιῶν.

Ἡ Ζάχαρις, καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἀποικιῶν, ἀποκατέστη διὰ τὰς μετὰ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν Ἰνδιῶν ἐμπορευομένης Εὐρωπαϊκῆς χώρας σπουδαῖον ἀντικείμενον ἐμπορίου, ἔχον τὴν μεγαλητέραν ἐπιβρῶν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ναυτιλίας καὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ Ζάχαρις δὲν ἔγινεν εἰς τὴν Εὐρώπην γνωστὴ εἰμὴ πολὺ ἀργά·

μένων παρ' ἀπίστων, σήμερον ἐκτὸς τῶν νήσων Κούβας, Πορτορίκου καὶ Φιλιππίνων οὐδὲ σπιθαμὴν γῆς ἔχει ἡ Ἰσπανία ἐπὶ τῆς Ἀμερικανικῆς ξηρᾶς. Οἱ Ἄγγλοι μόνον κατὰ τὸ 1607 ἐσύστησαν τὸ πρῶτον ἀποικιακὸν διαρκὲς κατὰστημα εἰς τὴν ἐπαρχίαν, τὴν ὀνομασθεῖσαν Βιργινίαν (Παρθένιον) πρὸς τιμὴν τῆς ἀγάμου Ἐλισάβετ' αἰ Ἀγγλικαὶ ἀποικίαι ταχέως ἀνεπτύχθησαν καὶ εὐτύχησαν, ὠφελούμεναι ἀπὸ τὰς ἐκ τῆς φωτισμένης Ἀγγλίας μετακομισθεῖσας τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ Ἄγγλοι ἐθεώρουν τὰς ἀποικίας των ὡς μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ Βρετανικοῦ Βασιλείου, καὶ τὸ μετ' αὐτῶν ἐμπόριόν των ὑπεβάλλετο εἰς τοὺς κανόνας τῆς ἀκτοπλοίας· ἀλλὰ σήμερον ὅλοι οἱ λιμένες τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ Καναδᾶ μέχρι τοῦ μεσημβρινωτέρου ἀκρωτηρίου τῆς Ὀρνου εἶναι ἀνοικτοὶ εἰς τὰ πλοῖα ὄλων τῶν ἔθνων. Αἱ ἀποικίαι τῶν Ἀγγλων μετὰ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἀφοῦ οὗτοι ἀπώλεσαν τὰς Ὀμοσπόνδους Ἐπαρχίας τῆς Ἀμερικῆς, ὑπερτεροῦν σήμερον καὶ κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὴν ἀξίαν τὰς ἀποικίας τῶν ἄλλων ἔθνων· καὶ διὰ τοῦτο ἡ Μεγάλῃ Βρεττανία μᾶς παρουσιάζει τὸν μέγαν βαθμὸν τῆς ἐμπορικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως, εἰς ὃν δύνανται Ἐπικράτειά τις νὰ φθάσῃ διὰ τῶν διεσπαρμένων εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου μεγάλων ἀποικιῶν τῆς. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι ἄνευ ἀποικιῶν δὲν ἀποκτᾶται μεγάλη ναυτικὴ δύναμις, καὶ ὅτι τὰ ἀπολέσαντα τὰς ἀποικίας των ἔθνη, ὡς ἡ Ἰσπανία, Πορτογαλλία, Ὀλλάνδα καὶ Γαλλία ἀπώλεσαν ἀμέσως καὶ τὴν ναυτικὴν ὑπεροχὴν των. Ἡ Γαλλία ἀπολέσασα τὰς ἀποικίας τῆς δὲν ἔχει σήμερον παρὰ τὰς νήσους Γουαδαλουῖπαν, Μαρτινίκην καὶ Βουρβώνην, τὸ Ποντισερί εἰς τὴν Γουϊάναν, καὶ ἐμπορικὰ τινὰ καταστήματα εἰς τὸ Σενεγάλ τῆς Ἀφρικῆς.

εἶναι δὲ ἀμφίβολον ἂν ἦτο γνωστὴ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, διότι τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου, καὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Πλινίου καὶ Διοσκορίδου ἀναφερόμενα δὲν μᾶς πείθουν ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐγνώριζον τὴν ζάχαριν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχει σήμερον κατάστασιν. Κατὰ τὸν Παῦλον τὸν Λίγινήτην ἡ ζάχαρις ἦτο πολλὰ ὀλίγον γνωστὴ εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν 7^{ον} αἰῶνα, καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἀποκατέστη κοινὴ ἢ χρῆσις τῆς.

Τὸ Ζαχαροκάλαμον κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν, βλαστάνει δὲ εἰς τὰς δυτικὰς Ἐπαρχίας τῆς Κίνας, εἰς τὸ Ἰνδικὸν Ἀρχιπέλαγος, εἰς τὸ Σιάμ. καὶ εἰς τὴν Κοχιγκίνην· ἐκεῖθεν φαίνεται μετεκομισθῆ εἰς τὸ Ἰνδοστάν, πολὺ δὲ ἀργότερα εἰς τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἐπὶ τέλος εἰς τὰ κατὰ τὴν Μεσόγειον παράλια τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Πρὸ τῶν μετοικισμῶν τούτων ἡ χρῆσις τῆς ζαχάρως ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος εἰς τοὺς δυτικούς λαοὺς, διότι διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Δύσιν τὸ προϊόν τοῦτο ἔπρεπε μεταβαίνειν ἀπὸ χεῖρας εἰς χεῖρας ἀπὸ τὴν Κίναν νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς Ἰνδικούς λιμένας, ἐκεῖθεν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον ἢ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀκολούθως ταξειδεῦον διὰ τῶν Κιρβανίων νὰ φθάσῃ μέχρι τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου· ἐκτὸς τούτων οἱ ἔμποροι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εὔρισκον πολυτιμότερα ἀντικείμενα πρὸς μετακόμισιν, ὥστε δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ἡ ζάχαρις ἔμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἄγνωστος εἰς τὴν Δύσιν, θεωρουμένη ὡς πρᾶγμα σπάνιον καὶ ἀντικείμενον περιεργείας.

Κατὰ τὸν 9^{ον} αἰῶνα οἱ Σαρακηνοὶ, κυριεύσαντες τὰς νήσους Ῥόδον, Κύπρον, Κρήτην καὶ Σικελίαν, εἰσήγαγον εἰς τὰς νήσους ταύτας τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ζαχάρως. Οἱ Ἄραβες ὡσαύτως, κατακτήσαντες τὰς μεσημβρινὰς Ἐπαρχίας τῆς Ἰσπανίας, εἰσήγαγον τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου, ἣτις ἔλαβεν ἰκανὴν ἀνάπτυξιν διατηρηθεῖσα ἀρκετὰ σημαντικὴ μέχρι τοῦ 1664.

Κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα οἱ Βενετοὶ ἔμποροι εὔρισκον συμφερότερον νὰ προμηθεύωνται τὴν ζάχαριν ἀπὸ τὴν Σικελίαν, παρὰ νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον πρὸς ἀγορὰν αὐτῆς· ὁ δὲ γνωστὸς Βενετὸς περιηγητὴς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Μάρκος Πόλος, ἀναφέρων τὴν εἰς τὴν Βεγκάλην κατασκευὴν τῆς ζαχάρως, δὲν μνημονεύει ποσῶς ὅτι ἡ

Εὐρώπη εἶχεν ἀνάγκην νὰ προστρέχη εἰς τοὺς ἀπομεμακρυσμένοι ἐκείνους τόπους, διὰ νὰ προμηθεύηται τὸ προϊόν τοῦτο.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφοριῶν, αἵτινες ἐσχέτισαν τοὺς λαοὺ τῆς Δύσεως μὲ τοὺς τῆς Ἀνατολῆς, δύναται νὰ χρονολογηθῇ ἡ κοινὴ κατὰ τὴν Εὐρώπην χρῆσις τῆς ζαχάρεως ἢ ἀκμάζουσα τότε θαλασσοπλοία τῆς Βενετίας καὶ τῶν ἄλλων Ἰταλικῶν πόλεων ἐξήπλωσ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτῆς καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν δυτικὴν Εὐρώπην. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15^{ου} αἰῶνος οἱ Ἰσπανοὶ καὶ οἱ Πορτογάλλοι μετέφερον ἀπὸ τὰς πατρίδας των εἰς τὰς Καναρίας νήσου καὶ τὴν Μαδέραν τὸ φυτὸν τοῦ ζαχαροκαλάμου, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆ τελευταίας νήσου πολὺ πιθανὸν εἶναι ὅτι μετεκομίσθη εἰς τὸν Νέο κόσμον, μ' ὅλον ὅτι τινὲς ἰσχυρίζονται ὅτι ἐβλάστανεν αὐτοφυῆς εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Ἀμερικὴ καὶ αἱ Ἰνδικαὶ ἀποικίαι, βοηθούμεναι ἀπὸ τὸ κατάλληλον κλίμα των καὶ ἀπὸ τὸ ὀλιγοἔξοδον τῆς ὑπὸ τῶν δούλων καλλιέργειας, προήγαγον τοσοῦτον ἄφθονον τὸ προϊόν τοῦτο, ὥστε κατεστράφη σχεδὸν ἐντελῶς εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη ἢ καλλιέργεια τοῦ ζαχαροκαλάμου, καὶ σήμερον τὸ ἐμπόριον δὲν γνωρίζει ἄλλην πηγὴν ζαχάρεως παρὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς Ἰνδικὰς ἀποικίας.

Ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ τῆς ζαχάρεως ὑπολογίζεται εἰς 650 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων, ἐξ ὧν τὸ ἐν τρίτον παράγουν αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαὶ καὶ ἡ Γουιάνη· εἶναι δύσκολον ν' ἀνεύρωμεν τὴν χρῆσιν καὶ κατανάλωσιν ὅλης αὐτῆς τῆς ποσότητος εἰς τὰς διαφόρους ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Μεγάλῃ Βρετανία ὑπολογίζεται ὅτι ἐξοδεύει 200 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων· αἱ Ὁμόσπονδοὶ Ἐπαρχίαι 70· ἡ Γαλλία 65· ἡ δὲ λοιπὴ ποσότης καταναλίσκεται εἰς τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀσιατικὰς χώρας.

Δι' ὅλων τῶν γενομένων προσπαθειῶν πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ ἄλλων φυσικῶν οὐσιῶν παραγουσῶν ζάχαριν, ἀνεγνωρίσθη ὅτι κανὲν ἄλλο φυτὸν δὲν δύναται νὰ παράξῃ τόσον ποσὸν ζαχάρεως καὶ τοιαύτης ποιότητος ὡς τὸ ζαχαροκάλαμον τὸ καλλιεργούμενον εἰς τὰς Ἀντίλλας, εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Βρασιλίαν, εἰς τὰς νήσους Βουρβώνην, Μαυρικίαν, καὶ εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας.

Ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς τοῦ ζαχαροκαλάμου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐ-

ποχής τῆς φυτευσέως του· τὰ διὰ νεοφύτων φυτευθέντα ζαχαροκάλαμα κόπτονται μετὰ τὸν ἐνδέκατον μῆνα, τὰ δὲ διὰ βλαστῶν φυτευθέντα μετὰ τὸν δέκατον πέμπτον, ἢ δὲ συλλογὴ συνήθως γίνεται κατὰ τὸν Φεβρουάριον, Μάρτιον, Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον· τὰ καλῆτερα σημεῖα τῆς ὀριμότητός των εἶναι ἡ ἀποφύλλισις τῶν κάτω φύλλων, τὸ κίτρινον ἢ χρυσοῦν χρῶμα τοῦ στελέχους, καὶ ἡ ἀπόστασις τῶν ἄρθρων τοῦ καλάμου. Ἀπὸ τὰ ἐκκοπτόμενα ταῦτα ὄριμα ζαχαροκάλαμα διὰ πιεστηρίων ἐξάγεται ὁ ζωμός των, ἐκ τοῦ ὁποίου σχηματίζεται ἡ ζάχαρις.

Ἡ ζάχαρις εἰς τὸ ἐμπόριον παρουσιάζεται ὑπὸ διαφόρους καταστάσεις. Ἡ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς ἀποικίας ἀποστελλομένη εἶναι συνήθως ἀκατέργαστος καὶ ἀκάθαρτος· ἐκκαθαρίζεται δὲ εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ ζαχαροκαθαρθήρια, μετασχηματιζομένη καὶ εἰς τοὺς γνωστοὺς κώνους (κεφάλια).

Δύναται νὰ διαιρηθῇ ἐν γένει ἡ ζάχαρις εἰς τρεῖς κατηγορίας, εἰς ζάχαριν ἀκατέργαστον, εἰς ζάχαριν εἰς κόκκιν, καὶ εἰς ζάχαριν εἰς κώνους.

§. 191. Ἀκατέργαστος εἶναι 1) ἡ τῆς *Μαρτινίκας*, ἥτις ὑποδιαιρεῖται εἰς 4 κλάσεις κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ χρώματος καὶ τῆς ζαχαρώδους ὕλης, 2) ἡ τῆς *Γουαδαλούπας* καὶ *Μαρίας Γαλλάνδας*, ὁμοία σχεδὸν μὲ τὴν τῆς *Μαρτινίκας*, 3) ἡ τῆς *Βρασιλλίας*, χρώματος ἐρυθροῦ καὶ πολὺ ἀκάθαρτος, 4) ἡ τῆς *Γουιάνης*, 5) ἡ τῆς *Βουρβώνης* χρώματος ξανθοῦ ὑπολεύκου, 6) ἡ τῆς *Μαυρικίας*, ἥτις εἶναι κατωτέρας ποιότητος, 7) ἡ τῶν *Ἰνδιῶν*, χρώματος λευκοῦ καὶ ξανθοῦ, ἡ ξανθὴ ἔχει πολλὴν ὑγρασίαν, 8) ἡ τῆς *Μαρίλλης*, ἥτις ὁμοιάζει τὴν τῆς *Λβάνας* καὶ 9) ἡ τῆς *Κίνας* καὶ *Κοχιγκίνης*, διαφόρων χρωμάτων, καὶ μὲ ὀσμὴν μέλιτος βαλσαμώδη.

§. 192. Ζάχαρις εἰς κόκκιν.—Ὁ δεύτερος οὗτος βαθμὸς τῆς καθάρσεως τῆς ζαχάρεως γίνεται διὰ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον διερχόμενον διὰ τῆς ἀκατεργάστου ἀφαιρεῖ μέρος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῆς· διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης, ἥτις χρήσιμμεύει ὡς πλύσιμον, μεταβάλλεται ἡ ζάχαρις εἰς τρεῖς κυρίως ποιότητας, ἀναλόγως τῆς περισσοτέρας ἢ ὀλιγοτέρας καθαριότητός της· διακρίνονται δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς τοιαῦται, 1) ἡ τῆς *Μαρτινίκας* καὶ *Γουαδαλούπας*, ἥτις ὑποδιαιρεῖται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὸν διάφορον χρωματισμόν των,

2) ἡ τῆς Ἀβάνας, ὑποδιαιρουμένη εἰς 4 κλάσεις ἀναλόγως τῆς λευκότητός της, καὶ 3) ἡ τῆς Βρασιλίας, ὑποδιαιρουμένη καὶ αὕτη εἰς τέσσαρας κλάσεις.

§. 192. Ζάχαρις καθαρισμένη εἰς κώνους.—Αἱ διάφοροι ποιότητες τῆς ζαχάρεως ὑποβάλλονται εἰς ἐργασίαν ὀνομαζομένην κάθαριν (raffinage), τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ διαχώρισις τῆς κρυσταλλώσιμου ὕλης διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῆς σχηματίζεται : εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὴ καθαρισμένη ζάχαρις.

Βενετός τις κατὰ τὸ 1471 ἐφεῦρε τὴν μέθοδον τῆς κρυσταλλώσεως τῆς ζαχάρεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῆς εἰς κώνους· ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται σήμερον καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην. Τὸ Λονδίνον, τὸ Ἀμβούργον, τὸ Βότερδαμ, οἱ Παρίσιοι, τὸ Ρουάν, ἡ Μασσαλία ἔχουσι σήμερον τὰ σημαντικώτερα καταστήματα πρὸς καθαρισμόν τῆς ζαχάρεως.

Ἡ καθαρισμένη ζάχαρις σχηματίζεται εἰς κώνους διαφόρου μεγέθους, εἶναι δὲ ἠχητικὴ, σκληρὰ, διαφανὴς, καὶ χρώματος λευκοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον καθαροῦ.

Ἡ εἰς κώνους ζάχαρις πωλεῖται ἢ γυμνὴ ἢ περιτυλιγμένη εἰς χαρτίον, καὶ διαιρεῖται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὴν ποιότητά της.

Μεταξὺ τῶν τόπων, οἵτινες ἐξάγουσι καθαρισμένην ζάχαριν, ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, ἐξάγουσα κατ' ἔτος ὑπὲρ τὰς 360 χιλιάδας Ἀγγλικῶν κανταρίων· ὑπὲρ τὰς 30 δὲ χιλιάδας ἄνθρωποι ἐργάζονται εἰς τὰ ζαχαροκαθαρθήρια τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ Ὀλλάνδα εἶχεν ἄλλοτε ὑπὲρ τὰ διακόσια ζαχαροκαθαρθήρια, ἀλλὰ σήμερον κατὰ μέγα μέρος ἠλαττώθη ἢ πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐμπορικὴ σημασία τῆς Ἐπικρατείας ταύτης.

Τὸ Ἀμβούργον σήμερον διακρίνεται διὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τελειοποίησιν τῆς καθαρᾶς ζαχάρεως. Ἡ Ρωσσία, ἡ Σβεκία καὶ ἡ Δανιμάρκα ἔχουσιν ὡσαύτως ζαχαροκαθαρθήρια.

§. 194. Ζάχαρις ἐκ κοκκινογουλίων.—Δύο χημικοὶ τοῦ Βερολίνου ἀνεκάλυψαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Γαλλικῶν πολέμων τὴν κρυσταλλώδη τῶν κοκκινογουλίων ζάχαριν. Ὁ Ναπολέων, ὅστις διὰ τοῦ Ἑπειρωτικοῦ λεγομένου συστήματος ἐπροσπάθησε ν' ἀποκλείσῃ τὸ Ἀγγλικὸν ἐμπόριον ἀφ' ὕλης τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς, ὑπεστήριξε τὴν πρόδοδον τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ἐλπίζων ὅτι διὰ τῆς κατασκευῆς

τῆς ἐγγωρίου ταύτης ζαχάρεως ἤθελον ἀπαλλαγῆ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώ-
πης ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποικιακῆς μ' ὅλας ὅμως τὰς προσπάθειαις
τῶν χρόνων ἐκείνων δὲν ἠμπόρεσαν νὰ προάξουν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν
γχώριον ταύτην βιομηχανίαν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἀνεφάνησαν
χεδὸν μηδαμινά. Μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους εἰς τὴν Γαλ-
λίαν, ἣτις ἐπιμένει θέλουσα ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸν φόρον, τὸν ὁποῖον
πληρώνει εἰς τὰ κλίματα τῶν τροπικῶν, διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν
κεθόδων καὶ τῶν μηχανῶν κατώρθωσαν νὰ ἐξάξουν ἀρκετὴν ποσότη-
τα ζαχάρεως ἐκ τῶν κοκκινογουλιῶν, ἣτις ἠδυνήθη ν' ἀντικαταστήσῃ
εἰς τὴν κατανάλωσιν μέγα μέρος τῆς ἀποικιακῆς.

Τετρακόσια περίπου ζαχαροποιεῖα ὑπάρχουσι σήμερον εἰς τὴν Γαλ-
λίαν, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή ὑπολογίζεται εἰς 40 ἑκατομμυρίων
χιλιόγραμμα.

Μετὰ τὴν Γαλλίαν τὸ Βέλγιον ἐνησχολήθη εἰς τὴν κατασκευὴν
τῆς ἐκ κοκκινογουλιῶν ζαχάρεως, ἐκατόρθωσε δὲ νὰ παράξῃ μέχρι 5
ἑκατομμυρίων χιλιόγραμμα· ἀλλὰ πρό τινων ἐτῶν ἡ παραγωγή αὕτη
πλαττώθη καὶ ἡ ἀποικιακὴ ζάχαρις ὑπερίσχυεν· ἀμφιταλαντεύεται
δὲ καὶ ἐκεῖ τὸ ζήτημα τῶν ζαχαροποιεῖων, καὶ μετὰ πολλῆς σπου-
δαιότητος ἀμφισβητεῖται ἂν ἡ ἐκ τῆς ἐγγωρίου ταύτης βιομηχανίας
ὑφέλεια ἀντισταθμίξῃ τὴν εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμ-
πόριον προξενουμένην ζημίαν· τὸ παράδειγμα μάλιστα τῆς Ἀγγλίας,
ἣτις δὲν ἐπροστάτευσε ποσῶς τὴν βιομηχανίαν ταύτην, κρατεῖ τὰ
πνεύματα εἰς πολλὴν ἀμφιβολίαν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι μ' ὅλας
τὰς γενομένας μηχανικὰς τελειοποιήσεις καὶ προόδους ἡ ἐκ τοῦ ζα-
χαροκαλάμου ζάχαρις ἀποβαίνει πάντοτε εὐθηνότερα τῆς τῶν κοκ-
κινογουλιῶν.

Β'. ΠΕΡΙ ΚΑΦΕ.

§. 195. Ὁ Καφὲς εἶναι σπóρος περιεχόμενος εἰς τὸν καρπὸν τοῦ
γνωστοῦ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα δένδρου. Τὸ δένδρον τοῦ καφέ εἶναι ἀει-
θαλὲς καὶ ὑψοῦται 15 ἕως 20 πόδας· ἡ καλλιέργειά του ἐπιτυχά-
νει εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν τροπικῶν τόπους, εἰς τὴν νῆσον Βουρβώνην,
εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ὀλλανδικὴν Γουιάνην, εἰς ὅλας τὰς Ἀντίλλας
νῆσους καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἀραβίαν, ἣτις μάλιστα εἶναι ἡ πα-
τρὶς τοῦ φυτοῦ τούτου. Τὸ δένδρον τοῦ καφέ πολλαπλασιάζεται διὰ
τοῦ καρποῦ καὶ διὰ τῆς μεταφυτεύσεως κλώνων, καρποφορεῖ δὲ μετὰ

τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη. Ἡ κυριωτέρα συλλογὴ τοῦ καρποῦ γίνεται πρὸς τὸν Μάϊον, ἀφοῦ δὲ ξηρανθῶσιν οἱ καρποὶ θλίβονται διὰ λιθίνων καὶ λίνδρων, καὶ ἐξέρχονται οἱ ἐντὸς ἐκάστου αὐτῶν δύο σπόροι, οἵτινι ξηραίνόμενοι παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ὁ κόκκος τοῦ καφέ ἔχει χρῶμα κιτρινωπὸν, κλίνον ἄλλοτε πρὸς τὸ μελανόν, καὶ ἄλλοτε πρὸς τὸ πράσινον, εἶναι σκληρὸς, ἐλαστικὸς τραχανός, ἔχων ὀσμὴν φυτικὴν ἀλλ' ἀρωματικὴν.

Δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὴ ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἤρχισεν ἡ χρῆσις τοῦ καφέ ὡς ποτοῦ. Κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα ἀναφαίνονται τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς χρήσεως αὐτοῦ, καὶ ἡ πρώτη ἀκριβὴς περιγραφή τοῦ προϊόντος τούτου ἀπαντᾶται εἰς σύγγραμμα Βενετοῦ τινὸς Ἰατροῦ, δημοσιευθέντος κατὰ τὸ 1591. Οἱ Εὐρωπαῖοι παρέλαβον τὴν χρῆσιν τοῦ καφέ ἀπὸ τοῦ Ἀσιανού· ἡ κοινὴ χρῆσις τοῦ καφέ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἤρχισεν ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Σουλεϊμάνου κατὰ τὸ 155 ἔτος· μετὰ ἓνα δὲ περίπου αἰῶνα εἰσήχθη εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ Λονδίνον ἀπὸ ταξειδιώτας τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ ὀλλανδοὶ, οἵτινες κατεκείνου τοὺς χρόνους ἦσαν ὁ ἐμπορικώτερος λαὸς τῆς Εὐρώπης, μετεκόμιζον ἀπὸ τῆς Ἀραβίας τὸν καφὲν καὶ προσέτι μετεφύτευσαν τὸ φυτὸν τοῦτο τῆς Ἀραβίας εἰς τὴν πατρίδα των· ἀπὸ τὰ φυτευθέντα εἰς τὴν Βαταβίαν δένδρα τοῦ καφέ ἐστάλη ἓν νεόφυτον ὡς δῶρον εἰς τὸν 14^{ον} Λουδοβίκον τῆς Γαλλίας, τὸ ὁποῖον ἐφύτευσαν εἰς τὸν Βοτανικὸν κήπον τῶν Παρισίων· τὸ Παρισινὸν δὲ τοῦτο δένδρον τοῦ καφέ ἐχρησίμευσε μετὰ ταῦτα ὡς πατὴρ ὅλων τῶν κατὰ τὴν Ἀμερικὴν φυτευθέντων καφέδων. Οἱ Ἄραβες ἠγεμόνες διὰ νὰ διατηρήσωσι τὸ μονοπώλειον τοῦ καφέ ἀπηγόρευσαν ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ φυτοῦ τούτου, ἀλλὰ μ' ὅλας τὰς ἀπαγορεύσεις ταύτας, καὶ μ' ὅλον ὅτι τὸ φυτὸν καλλιεργεῖται 25 λεύγας μακρὰν τοῦ λιμένος τῆς Μόκκας, ὅπου τὰ Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα προσορμίζονται, μ' ὅλον τοῦτο οἱ ὀλλανδοὶ, ὡς ἴδομεν, ἐπέτυχον νὰ λάβωσι φυτὰ καὶ νὰ τὰ προάξωσιν εἰς τὰ πέριξ τῆς Βαταβίας· λέγουσι μάλιστα ὅτι οἱ Ἄραβες διὰ νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τοὺς κόκκους τοῦ καφέ τὴν γονιμότητά των τοὺς ζεματίζουν πρὶν τοὺς παραδώσωσιν εἰς τὸ ἐμπόριον.

§. 196. *Εἶδη καφέδων.* — Οἱ καφέδες εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνονται διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐξάγονται, καὶ ὀνομάζονται τῆς Μόκκας, τῆς Μαρτινίκας πράσινος, τῆς Γουαδα-

Ύόπας, τῆς Βουρβώνης, τῆς Γουϊάνης, τοῦ Ἁγίου Δομενίκου, τῆς Κεϋλάν, τῆς Ἀβάνας, τοῦ Σαρτιάγου (πόλεων τῆς νήσου Κούβας), τοῦ Πορτορίκου, τῆς Βρασιλίας, τῆς Ἰαύας καὶ τῆς Σουμάτρας.

Ὁ καφές Μόκκας εἶναι ἀνώτερος ὄλων τῶν ἄλλων· καλλιεργεῖται ἐς τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἰεμέν· ἡ ἐτήσιος παραγωγή ὑπολογίζεται εἰς 12—13 ἑκατομμυρίων λίτρας· διὰ τῆς μετοχειοῦ δὲ Ἀραβικῆς πόλεως Βεΐτουλφακίρ μετακομίζεται εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀραβίας Μόκκαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Κάϊρον, Ἀλεξάνδρειαν, Εὐμόρην, Ἀλέπιον, καὶ Κωνσταντινούπολιν. Ὁ κόκκος τοῦ καφέ τούτου ἔχει ἐπιδερμίδα τινα, εἶναι δὲ ἀνώμαλος ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, ἀλλὰ συνήθως μικρὸς καὶ στρογγύλος, κιτρινωποῦ χρώματος, σκληρὸς, ἔχων ὀσμὴν δυνατὴν καὶ εὐχάριστον. Συχνάκις ἀναμιγνύεται μὲ καφέν κατωτέρων ποιότητων καὶ ἀποβαίνει δύσκολος ἡ ἀναγνώρισις τοῦ γνησίου· τινὲς κόκκοι ἐνίοτε εἶναι εἰσέτι μὲ τὸ κέλυφος των (φλοιὸν), καὶ ἄλλοι ἐντελῶς μέλανες· οἱ ὄλως στρογγύλοι κόκκοι προέρχονται ἀπὸ γεγηρακότα δένδρα, τῶν ὁποίων ὁ καρπὸς δὲν περιέχει παρὰ ἓνα μόνον κόκκον.

Δευτέρως ποιότητος καφές θεωρεῖται ὁ ἀπὸ τὰς νήσους Βουρβώνην καὶ Ἰαύαν ἐξαγόμενος, οὗτος ἔχει κατὰ τὸ σχῆμα πολλὴν ἀναλογίαν μὲ τὸν τῆς Μόκκας, ἐξ οὗ ἀπ' εὐθείας κατάγεται· ἐκ τοῦ διαφόρου δὲ χρωματισμοῦ των οἱ καφέδες αὐτοὶ διακρίνονται εἰς διαφόρους κατηγορίας.

Κατόπιν ἔρχονται οἱ καφέδες τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, οἵτινες εἶναι πρασινωποὶ καὶ μὲ φυτικὴν γεῦσιν· μεταξὺ αὐτῶν ὁ τῆς Μαρτινίκας εἶναι ὁ καλλήτερος, οἱ κόκκοι του εἶναι μικροὶ, στρογγύλοι, χρώματος ἀνοιχτοῦ πρασίνου, καὶ περιτυλιγμένοι μὲ λεπτὴν λευκὴν ἐπιδερμίδα· ὑποδιαίρουονται δὲ εἰς τρεῖς διαφόρους κλάσεις ὡς ἐκ τῆς ποιότητος καὶ τοῦ χρώματός των.

Ὡς κοινοὶ καφέδες θεωροῦνται 1) Ὁ τῆς Ἀβάνας, ἔχων κόκκον μικρὸν, κανονικόν, χωριζόμενον διὰ τοῦ αὐλακος εἰς δύο ἄνισα μέρη· τινὲς κόκκοι αὐτοῦ εἶναι κεκαλυμμένοι μὲ ἐπιδερμίδα κοκκινωπὴν, ὁ καφές οὗτος εἶναι συνήθως χρώματος πρασίνου ἀνοιχτοῦ ἢ κιτρινωποῦ, περιέχει δὲ πολλοὺς κόκκους ἐφθαρμένους.

2) Ὁ τῆς Βρασιλίας, ἔχων κόκκους ἀνίσους καὶ ἀνωμάλους τὸ σχῆμα, οἱ μικροὶ κόκκοι αὐτοῦ ἔχουσιν ἀναλογίαν τινὰ μὲ τὸν τῆς

Μόκκας, οί δὲ μεγάλοι ὁμοιάζουσι τὸν τῆς Βουρβώνης· τὸ μεγαλ-
τερον μέρος τούτου ἐξάγεται ἀπὸ τὸ Ῥίο—Ίανέριον, ἔχει δὲ συνήθη
χρῶμα κίτρινον πρασινωπὸν καὶ ὀσμὴν φυτικὴν βαρεῖαν· ἀποστέλλ-
ται εἰς τὴν Εὐρώπην εἰς σάκκους, ζυγίζοντας πέντε ἀρόβας (Βρα-
σιλιανὸν σταθμὸν) ἤτοι 73 χιλιόγραμμα, πληρόνει δὲ διὰ τὴν ἐξαγα-
γὴν δασμὸν 7 τοῖς 0/0.

Ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ καφέ ἡ Βρασιλία κατέχει τὴν πρῶ-
τὴν θέσιν. Κατὰ τὸ 1857 αἱ φορτώσεις τοῦ Ῥίου—Ίανερίου ὑπελογ-
οθησαν εἰς 2,065,700 σάκκους, ἐκ τῶν ὁποίων περίπου τὸ ἥμισυ ἰ-
πεστάλη εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ εἰς τὰς Ἡνωμένους
Ἐπαρχίας τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸ 1857 εἰσήχθησαν 53 ἑκατομ. χιλιογι-
καφέδων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ κατηναλώθη ἐν τῇ Γαλλίᾳ, τὸ δ
ἕτερον ἥμισυ ἐξήχθη ἐκτὸς τῆς Γαλλίας. Μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶ
δασμῶν τῆς εἰσαγωγῆς δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐγχώριος κατανά-
λωσις θέλει αὐξήσει οὐσιωδῶς.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν καταφαίνεται ἡ αὐξήσις τῆς καταναλώσεως ἀνα-
λόγως τῆς ἐλαττώσεως τῶν δασμῶν. Κατὰ τὸ 1820—1824, ὅτ
ἐπλήρουνεν 1 σελίνιον τὴν λίτραν, ἡ ἔτησίᾳ κατανάλωσις ἦτο 7 ἑκα-
τομ. λιτρῶν, μετὰ τὸ 1851 ὁ δασμὸς ἠλαττώθη εἰς 3 πέννας τὴν
λίτραν, καὶ μετὰ τὸ 1855 ὑψώθη εἰς 4 πέννας, ἡ δὲ κατανάλωσις
τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν ὑπολογίζεται εἰς 36 ἑκατομ. λιτρῶν.
ἡ δὲ ὀλικὴ εἰσαγωγὴ εἰς 56 ἑκατομ. λιτρῶν.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ φαρμάκων καὶ ἀρωμάτων (drogueries).

§. 197. *Φάρμακα καὶ ἀρώματα.*—Ὄνομάζονται ἐν γένει φάρ-
μακα διάφοροι φυσικαὶ οὐσίαι, χρησιμεύουσαι εἰς τὴν Ἰατρικὴν καὶ
οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἢ εἰς τὰς τέχνας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαφόρων φαρ-
μάκων εἶναι ἄπειρος, καὶ ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα σπουδὴ ἠνωμένη με-
μακρὰν πεῖραν πρὸς γνῶσιν ὅλων τῶν εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν ὑπαγο-
μένων ἐμπορευμάτων. Ὁ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ἐνασχολούμενος ἔμπορος
ᾧ πρέπει νὰ ἔχη γνώσεις Γεωγραφίας, Φυσικῆς Ἱστορίας, Χημείας,

στατιστικῆς, καὶ Βιομηχανικῆς Οἰκονομίας, πρέπει νὰ γνωρίζῃ προ-
εὐτε ἐντελῶς καὶ μὲ ἀκρίβειαν τὰ διάφορα χαρακτηριστικὰ τῶν ἐμ-
πορευμάτων, τὰ μέσα τῆς προπαρασκευῆς ἢ τῆς παραγωγῆς τῶν,
τὰς κιβδηλεύσεις, εἰς τὰς ὁποίας δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι, καὶ πῶς
εὐταὶ ἀνακαλύπτονται, τὸν τρόπον τῆς ἀγορᾶς καὶ ἐξοδεύσεώς των,
καὶ ἐν γένει τὴν ἐμπορικὴν των σημασίαν.

Μεταξὺ τῶν φαρμάκων συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ ἀρώματα, τὰ
ἅποια εἶναι φυτικαὶ οὐσίαι, χρησιμεύουσαι διὰ τὴν ὄσμήν των καὶ
τὴν ἀρωματικὴν γεῦσίν των πρὸς καρύκεισιν τῶν φαγητῶν, καὶ πρὸς
ἀρωματισμὸν διαφόρων ποτῶν. Ἡ πατρις τῶν ἀρωμάτων εἶναι κυ-
ρίως αἱ Ἰνδίαὶ καὶ αἱ περὶ τοὺς τροπικοὺς χῶραι τῆς Ἀμερικῆς καὶ
Ἀφρικῆς· ἡ Ἀγγλία διὰ τῆς Κέϋλαν καὶ ἡ ὀλλάνδα διὰ τῶν Μολού-
ων νήσων ἐνεργοῦσι τὸ σημαντικώτερον ἐμπόριον τῶν ἀρωμάτων.

Διάφοροι ἐμπορικαὶ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἀγοραὶ ἔχουσιν ἰδιαιτέραν
σημασίαν ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐμπορευμάτων· τοιαῦτα εἶναι
τὸ Ἀμστερδὰμ τῆς ὀλλανδίας, ἡ Ἀμβέρσα τοῦ Βελγίου, ἡ Κωνσταν-
τινούπολις, ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ Σμύρνη τῆς Τουρκίας, ἡ Λιβόρνος
καὶ ἡ Γένοβα τῆς Ἰταλίας, τὸ Τριέστιον τῆς Αὐστρίας, καὶ τὸ Ἀμ-
δοῦργον τῆς Γερμανίας.

Ἐνταῦθα θέλομεν περιγράψαι ἐν συνόψει τὰ κυριώτερα μόνον τῶν
ἐμπορευμάτων αὐτῶν, καθότι ἡ λεπτομερὴς ἀπαρίθμησις καὶ περι-
γραφή ὅλων ἤθελεν εἶσθαι ἀντικείμενον ἰδιαιτέρως καὶ λίαν ἐκτετα-
μένης πραγματείας.

Α'. ΠΕΡΙ ΤΕΙΟΥ (τζάι, τέ) (1).

§. 198. Τὸ τείον εἶναι φύλλα θάμνου κλαδώδους ἀειθαλοῦς,
πλαστάνοντος μέχρι πέντε ἢ ἕξ ποδῶν ὕψους εἰς τὴν χώραν τῆς κα-
ταγωγῆς του, ἧτις εἶναι ἡ Κίνα.

Ἡ Κίνα καὶ ἡ Ἰαπωνία εἶναι αἱ μόναι χῶραι, ὅπου τὸ φυτὸν τοῦτο
αὐξάνει αὐτοφυῶς, καὶ ὅπου ἡ καλλιέργειά του γίνεται μετ' ἐπιτυ-
χίας· ὅταν τὸ φυτὸν φθάσῃ τὴν ἡλικίαν τῶν πέντε ἐτῶν, τὰ φύλλα
του εἶναι κατ'ἀλληλα πρὸς συλλογὴν, περὶ δὲ τὸ ἕβδομον ἔτος δὲν
παράγει εἰμὴ πολλὰ ὀλίγα φύλλα· τότε κόπτεται τὸ στέλεχος πλη-
σίον τῆς ῥίζης καὶ ἀναδίδει νέους κλώνους. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ

(1) Γαλλιστὶ thé, Ἰταλιστὶ té.

φυτοῦ τούτου παρουσιάζει πολλές δυσκολίας, καὶ μετὰ πολλές πρ
 σπαθείας οἱ Ὄλλανδοὶ εἰς τὴν Ἰαύαν καὶ οἱ Βρασιλιανοὶ εἰς τὴν Βρ
 σιλίαν, καὶ τοὶ βοηθούμενοι ὑπὸ γεωργῶν Κινέζων, δὲν ἐκατόρθωσ
 ἀκόμη νὰ καλλιεργήσωσι μετ' ἐπιτυχίας τὸ φυτὸν τοῦτο.

Ἡ συλλογὴ τοῦ τεύου εἰς τὴν Κίναν γίνεται τρὶς τοῦ ἔτους, κα
 τὸν Ἀπρίλιον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους καὶ κατὰ τὰ μέσα τοῦ φ
 νοπώρου. Τὰ ἐλίγων μόνον ἡμερῶν φύλλα ἀποτελοῦν τὸ ὀνομαζόμε
 νον αὐτοκρατορικὸν τέιον· τὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας συλλογ
 φύλλα εἶναι ἐν γένει τὰ καλλήτερα, καὶ διαιροῦνται κατὰ τὴν λεπτ
 τητα καὶ τὸ μέγεθός των εἰς τέσσαρας κλάσεις. Ἀφοῦ συλλεχθῶσι
 φύλλα φέρονται εἰς ἐπίτηδες δημόσια καταστήματα, ὅπου ὑπάρχου
 κλίβανοι (φοῦρνοι) πρὸς ἀποξήρανσιν αὐτῶν· ἕκαστος κλίβανος ἔχ
 πλάκα σιδηρᾶν, ὅταν δὲ αὕτη θερμανθῆ, θέτουν ἐπ' αὐτῆς ἀνάλογ
 ποσότητα φύλλων, καὶ τὰ ἀνακινοῦν διὰ τῆς χειρὸς μέχρι οὗ ἡ θε
 μότης ἀποβῆ ἀνυπόφορος· τότε θέτουν τὰ φύλλα εἰς κάνιστρα κ
 προσπαθοῦν νὰ τὰ κρυσώσωσι, μετὰ ταῦτα ἐπαναλαμβάνουν τὴν ἰδί
 ἐργασίαν ἕως οὗ ἀποξηρανθῶσιν ἐντελῶς καὶ μείνωσιν ἄνευ τῆς πε
 ραμικρᾶς ὑγρασίας· ἐκ τοῦ φρυγμοῦ τούτου τὰ φύλλα συστρέφοντα
 ὅσον δὲ περισσότερον συστραμμένα εἶναι, κατὰ τοσοῦτον ἡ ἐργασί
 ἐπέτυχεν.

Ὅλαι αἱ τάξεις τῶν Κινέζων κάμνουν μεγάλην χρῆσιν τοῦ τείου
 ἀποδίδουν μάλιστα τὴν ἔλλειψιν τῆς ποδάγρας, τῆς λιθιάσεως κα
 τῶν νεφριτικῶν κωλίκων εἰς τὴν ὑπερβολικὴν χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ ποτοῦ
 μεταχειρίζονται δὲ τὸ τέιον ἀφοῦ παρέλθῃ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς συλλο
 γῆς του, καὶ τὸ πίνουν, ὡς ἡμεῖς, ζεματίζοντες τὰ φύλλα μὲ βράζο
 ὕδωρ, ἀλλ' ἄνευ ζαχάρως καὶ γάλακτος. Οἱ Ἰαπονοὶ τὸ μεταποιοῦ
 εἰς κόνιν, τὴν ὁποίαν πίνουν ἀναμιγνύοντες εἰς θερμὸν ὕδωρ. Ἡ χρῆσι
 τοῦ τείου εἰς τὴν Κίναν εἶναι ἀρχαιοτάτη· εἰς Σινικὰ βιβλία τριῶ
 αἰῶνων π. Χρ. γίνεται μνεῖα τοῦ ποτοῦ τούτου, ἀλλὰ μόνον κατὰ
 τὰς ἀρχὰς τοῦ 16^{ου} αἰῶνος εἰσήχθη εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τῆς Ὄλ
 λανδικῆς Ἐταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἥτις πρώτη μετέφερε τέιον
 εἰς τὴν Ὀλλάνδαν, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ τὸ 1666 μετεκομίσθη εἰς τὴν
 Ἀγγλίαν, ὅπου ἀμέσως ἐγένετο κοινὴ ἡ χρῆσις αὐτοῦ. (1)

(1) Διηγοῦνται ὅτι περὶ τὴν 16ην ἑκατονταετηρίδα οἱ Ὀλλανδοὶ ἐπεχείρησαν

Διακρίνεται κυρίως τὸ τέιον εἰς δύο εἶδη, εἰς πράσινον καὶ εἰς μαῦρον· μέχρι τινὸς ἐνόμιζον ὅτι ἐξ ἄλλων θάμνων συλλέγεται τὸ πράσινον καὶ ἐξ ἄλλων τὸ μαῦρον, ἀλλ' εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένον παρὰ τῶν Φυσιολόγων καὶ παρ' ἀξιοπίστων ταξειδιωτῶν ὅτι τὸ διάφορον χρῶμα τοῦ τέιου προέρχεται ἐκ τοῦ διαφόρου τρόπου τοῦ φρυγμοῦ· ἐὰν τὰ φύλλα φρυχθῶσιν ἀμέσως μετὰ τὴν συλλογὴν των, τὸ τέιον διατηρεῖ τὸ πράσινον χρῶμα· διὰ τὴν γενῆ δὲ μαῦρον, πρέπει πρὶν ἐκτεθῶσι τὰ φύλλα εἰς τὸν φρυγμὸν νὰ ἐναποτεθῶσιν εἰς τόπον ὑγρὸν, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ἡ ζύμωσις των καὶ νὰ χάσουν τὸ πράσινον χρῶμά των, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ξηρανθῶσιν ὡς προεξεθέσαμεν διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης μάλιστα τὸ τέιον καθίσταται καλητέρας γεύσεως.

Τότε πράσινον καὶ μαῦρον τέιον διαιρεῖται ἐμπορικῶς εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὴν ποιότητά του, γνωστὰς ὑπὸ διαφόρους Σινικὰς ἰνομασίας· αἱ πολυπληθεῖς αὗται διαιρέσεις δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τρεῖς γενικὰς κατηγορίας ἢ ποιότητος.

Τὸ τέιον ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου τῆς Κίνας μετὰ τῆς Εὐρώπης. Οἱ Κινέζοι ἐμποροὶ, ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ προεπαρασκευὴ τοῦ τέιου, τὸ διακροῦν εἰς τὰς διαφόρους κλάσεις του, αἵτινες εἶναι περίπου 18, τὸ θέτουν εἰς κιβώτια, ἐπὶ τῶν ὁποίων γράρουν τὸ σημεῖον τοῦ ἐμπόρου εἰς ὃν ἀνήκουν, καὶ οὕτω τὸ μετακομίζουσι εἰς τὴν Καντῶν. Τὸ εἰς Ἀγγλίαν κατ' ἔτος ἀποστελλόμενον ὑπολογίζεται ὑπὲρ τὰς 50 ἑκατομμυρίων λίτρας.

Σημαντικὸν ἐμπόριον τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἐνεργεῖται εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ὅπου ἡ χρῆσις τοῦ ποτοῦ τούτου εἶναι κοινοτάτη. Τὸ τέιον μεταφέρεται διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ ποταμῶν ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς Κίνας πόλιν Κιάκταν εἰς ὅλην τὴν Ῥωσσίαν. Τὸ Ῥωσσικὸν τέιον εἶναι καλητέρας ποιότητος ἀπὸ τὸ διὰ τοῦ Ὠκεανοῦ παρὰ τῶν Ἀγγλῶν μετακομίζόμενον. Ἡ πανήγυρις τῆς Νίζνης εἶναι ἡ κυριώτερα ἀγορὰ τοῦ τέιου εἰς τὴν Ῥωσσίαν· τὸ Ῥωσσικὸν τέιον διακρίνεται εἰς διακοσίας περίπου ποιότητος.

Β'. ΠΕΡΙ ΚΙΝΝΑΜΩΜΟΥ (κανέλλα).

§. 199. Τὸ Κιννάμωμον εἶναι φλοιὸς δένδρου ἐκ τοῦ γένους τῶν

ἃ στέλλουσιν εἰς τοὺς Κινέζους φασκομητῆσαν λαμβάνοντες παρ' ἐκείνων τὸ τέιον, ἀλλ' ἡ τριπλή ἀνταλλαγὴ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. (Voyage en Chine du Lord Macartney).

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

δαφνῶν, ὀνομαζομένου παρὰ τῶν Βοτανικῶν *δάφνη κιννάμωμος*· τὸ δένδρον τοῦτο βλαστάνει κυρίως εἰς τὴν νῆσον Κέϋλαν, εὐρίσκεται δὲ καὶ εἰς τὴν Κοχιγκίνην, πόλιν παράλιον πλησίον τῆς Κίνας.

Διακρίνεται τὸ Κιννάμωμον εἰς τρία εἶδη, εἰς *λεπτὸν*, *μεσαῖον* καὶ *κοινόν*· αἱ ποιότητες αὗται ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἡλικίας τοῦ δένδρου καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ κλώνου, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἀφαιρεῖται ὁ φλοιός.

Τὸ *λεπτὸν κιννάμωμον* συλλέγεται ἀπὸ κλάδους, τῶν ὁποίων ἡλικία δὲν ὑπερβαίνει τὰ τέσσαρα ἔτη, πρέπει δὲ νὰ ᾖναι χρώματος κιτρίνου κοκκινωποῦ, γεύσεως γλυκείας, ζαχαρώδους καὶ ὀλίγον καυστικῆς, ὀσμῆς εὐχαρίστου, ἀφῆς λεπτῆς, καὶ εὐθραυστον.

Τὸ *μεσαῖον* ἔχει τὰ αὐτὰ προτερήματα, ἀλλ' εἰς κατώτερον βαθμὸν.

Τὸ *κοινόν* συλλέγεται ἀπὸ τοὺς μεγάλους κλώνους τοῦ δένδρου εἶναι χονδρὸν καὶ κιτρίνου χρώματος.

Ἡ Ἀγγλία, ἔχουσα τὸ ἐμπόριον τῆς νήσου Κέϋλαν, μετέρχεται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὸ ἐμπόριον τοῦ κιννάμωμου.

Τὸ κιννάμωμον χρησιμεύει ὡς καρύκευμα τῶν φαγητῶν, καὶ ὡς ἄρωμα τὸ ἐξαγόμενον ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον· συχνάκις μάλιστα πωλεῖται τὸ κιννάμωμον μετὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ ἐλαίου του, ἀλλ' εἶναι εὐκόλον νὰ γνωρισθῇ ἢ ἀπᾶτη αὕτη διὰ τῆς γεύσεως.

Γ'. ΠΕΡΙ ΠΙΠΕΡΙΟΥ.

§. 200. Τὸ *πιπέριον* εἶναι μικρὸς κόκκος ξηρὸς, προσερχόμενον ἀπὸ φυτὸν κληματοειδές, βλαστάνον ἐν γένει εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, σχήματος σφαιροειδοῦς, περικεκαλυμμένος μὲ φλοῦδαν μελανῆ ρυτιδωμένην, γεύσεως καυστικῆς, δὲν χρησιμεύει δὲ εἰμὴ εἰς τὴν μαγειρικὴν.

Εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνεται τὸ *πιπέριον* εἰς *βαρὺ*, *ἡμίβαρον* καὶ *ἐλαφρὸν*.

Τὸ *βαρὺ* ἐξάγεται ἀπὸ τὸ Μαλαβάρ, καὶ εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα, σκληρὸν, καλῶς θρεμμένον, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν τοῦ κόκκου του ἔχει χρῶμα κιτρινωπόν.

Τὸ *ἐλαφρὸν* ἐξάγεται συνήθως ἀπὸ τὴν Σουμάτραν, ἡ φλοῦδα του εἶναι πολὺ ρυτιδωμένη, χρώματος μέλανος στακτεροῦ, περιέχει δὲ πολλοὺς κόκκους χωρὶς φλούδας καὶ πολλὰς φλούδας ἄνευ κόκκων. Εἶναι γνωστὸν προσέτι εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὸ *λευκὸν πιπέριον*,

τὸ ὁποῖον γίνεται ἀφαιρουμένης τῆς φλούδας ἀπὸ τὸ σύνηθες πιπέριον. Διακρίνεται προσέτι εἰς πιπέριον τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς ὀλλάνδας.

Ἡ χρῆσις τοῦ πιπερίου ὡς καρυκεύματος ὑπάρχει εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀνατολῆς, κατὰ πρῶτον δὲ εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐκ τῆς Ἀσίας.

Δ'. ΠΕΡΙ ΜΟΣΧΟΚΑΡΤΟΥ (1).

§. 201. Τὸ Μοσχοκάρυον εἶναι καρπὸς δένδρου τῶν Μολούκων νήσων· τὸ δένδρον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν μυριστικῶν λεγομένων δένδρων, λαμβάνει ὕψος τριάκοντα περίπου ποδῶν καὶ καρποφορεῖ ἀφθόνως. Τὸ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὸν μοσχοκάρυον εἶναι δὲ πυρῆν τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου τούτου καθαριζόμενος ἀπὸ τὰ περιτυλίγματα του, ἐνίοτε δὲ μεταφέρεται εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ μὲ τὸ κέλυφος του. Διακρίνονται εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ μοσχοκάρυα εἰς στρογγύλα καὶ εἰς μακρυλά. Τὸ στρογγύλον συλλέγεται κυρίως εἰς τὰς Μολούκας Νήσους, ἔχει μέγεθος μικροῦ καρυδίου καὶ γραμμᾶς καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, τὸ χρῶμά του εἶναι σταχτερόν, ἡ ὀσμῆ του ἀρωματικὴ καὶ εὐχάριστος· τὸ μοσχοκάρυον χρησιμεύει εἰς τὴν φαρμακοποιίαν, καὶ ὡς καρύκευμα. Τὸ μοσχοκάρυον περιέχει δύο ἔλαια, στερεοῦ καὶ πιητικόν, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν ὡς ἀρώματα.

Τὰ μοσχοκάρυα παρουσιάζονται συχνὰ εἰς τὸ ἐμπόριον ἀναμειγμένα μὲ σκωληκοφαγομένα, ἢ μὲ καρποὺς ἄλλων δένδρων τῆς αὐτῆς φύσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ μὲ ψευδομοσχοκάρυα, κατασκευαζόμενα ἀπὸ ἀρωματικὸν ξύλον· ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ αἰ ἀπάται εὐκόλως ἀνακαλύπτονται.

Ε'. ΠΕΡΙ ΚΑΡΤΟΦΥΛΛΩΝ (Μοσχοκαρτζίων, γαρουζάλων κοινῶς) (2).

§. 202. Καρυόφυλλα εἶναι οἱ κάλυκες τοῦ ἄνθους τοῦ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἔνομα γνωστοῦ δένδρου, συλλεγόμενοι καὶ ξηραίνόμενοι πρὸ τῆς ἀναπτύξεώς των. Τὸ μέγα καὶ αἰθαλῆς τοῦτο δένδρον βλαστάνει αὐτοφυῶς εἰς τὰς Μολούκας νήσους, ὅθεν μετεκομίσθη εἰς τὴν Βουρβώ-

(1) Γαλλιστ. Mascade. Ἰταλιστ. Noce moscada.

(2) Γαλλιστ. Giroflès. Ἰταλιστ. chiodi di Garofano.

νην, εἰς τὴν Γουιάνην καὶ εἰς τὰς Ἀντίλλας· ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δένδρου αὐτοῦ ἐπιτυγχάνει εἰς ὄροσεράς καὶ καρποφόρους γαίας, πρέπει δὲ νὰ προφυλάττεται ἀπὸ τοὺς σφοδροὺς ἀνέμους, διότι τὸ ξύλον του εἶναι πολὺ εὐθραυστον.

Τὰ καρυόφυλλα συλλέγονται πρὶν ἀνοίξῃ τὸ ἄνθος διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ βραβδίσματος τοῦ δένδρου, μετὰ ταῦτα δὲ ξηραίνονται εἰς τὸν ἥλιον, τὸ ἄνω μέρος, σχηματιζόμενον ἀπὸ τὰ πέταλα τοῦ κάλυκος, ἀποτελεῖ εἶδος μικρᾶς κεφαλῆς, ἣτις συχνὰ πίπτει, καὶ μένει μόνον ὁ σωλὴν τοῦ κάλυκος.

Τὰ ἀπὸ τὰς νήσους Μολούκας προερχόμενα καρυόφυλλα ἔχουσι χρῶμα μελανωπὸν, ἐλαιῶδες, καὶ γεῦσιν καυστικὴν, εἶναι δὲ γνωστὰ εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀγγλικὰ καρυόφυλλα.

Ἡ ἀρωματικὴ τῶν ὀσμῆ καὶ ἡ καυστικὴ τῶν γεῦσις προέρχεται ἀπὸ τὸ περιεχόμενον εἰς αὐτὰ πτητικὸν ἔλαιον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἀποσταλάξεως ἐξαγόμενον γίνεται ἐπίσης ἀντικείμενον ἐμπορίου.

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΜΗΚΩΝΙΟΥ (ἀφιόνι, ὄπιον).

§. 203. Τὸ μηκόνιον εἶναι κυρίως ζωμὸς εἰς στερεὰν κατάστασιν, ἐξαγόμενος ἀπὸ ἓν εἶδος μηκόνων (παπαρούων)· ὡς πρωτίστη ποιότητος μηκωνίου θεωρεῖται ἓν κόμμι ζαχαρώδες, ἐκρέον ἀπὸ τὰς κεφαλὰς εἰδους τινὸς λευκῶν μηκόνων, τὰς ὁποίας ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο παρακεντοῦν· τὸ μηκόνιον τοῦτο συνίσταται εἰς μικρὰ λευκὰ δάκρυα ὀλίγον κιτρινωπὰ, εἶναι δὲ σπάνιον καὶ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς. Τὸ κοινῶς γνωστὸν μηκόνιον κατασκευάζεται ἀπὸ τὰ φύλλα, τοὺς κορμούς καὶ τὰς κεφαλὰς, ἅτινα πρὸς τοῦτο βράζουσιν, ἐκθέτοντες μετὰ τὴν βράσιν τὸν ζωμὸν εἰς ἐξάτμισιν· ἡ δὲ μένουσα ὑπόστασις, ξηρανομένη διὰ τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ πυρὸς, σχηματίζεται εἰς κυκλοειδῆ τεμάχια, τὰ ὁποία περιτυλισσόμενα εἰς φύλλα παπαρούων ἢ ἄλλων ναρκωτικῶν φυτῶν, παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὸ χρῶμα τοῦ μηκωνίου τούτου εἶναι ὑποκόκκινον βαρὺ, ἔχει δὲ γεῦσιν πικρὰν καὶ στυφὴν. Τὸ μηκόνιον πρέπει νὰ ἐκλέγεται στερεόν, βαρὺ, ξηρὸν καὶ ὅσον τὸ δυνατόν καθαρώτερον. Κατασκευάζεται εἰς τὴν Ἄβυσσινίαν, τὰς Αἰγυπτιακὰς Θήβας, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὴν Βεγκάλην τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ Σμύρνη εἶναι ἡ κυριώτερα ἀγορὰ τοῦ μηκωνίου τῆς Ἀνατολῆς. Πωλεῖται μὲ τὸ τζεκί, ἴσον εἰς μὲν τὴν

Σμύρνην μὲ δράμια 250, εἰς δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ δρ. 244 1/2 (45 ὀκαδ. Σμύρνης ἀποτελοῦσι 44 ὀκαδ. Κωνσταντινουπόλεως) ἀγοράζεται δὲ συνήθως περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου ἢ ἐποχὴ τῆς εἰσοδείας του εἶναι ὁ Ιούνιος καὶ Ιούλιος· ὅταν ἀγοράζεται νωπὸν πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ φύρα 6—8 ποῖς ἑκατόν. Ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συμποσοῦται εἰς 120—130 χιλιάδας τζεκίων ἢ δὲ συνήθους τιμῆ του εἶναι Γρ. 160—165.

Ἐμπορικῶς διακρίνεται τὸ μηκόνιον εἰς δύο εἶδη, εἰς τὸ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν Ἰνδιῶν. Τὸ καλῆτερον εἶναι τὸ τῆς Ἀνατολῆς, ὄν βαρὺ, στερεόν, χρώματος κοκκινωποῦ, στιλπνοῦ, διαλυόμενον κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ μαλασσόμενον διὰ τῶν δακτύλων.

Εἰς τὴν Εὐρώπην ἐξοδεύεται τὸ μηκόνιον ὡς ἰατρικὴ ὕλη. Ἡ μεγαλύτερα ὅμως ἐξόδευσις τοῦ προϊόντος τούτου γίνεται εἰς τὴν Κίναν, ὅπου ἢ γρη῏σις αὐτοῦ ὡς ναρκωτικοῦ εἶναι πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων κοινὴ. Οἱ Ἀγγλοὶ ἔμποροι προμηθεύουσι τὸ μηκόνιον εἰς τὴν Κίναν· εἶναι δὲ γνωστὸς ὁ πόλεμος τῆς Κίνας μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἕνεκα τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ δηλητηρίου τούτου.

Μ' ὅλας τὰς προσπάθειας τῆς Σινικῆς Κυβερνήσεως, οἱ Κινέζοι ἐξακολουθοῦν νὰ καπνίζωσιν ἢ νὰ μασῶσι τὸ μηκόνιον. Τὸ ποσὸν τοῦ εἰς τὴν Κίναν κατ' ἔτος εἰσαγομένου ὑπολογίζεται εἰς 26000 κιβώτια, ἀξίας 17 ἑκατομμυρίων ταλήρων· τὰ 1000 τῶν κιβωτίων τούτων εἶναι μηκόνιον τῆς Τουρκίας.

Z'. ΠΕΡΙ ΚΑΠΝΟΥ.

§. 204. Ὁ Καπνὸς εἶναι φύλλα φυτοῦ, ὀνομαζομένου παρὰ τῶν Βοτανικῶν *Νικοτιανή*· τὸ φυτὸν τοῦτο εἶναι ἐνιαύσιον, κατάγεται δὲ ἀπὸ τὴν μεσημερινὴν Ἀμερικὴν, ἀλλὰ σήμερον βλαστάνει μετ' ἐπιτυχίας εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Οἱ πρῶτοι κατοικήσαντες τὸν νέον κόσμον Εὐρωπαῖοι παρέλαβον ἀπὸ τοὺς ἐγγυρίους ἀγρίους λαοὺς τὴν ἔξιν τοῦ καπνίζεῖν. Ἐπὶ τῆς Βασιλείσης Ἐλισάβετ εἰσῆχθη ὁ καπνὸς εἰς τὴν Ἀγγλίαν· κατὰ δὲ τὸ 1560 ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Πορτογαλίαν Ἰωάννης Νικότος ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Λισαβόνα εἰς τοὺς Παρισίους σπὸρον καπνοῦ, καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Νικότου ἔλαβε καὶ τὸ φυτὸν τοῦτο τὸ Βοτα-

νικόν του ὄνομα (1)· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν μετεκομίσθη τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τριῶν αἰῶνων εἰσεχώρησεν εἰς τὰς ἕξεις ὅλων τῶν λαῶν μὲ ἀπαραδειγματίστον ὄρμην. Ὅλος ὁ Χριστιανικὸς καὶ Μωαμεθανικὸς κόσμος, αἱ πλεον ἄγριαι καὶ ἀπολίτευτοι φυλαὶ, ὅλοι ἐπίσης καπνίζουσιν.

Αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ Κυβερνήσεις, ὠφελούμεναι ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ἕξεως τῶν λαῶν των, διατηροῦν εἰς ἑαυτὰς ἀποκλειστικὸν τὸ δικαίωμα τῆς πωλήσεως τοῦ προϊόντος τούτου.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ πώλησις τοῦ καπνοῦ, καὶ αἱ διάφοροι προπαρασκευαὶ αὐτοῦ ἀνήκουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ Διευθύνσεως, (Regie) καλουμένης· ὑπολογίζεται δὲ 15 ἑκατομμυρίων περίπου χιλιογράμμων τὸ ἐτησίως ἐξοδουόμενον ποσὸν τοῦ καπνοῦ, ἐξ οὗ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις λαμβάνει 82 ἑκατομμυρίων φράγκα, ἐκ τῶν ὁποίων 60 ἑκατομ. εἶναι καθαρὸν κέρδος.

Τὸ μονοπωλεῖον τοῦ καπνοῦ ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων εἶναι παραδεδεγμένον εἰς τὴν Αὐστρίαν, Λομβαρδίαν, Σαρδηνίαν, Τοσκάνην, Νεάπολιν, Παππικὴν Ἐπικράτειαν, Ἰσπανίαν, κλ.

Ὁμοῦ μὲ τὴν ἕξιν τοῦ καπνίζεῖν διεδόθη παντοῦ καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ, καὶ σήμερον εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς καλλιεργεῖται ἐκτεταμένως τὸ φυτὸν τοῦτο.

Εἰς τὴν Εὐρώπην οἱ καπνοφόροι τόποι εἶναι κυρίως ἡ ὀλλάνδα, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Γαλλία, ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλάς. Εἰς τὴν Ἀσίαν ἡ Συρία καὶ αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαι. Ἡ Ἀμερικὴ ὅμως κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὸ ἐξαγόμενον ποσὸν· ἡ Βρασιλία, αἱ Ὁμόσπονδοι Ἐπαρχίαι καὶ μάλιστα ἡ Βιργινία, καὶ μετὰ τῶν νήσων Ἀντιλλῶν ἡ Κοῦβα καὶ ἰδίως ἡ Ἀβάνα ἀπέκτησαν εἰδικὴν ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο φήμην.

Εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν ἡ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ εἶναι ἀπηγορευμένη, ὁ δὲ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι προσδιωρισμένος εἰς Σελίνια 3 τὴν λίτραν, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ 1200 περίπου τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος· τὸ κατ' ἔτος εἰσαγόμενον ποσὸν εἶναι περίπου 20 ἑκατομμυρίων λίτραι, φέρουσαι τελωνιακὴν πρόσσοδον εἰς τὴν Κυβέρνησιν 83 ἑκατομμύρια φράγκων.

(1) Ταμβάκος ὀνομάσθη ἐκ τῆς νήσου τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, καλουμένης Ταμβάκον, ὅπου κατὰ πρῶτον ἴδον οἱ Ἴσπανοὶ τοὺς ἐγχωρίους καπνίζοντας.

Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας καλλιεργεῖται τὸ φυτὸν τοῦτο, ἰδίως εἰς τὴν Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ Ἀθηνῶν ἢ διάγνωσις τῶν διαφορῶν ποιότητων εἶναι ἔργον εἰδικῆς ἐμπειρίας.

Ἐκ τῆς Ἑλλάδος τῷ 1858 ἐξήχθησαν 823,649 ὀκάδ. καπνοῦ, τῷ δὲ 1859 ἐξήχθησαν μόνον ὀκάδ. 429,391 ἀξίας δρ. 649,452. Ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐστάλησαν ὀκ. 27,596, εἰς τὴν Γαλλίαν ὀκ. 43,282, εἰς τὴν Ἑπτάνησον ὀκ. 55,644, εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὀκ. 70,252, εἰς τὴν Σαρδηνίαν 67,687, εἰς τὴν Τουρκίαν ὀκ. 122,429.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν εἰσαγόμενος ὁ καπνὸς παντὸς εἴδους εἰς φύλλα πληρῶναι τὸ ποῦτι Ρουβ. 6. Ὁ κομμένος τῆς Τουρκίας τὴν λίτραν Καπ. 30. Οἱ κομμένοι καπνοὶ ἄλλων τῶπων πληρῶναι τὴν λίτραν Κ. 60. Ὁ δὲ τῆς μύτης πληρῶναι τὴν λίτραν Ρουβ. 1, 35.

Εἰς τὴν Τουρκίαν πληρῶναι 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ εἰσαγωγή δὲν συγχωρεῖται παρὰ ἂν ᾖ ἡγορασμένος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τότε πληρῶναι 5. φρ. διὰ τὰ 100 γιλιόγραμμα, ἐὰν δὲ διὰ ξένου πλοίου μετεκομισθῆ φρ. 10. Ἡ διαμετακόμισις αὐτοῦ συγχωρεῖται. Τοῦ δὲ παρεσκευασμένου καπνοῦ εἶναι ἀπηγορευμένη καὶ ἡ εἰσαγωγή καὶ ἡ διαμετακόμισις.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ καπνὸς εἰς φύλλα πληρῶναι τὴν λίτραν Σελ. 3. Ὁ δὲ παρεσκευασμένος Σελ. 9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΘΝ.

Περὶ Βαφῶν.

§. 205. *Βαφαί.* Ὅλαι αἱ ὕλαι, αἱ χρησιμεύουσαι εἰς τὴν Βαφικὴν τέχνην, γνωρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα τῶν βαφῶν. Ἐνταῦθα θέλομεν περιγράψαι τὰς σημαντικωτέρας τῶν βαφικῶν τούτων ὕλων.

Α'. ΠΕΡΙ ΙΝΔΙΚΟΥ (Λουλάκι) (1).

§. 206. *Ἰνδικόν.* — Ἡ χρωματιστικὴ αὕτη οὐσία ἐξάγεται διὰ τῆς διερέξεως διαφορῶν φυτῶν, *Ἰνδικοφόρων* λεγομένων.

(1) Γαλλιστὶ καὶ Ἰταλιστὶ Indigo.

Τὸ Ἰνδικὸν ἐγνωρίζετο πᾶρά τῶν ἀρχαίων ὡς προῖόν τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ὁ Πλίνιος τὸ περιγράφει ὁμολογῶν συγχρόνως τὴν περὶ τῆς φύσεώς του καὶ τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς του ἄγνοιαν αὐτοῦ. Οἱ λαοὶ τῶν τροπικῶν, ὅπου τὰ Ἰνδικοφόρα φυτὰ αὐξάνουν αὐτοφυῶς, εὔρον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τελειοποιημένα μέσα, δι' ὧν μεταχειρίζονται τὴν χρωματιστικὴν ὕλην τῶν φυτῶν τούτων πρὸς βαφήν τῶν ἐνδυμάτων. Τὸ Ἰνδικὸν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους μετεκομίζετο εἰς τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τὰς Ἰνδίας διὰ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, διὰ τῆς Περσίας ἢ Συρίας, ἢ διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, διὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀλεξανδρείας. Οὕτω δὲ ἐξηκολούθησε μετακομιζόμενον μέχρι οὗ αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ ΙΕ^{ου} αἰῶνος μετέβαλον τοὺς ἐμπορικοὺς δρόμους. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τὸ προῖόν τοῦτο ἐγνωρίζετο ὑπὸ τὸ ὄνομα *Ἰνδικὸν τῆς Βαβυλῶνος*, ἢ δὲ μικρὰ ποσότης τοῦ ἐξ αὐτοῦ τότε εἰς τὴν Εὐρώπην μετακομιζομένου ἐχρησίμευε μόνον ὡς μέσον, δι' οὗ ἀποκαθίστατο ζωηρότερον τὸ κυανοῦν χρῶμα, τὸ ὁποῖον ἐξ ἄλλων οὐσιῶν κατασκευάζον· ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀποικιακοῦ ἐμπορίου τὸ Ἰνδικὸν ἀντικατέστησεν ἤδη ἐντελῶς ὅλας τὰς λοιπὰς φυτικὰς οὐσίας ὡς πρὸς τὴν βαφήν τοῦ κυανοῦ.

Οἱ Εὐρωπαῖοι, εὐρόντες τὸ Ἰνδικοφόρον φυτὸν αὐξάνον αὐτοφυῶς εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας τῆς Ἀμερικῆς, καὶ γνωρίζοντες τὰς μεθόδους, τὰς ὁποίας οἱ Ἰνδοὶ μετεχειρίζοντο πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ Ἰνδικοῦ, εἰσήγαγον μετ' ἐπιτυχίας εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ νέου κόσμου τὴν βιομηχανίαν τοῦ προϊόντος αὐτοῦ. Οἱ Ἴσπανοὶ εἰς τὴν Γουατιμάλαν καὶ Μεξικὸν, οἱ Πορτογάλλοι εἰς τὴν Βρασιλίαν, οἱ Γάλλοι εἰς τὸν ἅγιον Δομένικον καὶ Λουϊσιάνην, οἱ Ἄγγλοι εἰς τὴν Ἰαμάϊκαν, Βαρδάδας καὶ Καρολίαν ἐπροσπάθησαν νὰ κατασκευάσωσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιτυχῶς τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν χρῆσιν τῶν μητροπόλεων τῶν, τῶν ὁποίων αἱ ἀνάγκαι καθ' ἡμέραν ἠϋξάνον ἀναπτυσσομένης τῆς χειροτεχνικῆς βιομηχανίας.

Τὸ Ἰνδικὸν παρουσιάζεται εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς τεμάχια ἀνώμαλα χρώματος κυανοῦ διαφόρων βαθμῶν, εἶναι δὲ ξηρὸν, σκληρὸν, εὐθραστον, ἐλαφρὸν, καὶ συνήθως πλέει ἐπὶ τοῦ ὕδατος· ἐν τῶν ἰδιαιτέρων τοῦ Ἰνδικοῦ χαρακτηριστικῶν εἶναι τριβόμενον διὰ σκληροῦ τινὸς σώματος νὰ λαμβάνῃ στιλπνότητα μεταλλικὴν καὶ χρῶμα χαλκοῦ, ἢ ζύμη του πρέπει νὰ ἦναι λεπτὴ, ὁμογενῆς, καὶ ἐλαφρά· συχνάκις ὁ-

ως ἀπαντᾶται τὸ Ἰνδικὸν ἀναμειγμένον μὲ ξένας ὕλας, μὲ ἄμμον ἢ ἔχον ἀνωμαλίαν ὡς πρὸς τὸ χρῶμά του καὶ κοιλώματα· ταῦτα πάντα εἶναι ἐλαττώματα. Εἰς μικρὰν ποσότητα τὸ Ἰνδικὸν εἶναι ἄριστον, ἀλλ' εἰς μεγάλην, καὶ θερμαινόμενον μάλιστα, ἀποπέμπει ποφωρὰν δυσάρεστον.

Τὸ Ἰνδικὸν εἶναι ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων δυσκόλως περιγράφονται αἱ διάφοροι ποιότητες, διακρινόμεναι ἀπ' ἀλλήλων διὰ λεπτοτάτων ἰδιοτήτων, ὥστε ἀπαιτεῖται μεγάλη πείρα, καὶ διὰ τὸν λόγον οὕτως, ἐξυδέρκεια, πρὸς διάκρισιν τῶν διαφόρων κλάσεων αἱ ποιότητων τοῦ Ἰνδικοῦ. Ἴδου αἱ κοινότεραι εἰς τὸ ἐμπόριον διαφορίσεις.

Ἰνδικὸν τῆς Βεγκάλης, ὑποδιαιρούμενον εἰς 43 ἰδιαιτέρας κλάσεις, διακρινόμενας παρὰ τῶν εἰδημόνων δι' ἰδίων ἐνομάτων καὶ σημάτων· τὸ διάφορον χρῶμα αὐτοῦ προσδιορίζει πρὸ πάντων καὶ τὴν ποιότητά του· τὸ ὠραιότερον κυανοῦν εἶναι τὸ καλῆτερον, κατόπιν ἔρχεται τὸ ἰσοειδές, τὸ πορφυρόχρουν, τὸ κόκκινον, τὸ χαλκοῦν καὶ αἱ ἄλλοι διαφοροὶ ὑποδιαίρέσεις τῶν χρωματισμῶν τούτων. Τὸ Ἰνδικὸν τῆς Βεγκάλης συμπεριλαμβάνει ὅλα τὰ εἶδη τοῦ Ἰνδικοῦ, τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς χώρας ταύτης, καὶ θεωρεῖται ἐν γένει ὡς τὸ τῆς καλῆτερας ποιότητος, διακρινόμενον ἐκ τοῦ λαμπροῦ κυανοῦ χρώματος, τῆς λευκότητος καὶ ἐλαφρότητός του.

Ἰνδικὸν τῆς Οὐδης ἢ Κορομανδέλου, διαιρούμενον εἰς τρεῖς κλάσεις κατὰ τὸν διάφορον χρωματισμὸν του.

Ἰνδικὸν τῆς Μαρλίνης, τὸ ὁποῖον εἶναι συνήθως ἀναμειγμένον ἀλλῆς καὶ κατωτέρας ποιότητος, πολλάκις δὲ παρουσιάζεται ὡς Ἰνδικὸν τῆς Βεγκάλης.

Ἰνδικὸν τοῦ Μαδρᾶς, ἔχον ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα τοῦ Ἰνδικοῦ τῆς Βεγκάλης, ἀλλὰ ζύμην πολὺ κατωτέραν, ὑποδιαιρεῖται δὲ εἰς τρεῖς κλάσεις.

Ἰνδικὸν τῆς Ἰαύας, τὸ ὁποῖον δὲν περιέχει χρωματιστικὴν ὕλην παρὰ τὴν τῆς Βεγκάλης.

Ἰνδικὸν τῆς Αἰγύπτου, πρὸ τινῶν χρόνων παρουσιάσθην εἰς τὸ ἐμπόριον, χρώματος ἰσοειδοῦς, καὶ ὡς κατώτερον ὄλων τῶν ἄλλων εἰδῶν εωρούμενον.

Ἐκ τῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν παραγομένων Ἰνδικῶν γνωρίζονται τὰ

τῆς Γουατιμάλας, τῆς Καρακάς καὶ τοῦ Μεξικοῦ, τὰ ὅποια ὑποδι-
ροῦνται εἰς διαφόρους κλάσεις κατὰ τὸν διάφορον χρωματισμὸν καὶ
τὴν ποιότητά των.

Τὸ Ἰνδικὸν γίνεται ἀντικείμενον ἐκτεταμένου ἐμπορίου, μάλιστα
εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, ἥτις διὰ τὴν βαφὴν τῶν χειροτεχνη-
των τῆς καταναλίσκει μεγάλην ποσότητα. Τὸ εἰς τὴν Ἀγγλίαν κο-
ῆτος εἰσαγόμενον Ἰνδικὸν ὑπολογίζεται εἰς 4 ἑκατομμυρίων λίτρα
ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 2 1/2 ἑκατομ. ἀποστέλλονται εἰς ἄλλας Εὐρω-
παϊκὰς χώρας, τὰ δὲ λοιπὰ καταναλίσκονται εἰς τὰ ἐγχώρια χειρ-
τεχνεῖα.

Εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσάγεται 1 1/2 ἑκατομμύριον χιλιογράμμων,
δὲ λοιπὴ Εὐρώπη καταναλίσκει περίπου τριῶν ἑκατομμυρίων χιλι-
γραμμά Ἰνδικοῦ.

Ἡ ἐκλογή τοῦ καλοῦ Ἰνδικοῦ καὶ ἡ διάκρισις τῶν διαφόρων ποι-
τήτων αὐτοῦ εἶναι, ὡς εἴπομεν, πολλὰ δύσκολος, ὅθεν εἰς τὰς μεγά-
λας ἐμπορικὰς πόλεις, ὡς εἰς τὴν Μασσαλίαν, ὑπάρχουσιν ἐπίτηδ
διωρισμένοι εἰδήμονες, οἵτινες ἀποφασίζουσι περὶ τῆς ποιότητος αὐτοῦ

Τὸ Ἰνδικὸν, ὡς ἐμπόρευμα ἀρκετὰ ἀκριθὸν, ὑποβάλλεται εἰς δι-
φόρους δόλους καὶ κιβδηλείας· συχνάκις διὰ τὸ ἀποκαταστήσω
βαρύτερον, ἀναμιγνύουν αὐτὸ μὲ ξένας ὕλας, ὡς χῶμα, ἄμυρον, ἢ ἄ-
νισματα μολύβδου· ἀλλὰ διαλυομένου τοῦ Ἰνδικοῦ εἰς τὸ ὕδωρ, οἱ
ξένοι ὕλοι κατακάθηνται, καὶ οὕτως ἀνακαλύπτονται αἱ τοιαῦται ν-
θεύσεις. Ἡ κοινοτέρα ὅμως νόθευσις τοῦ καλοῦ Ἰνδικοῦ εἶναι ἡ ἀνά-
μιξις αὐτοῦ μὲ Ἰνδικὸν κατωτέρας ποιότητος· ἡ ἀπάτη αὕτη δυσκό-
λως ἀνακαλύπτεται, ἂν δὲν ὑπάρχη ἡ πρὸς διάκρισιν τῶν διαφόρων
ποιότητων ἀναγκαία πείρα.

Αἱ σημαντικώτεραι ἀγοραὶ Ἰνδικοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι τὸ Λον-
δῖνον, τὸ Λιβερπούλ, τὸ Ἄμστερδαμ, τὸ Ρότερδαμ, ἡ Μασσαλία καὶ
τὸ Βορδῶ

Β'. ΠΕΡΙ ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ (κρεμέζιον) (1).

§. 207. *Κοκκινιλία*.—Ζωύφιον ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἡμιπτέρων

(1) Γαλλιστὶ Cochenille, Ἰταλιστὶ Cocciniglia. Κοινῶς ὀνομάζεται παρ' ἡμῶν
κρεμέζιον ἐκ τῆς Ἀραβικῆς λέξεως κερμές, σημαίνουσαν κυρίως τὸ πρι-
νοκόκκιον, μὲ τὸ ὁποῖον πρὸ τῆς εὑρέσεως τῆς Ἀμερικῆς ἐβάφοντο τὰ κόκκινια.

ροσκολλώμενον εἰς ἓν εἶδος ῥητινώδους δένδρου τῆς Ἀμερικῆς, Νο-
βέλης καλουμένου, καὶ ἀκολουθῶς ξηραίνόμενον ἀποκαθιστᾷ τὸ εἰς
ἐμπόριον γνωστὸν *Κρεμέζιον* ἢ *κοκκινιλίαν*, ἐξ ἧς κατασκευά-
ται ἡ ὠραιότερα καὶ στερεωτέρα βροφὴ τοῦ κοκκίνου χρώματος.

Ἡ κοκκινιλία κατάγεται ἀπὸ τὸ Μεξικὸν τῆς Ἀμερικῆς· πρὶν εἰσέτι
εἰσακτηθῆ ἀπὸ τὸν Φερδινάνδον Κορτέζ, οἱ κάτοικοι τοῦ Μεξικοῦ
ὑπεγίνοντο εἰς τὴν ἀνατροφὴν τοῦ πολυτίμου τούτου ζωύφιου, τοῦ
κοίου ἢ σημασία κῆξησε μεγάλως, ὅτε ἡ ἐξόδευσις του διὰ τοῦ ἐμ-
πορίου τῆς Εὐρώπης ἔλαβε σημαντικὴν ἀνάπτυξιν. Οἱ Ἴσπανοὶ ὄντες
ἴτε ἀποκλειστικοὶ κύριοι ὅλων τῶν ὠραιότερων ἐπικρατειῶν τοῦ νέου
κόσμου, δὲν ἐκαρποῦντο μόνον τὰ εἰς τὰ σπλάγγνα τῆς γῆς κεκρυμ-
μένα μεταλλικὰ πλούτη, ἀλλὰ διετήρουν καὶ τὸ μονοπωλεῖον ὅλων
τῶν φυσικῶν προϊόντων τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Περου καὶ ὅλης τῆς Μεσημ-
ρινῆς Ἀμερικῆς· αὐστηραὶ δὲ ποινὰὶ ἐπεβάλλοντο εἰς ὅντινα ἤθελεν
εὐπειραθῆ νὰ μεταφέρῃ ἀλλαγῶν τὸ ζωύφιον τῆς κοκκινιλίας· ὥστε
ἴσον κατὰ τὸ 1700 Γάλλος τις ἠδυνήθη νὰ μετακομίσῃ ἐν κιβώ-
νῳ πλῆρες τοιούτων ζωύφιων, ζώντων εἰς τὴν μεγάλην νῆσον τοῦ
Μεξικανικοῦ κόλπου ἄγιον Δομένικον καλουμένην.

Ἰδοῦ ἐν συνόψει ὁ τρόπος τῆς ἀνατροφῆς τῆς κοκκινιλίας· φυτεύουσι
κατὰ πρῶτον τὸ ῥητινώδες φυτὸν, εἰς τοὺς κλάδους δὲ αὐτοῦ σχημα-
ζουσι μικρὰς φωλεὰς, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ ζωύφιον ἐναποθέτει τὰ
ἀ του, μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου τὰ ζωογονεῖ,
καὶ τὸ φυτὸν καλύπτεται ἀπὸ ἀναρίθμητον πλῆθος κοκκίνων ζωύ-
φιων· αἱ μικτέρες ἀμέσως μετὰ τὴν ὠστοκίαν ἀποθνήσκουσιν, ἡ δὲ
καγεννεὰ αὐξάνει συγκειμένη ἀπὸ θήλας καὶ ἄρβενα· τὰ ἄρβενα γο-
μοποιῶν τὰ θήλας, ὅταν δὲ ὁ ὄγκος αὐτῶν αὐξήσῃ, τότε εἶναι ἡ ἐπο-
χὴ τῆς συλλογῆς, ἣτις γίνεται διὰ τινος μικροῦ ἐργαλείου μὴ κοπτε-
ροῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποσπῶνται ἀπὸ τὸ φυτὸν τὰ ἐπ' αὐτοῦ προσ-
ῶλλημένα ζωύφια, ἐξ ὧν ἀφίνεται ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς πρὸς ἐπανά-
ληψιν τῆς παραγωγῆς. Συνήθως γίνονται κατ' ἔτος τρεῖς συλλογαί· ἡ
κοκκινιλία τῆς πρώτης συλλογῆς εἶναι ἡ καλλήτερα· ὁ δὲ καλλήτερος
ὄσπος τῆς ξηράνσεως τῶν ζωύφιων εἶναι ἡ εἰς θερμοὺς κλιβάνους ἐνα-
θέσεις αὐτῶν.

Διακρίνονται εἰς τὸ ἐμπόριον διάφοροι ποιότητες κοκκινιλίας, ἰδίως
μελαγὴ, ἡ φαιὰ, καὶ ἡ κοκκινωπή.

Ἡ ὑψηλὴ τιμὴ τοῦ προϊόντος αὐτοῦ διεγείρει τὴν ἐπιθυμίαν δόλου, ὥστε παντοίοις τρόποις προσπαθοῦν νὰ τὴν κινδυνεύσωσιν σάγοντες χῶμα, ἢ ἀναμιγνύοντες αὐτὴν μὲ κοσκινίδια τῆς καλλῆς μὲ τὴν ἤδη μεταχειρισμένην· ἀλλ' αἱ ἀπάται αὗται διὰ τῆς προσο- τοῦ ἀγοραστοῦ εὐκόλως ἀνακαλύπτονται· ἢ ἀναγνώρισις ὅμως· διαφόρων ποιότητων τῆς γνησίας Μεξικανικῆς κοκκινιλίας δὲν εἶ εὐκόλος.

Εἰς τὴν Ἀρμενίαν πρό τινων χρόνων, εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Ἀράξου, ἀνεκαλύφθη ζωύφιον, ἔχον τὰς ιδιότητες τῆς Μεξικανικῆς κοκκινιλίας· ἰσχυρίζονται δὲ τινὲς ὅτι ἐξ αὐτοῦ παρήγετο τὸ τό περιφημον εἰς τοὺς ἀρχαίους λαοὺς τῆς Ἀσίας πορφυροῦν χρῶμα.

Γ'. ΠΕΡΙ ΚΗΚΙΔΟΣ (κηκίδιον) (1).

§. 208. Ἡ κηκίς εἶναι παρασάρκωμα, σχηματιζόμενον ἀπὸ δάγκωμα ζωύφιου εἰς τὰ φύλλα καὶ τρυφεροὺς κλώνους ἑνὸς εἶδ. δρυός· τὸ παρασάρκωμα τοῦτο μορφοῦται ἐκ τοῦ χυμοῦ τοῦ δένδρου καὶ χρησιμεύει ὡς φωλεὰ τοῦ ζωύφιου, τὸ ὁποῖον ἐναποθέτει ἐν αὐτοῦ τὸν σπῆρον του, μεταβαλλόμενον τὴν ἀνοιξιν εἰς πτερωτὴν νιφην, ἣτις τρυπῶσα τὴν κηκίδα ἐξέρχεται αὐτῆς.

Ἡ κηκίς ἔχει σχῆμα καὶ μέγεθος μικροῦ καρυδίου, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειάν της διαφόρους ἀνωμαλίας καὶ ἐξοχάς· χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς γραφικῆς μελάνης· ὡς βαφικὴ καὶ στυπτικὴ συγχωνος οὐσία ὑπερέχει ὅλων τῶν ἄλλων ὕλων τῆς αὐτῆς φύσεως· τὸ βακίον καὶ τὸ νέον κηκίδιον εἶναι τὸ καλῆτερον.

Τὸ Ἀλέπιον εἰς τὴν Συρίαν εἶναι ἡ κυριωτέρα ἀγορὰ τῆς κηκίδου· ἐκτὸς τῆς πόλεως ταύτης ὑπάρχει ἐπίτηδες κατάστημα, ὅπου ἐναποταμιεύεται ἢ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἀσίας μετακομιζομένη. λεγόμενον Μουσαῖ εἶναι τὸ καλῆτερον· τὸ κηκίδιον ἐμπορικῶς διακινεῖται εἰς τὰς ἐξῆς ποιότητας.

Τὸ κηκίδιον Ἀλεπίου εἶναι μέλανος, λευκοῦ ἢ πρασίνου χρώματος· τὸ μέλαν χρησιμεύει ὡς βαφὴ, τὸ λευκὸν εἰς τὴν κατεργασίαν τῶν μαροκινῶν δερμάτων, τὸ δὲ πράσινον ἐνούμενον μετὰ τοῦ μέλανος χρησιμεύει ὡσαύτως ὡς βαφικὴ ὕλη.

(1) Γαλλιστὶ gallo ἢ noix de galle, Ἰταλιστὶ galla; ἢ gallazza.

Τὸ μέλαν εἶναι τὸ καλῆτερον, μικρότερον μὲν κατὰ τὸ μέγεθος ὁ τὰ λοιπὰ, ἀλλὰ στερεώτερον, βαρύτερον, ῥητινωδέστερον καὶ μερυσσοτέρας ἐξοχὰς, ἐσωτερικῶς δὲ θραυόμενον ἔχει χρῶμα κίτρινον πρὸς τὸ κέντρον, καὶ λευκὸν πρὸς τὰ ἄκρα, εἰς τὸ κέντρον ὑπάρχει ἴσων κεκαλυμμένον ὑπὸ κοκκινωπῆς μεμβράνης.

Τὸ πράσινον εἶναι χρώματος πρασίνου κιτρινωποῦ, ἔχει ὀλιγωτέρας ἐξοχὰς καὶ εἶναι ἐλαφρότερον ἀπὸ τὸ μέλαν.

Τὸ λευκὸν εἶναι λευκοῦ πρασινωποῦ χρώματος κλίνοντος πρὸς τὸ κίτρινον, μεγαλύτερον ἐνίοτε κατὰ τὸν ὄγκον, ἀλλ' ἐλαφρότερον ἀπὸ τὰ δύο προηγούμενα.

Τὸ κηκίδιον τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἴσον μὲ λεπτοκάρυον, ἀρκετὰ μικρότερον ἀπὸ τὸ τοῦ Ἀλεπίου, καὶ κατὰ τὴν χρωματιστικὴν δύναμιν ἰσώτερον, ἔχει χρῶμα λευκοπράσινον, κλίνον πρὸς τὸ φαῖον (σταματόν). Παράγεται δὲ κυρίως εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ εἰς τὴν Ἀκαρναντικὴν πελοπόννησον. Τῷ 1859 ἐξήγαγεν ἡ Ἑλλὰς 20,264 ὀκάδ. κηκίδος, τιμηθείσης ἀντὶ δραχμῶν 26,382, ἐξ αὐτῶν ὀκ. 12,862 ἐστάλησαν εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ὀκάδ. 4436 εἰς Τεργέστην.

Τὸ τῆς Σμύρνης, ἀν καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους μὲ τὸ τοῦ Ἀλεπίου, εἶναι ὡς κατωτέρας ποιότητος ἐκείνου ὡς ἐλαφρότερον.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἡ Περσία ἐξάγουσιν ἀρκετὴν ποσότητα κηκίδος, τῆς ὁποίας ἡ ποιότης εἶναι ἐκ τῶν καλητέρων. Πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν, καὶ τιμᾶται συνήθως ἡ μαύρη κηκίς γρ. 9—10, αἱ δὲ ἄλλαι ποιότητες τιμῶνται 2 τοῖς $\frac{0}{10}$ ὀλιγώτερον.

Εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ Ἰστρία καὶ ἡ Γαλλία παράγουν κηκίδιον, ἀλλὰ κατωτέρας ποιότητος ἀπὸ τὸ τῆς Ἀνατολῆς.

Δ'. ΠΕΡΙ ΕΡΥΘΡΟΔΑΝΟΥ (ρίζιον) (1).

§. 209. 'Ριζάριον. — Εἶναι ῥίζα φυτοῦ βλαστάνοντος ἐν γένει τὰ εὐκρατὰ κλίματα· τὸ σχῆμα τῆς ῥίζης εἶναι ὀριζόντιον, ἔχει πάχος ἐνὸς μικροῦ δακτύλου, καὶ χρῶμα κόκκινον· τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ τούτου ἀυξάνουσι τυλισσόμενα περὶ τὸ στέλεχος μὲ μικρὰ ἀγρία, τὰ δὲ ἄνθη του εἶναι κίτρινα. Ἡ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστὴ ῥίζα τοῦ φυτοῦ τούτου εἶναι κυλινδρική, κεκαλυμμένη μὲ φλοιὸν κοκκίνου

(1) Garance Γαλλιστί, Rabbia Ἰταλιστί.

χρώματος, και ἔχουσα ἰδιαιτέραν ὀσμὴν, και γεῦσιν πικράν και σπικίην, συλλέγεται δὲ κατὰ πενταετείαν ἢ ἑξαετείαν.

Τὸ ριζάριον χρησιμεύει ὡς βαφή τοῦ κοκκίνου χρώματος. Τὰ γινόμενα κόκκινα νήματα τῆς Μακεδονίας, τῶν ὁποίων ἄλλοτε ἡ ἐμπορτικὴ σημασία ἦτο πολὺ μεγάλη, ἐβάφοντο δι' αὐτῆς τῆς ὕλης· ἡ δὲ μέσος τῆς διὰ τῆς ρίζης ταύτης κοκκίνης, ζωηρᾶς και διαρκοῦς βαφὴ τοῦ μαλλίου και τῆς μετάξης εἶναι νεώτερα ἐφεύρες.

Ἄφοῦ συλλεχθῆ ἡ ρίζα διὰ τῆς ἐκφυτεύσεως τοῦ φυτοῦ, ἀπαιτεῖται νὰ ξηρανθῆ καταλλήλως, και νὰ δεθῆ εἰς δέματα, και οὕτω παραδίδεται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτοῦ πρέπει νὰ παρατηρῆται ὥστε αἱ ρίζαι ἦναι ὑγιεῖς, νὰ μὴ περιέχωσι κανὲν σύμπτωμα βλάβης, και νὰ ἔχωσι τὴν παραμικρὰν ὑγρασίαν ἢ εὐρωτίαν (μούχλαν), διότι ἡ λαχίστη ἀρχὴ σήψεως ἀποκαθιστᾷ τὸ ριζάριον ἀκατάλληλον βαφῆν. Πρέπει δὲ νὰ ἐναποταμιεύεται εἰς στεγνὸν μέρος, διότι ἡ παραμικρὰ ὑγρασία τὸ βλάπτει, και μαυρίζει τὸ χρῶμά του. Προτιμᾶται πάντοτε τὸ νέον ριζάριον ἀπὸ τὸ παλαιόν· ὅταν δὲ θραυόμενον ἴσῃ ἐντὸς αὐτοῦ κόνιν, εἶναι βεβλαμμένον και μάλιστα ὅταν ἦ σκωληκοφαγῶμενον. Πρέπει προσέτι νὰ ἔχη τὴν φυσικὴν του ὀσμὴν και νὰ ἦναι φυσικῶς και οὐχὶ διὰ κλιβάνων (φούρνων) ξηραμένον, διότι ἡ τεχνητὴ αὐτῆ ξήρανσις μεταβάλλει πολὺ τὴν ποιότητά του, ἀγνωρίζεται δὲ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἐκ τῆς ἀδυνατοῦ ὀσμῆς αὐτῆς θραύοντες τὴν ρίζαν τοῦ ριζαρίου παρατηροῦμεν δύο διακεκριμένους οὐσίας, ἡ εἰς τὸ κέντρον εἶναι κιτρινωπὴ και δὲν χρησιμεύει ποσὸν διὰ βαφῆν, ἡ δὲ πέριξ εἶναι κοκκίνη, και αὕτη εἶναι ἡ βαφικὴ ὕλη ὅθεν προτιμᾶται ἡ ρίζα, ἥτις περιέχει περισσοτέραν ἐξ αὐτῆς τῆς δέμας οὐσίας.

Τὸ ριζάριον τῆς Ἀνατολῆς, ἥτοι τῆς ἐπαρχίας Αἰδινίου, γινόμενον ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μπακίρι*, εἶναι τὸ τῆς καλλιτέρας ποιότητος κυριωτέρα ἀγορὰ αὐτοῦ εἶναι ἡ Σμύρνη, ὅπου πωλεῖται διὰ μετρητῶν ἢ ἀνταλλάσσεται μὲ ἄλλα ἐμπορεύματα. Ὅλη ἡ εἰσοδεία τῆς μικρᾶς Ἀσίας ὑπολογίζεται εἰς 2500—3000 δέματα, ζυγίζοντα ἕκαστον 2 1/2 ἕως 5 καντάρια. Τὰ 2/3 αὐτῶν ἀποστέλλονται εἰς τὴν Εὐρώπην, αἱ δὲ συνήθεις τιμαὶ εἶναι Γρ. 240—280 τὸ καντάρι κατὰ τὴν ποιότητα.

Εἰς τὴν Εὐρώπην καλλιεργεῖται τὸ ριζάριον εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἀρχὰς τῆς Γαλλίας, εἰς τὸ Βέλγιον, καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα καλλιεργεῖται τὸ ριζάριον κυρίως εἰς τὴν Εὐβοίαν καὶ Σκύρον, παράγει ἐπίσης καὶ ἡ Ἀττικὴ καὶ Αἰγίνα, ἐσχάτως δὲ ἄρτισε νὰ καλλιεργῆται καὶ κατὰ τὰς Θήβας, Λεβαθεῖαν καὶ Λοκρίδα, ἀλλ' ἡ ἐκπτώσις τῶν τιμῶν ἀνεχαίτισε τὴν πρόβodon τῆς καλλιεργείας αὐτῆς ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Εὐβοία κατὰ τὸ 1843—1844 ἐξήγαγε περίπου 700 καντάρια ριζαρίου, καὶ ἐὰν αἱ τιμαὶ διετηροῦντο, ὑπέσχετο εἰς ἐξάξην ὑπὲρ τὰ χίλια. Ἡ Ἀττικὴ καὶ Αἰγίνα ἐξάγουσι 300—400 καντάρια, ἡ δὲ Σκύρος 800—1000 καντάρια. Τὸ τῆς Εὐβοίας, Ἀττικῆς καὶ Αἰγίνης εἶναι ποιότητος κατωτέρως τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος σακκίου τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καλητέρας ὅλων τῶν ἄλλων ριζαρίων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ οἱ Τυρναβῖται ἠγόρασαν ἐν Εὐβοίᾳ ἀρκετὴν ποσότητα διὰ τὴν Μακεδονίαν. Τὸ τῆς Σκύρου εἶναι ποιότητος κατωτέρως, καὶ ὅμοιον μὲ τὸ τῆς Κύπρου.

Τῷ 1859 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος ριζάρια 82781 ὀκάδ. ἀξίας δρ. 1,052· ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς τὴν Αὐστρίαν 43398, εἰς τὴν Τουρην 31,071, εἰς δὲ τὴν Ἀγγλίαν 8,179.

Εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ ριζάριον μεταπωλεῖται εἰς κόβιν, καὶ τότε ὀνομαζέται *garance*· τὸ δὲ τῆς Ἀνατολῆς εἰς ρίζας εἶναι γνωστὸν ὑπὸ ὄνομα *alizari*.

Ὅλαι αἱ βιομηχανικαὶ χῶραι καταναλίσκουν ἀρκετὴν ποσότητα τῆς σιφικῆς ταύτης ὕλης.

Ε'. ΠΕΡΙ ΚΡΟΚΟΥ (σαφράν.) (1).

§. 210. Κρόκος εἶναι αἱ ἴνες τοῦ ἀνθους φυτοῦ τινὸς, ὀνομαζομένου κρόκος· τὸ φυτόν τοῦτο βλαστάνει εἰς τὴν Ἀσίαν, ἧτις εἶναι ἡ Ἰνδία, ἡ Περσία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Γαλλία, ἡ Ἄγγλία, ἡ Γερμανία καὶ Ὀυγγαρία. Ὁ καλῆς ποιότητος κρόκος συνίσταται εἰς ἴνας καλῶς θρεμμένας, ὁματῶς μελανοκοκκίνου, ὁσμῆς ἀρωματικῆς καὶ διαπεραστικῆς, ὕσεως πικρᾶς, καὶ χρωματιζούσας ἀμέσως τὸν σίελον, ἂν μασηθῶσι. Ὁ κρόκος, ὡς πρῶτον ἀρκετὰ ἀκριβῶν, ὑπόκειται εἰς συχνὰς νοθεύσεις· συνήθως τὸν ἀναμιγνύουν μὲ ἄνθη καρδάμου ἢ ἄλλων φυτῶν, ἢ

1) Γαλλιστὶ Safran, Ἰταλιστὶ zafferano.

μὲ κρόκον, τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἤδη χρῆσις. Τὴν διὰ τῆς ἀναμίξεως μὲ ξένα ἄνθη νόθευσιν τοῦ κρόκου ἀνακαλύπτομεν ρίπτοντες ὀλίγον ποσὸν κρόκου εἰς ὕδωρ βραστὸν, διότι τότε τὰ φύλλα τῶν ξένων ἀνθῶν θέλουν ἀπλώσει, ὁ δὲ γνήσιος κρόκος θέλει μείνει εἰς ἴνας. Τὴν νόθευσίν του διὰ κρόκου ἤδη μεταχειρισμένου τὴν ἐννοοῦμεν ἐκ τῆς ἀδυνατωτέρας παρὰ τὴν τοῦ γνησίου κρόκου ὁσμῆς καὶ τοῦ χρωματισμοῦ αὐτοῦ.

Ἡ συλλογὴ τοῦ προϊόντος τούτου γίνεται τὸ φθινόπωρον, ἀπαιτεῖ δὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν· τὰ ἄνθη συνάζονται συνήθως τὴν αὐγὴν πρὶν διαλυθῆ ἢ δρόσος, καὶ μεταφέρονται εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου καθαρίζονται αἱ ἴνες ἀπὸ τὰ φύλλα· μετὰ ταῦτα τίθενται εἰς κατάλληλον θερμοκρασίαν διὰ νὰ ξηρανθῶσιν· ἡ ἐναποταμίευσίς του πρέπει νὰ γίνεται εἰς μέρος στεγνὸν ἄνευ τῆς παραμικρᾶς ὑγρασίας.

Ὁ κρόκος χρησιμεύει εἰς τὴν βαφὴν τοῦ κιτρίνου χρώματος, ἀλλὰ δὲν γίνεται μεγάλη χρῆσις τῆς χρωματιστικῆς ταύτης ὕλης, διότι τὸ ἐξ αὐτοῦ χρῶμα δὲν ἀνθίσταται εἰς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τὰς προσβολάς. Οἱ ζαχαροπλάσται τὸν μεταχειρίζονται πρὸς χρωματισμὸν καὶ ὡς ἄρωμα· καὶ ἡ μαγειρικὴ τέχνη ὡσαύτως μεταχειρίζεται τὸν κρόκον ὡς ἄρτυμα τῶν φαγητῶν.

Ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ Μακεδονία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Περσία εἶναι τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἐξ ὧν ἐξάγεται ἡ μεγαλητέρα ποσότης τοῦ κρόκου· διακρίνεται δὲ ἐν γένει εἰς τέσσαρας κατηγορίας, εἰς τὸν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Περσίας, καὶ τῆς Μακεδονίας (1).

Τὸ περισσότερον μέρος ἀποστέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην, βυθισμένον εἰς ἔλαιον, διὰ νὰ διατηρῆ οὕτω τὸ χρῶμά του.

§. 211. Ἀσφούριον. Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κρόκων ὑπάγεται καὶ τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀσφούριον, (Ἑλληνιστὶ Κνῆκος) συνιστάμενον ἀπὸ ἄνθη φυτῶν καρδάμου, βλαστανόντων εἰς τὰς Ἰνδίας, Περσίαν, Αἴγυπτον, Ἰσπανίαν καὶ Μεσημβρινὴν Γαλλίαν· τὸ ἀσφούριον χρησιμεύει εἰς τοῦ κοκκίνου χρώματος τὴν βαφὴν· τὰ ἄνθη, τὰ ἔχοντα κίτρινον χρῶμα, εἶναι ἐντελῶς ἀχρήστα, καὶ ἀποτελοῦν ἐλάττωμα τῆς ποιότητος τοῦ ἀσφουρίου.

(1) Τέσσαρα εἶδη κρόκου ἱστοροῦν ὁ Θεόφραστος καὶ Διοσκορίδης, κατ' αὐτοὺς δὲ ἄριστος κρόκος ἦτο ὁ τῆς Αἰγίνης καὶ Κιλικίας.

ΣΤ'. ΠΕΡΙ ΠΡΙΝΟΚΟΚΚΙΟΥ (ύσγιου) (1).

§. 212. *Πρινοκόκκιον*.—Υπάρχει ζωύφιον ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἡμιπτέρων, τὸ ἄρσεν τοῦ ὁποίου ἔχει δύο πτερὰ, τὸ δὲ θῆλυ εἶναι ἄπτερον, ἔχον σχῆμα σφαιροειδὲς καὶ χρῶμα κατ' ἀρχὰς μὲν ἐρυθρὸν στιλπνόν, προχωρούσης δὲ τῆς ἡλικίας του βαθύχρουν ἐρυθρόν. Τὸ θηλυκὸν τοῦτο ζωύφιον προσκολλᾶται εἰς τὰ φύλλα ἐνὸς εἶδους δρυός· ὅταν δὲ πλησιάσῃ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν μέλλει ν' ἀποθέσῃ τὰ ὠά του, τὸ σῶμά του λαμβάνει τὴν μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν, τότε δὲ συλλέγεται ἀποσπώμενον διὰ τῶν ἐνύχων ἀπὸ τὸ δένδρον· ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς συλλογῆς συμπέπτει περὶ τὰ μέσα τῆς ἀνοιξέως, ὅτε τὸ ζωύφιον ἔχει ἡλικίαν ἐνὸς ἔτους. Τὰ συλλεγόμενα ταῦτα ζωύφια ἀποτελοῦν τὸ εἰς τὸ ἐμπόριον καλούμενον πρινοκόκκιον.

Τὸ πρινοκόκκιον ἀφοῦ ξηρανθῆ λαμβάνει σχῆμα στρογγύλον, χρῶμα κόκκινον ὡς τὸ κεράσιον, ἐσμὴν οἰνώδη, καὶ γεῦσιν ὑπόπικρον. Τὸ πρινοκόκκιον ἕνεκα τοῦ σχήματός του ἐνομιζέτο διὰ πολὺν καιρὸν ὡς ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου συλλέγεται, καὶ ἐκ τῆς ἀπάτης ταύτης ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομά του.

Ἡ χρωματιστικὴ του ὕλη εὐρίσκεται κυρίως εἰς τὴν κόνιν, ἥτις σχηματίζεται ἐντὸς τοῦ ζωύφιου ἀφοῦ ξηρανθῆ, καὶ κατὰ τὴν περισσοτέραν ἢ ὀλιγωτέραν ποσότητα τῆς κόνεως ταύτης προσδιορίζεται ἡ ἀξία του.

Τὸ πρινοκόκκιον συλλέγεται εἰς τὰ θερμὰ μέρη τῆς Μεσογείου, εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, εἰς τὴν Ἀνδαλουσίαν τῆς Ἰσπανίας, εἰς τὴν Ἑλλάδα, Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ Ἀφρικὴν.

Ἡ Ἑλλάς καθ' ὅλα σχεδὸν τὰ ὄρεινά της μέρη παράγει πρινοκόκκιον, ἰδίως κατὰ τὴν Μάνην, Κυνουρίαν, Καρύταιναν, Ὀλυμπίαν, Κλαύδρυτα, Κρανίδιον, Νάυπακτον καὶ Ἄμφισσαν. Τὸ τῆς Μάνης εἶναι τῆς καλητέρας ποιότητος, ἐν γένει δὲ τὸ Ἑλληνικὸν πρινοκόκκιον ἔχει χρῶμα ἀνοιχτότερον ἀπὸ τὸ τῆς Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας, καὶ διὰ τοῦτο εἰς Τούνεζι ἀναμιγνύουσι αὐτὰ διὰ ν' ἀποτελέσωσι τὸ χρῶμα τῶν αὐτίθι κατασκευαζομένων φεσίων. Πρὸ τίνος καιροῦ ἡ τιμὴ τοῦ πρινοκοκκίου ἐξέπεσε σημαντικά.

Τῷ 1858 ἐξήγαγεν ἡ Ἑλλάς 4865 ἐκάδ. πρινοκοκκίου. Κατὰ τὸ 1859 ὁκάδ. 3057 ἐκτιμηθείσας ἀντὶ δρ. 91461, ἐξ αὐτῶν ἐστάλη-

(1) Γαλλιστί: *Kermès animal*, ἢ *graine d'Écarlate*.

σαν εἰς Αἴγυπτον ἐκδ. 1292, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐκδ. 863, εἰς τὴν Γαλλίαν ἐκδ. 275 καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν 528 ἐκδ.

Φορολογεῖται δὲ κατὰ τὸν ἐτήσιον φορολογικὸν Νόμον.

Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς κοκκινιλίας εἰς τὸ Μεξικόν, ἡ χρῆσις τοῦ πρινοκοκκίου διὰ τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα ἦτο μεγίστη. Τὸ χρῶμα αὐτοῦ δὲν εἶναι τόσον ὠραῖον ὅσον τὸ τῆς κοκκινιλίας, ἀλλὰ θεωρεῖται ὡς στερεώτερον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ χρῆσις του εἰς τὴν βαφικὴν εἶναι καὶ σήμερον ἀρκετὰ κοινή.

Παραδίδεται εἰς τὸ ἐμπόριον ἐντὸς βαρελίων ἢ κιβωτίων, προτιμᾶται δὲ τὸ νεώτερον καὶ τὸ ἔχον τὸν κόκκον πλήρη ὠραίου κοκκίνου χρώματος.

Ζ'. ΠΕΡΙ ΡΑΜΝΟΣΠΟΡΟΥ (Ράμνος βαφέων. κιτρινοκόκκι, ἀλατζοχέρι) (1).

§. 213. *Ραμνόςπορος*.—Εἶναι σπόρος δένδρου ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν ραμνοειδῶν, βλαστάνοντος εἰς τὴν Περσίαν, εἰς διάφορα μέρη τῆς Τουρκίας, καὶ εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας. Τρεῖς κλάσεις ραμνοςπόρου διακρίνονται, ἥτοι ὁ χορδρός, ὁ μεσαῖος, καὶ ὁ μικρός· ὁ πρῶτος ἔχει μέγεθος μεγάλου ῥεβυθίου, εἶναι στρογγύλος, ῥυτιδωμένος, χρώματος πρασίνου ὠχροῦ, ὅλοι δὲ οἱ κόκκοι του εἶναι ἰσομεγέθεις· ὁ μεσαῖος εἶναι μικρότερος τοῦ προηγουμένου, ἦττον ῥυτιδωμένος, οἱ δὲ κόκκοι του ἀνισοί· ὁ δὲ τρίτος χαρακτηρίζεται ἐκ τῆς μεγάλης ἀνισότητος, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν κόκκων του.

Πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ραμνοςπόρων τῆς Ἀνατολῆς ἔχει ὁ συλλεγόμενος εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀγκύρας καὶ Καισαρείας· ὁ σπόρος οὗτος σύγκειται ἐκ τριῶν βολβῶν. Τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ ραμνοςπόρου αὐτοῦ μεταφέρονται εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὸ δὲ $\frac{1}{3}$ εἰς Σμύρνην, ὅπου ἀγοράζονται μὲ τὴν ὀκάν, ἥτις τιμᾶται συνήθως γρ. 21 ἕως 22· τὰ ἕξοδα ἀγορᾶς, σακκίων, μεταφορᾶς συμποσοῦνται ὁμοῦ 5 ἕως 6 τοῖς $\frac{0}{100}$ συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τελωνίου 3 τοῖς $\frac{0}{100}$.

Ἡ παραγωγὴ τοῦ εἴδους τούτου συμποσοῦται εἰς 120—140 χιλιάδας ὀκάδων.

Δευτέρως ποιότητος εἶναι ὁ τῆς Περσίας καὶ Τραπεζοῦντος, συγκείμενος ἐκ δύο βολβῶν καὶ τιμώμενος $\frac{1}{3}$ ὀλιγώτερον τοῦ τῆς

(1) Γαλλιστὶ graines jaunes.

προηγουμένης ποιότητος, διότι ἡ βαφικὴ τοῦ οὐσία δὲν εἶναι τόσο στερεά. Ἡ συλλογὴ αὐτοῦ ὑπολογίζεται εἰς 90—100 χιλιάδας ὀκάδ.

Τρίτης ποιότητος εἶναι ὁ τῆς Θράκης, Θεσσαλίας, καὶ Βλαχίας, συλλεγόμενος εἰς τὰ περίξ τῆς Ἀδριανουπόλεως, Φιλιππουπόλεως, Τυρνάβου, καὶ τῶν Παραδουναβίων χωρῶν· ἡ βαφικὴ οὐσία αὐτῶν εἶναι νόθος, καὶ ἡ τιμὴ τῶν πολὺ κατωτέρα τῶν προηγουμένων.

Ἡ συλλογὴ τοῦ ῥαμνοσπόρου γίνεται περὶ τὸν Αὐγούστον.

II. ΠΕΡΙ ΣΤΥΠΤΗΡΙΑΣ (Στύψις) (1).

§. 214. *Στυπτηρία* εἶναι ὄρυκτὸν ἄλας, σχηματιζόμενον διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ θειικοῦ ὀξέος μετὰ τῆς λευκαργίλλου γῆς καὶ διὰ τῆς προσθέσεως ποτάσσης μόνον, ἢ ποτάσσης καὶ ἀμμωνιακοῦ· εἶναι δὲ οὐσία στερεά, λευκὴ κοκκινωπὴ, ὀλᾶται ὡς ὕελος, καὶ ἔχει γεῦσιν στυπτικὴν καὶ ὀξεῖαν.

Ἡ μεγαλητέρα χρῆσις αὐτῆς γίνεται εἰς τὴν βαφικὴν τέχνην διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ χρωματισμοῦ τῶν ὑφασμάτων, διότι ἡ στυπτηρία ἔχει τὴν ιδιότητα ν' ἀποκαθιστᾷ στερεὰν καὶ ἀνεξίτηλον τὴν βαφικὴν οὐσίαν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ὥστε ἡ στυπτηρία νὰ ᾖ καθαρά καὶ νὰ μὴ περιέχῃ σίδηρον.

Ἡ στυπτηρία ὡς ὄρυκτὸν εὐρίσκεται εἰς τὰ περίξ τῶν Ἡφαιστείων ὄρεων καὶ εἰς ἄλλας θέσεις. Κατασκευάζεται δὲ καὶ διὰ τῆς χημικῆς τέχνης, καὶ διὰ τοῦτο διακρίνεται εἰς φυσικὴν καὶ τεχνητήν.

Ἡ φυσικὴ στυπτηρία ἐξάγεται ἀπὸ τὰ περίξ τοῦ Βεζουβίου εἰς τὴν Νεάπολιν, εἰς τὸ Τίβολι τῆς Ῥώμης, καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Συρίας.

Ἡ Ἀγγλία, τὸ Βέλγιον, ἡ Ἰταλία, καὶ ἡ Γαλλία εἶναι κυρίως αἱ χώραι, ὅπου κατασκευάζονται αἱ τεχνηταὶ στυπτηρία· ἡ κατασκευὴ δὲ αὐτῶν ἠλάττωσεν ἐπὶ πολὺ τὴν ἐξόδευσιν τῆς φυσικῆς στυπτηρίας.

Ἡ Σμύρνη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι αἱ ἀγοραὶ τῆς Ἀσιατικῆς στυπτηρίας.

Θ'. ΠΕΡΙ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟῦ ΜΟΛΥΒΔΟΥ (ψιμμύθιον, στουβέτζι) (2).

§. 215. Ἀνθρακικὸς μολύβδος εἶναι ἄλας οὐδέτερον, εὐθρυπτον, ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ σχηματιζόμενον ἀπὸ ὀξειδίου μολύβδου καὶ ἀνθρακικῶν ὀξέων.

(1) Γαλλιστὶ Alum, καὶ Ἰταλιστὶ Allume.

(2) Γαλλιστὶ Coruse, Ἰταλιστὶ Biacca.

Ὁ ἀνθρακικός οὗτος μόλυβδος ἀπαντᾶται εἰς φυσικὴν κατάστασιν, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκεται εἰς μεγάλην ποσότητα, ὅθεν διὰ τῆς χημικῆς τέχνης κατασκευάζεται εἰς ἄφθονον ποσότητα· χρησιμεύει δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λευκοῦ χρώματος τῶν ξύλων.

Διακρίνεται ὁ ἀνθρακικός μόλυβδος εἰς διαφόρους ποιότητας ὡς ἐκ τῆς περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας καθαριότητος, καὶ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς του· σχηματίζεται δὲ εἰς κώνους μικροῦς, οἵτινες περικεκαλυμμένοι μὲ χαρτίον παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἐκτὸς τῆς εἰς κώνους κατασκευῆς του, προετοιμάζεται καὶ διὰ τοῦ ἐλαίου πρὸς βαφικὴν χρῆσιν.

Ἡ Βενετία, ἡ Γένοβα, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γερμανία, ἡ Γαλλία, καὶ τὸ Ῥότερδαμ. εἰς τὴν Ὀλλάνδαν κατασκευάζουν ἀνθρακικὸν μόλυβδον.

Ἐμπορικῶς κατατάττονται ὡς ἐφεξῆς, ἦτοι. α) Ὁ τῆς Γένοβας, ὅστις εἶναι πρωτίστης ποιότητος. β) Ὁ Γαλλικός, Ἀγγλικός, Βελγικός καὶ Ὀλλανδικός, θεωρούμενοι τῆς αὐτῆς ποιότητος. καὶ γ) Ὁ Γερμανικός καὶ Πρωσσικός, οἵτινες εἶναι κατωτέρας ποιότητος τῶν δύο ἀνωτέρων.

Γ. ΠΕΡΙ ΒΑΛΑΝΟΥ (βαλανίδι) (1).

§. 216. Βάλανος εἶναι καρπὸς ἐνὸς γένους δρυὸς, βλαστανούσης εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας τῆς Ἀσίας καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης· ἡ βάλανος παρουσιάζει δύο κεκρυμμένα μέρη, τὸ κύπελλον καὶ τὴν ἐντὸς αὐτοῦ βάλανον· τὸ πρῶτον μέρος, δηλαδή τὸ κύπελλον, εἶναι τὸ εἰς τὴν βυρσοδεψίαν χρήσιμον· εἶναι δὲ σκληρὸν, ἐλαφρὸν, δύσθραυστον, ἔσωθεν μελανοκόκκινον, ἔξωθεν ἀνώμαλον καὶ χρώματος φαιοῦ ἀμαυροῦ.

Ἡ Τουρκικὴ βάλανος συλλέγεται εἰς τὰ δάση τῆς Τρωάδος καὶ Καραμανίας, εἰς τινὰς νήσους, καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς ἐπὶ τῆς Μεσογείου Θράκης· ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς εἶναι ὁ Αὐγούστος καὶ ὁ Σεπτέμβριος· ἡ δὲ ἐποχὴ τῆς διὰ τὴν Εὐρώπην ἀποστολῆς ὁ Ἀπρίλιος καὶ ὁ Μάιος, διότι ἀποστελλομένη μὲ ὑγρασίαν πρὸ τῆς ἐντελοῦς ἀποξηράνσέως της ὑπόκειται εἰς τὴν ἐκ τῆς θερμάνσεως φθοράν. Προαγοράζονται συνήθως τὰ βαλανίδια παραδοτέα εἰς τὸν τόπον τῆς φορτώσεως καθρισμένα ἀπὸ τὸν καρπὸν καὶ κοπανισμένα. Τὰ ἔξοδα ἀγορᾶς, παραλαβῆς, τελωνίου καὶ λοιπὰ συμποσοῦνται εἰς Γρ. 22—

(1) Γαλλιστὶ *avelanèdes*, Ἰταλιστὶ *vallonea*.

23 τὸ καντάρι· ἐκτὸς τούτων πρέπει νὰ ὑπολογίζεται καὶ ἡ ὥς ἐκ τῆς ὑγρασίας φύρα.

Διακρίνονται κυρίως δύο ποιότητες βαλάνου, ψιλὴ καὶ χονδρὴ λεγόμεναι· ἐὰν ἡ βάλανος δὲν συλλεχθῆ ἐν καιρῷ ἀπὸ τὸ δένδρον, ἐξαχρειοῦται ἡ ποιότης τῆς, καὶ γίνεται ἡ λεγομένη χαρχάλα.

Πωλεῖται δὲ εἰς τὴν Τουρκίαν μὲ τὸ καντάρι, τιμώμενον συνήθως 50—55 Γρόσια.

Ἡ βάλανος εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἀκαρνανία, ἡ Αἰτωλία, ἡ Ἀχαΐα, ἡ Τριφυλλία, ἡ Λακωνία (Μάνη), ἡ Ἀττικὴ, ἡ Κέα, καὶ ἡ Εὐβοία παράγουν τὸ προϊόν τοῦτο.

Ὅταν συμβῆ ἀνομβρία, γίνεται περισσοτέρα ψιλὴ βάλανος (χαρχάδα), ὅταν δὲ πολυομβρία, γίνεται περισσοτέρα χονδρὴ. Ἡ ψιλὴ τιμᾶται πάντοτε 30 τοῖς $\frac{0}{10}$ περισσότερον τῆς χονδρῆς.

Εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Ἀχαΐαν πωλεῖται ἡ βάλανος ἀνὰ χιλίας λίτρας βενετικᾶς ζυγίζουσας ὀκάδας 375. Εἰς τὴν Τριφυλίαν καὶ Μάνην μὲ τὴν ὀκάν. Εἰς τὴν Μάνην πωλεῖται καὶ χονδρικῶς μὲ τὴν χιλιάδα, ἰσοδυναμοῦσαν μὲ ὀκ. 400. Εἰς τὴν Ἀττικὴν, Εὐβοίαν καὶ Κέα πωλεῖται μὲ τὸ καντάρι (44 ὀκ.).

Ἐσχάτως αἱ τιμαὶ τῆς Ἑλληνικῆς βαλάνου ἐξέπεσαν, διότι εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ἰταλίαν ὁ φλοιὸς δένδρου τινὸς ἀνεπλήρωσε κατὰ μέγα μέρος τὴν χρῆσιν τῆς βαλάνου, ἡ δὲ Οὐγγαρία διὰ τῆς ἀγρίας βαλάνου τῆς, τῆς καλουμένης Knorper, ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Γερμανίας.

Εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν πωλεῖται πάντοτε ἡ βάλανος χονδρικῶς, ἐλευθέρᾳ παντὸς ἐξόδου μέχρι τοῦ πλοίου (franco a bordo). Ὁ ἀγοράζων ἐν Ἑλλάδι χονδρικῶς, καὶ ἐλευθέρᾳ ἐξόδου μέχρι τοῦ πλοίου, ἐκτὸς τῆς προμηθείας του, δὲν ἔχει νὰ ὑπολογίσῃ ἄλλα ἐξοδα. Ἀλλ' ὁ ἀγοράζων λιανικῶς ὑποβάλλεται εἰς πολλὰ ἐξοδα ἕνεκα τῶν ἀποθηκῶν, ἐπιστατῶν καὶ μετακομίσεων.

Ἡ φύρα τῆς βαλάνου εἶναι ἀκανόνιστος· ὅταν τὸ προϊόν τοῦτο ζητῆται, ἡ φύρα του εἶναι περισσοτέρα, διότι οἱ χωρικοὶ δὲν τὸ ξηραίνουν, οὐδὲ τὸ καθαρίζουν ἀπὸ τὸν ὕλως ἄχρηστον καρπὸν· ἐν τούτοις ἡ τακτικὴ φύρα πρέπει νὰ ὑπολογισθῆ 3 ἕως 4 τοῖς $\frac{0}{10}$.

Ἡ συλλογὴ τῆς βαλάνου ἀρχεται κατὰ τὸν Ἰούλιον, ὅτε πίπτει ἡ ψιλὴ (χαρχάδα), ἡ δὲ μεγάλη συλλογὴ γίνεται κατὰ τὸν Αὐγούστου

παρατεινομένη μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε ἡ βάλανος εἶναι χονδρύτερα καὶ ἐπομένως κατωτέρας ποιότητος.

Τὰ τῆς Ἀκαρνανίας βαλανίδια ἀποστέλλονται συνήθως εἰς Λονδίον, Τριέστιον καὶ Λιβόρνον. Τὰ τῆς Λακωνίας εἰς Λιβόρνον, Τριέστιον καὶ Ἀγκῶνα, πρό τινων ἐτῶν ἤρχισαν νὰ γίνωνται ἀποστολαὶ καὶ εἰς Λονδίον. Ἐκ τῶν τῆς Ἀχαΐας τὰ ψιλὰ στέλλονται εἰς Τριέστιον καὶ Λιβόρνον, τὰ ἐπίλοιπα, ὄντα χονδρὰ, εἰς Ἀγγλίαν. Τὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ Κέας στέλλονται εἰς Τριέστιον, Λιβόρνον καὶ Ἀγκῶνα.

Τὰ τῆς Ἀνατολῆς εἶναι καλητέρας ποιότητος ἀπὸ τὰ τῆς Ἑλλάδος.

Τῷ 1859 ἐξήγαγεν ἡ Ἑλλὰς καντάρια βαλάνου 62,551 ἐκτιμηθέντα ἀντὶ δραχμῶν 644,334. Ἐξ αὐτῶν ἐστάλησαν εἰς Ἀγγλίαν 10,373, εἰς Αὐστρίαν 22,183, εἰς Νεάπολιν 7544, εἰς Λιβόρνον 11,178, εἰς Τουρκίαν 2396.

○○○○○○○○○○

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Ξύλων.

§. 217. Ξύλα. — Ἡ γνωστὴ αὕτη σκληρὰ καὶ στερεὰ οὐσία, προερχομένη ἐκ τῶν κορμῶν καὶ κλάδων τῶν δένδρων, δύναται νὰ γενῆ ἀντικείμενον ἐκτεταμένης σπουδῆς εἰς τὸν θέλοντα νὰ ἐξετάσῃ λεπτομερῶς τὰς διαφόρους ποιότητας καὶ ἰδιότητας τῶν ξύλων τῶν διαφόρων δένδρων. Ἡ δενδρολογία, ἥτις κατέστη ἤδη πλήρης ἐπιστήμη, χρησιμεύει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἡ σπουδὴ τῆς εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν βιομηχανίαν.

Ἡ φύσις διένειμεν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν τῶν δένδρων πρὸς χρῆσιν τροφῆς, θερμάνσεως, κατοικίας καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἄλλων κοινωνικῶν ἀναγκῶν.

Ὁ κάτοικος τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς Ἐσκιμῶ με ἓνα δαυλὸν πεύκης φωτίζει καὶ θερμαίνει συγχρόνως τὴν καλύβην του, ὁ κάτοικος τῶν Ἀπενίνων καταφρονεῖ τῆς πυρκαϊᾶς τὴν καταστρεπτικὴν δύναμιν ἐντὸς τῆς ἀφλέκτου ἐκ λάρικος κατοικίας του, ὁ μεταξουργὸς τῆς Ἰνδίας συλλέγει σαπῶνιον ἀπὸ τὸ δένδρον του διὰ νὰ πλύνῃ τὴν μετὰξην του, ὁ κάτοικος τῆς Γουϊάνης ἀπὸ τὸ ἱερόν του δένδρον συλλέγει τὸ ἀναγκαῖον μαλλίον, ἐνῶ ὁ Ἰνδός, ἐν ἐλλείψει ἀγελάδος καὶ αἰγός, ἀμέλγει πᾶσαν προῖαν τὸ δένδρον του, παρακεντῶν τὸν φλοιόν

του. Ἡ ἐξέτασις αὐτῶν καὶ μυρίων ἄλλων ὁμοίων συμβεβηκότων δὲν εἶναι μόνον περιέργος φυσιολογικὴ σπουδὴ, ἀλλὰ δύναται νὰ ἔχη καὶ μεγάλην ἐπιβροῆν ὡς πρὸς τὸ μέλλον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Τὰ ξύλα ἐμποροῦν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τέσσαρας γενικὰς κατηγορίας ἦτοι, 1) ξύλα καύσιμα, οἰκοδομήσιμα, καὶ ναυπηγήσιμα, 2) ξύλα ἐπίπλων κλ. 3) ξύλα βαφικὰ καὶ 4) ξύλα ἰατρικὰ.

§. 218. Ξύλα καύσιμα, οἰκοδομήσιμα καὶ ναυπηγήσιμα—Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται ὅλα τὰ ξύλα τῶν δένδρων τῶν Εὐρωπικῶν δασῶν· τὰ κοινότερα εἶναι ἡ Δρυς, ἡ Φηγὸς (ὄξειά), ἡ Πτελέα, ἡ Σημῶδα, ἡ Λεύκη, ἡ Σφένδαμνος, ἡ Καστανέα, ἡ Καρυδέα, ἡ Ἐλατος, ὁ Πλάτανος, ἡ Μωρέα, ἡ Κυπάρισσος καὶ ἄλλα.

Τὰ ξύλα τῶν δένδρων τούτων διακρίνονται κυρίως εἰς σκληρὰ καὶ ἀπαλά, σκληρὰ εἶναι τὰ τῆς δρυός, τοῦ πλατάνου, τῆς φηγού, τῆς πτελέας, τῆς καστανέας, τῆς σφενδάμνου καὶ τῆς μωρέας, ἀπαλά δὲ τὰ τῆς σημώδας, τῆς λεύκης, καὶ ἄλλα.

§. 219. Ξύλα ἐπίπλων κλ.—Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται ὅλα τὰ ξύλα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τοῦ χρώματός των, τῆς ὁσμῆς των, τῆς διαρκείας των καὶ τῆς ὠραιότητός των χρησιμεύουν εἰς τὴν κατασκευὴν ἐπίπλων. Τὰ γνωστότερα εἶναι 1) τὰ ξύλα τῆς καρυδέας, ἐκ τῶν ὁποίων προτιμῶνται τὰ μελανότερα, τὸ δένδρον δὲ τοῦτο αὐξάνει εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. 2) Τὸ ἀκάϊον (acaïου) ἢ μαῶνιον ξύλον, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ δένδρον τῶν κατὰ τοὺς τροπικοὺς δασῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι δὲ σκληρὸν, καὶ κοκκινωποῦ ξανθοῦ ὠραίου χρώματος· 3) ὁ ἔβερος, τὸ ἔνομα τοῦτο δίδεται εἰς διάφορα ξύλα συνήθως μαῦρα, προερχόμενα ἀπὸ δένδρα τῆς Ἀμερικῆς, Ἀφρικῆς καὶ κυρίως τῶν Ἰνδιῶν· ἡ καρδία τῶν ξύλων τούτων εἶναι ἡ χρησιμεύουσα εἰς τὴν ξυλουργίαν· οἱ μαῦροι ἔβεροι κυρίως ἐξάγονται ἀπὸ τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Μαδαγασκάρ.

Μεταξὺ τῶν ξύλων τούτων συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ πύξος (τζιμισίρι. buis), τοῦ ὁποῖου ἡ καλλιτέρα ποιότης εἶναι ἡ τοῦ ἐκ τῆς Γεωργίας ἐξχομένου, καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν πωλουμένου μετὰ τὸ καντάρι πρὸς Γρ. 22—25· αἱ ἀνωμαλῖαι, εἰς τὰς ὁποίας πρὸ τινῶν χρόνων εὐρίσκεται ἡ Γεωργία, ἐμποδίζουσι τὴν τακτικὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προϊόντος τούτου. Δευτέρας ποιότητος πύξος εἶναι ὁ τῆς Τραπε-

ζούντος καὶ διαφόρων ἄλλων μερῶν τῆς Ἀσίας, τιμώμενος Γρ. 16—17 τὸ καντάρι.

§. 220. Ξύλα βαφικὰ εἶναι τὰ περιέχοντα ὕλην χρωματιστικὴν· ἐξάγονται δὲ ὅλα σχεδὸν τὰ βαφικὰ ξύλα ἀπὸ τὰ κλίματα τῶν τροπικῶν, καὶ δύνανται νὰ διαιρεθοῦν ὡς ἐκ τοῦ χρώματος εἰς ξύλα κόκκινα καὶ ξύλα κίτρινα.

Χρώματος κοκκίνου εἶναι 1) τὸ τῆς Καμβέχης (Cambech), χρησιμεῦον διὰ τὴν βαφὴν τοῦ κοκκίνου, κυανοῦ καὶ ἰοειδοῦς· εἶναι δένδρον μέγαλον, ἀκανθῶδες, ἀειθαλές, βλαστάνον εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὰς νήσους αὐτῆς· ἡ καρδία τοῦ ξύλου εἶναι ἐρυθρὰ κιτρινωπὴ, ὁ φλοιὸς τοῦ φαίος· τὸ κόκκινον μέρος εἶναι τὸ εἰς τὰς τέχνας χρησιμον· μετὰξὺ δὲ τῶν χρωματιστικῶν ξύλων κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, καὶ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή αὐτοῦ ἐκ τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Ἰαμαΐκας καὶ τοῦ Ἁγίου Δομενίκου· 2) τὰ ξύλα Φεργαμποῦκ καὶ Ἀρ. Μαρτίου εἶναι τῆς αὐτῆς κατηγορίας μὲ τὸ ἀνωτέρω. Τὸ φεργαμποῦκ ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Βρασιλίαν, παρουσιάζεται δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς τμήματα στρογγύλα. Τὸ τοῦ Ἁγίου Μαρτίου ἐξάγεται ἐκ τοῦ Μεξικοῦ, ἀπὸ τὴν ὁμώνυμον μὲ τὸ ξύλον Ἐπαρχίαν, καὶ στέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην εἰς δαυλοὺς χρώματος ἀσπροκιτρίνου, τὸ δὲ ἐντὸς αὐτῶν μέρος εἶναι κόκκινον.

Κιτρίνου χρώματος ξύλα εἶναι τὸ κίτρινον τῆς Κούβας, λεγόμενον τοῦ Ταμπίγου καὶ ἄλλα.

Τοιαύτης ποιότητος εἶναι καὶ τὸ τῆς Ἑλλάδος Χρυσόξυλον (bois de fusle) ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγένετο εἰς τὴν Εὐρώπην μεγάλη ἐξόδευσις· ἀλλ' ἐσχάτως ὑπέπεσε σχεδὸν εἰς ἀχρησίαν.

Αἱ βαφικαὶ φυτικαὶ ὕλαι ἐν γένει εὐρίσκονται εἰς θέσιν ἐμπορικῶς χρησιμον ἕνεκεν τῆς ἀνακαλύψεως χημικῶν μέσων πρὸς κατασκευὴν βαφῶν· οὕτως ἐσχάτως ἀκόμη ἐγένετο λόγος περὶ χημικῆς οὐσίας δυναμένης ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν διὰ τοῦ ριζαρίου βαφὴν.

§. 221. Τελώνιον ξύλων.—Εἰς τὴν Ῥωσσίαν τὰ βαφικὰ ξύλα πληρόνουν τὸ βέρκοβιτζ, Ρουβ. 2

Εἰς τὴν Τουρκίαν πληρόνουν 3 τοῖς 0/0.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ναυπηγήσιμος ξυλικὴ εἰσαγομένη πληροῖται 5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀγοραίας τιμῆς τῆς. Ἡ ξυλικὴ δι' οἰκοδομὰς 7 τοῖς 0/0. Τὸ μαώνιον εἰς κομμάτια δρ. 3 τὸ καντάριον. Ὁ ἔβενος καὶ

πύξος (τζιμισίρι) δρ. 1,50. τὸ καντάριον· τὰ δὲ καύσιμα ξύλα 10 λεπτ. τὸ καντάριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Μετάλλων ἐν γένει.

§. 222. *Μέταλλα.*—Ἡ μεταλλουργικὴ βιομηχανία δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ βᾶσις ὄλων τῶν ἄλλων βιομηχανιῶν, διότι αὕτη χορηγεῖ τὰς πρώτας ὕλας, τὰς ἀναγκαίας εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς παραγωγῆς· εἶναι δὲ καὶ μία τῶν κυριωτέρων πηγῶν τοῦ δημοσίου πλούτου.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ἀσυρία, ἡ Περσία, τὰ Καυκάσια ὄρη, ἡ Μικρὰ Ἀσία, τινὲς νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἡ Στιρία καὶ ἡ Ἰσπανία ἦσαν αἱ χῶραι, ὅπου ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλλείων ἐγένετο μετ' ἐνεργείας τινός. Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἀνέστρεφον τὰ ὄρη πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ χρυσοῦ· οἱ ποταμοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ὁ παρὰ τῶν ποιητῶν ὑμνηθεὶς Πακτωλὸς εἶχον ρεῦματα χρυσοφόρα· ὁ Κροῖσος συνέλεξε τοὺς γνωστοὺς θησαυροὺς τοῦ ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα τῆς Λυδίας· οἱ δὲ Ὀμηρικοὶ ἕρωες κατεσκεύαζον τὰς πανοπλίας τῶν ἀπὸ τὸν περίφημον τῆς Στιρίας σίδηρον. Ὡς πρὸς τῶν πολυτίμων δὲ μετάλλων τὴν παραγωγὴν ἡ Ἰσπανία ἦτο ἀναντιζήτητος ἡ περιφημοτέρα· τὰ ἄπειρα πλούτη, μὲ τὰ ὁποῖα ἐστολίσθη ὁ Ναὸς τοῦ Σολομῶντος, ἐκ τῆς Ἰσπανίας μετεκομίσθησαν, καὶ οἱ θησαυροὶ, τοὺς ὁποίους ἡ Διδὼ ἔφερεν εἰς τὴν Καρχηδόνα φεύγουσα τὴν Τύρον, ἦσαν ἐπίσης Ἰσπανικὰ προϊόντα· ὁ ἄργυρος ἦτο τοσοῦτον ἄφθονος εἰς τὴν Ἰσπανίαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὥστε ἐξ αὐτοῦ κατεσκεύαζον παντὸς εἴδους ἐργαλεῖα καὶ αὐτὰ τὰ ἐπίπια τῶν ἵππων τῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Αὐγούστου ὁ χρυσοὺς ἐξωρύττετο εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον, τὴν Τρανσυλβανίαν, τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ὁ ἄργυρος εἰς τὴν Ἰσπανίαν, Ἑλλάδα καὶ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου. Ὁ χαλκὸς εἰς τὴν Θράκην, Κύπρον, καὶ Οὐράλια ὄρη. Ὁ σίδηρος εἰς τὴν Ἑλβαν καὶ Στιρίαν. Ὁ κασσίτερος καὶ ὁ μόλυβδος εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ ὑδράργυρος εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ εἰς τὴν Ἐφεσον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Πολλά ὀλίγας γνώσεις λεπτομερεῖς ἔχομεν περὶ τῆς καλλιέργειας τῶν μεταλλείων κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸ 1492 ἄρχεται πάλιν ἀξιοσημείωτος ἐποχὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν μεταλλείων· ἔκτοτε ἡ ἀνεύρεσις τῶν πλουσίων πολυτίμων μεταλλείων τοῦ νέου κόσμου ἐπηρέασεν ἐπὶ πολὺ τὴν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἀξίαν τῶν μετάλλων.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ καλλιέργεια τῶν μετάλλων ἔλαβε δραστήριον ἀνάπτυξιν, ὅτε ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἀτμομηχανῶν ἐχορήγησε τὴν ἰσχυρὰν βοήθειαν αὐτῶν. Εἰς δὲ τὴν Ῥωσσίαν ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Πέτρου χρονολογεῖται ἡ ἀνάπτυξις τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας· πρότινων χρόνων μάλιστα ἔλαβε μεγάλην σημασίαν, καὶ ἀποκατέστη ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας φροντίδος τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ μεταλλεῖα τῆς Ἰσπανίας, τὰ τόσον πλούσια κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, εἶναι σήμερον ἐντελῶς παρημελημένα.

Τὰ μέταλλα σπανίως εὐρίσκονται καθαρὰ εἰς τὴν φύσιν· διὰ τῆς μεταλλουργικῆς τέχνης καθαίρονται ἀπὸ τὰς ξένας ὕλας, καὶ εἰς διάφορα σχήματα παραδίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἐν γένει ἀριθμοῦν ἕξ εἶδη μετάλλων, ἴπλ. χρυσοῦν, ἄργυρον, μόλυβδον, κασσίτερον, σίδηρον, καὶ χαλκόν· προστίθεται δὲ καὶ ὁ ὑδράργυρος, ὅστις ὁμῶς κατὰ πολλὰς ιδιότητας δὲν ὁμοιάζει τὰ λοιπὰ μέταλλα.

Τὰ μέταλλα διαίρουσιν εἰς κοινὰ καὶ πολύτιμα.

Ὁ χρυσοῦς καὶ ὁ ἄργυρος εἶναι τὰ πολύτιμα.

Ἡ κατὰ τὸν μεσαιῶνα παραγωγὴ τοῦ ἀργύρου ἦτο πολὺ περιορισμένη· καὶ τὰ περισσότερα τῶν ἀρχαίων μεταλλείων ἔμενον παρημελημένα. Ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ τοῦ ἀργύρου εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπολογίζεται εἰς 9000 χιλιόγραμμα.

Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν ἐκεῖ πλουσίων μεταλλείων ἡ παραγωγὴ τῶν πολυτίμων μετάλλων ἔλαβεν οὐσιώδη ἀνάπτυξιν.

Ἡ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ἐτήσιος παραγωγὴ τῶν μεταλλείων τῆς Ἀμερικῆς ὑπελογίζετο εἰς 795,581 χιλιόγρ. ἀργύρου, ἀξίας 174 ἑκατομ. φρ. καὶ εἰς χιλιόγρ. 14,124 χρυσοῦ ἀξίας φρ. 46,609,000.

Μέχρι δὲ τοῦ 1848 περιορίσθη περίπου εἰς αὐτὰ τὰ ποσά.

Τῶν Ῥωσικῶν μεταλλείων ἡ καλλιέργεια ἤρχισε κατὰ τὸ 1745.

Ἐκτοτε δὲ ἀνεκαλύφθησαν διάφορα μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Σιβηρίαν ἐπὶ τοῦ Οὐράλ.

Κατὰ τὸ 1854 ἡ παραγωγή τῆς Σιβηρίας καὶ τοῦ Οὐράλ ὑπελογίσθη εἰς χιλ. 22,768, ἐνῶ κατὰ τὸ 1847 ὑπελογίσθη εἰς 27,362 χιλ.

Ἡ ἐλάττωσις αὕτη ἀπεδόθη ἐν μέρει εἰς τῶν μεταλλείων τὴν ἐξάντηλσιν, ἀλλ' εἰς τὴν φαινομένην ταύτην ἐλάττωσιν συντείνουσι κατὰ πολὺ οἱ μεγάλοι δασμοί, οἱ ἐπιβαλλόμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἰδιωτικῶν μεταλλείων, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀπὸ 12 ἕως 25 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ προϊόντος κατὰ τὴν πλουσιότητα τοῦ μεταλλείου. Ἔνεκα τῶν δασμῶν τούτων ὑποκλέπτεται ἐκ τῆς δημοσίου ἐπιτηρήσεως μέρος τῆς παραγωγῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου πιθανὸν αἰ στατιστικαὶ πληροφοροῖαι περὶ τῆς Ῥωσικῆς παραγωγῆς δὲν εἶναι ἀκριβεῖς.

Εἰς τὴν *Καλιφορνίαν* κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1848 εἰς τὴν Κοιλιάδα τοῦ Σακραμέντου κῆραν κατὰ σύμπτωσιν χρυσὸν ἐν τῇ ἄμμῳ ἀμέσως δὲ κατὰ τὸ 1849 ἤρχισεν ἡ ἐξόρυξις, καὶ ἀντὶ 8,100 χιλιογρ. χρυσοῦ, τὰ ὅποια ἐξήγαγον κατὰ τὸ 1849, κατὰ τὸ 1856 ἐξήγαγον χιλιογρ. 120,600.

Εἰς τὴν *Αὐστραλίαν* τὰ χρυσοφόρα μεταλλεῖα ἀνεκαλύφθησαν παρὰ τινος ἐγγχωρίου, ὅστις εἶχεν ἐργασθῆ εἰς τὰ μεταλλεῖα τῆς Καλιφορνίας. Κατὰ τὸ 1851 ἤρχισεν ἡ ἐξόρυξις εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ἡ γενικὴ παραγωγή κατὰ τὸ 1851 ἦτο χιλ. 18,000, κατὰ τὸ 1856 χιλ. 103,500· ἀλλὰ κατὰ τὸ 1858 ἠλαττώθη εἰς 89,000 χιλιόγραμμα.

Ἡ γενικὴ παραγωγή τῶν πολυτίμων μετάλλων τῶν εἰς τὸν δυτικὸν πολιτισμὸν ὑπαγομένων τόπων ὑπελογίσθη κατὰ τὸ 1858 ὡς ἐξῆς.

Ἀμερικὴ (ἐκτὸς τῆς Καλιφορνίας)	Φρ.	213,700,000
Εὐρώπη.	»	37,500,000
Ῥωσσία.	»	87,500,000
Καλιφορνία.	»	350,000,000
Αὐστραλία.	»	260,000,000
	Τὸ ὅλον Φρ.	948,700,000

Χάρις εἰς τὴν Καλιφορνίαν καὶ Αὐστραλίαν πρὸ 12 ἐτῶν ἡ παραγωγή τῶν πολυτίμων μετάλλων κῆξησεν οὐσιωδῶς· ἀλλ' ἂν δὲν ἀνακαλυφθῶσι νέοι χρυσοφόροι τόποι, ἡ παραγωγή λαμβάνει τάσιν πρὸς μείωσιν.

Τὸ ἐμπόριον τῶν πολυτίμων μετάλλων γίνεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου στέλλεται ἐκ τῆς Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐτησίως παραγωγῆς.

Ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσοῦς, σχηματιζόμενοι εἰς Νομίσματα, χρησιμεύουν ὡς ὄρος συγκρίσεως καὶ μέτρον τῶν ἄλλων ἀξιών. Ἀλλ' ἡ ἀξία καὶ αὐτοῦ τοῦ Νομίσματος κανονίζεται ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ μετάλλου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς κατασκευῆς, ἐπομένως εἶναι μεταβλητέα, ὡς ἡ ἀξία πικντὸς ἐμπορεύματος ὑποβαλλομένη εἰς τοὺς ὄρους τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα, ὅτε ἤρχισεν ἡ ἐξόρυξις τῶν Ἀμερικανικῶν μεταλλείων εἰς διάστημα μικρότερον ἑνὸς αἰῶνος τὰ πολύτιμα μέταλλα ἔχασαν τὰ 6/7 τῆς προτέρας ἀξίας των· αὕτη δὲ εἶναι ἡ σημαντικωτέρα γνωστὴ εἰς τὴν ἱστορίαν νομισματικῆ μεταβολῆς.

Σήμερον ἡ παραγωγὴ τῶν πολυτίμων μετάλλων αὐξάνει οὐσιῶδως, ἀλλ' αὐξάνουν ἐπίσης καὶ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις· ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι μέχρις ὥρας ἐπαισθητὴ ἡ ἔκπτωσις τῆς ἀξίας τῶν πολυτίμων μετάλλων.

Ἀλλ' ἡ ἀφθονος παραγωγὴ τοῦ χρυσοῦ παρουσιάζει ἄλλο ζήτημα, διότι ὁ χρυσοῦς, ὁ ἄλλοτε πολὺ σπανιώτερος τοῦ ἀργύρου, γίνεται καθ' ἐκάστην ἀφθονώτερος, ὥστε ἡ ἀξία του ὑπολογιζομένη εἰς ἄργυρον ἐλαττοῦται.

Μεταξὺ τῶν πολυτίμων μετάλλων πρέπει νὰ συγκαταριθμηθῇ καὶ ἡ Πλάτινα. Τὸ μέταλλον τοῦτο ἔγινε γνωστὸν εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸ 1749· ἀλλὰ προλαβόντως ἦτο γνωστὸν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ κυρίως εἰς τὸ Περού, ὅπου εὕρισκετο εἰς τὰς χρυσοφόρους ἄμμους, ὀνομασθὲν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν Πλατίνα ἤτοι μικρὸς ἄργυρος· εἶναι δὲ χρώματος λευκοῦ φαιοῦ. Τὰ κυριώτερα μεταλλεῖα αὐτοῦ εἶναι εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Σιβηρίαν τῆς Ῥωσσίας. Ἡ Ῥωσσία ἠθέλησε νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς κατασκευὴν νομίσματος· ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τῆς σχετικῆς του ἀξίας ἠνάγκασε τὴν Ῥωσικὴν Κυβέρνησιν νὰ τὸ καταργήσῃ.

Ὁ *Λευκάργιλλος* (aluminium), εἶναι μέταλλον, μόλις πρὸ τεσσάρων χρόνων εἰσαχθὲν εἰς τὰ τέχναις· χάρις εἰς τοὺς ἀγῶνας διαφόρων Χημικῶν, οἵτινες κατέγιναν περὶ τὴν μέθοδον τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ μετάλλου τούτου, θέλει ἀποκατασταθῆ συντόμως ἀντικείμενον οὐσιώδους ἐμπορίου.

Τὸ μέταλλον τοῦτο εἶναι ἡ μεταλλικὴ ρίζα τῆς ἀργίλλου· ἔθεν ἡ πηγή του εἶναι ἀφθονος, καὶ δὲν ἀπαιτοῦνται παρὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξαγωγῆς.

Εἶναι χρώματος λευκοῦ φαίου, πλησιάζει μᾶλλον εἰς τὸ χρῶμα τοῦ Κασσιτέρου. Τὸ κυριώτερον δὲ προτέρημά του εἶναι ἡ ἐλαφρότης του.

Ἡ κατόπιν πείρα θὰ ἀποδείξῃ τὴν χρησιμότητά του εἰς τὰς τέχνας.

Ὁ σίδηρος εὐρίσκεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης· εἶναι δὲ σπανιώτερος εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ νέου κόσμου.

Ὁ γαλλικός ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Ἰρλανδίαν, Δανιμαρκίαν, Νορβεγίαν, Σβεκίαν, Πρωσσίαν, Ῥωσσίαν, Σαξωνίαν, Αὐστρίαν, Γαλλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Ἀσιατικὴν Τουρκίαν.

Ὁ μόλυθος ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Ἰσπανίαν, Πρωσσίαν, Αὐστρίαν, Γερμανίαν, Ῥωσσίαν, Γαλλίαν, Ὀλλάνδαν, καὶ Σδεκίαν.

Ὁ κασσίτερος ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Σαξωνίαν, Σβεκίαν, Αὐστρίαν καὶ Ἀσίαν.

Ὁ ζίγκος ἀπὸ τὴν Πολωνίαν, Ἀγγλίαν, Βέλγιον, Πρωσσίαν, Σιλεσίαν, Σβεκίαν, Ἰσπανίαν, Αὐστρίαν καὶ Ἐλβετίαν.

Ἡ πλάτινα ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν καὶ Ἀσιατικὴν Ῥωσσίαν.

Ὁ ὑδράργυρος ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, Βαβαρίαν, Αὐστρίαν, Κίναν, Ἰαπωνίαν καὶ Ἀμερικὴν.

Α'. ΠΕΡΙ ΣΙΔΗΡΟΥ.

§ 223. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἔκαμον πρῶτοι χρῆσιν τοῦ σιδήρου· οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν μετεχειρίσθησαν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς περισσοτέρας τέχνας· τῶν μετὰξὺ δὲ τῶν συγχρόνων μας λαῶν κανὲν ἔθνος δὲν ἐτελειοποίησεν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐργασίαν τοῦ σιδήρου, ὅσον οἱ Ἄγγλοι.

Εἶναι δὲ ὁ σίδηρος τὸ οὐσιωδέστερον προϊόν τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας, καὶ ἴσως τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας, εἰς τὴν ὁποίαν προμηθεύει τὰ ἐργαλεῖα ὅλων τῶν τεχνῶν, τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πολέμου· δὲν εἶναι δὲ ἀμφιβολία ὅτι ἄνευ τοῦ σιδήρου ὁ πολιτισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν σημερινὴν του ἀνάπτυξιν. Εἰς τὸν σίδηρον χρεωστοῦμεν τὰς ἀτμομηχανάς, τοὺς σιδηροδρόμους, τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα, τὰς σιδηρὰς γεφυράς, τὰ σιδηρὰ ἀτμόπλοια καὶ τόσα ἄλλα.

Τὸ ἐμπόριον τῶν πολυτίμων μετάλλων γίνεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου στέλλεται ἐκ τῆς Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐτησίας παραγωγῆς.

Ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσός, σχηματιζόμενοι εἰς Νομίσματα, χρησιμεύουν ὡς ὄρος συγκρίσεως καὶ μέτρον τῶν ἄλλων ἀξιών. Ἀλλ' ἡ ἀξία καὶ αὐτοῦ τοῦ Νομίσματος κανονίζεται ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ μετάλλου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς κατασκευῆς, ἐπομένως εἶναι μεταβλητέα, ὡς ἡ ἀξία πικντὸς ἐμπορεύματος ὑποβαλλομένη εἰς τοὺς ὄρους τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζήτησεως. Κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα, ὅτε ἤρχισεν ἡ ἐξόρυξις τῶν Ἀμερικανικῶν μεταλλείων εἰς διάστημα μικρότερον ἐνὸς αἰῶνος τὰ πολύτιμα μέταλλα ἔχασαν τὰ 6/7 τῆς προτέρας ἀξίας των· αὕτη δὲ εἶναι ἡ σημαντικωτέρα γνωστὴ εἰς τὴν ἱστορίαν νομισματικῆ μεταβολῆς.

Σήμερον ἡ παραγωγὴ τῶν πολυτίμων μετάλλων αὐξάνει οὐσιωδῶς, ἀλλ' αὐξάνουν ἐπίσης καὶ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις· ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι μέχρις ὥρας ἐπαισθητὴ ἡ ἔκπτωσις τῆς ἀξίας τῶν πολυτίμων μετάλλων.

Ἀλλ' ἡ ἀφθονος παραγωγὴ τοῦ χρυσοῦ παρουσιάζει ἄλλο ζήτημα, διότι ὁ χρυσός, ὁ ἄλλοτε πολὺ σπανιώτερος τοῦ ἀργύρου, γίνεται καθ' ἐκάστην ἀφθονώτερος, ὥστε ἡ ἀξία του ὑπολογιζομένη εἰς ἄργυρον ἐλαττοῦται.

Μεταξὺ τῶν πολυτίμων μετάλλων πρέπει νὰ συγκαταριθμηθῇ καὶ ἡ Πλάτινα. Τὸ μέταλλον τοῦτο ἔγινε γνωστὸν εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸ 1749· ἀλλὰ προλαβόντως ἦτο γνωστὸν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ κυρίως εἰς τὸ Περού, ὅπου εὕρισκτο εἰς τὰς χρυσοφόρους ἄμμους, ὀνομασθὲν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν Πλατίνα ἤτοι μικρὸς ἄργυρος· εἶναι δὲ χρώματος λευκοῦ φαιοῦ. Τὰ κυριώτερα μεταλλεῖα αὐτοῦ εἶναι εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Σιβηρίαν τῆς Ῥωσσίας. Ἡ Ῥωσσία ἠθέλησε νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς κατασκευὴν νομίσματος· ἀλλ' ἡ μεταβολὴ τῆς σχετικῆς του ἀξίας ἠνάγκασε τὴν Ῥωστικὴν Κυβέρνησιν νὰ τὸ καταργήσῃ.

Ὁ Δευκάργιλλος (aluminium), εἶναι μέταλλον, μόλις πρὸ τεσσάρων χρόνων εἰσαχθὲν εἰς τὰ τέχνας· χάρις εἰς τοὺς ἀγῶνας διαφόρων Χημικῶν, οἵτινες κατέγιναν περὶ τὴν μέθοδον τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ μετάλλου τούτου, θέλει ἀποκατασταθῆ συντόμως ἀντικείμενον οὐσιώδους ἐμπορίου.

Τὸ μέταλλον τοῦτο εἶναι ἡ μεταλλικὴ ρίζα τῆς ἀργίλλου· ὅθεν ἡ πηγή του εἶναι ἀφθονος, καὶ δὲν ἀπαιτοῦνται παρὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξαγωγῆς.

Εἶναι χρώματος λευκοῦ φαιοῦ, πλησιάζει μᾶλλον εἰς τὸ χρῶμα τοῦ Κασσιτέρου. Τὸ κυριώτερον δὲ προτέρημά του εἶναι ἡ ἐλαφρότης του.

Ἡ κατόπιν πείρα θὰ ἀποδείξῃ τὴν χρησιμότητά του εἰς τὰς τέχνας.

Ὁ σίδηρος εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης· εἶναι δὲ σπανιώτερος εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ νέου κόσμου.

Ὁ γαλικὸς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Ἴρλανδίαν, Δανιμαρκίαν, Νορβηγίαν, Σβεκίαν, Πρωσσίαν, Ῥωσσίαν, Σαξωνίαν, Αὐστρίαν, Γαλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Ἀσιατικὴν Τουρκίαν.

Ὁ μόλυθος ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Ἰσπανίαν, Πρωσσίαν, Αὐστρίαν, Γερμανίαν, Ῥωσσίαν, Γαλίαν, Ὀλλάνδαν, καὶ Σβεκίαν.

Ὁ κασσίτερος ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Σαξωνίαν, Σβεκίαν, Αὐστρίαν καὶ Ἀσίαν.

Ὁ ζίγκος ἀπὸ τὴν Πολωνίαν, Ἀγγλίαν, Βέλγιον, Πρωσσίαν, Σιλεσίαν, Σβεκίαν, Ἰσπανίαν, Αὐστρίαν καὶ Ἐλβετίαν.

Ἡ πλάτινα ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν καὶ Ἀσιατικὴν Ῥωσσίαν.

Ὁ ὑδράργυρος ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν, Βαβυρίαν, Αὐστρίαν, Κίαν, Ἰαπωνίαν καὶ Ἀμερικὴν.

Α'. ΠΕΡΙ ΣΙΔΗΡΟΥ.

§ 223. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἕκαμον πρῶτοι χρῆσιν τοῦ σιδήρου· οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν μετεχειρίσθησαν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς περισσοτέρας τέχνας των· μετὰ δὲ τῶν συγχρόνων μας λαῶν κανὲν ἔθνος δὲν ἐτελειοποίησεν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐργασίαν τοῦ σιδήρου, ὅσον οἱ Ἄγγλοι.

Εἶναι δὲ ὁ σίδηρος τὸ οὐσιωδέστερον προῖόν τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας, καὶ ἴσως τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας, εἰς τὴν ὁποίαν προμηθεύει τὰ ἐργαλεῖα ὅλων τῶν τεχνῶν, τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πολέμου· δὲν εἶναι δὲ ἀμφισβολία ὅτι ἄνευ τοῦ σιδήρου ὁ πολιτισμὸς δὲν ἔδύνατο νὰ λάβῃ τὴν σημερινὴν του ἀνάπτυξιν. Εἰς τὴν σίδηρον χρεωστοῦμεν τὰς ἀτμομηχανάς, τοὺς σιδηροδρόμους, τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα, τὰς σιδηρὰς γεφύρας, τὰ σιδηρὰ ἀτμόπλοια καὶ τόσα ἄλλα.

Αἱ διάφοροι ποιότητες τοῦ χαλκοῦ γνωρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἕκαστος ἐξάγεται.

Ὁ Χαλκὸς τῆς Ῥωσσίας εἶναι συνήθως πολλὰ καλὰ καθαρισμένος, καὶ προτιμᾶται δι' ὅλας τὰς χρήσεις· τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτοῦ ἐξάγεται ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, παράγοντά κατ' ἔτος 210 χιλιάδας πουτίων.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ σημαντικώτερα μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ εἶναι τὰ τοῦ Κορνουάλης, τῶν ὁποίων ὁ χαλκὸς διακρίνεται εἰς διαφόρους ποιότητας.

Ὁ τῆς Τουρκίας χαλκὸς, Τοκάτι λεγόμενος ὡς ἐκ τῆς ἐπαρχίας εἰς τὴν ὁποίαν μεταλλεύεται, εἶναι δύο εἰδῶν, κόκκινος καὶ φαιὸς· ὁ κόκκινος καθαριζόμενος θεωρεῖται καλλίστης ποιότητος, καὶ χρησιμεύει δι' ὅλας τὰς ἐργασίας ὡς καὶ ὁ τῆς Ῥωσσίας, παραδίδεται δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς τεμάχια τετράγωνα· ὁ φαιὸς περιέχει σίδηρον, θεῖον καὶ μόλυβδον, καθαριζόμενος καὶ αὐτὸς ἀποκαθίσταται καλλίστης ποιότητος. Τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ καλλιεργοῦνται διὰ λογαριασμὸν τῆς Ὄθωμανικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις τὸν ἑναποταμιεύει εἰς τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποθήκας τῆς, ὅπου τὸν πωλεῖ πρὸς τοὺς ἐμπόρους εἰς προσδιωρισμένην τιμὴν. Ἰπολογίζεται δὲ ἡ ἐτήσιος παραγωγή αὐτοῦ εἰς 250 ἕως 300 χιλιάδας ὀκάδων.

Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὸν χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ὁ χαλκὸς εἶναι τὸ μέταλλον, τὸ ὁποῖον οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώρισαν καὶ πρὸ τοῦ σιδήρου αὐτοῦ· ἐχρησίμωσε δὲ ἀπὸ τὴν πρώτην ἡλικίαν τοῦ κόσμου πρὸς κατασκευὴν οἰκιακῶν σκευῶν καὶ πολεμικῶν ἐργαλείων.

Τὰ ἀρχαιότερα μεταλλεῖα χαλκοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι τὰ τοῦ Ἀνόβερ, καλλιεργούμενα ἀπὸ τὸν 10^{ον} αἰῶνα· τὰ δὲ πλουσιώτερα μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ ἦσαν ἄλλοτε τὰ τῆς Σουηδίας, ἀλλὰ σήμερον θεωροῦνται κατὰ μέγα μέρος ἐξηντλημένα. Τὰ πλουσιώτερα χαλκορυχεῖα τῆς Ῥωσσίας εἶναι εἰς τὴν Σιβηρίαν κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Οὐράλ, καὶ εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ Ὀρεμβούργου. Τὰ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, κείμενα εἰς τὰ πρὸς τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἢ τῆς Ἀρμενίας ἤθελον ἔχει πολὺ μεγαλητέραν σημασίαν, ἂν εἶχον πλησίον τῶν ἀφθονον καύσιμον ὕλην.

Ἡ Χιλὴ, τὸ Μεξικόν, καὶ ἡ Βρασιλία εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἔχουν ἀρκετὰ πλούσια μεταλλεῖα χαλκοῦ, ἀλλὰ ἡ ὀκνηρία τῶν κατοίκων τὰ

ἀφίνει μέχρι τοῦδε ἀκαλλιέργητα. Ὡς πλουσιώτερα ὄλων τῶν γνω-
στῶν μεταλλείων δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τὰ τῆς Ἰαπωνίας, ἀλλὰ ὁ
εἰς τὴν Εὐρώπην ἐξ αὐτῶν ἀποστελλόμενος χαλκὸς εἶναι ἀσήμαντος.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν πολλὰ ἀργὰ ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλ-
λείων τοῦ χαλκοῦ, ἀλλὰ σήμερον διὰ τῶν βοηθητικῶν μηχανῶν πα-
ράγει περισσότερον χαλκὸν ἀφ' ὅλας τὰς λοιπὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας.
Ἰπολογίζεται εἰς 200 χιλιάδας κανταρίων μετρικῶν τὸ ἐτησίως ἐξα-
γόμενον ποσὸν ἐκ τῶν Ἀγγλικῶν χαλκορυχείων, ἐνῶ τὸ ἐκ τῶν τῆς
Ῥωσσίας εἰς 70 χιλιάδας μόνον. Εἰς τὴν Ῥωσίαν ἐξαγόμενος πλη-
ρόναι τὸ βερκόβιτς Κ. 10, εἰσαγόμενος δὲ ρούβ. 5,80.

Γ'. ΠΕΡΙ ΜΟΛΥΒΔΟΥ.

§. 225. Ὁ μόλυβδος εἶναι μέταλλον βαρὺ, χρώματος λευκοῦ με-
λανοῦ, εὐκόλως λυγιζόμενον, καὶ ἐνούμενον μ' ὅλα τὰ μέταλλα ἐκτὸς
τοῦ σιδήρου· ὁ μόλυβδος μετὰ τὸν ὑδράργυρον εἶναι τὸ ὀλιγώτερον
στερεὸν μέταλλον, καὶ μετὰ τὸν χρυσὸν καὶ ὑδράργυρον τὸ βαρύτε-
ρον· εἰς τὴν φύσιν εὐρίσκεται πάντοτε ἀναμειγμένος μὲ θειώδεις ὕλας.

Ἡ Γερμανία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἰσπανία χορηγοῦν τὸ πλεῖστον μέ-
ρος τοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην καταναλισκομένου μολύβδου· ἡ Ἰσπανία
μάλιστα μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν μεταλλείων τῆς Μάλαγας ἐξάγει
τοσαύτην ποσότητα, ὥστε ἀποκλειστικῶς προμηθεύει ὅλας τὰς λοι-
πὰς ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης· ἡ Ἰσπανικὴ Κυβέρνησις διὰ νόμου τοῦ
1825 ἐπροστάτευσε δι' ὄλων τῶν μέσων τὴν καλλιέργειαν τῶν με-
ταλλείων τούτων, καὶ ἐκτοτε ἔλαβον ζωηροτάτην ἀνάπτυξιν, ἰδίως
εἰς τὸ βασίλειον τῆς Γρενάδας· ἡ δὲ παραγωγή τοῦ μολύβδου ἀπέβη
τοσοῦτον ἀφθονος, ὥστε ἐξέπεσεν ἀρκετὰ ἡ τιμὴ του· κατὰ τὸ 1827
ὑπελογίσθη ἡ παραγωγή τῶν Ἰσπανικῶν μεταλλείων τοῦ μολύβδου
εἰς 37 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων, ἐκτοτε δὲ ἠναγκάσθησαν νὰ πε-
ριορίσωσι τὴν καλλιέργειαν, καὶ νὰ διατηρήσωσι τὴν ἰσορροπίαν με-
ταξὺ τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς παραγωγῆς.

Τῆς Ἀγγλίας τὰ μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε δὲν ἔδιδον εἰμὴ 25
χιλιάδων Ἀγγλικῶν κανταρίων μόλυβδον, μετὰ τὸ 1832 παρήγαγον
ὑπὲρ τὰς 7,000 τόνων· τὸ μεγαλύτερον ποσὸν αὐτοῦ ἀποστέλλεται
εἰς τὰς Ἰνδίας, Κίναν, Ῥωσίαν, Βρασίλιαν καὶ Ὁμοσπόνδους ἐπαρ-
χίας· ἐξάγεται δὲ εἰς τεμάχια, ἐπὶ τῶν ὁποίων τίθενται διάφορα ἐν-
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

τυπα σημεία, ἐξ ὧν τὰ κυριώτερα εἶναι *W. Blakette*, — *Darbington*, — *Kaenisher*, — *CB*, — *AD*. — Ὁ μὲ τὰ σημεία ταῦτα μολύβδος εἶναι καθαρώτατος, καὶ κατὰ τὴν τάξιν καθ' ἣν ἀνεφέραμεν τὰ σημεία προτιμᾶται ὡς πρὸς τὴν ποιότητα. Οἱ ἀπὸ τὸ Λιβερπούλ ἐξαγόμενοι μολύβδοι μὲ σημεία *Flintworks* — *Buckley*, κτλ. εἶναι ἐν γένει ὀλιγώτερον ἐν ὑπολήψει ὡς μὴ καθαροί.

Ἡ Ἀμερικὴ ἐξάγει ὡσαύτως ἀπὸ τὰς πέριξ τοῦ ἄνω *Μισισσιππὴ* χώρας ἀρκετὴν ποσότητα μολύβδου, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας ὀλοκλήρου τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν *Ῥωσσίαν* εἰσαγόμενος πληρῶναι τὸ ποῦτι *K. 20*. Τὰ δὲ σφαιρίδια (σκάγια) *K. 30*. Ἡ δὲ ἐξαγωγή εἶναι ἐλευθέρη.

Δ'. ΠΕΡΙ ΚΑΣΣΙΤΕΡΟΥ.

§. 226. Ὁ *Κασσίτερος* εἰς τὴν καθαρὰν του κατάστασιν εἶναι λευκός, ἀργυρόχρους, σκληρότερος τοῦ μολύβδου, λυγιζόμενος ἀφίνει ἰδιαιτέρον τινα ἤχον, εἶναι δὲ τὸ ἐλαφρότερον τῶν μετάλλων, καὶ ἔχει ἰδίαν ἀποφορὰν δυσάρεστον, ἐκτιθέμενος εἰς τὸν ἀέρα ὀξειδοῦται εὐκόλως· μεταλλεῖα δὲ αὐτοῦ εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τοῦ εἰς τὸ ἐμπόριον γνωστοῦ κασσιτέρου εἶναι τὰ ἑξῆς.

Κασσίτερος τῆς Ἀγγλίας, διαιρούμενος εἰς τέσσαρας κλάσεις, *συνήθης*, ἀρκετὰ καθαρὸς, σκληρὸς καὶ εὐκατέργαστος, εἰς *τεμάχια*, εἰς *κόκκους*, μὲ τὰ αὐτὰ προτερήματα, ἀλλ' εἰς ἀνώτερον βαθμὸν, καὶ εἰς *δάκρυα*, καθαρώτατος καὶ λευκοτάτου χρώματος.

Κασσίτερος Βάργας, ἐξαγόμενος ἀπὸ τὴν *δμώνυμον* νῆσον τοῦ *Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ*.

Κασσίτερος τοῦ Μεξικοῦ, χρώματος μελανωποῦ, θεωρεῖται δὲ ὡς κατωτέρας ποιότητος.

Εἰς τὴν φύσιν σπανίως ἀπαντῶνται *τεμάχια* καθαρῶ κασσιτέρου, ἀλλ' εὐρίσκεται ἀναμεμιγμένος μὲ ξένας ὕλας.

Τὰ κυριώτερα μεταλλεῖα αὐτοῦ εἶναι τὰ τοῦ *Κορνουάλ* εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὰ τῆς *Γαλλικίας*, τῆς *Ἰσπανίας*, τῆς *Σαξωνίας* καὶ *Βοεμίας*.

Χρησιμεύει ὁ κασσίτερος διὰ τὸ γάνωμα τῶν ἐκ χαλκοῦ μαγειρικῶν ἀγγείων, τῶν ὁποίων οὕτως ἐμποδίζεται ἡ δηλητήριος ὀξείδωσις· διὰ τοῦ κασσιτέρου ἀναμιγνυομένου μετὰ τοῦ σιδήρου κατασκευάζεται ὡσαύτως ὁ γνωστὸς *τενεκές*.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν εἰσαγόμενος πληθύνει τὸ ποῦτι Κ. 69

Ε'. ΠΕΡΙ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ.

§. 227. Ὁ Ὑδράργυρος εἶναι οὐσία μεταλλικὴ εἰς ὑγρὰν κατάστασιν, ἄοσμος, λευκοῦ ἀργυροῦ χρώματος· μ' ὄλον ὅτι δὲ εἶναι τὸ βαρύτερον τῶν μετάλλων μετὰ τὸν χρυσὸν καὶ τὴν πλάτιναν, διὰ τῆς θερμάνσεως ὁμως ἐξατμίζεται εὐκολώτατα.

Ἡ ιδιότης αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐνόνεται μετὰ τῶν περισσοτέρων μετάλλων τὸν ἀποκαθιστᾶ χρησιμώτατον εἰς τὰς τέχνας τῆς χρυσώσεως καὶ ἀργυρώσεως τῶν λοιπῶν μετάλλων· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνούμενος μὲ τὸν κασσίτερον χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καθρεπτῶν· γίνεται δὲ μεγάλη χρῆσις ὑδραργύρου καὶ εἰς τὰς μεταλλουργικὰς ἐργασίας τῶν πολυτίμων μετάλλων, διὰ τὴν κάθαρσιν τῶν δόσιων χρησιμεύει.

Ἡ ἐκτατικὴ καὶ συσταλικὴ ιδιότης αὐτοῦ τὸν ἀποκαθιστᾶ μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας χρησιμώτατον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν θερμομέτρων, βαρομέτρων κτλ.

Ἡ χημεία καὶ ἡ φαρμακοποιία κάμνουν ὡσαύτως χρῆσιν αὐτοῦ εἰς διαφόρους προπαρασκευάσ.

Τὸ σημαντικώτερον μεταλλεῖον τοῦ ὑδραργύρου εἶναι τὸ τῆς Ἰστρίας εἰς τὴν Καρνιόλην τῆς ἰλυρικῆς Αὐστρίας, δέκα λεύγας μακρὰν ἀπὸ τὸ Λαῦβᾶχ, ἀνακαλυφθὲν κατὰ τὸ 1497· ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις καλλιεργεῖ δι' ἰδίον τῆς λογαριασμὸν τὰ μεταλλεῖα ταῦτα· τὸ ἐν ἕκτον δὲ τοῦ ἐξαγομένου ποσοῦ χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ Κιννοσάρεως. Κατὰ δεύτερον λόγον πλούσιον μεταλλεῖον ὑδραργύρου εἶναι τὸ τῆς Ἀλμάδεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν· τὸ μεταλλεῖον τοῦτο εἶναι παραχωρημένον εἰς τὴν οἰκίαν Roth-child πρὸς ἀσφάλειαν δανείου τινός, τὸ ὅποσον εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Κυβέρνησιν ἔδωκεν.

Ὁ εἰς τὸ ἐμπόριον παραδιδόμενος ὑδράργυρος συχνὰ κιβδηλοῦται, μιγνυόμενος μὲ ἄλλα μέταλλα μικροτέρας ἀξίας· γνωρίζεται δὲ τοῦτο εὐκόλως ἂν χυθῆ μέρος αὐτοῦ ἐπὶ ὀμαλοῦ ἐδάφους, διότι ἂν ᾖ καθαρός, τὰ σφαιροειδῆ μόρια αὐτοῦ συνενόνονται ἀμέσως καὶ μὲ ταχύτητα, τὸ ἐναντίον δὲ συμβαίνει ἂν ᾖ ἀναμειγμένος μὲ ξένας ὕλας.

Διὰ τοῦ ὑδραργύρου, μιγνυομένου μὲ νίτρον καὶ ἄλλας τινὰς ὕλας

κατασκευάζεται ἢ διὰ τῆς τριβῆς φλογίζομένη οὐσία, ἐκ τῆς ὁποίας γίνονται τὰ γνωστὰ φωσφορικά ξύλα.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ πολυτίμων λίθων καὶ ἄλλων οὐσιῶν.

§. 228. *Πολύτιμοι λίθοι.* — Συμπεριλαμβάνονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ὅλα αἱ φυσικαὶ οὐσίαι, αἱ σχηματιζόμεναι εἰς τὴν γῆν διὰ τῆς κρυσταλλώσεως, στερεαί, διαφανεῖς, ποικίλων χρωμάτων, καὶ χρησιμεύουσαι ὡς κοσμήματα.

Ἀριθμοῦνται κυρίως δέκα εἶδη πρώτης τάξεως πολυτίμων λίθων, 1) ὁ ἀδάμας, 2) ὁ ἄνθραξ (βουμπίνι), 3) ὁ σάπφειρος, 4) τὸ τοπαζίον, 5) ὁ σμαράγδος, 6) ὁ χρυσόλιθος, 7) ὁ ἀμέθυστος, 8) ὁ γρανίτης, 9) ὁ ὑάκινθος καὶ 10) ὁ βήρυλλος ἢ λευκοσμάραγδος (*aigue marine*).

Οἱ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ἐμπορίου ἐνασχολούμενοι πρέπει πρὸ πάντων νὰ διακρίνωσι τὰς πολυτίμους λίθους τῆς Ἀσίας ἀπ' ἐκεῖνας τῆς Εὐρώπης, διότι μεταξὺ τῶν δύο τούτων εἰδῶν ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν. Ὡς κυριώτερον γνώρισμα τῶν Ἀσιατικῶν λίθων θεωρεῖται ἡ διπλῆ διάθλασις τῶν ἀκτίνων καὶ ἡ εἰδικὴ βαρύτης των. Ἐὰν π. χ. διὰ μιᾶς γωνίας λίθου τινὸς βλέπῃς διπλοῦν, ἐν ἀντικείμενον ὀλίγον ἀπομεμακρυσμένον, ἡ λίθος βεβαίως εἶναι Ἀσιατικὴ.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ψευδολίθων ἔλαβε πρὸ τινων χρόνων μεγάλην τελειοποίησιν μάλιστα εἰς τὴν Γαλλίαν· εἰς ὅλην δὲ σχεδὸν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν γίνεται μεγάλη χρῆσις τῶν ψευδολίθων τούτων.

Α΄. ΠΕΡΙ ΑΔΑΜΑΝΤΟΣ.

§. 229. *Ἀδάμας.* — Ἡ λίθος αὕτη, ἣτις κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν πολυτίμων λίθων, ἐνόησε ὅλα τὰ ὠραῖα χρώματα τοῦ ὑακίνθου, τοῦ τοπαζίου, τοῦ σμαράγδου, τοῦ σαπφείρου καὶ ἀμεθύστου· ὁ ἀδάμας εἶναι γνωστὸς πρὸ αἰώνων, εὕρισκόμενος ἄλλοτε εἰς τὰς τροπικὰς ζώνας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα ἠριθμοῦντο δεκαπέντε μεταλλεῖα εἰς τὸ Βισιπούρ, καὶ εἴκοσι τρία εἰς

τὴν Γολκόνδαν περίφημα διὰ τὴν ὠραιότητα τῶν ἐξ αὐτῶν ἐξαγομένων ἀδαμάντων. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀδαμάντων τῆς Βρασιλίας, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ἡ Ἀμερικὴ ἐπρομήθευεν εἰς τὴν Εὐρώπην τοὺς ἀναγκαίους ἀδάμαντας, οἵτινες ὅμως θεωροῦνται κατώτεροι τῶν Ἰνδικῶν ὡς πρὸς τὴν στερεότητα καὶ στιλπνότητα.

Οἱ ἀδάμαντες εὐρίσκονται συνήθως περιτυλιγμένοι ἀπὸ ἀργιλώδη ὕλην, ἀνθίστανται δὲ εἰς τὴν δύναμιν παντὸς κοπτεροῦ ἐργαλείου, καὶ μόνον διὰ τῆς ἀδαμαντίνης κόνεως δύνανται νὰ κατεργασθῶσιν ἔχουσιν ἰδιαιτέραν λάμψιν, καὶ θερμαινόμενοι ἀποπέμπουσι φωσφορῶδες φῶς. Οἱ ὠραῖοι ἀδάμαντες εἶναι ἐντελῶς διαφανεῖς, ἀχρωμάτιστοι, ὡς τὸ καθαρὸν ὕδωρ, καὶ ὁ βαθμὸς τῆς καθαρότητος των προσδιορίζει κατὰ μέγα μέρος τὴν τιμὴν των. Ἡ ζωηρότης τῆς ἀντανακλάσεως τῶν ἀκτίνων εἶναι ὡσαύτως ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν αὐτῶν· εἶναι δὲ σπάνιοι εἰς τὴν φύσιν, καὶ ἐκ τούτου προέρχεται ἡ μεγάλη τιμὴ αὐτῶν. Εὐρίσκονται συνήθως σποράδην εἰς σιδηρούχους γαίας, ἢ εἰς τὴν ἄμμον τῶν διερχομένων ἀπὸ ἀδαμαντοφόρους γαίας ποταμῶν.

Κατὰ τὸ 1456. ἐφευρέθη ἡ τέχνη τῆς τομῆς καὶ στιλπνώσεως τῶν ἀδαμάντων. διὰ τῆς τριβῆς τοῦ ἐνὸς μετὰ τοῦ ἄλλου, καὶ διὰ τῆς ἐκ τῆς τριβῆς ταύτης σχηματιζομένης κόνεως.

Ὡς ἐκ τοῦ διαφόρου τρόπου τῆς τομῆς των. διαφοροτρόπως ὀνομάζονται καὶ οἱ ἀδάμαντες· ὀνομάζονται (Rose) ρόδα οἱ ἐξ ἐνὸς μόνον μέρους πελυέδρως κεκομμένοι, (Brillanti) στιλπνοὶ οἱ κατ' ἀμφοτέρα τὰ μέρη κεκομμένοι εἰς πολύγωνα πρόσωπα (facelle)· εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀδαμάντων ὑπάρχουσι συνήθως εἰς τὸ ἄνω μέρος τριάκοντα ἕξ τομαί, εἰς δὲ τὸ κάτω εἴκοσι πέντε τομαί διαφόρων σχημάτων, διατεθειμένα· ὅμως εἰς τρόπον ὥστε αἱ κάτω ν' ἀνταποκρίνονται μὲ τὰς ἄνω, διὰ νὰ γίνεται τὸ ἀποτέλεσμα τῆς στιλπνώσεως καὶ ἀντανακλάσεως ζωηρότερον.

Ἡ τιμὴ τῶν ἀδαμάντων εἰς τὸ ἐμπόριον προσδιορίζεται ἀναλόγως τοῦ βάρους των· οὕτως ἐν καράτι (τέσσαρες κόκκοι) ἀξίζει φράγκα 170—190· ἐν καὶ ἡμισυ καράτι φρ. 300· δύο καράτια φρ. 768· τρία καράτια φρ. 1728, καὶ καθεξῆς· ὁ κανὼν, καθ' ὃν προσδιορίζεται ἡ τιμὴ τοῦ ἀδάμαντος, εἶναι ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀδάμαντος τετραπλασιάζεται καθ' ὅσον τὸ βᾶρος του διπλασιάζεται.

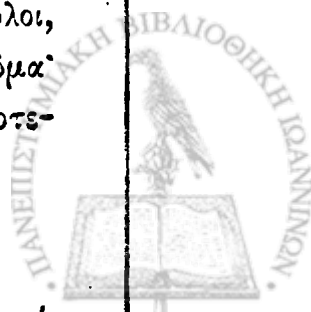
Ἀδάμαντες μεγάλου μεγέθους, ὡς εἶναι γνωστὸν, δὲν εὐρίσκονται· εἰς τῶν μεγαλητέρων γνωστῶν εἶναι ὁ τοῦ Ῥωσσικοῦ θησαυροφυλακείου Ὀρλόφ ὀνομαζόμενος, ἀγορασθεὶς παρὰ τῆς Αἰκατερίνης ἀπὸ Ἑλληνα ἔμπορον κατὰ τὸ 1772 ἐπὶ τῆ μετριωτάτῃ τιμῇ 2,250,000 φράγκων· εἶναι ἰσχυροῦς ἑνὸς ὧσθ περιστερᾶς, ζυγίζων 779 καράτια, λέγουσι δὲ ὅτι ἐχρησίμευσεν ὡς ὀφθαλμὸς τοῦ ἀγάλματος τοῦ Βράμα εἰς τὸ Σιριγκάμ τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ τοῦ μεγάλου Μογκόλου ἀδάμας ζυγίζει καράτια 279, ἐκτιμᾶται δὲ φρ. 11,723,278, διότι ἔχει μικρόν τι ἐλάττωμα εἰς τὴν ἄκρην. Ὁ τοῦ Δουκὸς τῆς Τοσκάνης ἀδάμας ἐκτιμᾶται φρ. 2,608,335.

Πρὸς διάκρισιν τῶν γνήσιων ἀδαμάντων ἡ ἀκριβεστέρα μέθοδος εἶναι ἡ διὰ λεπτῆς ρινίδος τριβῆ τοῦ παρουσιαζομένου ἀδαμάντος, ἐὰν διὰ τῆς τριβῆς δὲν μείνῃ τὸ παραμικρὸν σημεῖον εἰς αὐτὸν, ὁ ἀδάμας εἶναι γνήσιος. Διακρίνεται προσέτι ὁ γνήσιος ἀδάμας καὶ διὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ προσεκτικῆς παρατηρήσεως, διότι ὁ γνήσιος ἀδάμας ἀντανάκλα τὸ φῶς εἰς τὴν ἐπιφάνειάν του, ἐνῶ εἰς τὸν ψευδῆ ἀδαμάντα εἰσέρχεται ἐντὸς αὐτοῦ. Προσέτι ὁ γνήσιος ἀδάμας τιθέμενος εἰς μέρος ὀλίγον σκοτεινὸν ἀποπέμπει ἰδίαν λάμψιν, τὴν ἰδιότητα δὲ ταύτην δὲν ἔχει ὁ ψευδὴς ἀδάμας. Δύναται προσέτι νὰ δοκιμασθῇ καὶ διὰ τῆς πιέσεως, τιθέμενος π. χ. μεταξὺ δύο νομισμάτων καὶ πιεζόμενος ὁ ψευδὴς ἀδάμας θέλει μεταβληθῇ εὐκόλως εἰς κόνιν, ἐνῶ ὁ γνήσιος καὶ διὰ τῆς πλέον δυνατῆς πιέσεως δὲν θέλει ὑποφέρει οὐδεμίαν βλάβην.

Β'. ΠΕΡΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΩΝ.

§. 230. Οἱ *Μαργαρίται* μολονότι διαφέρουσι κατ' οὐσίαν ἀπὸ τὰς πολυτίμους λίθους, συγκαταριθμοῦνται ὅμως μεταξὺ αὐτῶν· τὸ γλυκὺ καὶ ὠραῖον χρῶμά των, τὸ σχῆμά των, ἡ σπανιότης των κατέστησαν αὐτοὺς καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τὸν ὠραιότερον στολισμόν· εἰς τὴν Ἀσίαν ἡ ὑπόληψις των εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν, καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι ἐθεώρουν αὐτοὺς ὡς τὸ πολυτιμότερον ἀντικείμενον τῆς πολυτελείας των.

Οἱ μαργαρίται εὐρίσκονται εἰς τὰς κόγχας διαφόρων θαλασσίων ὄστρέων· ὡς πολυτιμότεροι μαργαρίται θεωροῦνται οἱ στρογγύλοι, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον οἱ ὠσειδεῖς, καὶ οἱ λευκοὶ κατὰ τὸ χρῶμα· ἡ ὠραιότης τοῦ χρώματος μάλιστα εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων προτε-

ρημάτων αὐτῶν, καὶ ἐκ τούτου διακρίνονται αἱ διάφοροι ποιότη-
τές των.

Οἱ καλῆτεροι μαργαρίται ἀλιεύονται εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰαπο-
νίας, τῶν Φιλιππίνων νήσων, τῆς Κεϋλάν, εἰς τὸν Περσικὸν Κόλπον
καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀραβίας. Εἰς τινὰς ποταμοὺς τῆς Ῥωσσίας,
Βοσειίας, Σιλεσίας, Βαβαρίας καὶ Σκωτίας ἀλιεύονται ἐπίσης μαργα-
ρίται, ἀλλὰ τὸ χρῶμα αὐτῶν εἶναι πολὺ κατώτερον ἀπὸ τὸ τῶν Ἀ-
σιανῶν, ὀνομάζονται δὲ κοινῶς μαργαρίται τῆς Σκωτίας.

Εἰς τὴν Ἀσίαν ἡ ἀλίευσις των ἄρχεται τὸν Ἀπρίλιον, καὶ διὰ βυ-
θιστῶν ἐξάγονται ἐκ τῆς θαλάσσης τὰ μαργαριτοφόρα ὄστρακα, ἐκ
τῶν ὁποίων ἀκολούθως μετὰ προσοχῆς ἐξάγουν τοὺς μαργαρίτας, οἵ-
τινες ἄλλοτε ἀπεστέλλοντο εἰς τὴν Εὐρώπην τρυπημένοι, σήμερον ὁ-
μως ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται ἐπιτυχεστέρα διὰ Εὐρωπαϊκῶν μηχαν-
ῶν· κατατάττονται δὲ οἱ μαργαρίται εἰς διαφόρους κλάσεις ἀναλό-
γως τοῦ μεγέθους των, καὶ πωλοῦνται μὲ τὸ καράτι.

Διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου οἱ μαργαρίται χάνουν τὴν ὠραιό-
τητα τοῦ χρώματός των, καὶ ἐπομένως κατὰ μέγα μέρος καὶ τὴν
ἀξίαν των.

Τὰ δυνατὰ ὀξέα τοὺς διαλύουν, ὄχι ὅμως ἀμέσως, ἀλλ' εἰς προσ-
διωρισμένον τινὰ χρόνον, ὅθεν πρέπει νὰ ἦναι μῦθος τὸ περὶ τῆς Κλεο-
πάτρας ἀνέκδοτον, ὅτι θέσασα δῆθεν πολύτιμον μαργαρίτην εἰς πο-
τήριον ὄξους τὸ προσέφερον ὡς ποτὸν εἰς τὸν Μάρκον Ἀντώνιον.

Ἡ σημαντικωτέρα ἀγορὰ αὐτῶν εἶναι ἡ πανήγυρις τῆς Λειψίας,
ὅπου οἱ ἔμποροι τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Τουρκίας καὶ Ῥωσσίας ἀγο-
ράζουσι μεγάλας ποσότητας ἀκόμη καὶ σήμερον, ὅτε ἠλαττώθη ἐπὶ
πολὺ ἡ χρῆσις τοῦ πολυεξόδου τούτου στολισμοῦ.

Ὁ περιφημότερος μαργαρίτης εἶναι ὁ τῶν Ζωσιμάδων, εὕρισκόμε-
νος ἤδη εἰς τὸ Ῥωσικὸν Θησαυροφυλάκιον· εἰς τὸ Γαλλικὸν Θησαυρο-
φυλάκιον ὑπάρχει συλλογὴ 408 μαργαριτῶν, ἐκτιμωμένη ἡμισυ ἑ-
κατομμύριον φράγκων, καὶ εἰς μαργαρίτης μεγέθους ἑνὸς ὠοῦ περι-
στερᾶς, ἐκτιμώμενος 40,000 φράγκων.

Ἡ τέχνη διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν στολιστικὴν διάθεσιν ὄλων τῶν
τάξεων τῆς κοινωνίας ἐπροσπάθησε νὰ μιμηθῇ τοὺς γνησίους μαργα-
ρίτας· κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς Παρισίους κατεσκευάσθησαν ψευδομαρ-
γαρίται, σήμερον δὲ καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὑπάρχουσι τοιαῦτα τε-

χνουργεία· ἢ ἐντέλεια, μὲ τὴν ὁποίαν κατασκευάζονται, τοὺς ἀπο-
καθιστᾷ ὅλως ὁμοίους μὲ τοὺς γνησίους, καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἐκ
πρώτης ὀψεως εἶναι δύσκολος. Ἡ Νεάπολις, ἡ Ρώμη καὶ ἡ Βενετία
ἔχουσι τὰ καλλήτερα ἐργαστάσια ψευδῶν μαργαριτῶν.

ΠΕΡΙ ΚΟΡΑΛΛΙΟΥ (μερτζάνι).

§. 231. Τὸ Κοράλλιον εἶναι θαλάσσιον φυτὸν, ἔχον τὴν σκληρό-
τητα τοῦ λίθου, καὶ αὐξάνον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἐπὶ πετρῶν·
χρησιμεύει δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων κοσμημάτων· καὶ μολο-
νότι εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ χρῆσις του ἠλαττώθη ἐπὶ πολὺ, γίνεται ὅ-
μως πάντοτε σημαντικὸν ἐμπόριον αὐτοῦ μὲ τοὺς Ἀσιανούς λαοὺς
καὶ μάλιστα μὲ τὴν Ἀφρικὴν, ὅπου αἱ γυναῖκες τὸ θεωροῦν ὡς τὸν
λαμπρότερον στολισμὸν τῶν.

Ἀλιεύεται εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, εἰς τὰ παράλια τῆς Καταλω-
νίας, τῆς Μαϊόρκας, τῆς Κορσικῆς, καὶ μάλιστα εἰς τὰ παράλια τῆς
Βαρβαρίας, ἀφ' ὅπου ἐξάγεται τὸ τῆς καλλιτέρας ποιότητος.

Αἱ πόλεις, ὅπου τὸ κατεργάζονται μετὰ περισσοτέρας τελειότητος,
εἶναι τὸ Αἰάκιον καὶ ἡ Βαστία, πόλεις τῆς νήσου Κορσικῆς, ἡ Γένο-
βα, ἡ Μασσαλία καὶ ἡ Νεάπολις.

Δ'. ΠΕΡΙ ΗΛΕΚΤΡΟΥ (κεχριμπάρι).

§. 232. Τὸ Ἡλεκτρον εἶναι ἀσφαλτώδης ὕλη, εὐρισκομένη κυ-
ρίως εἰς τὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Πρωσσίας· ἡ
ὕλη αὕτη εἶναι σκληρὰ, διαφανῆς, χρώματος κιτρίνου διαφόρων βαθ-
μῶν, ἐπιδεκτικὴ μεγάλης στιλπνότητος, καὶ καίεται εἰς τὸ πῦρ μὲ
ἀποφορὰν ὄχι δυσάρεστον. Πρὸ τῆς χρήσεως τῶν ἀδαμάντων καὶ τῶν
ἄλλων πολυτίμων λίθων, τῶν ἀποστελλομένων ἤδη παρὰ τῶν δύο
Ἰνδιῶν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν πολυτέλειαν, τὸ ἠλεκτρον ἦτο πολὺ κα-
ταζήτητον, καὶ ἐθεωρεῖτο ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων πραγμάτων εἰς τὴν
Εὐρώπην. Σήμερον ἡ χρῆσις του πρὸς στολισμὸν ἔπαυσε, καὶ ἡ μεγα-
λητέρα ἐξόδευσις αὐτοῦ γίνεται εἰς τὴν Κίναν, Περσίαν καὶ Τουρκίαν
πρὸς κατασκευὴν τῶν καπνοσυριγγοστομίων, καὶ κομβολογίων. Με-
ταφέρεται συνήθως ἀκατέργαστον ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν καὶ Πρωσίαν·
τὸ Δάντζικ τῆς Πρωσσίας εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ἀγορῶν τοῦ εἴ-
δους τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Χειροτεχνημάτων ἐν γένει.

§. 233. *Χειροτέχνημα.*—Πάν ὅ,τι ὁ ἄνθρωπος κατασκευάζει διὰ τῶν χειρῶν του, διὰ τῶν μηχανῶν, ἢ ἄλλως πως διὰ τῶν βιομηχανικῶν τεχνῶν ὀνομάζεται *χειροτέχνημα*.

Ἐὰν ἡ γεωργία οὕσα, διὰ τὰ νὰ εἴπωμεν οὕτως, ἡ θρεπτικὴ πηγὴ τῶν λαῶν καὶ ἀφορμὴ ἐθνικοῦ πλοῦτου καθίσταται ἀξία πάσης προσοχῆς καὶ προστασίας ἐκ μέρους τῶν Κυβερνήσεων, οὐχ ἥττον ὅμως ἀξία ἐμψυχώσεως καὶ προστασίας εἶναι καὶ ἡ βιομηχανία, ἥτις, εἰς ἀνθηρὰν κατάστασιν εὐρισκομένη, εἶναι ἴσως ἀφορμὴ περισσοτέρου πλοῦτου καὶ μεγαλητέρας εὐδαιμονίας. Αἱ ὀρθαὶ θεωρίαι τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας ὑπαγορεύουν τὴν ἐξ ἴσου προστασίαν ἀμφοτέρων τῶν δύο τούτων κλάδων τοῦ κοινωνικοῦ πλοῦτου, ὅπως συμβοηθούμενοι ἀμοιβαίως προάγονται διὰ τοῦ δεσμοῦ τοῦ ἐμπορίου, τοῦ ὁποῦ ἔργον εἶναι ἡ εὐρεσις ἀγοραστῶν διὰ τὰ προϊόντα τῆς τε γεωργίας καὶ βιομηχανίας.

Κατὰ φυσικὸν λόγον αἱ χῶραι, ὅπου τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν εἶναι εὐθηνότερα καὶ ἐπομένως ἡ παραγωγὴ ὀλιγοέξοδος, ἔπρεπε νὰ παραχωρῶσι τὰ βιομηχανικά των προϊόντα εἰς μετριωτέρας τιμὰς· ἀλλ' ὅμως συμβαίνει τὸ ἐναντίον, ἀφοῦ αἱ μηχαναὶ, καὶ μάλιστα αἱ ἀτμομηχαναὶ, ἀντικατέστησαν τὴν ἀνθρώπινον ἐνέργειαν· οὕτω βλέπομεν τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου τὸ ἡμερομίσθιον εἶναι σχεδὸν διπλάσιον τοῦ διδομένου εἰς τὸν Γάλλον ἢ Γερμανὸν τεχνίτην, νὰ παραχωρῆ τὰ βιομηχανικά της ἔργα εἰς μετριωτέρας τιμὰς παρὰ τὴν Γαλίαν καὶ Γερμανίαν· ἐκτὸς τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανῶν ἐμποροῦμεν ν' ἀναφέρωμεν ὡς αἰτίας τοῦ φαινομένου τούτου καὶ τὴν εἰς μέγαν καὶ ἀπειρον βαθμὸν ἐπέκτασιν τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας, τὴν ἀφθονίαν τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων της, τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως προστασίαν ἐν γένει τοῦ ἐμπορίου, τὴν ἀφθονίαν καὶ εὐθηνίαν τῆς πρώτης ὕλης, εἰσαγομένης σχεδὸν ἄνευ δασμῶν, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον χαίρουν τὰ περισσύτερα χειροτεχνήματα τοῦ νὰ τοῖς ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἐξαγωγὴν των τὰ πληρωθέντα τυχὸν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν δικαιώματα. Τοιαῦτα εἶναι ἐν γένει τὰ αἴτια, τὰ ὅποια προήγαγον τὴν βιομηχα-

νικὴν εὐημερίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς ὁποίας τὰ παραδείγματα ἀκολουθοῦσιν ἤδη ὅλαι αἱ λοιπαὶ βιομηχανικαὶ χώραι.

Τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν βιομηχανικῶν τεχνῶν χειροτεχνήματα εἶναι ἄπειρα· καθόσον αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ ἀπολαυαὶ τῶν λαῶν ἀξάνουσι πολιτιζομένων διὰ τῆς προόδου τῶν τεχνῶν, κατὰ τοσοῦτον ἀξάνει καὶ ἡ βιομηχανικὴ ποικιλία, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι ἡ εὐχαρίστησις τῶν τοιούτων ἀναγκῶν καὶ ἀπολαύσεων.

Διαιροῦνται ἐν γένει τὰ χειροτεχνήματα ὡς ἐκ τῆς ὕλης, ἐξ ἧς συνίστανται, οὕτω λέγομεν χειροτεχνήματα μαλλίνων, βαμβακίνων, μεταξωτῶν, λινῶν ὑφασμάτων καὶ λοιπά· ὑποδιαιροῦνται ἐπομένως κατὰ τὴν ποιότητα ἐκάστου εἴδους, π. χ. ἐρέαι (τζόχαι), κασιμίρια, κτλ. — καλικά, περικάλια κτλ. Προσέτι πᾶσα τέχνη ἔχει τὰ χειροτεχνήματά της, οὕτως ἡ ὠρολογοποιία, ἡ ἀδαμαντουργία, ἡ χρυσοχοϊκὴ, ἡ μαχαιροποιία, ἡ ὑελουργία καὶ λοιπαί.

Πατρὶς τῶν ὑφαντῶν χειροτεχνημάτων, καὶ μάλιστα τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἀναγνωρίζεται τὸ Ἰνδοστάν, ὅπου ἡ ὠραιότης τοῦ κλίματος, ἡ ἀφθονία τῶν δώρων τῆς φύσεως, ὁ ὑπομονητικὸς χαρακτήρ καὶ ἡ θαυμασία ἐπιδεξιότης τῶν κατοίκων, καὶ ἡ αὐτάρκεια τοῦ βίου των ἐσυγχώρουν εἰς αὐτοὺς νὰ παραχωρῶσιν εἰς πολλὰ μετρίας τιμᾶς τὰ προϊόντα τῶν χειροτεχνιῶν των, καὶ νὰ διατηρήσωσι τὴν ὑπεροχὴν των ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὑφασμάτων μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ Εὐρωπαῖοι ἐφεῦρον τὰς διὰ τοῦ ἀτμοῦ κινουμένας μηχανάς. Ἡ Ἰνδικὴ καταγωγὴ τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἀποδεικνύεται πρὸ πάντων ἀπὸ τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε διατηροῦν, καίτοι ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατασκευαζόμενα κατὰ μίμησιν τῶν Ἰνδικῶν· τὰ ὀνόματα *Γιγκὰς*, *Ζακοτὰ*, *Μουσελίνα*, εἶναι λέξεις Ἰνδικαί. Οἱ Σαρακηνοὶ πρῶτοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 10^{ου} αἰῶνος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Β' Ἀβδεραχῆμ εἰσήγαγον τὰ χειροτεχνεῖα τοῦ βαμβακίου εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ὅπου ἐκαλλιεργεῖτο ἤδη τὸ βαμβάκιον καὶ τὸ μετάξιον· ἡ ἀφθονία τῶν πρώτων τούτων ὑλῶν τοῖς ἐχορήγησε τὰ μέσα νὰ συστήσωσι πλούσια χειροτεχνεῖα, τῶν ὁποίων ἡ πρόδος ἦτο ταχεῖα. Ἄλλ' ὅτι ἐπελθόντες μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Νέου Κόσμου πόλεμοι καὶ ἀνωμαλίας κατέστρεψαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὸν σπόρον αὐτὸν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, καὶ αἱ βιομηχανικαὶ τέχναι μετέβησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Κάτω Χώρας· οὕτω δὲ ἡ Φλω-

ρεντία, ἡ Βενετία, ἡ Γένοβα, αἱ Βρύγαι (Bruges), ἡ Γάνδη ἀποκαπεστάθησαν αἱ πρῶται βιομηχανικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Εὐρώπης καθ' ὅλην τὴν περίοδον, τὴν πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κατ' εὐθείαν δρόμου τῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη μεταβιβάσασα τὸ ἐμπόριον ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Μεσόγειον εἰς τὸν Ὠκεανὸν καὶ τὰ Δυτικὰ παράλια τῆς Εὐρώπης συμμετεκόμισε καὶ τὴν βιομηχανίαν τῶν μεσημβρινῶν ἔθνων. Ἡ ἐμπορικὴ αὕτη μεταβολὴ ὑπῆρξε πρὸ πάντων ὠφέλιμος εἰς τὴν Πορτογαλίαν, Ὀλλάνδαν, Ἀγγλίαν καὶ Γαλίαν, αἵτινες ὑψώθησαν ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας τῶν Ἰταλῶν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὰ χειροτεχνήματα τῶν ἐπικρατειῶν τούτων, βοηθούμενα ἀπὸ τὴν ἄπειρον ἔκτασιν τοῦ ἐμπορίου καὶ ἀπὸ τὰς ἀτμομηχανάς, ἔλαβον τοσαύτην πρόοδον καὶ τελειοποίησιν, ὥστε ἀποκατεστάθησαν ἀνώτερα τῆς ἀντιζηλίας τῶν Ἰνδιῶν, μὴ φοβούμενα πλέον τὸν συναγωνισμὸν τῶν Ἰνδικῶν χειροτεχνημάτων οὔτε ὡς πρὸς τὴν τελειότητα οὔτε ὡς πρὸς τὴν μετριότητα τῶν τιμῶν· αἱ Ἰνδαὶ μάλιστα ἐπὶ τέλους ἐνόησαν ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς τέχνης, καὶ παραιτήσασαι τὴν κατασκευὴν τῶν ὑφασμάτων, εὐρίσκουν συμφερότερον νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς πρώτης ὕλης, τὴν ὁποίαν ἀνταλλάσσουν μὲ τὰ Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα, προσφερόμενα ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων εἰς τιμὰς μετρίωτέρας ἀπὸ τὰς τῶν Ἰνδικῶν.

Δὲν εἶναι βεβαίως δυνατὸν νὰ περιγράψωμεν ἐντὸς τοῦ συνοπτικοῦ τούτου ἐγχειριδίου λεπτομερῶς ὅλα τὰ εἶδη τῶν χειροτεχνημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ποικιλία εἶναι ἄπειρος, καθόσον μάλιστα ἡ τέχνη ἀκρολουθοῦσα τοῦ συρμοῦ τὰς ἰδιοτροπίας καὶ παραιτοῦσα τὰ παλαιὰ γενεῶν καθ' ἡμέραν νέα. Ὅθεν θέλομεν περιορισθῆ νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν μαλλίνων, βαμβακίνων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων.

Α'. ΠΕΡΙ ΜΑΛΛΙΝΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ.

§. 234. *Μάλλινα ὑφάσματα.* — Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο συμπεριλαμβάνονται ὅλα τὰ ὑφάσματα, τὰ κατασκευαζόμενα μὲ στημόνιον καὶ ὑφάδιον μάλλινον, ἔχοντα ἢ μὴ χνούδιον (πτίλον) ὡς αἱ ἐρέαι (τζύγαι), τὰ κασιμίρια, αἱ φλανέλλαι καὶ λοιπά.

Τὰ μάλλινα ὑφάσματα ἔνεκα τῆς ὠραιότητός των, τῆς εὐκαμψίας των, τῆς δυνάμεώς των, τῆς διαρκείας των, καὶ τῆς ιδιότητος, τὴν ὁποίαν τὸ μαλλίον ἔχει ν' ἀπορροφᾷ τοὺς ὑγροὺς ἀτμοὺς, τοὺς ὁποῖους τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἀδιαλείπτως ἀποπέμπει, ὄντα δὲ καὶ μετρίως θερμοαγωγὰ καὶ ἐπιδεκτικὰ παντὸς εἴδους χρωματισμοῦ θεωροῦνται τὰ καταλληλότερα πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων· οὕτως ὅλοι οἱ ἐξευγενισμένοι λαοὶ καὶ τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν εὐκράτων κλιμάτων κατασκευάζουν ἐκ μαλλίνων ὑφασμάτων τὰ περισσότερα ἐνδύματα αὐτῶν.

Ἡ χρονολογία τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων εἶναι ἀρχαιοτάτη, ὁ ὄμηρος καὶ ὅλοι οἱ συγγραφεῖς τῶν πλέον ἀρχαίων χρόνων ἀναφέρουσι τὰ πολυάριθμα ποίμνια, τῶν ὁποίων τὰ μαλλία ἐθεωροῦντο ὡς ὁ σημαντικώτερος πλοῦτος ἐκείνων τῶν χρόνων, ῥητῶς σημειοῦντες τὴν χρῆσιν τῶν μαλλίων πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἐξεύρωμεν ἂν περιωρίζοντο μόνον εἰς τὴν κατασκευὴν μαλλίνων πιλημάτων (κετσέδων), ἢ ἂν ἡ πρόοδος τῆς τέχνης εἶχε φθάσει μέχρι τῆς κατασκευῆς μαλλίνων ὑφασμάτων· ἐν τούτοις πρέπει νὰ εἰκάσωμεν ὅτι προηγήθη ἡ κατασκευὴ τῶν πιλημάτων ὡς ἀπλουστετέρα ἀπὸ τὴν τῶν ὑφασμάτων, τὴν ὁποίαν ὁ Πλίνιος ἀποδίδει εἰς τοὺς Αἰγυπτίους.

§. 235. Ἑρέαι (τζόχαι).—Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους οἱ Φλανδροὶ (Flamands) καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ εἶναι οἱ πρῶτοι γνωστοὶ λαοὶ, οἵτινες ἐνησχολήθησαν καὶ εὐδοκίμησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων. Κατὰ τὸ ἔτος 1300 Φλανδρὸς τις μετέφερε τὴν βιομηχανίαν ταύτην εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐξ ἧς μετεκομίσθη εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐπὶ Κολβέρτου κατὰ τὸ 1665 μετεκαλέσθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν Ὀλλανδοὶ τεχνῖται, οἵτινες ἐσύστησαν προνομιούχα χειροτεχνεῖα μαλλίνων ὑφασμάτων· ἔκτοτε δὲ χρονολογεῖται ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόοδος τῆς Γαλλικῆς ταύτης βιομηχανίας.

Τὰ περιφημότερα Γαλλικὰ τεχνουργεῖα τζοχῶν εἶναι τὰ τῶν πόλεων Ἐλβῶφ (Elbeuf), Σεδάν (Sedan) καὶ Λουβιέ. Τὰ τῆς τελευταίας ταύτης πόλεως μάλιστα ἀπέκτησαν πρὸ χρόνων τὴν μεγαλύτεραν ὑπόληψιν μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν χειροτεχνείων ὡς πρὸς τὴν ὠραιότητα καὶ λεπτότητα τῶν ὑφασμάτων.

Ἡ δὲ ἀξία ὅλων τῶν εἰς τὴν Γαλλίαν κατασκευαζομένων τζοχῶν ὑπολογίζεται εἰς 250 ἑκατομμύρια φράγκων.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ κλάδος οὗτος τῆς βιομηχανίας, ὡς ὅλοι οἱ λοιποὶ, ἔλαβε γιγαντιαίαν ἀνάπτυξιν· εἰς μόνην τὴν πόλιν Στοκπόρτ ἀριθμοῦνται 10 χιλιάδες ἐργοστάσια μαλλίνων ὑφασμάτων ἐργαζόμενα διὰ τοῦ ἀτμοῦ, καὶ ἀπασχολοῦντα 15,000 τεχνίτας.

Ἡ Γερμανία συναγωνίζεται μετ' ἐπιτυχίας ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βιομηχανίας· ἰδίως ἡ Σαξωνία καὶ ἡ Πρωσσία προήγαγον τὴν βιομηχανίαν ταύτην εἰς βαθμὸν τελειότητος, καὶ σήμερον διὰ τὴν εὐθηνίαν τῶν τιμῶν κατεστάθησαν αἱ κυριώτεραι ἀγοραὶ τζοχῶν διὰ τὴν Ἀσίαν καὶ Τουρκίαν. Εἰς τὴν πανήγυριν τῆς Λειψίας πωλοῦνται 100 — 120 χιλιάδες κομμάτια Γερμανικῶν τζοχῶν ἀξίας περίπου 12 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Ἡ Ρωσία, ἂν καὶ δὲν ἀποστέλλῃ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς ἐρέας ἐκ τῶν ἐργοστασίων της, κατώρθωσεν ὁμως πρὸ καιροῦ νὰ κατασκευάζῃ τὰ διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν της ἀναγκαῖα μάλλινα ὑφάσματα· ἐκτὸς δὲ τούτου ἀποστέλλει ἀρκετὴν ποσότητα εἰς τὴν Κίναν, ὅπου τὰ ἀνταλλάσσει μὲ προϊόντα ἐκείνου τοῦ τόπου.

Δυσκολώτερα δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὴν ποιότητα τῶν τζοχῶν παρὰ τὴν τῶν ἄλλων χειροτεχνημάτων· ὁ ἐμπειρότερος εἰδήμων συχνότατα ἀπατάται ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτῶν, μεγάλη δὲ πείρα καὶ ἐξέτασις ὁλοκλήρου τοῦ τμήματος τῆς ἐρέας δύνανται νὰ τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς τὸν ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τῆς τιμῆς.

Αἱ ἐρέαι ὑπόκεινται εἰς διαφόρους δολιεύσεις· ὅλοι γνωρίζουν ὅτι αἱ ἐρέαι, αἱ βαφόμεναι ἀφοῦ ὑφανθῶσι, δὲν διατηροῦν τὸ χρῶμά των, καὶ ὅτι προτιμότεραι εἶναι αἱ ἐρέαι, αἱ ὑφαινόμεναι διὰ μαλλίων ἤδη βαμμένων· πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς διαφορᾶς ταύτης παρατηρεῖται ἂν ἡ ὤα (τζιμοῦσα) ἦναι ἄλλου χρώματος ἀπὸ τὸ τῆς ἐρέας, ἀλλ' οἱ τεχνίται διὰ νὰ ἐξαπατήσωσι τὸν ἀγοραστὴν κατορθοῦν βάρυντες τὴν ἐρέαν νὰ προφυλάττουν τὴν ὤαν (τζιμοῦσαν) ἀπὸ τὴν σύγχρονον βαφῆν, καὶ οὕτω νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὴν διάφορον χρῶμα· ὁ δόλος οὗτος ἀνακαλύπτεται μόνον διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τοῦ νήματος τῆς ἐρέας, διότι διὰ τῆς ἐξετάσεως ταύτης δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ ἂν ἡ βαφὴ ἐγένετο μετὰ τὴν ὑφανσιν ἢ πρὸ αὐτῆς.

Γίνεται ὡσαύτως καὶ ἄλλος δόλος, ὅχι ὀλιγώτερον ἐπιζήμιος διὰ τὸν ἀγοραστὴν, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνακάλυψις ἐκ πρώτης ὕψεως εἶναι ἐπίσης δύσκολος. Πρῶτοι οἱ Ἄγγλοι κατεσκεύασαν ἐρέας ἀναμιγνύον-

τες βαμβάκιον μὲ τὸ μαλλίον· ὅλοι δὲ οἱ λοιποὶ βιομήχανοι τοὺς ἐμιμήθησαν, καὶ σήμερον ἴσως εἶναι πολλὰ σπάνια αἱ ἀκραιφνεῖς ἐκ μαλλίου μόνον ἐρέαι. Διάφορα μέσα ἐπρότεινον πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ δόλου τούτου, ἐνταῦθα δὲ ἀναφέρομεν τὸ προχειρότερον καὶ ἴσως τὸ ἀσφαλέστερον· ἐάν τις λάβῃ μίαν κλωστήν ἐκ τοῦ ὑφάσματος καὶ τὴν ἐκθέσῃ εἰς τὴν φλόγα, ἐάν ἡ κλωστή ἔχῃ βαμβάκιον, θέλει φλεχθῆ ἀμέσως καὶ ἐξαφανισθῆ μὲ ταχύτητα, ἐάν δὲ συνίσταται ἐκ καθαροῦ μαλλίου, θέλει φλεχθῆ βραδέως καὶ σχηματίσει ἀνθρακώδη ὄγκον, ὅστις θέλει σβύσει ἅμα ἀπομακρυνθῆ τῆς φλογός, ἀποπέμπων τὴν γνωστὴν ἀποφορὰν τοῦ καιομένου μαλλίου· δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐμπορεῖ τις νὰ ἐννοήσῃ εὐκόλως ἂν ἡ ἐρέα ἦναι κατεσκευασμένη ἀπὸ καθαρὸν μαλλίον, ἢ ἀπὸ μαλλίον ἀναμειγμένον μὲ βαμβάκιον.

§. 236. *Λαχούρια Σάλλια* — Ἴσως ἔπρεπε μεταξὺ τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων ν' ἀναφέρωμεν κατὰ πρῶτον λόγον τὰ λαχούρια Σάλλια, τὸ εὐγενὲς καὶ πολύτιμον τοῦτο ὑφασμα τῶν Ἰνδιῶν, τὸ τόσον περιπόθητον στόλισμα τοῦ γυναικείου φύλλου. Ἡ Εὐρώπη καὶ ἰδίως ἡ Γαλλία μ' ὅλας τὰς προσπαθείας δὲν κατώρθωσε μέχρι τοῦδε παρ' ἀτελῶς νὰ μιμηθῆ τὰ Ἰνδικὰ ταῦτα ὑφάσματα.

Ἡ Κασιμίρια, ἐπαρχία τοῦ Ἀσιατικοῦ Βασιλείου Λαχῶρ, εἶναι ἡ πατρὶς τῶν ὑφασμάτων τούτων· πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἡ βιομηχανία αὕτη ἦτο εἰς ἐνέργειαν, καὶ σήμερον ἀκόμη, μ' ὅλον τὸν συναγωνισμόν τῶν Εὐρωπαϊῶν, 50,000 τεχνῖται ἐργάζονται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν Σαλλίων. Τὸ μαλλίον, τὸ χρησιμεῦον διὰ τὰ ὑφάσματα ταῦτα, εἶναι ἐκ τῶν αἰγῶν τοῦ Τιβέτ, διὰ τὴν βαφὴν δὲ αὐτοῦ γίνεται ἡ μεγαλητέρα φροντίς, καὶ οἱ Κασιμίριοι ἀποδίδουν εἰς τὰ ὕδατα τοῦ τόπου τὴν ὠραιότητα, τὴν λεπτότητα, καὶ ὅλα τὰς ἀμιμήτους χάριτας, τὰς ὁποίας ἔχουν τὰ ὑφάσματά των.

Τὰ εἰς τὴν Κασιμίριαν κυρίως κατασκευαζόμενα Σάλλια εἶναι ἀντικείμενον πολυτελείας, καὶ καταζήτητα μᾶλλον πρὸς στολισμὸν παρὰ πρὸς χρῆσιν· ὑπολογίζεται δὲ ἡ ἀξία τῶν κατ' ἔτος ἀπὸ τὴν Κασιμίριαν ἐξαγομένων Σαλλίων 45 ἑκατομμυρίων φράγκων. Τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀποστέλλεται εἰς τὰς Ἰνδικὰς χώρας, εἰς τὴν Τουρκίαν, καὶ Περσίαν. Ἡ πρώτη ἀξία ἑνὸς Σαλλίου Κασιμιρίου εἶναι περίπου 800 φράγκων, τὰ δὲ ἐπιτόπια ἔξοδα εἰς δασμοὺς καὶ δικαιώματα, καὶ τὰ τῆς μεταφορᾶς διπλασιάζουν σχεδὸν τὴν ἀξίαν των.

Οἱ Γάλλοι πρῶτοι ἐπροσπάθησαν νὰ μιμηθῶσι τὰ λαχούρια Σάλ-
 λια, τὰ ὅποια μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ναπολέοντος εἰς τὴν Αἴ-
 γυπτον κατὰ πρῶτον εἰσῆχθησαν καὶ ἐγνωρίσθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν.
 Οἱ Γάλλοι μετέφερον αἶγας ἐκ τοῦ Τιβέτ, καὶ μεταχειρισθέντες τὰ
 αὐτὰ μέσα τῆς κατασκευῆς ἐνόμισαν ὅτι δύνανται νὰ φθάσωσι τὴν
 τελειότητα τῶν Ἰνδικῶν, ἀλλ' εἰσέτι δὲν τὸ κατώρθωσαν ὡς πρὸς
 τὴν στερεότητα μάλιστα τῶν χρωμάτων, τὸ κυριώτερον προτέρημα
 τῶν Ἰνδικῶν, ἢ Γαλλικὴ τέχνη δὲν ἔκαμε πολλὰς προόδους. Ἐν Σάλ-
 λιον Γαλλικὸν καθ' ὅλα ὅμοιον μὲ ἐν Ἰνδικὸν ἐὰν ἀξίζη φράγμα 500
 — 600, τὸ Ἰνδικὸν θέλει ἀξίζει φράγμα 2,500 — 3,000. Εἰς τοὺς
 Παρισίους καὶ Λυδὸν εἶναι τὰ σημαντικώτερα τεχνουργεῖα τῶν Γαλ-
 λικῶν Σαλλίων.

Β'. ΠΕΡΙ ΒΑΜΒΑΚΙΝΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ.

§. 237. Βαμβάκινα υφάσματα. — Οἱ Ἰνδοὶ εἶναι γνωστοὶ ὡς οἱ
 πρῶτοι χειροτέχνηται βαμβακίνων υφασμάτων. Ὁ Ἡρόδοτος ὁμιλῶν
 περὶ Ἰνδικῆς λέγει· « τὰ δὲ δένδρα τὰ ἄγρια αὐτόθι φέρει καρπὸν εἴ-
 ρι καλλονῆ τε προφέροντα καὶ ἀρετῆ τῶν ἀπὸ τῶν δένων, καὶ
 ἐσθῆτι οἱ Ἰνδοὶ ἀπὸ τούτων τῶν δενδρέων χρέονται » ὅθεν εἶναι
 ἀναντιβέβητον ὅτι οἱ Ἰνδοὶ, τῶν ὁποίων γνωρίζομεν τὴν πρὸς τοὺς
 νεωτερισμοὺς ἀποστροφὴν, πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων μετεχειρίζοντο
 τὸ βαμβάκιον πρὸς κατασκευὴν υφασμάτων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς
 χριστιανικῆς ἐποχῆς ἡ τέχνη αὕτη ἐξετάθη εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ
 τὴν Περσίαν, καὶ οἱ θαλασσοπόροι Ἕλληνες, ἀγοράζοντες τὰ βαμβά-
 κина υφάσματα τῶν Ἰνδιῶν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀραβίας καὶ Αἰγύ-
 πτου, μετέφερον αὐτὰ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρα-
 τίας καὶ εἰς τὰς πλουσιωτέρας τῆς Ἑλλάδος πόλεις. Ἐν τούτοις τὸ
 ἐμπόριον τῶν βαμβακίνων υφασμάτων δὲν ἔλαβε κατὰ τὴν ἐποχὴν
 ἐκείνην μεγάλην σημασίαν, διότι κανεὶς τῶν τότε συγγραφέων δὲν
 ἀναφέρει τι περὶ αὐτοῦ, ἐνῶ ἀριθμοῦν λεπτομερῶς ὅλα τὰ ἄλλα ἐκ
 τῆς Ἀσίας ποσερχόμενα εἶδη, ὡς τὸν χρυσὸν, τὰ ἀρώματα, τὰς πο-
 λυτίμους λίθους, τὴν μετὰξην καὶ λοιπά.

Ὅταν παρατηρήσωμεν τὴν ἄπειρον καὶ ταχεῖαν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁ-
 ποίαν πρὸ πενήτην ἔτων ἢ βιομηχανία αὕτη ἔλαβεν εἰς τὴν Εὐ-
 ρώπην, ἀναφαίνεται πολὺ παράδοξον διατὶ ὁ ἐμπορικὸς οὗτος κλάδος

νά μένη δεκατρεῖς αἰῶνας εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, χωρὶς νὰ δυνηθῆ, διαβαίνων τὴν θάλασσαν, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν. Εἶναι ὡσαύτως περιέργον διατί οἱ Κινέζοι, οὔτινες προηγήθησαν ὄλων τῶν ἄλλων λαῶν εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν, οἱ ἐφευρεταὶ οὔτοι τῆς μεταξουργίας, τῆς χαρτοποιίας, τῆς ζαχαρτοποιίας, καὶ τόσων ἄλλων τεχνῶν, νὰ μένουσιν ἄνευ ἐργοστασίων βαμβακίου μέχρι τοῦ 13^{ου} αἰῶνος, ἐνῶ εἰς τὴν γείτονα τῶν Ἰνδίων ἠκμαζεν ἡ βιομηχανία αὕτη πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν· τὸ βαμβάκιον μολοντοῦτο δὲν ἦτο ἄγνωστον εἰς τὴν Κίναν, τὸ ἐκαλλιέργουν εἰς τοὺς κήπους, καὶ κατεσκευάζον ἐξ αὐτοῦ μικρὰ ὑφάσματα πρὸς ἀπλὴν περιέργειαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς κατακτήσεως τῶν Ταρτάρων ἐξετάθη ἡ καλλιέργεια τοῦ βαμβακίου, καὶ ἔκτοτε χρονολογεῖται ἡ κατασκευὴ τῶν βαμβακίνων Σινικῶν ὑφασμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι γνωστὰ τὰ λεγόμενα *Ναγκίλαι*, ὀνομασθέντα οὕτως ἐκ τῆς Σινικῆς πόλεως *Ναγκίνης*.

Ἡ βιομηχανία τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἦτο ἤδη γνωστὴ πρὸ τῆς ἀνακαλύψεώς της. Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον ἐκ βαμβακίου τὰ κυριώτερα φορέματά των, διότι ἐστεροῦντο καὶ μαλλίου καὶ καννάβους καὶ μετάξης. Ὅλοι οἱ περιηγηταὶ τῶν πρώτων χρόνων εἰς τὴν Ἀμερικὴν παντοῦ ἀπήντησαν τὸ φυτὸν τοῦ βαμβακίου καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς κατασκευὴν ὑφασμάτων.

Μολονότι ἡ Εὐρώπη εἶναι ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀργότερα εἰσήχθησαν τὰ τεχνουργεῖα τοῦ βαμβακίου, αὕτη ὅμως διὰ τῆς περὶ τὰς τέχνας εὐφυΐας της ἔδωκεν εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἀπίστευτον ἔκτασιν καὶ πρόοδον.

Ἡ Ἀγγλία κατέχει ἀναμφισβητήτως τὴν πρώτην θέσιν καθόσον ἀφορᾷ τὴν βιομηχανίαν τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων. Ὁ μέγας βαθμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον προήχθη εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν ἡ κατασκευὴ τῶν τόσον πολυαρίθμων καὶ ποικίλων βαμβακίνων χειροτεχνημάτων, εἶναι βεβαίως τὸ παραδοξότερον φαινόμενον, τὸ ὁποῖον μᾶς παρουσιάζει ἡ βιομηχανικὴ ἱστορία. Ὅταν οἱ Ἄγγλοι ἐπεχείρησαν κατὰ πρῶτον τὴν κατασκευὴν τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἀπήντησαν ἀπείρους δυσκολίας· ἡ πρώτη ὕλη ἦτο εἰς ἀπείρον ἀπόστασιν μακρὰν ἀπὸ τὸν τόπον των, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας εἶχον προᾶξει τὴν τέχνην τῆς κλωστικῆς καὶ ὑφαντικῆς εἰς βαθμὸν τελειό-

τητος, ὥστε τὰ υφάσματα τῶν ἠδύναντο νὰ συμπαραβληθῶσι μὲ τῆς ἀράχνης τὴν λεπτότητα, θεωρούμενα τότε ἀνώτερα παντὸς ἀντιζήλου συναγωνισμοῦ. Ἐν τούτοις αἱ ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις τῆς μηχανικῆς τέχνης ἀπέβησαν τοσοῦτον ἐπιτυχεῖς, ὥστε οἱ Ἄγγλοι ὑπερἐνίκησαν ὅλα τὰ ἐμπόδια, καὶ οἱ Ἴνδοι μ' ὅλην τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τὸ ὀλιγοἔξοδόν των δὲν ἠμπόρεσαν νὰ συναγωνισθῶσι μὲ αὐτοὺς, οἵτινες ἀγοράζοντες ἀπὸ τοὺς Ἴνδούς τὰ βαμβάκια καὶ μεταφέροντες αὐτὰ εἰς τὴν πατρίδα των, πέντε χιλιάδας λεύγας μακρὰν, τὰ μετασχηματίζουν εἰς υφάσματα, καὶ ἐπανερχόμενοι τὰ πωλοῦν εἰς τοὺς ἰδίους Ἴνδούς. Ἀναντιζήτως οὗτος εἶναι ὁ μεγαλύτερος θρίαμβος τῆς μηχανικῆς τέχνης· τὸ παραδοξότερον δὲ εἶναι ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν προέκυψε κατὰ συνέπειαν μακρᾶς σειρᾶς προσπαθειῶν καὶ ἐφευρέσεων, διότι ἐνῶ πρὸ ἡμίσεος περίπου αἰῶνος ἡ βιομηχανία αὕτη ἦτο εἰς τὴν νηπιότητά της, σήμερον ἐπασχολεῖ τόσα κεφάλαια καὶ τόσας χεῖρας, ὅσας ὅλαι ὁμοῦ αἱ λοιπαὶ Ἀγγλικαὶ βιομηχανίαι· δικαίως δὲ οἱ Ἄγγλοι θεωροῦν αὐτὴν ὡς τὴν κυριωτέραν πηγὴν καὶ ἀφορμὴν τῆς δυνάμεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑψώθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους.

Ἰπολογίζεται σήμερον ἡ ἀξία τῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατασκευαζομένων βαμβακίνων υφασμάτων εἰς λίρας στερλίνας 34 ἑκατομμυρίων, ἧτοι φράγκα 856 ἑκατομμυρίων· ἡ πρώτη ὕλη αὐτῶν ἐκτιμᾶται 176 ἑκατομμύρια φράγκων, τὰ δὲ λοιπὰ 680 ἑκατομμύρια φράγκων διανέμονται μεταξὺ τῶν κεφαλαιούχων, ἐργατῶν, μηχανικῶν καὶ ἄλλων· ἰσχυρίζονται δὲ ὅτι ἐκ τῆς βιομηχανίας ταύτης ζῶσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὲρ τὸ ἕν καὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον ἀνθρώπων, καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος φαίνεται ἀληθὴς ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν, τὸν ὅποιον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἔλαβον αἱ βιομηχανικαὶ πόλεις Λαγκάστερ, Μαντζέστερ, Πρίστον, Βόλτον, Λίβερπουλ καὶ ἄλλαι.

Ἡ Ἀγγλία διὰ τῶν σιδηρῶν της, διὰ τῶν γαιανθράκων της, διὰ τῶν πλοίων της καὶ διὰ τῆς εἰδικότητος, τὴν ὁποίαν οἱ τεχνῖται αὐτῆς ἀπέκτησαν, ἐξησφάλισεν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν ἀδιαφιλονείκητον ὑπεροχὴν της ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ταύτην. Οὐδεμία χώρα δύναται νὰ συναγωνισθῇ μὲ τὴν εὐθηνίαν τῶν Ἀγγλικῶν βαμβακίνων υφασμάτων· ὑπελογίσθη μάλιστα ὅτι, ἂν 15 χιλιάδων μέτρων Ἀγγλικὰ υφάσματα ἀξίζουσιν 64 χιλιάδας φράγκων, ἡ αὐτὴ ποσότης
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

νά μένη δεκατρείς αἰῶνας εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, χωρὶς νὰ δυνηθῆ, διαβαίνων τὴν θάλασσαν, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν. Εἶναι ὡσαύτως περιεργον διατί οἱ Κινέζοι, οὔτινες προηγήθησαν ὄλων τῶν ἄλλων λαῶν εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν, οἱ ἐφευρεταὶ οὗτοι τῆς μεταξουργίας, τῆς χαρτοποιίας, τῆς ζαχαροποιίας, καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν, νὰ μένουσιν ἄνευ ἐργοστασίων βαμβακίου μέχρι τοῦ 13^{ου} αἰῶνος, ἐνῶ εἰς τὴν γείτονά των Ἰνδιάν ἤκμαζεν ἡ βιομηχανία αὕτη πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν· τὸ βαμβακίον μολοντοῦτο δὲν ἦτο ἄγνωστον εἰς τὴν Κίναν, τὸ ἐκαλλιέργουν εἰς τοὺς κήπους, καὶ κατεσκευάζον ἐξ αὐτοῦ μικρὰ ὑφάσματα πρὸς ἀπλὴν περιέργειαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς κατακτῆσεως τῶν Ταρτάρων ἐξετάθη ἡ καλλιέργεια τοῦ βαμβακίου, καὶ ἔκτοτε χρονολογεῖται ἡ κατασκευὴ τῶν βαμβακίνων Σινικῶν ὑφασμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι γνωστὰ τὰ λεγόμενα *Ναγκίλαι*, ὀνομασθέντα οὕτως ἐκ τῆς Σινικῆς πόλεως *Ναγκίνης*.

Ἡ βιομηχανία τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἦτο ἤδη γνωστὴ πρὸ τῆς ἀνακαλύψεώς της. Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον ἐκ βαμβακίου τὰ κυριώτερα φορέματά των, διότι ἐστεροῦντο καὶ μαλλίου καὶ καννάβεως καὶ μετάξης. Ὅλοι οἱ περιηγηταὶ τῶν πρώτων χρόνων εἰς τὴν Ἀμερικὴν παντοῦ ἀπήντησαν τὸ φυτὸν τοῦ βαμβακίου καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς κατασκευὴν ὑφασμάτων.

Μολονότι ἡ Εὐρώπη εἶναι ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀργότερα εἰσήχθησαν τὰ τεχνουργεῖα τοῦ βαμβακίου, αὕτη ὅμως διὰ τῆς περὶ τὰς τέχνας εὐφυίας της ἔδωκεν εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἀπίστευτον ἔκτασιν καὶ πρόοδον.

Ἡ Ἀγγλία κατέχει ἀναμφισβητήτως τὴν πρώτην θέσιν καθόσον ἀφορᾷ τὴν βιομηχανίαν τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων. Ὁ μέγας βαθμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον προήχθη εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν ἡ κατασκευὴ τῶν τόσοσιν πολυαρίθμων καὶ ποικίλων βαμβακίνων χειροτεχνημάτων, εἶναι βεβαίως τὸ παραδοξότερον φαινόμενον, τὸ ὁποῖον μᾶς παρουσιάζει ἡ βιομηχανικὴ Ἱστορία. Ὅταν οἱ Ἄγγλοι ἐπεχείρησαν κατὰ πρῶτον τὴν κατασκευὴν τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων ἀπήντησαν ἀπείρους δυσκολίας· ἡ πρώτη ὕλη ἦτο εἰς ἄπειρον ἀπόστασιν μακρὰν ἀπὸ τὸν τόπον των, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας εἶχον προᾶξει τὴν τέχνην τῆς κλωστικῆς καὶ ὑφαντικῆς εἰς βαθμὸν τελειό-

τητος, ὥστε τὰ υφάσματα τῶν ἠδύναντο νὰ συμπαραβληθῶσι μὲ τῆς ἀράχνης τὴν λεπτότητα, θεωρούμενα τότε ἀνώτερα παντὸς ἀντιζήλου συναγωνισμοῦ. Ἐν τούτοις αἱ ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις τῆς μηχανικῆς τέχνης ἀπέβησαν τοσοῦτον ἐπιτυχεῖς, ὥστε οἱ Ἄγγλοι ὑπερενίκησαν ὅλα τὰ ἐμπόδια, καὶ οἱ Ἰνδοὶ μ' ὄλην τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τὸ ὀλιγοέξοδόν τῶν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ συναγωνισθῶσι μὲ αὐτοὺς, οἵτινες ἀγοράζοντες ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς τὰ βαμβάκια καὶ μεταφέροντες αὐτὰ εἰς τὴν πατρίδα τῶν, πέντε χιλιάδας λεύγας μακρὰν, τὰ μετασχηματίζουν εἰς υφάσματα, καὶ ἐπανερχόμενοι τὰ πωλοῦν εἰς τοὺς ἰδίους Ἰνδοὺς. Ἀναντιρρήτως οὗτος εἶναι ὁ μεγαλύτερος θρίαμβος τῆς μηχανικῆς τέχνης· τὸ παραδοξότερον δὲ εἶναι ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν προέκυψε κατὰ συνέπειαν μακρᾶς σειρᾶς προσπαθειῶν καὶ ἐφευρέσεων, διότι ἐνῶ πρὸ ἡμίσεος περίπου αἰῶνος ἡ βιομηχανία αὕτη ἦτο εἰς τὴν νηπιότητά της, σήμερον ἐπασχολεῖ τόσα κεφάλαια καὶ τόσας χεῖρας, ὅσας ὅλαι ὁμοῦ αἱ λοιπαὶ Ἀγγλικαὶ βιομηχανίαι· δικαίως δὲ οἱ Ἄγγλοι θεωροῦν αὐτὴν ὡς τὴν κυριωτέραν πηγὴν καὶ ἀφορμὴν τῆς δυνάμεως, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑψώθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους.

Ἰπολογίζεται σήμερον ἡ ἀξία τῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατασκευαζομένων βαμβακίνων υφασμάτων εἰς λίρας στερλίνας 34 ἑκατομμυρίων, ἧτοι φράγκα 856 ἑκατομμυρίων· ἡ πρώτη ὕλη αὐτῶν ἐκτιμᾶται 176 ἑκατομμύρια φράγκων, τὰ δὲ λοιπὰ 680 ἑκατομμύρια φράγκων διανέμονται μεταξὺ τῶν κεφαλαιούχων, ἐργατῶν, μηχανικῶν καὶ ἄλλων· ἰσχυρίζονται δὲ ὅτι ἐκ τῆς βιομηχανίας ταύτης ζῶσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὲρ τὸ ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον ἀνθρώπων, καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος φαίνεται ἀληθὴς ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν, τὸν ὅποιον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἔλαβον αἱ βιομηχανικαὶ πόλεις Λαγκάστερ, Μαντζέστερ, Πρίστον, Βόλτον, Λίβερπουλ καὶ ἄλλαι.

Ἡ Ἀγγλία διὰ τῶν σιδηρῶν της, διὰ τῶν γαιανθράκων της, διὰ τῶν πλοίων της καὶ διὰ τῆς εἰδικότητος, τὴν ὁποῖαν οἱ τεχνῖται αὐτῆς ἀπέκτησαν, ἐξησφάλισεν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν ἀδιαφιλονείκητον ὑπεροχὴν της ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ταύτην. Οὐδεμία χώρα δύναται νὰ συναγωνισθῇ μὲ τὴν εὐθηνίαν τῶν Ἀγγλικῶν βαμβακίνων υφασμάτων· ὑπελογίσθη μάλιστα ὅτι, ἂν 15 χιλιάδων μέτρων Ἀγγλικὰ υφάσματα ἀξίζουσιν 64 χιλιάδας φράγκων, ἡ αὐτὴ ποσότης (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

τῶν μέτρων, κατασκευαζομένη εἰς τὴν Γαλλίαν, θέλει ἀξίσει φράγκα 116 χιλιάδων.

Γ'. ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ.

§. 238. *Μεταξωτὰ υφάσματα.*—Διὰ τῆς ὀνομασίας ταύτης διακρίνονται εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ διάφορα υφάσματα, τὰ κατασκευαζόμενα ἐκ μετάξης καθαρᾶς, ἢ ἀναμεμιγμένης μετ' ἄλλων ὑλῶν.

Ὅλα τὰ εἶδη τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς ἐξῆς τρεῖς κατηγορίας, ἀπλᾶ, πεποικιλμένα, καὶ ὀλοσηρικά. ἀπλᾶ λέγονται τὰ παρὰ τῶν Γάλλων καλούμενα taffetas (τζανφέσια καὶ τὰ παρόμοια· πεποικιλμένα λέγονται τὰ διασταυρωτὰ (κροαζέδες) καὶ ἄλλα· τὰ δὲ τῆς τρίτης κατηγορίας εἶναι τὰ γνωστὰ ὀλοσηρικά (ἀτλάζια) μεταξόπτιλα (κατηφέδες) καὶ παρόμοια.

Ἐκαστον εἶδος τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων διακρίνεται ὑπὸ ἰδιαιτέρον ὄνομα, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον κατασκευάζεται, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τεχνίτου τοῦ πρῶτον κατασκευάσαντος αὐτό· εἶναι δὲ ἄπειρος ἡ ποικιλία τῆς ὑφαντικῆς τέχνης ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων. Ἡ ποιότης τῆς μετάξης, καὶ τοῦ τεχνίτου ἡ ἐπιτηδειότης καὶ ἡ φιλοκαλία πρὸς συναρμολόγησιν τῶν χρωμάτων καὶ τοῦ σχεδιάσματος ἀποτελοῦν τὰ προτερήματα τῶν υφασμάτων αὐτῶν.

Οἱ Κινέζοι καυχῶνται ὅτι 2,000 ἔτη Π. Χ. πρῶτοι κατασκεύασαν μεταξωτὰ υφάσματα· εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον ὅτι ἀπὸ τὴν Κίναν μετεκομίσθη εἰς τὰς ἄλλας χώρας τῆς Ἀσίας, καὶ ἐπὶ τέλος εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ἡ μετάξη καὶ ἡ τέχνη τῆς κατασκευῆς τῶν μεταξωτῶν υφασμάτων. Ἡ Ῥωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία διὰ πολλοὺς αἰῶνας καὶ διὰ πολλῶν ἐξόδων ἐλάμβανεν ἀπὸ τὴν Κίναν τὰ μεταξωτὰ υφάσματα, καὶ μόνον ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Ἰουστινιανοῦ οἱ κάτοικοι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἤρχισαν νὰ ὑφαίνωσι τὴν μετάξην. Καθ' ἑκάστην δὲ ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ Κινέζοι ἐγνώριζον πρὸ αἰῶνων τὰς περισσοτέρας μεθόδους καὶ τὰ μέσα τῆς κατασκευῆς, τὰ ὁποῖα οἱ Εὐρωπαῖοι σήμερον ἐφευρίσκουν καὶ μεταχειρίζονται ὡς νέα. Οἱ Κινέζοι προσέτι ἔχουσι τὴν ἐξειδικιασμένην ἐπιτηδειότητα νὰ μιμῶνται ἐντελέστατα ὁποῖον δήποτε πρωτότυπον ἤθελε τοῖς δοθῆ ὡς ὑπόδειγμα· ἡ ἐπιδεξιότης δὲ αὕτη ἤθελεν ἀποκαταστήσει τοὺς Κινέζους ἐπιφόβους συναγωνιστὰς τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας, ἐὰν ἡ μεγάλη

ἀπόστασις, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται, δὲν τοὺς ἐμπόδιζε τοῦ νὰ γνωρίζωσι καὶ ν' ἀκολουθῶσιν ἐγκαίρως τὰ ἰδιότροπα βήματα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ συρμοῦ.

Δὲν ἔχομεν ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τῶν βιομηχανικῶν μέσων τῶν Κινέζων τεχνιτῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ἡ βιομηχανικὴ τῶν ἐνέργεια εἶναι μεγίστη, διότι ἀκόμη καὶ σήμερον τὰ μεταξωτά των ὑφάσματα συναγωνίζονται μετ' ἐπιτυχίας μὲ τὰ Εὐρωπαϊκὰ εἰς ὅλας τὰς ἀγορὰς τοῦ κόσμου.

Εἰς τὴν *Κίνα* ἡ κατασκευὴ τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων εἶναι τοσοῦτον ἐκτεταμένη, ὅσον εἰς τὴν Εὐρώπην ἢ τῶν βαμβακίνων ἢ δὲ ἐξαγωγή αὐτῶν εἶναι ἀσήμαντος ἀναλόγως τῶν διὰ τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας καταναλισκομένων, διότι ἡ χρῆσις τῶν μεταξωτῶν ἐνδυσμάτων εἶναι τοσοῦτον κοινὴ εἰς τὴν Κίνα, ὅσον ἢ τῶν βαμβακίνων εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ μεγαλητέρα ἀποστολὴ τῶν Σινικῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων ἐγένετο εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου μόνον μετὰ τὸ 1820 ἤρχισαν νὰ πωλῶσιν οἱ Εὐρωπαῖοι τὰ ἰδικὰ των μεταξωτά.

Εἰς τὴν *Γαλλίαν* τεχνουργεῖα μεταξωτῶν ὑφασμάτων ἤρχισαν νὰ συσταίνωνται κατὰ τὸ 1480 ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΑ^{ου}, ὅστις προσεκάλεσεν εἰς τὴν Γαλλίαν Ἰταλοὺς τεχνίτας πρὸς ἀνατροφὴν τῶν μεταξοσκωλήκων καὶ πρὸς κατασκευὴν μεταξωτῶν. Τεσσαράκοντα χρόνους μετὰ ταῦτα ἐσυστήθησαν τὰ πρῶτα χειροτεχνεῖα εἰς τὸ Λυὼν, ὃ δὲ Εἰζβίκος ὁ Δ^{ος} παρεχώρησε τίτλον εὐγενείας εἰς τὸν ἀρχηγὸν μεταξουργικῆς βιομηχανίας, ὥστε διηγέρθη ὁ ζῆλος πολλῶν πρὸς ἐνέργειαν τῆς βιομηχανίας ταύτης, καὶ διὰ πολὺν καιρὸν τὸ Λυὼν διέμενε τὸ κέντρον ἐκτεταμένης βιομηχανικῆς ἐνεργείας, καὶ ἡ σημαντικωτέρα ἀγορὰ τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ποιότης ἦτο καλητέρα ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν χειροτεχνείων. Σήμερον τὰ μεταξωτά τοῦ Λυὼν, μόνον ὅτι πάντοτε ἐν ὑπολήψει, ἀντιπαλαίου ὅμως μετὰ πολλοῦ κόπου εἰς τὸν συναγωνισμὸν τῆς Ἑλβετικῆς, Γερμανικῆς, Ἀγγλικῆς καὶ Ῥωσικῆς βιομηχανίας.

Ἡ ἐφεύρεσις ἐργαλείου τινός, καλουμένου Ζακάρ Τουκουάρ, ἐπέφερε μεγάλην πρόοδον εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην.

Εἰς τὴν *Ἀγγλίαν* τὰ χειροτεχνεῖα τῶν μεταξωτῶν ἀπολαμβάνουν μεγάλην προστασίαν διὰ τοῦ τελωνιακοῦ δασμοῦ, τοῦ ἐπιβαλ-

λομένου εις τὰ ξένα μεταξωτὰ υφάσματα, πληρόνοντα 33 τοῖς 0/0 εισαγόμενα.

ὑπὸ τὴν τοιαύτην προστασίαν προήχθη εἰς ἄκρον ἡ βιομηχανία αὕτη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὥστε σήμερον ὑπολογίζεται ἡ ἀξία τῶν κατασκευαζομένων μεταξωτῶν υφασμάτων εἰς 200 ἑκατομμύρια φράγκων· ἐξ αὐτῶν δὲ ἡ Ἀγγλία δὲν ἀποστέλλει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παρὰ μόνον 13 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀξίας υφάσματα, ἐνῶ ἡ Γαλλία παράγουσα 240 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀποστέλλει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 100 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀξίας· ἐκ τούτου δὲ δύναται τις νὰ συγκρίνη τὸν βαθμὸν τῆς πολυτελείας τῶν δύο τούτων ἔθνων.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἀπόλυτος ἀπαγόρευσις τῶν ξένων μεταξωτῶν χειροτεχνημάτων προστατεύει τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν· ἀλλ' ὅμως αἱ πρόοδοί της εἶναι μέχρι τοῦδε ἀμφίβολοι, καὶ τὰ Αὐστριακὰ μεταξωτὰ χειροτεχνήματα δὲν δύναται νὰ συναγωνισθῶσι μετὰ τῶν τῆς Σαξωνίας, Γαλλίας καὶ Πρωσσίας. Δώδεκα χιλιάδες περίπου ἐργαλεῖα κατασκευάζουν εἰς τὴν Βιέννην καὶ τὰ περίξ αὐτῆς μεταξωτὰ υφάσματα. Ἡ Τρανσυλβανία καὶ ἡ Οὐγγαρία ἐξοδεύουν τὰ περισσότερα μεταξωτὰ τῆς Αὐστρίας.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν τὰ χειροτεχνεῖα τοῦ Παλέρμου, τοῦ Μιλάνου, τῆς Βενετίας, τῆς Φλωρεντίας, τῆς Λοῦκκας, τῆς Σιένης, τῆς Βολωνίας, τῆς Γένοβας, εἶχον εἰς τὸ διάστημα πολλῶν αἰώνων τὸ προνόμιον νὰ χορηγῶσιν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην τὰ μεταξωτὰ υφάσματά των, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ μονοπώλειον τοῦτο τοῖς ἀφῆρέθη, καὶ σήμερον ἡ μεταξουργικὴ βιομηχανία τῶν ἀνωτέρω πόλεων περιορίζεται διὰ τὰς ἀνάγκας μόνον τῶν κατοίκων των. Ἡ Γένοβα κατασκευάζει εἰσέτι ἐπιτυχῶς τὰ μεταξόπτιλα (κατηφέδες), καὶ δαμασκινὰ υφάσματα. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἰταλικῶν χωρῶν ἡ Τοσκάνα ἐπροστάτευσε τὴν βιομηχανίαν ταύτην, καὶ σήμερον εἰς τὴν Φλωρεντίαν ἐργάζονται 3,200 ἐργαλεῖα, καὶ εἰς τὴν Σιένναν 400. Ἡ Λοῦκκα ἔχει ὡσαύτως 400 ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν κατασκευάζουσι τὰ γνωστὰ σιλιπρωτὰ (Iustrini) καὶ δαμασκινὰ υφάσματα.

Τὰ ὀλίγα μεταξωτὰ μανδύλια, τὰ κατασκευαζόμενα εἰς τὰς Καλάμας, καὶ τὰ ὀλίγα ζωνάρια τῶν Ἰδραϊκῶν ἐργαλείων δὲν εἶναι βεβαίως εἰσέτι ἱκανὰ διὰ νὰ συγκαταριθμῆσιν τὴν Ἑλλάδα μεταξὺ τῶν μεταξουργικῶν χωρῶν.

Εἰς τὴν *Τουρκίαν* ἢ *Δαμασκὸς*, τῆς ὁποίας ἡ μεταξουργικὴ σημασία ἦτο ἀπὸ τὸν μεσαιῶνα ἀκόμη γνωστὴ, ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον τὴν κατασκευὴν τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Τὰ γνωστὰ *Σελιμιέδες*, *Τζιταριά* καὶ *Σεβαῖά* εἶναι περίφημα διὰ τὴν ὠραιότητά των. Τὸ *Ἀλέπιον*, ἢ *Δαμασκὸς*, τὸ *Διαρβεκίρ*, ἢ *Προύσα* καὶ ἡ *Κωνσταντινούπολις* κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτῶν.

Οἱ *Σελιμιέδες* κατασκευάζονται μὲ στημόνιον χρυσομετάξινον καὶ μὲ ὑφάδιον ἐκ βαμβακίου· εἶναι δὲ ἢ κλαδωτοὶ ἢ ἀραδωτοί.

Τὰ *Σεβαῖά* εἶναι ὑφάσματα κλαδωτὰ, κατασκευαζόμενα μὲ στημόνιον ἐκ μετάξης καὶ μὲ ὑφάδιον ἐκ βαμβακίου, τὰ δὲ ἐν αὐτοῖς κλαδία ὑφαίνονται διὰ κλωστῆς ἐκ χρυσοῦ. Τὰ τῶν *Ἰνδιῶν* εἶναι τὰ καλλήτερα, *Σεβαῖά* ἰδίως ὀνομαζόμενα, τὰ δὲ τῆς *Κωνσταντινουπόλεως* καὶ *Προύσης*, καλούμενα *Τουρκιστί*. *Ταυκαχανέδες*, εἶναι τὰ κατώτερα.

Τὰ *Τζιταριά* κατασκευάζονται μὲ στημόνιον ἐκ μετάξης καὶ μὲ ὑφάδιον ἐκ βαμβακίου· εἶναι δὲ ἀραδωτὰ καὶ διαφόρων χρωμάτων. Πλὴν ὅλα αὐτὰ τὰ ὑφάσματα δὲν ἀποτελοῦν πλέον ἀντικείμενα βιομηχανίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΩΝ.

§. 239. Εἰς τὸ παρὸν μέρος τοῦ Ἐγχειριδίου προτιθέμεθα νὰ ἐκθέσωμεν τὰ περὶ νομισμάτων, μέτρων καὶ σταθμῶν ἐκάστης ἐμπορικῆς ἐπικρατείας δίδοντες καὶ νύξεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τοῦ τόπου.

Αἱ περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου ἐκάστου τόπου στατιστικαὶ πληροφορίες εἶναι δυσκολώταται, πλὴν γνωρίζοντες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τὴν σημασίαν συλλαμβάνομεν ἰδέαν ἀκριβῆ τῆς ἐμπορικότητος ἐνὸς τόπου. Ὅθεν νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ προτάξωμεν γενικὰς τινὰς παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν προϊόντων μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου ὑπῆρξε πάντοτε τὸ κυριώτερον μέσον τοῦ πολιτισμοῦ· διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης ἠύξησε τὸ ποσὸν τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐημερίας τῶν ἐθνῶν, καὶ ἀνεπτύχθησαν αἱ ἐθνικαὶ ἀλληλεγγυότητες, δι' ὧν θὰ ἐξασφαλισθῆ μίαν ἡμέραν ἢ ἔνωσις καὶ ἡ εἰρήνη μεταξὺ ὄλων τῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου.

Ἐκ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου ἴσως ἐκπηγάξει κατὰ μέγα μέρος καὶ τὸ αἶσθημα τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀτομικῆς ἐλευθερίας.

Τὸ μέγα διεθνὲς ἐμπόριον, τὸ ἀληθῶς ναυτικὸν ἐμπόριον εἶναι ἀναμφισβητῆτως ἀποτέλεσμα τῶν νεωτέρων χρόνων. Τὸ διεθνὲς ἐμπόριον τῶν ἀρχαίων περιορίζετο εἰς μικρὸν κύκλον, ἦτοι μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, διὰ ξηρᾶς δὲ μεταξὺ τῶν πόλεων τῆς Συρίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου. Μόνον δὲ ὅτε ἔπαυσε νὰ περιορίζηται εἰς τὴν ἀκτοπλοῖαν τῆς Μεσογείου καὶ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς διεπέρασε τοὺς ὠκεανούς, τότε μόνον ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ τὴν σημασίαν εἰς τὴν ἔφθασεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἸἘ αἰῶνος αἱ συναλλαγαὶ ἠϋξήσαν γιγαντιαίως. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ καφέ, τῆς ζαχάρους, τοῦ βαμβακίου, τοῦ καπνοῦ, προϊόντων ἀγνώστων εἰς τοὺς ἀρχαίους, ἐχορήγησεν εἰς τὸ διωκεάνειον ἐμπόριον ἀπείρους πηγὰς συναλλαγῶν. Συγχρόνως ἡ ναυτικὴ ἐπιστήμη προήχθη βοηθουμένη ἀπὸ τὰς προόδους τῆς ἀστρονομίας. Τὸ πνεῦμα τῆς συνενώσεως καὶ τῶν ἐταιρικῶν ἐπιχειρήσεων ἀνεπτύχθη. Τὸ σύστημα τῶν Τραπεζῶν ἐκανονίσθη. Ἡ δημοσία πίστις ἐπὶ τέλους ἐξετάθη μεταξὺ τῶν ἐθνῶν καὶ οὕτως ἀνεφάνη τὸ μέγα διεθνὲς ἐμπόριον.

Ἐκ τοῦ ἐπισυναπτομένου πίνακος ἀναφαίνεται ἡ σημασία τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐκάστου τόπου.

Κατὰ τὸν πίνακα τοῦτον ὑπὲρ τὰ 86 ἑκατομμύρια τόνων ἐμπορεύματα ἀξίζοντα ὑπὲρ τὰ 39 διλιούνια φράγκων ἀνταλλάσσονται κατ' ἔτος μεταξὺ τῶν διαφόρων τόπων τῆς γῆς.

Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ διεθνoῦς ἐμπορίου καὶ τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἀνταλλάσσεται μεταξὺ τῶν διαφόρων τόπων εἰς νόμισματα, καθὼς καὶ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα διεκφεύγουν τὴν τελωνιακὴν ἐξέλεγχιν διὰ τοῦ λαθρεμπορίου, ἐμποροῦμεν εὐκόλως νὰ ὑπολογίσωμεν εἰς 40 διλιούνια φράγκων τὸ ποσὸν ὄλου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ πίνακος παρατηροῦμεν ὅτι ἐκ τῶν 39 διλιουνίων τὰ 30 ἐνεργοῦνται διὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ Ἄγγλοι κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν· διότι ἡ ἀναλογία τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸ γενικὸν ἐμπόριον εἶναι 22 τοῖς 0/0, τῆς Γαλλίας 14 τοῖς 0/0, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς ὀλλάνδης 9 τοῖς 0/0, τῶν Ἀνσεατικῶν πόλεων, 7 τοῖς 0/0, τῆς Γερμανικῆς ἐνώσεως 6 τοῖς 0/0, ὥστε τὰ ἕξ αὐτὰ Κράτη τῆς Εὐρώπης ἐνεργοῦσι περίπου τὰ 67 1/2 τοῖς 0/0 ἐκ τοῦ ὄλου ἐμπορίου τοῦ κόσμου.

Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ὄλων τῶν μερῶν τοῦ Κόσμου.

	Τόνοι.	Ἀξία.
Γαλλία καὶ ἀποικίαι	8,694,000	5,412,000,000
Ἀγγλία καὶ ἀποικίαι	22,904,000	8,732,000,000
Βέλγιον	1,132,000	1,742,000,000
ὀλλάνδα καὶ ἀποικίαι	3,384,000	1,585,000,000

	Τόνοι.	Ἀξία.	
Ἀνσεατικαὶ πόλεις	3,000,000	2,800,000,000	
Πρωσσία καὶ Γερμανικὰ Κράτη	3,150,000	2,500,000,000	
Σουηδία καὶ Νορβηγία	1,190,000	281,000,000	
Δανία	900,000	237,000,000	
Ῥωσσία	1,840,000	1,202,000,000	
Αὐστρία	2,000,000	1,550,000,000	
Παρχδουνάβιοι χῶραι	380,000	89,000,000	
Ἐλβετία	—	1,000,000,000	
Ἰταλία	Σαρδηνία	1,135,000	843,000,000
	Τοσκάνη	1,010,000	240,000,000
	Παππικὸν Κράτος	600,000	118,000,000
	Νεάπολις καὶ Σικελία	1,400,000	238,000,000
Ἰσπανία καὶ ἀποικίαι	1,592,000	668,000,000	
Πορτογαλλία καὶ ἀποικίαι	1,400,000	232,000,000	
Τουρκία	2,500,000	1,600,000,000	
Ἑλλάς	320,000	79,000,000	
Αἴγυπτος καὶ Ἐρυθρὰ θάλασσα	1,132,000	254,000,000	
Ἀφρικανικαὶ Ἡγεμονίαι	215,000	71,000,000	
Ἀφρικῆς δυτικὰ παράλια	312,000	83,000,000	
Ὁμοίως ἀνατολικά	89,000	39,000,000	
Ὁμοσπονδία τῆς Ἀμερικῆς	15,722,000	3,721,000,000	
Καναδᾶς (Ἀγγλικὴ ἐπαρχία)	1,200,000	256,000,000	
Βρασιλία	1,100,000	425,000,000	
Χιλή	419,000	160,000,000	
Περοῦ καὶ Βολυβία	314,000	110,000,000	
Βενεζουέλα, Γρενάδα καὶ Ἐκουάτερ	195,000	95,000,000	
Ἀργεντίνα καὶ Παραγουάνη	509,000	270,000,000	
Μεξικὸν καὶ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ	200,000	87,000,000	
Ἀντίλλαι	400,000	100,000,000	
Ἄττη καὶ ἅγιος Δομένικος	212,000	70,000,000	
Ἀνατολικαὶ Ἰνδία	1,000,000	300,000,000	
Κίνα	1,400,000	1,000,000,000	
Κογχιγγίνη, Ἰαπωνία καὶ Βιρμανία	600,000	300,000,000	
Αὐστραλία καὶ Ωκεανία	1,000,000	360,000,000	
Αἱ Μεγάλαι ἀλιεύσεις	1,200,000	600,000,000	
Χῶραι μὴ ὀνομασθεῖσαι	550,000	200,000,000	
	86,000,000	39,300,000,000	

Ὡς πρὸς τὴν ναυτικὴν κίνησιν αἱ προμνησθεῖσαι Δυνάμεις διατη-
τηροῦν περίπου τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν.

Ἐπὶ 86 ἑκατομμυρίων 42 ἑκατομμύρια ἀνήκουν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἄρκτου καὶ τοῦ Βελγίου, ὥστε τὰ Κράτη αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸ ἥμισυ τῆς ἐμπορικῆς ναυτικῆς κινήσεως. Ἄν καὶ εἰς τὸ Μέρος τοῦτο τοῦ Ἐγχειριδίου θέλωμεν διαλάβει λεπτομερῶς καὶ τὸ περὶ Νομισμάτων ἐκάστης ἐπικρατείας, οὐχ ἦττον ἀναγκαῖον θεωροῦμεν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα Νομισματικὸν πίνακα τῶν διαφόρων Κρατῶν καὶ τὴν συγκριτικὴν ἀξίαν τῶν διαφόρων νομισμάτων πρὸς τὸ Γαλλικὸν φράγκον.

Νομισματικὸς Πίναξ.

Τόπος.	Κύριον νόμισμα.	Ἀξία εἰς φράγκα.	
		φρ.	ἑκατ.
Αὐστρία.	Φιορίνιον 100 Κρείτσαρίων	2,	50
Βάδεν	Τάλληρον 24 Γροσικίων	3,	75
Βαυαρία	Φιορίνιον Ῥήνου 60 Κρείτσαρ.	2,	14
Βέλγιον	Ὡς ἡ Γαλλία.		
Βρέμη	1 Τάλ. (χρυσοῦν).	4,	11
Δανία	Ῥιξτάλληρον.	2,	85
Δύω Σικελίαι	Σκουῶδον=10 Καρλίνα.	4,	35
Ἰσπανία	{ Ῥιάλλιον=34 Μαραβέ.	0,	28
	{ riastra dura, τάλληρον 20 ριαλ.	5,	40
Φραγκφοῦρτη	Φιορίνιον Ῥήνου	2,	14
Ἀγγλία	Λίρα Στερλίνα	25,	10
Ἰνδικαὶ Κατοχαί	Ῥουπί=2 Σελίνα.	2,	50
Ἑλλάς	Δραχμὴ=100 λεπτά.	0,	97
Ἀμβούργον	{ Μάρκον Τραπεζῆς	1,	87
	{ » ἀγοραῖον	1,	53
Ἀνόβερν	Τάλληρον 30 Γροσίων	3,	75
Ὀλδεμβούργον	Ῥεξτάλληρον 72 Γροσίων	3,	75
Ὀλλάνδα	Φιορίνιον τῶν 100 Γροσίων	2,	12
Πορτογαλλία	1 χιλιαρέις	6,	12
Πρωσσία	Τάλληρον 30 Γροσίων	3,	75
Ῥώμη	Σκουῶδον 10 Παύλων	5,	45
Ῥωσσία	Ῥούβλιον ἀργυροῦν 100 καπικίων	4,	04

Τόπος.	Κύριον νόμισμα.	Άξια εις φράγκα.	
		φρ.	έκατ.
Σαρδηνία	Ως ἡ Γαλλία		
Σαξωνία	Φιορίνιον 60 Κρεϊτσαρίων	3,	75
Σουηδία καὶ Νορβηγ.	{ Σκοῦδον Τραπέζης	2,	14
	{ Σκοῦδον τῶν 100 ἔκρων	1,	42
Ἑλβετία	Φράγκον	1,	—
Τοσκάνη	Λίρα	0,	84
Βυρτεμβέργη	Φιορίνιον	2,	14
Ἀμερικῆς Ὁμοσπονδ.	Δόλαρ	5,	42
Βρασιλία	{ 1 χιλιαρεῖς (χαρτον.)	2,	85
	{ 1 " (ἀργυροῦν)	5,	15
Βουένος Ἄϊρες	20 πιάστραι (χαρτίον)=1 Πέζον	5,	40
Χιλῆ	Δόλαρ	5,	42
Ἰαπωνία	Ἴτζιβου	1,	84
Μεξικόν	1 Πιάστρα τῶν 8 βραλίων	5,	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

§. 240. Τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον τῆς Μεγάλης Βρετανίας συμπεριλαμβάνει εἰς μὲν τὴν Εὐρώπην τὰς νήσους Βρετανίαν καὶ Ἴρλανδίαν, τὴν Μελίτην εἰς τὴν Μεσόγειον, καὶ τὴν Γιβραλτάρην ἐπὶ τῆς Ἰσπανίας, εἰς δὲ τὴν Ἀσίαν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐδῶθεν τοῦ Γάγγου Ἰνδίας, τὸ Βασίλειον τοῦ Ἀσάν καὶ Ἀρακάν, καὶ ἄλλας μεγάλας ἐκτάσεις τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδίας, τὸ Χογ-Κόγκ ἐπὶ τῆς Κίνας, τὴν νῆσον Κέϋλαν, καὶ τὴν πόλιν Ἄδεν εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀραβίαν· εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἔχει τὰ καταστήματα τῆς Γουίναίας καὶ Σενεγαλίας, τὰς νήσους Μαυρικίαν, Ἀγίαν Ἑλένην, καὶ τὴν τῆς Ἀναλήψεως, χώρας τινὰς ἐπὶ τῆς Μαδαγασκάρ, καὶ τὴν ἀποικίαν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος· εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἔχει τὴν νέαν Βρετανίαν, συμπεριλαμβάνουσαν τὸν Καναδᾶν, τὴν νέαν Βρουνσβίκην, τὴν νέαν Σκωτίαν, τὸ Λαβραδὸρ, τὴν νέαν Γῆν, ὅλας τὰς μικρὰς Ἀντίλλας, τὴν Ἰαμάικαν, τὴν Ἀγγλικὴν Γουιάνην, καὶ τὸ Μαγελλανικόν

Ἀρχιπέλαγος· εἰς δὲ τὴν Ωκεανίαν ἔχει τὸ ἥμισυ τῆς Ἀνατολικῆς Αὐστραλίας.

Οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν ἀπειρῶν τούτων ἐκτάσεων συμποσοῦνται εἰς 180 ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων 27 ἑκατομμύρια ὑπολογίζονται οἱ κατοικοῦντες τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας τοῦ ἠνωμένου τούτου Βασιλείου.

Ἡ Ἀγγλία, ἣτις εἶναι τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς νήσου Βρετανίας, ἀποτελεῖ τὸ σημαντικώτερον μέρος τοῦ ἐκτεταμένου τούτου Βασιλείου κατὰ τε τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἔποψιν· οἱ κάτοικοί τῆς ὑπολογίζονται εἰς 16 ἑκατομμύρια, ὁ δὲ κυριώτερος ποταμὸς αὐτῆς εἶναι ὁ Τάμησις, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ Λονδίνον, ἡ πρωτεύουσα ὅλου τοῦ Βασιλείου.

§. 241. *Μεταλλικὰ προϊόντα.*—Εἰς τὰ πλούσια μεταλλεῖα τῶν γαιανθράκων τῆς ἡ Ἀγγλία χρεωστεῖ τὴν ἐξάισιον βιομηχανικὴν τῆς πρόδον· ἀλλ' ἐκτὸς τῶν γαιανθράκων ἔχει ὡσαύτως πλούσια μεταλλεῖα χαλκοῦ, κασσιτέρου, μόλυβδου καὶ σιδήρου. Τὰ προϊόντα τῶν Ἀγγλικῶν μεταλλείων ὑπελογίσθησαν ὡς ἐξῆς κατὰ τὸ 1859.

Γαιάνθρακες ἀξίας λιρῶν.	17,994,941
Χαλκὸς » »	1,734,707
Σιδηρόμιγμα » »	11,138,712
Μόλυβδος » »	1,405,925
Κασσίτερος » »	850,452
Ἄργυρος » »	159,026

Ὁ Ἄργυρος ἐξήχθη ἐκ τῶν μολυβδούχων ὑλῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Γαιανθρακορυχείων κατὰ τὸ 1860 ἦτο 2,654, ἐκ τῶν ὁποίων, 1,943 εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Οὐαλίας εἰς τὴν Σκωτίαν καὶ Ἰρλάνδαν. Τὸ κεφάλαιον τὸ ἐνασχολούμενον εἰς αὐτὴν τὴν βιομηχανίαν ὑπολογίζεται εἰς 14,500,000, λιρῶν, οἱ δὲ ἐργάται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ γαιανθρακορυχεῖα ὑπολογίζον εἰς 500,000.

§. 242. *Χειροτεχνήματα.*—Ὁ βιομηχανικὸς πλοῦτος τῆς Ἀγγλίας, μόνον ὅτι κατὰ πολλὰ εἶδη ἀπειλεῖται καθ' ἐκάστην ἀπὸ τὸν ξένον συναγωνισμὸν, τείνει πάντοτε εἰς αὐξήσιν, χάρις εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν ἀτμομηχανῶν καὶ εἰς τὴν εὐθηνίαν τῆς καυσίμου ὕλης. Πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν Ἀγγλικῶν βιομηχανιῶν κατέχει ἡ κλωστική καὶ ὑφαντικὴ τοῦ βαμβακίου.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων τῶν ἐνασχολουμένων εἰς τὰς κλωσίμους ὕλας ἦτο κατὰ τὸ 1860 εἰς τὸ ἠνωμένον Βασίλειον, 6,378.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κλωστικῶν μηχανῶν 490,866, τῶν δὲ ὑφαντικῶν 230,564.

Αἱ βιομηχανίαι αὗται ἐπασχολοῦν 375,294 ἵππων ἀτμοδύναμιν, καὶ 30,548 ἵππων ὑδροδύναμιν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν εἶναι 775,534, ἐξ ὧν 308,273 ἄνδρες.

Ἡ Ἀγγλία παρουσιάζει τὸ φαινόμενον ἐνὸς λαοῦ ἐνταυτῷ βιομηχανίου, γεωπόνου, ἐμπόρου, καὶ προσέτι κατακτητοῦ, λαοῦ δυναθέντος νὰ τετραπλασιάσῃ τὰ πλούτη του ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν, καὶ ἀνυψώσαντος τὴν πολιτικὴν του σημασίαν ὑπεράνω σχεδὸν ὅλων τῶν ἀντιζήλων του· εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν ἂν ἡ Μεγάλη Βρετανία χρεωστῇ τὸ μεγαλεῖόν της εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν, ἢ τὸ ἐμπόριον· δὲν εἶναι ὅμως ἀμφιβολία ὅτι, ἂν καὶ ἡ συνδρομὴ καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν συνετέλεσεν εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἀποτέλεσμα, ἢ ὡς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας πρόοδος εἶναι καταφανεστέρα.

§. 243. Ἐμπόριον. — Ἡ Ἀγγλία εἶναι ἡ πρώτη ἐμπορικὴ καὶ ναυτικὴ δύναμις τοῦ κόσμου· τὰ πολυάριθμα πλοῖά της μεταφέρουν τὰς ἀναγκάσας εἰς τὴν βιομηχανίαν της πρώτας ὕλας ἀπὸ τὰς πλέον ἀπομακρυσμένας χώρας, καὶ μετακομίζουν τὰ προϊόντα τῶν βιομηχανιῶν της εἰς ὅλους τοὺς λαούς. Τριῶν ἑκατομμυρίων τόνων πλοῖα ἐνασχολοῦνται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, ἂν δὲ συμπεριλάβωμεν καὶ τὴν ἀκτοπλοῦσαν, τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τῆς Ἀγγλίας ὑπερβαίνει τὰ 12 ἑκατομμύρια τόνων.

Ἡ Ἀγγλία ἐπρονόησε νὰ σχηματίσῃ ἀσφαλεῖς λιμένας καὶ καταφύγια διὰ τὰ πλοῖά της εἰς ὅλας τὰς διευθύνσεις τῶν ταξειδίων τῶν οὕτως εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἔχει τὴν Γιβραλτάρην καὶ τὴν Μελίτην· τὸ δὲ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἐλπίδος, αἱ νῆσοι τῆς Ἁγίας Ἐλένης καὶ Κέϋλαν τῆς ἐγγυῶνται τὸ μονοπώλειον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας· εἰς τὰ παράλια δὲ τῆς Ἀφρικῆς ἔχει ἐπίτηδες καταστήματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεργεῖ τὸ ἐπικερδέστερον ἐμπόριον ἐκείνων τῶν Ἐπικρατειῶν· καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ἀντιλλῶν εἶναι ἀποικία της· οὕτως ἰδιοποιήθη τρόπον τινὰ

τὸ ἐμπόριον ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, καὶ ἐνεργεῖ τὴν μεγαλύτεραν ἐπιβροήν ἐπὶ τοῦ πλούτου καὶ τῆς βιομηχανίας ὄλων τῶν ἄλλων λαῶν. Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀγγλίας δύναται νὰ διαιρεθῆ, ὡς καὶ ὄλων τῶν ἄλλων Ἐπικρατειῶν, εἰς ἐμπόριον ἐσωτερικόν, καὶ ἐμπόριον ἐξωτερικόν.

Τὸ ἐσωτερικόν ἐμπόριον συμπεριλαμβάνει τὸ ἐμπόριον τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς ἀκτοπλοίας· αἱ διὰ διωρύγων καὶ σιδηρῶν δρόμων εὐκολία τῆς συγκοινωνίας ἐπέφερον τὴν μεγαλύτεραν ἀνάπτυξιν τῶν ἐσωτερικῶν σχέσεων, καὶ συνέτεινον κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ ἔθνους.

Τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἀγγλίας αἱ στατιστικαὶ πληροφορίες ἤθελον μᾶς ἀναγκάσει νὰ ἐκτανθῶμεν πολὺ ἕνεκα τῶν ἀπείρων σχέσεων τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου λαοῦ.

Τὸ γενικόν ἐμπόριον τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ 1860 κατὰ τὰς ἀγγλικὰς στατιστικὰς ὑπελογίσθη ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν εἰς λίρας 210,648,643, ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν δὲ εἰς λίρας 135,842,827.

Τὰ ἐξῆς Κράτη ἀπέστειλον εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ μεγαλύτερα ποσὰ τῆς εἰσαγωγῆς κατὰ τὸ 1859 καὶ 1860.

	1859	1860
Αἱ Ἡνωμ. Πολιτ. τῆς Ἀμερικῆς Λίρ.	34,294,083	44,728,271
Αἱ Βρετανικαὶ Κατακτήσεις	» 39,474,155	42,990,455
Ἡ Γαλλία	» 16,870,858	17,704,183
Ἡ Ῥωσσία	» 13,548,155	16,184,109
Ἡ Γερμανία	» 10,489,396	15,536,502
Ἡ Αἴγυπτος	» 8,572,311	10,350,812
Ἡ Μεσημ. Ἑρινὴ Ἀμερικὴ	» 9,563,529	10,297,512
Ἡ Κίνα	» 9,014,310	9,323,599
Ἡ Ἰταλία	» 2,582,578	2,761,020
Ἡ Μολδοβλαχία	» 1,007,506	2,252,246
Ἡ Ἑλλάς	» 656,352	677,307
Ἡ Τουρκία	» 2,728,415	3,229,444
Ἡ Ὀλλανδία	» 6,712,585	8,274,409
Αἱ Αὐστριακαὶ χῶραι	» 968,597	986,096

Τὰ δὲ εἶδη τὰ ἀποτελοῦντα τὰ κυριώτερα ποσὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι

Βαμβάκιον

433

ἑκατομ. χιλιογράμμων

Μαλλία	57	έκατομ.	χιλιογράμμων
Μετάξια	5,4	»	»
Λίνον και Κανάβιον	81	»	»
Ζάχαρη ἀκαθάριστος	420	»	»
Καφές	20,7	»	»
Τέιον	29,2	»	»
Καπνός	19,2	»	»
Γουάνον	292	»	»
Άλείμματα	70	»	»
Δημητριακοὶ Καρποὶ	24,5	έκατομ.	έκατολίτρων.

Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγήν δὲ τὰ κυριώτερα εἶδη εἶναι.

Νήματα και ὑφάσματα	Βαμβάκινα	976	έκατομ.	Φράγ.
»	Μάλλινα	334	»	»
»	Λινὰ	152	»	»
»	Μεταξωτὰ	73	»	»
Σίδηρον και Χάλυψ		353	»	»
Χαλκός		74	»	»
Μόλυβδος και Κασσίτερος		26	»	»
Σιδηρὰ ἔργα		101	»	»
Μηχαναὶ		98	»	»
Άγγεῖα πῆλινα και ὑάλινα		54	»	»
Ξυλάνθρακες		80	»	»
Ζύθος		40	»	»
Δέρματα κατειργασμένα		52	»	»

Ματαίως ἤθελε ζητήσῃ τις εἰς τὴν ἱστορίαν τὸ παράδειγμα λαοῦ τινός, τοῦ ὁποίου τὸ ἐμπόριον και ἡ βιομηχανία νὰ ἐξομοιοῦται μετὰ τοῦ Βρετανικοῦ ἔθνους· ποτὲ αἱ τέχναι ἠνωμένα μετὰ τὴν ἐμπορικὴν και βιομηχανικὴν εὐφυΐαν δὲν παρήγαγον τόσα πλούτη, και τοιαύτην κολοσσαίαν δύναμιν. Εἶναι τεράστια τὰ πλούτη, τὰ ὅποια ἀποκτᾷ ἡ Ἀγγλία διὰ τῆς ὑπεροχῆς της ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν πίστιν, διὰ τῆς ἐμπορικῆς κυριαρχίας της ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς, διὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν κυριότητός της, και ἐν γένει διὰ τῆς ναυτικῆς της ὑπεροχῆς. Ἴσως μεταξὺ τῶν ἀφορμῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ πλούτου πρέπει νὰ συγκαταριθμῆσωμεν και τὴν πρὸς τὰς ἐμπορικὰς ἐνώσεις τάσιν, ἧτις ἔλαβεν, ὡς ἐκ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς ἐμπορικῆς πίστεως,

τὴν μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν· διὰ τῶν ἐνώσεων τούτων συγκεντρῶνται εἰς ἓν ἄπειρα κεφάλαια καὶ προσπάθειαι, δι' αὐτῶν δὲ ἐξετελέσθησαν αἱ πλέον γιγαντιαῖαι ἐπιχειρήσεις διωρύγων, σιδηρῶν δρόμων, λιμένων, ἐπινείων καὶ λοιπῶν, καὶ ἐνισχύθησαν ἰδιαιτέροι τινὲς ἐμπορικοὶ κλάδοι, ὡς ἐγένετο διὰ τῆς ἐταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

§. 244. *Ναυτικὴ κίνησις.*—Τὸ σύνολον τῆς Ναυτικῆς κινήσεως τῆς Μεγάλης Βρετανίας κατὰ τὸ 1860 μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἄκτοπλοΐας, λαμβανομένων δὲ εἰς σημείωσιν μόνον τῶν φορτωμένων πλοίων, ἀναβαίνει εἰς 82,864 πλοῖα, τόνων 20,838,000. Ὑπερέβη δὲ κατὰ 3,456 πλοῖα τὴν κατὰ τὸ 1855 ναυτικὴν κίνησιν.

Ὁ *Κατάπλους* παρουσιάζει 38,374 πλοῖα καὶ 10,055,000 τόνους. Ὁ δὲ *Ἀπόπλους* 44,490 πλοῖα καὶ 10,783,000 τόνους.

Ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν διαφόρων σημαίων εὐρίσκομεν

Ἀγγλικά πλοῖα 43,817, τόνων 12,120,000,

Ἐένα » 39,049, » 8,718,000.

Ἐκ τῶν ξένων σημαίων ὑπερτεροῦν τὰ Γαλλικά, τὰ Δανικά καὶ τὰ Νορβηγικά.

Τὰ Ἑλληνικά ἀριθμοῦνται εἰς 113 πλοῖα, τόνων 30,556.

§. 245. *Τελωνεῖα.*—Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ Ἀγγλία μετέβαλεν ἐντελῶς τὸ τελωνιακὸν σύστημά της καὶ κατήργησεν ὅλους τοὺς περιοριστικούς περὶ Ναυτιλίας Νόμους αὐτῆς.

Ἐπέτρεψε τὴν πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ὅλων τῶν πρώτων ὑλῶν.

Κατὰ τὸ 1845 ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τελωνιακοὺς δασμοὺς ὑποβαλλομένων ἐμπορευμάτων ἦτο 1163. Κατὰ τὸ 1853 ἠλαττώθη εἰς 466. Κατὰ τὸ 1859 εἰς 419. Κατὰ δὲ τὴν διατίμησιν τοῦ 1860 τὰ εἰς δασμοὺς εἰσαγωγῆς ὑποβαλλόμενα ἐμπορεύματα εἶναι μόνον 48, ἐκ τῶν ὁποίων 15 εἶναι μόνον οὐσιώδη ἐμπορεύματα. Ἐκ τῶν 15 τούτων τὰ κυριώτερα εἶναι, ἡ Ζάχαρη, τὸ Τέιον, ὁ Καπνὸς, οἱ Οἶνοι, καὶ ἡ οἰκοδομήσιμος ξυλεία.

Ἡ δὲ τελευταία ἐμπορικὴ συνθήκη μετὰ τῆς Γαλλίας ἠλάττωσε κατὰ μέγα μέρος καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν Γαλλικῶν οἴνων δασμοὺς.

Τὸ σύστημα τῆς ἐναποταμιεύσεως συνετέλεσε κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας· διὰ παντοίων μέσων ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐπροστάτευσε καὶ εὐκόλυνε τὴν ἐναπο-

ταμίευσιν τῶν ξένων προϊόντων, καὶ οὕτως ἡ Ἀγγλία ἀποκατέστη ἡ ἀγορὰ ὅλων τῶν ἔθνῶν. Τὰ ἐπίνεια (Docks), κατασκευασθέντα πλησίον εἰς τοὺς λιμένας ὅλων τῶν παραλίῳν ἐμπορικῶν πόλεων, εἶναι αἱ ἀποθήκαι, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐναποταμιεύονται τὰ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν μετακομιζόμενα ἐμπορεύματα, πληρόνοντα ἀπλοῦν δικαίωμα ἐναποταμιεύσεως. Ἐντὸς τῶν ἐπινείων τούτων εἰσερχόμενα τὰ πλοῖα ἔχει μόνον προφυλάττονται ἀπὸ τῶν ἀνέμων καὶ τῶν παλιρροῶν τὰς προσβολὰς, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς μεγαλητέρας εὐκολίας καὶ ταχύτητος ἐναποθέτουσιν ἢ λαμβάνουσι τὰ φορτία των διὰ μετριοτάτων ἐξόδων.

Τὰ πλησίον τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τοῦ Ταμῆσεως ἐπίνεια εἶναι πέντε τὸν ἀριθμὸν διὰ τῆς μεγαλητέρας τάξεως καὶ ἀκριβείας διευθύνεται ἐν γένει ἡ ἐργασία τῶν ἐπινείων τούτων ὁ ἔμπορος δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ παρευρίσκηται οὔτε εἰς τὴν φόρτωσιν οὔτε εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων, διότι εἶναι βέβαιος περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐπινείου. Ἡ διεύθυνσις ἐκάστου ἐπινείου δίδει εἰς τὸν ἔμπορον ἀπόδειξιν περὶ τῶν ἐναποταμιευθέντων ἐμπορευμάτων του, προσδιοριζομένης τῆς ποιότητος καὶ ποσότητος αὐτῶν ἢ ἀπόδειξις αὕτη εἶναι ἐμπορεύσιμος δι' ὀπισθογραφῆσεως, εὐκολία ἀνεκτίμητος διὰ τὸ ἐμπόριον.

Α'. ΛΟΝΔΙΝΟΝ.

§. 246. Τὸ Λονδίνον, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου, κεῖται ἐπὶ τοῦ Ταμῆσεως, 20 μίλλια ἄνω τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ. Εἶναι δὲ ἡ μεγαλοπρεπεστέρα καὶ πολυανθρωποτέρα πόλις τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα πληθυσμὸν 2,803,001. Κειμένη ἐπὶ ποταμοῦ πλευσίμου καὶ εὐρυχώρου συνεκέντρωσεν εἰς ἑαυτὴν ἄπειρον ἐμπόριον ἔκτος δὲ τῆς τοπογραφικῆς του θέσεως τὸ Λονδίνον χρεωστέϊ τὴν ἐμπορικὴν του σημασίαν κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν σχέσεων τῆς Ἀγγλίας, καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας κατὰ τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας, τῶν ὁποίων ἀποθήκη καὶ ἀγορὰ ἀποκατέστη τὸ Λονδίνον. Ἡ παραδοχὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐναποταμιεύσεως ἐπέφερον ὡσαύτως ἄπειρα πλεονεκτήματα εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης, ἧτις δι' αὐτοῦ ἀποκτέστη ἀγορὰ τῶν προϊόντων ἐν γένει ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ Λονδίνον προσέτι, ὡς κέντρον ὅλων τῶν Κυβερνητικῶν ἐργασιῶν, ἐγένετο ἡ διαμονὴ ὅλων τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων, ἐτοίμων πάντοτε νὰ συντρέχωσι τὸ ἐμπόριον (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

διὰ τῶν κεφαλαίων των. Καθέδρα ἐπομένως τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐμπορικωτέρου λαοῦ τοῦ κόσμου, καὶ περικυκλωμένη ὑπὸ πολλῶν καὶ πλουσιῶν πόλεων δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ἡ πρωτεύουσα τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας ἀποκατέστη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ πολυανθρωποτέρα τῆς Εὐρώπης πόλις.

Τὸ Λονδῖνον πλουτίσαν διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀποκατέστη ἡ γενικὴ πηγή, ὅπου ὄλαι αἱ Κυβερνήσεις προστρέχουν ὡσάκις λαμβάνωσιν ἀνάγκας χρηματικὰς. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔποψιν ἐμπορεῖ νὰ ἔχη μεγάλην ἐπιβρῶν ὡς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην ἢ τὸν πόλεμον. Τὸ Λονδῖνον ἐδάνεισε 20 διλιούνια εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν διὰ τοὺς κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Α' πολέμους· ὑπελόγισαν δὲ ὅτι ἐκ τῶν 23 διλιουνίων, ἐξ ὧν περίπου συγκροτεῖται τὸ χρέος ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, τὸ Λονδῖνον συνεισέφερε τὰ $\frac{2}{3}$.

Τὸ Λονδῖνον εἶναι ἡ πόλις ἡ ἔχουσα τὰς ταχυτέρας καὶ ἀκριβεστέρας ἐμπορικὰς πληροφορίας· διὰ τῶν τηλεγραφικῶν τῆς γραμμῶν συγκοινωνεῖ μεθ' ὅλης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου, διὰ δὲ τοῦ Λούδ γνωρίζει ὅλην τὴν ναυτικὴν κίνησιν τοῦ κόσμου.

Ἐκτὸς τοῦ ποταμοῦ, ὅστις χρησιμεύει ὡς λιμὴν εἰς τὴν ἐμπορικωτάτην ταύτην πόλιν, κατεσκευάσθησαν προσέτι ἐπίνεια (Docks), τὰ ὁποῖα κατέχουν ἕκτασιν διακοσίων ἑκατομέτρων· εἶναι δὲ τὸν ἀριθμὸν ἑπτὰ καὶ παρέχουν εἰς τὸ ἐμπόριον μεγίστας εὐκολίας ὡς πρὸς τὴν ἐναποθήκευσιν καὶ μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τῆς πωλήσεως.

Τὸ Λονδῖνον εἶναι διὰ διάφορα ἀποικιακὰ εἶδη ἀγορὰ μοναδική, ἐξ ἧς εἶναι ὑποχρεωμένοι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἔμποροι τῆς Εὐρώπης νὰ προμηθεύωνται τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα, δηλαδὴ, τὰ μαλλία τῆς Αὐστραλίας καὶ Νέας Ὀλλανδίας, τὸ Ἰνδικόν, τὴν Κοκκινιλίαν, τὸ Τέιον· ὅλα σχεδὸν τὰ πλοῖα, τὰ μεταφέροντα αὐτὰ τὰ εἶδη μεταβαίνουν εἰς τὸ Λονδῖνον ὅπου κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν γίνονται δημοσίου πωλήσεις τῶν εἰδῶν τούτων· αἱ ἐποχὰὶ τῶν δημοσίων πωλήσεων εἶναι ὁ Φεβρουάριος, ὁ Μάϊος, ὁ Ἰούλιος καὶ Ὀκτώβριος· κατὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος.

§. 247. Ἡ Ἀγγλικὴ Τράπεζα ἔχει τὴν ἑδρὰν τῆς εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λονδῖνου, ἐκτὸς αὐτῆς ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰ ἑβδομήκοντα Τραπεζικὰ καταστήματα, τῶν ὁποίων τὸ κυριώτερον ἔργον εἶναι γὰ λαμ-

Ἐάνωσι τὰ χρηματικά κεφάλαια τῶν ἐμπόρων, νὰ κάμωσι κατ' ἐντολήν των πληρωμὰς, καὶ νὰ προεξοφλῶσι τὰς συναλλαγματικὰς καὶ λοιπὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια.

Ἡ μεγάλη πολλαπλασίασις τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν εἰς τὸ Λονδῖνον ἀποκτέστησε τοσοῦτον πολυπληθεῖς τὰς χρηματικὰς δοληψίας, ὥστε πρὸς ἀποφυγὴν τῆς μεταφορᾶς τῶν νομισμάτων, ἥτις δὲν γίνεται πάντοτε ἄνευ δυσκολιῶν καὶ κινδύνων, καὶ πρὸς οἰκονομίαν τοῦ τόσον πολυτίμου διὰ τὸ ἐμπόριον χρόνου, ἐπενόησαν τὴν σύστασιν γενικῶν Τραπεζικῶν ταμείων. Τὰ ταμεία ταῦτα συνάζουσι καὶ πληρόνουσι διὰ λογαριασμῶν τῶν ἐμπόρων, τῶν εὐρισκομένων μετ' αὐτῶν εἰς λιψοδοσίαν· ἐκτὸς δὲ τούτου πρὸς ἀποφυγὴν καὶ τῶν διαφόρων πληρωμῶν, τῶν γινομένων μεταξὺ τῶν Τραπεζῶν, ἐσύστησαν ἰδιαιτέρον γραφεῖον τῆς ἐκκαθαρίσεως (Clearing House), ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἰς προσδιωρισμένας ὥρας ἐκάστης ἡμέρας ὑπάρχουσιν ὑπάλληλοι ὄλων τῶν Τραπεζῶν, οἵτινες δέχονται τὰς διαφόρους ἐντολάς περὶ πληρωμῆς· περὶ τὸ ἑσπέρας δὲ ὁ γενικὸς διευθυντὴς τοῦ γραφείου τούτου ἐξελέγχει ἐκάστου ἀντιπροσώπου τὰ ἐνταλτικὰ περὶ πληρωμῆς γραμμάτια, καὶ ἐπειδὴ συχνὰ αἱ διάφοροι Τράπεζαι ἔχουσιν ἀμοιβαίας ἀπαιτήσεις καὶ πληρωμὰς, συμπηφίζει τὰ χρέη καὶ τὰ δάνεια ἐκάστης, δίδων περὶ τούτου ἀποδεικτικόν. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς μεγάλης εἰς τὰς συναλλαγὰς προσγινομένης ὠφελείας ὡς ἐκ τοῦ καταστήματος τούτου, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι αἱ ἐντὸς αὐτοῦ γινόμεναι ἡμερούσαι πληρωμαὶ φθάνουν εἰς 2 ἕως 15 ἑκατομμύρια λιρῶν, ὃ δὲ μέσος ὅρος δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 2 1/2 ἑκατομμύρια, αἱ πληρωμαὶ δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς ποσότητος ἐνεργοῦνται διὰ 200 χιλιάδων λιρ. Στερλ. μεταλλικῶν, συμπηφισομένης ὅλης τῆς λοιπῆς ποσότητος μεταξὺ τῶν διαφόρων Τραπεζῶν.

§. 248. Νομίσματα Ἀγγλίας.—Εἰς τὴν Ἀγγλίαν λογαριάζουν εἰς λίρας Στερλίνας· ἐκάστη δὲ λίρα ἔχει 20 σελίνια, ἕκαστον δὲ σελίνιον 12 πένας, καὶ ἐκάστη πένα 4 φερδίνια.

Τὰ νομίσματα τῆς Ἀγγλίας εἶναι

- α) Χρυσά—Γινέα (21 σελίνια) ἥτις δὲν ἐκτυποῦται πλέον, ἴση
 μέ . . . . . φρ. 26, 47.
 —Σοβερῖνον, ἥτοι λίρα Στερλίνα . . . » 25, 21.
 β) Ἀργυρᾶ—Κορώνα νέα (5 σελινίων) . . . » 5, 81.

—1/2 Κορώννα	φρ.	2, 90.
—Σελίνιον	»	1, 16.
—Σκουῶδον τῆς Τραπεζῆς ἢ Δόλαρ »	»	5, 32.

Ὁ χρυσὸς εἶναι ἡ νομισματικὴ μὴνὰς εἰς τὴν Ἀγγλίαν· τὸ δὲ ἀργυροῦν νόμισμα δὲν χρησιμεύει εἰμὴ ὡς βοηθητικὸν νόμισμα, καὶ κἀνεὶς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ λάβῃ εἰς πληρωμὴν νομίσματα ἀργυρᾶ ποσότητος ἀνωτέρας τῶν 40 σελινίων. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐκτυπώσεως εἶναι εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε τὸ νόμισμα περιέχει ἀκριβῶς τὴν ὀνομαστικὴν του ἀξίαν.

Εἰς τὴν Ἴρλανδίαν τὸ Σελίνιον λογίζεται 13 πένας· ἐπομένως 13 λίραι Ἴρλανδίας ἰσοδυναμοῦν μὲ 12 λίρας τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ κυκλοφοροῦν χαρτονόμισμα συνίσταται εἰς Γραμμάτια τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς (Banknotes), καὶ εἰς Γραμμάτια διαφόρων ἄλλων ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν.

§. 249. Τίμησις συναλλαγῶν Λονδίνου.

Ἄμστερδαμ Ρότερδὰμ καὶ Ἄμβέρσα	} 3 μῆν. ἀπὸ τῆς ἡμερ.	11, 95 φιορίν. διὰ 1 λίρ. Στερλίν.
Παρίσιοι		
Ἀμβουῦργον	»	13 Μάρκα καὶ 8 Σολδία »
Αὐγούστα Βιέννη καὶ Τριέστιον	}	10, 45 φιορ. »
Πετρούπολις		
Λιβόρνος	»	30, 40 λίρ. Τοσκάν. » 1 λίρ Στερ.
Γένοβα	»	25, 80 λίρ. νέας »
Νεάπολις	»	40 1/2 Πέν. Ἀγγλ. » 1 Δουκ. Βασ.
Μαδρίτη καὶ Κάδιξ	}	37 3/4 » » 1 Τάλ. Συναλ.
Λισαβῶνα καὶ Πόρτον		

Εἰς τὴν τίμησιν τοῦ Χρηματιστηρίου τὸ συνάλλαγμα τῶν ἐξῆς ἀγορῶν ἐκτίθεται ὡς ἀκολούθως·

Βερολίνον	6 Τάλ. καὶ 24 Γρὸς ἀργ. ἀγοραῖα διὰ 1 λίραν Στερλ.
Βενετία καὶ Μιλάνον	} 48 Πέναι Ἀγγλ. . . . . » 6 λίρας Αὐστρ.

Ρώμη	52 1/2	Πέν.	»	διὰ 1 Σκοῦδ. Ρώμης
Παλέρμον	124	»	»	1 οὐγγίαν
Γιβραλτάρη	45	»	»	1 δίσ. Ισπανίας
Ριοϊανέϊρον	30	»	»	100 βέις χάρτ.
Βουενοσάϊραι	8 3/4	»	»	1 Τάλ. χάρτινον
Καλκοῦτα	24	»	»	1 ροῦπι Σίκκας
Καντῶν	47 1/2	»	»	1 δίσ. Ισπανίας
Μεξικ. καὶ Νέα Ἰόρκη	48 1/2	»	»	1 Δόλαρ

§. 250. *Συνήθειαι.*—*Προμηθείας καὶ μεσιτείας δικαιώματα.*—

Ἡ *συνήθεια* (uso) διὰ τὰς ἐκ Γερμανίας καὶ Ολλάνδας συναλλαγματικὰς εἶναι 1 μὴν, διὰ τὰς ἐξ Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλλίας 2 μῆνες, διὰ τὰς ἐξ Ἰταλίας 3 μῆνες, καὶ διὰ τὰς ἐκ τῆς Γαλλίας 30 ἡμέραι. Διὰ τὴν πληρωμὴν παραχωροῦνται 3 ἡμέραι χάριτος. Αἱ ἐν ἔψει πληρωτέαι πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἀμέσως· ἐὰν δὲ ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ἦναι Κυριακὴ, ἡ πληρωμὴ ἢ τὸ διαμαρτυρικὸν γίνεται τὴν παραμονὴν ἢ Παρασκευὴ τῆς διακαινησίμου καὶ ἡ ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων θεωροῦνται ὡς Κυριακαί. Αἱ πληρωμαὶ γίνονται ἀπὸ τῆς 9 ὥρας Π. Μ. μέχρι τῆς 6 Μ. Μ. ἄλλως ἡ συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῇ.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ὑπάρχει γραπτὸς Ἐμπορικὸς Νόμος, πᾶν δὲ τὸ ἀφορῶν τὰς συναλλαγματικὰς κανονίζεται κατὰ τὰς παραδεδεγμένας *συνήθειας*.

Ὅλαι αἱ ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἐκδιδόμεναι συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ ἦναι γεγραμμένα ἐπὶ χαρτοσήμου, ὑπὸ ποινὴν 100 λιρῶν, τὸ χαρτόσημον εἶναι 1/2 τοῖς 1000· αἱ ξέναὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς χαρτόσημον.

Ἡ *μεσιτεία* διὰ τὰς χρηματιστικὰς ἐργασίας εἶναι 1 τοῖς χιλίοις ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· ἡ δὲ *μεσιτεία* διὰ πώλησιν ἐμπορευμάτων εἶναι 1/2 τοῖς 0/0, καὶ εἰς τινα εἶδη ποσοστὸν τι πρὸςδιωρισμένον, ὡς εἰς τοὺς σίτους ἀπὸ 1/2 ἕως 2 1/2 τοῖς 0/0, ἐὰν ὁ μεσίτης ἐγγυᾶται τὸ ἀξιοχρεῶν τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἡ *προμήθεια* δι' ἀγορὰν ἢ πώλησιν πραγματειῶν εἶναι 2 τοῖς 0/0· ἡ *προμήθεια* ἐγγύης συνήθως εἶναι 1 τοῖς 0/0· ἡ *προμήθεια* διὰ χρηματιστικὰς πράξεις εἶναι 1/2 ἢ 3/4 τοῖς 0/0.

Τὰ χειροτεχνήματα ἀγοράζονται μὲ 3 μηνῶν προθεσίαν, τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα συνήθως τοῖς μετρητοῖς, τὰ δὲ μετάξια μὲ 14 ἡμερῶν προθεσίαν, ἢ καὶ 3 μηνῶν.

§. 251. *Μέτρα καὶ Σταθμά.* Διὰ Νόμου τῆς 17 Ἰουνίου 1824 ἐκάνονίσθησαν ὁμοιομόρφως τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ καθ' ὅλον τὸ Βασίλειον τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὡς ἐξῆς:

Μέτροι μήκους εἶναι ἡ *Γυιάρδα*, αὐτοκρατορικὴ λεγομένη, δι' αὐτῆς μετροῦνται ὅλα τὰ ὑφάσματα.

100 Γυιάρδαι εἶναι ἴσαι μὲ 91,42 Μέτρα Γαλλικά.
 = μὲ 128,50 ἄρσίνια Ρωσικά.
 = μὲ 133,36 πήχεις Τουρκίας.

1 Γυιάρδα εἶναι ἴση μὲ 3 πόδας, 1 ποῦς = μὲ 12 δακτύλους, 1 δάκτυλος = μὲ 12 γραμμὰς.

Μέτρον χωρητικότητος στερεῶν εἶναι τὸ *Κουάρτερ*, διαιρούμενον ὡς ἐξῆς:

1 Κουάρτερ = 8 Βοῦσελ = 32 Πέκ (Pecks) = 64 Γαλόνια = 256 Τέταρτα = 512 Πίντας.

1 Λάστον = 2 τόνους = 10 Κουάρτερ.

1 Κουάρτερ εἶναι ἴσον μὲ 2,90 ἑκκτόλιτρα Γαλλικά.
 = μὲ 8,76 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.
 = μὲ 1,49 ψάθας Ρωσσίας.

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ πωλοῦνται μὲ μέτρον, προσδιορίζεται ὁμοίως τὸ βάρος αὐτῶν κατὰ Βοῦσελ· οὕτως ὑπολογίζεται 1 Βοῦσελ σίτου ἴσον μὲ 62 λίτρας βάρους.

1 Βοῦσελ	Σίκαλης	=	54 1/2	λίτρας βάρους
»	Κριθῆς	=	48	»
»	Βρώμης	=	39	»

Μέτρον ὑγρῶν εἶναι τὸ *Γαλόγιον*, αὐτοκρατορικὸν λεγόμενον. 1 Γαλόγιον εἶναι = μὲ 2 Βοτίλιας = 4 τέταρτα = 8 πίντας = 32 γίλια (gills). 1 Γαλόγιον εἶναι ἴσον μὲ 4,54 λίτρας Γαλλικάς. 1 Γαλόγιον ξουμίου εἶναι ἴσον μὲ 1076 δράμια Τουρκικά.

Σταθμά. Ἡ μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ σταθμοῦ εἶναι ἡ *λίτρα*, βάρους λεγομένη (avoir du poids).

1 λίτρα βάρους εἶναι = μὲ 16 οὐγγίας = μὲ 256 δράμια Ἀγγλικά.

1 λίτρα βάρους είναι—μέ 453,55 γραμμὰς Γαλλικὰς—μέ 141,50 δράμια Τουρκικά.

Τὸ Ἀγγλικὸν καντάριον εἶναι ἴσον με 112 λίτρας. Ὁ δὲ τόνος ἴσος με 20 καντάρια.

Σταθμὸν διὰ τὰ πολύτιμα μέταλλα καὶ τὰ ἰατρικὰ εἶναι ἡ λίτρα (troy), ἣτις εἶναι ἴση με 373 Γαλλικὰς γραμμὰς.

1 λίτρα (troy) εἶναι ἴση με 106,37 δράμια Τουρκικά.

Β'. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ.

§. 252. Ἡ *Λιβερπούλ* κεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λαγκαστρίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μέρσεϋ. Ἡ πόλις αὕτη, ἣτις σήμερον ἔχουσα ἐμπορικὰς σχέσεις μ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου εἶναι ἡ δευτέρα μητρόπολις τοῦ Βρετανικοῦ ἐμπορίου, ἦτο πενιχρὸν χωρίον, περικυκλωμένον ἀπὸ νοσώδη ἔλη, καὶ κατοικούμενον μόλις ὑπὸ 150 οἰκογενειῶν μέχρι τοῦ 17^{ου} αἰῶνος· ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας εἰς τὰς πέριξ χώρας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Μαγκεστρίαν, ἐπέφερε τὴν μεγάλην ταύτην μεταβολήν. Ἡ Λιβερπούλ θεωρεῖται ὡς τὸ ἐπίνειον τῆς Μαγκεστρίας. Ἡ φύσις δὲν ἐπρόκλισε τὴν Λιβερπούλ με λιμένα, ἀλλ' ἡ τέχνη ἀνεπλήρωσε τὴν ἔλλειψιν ταύτην, διότι κατεσκευάσθησαν 25 Docks, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ πλοῖα ἐκφορτόνουσι καὶ φορτόνουσι μετὰ μεγίστης εὐκολίας, ἀσφαλείας καὶ ταχύτητος. Οἱ κάτοικοί τῆς ὑπολογίζονται 447,874.

Τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας μετὰ τῶν μεσογείων πόλεων ἐτελειοποιήθησαν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν. Κατὰ τὸ 1720 κατεσκευάσθη ἡ διώρυξ, ἣτις ἤνωσε τὴν Λιβερπούλ με τὴν Μαγκεστρίαν, καὶ δι' αὐτῆς μετεκομίζοντο τὰ ἐμπορεύματα ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην ἐν διαστήματι ἑνδεκα ὥρων, ἡ δὲ ταχύτης αὕτη ἐθεωρεῖτο τότε μεγάλη· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὅταν αἱ σχέσεις τῶν δύο πόλεων ἠϋξήσαν, καὶ ἡ Ἀγγλικὴ βιομηχανικὴ ἐνέργεια ἐξετάθη, τὰ μέσα ταῦτα τῆς συγκοινωνίας ἀνεφάνησαν ἀτελεῖ· κατὰ δὲ τὸ 1825 ἡ βιομηχανικὴ αὕτη πρόοδος ἐπέφερε τὴν ὠραίαν ἐφεύρεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοῦ ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν ἀμαξῶν, καὶ ἡ πρώτη ἀτμάμαξα τοῦ κόσμου διέτρεξε τὸ ἀπὸ Λιβερπούλ εἰς Μαγκεστρίαν διάστημα· ἕκτοτε αἱ δύο πόλεις εὐρίσκονται εἰς ἀπόστασιν 1 ὥρας καὶ 20 λεπτῶν.

Εἰς τὸν λιμένα τῆς Λιβερπούλ καταπλέουσι καὶ ἀποπλέουσι κατ' ἑ-

τος ὑπὲρ τὰς 15 χιλιάδας πλοίων· εἰσάγονται δὲ 710 ἑκατομμυρίων καὶ ἐξάγονται 720 ἑκατομμυρίων φράγκων ἐμπορεύματα.

Γ'. ΜΑΓΚΕΣΤΡΙΑ.

§. 253. Ἡ *Μαγκεστρία* εἶναι ἡ πρωτίστη πόλις τοῦ κόσμου ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν· ὑπερέχουσα κατὰ τὰς κλωστικὰς μηχανὰς καὶ κατὰ τὰ ἐργοστάσια παντὸς εἶδους βαμβακίνων ὑφασμάτων· εἶναι δὲ τὸ κέντρον τῆς μεγάλης ταύτης βιομηχανίας τῶν Ἀγγλων. Διὰ τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Λιβερποῦλ πρὸ πάντων ἀποστέλλει εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὰ χειροτεχνήματά της, λαμβάνουσα ἀπὸ τὰς ἰδίας πόλεις τὸ ἀκατέργαστον βαμβάκιον, τὸ ὁποῖον ἡ Ἀνατολή καὶ ἡ Δύσις πανταχόθεν τῇ στέλλουσι.

Τὰ καθ' ὅλην τὴν Λαγκαστρίαν πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐργοστάσια ἦσαν 724, τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς ἐνέργειαν 817 μηχανὰς ἀτμοκινήτους, ἐχούσας δύναμιν 22,111 ἵππων, καὶ 338 μηχανὰς ὑδραυλικὰς, δυνάμει 3,808 ἵππων· εἰργάζοντο δὲ εἰς ὅλας 137,500 τεχνίται. Ἐκ τῶν ἐργοστασίων τούτων 576 εἶναι βαμβακίων, τὰ δὲ λοιπὰ μαλλιῶν, καννάβειος, καὶ μετάξης. Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔλαβον μεγάλην ἀνάπτυξιν μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δασμῶν τῆς μετάξης· ὑπολογίζεται ἡ εἰς ὅλα τὰ τεχνουργεῖα τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων καταναλισκομένη καθ' ἑβδομάδα κλωστή μετάξης εἰς 23,000 λίτρας.

Δ'. ΒΙΡΜΙΓΚΑΜΗ.

§. 254. Ἡ Βιρμιγκάμη κεῖται 116 μίλια μακρὰν τοῦ Λονδίνου ἡ πόλις αὕτη ὑπερέχει ὡς πρὸς τὴν κατεργασίαν τοῦ σιδήρου καὶ ὅλων τῶν σιδηρῶν ἔργων. Ἡ σημασία τῆς πόλεως ταύτης ἤρχισε διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν ὀπλῶν τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων· ἔκτοτε τὰ τεχνουργεῖα τῆς πόλεως ταύτης κατεσκευάσαν τὰ ὄπλα, δι' ὧν ἐνεργήθησαν ὅλοι οἱ νεώτεροι πόλεμοι καὶ αἱ ἐπαναστάσεις· εἶναι δὲ ἄπειρος ἡ ποικιλία τῶν σιδηρῶν ἔργων, τῶν κατασκευαζομένων εἰς τὰ διάφορα τεχνουργεῖα τῆς Βιρμιγκάμης.

Ε'. ΜΕΛΙΤΗ (Μάλτα).

§. 255. Ἡ *Μελίτη* εἶναι νῆσος εἰς τὴν Μεσόγειον ὑπὸ τὴν κυριότητα τῆς Ἀγγλίας· ἡ πόλις Βαλέτα, ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς παραλίας τῆς νήσου, εἶναι ἡ πρωτεύουσά της. Οἱ δὲ κάτοικοί της εἶναι 103,000.

Ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῆς νήσου ταύτης ἀρχεται ἀπὸ τὸ 1814, ὅτε διὰ τῶν συνθηκῶν παρεχωρήθη ἔριστικῶς ἡ κυριότης αὐτῆς εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ 17 αἰῶνος ἦτο ἡ καθέδρα τῶν Ἴπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ, οἵτινες ἐμμέσως ἐπροστάτευον τὸ ἐμπόριον ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καταδιώκοντες τοὺς Ἀφρικανοὺς πειρατάς. Οἱ Ἄγγλοι ἐνόησαν τὴν ἐμπορικὴν καὶ πολιτικὴν συγχρόνως σημασίαν τῆς νήσου, ὅθεν ἀποκατέστησαν αὐτήν, ὡς καὶ τὴν Γιβραλτάρην, καθέδραν τῆς ναυτικῆς δυνάμεώς των καὶ τοῦ ἐμπορίου των ἐν τῇ Μεσογείῳ.

Ἡ Μελίτη εἶναι βράχος, ἔχων πολλὰ ὀλίγην γῆν καρποφόρον, τῆς ἀποίας τὸ μεγαλύτερον μέρος μετεκομίσθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἴπποτῶν διὰ πολλῶν ἐξόδων ἐκ τῆς Σικελίας. Καλλιεργουμένη μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας παράγει σχεδὸν τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν τροφήν τῶν κατοίκων τῆς σίτον καὶ ὠραίας ὀπώρας. Τὸ κυριώτερον προϊόν τῆς εἶναι τὸ βαμβάκιον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ ἐγχώριος βιομηχανία κατασκευάζει διάφορα ὑφάσματα.

Ἡ νῆσος τῆς Μελίτης, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της, ἀποκατέστη τὸ κέντρον τῆς Ἀτμοπλοίας τοῦ ἐμπορίου, εὐρισκομένη οὕτως εἰς τακτικὴν καὶ συχνὴν συγκοινωνίαν μ' ἄλλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἡ ἀτέλεια τοῦ λιμένος της αὐξάνει καθ' ἡμέραν τὴν ἐμπορικὴν της σημασίαν, ὃ δὲ ὠραῖος λιμὴν της συντείνει ἐπίσης εἰς τὴν αὐξήσιν ταύτην.

§. 256. Οἱ δασμοὶ τῆς εἰσαγωγῆς διὰ μὲν τὰ Ἀγγλικά χειροτεχνήματα εἶναι 1 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας· διὰ δὲ τὰ ξένα ἐμπορεύματα 2 τοῖς 0/0. Ἡ ἐναποταμίευσις συγχωρεῖται ἄνευ τινὸς δασμοῦ, πληρηνομένου μόνον δικαιώματος ἐνοικίου· ἡ τελευταία περὶ τούτου διάταξις εἶναι τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1837. Οἱ δασμοὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν κανονίζονται κατὰ τὸ κλιμακωτὸν σύστημα:

§. 257. Νομισματα Μελίτης. — Κατὰ τὸ 1825 εἰσήχθη εἰς τὴν Μελίτην τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἤδη λογαριάζειν εἰς λίρας Στερλίνας. Ἡ ἀξία ὅμως τῶν λιρῶν Στερλινῶν εἰς Μελίτην εἶναι κατὰ 3,3/4 κατώτερα ἀπὸ τὴν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀξίαν αὐτῶν.

Τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον διετιμῆθη σελ. 4, πέν. 4.

Τὸ δὲ Σκουῶδον τῆς Σικελίας διετιμῆθη σελ. 4, πέν. 2.

Διὰ τῆς διατάξεως τῆς 1 Αὐγούστου 1844 τὸ δίστηλον καὶ τὸ Μεξικανικὸν τάληρον διετιμῆθησαν πρὸς 30 Ταριά Μελίτης.

Τὸ παλαιὸν νόμισμα ἦτο τὸ Σκοῦδον πρὸς 12 Ταριά τῶν 20 γράνων· 2 1/2 δὲ σκούδα ἀπετέλουν 1 οὔγγιαν.

Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις διετίμησε τὴν λίραν Στερλίναν πρὸς 12 σκούδα Μελίτης, τὸ δὲ σκούδον ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 2,02.

Οἱ περισσότεροι ἔμποροι ἐν Μελίτῃ λογαριάζουν ἀκόμη εἰς σκούδα. Τινὲς δὲ λογαριάζουν καὶ εἰς Πέτζας ἢ Οὔγγιας (σκούδον τῆς Σικελίας ἴσον μὲ 2 1/2 σκούδα Μελίτης).

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Μελίτης εἶναι

α) Χρυσᾶ—διπλᾶ λουδοβίκια τῶν 20 σκούδων ἢ διπλᾶ πιστόλαι, ἰσοδυναμοῦντα μὲ φρ. 48, 20.

—ἀπλοῦν λουδοβίκιον, καὶ ἥμισυ αὐτοῦ ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ—Οὔγγια, ἰσοδυναμοῦσα μὲ φρ. 5,49.

—1/2 Οὔγγια ἀξίζουσα κατ' ἀναλογίαν.

—Σκούδον, ἔχον 12 Ταριά, καὶ Σκούδον διπλοῦν ἔχον 24 Ταριά.

§. 258. Τίμησις συναλλαγῶν Μελίτης.

Βαρκελώνη 30 ἡμ. ἀπὸ τῆς ἐράσεως	22 1/2 ταριά διὰ	1 τάλ. συναλ.
Μασσαλία	» 5 3/4 » »	1 φράγκον.
Τένοβα	» 5 3/4 » »	1 λίραν νέαν.
Λιβόρνος	» 4 7/8 » »	1 λίρ. Τοσκ.
	246 λίρ. Τοσκάν. »	100 Σκούδα.
Λονδίνον 60 ἡμ. ἀπὸ τῆς ἐράσεως	{ 49 1/2 Πένας »	1 Οὔγγ. ἢ Πέτζ.
	{ 103 λίρ. Στ. Μελ. »	100 λ. Στ. Λονδ.
Νεάπολις 30 ἡμ. ἀπὸ τῆς ἐράσεως	25 ταριά »	1 δουκάτον.
Μεσσήνη 21 »	6 1/8 Σκούδ. »	1 οὔγγ. Σικελ.
Τριέστιον »	14 1/2 ταριά »	1 φιορίνιον.
Κωνσταντινούπολις 31 ἡμ. »	360 παράδες »	1 Σκούδον.

§. 259. Μέτρα καὶ Σταθμὰ Μελίτης.—Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἰς Μελίτην εἶναι ἡ Κάνα, διαιρουμένη εἰς 8 σπιθαμὰς (palmi).

1 Κάνα εἶναι ἴση μὲ 2,27 γυιάρδας Ἀγγλικάς.

— = μὲ 2,08 μέτρα Γαλλίας.

— — μὲ 3,12 πήγεις Τουρκίας.

Εἰς τὸ ἐμπόριον λογαριάζουν 3 1/2 σπιθαμὰς (palmi) διὰ μίαν γυιάρδαν.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι ἡ Σάλμα ἴση μὲ τὸ Ἀγγλικὸν Κουάρτερ.

Διὰ τὰ ἔλαια ἔχουν μέτρον τὸ Καφίσον=20,82 Λίτρας Γαλλικὰς· δύο δὲ Καφίσα ἀποτελοῦν ἓν βαρέλιον.

Σταθμὸν ἐμπορικὸν εἶναι τὸ ρότολον, διαιρούμενον εἰς 30 οὔγγ.

1 Καντάρι=100 ρότολα.

100 ρότολα = 79,17 χιλιόγραμμ.

— — =174,56 λίτρας βάρους Ἀγγλικῆς.

— — =193,50 λίτρας Ῥωσσίας.

— — = 61, 6 ὀκάδας Τουρκίας.

1 ρότολον ἰσοδυναμεῖ μὲ 2 1/2 λίτρας τῆς Μελίτης.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς Γαλλίας.

§. 260. Ἡ Γαλλία ἔχει πλῆθυσμὸν 37,382,225, κατὰ τὴν ἀπαρίθμησην τοῦ 1861 συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς νήσου Κορσικῆς εἰς τὴν Μεσόγειον.

Αἱ ἀποικίαι τῆς σήμερον περιορίζονται εἰς τὰς ἐξῆς χώρας, ἧτοι εἰς τὰς νήσους Ἅγιον Πέτρον καὶ Μικελὸν κατὰ τὸν ἀρκτικὸν Ὠκεανὸν, εἰς τὴν Μαρτινίκαν καὶ Γουαδaluόπαν μεταξὺ τῶν Ἀντιλλῶν, εἰς τὴν Γαλλικὴν Γουιάνην κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν Ἀλγερίαν, τὴν Σενεγαλίαν καὶ τὰς νήσους Γορέαν, Βουρβωνίαν, καὶ Ἀγίαν Μαρίαν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν, εἰς τὰ καταστήματα τοῦ Ποντισσερῆ καὶ Καρεκάλ εἰς τὸ Κορομανδὲλ, τὸ Μαλαβάρ, Σανδεναγὸρ κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὰς νήσους Μαρκεσίας κατὰ τὴν Ὠκεανίαν.

Ἡ ἔκτασις τῆς Γαλλίας ὑπολογίζεται εἰς 542,397 χιλιόμετρα τετραγωνικά, τὸ ἕμισυ τῆς ἐκτάσεως ταύτης εἶναι γαῖαι καλλιεργήσιμοι, εἰς τὸ μεγαλύτερον δὲ μέρος αὐτῶν καλλιεργοῦνται δημητριακοὶ καρποί. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῆς γεωργίας ὑπολογίζεται εἰς 6 διλιούνια φράγκων. Τὸ ἔλρον τῶν προϊόντων τῆς γῆς εἰς 8 διλιούνια. Ἡ δὲ ἀξία τῶν γαιῶν, δασῶν ζώων καὶ λοιπῶν ὄμοις εἰς 43 διλιούνια φράγκων ὥστε ἡ ἀξία τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν ὑπερβαίνει τὴν ποσότητα τῶν 50 διλιουνίων φράγκων, πασῶν

ἀποδεικνύον τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, καὶ τὸν μέγαν κτηματικὸν πλοῦτον τῆς Γαλλίας.

§. 261. *Μεταλλεῖα* — Τὰ εἰς τὴν Γαλλίαν καλλιεργούμενα μεταλλεῖα εἶναι 520· ἐξ αὐτῶν 303 εἶναι γαιανθράκων· 7 ἀσφάλτου· 1 χρυσοῦ· 33 μολύβδου καὶ ἀργύρου· 8 χαλκοῦ· 131 σιδήρου· 1 ζιγκου· 16 ἀντιμορίου· 8 μαγκνησίου· 1 ἄλατος· 7 στυπτηρίας· 5 χαλκάνθου (*cuperosa*)· καὶ 1 ἀνθρακίτου σιδήρου (*plombagine*). Τριάκοντα δὲ χιλιάδες ἐργατῶν ἀσχολοῦνται εἰς τὰ μεταλλεῖα ταῦτα.

§. 262. *Προϊόντα*. — Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, καὶ κυρίως ὁ σίτος ἀποτελεῖ εἰς τὴν Γαλλίαν τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τῆς καλλιεργείας, καὶ τὸ μεγαλύτερον κεφάλαιον τοῦ κτηματικοῦ πλοῦτου.

Οἱ ἐλαιόσποροι καλλιεργοῦνται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, ἰδίως ὁ λιμόσπορος καὶ ἡ ἀγριοκράμβη (*colza*), ὁ κάρραβις, τὸ λίνον, τὰ γαιώμηλα καὶ οἱ οἶνοι. Ἡ μετάξι καλλιεργεῖται εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας. Τὰ δὲ παραγόμενα ἔλαια, μωλλία, ἐρυθρόδανον (ρίζαριον), κρόκος καὶ καπνὸς δὲν ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐγχωρίων βιομηχανιῶν.

§. 263. *Χειροτεχνήματα*. — Τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν Γαλλικῶν βιομηχανιῶν κατέχει ἡ κατασκευὴ τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων· τὰ παραγόμενα ἐτησίως τοιαῦτα ὑφάσματα ὑπολογίζονται ἀξίας 210 ἑκατομμυρίων φράγκων, ἡ πρώτη ὕλη τῶν ὁποίων ἀξίζει 30 ἑκατομμύρια φράγκων, τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἐργατικοὶ μισθοὶ, καὶ κέρδη. Τὸ Λυὼν ἔχει ἐργαλεῖα μεταξωτῶν ὑφασμάτων 40,000, εἰς τὰ ὁποῖα ἐργάζονται 80,000, τεχνῖται· ὅλης δὲ τῆς Γαλλίας οἱ τεχνῖται μεταξωτῶν ὑφασμάτων ὑπολογίζονται εἰς 170,000.

Ἡ κατασκευὴ τῶν γυναικείων σαλλίων, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν οἱ Γάλλοι ἀπέκτησαν εἰδικότητα τινὰ, προσπαθήσαντες διὰ παντοίων μέσων νὰ μιμηθῶσι τὰ Ἰνδικὰ, ἀποτελεῖ ὡσαύτως σημαντικὸν κλάδον τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας. Κατασκευάζονται εἰς τὴν Γαλλίαν σάλλια ἀξίζοντα 10,000 φράγκων.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ταιριῶν (*κορδέλαι, rubans*) ἀποκατέστη ἐπίσης ἀντικείμενον ἐκτεταμένης βιομηχανίας· ἡ ἀξία τῶν ἐτησίως ὑφανομένων ὑπολογίζεται εἰς 35 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἡ πόλις τοῦ Ἁγίου Στεφάνου (*St Etienne*) εἶναι ἡ βιομηχανικωτέρα ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο.

Τὸ γλώσιμον τοῦ λίνου καὶ καννάβεως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων κλωστικῶν μηχανῶν ἀνέπτυξε καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐξ αὐτῶν ὑφασμάτων ἡ Ἀλσακία καταγίνεται ἰδίως εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην μετ' ἐπιτυχίας.

Βαμβάκινα ὑφάσματα κατασκευάζονται παντοῦ, καὶ εἰς τὰ διάφορα χειροτεχνεῖα αὐτῶν, ἐξοδεύεται κατ' ἔτος 60 ἑκατομμ. φράγκων ξένον βαμβάκιον.

Τὰ μάλλινα ὑφάσματα καὶ μάλιστα αἱ ἐρέαι (τζόχαι) τῆς Γαλλίας δὲν εἶναι διόλου κατώτεροι ἀπὸ τὰς Ἀγγλικάς· ἡ ἐφαρμογὴ μάλιστα τῶν νέων ἀτμοκινήτων μηχανῶν ἐτελειοποίησεν ἔτι μᾶλλον τὰς πάντοτε περιφήμους Γαλλικὰς ἐρέας. Εἰς τὸ χειροτεχνεῖον τοῦ Cunin-Gridain κατασκευάζονται ἐρέαι, τιμώμεναι φρ. 80 τὴν ἄουναν.

Τὰ σαπυνοποιεῖα τῆς Μασσαλίας εἶναι τὰ περιφημότερα τῆς Εὐρώπης· τὰ δὲ κατασκευαζόμενα σαπῶνια διακρίνονται εἰς λευκὰ καὶ φαιά.

Κατὰ τὰς περὶ τῆς Γαλλικῆς βιομηχανίας στατιστικὰς πληροφορίας τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν ἡ βιομηχανία

Τοῦ Βαμβάκιου ὑπελογίσθη 600 ἑκατομμύρια φράγκων.

Τοῦ Μαλλίου » 400 » »

Τοῦ Λίνου καὶ Καννάβεως » 350 » »

Τοῦ Σιδήρου » 150 » »

Τῶν Γαιανθράκων » 45 » »

Τῶν Μηχανῶν » 150 » »

Τῶν Σιδηρῶν ἔργων » 150 » »

Τοῦ Χαλκοῦ » 20 » »

Τῶν Ἰέλων, καθρεπτῶν
καὶ ἀγγείων » 55 » »

§. 264. Ἐμπόριον.—Ἡ Γαλλία κεῖται εἰς θέσιν καταλληλοτάτην διὰ τὸ ἐμπόριον διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ ἐξ ἑνὸς, καὶ διὰ τῆς Μεσογείου ἐξ ἄλλου συγκοινωνεῖ μετ' ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου. Διάφοροι δὲ πλώϊμοι ποταμοί, διώρυγες, ὄδοι, καὶ σιδηροὶ δρόμοι εὐκολύνουν εἰς ἄκρον τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν.

Ἐνούμενα ταῦτα πάντα μετὰ τὴν ἄπειρον ποικιλίαν τῶν φυσικῶν τῆς προϊόντων, καὶ μετὰ τὴν τελειοποιημένην βιομηχανίαν τῆς κατα-

τάττουν τὴν Γαλλίαν μεταξὺ τῶν ἐμπορικωτέρων καὶ βιομηχανικωτέρων Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης.

Τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς Γαλλίας συμπεριέλαβε κατὰ τὸ 1860 κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν ποσὸν προϊόντων ἀξίας φράγ. 5,342 ἑκατομμυρίων κατὰ τὰς ἐπισήμους ἐκτιμήσεις, κατὰ τὴν πραγματικὴν δὲ ἀξίαν αὐτῶν φρ. 5,805 ἑκατομμυρίων. Τὸ ποσὸν αὐτὸ παρουσιάζει 19 περίπου τοῖς 0/0 αὐξήσιν ὡς πρὸς τὴν προλαβοῦσαν δεκαπενταετείαν.

Τὰ Κράτη μετὰ τῶν ὁποίων αἱ συναλλαγὰὶ ἔλαβον περισσοτέραν ἔκτασιν κατὰ τὸ 1860 εἶναι ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν ἡ Ἀγγλία, αἱ Ἡνωμέναι Ἐπαρχίαι τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Ἐλβετία, ἡ Γερμανικὴ Ἐνωσις, τὸ Βέλγιον, ἡ Σαρδηνία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Τουρκία, ἡ Βρασιλία καὶ ἡ Ῥωσσία. Τὰ Κράτη αὐτὰ παρουσιάζουν ὁμοῦ 75 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου ἐμπορίου τῆς ἐξαγωγῆς. Ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν ἡ Ἀγγλία, αἱ Ἡνωμέναι Ἐπαρχίαι, ἡ Ἐλβετία, ἡ Γερμανικὴ Ἐνωσις, τὸ Βέλγιον, ἡ Τουρκία, ἡ Σαρδηνία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Ῥωσσία, καὶ αἱ Ἀγγλικαὶ Ἰνδίαὶ ὑπερέχουν.

Εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2,392 ἑκατομμυρίων φράγκων ἐξ ὧν συγκροτεῖται τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς κατὰ τὸ 1860, αἱ βιομηχανικαὶ πρῶται ὕλαι ἀποτελοῦν 1,389 ἑκατομ. φρ.

Ἡ ἐξαγωγὴ παρουσιάζει φυσικὰ προϊόντα	838 ἑκατομ. φρ.
βιομηχανίας	2,111 » »
τὸ ὅλον	2,949 ἑκατομ. φρ.

Μεταξὺ τῶν ἐμπορευμάτων τῆς εἰσαγωγῆς εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ 1860

	ἀξίας	Μέσος ὄρος τῶν 5 προηγ. ἐτῶν.
Βαμβάκια	249 ἑκατομ. φρ.	139 ἑκατομ. φρ.
Μετάξχ	174 »	164 » »
Μαλλία	103 »	74 » »
Ζάχ. Γαλ. Ἀποικ.	74 »	62 » »
Γαιάνθρακες	73 »	63 » »
Ἐλαιόσποροι	72 »	54 » »
Εὐλεία	57 »	46 » »
Δέρματα	48 »	36 » »
Καπνὸς	41 »	44 » »
Ἰνδικὸν	30 »	19 » »

Χαλκός	29	έκατομ. φρ.	24	έκατομ. φρ.
Καφές	29	»	23	»
Αραχίδια	24	»	26	»
Ζάχαρη	21	»	22	»
Μόλυβδος	18	»	16	»
Δημητρ. καρποί	16	»	85	»

Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγήν κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν κατὰ τὸ 1860

Τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα 395 ἑκατομ. φρ.

Τὰ μάλλινα 225 »

Τὰ βαμβάκινα 199 »

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ 96 »

Οἱ οἶνοι 90 »

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ναυτιλίαν τῆς Γαλλίας παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ 1860 ἐγένοντο 43,198 ταξείδια φορτωμένων πλοίων καὶ ἀτμοκινήτων μεταξὺ τῆς Γαλλίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου ἀφ' ἑτέρου, ἀπησχόλησαν δὲ 6,856,000 τόνους πλοίων· ἡ δὲ ναυτιλία αὕτη παρουσιάζει 5 τοῖς 0/0 αὐξήσιν ἐπὶ τῆς ναυτιλίας τοῦ 1859.

§. 265. *Τελωνιακὴ Νομοθεσία.* Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις μετέβαλεν ἐντελῶς τελωνιακὸν σύστημα, καὶ παραιτήσασα τὰς προστατευτικὰς ἰδέας ἠλάττωσεν ὅλους τοὺς δασμοὺς, διὰ δὲ τῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐμπορικῆς Συνθήκης ἠλάττωσεν οὐσιωδῶς καὶ τοὺς δασμοὺς τῶν βιομηχανικῶν ἔργων.

Ὁ περὶ σιτηρῶν Νόμος, ὃν εἰς τὸ Ἄ Μέρος τοῦ Ἐγχειριδίου τούτου ἀνεφέρκαμεν, τροποποιηθεὶς ὡς ἐξῆς ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1861.

Ὁ δασμὸς τῆς εἰσαγωγῆς ἐπὶ σίτων διὰ Γαλλικῶν πλοίων ἢ διὰ ξηρῶν εἰσαγομένων εἶναι 50 ἑκατοστὰ τοῦ φρ. ἐπὶ 100 χιλιογράμμων. Τῶν δ' ἀλεύρων φρ. 1· διὰ ξένων δὲ πλοίων φρ. 1 ἐπὶ τῶν σίτων καὶ φρ. 1,50 ἐπὶ τῶν ἀλεύρων.

Ἡ σίκαλη, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, τὰ ὕσπρια, τὰ πίτυρα, διὰ Γαλλικῶν πλοίων εἰσὶν ἐλεύθερα δασμοῦ, διὰ ξένων δὲ πληρόνουσι 50 ἑκατοστὰ ἐπὶ τῶν 100 χιλιογράμμων.

Ἡ δὲ ἐξαγωγή ὄλων τῶν σιτηρῶν κατέσθη ἐλευθέρως παντὸς δασμοῦ.

Όλαι δὲ αἱ πρῶται βιομηχανικαὶ ὕλαι διὰ Γαλλικῶν πλοίων εἰσάγονται ἀτελῶς, διὰ ξένων δὲ εἰσαγόμεναι πληρόνουσι

Τὰ μαλλία καὶ βαμβάκια φρ. 3 τὰ 100 χιλιόγρ.

Οἱ ἐλαιόσποροι » 2,50 »

Τὰ ἔλαια φρ. 10 τὰ 100 χιλιόγρ. εἰσαγόμενα διὰ Γαλλ. πλοίων, καὶ φρ. 15 διὰ ξένων.

Οἱ οἶνοι 25 ἑκατοστὰ τὸ ἑκατόλιτρον εἴτε διὰ Γαλλικῶν εἴτε διὰ ξένων πλοίων εἰσάγονται.

Ἐφ' ὧλων δὲ τῶν δασμῶν προστίθενται $2/10$ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ νενομισμένου δασμοῦ.

Ἀπὸ τὰ μεσόγεια Τελωνεῖα τῶν Παρισίων, τοῦ Λυὼν, καὶ ἄλλων πόλεων δύνανται νὰ γίνωσιν ἀποστολαὶ διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ ἐναποταμίευσις καὶ ἡ διαμετακόμισις ἐπιτρέπονται εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἡ ἐναποταμίευσις εἶναι ἢ πραγματικὴ ἢ εἰκονικὴ· πραγματικὴ εἶναι ὅταν τὰ ἐμπορεύματα ἐναποτεθῶσιν εἰς ἀποθήκας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ τελωνεῖου· εἰκονικὴ δὲ ὅταν ὁ ἔμπορος ἐναποθέσῃ τὰ ἐμπορεύματά του εἰς τὴν ἀποθήκην του, ὑποχρεούμενος νὰ ἐξάξῃ αὐτὰ κατὰ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐναποταμιεύσεως. Ἡ πραγματικὴ ἐναποταμίευσις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ περισσότερον τῶν δύο ἐτῶν. Ἡ εἰκονικὴ ἐναποταμίευσις συγχωρεῖται εἰς ὅλα τὰ ἐμπορεύματα, τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγή εἶναι ἐπιτετραμμένη· τὰ ἐμπορεύματα αὐτὰ καταγράφονται εἰς ἰδιαιτέρον βιβλίον, ὃ δὲ παραλήπτης αὐτῶν ὑποχρεοῦται ἐγγράφως νὰ τὰ ἐξάξῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἢ νὰ πληρώσῃ τοὺς δασμοὺς τῆς εἰσαγωγῆς.

Ἡ διαμετακόμισις εἶναι ἡ ἄδεια, τὴν ὁποίαν τὸ Τελωνεῖον παραχωρεῖ τοῦ νὰ διέλθῃ τὸ ξένον ἐμπόρευμα διὰ τῆς Γαλλίας ὅπως μετακομισθῆ εἰς ξένην Ἐπικράτειαν, χωρὶς νὰ ὑποβληθῆ εἰς τελωνιακοὺς δασμοὺς· τὰ διαμετακομιζόμενα ἐμπορεύματα ἀφοῦ ἐπιθεωρηθῶσι παρὰ τῆς Τελωνιακῆς Ἀρχῆς σφραγίζονται παρ' αὐτῆς διὰ μολύβδων· διάφορα δὲ εἶδη αὐτῶν, ἐκτὸς τῆς σφραγίσεως, πρέπει νὰ συνοδεύωνται καὶ μὲ δεῖγμα αὐτῶν χωριστὰ ἐσφραγισμένον. Τὰ δικαιώματα τῆς διαμετακομίσεως εἶναι 51 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου ἐπὶ 100 χιλιογράμμων βάρους, διὰ πᾶσαν δὲ μολυβδοσφράγισιν πληρόνεται 25 ἑκατοστὰ.

Ἐὰν ἐμπόρευμά τι μείνη εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου ὑπὲρ τὰς 8 ἡμέρας, ὑποβάλλεται εἰς δικαίωμα ἐναποθηκεύσεως 1 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας του· ἐὰν δὲ μετὰ δύο μῆνας δὲν ζητηθῆ, δημοπρατεῖται διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ νόμιμος ἀποστάθμισις (taga) εἶναι 2 τοῖς 0/0 διὰ τὰ εἰς δέματα καὶ σάκκους ἐμπορεύματα· 12 τοῖς 0/0 διὰ τὰ εἰς κιβώτια καὶ βαρέλια· ὑπάρχουσι δὲ ἐξαιρέσεις τινὲς ὡς πρὸς τὰ μὲ διπλᾶ περικαλύμματα, ἢ εἰς μικρὰ δέματα ἐμπορεύματα, οὕτω τὰ βαμβάκια τῆς Τουρκίας ὑποβάλλονται εἰς ἀποστάθμισιν 10 τοῖς 0/0.

Διὰ πᾶσαν ἐνέργειαν τοῦ Τελωνείου ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῆ δῆλωσις ἐκ μέρους τοῦ ἐμποροῦ, περιέχουσα ἀκριβῶς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ βάρους, τοῦ μέτρου, τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων, περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται· πρέπει ὡσαύτως ἐν τῇ δηλώσει νὰ σημειοῦται ὁ τόπος, ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχονται, καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν μετεκομίσθησαν. Ἐὰν ἡ δῆλωσις ὡς πρὸς τὰ μέτρα καὶ λοιπὰ ᾖ ἐσφαλμένη 20 τοῖς 0/0 διὰ τὰ μέταλλα, καὶ 10 τοῖς 0/0 διὰ τὰ λοιπὰ ἐμπορεύματα, ὁ ἔμπορος ὑπόκειται εἰς πταισματικὴν ποινὴν.

Κανὲν ἐμπόρευμα δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῆ διὰ θαλάσσης, ἐὰν δὲν ᾖ καταγεγραμμένον εἰς τὸ δηλωτικὸν τοῦ πλοιάρχου.

Ὁ πλοίαρχος πρὶν εἰσέτι εἰσέλθῃ εἰς τὸν λιμένα, χρεωστεῖ νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τοὺς πρὸς αὐτὸν παρουσιαζομένους Τελωνιακοὺς ὑπαλλήλους τὸ δηλωτικόν του, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σημειώσῃ ἀκριβῶς τὴν φύσιν καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φορτίου του, τὰ σημεῖα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν δεμάτων, καθὼς καὶ τὸ ποσὸν τῶν εἰς τὸ πλοῖον εὑρισκομένων τροφῶν· καὶ τὰ ἄνευ φορτίου πλοῖα χρεωστοῦν νὰ παρουσιάσουν δηλωτικόν, καὶ νὰ τὸ παρακαταθέσουν εἰς τὸ Τελωνεῖον ἐντὸς 24 ὡρῶν μετὰ τὴν ἀφίξίν των. Ἐπὶ παραβάσει τῶν διατάξεων τούτων ὁ πλοίαρχος καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων τῶν μὴ δηλωθέντων, καὶ προσέτι εἰς πρόστιμον φράγκ. 1000.

Διὰ κάθε δέμα ἐλιγώτερον τῶν σημειωθέντων εἰς τὸ δηλωτικὸν ἐπισύρει κατ' ἑαυτοῦ ὁ πλοίαρχος 300 φράγκων πρόστιμον· καὶ ἐὰν πρόκειται περὶ ἐμπορευμάτων ἀπηγορευμένων, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον φράγκων 1000. Τὰ δὲ εὑρεθέντα περιπλέον δέματα δημεύονται, ἐπιβάλλεται δὲ καὶ πρόστιμον τριπλοῦν τῆς ἀξίας.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἔφιξιν τοῦ πλοίου ὁ παραλήπτης χρεωστεῖ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ Τελωνεῖον τὴν δῆλωσίν του, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, πρέπει νὰ σημειοῦται καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων, ἐὰν ταῦτα τελωνίζονται κατὰ τὴν ἀξίαν των. Ἐὰν ἡ δηλωθεῖσα ἀξία θεωρηθῇ παρὰ τοῦ Τελώνου μικρά, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως τὰ ἐμπορεύματα, πληρόνων εἰς τὸν ἔμπορον τὴν δηλωθεῖσαν ἀξίαν των μὲ πρόσθήκην 10 τοῖς 0/0.

Α'. ΠΑΡΙΣΙΟΙ.

§. 266. Οἱ *Παρίσιοι* εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Γαλλίας, ἔχουσα κατοίκους 1,696,141, κειμένη εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα, 40 λεύγας μακρὰν τῆς ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ Χάβρης, ἥτις θεωρεῖται ὡς ὁ παράλιος λιμὴν τῶν Παρισίων.

Ἡ πόλις τῶν Παρισίων δὲν ἔλαβέ ποτε μεγάλην ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν σημασίαν· ὁ δὲ χαρακτήρ τῶν κατοίκων της φαίνεται ὅτι δὲν συμβιβάζεται μὲ τὰς κερδοσκοπικὰς καὶ τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἄλλων ἐμπορικῶν λαῶν καὶ ἰδίως τῶν Ἀγγλων καὶ Ἀμερικανῶν. Ἀλλ' ἐὰν οἱ Παρίσιοι δὲν προηγῶνται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, προηγοῦνται ὅμως τοῦ πολιτισμοῦ ὅλου τοῦ κόσμου, καθόσον ἡ πόλις αὕτη θεωρεῖται ὡς ἡ καρδιά τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου, οὔσα τὸ κέντρον ὅλων τῶν ἐνδόξων καὶ ἐξύχων ἀνδρῶν τοῦ κόσμου, καὶ λαμπρὰ ἐστία φώτων.

Ἡ πόλις αὕτη ὡς διαμονὴ τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων καὶ Τραπεζιτῶν ἀποκατέστη τὸ κέντρον ὅλων τῶν χρηματιστικῶν ἐργασιῶν τῆς Γαλλίας.

§. 267. Ἡ *Γαλλικὴ Τράπεζα* ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1803· τὸ πρόνομίον της ἐκπνεύσαν κατὰ τὸ 1843 ἀνενεώθη μέχρι τοῦ 1867. Κατ' ἀρχὰς τὰ κεφάλαιά της ἦσαν 45 ἑκατομμ. φράγκων, διαιρούμενα εἰς 45 χιλιάδας μετοχῶν· ἀκολούθως προσετέθησαν καὶ ἕτεραι 45 χιλιάδες μετοχῶν ἀνὰ φρ. 1,200 ἑκάστη. Αἱ μετοχαὶ εἶναι προσωπικαὶ, μεταβιβάζεται δὲ ἡ κυριότης αὐτῶν ἐγγραφομένης τῆς παρὰ χωρήσεως εἰς τὰ βιβλία τῆς Τραπεζῆς. Ἡ Τράπεζα αὕτη προσεξορλεῖ ἐμπορικὰ γραμμάτια φέροντα τρεῖς ὑπογραφάς· δανεῖζει ἐπὶ παρακαταθήκῃ χρεωστικῶν τοῦ δημοσίου ὁμολογιῶν, ἢ πολυτίμων μετάλλων. Μόνη αὕτη ἔχει τὸ πρόνομιον τοῦ ἐκδίδειν Τραπεζικὰ Γραμ-

μάτια. Ἡ διοίκησις τῆς Τραπεζῆς εἶναι ἐμπεπιστευμένη εἰς 21 μέλη, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Διευθυντής καὶ οἱ δύο ὑποδιευθύνται διορίζονται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. ἔχει ὑποκαταστήματα εἰς ὅλας τὰς κυριώτερας πόλεις τῆς Γαλλίας. Τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν τῆς κατὰ τὸ 1861 ἦτο φρ. 6,555,696,000. Τὸ ὑποκατάστημα τῆς Μασσαλίας παρουσιάζει φρ. 474,185,100.

§. 268. *Νομίσματα Γαλλίας.*—Ἡ νομισματικὴ μονὰς τῆς Γαλλίας εἶναι τὸ ἀργυροῦν φράγκον, νόμισμα βάρους Γραμμῶν 5, συγκείμενον ἀπὸ 9 μέρη καθαροῦ ἀργύρου καὶ 1 μέρος κοινοῦ μετάλλου, καὶ διαιρούμενον εἰς 100 ἑκατοστά.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι

α) Ἀργυρᾶ.—Τὸ φράγκον, τὸ δίφραγκον, τὸ πεντόφραγκον, καὶ τὸ $1/2$ καὶ τὸ $1/4$ τοῦ φράγκου.

β) Χρυσᾶ.—Τὸ εἰκοσάφραγκον, καὶ τὸ τεσσαρακοντάφραγκον

Ἐν φράγκον εἶναι ἴσον μὲ Ἑλλήν. δραχμὴν 1,11, καὶ μὲ Γρόσια Τουρκίας 4 καὶ 10 Παράδας.

§. 269. *Τίμησις συναλλαγῶν Παρισίων.*

Ἄμστερδαμ 30 καὶ 90 ἡμ.	213,52 φρ. διὰ	100 φιορίν. Ὀλλάνδης
Ἀμβέρσα »	98 $7/8$ »	100 φράγκα Ἀμβέρσης.
Ἀμβουῆργον »	187,17 »	100 μάρκα Τραπεζῆς.
Βερολίνον »	372 ἑκατ. »	1 τάλ. ἀγοραῖον Πρωσ.
Λονδίνον »	25,22 φρ. »	1 λίραν Στερλίαν
Μαδρίτη »	16,17 »	1 Πιστόλαν συναλλαγ.
Λισαβῶνα »	6,12 »	1000 ρέις πραγ. ἀργ.
Γένοβα »	99 $1/8$ »	100 λίρας Ἰταλικάς.
Λιβόρνος »	99 $1/8$ »	100 λίρας Ἰταλικάς.
Νεάπολις 90 ἡμέρ.	425 »	100 Δουκάτα Βασιλ.
Βιέννη »	193 »	100 φιορίν.
Φραγκφούρτη Μ. »	215,49 »	100 φιορ. τῶν 24.
Πετροῦπολις »	355 »	100 ρούβλια ἀργυρ.

§. 270. *Συνήθειαι καὶ μισιτικὰ συναλλαγματικῶν.*—Τὰ περὶ συναλλαγματικῶν εἰς τὴν Γαλλίαν κανονίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου.

Ἡ Συνήθεια εἶναι 30 ἡμερῶν. Ἡμέραι χάριτος δὲν ὑπάρχουσιν· αἱ ἐν ὄψει συναλλαγματικαὶ πληρόνονται ἅμα ἐμφανισθῶσιν· αἱ δὲ λοι-

παί κατά τὴν ἡμέραν τῆς πτώσεως των, ἢ τὴν παραμονήν, εἴαν ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ᾖ Κυριακὴ ἢ ἑορτὴ. Ἀναγνωρίζονται ὡς ἡμέραι ἑορτάσιμοι ἐκεῖνοι, καθ' ἃς ἡ Τράπεζα κλείει τὰ γραφεῖά της.

Ὅλοι αἱ πρὸς ἀποδοχὴν παρουσιαζόμεναι συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ ᾖναι ἐπὶ χαρτοσήμου, ἢ τιμὴ τοῦ ὁποίου εἶναι $1/2$ τοῖς 1000. Ἡ συναλλαγματικὴ, ἢ ἀποδεχθεῖσα ἐπὶ ἀσφραγίστου χάρτου, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 12 τοῖς 0/0 ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς καὶ διαμαρτυρικοῦ. Τὸ ἥμισυ τοῦ προστίμου τούτου πληρόνεται παρὰ τοῦ κατόχου, καὶ τὸ ἥμισυ παρὰ τοῦ ἀποδέκτου.

Τὸ δικαίωμα τῆς μεσιτείας διὰ τὰς συναλλαγματικὰς εἶναι $1/8$ τοῖς 0/0, πληρονόμενον παρὰ τοῦ πωλητοῦ.

§. 271. *Μέτρα καὶ σταθμὰ.* — Ἡ πολιτικὴ μεταβολὴ τοῦ 1789 ἐπροίκισε τὴν Γαλλίαν μὲ σύστημα ὁμοιόμορφον σταθμῶν, μέτρων, καὶ νομισμάτων. Πρὸ τῆς παραδοχῆς τοῦ συστήματος τούτου ἐκάστη ἐπαρχία σχεδὸν εἶχεν ἰδιαιτέρα σταθμὰ καὶ μέτρα, ἦτο δὲ μεγίστη ἢ ὡς ἐκ τούτου προερχομένη σύγχυσις εἰς τὰς συναλλαγὰς.

Ὡς βάσιν τοῦ νέου μετρικοῦ συστήματος ἠθέλησαν νὰ λάβωσιν ἕν μέτρον ἐνυπάρχον εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν σταθερὸν καὶ διὰ παντὸς ἀναλλοίωτον. Ἐμέτρησαν λοιπὸν μετ' ἀκριβείας τὸν μεσημβρινὸν τῆς Γῆς καὶ λαβόντες τὸ 40,000,000 ΜΟΡΙΟΝ μέρος αὐτοῦ προσδιώρισαν αὐτὸ ὡς μετρικὴν μονάδα μήκους, καὶ τὸ ὠνόμασαν *μέτρον*.

Ὡς μονάδα μέτρου χωρητικότητος τῶν στερεῶν καὶ ρευστῶν ἔλαβον τὸ περιεχόμενον εἰς τὸν κύβον τοῦ δεκατημορίου τοῦ μέτρου καὶ τὸ ὠνόμασαν *λίτρα*.

Ὡς μονὰς σταθμοῦ προσδιωρίσθη τὸ βᾶρος τοῦ ἀπεσταλαγμένου ὕδατος, τοῦ περιεχομένου ἐντὸς τῆς κυβικῆς λίτρας, σταθμισθὲν ἐν τῷ κενῷ εἰς θερμοκρασίαν 4 ἑκατοστιαίων βαθμῶν, καὶ ὠνομάσθη *γραμμα*.

Τὸ σύστημα τοῦτο μὲ προσθέσεις καὶ διαιρέσεις δεκαδικὰς παρέχει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα μετρικοῦ συστήματος· ἐτέθη δὲ εἰς πλήρη ἐνέργειαν κατὰ τὸ 1840.

Μέτρα μήκους εἶναι τὸ μέτρον, τὸ δεκάμετρον, τὸ ἐκατόμμετρον, τὸ χιλιόμετρον, καὶ τὸ μυριόμετρον = 10,000 μέτρα.

Τὸ μέτρον διαφεύεται εἰς 10 ὑποδεκάμετρα, καὶ 100 ὑφεκατόμμετρα κτλ.

Ἐν μέτρον εἶναι ἴσον μὲ 1,54 μικρὰν πήχην Κωνσταντινουπόλεως (ἔνδεξέ), καὶ 1,50 μεγάλην πήχην Κωνσταντινουπόλεως (ἄρσιν).

Μέτρον χωρητικότητος στερεῶν καὶ ρευστῶν εἶναι ἡ λίτρα, τὸ δεκάλιτρον=10 λίτρας, τὸ ἑκατόλιτρον=100 λίτρας, καὶ τὸ χιλιόλιτρον=1000 λίτρας.

Ἡ λίτρα ὑποδιαιρεῖται εἰς 10 ὑποδεκάλιτρα, καὶ 100 ὑφεκατόλ.

Μία λίτρα ἰσοδυναμεῖ μὲ $\frac{3}{4}$ βάρους ὕδατος μιᾶς ἐκάς Τουρκικῆς, καὶ μὲ 0,3316 τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Σταθμὰ εἶναι ἡ γραμμὴ, τὸ δεκάγραμμον=10 γραμμᾶς, τὸ ἑκατόγραμμον=100 γραμμᾶς, καὶ τὸ χιλιόγραμμον=1000 γραμμᾶς.

Τὸ χιλιόγραμμον ἰσοδυναμεῖ μὲ 312 δράμια Τουρκίας.

Ε'. ΜΑΣΣΑΛΙΑ.

§. 272. Τῆς *Μασσαλίας* ἡ ἐμπορικὴ σημασία ἀρχεταὶ ἀπὸ τοῦς ἀρχαίους χρόνους. Οἱ Φωκαεῖς ἐννοήσαντες τὰ πλεονεκτήματα τῆς τοπογραφικῆς θέσεώς της ἐσύστησαν τὴν ἐμπορικὴν τῶν ἀποικίαν εἰς Μασσαλίαν, ἣτις ἔχουσα δεξιόθεν τὴν Ἰβηρίαν, ἀριστερόθεν τὴν Ἰταλίαν, ἔμπροσθέν της τὴν Νουμηδίαν, καὶ ὀπίσθην της τοῦς Γαλάτας ἀποκατέστη τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ὅλων αὐτῶν τῶν ἔθνων· ἐκ τοῦ ἐμπορίου δὲ τούτου ἡ Μασσαλία ἀπέκτησε καὶ πλοῦτον καὶ ἰσχὺν καὶ πολιτισμόν. Ἡ περίοδος αὕτη τῆς εὐπραγίας της διεκόπη ὅτε ἠπτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καίσαρος συμπεριελήφθη εἰς τὴν ὀλομέλειαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Μόνον ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ οὗτος ἔθεσε τὰς πρώτας βάσεις τῶν νεωτέρων Εὐρωπαϊκῶν κοινωνιῶν, ἤρχισεν ἡ Μασσαλία ν' ἀναλαμβάνη τὴν ἐμπορικὴν της ζωὴν· ἐπὶ τῶν Σταυροφοριῶν μάλιστα ἀνέπτυξε τὰς μὲ τὴν Ἀνατολὴν σχέσεις της, καὶ ἀπέκτησεν εἰδικὴν σημασίαν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀσιατικῶν προϊόντων. Οἱ θρησκευτικοὶ πόλεμοι τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, καὶ ἡ τρομερὰ πανώλης, ἣτις κατ' ἐκείνους τοῦς χρόνους κατερήμωσε τὴν Μασσαλίαν, διέκοψαν καὶ τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν πρόοδον αὐτῆς.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Μασσαλίας ἦτο νεκρωμένον, ὅτε ὁ Κολβέρτος ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τῶν Γαλλικῶν πραγμάτων κατὰ τὸ 1669 ἐκήρυξε τὸν λιμένα τῆς Μασσαλίας ἀτελεῖ, διὰ νὰ δώσῃ κίνησιν εἰς τὸ νεκρωθὲν ἐμπόριόν της. Διὰ τῆς ἀτελείας δὲ ταύτης τοῦ λιμένος

της καὶ δι' ἄλλων τινων προστατευτικῶν μέσων τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Μασσαλίας ἔλαβεν ἀμέσως ἀνέλπιστον ἔκτασιν μέχρι τοῦ 1792, ὅτε ὁ ναυτικὸς μετὰ τῶν Ἀγγλων πόλεμος διέκοψε πάλιν τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις. Ὁ πόλεμος τῇ ἀφῆρσε σκληρῶς καὶ ταχέως ὅ,τι αἱ τέχναι τῆς εἰρήνης βραδέως τῇ ἐχορήγησαν. Ἡ Ἀγγλία ἐβασίλευεν ἐπὶ τῶν θαλασσῶν, καὶ ἡ Γαλλικὴ ναυτιλία ἔμενεν ἀργὴ ἐντὸς τῶν λιμένων. Ἡ ἐπάνοδος τῆς εἰρήνης κατὰ τὸ 1814 ἀπέδωκεν εἰς τὴν Μασσαλίαν τὰ ἀρχαῖα ἐμπορικὰ πλεονεκτήματά της, καὶ τὴν ἐλπίδα μεγάλου ἐμπορικοῦ μέλλοντος· προσπαθήσασα δὲ ν' ἀποκτήσῃ ἐκ νέου τὸ προνόμιον τῆς ἐλευθερίας τοῦ λιμένος της δὲν ἐπέτυχεν, ἀλλ' ἡ περὶ ἐναποταμιεύσεως θεσμοθεσία ἀνεπλήρωσεν ἐν μέρει τὰ τῆς ἀτελείας πλεονεκτήματα. Τὸ νέον τοῦτο σύστημα τῆς ἐναποταμιεύσεως διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν εἰρηνικῶν σχέσεων καὶ τῆς μεγίστης ἀναπτύξεως, τὴν ὁποίαν ἐσχάτως ἔλαβεν ἡ ἀνθρώπινος ἐνεργητικότης, ἔδωκεν εἰς τὴν Μασσαλίαν ἡμέρας εὐτυχεστέρας, ἀφ' ὧσας ποτὲ εἶδε κατὰ τε τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους.

Ἡθέλαμεν ἐξέλθει τῶν ὀρίων τῆς συνοπτικότητος ἐὰν ἠθέλαμεν ἐξετάσει λεπτομερῶς τὸ μέγα ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἡ πόλις τῆς Μασσαλίας ἐνεργεῖ μὲ ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου· αἱ πλέον ἐκτεταμέναι ἐμπορικαὶ σχέσεις της εἶναι μετὰ τῶν δύο Σικελιῶν, μετὰ τῆς Τουρκίας, Ἰσπανίας, Ῥωσσίας, καὶ μετὰ τῶν Ὀμασπόνδων τῆς Ἀμερικῆς ἐπικρατειῶν.

Τὸ ἐμπόριον μάλιστα τῆς διαμετακομισεως λαμβάνει καθ' ἑκάστην μεγαλητέραν αὐξησιν. Ἡ Μασσαλία ἀποστέλλει εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ κυρίως εἰς τὴν Ἑλβετίαν παντὸς εἶδους ἐμπορευματα, καὶ ἰδίως ἀποικιακὰ προϊόντα, λαμβάνει δὲ ἀπὸ τὴν Ἀρκτικὴν Γερμανίαν τὰ προϊόντα ἐκείνων τῶν χωρῶν, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλει εἰς τὴν Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν, Τουρκίαν καὶ Ἀμερικὴν. Ἐν γένει ἡ Μασσαλία ἐνεργεῖ τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τῆς Γαλλίας.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως ταύτης ὑπελογίσθη 260,910 κατοίκων· τὸ δὲ μέλλον τῆς Μασσαλίας δύναται ν' ἀποβῇ πολὺ μεγαλύτερον ὅταν πραγματοποιηθῇ ἡ τομὴ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ.

Κατὰ τὸ 1858 εἰς τὸν λιμένα τῆς Μασσαλίας εἰσῆλθον ἀπὸ με-

γάλα ταξείδια· Γαλλικὰ πλοῖα	2,279	
Ἑένα »	2,508	φορτωμένα
	295	ἄνευ φορτίου.

Κατὰ τὸ 1860 οἱ εἰσπραχθέντες τελωνιακοὶ δασμοὶ τῆς Μασσαλίας ἀνέβησαν εἰς φρ. 31,975,693, ἀποτελοῦντες τὰ 19 ἑκατοστὰ τῶν ὅλων τελωνιακῶν δασμῶν τῆς Γαλλίας. Ἡ Χάβρη ἔρχεται κατόπιν παρουσιάζουσα 13 1/2 ἑκατοστὰ τῶν ὅλων Γαλλικῶν δασμῶν.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὰ ἔλαια, ἡ ζάχαρη, ὁ καφῆς, τὰ δέρματα, οἱ ἐλαιόσποροι, τὰ μαλλία, τὰ κουκούλια καὶ ἡ μέταξα.

Ἡ Μασσαλία συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν βιομηχανικωτέρων πόλεων, ἡ δὲ βιομηχανικὴ τῆς ἀνάπτυξις συνέτεινεν εἰς τὸ ἐμπορικὸν μεγαλεῖόν τῆς. Αἱ κυριώτεροι βιομηχανίαι αὐτῆς εἶναι ἡ Σαπωνοποιία, ἔχουσα 45 ἐργοστάσια, ἡ Ζαχαροποιία καθαρίζουσα 55 περίπου ἑκατομ. χιλιογρ. ζάχαρην, ἡ Μεταλλουργία, ἡ ὁποία κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, ἐπασχολεῖ 2,500 ἐργάτας, καὶ παράγει ἡμερουσίως 40 χιλ. φράγκων ἔργα, καὶ ἡ Ἀλευροποιία, ἡ ὁποία ὑπολογίζει 45 μύλους.

§. 273. Ἀποστάθμιοις.—μεσιτικὰ—προμήθειαι κτλ. Τὸ ἐπιμελητήριον τῆς Μασσαλίας ἐκανόνισε τὰς ἀποσταθμίσεις (tares) τῶν ἐμπορευμάτων ἐνταῦθα σημειόμενον τινὰς ἐξ αὐτῶν.

Τὰ ἀμύγδαλα εἰς σάκκους πωλοῦνται ἄνευ ἀποσταθμίσεως.

Τὰ βαμβάκια Θεσσαλονίκης, Σμύρνης, κτλ. εἰς τρίχυνα περικαλύμματα ἔχουν ἀποστάθμισιν 4 τοῖς 0/0· εἰς πάνινα 3 τοῖς 0/0· εἰς μικρὰ δέματα 6 τοῖς 0/0.

Τὰ οἰνοπνεύματα ἄνευ ἀποσταθμίσεως, ὁ δὲ ἀγοραστὴς κρατεῖ τὸ βαρέλιον· ἂν δὲ τὸ ἐπιστρέψῃ, ἀφαιρεῖται τὸ πραγματικὸν αὐτοῦ βάρους.

Τὸ ριζάριον ἔχει ἀποστάθμισιν 2 τοῖς 0/0, ὃν εἰς τρίχυνα περικαλύμματα, καὶ 3 τοῖς 0/0 ὃν εἰς μάλλινα.

Ὁ καφῆς εἰς σάκκους 1 τοῖς 0/0, εἰς ψαθίνους σάκκους 1 1/2 τοῖς 0/0.

Τὸ κίτρινον κηρίον 3 τοῖς 0/0, τὸ ἀκαθάριστον 1/3 τοῦ βάρους.

Ὁ κωσσίτερος εἰς βαρέλια 4 τοῖς 0/0.

Αἱ ξηραὶ ὀπῶραι εἰς κιβώτια ἀποσταθμίζουσι τὸ βάρους τοῦ κιβωτίου.

Τὰ κηκίδια ἄνευ ἀποσταθμίσεως.

Οἱ ῥιμνόσποροι (ἀλατζοχέρια) 1 τοῖς 0/0.

Τὰ ὕσπρια παντὸς εἶδους ὑπολογίζουσι τὸν σάκκον διὰ πραγματεῖαν.

Τὰ πλυμένα μαλλία πωλοῦνται καθαρθεαῶς.

Τὰ *μαλλία Τουρκίας* ὄντα μὲ πάνινα περικαλύμματα ἀποσταθμίζουσι 2 τοῖς 0/0, μὲ τρίγινα 3 τοῖς 0/0 κλ. κλ.

Ἐκαστος ἔχει ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα νὰ συμφωνήσῃ νὰ ἐκπεσθῇ τὸ καθαρὸν βᾶρος τῶν περικαλυμμάτων.

Ὡς πρὸς τὰς πληρωμὰς τῶν πωλήσεων δὲν ὑπάρχει καμμία συνήθεια, πρέπει δὲ νὰ γίνεταί περὶ τούτων συμφωνία.

Μεσιτείας δικαίωμα διὰ τὰς πωλήσεις εἶναι $1/3$ τοῖς 0/0 ἐπὶ ποσότητος ἀνωτέρας τῶν φρ. 1000, καὶ $1/2$ τοῖς 0/0 ἐπὶ ποσότητος κατωτέρας τῶν 1000 φρ. διὰ τὰς ἀσφαλείας 5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀσφαλιστρῶν· διὰ χρηματικὰς πράξεις $1/8$ τοῖς 0/0 ὁμοίως καὶ διὰ ἐξαποστολὰς πραγματειῶν.

Προμηθείας δικαίωμα διὰ πώλησιν ἢ ἀγορὰν εἶναι 2 τοῖς 0/0.

Ἡ τιμὴ τῶν περισσοτέρων πραγματειῶν προσδιορίζεται κατὰ 50 χιλιόγραμμα (Kilogrammes). Ἡ δὲ τιμὴ τῆς μετάξης ἀνὰ $1/2$ χιλιόγραμμον.

Τὸ δικαίωμα τοῦ δημ. Σταθμιστοῦ εἶναι 20 ἑκατοστὰ τοῖς 100 χιλιογράμμοις. Τὸ δὲ δικαίωμα τῆς μετρήσεως δημητριακῶν καρπῶν εἶναι 21 ἑκατοστὰ ἀνὰ πᾶν διπλοῦν δεκάλιτρον.

§. 274. *Μέτρα καὶ σταθμὰ*.—Μόλον ὅτι τὰ παλαιὰ σταθμὰ καὶ μέτρα τῆς Μασσαλίας εἶναι αὐστηρῶς ἀπηγορευμένα, μόλον τοῦτο εἰς τὰς προφορικὰς συμφωνίας ἀναφέρονται τὰ παλαιὰ σταθμὰ καὶ μέτρα.

Ἡ *λίτρα* τῆς Μασσαλίας λεγομένη τῆς τραπέζης (di tavola), εἶναι ἴση μὲ 409,9 Γραμμάς.

100 λίτρα ἀποτελοῦν ἐν Καντάριον.

Εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπολογίζονται τὰ 50 χιλιόγραμμα ἴσα μὲ 122 $1/2$ λίτρας. Ὡς μέτρον τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ὡσαύτως εἰς χρῆσιν ἡ *Κάρικα*, διαιρουμένη εἰς 4 ἐμίνας δι' ὅλα τὰ σιτηρὰ, ἐκτὸς τῆς βρώμης, τῆς ὁποίας ἡ *Κάρικα* σύγκειται ἀπὸ 6 ἐμίνας· οὕτως ἡ *Κάρικα* τῆς βρώμης εἶναι κατὰ τὸ ἥμισυ μεγαλητέρα.

1 *Κάρικα* σίτου εἶναι ἴση μὲ 160 λίτρας· ὅθεν 20 *Κάρικαι* = 32 ἑκατόλλιτρα, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ νόμιμον μέτρον τῶν σιτηρῶν.

Διὰ τὰ ἔλαια ἔχουν ὡς μέτρον τὴν *Μιλλερόλαρ* ἴσην μὲ 64 λίτρας, ἧτοι μὲ 58 $1/2$ χιλιόγραμμα.

409
1 10
0 00
0
409
40900

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς Γερμανίας ἐν γένει.

§. 275. Γερμανία. — Ὑπ' αὐτὸ τὸ ἀρκετὰ ἀόριστον ὄνομα εἶναι γνωστὴ ἢ εἰς τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης κειμένη χώρα, ἔχουσα ὄρια πρὸς ἄρκτον τὴν Ἀρκτικὴν καὶ Βαλτικὴν θάλασσαν καὶ τὴν Δανιμαρκίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν ὀλλάνδαν, τὸ Βέλγιον, τὴν Γαλλίαν καὶ Ἑλβετίαν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὴν Τουρκίαν, Οὐγγαρίαν καὶ Πολωνίαν. Ἄλλ' ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Γερμανίας συμπεριλαμβάνομεν ἰδίως τὰς χώρας, τὰς ἀποτελούσας μέρος τῆς σημερινῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας.

Ἡ Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία σύγκειται ἀπὸ τὰς Αὐστριακὰς Πρωσικὰς, ὀλλανδικὰς, καὶ Δανιμαρκικὰς χώρας, ἀπὸ τὰ Βασίλεια τῆς Βαβαρίας, τῆς Βυρτεμβέργης, τοῦ Ἀνοβέρου, καὶ τῆς Σαξωνίας, καὶ ἀπὸ ἑπτὰ Μεγάλαι Δουκάται, ἑκτὼ Δουκάται, δώδεκα Ἡγεμονίας, μίαν Ἀρχοντίαν (Signeurgie), καὶ ἀπὸ τὰς τέσσαρας ἐλευθέραι πόλεις, τὴν Φραγκφούρτην μὲ 54,000 κατοίκους, τὴν Βρέμην μὲ 50,000, τὸ Ἄμβουργον μὲ 150,000, καὶ τὴν Λυβέκην μὲ 46,000.

Ἡ Γερμανία εὐρίσκεται ἐν γένει εἰς ἐπωφελεστάτην θέσιν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον κειμένη εἰς τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πλέον ἐξευγενισμένων λαῶν τοῦ κόσμου, διαθρεχομένη ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους ποταμοὺς τῆς Εὐρώπης, τὸν Δούναβιν, τὸν Ῥήνον, τὸν Βέσερον, τὸν Ἑλβαν, τὸν Ὄδερν, καὶ διατεταταμένη δι' ἀπείρων τεχνικῶν διωρύγων καὶ σιδηρῶν δρόμων, ἔχει τὰ μέσα τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας εἰς ἄκρον εὐκόλα καὶ ὀλιγοῦροδον.

Αἱ κυριώτεραι παράλιοι ἐμπορικαὶ αὐτῆς πόλεις εἶναι τὸ Ἄμβουργον, ἡ Ἄλτονα, ἡ Βρέμη εἰς τὴν ἀρκτικὴν θάλασσαν, καὶ τὸ Τριέστιον εἰς τὸν Ἀδριατικὸν Κόλπον. Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Γερμανίας εἶναι ἴσως σημαντικώτερον ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ναυτικὸν ἐμπόριον αὐτῆς· ἐκ τῶν μεσογείων τῆς πόλεων αἱ ἐμπορικώτεραι εἶναι ἡ Φραγκφούρτη ἐπὶ τοῦ Ὄδερου, τὸ Μαγδεμβούργον, ἡ Βρουνσβίχη, ἡ Βρεσλαβία εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γερμανίαν, ἡ Φραγκφούρτη ἐπὶ τοῦ Μάϋν, ἡ Νορμβέργη, ἡ Λυγούστα, ἡ Πράγα, ἡ Βιέννη, τὸ Πόσεν καὶ ἄλλαι.

§. 276. Προϊόντα. — Ἡ Γερμανία κατατάσσεται μεταξὺ τῶν καλῶς καλλιεργουμένων χωρῶν· τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τῆς καλλιεργείας εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, ἐν γένει δὲ παράγει περισσοτέραν σί-

καλιν παρὰ σίτον· παράγει ὡσαύτως ἀφθονον κριθήν, βρώμην, καὶ καλαμύσιον. Ἡ Γερμανία ἐν γένει συλλέγει περισσοτέρους δημητριακοὺς καρποὺς ἀφ' ὅσους καταναλίσκει, διότι ἂν καὶ ἐκ ἀνατολικῶν ἐπαρχίαι λαμβάνωσι σίτους ἀπὸ τὴν Σιλεσίαν καὶ Πολωνίαν, ἐξ ἄλλου ὅμως τὸ Βάδεν, καὶ ἡ Βυρτεμβέργη προμηθεύουσι τὴν Ἐλβετίαν καὶ τὰς Ῥηνικὰς ἐπαρχίας· ἐξάγει δὲ καὶ μέγα ποσὸν σιτηρῶν διὰ τῆς Βαλτικῆς· ὥστε ἐν γένει ἡ στάθμη τῶν δημητριακῶν προϊόντων εἶναι ὑπὲρ τῆς Γερμανίας.

Μεταξὺ τῶν ἐμπορευσίμων φυτῶν τῆς Γερμανίας πρέπει νὰ θέσωμεν κατὰ πρῶτον λόγον τὸ *λίνον* καὶ ἀκολούθως τὸν *κάνναβιν*, τῶν ὁποίων ἡ καλλιέργεια ἔλαβε μεγάλην ἔκτασιν εἰς ὅλας τὰς Γερμανικὰς χώρας· ἐκ τῶν σπόρων τῶν φυτῶν τούτων κατασκευάζουσιν ἔλαια πλὴν στερούμενοι ἐντελῶς ἐλαιῶν, λαμβάνουσιν ἐτησίως ἕξωθεν ἀρκετὴν ποσότητα ἐλαιολάδου.

Ὁ καλλιεργούμενος εἰς τὴν Γερμανίαν καπνὸς δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἀεννάως καπνίζόντων Γερμανῶν· ἐκτὸς τούτου ἡ ποιότης τοῦ ἐγχωρίου καπνοῦ εἶναι ἀθλία, ὥστε ἀναγκάζονται, διὰ νὰ τὸν ἀποκαταστήσουν χρήσιμον, νὰ τὸν ἀναμιγνύωσι μὲ καπνοὺς τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Τουρκίας.

Τὸ ἐρυθρόδαρον (ρίζαριον) καλλιεργεῖται εἰς τινὰς περὶ τὸν Ῥήνον ἐπαρχίας, καὶ εἰς τὴν Σιλεσίαν· ὁ κρόκος εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἀλλ' αἱ παραγόμεναι ποσότητες εἶναι ἀσήμαντοι.

Ἡ ἄμπελος δὲν ἐπιτυγχάνει καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Γερμανίας, ὁ δὲ συλλεγόμενος οἶνος δὲν ἐξαρκεῖ διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν. Ὅλη ἡ ἀρκτικὴ Γερμανία πίνει Γαλλικοὺς οἶνους. Ἡ Γερμανία ἐξάγει τοὺς γνωστοὺς οἶνους τοῦ Ῥήνου, ἀλλ' ἡ ἐξαγομένη ποσότης εἶναι ἀσήμαντος ὡς πρὸς τοὺς εἰσαγομένους ξένους οἶνους.

Ἡ μετάξι δὲν ἐπιτυγχάνει εἰμὴ εἰς τὰς πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἐπαρχίας, μ' ὅλας δὲ τὰς προσπαθείας τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, τὸ παραγόμενον ποσὸν μόλις ἔφθασε τὰς 4,000 κανταρίων.

§. 277. Κτηνοτροφία.—Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν Γερμανίαν τρεφόμενων ζώων εἶναι μέγας. Οἱ Γερμανικοὶ ἵπποι, ἂν ὄχι ὡς οἱ ὠραιότεροι τῆς Εὐρώπης, ὡς οἱ δυνατώτεροι ὅμως καὶ οἱ μεγαλύτεροι εἶναι καταζήτητοι· τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἵπποι τοῦ Ὀλστέιν καὶ Μεκλεμβούρ-

γου: Ὑπολογίζονται ὅλοι οἱ Γερμανικοὶ ἵπποι εἰς 1,900,000, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος ἔχουσιν αἱ εἰρημέναι δύο ἐπαρχίαι.

Τὰ πρόβατα ὑπολογίζονται εἰς 20 ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Γερμανία λαμβάνει ὅλον τὸ διὰ τὰ χειροτεχνήματά της ἀναγκαῖον μαλλίον.

§. 278. *Μεταλλεῖα.*—Ὀλίγαι χῶραι τῆς Εὐρώπης ἔχουσι τόσους μεταλλικοὺς θησαυροὺς, ὅσους ἡ Γερμανία· καὶ οὐδεμία χώρα ἴσως δὲν ἐπέφερε τόσας βελτιώσεις καὶ τελειοποιήσεις εἰς τὰς μεταλλουργικὰς τέχνας, ὅσας ἡ Γερμανία. Ἄργυρον παράγει περισσότερον παρά πᾶσαν ἄλλην Εὐρωπαϊκὴν ἐπικράτειαν, κασσίτερον ὅσον ἡ Ἀγγλία, ἔχει προσέτι καὶ τὰ περισσότερα τῶν ἡμιμετάλλων, καὶ μίαν τῶν ὑψαιτέρων γαιῶν πρὸς κατασκευὴν ἀγγείων, ἐξ ὧν καὶ τὰ περίφημα Σαξωνικά.

Ἴδου σημείωσις τοῦ μέσου ὄρου τῶν ἐτησίων μεταλλικῶν προϊόντων τῆς Γερμανίας.

Χρυσός.	182	Μάρκα.
Ἄργυρος.	123,000	»
Χαλκός.	39,000	Καντάρια.
Μόλυβδος.	190,000	»
Κασσίτερας.	7,890	»
Σίδηρος.	4,400,000	»
Ἰδρᾶργυρος.	6,180	»
Κινάβαρι.	7,800	»
Κοβάλτιον.	16,500	»
Κολομβίτης.	82,800	»
Ἀρσενικόν.	10,600	»
Βισμούθιον.	1,500	»
Ἀντιμόνιον.	2,400	»
Μαγκανήσιον.	1,800	»
Ἄλας.	5,150,000	»
Γαϊάνθρακες.	20,000,000,	»

§. 279. *Βιομηχανία.*—Ὅταν κατὰ τὸν Μεσαιῶνα αἱ Ἀνσεατικαὶ πόλεις, ἀποκατασταθεῖσαι αὐτόνομοι, ἐλευθέρωσαν τὸ ἐμπόριον ἀπὸ τὰ διάφορα προσκόμματα, δι' ὧν ἐδεδεσμεύετο, ἡ βιομηχανία τῆς Γερμανίας ἀνεπτύχθη ὁμοῦ μὲ τὸ ἐμπόριον, καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεί-

νους ὑπῆρξεν ἡ βιομηχανικωτέρα χώρα τῆς Εὐρώπης. Ἡ παρακμὴ ὄμα τῶν Ἄνσεατικῶν πόλεων ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον ἐπέφερε καὶ τὴν νέ κρωσιν τῆς Γερμανικῆς Βιομηχανίας, ὥστε οἱ Γερμανοὶ ἠναγκάσθησο διὰ πολὺν καιρὸν ν' ἀγοράζουσι τὰ χειροτεχνήματα τῶν Ὀλλανδῶ Γάλλων καὶ Ἰταλῶν, καὶ ἀκολούθως τῶν Ἄγγλων. Ἡ κατάστασις αὕ διήρκεσε μέχρις οὗ ἡ μεγαλόνοια τῶν Ἡγεμόνων Φριδερίκου Β' τῆς Πρωσσίας, καὶ Ἰωσήφ Β' τῆς Αὐστρίας κατώρθωσε διὰ τῆς προστο σίας καὶ ἐνθαβρύνσεως νὰ ἐπαναφέρῃ τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης εἰς τὴν Ἐπικρατείαν των· ἔκτοτε ἄρχεται νέα βιομηχανικὴ ἐποχὴ διὰ τὴν Γερμανίαν. Ὁ ὑπομονητικὸς καὶ παρατηρητικὸς χαρακτῆρ τῶν Γερμανῶν τεχνιτῶν κατώρθωσε νὰ μιμηθῇ ἐντελῶς τὰ ξένα χειροτεχνήματα, καὶ οὕτω τὰ προϊόντα τῶν Γερμανικῶν χειροτεχνειῶν ἔφθισαν ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς τελειοποιήσεως, δι νάμενα νὰ συναγωνισθῶσι μετὰ τῶν ξένων. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν Γερμανικῶν βιομηχανιῶν εἶναι ἡ κατασκευὴ τῶν *λινῶν ὑφασμάτων* ἐνεργουμένη καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν Γερμανίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Σιλεσίαν· ἡ κατασκευὴ τῶν *μαλλίνων ὑφασμάτων*, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπερτεροῦν ἡ Πρωσία, ἡ Μοραβία, ἡ Βοεμία, ἡ Σιλεσία καὶ ἡ Σαξωνία· ἡ κατασκευὴ τῶν *βαμβακίνων ὑφασμάτων*, ἧτις ἐτελεῖται ἐντελῶς διὰ τῆς χρήσεως τῶν νέων κλωστικῶν μηχανῶν, καὶ διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῆς βαφικῆς τέχνης· ἰδίως εἰς τὴν Αὐστρίαν ὅπου τηρεῖται ἀκριβῶς ἡ τελωνιακὴ ἀπαγόρευσις τῶν ξένων χειροτεχνημάτων, ἡ βιομηχανία τῶν ὑφασμάτων τούτων ἔλαβε μεγάλαν ἀνάπτυξιν.

Τὰ χειροτεχνεῖα τῆς μετάξης, μ' ὅλην τὴν προστασίαν, τὴν ἰσοποίαν παντοῦ ἔλαβον, δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας· ἡ Βιέννη, λαμβάνουσα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, Τυρόλιον καὶ Ἐλβετίαν τὴν μετάξην, κατασκευάζει διάφορα μεταξωτὰ ὑφάσματα.

Ἡ Βυρσοδεψία ἀποτελεῖ σημαντικὸν βιομηχανικὸν κλάδον· τὰ προϊόντα τῆς ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας, ἐνεργεῖται δὲ καὶ μεγάλη ἐξαγωγὴ αὐτῶν.

Ἡ κατασκευὴ τῶν *σιδηρῶν ἔργων*, τοῦ *λευκοσιδήρου*, τοῦ *χαλκοῦ*, ἡ *χρυσοχοϊκὴ*, ἡ *ἀγγειοποιία* καὶ ἰδίως τὰ *ἀγγεῖα* τῆς Σαξωνίας, ἡ *ὕελοποιία* τῆς Βοεμίας, ἡ κατασκευὴ τῆς *σιτυπηγίας*, τοῦ *ἀνθρακικοῦ μολύβδου*, τοῦ *ἀμμωγικοῦ ἁλατος*, ἡ *χαρτοποιία*, καὶ

ἡ καθαριστὴς τῆς ζάχαρος εἶναι τόσοι κλάδοι βιομηχανικοὶ, τῶν ὁποίων ἡ πρόοδος καθημέραν αὐξάνει.

Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν εἶδος χειροτεχνίας, τὸ ὅποιον νὰ μὴν ἐνεργῆται εἰς τὴν Γερμανίαν. Οἱ Γερμανοὶ τεχνῖται ἐργάζονται ἐν γένει μὲ πτερότητα καὶ ἐπιτηδειότητα.

§. 280. Ἐμπόριον. — Ἡ Γερμανία εἶναι προσδιωρισμένη ὡς ἐκ τῆς τοπογραφικῆς θέσεώς της ἢ ἀποκατασταθῆ μία τῶν κυριωτέρων ἐμπορικῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἤτο μάλιστα ἐποχῇ, καθ' ἣν οἱ στόλοι τῆς Ἀνσεατικῆς ἐνώσεως ἐκάλυπτον τὰς Εὐρωπαϊκὰς θαλάσσας καὶ ἐπέβαλλον τὸν νόμον εἰς τοὺς ἰσχυροτέρους Ἡγεμόνας. Καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ διάστημα τοῦ Μεσαιῶνος αἱ Ἀνσεατικαὶ πόλεις ἐνήργουν ὅλον τὸ ἐμπόριον τῶν ἀρκτικῶν τόπων, καὶ ἐν γένει ἡ Γερμανία κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχῇν ἦτον ἡ πρώτη τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ἀλλὰ σήμερον ἡ Γερμανία δὲν κατέχει εἰμὴ δευτερεύουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν καὶ ναυτικῶν λαῶν ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, τὰς ὁποίας κατὰ καιροὺς ὑπέστη, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως πολιτικῆς ἐνόητος, ἣτις διατηρεῖ τὴν Γερμανίαν διαμελισμένην εἰς τόσας χωριτὰς Ἐπικρατείας. Τὰ δυστυχῆ ἀποτελέσματα τοῦ διαμελισμοῦ τούτου θέλει διορθώσει κατὰ μέγα μέρος ἡ Τελωνιακὴ ἐνωσις, τὴν ὁποίαν παρεδέχθησαν ἤδη αἱ περισσότεραι Γερμανικαὶ Ἐπικράτειαί.

Ἡ Γερμανία ἐνεργεῖ μέγα Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον μὲ τὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς Αὐγούστης καὶ Κωνσταντίας, μὲ τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Μάϋν Φραγκφούρτης καὶ Μαγεντίας, μὲ τὴν Ὀλλάνδαν καὶ Βέλγιον διὰ τῆς Κολωνίας, μὲ τὴν Ῥωσσίαν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ὀδέρου Φραγκφούρτης, καὶ μὲ τὴν Τουρκίαν διὰ τῆς Βιέννης, Πράγας καὶ Τριεστίου.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Γερμανίας εἶναι ὡσαύτως ἀρκετὰ κωπηρὸν, καὶ ἐνεργεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ πανηγύρεων.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι Δημητριακοὶ καρποὶ, ξυλεῖα οἰκυδομήσιμος, λιπὰ ὑφάσματα, ἔργα σιδηρῶ, βαμβάκινα ὑφάσματα, ἔρια, ζῶα, ἐρίαι (τζόχα), μύλυθος. Εἰσαγώγιμα δὲ εἶδη κυρίως εἶναι αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὰ χειροτεχνεῖά της πρῶται ὕλαι ὡς ἡ μεταέξη, τὸ βαμβάκιον κτλ. τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, τὰ ἀρώματα, αἱ βαφικαὶ οὐσίαι, ἡ ἰατρικὴ ὕλη, αἱ ξηραὶ ὀπῶραι, οἱ καπνοὶ, τὰ ελαιόλαδα, οἱ οἶνοι, τὰ βαλανίδια καὶ ἄλλα.

Δυσκόλως δύναται νὰ ὑπολογισθῆ κατ' ἀκρίβειαν ἂν ἡ ἐμπορικὴ

στάθμη τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν εἶναι ὑπὲρ ἢ κατ' αὐτῆς· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸ ἐξαγόμενον ποσὸν εἶναι μικρότερον τοῦ εἰσαγομένου· ἀλλὰ τὸ ἐμπόριον τῆς διαμετακομίσεως καὶ τῆς ἐξαποστολῆς, ἀποκατασταθὲν ἀρκετὰ σημαντικὸν ὡς ἐκ τῆ τοπογραφικῆς θέσεώς της, γίνεται ἀφορμὴ μεγάλων κερδῶν· διὰ το ἐμπορίου τούτου συσσωρεύεται εἰς τὴν Γερμανίαν μέγα ποσὸν νομίσματος, ὥστε μεταξὺ ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν ἡ Γερμανία ἔχει τὴν μεγαλητέραν πραγματικὴν χρηματικὴν ποσότητα· ὑπολογίζονται δὲ τὰ εἰς τὴν Γερμανίαν κυκλοφοροῦντα ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς 600 ἑκατομμυρίων φιορίνια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος κατ' ἀναλογίαν εὐρίσκεται εἰς τὴν Αὐστριακὴν Ἐπικράτειαν.

§. 281. *Νομίσματα Γερμανίας.* — Ἡ Γερμανία στερεῖται τοῦ πλεονεκτήματος ὁμοιομόρφου νομισματικοῦ συστήματος· τὰ περισσότερα Κράτη λογαριάζουν εἰς Τάληρα τῶν 90 Κρεϋτζαρίων, ἢ εἰς φιορίνια τῶν 60 Κρεϋτζαρίων. Τὰ Γερμανικὰ Τάληρα εἶναι καὶ πραγματικὰ καὶ λογιστικὰ ἢ ὑποθετικά· τὰ πραγματικὰ εἶναι ἴσα μὲ δύο φιορίνια τῆς Συμβάσεως λεγόμενα, τὰ λογιστικὰ εἶναι ἴσα μὲ ἓξ καὶ ἡμισυ φιορίνιον.

Τὰ πραγματικὰ ἀργυρᾶ νομίσματα τῆς Γερμανίας λέγονται τῆ Συμβάσεως (convention), διότι κατὰ τὸ 1753 ἡ Αὐστρία καὶ Βαβαρία, καὶ κατόπιν ὅλαι σχεδὸν αἱ Γερμανικαὶ χῶραι, ἐκτὸς τοῦ Βρανδεμβούργου καὶ Λνοβέρου, ἐσυμφώνησαν νὰ χαρακτώσιν νόμισμα ὑπὸ τὴν αὐτὴν βάσιν, δηλ. ἐν Μάρκον Κολωνίας ἀργύρου ν' ἀποτελεῖ δέκα Τάληρα, ὅθεν κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο τοῦ περιεχομένου ἀργύρου τὸ Γερμανικὸν Τάληρον τῆς Συμβάσεως ἀξίζει φράγκα 5. 19.

Τὰ φιορίνια τῆς Γερμανίας διακρίνονται εἰς δύο κατηγορίας 1) εἰς φιορίνια τῶν 20, καὶ 2) εἰς φιορίνια τῶν 24.

Φιορίνια τῶν 20 λέγονται ὅταν ἐν Μάρκον ἀργύρου ἀποτελεῖ 2 φιορίνια, ἥτοι δέκα τάληρα· ἐπομένως φιορίνιον τῶν 20 εἶναι τὸ ἡμισυ τοῦ Γερμανικοῦ ταλήρου.

Φιορίνια τῶν 24 εἶναι ὅσα κατὰ τὴν νομισματικὴν βάσιν, τὴν ὁποίαν παρεδέχθησαν διάφοροι Γερμανικαὶ χῶραι, ὡς ἡ Φραγκονία ἢ Βαβαρία κ.λ., ἀποτελοῦσιν ὅχι τὸ ἡμισυ τοῦ Γερμανικοῦ ταλήρου ἀλλὰ $5/12$ αὐτοῦ, ὥστε 1 τάληρον Γερμανικὸν Συμβάσεως εἶναι ἴσο μὲ $2, 2/5$ φιορίνια τῶν 24.

Καθόσον ἀφορᾷ τὰ σταθμὰ καὶ μέτρα τῆς Γερμανίας ὑπάρχει ἔτι μεγαλύτερα τῆς τῶν νομισμάτων ποικιλίας, ὡς λεπτομερέστερον θέλωμεν ἴδει εἰς τὰ ἰδιαιτέρα περὶ τῶν Γερμανικῶν Ἐπικρατειῶν Κεφάλαια τοῦ παρόντος μέρους.

*****

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Αὐστρίας.

§. 282. Ἡ Αὐστριακὴ Αὐτοκρατορία σύγκριται ἀπὸ διαφόρους ἑτερογενεῖς Ἐπικρατείας, ἧτοι, 1) ἀπὸ Γερμανικὰς χώρας, ἀποτελούσας μέρος τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας, 2) ἀπὸ μέρος τῆς Πολωνίας μετὰ τῆς ἐσχάτως συμπεριληφθείσης Κρακοβίας, 3) ἀπὸ τὴν Οὐγγαρίαν, συμπεριλαμβάνουσαν τὴν Τρανσυλβανίαν, καὶ τὰ στρατιωτικὰ μεθόρια τῆς Δαλματίας, καὶ 4) ἀπὸ τὸ Βενετικόν. Οἱ κάτσοι ὄλων αὐτῶν τῶν Ἐπικρατειῶν συμποσοῦνται εἰς 35 ἑκατομμύρια. Ἡ Αὐστρία συνορεύουσα μὲ ἐμπορικοὺς καὶ βιομηχανικοὺς λαοὺς ἀνέπτυξεν ἀναγκαιῶς τὸ ἐμπόριόν της, καὶ μάλιστα τὸ τῆς διαμετακομίσεως ἢ ἀτμοπλοῦα τοῦ Δουναβέως τὴν θέτει εἰς ἄμεσον σχέσιν μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ ἐπομένως μ' ἕλην τὴν Ἀνατολήν· διὰ διαφορῶν δὲ ποταμῶν, διωρύγων, καὶ σιδηρῶν δρόμων συγκοινωνεῖ μὲ τὴν Βαλτικὴν καὶ Ἀρκτικὴν θάλασσαν.

Αἱ κυριώτεραι παράλιοι πόλεις τῆς Αὐστρίας εἶναι τὸ Τριέστιον ἢ Τεργέστη, ἢ Βενετία, καὶ τὸ Φιούμιον ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου· ἢ Ραγούζα, τὸ Σπάλατρον, καὶ τὸ Κάταρον εἶναι οἱ κυριώτεροι λιμένες τῆς Δαλματίας· ἢ Βιέννη, ἢ πρωτεύουσα τῆς Αὐτοκρατορίας, εἶναι ἢ σημαντικωτέρα ἀγορὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου· ἢ Πράγα εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Βοημίας· ἢ Πέστα εἶναι ἢ παρακαταθήκη τοῦ ἐμπορίου τῆς Οὐγγαρίας· τὸ Βρόδι παρὰ τὸν Δούναβιν, καὶ ἢ Λεμβέργη εἰς τὴν Γαλλικίαν εἶναι ἐπίσης ἐμπορικὰ ἀγορά.

Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις προσπαθεῖ διὰ παντοίων μέσων νὰ ἐμφυχώσῃ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ἐγγώριον βιομηχανίαν· προνομιούχος δὲ ἑταιρία, τοῦ ἐθνικοῦ Αὐστριακοῦ ἐμπορίου λεγομένη, ἐσυστήθη διὰ μετοχῶν κατὰ τὸ 1827. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἐπροσέλωσε πρὸ πάντων τὴν προσοχὴν της εἰς τὴν διάπλευσιν τοῦ Δουναβέως, καὶ ἐ-

προσπάθησε παντοίως τρόποις νὰ διευκολύνη τὴν συγκοινωνίαν ταύτην, καὶ ν' ἀσφάλιση διπλωματικῶς τὴν ἐλευθερίαν τῆς διαπλεύσεως τοῦ ποταμοῦ τούτου μέχρι τῶν ἐκβολῶν του.

Τὸ Ἐθνικὸν δημόσιον χρέος τῆς Αὐστρίας ὑπελογίσθη κατὰ τὸ 1862 εἰς 2,888,000,000 φιορινίων. Τὸ μέγαλον τοῦτο ποσὸν τοῦ χρέους καὶ τὸ μέγαλον ποσὸν τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος ἐπέφερον μεγάλην παραλυσίαν εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, καὶ ἐπηρέασαν οὐσιωδῶς τὴν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ.

§. 283. Ἡ τελωνιακὴ νομοθεσία τῆς Αὐστρίας εἶναι ἐντελῶς ὑπεργορευμένη ἀπὸ τὰς ἰδέας τῆς προστασίας τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας καὶ γεωργίας, ἀπαγορευομένης τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ξένων βιομηχανικῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἐπιβαρύνονται ὑπὸ ὑπερβολικῶν δασμῶν.

Α'. BIENNI.

§. 284. Ἡ Βιέννη, πρωτεύουσα τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβως, ἔχουσα κατοίκους 476 χιλ. Ἡ σημασία της εἶναι καὶ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ. Ἰπὲρ τὰ διακόσια χειροτεχνεῖα ἐνασχολοῦν καὶ διατρέφουν ὑπὲρ τὰς 60 χιλιάδας ἐργατῶν ἔχει δὲ τριακοσίας κλωστικὰς μηχανὰς, καὶ 8,000 ὑφαντικὰ ἐργαλεῖα μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Τὰ εἰς τὴν Βιέννην κατασκευαζόμενα σάβλια ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὴν τελειότητα μὲ τὰ Γαλλικά. Τὰ μουσικὰ ὄργανα τῆς Βιέννης ζητοῦνται παρ' ὅλης τῆς Εὐρώπης, ἰδίως τὰ κλειδοκύμβαλα (piano forte), ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγονται κατ' ἔτος 2,600 περίπου.

Ἡ Βιέννη εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Αὐστρίας· εἰς τῶν κυριωτέρων κλάδων τοῦ ἐμπορίου τῆς Βιέννης εἶναι τὸ μετὰ τῆς Τουρκίας ἐνεργούμενον ἐμπόριον· ἡ πόλις αὕτη, ὡς ἡ πλησιεστέρα εἰς τὴν Τουρκίαν, ἀποκατέστη ἡ ἀποθήκη καὶ ἡ ἀγορὰ ὅλων τῶν προϊόντων τῆς μεσογείου Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Δύο ἐμπορικαὶ πανηγύρεις κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τῆς Ἁγίας Λίκατερίνης, ἀρχόμεναι δεκατέσσαρας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐορτῶν τούτων, εἶναι αἱ ἐποχαὶ τῆς μεγαλητέρας ἐμπορικῆς κινήσεως τῆς πόλεως ταύτης.

Ἰπάρχουσιν εἰς τὴν Βιέννην διάφοροι ἐμπορικαὶ ἐταιρίαι, ἐκ τῶν ὁποίων δύο εἶναι αἱ κυριώτεροι, ἡ Ἀνατολικὴ καὶ ἡ Βοεμικὴ. Σκο-

πὸς τῆς πρώτης εἶναι ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ προστασία τοῦ μετὰ τῆς Ανατολῆς ἐμπορίου· τῆς δὲ δευτέρας ἡ ἐξόδευσις τῶν χειροτεχνιμάτων τῆς Βοσνίας, καὶ ἰδίως τῶν λινῶν ὑφασμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ἔταιρία αὕτη ἀποστέλλει μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Τὰ κυριώτερα ἐξαγωγίμα εἶδη τῆς Βιέννης εἶναι ὁ ὑδράργυρος, τὸ κιννάβαρι, (τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐν Βιέννῃ χειροτεχνεῖον δυνάμενον νὰ κατασκευάσῃ 6,000 λίτρας καθ' ἑβδομάδα), ὁ χαλκὸς τῆς Οὐγγαρίας, δέρματα κατεργασμένα, οἱ οἴνοι τῆς Οὐγγαρίας, πῆλινα ἀγγεῖα, καὶ διάφορα ἄλλα χειροτεχνήματα.

Ἡ κατ' εὐθείαν συγκοινωνία τῆς Βιέννης μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἡ βελτίωσις τῶν πρὸς τὰ Τουρκικὰ μεθόρια ἀγουσῶν ὁδῶν ἐπέφερον μεγάλην ἀνάπτυξιν εἰς τὸ Αὐστριακὸν ἐν γένει ἐμπόριον, καὶ κυρίως εἰς τὴν Αὐστριακὴν βιομηχανίαν, ἥτις προμηθεύεται ἤδη εὐκολώτερον τὰς ἀναγκαίας πρώτας ὕλας.

§. 285. Ἐθνικὴ Αὐστριακὴ Τράπεζα.—Ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1816, ἐπροσδιορίσθη δὲ κατὰ τὸ 1853 ὁ ἀριθμὸς τῶν μετοχῶν τῆς εἰς 100,000 πρὸς 800 φιορινία ἐκάστη. Τὸ προνόμιόν τῆς ἐκπνέει κατὰ τὸ 1866.

Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις μετεχειρίσθη τὴν Τράπεζαν καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὸ 1848 ὡς μέσον βοηθείας εἰς τὰς οἰκονομικὰς τῆς δυσχερείας· ἄλλοτε διὰ τὴν ἀποσύρη τὸ χαρτονόμισμα ἀντικαθιστάνουσα αὐτὸ διὰ Τραπεζικῶν γραμματίων, καὶ πολλάκις διὰ τῆς ἐκδόσεως Τραπεζικῶν Γραμματίων χρησιμευόντων ὡς δανείων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπερ κυρίως ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ 1848 ὅτε διετρίχθη ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία (cours forcé) αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀποκατεστάθησαν τὰ Τραπεζικὰ ταῦτα γραμμάτια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκ 1,000, 100, 10, 5, 2, καὶ 1 φιορινίων, τὸ μόνον κυκλοφοροῦν νόμισμα. Ἡ δὲ μεγάλη δυσναλογία τοῦ ποσοῦ τῶν Τραπεζικῶν γραμματίων, τοῦ ἐκδιδομένου ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, ὡς πρὸς τὸ εἰσπραττόμενον μεταλλικόν, καὶ τὰ μεγάλα ποσὰ τὰ δανεισθέντα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπέφερον τὴν ὑποτίμησιν τῶν Τραπεζικῶν γραμματίων, ἡ δὲ ὑπερτίμησις (agio) τοῦ μεταλλικοῦ ἔφθασεν ἕως 35 τοῖς 0/0 εἰς τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Τράπεζα αὕτη ἐλίγον ὠφελεῖ τὸ ἐμπόριον (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ριον· ἀλλ' ἄλλα μεγάλα ἰδιωτικὰ τραπεζιτικὰ καταστήματα ἀναπληροῦν τὴν ἔλλειψιν δημοσίου ἐμπορικῆς Τραπεζῆς. Μεταξὺ τούτων πρωτεύει τὸ τραπεζιτικὸν κατάστημα τοῦ ὁμοεθνοῦς ἡμῶν Κ. Σίνα.

§. 286. Νομίσματα.—Πραγματικά νομίσματα εἶναι:

Χρυσᾶ.	Κορῶνα (1857) ἴσον	φρ. 34,37
	Ἡμισεῖα καὶ τμήματα κατ' ἀναλογίαν	
	Τὸ Αὐστριακὸν Δουκάτον	» 11,85
	Σοβερῖνον (Λομβαρδίας)	» 35,16
	Σεκίνον τῆς Βενετίας	» 11,93
Ἀργυρᾶ.	Φιορίνιον (τῆς ἐνώσεως 1857):	» 2,44
	Τάληρον (τῆς ἐνώσεως 1837).	» 3,76
	Φιορίνιον	» 2,59
	Νόμισμα 10 Κρεϋτζαρίων νέων	» 0,22
	Τάληρον Μαρίας Θηρεσίας.	» 5,19
	Ὅμοιον 2 Φιορινίων Συμβάσεως	» 5,19
	Σφάντζικον 20 Κρεϋτζαρίων	» 0,86

Καὶ τμήματα αὐτοῦ

Μέχρι τοῦ 1857, ὅτε ἡ Αὐστρία ἔκαμε συνθήκην νομισμάτων μετὰ τῆς Γερμανικῆς ἐνώσεως (Ζολθεράϊν), ἡ βᾶσις τοῦ νομισματικοῦ συστήματος ἦτο τὸ φιορίνιον τῶν 60 Κρεϋτζαρίων ἀξίας φράγ. 2,61.

Κατὰ τὴν μνησθεῖσαν συνθήκην τὸ Αὐστριακὸν φιορίνιον εἶναι ἀξίας φρ. 2,50, καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν μετὰ τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς λοιπῆς Γερμανίας. Ἡ ὑποδιαίρεσις τοῦ φιορινίου εἶναι ἑκατοστὰ (νέα κρεϋτζάρια). Ἀλλ' ἡ ἐκτύπωσις τῶν πραγματικῶν νέων νομισμάτων ἀναβάλλεται πάντοτε καὶ ὅλη ἡ κυκλοφορία γίνεται σχεδὸν διὰ τῶν Τραπεζ. γραμματίων.

§. 287. Συναλλάγματα Βιέννης.

	ῶρισμένον.	ἄδριστον.
Ἀμστερδὰμ	100 φιορ. ἀγοραῖα.	=125.50 φιορ.
Βερολῖνον	100 τάλ. Πρωσσίας	=220 φιορ.
Βουκουρέστιον	1 φιορ. συμβάσεως	=474 παραδ.
Λονδῖνον	100 λίρα Στερλίνας	=147.75 φιορ.
Μασσαλία	100 φράγ.	= 58.50 φιορ.

§. 288. Συνήθειαι—μεσιτικά.—Ἡ συνήθεια εἶναι 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς. Αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ παρουσιασθῶσιν ἀμέ-

τως πρὸς ἀποδοχὴν, καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ἀμέσως νὰ διαμαρτυρηθῶσι. Διὰ τὴν πληρωμὴν παραχωροῦνται ἡμέραι χάριτος τρεῖς, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἑορτῶν· ἐὰν ἡ τρίτη ἡμέρα ᾖ ναὶ ἑορτάσιμος, ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν ἐπαύριον. Δὲν ὑπάρχουσιν ἡμέραι χάριτος διὰ τὰς ἐν ὄψει, ἢ μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ὄψεως, ἢ εἰς ἑτητὴν ἡμέραν πληρωτέας συναλλαγματικῆς· αὗται πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς πτώσεως. Αἱ ἐπὶ Βιέννη συναλλαγματικαὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς χαρτόσημον.

Δικαίωμα μεσιτείας διὰ τὰς χρηματικὰς πράξεις εἶναι 1 τοῖς χιλίοις.

§. 289. *Σταθμὰ καὶ μέτρα.*—Ἡ μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ βάρους εἰς Βιέννην εἶναι ἡ *λίτρα* (τὸ φούντι).

- 1. Λίτρα Βιέννης = 560,01 Γραμ. Γαλ.
- = 174,72 δράμ. Τουρκ.

Ἡ λίτρα διαιρεῖται εἰς 4 τέταρτα, 16 οὐγγίας, καὶ 32 λότια.

- 1. Καντάρι = 100 λίτρας.
- 1. Πέτρα (Stein) = 20 λίτρας.
- 1. Κάρχ. (Karch) = 400 λίτρας.
- 1. Σάουμ. = 275 λίτρας.

Σταθμὸς π.λυτίμων μετάλλων εἶναι τὸ *Μάρκον* τῆς Βιέννης, ἴσον μὲ 280,64 Γραμ. Γαλ., καὶ μὲ 89,55 δράμ. Τουρκικά.

Ἡ *ιατρικὴ λίτρα* εἶναι ἴση μὲ 24 λότια ἐμπορικά· διαιρεῖται δὲ εἰς 12 οὐγγίας, πρὸς 8 δράμια, πρὸς 3 (Σκρούπουλα) γραμμάρια, πρὸς 20 κόκκους.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι ἡ *ἄουνα* (elle)

= 0,78 τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου.

= 1,17 τοῦ Τουρκ. πήχεως.

Ἡ *ζουνα* διαιρεῖται εἰς $1/2$, $1/4$, $1/3$ καὶ $1/6$.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ σίτους καὶ λοιπὰ εἶναι τὸ *Μέτζεν*

= 61,49 λίτρας Γαλλικῆς.

= 1,84 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

30 Μέτζεν = 1 Μούτ (Muth).

Μέτρον τῶν ὑγρῶν εἶναι τὸ *Μὰς* (Mass) = μὲ 1,41 λίτραν Γαλλικὴν· 40 Μὰς ἀποτελοῦν 1 *Ἐβιμερ*.

Β'. ΤΡΙΕΣΤΙΟΝ (Τεργέστη).

§. 290. *Τεργέστη*. — Πρωτεύουσα τοῦ Ἰλυρικοῦ παραλίου, λιμὴν ἐλεύθερος. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Τεργέστης, ὅστις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος δὲν ὑπερέβαινε τὰς 6000 κατοίκων, ὑπερτερεῖ ἤδη τὰς 105,000. Οἱ σιδηροὶ δρόμοι ἤνωσαν τὴν πόλιν μὲ ὅλας τὰς Γερμανικὰς πόλεις καὶ ἠύξησαν ἀρκετὰ τὸ τῆς διαμετακομίσεως ἐμπόριον.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ λιμένος ἐκτείνεται εἰς μίαν ὠρισμένην ἀπόστασιν τῆς πόλεως, καὶ τὰ εἰσαχθέντα ἀτελῶς εἰς τὴν πόλιν ἐμπορεύματα τελωνίζονται ἐξερχόμενα τῆς ἐλευθέρας περιοχῆς. — Ὁ καπνὸς τὸ ἅλας καὶ ἡ πυρίτις εἶναι μονοπωλεῖα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Τεργέστη ἀποκατασταθεῖσα διὰ τῶν προστατευτικῶν μέσων τῆς Κυβερνήσεως ὁ κυριώτερος λιμὴν τοῦ Αὐστριακοῦ Κράτους, ἀνέπτυξε μεγάλην ἐμπορικὴν σχέσιν μετὰ τῆς Ἀνατολῆς διὰ τῆς συστάσεως τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ κατὰ τὸ 1833, ὅστις πρῶτος ἀποκατέστησε τακτικὴν ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν μὲ τὴν Ἑλλάδα, Τουρκίαν καὶ Αἴγυπτον ἐδόθη εἰς τὸ Ναυτικὸν ἐμπόριον τῆς Τεργέστης μετὰ τῆς Μεσογείου μεγάλη ἀνάπτυξις, καὶ οὕτω ἀποκατέστη ἐφάμιλλος τῆς Μασσαλίας. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1848 καὶ ἡ κατόπιν αὐτῆς παραλυσία τῆς Νομισματικῆς καταστάσεως τῆς Αὐστρίας ὅχι μόνον ἀνεχαίτισε πᾶσαν ἐμπορικὴν πρόοδον, ἀλλὰ ὠπισθοδρόμησεν οὐσιωδῶς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τῆς πόλεως ταύτης.

Ἡ Τεργέστη ἀποκατέστη τὸ κέντρον σημαντικοῦ ἐμπορίου ὡς ἐκ τῆς ἀτελείας μάλιστα τοῦ λιμένος της, προνομίου παραχωρηθέντος εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ 1819. Δυνάμει τοῦ προνομίου τούτου ὅλα σχεδὸν τὰ ἐμπορεύματα εἰσάγονται ἀτελῶς, δυνάμενα νὰ ἐξαχθῶσι πάλιν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἄνευ οὐδενὸς δασμοῦ. Αἱ δὲ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αὐστριακῆς Ἐπικρατείας ἀποστελλόμεναι ἐκ τῆς Τεργέστης πραγματεῖαι ὑποβάλλονται εἰς μετρίουσ δασμούς.

Εἰς τὴν Τεργέστην ὑπάρχουσι χειροτεχνεῖα λιπῶν καὶ βαμβακίων ὑφασμάτων δι' ὀθόνας πλοίων, κλωστικὰ μηχανὰ μετὰξῆς καὶ βαμβακίου, καθαρτήρια ζάχαρος, τεχνουργεῖα χαλκάνθου (βιτριόλου), σικέρων, σαπωνίων, καὶ χαρτίου καὶ ναυπηγεῖον.

Τὰ εἰσαγώγιμα εἶδη κυρίως εἶναι τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, βαμβάκιον, βαμβάκινα ὑφάσματα, ἐλαιόλαδον, δέρματα, χαλκός,

δρείχαλκος, ἀρώματα, κηρίον, οινόπνευμα, βαφικαὶ οὐσίαι, βαλανίδια καὶ ἄλλα.

Ἐξαγωγίμα δὲ εἶναι ὅλα ἐν γένει τὰ Γερμανικὰ προϊόντα φυσικὰ τε καὶ βιομηχανικά.

Τὸ ἐμπόριον τῆς πυρίτιδος, τοῦ ἁλατος, καὶ τοῦ καπνοῦ ἐνεργεῖται ὡς εἴπομεν ἀποκλειστικῶς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, τὰ εἶδη ταῦτα δὲν δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν, εἰμὴ ἐπ' ὀνόματί της, ἢ διὰ λογαριασμὸν τῶν μισθωσάντων τὰ μονοπωλεῖα ταῦτα. Ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἀκατεργάστου χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ τῶν κουκουλίων τῆς μετάξης εἶναι ἀπηγορευμένη.

Κατὰ τὸ 1859 ἡ μεταξὺ Τεργέστης καὶ ξένων λιμένων εἰσαγωγή ἦτο 166,926,000 φιορίνια, ἡ δὲ ἐξαγωγή 91,487,000.

Μετὰ τῶν Αὐστριακῶν λιμένων ἡ εἰσαγωγή 51,375,000, ἡ δὲ ἐξαγωγή 113,175,000.

Ὡς πρὸς τὰ διάφορα Κράτη τὸ ἐμπόριον τῆς Τεργέστης παρουσιάζει τὰ ἐξῆς ποσά.

		Εἰσαγωγή	Ἐξαγωγή
Τουρκία	φιορίν.	11,327,000	13,438,000.
Αἴγυπτος	»	5,128,000	1,792,000.
Παραδουνάβιοι Ἡγεμονίαι	»	2,114,000	76,000.
Ἀγγλία	»	19,173,000	4,314,000.
Μεσημβρ. Ῥωσσία	»	2,511,000	115,000.
Ἑλλάς	»	2,725,000	2,856,000.
Γαλλία	»	6,193,000	938,000.
Ἐπτάνησος	»	3,072,000	1,282,000.

Τὰ λοιπὰ διανέμονται μεταξὺ τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν καὶ τῆς Ἀμερικῆς, μετὰ τῆς ὁποίας αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις τῆς Τεργέστης ἔλαβον οὐσιώδη ἀνάπτυξιν.

Ἡ Τεργέστη εἶναι ὡσαύτως τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ τῆς Αὐστρίας. Ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ 1814 ἐπροσῆλωσε τὴν προσοχὴν της εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, καὶ κατώρθωσεν, ἂν καὶ περιορισμένη μόνον ἐντὸς τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου, νὰ σχηματίσῃ διὰ τῶν προστατευτικῶν μέτρων της ἀξιόλογον ἐμπορικὸν ναυτικόν. Τὰ δένδρα τῆς δρυὸς τῆς Καρνιόλης καὶ Δαλματίας θεωροῦνται ὡς ἡ καλλιτέρα ξυλεία πρὸς ναυπηγίαν.

Οἱ Αὐστριακοὶ ναῦται εἶναι ἔμπειροι, σώφρονες, καὶ μὲ πειθαρχίαν· οἱ δὲ Αὐστριακοὶ νόμοι, οἱ διέποντες τὴν ναυτιλίαν, θεωροῦνται ὡς ἔργον μεγάλης φρονήσεως. Τὰ Αὐστριακὰ πλοῖα δὲν περιορίζονται πλέον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐπιχειροῦν ἤδη τὰ ταξείδια τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἀρκτικῶν πόλεων, διαπλέοντα δὲ καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν μεταφέρουσιν εἰς τὴν Τεργέστην τὰ προϊόντα τῆς Βρασιλίας καὶ τῶν Ὀμοσπόνδων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Κατὰ τὴν πενταετείαν ἀπὸ τοῦ 1855. μέχρι τοῦ 1859 ἡ ναυτικὴ κίνησις τῆς Τεργέστης μετὰ τῶν λιμένων τοῦ ἐξωτερικοῦ παρουσιάζει τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς πλοίων καὶ τόνων.

	εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή ὁμοῦ Πλοῖα.	Τόνοι.
1855	» . . . » . . . » . . . »	4,307 696,757
1856	» . . . » . . . » . . . »	4,328 699,139
1857	» . . . » . . . » . . . »	3,960 686,190
1858	» . . . » . . . » . . . »	4,740 764,283
1859	» . . . » . . . » . . . »	3,985 613,823

Διὰ δὲ τὴν μετὰ τῶν Αὐστριακῶν λιμένων συγκοινωνίαν ἐκινήθησαν κατὰ τὸ 1859 ἔτος Πλοῖα 12,297, τόνων 577,069.

Τὰ νομίσματα καὶ συναλλάγματα Τεργέστης εἶναι ὡς τὰ τῆς Βιέννης.

§. 291. *Συνήθειαι—Προμήθειαι—Μεσιτεία—Ἀποστάθμισις.*
—Λί συνήθειαι ὡς πρὸς τὰς συναλλαγματικὰς εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τῆς Βιέννης. Λί πωλήσεις τῶνπραγματειῶν γίνονται μὲ προθεσίαν συνήθως τριῶν μηνῶν, ἢ διὰ μετρητῶν ἐκπιπτομένων 2 ἢ 2 1/2 τοῖς 0/0, προεξοφλουμένων τῶν ὁμολογιῶν παρὰ τῶν ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν.

Οἱ περὶ πτωχεύσεως Νόμοι ὁμοιάζουν τοὺς Γαλλικοὺς. Ὁ δόλος τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν, ἀλλὰ σπανίως ἀνακαλύπτεται. Ὁ πτωχεύσας προφυλακίζεται, ἀπαλλάττεται δὲ τῆς κρατήσεως παραχωρῶν εἰς τοὺς δανειστάς του ἕλην του τὴν περιουσίαν. Τὰ ἐπ' ὀνόματι τῆς συζύγου του ἀγορασθέντα κτήματα δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰ χρέη τοῦ συζύγου, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δίδει ἀφορμὴν εἰς πολλὰς δολιότητας καὶ ἀπάτας.

Τὸ σύνθηρες δικαίωμα τῆς προμηθείας διὰ τὴν ἀγορὰν πραγματειῶν εἶναι 2 τοῖς 0/0, διὰ τὴν πώλησιν 1/2 τοῖς 0/0, εἰς τὸ ὅποιον

προστίθεται και 1 τοῖς 0/0 δι' ἐγγύησιν (del credere). Ἡ προμήθεια διὰ τὴν σύναξιν ναύλου και ἄλλας πράξεις ἀφορώσας πλοῖα εἶναι 2 τοῖς 0/0. Ὁ ἔμπορος, πρὸς ὃν τὸ πλοῖον εἶναι συστημένον, λαμβάνει 2 τοῖς 0/0 και ἐπὶ τοῦ ναύλου τοῦ ἐκ Τεργέστης λαμβανομένου φορτίου.

Ἡ μεσιτεία διὰ τὴν ναύλωσιν εἶναι 2 τοῖς 0/0, και ἂν ὁ μεσίτης ἀναλάβῃ και τὴν φροντίδα τῆς φορτώσεως λαμβάνει 3 τοῖς 0/0. Ἡ μεσιτεία τῶν συναλλαγμάτων εἶναι 1 τοῖς 0/00. Ἡ μεσιτεία διὰ τὴν πώλησιν τῶνπραγματειῶν εἶναι 1/2 ἕως 1 τοῖς 0/0, πληρονομένη ἀπὸ τὸν πωλητὴν.

Ἡ ἀποστάθμισις (tara) κανονίζεται ὡς ἑξῆς· τὰ πλυμένα μαλλία πωλοῦνται ἄνευ ἀποσταθμίσεως. Ἡ δὲ ἀποστάθμισις τῶν ἀπλύτων εἶναι 4 τοῖς 0/0, τῶν ἀσβεστωμένων 4 — 5 τοῖς 0/0, τῆς ζάχαρης εἰς κιβώτια 20 φούντια τὸ κιβώτιον, τῆς ζάχαρης τῆς Βρασιλίας εἰς μεγάλα κιβώτια 270 φούντια, τῆς ἄσπρης ζάχαρης εἰς βαρέλια 12 τοῖς 0/0

§. 292. Μέτρα και σταθμὰ Τεργέστης. — Ἐκτὸς τῆς λίτρας (φούντι) τῆς Βιέννης μεταχειρίζονται εἰς τὴν Τεργέστην ὡς σταθμὰ και τὰς Βενετικὰς ἐλαφρὰς και βαρεῖας λίτρας (peso sottile και peso grosso) εἰς τὸ μετὰ τῆς Ἰταλίας μάλιστα ἐμπόριον.

17 λίτρα Βιέννης ἰσοδυναμοῦν μὲ 20 βαρεῖας λίτρας Βενετίας.

7 » » » » 13 ἐλαφρὰς » »

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ ἄουνα, ἥτις διὰ τὰ μάλλινα ὑφάσματα εἶναι ἴση μὲ 0,67 τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου και μὲ 1 πῆχην Τουρκικὴν διὰ δὲ τὰ μεταξωτὰ εἶναι ἴση μὲ 0,64 τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου και μὲ 0,96 τοῦ Τουρκικοῦ πῆχεως.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τὰ σιτηρὰ εἶναι τὸ Στάρον.

1 Στάρον εἶναι = 82,61 λίτρας Γαλλίας.

= 2,57 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

5 Στάρα » = 6, Μέτζεν Βιέννης.

Μέτρον τῶν οἴνων εἶναι ἡ Ὀρνα, (διαιρουμένη εἰς 40 βοκάλια), ἴση μὲ 1 ἔυιμερ τῆς Βιέννης και μὲ 56,40 Γαλλικὰς λίτρας.

1 Ὀρνα ἐλαίου = 60 Γαλλικὰ χιλιόγραμμα

= 46,8 ὀκάδ. Τουρκικὰς.

*****

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς Πρωσσίας.

§. 293. Ἡ Πρωσσία εἶναι ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης· σύγκειται δὲ ἐκ δύο διακεχωρισμένων μερῶν, ἐκ τῆς κυρίως Πρωσσίας ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς, καὶ τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τοῦ κάτω Ρήνου. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Βερολῖνον. Οἱ κάτοικοι τοῦ Βασιλείου τούτου, λογίζονται 15 ἑκατομμύρια, ὁ Ρήνος, ὁ Ἑλβας, ὁ Ὄδερ, καὶ ὁ Βίστουλας τὸ διαβρέχουσιν· ἡ Σιλεσία καὶ αἱ περὶ τὸν Βέσσαρ χῶραι εἶναι αἱ καρποφορώτεραι, ἐκεῖ ἡ συλλογὴ τῶν δημημητριακῶν καρπῶν, τοῦ λίου, τοῦ καννάβεως, τοῦ καπνοῦ, καὶ ἄλλων προϊόντων εἶναι ἄφθονος· εἰς τὰς περὶ τὸν Ρήνον δὲ χώρας καλλιεργεῖται ἡ ἄμπελος καὶ ἡ μετάξη. Εἰς τὴν Πρωσσίαν ὑπάρχουσι μεταλλεῖα σιδήρου, χαλκοῦ, κασιτέρου, μολύβδου, στυπτηρίας, καὶ διαφόρων πολυτίμων λίθων.

Ἡ βιομηχανία ἐνεργεῖται εἰς μεγάλην ἔκτασιν· ἐρέαι, λιγὰ, βαμβάκινα καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα κατασκευάζονται μετ' ἐπιτυχίας· ἡ ἀμαξοποιία, πιλοποιία, χαρτοποιία, ὠρολογοποιία, βυρσοδιψία καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ Πρωσσικοῦ κναοῦ ἐνασχολοῦν διάφορα χειροτεχνεῖα.

Τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία τῆς Πρωσσίας ἔλαβον μεγάλην ἔκτασιν μετὰ τὴν Τελωνιακὴν ἔνωσιν, τὴν ὁποίαν διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς καὶ ἐπιμονῆς τῆς κατώρθωσε νὰ παραδεχθῶσιν ὅλαι σχεδὸν αἱ ἄρκτικαὶ Γερμανικαὶ Ἐπικράτειαι· μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὰ ξένα χειροτεχνήματα δὲν παρουσιάζονται σχεδὸν διόλου εἰς τὰς Γερμανικὰς ἀγοράς, ἀντικατασταθέντα ἀπὸ βιομηχανικὰ τῆς Πρωσσίας καὶ Σαξωνίας προϊόντα, τῶν ὁποίων ἡ ἐξόδευσις δὲν περιορίζεται, πλέον εἰς μόνον τὰς Γερμανικὰς ἀγοράς, ἀλλὰ μέγα μέρος αὐτῶν ἀποστέλλεται καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

§. 294. Ἡ Τελωνιακὴ Γερμανικὴ ἔνωσις συμπεριλαμβάνει σήμερον τὴν Πρωσσίαν, Βαβαρίαν, Βυρτεμβέργην, Σαξωνίαν, τὸ Ἐλεκτοράτον Ἰξ, τὰ μεγάλα Δουκάτα Βάδεν, Ἐξ Σαξ-Βείμαρ, τὰ Δουκάτα Νασάον, Σαξ Μένιγγεν, Ἀλτεμβούργον καὶ Κοβουργ-Γότα, τὸ Ἀϊχαλτ-Δισάον, Βερνοῦλγερ, μέρος τοῦ Ὀλδεμβούργου, καὶ τὴν ἐλευθέραν πόλιν τῆς Φραγκφούρτης.

Ἡ Πρωσσία, ἥτις πρώτη συνέλαβε τὴν γόνιμον μεγάλων ἀποτελεσμάτων ἰδέαν τῆς Τελωνιακῆς ἐνώσεως, ὠφελεῖται βεβαίως περισσότερον τῶν ἄλλων Ἐπικρατειῶν καὶ πολιτικῶς καὶ οἰκονομολογικῶς ἐξ αὐτῆς· ἐν τούτοις ἡ ἀνάγκη τῆς Τελωνιακῆς ταύτης ἐνώσεως εἶχεν ἀναφανῆ πρὸ καιροῦ.

Ἡ βῆσις τῆς ἐνώσεως ταύτης εἶναι ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν, τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἑνωσιν, διὰ τῆς συστάσεως ἐνὸς Κεντρικοῦ Τελωνιακοῦ συστήματος. Οἱ εἰσπραττόμενοι τελωνιακοὶ δασμοὶ διανέμονται μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν εἰς τὸ τέλος ἐκάστης τριμηνίας παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ Βερολίνου. Τὰ δικαιώματα καὶ οἱ δασμοὶ εἰσπράττονται καθ' ὁμοιόμορφον τρόπον εἰς τὰ σύνορα τῆς ἑνώσεως· εἰς δὲ τὰ σύνορα τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν τῆς ἑνώσεως δὲν ὑπάρχει καμμία τελωνιακὴ ἐπιτήρησις.

Τὰ εἰσπραττόμενα δικαιώματα εἶναι τριῶν εἰδῶν. 1) Δασμοὶ εἰσαγωγῆς. 2) Δασμοὶ ἐξαγωγῆς, καὶ 3) Δικαιώματα διαμετακομισεως. Ἡ τελωνιακὴ διατίμησις συνετάχθη ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀποκλείσεως τῶν ξένων χειροτεχνημάτων.

Κατὰ γενικὸν κανόνα τὰ ξένα φυσικὰ ἢ βιομηχανικὰ προϊόντα πληροῦν εἰσαγόμενα κατὰ μέσον ὄρον 10 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν· ἀλλὰ τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχουσι διάφοροι ἐξαιρέσεις· αἱ πρῶται ὕλαι τῶν χειροτεχνημάτων εἶναι ἀπηλλαγμέναι παντὸς δασμοῦ· ἀπεναντίας τὰ ὑφάσματα, καὶ ἰδίως τὰ μεταξωτὰ καὶ μάλλινα, ὑποβάλλονται εἰς δασμοὺς ἀνωτέρους τῶν 10 τοῖς 0/0. Εἰς δύο μόνον περιπτώσεις ἐπιστρέφονται οἱ πληρωθέντες δασμοὶ, ἥτοι εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῆς καθαρισμένης ζάχαρος καὶ τοῦ κατεργασμένου καπνοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν δὲν ὑπάρχει κανὲν εἶδος ἀπαγορεύσεως, καὶ ὕλα τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα ἐξάγονται ἀτελῶς.

Τὸ δικαίωμα τῆς διαμετακομισεως προσδιωρίσθη εἰς 1/2 σκούδον δι' ἕκαστον καντάριον πραγματειῶν· τὸ δικαίωμα τοῦτο ἴσως εἶναι ὑπερβολικόν.

Ἡ Τελωνιακὴ αὕτη ἑνωσις, εἶναι ἐλπίς, ὅτι θέλει ἐπιφέρει καὶ τὴν παραδοχὴν ὁμοιομόρφου μετρικοῦ καὶ νομισματικοῦ συστήματος.

Α'. ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ.

§. 295. Τὸ Βερολίνον εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Πρωσίας, ἔχουσα 300,000 κατοίκους· μόλον ὅτι δὲ κεῖται μακρὰν ἀπὸ τοὺς παραλίους λιμένας τῆς Πρωσίας, τὸ ἐμπόριόν της μόλον τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ μέγαλον, ὥστε τὸ Βερολίνον συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἐμπορικωτέρων καὶ βιομηχανικωτέρων Γερμανικῶν πόλεων. Διὰ τοῦ Σπραίου ποταμοῦ, ἐπὶ τοῦ ἑποίου τὸ Βερολίνον κεῖται, εἰσβάλλοντος εἰς τὸν Ἑλθαν, συγκοινωνεῖ μὲ τὴν Ἄλτοναν, Ἀμβουῦργον καὶ Ἀρκτικὴν θάλασσαν· ἐπίτηδες δὲ διώρυξ θέτει τὸ Βερολίνον εἰς συγκοινωνίαν μὲ τὸν Ὄδερ καὶ ἐπομένως μὲ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν.

§. 296. Νομίσματα Βερολίτου.—Μετὰ τὸ 1823 λογαριάζουσι εἰς τάληρα ἀγοραῖα (rixdale), διαιρούμενα εἰς 30 Γρὸς καὶ 360 Φένιγκ.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τοῦ Βερολίτου εἶναι

α.) Χρυσᾶ.—Φριδερίκιον, ἐν, ἥμισυ, καὶ διπλοῦν, τὸ ἐν εἶναι ἴσον μὲ φρ. 20, 78.

— Δουκάτον χρυσοῦν ἴσον μὲ φρ. 11, 85.

ε.) Ἀργυρᾶ. — Τάληρον λογιστικὸν 30 γρὸς, ἴσον μὲ φρ. 3, 71.

§. 297. Τίμησις συναλλαγῶν Βερολίτου.

Ἄμστερδαμ. 2 μην.	143,88.	Ταλ. Πρωσ. διὰ	250	Φιορ. Ὀλλ.
Ἀμβουῦργον »	151,35.	» »	300	μάρκ. Τραπ.
Λονδίνον 3 μην.	6,81.	» »	1	λίραν Στερλ.
Παρίσιοι 2 μην.	80,86.	» »	300	φράγκα.
Βιέννη, Αὐγούστα	105,	» »	150	φιορίνια.
Λειψία (συνηθ.)	100,	» »	100	εἰς τὴν Λειψ.
Πετρούπολις 3 μην.	1,8.	» »	1	ρούβλ. ἀργυρ.

§. 298. Συνήθεια.—Ἡ συνήθεια (uso) εἶναι 14 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς τῆς συναλλαγματικῆς. Τρεῖς ἡμέραι χάριτος παραχωροῦνται διὰ τὴν πληρωμὴν ἐὰν ἡ τελευταία ἡμέρα ᾖ Κυριακὴ ἢ ἑορτάσιμος, ἢ πληρωμὴ τῶν συναλλαγματικῶν γίνεται τὴν παραμονὴν. Διὰ τὰς μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας πληρωτέας συναλλαγματικὰς δὲν παραχωροῦνται ἡμέραι χάριτος.

Ὅλαι αἱ συναλλαγματικαὶ ὑποβάλλονται εἰς χαρτόσημον 5 γρὸς, φέρουσαι 100 τάληρα Πρωσίας, καὶ διὰ κάθε 400 τάληρα περίπλεον προστίθενται 5 γρὸς.

§. 299. Σταθμά και μέτρα. — Τὸ ἐν ἰσχύϊ ἐν Βερολίῳ μετρικὸν σύστημα ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν κατὰ τὸ 1816.

Σταθμὸν βάρους εἶναι ἡ λίτρα (φούντι), διαιρουμένη εἰς 32 λόγια, ἐκ 4 δραμῶν ἕκαστον.

110 λίτραι = 1. Ζέντνερ (Zentner).

100 λίτραι = 46,70 χιλιόγραμμα Γαλ.

100 λίτραι = 36,42 ὀκάδ. Τουρκίας.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι ἡ ἄουρα ἴση μὲ 67 ἑκατοστὰ τοῦ Γαλ. μέτρου, καὶ μὲ 1 πήχην περίπου Τουρκικὴν.

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι τὸ Σέφελ.

1. Σέφελ. = 16 Μέτζεν.

1. Σέφελ εἶναι ἴσον μὲ 55 λίτρας Γαλλικῆς.

» . . . μὲ 1,65 κοιλὸν Τουρκικόν.

1. Λάστον σίτου εἰς τὸ Δάντζικ = μὲ 60 Σέφελ.

1. Τόνος — » . . . = μὲ 4 Σέφελ.

1. Τόνος λινοσπόρου . . . = μὲ 37 $\frac{2}{3}$ Μέτζεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Βαβαρίας.

§. 300. Ἡ Βαβαρία, μεσόγειος τῆς Γερμανίας ἐπικράτεια, ἀποτελεῖ μέρος τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας, ἔχουσα κατοίκους 4 ἑκατομ. Ὁ Δούναβις, ὅστις πλευστὸς ἤδη εἰσέρχεται εἰς αὐτὴν πλησίον τῆς Οὐλμης, ὁ Ρῆνος ὅστις διέρχεται δι' αὐτῆς, διάφοροι ἄλλοι ποταμοί, διώρυγες καὶ σιδηροὶ δρόμοι μεγάλως εὐκολύνουσι τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν, καὶ σημαντικῶς ἀνέπτυξαν τὸ ἐμπόριον τῆς διαμετακομίσεως. Ἡ Βαβαρικὴ Κυβέρνησις προσήλωσε πρὸ καιροῦ τὴν προσοχὴν τῆς εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁδοποιίας, καὶ διὰ τῶν γεφυρῶν καὶ διωρύγων, τὰς ὁποίας κατεσκεύασε, κατώρθωσε ν' ἀπαιτῆται ἤδη τὸ τρίτον τοῦ καιροῦ, καὶ τὸ τρίτον τῶν ζώων πρὸς μετακόμισιν τῶν πραγμάτων.

§. 301. Προϊόντα. — Ἡ Βαβαρία εἶναι χώρα βιομήχανος καὶ γεωπόνος.

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὸ λίνον, ὁ κάρναβις, καὶ εἰς τὰς περὶ

τὸν Ῥήνον χώρας ἢ ἄμπελος καλλιεργοῦνται μετ' ἐπιτυχίας. Τὰ δασικὰ προϊόντα καὶ τὸ ἄλας εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς ἐξαγωγῆς· ἡ κτηγοτροφία προοδεύει ὡσαύτως· τὰ μεταλλεῖά της περιορίζονται εἰς χαλκόν, μόλυβδον, καὶ σίδηρον· τὰ δὲ ἀλατουργεῖά της εἶναι πλουσιώτατα.

§. 302. Βιομηχανία.—Οἱ κυριώτεροι κλάδοι τῆς βιομηχανίας εἶναι ἡ κατασκευὴ τῶν λινῶν, μαλλίνων καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων, ἡ ὑελουργία, ἡ βυρσοδεψία, ἡ ζυθοποιία, ἡ ξυλουργία, καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν παιδικῶν ἀθυρμάτων, τῶν ὁποίων πηγὴ εἶναι ἡ πόλις τῆς Βαβαρίας Νορυμβέργη, εἰς τὴν ὁποίαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16^{ου} αἰῶνος ἐφευρέθησαν τὰ ἐγκόλπια ὥρολόγια.

Τὸ Μόναχον διακρίνεται κυρίως ὡς πρὸς τὰ μουσικὰ καὶ ὀπτικὰ ὅργανα. Εἰς τεχνίτην τοῦ Μονάχου προσέτι χρεωστῆ ὁ ἐξευγενισμένος κόσμος μίαν τῶν ὠραιωτέρων ἐφευρέσεων τὴν λιθογραφίαν.

§. 303. Ἐμπόριον.—Τὸ ἐμπόριον τῆς Βαβαρίας, περιορίζεται εἰς τὸ μετὰ τῆς Αὐστρίας, Γαλλίας, Ἐλβετίας, καὶ Βυρτεμβέργης. Ὁ σίτος, τὸ ἄλας, ἡ ξυλεία, τὰ ζῶα, ὁ οἶνος, ὁ ζύθος, τὰ παιδικὰ ἀθύρματα εἶναι τὰ κυριώτερα ἀντικείμενα τῆς ἐξαγωγῆς. Εἰσαγώγιμα δὲ εἶναι αἱ πρῶται χειροτεχνικαὶ ὑλαι, αἱ βαφικαὶ οὐσίαι, τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, ὁ ξένος καπνὸς καὶ ἄλλα διάφορα.

Αἱ κυριώτεραι ἐμπορικαὶ πόλεις εἶναι τὸ Μόναχον, ἡ Αὐγούστα, ἡ Νορυμβέργη, ἡ Μείνιγγεν, καὶ ἡ Ρατισβόνη.

§. 304. Τελωνιακὸν σύστημα.—Κατὰ τὸ 1828 ὑπεβλήθη καὶ ἡ Βαβαρία εἰς τὴν Τελωνιακὴν Γερμανικὴν ἔνωσιν.

§. 305. Τράπεζα Βαβαρίας.—Κατὰ τὸ 1835 ἐσυστήθη εἰς Μόναχον χρηματικὴ Τράπεζα διὰ 20,000 μετοχῶν ἐκ 500 φιορινίων ἑκάστη. Ἡ τράπεζα αὕτη προεξοφλεῖ ἐμπορικὰ γραμμάτια, δανεῖζει ἐπὶ ὑποθήκῃ, καὶ ἐκδίδει Τραπεζικὰ γραμμάτια μέχρι τῆς ποσότητος τῶν $2/5$ τῶν κεφαλαίων της.

§. 306. Νομίσματα Βαβαρίας.—Τὰ λογιστικὰ καὶ συναλλακτικὰ νομίσματα τῆς Βαβαρίας εἶναι ὡς τὰ τῆς Αὐστρίας· ὑπάρχει δὲ καὶ ἕτερον νόμισμα ἀγοραῖον (corrente).

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Βαβαρίας εἶναι·

α.) Χρυσᾶ—Δουκάτον Βαβαρικὸν μέχρι τοῦ 1800 = φρ. 11,85

—Καρολίνον ἦτοι 3 φιορ. Βαβαρ. χρυσᾶ = » 25,66

—Καρολίνον τοῦ παλατινάτου	=	φρ. 25,66
—Μαξιμιλιανόν	=	» 17,18
6.) Ἀργυρ.—Τάληρον (rixdale)	=	» 5,19
—Νόμισμα 24 Κρεϋτζαρίων	=	» » 86
—Τάληρον ἀγοραῖον	=	» 3,24
—Φιορίνιον	=	» 2,10
—Σκούδον	=	» 5,72

127 Τάληρα (rixdale) ἀγοραῖα εἶναι ἴσα μὲ 100 συναλλακτικά.

§. 307. *Τιμησις συναλλαγῶν Αὐγούστης κατ' ἰσοτιμίαν.*

Ἄμστερδαμ. 2 μην.	107	Τάλ. Συν. διὰ 250	φιορίνια	ὀλλανδ.
Ἀμβούργον »	113,5	» » 300	Μάρκα	Τρζπέζ.
Βιέννη »	100	φιορ. ἀγορ. » 100	φιορ. τῶν 20	Κρεϋτ.
Φραγκφούρτη (συνήθ)	100	» » 100	φιορίνια τῶν 20.	
Λειψία 1 μην.	95,24	Τάλ. ἀγορ. » 100	Τάλ. Πρωσ. τῶν 14.	
Λονδίνον 3 μην.	8,95	φιορίνια » 1	λίραν	Στερλίναν.
Παρίσιοι 1 μην.	115,51	» » 300	φράγκα.	
Γένοβα »	51,94	λίραι νέαι » 20	φιορίν. ἀγοραῖα.	
Λιβόρον »	62	λίραι Τοσλ. » 20	φιορίν. ἀγοραῖα.	

§. 308. *Συνήθειαι.*—Ἡ συνήθεια (uso) εἶναι 15 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς. Αἱ ἐπὶ συνηθείᾳ ἐκδιδόμεναι συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ ἐμφανισθῶσι καὶ ν' ἀποδεχθῶσιν, ἢ νὰ διαμαρτυρηθῶσιν ἀμέσως. Κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν αἱ πληρωμαὶ γίνονται μόνον μίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, ἤτοι τὴν τετάρτην. Ἐὰν δὲ αὕτη ἦναι ἐορτάσιμος, αἱ πληρωμαὶ τῶν συναλλαγματικῶν γίνονται τὴν παραμονήν.

§. 309. *Σταθμὰ καὶ μέτρα Βαβαρίας.*—Ἡ μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ σταθμοῦ εἰς τὸ Μόναχον εἶναι ἡ λίτρα.

1 λίτρα = 560 γραμμὰς Γαλλικὰς.

= 174,72 δράμια Τουρκικὰ.

100 λίτραι = 123, 6 λίτρας βάρους Ἀγγλικὰς.

1 Καντάρι = 5 πέτρας (stein) = 100 λίτρας = 3200 λότια.

Εἰς τὴν Ῥηνικὴν Βαβαρίαν τὸ 1 καντάρι εἶναι ἴσον μὲ 100 Γαλλικὰ χιλιόγραμμα.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τὰ σιτηρὰ εἶναι τὸ Σέλεφ.

1 Σέλεφ = 222 λίτρας Γαλλικὰς.

100 » = 76,50 κουάρτερ Ἀγγλικὰ.

100 Σέλεφ = 114,25 ψάθας Ρωσσικᾶς.

100 » = 665,93 κοιλὰ Τουρκικᾶ.

Τὸ Σέφελ διαιρεῖται οὕτω

1 Σέφελ = 6 Μέτζεν = 12 Βιερτέλια = 48 Μάσελ.

208 Μὰς = 1 Σέφελ.

Μέτρον ρευστῶν εἶναι ἡ Κάνα ἢ Μὰς.

1 Κάνα = 1,06 λίτρας Γαλλικᾶς.

100 Κάναι = 23,50 γαλόνια Ἀγγλικᾶ.

6 Κάναι = ἑυμερ.

Ὁ τόνος τοῦ ζύθου περιέχει 25 ἑυμερ πρὸς 64 Κάνας ἑκαστον ἑυμερ.

Μέτρον ὑφασμάτων εἶναι τὸ ἔλ = 83,30 ὑφεκατόμμετρα Γαλλ.

100 ἔλ = 91 Γυιάρδας Ἀγγλικᾶς.

100 ἔλ = 117 ἀρσίνα Ρωσσικᾶς.

100 ἔλ = 124,95 πήχεις Τουρκικούς.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῆς Σαξωνίας.

§. 310. Ἡ Σαξωνία ἀποτελεῖ βασιλείον τῆς κεντρικῆς Γερμανίας, κείμενον μεταξὺ τῆς Βαβαρίας, Πρωσσίας, καὶ Βοεμίας. Οἱ κάτοικοι τῆς Σαξωνίας εἶναι 1,687,000. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Δρέσδα.

§. 311. *Προϊόντα.*—Τὰ ἔρη τῆς Σαξωνίας καλύπτονται ἀπὸ δάση, καὶ αἱ πετιάδες τῆς ἀπὸ λειβάδια, ὅπου τρέφεται μεγάλη ποσότης ζώων. Εἰς τὴν Σαξωνίαν συλλέγεται ἄφθονος σῖτος, κριθή, βρώμη, λίγον, καπνὸς καὶ βρωγία (houblou). Ἡ ἄμπελος καλλιεργεῖται εἰς τινὰς μόνον καταλλήλους θέσεις.

Ἡ κτηνοτροφία ἔλαβε πρὸ πάντων μεγάλην ἀνάπτυξιν· ἀναμίζαντες δὲ τὴν φυλὴν τῶν ζώων τῶν μὲ μερινὰ πρόβατα συλλέγουν ἤδη μαλλίον ὠραίας ποιότητος, καὶ καταζήτητον διὰ τὰ Ἀγγλικὰ χειροτεχνεῖα. Ὑπὲρ τὰ 2 ἑκατομμύρια συμποσοῦνται τὰ τῆς νέας ταύτης φυλῆς ζῶα τῆς Σαξωνίας.

Τὰ μεταλλουργικὰ προϊόντα ἀποτελοῦν μέγαν πλοῦτον τῆς Σαξωνίας. Καλλιεργοῦνται ὑπὲρ τὰ 540 μεταλλεῖα διαφόρων μετάλλων,

κυρίως δὲ ἀργύρου, κασσιτέρου, κοβαλτίου, σιδήρου, χαλκοῦ, μόλυβδου, ἀρσενικοῦ, ζιγκου, ἀντιμονίου, καὶ μαγκανησίου. Εἰς τὰ περίξ τῆς Μείσσην εὐρίσκεται ἡ περίφημος γῆ, ἐκ τῆς ὁποίας κατασκευάζονται τὰ γνωστὰ Σαξωνικὰ ἀγγεῖα. Εἰς διάφορα μέρη ὡσαύτως εὐρίσκονται πολύτιμοι λίθοι, τοπάζια, ἀμέθυστοι, χρυσόλιθοι, θάκιθοι, ἀγάθαι, ἰάσπιδες, γρανίται, κ.τ.λ.

§. 312. Βιομηχανία — Ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἡ Σαξωνία ἔκαμε περισσοτέρας προόδους ἀφ' ὅλας τὰς Γερμανικὰς χώρας· καὶ τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς ἀνταγωνίζονται ἐπιτυχῶς εἰς τὰς ξένας ἀγορὰς μὲ τὰ Ἀγγλικά χειροτεχνήματα.

Ἡ χαρτοποιία, ἡ υελουργία, ἡ βυρσοδεψία, ἡ ζυθοποιία, τὰ σιδηρᾶ ἔργα, καὶ παντὸς εἶδους ὑφάσματα κατασκευάζονται εἰς μεγάλην ποσότητα. Ἐν γένει δὲ ἡ Τελωνιακὴ ἔνωσις ἐπέφερεν εἰς τὴν Σαξωνικὴν βιομηχανίαν μεγάλα ὠφελήματα.

§. 313. Ἐμπόριοι. — Ἀναλόγως τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ἀναπτύσσεται καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Σαξωνίας, ἥτις εἶναι μία τῶν πρώτων Γερμανικῶν χωρῶν, αἵτινες διὰ τῶν σιδηρῶν δρόμων διευκόλυνον τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν.

Α'. ΛΕΙΨΙΑ.

§. 314. Ἡ Λειψία εἶναι τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν πράξεων τῆς Σαξωνίας· κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων τῆς πόλεως ταύτης, τῶν ὁποίων ἡ ἔναρξις καὶ ἡ λήξις ἀναγγέλλονται διὰ τῶν κωδῶνων, ἐνεργοῦνται αἱ μεγαλήτεροι ἐμπορικαὶ συναλλαγαί. Ἡ Λειψία εἶναι ὡσαύτως τὸ κέντρον ὅλης τῆς Γερμανικῆς βιβλιομπορίας.

§. 315. Τράπεζα χρηματιστικὴ ἐσυστήθη ἐν Λειψίᾳ κατὰ τὸ 1839, ἔχουσα 1 1/2 ἑκατομ. ταλήρων κεφάλαιον, καὶ δυναμένη νὰ ἐκδίδῃ Τραπεζικὰ γράμματα μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῶν 8/9 τοῦ κεφαλαίου τῆς.

§. 316. Νομισματα. — Ἄλλοτε ἐλογαρίαζον εἰς Τάληρα τῶν 24 καλῶν γρὸς (bons gros) πρὸς 12 φένιγκ. Τὸ τάληρον τοῦτο ἀξίζει φρ. 3,89. Ἢδη λογαρίαζον εἰς Τάληρα τῶν 30 γρὸς νέων πρὸς 10 φένιγκ. Ἡ σχέσις τῶν νομισμάτων τούτων εἶναι 2 7/9 τοῖς 0/0.

Πραγματικά νομίσματα είναι

α) Χρυσά—Δουκάτον (Φριδερ. Αύγουστου Β').	= Φρ. 11,85
—Αύγουστον, αξίας 5 Ταλήρων	= » 20,75
—Αύγουστον 10 Ταλήρων, καὶ Αύγουστον 2 1/2 Ταλήρων ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.	
ε') Ἀργυρά—Τάληρον τῆς-συμβάσεως.	= » 5,19
1/2 ἥτοι φιορίνιον,	= » 2,59
Τὸ Τάληρον τῶν 24 Καλῶν Γρὸς (νομ. λογ.).	= » 3,89

Κυκλοφοροῦν εἰς Σαξωνίαν καὶ διάφορα χαρτονομίσματα τοῦ δημοσίου Ταμείου, καὶ γραμμάτια τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν κατ' ἰσοτιμίαν μὲ τὰ πραγματικά νομίσματα.

§. 317. Τίμησις συναλλαγῶν Λειψίας.—Ἡ τίμησις τῶν συναλλαγμάτων κανονίζεται εἰς τάληρα ἀγοράτα (correnti) τῶν 1 καὶ 1/2 φιορίνιων.

Ἄμστερδαμ. 2 μην. 137	Τάλ. ἀγορ. Λειψίας διὰ 250 φιορ. Ὀλλανδ.
Βερολίνον » 103	» 100 Ταλ. Πρωσ.
Βιέννη » 100	» 150 φιορίνια.
Φραγκφούρτη » 101 1/2	» 100 Ταλ. Συναλ.
Αύγούστα » 100	» 100 φιορίνια.
Κοπενάγη » 117	» 100 Ταλ. ἀγορ.
Ἀμβούργον » 145	» 300 Μάρ. Τραπεζ.
Λονδίνον » 6 2/3	» 1 λίρ. Στερλίν.
Παρίσιοι » 78	» 300 φράγκα.

§. 318. Συνήθειαι—μεσιτικά.—Ἡ συνήθεια (uso) εἶναι 14 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς τῆς συναλλαγματικῆς, ἀνευ ἡμερῶν χάριτος· ἐὰν ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ἦναι ἐορτάσιμος, ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν παραμονήν. Αἱ εἰς πανηγύρεις πληρωτέαι συναλλαγματικαὶ πληρόνονται τὴν πέμπτην τῆς τρίτης ἐβδομάδος τῆς πανηγύρεως. Ὅλαι αἱ συναλλαγματικαὶ ὑποβάλλονται εἰς χρετόσημον.

Τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα πωλοῦνται μὲ προθεσμίαν ἑνὸς μηνός. Τὰ χειροτεχνήματα πληρόνονται ἀπὸ τὴν μίαν πανηγύριν εἰς τὴν ἄλλην, καὶ κατὰ συνήθειαν ἐκπίπτεται τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς 8, 10 καὶ 12 ποῖς 0/0.

Ἡ μεσοτεία τῶν πραγματιῶν εἶναι $1/2$ τοῖς $0/0$ εἰς ἀμφότερων τῶν μερῶν.

§. 319. *Μίτρα καὶ σταθμά.* — Σθαθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ λίτρα
= 467,62 Γαλλικὰς γραμμάς.

= 145,80 δράμια Τουρκικά.

Εἰς τὴν πράξιν ὑπολογίζουσι τὰ

100 χιλιόγραμμα = 214 λίτρας Λειψίας.

103 λίτρας βάρους Ἀγγλ. = 100 λίτρας Λειψίας.

40 λίτρας Ρωσσίας = 35 λίτρας Λειψίας.

4 λίτρας Βαβυλωνίως = 5 λίτρας Λειψίας.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ ἄουνα (elle).

1 ἄουνα = 56,53 ὑφεκατόμμετρα Γαλλ.

= 0 84 πήχεως Τουρκικοῦ.

Εἰς τὴν πράξιν ὑπολογίζουσι

8 ἄουναι = 5 Γουιάρδαι Ἀγγλικαί.

2 ἄουναι = 1 ἄουναν Γαλλικὴν.

Ἡ Σαξωνικὴ Κυβέρνησις ἐπρότεινε τὴν παραδοχὴν νέου μετρικοῦ συστήματος ὑπὸ τὴν αὐτὴν βάσιν μὲ τὴν τοῦ Γαλλικοῦ κατ' αὐτὸ ἡ νέα λίτρα εἶναι = $1/2$ χιλιόγραμμον.

1 Καντάρι = 10 Liespfund = 100 λίτρας = 1000 Millas.

= 10,000 Centas = 100,000 Deca = 1,000,000 As.

1 ἄουνα = 0,60 τοῦ Γαλλ. μέτρου.

100 ἄουναι νέαι = 65,64 Γουιάρδαι Ἀγγλικαί.

3 Γουιάρδαι = 4 ἄουναι νέαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΘΟΝ.

Περὶ τοῦ Ἀμβούργου.

§. 320. Τὸ Ἀμβούργον εἶναι ἐλευθέρη Ἀνσεατικὴ πόλις ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς ὄχθης τοῦ Ἑλθα, ἔχουσα 150,000 κατοίκους· εἶναι δὲ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Γερμανίας, καὶ ἰσως ὅλης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου· κοινωνοῦσα διὰ διωρύγων μὲ τοὺς ποταμοὺς Μολδαῦον καὶ Σπραιον, ἀποκατέστη ἡ παρακαταθήκη τῶν προϊόντων ὅλων τῶν πέριξ χωρῶν, καὶ αὐτῆς τῆς Σιλεσίας καὶ Πολωνίας· κοινωνεῖ ὡσαύτως (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

διὰ διώρυγος μὲ τὸν Τράβον ποταμὸν, καὶ ὡς ἐκ τούτου μὲ τὴν ἐλευθέραν πόλιν Λυβέκην καὶ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν.

Τὸ σημερινὸν ἐμπόριον τοῦ Ἀμβούργου δὲν δύναται βεβαίως νὰ συγκριθῆ μὲ τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον αὐτόθι ἐνηργήθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τῆς Ἀνσεατικῆς ἐνώσεως. Ἐν τούτοις διατηρήσασα ἡ πόλις αὕτη τὴν αὐτονομίαν της, καὶ ἀναμιχθεῖσα ἔσον ἦτο δυνατὸν ὀλιγώτερον εἰς τοὺς ἐμφυλίους Γερμανικοὺς σπαραγμοὺς, διεφύλαξε καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τὴν ἐμπορικὴν της σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἤδη καθ' ἡμέραν ἀναπτύσσει γιγαντιαίως.

Τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀμβούργου συμπεριλαμβάνει ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς τῆς Γερμανίας, καὶ ὅλα τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὴν ἔξωθεν εἰσάγονται.

§. 321. *Τελωνιακοὶ δασμοί.* — Οἱ τελωνιακοὶ δασμοὶ ἦσαν πάντοτε μέτριοι, καὶ μόλον ὅτι ὑπολογίζονται εἰς μάρκα Τραπεζιτικά, πληρόνεται εἰς μάρκα ἀγοραῖα, ἐκ τούτου δὲ προκύπτει διαφορὰ 20 περίπου τοῖς 0/0. Οἱ δασμοὶ τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι 1/2 τοῖς 0/0· οἱ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς 1/8 τοῖς 0/0, ἐκτὸς τινῶν ἐξαιρέσεων.

Εἰσάγονται καὶ ἐξάγονται ἀτελῶς τὰ λινὰ καὶ μάλλινα ῥάκη, τὰ νήματα καὶ αἱ κλωσταί, τὰ ἀρνόμαλλα, τὰ χρωματισμένα λινὰ ὑφάσματα, οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὰ γεώμηλα, τὰ ἀκατέργαστα μέταλλα, καὶ τὰ βιβλία. Ἀτελῶς εἰσάγεται προσέτι ἡ οἰκοδομήσιμος ξυλεία. Ἐξάγονται δὲ ἀτελῶς ὅλα τὰ χειροτεχνήματα τῆς πόλεως.

Ἡ διαμετακόμισις ἐνεργεῖται ἄνευ οὐδενὸς δασμοῦ. Ἡ ἐναποταμίευσις συγχωρεῖται ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἐμπορίου ἢ ὑπὲρ τοὺς 3 μῆνας ἐναποταμίευσις ὑποβάλλεται εἰς δασμὸν 1/4 τοῖς 0/0· μετὰ ἕξ μῆνας δὲ ἐὰν δὲν ἀποσταλῶσιν αἱ πραγματεῖαι ἔξω, ὑποβάλλονται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ δασμοῦ τῆς εἰσαγωγῆς.

Τὰ δικαιώματα τοῦ λιμένος εἶναι μετριώτατα.

§. 322. Ἡ Τράπεζα τοῦ Ἀμβούργου εἶναι γνωστὴ ὡς ἐκ τῆς ἀρχαιότητός της συστηθεῖσα τῷ 1619, εἶναι δὲ κυρίως Τράπεζα μεταβιβάσεως χρεῶν.

Ἰπάρχει δὲ καὶ Ταμεῖον παρακαταθήκης, τὸ ὁποῖον κάμνει προκαταβολὰς ἐπὶ πραγματειῶν, καὶ δίδει τόκον 3 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν γινομένων χρηματικῶν παρακαταθέσεων.

§. 323. *Νομίσματα Ἀμβούργου λογιστικά* — ἀγοραῖα. Οἱ ἐμ-

Ποροι κρατοῦν τὰ βιβλία των εἰς μάρκα Τραπεζιτικά (Banco), δια-
αιρούμενα εἰς 16 σολδία, ἐκ 12 δηναρίων. Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶναι
ὑποθετικόν, ἔχει μόνον τοῦτο ὡς βᾶσιν τὴν τιμὴν τοῦ ἀγοραίου Μάρ-
κου. Ἡ σχέσηις αὕτη τῶν δύο νομισμάτων διατηρεῖται μόνιμος, διότι
ἡ Τράπεζα λαμβάνουσα 123 $\frac{1}{13}$ Μάρκα ἀγοραῖα πιστόνει διὰ Τρα-
πεζιτικά 100, ὥστε ἡ ἀξία τῶν πρώτων εἶναι 23 $\frac{1}{13}$ μικρότερα.
Τὸ ἀγοραῖον νόμισμα εἶναι εἰς χρῆσιν εἰς τὰς μικρὰς δοσοληψίας.

Διὰ τῶν Τραπεζιτικῶν μάρκων προσδιορίζεται ἡ τίμησις τῶν συν-
αλλαγμάτων καὶ τῶν περισσοτέρων ἐμπορευμάτων, ἐκτὸς τῶν οἴνων,
δημητριακῶν καρπῶν, καὶ ἄλλων τινῶν, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ προσ-
διορίζεται εἰς μάρκα ἀγοραῖα, τὰ ὁποῖα μεταφέρονται εἰς μάρκα
Τραπεζιτ., λογιζόμενα συνήθως πρὸς 127 τοῖς 0/0.

1 Μάρκον Τραπεζιτ. = φρ. 1,87.

1 Μάρκον ἀγοραῖον = » 1,52.

Ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἰδιίτερον νόμισμα διὰ τὴν τίμησιν τῶν συναλ-
λαγμάτων, ἡ λίρα γρὸς ἢ τάληρον γρὸς.

1 λίρα γρὸς = 2 $\frac{1}{2}$ τάληρα, ἧτοι

= 7 $\frac{1}{2}$ μάρκα Τραπεζιτ.

1 τάληρον = 3 μάρκα Τραπεζιτ.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι

α) Χρυσᾶ—Δουκάτον. . . . . = φρ. 11,85

—ὄμριον νέον τῆς πόλεως = » 11,76

β) Ἀργυρ.—ἑξτάληρον παλαιόν. . . = » 5,78

Μάρκον ἢ 16 Σολδία. . . = » 1,55

Μάρκον Τραπεζιτ. (νομιστ.)

λογιστ.) = » 1,87

§. 324. Τίμησις συναλλαγῶν Ἀμβούργου.

Παρίσιον	187,27 φράγκα	διὰ 100 Μάρκα Τραπεζιτικά
Γένοβα	187,27 λίραι Νέαι	» » »
Λιβόρνος	222,79 λίραι Τοσκ.	» » »
Πετρούπολις	34,17 Σολδ. Τραπ.	» 1 ρούβλιον ἀργ.
Μαδρίτη	47,64 » »	» 1 δουκάτον Συναλλ.
Ἀμστερδαμ	35, 6 φιορ. Ὀλλανδ.	» 40 Μάρκ. Τραπεζιτ.
Λισαβῶνα	51,57 Σολδ. Τραπεζιτ.	» 1000 ζετς.
Λυγούστα	144,14 φιορ. Λυγούστ.	» 200 Μάρκ. Τραπεζιτ.

Φραγκφούρτη Μ.	86,48 φιορίνια	διὰ 100 Μάρκ. Τραπεζ.
Βιέννη	144,14 φιορίνια τῶν 20	» 200 » »
Βερολῖνον	151,35 Τάλ. Πρωσσίας	» 300 » »
Κοπενάγη	200 ριξτάληρα Τραπ.	» 300 » »
Λειψία	151,35 Τάληρα	» 300 » »

§. 325. *Συνήθειαι—ὕφεσεις—προμήθειαι.*— Αἱ συνήθειαι εἶναι 14 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ὕψεως διὰ τὰς συναλλαγματικὰς τῆς Γερμανίας, 1 μὴν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας διὰ τὰς συναλλαγματικὰς τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, 2 μῆνες διὰ τὰς τῆς Ἰσπανίας, Πορτογαλλίας καὶ Τεργέστης.

Διὰ τὴν πληρωμὴν παραχωροῦνται 12 ἡμέραι χάριτος, ἀλλ' οἱ μεγάλοι Τραπεζίται δὲν κάμνουσι χρῆσιν αὐτῶν πληρόντες ἀμέσως.

Τὸ χαρτόσημον τῶν συναλλαγματικῶν εἶναι $1/2$ τοῖς $0/0$.

Οἱ ξένοι δὲν δύνανται νὰ μετέλθωσιν εἰς τὸ Ἀμβούργον τὴν ἐμπορίαν πρὶν ἢ πολιτογραφηθῶσιν. Ἡ πολιτογράφησις δὲ ἀποκτᾶται διὰ τινῶν διατυπώσεων, καὶ διὰ τῆς πληρωμῆς ἐξόδων τινῶν μὴ ὑπερβαίνοντων τὰ 250 φράγκα.

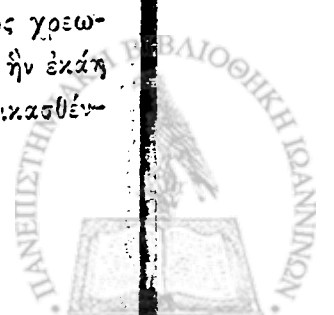
Ἡ ἐμπορικὴ Νομοθεσία τοῦ Ἀμβούργου χρονολογεῖται ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς ἐμπορικῆς ἀκμῆς τῆς πόλεως ταύτης, χαρακτηρίζεται δὲ ἰδίως ὡς ἐκ τῆς κατὰ τῶν δολίων χρεωκόπων ἀυστηρότητός της (1).

Αἱ ἄλλοτε εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀμβούργου συνειθιζόμεναι ὕφεσεις (sconti) κατηργήθησαν ἀπὸ τὸ 1823, διετηρήθησαν δὲ μόνον αἱ ἐξῆς:

διὰ τὴν ἀκάθαρτον ζάχαρην	8 $2/3$ τοῖς $0/0$ ὕφεσις
διὰ τὴν καθαρὴν ζάχαρην	4 $2/3$ » » »
διὰ τὰς κατὰ λίτραν τιμωμένας πραγματ.	$1/2$ » » »
διὰ τὰς καθ' 100 λίτρας	1 » » »

Οἱ παραγγελιοδόχοι παραχωροῦν συνήθως 2 μηνῶν πίστωσιν, καὶ λαμβάνουν $1 \frac{1}{2}$ τοῖς $0/0$ προμήθειαν δι' ἀγορὰν πραγματειῶν διὰ τὴν Γερμανίαν, καὶ 2 τοῖς $0/0$ διὰ τὰς διὰ θαλάσσης ἀποστολάς, $1/3$ τοῖς $0/0$ δι' ἀσφαλείας, $3/4$ ἕως 1 τοῖς $0/0$ δι' ἀποδοχὰς συναλλαγματικῶν, $1/3$ τοῖς $0/0$ δι' ἀγορὰν ἢ πώλησιν αὐτῶν, καὶ 3

(1) Ἐσχάτως ἐξετελέσθη εἰς τὸ Ἀμβούργον ἀπόφασις κατὰ φυγάδος χρεωκόπου διὰ μετὰ πομπῆς καὶ δημοσίως γενομένης δικαστικῆς πυρᾶς, εἰς ἣν ἐκάθη τὸ ἐπὶ πίνακος διὰ μεγάλων στοιχείων γεγραμμένον ὄνομα τοῦ καταδικασθέντος χρεωκόπου.

της 0/0 διὰ πώλησιν πραγματειῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐγγύης, ἥτις εἶναι 1 τοῖς 0,0.

§. 326. Σταθμὰ καὶ μέτρα Ἀμβούργου.—Ἡ μονὰς τοῦ σταθμοῦ εἶναι ἡ λίτρα (Pfund).

1 λίτρα τοῦ Ἀμβούργου = 484, 4 γραμμὰς Γαλλ.
= 151,13 δράμ. Τουρκικά.

1 λίτρα=32 λόγια πρὸς 4 Κοέντια (queni) ἕκαστον.

1 Καντάρι Ἀμβούργου=112 λίτρας Ἀμβούργου.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι

Ἡ ἄουνα (elle) = 0,57 μέτρα Γαλλ.
= 0,85 πήγεις Τουρκ.

1 Ἄουνα = 2 πόδας Ἀμβούργου.

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι τὸ Σέφελ=105,03 λίτρ. Γαλλ.

1 Σέφελ = 3,15 κοιλ. Τουρκ.

100 Σέφελ = 36,24 κουάρτερ Ἀγγλ.

= 65,85 κάρικας Μασσαλίας.

= 54,15 ψάθας Ρωσσίας.

Ὁ σῖτος καὶ ἡ σίκαλη πωλοῦνται μὲ τὸ λάστον, περιέχον 30 Σέφελ. Ἡ κριθὴ καὶ ἡ βρώμη μὲ λάστον εἶναι 20 σέφελ. Ὡς πρὸς τὸ βάρος τὸ σέφελ τοῦ σίτου ὑπολογίζεται 86 λίτρας, τὸ τῆς σίκαλης 81, τὸ τῆς κριθῆς 68, καὶ τὸ τῆς βρώμης 52 λίτρας.

Μέτρον διὰ τὰ ὑγρά εἶναι τὸ στοῦψεν (stubechen)=3,62 Γαλλικὰς λίτρας.

1 Βιερτέλ=2 στοῦψεν=4 κάντζ=8 κουάρτερ Ἀμβούργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἑλβετίας.

§. 327. Ἡ Ἑλβετικὴ Ὁμοσπονδία, συγκειμένη ἀπὸ 22 δημοκρατίας (Cantons), κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῆς Γερμανίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας. Ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων τῆς Ἑλβετίας ἀναβαίνει εἰς 2,150,000. Πρωτεύουσα τῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι ἡ Ζυρίχη, ἡ Λαυσάνη καὶ ἡ Βέρνη ἀλληλοδιαδόχως. Ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν ἐκπηγάζουν οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης, διευθύνοντες παραδόξως τὰ ὑ-

δατά των εἰς τέσσαρας διαφόρους θαλάσσας, εἰς τὴν Ἀρκτικὴν, τὴν Μεσόγειον, τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον καὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον.

§. 328. *Προϊόντα*. — Τὰ φυσικὰ προϊόντα τῆς Ἑλβετίας, ἂν καὶ ποικίλα, δὲν εἶναι ἕμως ἄφθονα· συνίστανται δὲ κυρίως εἰς δημητριακοὺς καρπούς, λίνον, κάνναβιν, οἴνους, τυρὸν, βούτυρον καὶ ζῶα. Αἱ Ἄλπεις, αἵτινες καλύπτουσι κατὰ μέγα μέρος τὴν Ἑλβετικὴν ἐπιφάνειαν, ὑψούμεναι 15,000 πόδας ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἐμποδίζουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας. Ἀλλ' οἱ φιλόπονοι Ἑλβετοὶ ἀποζημιοῦνται διὰ τῆς καλλιέργειας τῶν πλουσίων μεταλλείων τῶν Ἄλπεων καὶ διὰ τῆς κτηνοτροφίας.

§. 329. *Βιομηχανία*. — Τὰ προϊόντα τῆς κτηνοτροφίας ἀποτελοῦν μίαν τῶν κυριωτέρων Ἑλβετικῶν βιομηχανιῶν· εἶναι ἀδιαφιλονείκητος ἡ ὑπεροχὴ τῶν τυρῶν τῆς Ἑλβετίας, γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα γρυγεργιαροὶ (Gruyères), οἵτινες δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἀβλαβῶς· τὸ δὲ πλεονέκτημα τοῦτο προέρχεται μᾶλλον ὡς ἐκ τῆς ποιότητος τῶν βοσκῶν τῶν Ἄλπεων, παρὰ ὡς ἐκ τῆς μεθόδου τῆς κατασκευῆς τῶν.

Ἡ ὠρολογοποιία εἰς δυο ἢ τρία Καντόνια τῆς Ἑλβετίας ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν. Κατασκευάζουν ὡσαύτως οἱ Ἑλβετοὶ βαμμένα βαμβάκινα ὑφάσματα, καταζήτητα διὰ τὴν στερεότητα τῆς βαφῆς των. Κατασκευάζονται ἐπίσης καὶ λινὰ, μάλλινα καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα. Ὑπάρχουν προσέτι τεχνουργεῖα χαρτοποιίας, πιλοποιίας καὶ βυρσοδεψίας. Ἡ Γενεύη καὶ ἡ Νευσατέλη εἶναι αἱ βιομηχανικώτεραι πόλεις. Εἰς τὴν Γενεύην 2,800 τεχνῖται ἐργάζονται εἰς τὴν ὠρολογοποιίαν καὶ κοσμηματικὴν.

§. 330. *Ἐμπόριον*. — Ἡ Ἑλβετία ἔδωκε πρώτη εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ παράδειγμα τῆς ἀπεριορίστου ἐμπορικῆς ἐλευθερίας· ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας δὲν ὑποβάλλεται εἰς οὐδέναν περιορισμόν· ὅλα τὰ προϊόντα εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται ἐλευθέρως, καὶ οὐδεμίαν Τελωνιακὴν γραμμὴν ὑπάρχει. Εἰς τὴν ἐλευθερίαν ταύτην χρεωστεῖ ἡ Ἑλβετία τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν τῆς σημασίαν. Ἡ Βασιλεία (Bâle) παρὰ τὸν Ῥῆνον, καὶ ἡ Γενεύη παρὰ τὸν Ῥοδανὸν εἶναι αἱ ἐμπορικώτεραι πόλεις τῆς Ἑλβετίας.

Μόλον ὅτι ὁ τόπος ὀρεινός, ἡ ὁδοποιία ἔλαβε μεγάλην πρόοδον, καὶ δι' ὠραίων ὁδῶν συγκοινωνοῦσιν ὅλαι αἱ πόλεις.

§. 331. *Νομίσματα.*—Ἡ Ἑλβετία, μόνον ὅτι πολλάκις μετέβαλε τὸ νομισματικόν της σύστημα, δὲν ἠδυνήθη ὁμως μέχρι τοῦδε νὰ παραδεχθῆ σύστημα ὁμοιόμορφον.

Εἰς τὴν Βασιλείαν (Bâle) λογαριάζουν εἰς φιορίνια τῶν 15 Βάτζ (Balzen) πρὸς 4 Κρεϋτζάρια.

1 φιορίνον = φρ. 2, 19.

ἢ εἰς Ἑλβετικά φράγκα πρὸς 10 Βάτζ = φρ. 1, 46,

ἢ εἰς λίρας τῶν 20 Σολδίων πρὸς 12 δηνάρια,

ἢ εἰς Τάληρα τῶν 60 Σολδίων = 3 λίρας.

Εἰς τὴν Γενεύην λογαριάζουν

α) εἰς λίρας ἀγοραίας τῶν 2¹ Σολδίων πρὸς 12 δηνάρια.

1 λίρα ἀγοραία = φρ. 1, 61.

β) εἰς Σκοῦδα Παταγόνια (Patagons) = 3 λίρας ἀγοραίας.

Εἰς τὰς ἄλλας δημοκρατίας τὰ συνηθέστερα νομίσματα εἶναι τὰ Ἑλβετικά φράγκα.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἰταλίας ἐν γένει.

§. 332. Ἡ Ἰταλικὴ γερσόνησος, ἢ πρὸ ὀλίγου διαμελισμένη εἰς διάφορα Κράτη, ἦτοι εἰς τὰ Βασίλεια τῆς Σαρδινίας, τῆς Λομβαρδοβενετίας, καὶ τῆς Νεαπόλεως (τῶν δύο Σικελιῶν), τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπικράτειαν, τὸ Μεγάλον Δουκάτον τῆς Τοσκάνης, τὰ Δουκάτα τῆς Πάρμας, τῆς Λούκας, τῆς Μοδένης, τῆς Μάσσας καὶ Καράρας, τὴν δημοκρατίαν τοῦ Ἁγίου Μαρίνου καὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Μονάκου, εἶναι σήμερον ἠνωμένη εἰς ἓν Βασίλειον (ἐκτὸς τῆς Βενετίας καὶ Ρώμης)· πληθυσμὸς 21,728,000. Ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς της θέσεως ἡ Ἰταλία ἔχει ὅλα τὰ προσόντα καὶ τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ἀναγκαῖα εἰς λαὸν ἐμπορικὸν καὶ ναυτικὸν, καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι καὶ εἰς τοὺς σημερινούς χρόνους, ἐὰν οἱ κάτοικοι της μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τῶν προγόνων των Γενοβαίων καὶ Βενετῶν προσήλουν τὴν προσοχὴν των εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, ἤθελον συγκαταριθμεῖσθαι μεταξὺ τῶν ἐμπορικωτέρων λαῶν τοῦ κόσμου. Οἱ ὠραῖοι λιμένες τῆς Γένοβας, τῆς Νεαπόλεως, τοῦ Πολέρμου, τῆς Μεσσίνης, τῆς Βενετίας,

τῆς Σπέζιας, τοῦ Ταράντου καὶ ἄλλοι προσκαλοῦν τοὺς κατοικοῦντας τῆς Ἰταλίας εἰς τὰς θαλασσοπορινὰς ἐπιχειρήσεις, διὰ τῶν ὁποίων κατὰ τὸν μεσαιῶνα οἱ Ἰταλοὶ ἐπλούτισαν καὶ ἐδοξάσθησαν.

Μεταξὺ τῶν ποταμῶν τῆς Ἰταλίας ὁ Πάδος εἶναι ὁ μεγαλύτερος, πλατὺς δὲ ἀπὸ τὸ Τουρίνον μέχρι τῶν ἐκβολῶν του πλησίον τῆς Βενετίας. Ἡ τέχνη ἐξ ἄλλου ἐπλούτισε τὴν Ἰταλίαν μὲ πλῆθος διωρῶγων, καὶ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ὀλλάνδαν.

§. 333. Προϊόντα. — Ἡ γῆ τῆς Ἰταλίας εἶναι ἐν γένει καρποφόρος, καὶ μάλιστα ἡ τῆς Λομβαρδίας· μολονότι δὲ δὲν καλλιεργεῖται παντοῦ, καὶ ἰδίως εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας μὲ τὴν τελειότητα, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ γεωπονικαὶ τέχναι ἔφθασαν κατὰ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, παράγει μόνον τοῦτο ποικίλα καὶ ἄφθονα προϊόντα, ὡς σῖτον, ἀραβόσιτον, ἐρύζιον, ὕσπρια παντὸς εἶδους, καπνὸν, βαμβάκιον, ἔλαια, μετάξην ἐξαιρέτου ποιότητος, λίνον, κάναβιν ἀρίστης ποιότητος, καὶ ὀπώρας.

Ἐκ τῶν δασῶν τῆς Ἰταλίας ἐξάγεται ἄφθονος ξυλεία οἰκοδομησίμου.

Ἐκ τῶν μεταλλείων τῆς, τὰ ὁποῖα δὲν καλλιεργοῦνται παντοῦ μετὰ πολλῆς δραστηριότητος, ἐξάγεται χρυσοῦς, ἄργυρος, σιδήρος, χαλκός, ὑδράργυρος γαιάνθρακες, στυπτηρία, θεῖον, ἄλας, ἀλάβαστρον, παντὸς εἶδους μάρμαρα, καὶ διάφορα κρυστάλλα.

§. 334. Βιομηχανία. — Ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἡ Ἰταλία ἐξέκλινε πολὺ ἀπὸ τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀναβῆ κατὰ τὸν μεσαιῶνα· μόνον ὅτι δὲ καὶ σήμερον διάφοροι βιομηχανίαι ἐνεργοῦνται σέσιν ἔχουσαι μὲ τὰ προϊόντα τῆς γῆς, καὶ μὲ τὰς ὁραίας τέχνας, τῶν ὁποίων ἡ καλλιέργεια διέμεινε πάντοτε ζωηρὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτὴν πατρίδα τῆς νεωτέρας καλλιτεχνίας, ἡ Ἰταλία μόνον τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ ὡς χώρα γεωπονική. Τὰ παλαιὰ τῆς χειροτεχνεῖα δὲν ἔκαμον καμμίαν πρόοδον, καὶ ἐκτὸς ὀλίγων χειροτεχνικῶν προϊόντων τοῦ Τουρίνου, τοῦ Μιλάνου καὶ τῆς Φλωρεντίας, τὰ λοιπὰ Ἰταλικά χειροτεχνήματα ἐν γένει δὲν δύνανται νὰ συμπαραβληθῶσι μὲ τὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης. Οἱ Ἰταλοὶ ἔδειξαν ὀλίγην κλίσιν πρὸς τὰς μηχανὰς καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὰς τέχνας· ὁ πλαστικὸς καὶ ποιητικὸς τῶν νοῦς δὲν συμβιβάζεται φαίνεται μὲ τὴν

αὐτοματικὴν τῆς μῆχανῆς κίνησιν, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέρχεται ἴσως καὶ ἡ περὶ τὰς ὠραίας τέχνας ἀναμφισβήτητος ὑπεροχὴ των.

Ἐκ τῶν σήμερον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεργουμένων χειροτεχνιῶν ἡ τῆς μεταξολωσιτικῆς εἶναι ἡ σημαντικωτέρα. Κατὰ τὸ 1130 οἱ Ἴταλοὶ κατὰ πρῶτον παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Γρικουῦς τοῦ Βυζαντίου τὴν μετὰξην καὶ τὴν τέχνην τῆς κατασκευῆς τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Ἡ Γένοβα, ἡ Φλωρεντία, καὶ κατόπιν τὸ Μιλάνον, τὸ Τουρίνον καὶ ἡ Βενετία κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἀπέκτησαν μεγάλην φήμην καὶ μεγάλη πλοῦτη διὰ τῆς εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην πωλήσεως τῶν μεταξωτῶν καὶ χρυσοῦφάντων ὑφασμάτων. Σήμερον ἡ Φλωρεντία, τὸ Μιλάνον, ἡ Νεάπολις καὶ διάφοροι ἄλλαι πόλεις διατηροῦν εἰσέτι ἀκετὴν σημασίαν ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ταύτην.

Τῶν βαμβακινῶν ὑφασμάτων ἡ κατασκευὴ εἶναι ἐντελῶς παραμελημένη· ἡ δὲ Ἀγγλία λαμβάνουσα τὸ βαμβάκιον τῆς Ἰταλίας τῇ ἀποστέλλει τὰ ἀναγκαῖα βαμβάκινα ὑφάσματα.

Ἐρείαι (τζόχαι) μόνον εἰς τὴν Λομβαρδίαν κατασκευάζονται, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκοῦν ποσῶς εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τύπου.

Διάφοροι ἄλλαι βιομηχανίαι, ὡς ἡ πηλοποιΐα, ἡ βυρσοδεύια, ἡ δελουργία, ἡ καθρεπτοποιΐα εἰς τὴν Βενετίαν, ἡ κατασκευὴ πηλίνων ἀγγείων ἐνεργοῦνται εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ περιορισμένως.

§. 335. Ἐμπόριον. — Ἦτο καιρὸς, κατὰ τὸν ὅποιον ἡ Ἰταλία, πλουτίσασα διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῶν τεχνῶν τῆς εἰρήνης, εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς εὐημερίας, κατέχουσα εἰς τὰς χεῖράς της τὸ ἐμπόριον ὅλου τοῦ κόσμου καὶ τὴν κυριαρχίαν τῶν θαλάσσιων· οἱ καταπληκτικοὶ στόλοι τῆς ἀρχαίας Βενετίας, τῆς ὑπερφάνου Γένοβας, καὶ τῆς ἀντιζήλου τῆς Πίζας μετέφερον εἰς τὴν Ἰταλίαν τὰ προϊόντα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἐκ τῆς Ἰταλίας διενέμοντο ἀκολούθως εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἀλλ' ἡ εὐτυχὴς αὕτη κατάστασις δὲν διήρκεσεν, εἰμὴ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μεσαιῶνος, καὶ ἐνόσω οἱ Ἴταλοὶ εἶχον εἰς χεῖράς των τὸ ἐμπόριον τῶν Ἰνδιῶν, τὸ ὅποιον μετήρχοντο τότε διὰ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς ἐρυθρᾶς Θαλάσσης· ἅμα δὲ οἱ Πορτογάλλοι, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Βάσκον Γάμμαν, ἤνοιζαν τὸν νέον δρόμον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, τὸ ἐμπόριον ἔλαβεν ἄλλην διεύθυνσιν, καὶ παρλιτῆσαι τὰς ἔχθρας τῆς Μεσογείου ἔθεσε τὴν ἑδραν του εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

νόν. Ἡ Λισαβῶνα τότε ἀντικατέστησε τὴν Βενετίαν, ἀκολούθως τὸ Ἄμστερδαμ καὶ τὸ Λονδῖνον διεδέχθησαν τὴν Λισαβῶναν· ἔκτοτε δὲ ἡ Ἰταλία ἔχασε τὰς ὠραίας ἡμέρας τῆς δόξης της, καὶ κατέβη ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν περιωπὴν τοῦ μεγαλείου, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε φθάσει, ἀποκατασταθεῖσα ἀντικείμενον ζηλοτυπίας καὶ θαυμασμοῦ ὅλης τῆς Εὐρώπης.

Νέα ἤδη ἐμπορικὴ ἐποχὴ προμηνύεται εἰς τὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς ἐνώσεως τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου καὶ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ὁμοιομόρφου τελωνιακοῦ ἐλευθερίου συστήματος εἰς ὅλον τὸ νῦν Ἰταλικὸν Βασίλειον.

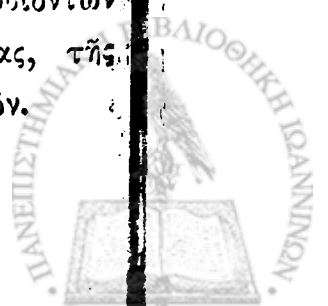
Τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὴν Ἰταλίαν εἶναι κυρίως τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, χρωματισμένα ὑφάσματα παντὸς εἶδους, λινὰ, ἐρέαι καὶ ἄλλα μάλ-
λινα ὑφάσματα, σιδηρὰ ἔργα, ἀντικείμενα τοῦ συρμοῦ, ξύλα βαφῆς, ἐλεφαντόδοντα, ἐρυθρόδανον (ρίζαριον), δέρματα, χαλκός, λευκοσίδηρος (τενεκές), σίδηρος, μόλυβδος, κασσίτερος, πίσσα, ἱατρικὰ ὕλαι καὶ λοιπά.

Τὰ δὲ ἐξαγόμενα ἐκ τῆς Ἰταλίας προϊόντα εἶναι κυρίως ἐρύζιον, ξηραὶ ὀπῶραι, κάνναβις, ἐλαϊόλαδον, στυπτηρία, ἄλας, σίτος, σόδα, δέρματα, ἔρια, βαλανίδια, γλυκόρριζα, γλυκάνισον, μάρομαρα, ἀλά-
βαστρον, κοράλια, ὑάλινα καὶ ἐκ πορσελάνης ἀγγεῖα, σχοινία, μω-
σαϊκὰ ἔργα, ψάθινα σκιαδία, μεταξωτὰ ὑφάσματα, φέσια, χρώματα, σαπῶνια, θεῖον, ἀμμωνιακὸν ἄλας, χημικὰ προπαρασκευαί, εἰκόνες, ἀρχαιοτήτες καὶ διάφορα ἄλλα.

Τὸ μετρικὸν καὶ νομισματικὸν σύστημα τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου εἶ-
ναι σήμερον τὸ Γαλλικόν, τὸ ὁποῖον ἴσχυεν ἤδη εἰς τὸ Βασίλειον τῆς
Σαρδηνίας καὶ πρὸ τῆς Ἰταλικῆς ἐνώσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐμπόριον
ἐξακολουθοῦν τὰ παλαιὰ μέτρα καὶ νομίσματα καταχωροῦμεν λε-
πτομερῶς τὰ πρῶην ἐν ταῖς Ἰταλικαῖς χώραις ἰσχύοντα μετρικὰ καὶ
νομισματικὰ συστήματα.

Α'. ΝΕΑΠΟΛΙΣ.

§. 336. Ἡ *Νεάπολις*, ἡ πρωτεύουσα τοῦ πρῶην Βασιλείου τῶν δύο
Σικελιῶν, πόλις μεγάλη ἔχουσα 390,000 κατοίκους, κεῖται εἰς θέσιν
καταλληλοτάτην διὰ τὴν ἀποκαταστῆ ἢ παρακαταθήκη τῶν προϊόντων
τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τῆς Τουρκίας, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἰσπανίας, τῆς
μεσημβρινῆς Γαλλίας, καὶ ὅλων τῶν πλησίον Ἰταλικῶν χωρῶν.

Τράπεζαι Νεαπόλεως.—Υπάρχουσιν εἰς Νεάπολιν δύο Τράπεζαι. Ἡ πρώτη, ὀνομαζομένη *Τράπεζα τῶν δύο Σικελιῶν*, ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1810 μὲ κεφάλαιον ἑνὸς ἑκατομμυρίου Δουκάτων· αὕτη προεξοφλεῖ, καὶ δανεῖζει ἐπὶ ἐνεχύρῳ, ἐκδίδει δὲ καὶ Τραπεζικὰ γραμμάτια. Ἡ δευτέρα ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1827 καὶ δανεῖζει ἐπὶ ὑποθήκῃ.

Νομίσματα Νεαπόλεως.—Λογαριάζουν εἰς *Δουκάτα τοῦ Βασιλείου* (Ducati di Regno), τὰ ὅποια εἶναι καὶ νόμισμα πραγματικόν· διαιροῦνται δὲ εἰς 10 *καρλίγια* πρὸς 10 *γράνα* ἕκαστον.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Νεαπόλεως εἶναι

1.) Χρυσά.—Δόπια—6 Δουκάτων (τοῦ Δὸν Κάρλου)	φρ	26,49
—ἑμοία (τοῦ Φερδινάνδου)	»	25,61
—Δεκάδιπλουν—30 Δουκάτων	»	129,81
—Πενταπλοῦν—15 Δουκάτων	»	64,95
—3 Δουκάτων ἢ Οὐγγία νέα	»	12,99
2.) Ἀργυρ.—Δουκάτον παλαιόν (Καρλόλου σ'.)	»	4,38
—ὅμοιον τοῦ Βασιλείου—10 Καρλίγια	»	4,24
—1 Καρλίγιον, 2 Καρλίγια κατ' ἀναλογίαν		
—Σκοῦδον 5 λιρῶν	»	5
—Σκοῦδον 12 καρλινίων ἢ 12 ἴ γράνων	»	5,10
Σκοῦδον 6 καρλινίων, καὶ 3 καρλινίων κατ' ἀναλογίαν.		

Κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1832 προσδιωρίσθη ἐπίσημως ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία τῶν ξένων νομισμάτων κατὰ τὴν ἐξῆς διατίμησιν

Τὸ Πεντόφορχον	==	μὲ Δουκάτον Βασιλ.	1,14.
Τὸ Ἰσπανικὸν διστηλον	==	»	1,25.
Τὸ Τοσκανικὸν φραντζεσκόνιον	==	»	1,27.
Τὸ Σκοῦδον τῆς Ρώμης	==	»	1,22.
Τὸ Σκοῦδον τῆς Μαρίας Τερέζης	==	»	1,18.

Παλαιὰ τίμησις συναλλαγῶν Νεαπόλεως.

Ἀμστερδαμ.	90 ἡμ.	48,50	Γράνα διὰ 1 φιορίνιον Ὁλλανδίας.
Ἀγκῶνα	30 ἡμ.	124,	» 1 Σκοῦδον Ρώμης.
Λυγούστα	75 ἡμ.	59,30	» 1 φιορίνιον ἀγοραίων
Φλωρεντία	35 ἡμ.	20,	» 1 λίραν Τοσκάνης.
Γένοβα	40 ἡμ.	23,40	» 1 λίραν νέαν.
Φρανκφούρτη Μ.	75 ἡμ.	59,10	» 1 φιορίνιον τῶν 24.

Μαδρίτη	90	ήμ.	95,	Γρίνα	διὰ	1	Πιάστρα	συναλλαγή
Άμβουργον	—		44,70	»	»	1	Μάρκον	Τραπέζης.
Λισαβώνα	—		44,50	»	»	1	Κρούσ.	τῶν 400 ρ.
Λονδίνον	—		570,20	»	»	1	λίραν	Στερλίαν.
Λισβόρνος	—		20,10	»	»	1	λίραν	Τοσκάνης.
Μεσσήνη	30	ήμ.	120,	»	»	1	Σκοῦδον	12 Ταριῶν.
Μασσαλία	70	ήμ.	23,20	»	»	1	φράγκον.	
Τριέστιον	60	ήμ.	59,30	»	»	1	φιορίνιον	συμβάσεως
Κωνσταντινούπ.	—		6,—	»	»	1	Γρόσιον.	

Σήμερον ἡ διαπραγματεύσεις τῶν συναλλαγμάτων γίνεται ὡς εἶπε τὸ Τουρίνον.

Συνήθειαι.— Ἡ ἀποδογὴ τῶν συναλλαγματικῶν γίνεται συνήθως τὸ πρῶτον Σάββατον μετὰ τὴν λήψιν τῆς συναλλαγματικῆς. Αἱ συντόμου προθεσμίας ὅμως παρουσιάζονται ἀμέσως, καὶ πρέπει ν' ἀποδεχθῶσιν, ἢ νὰ διαμαρτυρηθῶσιν.

Ἡμέραι χάριτος διὰ τὴν πληρωμὴν δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ κατὰ συνήθειαν ἀναβάλλεται ἡ σύνταξις τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

Ὅλα τὰ ἐμπρεύματα πωλοῦνται μὲ προθεσμίας μακρὰς 4 καὶ 8 μηνῶν.

Μέτρα καὶ σιαθμὰ Νεαπόλεως.— Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι

Ἡ κάρα=μὲ 2,10 μέτρα Γαλλικά.

=μὲ 3,15 πήγεις Τουρκικούς.

Μέτρον διὰ τοὺς σίτους εἶναι

Τὸ Τόμολον=μὲ 55,23 λίτρας Γαλλικάς.

=μὲ 1,59 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐν Τόμολον σίτου ζυγίζει 46—48 Ρότολα (ἧτοι 40 Γαλλικά χιλιόγραμμα).

Μέτρον διὰ τὰ ρευστὰ εἶναι ἡ βαρέλα=41,67 Γαλ. λίτρας

1 Βαρέλα=14,40 Καράφας (Caraffe).

100 Καράφαι=16 Γαλόνια Ἀγγλικά.

Μέτρα διὰ τὰ ἔλαια ἡ Σάλμα=161,96 λίτρας Γαλλικάς.

1 Σάλμα ἐλαίου ἔχει βάρους 165,33 ροτόλων, ἧτοι 324 λιτρῶν βάρους Ἀγγλικῶν, ἢ 147 χιλιόγραμμων Γαλλικῶν.

Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι τὸ βαρὺ καρτάριον.

Τὸ καρτάριον διαιρεῖται εἰς 100 ρότολα.

Τὸ δὲ ρότολον εἰς 33 1/2 οὐγγίας.

Ἡ λίτρα τῆς Νεαπόλεως εἶναι ἴση μὲ 12 οὐγγίας

100 ρότολα = 89,10 χιλιόγραμμα Γαλλικά.

— „ = 186,49 λίτρας βάρους Ἀγγλίας.

— „ = 219,86 λίτρας Ῥωσσίας.

— „ = 69,49 ὀκάδας Τουρκίας.

Β'. ΣΙΚΕΛΙΑ. — ΠΑΛΕΡΜΟΝ. — ΜΕΣΣΗΝΗ.

§. 337. Ἡ Σικελία, ἡ ὠραία αὕτη νῆσος, ἡ μεγαλύτερα τῆς Μεσογείου καὶ ἡ καρποφοριώτερα ὅλου τοῦ κόσμου, κεῖται εἰς θέσιν καταλληλοτάτην διὰ τὸ ἐμπόριον. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς 2 ἑκατομμύρια. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἡ Σικελία ἦτο περίφημος διὰ τὰ πλούτη καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν πόλεών της, καὶ μόνον ὅτι ὁ πληθυσμὸς της ἦτο τότε σχεδὸν τριπλοῦς τοῦ παρόντος, πᾶρήγαγε μολοντοῦτο τοσοῦτους δημητριακοὺς καρποὺς, ὥστε ἐξ αὐτῶν ἐτρέφοντο ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Ῥώμης.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐξουσίας τῆς Ῥώμης ἡ Σικελία ὑπέπαθθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς Σαρακηνούς, Νορμανδοὺς, καὶ Γάλλους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀπηλλάγη διὰ τοῦ ἀποτραπαίου Σικελικοῦ ἐσπερινοῦ. Μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲ τῆς Γαλλικῆς δυναστείας ἡ νῆσος ἀποκατέστη ὑποτελὴς τοῦ Ἰσπανικοῦ θρόνου, καὶ ἀκολούθως τοῦ Βασιλείου τῆς Νεαπόλεως. Εἰς τὰς πολιτικὰς ταύτας περιπετείας καὶ εἰς τὴν ὑποτελείαν της πρέπει ν' ἀποδοθῆ ἡ ἐπισθοδρομικὴ κατάσταση τῆς Σικελίας. Τὸ σύστημα τῆς Κυβερνήσεως τῆς Νεαπόλεως ἐνέκρωσε καὶ ἐσμίκρυνεν ἔτι μᾶλλον τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς νήσου.

Ἡ βιομηχανία τῆς Σικελίας εἶναι πολλὰ ὀλίγη σημασίας. Τὸ Παλέρμον, ἡ Μεσσῆνη, καὶ ἡ Κατάνη εἶναι αἱ βιομηχανικώτεροι πόλεις, ὅπου κατασκευάζονται διάφορα βαμβάκινα καὶ μάλλινα ὑφάσματα.

Σπουδαῖον ἀντικείμενον καὶ ἀφορμὴ πλούτου διὰ τὴν Σικελίαν εἶναι ἡ ἐκμάστευσις τοῦ θείου ἐκ τῶν πέριξ τοῦ Βεζουβίου θειορυχείων. Κατὰ τὸ 1857 ἡ ἐξαγωγή ὑπελογίσθη εἰς 127,439 τόνους, ἀξίας 16,700,000 φράγκων.

Νομίσματα Σικελίας.—Εἰς τὴν Σικελίαν λογαριάζουν εἰς οὐγγίαν διαιρουμένας ὡς ἑξῆς:

1 Οὐγγία=2 1/2 Σκοῦδα=30 Ταρία=60 Καρλίνια=600 γράνα

Μετὰ τὸ 1818 εἰσῆχθη καὶ τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Νεαπόλεως, καὶ λογαριάζουν εἰς Δουκάτα πρὸς 100 Βαγιόκους.

1 Οὐγγία=3 Δουκάτα Νεαπόλεως.

1 Καρλίνιον Νεαπόλεως=1 Ταρίον Σικελίας.

Τὰ πραγματικὰ Νομίσματα εἶναι:

α) Χρυσᾶ—Οὐγγία μετὰ τὸ 1748=φρ. 13,73.

—Οὐγγία μετὰ ἀετὸν = » 13, 4.

β) Ἀργυρᾶ—Σκοῦδον 12 Ταρίων ἢ 120 Γράνων=φρ. 5,10.

—6 Ταρία ἢ 60 Γράνα—40 Γράνα ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Σικελίας.—Δύο εἰδῶν ἐμπορικὰ Σταθμὰ ἔχουσι εἰς Σικελίαν.

1) *Καρτάριον βαρὺ (grosso)* πρὸς 100 Ρότολα βαρέα τῶν 30 Οὐγγιῶν, ἢ πρὸς 110 Ρότολα ἐλαφρὰ τῶν 30 Οὐγγιῶν, ἢ πρὸς 275 λίτρας τῶν 12 Οὐγγιῶν.

2) *Καρτάριον ἐλαφρὸν (sottile)* πρὸς 100 Ρότολα ἐλαφρὰ τῶν 30 Οὐγγιῶν, ἢ πρὸς 250 λίτρας τῶν 12 Οὐγγιῶν.

Τὸ βαρὺ Ρότολον τῶν 33 Οὐγγιῶν=873,27 Γραμ. Γαλλ.

— — — — — » » =262,46 Δράμ. Τουρκ.

Τὸ ἐλαφρὸν Ρότολον τῶν 30 Οὐγγιῶν=793,88 Γραμ. Γαλλ.

— — — — — » » =247,69 δρᾶμ. Τουρκ.

Ἡ λίτρα διαιρεῖται εἰς 12 Οὐγγίας· ἐκάστη δὲ Οὐγγία εἰς 30 Τράπεςα (trappessi).

Ἡ λίτρα τῶν 12 Οὐγγιῶν=317,55 Γραμ. Γαλλ.

— — — — — » » = 99, 7 δρᾶμ. Τουρκ.

Εἰς τὴν Μεσσήνην τὰ ἔλαια πωλοῦνται μετὰ τὸ Καφίσον=12 1/2 Ρότολα βαρέα. Εἰς τὸ Παλέρμον πωλοῦνται μετὰ τὸ βαρὺ Κεντάριον=110 Ρότολα ἐλαφρὰ.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους εἶναι ἡ γενικὴ Σάλμα (generale) πρὸς 16 Τόμολα, πρὸς 4 μωδίλους (modilli) τὸ Τόμολον.

1 γενικὴ Σάλμα (generale)=274, 6 λίτρας Γαλλ.

1 γενική Σάλμα = 8,22 Κοιλ. Τουρκίας.

Διὰ τὰ ὕσπρια μέτρον εἶναι ἡ βαρεῖα Σάλμα (grossa) πρὸς 16 τόμολα, πρὸς 4 τέταρτα (quarti) τὸ Τόμολον.

1 βαρεῖα Σάλμα (grossa) = 342,57 λίτρας Γαλλ.

1 » » = 10,27 Κοιλ. Τουρκ.

Τὰ μέτρα τῶν ὑφασμάτων τῆς Σικελίας εἶναι ὅμοια μὲ τὰ τῆς Νεαπόλεως.

Γ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΣΚΑΝΗΣ.

§. 338. Ἡ Τοσκάνη, ἡ ἀρχαία αὕτη Ἐτρουρία, ἔχει πληθυσμὸν 1,400,000· πρωτεύουσά της εἶναι ἡ Φλωρεντία, πόλις μεσόγειος κειμένη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἄρνου. Ἡ γῆ τῆς Τοσκάνης εἶναι καρποφόρος καὶ καλῶς καλλιεργημένη.

Προϊόντα.—Ὁ συλλεγόμενος σίτος μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων της. Ὁ οἶνος εἶναι ἀφθονος, ἀλλὰ καταναλίσκεται ὅλος ἐπιτοπίως. Ἡ μελιτή καλλιεργεῖται εἰς τὰς περὶ τὸν Ἄρνον χώρας.

Μεταλλεῖα — Ἰπάρχουν εἰς τὴν Τοσκάναν μεταλλεῖα στυπτηρίας, σιδήρου (εἰς τὴν νῆσον Ἰλθαν), μολύβδου, θείου, ἀργύρου, γαιανθράκων, μαρμάρων, πορφυρίτιδος, ἀλαβάστρου, καὶ χαλκοῦ· τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ παράγουν κατ' ἔτος 200,000 περίπου λίτρας χαλκοῦ καλλίστης ποιότητος. Τὰ μεταλλουργεῖα καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς χρυσοκόλλας (borax) ἐπασχολοῦν διάφορα καταστήματα ἐν τῷ μέσῳ τῶν παραλίων ἐλῶν (maremie) τῆς Βολτέρας καὶ τῆς Σιέννης. Πρὸ ἐβδომήκοντα περίπου ἐτῶν δύο Χημικοὶ Τοσκάνοι ἀνεκάλυψαν τὴν παρουσίαν τοῦ χρυσοκολλικοῦ ἢ βορακικοῦ ὀξέος εἰς τὰς ἀναθυμιάσεις τῶν παραλίων ἐλῶν (maremie), ἀλλ' ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἔμεινεν ἄγονος μέχρις οὗ κατὰ τὸ 1818 παρετήρησαν ὅτι ἠδύνατο διὰ τῆς ὑφαιστείου θερμότητος νὰ ἐνεργῆται ἡ διάλυσις τῆς πρώτης ὕλης (1).

Ἐν γένει ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλλείων εἰς τὴν Τοσκάναν, προοδεύει, εἰσαγομένων παντοῦ τῶν νέων μηχανῶν καὶ ἐφευρέσεων.

Ἡ βιομηχανικὴ πρόοδος τῆς Τοσκάνης καθημέραν ἀναφαίνεται

(1) Τὸ βοράκιον ἢ χρυσοκόλλα χρησιμεύει 1) εἰς τὰς χημικὰς ἐργασίας πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν ὀξέων, 2) ὡς μέσον ἐνώσεως τῶν διαφόρων ὀξέων, 3) πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ Βορακικοῦ ὀξέος, 4) πρὸς συγκόλλησιν τῶν μετάλλων, 5) πρὸς κατασκευὴν λευκῶν καὶ χρωματισμένων μίλων (σμάτων).

ζωηροτέρα· ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν μάλιστα τῶν ψαθίνων σκιαδίων διατηρεῖ εἰδικότητα. Τὰ βυρσοποιεῖα, τὰ ὑελουργεῖα, τὰ σαπυνοποιεῖα, τὰ χαρτοποιεῖα, τὰ τεχνουργεῖα τοῦ χλωροῦχου καὶ τοῦ νίτρου ἐργάζονται μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας. Τὰ ἐργοστάσια τοῦ κοραλίου, τῶν ὁποίων ἄλλοτε ἡ σημασία ἦτο πολὺ μεγαλητέρα, περιορίζονται σήμερον εἰς μικρὸν ἀριθμὸν ἐργατῶν.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Τοσκάνης συγκεντρώνεται σχεδὸν ὅλον εἰς τὴν πόλιν τῆς Λιβόρνου.

Δ'. ΛΙΒΟΡΝΟΣ.

§. 339. Ἡ Λιβόρνος, πόλις παράλιος ἐπὶ τῆς Μῆσογείου, ἔχει 76,000 κατοίκους. Ὁ λιμὴν αὐτῆς προφυλάττεται ἀπὸ ἐκτεταμένην προκυρμαίαν πρὸς εὐκολίαν δὲ τοῦ ἐμπορίου κατεσκευάσθησαν καὶ διώρυγες, αἵτινες, διερχόμεναι διὰ τῶν ὁδῶν ἑνὸς μεγάλου μέρους τῆς πόλεως, φθάνουσιν εἰς τὴν θάλασσαν.

Κατὰ τὸν II'. αἰῶνα, ὅτε αἱ λοιπαὶ πόλεις τῆς Ἰταλίας ἤκμαζον, ἡ Λιβόρνος δὲν ἦτο εἰμὴ μικρὸν καὶ ἀσήμαντον χωρίον· εἰς τὴν συνειστέλην δὲ Κυβέρνησιν τῶν Δουκῶν τῆς Τοσκάνης χρεωστεῖ τὸ μεγαλύτερον τῆς, καὶ τὴν σημερινὴν ἐμπορικὴν τῆς σημασίαν, ἀποκαταστάθεισα ἤδη ἡ μεγαλητέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰταλίας· μολονότι δὲ ὡς ἐκ τῆς τοπογραφικῆς τῆς θέσεως δὲν ἔχει κανὲν ἰδιάζον πλεονέκτημα, διὰ τῆς ἀσφαλείας ὅμως καὶ ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις παρεχόμεναι εἰς τοὺς ξένους, ἐντὸς ὀλίγων χρόνων ὁ πληθυσμὸς τῆς Λιβόρνου ἠῤῥήσθη, καὶ αἱ ἐμπορικαὶ τῆς σχέσεις ἐξετάθησαν μ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου (1).

Νομίσματα Τοσκάνης.—Διὰ νόμου τοῦ 1836 ἐκανονίσθη εἰς τὴν Τοσκάναν τὸ νομισματικὸν σύστημα· κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου·

1) Κάρμια πράξις ἐμπορικὴ δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ εἰς νομίσματα ὑποθετικά.

2) Εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς δὲν ἦτο δεκτὴ εἰμὴ ἡ πραγματικὴ Τοσκανικὴ λίρα ἢ Φλωρεντινὴ (Fiorentina) καλουμένη.

(1) Παράδοξον προνόμιον εἶχε παραχωρηθῆ εἰς τὴν πόλιν τῆς Λιβόρνου κατὰ τὸ 1593· ὅλοι οἱ ἐντὸς τῆς πόλεως ταύτης προσφεύγοντες ξένοι χρεωκόποι ἔμενον ἀκαταζήτητοι· τὸ ἀντικεινῶνικόν τοῦτο προνόμιον κατηργήθη κατὰ τὸ 1836 κατ' ἐπανειλημμένας αἰτήσεις τοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Λιβόρνου.

3) Οἱ ἔμποροι ἠδύναντο νὰ κρατῶσι τὰ βιβλία τῶν εἰς *Λίρας* διαίρουμένας εἰς ἑκατοστὰ ἢ εἰς *Σολδία* καὶ *Δηνάρια*.

Εἰς τὴν *Τοσκάναν* λοιπὸν ἐλογαρίαζον εἰς *Λίρας Τοσκανικὰς* ἢ *Φλωρεντινὰς* λεγομένας, διαίρουμένας εἰς 20 *Σολδία* πρὸς 12 *δηνάρια* ἕκαστον.

Τὰ παλαιὰ λογιστικὰ νομίσματα ἦσαν

Ἡ Πέτζα τῶν 8 ρεαλίων = $5 \frac{3}{4}$ λίρας Τοσκανικὰς.

Τὸ Δουκάτον ἢ Σκουδὸν ἀγοραῖον = 7 λίρας Τοσκαν.

1 λίρα Τοσκαν. = 84 ἑκατοστὰ φράγκου.

25 λίραι Τοσκαν. = 21 φράγκα.

Ἡ σχέσις τοῦ παλαιοῦ λογιστικοῦ νομίσματος εἶναι ἡ ἑξῆς

1 Σκουδὸν = 1, $\frac{5}{23}$ Πέτζας τῶν 8 ρεαλίων = 7 λίρας =
10 $\frac{1}{2}$ Παῦλα = 84 Γράτζιας = 140 Σολδία = 240 Κουατρίνια =
1680 δηνάρια ἢ (piccioli).

Ἡ σχέσις τοῦ νέου νομίσματος εἶναι ἡ ἑξῆς

1 λίρα = 1 $\frac{1}{2}$ Παῦλον = 12 Γράτζιας = 20 Σολδία = 60 Κουατρίνια = 240 δηνάρια.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς

α) Χρυσᾶ—Τριπλοῦν Τζεκίνον ἢ ρουσπόνιον Παύλων 60 = φρ. 36,4

—Τζεκίνον Παύλων 20 = » 12,1

— $\frac{1}{2}$ ἀξίζον κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ—Φραντζεσκόνιον Παύλων 10 = » 5,61

—1,2,5, καὶ 8 Παύλων ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν

—10 λιρῶν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἐτρούριας = φρ. 8,40.

Τὰ χρυσᾶ νομίσματα τιμῶνται 7 τοῖς 0/0 περισσότερον τῆς ἐνομαστικῆς τῶν ἀξίας· ἔθεν τὸ ρουσπόνιον τῶν 40 λιρῶν τιμᾶται λίρας 42 καὶ 16 Σολδία.

Κατὰ τὴν πρώην ἐπίσημον διατίμησιν τῆς Τοσκάνης

Τὸ νέον Γαλλικὸν Λουδοβίκιον = λίρ. 26 Σολδία 13 $\frac{1}{3}$.

Τὸ Ὄλλανδικὸν Δουκάτον = » 13 » —

Τὸ Βενετικὸν Τζεκίνον = » 13 » 6 $\frac{2}{3}$.

Τὸ Γαλλικὸν πεντόφραγκον = » 5 » 19.

Τὸ Ἰσπανικὸν τάληρον = » 6 » 5.

Παλαιαὶ συναλλαγαὶ Λιβόρνου.

Λονδίνον 90 ἡμ. ἡμερ. 30 λίρ. Τοσκαν. διὰ 1 λίραν Στερλ.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

21

Μασσαλία	30	ήμ. ήμερ.	117	λίρ. Τοσκ.	διὰ	100	φράγκα	
Γένοβα	8	ήμ. ὄψ.	117	—	»	100	λίρας νέας	
Άμπερδαμ	60	ήμ. ήμερ.	245	—	»	100	φιορ. Ὀλλαν.	
Άμβούργον			218	—	»	100	μάρκα Τραπ.	
Αύγουστα	15	ήμ. ὄψ.	297	1/2	—	»	100	φιορ. Συμβάσ.
Βιέννη								
Τριέστιον								
Βενετία	—	—	99	—	»	100	λίρ. Αύστριακ.	
Μιλάνον								
Νεάπολις	30	ήμ. ήμερ.	308	—	»	100	Δουκ. Βασιλ.	
Σικελία	31	ήμ. ὄψ.	15,40	—	»	1	ούγγιαν	
Μελίτη			250	—	»	100	Σκουδα	
Λισαβώνα	90	ήμ. ήμερ.	7,10	—	»	1000	ρέις.	
Βαρκελόνη	—	—	325	—	»	100	λίρας Καταλ.	
Μαδρίτη	60	—	460	—	»	100	Πέτζας Συναλ.	
Φραγκφούρ.	30	ήμ.	248	1/2	—	»	100	φιορ. τῶν 24.
Γενεύη	—		117	—	»	100	φράγ. Γαλλ.	
Ὀδησσός	90	ήμ.—	470	λίρ. Τοσκ.	»	100	ρούβλ. ἀργυρῶ	
Πετρούπ.								
Κωνσταντιν.	31	ήμ. ὄψ.	28	1/2	—	»	100	γρόσια.

Συνηθῆναι — προμήθειαι — ἀποσιτάθμισις. — Διὰ τὰς πληρωμάς τῶν συναλλαγματικῶν δὲν ὑπάρχουσιν ἡμέραι χάριτος.

Εἰς τὴν Λιθόρνον οἱ ἔμποροι ἐσύστησαν ἕν εἶδος Χρηματιστηρίου, Σταυρῶν λεγόμενον· εἰς τὸ Κατάστημα τοῦτο γίνονται ὄλαι αἱ πληρωμαὶ τρεῖς τῆς ἐβδομάδος, δευτέραν, τετάρτην καὶ παρασκευὴν ἀπὸ τῆς 11 μέχρι τῆς 2 1/2 ὥρας Μ. Μ. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο γίνονται καὶ ὄλαι αἱ χρηματιστικαὶ ἐργασίαι. Ἡ συναλλαγματικὴ, ἢ μὴ πληρωθεῖσα τὴν πρώτην μετὰ τὴν πτώσιν τῆς ἡμέραν τῆς Στάντζας, πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Αἱ δὲ συναλλαγματικαὶ, τῶν ὁποίων ἡ πτώσις συμπίπτει μὲ ἡμέραν τῆς Στάντζας, μὴ πληρονομεναὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, διαμαρτύρονται τὴν ἐπομένην.

Ἡ ἀποδεχθεῖσα συναλλαγματικὴ πρέπει νὰ πληρωθῇ, ἄλλως ὁ ἀποδέκτης κηρύττεται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως 24 ὥρας μετὰ τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικόν. Ὁ νόμος ἀπαλλάττει τῆς πληρωμῆς τὸν ἀποδεχθέντα συναλλαγματικὴν, τῆς ὁποίας ὁ ἐκδότης εἶχεν ἤδη πτωχεύσει· πρέπει ὁμοῦς νὰ παρακαταθέσῃ τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς

μέχρις οὐ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἐκδότης ἦτο εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως πρὸ τῆς ἀποδοχῆς.

Τὸ δικαίωμα τῆς προμηθείας εἶναι 2 τοῖς 0/0, τὸ τῆς ἐγγύης 1 τοῖς 0/0, τὸ τῆς μεσιτείας 1/2 τοῖς 0/0.

Κατὰ τὸ 1836 κατηργήθησαν ὅλαι αἱ ἀποσταθμίσεις καὶ πρостаποσταθμίσεις (*large, contralarge*), αἱ συνθήκαι, αἱ ὑφέσεις κτλ. ὥστε ἔδεν δύναται ἤδη νὰ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τὸ βάρος τῶνπραγματειῶν παρὰ τὸ βάρος τῶν σχολιῶν, περικαλυμμάτων, ἢ δοχείων.

Μέτρα καὶ σταθμά.—Μέτρον ὑφασμάτων εἶναι ἡ πήχη (*braccio*), διαιρουμένη εἰς 20 σολδία καὶ ἕκαστον σολδίον εἰς 12 δηνάρια, 5 δὲ πήχεις (*braccii*) ἀποτελοῦν 1 κάναν.

$$\begin{aligned} 100 \text{ πήχεις Τοσκανικὰς} &= 58,35 \text{ Γαλλικὰ μέτρα.} \\ &= 63,82 \text{ γυιάρδας Ἀγγλικὰς.} \\ &= 87,52 \text{ πήχεις Τουρκικὰς.} \end{aligned}$$

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι ὁ σάκκος, ὅστις διαιρεῖται εἰς 3 στάγια, εἰς 6 μινας (*mine*) εἰς 12 τέταρτα (*quarti*), εἰς 48 μετζέτας (*mezzelle*), καὶ εἰς 96 κουαρτοτζία (*quartucci*).

Τὸ στάγιον θεωρεῖται ὡς μετρικὴ μονάς, καὶ περιέχει 72 λίτρας Γαλλικὰς.

$$\begin{aligned} 100 \text{ Σάκκοι} &= 73,08 \text{ ἑκατολ. Γαλλικὰ.} \\ &= 25,14 \text{ κουάρτερ Ἀγγλικὰ.} \\ &= 219,24 \text{ κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.} \end{aligned}$$

Μέτρον ρευστῶν εἶναι ἡ βαρέλα τοῦ οἴνου, διαιρουμένη εἰς 20 φιάσκα καὶ εἰς 40 μετζέτας (*mezzelle*).

$$\begin{aligned} 1 \text{ βαρέλα οἴνου} &= 45,58 \text{ λίτρας Γαλλικὰς.} \\ &= 10,03 \text{ γαλόνια Ἀγγλικὰ.} \end{aligned}$$

Ἡ βαρέλα ἐλαίου διαιρεῖται εἰς 16 φιάσκα, καὶ εἰς 64 μετζέτας

$$\begin{aligned} &= 29 \text{ χιλιόγραμμα Γαλλικὰ.} \\ &= 22,62 \text{ ἐκάδ. Τουρκίας.} \end{aligned}$$

Σταθμὸς ἐμπορικῆς εἶναι ἡ λίτρα, διαιρουμένη εἰς 12 οὐγγίας, εἰς 288 δηνάρια καὶ εἰς 6912 κόγκους (*grani*).

$$\begin{aligned} 100 \text{ λίτρας Τοσκαν} &= 33,95 \text{ χιλιόγραμμα Γαλλικὰ.} \\ &= 74,87 \text{ λίτρας βάρους Ἀγγλικὰς.} \\ &= 83,01 \text{ λίτρας Ρωσσίας.} \\ &= 26,48 \text{ ἐκάδης Τουρκίας.} \end{aligned}$$

Κατὰ τὸ 1836 ἐκανονίσθη καὶ τὸ μετρικὸν σύστημα τῆς Τοσκάνης· κατηργήθησαν δὲ τὰ παλαιὰ καντάρια, καὶ ἐπροσδιωρίσθη ἡ γάθμισις τῶν διαφόρων πραγματειῶν οὕτω·

Μὲ τὴν *χιλιάδα* (*Millaajo*), ἥτοι μὲ 1000 λίτρας πρέπει νὰ σταθμίζωνται τὰ ξύλα, ἡ σόδα, ὁ μόλυθος, οἱ λίθοι, τὰ βαλανίδια καὶ τὸ θεῖον.

Μὲ τὸ *καντάριον* τῶν 100 λιτρῶν πρέπει νὰ σταθμίζωνται τὸ ἐρυθρόδανον (*ρίζαριον*), ἡ στυπτηρία, τὸ γλυκάνισον, ἡ χρυσόκολλη (*borace*).

Μὲ τὴν *λίτραν* πρέπει νὰ σταθμίζωνται ὁ ὑδράργυρος, τὸ κιννάμωμον (*κανέλλα*), τὸ Ἰνδικόν, ἡ κοκκινιλία (*κρεμέζιον*), ἡ μετάξι κλ.

Μὲ τὴν *οὐγγίαν* τὸ τριανταφυλλόλαδον.

Οἱ λευκοσίδηροι (*τενκεδες*), τὰ δέρματα τῶν λαγῶν, προβάτων, καὶ ἵππων πωλοῦνται ἀριθμούμενα, καὶ οὐχὶ σταθμιζόμενα.

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ οἱ λινόσποροι πωλοῦνται μὲ τὸν *σάκκον*. Τὰ δὲ ὑφάσματα μὲ τὴν *πήχην* (*braccio*).

Ε'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΟΜΒΑΡΔΙΑΣ.

§. 340. Ἡ Λομβαρδία ἀποτελοῦσε ἄλλοτε μέρος τοῦ Λομβαρδοβενετικοῦ Βασιλείου εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἤδη ἠνωμένη μὲ τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον.

Ἡ φιλοπονία τῶν κατοίκων, καὶ ἡ φυσικὴ εὐφορία τῶν ὠραίων γαιῶν τῆς Λομβαρδίας αὐξάνουν καθ' ἑκάστην τὸ ποσὸν τῶν φυσικῶν προϊόντων τοῦ τόπου.

Μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς Λομβαρδίας ἡ μετάξι καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν καὶ ὡς πρὸς τὴν ποιότητά της κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, ὑπολογίζεται δὲ ἡ κατ' ἔτος παραγωγή της εἰς 30,000 κανταρίων.

Ἡ βιομηχανία τῆς Λομβαρδίας συνίσταται ἰδίως εἰς τὴν καταργασίαν τῆς μετάξης, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Ὑπάρχουσιν ὡσαύτως χειροτεχεῖα τζοχῶν ἀξιολόγων, καὶ βρυβακίνων ὑφασμάτων.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Λομβαρδίας διευκολύνεται μεγάλως διὰ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν διωρύγων, οἵτινες διατέμνουσι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τὴν χώραν. Τὴν αὐτὴν εὐκολίαν παρέχουσιν αἱ ὠραῖαι ὁδοὶ καὶ ὁ μεταξὺ Βενετίας καὶ Μιλάνου σιδηροῦς δρόμος. Ἡ κυριώτερα ἀγορὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Λομβαρδίας εἶναι τὸ Μιλάνον.

ΣΤ'. ΜΙΛΑΝΟΝ (Μεδιόλανα).

§. 341. Τὸ *Μιλάνον*, πρωτεύουσα τῆς Λομβαρδίας, εἶναι μεσόγειος πόλις, ἔχουσα πληθυσμὸν 140,000. Τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης περιστρέφεται μᾶλλον εἰς τὰ φυσικὰ προϊόντα τοῦ τόπου παρὰ εἰς τὰ τῆς βιομηχανίας· ἡ μετὰξην εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων ἐμπορευμάτων.

Ἡ πόλις τοῦ Μιλάνου στερεῖται ἐμπορικῆς Τραπεζῆς.

Ἵπάρχει εἰς Μιλάνον εἰδικὴ ἔταιρία πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς μεταξουργίας, δανειζούσα ἐπὶ παρακαταθήκῃ μετὰξην.

Νομίσματα Μιλάνου.— Διὰ νόμου τῆς 1 Νοεμβρίου 1823 ἐκατονίσθη ὁμοιομόρως τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Λομβαρδοβενετίας.

Ἐλογαρίαζον εἰς λίρας Αὐστριακὰς, διαιρουμένας εἰς 100 ἑκατοστὰ = 87 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου.

1 λίρα Αὐστριακὴ = 20 Κρεϋτζάρια Αὐστριακὰ.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

α) Χρυσᾶ — Σοβερῖνον 40 λιρῶν = φρ. 35,02.
— 1/2 κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ — Σκοῦδον 6 λιρῶν Αὐστρ. = φρ. 5,22.
— 1/2 ἥτοι ἐν φιορίνιον = » 2,61.
— λίρα Αὐστριακὴ = » —,87.
— 1/2 λίρα = » —,43.

Τὰ περὶ συναλλαγματοικῶν κανονίζονται κατὰ τὸν Γαλλικὸν Ἐμπορικὸν Νόμον, ὅστις ἰσχύει εἰς Μιλάνον ἀπὸ τὸ 1808.

Τὸ μετρικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας εἶναι ὡσαύτως παραδεδεγμένον εἰς Μιλάνον.

1 λίτρα βάρους (libbra) = 1000 γραμμᾶς Γαλλικᾶς.

1 λίτρα = 10 οὔγγιας = 100 γρόσα (grossi) = 1000 δανάρια = 10,000 γράνα.

100 λίτρα = 1 καντάρι (centinajo).

Τὸ μέτρον τοῦ μήκους εἶναι ἴσον μὲ τὸ Γαλλικὸν μέτρον. Τὸ μέτρον ὑποδιαιρεῖται εἰς 10 σπιθαμᾶς (palmo), ἡ σπιθαμὴ εἰς 10 δακτύλους (diti), ὁ δάκτυλος εἰς 10 ἄτομα (atomi).

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι ἡ σόμα, ἴση μὲ ἐν Γαλλικὸν ἑκατόλιτρον ὑποδιαιρεῖται δὲ ἡ σόμα εἰς 10 μίνας (mine), καὶ εἰς 100 πίντας (pinte).

.....

Ζ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΑΡΔΙΚΗΣ.

§. 342. Ἡ Σαρδική σύγκειται ἀπὸ δύο διακεκριμένας χώρας, ἀπὸ τὴν Σαρδηνίαν, καὶ ἀπὸ τὰς ἐπὶ τῆς Ἰταλικῆς Ἠπείρου ἐπαρχίας τοῦ Πιεμοντίου καὶ τῆς Σαβοΐας, καὶ τὴν πρῶν δημοκρατίαν τῆς Γένοβας. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς εἶναι 4,400,000, ἡ δὲ πρωτεύουσα τὸ Τουρῖνον.

Τὰ προϊόντα τῆς Σαρδηνίας εἶναι ποικίλα, ἥτοι δημητριακοὶ καρποὶ, ὄσπρια παντὸς εἶδους, ἀραβόσιτος, ὀρύζιον, λίνον, κάνναβις, οἴνοι, ἔλαια καὶ λοιπά.

ἔχει μεταλλεῖα ἀργύρου, χαλκοῦ, μολύβδου, σιδήρου, ὑδραργύρου, μαρμάρων, ἀλαβάστρου, καὶ στυπτηρίας.

Ἡ κυριώτερα βιομηχανία τῆς χώρας εἶναι ἡ προπαρασκευὴ τῆς μετάξης, καὶ ἡ μεταξοκλωσία. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Πιεμοντίου ἀποκλειστικῶς σχεδὸν καταγίνονται εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην, καὶ ἡ μετάξι των εἶναι ἡ καλλιτέρα τῆς Εὐρώπης.

Ἐμπόριον. Τὰ ἐξαγόμενα εἶδη εἶναι κυρίως τὸ ὀρύζιον, ἡ μετάξι, καὶ τὰ ἔλαια.

Εἰσαγόμενα δὲ εἶδη εἶναι ἀποικιακὰ προϊόντα, ξύλα βαφῆς, νήματα, λινὰ πανία, ἐρέαι, βαμβάκινα χρωματισμένα ὑφάσματα κτλ.

Ἡ ἐμπορικώτερα πόλις αὐτῆς εἶναι ἡ Γένοβα.

Η'. ΓΕΝΟΒΑ.

§. 343. Ἡ Γένοβα εἶναι πόλις παράλιος, ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς ὀμωνύμου δημοκρατίας· κεῖται εἰς τὸ βάθος ἐκτεταμένου κόλπου, εἶναι δὲ ἐκ τῶν ὠραιότερων πόλεων τῆς Εὐρώπης, ἐπονομασθεῖσα δικαίως κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς δόξης της ἡ ὑπερήφανος (la superba)· ἔχει δὲ κατοίκους 95,000.

Κατὰ τὸν ΙΑ^{ον} αἰῶνα τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ναυτιλία τῆς πόλεως ταύτης εἶχον λάβει μεγάλην σημασίαν, καὶ τὰ πλοῖα τῆς δημοκρατίας μεταφέροντα τοὺς Σταυροφόρους εἰς τὴν Ἀσίαν ἐσχημάτισαν ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τοὺς πλουσίους ἐκεῖνους τόπους· ἔκτοτε ἄρχεται ἡ ἐποχὴ τῆς δόξης τῆς δημοκρατίας τῆς Γένοβας· οἱ στόλοι της ἐνίκησαν τοὺς Πισσαίους καὶ κατέστρεψαν τὸν ἀντίζηλον λιμένα των· κατὰ τὸν ΙΒ^{ον} δὲ αἰῶνα οἱ Γενοβαῖοι συνδραμόντες τὸν Αὐτοκράτορα Παλαιολόγον εἰς τὴν ἀνάκτησιν τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου ἔλαβον ὡς ἀμοι-

ἦν τὸ προάστειον τοῦ Γαλατᾶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ ὁποῖον ὠχύρωσαν καὶ ἐσχημάτισαν ἐμπορικὴν τῶν ἀποικίαν· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τοῖς παρεχωρήθη ὁ Καφφᾶς εἰς τὴν Κριμαίαν, ἐξουσίασαν δὲ καὶ τὴν Χίον, τὴν Μιτυλήνην, τὴν Τένεδον καὶ ἄλλας τινὰς νήσους. Ἡ Γένοβα εἶχεν ἀνυψωθῆ διὰ τοῦ ἐμπορίου εἰς μέγαν βαθμὸν δυνάμεως, καὶ διεμάχετο μετὰ τῆς Βενετίας περὶ τῶν ἐμπορικῶν πρωτείων.

Τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ἐπέφερον τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐμπορίου τῆς Βενετίας συνέτεινον καὶ εἰς τὴν ἐμπορικὴν παρακμὴν τῆς Γένοβας· ἀλλ' ὅμως ἡ πόλις αὕτη διετήρησε πάντοτε ἐμπορικὴν τινα σημασίαν, καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἔλαβεν ἀρκετὴν ἀνάπτυξιν, παραχωρηθέντος εἰς αὐτὴν τοῦ πλεονεκτήματος τῆς ἀτελείας τοῦ λιμένος. Ὅλαι αἱ πραγματεῖαι δύνανται νὰ ἐναποταμιευθῶσιν εἰς τὴν πόλιν ταύτην χωρὶς νὰ ὑποβληθοῦν εἰς δασμὸν τινα· οὕτως ἡ Γένοβα ἀποκατέστη ἡ παρακαταθήκη ὅλου τοῦ ἐμπορίου τῆς Σαρδηνίας. Αἱ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ αἱ δι' ἐξαγωγὴν προσδιωρισμέναι πραγματεῖαι ἐναποταμιεύονται εἰς εὐρυχώρους ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου, πληρόνους αἰ μετριώτατον δικαίωμα ἀποθήκης· αἱ εὐκολαὶ αὗται ἐπέφερον μεγίστην ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν, ὥστε ὑπολογίζεται τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς εἰς 97, τὸ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς εἰς 73 ἑκατομμύρια φράγκων.

Τράπεζα Γένοβας.—Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἀρχαίας Τραπεζῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐσυστήθη εἰς Γένοβαν κατὰ τὸ 1814 ἡ Τραπεζικὴν κατάστημα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Τελωνείου καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἁλατος φόρου, ἐκδίδον καὶ Γραμμάτια τραπεζικά.

Νομίσματα Γένοβας.—Ἡ Σαρδινία ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν ἐξουσίαν εἶχε παραδεχθῆ τὸ Γαλλικὸν νόμισμα· ἀλλ' ὅταν ὁ Βίκτωρ Ἀμεδαῖος κατὰ τὸ 1814 ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἐχάραξε νέον νόμισμα, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε *λίραι*, ἴσον κατὰ τὴν ἀξίαν μὲ τὸ Γαλλικὸν φράγκον.

Τὰ πραγματικὰ Νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

α) Χρυσά.— 20 λιρῶν=εἰκοσάφραγκον.

— 40 λιρῶν, διπλοῦν.

— 80 λιρῶν, τετραπλοῦν.

— 100 λιρῶν, ἐκατόβλιρον.

β) Ἀργυρ.— Σκοῦδον 5 λιρῶν=πεντόφραγκον.

— 2 λιρῶν, 1 λίρας.

— Τμήματα $1/2$ καὶ $1/4$.

Τὸ νομισματικὸν τοῦτο σύστημα ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὴν Γένοβαν. Ἄλλοτε ἐλογχρίαζον εἰς Γένοβαν εἰς λίρας τῶν 20 Σολδίων, πρὸς 12 δηνάρια. Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶχε δύο ἀξίας, ἀξίαν Τραπεζικὴν, καὶ ἀξίαν ἐκτὸς Τραπεζῆς, ἡ δὲ σχέσις αὐτῶν ἦτο 23 πρὸς 20. Ὅθεν 23 λίραι ἐκτὸς Τραπεζῆς = 20 λίρας Τραπεζῆς. Ἀπὸ 5 λίρας Τραπεζικῆς, ἢ ἀπὸ 5 $\frac{3}{4}$ λίρας ἐκτὸς Τραπεζῆς ἐσχημάτιζον τὴν λεγομένην Πέτζαν, ἀξίζουσαν φράγμα 4, 76.

Ἡ σχέσις τῆς ἐκτὸς Τραπεζῆς λίρας, ἥτις ἦτο ἡ παλαιὰ νομισματικὴ μονάς, ἐκανονίσθη νομοθετικῶς ὡς πρὸς τὴν νέαν λίραν κατὰ τὸν λόγον τοῦ 6 πρὸς 5, ὥστε

6 λίραι ἐκτὸς Τραπεζῆς = 5 λίρας νέας = 5 φράγμα.

Ἐπίσημος ὡσαύτως διατίμησις κανονίζει τὴν ἀξίαν τῶν ξένων νομισμάτων κατ' αὐτὴν τὸ δίστηλον τῆς Ἰσπανίας ἀξίζει λίρας νέας 5, 28.

Τίμησις Συναλλαγῶν Γένοβας κατ' ἰσοτιμίαν.

Τριέστιον	259,84	λίραι νέαι	διὰ	100	φιορ. Συμβάσ.
Βενετία	86,61	»	»	100	λίρας Αὐστρ.
Λιβόρνος	84, 6	»	»	100	λίρας Τοσκαν.
Ῥώμη	537,97	»	»	100	Σκοῦδα Ῥωμ.
Νεάπολις	424,92	»	»	100	Δουκάτ. Βασιλ.
Μεσσήνη	12,80	»	»	1	Οὐγγίαν.
Βαρκελόνη	288,83	»	»	100	λίρ. Καταλάν.
Μαδρίτη	404,35.	»	»	100	Πιστόλ. Συναλλ.
Κάδιξ					
Λισαβῶνα	5,60	»	»	1000	ῤεῖς.
Κωνσταντινούπ.	23,75	»	»	100	Γρόσια.

Συνήθειαι.—Ἡ παλαιὰ συνήθεια εἶχε καθιερώσει 30 ἡμέρας χάριτος, ἀλλ' ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς σήμερον δὲν τὰς παραχωρεῖ εἰμὴ μόνον ἐκ προαιρέσεως. Συνήθως ὅμως διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικῶ περιμένουν τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πρώτου ταχυδρόμου

Οἱ περὶ συναλλαγματικῶν νόμοι τῆς Γένοβας εἶναι οἱ αὐτοὶ μετὰ τοὺς Γαλλικοὺς.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Γένοβας. Μέτρον ὑφασμάτων εἶναι ἡ Σπιθαμὴ (Palmo) = 24, 98 ὑφεκατόμμετρα Γαλλικά.

Μεταχειρίζονται ὡσαύτως καὶ τὴν Κάναν, ἥτις εἶναι διχοφύρων μεγεθῶν, ἥτοι 8, 9, 10 καὶ 12 σπιθαμῶν (palmi).

100 σπιθαμαί	=	24, 98	Μέτρα Γαλλικά.
— —	=	27, 32	Γουιάρδας Άγγλικάς.
— —	=	37, 47	Πήχεις Τουρκίας.

Μέτρον χωρητικότητος τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ἡ *Μίνα*, διαιρουμένη εἰς 8 τέταρτα (*quarti*) πρὸς 12 Γομβέτας (*gombette*).

1 Μίνα	=	116,73	λίτρας Γαλλικάς.
	=	3,50	Κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.
100 Μίνοι	=	147,79	Κουάρτα Ἀμβέρσης.
	=	40,15	Κουάρτερ Ἀγγλίας.
	=	60	Ψάθας Ῥωσσίας.
	=	116,73	Σάκκουσ ὀλλάνδας.
	=	351, 6	Κοιλὰ Κωνσταντιν.

Μέτρον ρευσιῶν διὰ τοὺς οἴνους εἶναι ἡ *Μεζζαρόλα* (*Mezzarola*) = 74, 22 Γαλλικάς λίτρας· διὰ τὰ ἔλαια μέτρον εἶναι τὸ *Βαρέλιο* (*Barillo*), τὸ ὁποῖον ἔχει βάρους περίπου 59 χιλιογράμμων.

Σταθμὰ ἐμπορικὰ εἶναι δύο εἰδῶν· Σταθμὸς βαρὺς (*Peso grosso*), καὶ Σταθμὸς ἐλαφρὸς (*Peso sottile*), ὅστις εἶναι 10 τοῖς 0/0 ἐλαφρότερος τοῦ πρώτου.

1 λίτρα βαρεῖα	=	348,89	Γραμμὰς Γαλλικάς.
— —	=	108,85	δράμια Τουρκ.
1 λίτρα ἐλαφρά	=	317,17	Γραμμὰς Γαλ
— —	=	98,93	δράμ. Τουρκ.
100 λίτρα βαρεῖα	=	76,92	λίτρας βάρους Ἀγγλ.
— — —	=	85,29	λίτρας Ῥωσσίας.
100 λίτρα ἐλαφρά	=	69,93	λίτρας βάρους Ἀγγλ.
— — —	=	77,63	λίτρας Ῥωσσίας.

Μὲ τὸ *Καντάριον* τῶν 100 Ῥοτόλων = 150 λίτρας ἐλαφρὰς πωλοῦνται ἡ στυπτηρία, ὁ χαλκός, τὰ δέρματα, τὰ σίδηρα, ὁ μόλυβδος, ὁ κασσίτερος, τὸ ἔρβζιον. Μὲ τὴν βαρεῖαν λίτραν πωλοῦνται ὅλα τὰ ἀρώματα, ὁ καπνός, τὸ τέιον. Ἐκτὸς δὲ τοῦ πραγματικοῦ ποσοῦ τῆς ἀποσταθμίσεως (*taga*) ἀφαιροῦνται καὶ 6 τοῖς 0/0.

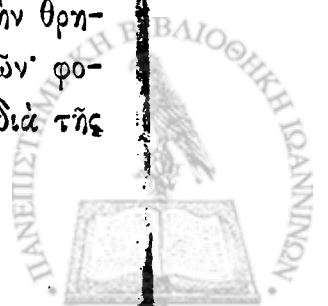

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Παππικῆς Ἐπικρατείας.

§. 344. Ἡ Παππικὴ Ἐπικράτεια περιορίζεται σήμερον εἰς τὴν πόλιν τῆς Ρώμης μετὰ τῆς Σιβιτα-Βέκίας καὶ μικρᾶς περιοχῆς. Δὲν ἔχει ὡς ἐκ τούτου καυμίαν ἐμπορικὴν σημασίαν, καὶ ἴσως δὲν θέλει βραδύνειν νὰ συμπεριληφθῇ ἐπὶ τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον, ἀποκαθισταμένης τῆς Ρώμης πρωτεύουσας αὐτοῦ. Ἡ Ρώμη καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐπικράτεια κατ' οὐδεμίαν ἐποχὴν τῆς Ἱστορίας των δὲν ἀναφαίνονται μεγάλα ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν· ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἦτον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ὀπλων τῆς Ρώμης κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, καὶ παντοδύναμος ἡ θρησκευτικὴ τῆς ἐπιρροὴ κατὰ τοὺς νεωτέρους, ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις ὅμως παρουσιάζεται πάντοτε ἀσθενής. Πρὸ τῆς μεγάλης στρατιωτικῆς τῆς δόξης, πρὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Συρακούσης, τῆς Καρχηδόνας καὶ τῆς Νουμηδίας ἡ πενία ἐθεωρεῖτο ὡς τιμὴ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις. Οἱ διηνεκεῖς μετὰ τῶν πλησιοχώρων λαῶν πόλεμοι, αἱ ἐσωτερικαὶ πάλαι καὶ διενέξεις, αἱ ἐχθροπραξίαι τῶν γειτόνων Ἐπικρατειῶν ἀποκατέστηνον ἀδύνατον τὴν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν, διότι ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ ἐμπόριον ζωογονεῖται διὰ τῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας γεννᾷ ὁ πλοῦτος, ἡ εἰρήνη καὶ αἱ ἐπιμιξίαι τῶν ἔθνων. Ὅταν αἱ κατακτήσεις τῆς Ρώμης ἔφερον εἰς αὐτὴν τὰ πλούτη καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀναγκαίως ἐμορφώθησαν ἐμπορικαὶ σχέσεις· ἀλλὰ τὸ ἐμπόριον ἐνεργεῖτο ὑπὸ τῶν ξένων, διότι ὁ Ῥωμαῖος στρατιώτης, περιβεβλημένος μὲ τὴν δόξαν τοῦ στρατοπέδου, ἐνόμιζεν ἀναξίαν αὐτοῦ τὴν ἐμπορικὴν ἐνασχόλησιν. Ἡ Ρώμη ἐλάμβανεν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς τὰ διάφορα προϊόντα, καὶ συγχρόνως τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν· οἱ κάτοικοί τῆς ἐπομένως δὲν εἶχον βεβαίως ἀνάγκην νὰ ἐνασχοληθοῦν εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις· ἴσως ἐὰν ἡ πόλις των εἶχεν ἐμπορικωτέραν θέσιν, αἱ ἐμπορικαὶ ἕξεις ἤθελον διαδεχθῆ τὴν πολεμικὴν δόξαν, καὶ ἡ Ρώμη ἤθελε λάβει τὴν τύχην τῆς Τύρου ἢ τῆς Καρχηδόνας.

Αἱ αὐταὶ περιστάσεις, ἂν καὶ ὑπὸ διάφορον χαρακτῆρα, παρουσιάζονται κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Ρώμη, στηριζομένη εἰς τὴν θρησκείαν, ἀνυψώθη κυρίαρχος ὅλων σχεδὸν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν· φορολογοῦσα τότε ὄχι πλέον διὰ τῆς ἰσχύος τῶν ὀπλων, ἀλλὰ διὰ τῆς

πίστεως καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ὅλον σχεδὸν τὸν Χριστιανικὸν κόσμον, διένειμεν ἄπειρα ἐλέη εἰς τοὺς λαοὺς τῆς, καὶ ὑπέβαλλεν οὕτω τὴν ἀργίαν καὶ ἀπραξίαν των· προσηλωθέντες ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ θρησκευτικὰ αἰσθήματα, παρημέλησαν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο ν' αὐξήσῃ τὴν κοινωνικὴν των εὐημερίαν. Ἡ ἐπιτυχία των περὶ τὰς ὠραίας τέχνας ἀποδεικνύει ὅτι, ἐὰν ἐνησχολοῦντο καὶ εἰς τὰς λοιπὰς, ἤθελον συμβαδίζει εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας μετὰ τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Εἰς τὰς ἠθικὰς ταύτας αἰτίας, τὰς ὁποίας ἴσως ἐξαλείψῃ ἢ τοῦλάχιστον ἐλαττώσῃ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις τοῦ σήμερον διέποντος τὴν Ἐπικράτειαν ταύτην, πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἡ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ καχεξία τῆς Παππικῆς Ἐπικρατείας.

Τραπεζαὶ Ῥώμης.—Εἰς τὴν Ῥώμην ὑπάρχουσι δύο χρηματιστικαὶ Τράπεζαι, ἡ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἡ τελευταία αὕτη ἐσυστήθη κατὰ τὸ 1834 διὰ μετοχῶν, ἔχουσα κεφάλαιον 3 ἑκατομμυρίων Σκούδων, ἐκδίδει δὲ Τραπεζικὰ γραμμάτια 100, 50 καὶ 20 Σκούδων, προεξοφλεῖ ἐμπορικὰ γραμμάτια πρὸς 5 τοῖς 0/0 διὰ 3 μῆνας, καὶ κρατεῖ ἀνοικτοὺς λογαριασμοὺς μ' ὅλους τοὺς ἐμπόρους.

Νομίσματα.—Εἰς τὴν Παππικὴν Ἐπικράτειαν λογαριάζουν εἰς Σκοῦδα Ῥωμαϊκά, διαιρούμενα εἰς 100 Βαγιόκους.

1 Σκοῦδον = 10 Παῦλα = 100 Βαγιόκους.

1 Σκοῦδον = φρ. 5,38.

Πραγματικὰ Νομίσματα εἶναι

α) Χρυσᾶ—Πιστόλα = φρ. 17,28.

—Τζεκίνον τοῦ 1769 κ. ἐ. . . . = φρ. 11,80.

—1/2 Πιστόλα, 1/2 Τζεκίνον ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ—Τεστόνιον τῆς Ῥώμης, ἢ Σκοῦ-

δον τῶν 10 Παύλων . . . = φρ. 5,38.

—1/5, 1/10 αὐτοῦ ἀξίζοντα κατ' ἀναλογίαν.

—Σκοῦδον ἢ Κορῶνα (νόμ. λογισ.) = φρ. 5,30.

Τὰ κυκλοφοροῦντα χαρτονομίσματα συνίστανται εἰς Γραμμάτια, ἐκδιδόμενα παρὰ τῆς Τραπεζῆς, δεκτὰ εἰς τὰς πληρωμὰς κατ' ἰσοτιμίαν μὲ τὸ πραγματικὸν νόμισμα, ἀνταλλασσόμενα ὅμως μὲ νόμισμα γάνουσι μικρόν τι τοῖς 0/0.

Διάταξις τῆς 11 Ἰανουαρίου 1835 προσδιορίζει τὴν ἀξίαν τῶν ξένων εἰς κυκλοφορίαν νομισμάτων κατ' αὐτὴν

Τὸ χρυσοῦν Ὀλλανδικ. Δουκάτον=Σκοῦδα 2 Βαγ. 16.
Τὸ Γαλλικὸν 20φραγκον = » 3 » 71.
Τὸ Γερμανικὸν τάληρον = » » 95.
Τὸ Γαλλικὸν 5φραγκον = » » 92.
Τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον = » 1 » —

Ἄλλ' εἰς τὸ ἐμπόριον τὸ δίστηλον τιμᾶται περισσώτερόν τι.

Τίμησις Συναλλαγῶν Ῥώμης.

Φλωρεντία	15,63	Βαγιόκοι	διὰ 1	λίραν Τοσκάνης.
Νεάπολις	79,50	»	» 1	Δουκάτον τοῦ Βασιλ.
Βενετία	15,70	»	» 1	λίραν Αὐστρ.
Λιβόρνος	15,60	»	» 1	λίραν Τοσκάνης.
Γένοβα	18,30	»	» 1	λίραν νέαν.
Ἄμστερδαμ.	39,20	»	» 1	φιορ. Ὀλλανδ.
Μασσαλία	18,20	»	» 1	φράγκον.
Βιέννη	46,50	»	» 1	φιορίνιον ἀγοραῖον.
Λονδίνον	460	»	» 1	λίραν Στερλίαν.
Μαδρίτη	73,50	»	» 1	Πιάστραν Συναλ.

Συνήθειαι.—Ἡ Συνήθεια (1150) εἶναι 17 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς· αἱ ἡμέραι χάριτος εἶναι 7. Αἱ ἐπὶ ῥητῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ὄψεως πληρωτέαι Συναλλαγματικαὶ δὲν ἔχουσι ἡμέρας χάριτος.

Ἡ Τετάρτη τῆς ἐβδομάδος εἶναι προσδιορισμένη διὰ τὰς ἀποδοχὰς τῶν συναλλαγματικῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἡ Παρασκευὴ διὰ τὰς τῶν τῆς Νεαπόλεως, καὶ τὸ Σάββατον διὰ τὰς τῶν ἄλλων Ἐπικρατειῶν.

Μέτρα καὶ Σταθμὰ.—Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι

Ἡ ἄουνα ἢ Κάνα τῶν 8 σπιθαμῶν=1,99 Γαλλ. Μέτρα.

— — — — =2,98 Πήχ. Τουρκ.

Ἡ Κάνα d' aga τῶν 9 σπιθαμῶν=1,12 Γαλλ. Μέτρα.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους εἶναι

Τὸ Ρούβιον (Rubbio)=294,42 λίτρας Γαλλ.

— — — = 8,83 Κοιλὰ Τουρκ.

Ἐν ξοῦβιον σίτου ζυγίζει 640 λίτρας Ῥωμαϊκᾶς.

Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ λίτρα, διαιρουμένη εἰς 12 οὐγγίαις καὶ 288 δηνάρια.

100 λίτραι Ῥωμ.=1 Καντάριον Ῥωμ.=34 Χιλιόγρ. Γαλλ.

— — — — =26,50 Ὀκαδ. Τουρκ.

Εἰς τὴν Ἀγκῶναν ἡ ἐμπορικὴ λίτρα ἦτο κατὰ τι μικροτέρα.

100 λίτραι Ἀγκῶνης=33 Χιλιόγρ. Γαλ.

Τὸ ρούβιον τῶν σίτων Ἀγκῶνης=2,73 Ἐκατόλλιτρα Γαλ.

Μέτρον τῶν βρευτῶν εἶναι ἡ Σόμα πρὸς 2 Βαρέλια τῶν 24 Βοκαλίων.

1 Σόμα=85,91 λίτρας Γαλλικᾶς.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Βενετικόν.

§. 345. Ἡ Βενετία εἶναι ἓν ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων ἐνοματίων, τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ χρονικά τοῦ ἐμπορίου. Ἀλλ' ἡ ἀρχαία τῆς δόξα ἐξέλιπε, καὶ ἡ πόλις, ἣτις ἄλλοτε δικαίως ἐπωνομάσθη ἡ πλουσία, σήμερον κινεῖ εἰς οἶκτον τὸν περιηγητὴν διὰ τῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς πενίας τῆς. Οἱ ξένοι ὅλων τῶν ἐθνῶν δὲν τὴν ἐπισκέπτονται πλέον διὰ τὴν ἀγοράσασιν ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τῆς τὰ προϊόντα τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ διὰ τὴν θαυμάσασιν τὰς μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς τῆς, τὰ ἀριστουργήματα ταῦτα τῆς τέχνης, μνημεῖα λαμπρότατα τῆς παρελθούσης εὐημερίας τῆς.

Ἡ Βενετία, κεῖται εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ὁ πληθυσμὸς τῆς, ὅστις κατὰ τὸ 1797 ὅτε κατηργήθη ἡ Δημοκρατία τῆς ἦτο 140,000, σήμερον εἶναι μόλις 100,000.

Ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Βενετίας εἶναι μάθημα διδακτικώτατον διὰ τὰ ἐμπορικὰ ἔθνη ἐξ ὅλων τῶν ἱστορικῶν περιόδων τῆς Βενετίας ἀποδεικνύεται ὅτι διὰ τῆς ἐνεργητικότητος καὶ τῆς σταθερᾶς θελήσεως ἀνυψοῦνται τὰ ἔθνη εἰς ἀνωτάτην περιωπὴν ἰσχύος καὶ πλούτου. Δυστυχεῖς φυγάδες, διωκόμενοι ἀπὸ τοὺς βαρβάρους τῆς Ἄρκτου, προσέφυγον ἐπὶ τῶν ἐρήμων νησιδρίων, ὅπου εὖρον ἄσυλον κατὰ τῆς ἀρχαγῆς καὶ τοῦ θανάτου. Τὸ Ὀλιβερὸν θέαμα τῆς δυστυχίας των δὲν τοὺς ἀπέλπισεν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνεργητικότητός των ἐπροσπάθησαν νὰ βελτιώσουν τὴν τύχην των ἢ φυσικὴ θέσις τῶν νήσων των τοῖς ἐπρόσφερε τὰ μέσα τῆς κατασκευῆς τοῦ ἄλατος ἀμέσως ἢ καλλιέργεια τοῦ προϊόντος τούτου ἐπροόδευσε, καὶ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς αὐτοῦ ἐσχημάτισαν τὰς πρώτας ἐμπορικὰς τῶν σχέσεις μὲ τοὺς πλησιοχώ-

ρους λαούς. Αναγκασμένοι να διαπλέωσι τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ ἔχοντες ἄλλο μέσον διὰ νὰ πρὸμνηθεύωνται τὰ ἀναγκαῖά των παρὰ τὸ ἐμπόριον, οἱ δυστυχεῖς οὗτοι φυγάδες ἐντὸς ὀλίγου ἀποκατεστάθησαν οἱ ἐνεργοὶ ὅλων τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν δύο παραλίων τῆς Ἀδριατικῆς. Μετ' ὀλίγους αἰῶνας ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐκυμάτιζε καθ' ὅλην τὴν Μεσόγειον, οἱ στόλοι τῆς Βενετίας ἔκαμνον κατακτήσεις, ἡ δὲ δημοκρατία ἐσύσταινε πλουσίας ἀποικίας, καὶ ἐξέτεινε τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις καθ' ὅλας τὰς θαλάσσας καὶ καθ' ὅλας τὰς Ἠπείρους. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15 αἰῶνος ἡ ἐμπορικὴ εὐημερία τῆς Βενετίας εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, καὶ ἡ Βενετία ἀποκατέστη ἀντικείμενον ζηλοτυπίας ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Τῆς Ἀνσεατικῆς ἐνώσεως αἱ συναγωνιστικαὶ προσπάθειαι δὲν τῆς ἀφῆρσαν διόλου τὴν ἐμπορικὴν ὑπεροχὴν τῆς· ἀλλ' ἀκολούθως συμβεβηκότα ἀνωτέρας δυνάμεως ἠλλάξαν τὰς σχέσεις τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ Βενετία, μὴ προλαβοῦσα νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν νέων ἀνακαλύψεων, ἔμεινεν ὀπίσω τῆς νεωτέρας ἐμπορικῆς προόδου. Οἱ Πορτογάλλοι, οἱ ἐμπειρότεροι θαλασσοπόροι ἐκείνων τῶν χρόνων, ἐπεσκέφθησαν πρῶτοι διὰ τοῦ νέου δρόμου τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ εἰσήγαγον διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας ὁδοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ πλούσια προϊόντα τῆς Ἀνατολῆς, προσφέροντες αὐτὰ εἰς εὐθηνότερας τιμὰς, καθότι οἱ Βενετοὶ τὰ μετέφερον διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ πολλῶν ἐξόδων εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας. Οἱ Βενετοὶ ἀπολέσαντες οὕτω τὸ ναυτικὸν τῶν ἐμπόριον, ἐπροσπάθησαν διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν χειροτεχνημάτων τῶν ν' ἀποζημιωθῶσι, καὶ πραγματικῶς ἀνεφάνη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ Βενετία μία τῶν βιομηχανικωτέρων πόλεων· τὰ χρυσοῦφानτα, τὰ μεταξωτὰ, τὰ μάλλινα καὶ βαμβάκινα ὑφάσματα τῆς, αἱ φαρμακευτικαὶ προπαρασκευαί, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ γνωστὴ θηριακὴ, τὰ χρυσαῖ κοσμήματα, αἱ χρυσαῖ κλωσταί, τὰ κηρία, οἱ καθρέπται, αἱ γνωσταὶ χάνδραι, καὶ διάφορα ἄλλα ἀντικείμενα διετήρησαν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους ζωηρὰς τὰς μετὰ τῆς Ἀνατολῆς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς Βενετίας μέχρι τοῦ πολέμου τῆς Κρήτης, ὅτε οἱ Ἄγγλοι οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ ἔσχημάτισαν ἀπ' εὐθείας σχέσεις μετὰ τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ λαῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Βενετικὴ βιομηχανία ἀπενεκρώθη διὰ τῶν ἐφευρέσεων τῶν νεωτέρων μηχανῶν, τὰς ὁποίας οἱ Βενετοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ παραδεχθῶν,

καὶ οὕτως ἔμειναν ξένοι τῆς γενικῆς κατὰ τὴν Εὐρώπην βιομηχανικῆς προόδου. Τὸ πᾶν παρήκμαζεν εἰς τὴν ἔνδοξον ταύτην πόλιν, ὅτε ἡ Γαλλικὴ πολιτικὴ μεταβολὴ συνταράξασα ὅλον τὸν κόσμον ἐπέφερε καὶ κατὰ τῆς Βενετίας τὴν τελευταίαν πληγὴν, ἥτοι τὴν κατάργησιν τῆς αὐτονομίας τῆς. Ἰποκύψασα ἔκτοτε ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ διάφορα σκῆπτρα, στερηθεῖσα τῶν Ἰονίων νήσων, καὶ ὑποβληθεῖσα εἰς τὰς αὐστηρότητας ἀπαγορευτικοῦ συστήματος ἐξέπεσε, καὶ ἐπὶ τέλους ἐξηλείφθη ἐντελῶς ἀπὸ τὸν ἐμπορικὸν κόσμον διὰ τῆς προόδου τοῦ ἐμπορίου τῆς Τεργέστης. Κατὰ τὸ 1829 μετὰ ἐπανειλημμένας ἀπαιτήσεις τῶν Βενετῶν τοῖς παρεχωρήθη ἡ ἀτέλεια τοῦ λιμένος τῶν, ἥτις ὅμως ἀκόμη δὲν ἐπέφερε τὰ ἐλπιζόμενα ἀποτελέσματα, διότι δυστυχῶς τὸ ἐμπόριον δὲν ἐπανέρχεται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν παραιτεῖ τόπον τινά. Ἴσως δὲ ὁ σιδηροῦς δρόμος, ὅστις θέλει ἐνώσει τὴν πόλιν ταύτην μὲ τὸ Μιλάνον, ἐπιφέρῃ ἐμπορικὴν τινα ἀνάπτυξιν.

Τὰ ἐκ τῆς Βενετίας σήμερον ἐξαγόμενα, τὰ ὁποῖα κατὰ μέγα μέρος ἀποστέλλονται εἰς Τεργέστην, εἶναι οἰκοδομήσιμος ξυλεία, ἔργα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, χαρτίον, πῖλοι, ὑαλικά καὶ χάνδραι. Τὰ εἰσαγόμενα εἶδη εἶναι τὰ ἐλαιόλαδα, ταριχευμένα ὀψάρια, οἶνοι, οἶνοπνεύματα, ἀποικιακὰ προϊόντα, ξηραὶ ὀπῶραι, καὶ διάφορα ὑφάσματα.

Νομίσματα Βενετίας.—Εἶναι 1 λίρα Αὐστριακὴ = 0,87 τοῦ φράγκου. 1 λίρα = 20 Κρεῦτζάρια.

Ἄλλοτε ἐλογαρίαζον εἰς λίρας ἀγοραίας τῶν 20 σολδίων πρὸς 12 δηνάρια = 52 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου.

ἢ εἰς Δουκάτα Τραπέζης πρὸς 24 γροσίκια 12 δηναρίων.

ἢ εἰς Δουκάτα ἀγοραῖα = 6 $\frac{1}{5}$ λίρας ἀγοραίας.

1 Δουκάτον Τραπέζης = 9 $\frac{3}{5}$ λίρας ἀγοραίας.

= 6 $\frac{1}{5}$ λίρας Τραπέζης.

74 Δουκάτα ἀγοραῖα = 270 λίρας Αὐστριακάς

Τὰ πραγματικὰ παλαιὰ νομίσματα εἶναι.

α.) Χρυσᾶ.—Τζεκίνον ἀγοραῖον τῶν 22 λιρῶν ἀγορ. = φρ. 11,86.

—Δουκάτον χρυσοῦν τῶν 14 λιρῶν. = » 7,47.

—Δόπια ἢ πιστόλα τῶν 38 λιρῶν. = » 21,35.

β.) Ἀργυρ. —Δουκάτον 8 λιρῶν. . . . = » 4,10.

—Σκουῶν μὲ τὸν Σταυρὸν. . . . = » 6,(4).

—Δουκαντόνιον ἢ Ιουστίνον (giustino) = » 5,80.

—Τάληρον τοῦ 1790. . . . . = » 5,20.

—Σκοῦδον τῶν 10 λιρῶν 1797. . . . . = » 5,25.

Μέτρα καὶ σταθμὰ Βενετίας.—Τὸ διὰ τὴν Λομβαρδοβενετιαν νομοθετημένον μετρικὸν σύστημα ἰσχύει καὶ ἐν Βενετία, ἀλλὰ μεταχειρίζονται εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ παλαιὰ σταθμὰ, τὰ ὅποια εἶναι δύο εἰδῶν.

α.) Σταθμὰ ἐλαφρὰ (peso sottile).

β.) Σταθμὰ βαρῆα (peso grosso).

100 λίτραι βαρεῖαι = 477 χιλιόγρ. Γαλλ.

100 » » = 372, 6 ὀκάδ. Τουρκ.

100 λίτραι ἐλαφραὶ = 301 χιλιόγρ. Γαλλ.

100 » » = 234,78 ὀκάδ. Τουρκ.

12 λίτραι βαρεῖαι = 19 λίτρας ἐλαφράς.

Τὰ φάρμακα, χρώματα, μετάξια, καφῆς, τέιον, ζάχαρη, ὀρύζιον, καὶ βούτυρον πωλοῦνται μὲ τὴν ἐλαφρὰν λίτραν ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ μὲ τὴν βαρεῖαν λίτραν.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀναγνωρίζει εἰμὴ τὸ νέον μετρικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ Γαλλικόν.

Μέτρον ῥευστῶν εἶναι ἡ ἄμφορα = 137 Ἀγγλ. γαλόνια. = 518 Γαλλ. λίτρας.

Τὰ ἔλαια μετροῦνται μὲ τὴν χιλιάδα (millaajo) ἥτοι μὲ 1000 λίτρας βαρείας.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι τὸ μόδιον (moggio), διαιρούμενον εἰς 4 Στάγια (staja).

100 Στάγια = 80 ἑκατόλιτρα.

100 Στάγια = 240 κοιλὰ περίπου.

Μέτρα μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι δύο εἰδῶν πήχεις, ὁ διὰ τὰ μάλλινα πῆχυς, καὶ ὁ διὰ τὰ μεταξωτά.

1 Πῆχυς μεταξωτῶν = 0,63 τοῦ Γαλλ. μέτρου.

1 » » = 0,94 τοῦ Τουρκ. πῆχ.

1 Πῆχυς μαλλίνων = 0,68 τοῦ Γαλλ. μέτρου.

1 » » = 1,02 πῆχεις Τουρκ.

Ὁ πῆχυς (braccio) διαιρεῖται εἰς 6 σπιθαμὰς (palmi).

1 Βῆμα (passo) = 5 πόδας, 1 ποῦς = 0,34 Γαλλ. μέτρου

1 ποῦς = 0,51 τοῦ Τουρκικοῦ πῆχεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἰσπανίας.

§. 346. Ἡ Ἰσπανία.—Τὸ Βασίλειον τοῦτο τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης ἔχει πληθυσμὸν 15,518,000.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἰσπανίας εἶναι ἡ Μαδρίτη. Κάτοικοι 281,000.

Ἡ Ἰσπανία κατέχει σήμερον ἐκ τῶν ἄλλοτε πολυαριθμῶν ἀποικιῶν τῆς μόνον τὰς Καναρίας νήσους, τὴν Κούβαν, τὸ Πορτορρίκον, καὶ τὰς νήσους Φιλιππίνας· ὅλων τῶν ἀποικιῶν ὁ πληθυσμὸς συμποσούται εἰς 3,600,000.

Προϊόντα Ἰσπανίας.—Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Ἰσπανίας εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τὰ ἔλαια, οἱ οἶνοι, τὰ μαλλία καὶ διάφορα μέταλλα. Ὁ σίτος, ἡ κριθή καὶ ἡ σίκαλη εἶναι οἱ ἀφθονώτεροι τῶν δημητριακῶν καρπῶν· ἀραβόσιτος ὀλίγος συλλέγεται, καὶ βρώμη σχεδὸν διόλου. Ἡ καλλιέργεια εἰς τὴν Ἰσπανίαν δὲν ἔλαβεν ἐν γένει οὐδεμίαν πρόοδον· μόνον ἡ Ἀνδαλουσία καὶ ἡ Καστιλλία συλλέγουσιν περισσοτέρους σίτους ἀφ' ὅσους καταναλίσκουσιν, ἀλλ' ἡ ἀφθονία τῶν ἐπαρχιῶν τούτων δὲν ὠφελεῖ διόλου τὰς λοιπὰς, διότι τὰ μέσα τῆς μεταφορᾶς εἶναι ἀτελέστατα καὶ πολυέξοδα ὡς ἐκ τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν δημοσίων ὁδῶν· ὥστε ὅλη ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Ἰσπανίας, ἥτις συνήθως στερεῖται σίτων, λαμβάνει αὐτοὺς ἔξωθεν.

Οἱ οἶνοι τῆς Ἰσπανίας εἶναι περίφημοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ὁ Ξερός, ὁ Μάλαγας, ὁ Ἀλικάντης καὶ ἄλλοι εἶναι παντοῦ καταζήτητοι· οἱ περισσότεροι δὲ τούτων ἐξάγονται ἀπὸ τοὺς λιμένας τῆς Μάλαγας, τῆς Ἀλικάντης, τοῦ Πορτο-βέαλ καὶ τοῦ Κάδιξ.

Τὰ περισσότερα ἔλαια ἐξοδεύονται ἐπιτοπίως, διότι ἡ ἔλλειψις βουτύρων ἀναγκάζει τοὺς κατοίκους νὰ μεταχειρίζωνται μέγα μέρος ἐλαίου πρὸς τροφήν.

Τὸ λίνον, ὁ κάνναβις, καὶ ὁ καπνὸς καλλιεργοῦνται πανταχοῦ μετ' ἐπιτυχίας.

Τὸ ζαχρὸκάλαιον ὡσαύτως βλαστάνει εἰς τὰς ἐπαρχίας Βαλάνσαν καὶ Γρενάδαν· ἀλλ' ἡ κατασκευαζομένη ζάχαρη δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας.

Τὸ παραγόμενον βαμβάκιον καὶ ἡ μετάξι ἐξοδεύονται εἰς τὰ ἐγχώρια χειροτεχνεῖα.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Τὸ σημαντικώτερον προϊόν τῆς Ἰσπανίας εἶναι τὰ μαλλία· τὰ ἐριόφορα ζῶα, ὑπολογιζόμενα ἄνω τῶν 12 ἑκατομμυρίων, ἀποτελοῦν τὸν μεγαλύτερον πλοῦτον τοῦ τόπου, καὶ ἐπομένως τὸ σημαντικώτερον ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου. Τὰ μαλλία τῆς Ἰσπανίας χαίρουσιν ἰδιόζουσαν ὑπόληψιν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην· διαιροῦνται δὲ εἰς τρεῖς κλάσεις, ἐχούσας διαφοροὺς ὑποδιαίρέσεις, ἦτοι εἰς τὰ τῆς Σεγοβίας, Σορίας καὶ Σεβίλλης ὡς ἐκ τῶν τόπων τῆς παραγωγῆς των.

Βιομηχανία Ἰσπανίας. — Εἰς διαφοροὺς πόλεις ὑπάρχουσι χειροτεχνεῖα ὑφασμάτων, ὄπλων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων. Ἡ Καταλονία εἶναι ἡ βιομηχανικωτέρα ἐπαρχία, καὶ μάλιστα ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς Βαρκελόνη.

Ἐμπόριον Ἰσπανίας. — Ἄλλοτε, ὅταν οἱ πλουσιώτεροι τόποι τῆς Ἀμερικῆς ἦσαν Ἰσπανικαὶ ἐπαρχίαι, καὶ ἡ δύναμις τῆς Ἰσπανίας κραταιὰ καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ, οἱ Ἰσπανοὶ ἐνήργουν τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπεσώρευσαν ἄπειρα πλοῦτη εἰς τὸν τόπον των. Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς, ἐξ οὗ ἐπῆλθον καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ τῆς ἀνωμαλίας, καὶ ἡ ἀπώλεια τῶν περισσοτέρων ἀποικιῶν τῆς ἐπέφερον τὴν ὀπισθοδρόμησιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Ἰσπανίας. Κατὰ τοὺς ἐσχάτους εἰρηνικοὺς τῆς Εὐρώπης χρόνους ἡ Ἰσπανία εἶχε πάλιν τὴν ἀτυχίαν νὰ κατασπαράττηται ἀπὸ ἐμφυλίους πολέμους, καὶ μόλις ἤδη ἀρχίζουν νὰ σχηματίζωνται ἐμπορικαὶ σχέσεις εἰς τὸν μήπω ἐντελῶς καθησυχάσαντα τοῦτον τόπον.

Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι μαλλία, οἶνοι, ἔλαια, ξηραὶ ὀπώραι, μετὰξη, σόδα, ἄλας καὶ ἄλλα. Εἰς τὰς ἀποικίας, τὰς ὁποίας εἰσέτι διατηρεῖ εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, ἀποστέλλει καπνὸν, ὑφάσματα, δέρματα, χαρτίον, ὑδράργυρον καὶ ἄλλα.

Εἰσάγονται δὲ χειροτεχνήματα διαφορῶν εἰδῶν, ἀντικείμενα στολισμοῦ, ἔργα μετάλλινά, βαφαί, κηρίον, σῖτος, βούτυρον κτλ. Ἀπὸ τὰς ἀποικίας τῆς λαμβάνει χρυσόν, ἄργυρον, πλάτιναν, χαλκόν, ζάχαρην, καφέν, τέτον, κακκάον, βανιλίαν, ἀρώματα, ἰατρικὰς ὕλας, ξύλα βαφῆς κτλ., ἐκ τῶν ὁποίων ἀποστέλλει μέγα μέρος εἰς τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας.

Τὸ ἐμπόριον εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς ὑπερτάτου συμβουλίου τῶν μεταλλείων καὶ τῶν νομισμάτων λεγομένου, τὸ δὲ μετὰ

τῆς Ἀμερικῆς ἐμπόριον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ συμβουλίου τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία εἶναι ἀπεριόριστος.

Ἐμπορικὰ δικαστήρια ὑπάρχουσιν εἰς τὰς ἐμπορικωτέρας πόλεις ὀνομαζόμενα *Κορσολάτα*.

Αἱ σημαντικώτεραι ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Ἰσπανίας εἶναι τὸ Βίλβαον, ἡ Φερόλη, ἡ Καρόνια, τὸ Κάδιζ, ἡ Ἀλικάντη, ἡ Μάλαγα, ἡ Βαλάνσα, ἡ Βαρκελώνη, ἡ Μαδρίτη, ἡ Σεβίλλα καὶ ἡ Σαραγόση.

Τράπεζα Ἰσπανίας. — Κατὰ τὸ 1829, διαλυθείσης τῆς πρώην χρηματιστικῆς Τραπεζῆς τοῦ Ἁγίου Καρόλου, ἐσυστήθη νέα Τράπεζα μὲ τὰ ἐκκαθαρισθέντα κεφάλαια τῆς πρώτης ἐκ 309 ἑκατομμυρίων ρεαλίων ὑπὸ τὸ ὄνομα *Τράπεζα Ἰσπανικὴ τοῦ Ἁγίου Φερδινάνδου* μὲ προνόμιον 30 ἐτῶν· αὕτη ἐκδίδει Γραμμάτια 500, 1,000 καὶ 4,000 ρεαλίων, ἡ δὲ ἀξία τῶν ἐκδοθησομένων Γραμματίων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 12 ἑκατομμύρια ρεαλίων. Τὰ Γραμμάτια ταῦτα κυκλοφοροῦν εὐκόλως, διότι μ' ὅλας τὰς Κυβερνητικὰς ἀνωμαλίας ἡ πίστις τῆς Τραπεζῆς ταύτης διατηρεῖται.

Ἐκτὸς τῆς δημοσίου ταύτης Τραπεζῆς ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἰδιωτικαὶ ἐμπορικαὶ Τράπεζαι.

Τελωνιακὸν σύστημα Ἰσπανίας. — Ἡ Ἰσπανία διὰ προστατευτικοῦ Τελωνιακοῦ συστήματος προσπαθεῖ νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν καὶ γεωργίαν τῆς. Ἡ τελωνιακὴ διατίμησις εἶναι σχεδὸν ἀπαγορευτικὴ ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν πολλῶν ἀντικειμένων· τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ καπνὸς, τὸ βαμβάκιον, βαμβάκινα ὑφάσματα, τὸ ἄλας, ἡ πυροκονία, οἱ τάπητες, τὰ δέρματα, τὰ σαπῶνια, ὁ κάνναβις, τὰ πυροβόλα ὅπλα, τὰ ἐπιπλα, ὁ λευκοσίδηρος (τενεκὲς), τὰ σιδηρᾶ ἔργα, τὸ χαρτίον καὶ οἱ δημητριακοὶ καρποὶ παντὸς εἴδους, τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγὴ μόνον εἰς περιστάσεις σιτοδείας ἐπιτρέπεται εἰς ῥητοὺς λιμένας καὶ δι' ὀρισμένον χρόνον.

Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν ὑπάρχει πλήρης ἐλευθερία, καὶ δύνανται νὰ ἐξαχθῶσιν ἀτελῶς παντὸς εἴδους προϊόντα τῆς γῆς ἢ τῆς τέχνης.

Νομίσματα Ἰσπανίας. — Πολλὰ ὀλίγοι τόποι ἔχουσι τοσοῦτον περιπεπλεγμένον νομισματικὸν σύστημα ὅσον εἶναι τὸ τῆς Ἰσπανίας. Εἰς ὅκτῳ διαφόρους νομισματικὰς ἀξίας λογαριάζουν ἐν Ἰσπανίᾳ, ἧτοι εἰς τὴν τῆς Καστιλλίας, τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Καταλονίας, τῆς Μαϊόρκας, τῆς Βαλάνσης, τῆς Ἀραγώνης, τῆς Ναβάρρας, καὶ τῶν Καναρίων νήσων.

Ἄλλ' ἡ νομισματικὴ ἀξία τῆς Καστιλλίας εἶναι ἡ συνηθεστέρα καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν· διακρίνεται δὲ τὸ νόμισμα τοῦτο, εἰς νόμισμα λογιστικὸν καὶ νόμισμα συναλλαγῆς.

1) *Νόμισμα λογιστικόν*, μὲ τὸ ὁποῖον λογαριάζουν εἰς ὅλην τὴν Ἰσπανίαν, εἶναι τὸ ἐνομαζόμενον *Ρεάλιον τοῦ Βελλόν* (Reales de Vellon). Τὸ Ρεάλιον τοῦ Βελλόν διαιρεῖται εἰς 34 μαραβέδια τοῦ Βελλόν (maravedis de Vellon).

1. Ρεάλιον τοῦ Βελλόν = 27 ἑκατοστὰ φράγκου.

Λογαριάζουν προσέτι καὶ εἰς *Ρεάλια τοῦ Πλάτα* πρὸς 24 Μαραβέδια τοῦ Πλάτα.

1 Ρεάλιον Πλάτα = 51 ἑκατοστὰ φρ.

17 Ρεάλια Πλάτα = 32 Ρεάλια Βελλόν.

Τὸ ἀπανταχοῦ γνωστὸν δίστηλον Τάληρον τῆς Ἰσπανίας, τὸ ὁποῖον ἐνομάζουν *Πιάστρας*, ἢ *Peso duro fuerte*, διαιρεῖται εἰς 8 ρεάλια ἀργυρᾶ, πρὸς 35 Μαραβέδια· ὅλον δὲ τὸ νομισματικὸν σύστημα στηρίζεται ἐπὶ τοῦ νομίσματος τούτου.

1 Τάληρον δίστηλον = $10 \frac{5}{8}$ ρεάλια Πλάτας.

1 Τάληρον δίστηλον = 20 — ρεάλια Βελλόν.

— — = 20 Σολδία πρὸς 12 δηνάρια.

2) *Νομίσματα Συναλλαγῆς* (Cambio) εἶναι τὰ ἐξῆς.

Ἡ Πιστόλα Συναλλαγῆς = 32 ρεάλια Πλάτα.

— — = $60 \frac{4}{17}$ ρεάλια Βελλόν.

— — = 4, 80 φράγκα.

Ἡ Πιστόλα Συναλλαγῆς διαιρεῖται συνήθως εἰς 32 ρεάλια πρὸς 34 Μαραβέδια Πλάτα.

Τὸ Δουκάτον Συναλλαγῆς = 375 Μαραβέδια Πλάτα.

— — = $7 \frac{5}{17}$ Μαραβέδια Βελλόν.

1 Δουκάτον Συναλλαγῆς = 5 55 φράγκα περίπου.

Τὰ πραγματικὰ Νομίσματα εἶναι τὰ ἐξῆς·

α) Χρυσᾶ—4 Πιστόλαι ἢ τετραπλοῦν πρὸ τοῦ 1772 = φρ. 85,42.

— — — μετὰ τὸ 1772 — » 83,93.

— — — μετὰ τὸ 1786 = » 81,51.

—2 Πιστόλαι, 1 Πιστόλα καὶ $\frac{1}{2}$ Πιστόλα κατ' ἀναλογίαν.

ε) Ἀργυρᾶ—Πιάστρα πρὸ τοῦ 1772 = φρ. 5, 49.

— — — μετὰ τὸ 1772 = » 5, 43.

Τιμησις Συναλλαγῶν Μιθρίτης.

Ἄμστερδαμ	1	Δουκάτ. Συναλ.	διὰ 97. 1/2	δηνάρ. Γρὸς Ὅλ.
Λονδίνον	36 3/4	Πέν. Στερλ.	» 1	Πιάστραν Συναλ.
Παρίσιοι	15,25	φράγκα	» 1	Πιστόλαν Συναλ.
Γένοβα	15,60	λίραι νέαι	» 1	Πιστόλαν Συναλ.
‡	380,	έκατοστὰ	» 1	Πιάστραν Συναλ.
Λιθόρνος	17,75	λίτραι Τοσκάν.	» 1	Πιστόλαν Συναλ.
Βενετία	4,40	λίραι Αὐστρικκ.	» 1	Πιάστραν Συναλ.

Αἱ ἐπὶ Ἰσπανίᾳ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ συμφωνῶνται εἰς πραγματικὸν νόμισμα καὶ ἔχι εἰς χαρτονομίσματα.

Ἡ Συνηθεια (uso) εἶναι 30 ἡμέραι διὰ τὰς Συναλλαγματικὰς τῆς Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Ὀλλάνδης 2 μῆνες, διὰ τὰς τῆς Ἀγγλίας 30 ἡμέραι, διὰ τὰς τῆς Ἰταλίας, Μεσογείου καὶ Ἀδριατικῆς 3 μῆνες.

Αἱ ἄλλοτε ἡμέραι χάριτος κατηργήθησαν.

Αἱ εἰς λευκὸν ἐπισθογραφῆσεις εἶναι ἀπηγορευμένα.

Μέτρα καὶ Σταθμὰ Μαδρίτης.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ Βάρα.

1 Βάρα (ἄουνα) = 0, 83 Μέτρα Γαλλ.

— = 1, 39 Πήχυν Τουρκίας.

100 Βάραι = 92,74 Γυιάρδας ἀγγλ.

3 Πόδες = 1 Βάραν.

1 Ποῦς = 12 Δακτύλους = 12 Γραμμάς.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι τὸ Κάγιζ (Cahiz), διαιρούμενον εἰς 12 φανέγας.

1 φανέγα = 54, 80 λίτρας Γαλλ.

— — = 1, 64 Κοιλὸν Κωνστ.

110 φανέγαι = 234, 57 Στάγια Λιθόρνου.

— . — = 19, 65 Κουάρτερ Ἀγγλ.

Μέτρον τῶν ῥευστῶν εἶναι τὸ Καρτάριον τῆς Καστιλλίας, ὀνομαζόμενον Arroba mayor, Ἀρόβα μεγάλη, διαίρεται δὲ εἰς 8 Ἀζούμbras (Azumbres), πρὸς 4 Κουαρτίλας (quartiles).

1 Ἀρόβα μεγάλη (Arroba mayor) = 15, 44 λίτρας Γαλλικ.

Μέτρον τῶν ἐλαίων εἶναι ἡ μικρὰ Ἀρόβα (Arroba menor).

1 Ἀρόβα μικρὰ (Arroba menor) = 12, 06 λίτρας Γαλλικ.

25 Ἀρόβαι μεγάλαι = 32 ἀρόβας μικράς.

Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ *λίτρα libra* τῆς Καστιλλίας.

100 λίτραι Καστιλλίας = 46 χιλιόγραμμα.

— — — = 35,88 δκάδ.

150 λίτραι = 1 Καντάριον *Macho* πρὸς 6 ἀρόβας.

1 Καντάριον σύνηθες = 100 λίτρας.

100 λίτραι Καστιλλίας = 101,44 λίτρ. βάρους Ἀγγλ.

— — — = 112,47 λίτρας Ρωσσίας.

Α'. ΒΑΡΚΕΛΟΝΗ.

§. 347. Ἡ *Βαρκελόνη* κείται ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ἔχουσα 150,000 κατοίκους· ἦτο δὲ πάντοτε ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Ἰσπανίας· κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα τοῦ μεσαιῶνος οἱ κάτοικαί τῆς ἐνήργουν τὰς μεγαλητέρας ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ εἰς αὐτοὺς χρεωστοῦνται αἱ πρῶται νομοθετικαὶ διατάξεις περὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπορίου τῶν νεωτέρων χρόνων. Εἰς τὰ ἐμπορικὰ χρονικά αὐτῆς τῆς πόλεως ἀναφαίνονται κατὰ πρῶτον ἐπίσημα ἔχνη θαλασσιῶν ἀσφαλειῶν, καὶ διαπραγματεύσεων συνάλλαγματικῶν. Αἱ πολιτικαὶ ὅμως περιπέτειαι, τὰς ὁποίας ὑπέφερον ἡ Ἰσπανία, δὲν ἠδύναντο νὰ μὴν ἐπηρεάσωσι καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν τῆς πόλεως ταύτης.

Ἀλλὰ τὸ ἀπαγορευτικὸν Τελωνιακὸν σύστημα τῆς Ἰσπανίας ἐπέφερε τὴν σημαντικωτέραν ὀπισθοδρόμησιν εἰς τὴν Βαρκελόνην, διότι οἱ κάτοικοι τῆς Καταλονίας ἀναγκάζονται νὰ μεταφέρωσι διὰ μεγάλων ἐξόδων ἀπὸ τὰς μεσογείους ἐπαρχίας τοὺς δημητριακοὺς καρπούς, τὸ ὄρυζιον, καὶ τὰ ζῶα, τῶν ὁποίων στεροῦνται, ἐνῶ πρὸ τοῦ 1826 τὰ ἐλάμβανον ἔξωθεν· καὶ οὕτω πληρόνουσι σήμερον τὰς ζωτροφίας των 15 καὶ 20 τοῖς 0/0 περισσότερον παρὰ πρότερον· ὡς ἐκ τούτου ἠύξησεν ἀναλόγως καὶ τῶν ἡμερομισθίων ἡ τιμὴ, καὶ ἐπομένως κατὰ μέγα μέρος ἡ βιομηχανία διεκόπη.

Τὸ σημερινὸν ἐμπόριον τῆς Βαρκελόνης ἐνεργεῖται κυρίως μετὰ τῶν Ἰσπανικῶν ἀποικιῶν.

Συνήθειαι ἐμπορικαί.—*Προμηθείας* δικαίωμα εἶναι 2 1/2 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν πραγματειῶν τῶν ἀποστελλομένων, καὶ 2 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν παραλαβανομένων.

Αἱ πωλήσεις σπανίως γίνονται τοῖς μετρητοῖς, συνήθως γίνονται μὲ 3 ἢ 4 μηνῶν προθεσμίαν.

Ἡ ἐμπορικὴ προεξόφλησις εἶναι $1/2$ τοῖς $0/0$ τὸν μῆνα.

Ἡ τιμὴ τῶνπραγματειῶν προσδιορίζεται εἰς τάληρα δίστηλα (pesos duros) (piastres fortes), πρὸς 20 ρεάλια βελλὸν τῶν 34 Μαρχεδίων.

Τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον ἢ μὲ τὴν λίτραν· οἱ δημητριακοὶ καρποὶ μὲ τὴν Κουαρτέραν.

Ὀλαὶ αἰ εἰς βρέλια πραγματεῖται πωλοῦνται καθαροβαρῶς· ἐὰν δὲ πωληθούν μικτοβαρῶς ἀφαιρεῖται ἀποστάθμισις (taga) 10 τοῖς $0/0$ διὰ τὰ ἔλαια, κακάον καὶ καφὲν, 20 τοῖς $0/0$ διὰ τὰ ἔλαια εἰς βρέλας (ripes), καὶ 3 τοῖς $0/0$ ἐκπίπτονται ἀπὸ τὰς εἰς σάκκους πραγματείας.

Νομισματα Βαρκελόνης. — Λογαριάζουν εἰς λίτρας Καταλάνας (libras) πρὸς 20 σολδία τῶν 12 δηναρίων.

1. δίστηλον Τάληρον = 37, $1/2$ Σολδία Καταλ.

1. Λίρα Καταλάνα = 2, 80 φρ. περίπου.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Βαρκελόνης. — Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι τὸ Καντάριον πρὸς 4 ἀρόβας ἢ 104 λίτρας.

1. λίτρα = 400 Γραμ. Γαλλικῆς.

— = 124, 80 δράμ. Τουρκίας.

Μέτρον τῶν ὑφασμάτων εἶναι ἡ Κάννα πρὸς 8 σπιθαμὰς πρὸς 4 τέταρτα.

1. Κάνα = 0,53 μέτρον Γαλλ.

= 0,79 πήχ. Τουρκ.

Μέτρον τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι ἡ κάργα = 123, 75 λίτρας Γαλλ.

Ἡ Σάλμα ἢ Τορελάδα πρὸς $1 \frac{3}{5}$ κάργας ἢ 4 Κουαρτέρας.

100. Κουαρτέραι = 68 ἑκατόλιτρα Γαλλικά.

100. — = 2,04 κοιλὰ Τουρκίας.

*****

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Πορτογαλλίας.

§. 348. Ἡ Πορτογαλλία κεῖται ἐπὶ τῆς δυτικομεσημβρινῆς ἄκρας τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα ὄρια τῶν Ἀτλαντικῶν Ὠκεανῶν καὶ τὴν Ἰσπανίαν.

Οί κάτοικοί της εἶναι 3'923,000· τὰ προϊόντα της ποικίλα, καὶ ἐὰν ἐκαλλιεργεῖτο ἐντελέστερα, ἤθελεν εἶσθαι μία ἐκ τῶν πλουσιωτέρων Ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης. ἔχει ἀποικίας κατοικουμένας ὑπὸ 2,400,000.

Προϊόντα.—Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Πορτογαλλία ἐνησχολεῖτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν θαλασσοπλοῖαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἡ γεωργία παρημελήθη. Συλλέγονται δημητριακοὶ καρποὶ ἀξιολόγου ποιότητος, ἀλλὰ μὴ ἐπαρκοῦντες εἰς τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν. Ὁ ἀραβόσιτος καλλιεργεῖται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τοῦ βασιλείου, καὶ τὰ $\frac{2}{3}$ τῶν κατοίκων τρέφονται ἐξ αὐτοῦ. Οἱ οἶνοι ἀποτελοῦσι τὸ σημαντικώτερον τῶν Πορτογαλικῶν προϊόντων, καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῶν ἀποστεέλλεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν· διακρίνονται δὲ εἰς νέους καὶ παλαιούς· ἐπίτηδες Κυβερνητικὴ διάταξις κανονίζει τὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν οἴνων. Ξηραὶ ὀπώραι παντὸς εἴδους, κάνναβις, λίνον, ἐλαιόλαδα, μετάξι, βαφικαὶ οὐσίαι, καὶ μέλι εἶναι τὰ λοιπὰ προϊόντα.

Μεταλλεῖα.—Τὰ μεταλλεῖα τῆς Πορτογαλλίας εἶναι καὶ πλούσια καὶ πολυειδῆ. Ἡ ἄμμος τῶν περισσοτέρων ποταμῶν της περιέχει μόρια χρυσοῦ, καὶ τὰ περισσότερα ὄρη της ἔχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, ζίγκου, μολύβδου, σιδήρου, ἀρσενικοῦ, κρυστάλλων, μαρμάρων, γαιανθράκων, καὶ πολυτίμων λίθων. Ἡ Αὐλὴ τῆς Λισαβώνης ἦτο ἄλλοτε ἡ πλουσιωτέρα ὡς πρὸς τὰ πολύτιμα σκεύη, καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀδάμαντας· ἀλλὰ μέγα μέρος τῶν κειμηλίων τούτων ἀπωλέσθη εἰς τὸν τρομερὸν σεισμὸν τοῦ 1775, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἡ πενία τὰ ἀπέστειλεν εἰς ξένας χώρας.

Βιομηχανία.—Κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα οἱ Πορτογάλλοι ἤρχισαν νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὰς βιομηχανικὰς τέχνας, καὶ ἐσύστησαν χειροτεχνεῖα μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ ἄλλων. Τὰ χειροτεχνεῖα ταῦτα ἐπρόσδεδυσαν ἐπαισθητῶς, καὶ ἐκ τῶν προϊόντων των ἀπεστέλλοντο μεγάλαι ποσότητες εἰς τὴν Βρασιλίαν καὶ τὰς λοιπὰς Πορτογαλικὰς ἀποικίας· ἀλλὰ μετὰ τὴν περίφημον Συνθήκην, τὴν συνομολογηθεῖσαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ 1703, δι' ἧς ἐπετράπη ἡ εἰσαγωγὴ τῶν Ἀγγλικῶν χειροτεχνημάτων, ἡ ἐγχώριος βιομηχανία κατεστράφη σχεδὸν ἐντελῶς, μὴ δυνηθεῖσα ν' ἀντιπαραταχθῆ εἰς τὸν Ἀγγλικὸν συναγωνισμόν

Ἐμπόριον.—Ἡ λαμπρὰ ἐποχὴ τοῦ Πορτογαλικοῦ ἐμπορίου πα-

ῤῥῥῥῥ ἄνευ ἐλπίδος ἐπιστροφῆς. Πρῶτοι μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊῶν οὐ Πορτογάλλοι ἐπεχείρησαν τὰ ταξείδια τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἐξουσίασαν τὰς πλουσιωτέρας ἐπαρχίας αὐτῶν καὶ τοῦ Νέου Κόσμου. Οἱ Πορτογάλλοι, ἀντίζηλοι τῶν Ἰσπανῶν, κατεπλούτισαν τὴν πατρίδα των διὰ τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἐσχημάτισαν ἰσχυρὰν ναυτικὴν δύναμιν· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ Ἰσπανικὴ ὑπεροχὴ τοὺς κατέστρεψε, καὶ ἡ Πορτογαλλία διὰ πολὺν καιρὸν ἦτο ἐπαρχία Ἰσπανικὴ. Ὅτε δὲ ἀνέλαθε τὴν ἀνεξαρτησίαν της, ἡ Συνθήκη, τὴν ὁποίαν προανεφέραμεν, ὑπεδούλωσεν αὐτὴν ἐμπορικῶς καὶ βιομηχανικῶς εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἣτις ἐνεργεῖ ἤδη ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς Πορτογαλλίας. Ἀποχωρισθεῖσα δὲ καὶ κατὰ τὸ 1822 ἀπὸ τὴν Βρασιλίαν ἀπώλεσε σχεδὸν καὶ τὸ ναυτικὸν ἐμπόριόν της. Αἱ ἀποικίαι της σήμερον περιορίζονται εἰς τὰς Ἀσόρας νήσους, εἰς τὴν Μαδέραν, εἰς τὰς νήσους τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, καὶ εἰς τινὰς ἄλλας νήσους.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Βασιλείσσης Μαρίας ἡ Κυβέρνησις ἐπροσπάθει ν' ἀναζωογονήσῃ τὸ ἐθνικὸν ἐμπόριον· ἡ σπουδαιότερα καὶ πλέον ἀξιοσημεῖωτος πρᾶξις της ἦτο ἡ διακήρυξις τῆς ἀτελείας τῶν λιμένων τῆς Λισαβώνης καὶ τοῦ Πόρτου, γενομένη τὴν 18 Ἀπριλίου 1834· κατὰ τὴν διακήρυξιν ταύτην ὅλα τὰ ἐμπορεύματα δι' ὁποῖου δῆποτε πλοίου μεταφερόμενα θέλουν εἶσθαι δεκτὰ ἀτελῶς εἰς τοὺς εἰρημένους δύο λιμένας. Μόνον ὡς πρὸς τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ὑπάρχει ἐξαίρεσις, κανονιζομένης τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν δι' ἰδιαιτέρου Νόμου.

Σύστημα τακτικὸν ἐναποταμιεύσεως δὲν ὑπάρχει· ἀλλ' ὅλα τὰ στερεὰ ἐμπορεύματα δύνανται νὰ ἐναποτεθῶσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου ἐπὶ δύο ἔτη· τὰ δὲ ῥευστὰ ἐπὶ ἕξ μῆνας ἄνευ πληρωμῆς ἐνοικίου, ἀρκεῖ νὰ ἦναι προσδιωρισμένα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν· ἐὰν δὲ ἐξαχθῶσι πληρόνουσι δύο τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας των.

Α'. ΛΙΣΑΒΩΝΑ.

§. 349. Ἡ Λισαβῶνα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Πορτογαλλίας, ἔχουσα κατοίκους 250,000, καὶ κειμένη ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τάγου· ὁ λιμὴν της εἶναι ἐκ τῶν ὠραιότερων τοῦ κόσμου· φάρος δὲ 120 ποδῶν ὕψους ὀδηγεῖ τοὺς ναυτιλομένους. Τὸ σημερινὸν ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης εἶναι σχεδὸν ἀσήμαντον συμπαραβαλλόμενον μὲ τὸ

ἄλλοτε εἰς τὴν ἐμπορικωτάτην ταύτην πόλιν ἐνεργούμενον. Τὰ μέτρα, τὰ ὅποια ἡ Πορτογαλικὴ Κυβέρνησις ἔλαβε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἡ μετριότης τῶν λιμενικῶν δικαιωμάτων ἐπέφερον κάποιαν ζωηρότητα εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης· ἐὰν δὲ αἱ ἐσωτερικαὶ ἀνωμαλῖαι, αἵτινες πρὸ χρόνων μαστίζουσι τὸν τόπον, καταπαύσωσιν ἐντελῶς, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ δημόσιος πίστις, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς Λισαβώνης θέλει ἀναλάβει οὐσιωδῶς.

Τράπεζα Λισαβώνης. — Κατὰ τὸ 1822 ἐσυστήθη Τράπεζα με κεφάλαιον 5,000 ἑκατομμυρίων ρεῖς ἐκ μετοχῶν 500 μιλρεῖς. Ἡ Τράπεζα αὕτη, ἥτις κατὰ τὸ 1827 διέκοψε τὰς πληρωμάς της ὡς ἐκ τῶν προκαταβολῶν, τὰς ὁποίας εἶχε κάμει εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀνέλαβεν ἀκολούθως τὴν ὑπόληψίν της· προεξοφλεῖ δὲ καὶ δανείζει ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐνεχύρῳ.

Νομίσματα Λισαβώνης. — Εἰς ὅλην τὴν Πορτογαλίαν λογαριάζουν εἰς ρεῖς (reis).

Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶναι μικροτάτης ἀξίας, ἥτοι $1/2$ περίπου ἑκατοστοῦ τοῦ φράγκου, ὅθεν ἀπαιτεῖται μέγιστος ἀριθμὸς διὰ νὰ ἐκφρασθῇ μέτριόν τι ποσὸν, πρὸς εὐκολίαν λοιπὸν εἰς τὰ ἐμπορικὰ βιβλία συνειθίζουσι νὰ κόπτουσι τοὺς τρεῖς δεξιόθεν ἀριθμοὺς, καὶ νὰ τοὺς γράφουσι εἰς τὴν θέσιν ὅπου οἱ Γάλλοι π. χ. γράφουσι τὰ ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου· οὕτως 98414—583 ρεῖς σημαίνει 98 ἑκατομμύρια, 414 χιλιάδες καὶ 583 ρεῖς.

1 ἑκατομμύριον ρεῖς ὀνομάζεται 1 conto de reis.

1,000 ρεῖς = 1 milreis.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

α) Χρυσᾶ.—Dobrao ἢ Πορτουγ. τῶν 24,000 ρεῖς	= φρ.	169,25
— $1/2, 1/5, 1/10, 1/20$, κατ' ἀναλογίαν	=	»
—Dobrao τῶν 12,800 ρεῖς	=	» 90,43
— $1/2$ Δόβρα τῶν 6,400 ρεῖς	=	» 45,27
— $1/2$ καὶ $1/4$ κατ' ἀναλογίαν		
Κρουσάδον νέον (Cruzados novos) τῶν 480 ρεῖς	=	» 3,30
Milreis (τῶν Ἀφρικανικῶν κατοχῶν)	=	» 4,03
β) Ἀργυρᾶ—Κρουσάδα νέα τῶν 480 ρεῖς	=	» 2,91
—Κρουσάδα τῶν 1,000 ρεῖς	=	» 6,12

—Doze-Vintems αξίας 240 ρέις (1799) = » 1,44
 —Τεστόνιον τῶν 1799 = » 62

5 Κρουσάδα νέα πραγματικά αξίζουν 6 Κρουσάδα συναλλακτικά.

Νομίσματα συναλλακτικά εἶναι τὰ ἐξῆς:

Ἐκ 400 ρέις ἐσχημάτισαν ἓν νόμισμα λογιστικόν, ὀνομάσαντες τὸ Κρουσάδον, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ συγκύζωμεν μὲ τὸ πραγματικὸν Κρουσάδον.

Ἐκ 1,000 ρέις ἐσχημάτισαν ἄλλο νόμισμα συναλλαγῆς, ὀνομάσαντες αὐτὸ Μιλρέις.

Τὸ χαρτονόμισμα συνίσταται εἰς γραμμᾶτια ἐκ 1,000—20,000 ρέις· χάνει δὲ ἀνταλλαττόμενον 30 τοῖς 0/0 περισσότερον ἢ ὀλιγότερον.

Ἄλλοτε αἱ πληρωμαὶ ἐγίνοντο κατὰ τὸ 1/2 εἰς πραγματικά νομίσματα ἀργυρᾶ, καὶ κατὰ τὸ ἄλλο 1/2 εἰς χαρτονομίσματα μὲ ζήσαν 30 τοῖς 0/0· ὁ τρόπος οὗτος τῶν πληρωμῶν κατηργήθη, καὶ αἱ πληρωμαὶ πρέπει νὰ γίνωνται ἤδη εἰς πραγματικά νομίσματα.

Τίμησις συναλλαγῶν Λισαβώνης.

Πορτογαλ. 43 δηνάρια γρῶς διὰ 1 Κρουσάδον τῶν 400 ρέις

(1 φιορίν. Ὀλλανδ. = 40 δηνάρια).

Βουργόν	48 1/2	σολδία Τράπεζ.	»	1000	ρέις
	ἢ 38 1/2	δηνάρια γρῶς	»	400	ρέις
Βινοβα	986	ρέις	»	6	λίρας νέας
Βόρνος	136	ρέις	»	1	» Τοσκάνης
	ἢ 142	σολδία	»	1000	ρέις
Βαδρίτη	670	ρέις	»	1	πιάστρ. συναλλ.
	ἢ 2680	ρέις	»	1	πιστόλ. συναλλ.
Βιέστιον	424	ρέις	»	1	φιορ. τῶν 20 χρ.
Βενετία	121	ρέις	»	1	λίραν Λύστριακὴν.

Ἡ τίμησις αὕτη εἶναι κατὰ τὴν σχέσιν τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος.

Συτήθειαι — Αἱ ἐπὶ Πορτογαλίᾳ συναλλαγματικαὶ συμφωνοῦνται εἰς πραγματικὸν νόμισμα.

Κατὰ τὸν περὶ συναλλαγματικῶν Νόμον, ἐκδοθέντα τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1833, ὕλαι αἱ συναλλαγματικαὶ πληρόνονται κατὰ τὴν μέραν τῆς πτώσεως τῶν, καὶ τὴν παραμονὴν, ἐὰν ἡ τῆς πτώσεως εἶναι ἐφορτάσιμος ἢ Κυριακὴ. Αἱ ἐν ὕψει συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ

πληρωθοῦν ἅμα-παρουσιασθοῦν, ἢ τὸ πολὺ πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἄλλως διαμαρτύρονται.

Ἡ συνήθεια (uso) εἶναι 30 ἡμέραι.

Αἱ ἡμέραι τῆς χάριτος κατηργήθησαν.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Λισαβώνης.

1 Λίτρα Λισαβώνης = 459 γραμμὰς Γαλλικὰς.
= 143,20 δράμια Τουρκίας.

Τὸ καντάριον διαιρεῖται εἰς 4 ἀρόβια, ἡ ἀρόβια εἰς 32 λίτρας καὶ ἡ λίτρα εἰς 2 μάρκα.

Μέτρα μήκους ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν· τὰ κυριώτερα εἶναι τρία (α.) Ἡ βάρα (διὰ τὸ χονδρικὸν ἐμπόριον) = 1,10 μέτρον Γαλλικόν
= 1,65 πήχη Τουρκία

β.) Τὸ βράτζον = μὲ τὸ διπλοῦν τῆς βάρας.

γ.) Τὸ κοβάδον (διὰ τὰ μεταξωτὰ καὶ μάλλινα) = 0,21 μέτρον Γαλλικόν = 0,31 πήχη Τουρκίας.

Εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπολογίζουσι 5 βάρας = 6 γιάρδας Ἀγγλικὰς.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους καὶ τὸ ἄλας εἶναι τὸ Μόγιον (Moyo).

1 Μόγιον = 15 φανέγας = 60 Ἀλκούρας (alqueires) = 24 κουάρτα (quartos) = 480 Οὐτάβα (outavos) = 1920 Σελαμὶς (selamis).

1 Μόγιον = 8,11 ἑκατόλιτρα Γαλλικὰ.

1 — = 24,33 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Μέτρον τῶν οἴνων καὶ ἐλαίων εἶναι ἡ Τονελάδα.

1 Τονελάδα = 2 πίπας ἢ botas = 52 Ἀλμούδας (almudes) = 104 Ἀλκούρας (alqueires, potas) = 624 Κανάτας (canadas) = 2496 Κουαρτίλους (quartilhos).

1 Τονελάδα = 8,60 λίτρας Γαλλικὰς.

1 Ἀλμούδα ἐλαίου ζυγίζει περίπου 17,48 χιλιόγραμμα Γαλλικὰ ἢτοι 13,68 ὀκάδας Τουρκίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Κάτω Χωρῶν, ἢ Ὀλλάνδας.

§. 350. Τὸ Βασίλειον τῆς Ὀλλάνδας ἔχει ἐμπορικῶς πρωτεύουσαν Ἄμστερδαμ (Ἀμστελόδαμον), κατοίκους δὲ 3,534,000· αἱ ἀποικίαι τῆς Ὀλλάνδας περιορίζονται ἤδη εἰς τὰς νήσους Ιάβαν, Σουμάτραν, Βόρνεον, εἰς διάφορα καταστήματα εἰς τὴν Γουϊνέαν τῆς Ἀφρικής, καὶ εἰς τινὰς ἄλλας νήσους τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ὀλλάνδας εἶναι παντοῦ χαμηλότερον ἀπὸ τὴν ἐπιπέδην τῆς θαλάσσης· διὰ τεχνιτῶν δὲ προχώσεων προφυλάττεται τὸ τὰς πλημμύρας τοῦ Ὠκεανοῦ· πλῆθος δὲ διωρύγων δίδει εἰς τὰ ἴατα βροχὴν ἐλευθέραν, καὶ ἐμποδίζει τὸν σχηματισμὸν ἐλῶν.

Προϊόντα.— Λί βροσκαὶ τῆς Ὀλλάνδας καὶ ἐπομένως ἡ κτηνοτροφία ἔχουσιν ἰδιαιτέραν σημασίαν. Καλλιεργεῖται δὲ μετ' ἐπιτυχίας ὁ σίτος, ἡ λίνον, τὸ ἐρυθρόδανον (ξίζάριον), ὁ κάπνός, τὰ γεώμηλα καὶ ἄλλα.

Ἡ βιομηχανία τῆς Ὀλλάνδας εὐρίσκεται εἰς ἀρκετὴν ἐνεργητικότητα, μάλιστα ὡς πρὸς τινὰ εἶδη οἱ Ὀλλανδοὶ ἀπέκτησαν εἰδιότητα· ὡς ὁ ἀνθρακικός μόλυβδος (ceruse) τοῦ Ρότερδαμ εἶναι ὁ ὡραιότερος, ὡσαύτως τὸ βοράκιον (χρυσόκολλα), τὸ κιννάβαρι καὶ τὸ νίτρον τοῦ Ἄμστερδαμ εἶναι τὰ καλλήτερα ἀφ' ὅσα κατασκευάζονται. Ἐἰς πρὸς τὴν λεύκανσιν τῶν λινῶν πανίων οἱ Ὀλλανδοὶ ὑπερτέρουσιν ὅλα τὰ λευκάνθηρια τῆς Εὐρώπης· τὰ τοιοῦτου εἶδους καταστήματα τῆς Ἀρλέτης (Harlem) εἶναι ὀνομαστά. Οἱ τεχνῖται τοῦ Ἄμστερδαμ εἶναι περίφημοι ὡς πρὸς τὴν τομὴν καὶ τὴν στίλπνωσιν τῶν πολυτίμων λίθων. Ἀλλὰ τὰ ἄλλοτε περίφημα Τεχνουργεῖα τῶν ἐρεῶν (τζοχῶν) τῆς Λέϋδεν (Leyden) δὲν ὑπάρχουν πλέον, καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ λαμβάνουσι τὰς ἀναγκασίας ἐρέας ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν.

Ἐμπόριον.— Λί περιπέττειται, εἰς τὰς ὁποίας εὐρέθη τὸ ἐμπόριον τῶν Ὀλλανδῶν κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς, καὶ ἡ ἐμπορικὴ πολιτικὴ τῆς Ὀλλανδικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐκ τῶν περιεργότερων ἀντικειμένων τῆς ἱστορίας τοῦ ἐμπορίου. Κατὰ τὸν 17. αἰῶνα ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῆς Ὀλλάνδας ἦτο εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς, εἶχον δὲ οἱ Ὀλλανδοὶ κατὰ τὸ διάστημα ἑνὸς καὶ ἡμίσεος αἰῶνος εἰς χεῖρας τῶν τὸ ἐμπόριον ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ τὴν κυριαρχίαν τῶν θαλασσῶν· διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐπεσώρευσαν εἰς τὴν πατρίδα τῶν ἄπειρα πλοῦτη, καὶ ἡ Ὀλ-

λάνδα ἀποκατέστη ἡ κοινὴ δανειστικὴ Τράπεζα ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κυβερνήσεων. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐμπορίου ἐπέφερε τὴν πτώσιν τοῦ Ὀλλανδικοῦ, μὴ μόνον τοῦτο καὶ σήμερον ἡ Ὀλλάνδα συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἐμπορικωτέρων τόπων. Οἱ Ὀλλανδοὶ δὲ ἀπώλεσαν τὰς παλαιὰς τῶν ἔξεις, καὶ ὅλοι ἀνεξαίρετως ἐνασχολοῦνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ τοπογραφικὴ θέσις τῆς χώρας τῶν τοῖς παρέχει ἄπειρα πρὸς τοῦτο πλεονεκτήματα, κειμένα μεταξὺ τῆς Ἀρκτικῆς καὶ Μεσημβρινῆς Εὐρώπης· διὰ τοῦ Ὠκεανοῦ δέχεται ὅλα τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα, καὶ διὰ τοῦ Ῥήνου, τοῦ Μεύσε (Meuse) καὶ τῶν ἀπείρων διωρύγων τῆς τὰ μεταφέρει εἰς τὰς μεσαγείους Γερμανικὰς χώρας· καμμία ἐμπορικὴ χώρα δὲν προσφέρει τὰς αὐτὰς εὐκολίας εἰς τὸ ἐμπόριον ὅσας ἡ Ὀλλάνδα· αἱ ἐμπορικαὶ συνθήκαι εἶναι ἀμετάβλητοι, ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ τιμιότης τῶν Ὀλλανδῶν ἐμπόρων ἀνώτεροι πάσης ὑπονοίας, αἱ πτωχεύσεις σπανιώταται διότι ἡ οἰκονομία καὶ ἡ λιτότης εἶναι ὁ κανὼν τῆς ζωῆς τῶν (1) ἡ δὲ ἐμπορικὴ φρόνησις, ἣτις τοὺς χαρακτηρίζει, ἀπομακρύνει αὐτοὺς ἀπὸ πᾶσαν τολμηρὰν ἐπιχείρησιν, ὅποια δήποτε καὶ ἂν ἦναι τὰ προσδοκώμενα κέρδη.

Ἡ Ὀλλάνδα σήμερον προσπαθεῖ διὰ παντὸς μέσου ν' ἀναλάβῃ τὴν παλαιὰν ἐμπορικὴν τῆς σημασίαν· διὰ διαφορῶν δὲ Συνθηκῶν μετὰ τῆς Πρωσσίας ὡς πρὸς τὸν πλοῦν τοῦ Ῥήνου, καὶ μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ὑπὸ τὴν βᾶσιν τῆς ἀμοιβαιότητος, ἔδωκεν εἰς τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις μεγαλητέραν ἔκτασιν.

(1) Ἦτο ἐπιθυμητὸν οἱ ὁμογενεῖς ἔμποροι νὰ ἐμιμῶντο τὸ παράδειγμα τῶν Ὀλλανδῶν, ἀποφεύγοντες τὰς κακῶς ἐννοουμένας μεγαλοπρεπείας καὶ πολυτελείας, αἵτινες καθίστανται ἀφορμαὶ καταστροφῆς ὅχι μόνον ἰδιωτικῶν καταστάσεων, ἀλλὰ καὶ ἐθνικῶν περιουσιῶν καὶ μεγαλείων. Οἱ Ὀλλανδοὶ ὡσαύτως δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὡς ὑπογραμμὸς τῆς ὀφειλομένης μεταξὺ ὁμογενῶν ἐμπόρων ἀμοιβαίας σχέσεως καὶ συνδρομῆς τῆς τόσον ἀναγκαίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως. Δὲν ἐννοοῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ προτερήματα ταῦτα ἐλλείπουν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐμπόρους· ἀπ' ἐναντίας ἠδυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν πολλὰ παραδείγματα τιμῶν τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα· ἀλλ' ἐνίοτε ἴσως ὡς ἐκ τοῦ διαμελισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δυστυχῶς εὐρίσκεται ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ, τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικότητος καὶ τῆς ὀλομελείας παραγνωρίζεται, ὑπερσχύουν δὲ αἱ τοπικαὶ καὶ συμπατριωτικαὶ ἀντιζηλῖαι, ἀνάξια τῆς ἐμπορικῆς τιμῆς, καὶ ἀπάδουσαι εἰς τὸν μέγαν σκοπὸν τοῦ ἐθνικοῦ ἐμπορίου.

Ἡ *Τελωνιακὴ Νομοθεσία* τῆς ὀλλάνδας ὑπαγορευμένη ἐντελῶς ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου συνεργεῖ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐμπορικὴν τῆς ἀνάπτυξιν.

Ὅλα τὰ ἐμπορεύματα δύνανται νὰ ἐναποταμιευθῶσιν εἰς τὰς ὀλλανδικὰς χώρας, καὶ νὰ ἐξαχθῶσιν πάλιν ἄνευ τῆς πληρωμῆς οὐδενὸς δασμοῦ. Ἐὰν ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διὰ τῶν διωρύγων, ὑπόκεινται εἰς μέτριον δικαίωμα διαμετακομίσεως.

Α'. ΑΜΣΤΕΡΔΑΜ (Ἄμστελόδαμον).

§. 351. Τὸ Ἄμστελόδαμον, κείμενον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἄμστελ, ἔχει 243,000 κατοίκους, λιμένα παράλιον, καὶ ἐμπόριον σημαντικόν, γραπεζιτικῶν μάλιστα ἐργασιῶν. Ἐμπορικαὶ πόλεις εἶναι προσέτι τὸ ροτερδὰμ ἔχον κατοίκους 105,000, τὸ Οὐτρέχ (Utrecht) μὲ κατοίκους 53,000.

Τράπεζα Ἄμστελοδάμου.—Ἡ ἀρχαία Τράπεζα τοῦ Ἄμστελοδάμου διελύθη κατὰ τὸ 1814 ὡς ἐκ τῶν δυσκόλων περιστάσεων, εἰς τὰς ποίας τότε εὐρέθη μετ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἐσυστήθη νέα Τράπεζα ἡ τῶν *Κάτω Χωρῶν* λεγομένη μὲ ἀρχικὸν κεφάλαιον 5 ἑκατομμυρίων γιορινίων. Αὕτη ἐκδίδει Τραπεζικὰ Γραμμάτια ἀπὸ 25—1000 γιορινίων προεξοφλεῖ δὲ καὶ δανεῖζει ἐπὶ ἐνεχύρω δημοσίων ὁμολογιῶν, πολυτίμων μετάλλων. Ἡ τράπεζα αὕτη ἐνεργεῖ καὶ τὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ νομίσματος διὰ λογαριασμοῦν τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸ Ἄμστελόδαμον ὑπάρχουσι προσέτι καὶ ἄλλα δημόσια ἐμπορικὰ καταστήματα ἄξια λόγου, ὡς ἡ *Ἐταιρία τοῦ ὀλλανδικοῦ ἐμπορίου*, τὸ *Συνδίκαιον τῆς χρεωλυσίας* λεγόμενον καὶ ἄλλα.

Νομίσματα Ἄμστελοδάμου.—Κατὰ τὸ 1816 ἐνομοθετήθη ὁμοιοτρόπως τὸ νομισματικὸν σύστημα.

Νομισματικὴ μονὰς εἶναι τὸ *Ἀργυροῦν γιορίνιον*, διαιρούμενον εἰς 100 ἑκατοστὰ ἡ ἀξία αὐτοῦ εἶναι φρ. 2, 16 περίπου. Εἰς τὰς ἐμπορικὰς δὲ δοσοληψίας λογαριάζουν γιορίνια ὀλλανδικὰ 189 διὰ 100 φράγκα.

Ἡ σχέσις τῶν παλαιῶν καὶ νέων νομισμάτων εἶναι ἡ ἐξῆς.

1 λίρα Γρῆς = 2, 2/5 βίξτάληρα = 6 γιορίνια (νέα) = 20 Σέλιγα ἢ Σολδία γρῆς = 120 Σολδία = 240 δηνάρια γρῆς = 600 ἑκατοστὰ νέου γιορινίου = 1920 δηνάρια.

Τὰ πραγματικά νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Χρυσᾶ	— Δουκάτον χρυσοῦν	= φρ.	11,80.
	— Δουκάτον τοῦ Γουλιέλμου	= »	11,85.
	— Ryder Ὀλλανδικόν	= »	31,38.
	— 20 φιορ. τοῦ Λουδοβίκου Ναπολέοντος	= »	42,80.
	— 20 φιορινίων τοῦ 1818	= »	41,42
	— 10 φιορ.—5 φιορ. κατ' ἀναλογίαν.		
β) Ἀργυρᾶ	— 3 φιορινίων (drye gulden) τοῦ Λουδοβίκου Ναπολέοντος	= »	6,38.
	— ριξτάληρον, ἢ Δουκάτον 50 stuivers ἢ 2 1/2 φιορινίων ἴσον μὲ τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον	= »	5,37.
	— Daslder 30 στουίβερ	= »	3,12.
	— 3 φιορινίων τῶν 1818	= »	6,41.
	— φιορίνιον παλαιὸν 2/3 τοῦ ριξτάληρου	= »	2,18.
	— Νέον φιορίνιον τῶν 100 ἑκατοστ.	= »	2,16.
	— 1/2, 1/4, 1/10, 1/20 φιορινίου κατ' ἀναλογίαν.		

Τίμησις Συναλλαγῶν Ἀμστελοδάμου κατ' ἰσοτιμίαν.

Γαλλία	56,70	φιορ. Ὀλλανδ. διὰ 120	φράγκα.
Μαδρίτη	104,04	» »	40 δουκάτα Συναλ.
Λισαβῶνα	45,89	» »	40 Κρουζ. 400 ρέτι
Γένοβα	46,84	» »	100 λίρας νέας.
Λιβόρνος	40,55	» »	100 λίρας Τοσκάν.
Νεάπολις	79,59	» »	40 δουκάτα Βασιλ.
Πετρούπολις	187,10	» »	100 ρούβλια Ἀργ.
Βιέννη	36,49	» »	30 φιορίνια Συμβ.
Ἀμβούργον	35,06	» »	10 Μάρκα Τραπ.
Λονδίνον	10,88	» »	1 λίραν Στερλ.

Εἰς τὸ Χρηματιστήριον τοῦ Ἀμστελοδάμου διαπραγματεύονται τὰ Γραμμάτια τῶν δημοσίων χρεῶν ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν.

Συνήθειαι — μεσιτεῖαι — προμήθειαι. — Ἡ συνήθεια (150) εἶναι 30 ἡμέραι. Διὰ τὴν ἀποδοχὴν παραχωροῦνται 24 ὥραι. Αἱ πρώην 6 ἡμέραι χάριτος κατηργήθησαν, καὶ τὰ περὶ Συναλλαγματικῶν κανονίζονται κατὰ τὸν Γαλλικὸν Νόμον.

Τὸ χαρτόσημον τῶν συναλλαγματικῶν εἶναι 15 ἑκατοστὰ ἐπὶ τῶν πρώτων 300 φιορινίων, καὶ διὰ κάθε 100 φιορίνια περιπλέον προστίθενται 15 ἑκατοστὰ.

Δικαίωμα μεσιτείας διὰ συναλλαγματικὰς Ἀμβούργου καὶ Λονδίνου εἶναι $\frac{3}{4}$ τοῖς 0/00, διὰ συναλλαγματικὰς δὲ ἄλλων τόπων 1 τοῖς 0/00, διὰ πωλήσεις $\frac{1}{4}$ τοῖς 0/0.

Δικαίωμα προμηθείας δι' ἀγορὰς καὶ πωλήσεις εἶναι 2 τοῖς 0/0, διὰ συναλλαγματικὰς $\frac{1}{2}$ καὶ ἐνίοτε $\frac{1}{3}$ καὶ $\frac{1}{4}$ τοῖς 0/0, δικαίωμα Ταμείου διὰ τὰς πωλήσεις $\frac{1}{8}$ τοῖς 0/0, δικαίωμα ἐγγύης διὰ μεγάλης ποσότητος $\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0, διὰ σίτους 1 τοῖς 0/0, καὶ ἐπὶ μακρῶν προθεσμιῶν 2 τοῖς 0/0 ἢ $\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0 τὸν μῆνα.

Σταθμὰ καὶ Μέτρα Ἀμστελδάμου.—Σταθμὸς ἐμπορικὸς εἶναι ἡ λίτρα=1000 γράμ. Γάλ.=312 δρ. Τουρκ.

1 λίτρα = 10 οὐγγίαις = 100 Looden=

— = 1000 Wigtjes = 10000 Korrels.

Ὁ παλαιὸς Σταθμὸς ἦτο ἡ λίτρα τρού=492,16 Γραμ. Γάλ,
=153,55 δράμ. Τουρ.

1 λίτρα τρού = 2 Μάρκα = 16 οὐγγίαις = 32 λότια (engelen) = 10240 Ἄς Ὀλλανδικά.

Ἡ λίτρα ἡ ἐμπορικὴ = 10280 Ἄς.

1 Καντάρι = 100 λίτρας.

1 λίτρα = 32 λότια.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι ἡ ἄουνα, ἴση μὲ τὸ Γαλλικὸν μέτρον= $1 \frac{1}{2}$ πήχυν Κωνσταντινουπόλεως.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς σίτους εἶναι τὸ Μουδ (Mudde) ἢ Σάκκος, ἴσος μὲ τὸ Γαλλικὸν ἑκατόβλιτρον.

30 μουδ = 1 λάσπον.

Μέτρον τῶν ῥευστῶν εἶναι ἡ Κάνα, ἴση μὲ τὴν Γαλλικὴν λίτραν.

*****

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τοῦ Βελγίου.

§. 352 Τὸ Βέλγιον, τὸ νέον τοῦτο Κράτος, συνορεύον μὲ τὴν Γαλλίαν Ὀλλάνδαν καὶ Πρωσσίαν, κεῖται εἰς θέσιν καταλληλοτάτην πρὸς (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ἐνέργειαν τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου. Ἀποστέλλει γαϊάνθρακα καὶ δημητριακοὺς καρποὺς εἰς τὴν Γαλλίαν, *Μίρον* δὲ καὶ κάνναβιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Λαμβάνον δὲ ὅλα τὰ ἀποικιακὰ προϊόντα μεταφέρει αὐτὰ διὰ τῶν ποταμῶν, διωρύγων, καὶ σιδηρῶν δρόμων εἰς τὰς Γερμανικὰς Ἐπικρατείας καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Βελγίου εἶναι 4,731,000.

Τὸ Βέλγιον ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τῆς διαμετακομίσεως ἦτο πάντοτε εἰς συναγωνισμὸν καὶ ἀντιζηλίαν μετὰ τῆς Ὀλλάνδης· μία δὲ τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τοῦ χωρισμοῦ τῶν δύο τούτων Ἐπικρατειῶν ἦτο ἡ πολιτικὴ τοῦ Βασιλέως τῶν Κάτω Χωρῶν, θέλοντος νὰ προστατεύσῃ ἀποκλειστικῶς τὸ ἐμπόριον τῆς Ὀλλάνδης πρὸς ζημίαν τοῦ Βελγίου.

Ἡ βιομηχανία εἰς τὸ Βέλγιον ἦτο ἤδη ἀρκετὰ προωδευμένη κατὰ πρὸ τοῦ 1830, ὅτε ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὴν Ὀλλάνδαν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα ταύτην ἡ Ὀλλάνδα ἀπαγορεύσασα τὴν εἰσαγωγὴν τῶν Βελγικῶν προϊόντων ἐπροξένησε μεγίστην ἀμηχανίαν εἰς τοὺς βιομηχάνους Βέλγους, ἀπολέσαντας τὴν σημαντικωτέραν ἀγορὰν τῆς ἐξοδεύσεως τῶν προϊόντων τῶν· ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν βιομηχανικὴν τῶν πρόοδον καὶ ἐντέλειαν ἡ καχεξία αὕτη ἦτο προσωρινή, καὶ τὰ Βελγικὰ χειροτεχνήματα ἐπαρουσιάσθησαν εἰς ὅλας τὰς ξένας ἀγοράς.

Ἐν γένει τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία ἀνθοῦν εἰς τὸ ἀρτισύστατον τοῦτο Κράτος· καὶ εἰς μικρὰν ἔκτασιν γῆς διὰ τῶν χειροτεχνιῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου ζῶσιν ἐν ἀνέσει καὶ ἀφθονίᾳ 5 ἑκατομμυρίων περίπου κάτοικοι.

Ἐμπόριον.—Αἱ Βρυξέλλαι, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου συγκεντρώνει τὸ μεγαλύτερον ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ἐνεργεῖται διὰ τῶν παραλίων πόλεων τῆς Ἀμβέρσης καὶ τῆς Ὀστένδης.

Οἱ *Τελωνιακοὶ* δασμοὶ εἶναι μέτριοι· τὰ περισσότερα εἶδη εἰσαγόμενα πληρόνουσι 2 τοῖς 0/0, τὰ δὲ ἐξαγόμενα 1 τοῖς 0/0.

Τράπεζα Βρυξελλῶν καὶ ἑταιρίαι.—Κατὰ τὸ 1835 ἐσυστήθη εἰς Βρυξέλλας χρηματιστικὴ Τράπεζα μὲ κεφάλαιον 20 ἑκατομμυρίων φράγκων· αὕτη προεξοφλεῖ, δανείζει, καὶ ἐκδίδει Τραπεζικὰ Γραμμάτια ἐκ 50—1000 φράγκων· κατὰ τὸ 1838 ὑπέφερον ἡ Τράπεζα αὕτη ὡς ἐκ τῆς τότε ἐμπορικῆς κρίσεως, ἀλλ' ἀκολούθως ἀνέλαβε, καὶ ἤδη εὐρίσκεται εἰς πολλὰ καλὴν κατάστασιν.

Υποκατάστημα τῆς Τραπεζῆς ταύτης ὑπάρχει εἰς Ἀμβέρσαν.

Διάφορα ἄλλα ἑταιρικά πρὸς κοινὸν ὄφελος διὰ μετοχῶν καταστή-
κα ὑπάρχουσιν εἰς Βρυξέλλας, ὡς ἡ γενικὴ ἑταιρία (Société gé-
nérale) πρὸς ἐμφύχωσιν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου.—Ἡ ἐμ-
πρακτικὴ ἑταιρία μὲ 10 ἑκχτομμυρίων φράγκων κεφάλαιον.—Ἡ κτη-
ματικὴ Τράπεζα—Ἡ ἐθνικὴ ἑταιρία—Ἡ ἑταιρία τῆς βιομηχανί-
ας ἀμοιβαιότητος.—Ἡ ἑταιρία τῶν ἠνωμένων μετοχῶν πρὸς ἐμ-
φύχωσιν τῶν νεοσυστάτων ἑταιριῶν, καὶ ἄλλαι.

Α'. ΑΜΒΕΡΣΑ.

§. 353. Ἡ Ἀμβέρσα εἶναι σημαντικωτάτη ἐμπορικὴ πόλις εἰς τὰς
Βολὰς τοῦ Ἑσκά, ἔχουσα λιμένα ἀξιόλογον, 108,000 κατοίκους,
καὶ ἐκτεταμένον ἐμπόριον· εἶναι δὲ πρὸ πάντων ἀγορὰ ἀποικιακῶν
προϊόντων.

Νομίσματα.—Τὴν 1^{ην} Ἰανουαρίου 1833 τὸ Βέλγιον παρεδέχθη
νομισματικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα. Τὸ πρῶτον
νομισματικὸν ἦτο τὸ ὀλλανδικόν.

189 φιορίνια ὀλλανδικὰ = 400 φράγκα Βελγίου.

Τίμησις Συναλλαγῶν Ἀμβέρσης. — Ἄλλοτε ἡ τίμησις ἐση-
μοῦτο ὡς ἑξῆς.

Λονδίνον φιορίνια 36, 26 διὰ 1 λίραν Στερλίαν.

Ἀμβούργον » 35, 06 » 40 Μάρκα Τραπ.

Βιέννη » 36, 49 » 30 φιορ. τῶν 20.

Ἢδη ἡ τίμησις γίνεται εἰς φράγκα ὡς ἡ τῶν Παρισίων.

Συνθήμια — μειτεία — προμήθεια. — Ἡ συνθήμια τῆς υἰδέσεως
τοῦ βάρους (hoï poids) ἰσχύει ἀκόμη· ἐκπίπτεται δὲ εἰς τοὺς καπνοὺς
τοῖς 0/0 διὰ τὰ ἄκρα τῶν δεμάτων· εἰς τὸ Ἰνδικόν καὶ κοκκινί-
αν (κριμέζιον) 2 τοῖς 0/0 διὰ τὴν κόνιν αὐτῶν.

Δικαίωμα μειτείας εἶναι 3/4 τοῖς 0/0, πληρονόμενον ἀπὸ τὸν
πωλητήν.

Δικαίωμα προμηθείας δι' ἀγορὰς καὶ πωλήσεις εἶναι 2 τοῖς 0/0· ἡ
προμήθεια ἐγγύης διὰ τὰς συνθήμιας προθεσμίας 6 ἐβδομάδων εἶναι
τοῖς 0/0, καὶ διὰ μακροτέρας προθεσμίας 1/2 τοῖς 0/0 τὸν μῆνα.

Ὁ Γαλλικὸς Ἐμπορικὸς Νόμος ἰσχύει καὶ εἰς τὸ Βέλγιον.

Σταθμὰ καὶ Μέτρα.—Τὰ σταθμὰ καὶ μέτρα τοῦ Βελγίου εἶναι
ὅμοια μὲ τὰ Γαλλικὰ.

Ἡ παλαιὰ λίτρα τῆς Ἀμβέρσσης ἦτο ἴση μὲ 468, 08 Γραμμὰς Γαλλικῆς, ἦτοι μὲ 146, 04 δράμια Τουρκίας.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῆς Δανιμαρκίας.

§. 354. Τὸ Βασίλειον τῆς Δανιμαρκίας σύγκειται ἀπὸ τὴν κυρίως Δανιμαρκίαν, ἀπὸ νήσους τινὰς τοῦ Δανικοῦ Ἀρχιπελάγους, ἀπὸ τὴν Ἰσλάνδαν, καὶ ἀπὸ ἄλλας τινὰς νήσους τῆς Ἀρκτικῆς θαλάσσης. ὅλοι οἱ κῆτοικοὶ τοῦ Βασιλείου εἶναι 2,605,000.

Προϊόντα τῆς γῆς εἶναι ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, οἱ ἐλαιόσποροι, τὸ λίνον, ὁ κάνναβις καὶ ὁ καπνός. Τρέφονται δὲ καὶ ἵπποι, καὶ μέγας ἀριθμὸς ἐρισφόρων ζώων.

Ἡ Βιομηχανία περιορίζεται εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν διὰ τὰς ἐργασίας ἀνάγκας ἀπαιτουμένων χειροτεχνημάτων.

Ἐμπόριον.—Ἡ Δανιμαρκία κειμένη μεταξὺ τῆς Βαλτικῆς καὶ Ἀρκτικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Κατεγάτου Πορθμοῦ ἔχει ἀξιόλογον ἐμπορικὴν θέσιν, καὶ κρατεῖ κατὰ τινὰ τρόπον τὰς κλειδας τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης διὰ τοῦ Πορθμοῦ τοῦ Σούνδ, κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ ὁποῖου τὰ πλοῖα ὅλων τῶν ἔθνων μέχρις ἐσχάτων ἐπλήρουν φόρον διοδίου. Ἐνεργεῖ ὡσαύτως ἀποκλειστικῶς σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τῶν παραλίω πύλων τῆς Σουηδίας (Σβεκίας) καὶ Νορβηγίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀποστέλλει τοὺς δημητριακούς καρπούς της καὶ ἄλλα προϊόντα της ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της προσέτι ἐνεργεῖ μέγχι ἐμπόριον διαμετακομίσεως μετὰ τῆς Βαλτικῆς.

Ὁ ξένος, ὁ θέλων νὰ ἐμπορευθῆ, πρέπει ν' ἀγοράσῃ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτογραφίσεως πλήρωνων φρ. 2,500 περίπου, καὶ ἕτερα φραγ. 1,500 διὰ ν' ἀπὸλλασθῆ ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Διὰ τὴν ἐνέργειαν χειροτεχνίας τινὸς τὰ προσκόμματα εἶναι ἐπιμεγαλότερα ὡς ἐκ τῶν μεγάλων προνομίων, τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνουσιν οἱ ἐγγύριοι τεχνῖται.

Τὸ Γελωριακὸν σύστημα εἶναι ὑπεγορευμένον ἀπὸ πνεῦμα προστασίας τῆς ἐργασίου βιομηχανίας. Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ξένων χειροτεχνημάτων εἶναι σχεδὸν ἀπηγορευμένη, διότι ὑπόκεινται εἰς δασμὸν

Ο τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας των, καὶ ἡ πώλησις των πρέπει νὰ γενῆ εἰς δημοπρασίαν. Αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται δίδουν ἀφορμὴν εἰς λαθρεμπορία, τὰ ὅποια ἐνεργοῦνται κατὰ μεγάλην ἔκτασιν.

Α'. ΚΟΠΕΝΑΓΗ.

§. 355. Ἡ Κοπενάγη εἶναι ἡ Πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου, καὶ ἡ ἑποικιωτέρα πόλις αὐτοῦ, κειμένη ἐπὶ τῆς νήσου Ζελάνδης εἰς τὸν ἠερθμὸν τοῦ Σούνδ. ἔχει κατοίκους 155,000, καὶ λιμένα ἀσφαλῆ, βλυύδατον καὶ εὐρύχωρον.

Τράπεζα.—Εἰς Κοπενάγην ὑπάρχει ἡ Ἐθνικὴ λεγομένη Τράπεζα, ἥτις δανεῖζει καὶ προεξοφλεῖ κυρίως δὲ διατηρεῖ εἰς ἰσοτιμίαν τὴν ἀξίαν τῶν Τραπεζικῶν Γραμματίων, δι' ὧν γίνονται αἱ περισσό- ραι πληρωμαί.

Νομίσματα Δανιμαρκίας.—Λογαριάζουν καθ' ὅλην τὴν Δανιμαρ- κίαν εἰς ριξτάληρα Τραπεζικὰ πρὸς 6 Μάρκα τῶν 16 Σολδίων.

1 ριξτάληρον Τραπεζ. = φρ. 2, 80.

Ἡ Νομισματικὴ ἀξία εἶναι εἰς πραγματικὰ νομίσματα καὶ εἰς χαρ- τονόμίσματα ἄλλοτε τὸ χαρτονόμισμα εἶχεν ἐκπέσει τῆς ἀξίας του, ἀλλὰ σήμερον τιμᾶται κατ' ἰσοτιμίαν τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος.

100 τάληρα πραγματικὰ = 200 ριξτάληρα Τραπεζ.

Νομίσματα πραγματικὰ εἶναι

α) Χρυσά—Δουκάτον τῶν 1791—1802 = φρ. 11, 86.

—Δουκάτον μὲ τὴν κορῶναν = » 9, 47.

—Χριστιανὸν τοῦ 1773 = » 20, 95.

β) Ἀργυρ.—Ῥιξτάληρον ἢ διπλοῦν Σκούδον τῶν 6 Μάρκων μετὰ

τὸ 1776 = φρ. 5, 66.

—2/3, 1/2, 1/3 κατ' ἀναλογίαν.

—Ῥιξτάληρον ἀγορῆον τοῦ 1749 = » 4, 96.

Μετὰ τὸ 1813 τὰ νομίσματα συνίστανται εἰς Σκούδα ἢ Τάληρα Τραπεζικὰ ὑπάρχον δὲ νομίσματα 2 Σκούδων, 2 Μάρκων, 1 Μάρ- κων, καὶ 8 Σολδίων.

Τίμησις συναλλαγῶν Κοπενάγης.

Βουργόν 200 ριξτάλ. Τραπεζ. διὰ 300 μάρκα Τραπεζικὰ

Μοστερδαμ. 188 1/2 ὁμοίως » 250 φινρ. Ὀλλανδικά.

Παρίσιοι 33 1/2 Σολδία » 1 φράγκον.

Λονδίνον 8 ριζτάλ. διὰ 1 λίραν Στερλίαν.

Συνήθειαι—Προμήθεια.—Κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν συναλλαγ-
ματικῶν ὑπάρχουσιν 8 ἡμέραι χάριτος, καὶ 2 κατὰ προσθήκην.

Αἱ πωλήσεις γίνονται ἐπὶ πιστώσει τριῶν μηνῶν συνήθως· ἐὰν δὲ
ἡ πληρωμὴ γενῆ ἀμέσως, ὁ ἀποτοκισμὸς εἶναι 4 τοῖς 0/0.

Δικαίωμα προμηθείας διὰ τὰς προβλέψειςπραγματειῶν εἶναι
τοῖς 0/0, διὰ δὲ τὰς πωλήσεις 3 τοῖς 0/0.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Κοπεργάγης.—Ἡ ἐμπορικὴ λίτρα

= 499,30 γραμμὰς Γαλλικὰς.

= 155,78 δράμια Τουρκίας.

1 λίτρα=2 μάρκα=16 οὐγγίαις=32 λότια=128 Κουεντίνια
(quentins)=512 ὄρτια (ort)=8,192 Ἔς (Es).

1 καντάριον=100 λίτρας.

Μέτρον μήκους εἶναι ἡ ἄουνα=0,62 μέτρον Γαλλικοῦ.

=0,93 πήχεως Τουρκικοῦ.

Μέτρον χωρητικότητος εἶναι ὁ κυβικὸς πόυς.

1 Πότ = 54 κυβικοὺς πόδας = 0,96 λίτρας Γαλλικὰς.

1 Τόνος σίτου = 144 Πότ = 2,88 κοιλὰ Τουρκίας.

1 Λάστον = 22 τόνους.

oooooooooooo

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Περὶ τῆς Σουηδίας (Σβεκίας).

356. Ἡ Σουηδία συμπεριλαμβάνει σήμερον καὶ τὸ Βασίλειον τῆς
Νορβηγίας, τὸ ὁποῖον διὰ τῶν συνθηκῶν τοῦ 1814 ἐτέθη ὑπὸ τὸ σκήπτ-
ρον τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας· ἀλλὰ περὶ τῆς Νορβηγίας θέλομεν
πραγματευσθῆ ἰδίως εἰς τὸ ἐπόμενον Κεφάλαιον.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Σουηδίας εἶναι 3,734,000.

Προϊόντα Σουηδίας.—Μ' ὅλην τὴν γεωπονικὴν ἐπιμέλειαν τῶν
Σουηδῶν ἡ παραγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἶναι μετρία, καὶ
μόνον εἰς χρόνους μεγάλης εὐφορίας οἱ ἐγγῶριοι σίτοι ἐπαρκοῦν εἰς
τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς χώρας ταύτης
καλύπτεται ἀπὸ λίμνας, δάση, ὄρη καὶ βράχους, καταδικασμένον

οὕτως εἰς αἰώνιον ἀφορίαν. Καλλιεργοῦνται μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας τὸ λίνον καὶ ὁ κάρναβις, εἰς δὲ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας καλλιεργεῖται καὶ ὁ καπνός, ἀλλ' ἡ ποιότης αὐτοῦ εἶναι ἀθλιεστάτη. Τὸ ἀφθονον προῖον τῆς Σουηδίας, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποστέλλεται μέγα ποσὸν εἰς τὴν Δανιμαρκίαν, εἶναι τὸ κύμινον.

Τὰ δάση ἀποτελοῦν σημαντικὸν μέρος τοῦ πλούτου τῆς Σουηδίας· ἐξ αὐτῶν ἐξάγεται κατ' ἔτος μεγάλη ποσότης οἰκοδομησίμου καὶ ναυπηγησίμου ξυλείας· ὑπὲρ τὰ 100 πλοῖα κατασκευάζονται κατ' ἔτος εἰς τὴν Σουηδίαν.

Κατὰ τοὺς παρελθούτας χρόνους, μάλιστα τὸν μεσαιῶνα, ἡ Σουηδία διεκρίνετο διὰ τὰ μεταλλικὰ τῆς πλούτη, καὶ σήμερον μόνον ὅτι ἠλαττώθη ἀρκετὰ ἡ καλλιέργεια τῶν μεταλλείων τῆς ἐνασχολεῖ μόνον τοῦτο ὑπὲρ τοὺς 50,000 ἐργάτας· ἀριθμοῦνται δὲ 560 καλλιεργούμενα μεταλλεῖα διαφόρων μετάλλων, τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι σιδήρου, χαλκοῦ, στυπτηρίας, θείου, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ.

Ἡ βιομηχανία εἰς τὴν Σουηδίαν μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων ἦτον εἰς τὴν νηπιότητά τῆς. Οἱ Σουηδοὶ περιορίζοντο εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ τῶν μεταλλείων, καὶ διὰ τῶν προϊόντων αὐτῶν ἐπρομηθεύοντο ἐξωθεν τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖά των· μόνον πρό τινων χρόνων ἠσθάνθησαν τὴν γενικὴν βιομηχανικὴν κίνησιν τῆς παρούσης ἐποχῆς, καὶ ἤρχισαν νὰ καταγίνωνται εἰς βιομηχανικὰ ἔργα, καὶ ἰδίως εἰς τὴν κατεργασίαν τῶν μετάλλων, ὥστε ὑπάρχουσιν ἤδη διάφορα τεχνουργεῖα κατασκευάζοντα ὕπλα, τηλεβόλα, σφαίρας καὶ παρόμοια. Ἦρχισαν δὲ ὡσαύτως νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὴν κατασκευὴν μαλλίνων καὶ λινῶν ὑφασμάτων.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τοῦ τόπου εἶναι ἀρκετὰ περιορισμένον, διότι ἐλλεῖπει ἡ ποικιλία τῶν προϊόντων, ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται αἱ ἐσωτερικαὶ σχέσεις.

Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον περιορίζεται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν δασικῶν καὶ μεταλλικῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν, καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν δημητριακῶν καρπῶν, οἴνων, οἶνοπνευμάτων, ἀποικιακῶν προϊόντων, ἱατρικῶν ὑλῶν, ἀρωμάτων καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων. Αἱ σημαντικώτεραι ἐμπορικαὶ σχέσεις τῆς Σουηδίας εἶναι μετὰ τῆς Ῥωσσίας διὰ τῆς πόλεως Ρίγας.

Διὰ τῆς Τελωνιακῆς διατιμῆσεως ὑπέρογκοι δασμοὶ ἐπιβαρύνουν

τὰ ξένα χειροτεχνήματα. Εἰς τὴν Στοκχόλμην καὶ εἰς ἄλλους τέσσαρας μόνον λιμένας τοῦ Βασιλείου εἶναι συγχωρημένη ἡ ἐναποταμίευσις μὲ δασμὸν $1/2$ τοῖς $0/0$ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν, καὶ $1/2$ τοῖς $0/0$ διὰ τὴν ἐξαγωγὴν.

Ἡ ναυτιλία τῆς Σουηδίας ἔλαβε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους μεγάλην ἀνάπτυξιν, ὥστε σήμερον ἔχει 3,364 πλοῖα καλλίστης κατασκευῆς, τὰ ὁποῖα ταξειδεύουσιν ὅλας τὰς θαλάσσας· εὐρίσκεται δὲ εἰς τακτικὴν ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Γερμανίας.

Α'. ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ.

§. 357. Ἡ Στοκχόλμη εἶναι πρωτεύουσα τῆς Σουηδίας, ἔχουσα κατοίκους 116,000, κεῖται ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης· ὁ λιμὴν τῆς εἶναι εὐρύχωρος καὶ ἀσφαλῆς, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν 225 πλοῖα.

Νομίσματα Στοκχόλμης. — Λογαριάζουν εἰς ὅλην τὴν Σουηδίαν εἰς ριξτάληρα πραγματικά πρὸς 48 Σολδία τῶν 12 δηναρίων.

Τὰ πραγματικά νομίσματα εἶναι·

α) Χρυσᾶ — Δουκάτον = φρ. 11,70.

— $1/2$, $1/4$ αὐτοῦ κατ' ἀναλογίαν.

β) Ἀργυρᾶ — ριξτάληρον πραγματικὸν = φρ. 5,70.

— $1/3$, $1/2$ αὐτοῦ κατ' ἀναλογίαν.

Ἡ νομισματικὴ ἀξία εἶναι δύο εἰδῶν.

1) Ἀξία πραγματικοῦ νομίσματος ὡς ἀνωτέρω·

2) Ἀξία τοῦ χαρτονομίσματος τῆς Τραπεζῆς, συνισταμένη ἐκ Τραπεζικῶν Γραμματίων. Κατ' ἀρχὰς τὰ Γραμματία ταῦτα ἐκυκλοφόρουσαν κατ' ἰσοτιμίαν τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξέπεσαν, καὶ σήμερον ἡ Τράπεζα πληρόνει 1 τάληρον πραγματικὸν διὰ 128 Σολδία Τραπεζῆς. Ὅλαι αἱ ἐμπόρικαὶ δόσοληψίαι ἐνεργοῦνται διὰ τοῦ χαρτονομίσματος τούτου.

Τίμησις Συναλλαγῶν Στοκχόλμης.

Λονδίνον 11 τάλ. 31 Σολδία Τραπεζ. διὰ 1 λίραν Στερλίαν.

Ἀμβούργον 128 ὁμοίως » 3 μάχα Τραπεζικά.

Παρίσιοι 22 $1/2$ ὄμ. » 1 φράγκον.

Ἄμστερδαμ 118 $1/2$ ὄμ. » 2 $1/2$ φιορ. Ὄλλαν.

Πετρούπολις 90 ὄμ. » 1 ρούβλ. ἀργυροῦν.

Βερολίνον	84	Σολδία Τραπεζ.	διὰ 1	τάληρ.	Πρωσίας.
Κοπενάγη	62 1/2	δμ.	»	1	ρίξτάλ. Τραπεζ.
Αυβέκη	103	δμ.	»	1	τάλ. αγορ. Λυβέκ.
Λιθόρνος	18 1/2	δμ.	»	1	λίραν Τοσκάνης.

Συνήθεια. — Η συνήθεια (uso) είναι 1 μὴν. Η ἀποδοχή πρέπει να γενῆ ἀμέσως. Ἐξ ἡμέραι χάριτος παραχωροῦνται εἰς τὰς μὲ προδουσίαν συναλλαγματικῆς. Ἐάν ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως ἦναι ἑορτή, ἡ πληρωμὴ γίνεται τὴν παραμονήν.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Στοκχόλμης. — Η ἐμπορικὴ λίτρα

= 423,53 γραμμῆς Γαλλικῆς.

= 131,14 δράμια Τουρκίας.

Ἔπάρχουσι καὶ διάφοροι ἰδιαιτέραι λίτραι σιδήρου, χαλκοῦ κλπ.

Μέτρον μήκους εἶναι ὁ Πούς = 0,29 μέτρον Γαλλικοῦ.

— = 0,43 πήχεως Τουρκίας.

1 πούς = 12 δακτύλους πρὸς 12 γραμμῆς.

2 πόδες = 1 ζουναν ἢ πήχην Στοκχόλμης.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τὰ σιτηρὰ εἶναι ὁ τόνος ἢ βαρέλα =

146,50 λίτρας Γαλλικῆς.

Μέτρον τῶν βρυστῶν εἶναι ἡ Κάνα = 2,61 λίτρας Γαλλικῆς.

360 Κάνα = 1 Φουῶδρον (fuder) Στοκχόλμης.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς Νορβηγίας.

§. 358. Η Νορβηγία, ἡ ἄλλοτε Σκανδιναβικὴ αὕτη χώρα, ἥτις, ὡς εἰς τὸ προηγούμενον Κεφάλαιον ἀνεφέραμεν, διὰ τῶν Συνθηκῶν τοῦ 1814 ἐτέθη ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ Βασιλέως τῆς Σουηδίας, ἔχει κατοίκους 1,433,000· ὁ τόπος εἶναι ἐν γένει ἑρμῆς καὶ πολλὰ ὀλίγον καρποφόρος. Τὸ ἐσωτερικὸν μέρος συνίσταται ἀπὸ ὄροπέδιον 3,000 πόδας ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· ἐκ τούτου δὲ ἡ ἀγριότης τοῦ κλίματος αὐξάνει ἔτι μᾶλλον, ἐκτεταμένα δὲ δάση καλύπτουσι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας.

Προϊόντα. — Οἰκοδομήσιμος ξυλεία, γουναρικὰ καὶ ταριχευμένα ψάρια εἶναι τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Νορβηγίας. Ἐκ τῶν μεταλλ-

λαίων της ἐξάγει ἄργυρον, χαλκόν, μαγνίτην, στυπτηρίαν καὶ μάρμαρα.

Βιομηχανία καὶ χειροτεχνία κατὰ τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τῶν λέξεων δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Νορβηγίαν, διότι ὁ τόπος δὲν παρέχει τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἀλλ' οὔτε ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀνάλογος.

Ἐμπόριον.—Ἡ θέσις τῆς Νορβηγίας εἶναι ἀρκετὰ καλὴ δι' ἐμπορικὰς σχέσεις· ἔχει μάλιστα τὸ ἰδιαίτερον προτέρημα ὡς πρὸς τὸ ψυχρὸν κλίμα της καὶ τὴν γεωγραφικὴν της θέσιν τὸ νὰ διαμένουν διάφοροι λιμένες της καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος ἐλεύθεροι ἀπὸ πάγους.

Ὅλον τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Νορβηγίας εἶναι σχεδὸν μονοπωλεῖον τινῶν ἐμπόρων τῆς πόλεως Χριστιάνης, εἰς τοὺς ὁποίους μεταβαίνει κατὰ κληρονομίαν τὸ προνόμιον τοῦτο.

Ἐν τῶν κυριωτέρων ἀντικειμένων τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι τὰ πτίλα (πούπουλα), τὰ ὅποια οἱ κάτοικοι τῶν ὀρέων συλλέγουν εἰς τὰς φωλεὰς τῶν πτηνῶν μὲ κίνδυνον πολλάκις τῆς ζωῆς των.

Α'. ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ.

§. 359. Ἡ Χριστιάνη πρωτεύουσα τῆς Νορβηγίας, καὶ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις αὐτῆς, ἔχει ὄραϊον λιμένα καὶ 38,000 κατοίκους.

Νομίσματα Χριστιάνης.—Λογαριάζουν καθ' ὅλην τὴν Νορβηγίαν εἰς τάληρα πραγματικά, διαιρούμενα εἰς 5 ὄρτια (ορι) ἢ μάραξ ἐξ 24 Σολδίων.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον διατίμησιν·

Τὸ Ἰσπανικὸν δίστηλον = 112 Σολδία πραγματικά.

Τὸ ἀργυροῦν ρούβλιον = 80 ὁμοίως.

Τὸ Γαλλικὸν φράγκον = 20 ὁμοίως.

Ὅλαι αἱ δοσοληψίαι, καὶ αἱ τιμήσεις τῶνπραγατειῶν καὶ τῶν συναλλαγμάτων γίνονται διὰ χαρτονομισμάτων, συνισταμένων ἀπὸ Γραμμάτια, τὰ ὅποια ἐξέδωκεν ἡ Τράπεζα τῆς Δρονθείμης (Drontheim). Ἡ ποσότης τῶν Γραμματίων τούτων συμποσοῦται εἰς πέντε ἑκατομμύρια ταλήρων, καὶ εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ δημόσια Ταμεῖα κατ' ἰσοτιμίαν μὲ τὸ πραγματικὸν νόμισμα.

Τίμησις συναλλαγῶν Χριστιάνης—Ἡ τίμησις αὕτη κανονίζεται κατὰ τὴν τοῦ Ἀμβούργου.

Λονδῖνον 4,54 τάληρα πραγμ. εἰς χαρτ. διὰ 1 λίραν Στερλίον.

Παρίσιοι 21,3/4 Σολδία χαρτ. διὰ 1 φράγκον.
 Αμβουῦργον 100 τάληρα » » 300 Μάρκα Τρ.

Ἡμέραι χάριτος διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν συναλλαγματικῶν παραχωροῦνται τρεῖς.

Σταθμὰ καὶ μέτρα τῆς Χριστιάνης εἶναι τὰ αὐτὰ ὡς τὰ τῆς Δανιμαρκίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ῥωσσίας.

§. 860. Ἡ Ῥωσσία, ἡ μεγάλη αὕτη Αὐτοκρατορία, ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, συμπεριλαμβάνουσα τὸ ἔννεατημέριον τῆς ὑδρογείου σφαίρας· ἔχει ὄρια τὴν Αὐστρίαν, Πρωσσίαν, Βαλτικὴν Θάλασσαν, Τουρκίαν καὶ Κίναν· ὁ δὲ πορθμὸς τοῦ Βέριγγος (Behring) τὴν διαχωρίζει ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴν Ῥωσσίαν. Πρὸς ἄρκτον περιβρέχεται ἀπὸ τὴν Παγωμένην Θάλασσαν, ἐκ δυσμῶν ἀπὸ τὴν Βαλτικὴν, ἐκ μεσημβρίας ἀπὸ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, καὶ ἀπὸ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, τὴν κειμένην μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀπείρου ταύτης Αὐτοκρατορίας καθημέραν αὐξάνων ὑπολογίζεται σήμερον εἰς 71 ἑκατομμύρια. Ἡ γενικὴ πρωτεύουσα τῆς Αὐτοκρατορίας εἶναι ἡ Πετρούπολις, θεμελιωθεῖσα παρὰ τοῦ Πέτρου τοῦ Μεγάλου κατὰ τὸ 1704.

Προϊόντα Ῥωσσίας. — Λί μεσημβρινοδυτικαὶ ἐπαρχίαι εἶναι κτῆ πλέον κατοικημέναι καὶ εὐφοροί. Τὰ κυριώτερα προϊόντα εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, τῶν ὁποίων τὸ παραγόμενον ποσὸν εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολογισθῇ, βεβαιούται δὲ ὅτι σπεύρεται κατ' ἔτος ποσὸν 60 ἑκατομμυρίων ψαθῶν.

Τὸ λίνον καὶ ὁ κάνναβις καλλιεργοῦνται εἰς ὅλας τὰς Ῥωσσιακὰς ἐπαρχίας, συλλέγεται δὲ ἄφθονος ποσότης αὐτῶν· τὸ λίνον τῆς Κουρλανδίας καὶ Λιβονίας θεωρεῖται πρωτίστης ποιότητος· ἐκ τῶν προϊόντων τούτων γίνεται μεγάλη ἐξωτερικὴ ἀποστολή· μόνον ἡ Ἀγγλία λαμβάνει ἐκ τῆς Ῥωσσίας τὰ 9/10 τοῦ εἰς τὰ χειροτεχνεῖά της καταναλισκόμενου λίνου καὶ καννάβειος.

Τῶν ἐρίων (μαλλίων), ἀλειμμάτων καὶ βουτύρων ἡ συλλογὴ λαμβάνει ὡσαύτως καθημέραν μεγάλην ἔκτασιν. Ἡ πρόδος τῆς κτηνοτροφίας πρὸ τινων χρόνων ἀποκατέστη ἐπαισθητὴ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Σιθηρίαν μ' ὅλην τὴν αὐστηρότητα τοῦ κλίματος καταγίνονται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν· ἀλλ' αἱ περὶ τὴν Βαλτικὴν ἐπαρχίαι, αἱ τῆς Χερσῶνος καὶ αἱ τῆς Αἰκατερινοσλάβης εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ῥωσίαν κατέχουσιν ὡς πρὸς τὴν κτηνοτροφίαν τὴν πρώτην θέσιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μεριῶν προβάτων ἀξάνει καθημέραν τὰ ἐκ τοῦ εἶδους τούτου πρόβατα τῆς Ταυρικῆς καὶ τῆς Πουλτάβας ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰς 70,000.

Ἡ ἄμπελος δὲν βλαστάνει εἰμὴ εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, ἡ δὲ καρποφορία τῆς εἶναι ἀσήμαντος.

Ἐκ τῶν ἐκτεταμένων δασῶν, τὰ ὅποια καλύπτουσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ῥωσσίας, ἐξάγουσιν ἐν ἀφθονίᾳ ρητίνας, πίσσαν καὶ ξυλείαν οἰκοδομήσιμον.

Εἰς τὰς περὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν χώρας συλλέγεται τὸ ραβάρβαρον (ραβέντιον) καὶ ἄλλα ἱατρικὰ φυτά.

Τὸ κακούμιον (λευκοϊκτίς), τὸ σαμούριον καὶ ἄλλα ζῶα δίδουν τὰ πολυτιμότερα γουναρικά. Ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τῶν ποταμῶν καὶ τῶν θαλασσῶν πολλοὶ ταριχεύονται· ἐξ αὐτῶν δὲ ἐξάγεται καὶ τὸ γνωστὸν χαβιάριον.

Ἡ ἐπὶ τοῦ νῦν Αὐτοκράτορος ἐνεργηθεῖσα ἀπελευθέρωσις τῶν δουλοπαροίκων θέλει ἐπιφέρει βεβαίως ἀνωμαλίαν τινὰ ὡς πρὸς τὰ γεωργικὰ ἀποτελέσματα τοῦ τόπου κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους μέχρις οὗ μορφωθῶσι καὶ παγιωθῶσιν αἱ νέα σχέσεις μεταξὺ τῶν κτηματιῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων ἤδη γεωργῶν, δὲν εἶναι δὲ ἀμφιβολία, ὅτι εἰς τὸ μέλλον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς Ῥωσσίας ὀκ' ἀποθῆ' μεγαλύτερον.

Μεταλλεῖα.—Τὰ σημαντικώτερα μεταλλουργεῖα τῆς Ῥωσσίας εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ῥωσίαν, εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Βιάτκας, ὅπου διὰ τῶν ποταμῶν μεταφέρονται αἱ σιδηροῦχοι μεταλλικαὶ ὕλαι τῶν μεταλλείων τοῦ Οὐράλ καὶ κατεργάζονται. Περὶ τῶν μετάλλων τῆς Ῥωσσίας ἴδε Μέρ. Β'.

Βιομηχανία.—Καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμη τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἡ βιομηχανία εἰς τὴν Ῥωσίαν εἶχε λάβει ἀνάπτυξιν τινὰ, καὶ ἦσαν γνωστὰ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς τὰ κατεργασμένα Ῥωσικὰ δέρ-

μάτα, διακρινόμενα ὡς ἐκ τῆς ἀρωματικῆς τῶν ἔσμη, τὰ πάντα τῶν πλοίων, τὰ σχοινία καὶ ἄλλα τινά· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγαλεπιδόλου τούτου Ἡγεμόνος ἡ Ῥωσσικὴ βιομηχανία ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, καὶ συμβαδίζει σήμερον παραλλήλως σχεδὸν μὲ τὴν βιομηχανίαν τῶν βιομηχανικῶν λαῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν κατασκευάζονται παντὸς εἶδους ὑφάσματα μάλλινα, λινά, βαμβάκινα καὶ μεταξωτά, ὄχι μόνον διὰ τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ δι' ἐξωτερικὰς ἀποστολάς· δι' αὐτῶν ἐνεργοῦνται αἱ περισσύτεραι ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ μὲ τοὺς Ἀσιανοὺς λαοὺς, καὶ ἰδίως μὲ τοὺς Κινέζους. Μεταλλικὰ ἔργα ὡσαύτως κατασκευάζονται παντὸς εἶδους. Ἡ χαρτοποιία, ἡ ἀγγειοποιία καὶ ἡ ὑελουργία ἐνεργοῦνται εἰς μεγάλην ἔκτασιν. Τὰ γενόμενα δι' αἰμίαν πρὸς κατασκευὴν ζάχαρης ἐκ κοκκινογουλίων δὲν ἐπέτυχον, μόνον ὅτι τὰ κοκκινογούλια γίνονται ἄφθονα εἰς Ῥωσσίαν.

Εἶναι βέβαιον ἐν τούτοις, ὅτι ἡ Ῥωσσικὴ βιομηχανία δὲν ὑπεβλήθη εἰσέτι ὑπὸ σύστημα οἰκονομίας καλῶς διατεθειμένον, καὶ ὅτι δὲν ἐφηρμόσθησαν μέχρι τούδε εἰς ὅλα τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα αἱ τελειοποιημένοι ἀτμοκίνητοι μηχαναὶ τῶν Ἀγγλων· διὰ ταῦτα ἡ Ῥωσσικὴ Κυβέρνησις δι' αὐστηρῶν τελωνιακῶν ἀπαγορεύσεων ἐμποδίζει τὴν συναγωνισμὴν τῶν ξένων βιομηχανικῶν προϊόντων.

Πίναξ συνταχθεὶς κατὰ τὸ 1860 παρὰ τοῦ Ἰπουργείου τοῦ Ἐμπορίου σημειώνει λεπτομερῶς τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα, τὰ ὑπάρχοντα κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Διοικήσεως τῆς Πετροπόλεως.

Κατὰ τὴν Πίνακα τούτον ἦσαν 572 καταστήματα, ἐνασχολοῦντα 33,148 ἐργάτας, καὶ παράγοντα ἑαυτοῦ ἔργα ἀξίας 193 ἑκατομ. φρ.

Αἱ σπουδαιότεραι βιομηχανίαι ἦσαν·

Καθαριστήρια Ζαχάρεων.	9	Παραγωγή φρ.	36,818,000
Βαμβάκοκλωστικαὶ μηχαναί.	14	»	» 33,711,000
Ἐργοστάσια μηχανικά.	28	»	» 14,302,000
» καπνοῦ	41	»	» 11,471,000
» κηρίων	3	»	» 8,800,000

Κατόπιν τούτων κατατάσσονται τὰ ἐργοστάσια τῶν χρισματισμένων χερτίων, ζύθου καὶ πνευμάτων, βαμβάκινων, μαλλίνων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων.

Ἐμπόριον.—Ἡ σημασία τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ῥωσσίας καταφαίνεται ἀπὸ τὰς ἐξῆς στατιστικὰς πληροφορίας, ὥστε καθίσταται περιττὴ πᾶσα περιπλέον προσθήκη. Οἱ μεγάλοι ποταμοὶ, οἵτινες διαβρέχουν τὸν τόπον, ἢ διὰ διωρύγων ἔνωσις τοῦ Δνειπέρου, τοῦ Δὸν, τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Νέβα ἤνωσαν τὴν Βαλτικὴν μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν μὲ μεγίστην ὠφέλειαν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων. Ἀρκετὰ δὲ καλοὶ ἀμαξῶτοὶ δρόμοι εἰς τινὰς ἐπαρχίας, καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν θέλουν ἐπιφέρει ἔτι μεγαλητέρας ἐμπορικὰς εὐκολίας.

Κατὰ τὸ 1859

Εἰσῆχθησαν ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων	ρούβλ.	136,186,914.
ἐκ τῶν τῆς Ἀσίας	»	21,404,285.
	ὄμοῦ	157,591,200.
Ἐξήχθησαν δὲ ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων	ρούβλ.	149,395,963.
ἐκ τῶν Ἀσιατικῶν	»	12,994,777.
	ὄμοῦ	162,390,740.

Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους δὲν συμπεριλαμβάνεται τῶν νομισμάτων καὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων ἡ κίνησις.

Ἡ ἐξαγωγή ὡς πρὸς τὴν Ἀσίαν σύγκειται περίπου ἐκ τῶν ἐξῆς		
Μάλλινα ὑφάσματα	φρ.	12,000,000.
Βαμβάκινα	»	10,000,000.
Γουναρικά	»	4,000,000.
Σίτοι, δέρματα κατειργασμένα καὶ ἄλλα εἶδη	»	13,000,000.
	ὄμοῦ	39,000,000.

Ἐκ τῶν εἰσαγομένων ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ῥωσσίαν τὸ τζάϊ (τέιον) κατέχει τὴν πρώτην θέσιν, ἢ μετὰξά καὶ τὸ βαμβάκιον ἔρχονται κατόπιν. Πλὴν ἐν γένει τὸ ποσὸν τῶν εἰσαγομένων ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ τὸ ποσὸν τῆς ἐξαγωγῆς καὶ εἰς τοῦτο κυρίως πρέπει ν' ἀποδόσωμεν τὴν παντελεῖ σχεδὸν ἔλλειψιν τοῦ πολυτίμου μεταλλικοῦ νομίσματος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αὐτοκρατορίας.

Εἰς νόμισμα καὶ πολύτιμα μέταλλα εἰσῆχθησαν

Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων	ρούβλ.	2.797,182.
» Ἀσιατικῶν	»	51,173.
	ὄμοῦ	2,848,355.

Ἐξήχθησαν δὲ

Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν	ρούβλ.	23,765,484.
» Ἀσιατικῶν	»	4,893,009.
	δροῦ	28,658,493.
Ὅθεν ὑπερτερεῖ ἡ ἐξαγωγή	»	25,810,138.

Σημειόμενον ἐνταῦθα τὰ ποσὰ τῶν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων
κατὰ τὸ 1859, κατὰ χωρηθέντα εἰς τοὺς τελωνιακοὺς πίνακας.

Ζάχαραι ἀκατέργαστοι	Πούτια	957,710.
» καθαρισμένοι	»	75,741.
Ἴλαια	»	727,260.
Καφές	»	271,650.
Βαμβάκια	»	2,932,125.
Νήματα	»	148,825.
Μαλλία	»	145,943.
Μετάξη	»	15,670.
Οἶνοι καὶ οἶνοπνεύματα ἀξίας	ρούβλιων	7,112,433.
Βαφικαὶ ὕλαι	»	8,900,196.
Ὀπῶραι	»	5,473,827.
Μηχαναί	»	11,316,533.
Βαμβάκινα ὑφάσματα	»	8,541,242.
Μεταξωτὰ »	»	6,420,414.
Μάλλινα »	»	4,416,670.
Λινὰ »	»	2,144,667.

Ἴδου δὲ καὶ σημείωσις τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς ἐξαγωγῆς.

Δημητριακοὶ καρποί	ρούβλ.	60,387,389.
Ξυλεία	»	4,995,808.
Δέρματα	»	994,963.
» κτεργασμένα	»	1,264,644.
Λίνον	πούτια	3,322,883.
Ἄλειμμα	»	2,818,000.
Κάνναβις	»	3,489,428.
Σίδηρος	»	555,349.
Χαλκός	»	85,160.
Μαλλία	»	918,375.
Λινόσποροι καὶ ἄλλοι ἐλαιόσποροι, ψάθαι	»	1,433,229.

Κατὰ τὸ 1856—58 τὸ Ῥωσσικὸν ἐξωτερικὸν ἐμπόριον παρουσιάζει τὰ ἑξῆς ποσὰ εἰς ρούβλια ὡς πρὸς τὰς σχέσεις του μὲ τὰ ξένα Κράτη.

	Εἰσαγωγή.		Ἐξαγωγή.	
	ρούβλια		ρούβλια	
Ἀγγλία	33,934,000	»	67,462,000	»
Πρωσσία	26,972,000	»	17,396,000	»
Γαλλία	8,751,000	»	15,798,000	»
Ὀλλάνδα	7,718,000	»	8,639,000	»
Τουρκία	7,298,000	»	7,877,000	»
Ἀυστρία	7,820,000	»	6,949,000	»
Ἀνσεατικαὶ Πόλεις	10,136,000	»	3,726,000	»
Ἡν. Ἐπ. τῆς Ἀμερικῆς	7,023,000	»	2,130,000	»
Σουηδία καὶ Νορβηγία	1,683,000	»	3,188,000	»
Δανιμαρκία	1,009,000	»	3,776,000	»
Βέλγιον	1,047,000	»	2,530,000	»
Νεάπολις καὶ Σικελία	3,307,000	»	77,000	»
Σαρδηνία	393,000	»	2,236,000	»
Ἰσπανία	1,741,000	»	189,000	»
Τοσκάνα	205,000	»	1,549,000	»
Πορτογαλλία	485,000	»	544,000	»
Ἑλλάς καὶ Ἐπτάνησος	552,000	»	296,000	»

Τὸ Ἀσιατικὸν ἐμπόριον παρουσιάζει τὰ ἑξῆς ποσὰ.

	Εἰσαγωγή.		Ἐξαγωγή.	
	ρούβλ.		ρούβλ.	
Κίνα	7,145,000	»	6,011,000	»
Κιργίς	3,655,000	»	2,503,000	»
Περσία	4,111,000	»	1,000,000	»
Βουχαρία	1,280,000	»	541,000	»
Ἀσιατικὴ Τουρκία	544,000	»	889,000	»

Ἐμπορικὸν ναυτικόν. — Τὰ $\frac{3}{4}$ τοῦ ὅλου ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐνεργεῖται διὰ θαλάσσης.

Ἐκ τῶν 9,585 πλοίων τῶν εἰσπλευσάντων κατὰ τὴν ἄνω ἐποχὴν εἰς τοὺς Ῥωσσικοὺς λιμένας μόνον 89 ἦσαν Ῥωσσικὰ.

ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐσυστήθη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἀτμοπλοϊκὴ ἐταιρεία εἰς Πετρούπολιν θέτουσα εἰς συγκοινωνίαν καὶ τοὺς μεσημβρινοὺς καὶ τοὺς ἀρκτικούς λιμένας τῆς Ῥωσσίας μὲ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην.

Τελωνιακή Νομοθεσία. — Η τελευταία Τελωνιακή διατίμησις, ἡ κανονίζουσα τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον εἶναι τῆς 6 Ἰουνίου 1857. Τὸ πρῶτον μέρος κανονίζει τὰ τῆς εἰσαγωγῆς. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ εἰσαγωγή: 1) τῶν οἰνοπνευμάτων· 2) τοῦ ἁλατος εἰς τοὺς μεσημερινοὺς μόνον λιμένας· 3) τοῦ καθαρισμένου νίτρου· 4) τῶν στρωμάτων, ἐκτὸς ἂν ἀνήκωσιν εἰς ἐπιβάτας· 5) τῶν χαλκονομισμάτων, χαρτονομισμάτων Ῥωσσικῶν, Γραμματίων τῆς Ῥωσσικῆς Κυβερνήσεως, καὶ Γραμματίων ξένων λαχείων· 6) τῶν ἁγίων εἰκόνων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, καὶ 7) τῆς πυρικονίας.

Ἐκ τῶν 360 εἰδῶν τῆς εἰσαγωγῆς 55 εἰσάγονται ἀτελῶς, 58 πληροῦν 20 καπίκια τὸ Ποῦτι, καὶ τὰ ἐπίλοιπα διάφορους δασμούς.

Τὸ γενικὸν πνεῦμα τῆς διατιμήσεως εἶναι νὰ ἐπιβαρύνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἐλιγώτερον τὰς πρώτας βιομηχανικὰς ὕλας, νὰ φορολογῇ ἀπλῶς τὰ εἶδη τῆς καταναλώσεως, καὶ νὰ προστατεύῃ μετρίως εἶδη κινὰ τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας.

Τὸ δεύτερον μέρος περιέχει σύντομον πίνακα τῶν ὀλίγων ἐμπορευμάτων, τῶν ὑποβαλλομένων εἰς μικρὸν δασμὸν ἐξαγωγῆς.

Τὸ δὲ τρίτον μέρος διαλαμβάνει τὰς ἰατρικὰς ὕλας.

Τὰ τελωνεῖα διαιροῦνται εἰς τρεῖς κλάσεις· εἶναι δὲ προσδιωρισμένα καὶ πραγματεῖαι, αἵτινες δύνανται νὰ τελωνισθῶσιν εἰς ἕκαστον τῶν Τελωνείων αὐτῶν.

Ἰδιαιτέρα διάταξις προσδιορίζει τὰς ἀποσταθμίσεις (ισαγ) τὰς ἀφαιρουμένας ἀπὸ τὰ τελωνιζόμενα ἐμπορεύματα. Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἐπὶ ῥευστῶν εἰς βαρέλια ἀφαιροῦνται 17 τοῖς 0/0, εἰς ὑάλινα καὶ πηλίνα ἀγγεῖα 20 τοῖς 0/0, ἐπὶ ἐλάκων εἰς ἀσκοὺς μεγάλους 8 ἕως 6 1/2 τοῖς 0/0, εἰς μικροὺς ἀσκοὺς 2 1/2 τοῖς 0/0.

Ἐπὶ στερεῶν εἰς βαρέλια καὶ ξύλινα κιβώτια 10 τοῖς 0/0. Εἰς ὑάλινα καὶ πηλίνα ἀγγεῖα 20 τοῖς 0/0, εἰς σάκκους 2 τοῖς 0/0, εἰς διπλοὺς σάκκους 4 τοῖς 0/0, εἰς ψαθίνους σάκκους 3 τοῖς 0/0, εἰς διπλοὺς 5 τοῖς 0/0, καὶ εἰς κάνιστρα 5 τοῖς 0/0.

Εἰς τὴν ἐξαγωγὴν αἱ ἀποσταθμίσεις (ισαγ) τῶν στερεῶν εἰς βαρέλια καὶ κιβώτια εἶναι 10 τοῖς 0/0, εἰς σάκκους 2 τοῖς 0/0 εἰς ψάθας 3 τοῖς 0/0, εἰς δέρματα 5 τοῖς 0/0, τῶν δὲ ῥευστῶν καὶ βουτύρων 17 τοῖς 0/0, τῶν χαβιαρίων 15 τοῖς 0/0, τοῦ μέλιτος 17 τοῖς 0/0, τῶν ἀλειμμάτων 10 τοῖς 0/0, καὶ τῶν λοιπῶν ῥευστῶν εἰς (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

βαρέλια 17 τοῖς 0/0. Τὰ δὲ ἀλείμματα εἰς ἀσκούς δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἀποστάθμισιν.

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἐξακρίβωσις τῆς πραγματικῆς ἀποστάθμισεως.

Διὰ τὰς κατ' ἀξίαν τελωνιζομένας πραγματείας ὁ ἔμπορος χρεωστεῖ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ Τελωνεῖον δῆλωσιν φέρουσαν τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Τὸ Τελωνεῖον, ἐὰν θεωρήσῃ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἀξίαν κατωτέραν τῆς πραγματικῆς τιμῆς τῆς πραγματείας, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσῃ τὰς πραγματείας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Τελωνείου, καὶ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἔμπορον τὴν παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν δῆλωσιν του σημειωθεῖσαν ἀξίαν μὲ προσθήκην 10 τοῖς 0/0.

Εἰς τὰ Τελωνεῖα τῆς πρώτης κλάσεως συγχωρεῖται ἡ εἰσαγωγὴ ὅλων τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἡ ἐναποταμίευσις αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν Τελωνείων τῆς πρώτης κλάσεως συγκαταριθμοῦνται τὸ τῆς Ὀδησοῦ, τῆς Θεοδοσίας, τοῦ Ταϊγανρόκ, καὶ τοῦ Κερτζίου.

Δι' οὐκαζίου τῆς 19 Ἰουνίου 1845 ὑπεβλήθησαν εἰς 50 τοῖς 0/0 περιπλέον δασμὸν, διὰ κάθε ρουβλίου δασμὸν ὅλα τὰ εἰσαγόμενα εἶδη καὶ εἰς ἑνὸς ρουβλίου δασμὸν κατὰ τόνον ὅλα τὰ εἰσπλέοντα καὶ ἐκπλέοντα πλοῖα, ἀνήκοντα εἰς ξένα Κράτη, ὅπου τὰ Ῥωσικὰ πλοῖα ὑποβάλλονται εἰς δασμοὺς ἀνωτέρους τῶν ἐθνικῶν πλοίων.

Ὅλαι σχεδὸν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις συντάζαν μετὰ τῆς Ῥωσσίας Ἐμπορικὰς συνθήκας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀμοιβαιότητος. Ἡ τελευταία Συνθήκη εἶναι ἡ μετὰ τῆς Γαλλίας, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ εἰσαγόμενα εἰς τὴν Γαλίαν Ῥωσικὰ προϊόντα μὲ Ῥωσικὰ πλοῖα ὑποβάλλονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς διὰ Γαλλικῆς σημαίας εἰσαγωγῆς.

Ἐσωτερικὸν ἐμπόριον.—Πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἀπαιτεῖται ἄδεια ἐπιτηδεύματος καὶ δι' αὐτὴν πληρόνεται φόρος.

Εἰς τρεῖς κατηγορίας διαιροῦνται οἱ ἔμποροι· οἱ τῆς πρώτης τάξεως πληρόνουν συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ δεκατημορίου διὰ τὰς δημοσίας ὁδοὺς ρούβλ. 660, οἱ τῆς δευτέρας τάξεως 264 καὶ οἱ τῆς τρίτης ἀπὸ ρούβλ. 63—30 ρούβλια κατὰ τὰς πόλεις. Ἐκτὸς τούτου πληρόνεται καὶ φόρος δημοτικὸς 25 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ φόρου τῆς τάξεως καὶ 1/4 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ προσδιορισμένου κεφαλαίου δι' ἑκάστην τάξιν, τὸ ὅποσον εἶναι 15,000 ρούβλ. διὰ τὴν Α' τῆς τάξεως, 6,000 ρούβλ. διὰ τὴν Β' καὶ 2,400 ρούβλ. διὰ τὴν Γ' τῆς τάξεως.

Ὁ περὶ πτωχεύσεων Νόμος εἰς τὴν Ῥωσσίαν ἐξεδόθη τὴν 25 Ἰουνίου 1832, αἱ κυριώτεραι δὲ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι αἰ ἐξῆς·

Ὁ ἔμπορος ἢ ὁ βιομήχανος δύναται νὰ κηρυχθῆ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ὅχι μόνον ὅταν δὲν ἔχη εἰς τὸ ταμεῖόν του τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ νὰ πληρώσῃ ἐν καιρῷ τὰ χρέη του, ὑπερβαίνοντα τὰς 5000 ρουβλίων, ἀλλὰ προσέτι καὶ ὅταν ὑπάρχωσιν ἐνδείξεις, ὅτι ὅλη του ἡ περιουσία δὲν θέλει ἐπαρκέσει εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν του.

Ἡ πτώχευσις δύναται νὰ ᾖναι 1) ἀτυχῆς, 2) ἀπρογόητος, καὶ 3) δολία. Τὰ δικαστήρια μετὰ τὴν διαδικασίαν τῆς πτωχεύσεως ἀποφασίζουσι περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, καὶ ἐπιβάλλουσι τὰς νομίμους συνεπείας.

Ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ κηρυχθῆ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως εἰμὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, στηριζομένης ἐπὶ τῆς ὁμολογίας αὐτοῦ τοῦ ὀφειλέτου, ἢ ἐπὶ σαφῶν ἀποδείξεων περὶ τῆς καταστάσεως τῆς περιουσίας του, ἢ ἐπὶ τῆς φυγῆς του κατὰ τὴν προθεσμίαν τῶν πληρωμῶν του.

Ἄμα ὁ ἔμπορος κηρυχθῆ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως φύλακίζεται, ἡ περιουσία του σφραγίζεται, καὶ ἡ διοίκησις τῶν ὑποθέσεων του ἐμπιστεύεται εἰς ἓνα κηδεμόνα ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἐμπορικῷ δικαστηρίῳ διατελούντων, ἢ εἰς ἓν μέλος τοῦ δημοτικοῦ σώματος, οἵτινες διευθύνουσι αὐτὰς ἐν γνώσει τῶν παρόντων δανειστῶν μέχρι τῆς παρὰ τῶν δανειστῶν γενομένης ἐκλογῆς δύο Συνδίκων καὶ ἑνὸς Προέδρου.

Κατὰ τὴν ἐξέλεξιν τῶν δανείων ταῦτα διακρίνονται εἰς τὰς ἐξῆς κατηγορίας·

- 1) δάνεια προνομιοῦχα πληρωτέα καθ' ὀλοκληρίαν.
- 2) δάνεια παραπεμπτέα εἰς τὴν ἐξέλεξιν τῶν Συνδίκων.
- 3) δάνεια ἀμφίβολα, ὑπαγόμενα εἰς δικαστικὴν ἀμφισβήτησιν.
- 4) δάνεια πληρωτέα μόνον ἐὰν μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀνωτέρω δανείων μείνῃ διαθέσιμον χρηματικὸν ποσόν.

Εἰς τὴν 1^{ην} κατηγορίαν τῶν δανείων ὑπάγονται α) τὰ χρεωστούμενα εἰς τὰς ἐκκλησίας, β) τὰ καθυστεροῦντα εἰς τὸ δημόσιον ἀπὸ φόρους, δασμοὺς, πρόστιμα κτλ. μετὰ τοῦ τόκου των, γ) τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἢ ἐνεχύρῳ δάνεια, δ) τὰ κεφάλαια τῶν ἀνηλικίων, ε) τὰ ὀφειλόμενα εἰς τοὺς χορηγήσαντας τροφὰς, οἰκιακὰς ὑπηρεσίας, ἢ ἄλλας ἐργασίας, ἢ μεσιτείας.

Εἰς τὴν 2^{αν} κατηγορίαν τῶν δανείων ὑπάγονται τὰ δάνεια τοῦ Στέμματος, τῆς ἐμπορικῆς Τραπεζῆς καὶ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς, καθὼς καὶ τὰ ἀναγνωριζόμενα ὡς ἀναμφισβήτητα δάνεια τῶν ἰδιωτῶν.

Εἰς τὴν 3^{ην} κατηγορίαν τῶν δανείων ὑπάγονται τὰ ἀμφισβητούμενα, καὶ εἰς τὰ δικαστήρια παραπεμπόμενα δάνεια.

Εἰς τὴν 4^{ην} κατηγορίαν ὑπάγονται τὰ δάνεια, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐγένετο ἐν καιρῷ ἡ ἀγγελία, καὶ τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν ἐζητήθη κατὰ τὴν προθεσίαν των.

Τῆς ἀτυχοῦς πτωχεύσεως συνέπεια εἶναι ἡ ἄμεσος ἀποφυλάκισις τοῦ πτωχεύσαντος· ἐκτὸς τούτου ἡ συνέλευσις τῶν δανειστῶν δύναται νὰ τῷ παραχωρήσῃ μέρος τῆς περιουσίας τοῦ.

Τῆς ἀπροροήτου ἢ ἀπλῆς πτωχεύσεως συνέπεια εἶναι 1) ἡ κράτησις τοῦ πτωχεύσαντος ἀπὸ 1 ἕως 3 ἔτη κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν δανειστῶν, 2) ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐμπορεύεσθαι, ἐκτὸς ἂν οἱ ἴδιοι δανεισταὶ ζητήσωσι τὴν περὶ τούτου συγγνώμην, καὶ 3) ὅ,τι εἰς τὸ μέλλον ἤθελεν ἀποκτήσει διὰ κληρονομίας ἢ ἄλλως πῶς ἀνήκει εἰς τοὺς δανειστάς του κατ' ἐξαιρέσιν τῶν νέων τυχόν χρεῶν του.

Τῆς δολλιας πτωχεύσεως συνέπεια εἶναι ἡ ἐνώπιον τῶν ἐγκληματικῶν δικαστηρίων καταδίωξις τοῦ πτωχεύσαντος καὶ ὅλων τῶν συνεργῶν του, ἡ καταψήφισις ἐγκληματικῶν ποινῶν, καὶ ἡ ἐπιστροφή ὅλων τῶν δυνάμει πλαστῶν ἐνοχῶν γενομένων πληρωμῶν, καὶ ἡ ἀπόληψις ὅλων τῶν ληθραίως διατεθέντων κεφαλαίων του.

Δημόσια χρέη.—Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα παρὰ τῆς Ῥωσικῆς Κυβερνήσεως προϋπολογισμὸν τοῦ 1862 ὁ πληρονόμος τόκος διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν δάνειον τοῦ Κράτους συμποσοῦται εἰς Ρούβλια 54,296,187. Τὸ δὲ ὅλον τοῦ Ῥωσικοῦ χρέους ἀναβαίνει σήμερον εἰς 1,621 ἑκατομμύρια ρουβλίων. Ὁ τελευταῖος πόλεμος ἐπέφερε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Α'. ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 361. Ἡ *Πετρούπολις*, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ῥωσικῆς Αὐτοκρατορίας, κεῖται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Νέβα εἰς τὸν Φιλλανδικὸν κόλπον τῆς Βαλτικῆς, ἔχουσα κατοίκους 494,200.

Ἡ θέσις τῆς πόλεως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατάλληλος δι' ἐκτεταμένον ἐμπόριον, καθόσον ὑπόκειται εἰς τὰς πλημμύρας τοῦ ποτα-

μοῦ, περικυκλοῦται δὲ ἀπὸ ἀπείρους ἐκτάσεις δασῶν καὶ λιμναζόντων ὑδάτων, οὐδὲ λιμένα κατὰλληλον διὰ μεγάλα πλοῖα ἔχει· ἐν γένει οὐδὲν ἐμπορικὸν πλεονέκτημα ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της ἔχει ἡ Πετρούπολις. Βεβήτως δὲ οὐδεὶς ἄλλος Ἡγεμῶν ὀλιγώτερον μεγαλεπήβολος ἀπὸ τὸν Μέγαν Πέτρον ἤθελεν ἐκλέξει τὴν θέσιν ταύτην διὰ τὴν θεμελιώση τὴν καθεδρὰν τῆς Αὐτοκρατορίας του· ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ ἐνεργητικότης τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἀπαιτοῦντο διὰ τὴν ὑπερνικήσωσι τὰ ἀκαταμάχητα προσκόμματα, τὰ ὅποια αὐτὴ ἡ φύσις παρενέβαλεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ γιγαντιαίου σχεδίου του.

Ὁ λιμὴν τῆς Πετροπόλεως δὲν δέχεται εἰμὴ πλοῖα σύροντα ὕδατα ὀλιγώτερον τῶν 8 ποδῶν· ὅλα τὰ μεγάλα πλοῖα προσορμίζονται εἰς τὸ Κρονστάτ, ὅπου πραγματικῶς εἶναι ὁ λιμὴν τῆς Πετροπόλεως.

Μεταξὺ ὄλων τῶν ἀρκτικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης ἡ Πετρούπολις ἔχει τὸ σημαντικώτερον ἐμπόριον· τοῦτο προέρχεται διότι ἡ Πετρούπολις εἶναι ἡ μόνη ἐξοδος τῶν ἐκ τῆς Βαλτικῆς ἐξαγομένων Ρωσικῶν προϊόντων, καὶ διότι εἰς αὐτὴν συγκεντρώνονται οἱ διάφοροι ποταμοὶ καὶ διώρυγες τῶν ἐσωτερικῶν ἐπαρχιῶν· διὰ διωρύγων εὕρισκεται εἰς συγκοινωνίαν ἡ Πετρούπολις μὲ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, καὶ ὅλαι αἱ πραγματεῖαι δύνανται νὰ μετακομισθῶσιν ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν εἰς τὰς Ἀσιατικὰς ἐπαρχίας, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Πετρούπολιν, διάστημα 1,434 μιλίων, χωρὶς ν' ἀποβιβασθῶσι πούποτε· οὕτω τὰ σίδηρα, τὰ γουναρικὰ τῆς Σιβηρίας, τὸ τέϊον τῆς Κίνας μεταφέρονται εἰς Πετρούπολιν διὰ πλοιαρίων, ἀλλὰ τὰ ταξείδια ταῦτα διαρκοῦν περίπου τρία ἔτη ἕνεκα τῆς ἐκ τῶν παγετῶν τοῦ χειμῶνος ἐπισυμβαινούσης διακοπῆς.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς Πετροπόλεως ἐξαγόμενα εἶδη εἶναι ἀλείμματα, κάνναβις, λίνον, σίδηρος, χαλκός, ξυλεία, δημητριακοὶ καρποὶ, πύτασσα, ὕστριξ (γουρουνότριχα), ἐλαιόσποροι, δέρματα, γουναρικὰ, πανία πλοίων, σχοινία, πίσσα, κατράμιον, χαβιάριον, κόλλα κτλ.

Εἰσαγόμενα εἶδη εἶναι ἀποικιακὰ προϊόντα, Ἰνδικόν, κοκκινιλία (κρεμέζιον), ξύλα βαφῆς, ὑφάσματα, ἐλαιόλαδα, οἶνοι, ἄλας, μύλυθος καὶ κασσίτερος.

Ὅλαι αἱ δι' ἐξωτερικὴν ἀποστολὴν προσδιωρισμέναι πραγματεῖαι εἰς Πετρούπολιν ἐπιθεωροῦνται παρ' ἐπίτηδες ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διωρισμένων δοκιμαστῶν, καὶ παρ' αὐτῶν βεβαιοῦται ἡ ποιότης καὶ

ἡ κατάστασις των οὕτως οἱ παράγγελιοδόχοι ἀπαλλάττονται πάσης εὐθύνης ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἀποστελλομένων πραγματειῶν, ὡσάκις ἔχουσι τὰ πιστοποιητικὰ τῶν εἰρημένων δοκιμαστῶν περὶ τῆς καλῆς ποιότητος τῶν σταλεισῶν πραγματειῶν.

Τράπεζα Πετροπόλεως.—Δυνάμει οὐκαζίου τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρ. 1859 ἡ παλαιὰ Τράπεζα τοῦ ἐμπορίου ἔλαβε νέον διοργανισμὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Τράπεζα τοῦ Κράτους*. Τὸ κατάστημα τοῦτο ἤρχισε τὰς ἐργασίας του κατὰ τὸ 1860 μὲ κεφάλαιον 15 ἑκατομ. ρουβλίων καὶ μὲ ἐναποταμίευμα 3 ἑκατομ. περίπου. Ἐκτὸς ὅλων τῶν Τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν, τὰς ὁποίας ἡ Τράπεζα αὕτη κατὰ τοὺς Κανονισμοὺς τῆς ἐνεργεῖ, ἔχει προσέτι συγκεντρωμένην εἰς τὴν διεύθυνσίν της τὴν διαχείρισιν ὅλων τῶν πιστωτικῶν Γραμματίων τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀκόμη τὸ δικαίωμα ἡ Τράπεζα αὕτη γὰ ἐκδίδη ἰδικά της Τραπεζικὰ γρᾶμμάτια.

Νομίσματα Ῥωσσίας.—Λογαριάζουν καθ' ὅλην τὴν Ῥωσσίαν εἰς *Ρούβλια ἀργυρᾶ*, διαιρούμενα εἰς 100 Καπίκια=4 φράγκα περίπου.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Χρυσᾶ—Δουκάτον τοῦ 1775	= φρ. 11, 77.
— » 1763	= » 11, 57.
— » 1796	= » 11, 83.
— Ἰμπεριάλιον 10 ρουβλ. τοῦ 1755	= » 52, 31.
— » 1763, 1801 καὶ 1817	= » 41 31

— $1/2$ πέντε ρουβλίων κατ' ἀναλογίαν.

Ὀλόκληρα Ἰμπεριάλια δὲν κόπτουν πλέον, ἀλλὰ ἡμίσεια.

Τὸ νόμισμα ἐκ Πλατίνης συστηθὲν κατὰ τὸ 1828 κατηργήθη κατὰ τὸ 1845.

β) Ἀργυρ.—ρούβλιον μετὰ τὸ 1810 = φρ. 3, 99.

— $1/2$, $1/4$ κατ' ἀναλογίαν.

— 20, 15, 10 καὶ 5 καπικίων κατ' ἀναλογίαν.

Τὸ παλαιὸν λογιστικὸν νόμισμα τῆς Ῥωσσίας ἦτο τὸ *χάρτινον ρούβλιον*, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐκυκλοφόρει κατ' ἰσοτιμίαν μὲ τὸ ἀργυρῶν νόμισμα· ἀλλ' ἀκολούθως ἡ τιμὴ του ἐξέπεσεν, εἰς τρόπον ὥστε 360 ἕως 375 ρούβλια χάρτινα ἐτιμῶντο 100 ρούβλια ἀργυρᾶ. Κατὰ τὸ 1839 δι' αὐτοκράτορικῶν οὐκαζίου προσδιωρίσθη σταθερῶς ἡ σχέ-

σις τῶν δύο τούτων νομισμάτων ὡς ἐφεξῆς· 350 ρούβλια χάρτινα = 100 ρούβλια ἀργυρᾶ, καὶ 360 1/2 ρούβλια χάρτινα = 100 ρούβλια χρυσοῦ· ὥστε τὸ χρυσοῦν νόμισμα τιμᾶται 3 τοῖς 0/0 περισσότερον τοῦ ἀργυροῦ· οὕτω τὸ 1/2 ἱμπεριάλιον ἀξίζει 5 ρούβλια ἀργυρᾶ καὶ 15 καπ.

Ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον 1840 τὰ ἐμπορικὰ βιβλία καὶ αἱ τιμήσεις τῶν συναλλαγμάτων καὶ τῶν πραγματειῶν διετάχθη νὰ γίνωνται εἰς ἀργυρᾶ ρούβλια, καταργηθέντος τοῦ παλαιοῦ χαρτονομίσματος.

Τὸ εἰς κυκλοφορίαν σήμερον χαρτονομίσμα φέρει τὸ ἄνομα πιστωτικὰ γραμμάτια τῶν 100, 50, 25, 10, 5, 3 καὶ 1 ρουβλίου. Κατὰ τὸ 1860 ἦτο εἰς κυκλοφορίαν ποσὸν γραμματίων 679,877,000 ρουβλίων, ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν ἑνὸς κεφαλαίου ἐπὶ τούτῳ προσδιωρισμένου ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, 96,240,000 ρουβλίων. Σήμερον τὰ πιστωτικὰ αὐτὰ γραμμάτια ἀποτελοῦν σχεδὸν τὸ μόνον εἰς κυκλοφορίαν νόμισμα κατ' ὅλην τὴν Ῥωσσίαν.

Ἰπάρχουν ὁμοίως εἰς κυκλοφορίαν πιστωτικὰ γραμμάτια τοῦ Δημοσίου Ταμείου (Trésor) ἔντοκα πρὸς 4 32/100 τοῖς 0/0 πληρωθησόμενα μετὰ 8 ἔτη.

Τὸ παλαιὸν λογιστικὸν νόμισμα δηλ. τὸ χαρτονομίσμα τὸ λεγόμενον assignation καταργήθη.

Ἐπίσημος διατίμησις κανονίζει τὴν ἀξίαν τῶν ξένων νομισμάτων κατ' αὐτὴν

Τὸ Γαλλικὸν εἰκοσάφραγκον = ἀργυρᾶ ρούβλια	4,84
Τὸ Ἰσπανικὸν Δουβλόνιον = » »	19,34 1/2.
Τὸ Γαλλικὸν πεντόφραγκον = » »	1,24
Τὸ Πρωσικὸν Τάληρον = » »	91 1/4.
Τὸ Αὐστριακὸν » = » »	1,28 1/4.
Τὸ Ἰσπανικὸν » = » »	1,33.

Τίμησις Συναλλαγῶν Πετροπόλεως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Λονδίνον	34 1/8 πέναι	διὰ	1 ρούβλιον ἀργυρ.
Ἄμστερδαμ	168 1/2 φιορ. Ὀλλανδ.	»	100 ρούβλια ὅμοια.
Ἄμβουργον	30 1/2 Σολδ. Τραπεζ.	»	1 ρούβλιον ὅμοιον.
Παρίσιον	360 φράγκα	»	100 ρούβλια ὅμοια.

Συνήθειαι — προμήθεια — μεσιτεία. — Ὁ περὶ συναλλαγματικῶν Νόμος ἐξεδόθη τὴν 25 Ἰουνίου 1835. Αἱ συναλλαγματικαὶ πρέπει νὰ

ἐμφανισθῶσι πρὸς ἀποδοχὴν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τῆς παραλαβῆς των, καὶ ἐντὸς 24 ὥρων πρέπει νὰ ἀποδεχθῶσιν ἢ νὰ διαμαρτυρηθῶσιν. Ἡμέραι χάριτος διὰ τὰς εἰς ῥητὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ὕψεως πληρωτέας δὲν ὑπάρχουσιν. Αἱ ἐν ὕψει πληρωτέαι πληρόνονται ἀμέσως.

Αἱ ἀπὸ τὴν Ῥωσσίαν ἐκδιδόμεναι συναλλαγματικαὶ ὑποβάλλονται εἰς χαρτόσημον ὡς ἐξῆς:

Ἐπὶ ρούβλ.	100—1000	ρούβλ.	1,	10	χαρτόσημον.
»	»	1001—2000	»	3,	30
«	»	2001—3000	»	3,	60 καὶ καθεξῆς.

Ἡ προμήθεια διὰ μὲν τὰς πωλήσεις καὶ ἀγορὰς πραγματειῶν εἶναι 2 τοῖς 0/0, καὶ διὰ τὰ ἐπὶ τῶν πραγματειῶν ἔξοδα 1 τοῖς 0/0.

Ἡ μεσιτεία διὰ πωλήσεις καὶ ἀγορὰς πραγματειῶν εἶναι 1/2 τοῖς 0/0, διὰ συναλλάγματα 1/4 τοῖς 0/0, διὰ ναυλώσεις 60 καπ. τὸν τόνον, διὰ σύναξιν ναύλου 3 τοῖς 0/0, καὶ διὰ προμήθειαν ναύλου 2 τοῖς 0/0.

Σταθμὰ καὶ Μέτρα Ῥωσσίας.—Μονὰς τοῦ ἐμπορικοῦ Σταθμοῦ εἶναι ἡ λίτρα (φούντι).

1 λίτρα φούντι) = 409, 50 Γράμ. Γαλλ.

— — — = 127, 76 δράμ. Τουρκ.

1 λίτρα = 12 λάννα = 16 οὐγγίας = 32 λότια = 96 Σο-
λοτνίκια.

1 ποῦτι = 40 φούντια.

1 βέρκοβιτβ = 10 ποῦτια = 400 φούντια.

Ἡ ἰατρικὴ λίτρα = 7/8 τῆς ἐμπορικῆς λίτρας.

100 φούντια = 40,90 χιλιόγραμ. Γαλλικά.

= 72, 46 ρότολα Κωνσταντινουπόλεως.

= 90, 19 λίτρας βάρους Ἀγγλ.

= 120, 56 λίτρας τῆς Λιβόρνου.

Μέτρον μήκους διὰ τὰ ὑφάσματα εἶναι τὸ Ἄρσινι, διαιρούμενον εἰς 16 Βερσόκ (Werschocks), εἰς 84 δακτύλους, καὶ εἰς 1008 Γραμμ.

1 ἄρσινι = 0, 71 Μέτρον Γαλλ.

— — = 1, 06 Πήχεις Τουρκ.

100 ἄρσινια = 77, 81 Γουάρδας Ἀγγλ.

— — = 91, 31 ἄουνας Βιέννης.

3 ἄρσινια = 1 Σάσιναν (Saschen) Ῥωσσικὴν = 2, 13 Μέτρον Γαλλ.

500 Σάινχι = 1 Βέρσπιον = 1, 06 χιλιόμετρον Γαλλ.

Μέτρον χωρητικότητος. διὰ στερεάς ὕλης εἶναι τὸ τζέτφερτον (ψάθα) διαιρεῖται δὲ ὡς ἑξῆς:

1 τζέτφερτον = 2 ὄσμιν = 4 παγιόκ = 8 τζέτφερικ = 64 τάρνετζ.

1 ψάθα (τζέτφερτον) = 194, 55 λίτρας Γαλλ.

— — = 5, 86 Κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

— — = 0, 66 Κουάρτερ Ἀγγλίας.

— — = 7, 98 Στάγια Λιβόρνου.

— — = 3, 40 φανέγας Ἰσπανίας.

Ἴδῃ οἱ σῖτοι πωλοῦνται μὲ ψάθαν βάρους 10 πουτίων.

Μέτρον τῶν ρευστῶν εἶναι τὸ Βέδρον, διαιρούμενον εἰς 10 Κρούκας, καὶ 100 τζαρκέια.

1 Βέδρον = 12, 29 λίτρας Γαλλ.

— « = 3, 24 Γαλόνια Ἀγγλ.

1 Πίπα = 2 Βαρέλια = 3 Ὀξόφτ (oxhoft) = 12 Ἀγκύρας = 24 Στίκαρ = 36 Βέδρα.

Β'. ΟΔΗΣΣΟΣ.

§. 362. Ἡ Ὀδησσός, πόλις παράλιος, κεῖται ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δνειπέρου καὶ Δνειστέρου, ἔχει δὲ ὑπὲρ τὰς 108,000 κατοίκων. Ὁ λιμὴν τῆς πόλεως σχηματίζεται ἀπὸ δύο προκυμᾶιας, καὶ διαιρεῖται εἰς ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν· ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Φοντάνα ὑψοῦται φάρος 203 ποδῶν ὕψους, ὅστις φωτίζει τοὺς καταπλέοντας· ἕτερος δὲ φάρος μακρύτερα ἐπὶ ἑνὸς νησιδρίου μὲ ἐρυθροῦν χρῶμα καὶ μὲ κώδωνα εἰς τὰς τρικυμιώδεις νύκτας καθοδηγεῖ τὰ πλοῖα.

Ἡ σήμερον ἀκμάζουσα πόλις τῆς Ὀδησσοῦ κατὰ τὸ 1792 δὲν ἦτο εἰμὴ μικρὸν χωρίον Ταρτάρων, ἑνομαζόμενον Κοτζᾶ-Μπέι. Ὁ Ναύαρχος Ρίβας πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ νοσώδους κλίματος τῆς Χερσονήσου ἔδωκε πρῶτος τὸ σχέδιον εἰς τὴν Αὐτοκρατορίσσαν Αἰκατερίναν περὶ σχηματισμοῦ πόλεως εἰς τὴν θέσιν ταύτην· τὸ σχέδιον τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν μετὰ προθυμίας παρὰ τῆς Αὐτοκρατορίσσης, διότι ἐσυμβιβάζετο μὲ τοὺς κατὰ τῆς Τουρκίας τότε σκοπούς της, καὶ πρὸ πάντων μὲ τὴν ἐπιθυμίαν της τοῦ νὰ προάξῃ διὰ τοῦ ἐμπορίου τὰς μεσημερινὰς ἐπαρχίας τῆς Αὐτοκρατορίας της.

Τὰ περίξ τῆς Ὀδησοῦ, ἐξαιρουμένων τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Χερσῶνος παραλίων, εἶναι εἰς ἄκρον καρποφόρα, καὶ τὸ κλίμα ὑγιεινόν· ἀλλ' ὅλα ταῦτα τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα ἤθελον μένει ἄνευ ἀποτελέσματος, ἐὰν ἡ Ὀδησσοῦ δὲν ἐλάμβανε τὴν τύχην νὰ κυβερνηθῇ ὑπὸ Διοικητῶν ἐμπνευσμένων ἀπὸ ἀκάματον ζῆλον διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν πρόοδον τῆς πόλεως ταύτης· ἡ αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ της ἀποδεικνύει ἀποχρῶντως τὴν πρόοδόν της, διότι ἐνῶ κατὰ τὸ 1814 μόλις εἶχε 35,000 κατοίκων, σήμερον ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰς 100,000, ἐκ τῶν ὁποίων μόλις τὸ 1/4 εἶναι αὐτόχθονες Ῥῶσσοι, οἱ δὲ λοιποὶ Ἕλληνας, Γάλλοι, Γερμανοὶ, Πολωνοὶ, Ἰουδαῖοι, καὶ Ἀρμένιοι.

Κατὰ τὸ 1817 παρεχωρήθη εἰς τὴν Ὀδησοῦν τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀτελείας τοῦ λιμένος της. Ἐκτοτε αἱ ἐμπορικαὶ της σχέσεις μετὰ τῆς Εὐρώπης ἔλαβον ἄπειρον ἀνάπτυξιν, καὶ ἡ Ὀδησσοῦ ἀποκατέστη μίαν τῶν πλουσιωτέρων ἀγορῶν τῆς Ῥωσσίας (1).

Αἱ ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Ὀδησοῦ γινόμεναι σήμερον ἀποστολαὶ συμπεριλαμβάνουν ὅλα τὰ εἶδη τῶν Ῥωσσικῶν προϊόντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ σημαντικώτερον εἶναι οἱ σῖτοι, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ προϊόντα τῶν καρποφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Ποδολίας καὶ Βολινίας μετακομίζονται εἰς τὴν Ὀδησοῦν, καὶ ἀπὸ τὸν λιμένα αὐτῆς ἀποστέλλονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Οἱ σῖτοι ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον εἶδος τῆς ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Ὀδησοῦ. Κατὰ τὰ ἔτη 1847 καὶ 1853 ἐποχὰς σιτοδειῶν εἰς τὴν Εὐρώπην ἐξήχθησαν ἐκ τοῦ λιμένος αὐτῆς

1847 ψάθαι	2,798,000	ἀξίας Ῥουβλ.	11,731,000.
1853 »	3,126,000	» »	18,758,000.

Κατὰ δὲ τὰ ἔτη

1856 ψάθαι	689,000	» »	8,392,000.
1857 »	906,000	» »	9,239,000.

Εἰς τὰ ἄνω ποσὰ περιλαμβάνονται οἱ ἀραβόσιτοι, αἱ σίκαλαι, κριθαί, καὶ κεχρία, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν συνήθως τὸ τριτημόριον τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν ἐκ τῆς Ὀδησοῦ.

(1) Ἡ πόλις τῆς Ὀδησοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνήκουσα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον. Οἱ πρῶτοι εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἀποκατασταθέντες ἔμποροι ἦσαν Ἕλληνας, καὶ σήμερον οἱ Ὀδησσινοὶ Ἕλληνας ἔμποροι διακρίνονται ὡς ἐκ τοῦ ἐντίμου χαρακτῆρός των, τῆς ἀξιοχρεότητός των, καὶ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεών των.

Οἱ λιγύσποροι ἀποκατέστησαν εἶδος σπουδαῖον ἐξαγωγῆς, ἀπο-
 τελλόμενοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν καὶ Βέλγιον. Ὁ μέσος ὄρος τῆς
 εξαγωγῆς κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἦτο 127,000 φαθῶν κατ'
 ἔτος. Τὰ ἀλείμματα, δέρματα ἀκατέργαστα καὶ γούναρικὰ ἀποτε-
 ρῶν τὰ λοιπὰ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς.

Ἡ εἰσαγωγή ὑπολογίζεται κατ' ἔτος εἰς 8 ἑκατομμύρια ρουβλίων.
 Ἀποικιακὰ προϊόντα καὶ βιομηχανικὰ ὕλαι εἶναι τὰ κυριώτερα
 τῶν εἰσαγομένων.

Κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου 1857 κατηργήθησαν τὰ τοῦ ἐλευθέρου
 μένος τῆς Ὀδησσοῦ καὶ αἱ εἰσαγόμεναι πραγματεῖαι τελωνίζονται
 ἤδη κατὰ τὴν διατίμησιν τοῦ 1857, χαίρουν μόνον τὸ δικαίωμα τῆς
 ἀποταμιεύσεως ἀτελωνίστως ἐπὶ ἓν ἔτος.

Βιομηχανία.—Ἡ κυριώτερα βιομηχανία τῆς Ὀδησσοῦ εἶναι ἡ σχοι-
 ροποιία, ἡ τῶν ἀλείμματοκηρίων κατασκευὴ, τὰ πλυντήρια τῶν
 μαλλίων, ἡ ἀλείμματοποιία, ἡ κατασκευὴ τῶν μακαρονίων, καὶ
 ἡ ἀτμόμυλος.

Τὸ ἐμπόριον ἐν γένει τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἦτο πάντοτε μεγάλης
 σημασίας. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὰ παράλια τῆς Ταυρικῆς
 κερσονήσου ἐκατοικήθησαν ἀπὸ κατοίκους τῆς Μιλήτου, οἵτινες ἐθε-
 λώωσαν τὰς πόλεις Παντικάπαιον καὶ Θεοδοσίαν (Καφφᾶς). Αἱ ἀπο-
 τολαί, τὰς ὁποίας κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους αἱ πόλεις αὗται ἔκα-
 νον εἰς Ἀθήνας, ἦσαν σχεδὸν αἱ αὐταὶ μὲ τὰς σημερινὰς ἀποστολάς
 τῆς Ὀδησσοῦ. Οἱ Γενοβῆται κατὰ τὸν Μεσαιῶνα εἶχον ἀποκτήσει διὰ
 τῆς ναυτικῆς τῶν ὑπεροχῆς ἓν εἶδος κυριαρχίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόν-
 του, καὶ διὰ πολὺν χρόνον ἐνήργουν μονοπωλικῶς τὸ ἐμπόριον ὕλων
 τῶν παραλίων πόλεων, ἔχοντες τὸ κέντρον τῶν ὑποθέσεών των εἰς τὴν
 πόλιν τοῦ Καφφᾶ, ἀλλ' ἡ παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν ἄλωσις τῆς Κωνσταν-
 τινουπόλεως, καὶ ἡ κυρίεσις ὕλων τῶν παρὰ τὸν Εὐξείνου Πόντον τό-
 πων ἐπέφερον τὴν καταστροφὴν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Γενο-
 βαίων. Ἐξωσθέντων ὕλων ἐν γένει τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀπὸ τὸν Εὐξείνου
 Πόντον ὑπὲρ τὰ 300 ἔτη, μέχρι τοῦ 1774, ἡ θάλασσα αὕτη εἶχε σχε-
 δὸν λησμονηθῆ ἀπὸ τὸ ἐμπόριον, ὅτε οἱ Ῥῶσσοι διὰ Συνθηκῶν μετὰ
 τῶν Τούρκων ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα τῆς θαλασσοπλοίας, καὶ κα-
 τ' αὐτῶν οἱ Αὐστριακοὶ κατὰ τὸ 1774, ἀκολούθως δὲ οἱ Ἄγγλοι
 καὶ οἱ Γάλλοι διὰ τῆς Συνθήκης τοῦ Ἀμιένης (Amiens) καθιέρωσαν

τὴν ἐλευθέραν θαλασσοπλοῖαν τῆς θαλάσσης ταύτης. Ἐκτοτε καὶ μάλιστα μετὰ τὸ 1829, ὅτε ἡ Ῥωσσία διὰ τῆς μετὰ τῆς Τουρκίας Συνθήκης τῆς ἀφῆρεσε πάντα περιορισμὸν καὶ ἐμπόδιον, ὁ Εὐξείνιος Πόντος ἤνοιξε τὰς πύλας του εἰς ὅλους τοὺς ἐμπορικοὺς λαοὺς.

Τράπεζαι καὶ ἄλλα καταστήματα.—Εἰς τὴν Ὀδησσὸν ὑπάρχουσι ὑποκαταστήματα τῶν ἐν Πετρούπολει Τραπεζῶν.

Τὰ συναλλάγματα, αἱ συνήθειαι, τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ τῆς Ὀδησσοῦ, ὡς τὰ τῆς Πετρούπολεως.

Γ. ΤΑΪΓΑΝΡΟΚ.

§. 363. Τὸ Ταϊγανρόκ, πόλις καὶ λιμὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, κεῖται ἐπὶ τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δὼν (Τανάϊδος), ἔχει δὲ κατοίκους 18,000.

Ὁ λιμὴν τοῦ Ταϊγανρόκ δὲν εἶναι εὐπρόσιτος εἰμὴ εἰς μικρὰ πλοῖα τὰ μεγάλα ἀγκυροβολοῦν ἀρκετὰ μακρὰν, καὶ λαμβάνουσι τὰ φορτία των διὰ πλοιαρίων. Ἐν γένει ἡ θαλασσοπλοῖα τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης, τῆς Μαιώτιδος ταύτης τῶν ἀρχαίων λίμνης, εἶναι δυσκολωτάτη καὶ ἐπικίνδυνος ἕνεκα τῶν ὀλίγων ὑδάτων, τὰ ὁποῖα ἔχει, καθόσον εἰς πολλὰ μέρη δὲν εἶναι εἰμὴ 9—10 ποδῶν ὕδατα. Ἡ Ἀζοφικὴ θάλασσα συγκοινωνεῖ μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον διὰ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ Γενῆ-Καλῆ, τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου τῶν ἀρχαίων, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν διάβασιν δύσκολον, ὥστε τὰ μεγάλα πλοῖα ἀναγκάζονται νὰ μεταβιβάζουσι μέρος τοῦ φορτίου των εἰς πλοιάρια.

Ἡ Ἀζοφικὴ θάλασσα προσέτι ὡς ἐκ τῆς ὀλίγης ἀλμυρότητος τῶν ὑδάτων τῆς παγώνει εὐκόλως, καὶ ἡ θαλασσοπλοῖα αὐτῆς παύει ἀπὸ τὸν Νοέμβριον μέχρι τοῦ Ἀπριλίου.

Τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως τοῦ Ταϊγανρόκ ἐνεργούμενον σχεδὸν ὅλον ἀπὸ Ἑλλήνας καθίσταται καθ' ἑκάστην σημαντικώτερον· εἰς τὴν τοπογραφικὴν τῆς θέσιν χρεωστεῖ κατὰ μέγα μέρος ἡ πόλις αὕτη τὰς ἐμπορικὰς τῆς σχέσεις· διὰ τοῦ Τανάϊδος (Don) ποταμοῦ μεταφέρονται ὅλα τὰ προϊόντα τῶν ἐσωτερικῶν ἐπαρχιῶν· καθόσον μάλιστα αὐξάνει ὁ πολιτισμὸς τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, συναυξάνει καὶ ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῆς πόλεως. Τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα εἶδη τοῦ Ταϊγανρόκ εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῆς Ὀδησσοῦ.

Κατὰ τὸ 1857 εἰσῆχθησαν ἐμπορεύματα Ῥουβλ. 2,053,000, ἐξή-

ισαν δὲ Ρούβλ. 8,846,000. Σιτοι ἐφορτώθησαν ψαθ. 707,000, ἄσποροι ψαθ. 33,700. Ραβίζόνια ψαθ. 4,300. Μαλλία πούτια 1,600. Ἀλείμματα πούτ. 67,000. Χαβιάρια πούτ. 40,000. Σίδη-
ρὸν ρούβλ. 142,000.

Μεταξὺ τῶν λοιπῶν πόλεων τῆς Ἀζοφικῆς διακρίνονται ἡ *Μαρια-
πόλις* καὶ ἡ *Βερδιάνσκα*, νεώταται εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον,
καὶ ἀναδεικνύουσαι σημεῖα ζωηρᾶς ἀναπτύξεως ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον
τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Περὶ τῶν *Νομισμάτων, Συναλλαγμάτων, Συνηθειῶν, Μέτρων,
καὶ Σταθμῶν* τοῦ Ταϊγανρόκ ἴδε τὰ τῆς Πετροπόλεως.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Τουρκίας.

§. 364. Ἡ *Τουρκία* εἶναι ἐκ τῶν μεγαλητέρων κατὰ τὴν ἔκτασιν
πικρατειῶν τοῦ κόσμου· διαιρεῖται δὲ εἰς Εὐρωπαϊκὴν καὶ Ἀσιατι-
κὴν, ἔχουσα ὑποτελεῖς φόρου εἰς μὲν τὴν Εὐρώπην τὰς ἡγεμονίας τῆς
Ρωσσίας, Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, εἰς δὲ τὴν Ἀφρικὴν τὰς τῆς Αἰγύ-
πτου, τῆς Τριπόλεως καὶ τοῦ Τουνεζίου. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Τουρκικῆς
πικρατείας εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ. Ἰπολογίζουσι κατοίκους

Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ.	11,100,000.
» Ἀσιατικῇ »	12,250,000.
Ἐν ταῖς Παρὰδουνάβιαις χώραις.	4,400,000.
Ἐν Αἰγύπτῳ, Τριπόλει καὶ Τύνηδι.	3,800,000.

31,550,000.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ *Τουρκία* συμπεριλαμβάνει τὰς ἐπαρχίας Βουλγα-
ρίας, Βόσναν, Κροατίαν, Ρουμελίαν, Ἀλβανίαν καὶ Μακεδονίαν, ἀντι-
στοιχοῦσας μὲ τὰς ἄλλοτε ἐπαρχίας τῆς Θράκης, Κάτω Μοισίας, Μα-
κεδονίας, Ἰλλυρίας, Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας.

Ἡ Ἀσιατικὴ *Τουρκία* κοινῶς διαιρεῖται εἰς ἕξ μεγάλαις τμήματα,
ὅτι τῆς Ἀνατολῆς (μικρὰ Ἀσία), Ἀρμενία, Κούρδισταν (Ἀσσυρία καὶ
Κορδιανή), Ἀλτζεζιράχ (Μεσοποταμία, Βαβυλωνία καὶ Χαλδία), Ἀρ-
αβίας καὶ Συρίας.

Προϊόντα Τουρκίας. — Εἰς τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἡ Τουρκίας παράγει πολλά καὶ ποικίλα προϊόντα· ἀλλ' ἡ καλλιέργεια ἐν γένει δὲ εὐρίσκεται εἰς μεγάλην πρὸδον, καὶ μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, ὅτε ἡ Κυβερνητικὴ τάξις καὶ ἡ προσωπικὴ ἀσφάλεια ἐνισχύθησαν, ἡ γεωπονία ἔλαβεν ἀρκετὴν ἔκτασιν, ὥστε καὶ ἡ ἐξαγωγή τῶν φυσικῶν προϊόντων καθ' ἑκάστην αὐξάνει (1). Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Τουρκίας εἶναι δημητριακοὶ καρποὶ παντὸς εἴδους, ὀρύζιον, καπνὸς, λίνον, κάνναβις, ἐπῶραι, μέλι, κηρίον, αλείμματα, βαμβάκιον, μαλλία, μετὰξην, κρόκος, ριζάριον, κηκίδια, βαλανίδια, ὄπιον καὶ ἄλλα διάφορα φάρμακα.

Τὰ μεταλλικὰ προϊόντα τῆς Τουρκίας εἶναι ἀσήμαντα, ὅχι ὡς εἰς τῆς ἐλλείψεως μεταλλείων, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς μὴ καλλιεργείας αὐτῶν. Ἡ σειρὰ τοῦ Αἴμου εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἡ τοῦ Ταύρου εἰς τὴν Ἀσίαν περιέχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ, μολύβδου, σιδήρου καὶ χαλκοῦ· καθ' ὅσον τὸ μῆκος τῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου καὶ μέρους τῆς Προποντίδος (Μαρμαρᾶ), εἰς τὸ Αἰδίον, εἰς τὰς νήσους τοῦ Πρίγκηπος, καὶ εἰς διάφορα παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου εὐρίσκονται μεταλλεῖα σιδήρου ἄφθονα καὶ καλλίστης ποιότητος· εἰς τὴν Ἡράκλειαν, Χαλατιπὴ καὶ εἰς τὴν νῆσον Κρήτην ὑπάρχουν γαιανθρακωρυχεῖα· εἰς διάφορα μέρη τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Προποντίδος (Μαρμαρᾶ) ὑπάρχει μόλυβδος ἀργυροῦχος· εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, εἰς Ρουτζούκιον, καὶ εἰς τὰ περίξ τῆς Θεσσαλονίκης εὐρίσκεται ἀντιμόνιον· εἰς τὴν Χηλὴν τῆς Βιθυνίας, Ζαγορὰν καὶ Συρίαν εὐρίσκεται ζίγκος. Ἐξ ὅλων τούτων τῶν μεταλλικῶν πλούτων τὰ τῆς Ἀσιατικῆς ἐπαρχίας τοῦ Τοκατίου μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ καλλιεργοῦνται μετ' ἐπιτυχίας.

Βιομηχανία Τουρκίας. — Οἱ Τούρκοι δὲν ἔδειξάν ποτε πνεῦμα βιομηχανικόν· ἔμεινον δὲ σχεδὸν ζῆνοι ὅλων τῶν νεωτέρων μηχανικῶν ἐφευρέσεων, τῶν ἐφαρμοσθεῖσων τοσοῦτον ἐπιτυχῶς εἰς τὰς διαφόρους χειροτεχνίας.

Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Τουρκικὰς πόλεις κατασκευάζονται βαμβάκινα

(1) Στερούμενοι ἐπιστήμων στατιστικῶν πληροφοριῶν δὲν δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν ἐν γένει εἰς τὸ παρὸν Κεφάλαιον στατιστικὰ ποσὰ, καθόσον μάλιστα τὰ περὶ τούτων σημειούμενα εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ Συγγράμματα εἶναι τὰ πλεῖστα ἁκανθασμένα.

ἡ μεταξωτὰ ὑφάσματα πρὸς ἐγχώριον χρῆσιν, ἀλλὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα ὄντα τελειότερα καὶ προσφερόμενα εἰς εὐθηνότερας μᾶς κατέστρεψαν σχεδὸν πανταχοῦ τὰ ἀτελῆ ἐγχώρια ὑφαντήρια. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις πρό τινων ἐτῶν ἐσύστησε χειροτεχνεῖα ἐρεῶν ἐπιφειῶν μὲ Εὐρωπαϊκὰς μηχανὰς, κατασκευάζοντα τὰ ἀναγκαῖα καὶ τὰ στρατεύματα μάλλινα ὑφάσματα.

Ἐμπόριον Τουρκίας.—Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Τουρκίας ἀνεπιπροστάτευτον εἶναι ἀκόμη ἀρκετὰ σημαντικόν ἐνεργεῖται δὲ κατὰ μέγα μέρος παρὰ τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσωμεν κριθεῖς σημειώσεις περὶ αὐτοῦ καθ' ὅσον ἐλλείπουσιν ἐπίσημοι στατιστικά.

Αἱ περισσότεραι τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν διατηροῦν πρὸ πολλῶν χρόνων ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Τουρκίας· πρώτη δὲ ἐξ αὐτῶν ἦτο ἡ Γαλλία, ἥτις κατὰ τὸν 16^{ον} αἰῶνα εἶχε συνάψει συνθήκας ἐμπορικὰς μετὰ τῆς Τουρκίας· ἀλλὰ σήμερον τὸ σημαντικώτερον ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Τουρκίας ἐνεργεῖται μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ Ἀγγλικὴ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Τουρκίαν, ἥτις κατὰ τὸ 1831 ἦτο λίραι 888,654, ἔφθασε κατὰ τὸ 1855 εἰς λίρας 3,631,839, ὥστε παρουσιάζει 300 τοῖς 0/0 αὐξήσιν ἐντὸς 20 ἐτῶν. Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι νήματα καὶ βαμβάκινα ὑφάσματα.

Ἡ δὲ Τουρκία ἀπέστειλε κατὰ τὸ 1855 εἰς Ἀγγλίαν ἐμπορεύματα

Λιρῶν 2,294,500.

Ἡ Συρία. . . . . » 103,800.

Αἱ Παραδουνάβιοι Ἡγεμονίαι. . . . . » 64,000.

Κατὰ τὸ 1854 ἡ ἐξαγωγὴ τῶν Ἡγεμον

ῶν τούτων διὰ τὴν Ἀγγλίαν ἦτο » 446,913.

Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποί.

Ἐν γένει τὸ Ἀγγλικὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Τουρκίας κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπελογίσθη εἰς 5 1/2 ἑκατομμ. λιρῶν ἀξίας.

Τὸ μετὰ τῆς Γαλλίας ἐμπόριον τῆς Τουρκίας εἶχε λάβει οὐσιώδη ἀνάπτυξιν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, μετὰ τὴν εἰρήνην ὅμως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν του θέσιν.

Κατὰ τὸ 1856 ἡ εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσαγωγὴ Τουρκικῶν προϊόντων ὑπελογίσθη εἰς 131 ἑκατομμ. φράγκων.

Μέταξχα γιλιβρ. 646,000 ἀξίας φρ. 39,439,000.

Σίτοι	εκατόλλ.	826,000	ἀξίας φρ.	27,349,000.
Κουκούλια	χιλιόγρ.	805,000	»	» 16,905,000.
Ἐλαιόσποροι	καντάρια	156,000	»	» 6,667,000.
Μαλλία	»	46,200	»	» 8,314,000.
Βαμβάκια	»	2,965	»	» 459,000.
Ξηραὶ ἐπώρι	»	19,263	»	» 2,311,000.
Οἶνοι	εκατόλλ.	18,000	»	» 1,484,000.
Ἐλκιόλαδα	καντάρια	12,490	»	» 1,398,000.
Κουκουλόσποροι	»	»	»	965,000.

Ταῦτα εἶναι τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν εἰσαχθέντων ἐκ τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἡ δὲ εἰσαγωγή τῶν Γαλλικῶν προϊόντων εἰς τὴν Τουρκίαν ὑπελογίσθη εἰς 91 ἑκατομμ. φράγκων.

Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι τὰ ὑφάσματα.

Μεταξωτὰ.	φράγ.	12,500,000.
Μάλλινα.	»	9,750,000.
Βαμβάκινα.	»	7,012,000.
Ζάχαρη καθαρισμένη.	»	4,563,000.
Καφές.	»	4,080,000.
Οἶνοι.	»	5,389,000.

Ἡ Γερμανία, καὶ ἰδίως ἡ Αὐστρία, ὡς ἐκ τῆς γειτονικῆς τῆς σχέσεως ἐνεργεῖ ἀρκετὰ μέγαν ἐμπόριον μετὰ τῆς Τουρκίας, ἀνταλλάττουσα τὰ χειροτεχνικά της προϊόντα μετὰ τὰ φυσικά προϊόντα τῆς Τουρκίας. Ὅλαι αἱ παράλιοι ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Τουρκίας εὐρίσκονται εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Τερζέστης. Ἡ μεσόγειος πόλις τοῦ Σερλίνου εἶναι τὸ κέντρον τῶν μεσογείων ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐπικρατειῶν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου καὶ διὰ τοῦ Δουνάβεως ἀνταλλάττει καὶ ἡ λοιπὴ Γερμανία τὰ χειροτεχνήματά της μετὰ Τουρκικὰ προϊόντα.

Ἡ Ἰταλία ἀποστέλλει εἰς τὴν Τουρκίαν μεταξωτὰ ὑφάσματα.

Τὸ μετὰ τῆς Ρωσσίας ἐμπόριον τῆς Τουρκίας ἦτο ἄλλοτε σημαντικώτατον ὡς ἐκ τῶν γουναρικῶν καὶ πολυτίμων λίθων· σήμερον ὅμως τὸ ἐμπόριον τοῦτο ἐντελῶς ἐξέλιπεν ἕνεκα τῆς μεταβολῆς τῶν Τουρκικῶν ἐθίμων, αἱ δὲ Ρωσικαὶ ἀποστολαὶ περιορίζονται σήμερον εἰς δημητριακοὺς καρπούς, ἀποσκευὰς πλοίων, σχοινία, πανία, χαβιάρια,

ψάρια ταριχευμένα, και άλλα λαμβάνει δὲ ἡ Ῥωσσία μετάξην, βαμ-
βάκιον, βαφικὰς ὕλας, ὀπώρας, και ἄλλα.

Τελωνιακὸν σύστημα Τουρκίας.—Ἡ Τελωνιακὴ Θεσμοθεσία τῆς
Τουρκίας εἶναι ἀπλουστάτη. Ὁ δασμὸς τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι 5 τοῖς 0/0
ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, ὁ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς 3
τοῖς 0/0, εἰάν τὸ ἐξαγόμενον ἐμπόρευμα ἐπλήρωσε τοὺς κανονισμέ-
νους φόρους.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐκπηγάζει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν οἱ Ὄθω-
μανοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι, ἂν πρέπη νὰ ἐπιβάλωνται δασμοὶ εἰς τὸ ἐμ-
πόριον, οὗτοι πρέπει νὰ ἐπιβαρύνουν ἐξ ἴσου τὴν εἰσαγωγὴν και ἐξα-
γωγὴν, και ὅτι μία Ἐπικράτεια πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ μὲ δασμοὺς τὰ
ἐξαγόμενα ἀντικείμενα μᾶλλον παρά τὰ εἰσαγόμενα, ὥστε τὸ βᾶρος
νὰ ἐπιπίπτῃ μᾶλλον εἰς τὸν ξένον καταναλωτὴν, οἱ δὲ φόροι νὰ δια-
νέμονται ἐφ' ἐκάστου ἀντικειμένου ἀναλόγως τῶν πλεονεκτημάτων,
τὰ ὅποια προσφέρει ὁ τόπος πρὸς παραγωγὴν αὐτοῦ.

Αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ Κυβερνήσεις συνωμολόγησαν ἐμπορι-
κὰς Συνθήκας μετὰ τῆς Τουρκίας, και κατὰ συνέπειαν αὐτῶν συνέτα-
ξαν διατιμήσεις, κατὰ τὰς ὁποίας εἰσπράττονται οἱ τελωνιακοὶ δα-
σμοὶ τῶν ἐμπορευμάτων τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐμπόρων. Αἱ διατιμήσεις αὐ-
ταὶ, καθ' ὅσον ἐξετίμησαν τὰ διάφορα ἐμπορεύματα τῆς εἰσαγωγῆς
ἢ ἐξαγωγῆς εἰς μετρίαν τιμὰς, και ἐπομένως ἐπροσδιόρισαν μετρίου
τελωνιακοὺς δασμοὺς, εἶναι ἐπωφελεῖς εἰς τοὺς ξένους ἐμπόρους, τοὺς
κανονίζοντας κατ' αὐτὰς τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς τῶν εἰσαγομένων
ἢ ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων των.

Α'. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 365. Ἡ *Κωνσταντινούπολις*, ἡ Πρωτεύουσα αὕτη τῆς Ὄθωμα-
νικῆς Αὐτοκρατορίας, κεῖται ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὄχθης τοῦ Βοσπόρου,
ἔχουσα πληθυσμὸν 715,000 κατοίκων. Δὲν ὑπάρχει πόλις εἰς τὸν κό-
σμον τοποθετημένη εἰς καταλληλοτέραν θέσιν διὰ ν' ἀποκατασταθῇ
κέντρον μεγάλων ἐμπορικῶν σχέσεων· κειμένη μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς
και τῆς Δύσεως, τῆς Ἀρκτου και τῆς Μεσημβρίας, συγκοινωνοῦσα διὰ
τοῦ Βοσπόρου και τοῦ Ἑλλησπόντου μετὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου και
τῆς Μεσογείου ἀποκατέστη ὁ δασμὸς τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ὄλων
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

τῶν εἰς τὰς παραλίας τούτων λαῶν (1). Τὰ τοπογραφικὰ ταῦτα προτερήματα ἐνούμενα μὲ τὸν εὐρύχωρον καὶ ὠραῖον λιμένα της, τὸν σχηματιζόμενον ἀπὸ τὸν Κεράτιον Κόλπον, θέλουν ἀποκαταστήσει μίαν ἡμέραν τὴν Κωνσταντινούπολιν μητρόπολιν τοῦ ἐμπορίου ὅλου τοῦ κόσμου.

Σήμερον ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ ἀγορὰ, ὅπου οἱ Γεωργιανοὶ, οἱ Πέρσαι, οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους, καὶ ἰδίως οἱ κάτοικοι τῶν Ἀσιατικῶν καὶ Εὐρωπαϊκῶν Τουρκικῶν ἐπαρχιῶν ἔρχονται κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους φέροντες τὰ προϊόντα των, τὰ ὁποῖα ἀνταλλάττουν μὲ τὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐναποταμιευμένα Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα καὶ λοιπὰ ἀποικιακὰ εἶδη. Αἱ κυριώτεραι ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ τοιοῦτου εἴδους ἐνεργοῦνται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως, ὅτε οἱ ἔμποροι τῶν ἐσωτερικῶν ἐπαρχιῶν προετοιμάζονται διὰ τὰς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην γινομένας ἐμπορικὰς πανηγύρεις εἰς διαφόρους Τουρκικὰς πόλεις τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης (2).

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν εἰσαγομείων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰδῶν εἶναι καφέδες τῆς Ἀβάνας, τῆς Βρασιλίας (Ρίον) καὶ Μαρτινίκας, ζάχαραι εἰς κόνους καὶ εἰς κόνιν τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ὀλλάνδης καὶ Ἀβάνας, κοκκινιλίαι (κρεμέζια) πάσης ποιότητος, Ἰνδικὸν Ὀλλάνδης, Βεγκάλης, Γουατιμάλας καὶ Μαδρᾶς, κασσίτεροι Ἀγγλίας, Λευκοσίδηροι (τενεκέδες), ἀνθρακικοὶ μόλυβδοι (στουμπέτζια) Γένοβας, Ὀλλάνδης καὶ Τεργέστης, χαρτὰ πάσης ποιότητος Γαλλίας, Γένοβας καὶ Λιβόρνου, σίδηρα Ἀγγλίας εἰς ράβδους διαφόρων μεγεθῶν καὶ ὄγκων, ἢ εἰς πλάκας ἀπὸ ἓν ἕως 16 φύλλα τὸ καντάριον, σίδηρα Ρωσσίας εἰς ράβδους ἐκ τῶν σιδηρουχείων Βλὰς-Πασκὸφ καὶ Ζεντζιλὸφ, καρφια διαφόρων μεγεθῶν ἀπὸ ἀριθμ 2—10, χάλυβες

(1) Ἡ ἀπὸ τὴν φύσιν τοσοῦτον θαψιλῶς προικισθεῖσα αὕτη πόλις στερεῖται ἀτυχῶς ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων, διὰ τῶν ὁποίων αἱ ἀνθρώπινα προσπλῃθιαὶ διευκολύνουν εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τὰς βιωτικὰς σχέσεις· τὸ δὲ ἐμπόριον συναίσθάνεται καιρῶς διὰ πολλοὺς λόγους τὴν ἔλλειψιν ταύτην.

(2) Αἱ κυριώτεραι ἐμπορικαὶ πανηγύρεις εἶναι ἡ τῆς Σιστόβης τὴν 2 Αὐγούστου, ἡ τῶν Ἰωαννίνων τὴν 18 Αὐγούστου, ἡ τῆς Οὐζουντζόβης τὴν 2 Σεπτεμβρίου, ἡ τῆς Σιληθρίας τὴν 8 Σεπτεμβρίου, ἡ τοῦ Τυρνάβου τὴν 29 Σεπτεμβρίου, ἀρκουσαι 15 ἡμέρας, καὶ ἡ τοῦ Μπαλοῦκ-Ἰσὰρ εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν τὴν 12 Ἰουνίου, ἧτις εἶναι σημαντικώτερα ὅλων τῶν ἐμπορικῶν πανηγύρεων τῆς Ἀνατολῆς.

(ἀτζάλια) Τεργέστης συγκροτημένη (assortement) ἀπὸ ἀρ. 0—00 καὶ 1, μὲλμβδοὶ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας εἰς πλάκας, καὶ εἰς διάφορα σχήματα, μὲλμβδὶνα σφαιρίδια, ἕλοι Ολλάνδας καὶ Ἀμβέρσης διαφόρων μεγεθῶν, διάφορα βαφικὰ ξύλα, πιπέριον, ἀμμωνιακὸν ἄλας, καρυόφυλλα, κιννάμωμον, χάλκανθος (βιτριόλον) Ἀγγλίας, ρούμια, Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας καὶ ἄλλα διάφορα. Ἀπειρος δὲ εἶναι ἡ ποσότης τῶν εἰσαγομένων χειροτεχνημάτων, καὶ κυρίως τῶν Ἀγγλικῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων, τῶν ἐπίτηδες διὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν Περσῶν κατασκευαζομένων. Τὰ κυριώτερα εἶδη ἐκ τῶν εἰσαγομένων Ἀγγλικῶν χειροτεχνημάτων εἶναι τὰ ἑξῆς:

Τζίτια μονόχροα, δίχροα, τρίχροα, τετράχροα καὶ πεντάχροα (Περσικοῦ συρμού). *Μαρία* σημείου T, δακτύλων (inches) 33, γυιαρδῶν 24, λιτρῶν 7 1/2, λεγόμενα *Μαχούτια*,—ὅμοια 7 λιτρῶν,—ὅμοια 6 1/2 λιτρῶν.

Λογκλόθια (longclothes), *Λευκασμένα*, ἥτοι *Καλικότα* δακτύλων 40, γυιαρδῶν 40,—ὅμοια δακτύλων 36, γυιαρδῶν 40.

Λογκλόθια ἀλεύκαστα δακτύλων 40, γυιαρδῶν 36, λιτρῶν 9,—ὅμοια δακτύλων 43, γυιαρδῶν 37, λιτρῶν 12 1/2,—ὅμοια δακτύλων 36, γυιαρδῶν 38—39.

Καρτέγια δακτύλων 18, γυιαρδῶν 37, λιτρῶν 33—34.

Μαδαπολάμαι χρωματισμέναι δακτύλων 36, γυιαρδῶν 39.

Νήματα Ἀγγλίας Βάτερ ἀριθμῶν 8—14, 6—14, 12—20, 16—24, 20—30 πρωτίστης ποιότητος—extra—δὶς extra.

Ἐκ τῶν εἰσαγομένων *μαλλίνων ὑφασμάτων* τὸ μεγαλύτερον μέρος εἶναι *ἐρίαι* (τζόχαι) Γαλλίας, Γερμανίας, Ολλάνδας καὶ Βελγίου τῶν ἑξῆς εἰδῶν, Sedan, Elbaeuf, Saxonia, Lepsica, à deux poissons, Mahout καὶ ἄλλων.

Ἡ Κωνσταντινούπολις λαμβάνει προσέτι ἐκ τῆς Ρωσσίας καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ Ταϊγανρόκ καὶ τῶν παραδουναβίων χωρῶν ἀρκετὴν ποσότητα σίτων, καταναλισκομένων ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης. Ἡ δὲ ἑβδομηδιαία κατανάλωσις τῶν σίτων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπολογίζεται εἰς 150 χιλιάδας κοιλῶν.

Ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξάγονται τὰ ποικίλα καὶ ἄφθονα Τουρκικὰ προϊόντα, περὶ ὧν κατ' ἰδίαν ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ Β^{ον} Μέρος τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου. Ἐκ τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων τὴν

πρώτην θέσιν κατέχει ἡ μετὰ ἴση, κατόπιν ἔρχονται ὁ χαλκός, τὰ μαλλία, τὸ μηχανόριον (ὄπιον), οἱ ραμνοπόροι (ἀλατσοχέρια), τὰ κηρία, τὸ τριαιταφυλλόλαθον, οἱ οἴτοι, τὰ κηκίδια καὶ τὰ δέγματα.

Ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὡς καὶ εἰς ὅλην τὴν Τουρκίαν, εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ πᾶν πρόσκομμα ὄλων τῶν ἐθνῶν οἱ ἔμποροι ἐλευθέρως ἐναργοῦσι τὰς ἐμπορικὰς τῶν συναλλαγὰς, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἀποκατέστη πραγματικῶς ἡ κοσμοπολιτικὴ πατρίς τοῦ ἐμπορίου. Ἡ πολιτικὴ τῶν Τούρκων καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐμπόριον εἶναι ἀξία ἐπαίνων· σύστημα πλήρες ἐλευθερίας ἐπικρατεῖ, ἀγνὸν ἀπὸ προστατευτικῶν Τελωνιακῶν θεσμῶν καὶ ἀπαγορευτικῶν διατάξεις (1).

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐὰν συνωδεύετο μὲ τὰ λοιπὰ τῆς καλῶς συγκροτουμένης κοινωνίας πλεονεκτήματα, ἤθελεν ἐπιφέρει βεβαίως μεγάλην ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν· ἀλλ' ἤρκει μόνον ἡ νομισματικὴ κατάστασις τῆς Τουρκίας κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους νὰ οὐδετερώσῃ πᾶσαν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν καὶ νὰ ὀπισθοδρομίσῃ τὸ ἐμπόριον διὰ τῆς χρηματικῆς κρίσεως τοῦ 1861.—Ἡ κατάργησις τοῦ χαρτονομίσματος ἴσως τακτοποιήσῃ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς ἐπὶ στερεᾶς νομισματικῆς βάσεως, ἥτις εἶναι ἡ πρώτη ἀνάγκη πάσης ἐμπορικῆς πράξεως.

§. 366. Ἐμπορικὴ δικαιοσύνη ἐν τῇ Τουρκίᾳ.—Σημειώσαντες τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον παρουσιάζει ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ αἱ λοιπαὶ ἀγοραὶ τῆς Τουρκίας, δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπήσωμεν καὶ τὸ οὐσιῶδες πρόσκομμα, τὸ ὅποιον τὸ ἐμπόριον ἀπαντᾷ ὡς ἐκ τῆς ἀκαταλλήλου διανομῆς τῆς ἐμπορικῆς δικαιοσύνης.

(1) Πολλοὶ νομίζουσι ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ ἐλευθερίαι καὶ ἡ μετριότης τῶν Τελωνιακῶν Τουρκικῶν δασμῶν εἶναι ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἰσχυρὰ Εὐρώπη ἐπέβαλεν εἰς τὴν Τουρκίαν, ἢ πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια οἱ Εὐρωπαῖοι Διπλωμάται ἀπήλαυσαν διὰ τῆς ἐπιδεξιότητός τῶν· ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη. Τὸ σήμερον ἐν ἰσχύϊ ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον σύστημα δὲν εἶναι ἔργον τῶν νεωτέρων χρόνων, οὔτε ἀποτέλεσμα διπλωματικῆς ἰκανότητος, οὔτε βίας ἢ φόβου. Αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἡ βᾶσις τοῦ Τουρκικοῦ Τελωνιακοῦ συστήματος καθιερώθησαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Τουρκίας, ὅτε δὲν εἶχεν εἰς τὴν Εὐρώπῃ κανένα ἰσχυρότερον ἀντίζηλον· αἱ πρῶται ἐμπορικαὶ Συμβάσεις χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 1535 ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Σουλτανοῦ. (Ucquart. La Turquie, ses ressources etc.).

Ἐἶπομεν καὶ ἀλλαγῶς ὅτι ἐκ τῶν κυριωτέρων στοιχείων τῆς ἐμπορικῆς πίστεως εἶναι τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα οἱ νόμοι τοῦ τόπου καὶ ἡ δικαστικὴ τάξις χορηγοῦν εἰς τὸν δανειστὴν πρὸς κατανάγκασιν τοῦ ὀφειλέτου του εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του. Τὰ μέσα ταῦτα δύνανται τις νὰ εἴπῃ εἶναι ἀτελέστατα ἐν τῇ Τουρκίᾳ ἕνεκα τῆς ἀνωμαλίας, εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρίσκεται τὸ διαδικαστικὸν σύστημα, μὴ παρέχον τὰς ἐγγυήσεις ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας ὁ δικαζόμενος πρέπει νὰ ἔχῃ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δίκης του, ὥστε συχνάκις ὁ πονηρότερος ἐπιτυγχάνει νὰ διαστρέψῃ τὴν δικαιοσύνην, καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰ ἀναμφισβήτητα δίκαια τοῦ ἀντιδίκου του.

Τὰ Τουρκικὰ δικαστήρια οὐδέποτε ἀνέλαβον τὴν φροντίδα τῆς ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἀλλοδαπῶν ἢ ἀλλοεθνῶν καὶ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων διαφορῶν. Οἱ Ὀθωμανοὶ ἐθεώρησαν φαίνεται ἀναξίους τοὺς ἀλλοθρήσκους νὰ ἐπικλιῶνται ὑπὲρ ἐχυτῶν τὸν ἱερὸν Νόμον τοῦ Ἰσλαμισμού, καὶ ἐκ τούτου ἐπήγαγε τὸ δικαίωμα τῆς ἐτρεοδικίας, τὸ ὅποιον τρόπον τινὰ ἀπολαύουν οἱ ξένοι ἐν τῇ Τουρκίᾳ.

Ἀλλὰ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐσύστησεν Ἐμπορικὸν Δικαστήριον, ὀνομαζόμενον *Τιτάρετ* πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἀναφυομένων ἐμπορικῶν διαφορῶν μεταξὺ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων ἢ μεταξὺ ἀλλοδαπῶν καὶ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων. Τὸ δικαστήριον τοῦτο προεδρευόμενον ὑπὸ Ὀθωμανοῦ, συνδικαζόντων δὲ ἐμπόρων ἀλλοδαπῶν καὶ Ὀθωμανῶν ὑπηκόων, διανέμει τὴν ἐμπορικὴν δικαιοσύνην ἀνεκκλήτως μὲ τὸν πολλὰ ἐλαστικὸν κανόνα τοῦ ἐρθοῦ λόγου καὶ τοῦ δικαίου.

Ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐδημοσίευσεν τὴν 12 Σιαφὲρ 1264 (Ἰαννουαρίῳ 1848) τὸν κανονισμόν τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου δικαστηρίου, αἱ δὲ κυριώτεραι διατάξεις αὐτοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐπομένως ὕλαι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο ὑποθέσεις εἶναι τῆς ἀρμοδιότητός του. Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Προέδρου ὁ Ὑπουργικὸς Σύμβουλος θέλει ἀναπληροῦν αὐτὸν, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ θέλουν συζητηθῆναι καὶ ἀποφασίζεσθαι αἱ δίκαι.

2) Ἐκτὸς τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Συμβούλου τὰ μέλη τοῦ Δικαστηρίου τούτου θέλουν εἶσθαι 14, ἐξ ὧν 7 θέλουν εἶσθαι ἔμποροι ὑπήκοοι Ὀθωμανοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν προκρίτων ξένων ἐμπόρων, τῶν ὁποίων

τὰ ὀνόματα θέλουν ἐγγραφῆ εἰς τὰ βιβλία τοῦ Δικαστηρίου· οἱ τελευταῖοι οὗτοι θέλουν ἐκλεχθῆ παρὰ τῶν Πρέσβειων τῶν φίλων Δυνάμεων.

3) Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου δὲν δύναται οὔτε ν' αὐξηθῆ, οὔτε νὰ ἐλαττωθῆ· ἐν περιπτώσει δὲ ἀντικαταστάσεως τινὸς τῶν μελῶν, ἡ ἀντικατάστασις αὕτη θέλει σημειοῦσθαι εἰς τὰ βιβλία.

4) Ἐὰν συμβῆ εἰς τινὰ δικάσιμον νὰ μὴ παρευρεθῶσιν εἰς τὸ Δικαστήριον καὶ τὰ 14 μέλη αὐτοῦ, ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ διατάξῃ νὰ γενῆ ἡ συζήτησις καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ δέκα μόνον, ἀλλ' ἐὰν δὲν ᾖ παρόντα οὔτε δέκα μέλη, τὸ Δικαστήριον δὲν δύναται νὰ συγκροτηθῆ. Ἐὰν ὁ διερμηνεὺς Πρεσβείας τινὸς, ἢ ὁ ἴδιος διάδικος θελήσῃ ν' ἀντικαταστήσῃ ἓνα τῶν 7 ξένων ἐμπόρων διὰ τινὸς ἄλλου ἐμπόρου τῆς ἐκλογῆς των, δύναται ὁ ἔμπορος αὐτὸς νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν δίκην, ἐξαιρουμένου διὰ κλήρου ἑνὸς τῶν τακτικῶν μελῶν.

5) Λί δίκαι θέλουν ἐκδικάζεσθαι κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐγγραφῆς των, ἐκτὸς τῶν ἀφορωσῶν συναλλαγματικὰς καὶ πλοῖα, καὶ τῶν εἰσαγομένων παρὰ τῶν Πρεσβειῶν.

6) Ἡ πέμπτη προσδιορίζεται ἡμέρα δικάσιμος. Ὅλα δὲ αἱ ὑποθέσεις μετὰ τὴν συζήτησιν θέλουν ἀποφασίζεσθαι διὰ τῆς πλειοψηφίας, ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας ἡ ψῆφος τοῦ προέδρου ἀποφασίζει.

7) Μόνον οἱ διάδικοι δύναται νὰ παρασταθοῦν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου.

8) Αἱ ἀποφάσεις θέλουν συντάττεσθαι καὶ ἐγχειρίζεσθαι εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον τὸ πολὺ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδικάσεως.

9) Ὁ κανονισμὸς οὗτος ἰσχύει μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συνταττομένου Ἐμπορικοῦ Νόμου.

Ὁ διοργανισμὸς τοῦ μικτοῦ τούτου δικαστηρίου θεωρητικῶς ἐξετάζομενος ἴσως ᾖ ἀξιόλογος· ἀλλ' αἱ καλῆτεροι θεσμοθεσίαι πολλάκις εἰς τὴν ἐφαρμογὴν καθίστανται μάταιαι καὶ ἀνωφελεῖς.

Λί κατὰ τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος μετὰξὺ Ἑλλήνων καὶ ὑπηκόων ἄλλων Δυνάμεων ἀναφύομενοι διαφοραὶ, ἐν αἷς οἱ πρῶτοι εἶναι ἐναγόμενοι δικάζονται κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους ὑπὸ τῶν Προξένων ἢ τῶν προξενικῶν Δικαστηρίων, ἅτινα διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1856 ἐσυστήθησαν εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ εἰς τὰς μὴ Χριστιανικὰς χώρας.

Κατὰ τὸν Νόμον αὐτὸν οἱ Γενικοὶ πρόξενοι, Πρόξενοι ἢ Ὑποπρόξε-

νοι ἀπορρασίζουσι ἀνεκκλήτως καὶ περὶ ὅλων τῶν διαφορῶν, αἵτινες ἀναφύονται μεταξὺ Ἑλλήνων ἐντὸς τῆς περιφερείας των μέχρι τῆς ἀξίας τῶν 100 δραχμῶν.

Ἀπορρασίζουσι δὲ μετὰ δύο παρῆδρων δικαστῶν, ἐκλεγομένων ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἐμπόρων τῶν διαμενόντων ἐν τῇ προξενικῇ περιφερείᾳ, ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲ διοριζομένων καὶ μισθοδοτουμένων ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, περὶ ὅλων τῶν ἐντὸς τῆς περιφερείας των ἀναφυομένων μεταξὺ Ἑλλήνων διαφορῶν οἷας δῆποτε φύσεως καὶ ἀνῶσιν, ἐξαιρέσει τῶν περὶ διαζεύξεως, ἀνεκκλήτως μὲν μέχρις 800 δραχμῶν, ἐκκλητῶς δὲ καὶ ἐπέκεινα τοῦ ποσοῦ τούτου.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν Προξενικῶν τούτων Δικαστηρίων ἐκκαλοῦνται εἰς τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν.

§. 367. *Μέσα συγκοινωνίας.*—Ἡ Κωνσταντινούπολις εὐρίσκεται εἰς τακτικὴν καὶ συνεχῆ συγκοινωνίαν μ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Ἡ ἐσωτερικὴ συγκοινωνία ἐνεργεῖται διὰ τακτικῆς Ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας. Ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας κατὰ πᾶν Σάββατον φθάνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Ταχυδρόμος. Τῆς Ἀσιατικῆς δὲ Τουρκίας τὸ Ταχυδρομεῖον φθάνει κατὰ πᾶσαν Τρίτην καὶ Σάββατον.

Ὁ ἐκ Βιέννης Ταχυδρόμος μὲ ἐπιστολάς ὅλης τῆς Εὐρώπης φθάνει κατὰ πᾶσαν Παρασκευὴν, ὁ δὲ τῆς Ρωσσίας κατὰ τὴν 1^{ην} καὶ 5^{ην} ἐκάστου μηνός.

Ἀναχωροῦν δὲ τὰ Ταχυδρομεῖα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ μὲν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν κατὰ πᾶσαν Δευτέραν, διὰ δὲ τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν κατὰ πᾶσαν Δευτέραν καὶ Σάββατον, διὰ τὴν Βιέννην ὁ Αὐστριακὸς Ταχυδρόμος λαμβάνων γράμματα δι' ὅλην τὴν Εὐρώπην κατὰ πᾶσαν Τετάρτην, διὰ δὲ τὴν Ρωσσίαν τὴν 5^{ην} καὶ 20^{ην} ἐκάστου μηνός.

Ἡ δὲ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων συγκοινωνία τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἄπειρος, διότι ἐκτὸς τῶν διαφόρων Τουρκικῶν ἀτμοπλοίων, τῶν διπλεόντων μεταξὺ Νικομηδείας (Ισμίτ), Σμύρνης, Θεσσαλονίκης καὶ Βυρρητοῦ, τὰ Γαλλικὰ, τὰ Αὐστριακὰ τὰ Ρωσικὰ ἔχουν τακτικὰς γραμμάς μὲ ὅλους τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λιμένας.

§. 368. *Νομισματα Τουρκίας.*—Λογαριάζουν καθ' ὅλην τὴν Τουρ-

λίαν εἰς Γρόσια, διαιρούμενα εἰς 40 παράδας, πρὸς 3 ἄσπρα ὑποθετικῶς ὁ παράς.—Οἱ ἔμποροι πρὸς εὐκολίαν διαιροῦν τὸ γρόσι εἰς 100 ἑκατοστά.—Εἰς τὰς μεγάλας πληρωμὰς μάλιστα τῆς Κυβερνήσεως μεταχειρίζονται ὡς ἕρον πόντου τὸ Βαλάντιον (πουγγί) ἐκ 500 Γροσίων.

Τὰ πραγματικὰ Τουρκικὰ Νομίσματα ἔλαβον ἄπειρον ποικιλίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ 1753 ἤρχισαν νὰ λαμβάνωσι μεταβολὰς ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν τῶν ἀξίαν ἀλλ' ἐκανονίσθησαν ἐπὶ τέλους κατὰ τὸ 1845 ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνησιότητος, διότι ἀπερῆσαν ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ν' ἀποσύρῃ διαδοχικῶς ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν τὰ μὴ φέροντα τὴν πραγματικὴν τῶν ἀξίαν παλαιὰ Τουρκικὰ νομίσματα.

Κατὰ τὸ νέον αὐτὸ σύστημα ἐξετυπώθησαν νομίσματα χρυσῶ καὶ ἀργυρῶ. Τὰ μὲν χρυσῶ τίτλου 916 χιλιοστημορίων, τὰ δὲ ἀργυρῶ 830. Κατ' αὐτὴν τὴν βᾶσιν τὸ ἑκατόγροσον ζυγίζει γραμμὰς 7,216. ἀξίζει δὲ φράγκα. . . . . 22, 50. Ἀναλόγως δὲ τὰ τῶν 50, 10 καὶ 5 Γροσίων χρυσῶ, λεγόμενα συνήθως λίραι.

Τὰ ἀργυρῶ, Μετζιτιέδες λεγόμενα, τῶν 20 Γροσίων ζυγίζουσι Γραμμὰς. . . . . 25,055. ἀξίζουσι δὲ φράγκα. . . . . 4, 55.

καὶ ἀναλόγως τὰ κλάσματα αὐτῶν τῶν 10, 5, 2, 1, 1/2 Γροσίου.

Ἰπάρχουσι καὶ νομίσματα γάλκινα ἑνὸς παρᾶ μέχρις 1 Γροσίου.

Ἐκ τῶν παλαιῶν νομισμάτων μένουσι ἀκόμη εἰς κυκλοφορίαν τὰ πεντάρια καὶ ἑξάρια λεγόμενα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία δὲν ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν τῶν.

Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις εἶχεν ἐκδόσει μὲγάλον ποσὸν χαρτονομίσματος, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐσχάτως τὸ ἀπέσυρε τῆς κυκλοφορίας πληρώσασα μέρος τῆς ἀξίας του εἰς πραγματικὰ νομίσματα καὶ μέρος εἰς χρεώγραφα.

Ἡ νεωστὶ συσταθεῖσα Τουρκικὴ Τράπεζα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἤρχισε τὴν ἐκδοσὴν τραπεζικῶν γραμματίων, τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν κατ' ἰσοτιμίαν.

Τὰ διάφορα Τουρκικὰ χρεώγραφα, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς ἔγεινον ἀντικείμενον ζωνηρᾶς κερδοσκοπικῆς ἐργασίας ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ χαρτονομίσματος.

Ἡ κυκλοφορία τῶν Εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων εἶναι νομοθετικῶς ἀπὸ

γχορευμένη· τὸ δὲ Νομισματοκοπεῖον ἐπροσδιόρισε τὴν ἀξίαν αὐτῶν ὡς ἐφεξῆς, καὶ κατ' αὐτὴν τὰ ἀνταλλάσσει μὲ Τουρκικὰ νέα νομίσματα.

α.) Χρυσᾶ.

Λίραι Στερλίνοι	πρὸς γρ.	43	παρ.	10	τὸ δράμ.
Ῥωσικὰ φλωρία Ἰμπεριάλια	»	»	43	»	10
Δόπιαί τῆς Ἰσπανίας	»	»	41	»	5
Εἰκοσάφραγμα Γαλλίας	»	»	42	»	20
Σοβερλίνα Λύστριας	»	»	42	»	»
Βενετικὰ φλωρία	»	»	47	»	»
Ὀλλανδικὰ φλωρία	»	»	46	»	10
Δόπιαί Πορτογαλλίας	»	»	43	»	»

β.) Ἀργυρᾶ.

Ἰσπανικὸν δίστηλον = γρ.	22,33	πρὸς γρ.	2,30	παρ.	τὸ δράμ.
Γερμανικὰ τάλληρα = »	21,36	»	»	2,21	»
Ἐφραγκον Γαλλίας = »	21,10	»	»	2,30	»
Ἐδραγκμον Ἑλλάδος = »	18,38	»	»	2,30	»
Ῥεύβλιον Ῥωσ. νέον = »	16,37	»	»	2,30	»
ὁμοιον παλαιὸν = »	16,10	»	»	ὁμ.	»
Σφάντζικαί	»	»	»	1,29	»
ὁμοία 1/2	»	»	»	1,17	»

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς ἡ τιμὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων ὑφούται ἢ ἐκπίπτει ἀναλόγως τῆς ἀφθονίας ἢ τῆς ζήτησεως αὐτῶν· συνήθως τιμῶνται ὡς ἐξῆς·

Λίρα Στερλίνα	= γρ.	110
20φραγκον Γαλλίας	= »	87
Φλωρίον Βενετικὸν	= »	52 1/2
Φλωρίον Ὀλλανδικὸν	= »	51
1/2 Ῥωσ. Φλωρίον	= »	89
Δίστηλον Ἰσπανίας	= »	23,23 παρ.
Γερμανικὸν Τάλ. βεγγίνα	= »	22,22
Πεντόφραγκον Γαλλίας	= »	21,27
Ἀργυροῦν Ῥεύβλιον	= »	17,20

Τιμησις συναλλαγῶν Κωνσταντινουπόλεως. (κατὰ προσεγγί-
ζουσαν ἰσοτιμίαν).

	ἀόριστον		ὠρισμένον.
Λονδίνον	— 110	γρόσια	διὰ 1 λίραν στερλ.
Παρίσιοι Μασσαλίχ	} 170 1/2	παράδες	» 1 φράγκον.
Ἄμστερδαμ.		»	» 1 φιορίν. Ὀλλάνδ.
Βιέννη	436	»	» 1 φιο. ἀγ. Αὐστρ.
Γένοβα	170 1/2	»	» 1 λίραν νέαν.
Αὐγούστα	436	»	» 1 φιορίν. ἀγορ.
Τριέστιον	436	»	» 1 φιορ. Αὐστρ.
Μελίτη	310	»	» 1 Σκοῦδον.
Βενετία	137	»	» 1 λίραν Αὐστρ.

§. 369. *Συνήθειαι* — *προμήθειαι* — *μεσιτεῖαι* — Τὰ ἐσωτερικὰ συναλλάγματα προσδιορίζονται διὰ τῆς νομισματοτιμῆσεως (agio), καὶ αἱ πόλεις τῶν ἑπαρχιῶν πληρόνουσι 1 ἕως 2 τοῖς 0/0 διὰ τὰς ἐπὶ τῇ Κωνσταντινουπόλει συναλλαγματικὰς.

Αἱ ἐσωτερικαὶ συναλλαγματικαὶ καὶ αἱ χρεωστικαὶ ὁμολογίαι διὰ νὰ γίνωσι δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου πρέπει νὰ ἦναι γεγραμμέναι ἐπὶ χαρτοσήμου.

Τα περὶ συναλλαγματικῶν κανονίζονται ἐν γένει κατὰ τὸν Γαλλικὸν ἐμπορικὸν Νόμον.

Ἐπάρχει εἰς Κωνσταντινούπολιν χρηματιστήριον, ὅπου διαπραγματεύονται μόνον τὰ συναλλάγματα.

Αἱ διὰ τὴν Εὐρώπην συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται συνήθως πληρωτέαι μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας των· αἱ δὲ ἐσωτερικαὶ συναλλαγματικαὶ ἐκδίδονται πληρωτέαι τοῦλάχιστον μετὰ 11 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ὕψεως.

Δὲν ὑπάρχουσιν ἡμέραι χάριτος εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα εἰς ὅλας τὰς ἐμπορικὰς πόλεις τῆς Τουρκίας κανονίζονται καὶ διατιμῶνται ὡς καὶ τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ *προμήθεια* διὰ τὰς συναλλαγματικὰς πράξεις εἶναι ἀκανόνιστος, συμφωνεῖται δὲ πολλάκις μέχρις 1 τοῖς 0/0.

Ἡ *μεσιτεία* διὰ τὰ συναλλάγματα εἶναι 1/8 τοῖς 0/0.

Ἡ *προμήθεια* πωλήσεων καὶ προβλέψεων ἐμπορευμάτων εἶναι συνήθως 2 τοῖς 0/0.

Ἡ προμήθεια ἐγγύης εἶναι 1 ἕως 2 τοῖς 0/0.

Ἡ προμήθεια παραλαβῆς καὶ ἀποστολῆς πραγματειῶν εἶναι 1 τοῖς 0/0.

Ἡ προμήθεια διὰ ναύλωσιν ἢ σύναξιν ναύλου εἶναι 2 τοῖς 0/0.

Ἡ μεσιτεία διὰ τὰς πωλήσεις πραγματειῶν εἶναι 1/2 τοῖς 0/0, καὶ ναύλωσιν ἢ πώλησιν πλοίου 2 τοῖς 0/0.

§. 370. Σταθμὰ καὶ μέτρα Τουρκίας.—Μονὰς βάρους εἶναι ἡ κα, ἣτις διαιρεῖται ὡς ἑξῆς.

1. ὀκά=4 τζεκία=400 δράμια.

1 τζεκί =100 δράμια.

Αἱ βαρεῖαι πραγματεῖαι σταθμίζονται μὲ τὸ καντάριον.

1 Καντάριον=μὲ 44 ὀκάδας·

=μὲ 100 ῥότολα ἢ λόνδρας.

1 Τεφεῖς = 610 δράμια

1 Βατμάνι = 6 ὀκάδας

1 Ῥότολον = 176 δράμια

Αἱ πολύτιμοι οὐσίαι σταθμίζονται ἢ μὲ τὸ τζεκί=μὲ 100 δράμια, διαιρούμενα εἰς 16 καράτια πρὸς 4 κόκκους ἕκαστον ἢ μὲ τὸ μισκά.ι ἴσον μὲ 1 1/2 δράμι.

Εἰς τὴν Σμύρνην τὸ καντάριον περιέχει ὀκάδας 45. ὅθεν μεταξὺ τοῦ κανταρίου τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπάρχει διαφορὰ περίπου 2 1/4 ἕως 2 1/2 τοῖς 0/0,

Τὸ τζεκί εἰς τὴν Σμύρνην περιέχει ὀκάδας 2, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ βάρους κανονίζονται αἱ πωλήσεις.

Εἰς δὲ τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὰ σταθμὰ τῶν ἐμπορευμάτων κανονίζονται διὰ τοῦ βατμάνι=μὲ 6 ὀκάδας.

1 ὀκά=μὲ 1 χιλιόγραμμον καὶ 128 γραμμὰς Γαλ.

1. ὀκά=2 λίτρας, 13 οὐγγίας καὶ 4 δράμια βάρους Ἀγγλ. ἀλλ' ἐμπορικῶς ὑπολογίζεται

1 Καντάριον Κωνστ.=μὲ 124 1/2 λίτρας βάρους Ἀγγλ. ὅθεν

1 Καντάριον Ἀγγλίας, διαιρούμενον εἰς 4 κουάρτερ ἢ 112 λίτρας εἶναι

=39 ὀκάδας καὶ 240 δράμια ἢ

=μὲ 90 ῥότολα Τουρκίας.

100 Γαλλικὰ χιλιόγραμμα ὑπολογίζονται

==μέ 78 δακάδας ήτοι==μέ 177 1/2 έκκτοστά τού κανταρίου τής Κωνσταντινουπόλεως, ὅθεν

1 Καντάριον Κωνστ.=56 1/2 χιλιάγραμμα περίπου Γαλ. (1).

Μέτρα μήκους.—Διὰ τὰ ὑφάσματα ὑπάρχουσι δύο πήγεις μικρὸς καὶ μεγάλος, ἀλλ' ὁ τελευταῖος μόνον εἶναι ἤδη εἰς χρῆσιν

1 πήχη Κωνσταντινουπόλεως εἶναι==μέ 0,67 Γαλλικοῦ μέτρου, ὅθεν

100 Γαλλικὰ μέτρα=149,25 περίπου πήγεις

1 πήχη μεγάλη Κωνστ.=27,9 δακτύλους Ἀγγλικούς,

ὑπολογίζεται δὲ ἐμπορικῶς ὡς ἴση με 3/4 περίπου τής Γυιάρδας,

100 πήχ.=μέ 73 1/2 Γυιάρδας.

Μέτρον χωρητικότητος διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἶναι τὸ κοιλὸν τής Κωνσταντινουπόλεως λεγόμενον

1 Κοιλὸν Κωνστ.=33, 16 λίτρας Γαλλικὰς

1 Κοιλὸν = 0,93 τοῦ Ἀγγλ. Βουσελ.

ὑπολογίζεται ὅθεν τὸ Ἀγγλικὸν Κουάρτερ

=μέ 8, 15 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

100 Κουάρτερ — 815 κοιλὰ Κωνσταντιν.

Τὸ κοιλὸν τής Κωνσταντινουπόλεως δὲν εἶναι κοινὸν εἰς ὅλας τὰς Τουρκικὰς πόλεις, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ὑπάρχει πολλὴ ἀνωμαλία. Ὡς ἐμπορικὸν ὅμως μέτρον εἰσῆχθη ἤδη εἰς τὰς περισσοτέρας πόλεις τὸ κοιλὸν τοῦτο.

Τὸ κοιλὸν τής Βάρνας καὶ ὅλης τής

Βουλγαρίας εἶναι = μέ 4 κοιλὰ Κωνσταντιν.

Τὸ κοιλὸν τοῦ Πύργου = μέ 2 » »

Τὸ κοιλὸν τῶν Σεβέρων = μέ 2 » »

Τὸ κοιλὸν τής Θεσσαλον. = μέ 4 » »

Τὸ κοιλὸν τής Σμύρνης εἶναι 2 τοῖς 0/0 μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ τής Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ κοιλὸν τής Λίνου εἶναι ἴσον με τὸ τής Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ τὸ κοιλὸν τῶν μεσογειῶν πόλεων τής Θράκης εἶναι χωρητικότητος 52 δακάδων.

(1) Κατ' αὐτὰς τὰς ἀναλογίας κανονίζονται τὰ σταθμὰ τῶν ἐπὶ προσδοκίᾳ ἐν Κωνσταντινουπόλει πωλουμένων Ἀγγλικῶν ἢ Γαλλικῶν ἐμπορευμάτων.

Εἰς τὴν Βηρυτὸν 75 κοιλὰ εἶναι ἴσα μὲ 100 Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν Βῶλον 8 μέτρα, οὐλτζέκια λεγόμενα, εἶναι ἴσα μὲ $6 \frac{3}{4}$ κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

1. Κοιλὸν Κωνστ. Σίτου ζυγίζει ὀκαδ. 20—22 κατὰ τὴν ποιότη.

» » » Κριθῆς » 18—19

» » » Σησάμου » $16—16 \frac{1}{2}$

» » » Λινοσπόρου » 19—20

Διὰ τὰ ρευστὰ μέτρον ἐμπορικὸν δὲν ὑπάρχει· τὰ εἰς τὰς διαφόρους δὲ πόλεις ὑπάρχοντα μέτρα κανονίζονται κατὰ τὸ περιεχόμενον βάρους, διότι ἐν γένει ὅλα τὰ ὑγρά πωλοῦνται διὰ τῆς σταθμίσεως.

Τὸ ἀλμουδ τοῦ ἐλαίου = 8 ὀκάδας· εἰς τὴν Μιτυλήνην ἡ λαΐα τοῦ ἐλαίου = 6 ὀκάδας·

1 Καντάριον ἐλαίου εἶναι = μὲ 45 ὀκάδας.

110 Καντάρια ἐλαίου = 100 Μιλερόλας τῆς Μασαλίας.

Εἰς τὰ Χανιά τῆς Κρήτης τὸ μέτρον τοῦ ἐλαίου εἶναι ἴσον μὲ $8 \frac{1}{2}$ ὀκάδας.

Εἰς τὴν Ῥέθυμνον εἶναι ἴσον μὲ 10 ὀκάδας.

§. 371. Ἐθίμα ὡς πρὸς τὰς ἀγοραπωλησίας—καὶ ἀποσταθμίσεις.—Αἱ πωλήσεις γίνονται συνήθως μὲ προθεσμίας, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρατείνονται πολὺ πέραν τῶν συμφωνιῶν.

Ἡ τιμὴ τῶν καγέδων προσδιορίζεται ἀνὰ 100 ὀκάδας, ἐκπίπτει δὲ ἀποστάθμησις (taga) 1 ὀκά ἀνὰ ἕκαστον σάκκον.

Ἡ τιμὴ τῆς ζάχαρης προσδιορίζεται κατὰ καντάριον τῶν 44 ὀκάδων ἀποστάθμησις διὰ τὴν εἰς βαρέλια ζάχαρην εἰς κώνους ἐκπίπτει διὰ μὲν τὰ βαρέλια 12 τοῖς 0/0, διὰ δὲ τὸ χαρτίον τῶν κώνων 7 τοῖς 0/0.

Διὰ τὴν εἰς κόνιν ζάχαρην εἰς βαρέλια ἐκπίπτει ὡσαύτως ἀποστάθμησις 12 τοῖς 0/0.

Διὰ τὴν ζάχαρην εἰς κιβώτια περιεκτικὰ $3 \frac{1}{2}$ περίπου καταρίων, ἐκπίπτει ἀποστάθμησις 18 τοῖς 0/0.

Διὰ τὴν εἰς σάκκους διπλοῦς ἢ μονοῦς ζάχαρην τῆς Ἀβάνας ἐκπίπτει ἀποστάθμησις διὰ μὲν τοὺς διπλοῦς σάκκους 6 ρότολα, διὰ δὲ τοὺς μονοῦς 3 ρότολα Κωνστ. ἀνὰ ἕκαστον σάκκον.

Οἱ κασσίτεροι Ἀγγλίας πωλοῦνται κατὰ κιβώτιον ἄνευ σταθμίσεως, διότι ἕκαστον περιέχει ἀκριβῶς Ἀγγλικὰ κατάρια 4, ἧτοι Τουρ-

κικὰ καντάρια 3 καὶ 60/100, ἀπ' αὐτῆς δὲ τῆς ἀναλογίας κανονίζεται ἡ ἀξία των κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν.

Οἱ *λευκοσίδηροι* (τενεκέδες) πωλοῦνται ἀνὰ δύο κιβώτια, ἐξ ὧν ἕκαστον περιέχει φύλλα 225.

Οἱ *γάλυβες* (ἀτζάλια) πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον, καὶ ἐπειδὴ ἕκαστον κιβώτιον περιέχει $1 \frac{1}{4}$ κανταρ. Κωνσταντιν. παραδίδονται ἄνευ σταθμῆσεως

Οἱ *ἀνθρακικοὶ μόλυβδοι* (στουπέτζια) πωλοῦνται ἀνὰ δύο κιβώτια, ἐξ ὧν ἕκαστον περιέχει καθαρῶς ὀκάδας 24, παραδίδονται δὲ ἄνευ σταθμῆσεως.

Τὰ *σίδηρα Ἀγγλίας* εἰς *ράβδους* τετραγώνους καὶ *στρογγύλας* πωλοῦνται σταθμιζόμενα μὲ τὸ καντάριον ἀνὰ 44 ὀκάδας. Τὰ δὲ *δέματα* (γιαρμάδες) πωλοῦνται ἄνευ σταθμῆσεως, διότι σύγκειται ἕκαστον ἐκ 50 Ἀγγλικῶν λιτρῶν, ἤτοι 45 Τουρκικῶν ροτόλων.

Τὰ *σίδηρα τῆς Ρωσσίας* πωλοῦνται σταθμιζόμενα μὲ τὸ καντάριον ἀνὰ 44 ὀκάδας. Ἐπὶ τῶν προπωλήσεων ὑπολογίζονται τὰ $3 \frac{1}{2}$ πούτια—μὲ 1 καντάριον Κωνσταντινουπόλεως.

Οἱ *γάλυβοι* (βιτριόλα) Ἀγγλίας εἰς *βαρέλια* πωλοῦνται διὰ τοῦ κανταρίου τῶν 44 ὀκάδων· ἐκπίπτει δὲ ἀποστάθμησις διὰ μὲν τὰ μεγάλα βαρέλια 12 τοῖς 0/0, διὰ δὲ τὰ μικρὰ 10 τοῖς 0/0.

Τὰ *ρούμια* τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας πωλοῦνται μὲ Ἀγγλικά γαλόνια, ὑπολογιζόμενον ἕκαστον γαλόνιον ἴσον μὲ 1070 δράμια. Διὰ τὰ μεγάλα βαρέλια (*ripes*) τῶν Ἀμερικανικῶν ρουμίων, ἔχοντα χωρητικότητα 110—120 γαλονίων, ἐκπίπτονται ὀκάδες 70—72, διὰ τὰ ἡμίση βαρέλια τῶν 50—55 γαλονίων ἐκπίπτονται ὀκάδες 35—36, καὶ διὰ τὰ τέταρτα 30—34 γαλονίων ἐκπίπτονται ὀκάδες 17—18 δι' ἀποστάθμησιν.

Τῶν Ἀγγλικῶν ρουμίων ἡ ἀποστάθμησις συμφωνεῖται ἰδιαιτέρως· εἶναι δὲ συνήθως ὀκάδες 30—35. Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τὰ βαρέλια μένουσιν εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἄνευ τινὸς πληρωμῆς.

Τὰ *λιβάνια* πωλοῦνται συνήθως ἀνὰ 45 ὀκάδας· ἐκπίπτει δὲ ἀποστάθμησις διὰ τὰ κιβώτια 18 τοῖς 0/0.

Ἡ *κοκκινιλία* (κρεμέζιον) πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν· ἀνὰ ἕκαστον δὲ σάκκον βάρους 50—55 ὀκάδων ἐκπίπτει ἀποστάθμησις 1 ὀκά.

Τὸ *ινδικόν* πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν· ἐκπίπτει δὲ ἡ πραγματικὴ

ἀποστάθμησις, ζυγίζομένου χωριστὰ τοῦ κιβωτίου· ἐξ δὲ τοῦ καθαροῦ βάρους ἐκπίπτεται 1 τοῖς 0/0 δι' ὕφρασι κόνεως.

Τὰ πιπέρια πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν· ἐκπίπτεται δὲ ἀποστάθμησις διὰ μὲν τοῦ διπλοῦς σάκκουσ ὀκάδες 1 1/2 ἕως 2, διὰ δὲ τοῦ μονοῦσ 1 ὀκά.

Τὸ κιννάμωμον (κανέλλα) εἰς κιβώτια πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν· διὰ δὲ τὰ κιβώτια χωρητικότητος 28—30 ὀκάδων ἐκπίπτεται ἀποστάθμησις 5 1/2 ἕως 6 ὀκάδες ἀνά πᾶν κιβώτιον.

Τὰ καρνόφυλλα πωλοῦνται ὁμοίως μὲ τὴν ὀκάν· ἐκπίπτεται δὲ ἀποστάθμησις ἀνά πᾶσαν κοῦφαν ψάθινον 1 1/2 ὀκά.

Τὰ χαβιάρια Ρωσσίας πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν· ἡ δὲ ἀποστάθμησις τῶν βαρελίων εἶναι 14 τοῖς 0/0.

Τὸ Ἀγγλικὸν νίτρον πωλεῖται μὲ τὸ βαρέλιον, περιέχον ἐν Ἀγγλικὸν καντάριον, ἄνευ σταθμῆσεως.

Τὸ θεῖον Σικελίας καὶ Γαλλίας εἰς κυλίνδρους καὶ εἰς κιβώτια πωλεῖται μὲ τὸ καντάριον· ἡ δὲ ἀποστάθμησις τῶν κιβωτίων εἶναι 12 τοῖς 0/0.

Λί πίσσαι τῆς Ἀγγλίας εἰς βαρέλια πωλοῦνται μὲ τὸ βαρέλιον ἄνευ προσδιορισμοῦ βάρους ἢ ἀποσταθμῆτεως.

Ξύλα βαφικὰ παντὸς εἶδους πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον τῶν 44 ὀκάδων.

Οἱ μόλυβδοι καὶ τὰ σφαιρίδια ὡσαύτως μὲ τὸ καντάριον ἄνευ ἀποσταθμῆσεως.

Λί ὕλοι Ἀμβέρσης καὶ Ολλάνδασ διαφόρων μέτρων πωλοῦνται κατὰ κιβώτια ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ καὶ τῆς ἐκτάσεώς των.

Τὰ ἀλείμματα καὶ βούτυρα πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν, καὶ διὰ τὰ εἰς ἀσκούς ἐκπίπτεται ἀποστάθμησις 4 τοῖς 0/0.

Τὸ μηκώριον (ἔπιον) πωλεῖται μὲ τὴν ὀκάν.

Τὰ μαλλία, καὶ βαμβάκια πωλοῦνται μὲ τὸ καντάριον.

Τὰ αἰγόμελλα, τὰ ρήματα, καὶ ἡ μετάξη τῆς Περσίας καὶ τῆς Τουρκίας ἐκτὸς τῆς Προυσικῆς πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν.

Ἡ Προυσικὴ μετάξη πωλεῖται μὲ τὸν Τεφέν.

Οἱ γαιάνθρακες πωλοῦνται ἐκ τῶν πλοίων μὲ Ἀγγλικὸν τόνον, ὅστις ὑπολογίζεται ἴσος μὲ 18 καντάρια Τουρκικά.

Τὰ καυσόξυλα πωλοῦνται μὲ τὸ τζεκι, ἴσον μὲ 180 ὀκάδ. περίπου.

Ὅλα τὰ ρευστὰ πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκάν' τὸ δὲ ροδόμυρον μὲ τὸ μισκάλι.

Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ πωλοῦνται μὲ τὸ κοιλόν.

Οἱ ἐλαιόσποροι μὲ κοιλὸν 20 ὀκάδων. Τὰ ὄσπρια μὲ τὴν ὀκάν.

Ἡ στάθμησις ὅλων τῶν ἐμπορευμάτων γίνεται διὰ τοῦ ῥωμαϊκοῦ στατηῆρος παρὰ δημοσίων σταθμιστῶν· ἐκπίπτει δὲ πάντοτε ἐκτὸς τῶν προεκτεθεισῶν ἀποσταθμῆσεων καὶ τὸ βᾶρος τοῦ σχοινίου, διὰ τοῦ ὁποίου προσαρτᾶται τὸ σταθμιζόμενον εἰς τὸν στατηῆρα.

Β'. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 372. Ἡ *Θράκη* ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς μεγάλης ἐμπορικῆς πόλεως τῆς, ἔχει προσέτι καὶ ἄλλας ἐμπορικὰς πόλεις, ὡς τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν Αἶνον, τὴν Καλλίπολιν καὶ τὴν Ῥοδοστόν.

Ἡ *Ἀδριανούπολις* εἶναι πόλις μεγάλη, ἔχουσα 100,000 περίπου κατοίκων κειμένη δὲ μετὰξὺ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐπὶ τριῶν ποταμῶν, καὶ κοινωνοῦσα διὰ τοῦ Ἑβρου μετὰ τοῦ λιμένος τῆς παραλίου Αἶνου, εὐρίσκεται εἰς θέσιν ἐμπορικωτάτην, καὶ ἐνεργεῖ μέγαλον ἐμπόριον μ' ὅλας τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Θράκης, καθόσον μάλιστα ἔχει πλησίον τὰς πόλεις Οὐζουντζόβαν καὶ Σελίμναν. Ἡ βιομηχανία τῆς πόλεως ταύτης περιορίζεται εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ροδομύρου, εἰς τὴν βυρσοδεψίαν καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων ὑφασμάτων. Τὰ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι μαλλία ὠραίας ποιότητος, ἀποστελλόμενα κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ Γερμανίαν, κουκούλια καὶ ἐν μέρει μετὰξια, βαμβάκια, ροδόμυρον, ξηραὶ ὀπῶραι, καὶ οἶνοι. Ἡ δὲ εἰσαγωγή συνίσταται εἰς ὑφάσματα καὶ ἀποικιακὰ, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ ἀγορὰ τῆς προβλέψεως αὐτῶν. Ἐὰν ὁ λιμὴν τῆς Αἶνου καθαρισθῆ, καὶ τὸ πλεῖσιμον τοῦ Ἑβρου (Μαρίτζας) κανονισθῆ θέλει λάβει μεγάλην ἐμπορικὴν σημασίαν ἡ πόλις αὕτη.

Γ'. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ.

§. 373. Ἡ *Φιλιππούπολις*, ἑτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Θράκης, κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Ἑβρου, καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν, τῶν ἀγουσῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, Βουλγαρίαν καὶ Βλαχίαν, ὥστε ἀποκατέστη παρακαταθήκη μεγάλου ἐμπορίου, καὶ ἰδίως

ὄρυζιου, μετάξης, καὶ βαμβακιου, ἅτινα μετ' ἐπιτυχίας καλλιεργοῦνται εἰς τὰς πέριξ αὐτῆς χώρας.

Δ'. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

§. 374. Ἡ Μακεδονία διακρίνεται μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην Τουρκικῶν ἐπαρχιῶν ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν τῆς σημασίαν, οὓσα πλουσία φυσικῶν προϊόντων, καὶ ἐνεργοῦσα σημαντικὸν ἐμπόριον ἐξαγωγῆς διὰ τῶν πόλεων τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Σερβῶν.

Ἡ Θεσσαλονίκη, πόλις 80,000 κατοίκων κειμένη ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, ἀποκατέστη κυρίως κέντρον μεγάλου ἐμπορίου· εὕρισκε δὲ εἰς σχέσεις ἀμέσους μ' ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς. Τὰ κυριώτερα εἶδη ἐξαγωγῆς εἶναι δημητριακοὶ καρποὶ, βαμβάκια, (τῶν ὁποίων μάλιστα ἡ καλλιέργεια ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν μετὰ τὸν Ἀμερικανικὸν πόλεμον), καπνοὶ, κουκούλια, μετάξια, καὶ μαλλία.

Ἡ μεταξοκλωσία ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν, καὶ τινὰ ἐκ τῶν κατασκευαζομένων μεταξίων καταλέγονται μετὰ τῶν πρώτων Εὐρωπαϊκῶν ποιότητων· ἐνεργεῖ δὲ μεγαλήτερον ἐμπόριον εἰσαγωγῆς, οὓσα ἡ ἀγορὰ ὅλης τῆς Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας. Τὰ εἰσαγόμενα ἀντικείμενα εἶναι ὑφάσματα παντὸς εἴδους, γήματα, καφές, ζάχαρη, σαπῶνια, σίδηρον, κοκκινιλία (χρεμέζιον), ἰνδικὸν καὶ ἄλλα.

Ε'. ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

§. 375. Ἡ Ἑπειρος καὶ ἡ Ἀλβανία ἔχουσι μὲν ἄφθονα προϊόντα, ἀλλὰ τὸ ἐμπόριόν των εἶναι ἀρκετὰ περιορισμένον, καθόσον στεροῦνται καλῶν παραλίων λιμένων. Ἡ Ἄρτα ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἡ Πρέβεζα καὶ ἡ Πάργα εἶναι αἱ ἐμπορικαὶ παράλιοι πόλεις τῆς Ἡπείρου· μετὰ δὲ τῶν μεσογείων διακρίνονται τὰ Ἰωάννινα, πόλις 20,000 κατοίκων ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἡπείρου, πόλις ὡραία ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τῆς Ἀχερουσίας λίμνης. Ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῶν Ἰωαννίνων ἦτο μάλιστα μεγάλη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ὅτε ὁ πληθυσμὸς τῆς εἶχε φθάσει τὰς 40,000, ἀλλὰ καὶ σήμερον εἶναι τὸ κέντρον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ὅλης τῆς Ἡπείρου, εὕρισκομένη εἰς ἀμέσους ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἑπτανήσου, Ἑλλάδος, Κωνσταντινουπόλεως, Βλαχίας, καὶ Μολδαυίας· ἐξάγει δὲ καπνοὺς, ζῶα, μαλλία, κάνναβιν, βαμβάκιον καὶ ἄλλα.

Ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων εὐτύχησε νὰ γεννήσῃ ἐμπόρους, διακριθέν-
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

τας διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τιμιότητά των, διὰ τὰ κοινωφελῆ αἰσθήματα καὶ τὴν ἄκραν αὐτῶν φιλογένειαν, ἐμπόρους, ἀπαθανατίσαντας τὰ ὀνόματά των διὰ τῶν μεγάλων ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἀγώνων καὶ θυσιῶν των. Ἡ πόλις αὕτη πρώτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐσύστησε Σχολεῖα κατὰ τὸ 1650, καὶ πάντοτε διετήρησε τοιαῦτα διὰ τῶν ἀδρῶν δαπανῶν τῶν φιλομούσων ἐμπόρων της.

ΣΤ'. ΒΑΡΝΑ.

§. 376. Ἡ Βάρνα, πόλις παράλιος τοῦ Εὐξείνου Πόντου, διακρίνεται μετὰ τῶν πόλεων τῆς Βουλγαρίας διὰ τὴν ἐμπορικὴν της σημασίαν. Ἐξάγονται δὲ ἐξ αὐτῆς οἱ ἄφθονοι δημητριακοὶ καρποὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Τὸ κοιλὸν τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Βάρνας εἶναι ἴσον μὲ 4 κοιλά Κωνσταντινουπόλεως.

Ζ'. ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

§. 377. Ἡ Τραπεζοῦς, ἐκ τῶν ἐμπορικωτέρων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κεῖται ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἶναι δὲ πόλις ἀρχαία, πρωτεύουσα ἄλλοτε τοῦ Βασιλείου τοῦ Πόντου, ὑποταχθεῖσα μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς σήμερον ὑπερβαίνει τὰς 20,000 κατοίκων.

Κατὰ τε τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους ἡ Τραπεζοῦς ὑπῆρξε τὸ κέντρον μεγάλου ἐμπορίου· ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσῃ τις τὴν γεωγραφικὴν της θέσιν διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶναι προσδιωρισμένη ν' ἀποκατασταθῇ μεγάλη ἀγορὰ ὅλων τῶν πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Εὐξείνου τόπων. Τὸ Ἐρζερουμ, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀρμενίας δὲν ἀπέχει εἰμὴ 135 λεύγας ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, αἱ ἐπαρχίαι τοῦ Διαρβεκίρ, τοῦ Κουρδιστάν, συμπεριλαμβάνουσαι τὰς πλουσιωτέρας καὶ μεγαλητέρας πόλεις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, δὲν ἔχουσι σήμερον ἄλλην ἀγορὰν πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν προϊόντων των εἰμὴ τὴν Τραπεζοῦντα. Ἡ Τραπεζοῦς ὡσαύτως εἶναι ἡ φυσικὴ ὁδὸς τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Περσίας, τῆς ὁποίας αἱ δυτικοαρκτικαὶ ἐπαρχίαι διὰ τῆς Τραπεζοῦντος ἐξάγουσι τὰ προϊόντα των, καὶ ἐξ αὐτῆς λαμβάνουσι τὰ Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα. Οἱ ἔμποροι ἐνόησαν ἤδη ὅτι αἱ ὁδοιπορίαι διὰ τοῦ Βαγδατίου καὶ τῶν λιμένων τῆς μεσημβρινῆς Ἀσίας ἐπεβάρυνον τὰ ἐμπορεύματα μὲ τὰ ὑπέρογκα ἔξοδα τῶν τα-

Ξειδίων τῆς Καλῆς Ἐλπίδος καὶ τῶν διὰ χωρῶν ὄρεινῶν καὶ ἐρήμων διερχομένων μακρῶν Κιρβανίων. Αἱ νέαι αὗται σχέσεις τῶν μεσογείων Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀσίας διὰ τῆς Τραπεζοῦντος χρεωστοῦνται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς πολεμικὰς ἀνωμαλίας τῶν Ἀράβων, ἕνεκα τῶν ὁποίων εἶχον κλείσει οἱ δρόμοι τοῦ Ἄλεπίου πρὸς τὸ Βαγδάτιον ὡς ἐκ τούτου οἱ ἔμποροι τῶν ἀρκτικῶν ἐπαρχιῶν ἠναγκάσθησαν νὰ σχηματίσουν ἐμπορικὰς σχέσεις ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Τραπεζοῦντος· τοιοῦτοτρόπως ἡ Τραπεζοῦς ἀποκατέστη μεγάλη ἀγορὰ διαμετακομίσεως, καὶ ὅλοι συναισθάνθησαν τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας ταύτης ἐμπορικῆς ὁδοῦ.

Μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔθνῶν πρῶτοι οἱ Ἄγγλοι ἐμόρφωσαν ἀπ' εὐθείας σχέσεις μετὰ τῆς πόλεως ταύτης. Ἡ Ἀγγλία καὶ αἱ ἄλλαι χῶραι εἰσάγουν ἤδη ὑφάσματα παντὸς εἴδους, ἀποικιακὰ προϊόντα, βρῦμι, οἰνόπνευμα, οἴνους, κασσίτερον, καὶ πλῆθος ἄλλων ἀντικειμένων.

Ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος δὲ λαμβάνουσι μαλλία, μετάξην, σάλλια, τάπητας, καπνοὺς, βραμνοσπόρους (ἀλατζοχέρια), κηκίδια, φάρμακα, ἀραβόσιτον, λίνον, ἔλαια κτλ.

Τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον τῆς Τραπεζοῦντος εἶναι τὸ μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Περσίας.

Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἐννόησε τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ ἐμπορίου θέλουν λάβει ἡ Τραπεζοῦς καὶ αἱ Ἀσιατικαὶ ἐκεῖναι ἐπαρχίαι, καὶ καταγίνεται ἤδη εἰς τὴν ὁδοποιίαν τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν.

II. ΣΙΝΩΠΗ.

§. 378. Ἡ Σινώπη κεῖται ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς τὴν ἀρχαίαν Παμφλαγονίαν· ἔχει δὲ 10,000 κατοίκων, καὶ τὸν καλλήτερον λιμένα ὅλης τῆς μεσημβρινῆς ταύτης παραλίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου· ἕνεκα τοῦ καλοῦ λιμένος τῆς εἶναι ὁ κυριώτερος σταθμὸς τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου· ὑπάρχει δὲ αὐτόθι καὶ ναυπηγεῖον ἀξιόλογον.

Τὰ ἐκ τῆς Σινώπης ἐξαγόμενα εἶδη περιορίζονται εἰς οἰκοδομήσιμον ξυλείαν καὶ σχοινία.

Αἱ ἀφορμαὶ, αἵτινες ἐπέφερον τὴν ἐμπορικὴν πρόοδον τῆς Τραπεζοῦντος θέλουν ἐπενεργῆσαι καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξίν τοῦ ἐμπορίου τῆς

πόλεως ταύτης, εύρισκομένης σχεδόν εις τὰς αὐτὰς ἐπωφελείς περιστάσεις.

Θ'. ΣΜΥΡΝΗ.

§. 379. Ἡ Σμύρνη, πόλις παράλιος ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ἔχει πληθυσμὸν 130 χιλιάδων κατοίκων, ἐκ τῶν ὁποίων 40 χιλιάδες εἶναι Ἕλληνες· κειμένη ἐντὸς εύρουχώρου κόλπου καὶ ἔχουσα ἀσφαλῆ λιμένα ἀποκατέστη ἡ ἀγορὰ ὅλων τῶν περίξ μεσογείων χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις αὐτῆς.

Ἐκ τῆς Σμύρνης ἐξάγονται μετάξια, βαμβάκια, ξηραὶ ὀπῶρι τῶν περίξ εύφύρων τόπων, φάρμακα διαφόρων εἰδῶν, κόμμια, κηκίδια, βάλανοι, ριζάρια, ὄπιον, ραβέντιον, σφογγάρια, κηρία, ἐλαιόλαδον, δέρματα, αἰγόμαλλα, καὶ τάπητες.

Τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς περιοριζόμενον εἰς Εὐρωπαϊκὰ ὑφάσματα, χειροτεχνήματα, καὶ ἀποικιακὰ εἶδη εἶναι ἀσήμαντον, συγκρινόμενον μὲ τὸ μέγα ἐμπόριον τῆς ἐξαγωγῆς, τοῦ ὁποίου τὸ ποσὸν εἶναι διπλάσιον τοῦ τῆς εἰσαγωγῆς.

Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους παρετηρήθη ἐλάττωσίς τις εἰς τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τῆς πόλεως ταύτης· τοῦτο δὲ προήλθεν ὡς ἐκ τῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας ἡ Συρία καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Ἀρχιπελάγους ἐσχημάτισαν ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀγορῶν, ἐνῶ πρότερον αἱ ἐμπορικαὶ αὐταὶ σχέσεις ἐνεργοῦντο διὰ τῆς Σμύρνης, ὅπου ἐναποταμίευον τὰ προϊόντα των, προμηθεύμεναι τὰ τῆς Εὐρώπης.

Τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ἐμπορίου τῆς Σμύρνης γίνεται μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

Αἱ μεγαλήτεραι ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ εἰς τὴν Σμύρνην ἐνεργοῦνται δι' ἀνταλλαγῆς τῶν ἐγχωρίων προϊόντων μετὰ τῶν ξένων.

Τὸ Κοιλὸν τῆς Σμύρνης εἶναι κατὰ τι μεγαλήτερον ἀπὸ τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑπολογίζεται δὲ ἡ διαφορὰ 2 τοῖς 0/0.

Τὸ Καντάριον Σμύρνης = 45 ὀκάδας. Τὸ δὲ Τζεκι = 2 ὀκάδας.

Ὅλα τὰ λοιπὰ ὡς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ι'. ΣΥΡΙΑ.—ΔΑΜΑΣΚΟΣ.—ΑΛΕΠΙΟΝ.

§. 380. Ἡ Συρία ἔχει πληθυσμὸν περίπου 2,400,000· πρωτεύουσα δὲ τῆς ἐπαρχίας ταύτης θεωρεῖται τὸ Ἀλέπιον. Ἡ Συρία κεῖται ἐπὶ τῆς μεσημβρινωτέρας πλευρᾶς τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, με-

ταξὺ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Μικρῆς Ἀσίας ἤτο ἄλλοτε ἢ μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἐμπορικὴ ὁδὸς, καὶ σήμερον ὡς ἐκ τῶν ἰδίων τῆς προϊόντων διατηρεῖ ἀρκετὴν ἐμπορικὴν σημασίαν, ἥτις μάλιστα αὐξάνει καθ' ἐκάστην καθ' ὅσον ἐπανέρχεται ἢ κοινωνικὴ τάξις, καὶ κατευνάζονται αἱ ἐμφύλιοι ἀνωμαλίαι, αἵτινες κατεσπάραξαν διὰ πολλοὺς χρόνους τὸν τόπον αὐτόν.

Προϊόντα. — Ἡ Συρία εἶναι ἐκ φύσεως εὐφορωτάτη, ἀλλ' ἢ καλλιέργεια αὐτῆς παρημελημένη. Συλλέγονται μόνον τοῦτο ἄφθονοι δημητριακοὶ καρποὶ, σπασάμια, ριζάρια, λίνον, κρόκος, μετάξι, ἐπῶραι, κηκίδια, καπνός· ἢ δὲ ἐλαία καὶ ἢ ἄμπελος καλύπτουν σχεδὸν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐκτάσεώς της. Ὅλα δὲ τὰ προϊόντα ταῦτα γίνονται ἀντικείμενα ἐμπορίου ἐξαγωγῆς· ἐκτὸς τούτων ἢ ὕλοτομικ τῶν ὠραίων δασῶν τῆς Συρίας καὶ ἰδίως τοῦ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου, ὅπου ἢ περίφημος κέδρος βλαστάνει εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος της, ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἐμπορίου σημαντικόν. Μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς Συρίας πρέπει νὰ συγκαταριθμήσωμεν τὸν ἀλάβαστρον, καὶ τὴν ἄσφαλτον, τὴν συλλεγομένην εἰς τὴν νεκρὰν λεγομένην θάλασσαν.

Ἡ βιομηχανία τῆς Συρίας ἤτο ἄλλοτε σημαντικωτάτη, διεκρίνοντο δὲ τὰ ἔργα της ὡς τὰ τελειότερα ὄλων τῶν Ἀσιατικῶν χειροτεχνημάτων, ἰδίως μάλιστα τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα, τῶν ὁποίων μόνον τὸ Ἀλέπιον εἶχε 10 χιλιάδας ἐργαλείων, καὶ τὰ ὄπλα, γνωστά ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δαμασκοῦ. Σήμερον ὅμως ἢ εὐθηνία τῶν Εὐρωπαϊκῶν χειροτεχνημάτων παρέλυσε τὴν ἐγγύριον βιομηχανίαν. Ἡ δὲ βιομηχανία τῆς Συρίας μόνον κατὰ τὴν μεταξοκλωσίαν ἔλαβεν ἀνάπτυξιν διὰ τῶν ἐν Βηρυτῶ μεταξοκλωστικῶν μηχανῶν.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Συρίας ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν εἶχε λάβει μεγίστην σημασίαν ἢ Βενετία, ἢ Γένοβα, ἢ Μασσαλία εἶχον σχηματίσει ἐμπορικὰ καταστήματα ἐπὶ τῶν παραλίω πόλεων της πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐμπορίου τῶν Ἰνδιῶν, καὶ μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου δρόμου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ἢ Συρία ἤτο ἢ παρακαταθήκη τῶν προϊόντων ὅλης τῆς Ἀνατολῆς, τὰ ὅποια διὰ τῶν κερβανίων ἐναποταμιεύοντο εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῆς Συρίας.

Αἱ σημαντικώτεροι μεσόγειοι πόλεις τῆς Συρίας εἶναι ἢ Δαμασκὸς καὶ τὸ Ἀλέπιον.

Ἡ *Δαμασκός* κείται ἐπὶ τοῦ Βαραδὲ ποταμοῦ, εἶναι δὲ κέντρον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν κερβανίων τῆς Μέκκας καὶ τοῦ Βαγδατίου.

Τὸ *Ἀλέπιον*, ἡ ἀρχαία αὕτη Βέρροια, πρὸ τῶν ἐκ σεισμῶν τρομερῶν καταστροφῶν τῆς ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ τρίτη πόλις τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας· εὐρίσκεται δὲ εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις διὰ τῶν τετράκις τοῦ ἔτους ἀναχωρούντων κερβανίων τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Περσίας, τοῦ Διαρβεκίρ, καὶ τῆς Ἀρμενίας.

Μεταξὺ τῶν παραλίων πόλεων τῆς Συρίας διακρίνονται ἡ Βηρυτὸς, ἡ Σιδῶν, τὸ *Ἄκρι* (Πτολεμαῖς) καὶ ἡ *Ἰόππη* (Γιάφα)· αἱ πόλεις αὗται ἂν καὶ προικισμένοι μὲ καλοὺς λιμένας ἀπὸ τὴν φύσιν, δὲν ἀπολαμβάνουν ὅμως τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν, διότι ἐκχλωσθέντες ἀποκατεστάθησαν ἤδη ἄχρηστοι. Ἡ ἐμπορικὴ ὅμως σημασία τῆς Βηρυτοῦ αὐξάνει καθ' ἐκάστην.

ΙΑ'. ΚΡΗΤΗ—Χανιά.

§. 381. Ἡ *Κρήτη* μεταξὺ τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους εἶναι καρποφορωτάτη καὶ μὲ ποικίλα προϊόντα. Συλλέγονται αὐτόθι διάφορα κόμμια, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ γνωστὴ *τραγάκανθα*, συλλεγομένη διὰ τῆς ἐκκεντήσεως δενδρυδίων βλαστανόντων ἐπὶ τῶν ἔρευν τῆς νήσου, οἷνοι ἀξιόλογοι, ἔλαια κατάλληλα πρὸς σαπωνοποιίαν, μέλι, κηρίον, βαμβάκιον, σησάμια καὶ ἄλλα. Ἐκ τῶν ἐξαγομένων προϊόντων τὸ κυριώτερον εἶναι τὰ ἔλαια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τῶν Χανιῶν καὶ τῆς Ρεθύμνου θεωροῦνται ὡς τὰ τῆς καλητέρας ποιότητος· πωλοῦνται δὲ εἰς τὴν Ρέθυμνον μὲ μέτρον 10 ὀκάδων, εἰς δὲ τὰ Χανιά μὲ μέτρον 8 1/2 ὀκάδων.

Ἡ νῆσος ἔχει ὡσαύτως διάφορα μεταλλεῖα, πλὴν οὐδὲν ἐξ αὐτῶν καλλιεργεῖται.

Ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς νήσου εἶναι τὰ Χανιά (Κυδωνία), ἔχουσα 7,000 κατοίκων, καὶ κειμένη ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς παραλίας.

Ἡ βιομηχανία τῆς πόλεως ταύτης περιορίζεται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σαπωνίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται μεγάλη ποσότης δι' ὅλα τὰ μέρη τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος.

ΙΒ'. ΛΕΣΒΟΣ (Μιτυλήνη).

§. 382. Ἡ *Λέσβος* (Μιτυλήνη) κείται πλησίον τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ Ἀδραμυτίου, εἶναι

δὲ νῆσος ὠραία καὶ εὐφορὸς. Τὸ κυριώτερον προϊόν τῆς εἶναι τὰ ἔλαια, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγει συνήθως 50 χιλιάδας κανταρίων διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ Μασσαλίαν· πωλοῦνται δὲ μὲ τὴν *λαίτραν* ἴσην μὲ 6 ἑκάδας,

Ἐξάγει προσέτι μετάξην, βαμβάκιον, κηκίδια, καὶ διαφόρους δώρους.

ΙΓ'. ΧΙΟΣ.

§. 383. Ἡ Χίος, εἶναι γνωστὴ εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς ἐκ τῆς μαστίχης, τὴν ὁποίαν ἡ νῆσος αὕτη ἀποκλειστικῶς ἐξάγει, καὶ τῶν ὠραίων ὀπωρῶν τῆς, ἰδίως δὲ τῶν πορτοκαλίων καὶ λεμονίων, ἐκ τῶν ὁποίων μεγάλη ποσότης κατ' ἔτος ἐξάγεται. Ἡ Χίος δύναται προσέτι νὰ συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν τόπων, οὔσα πατρίς λαοῦ εὐφροσύνης, καὶ ἔχοντος ἰδιαιτέραν κλίσιν καὶ ἐπιδεξιότητα πρὸς τὸ ἐμπόριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Αἰγύπτου.

§. 384. Αἴγυπτος. Ἡ καθ' ὅλας τὰς χρονικὰς ἐποχὰς περίφημος αὕτη χώρα τῆς Ἀφρικῆς διαιρεῖται εἰς ἄνω, μεσαίαν καὶ κάτω Αἴγυπτον. Αἱ πέραν τοῦ Καίρου χῶραι τῆς Νουμηνδίας ἀποτελοῦσι τὴν ἄνω Αἴγυπτον, αἱ περὶ τοῦ Καίρου ἀποτελοῦσι τὴν μεσαίαν, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς Μεσογείου ὀνομάζονται κάτω Αἴγυπτος.

Τὸ Κάϊρον εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ἡ δὲ Ἀλεξάνδρεια τῆς κάτω. Ὁ πληθυσμὸς ὅλης τῆς Αἰγύπτου ὑπολογίζεται περίπου 3 ἑκατομμυρίων.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶχε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα 300,000 κατοίκους, πρὸ τοῦ Μεχμεταλῆ μόνον 8,000, σήμερον δὲ σχεδὸν 60,000, εἶναι δὲ ἡ κυριώτερα πόλις τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς Μεσογείου, κειμένη 80 περίπου χιλιόμετρα μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου· συγκαίωνει μὲ τὸν ποταμὸν τοῦτον διὰ τῆς διώρυγος Μαχμουτιέ. Διὰ δὲ τοῦ λιμένος τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνεργεῖται σχεδὸν ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς Αἰγύπτου· εἶναι δύσκολον νὰ προῖδη τις ὅποια θέλει εἶσθαι ἡ τύχη τῆς Ἀλεξανδρείας ὅταν πραγματοποιηθῇ ἡ ναυτικὴ Σουεζικὴ διώρυξ, καὶ μορ-

Ἡ *Δαμασκός* κείται ἐπὶ τοῦ Βαραδὲ ποταμοῦ, εἶναι δὲ κέντρον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν κερθανίων τῆς Μέκκας καὶ τοῦ Βαγδατίου.

Τὸ *Ἀλέπιον*, ἡ ἀρχαία αὕτη Βέρβροια, πρὸ τῶν ἐκ σεισμῶν τριμερῶν καταστροφῶν τῆς ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ τρίτη πόλις τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας· εὐρίσκεται δὲ εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις διὰ τῶν τετράκις τοῦ ἔτους ἀναχωρούντων κερθανίων τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Περσίας, τοῦ Διαρβεκίρ, καὶ τῆς Ἀρμενίας.

Μεταξὺ τῶν παραλίων πόλεων τῆς Συρίας διακρίνονται ἡ *Βηρυτός*, ἡ *Σιδῶν*, τὸ *Ἄκρι* (Πτολεμαῖς) καὶ ἡ *Ἰόππη* (Γιάφα)· αἱ πόλεις αὗται ἂν καὶ προικισμένοι μὲ καλοὺς λιμένας ἀπὸ τὴν φύσιν, δὲν ἀπολαμβάνουν ὅμως τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν, διότι ἐκχωσθέντες ἀποκατεστάθησαν ἤδη ἄχρηστοι. Ἡ ἐμπορικὴ ὅμως σημασία τῆς Βηρυταῦ αὐξάνει καθ' ἑκάστην.

ΙΑ'. ΚΡΗΤΗ—Χανιά.

§. 381. Ἡ *Κρήτη* μεταξὺ τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους εἶναι καρποφορώτατη καὶ μὲ ποικίλα προϊόντα. Συλλέγονται αὐτόθι διάφορα κόμμια, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ γνωστὴ *τραγάκανθα*, συλλεγομένη διὰ τῆς ἐκκεντήσεως δενδρυδίων βλαστανόντων ἐπὶ τῶν ὄρεων τῆς νήσου, οἶνοι ἀξιόλογοι, ἔλαια κατάλληλα πρὸς σαπωνοποιίαν, μέλι, κηρίον, βρυβάκιον, σησάμια καὶ ἄλλα. Ἐκ τῶν ἐξαγομένων προϊόντων τὸ κυριώτερον εἶναι τὰ ἔλαια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τῶν Χανιῶν καὶ τῆς Ρέθυμνου θεωροῦνται ὡς τὰ τῆς καλητέρας ποιότητος· πωλοῦνται δὲ εἰς τὴν Ρέθυμνον μὲ μέτρον 10 ὀκάδων, εἰς δὲ τὰ Χανιά μὲ μέτρον 8 1/2 ὀκάδων.

Ἡ νῆσος ἔχει ὡσαύτως διάφορα *μεταλλεῖα*, πλὴν οὐδὲν ἐξ αὐτῶν καλλιεργεῖται.

Ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς νήσου εἶναι τὰ Χανιά (Κυδωνία), ἔχουσα 7,000 κατοίκων, καὶ κειμένη ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς παραλίας.

Ἡ *βιομηχανία* τῆς πόλεως ταύτης περιορίζεται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν σαπωνίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται μεγάλη ποσότης δι' ὅλα τὰ μέρη τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος.

ΙΒ'. ΛΕΣΒΟΣ (Μιτυλήνη).

§. 382. Ἡ *Λέσβος* (Μιτυλήνη) κείται πλησίον τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ Ἀδραμυτίου, εἶναι

δὲ νῆσος ὠραία καὶ εὐφορὸς. Τὸ κυριώτερον προϊόν της εἶναι τὰ ἔλαια, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγει συνήθως 50 χιλιάδας κανταρίων διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ Μασσαλίαν· πωλοῦνται δὲ μὲ τὴν *λαύραν* ἴσην μὲ 6 ἑκάδας,

Ἐξάγει προσέτι μετάξην, βαμβάκιον, κηκίδια, καὶ διαφόρους ὀπώρας.

ΙΓ'. ΧΙΟΣ.

§. 383. Ἡ *Χίος*, εἶναι γνωστὴ εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς ἐκ τῆς μαστίχης, τὴν ὁποίαν ἡ νῆσος αὕτη ἀποκλειστικῶς ἐξάγει, καὶ τῶν ὠραίων ὀπωρῶν της, ἰδίως δὲ τῶν πορτοκαλίων καὶ λεμονίων, ἐκ τῶν ὁποίων μεγάλη ποσότης κατ' ἔτος ἐξάγεται. Ἡ Χίος δύναται προσέτι νὰ συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν τόπων, οὕσα πατρὶς λαοῦ εὐφροσύνης, καὶ ἔχοντος ἰδιαιτέραν κλίσιν καὶ ἐπιδεξιότητα πρὸς τὸ ἐμπόριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Αἰγύπτου.

§. 384. *Αἴγυπτος*. Ἡ καθ' ὅλας τὰς χρονικὰς ἐποχὰς περίφημος αὕτη χώρα τῆς Ἀφρικῆς διαιρεῖται εἰς ἄνω, μεσαίαν καὶ κάτω Αἴγυπτον. Αἱ πέραν τοῦ Καΐρου χῶραι τῆς Νουμηνῆδος ἀποτελοῦσι τὴν ἄνω Αἴγυπτον, αἱ περὶ τοῦ Καΐρου ἀποτελοῦσι τὴν μεσαίαν, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς Μεσογείου ὀνομάζονται κάτω Αἴγυπτος.

Τὸ *Καῖρον* εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ἡ δὲ *Ἀλεξάνδρεια* τῆς κάτω. Ὁ πληθυσμὸς ὅλης τῆς Αἰγύπτου ὑπολογίζεται περίπου 3 ἑκατομμυρίων.

Ἡ *Ἀλεξάνδρεια* εἶχε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα 300,000 κατοίκους, πρὸ τοῦ Μεχμεταλῆ μόνον 8,000, σήμερον δὲ σχεδὸν 60,000, εἶναι δὲ ἡ κυριώτερα πόλις τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς Μεσογείου, κειμένη 80 περίπου χιλίόμετρα μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου· συγχωρῶν μὲ τὸν ποταμὸν τοῦτον διὰ τῆς διώρυγος *Μαχμουτιέ*. Διὰ δὲ τοῦ λιμένος τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνεργεῖται σχεδὸν ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς Αἰγύπτου· εἶναι δύσκολον νὰ προῖδῃ τις ὁποία θέλει εἰσθαι ἡ τύχη τῆς Ἀλεξανδρείας ὅταν πραγματοποιηθῇ ἡ ναυτικὴ Σουεζικὴ διώρυξ, καὶ μορ-

φωθῆ ὁ λιμὴν Σαῖδ, ὡς ἢ ἐν τῇ Μεσογείῳ κεφαλὴ τῆς διώρυγος ταύτης.

Σήμερον ἡ Ἀλεξανδρεία ἂν καὶ ὑπὸ Τουρκικὴν Κυβέρνησιν ἀνεπτύχθη ἐξαισιῶς. Ὁ σιδηρὸς δρόμος, ὅστις τὴν ἐνόει μετὰ τὸ Κάϊρον καὶ μετὰ τὸ Σουέζ, τὴν ἀποκαθιστᾷ ἐμπορικὸν κέντρον οὐσιῶδες ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Κίνας καὶ τῶν Ἰνδιῶν.

Ἐμπόριοι. Ἡ ἐμπορικὴ ἱστορία τῆς Αἰγύπτου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἀποκατέστη ἀντικείμενον σπουδαίων ἐρευνῶν. Τὸ ἐμπόριον τῆς Αἰγύπτου ἤρχισε κατὰ πρῶτον ν' ἀναπτύσσεται ἐπὶ Ψαμιτύχου, ὅστις πρῶτος ἐπέτρεψε τὴν εἴσοδον τῶν ξένων εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ οἱ Φοίνικες, οἱ κατ' ἐξοχὴν ἔμποροι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὠφελήθησαν τῆς ἐλευθερίας ταύτης ἀναπτύξαντες συγχρόνως τὴν ἐμπορικὴν σημασίαν τοῦ τόπου μέχρι τῆς δυναστείας τῶν Περσῶν, (525 π. χ.) ὅτε πᾶσα ἐμπορικὴ ἀνάπτυξις κατεστράφη. Μόνον δὲ διὰ τῆς προσελεύσεως τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου (332 π. χ.) ἐπανέλαβε τὴν προτέραν τῆς ἐμπορικῆς σημασίαν. Τότε πραγματικῶς διὰ τῆς θεμελιώσεως τῆς Ἀλεξανδρείας ἡ Αἴγυπτος ἀνέλαβε τὰς ἐξωτερικὰς τῆς ἐμπορικὰς σχέσεις, καὶ διετήρησε τὴν θέσιν τῆς ταύτης μέχρι τῶν Ἀράβων (7^{ον} αἰῶνα). Παρατρέχοντες τὰς διαφόρους περιστάσεις, δι' ὧν διήλθεν ἡ Αἴγυπτος ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῶν Ἀράβων καὶ Ὀθωμανῶν σημειοῦμεν μόνον ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1497 ἀνακάλυψις τῆς διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος Ἰνδικῆς ὁδοῦ ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ἐμπορικὴν ὑπεροχὴν τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ μόνον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἤρχισε νὰ λαμβάνη νέαν πάλιν σημασίαν εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον.

Σήμερον αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπερτεροῦν τὰ 200 ἑκατομμύρια φράγκων, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκτάκτου ὑπερτιμῆσεως τῶν βαμβακίων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Αἱ ζωηρότεραι σχέσεις τῆς Ἀλεξανδρείας εἶναι κυρίως μετὰ τῆς Ἀγγλίας, διότι μετ' αὐτῆς ἐνεργεῖται ὑπὲρ τὸ 1/2 τῶν ὅλων ἐμπορικῶν συναλλαγῶν τῆς. Κατόπιν ἔρχονται αἱ μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεις, καὶ κατόπιν αἱ μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Αὐστρίας.

Τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα εἶναι

Βαμβάκιον. Ἡ ἐξαγωγή κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπελογίζεται εἰς 500,000 καντάρια· ἀλλ' ἡ καλλιέργεια τοῦ προϊόντος τούτου τοσοῦτον ἠῤῥῆσεν ὡς ἐκ τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ εἴδους ἕνεκα τῶν

Αμερικανικῶν συμβεβηκότων ὥστε ἡ εἰσοδεία τῶν 1863—1864 ὑπελογίσθη εἰς 1,500,000 καντάρια.

Σίτοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγει περὶ τὰ 2,000,000 ἑκατόβλιτρα.

Κουκία, Καλαμπόκια, Κριθάρια, Ρίζια, Λινδοποροί, Σησάμια, Βαμβακόσπαρος, Κόμμια, (Γόμμι), Μαλίλλα καὶ Ζάχαρη ἀκαθάριστος καὶ ἐν μέρει καθαρισμένη.

Ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσης ἐξάγονται προϊόντα τῆς ἄνω Αἰγύπτου καὶ Ἀβυσινίας καὶ Ἀραβίας ὡς ἐλεφαντόδοντες, θυμίαμα, κηρίον, καφές, πτερὰ στρουθοκαμήλων κτλ.

Τὰ εἶδη τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι ὑφάσματα, ἀποικιακὰ, μέταλλα καὶ ἄλλα.

Τηλέγραφος ἐνώνει τὴν Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τῆς Εὐρώπης.

Νομίσματα Αἰγύπτου. — Λογαριάζουσιν εἰς Γρόσια διαιρούμενα εἰς 40 παράδας.

Ἡ Αἰγυπτιακὴ Κυβέρνησις ἐξετύπωσεν ἴδιον νόμισμα

Χρυσοῦν Γροσίων	. . . . .	100.
Ἄργυροῦν	»	20.

μετὰ τῶν ὑποδιαιρέσεων αὐτῶν ἐπροσδιόρισε δὲ διὰ διατιμῆσεως τὴν ἀξίαν τῶν ξένων νομισμάτων. Αἱ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως δοσοληψίαι, ἀπὸ τινος δὲ καιροῦ καὶ τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα συμφωνοῦνται εἰς Γρόσια διατιμῆσεως, Ταρίφας λεγόμενα.

Κατὰ τὴν διατίμησιν ταύτην

Ἡ Ἀγγλικὴ λίρα	==	Γρ.	97	1/2
Τὸ 20φραγκον	==	»	77	6/40
Τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον	==	»	47	26/40
Ἡ λίρα Τουρκίας	==	»	87	30/40
Ἡ » Ῥωσσίας	==	»	79	18/40
Τὸ πεντόφραγκον	==	»	19	10/40
Τὸ Αὐστριακὸν τάλληρον	==	»	20	
Ὁ Μετζιτιὲς	==	»	16	35/40

Συχνάκις δὲ τὰ Ἀγγλικὰ καὶ Γαλλικὰ νομίσματα ὑπερτιμῶνται κατὰ 1/2—1 τοῖς 0/0.

Ἐκτὸς τῶν ἄνω Γροσίων ὑπάρχουν προσέτι ἐν γρήσει καὶ τὰ λεγόμενα Γρόσια Αἰγυπτιακὰ, διὰ τῶν ὁποίων ἐγένοντο ἄλλοτε τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα· αὐτὰ ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ κανονίζωσι τὴν

τιμὴν διαφόρων ἐμπορευμάτων καὶ τὰ ἐμπορικὰ βιβλία, ἂν καὶ αἱ περισσότεροι τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐμπόρων μεταχειρίζονται ἀποκλειστικῶς τὰ Γρόσια διατιμῆσεως.

Κατὰ τὰ Αἰγυπτιακὰ αὐτὰ Γρόσια

Τὸ Αὐστριακὸν καὶ Αἰγυπτ. τάλληρον	=	Γρ.	22 1/4
Ἡ Αἰγυπτιακὴ λίρα	=	»	111 3/4
Ἡ Τουρκικὴ »	=	»	90 1/2
Ἡ Ἀγγλικὴ »	=	»	109 1/2
Τὸ 20φραγκον	=	»	85 1/2

Ἐπάρχουσι προσέτι καὶ τὰ λεγόμενα γρόσια ἀγοραῖα (τρεχούμενα), διὰ τῶν τοιούτων γροσίων γίνονται αἱ ἀγοραὶ τῶν δημητριακῶν καὶ ἄλλων εἰδῶν εἰς τὸ κατέβασμα αὐτῶν διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Μαχμουτιῆ, ἐκτὸς τῶν βαμβακίων, τὰ ὅποια ἀγοράζονται πάντοτε εἰς γρόσια διατιμῆσεως.

Κατὰ τὰ ἀγοραῖα ταῦτα γρόσια

Τὸ Αὐστριακὸν καὶ Αἰγυπτ. τάλληρον	=	Γρ.	30
Ἡ Αἰγυπτιακὴ λίρα	=	»	150
Ἡ Τουρκικὴ »	=	»	132
Ἡ Ἀγγλικὴ »	=	»	148—149
Τὸ 20φραγκον	=	»	116
Τὸ 5φραγκον	=	»	29
Ὁ Μετζιτιῆς	=	»	26
Τὸ δίστηλον	=	»	32

Τίμησις συναλλαγῶν Ἀλεξανδρείας.—Τὰ συναλλάγματα κανονίζονται ὡς ἐξῆς.

	ἀόριστον.		ὠρισμένον.
Λονδῖνον	97 1/2	Γρόσια Αἰγυπτιακὰ διὰ	1 λίραν Στερλ.
Μασσαλία	5,32	φράγκα	» 20 γρόσ. Αἰγυπ.
Τριέστιον	124	καραντάνια	» 20 δμ.
Λιβόρνος	125	σολδία	» 20 δμ.
Μελίτη	30 1/2	ταρία	» 20 δμ.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Αἰγύπτου.—Μονὰς βάρους εἶναι ἡ ὀκά = μὲ 1 χιλιόγραμ. καὶ 209 γραμμὰς γαλλικὰς.

Ὅθεν 1 χιλιόγραμμον = 330 δράμια Αἰγυπτιακὰ.

Ἡ ὀκά διαιρεῖται εἰς 400 δράμ. πρὸς 16 καράτα, πρὸς 4 Κόκκους.

Τὸ καντάριον διαιρεῖται εἰς 100 ρότολα.

Τὸ βάρος τοῦ ροτόλου σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν ὀκάν εἶναι διάφορον κατὰ τὸ εἶδος τῶν σταθμιζομένων ἐμπορευμάτων.

100 ρότολα Ἀλεξανδρείας=36 ὀκάδας Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ βαμβάκια πωλοῦνται μὲ καντάριον τῶν $43 \frac{2}{3}$ ὀκάδων.

Ὁ κηρὸς καὶ τὸ πιπέριον μὲ καντάριον 37 ὀκάδων.

Τὸ κόμμι, καὶ τὸ θυμιάμα μὲ καντάριον $43 \frac{1}{2}$ ὀκάδων.

Τὸ λίνον καὶ ὁ κάνναβις μὲ καντάριον τῶν 44 ὀκάδων.

Ἡ μετάξη μὲ ρότολον 220 δραμίων.

Τὸ καντάριον τοῦ βαμβυκίου ὑπολογίζεται ἴσον μὲ 72 χιλιόγραμμα=92 λίτρας Τριεστίου=115 λίτρας βάρους Ἀγγλικῆς.

Μέτρον μήκους εἶναι ὁ Τουρκικὸς πήχυς. Μέτρον χωρητικότητος εἶναι τὸ ἀρδέπι τῆς Ἀλεξανδρείας διὰ τοὺς σπόρους ἐν γένει.

Τὸ ἀρδέπι τῶν γεννημάτων =1,73 Ἑκατόλ. Γαλλίας.

=60 Κουάρτερ Ἀγγλίας.

=240 Σάκκα Λιβόρνου.

=108 Κάρικας Μασσαλίας.

Τὰ ὑγρά σταθμίζονται.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν Παραδουναβίων Ἠρωμένων Ἠγεμονιῶν.

(Βλαχία καὶ Μολδαυία).

§. 385. Παραδουναβιοὶ Ἠρωμένοι Ἠγεμονίαι. — Ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν εἶναι γνωστὴ ἤδη εἰς τὸν διπλωματικὸν κόσμον ἡ ἔνωσις τῶν δύο Ἠγεμονιῶν Βλαχίας καὶ Μολδαυίας καὶ τοῦ παραχωρηθέντος μέρους τῆς Βασσαραβίας εἰς ἓν Κράτος, διοικούμενον αὐτονόμως ὑπὸ τὴν κυριρχίαν τοῦ Σουλτάνου κατὰ τὰς τελευταίας ἐν Παρισίοις Συνθήκας. Ὅποια δὲ θέλουν εἶσθαι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνώσεως ταύτης ὡς πρὸς τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου ὃ κατόπιν χρόνος θέλει τὸ ἀναδείξει.

Ἡ Βλαχία καὶ ἡ Μολδαυία, ὡς ἐκ τῆς ἀφθονίας τῶν φυσικῶν τῶν προϊόντων, κατέχουσι σημαντικὴν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν τόπων. Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν εἶναι οἱ σῖτοι, οἱ ἀραβόσιτοι, ἡ

κριθῆ, καὶ ἐν γένει παντὸς εἶδους δημητριακοὶ καρποὶ, οἶνοι, λίνον, καὶ κάρναβις· τρέφουσι δὲ καὶ μεγάλην ποσότητα ἐριοφόρων ζώων, ὥστε τὰ βούτυρα, τὰ ἀλείμματα καὶ μάλιστα τὰ μαλλία ἀποτελοῦσι σημαντικὸν ἀντικείμενον ἐμπορίου. Ἐν γένει δὲ ἡ ἐμπορικὴ τύχη τῶν δύο τούτων Ἐπικρατειῶν συνδέεται μὲ τὸν κανονισμόν καὶ μὲ τὰς εὐκολίας, τὰς ὁποίας ὁ διάπλους τοῦ Δουνάβεως λαμβάνει. Ὁ μεγαλύτερος οὗτος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης δύναται ν' ἀναπτύξῃ εἰς μέγαν βαθμὸν τὸ μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐμπόριον. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ὠραίου τούτου ποταμοῦ εἶναι ἀντικείμενον σπουδαιότατον δι' ὅλας τὰς περὶ αὐτὸν χώρας· ὅταν μάλιστα ὁ Δούναβις ἐνωθῆ μὲ τὸν Ῥῆνον διὰ τῆς διώρυγος, τῆς κατασκευαζομένης εἰς τὴν Βαβαρίαν, ἡ σημασία τοῦ ποταμοῦ τούτου θέλει ἀποκατασταθῆ ἔτι μεγαλύτερα. Σήμερον ὁ Δούναβις διατρέχων 700 λευγῶν διάστημα χρησιμεύει ὡς διώρυξ ἑνὸς μεγάλου μέρους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἡπείρου· συγκοινωνῶν δὲ μὲ τὸν Μόλδαβον διὰ σιδηροῦ δρόμου ἐνώνει τὴν Ἀρκτικὴν θάλασσαν μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, καὶ οὕτω τὸ Ἀμβουργον καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι αἱ δύο στιγμαὶ μιᾶς ἀπείρου διώρυγος, διασχίζουσης ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ἡ Γερμανία ἐννοήσασα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ διὰ τοῦ Δουνάβεως ἐμπορικοῦ δρόμου πρώτη δι' ἑταιρίας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐπεχείρησε τὰ ἀτμοπλοϊκὰ ταξείδια τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ τῆς Βιέννης μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Αἱ δὲ ὑπάρχουσαι ὑλικάι δυσκολίαι, ὡς πρὸς τὸν διάπλου τοῦ Δουνάβεως, κυρίως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Σουλινᾶ, καθ' ἡμέραν ἐλαττοῦνται, καὶ εἰδικὴ ἐπὶ τούτῳ διεθνῆς ἐπιτροπὴ διευθύνει καὶ ἐπιτηρεῖ τὰς ἐργασίας. Ἡ Ἑλληνικὴ Ναυτιλία καὶ οἱ Ἕλληνες ἐνδιαφέρονται οὐσιωδῶς ὡς πρὸς τοῦτο, διότι ὅλον σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν ἐνεργεῖται διὰ τῶν Ἑλλήνων.

Α'. ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ.

§ 386. Τὸ Βουκουρέστιον, ἡ πρωτεύουσα τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν εὐρίσκεται εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῶν Γερμανικῶν Ἐπικρατειῶν· εἰς τὰς πανηγύρεις αὐτῶν καὶ ἰδίως εἰς τὰς τῆς Λειψίας μεταβαίνουν οἱ ἔμποροι τοῦ Βουκουρεστίου διὰ νὰ προμηθεύωνται τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐγγύριον κατανάλωσιν Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνή-

ματα. Ἢδη δὲ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου τῆς Βραΐλας τὸ Βουκουρέστιον λαμβάνει διὰ τοῦ λιμένος αὐτοῦ μεγάλην ποσότητα ἀποικιακῶν προϊόντων καὶ χειροτεχνημάτων ἐκ τῆς Ἀγγλίας.

Β'. ΒΡΑΪΛΑ.

§. 387. Ἡ Βραΐλα κειμένη ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Βλαχίας.

Ἐξ αὐτῆς ἐξάγονται ἀραβόσιτοι, σῖτοι, κριθαί, κεχρίον, σίκαλη, προϊόντα, τὰ ὅποια τόσον ἀφθόνως παράγουν αἱ πεδιάδες τῆς Βλαχίας οἱ δημητριακοὶ ὅμως καρποὶ τῆς Βλαχίας θεωροῦνται ἐν γένει κατώτεροι τῶν τῆς Μολδαυίας, ἀλλὰ πολλὰ προσπάθειαι καταβάλλονται πρὸς τελειοποίησιν τῆς καλλιεργείας.

Κατὰ δεύτερον λόγον μετὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἀντικείμενον ἐξαγωγῆς γίνεται ἡ οἰκοδομήσιμος ξυλεία, ὑλοτομουμένη εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ δάση τῶν ὄρεων, τῶν διαχωριζόντων τὴν μεγάλην καὶ μικρὰν Βλαχίαν ἀπὸ τὴν Τρανσυλβανίαν.

Ἡ ποσότης τῶν ἐξαγομένων μαλλίων εἶναι ὡσαύτως ἀρκετὰ σημαντικὴ, διότι ἡ Βλαχία τρέφει ὑπὲρ τὰ 5 ἑκατομμύρια προβάτων, ἀνεξαρτήτως τῶν πολυαρίθμων ποιμνίων τὰ ὅποια κατ' ἔτος καταβαίνουν ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Τρανσυλβανίας. Τὰ μαλλία τῆς Βλαχίας εἶναι ἐν γένει δευτέρας ποιότητος. Ἡ Βραΐλα ἐξάγει προσέτι δέρματα ζῶων, ἀλείμματα ἀξιολόγου ποιότητος, ὀρυκτὸν ἄλας ἐκ τῶν πλουσίων ἀλατορυχείων, τὰ ὅποια, ἂν καὶ ἀτελῶς καλλιεργούμενα, παράγουσι κατ' ἔτος ἄλας ἀξίας 2 ἑκατομ. γροσίων, σπόρους βαφῆς, κηρούς, μέλι, κηρίον καὶ μετὰξην.

Γ'. ΓΑΛΑΖΙΟΝ.

§. 388. Τὸ Γαλάζιον ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως εἶναι ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Μολδαυίας, ἐξ αὐτῆς ἐξάγονται ὅλα τὰ προϊόντα τῆς Μολδαυίας, κυρίως δὲ ἀραβόσιτοι πρωτίστης ποιότητος, ἀποστελλόμενοι κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δημητριακοὶ καρποὶ ἐν γένει, ἀλείμματα, δέρματα, μαλλία, ζῶα, καὶ ξυλεία λαμβάνει δὲ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν Εὐρώπην Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα καὶ ἀποικιακὰ προϊόντα.

Ἡ νέα αὕτη ἐμπορικὴ πόλις ἀναπτύσσεται ἐμπορικῶς καθ' ἑκάστην ὡς ἐκ τῆς προόδου τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας τῆς.

κριθῆ, καὶ ἐν γένει παντὸς εἶδους δημητριακοὶ καρποὶ, οἶνοι, λίνον, καὶ κάρναβις· τρέφουσι δὲ καὶ μεγάλην ποσότητα ἐριοφόρων ζώων, ὥστε τὰ βούτυρα, τὰ ἀλείμματα καὶ μάλιστα τὰ μαλλία ἀποτελοῦσι σημαντικὸν ἀντικείμενον ἐμπορίου. Ἐν γένει δὲ ἡ ἐμπορικὴ τύχη τῶν δύο τούτων Ἐπικρατειῶν συνδέεται μὲ τὸν κανονισμὸν καὶ μὲ τὰς εὐκολίας, τὰς ὁποίας ὁ διάπλους τοῦ Δουνάβεως λαμβάνει. Ὁ μεγαλύτερος οὗτος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης δύναται ν' ἀναπτύξῃ εἰς μέγαν βαθμὸν τὸ μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐμπόριον. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ὠραίου τούτου ποταμοῦ εἶναι ἀντικείμενον σπουδαιότατον δι' ὅλας τὰς περὶ αὐτὸν χώρας· ὅταν μάλιστα ὁ Δούναβις ἐνωθῆ μὲ τὸν Ῥῆνον διὰ τῆς διώρυγος, τῆς κατασκευαζομένης εἰς τὴν Βαβαρίαν, ἡ σημασία τοῦ ποταμοῦ τούτου θέλει ἀποκατασταθῆ ἔτι μεγαλύτερα. Σήμερον ὁ Δούναβις διατρέχων 700 λευγῶν διάστημα χρησιμεύει ὡς διώρυξ ἑνὸς μεγάλου μέρους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἡπείρου· συγκοινωνῶν δὲ μὲ τὸν Μόλδαβον διὰ σιδηροῦ δρόμου ἐνόησε τὴν Ἀρκτικὴν θάλασσαν μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, καὶ οὕτω τὸ Ἀμβουργον καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι αἱ δύο στιγμαὶ μιᾶς ἀπείρου διώρυγος, διασχιζούσης ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ἡ Γερμανία ἐννοήσασα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ διὰ τοῦ Δουνάβεως ἐμπορικοῦ δρόμου πρώτη δι' ἑταιρίας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐπεχείρησε τὰ ἀτμοπλοϊκὰ ταξείδια τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ τῆς Βιέννης μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Αἱ δὲ ὑπάρχουσαι ὑλικαὶ δυσκολίαι, ὡς πρὸς τὸν διάπλου τοῦ Δουνάβεως, κυρίως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Σουλινᾶ, καθ' ἡμέραν ἐλαττοῦνται, καὶ εἰδικὴ ἐπὶ τούτῳ διεθνῆς ἐπιτροπὴ διευθύνει καὶ ἐπιτηρεῖ τὰς ἐργασίας. Ἡ Ἑλληνικὴ Ναυτιλία καὶ οἱ Ἕλληνες ἐνδιαφέρονται οὐσιωδῶς ὡς πρὸς τοῦτο, διότι ὅλον σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τῶν Ἠνωμένων Ἡγεμονιῶν ἐνεργεῖται διὰ τῶν Ἑλλήνων.

Α'. ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ.

§ 386. Τὸ Βουκουρέστιον, ἡ πρωτεύουσα τῶν Ἠνωμένων Ἡγεμονιῶν εὐρίσκεται εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῶν Γερμανικῶν Ἐπικρατειῶν· εἰς τὰς πανηγύρεις αὐτῶν καὶ ἰδίως εἰς τὰς τῆς Λειψίας μεταβαίνουσιν οἱ ἔμποροι τοῦ Βουκουρεστίου διὰ νὰ προμηθεύωνται τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνή-

ματα. Ἦδη δὲ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου τῆς Βραΐλας τὸ Βουκουρέστιον λαμβάνει διὰ τοῦ λιμένος αὐτοῦ μεγάλην ποσότητα ἀποικιακῶν προϊόντων καὶ χειροτεχνημάτων ἐκ τῆς Ἀγγλίας.

Β'. ΒΡΑΙΛΑ.

§. 387. Ἡ Βραΐλα κειμένη ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Βλαχίας.

Ἐξ αὐτῆς ἐξάγονται ἀραβόσιτοι, σῖτοι, κριθαί, κεχρίον, σίκαλη, προϊόντα, τὰ ὅποια τόσον ἀφθόνως παράγουν αἱ πεδιάδες τῆς Βλαχίας οἱ δημητριακοὶ ὅμως καρποὶ τῆς Βλαχίας θεωροῦνται ἐν γένει κατώτεροι τῶν τῆς Μολδαυίας, ἀλλὰ πολλαὶ προσπάθειαι καταβάλλονται πρὸς τελειοποίησιν τῆς καλλιεργείας.

Κατὰ δεύτερον λόγον μετὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ἀντικείμενον ἐξαγωγῆς γίνεται ἡ οἰκοδομήσιμος ξυλεία, ὑλοτομουμένη εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ δάση τῶν ὄρεων, τῶν διαχωριζόντων τὴν μεγάλην καὶ μικρὰν Βλαχίαν ἀπὸ τὴν Τρανσυλθανίαν.

Ἡ ποσότης τῶν ἐξαγομένων μαλλίων εἶναι ὡσαύτως ἀρκετὰ σημαντικὴ, διότι ἡ Βλαχία τρέφει ὑπὲρ τὰ 5 ἑκατομμύρια προβάτων, ἀνεξαρτήτως τῶν πολυαριθμῶν ποιμνίων τὰ ὅποια κατ' ἔτος καταβαίνουσιν ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Τρανσυλθανίας. Τὰ μαλλία τῆς Βλαχίας εἶναι ἐν γένει δευτέρας ποιότητος. Ἡ Βραΐλα ἐξάγει προσέτι δέρματα ζῶων, αλείμματα ἀξιολόγου ποιότητος, ὀρυκτὸν ἄλας ἐκ τῶν πλουσίων ἀλατορυχείων, τὰ ὅποια, ἂν καὶ ἀτελῶς καλλιεργούμενα, παράγουσι κατ' ἔτος ἄλας ἀξίας 2 ἑκατομ. γροσίων, σπόρους βαφῆς, κηρούς, μέλι, κηρίον καὶ μετάξην.

Γ'. ΓΑΛΑΖΙΟΝ.

§. 388. Τὸ Γαλάζιον ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως εἶναι ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Μολδαυίας, ἐξ αὐτῆς ἐξάγονται ὅλα τὰ προϊόντα τῆς Μολδαυίας, κυρίως δὲ ἀραβόσιτοι πρωτίστης ποιότητος, ἀποστελλόμενοι κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δημητριακοὶ καρποὶ ἐν γένει, αλείμματα, δέρματα, μαλλία, ζῶα, καὶ ξυλεία· λαμβάνει δὲ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν Εὐρώπην Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα καὶ ἀποικιακὰ προϊόντα.

Ἡ νέα αὕτη ἐμπορικὴ πόλις ἀναπτύσσεται ἐμπορικῶς καθ' ἑκάστην ὡς ἐκ τῆς προόδου τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας τῆς.

Νομίσματα Βλαχίας και Μολδαυίας.—Εἰς τὰς Ἡγεμονίας ταύτας λογαριάζουν εἰς Γρόσια διαιρούμενα εἰς 40 παράδας. Πραγματικὸν ἐγγώριον νόμισμα δὲν ὑπάρχει. Τὸ πὰρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀναγνωριζόμενον νόμισμα εἶναι τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀξίαν ἡ Κυβέρνησις τὴν προσδιορίζει εἰς Γρόσια $31 \frac{1}{2}$, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν προσδιορισμὸν εἰσπράττει τὰ εἰς αὐτὴν ὀφειλόμενα.

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς ἡ ἀξία τοῦ φλωρίου ἔχει ἄλλην τιμῆσιν.

Εἰς τὴν Βραίλαν ἐμπορικῶς

Τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον τιμᾶται	Γρ.	$32 \frac{1}{2}$.
Τὸ Τουρκικὸν εἰκοσάριον »	»	$12 \frac{3}{4}$.
Τὸ ἀργυροῦν ρούβλιον »	»	11.
Ἡ σφάντζικα »		90 παράδ.
Ἡ δὲ Κυβέρνησις λαμβάνει τὸ φλωρίον διὰ Γρ.		$31 \frac{1}{2}$.

Ἰπολογίζονται 159 Γρόσια Κωνσταντινουπόλεως=μὲ 100 Γρόσια Βλαχικά.

Εἰς τὸ Γαλαζίον ἐμπορικῶς

Τὸ Αὐστριακὸν φλωρίον τιμᾶται	Γρ.	46.
Τὸ Τουρκικὸν εἰκοσάριον »	»	17,15.
Τὸ ἀργυροῦν ρούβλιον »	»	15.
Ἡ σφάντζικα »	»	3, 5.

Ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐκτιμᾷ τὸ φλωρίον Γρ. $31 \frac{1}{2}$.

Ἰπολογίζονται δὲ 100 Γρόσια Κωνσταντινουπόλεως=μὲ 86, 35 Γρόσια Γαλαζίου.

Σταθμὰ καὶ μέτρα Βλαχίας καὶ Μολδαυίας εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ τὸ διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς κοιλὸν τῆς Βραίλας εἶναι=μὲ 19 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ δὲ κοιλὸν τοῦ Γαλαζίου=μὲ 12 κοιλὰ Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ ἐμπορικὰ ἔθιμα εἶναι ὡς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἑλλάδος.

§. 389. Ἡ Ἑλλὰς ἀνακτῆσασα τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐλευθερίαν τῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν χορείαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν, ἀποτελοῦσα ἤδη Βασιλεῖον αὐτόνομον καὶ Συνταγματικόν. Προσλαμβάνουσα ἤδη τὴν Ἑπτάνησον θέλει ἀποτελέσει πληθυσμὸν ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου κατοίκων. Ἡ Ἑλλὰς εὐτυχῶς ἔχει ἐν ἑαυτῇ ὅλα τὰ σπέρματα μεγάλης ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς προόδου καὶ ἐθνικῆς εὐημερίας, εἴθε μόνον τὰ σπέρματα ταῦτα νὰ μὴ μείνωσι νεκρὰ καὶ ἄγονα.

Τὸ ὥραϊον καὶ τερπνὸν κλίμα τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐξαισιος μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως τοπογραφικὴ τῆς θέσις, οἱ ὥραϊοι κόλποι καὶ λιμένες τῆς, ἡ ποικιλία τῶν προϊόντων τῆς, ἡ ἀγχίνουα τῶν κατοίκων τῆς, ἡ περὶ τὴν ναυτιλίαν ἐπιδεξιότης των, καὶ ἡ διὰ τοῦ ἐμπορίου πλουτοῦσα εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὄχι εὐάριθμος Ἑλληνικὴ φυλὴ, ὅλα ταῦτα διευθυνόμενα ὑπὸ Κυβερνήσεως, ἐχούσης καὶ θέλησιν ἀγαθὴν καὶ νοῦν φωτισμένον, ὑπόσχονται λαμπρὸν τὸ Ἑλληνικὸν μέλλον (1).

Προϊόντα Ἑλλάδος.—Ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐν γένει καρποφόρος, καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν παραλίων εἶναι ἐν γένει καλῶς καλλιεργημένον· ἡ γονιμότης δὲν λείπει οὔτε ἀπὸ τὰς μεσογείους χώρας, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως βραχιόνων, κεφαλαίων, καὶ δημοσίων ἀμαξωτῶν ὁδῶν, τὸ περισσότερον μέρος μένει ἀκαλλιεργητόν. Ἡ Ἑλλὰς παράγει ἐν ἀφθονίᾳ ὅλα τὰ φυσικὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην, ἐξ αὐτῶν δὲ πολλὰ περισσεύουν καὶ δι' ἐξαγωγὴν· οὕτως εἰς χρόνους εὐφορίας ἐξάγει δημητριακοὺς καρποὺς, ἐξάγει δὲ προσέτι κατ' ἔτος ἔλαια, οἶνους ἐκ τῆς Θήρας, Σκοπέλου, Κύμης καὶ Τριφυλίας, ἐρυθρόδανον (ρίζαριον), βαλανίδια, πρινοκόκκιον, κηκίδια, μετάξην, μαλλία, Κορινθιακὴν σταφίδα, σῦκα ξηρὰ, καπνοὺς, πορτοκάλια, λεμόνια, κηρίον, μέλι, τυροὺς, γλυκὸρρίζαν, τραγάκανθαν, ῥητίνας, κατράμιον, νάρθηαν (νεύτι), ξυλείαν, ἰατρικὰ φυτὰ, φλοιοὺς πρὸς κα-

(1) Ὡςτὰ ἐγράψαμεν πρὸ 12 περίπου ἐτῶν· αἱ τότε εὐχαὶ καὶ ἐλπίδες ἡμῶν εὐστυγῶς δὲν ἐπραγματοποιήθησαν· ἀλλὰ σήμερον ὑπὸ τὴν νέαν Βασιλείαν τοῦ λαοφιλοῦς Γεωργίου Α'. ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἐμπορικὴ σημασία τοῦ τόπου θέλει λάβει σπουδαίαν ἀνάπτυξιν.

τέργασιν δερμάτων, ὀλίγους ῥαυνοσπόρους (ἀλατζοχέρια), σησάμιον, λινοσπόρους, βαμβάκιον. ἀμύγδαλα κτλ.

Ἡ Ἑλλάς δὲν στερεῖται καὶ μεταλλείων, μολύβδου, ἀργύρου, χαλκοῦ, συπίου, βιτριολίου, χρωμίτου, τὰ ὅποια ὅμως μένουσιν ἐν γένει ἀκαλλιεργητά. Ἐξάγει ἐν τούτοις ἐκ τῆς Μήλου θείον (1), μυολίθους καὶ γύψον· ἐκ τῆς Νάξου σμυρίδα, ἐκ τῶν λατομείων τῆς Πεντέλης, τοῦ Ἰμηττοῦ, τῆς Τήνου καὶ τῆς Πάρου λαμπρότατα μάρμαρα, ἐκ τῆς Θήρας τὸ γνωστὸν Θηραϊκὸν χῶμα, ἐκ τῆς Καρυστίας χῶμα ὁμοιον μὲ τὸ τῆς Φαγεντίας (Fayence), καὶ ἐκ τῆς Κύμης γαιάνθρακας· ἔχει δὲ καὶ διάφορα μεταλλικὰ ὕδατα.

Βιομηχανία Ἑλλάδος.—Ἡ Ἑλλάς δυστυχῶς μένει ἄχρι τοῦδε ξένη τῆς μεγάλης κατὰ τὴν Εὐρώπην βιομηχανικῆς κινήσεως ἕνεκα τῆς ὀλιγανθρωπίας, τῆς ἀκριθείας τῶν ἐν αὐτῇ χρηματικῶν κεφαλαίων καὶ ἡμερομισθίων, καὶ τῆς ἐλλείψεως συνεταιρικοῦ πνεύματος ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ σημαντικωτέρα ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ἡ ὑποσχομένη μεγάλην ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον βιομηχανία εἶναι ἡ μεταξοκλωσία, εἰσαχθεῖσων κατὰ πρῶτον τῷ 1837 παρὰ τοῦ Κυρίου Κωνστ. Δουρούτη τῶν Εὐρωπαϊκῶν μηχανῶν, καὶ συσταθέντων Μεταξοκλωστικῶν καταστημάτων, τὰ ὅποια παράγουσιν μετὰ τὴν Ἰταλικήν. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις προστατεύσῃ τὴν βιομηχανίαν ταύτην, σχηματίσῃ δὲ εἰς τὰ Ἀγροκλήπια τῆς φυτώρια μωρεῶν, καὶ διανείμῃ τὰ φυτὰ δωρεάν εἰς τοὺς διαφόρους δήμους, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἡ βιομηχανία τῆς Ἑλληνικῆς μεταξοκλωσίας θέλει μεγάλως ἀναπτυχθῆ πρὸς ὄφελος τῶν τε ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου.

Κατὰ δεύτερον λόγον βιομηχανία, ἣτις ἀναπτύσσεται καὶ προοδεύει οὐσιωδῶς, μάλιστα εἰς τὴν Σύραν, εἶναι ἡ βυρσοδεψία, ὑποσχομένη ἔτι μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν. Τὰ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς βυρσοδεψίας ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ἀνατολήν μετ' ἐπιτυχίας.

Καταστήματα ἐπίσης διάφορα ὑπάρχουσιν, κατασκευάζοντα ἐκ ῥίζης φυτοῦ τινὸς ἀγρίου, γλυκοῦ ῥίζης καλουμένης, ὁπὸν γλυκοῦ ῥίζης (ιάμπολι) (sugo di liquirizia), ὅστις ἀποστέλλεται εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἀλλαχοῦ.

(1) Ἡ ἐκμάστευσις τοῦ θείου τῆς Μήλου ἐσχάτως μόνον ἤρχισε.

Ἡ Σαπωνοποιία προσέτι ἀναπτύσσεται ἐν Ἑλλάδι· δύναται δὲ οὐ-
σιωδῶς νὰ εὐδοκιμήσῃ ἢ βιομηχανία αὕτη, ὑπαρχόντων ἐν Ἑλλάδι
ὄλων τῶν ἀναγκαίων πρὸς σαπωνοποιίαν στοιχείων.

Κατασκευάζεται προσέτι ἐν Ἑλλάδι Σόδα (Καλιὰ), καὶ πότασσα.

Βαμβάκινα ὑφάσματα δὲν κατασκευάζονται ἐν Ἑλλάδι παρὰ ὀλίγα
μόνον πρὸς οἰκιακὴν χρῆσιν, καθὼς καὶ μάλλινα σκεπάσματα. Με-
ταξωτὰ δὲ μόνον ὀλίγα μανδύλια καὶ κωνωπιέρας κατασκευάζονται
ἐν Καλάμαις καὶ ἐν Κύμῃ καὶ ὀλίγα ζωνάρια ἐν Ἰδρᾷ. Εἰς δὲ τὴν
Ἐρμούπολιν γυναῖκες τινὲς ζῶσι, ζωγραφίζουσαι τεστεμέλια.

Ἐν Πειραιεῖ ὑπῆρχεν Ὑδροποιεῖον, τὸ ὁποῖον ὄμως δὲν εὐδοκίμη-
σεν ἕνεκα τῆς κακῆς διευθύνσεώς του, καὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγ-
καίων κεφαλαίων. Βέβαιον ὄμως εἶναι ὅτι ἡ υδροποιία, καθὼς καὶ ἡ
τοσοῦτον παρημελημένη οἰκοποιία δύναται νὰ προοδεύσῃ ἐν
Ἑλλάδι.

Μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν βιομηχανιῶν πρέπει νὰ κατατάξωμεν καὶ
τὴν Ναυπηγίαν, ἣτις προοδεύει καὶ ἀναπτύσσεται θαυμασίως, ὑπαρ-
χόντων ἀξιολόγων ναυπηγείων εἰς Ἐρμούπολιν, Πειραιᾶ, Γαλαξείδιον,
Σπέτσας, Ἰδραν, Λίγιναν, Ἄνδρον κτλ.

Ἐν Ἀθήναις ὑπάρχει διορισμένη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως Βιομηχα-
νικὴ λεγομένη ἐπιτροπὴ, ἣτις γνωμοδοτεῖ περὶ τῶν καταλλήλων μέ-
τρων πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας. Ὑπάρχει δὲ καὶ
Σχολεῖον Πολυτεχνικόν.

§. 390. Ἐμποριὸν Ἑλλάδος.—Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Γαλλικῶν
πολέμων ἀναφαίνεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ καὶ ἐν
γένει τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου. Ἡ φυσικὴ διάθεσις τῶν Ἑλλήνων πρὸς
τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν ἀνεπτύχθη ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ζητή-
σεως τῶν σιτηρῶν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ὅτε οἱ Ἕλληνες ναῦται
παρήτησαν τὰ ἀκτοπλοϊκὰ ταξείδια των πρὸς ἐπιχειρήσιν μακρῶν θα-
λασσοποριῶν. Ἡ νέα πόλις τῆς Ὀδησσοῦ ἐπροσκάλεσε διὰ τῶν ἐπικερ-
δεστάτων τότε ἐπιχειρήσεων τῶν σιτηρῶν μέγαν ἀριθμὸν ἐμπόρων,
καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε καμμία ναυτικὴ δύναμις δὲν ἀνε-
φάνετο, ἡ θαλασσοπλοΐα τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ μεγάλου μέρους τῆς
Μεσογείου ἦτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν.

Ἡ ἐμπορικὴ κίνησις κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἦτο ζωηροτάτη
κόλροσσαῖα. Ἑλληνικαὶ περιουσίαι ἐσχηματίσθησαν, καὶ μεγάλᾳ ἐμπο-

ρικά Ἑλλήνων καταστήματα εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Τουρκίας καὶ εἰς Τριέστιον, Λιβόρνον, Βενετίαν, Βιέννην καὶ ἀλλαχοῦ ἐσυστήθησαν.

Ἡ ἐμπορικὴ πρόοδος ἐπέφερε καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τότε Ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Τὰ δὲ ἐκ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας συλλεχθέντα πλούτη ὑπέθαλψαν τὴν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἀπαράμιλλον τῶν Ἑλλήνων τάσιν ὥστε κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους διὰ τῶν ἀδρῶν δαπανῶν τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων ἐσυστήθησαν ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα καὶ εἰς Ἰωάννινα, καὶ εἰς Χίον, καὶ εἰς Σμύρνην, καὶ εἰς Κυδωνίας, καὶ εἰς Βουκουρέστιον, καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ εἰς Ὀδησσὸν καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις (1).

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν φώτων καὶ τῆς ὑλικῆς εὐπραγίας τῶν Ἑλλήνων ἐπέφερεν ἐπὶ τέλους τὸ ἐνδοξὸν ἀποτέλεσμα τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, ἣτις κυρίως δὲν ἦτο εἰμὴ ἑταιρία ἐμπόρων.

Ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγὼν διέκοψε τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἐπανελήφθησαν ζωηρότεραι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ ἡσυχίας.

Τὸ ἐμπορικὸν μέλλον τῆς Ἑλλάδος ἀναφαίνεται μέγα ἡ Ἑλλὰς εἶναι προωρισμένη ν' ἀποκατασταθῆ, ἐὰν εὐρεθῆ ὑπὸ εὐνοϊκὰς περιστάσεις, ἢ παρακαταθήκη τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς Εὐρώπης, διὰ

(1) Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τῶν συμπατριωτῶν μας Ἰωαννιτῶν, ὅτι μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας αὐτοὶ πρῶτοι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐσύστησαν κατὰ τὸ 1650 σχολεῖα ἐν Ἰωαννίνοις, διαπρεψάντων ἐν αὐτοῖς κατὰ τὸ 1680 τῶν διδασκάλων Βησαρίωνος καὶ Σουγδουρῆ. Ἰδοὺ τί ἔγραφεν ἐν ἔτει 1807 ὁ ἐκ Μηλιῶν Ἀρχιμανδρίτης Ἀνθιμος ὁ Γαζῆς: « Τὴν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν προθυμίαν πρὸς ἑνὸς αἰῶνος, ἤδη ἄρχισαν » πρῶτοι οἱ Ἰωαννῖται νὰ τὴν ἀποδεικνύωσιν. Αὐτοὶ πρῶτοι ἄρχισαν μετὰ τὴν » πτώσιν τῆς Πατρίδος ἡμῶν, μετὰ τὴν δυστυχῆ καταστροφὴν ἐκείνην τοῦ Γένους, καὶ ἐσύστησαν σχολεῖα εἰς Ἰωάννινα. Αὐτοὶ ἀνεκάλεσάν πρῶτοι τὰς Μούσας εἰς τὴν παλαιὰν αὐτῶν κατοικίαν· οἱ μὲν μὲ τὰς ἀδράς δαπάνας των, οἱ » δὲ μὲ τὰ αὐτῶν συγγράμματα, οἱ δὲ μὲ τὰς διδασκαλίας καὶ μὲ τοὺς κόπους » των. Αὐτοὶ ἐπροστάτευσαν καὶ προστατεύουσι διαφόρως τοῦ κατοικητηρίου τῆς » Ἀθηᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, οἵτινες καὶ δικαίως πρέπει νὰ ὀνομάζωνται » Εὐεργέται τῆς Ἑλλάδος. » Καὶ τῶντι δικαίως ἀπέκτησαν τὸν παντὸς ἄλλου εὐγενέστερον αὐτὸν τίτλον οἱ ἐξ Ἰωαννίνων αὐτίδιμοι ἔμποροι Μαρουτσαί, Καπλάνοι, Ζωσιμάδοι, Σάροι, Χατζῆ Κῶσται καὶ τόσοι ἄλλοι. Ἄξιοι δὲ ὁπαδοὶ τῆς δόξης τῶν ἐμπόρων Ἰωαννιτῶν ἀναφαίνονται καὶ σήμερον διάφοροι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα θέλει μνημονεύσει ἡ Ἱστορία.

νά τὰ διανέμη ἐπομένως εἰς ὅλην τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν. Εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον τὴν προσκαλοῦν ἡ γεωγραφικὴ τῆς θέσις, ἡ ναυτικὴ τῆς ἐπιδεξιότης, αἱ ἀρχαῖαι μετὰ τῶν Ἀσιατικῶν λαῶν σχέσεις τῶν κα-
τοίκων τῆς, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τῆς Περσίας καὶ Κίνας ἀπανταχοῦ εὐδοκίμως ἐμπορευόμενα τέκνα τῆς.

Περὶ τοῦ γενικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος καταχωρίζομεν τὰς ἐξῆς παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐκδοθείσας στατιστικὰς πληροφο-
ρίας ἀφορώσας τὸ ἔτος 1861.

Α'. ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

1. Γενικὸν Ἐμπόριον.

Τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἔτος 1861 πρὸς αἰάζει
δραχμὰς 83,522,337, ποσὸν κατώτερον μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ.
4,595,819, ἀνώτερον δὲ τοῦ 1859 καὶ 1858· τοῦ μὲν πρώτου κατὰ
δραχ. 5,671,973, τοῦ δὲ δευτέρου κατὰ δραχ. 10,455,611. Ἐκ τοῦ
ποσοῦ τούτου δραχ. 51,630,886 ἀνήκουσιν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν, καὶ
δραχ. 31,891,451 εἰς τὴν ἐξαγωγὴν. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ 1861 εἶναι
κατωτέρα μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 6,019,811, ἀνωτέρα δὲ τοῦ
μὲν 1859 κατὰ δραχμὰς 1,668,569, τοῦ δὲ 1858 κατὰ δραχμὰς
7,429,375. Ἡ ἐξαγωγὴ ὅμως εἶναι ἀνωτέρα καὶ τῶν τριῶν τούτων
ἐτῶν· τοῦ μὲν 1860 κατὰ δραχ. 1,424,022, τοῦ δὲ 1859 κατὰ δραχ.
4,003,204, τοῦ δὲ 1858 κατὰ δραχ. 3,026,266.

2. Εἰδικὸν ἐμπόριον.

Τὸ εἰδικὸν ἐμπόριον παριστᾷ κατὰ μὲν τὴν εἰσαγωγὴν δραχμὰς
47,914,036, κατὰ δὲ τὴν ἐξαγωγὴν δραχ. 28,107,135, ἤτοι τὸ
ἅλιν δραχ. 76,021,171. Τὸ εἰδικὸν ἐμπόριον τοῦ 1861 λαμβανό-
μενον ἐν συνόλῳ, εἶναι κατώτερον μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχμὰς
4,890,141, ἀνώτερον δὲ ὅλων τῶν προηγουμένων ἐτῶν καὶ ὑπερτερεῖ
τὸν μέσον ὅρον τῶν παρελθόντων πέντε ἐτῶν κατὰ δραχ. 9,217,872.
Ἡ εἰσαγωγὴ εἶναι κατωτέρα μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 6,065,863,
ἀνωτέρα δὲ τοῦ μέσου ὅρου τῆς παρελθούσης πενταετίας κατὰ δραχ.
6,460,770. Ἡ δὲ ἐξαγωγὴ εἶναι ἀνωτέρα ὅλων τῶν προηγουμένων
ἐτῶν, καὶ ὑπερτερεῖ τὸ μὲν 1860 κατὰ δραχ. 1,175,722, τὸν δὲ
μέσον ὅρον τῆς πενταετίας κατὰ δραχ. 2,757,102.

3. Τρόπος μεταφορᾶς τῶν ἐμπορευμάτων

Τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος, ἐνεργεῖται κυρίως διὰ θαλάσσης, ἐξαιρουμένων ζώων τινῶν καὶ ἄλλων ἀσημάντων εἰδῶν, τὰ ὁποῖα εἰσάγονται καὶ ἐξάγονται διὰ ξηρᾶς, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀναβαίνει εἰς δραχ. 1,591,680, ἐξ ὧν 1,492,575 ἀνήκουσιν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ 99,105 εἰς τὴν ἐξαγωγὴν. Καὶ ἡ μὲν εἰσαγωγὴ γίνεται διὰ μόνον τῶν τελωνείων καὶ ὑποτελωνείων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἀναβαίνει εἰς 55· ἡ δὲ ἐξαγωγὴ ἐπιτρέπεται καὶ διὰ τῶν τελωνιακῶν σταθμῶν, ὡς καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων θέσεων καταλλήλων διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν διαφόρων προϊόντων.

4. Τόποι προελεύσεως καὶ διευθύνσεως τῶν ἐμπορευμάτων.

Λαμβανομένης ἐν συνόλῳ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, τὴν πρώτην θέσιν διὰ τὸ 1861, ὡς καὶ διὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, κατέχει ἡ Ἀγγλία, τῆς ὁποίας ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ συμποσοῦται εἰς δραχ. 25,854,767, ἧτοι 34 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου. Μετ' αὐτὴν ἔρχεται ἡ Τουρκία διὰ 13,281,901, ἀκολουθῶς ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Γαλλία· ἡ μὲν διὰ 11,173,373, ἡ δὲ διὰ 11,155,475. Αἱ τέσσαρες αὗται ἐπικράτειαὶ ἀποτελοῦσιν ὁμοῦ ὑπὲρ τὰ 80 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος.

Συγκρινόμενον τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τοῦ 1861 πρὸς τὸ τοῦ 1860, παρουσιάζει αὐξησιν μὲν εἰς τὴν Γαλλίαν ἐκ δραχ. 1,418,919, Ἐπτάνησον 395,094 καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν 274,867. Ἐλάττωσιν δὲ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐκ δραχ. 1,589,665, τὰς Ἡγεμονίας 1,490,832, τὴν Αἴγυπτον 878,174, Τουρκίαν 841,366, Αὐστρίαν 839,217, Ῥωσσίαν 624,787, Ἀμερικὴν 312,626, Ὀλλάνδαν 243,146, Βέλγιον 150,385 καὶ Ἰσπανίαν 8,823.

5. Τόποι προελεύσεως

Μεταξὺ τῶν ἐπικρατειῶν, ἐξ ὧν προῆλθον τὰ κατὰ τὸ 1861 εἰσ-
χθέντα ἐμπορεύματα, τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ἀγγλία, ἐξ ἧς ἐγένετο εἰσαγωγὴ 11,787,927, ἀποτελοῦσα τὰ 24 1/2 περίπου ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν εἰσ-
χθέντων ἐκ τῆς ἐπικρατείας ταύτης ἐμπορευμάτων εἶναι:

ὕφασματτα βαμβάκηνρὰ διὰ . . . . 4,411,636 δρ.

νήματα	1,668,153	δρ.
δέρματα ακατέργαστα	1,008,230	»
μάλλινα υφάσματα	784,104	»
σίδηρος ακατέργαστος και κατειργασμένος	613,246	»
γαιάνθρακες	323,962	»
πνευματώδη ποτά	257,452	»
παστά	229,918	»
ξύζα	202,014	»
ζάχαρις	179,443	»

Τὴν δευτέραν θέσιν κατέχει ἡ Γαλλία, τῆς ὁποίας ἡ εἰσαγωγὴ ἀναβαίνει εἰς δραχ. 9,135,555 ἀποτελοῦσα τὰ 19 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου τῆς εἰσχωγῆς. Τὰ κυριώτερα εἶδη αὐτῆς εἶναι:

ζάχαρις διὰ	1,941,154	δρ.
μάλλινα υφάσματα	1,697,933	»
δέρματα ακατέργαστα	619,996	»
» κατειργασμένα	375,478	»
παστά	409,233	»
ὑπλά	342,134	»
υφάσματα μεταξωτά	337,706	»
καφές	251,729	»
φορέματα	250,191	»
καπέλλα	177,494	»

Μετὰ τὴν Γαλλίαν ἔρχεται ἡ Τουρκία διὰ δραχ. 8,967,938 καὶ ἡ Αὐστρία διὰ 7,717,956. Μεταξὺ τῶν εἰσαχθέντων ἐκ Τουρκίας κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν:

οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, ἐκτιμηθέντες διὰ	2,277,283	δρ.
τὰ ζῶα	2,037,026	»
τὰ παστά	649,559	»
ἡ ξυλεία	506,159	»
αἱ ὀπώραι	426,141	»
τὸ ἔλαιον	406,077	»
τὰ ακατέργαστα δέρματα	341,034	»
τὰ μάλλινα υφάσματα	258,151	»

Ἐκ δὲ τῶν εἰσαχθέντων ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν προέχει:

ἡ ξυλεία διὰ	1,459,915	»
------------------------	-----------	---

τὰ μάλλινα ὑφάσματα	1,063,787	δρ.
ὁ σίδηρος ἀκατέργαστος καὶ κατειργασμένος	343,426	»
τὰ βαμβακῆρὰ ὑφάσματα	271,992	»
τὰ σχοινία	268,730	»
τὸ χαρτίον	258,423	»
ἡ ὄρυζα	254,518	»
τὰ φέσια	223,122	»

Αἱ ἀνωτέρω τέσσαρες ἐπικράτειαι ὁμοῦ λαμβανόμεναι, εἰσήγαγον 37,609,375, ποσὸν ἀποτελοῦν τὰ 78. 1/2 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἐκ τῆς Ῥωσσίας ἐγένετο εἰσαγωγή 3,557,743, τῆς Ἰταλίας 1,353,997 καὶ τῆς Ἑπτανήσου 1,201,978. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν ἐπικρατειῶν τούτων εἶναι διὰ μὲν τὴν Ῥωσίαν οἱ δημητριακοὶ καρποὶ διὰ δραχ. 3,052,363, τὸ χαβιάριον 356,062 καὶ τὰ κατειργασμένα δέρματα 81,502· διὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν τὸ θεῖον διὰ δραχμὰς 649,523, τὰ ἀκατέργαστα δέρματα 523,233 καὶ ἡ ὄρυζα 409,956, καὶ διὰ τὴν Ἑπτανήσον ἡ ζάκχαρις διὰ δραχ. 197,314, τὰ παστὰ 187,549 καὶ ὁ καφὲς 96,015.

Συγκρινόμενον τὸ ἐμπόριον τοῦ 1861 πρὸς τὸ τοῦ 1860 κατ' ἐπικράτειαν προελεύσεως, παρουσιάζει αὐξήσιν μὲν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν, ἐλάττωσιν δὲ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ κράτη. Ἡ ἐλάττωσις εἶναι πρὸ πάντων σημαντικὴ διὰ τὴν Ἀγγλίαν, συνισταμένη ἐκ δραχμῶν 2,494,676, προσερχομένων κυρίως ἀπὸ βαμβακῆρὰ καὶ μάλλινα ὑφάσματα· διότι ἐνῶ κατὰ τὸ 1860 εἰσήχθησαν ἐξ Ἀγγλίας τοιαῦτα ἀξίας δραχ. 8,256,224, κατὰ τὸ 1861 ἡ εἰσαγωγή αὐτῶν περιορίζεται εἰς δραχ. 4,676,460. Ἡ ἐλάττωσις τῶν Ἡγεμονιῶν, τῆς Τουρκίας, Ῥωσσίας καὶ Ἑπτανήσου προέρχεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ δημητριακοὺς καρποὺς, τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ ἀκατέργαστα δέρματα, τῆς Αὐστρίας ἀπὸ ξυλείαν, τῆς Ολλάνδης καὶ τοῦ Βελγίου ἀπὸ ζάκχαριν καὶ ἀκατέργαστα δέρματα καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ καφὲν καὶ ὄρυζαν. Ἡ φαινομένη δὲ τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας αὐξήσις προέρχεται διότι ἐγένετο περισσότερὰ εἰσαγωγή μαλλίνων ὑφασμάτων ἐκ τῆς Γαλλίας, δερμάτων δὲ ἀκατεργάστων καὶ θείου ἐκ τῆς Ἰταλίας.

6. Τόποι διευθύνσεως.

Εἰς τὸν πίνακα τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἡμῶν ἐμπορίου τὴν πρώτην θέσιν

κατέχει ἡ Ἀγγλία διὰ τὴν ἐκεῖ γινομένην μεγάλην κατανάλωσιν τοῦ πρωτίστου τῆς Ἑλλάδος προϊόντος, ἤτοι τῆς σταφίδος. Ἡ γενομένη διὰ τὴν ἐπικράτειαν ταύτην ἐξαγωγή ἀναβαίνει εἰς δρ. 14,066,841, ἀποτελούσας τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου τῆς ἐξαγωγῆς, καὶ προερχομένας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ σταφίδα 12,390,224, βαλάνους 580,972, καπνὸν 442,333, σῦκα 143,105 κτλ.

Μετὰ τὴν Ἀγγλίαν ἔρχεται ἡ Τουρκία, διὰ τὴν ὁποίαν ἐξήχθησαν προϊόντα ἀξίας δρ. 4,313,963, ἤτοι 15 ἑκατοστὰ τῆς ὅλης ἐξαγωγῆς. Προέρχεται δὲ ἡ ποσότης αὕτη

ἀπὸ κατειργασμένα δέρματα	699,170 δρ.
οἶνον	656,142 »
καπνὸν	396,322 »
λεμονοπορτόκαλα	309,845 »
τυρὸν	279,757 »
σῦκα	229,017 »
ἔλαιον	226,592 »

Μετὰ τὴν Τουρκίαν κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἡ Αὐστρία διὰ δραχ. 3,455,417, ἀκολούθως ἔρχεται ἡ Ἑπτάνησος διὰ δραχ. 2,022,547, ἡ Γαλλία διὰ 2,019,920, αἱ Ἡγεμονίαι διὰ 869,884, ἡ Ἰταλία διὰ 794,442.

Ἡ γενομένη δι' Ἀγγλίαν ἐξαγωγή ὑπερβαίνει κατὰ δραχ. 905,011 τὴν τοῦ 1860, ἡ δὲ διαφορά αὕτη προέρχεται ἀπὸ σταφίδα, βαλάνους, καὶ καπνὸν ἢ δι' Ἑπτάνησον κατὰ δραχμάς 526,279, προερχομένας ἀπὸ δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ἀπὸ ζῶα ἢ δι' Ἡγεμονίας κατὰ δραχ. 488,202 ἀπὸ κατειργασμένα δέρματα.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν παρουσιάζεται ἐλάττωσις ἐκ δραχ. 314,754, προερχομένων κυρίως ἀπὸ σταφίδα καὶ σῦκα. Ἐπίσης εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐκ δραχ. 269,672, ἀπὸ σταφίδα καὶ διάφορα τεχνητά.

7. Εἶδη εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων.

Κατὰ τὸν ἐν σελ. 34 πίνακα τῶν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων, τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς κατέχουσι τὰ ὑφάσματα, ἐκτιμηθέντα διὰ δραχ. 11,482,053, ἐξ ὧν

5,004,279 δρ.	προέρχονται ἀπὸ βαμβακῆρὰ
3,843,085 »	» » μάλλινα

432,440	δρ.	προέρχονται	ἀπὸ	μεταξωτὰ
466,383	»	»	»	λινὰ
1,735,866	»	»	»	διάφορα ἄλλα.

Τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1860 εἰσαχθέντα ὑφάσματα ἐξετιμήθησαν διὰ δραχ. 12,367,115, ὥστε ὑπάρχει διαφορά ἐπὶ ἔλαττον ἐκ δραχ. 885,062, προερχομένη κυρίως ἀπὸ βαμβακκρά.

Τὴν δευτέραν θέσιν κατέχουσιν, ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ τὰ ἄλευρα, τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγή ἀναβαίνει εἰς κοιλὰ 954,122, ἐκτιμηθέντα διὰ δρ. 6,452,997. Ἡ εἰσαγωγή αὕτη τῶν σιτηρῶν εἶναι κατωτέρα τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους 1860 κατὰ μὲν τὸ ποσὸν διὰ κοιλὰ 416,389, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν διὰ δραχ. 6,452,997.

Μετὰ τὰ σιτηρὰ ἔρχονται τὰ δέρματα, ἐξ ὧν εἰσήχθησαν ἀκατέργαστα μὲν ὀκάδες 2,166,942, ἀξίας δραχ. 3,806,014, κατειργασμένα δὲ ὀκ. 58,217 ἀξίας 537,961. Συγκρινομένη ἡ εἰσαγωγή τῶν ἀκατεργάστων δερμάτων μὲ τὴν τοῦ 1860, παρουσιάζει αὐξήσιν κατὰ μὲν τὸ ποσὸν ἐξ ὀκάδων 29,206, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν δραχ. 4,429, τῶν κατειργασμένων ἐλάττωσιν κατὰ μὲν τὸ ποσὸν ἐξ ὀκάδων 15,058, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν δραχ. 139,821. Ἀκολούθως ἔρχεται ἡ ζάκχαρις, τῆς ὁποίας ἡ εἰσαγωγή φέρει ὀκ. 1,958,719. ἐκτιμηθεῖσα διὰ δραχ. 2,832,697, ὑπερβαίνουσα τὴν τοῦ 1860 κατ' ὀκάδας 135,355 καὶ κατὰ δραχ. 164,995.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω εἶδη παρουσιάζεται ἀξία λόγου ἡ εἰσαγωγή τῆς ξυλείας, τῆς ὁποίας τὰ διάφορα εἶδη ἐξετιμήθησαν διὰ δραχ. 2,128,344, ποσὸν κατώτερον τῆς τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 338,657. Ἀκολούθως ἔρχονται τὰ ζῶα διὰ δραχ. 2,049,752, τὰ παστὰ δι' 1,801,763, τὰ νήματα δι' 1,724,855, ὁ καφὲς δι' 1,029,705 κτλ.

8. Εἶδη ἐξαχθέντων ἐμπορευμάτων.

Ἡ Κορινθιακὴ σταφίς κατέχει πάντοτε τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸν πίνακα τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἡμῶν ἐμπορίου· ἡ ἐξαγωγή αὐτῆς κατὰ τὸ 1861 ἀναβαίνει εἰς λίτρας ἐνετικὰς 72,692,162, ἐκτιμηθεῖσας διὰ δραχ. 13,643,793· ὥστε εἶναι κατωτέρα ἀπὸ τὴν τοῦ προηγούμενου ἔτους 1860 κατὰ μὲν τὸ ποσὸν διὰ λίτρας 6,509,706, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν διὰ δραχ. 463,161.

Μετὰ τὴν σταφίδα ἔρχονται:

τὰ κατεργασμένα δέρματα, ἐκτιμηθ. διὰ	1,699,820	δρ.
τὰ σῦκα	1,390,627	»
αἱ βάλανοι	1,364,889	»
ὁ οἶνος	1,252,009	»
ὁ καπνός	1,100,016	»

Β'. ΤΕΛΩΝΙΑΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ.

Λί κατὰ τὸ 1861 ἐνεργηθεῖσαι εἰς τὰ τελωνεῖα τοῦ Κράτους εἰσπράξεις ἀπὸ τέλη ἐμπορευμάτων καὶ δικαιώματα ναυτιλίας συμποσοῦνται εἰς δραχ. 4,481,209, ἐξ ὧν μόνον 145,793 προέρχονται ἀπὸ ναυτιλιακὰ δικαιώματα, αἱ δὲ ἄλλαι εἶναι τέλη ἐμπορευμάτων, ὑποδιαιρούμενα ὡς ἀκολούθως.

Ἀπὸ εἰσαγωγῆν	3,595,398	δρ.
ἐξαγωγῆν	590,671	»
διαμετακόμισιν	50,459	»
λαθρεμπόρια	90,838	»
ἀπρόβλεπτα	8,050	»

Λί εἰσπράξεις τοῦ 1861 εἶναι κατώτεροι ἀπὸ μὲν τοῦ προηγουμένου ἔτους κατὰ δραχ. 461,678, ἀπὸ δὲ τὸν μέσον ὄρον τῶν πέντε ἐτῶν κατὰ δραχ. 152,241.

Οἱ εἰσπραχθέντες κατὰ τὸ 1861 εἰς τὰ τελωνεῖα ἔγγειοι φόροι συμποσοῦνται εἰς δρ. 1,172.602, ποσὸν κατώτερον μὲν τοῦ 1860 κατὰ δραχ. 13,277, ἀνώτερον δὲ τοῦ μέσου ὄρου τῶν παρελθόντων πέντε ἐτῶν κατὰ δραχ. 239,821.

Ἐξεταζόμεναι αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις τοῦ 1861 συγκριτικῶς μετὰς τοῦ 1860 κατὰ τελωνεῖον παρουσιάζουσι μείωσιν.

εἰς τὸ τελωνεῖον Σύρου	258,996	δρ.
» » Πειραιῶς	180,477	»
» » Πατρῶν	81,471	»
» » Ἰδρας	28,701	»

Ἀύξησις παρουσιάζεται.

εἰς τὸ τελωνεῖον Καλαμῶν	76,830	»
» » Λαμίας	18,686	»
» » Ναυπλίας	15,588	»

Γ'. ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ.

Αί κατά τὸ 1861 ἐργασίαι τῶν ἀποταμιευτικῶν καταστημάτων τοῦ Κράτους ὑπερβαίνουναι τὰς τῶν τριῶν προηγουμένων ἐτῶν.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος τοῦτο εἰσῆχθησαν ἐν αὐτοῖς 8,541,047 δραχ. ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια ἐνούμενα μὲ τὸ ἐκ δραχ. 1,693,183 ὑπόλοιπον τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἀποτελοῦσι . . .	10,234,230
ἐξ ὧν ἐτέθησαν εἰς ἀνάλωσιν	4,773,094
ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.	3,816,630
ἔμειναν εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ἐναποταμιεύσεως	1,644,506
	<u>10,234,230</u>

Δ'. ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ.

Τὰ εἰς τὰ νηιολόγια τῶν διαφόρων λιμένων τοῦ Κράτους ἐγγεγραμμένα κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1861 ἐμπορικὰ πλοῖα συνεποσῶντο εἰς 4,153, ἔχοντα χωρητικότητα τόνων 255,977 καὶ πληρώματα 23,243 ἀνδρῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τῆς Α' τάξεως ἐμπορικῶν πλοίων, ἦτοι τῶν ἐχόντων χωρητικότητα κατωτέραν τῶν 60 τόνων ἀναβαίνει εἰς 3,002, μὲ χωρητικότητα 29,927 τόνων τῶν τῆς Β'. ἦτοι τῶν ἐχόντων χωρητικότητα ἀνωτέραν τῶν 60 τόνων, ἀριθμεῖται εἰς 1,150 μὲ χωρητικότητα 225,900· τῶν δὲ ἀτμοκινήτων εἰς 1, ἔχων χωρητικότητα 150 τόνων.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1860 τὰ Ἑλληνικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ἠριθμοῦντο εἰς 4,070, ὧν ἡ χωρητικότης ἀπετέλει τόνους 263,075, τὰ δὲ πληρώματα συνίσταντο ἐξ 23,842 ἀνδρῶν.

Ε'. ΚΑΤΑΠΛΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΠΛΟΙ ΠΛΟΙΩΝ.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1861 κατέπλευσαν εἰς ὅλους τοὺς λιμένας τοῦ Βασιλείου 89,495 πλοῖα, ἔχοντα χωρητικότητα 2,495,313 τόνων, ἀπέπλευσαν δὲ 89,304 μὲ χωρητικότητα 2,488,779.

Τὰ ἐξ ἄλλων ἐπικρατειῶν καταπλεύσαντα ἀριθμοῦνται εἰς 10,239 μὲ χωρητικότητα 744,736 τόνων, ἐξ ὧν ἀτμοκίνητα μὲν 1,015 τόνων 503,000, μεγάλα δὲ ἰστιοφόρα 958 τόνων 161,529 καὶ μικρὰ ἰστιοφόρα 8,266 τόνων 80,207. Τὰ ἀποπλεύσαντα δι' ἄλλας ἐπικρατείας συμποσῶνται εἰς 9,560 τόνων 1,089,845, ἐξ ὧν

953 ατμοκίνητα τόνων	521,081
2,731 μεγάλα ιστιοφόρα τόνων . . .	487,060
5,876 μικρά τόνων	78,704

Ἡ μεταξὺ τῶν διαφορῶν λιμένων τοῦ Κράτους κίνησις ἢ ἀκτοπλοῖα περιλαμβάνει ἐν μὲν τοῖς κατάπλοις 78,609 πλοῖα χωρητικότητος 1,418,324 τόνων, ἐν δὲ τοῖς ἀπόπλοις 79,744 τόνων 1,398,934, τὸ ὅλον πλοῖα 158,353 μὲ χωρητικότητα 2,817,258 τόνων.

Ἐκ τούτων 2,943 εἶναι ατμοκίνητα τόνων 1,267,736, 4,113 μεγάλα ιστιοφόρα πλοῖα τόνων 315,533 καὶ 151,297 μικρά τόνων 1,233,989.

Συγκρινόμενοι δὲ οἱ κατάπλοι καὶ ἀπόπλοι ἐν γένει τοῦ 1861 πρὸς τὸ 1860, παρουσιάζουσιν αὐξήσιν μὲν τὰ ατμοκίνητα κατὰ 812 μὲ χωρητικότητα 292,244 τόνων καὶ τὰ μικρά ιστιοφόρα πλοῖα κατὰ 30,273 μὲ χωρητικότητα 141,076, μείωσιν δὲ μόνον τὰ μεγάλα ιστιοφόρα κατὰ 8,351 μὲ χωρητικότητα 68,476 τόνων.

§. 391. Νομίσματα Ἑλλάδος.—Κατὰ τὸ 1833 ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν τὸ ἐν ἰσχύϊ νομισματικὸν σύστημα, τοῦ ὁποῦ ἡ νομισματικὴ μονὰς εἶναι ἡ δραχμὴ=90 περίπου ἑκατοστὰ τοῦ Γαλ. φράγκου.

1,11 δραχμὴ=1 φράγκον.

Τὰ πραγματικὰ νομίσματα τῆς Ἑλλάδος εἶναι

α.) Χρυσᾶ—εἰκοσάδραχμον, περιέχον γραμμὰς 5,199 καθαροῦ χρυσοῦ

40δραχμον, τὸ ὅποσον εἰσέτι δὲν ἐκόπη.

β.) Ἀργυρᾶ—δραχμὴ

—1/2, 1/4 αὐτῆς.

—πεντάδραχμον, περιέχον 20, 147 γραμμὰς καθαροῦ ἀργύρου.

Κυκλοφοροῦν προσέτι καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα κατ' ἰσοτιμίαν τῶν πραγματικῶν νομισμάτων τὰ Τραπεζικὰ γραμμάτια τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐκ δραχμῶν 10, 25, καὶ 100.

Ἐπίσημος δὲ διατίμησις ἐκανόνισε τὴν σχέσιν τῆς δραχμῆς μὲ τὰ ξένα νομίσματα κατ' αὐτὴν

Χρυσᾶ—τὸ Γαλ. 20 φράγκον	=	δρ. 22,33 λεπτά
—τὸ Ἀγγλ. Σοβερῖνον, λίρ. στερλίνα	=	» 28,12
—τὸ Ἰσπαν. τετραπλοῦν	=	» 92,69

—Τὸ Αὐστρ. Δουκάτον	=	δρ. 13,06 λεπτά
—Τὸ Ὄλλανδ. Δουκάτον	=	» 13,
—Τὸ Βενετικὸν Σεκῖνον	=	» 13,24
—Ἡ Πορτογαλ. Δόπια (12800		
—Ρεῖς)	=	» 100,60
Ἄργυρ.—Τὸ Γαλ. φράγκον	=	» 1,11
—Τὸ Γαλ. Ὕφραγκον	=	» 5,58
—Ἡ Ἀγγλ. Κορώνα (5 σελινίων)	=	» 6,48
—Τὸ Ἀγγλ. σελίνιον	=	» 1,29
—Τὸ Ῥωσ. ἀργ. Ρούβλ. (1769)	=	» 4,41
— — — (1799)	=	» 4,50
Ἄργυρ.—Τὸ Ῥωσ. ἀργ. Ρούβλ. (1802)	=	» 4,54
—Τὸ Ῥωσ. 20 καπικίων	=	» 0,99
—Τὸ Ἰσπαν. Δίστηλον	=	» 6,—
—Τὸ Γερμαν. Τάληρον	=	» 5,78
—Ἡ Γερμαν. σφάγτζικα	=	» 95
—Τὸ Τοσκάν. τάλ. (Francescone)	=	» 6,21

Τίμησις συναλλαγῶν Ἀθηνῶν κατ' ἰσοτιμίαν.—Ἡ τίμησις τῶν ἐν Ἀθήναις συναλλαγῶν εἶναι ὅλως ἀκανόνιστος ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως Χρηματιστηρίου· ἐπηρεάζεται δὲ οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν τίμησιν τῶν συναλλαγῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Σμύρνης· ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ τίμησις τῶν συναλλαγῶν Ἀθηνῶν εἶναι ἡ ἐφεξῆς.

Βιέννη	} 4μην. ἡμερομ.	85	δραχ.	διὰ	100	φιορ.
Τριέστιον						
Παρίσιοι	3μην.	112	ὄμ.	»	100	φράγκα.
Λονδίνον	ὄμ.	28,15	ὄμ.	»	1	λίρ. στερλ.
Λιβόρνος	ὄμ.	95	ὄμ.	»	100	λίρ. Τοσκ.
Μασσαλία	ὄμ.	111 3/4	ὄμ.	»	100	φράγκα.

Συνήθεια ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις ὡς καὶ εἰς Σύρον ἡ πληρωμὴ τῶν χρημάτων κατὰ τὰς ἀγοραπωλησίας τῶν συναλλαγμάτων νὰ μὴ γίνεταί ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ 21 ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, ἢ τοῖς μετρητοῖς ἀλλὰ μὲ ἀποτοκισμὸν 8 τοῖς 0/0 ἐν Ἀθήναις, καὶ 9 τοῖς 0/0 ἐν Σύρῳ διὰ τὰς 21 ἡμέρας.

Τὰ περὶ συναλλαγματικῶν κανονίζονται κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον τῆς Γαλλίας, ὅστις ἰσχύει ἐν Ἑλλάδι· ἡμέραι χάριτος δὲν ὑπάρχουν.

Κυκλοφοροῦν Τραπεζιτικὰ Γραμμάτια τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κατ' ἰσοτιμίαν. Τὸ δὲ κατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς μὲ ὅλας τὰς ἀνωμάλους περιστάσεις, ἀπὸ τὰς ὁποῖς διήλθεν ἐσχάτως ὁ τόπος, διετήρησεν ὑπὸ τὴν ἔμφρονα διοίκησίν του τὴν χρηματικὴν πίστιν του, πληρεστάτην.

§. 392. Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια — Ὑπάρχουν ἐν Ἀθήναις, καθὼς καὶ εἰς Σύρον, Πάτρας καὶ Ναύπλιον, ἔμπορικὰ ἐπιμελητήρια. Ὁ ὄργανισμὸς καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἔμπορικῶν ἐπιμελητηρίων ἐκανονίσθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Μαΐου 1836 Β. Διατάγματος. Κατ' αὐτὸ ἕκαστον ἐπιμελητήριον σύγκειται ἀπὸ 6 τακτικὰ μέλη καὶ 3 συμπληρωτικὰ, ἐκλεγόμενα μεταξὺ τῶν τιμιωτέρων, τακτικωτέρων καὶ νομιμονεστέρων ἐμπόρων, ἀνανεοῦται δὲ κατ' ἔτος τὸ τριτημόριον τῶν μελῶν αὐτοῦ. Τὰ δὲ καθήκοντα τῶν ἔμπορικῶν ἐπιμελητηρίων εἶναι, νὰ προβάλλωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν γνώμην των, τὰς γνώσεις καὶ πείρὰν των ὡς πρὸς τὰ ἔμπορικὰ συμφέροντα, νὰ ἐκθέτωσι ῥητῶς τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἐμποδίζεται ἡ φυσικὴ τοῦ ἐμπορίου ἐπίδοσις, δεικνύοντα τὰ μέσα καὶ τὰς πηγὰς, δι' ὧν δύναται νὰ εὐοδωθῇ καταλλήλως. Προσέτι νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων καὶ καταστημάτων, τῶν ἀφορώντων τὸ ἐμπόριον, π. χ. διὰ τὸ καθάρισμα καὶ τὴν διατήρησιν τῶν λιμένων, λοιμοκαθαρητηρίων, διωρύγων, σιδηροδρόμων, ἔμπορικῆς ναυτιλίας, ἔμπορικῶν Σχολείων, καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ Γελωνείου Νόμων καὶ διατάξεων.

§. 393. Μείσα συγκοινωνίας. — Ἡ Ἑλλάς ἐκτὸς τῆς ἐσωτερικῆς Ταχυδρομικῆς συγκοινωνίας, εὐρίσκεται ὡς ἐκ τῆς τοπογραφικῆς της θέσεως εἰς τακτικὴν ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν μ' ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀνατολήν, καὶ τηλεγραφικῶς διὰ μέσου Σύρου καὶ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Ἀτμοπλοικὴ Ἐταιρία συστηθεῖσα διὰ μετοχῶν εἶναι ἀκόμη εἰς τὰ σπάργανά της, καὶ αἱ τελευταῖαι ἀνώμαλοι περιστάσεις δὲν ἐπέτρεψαν νὰ λάβῃ τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν ὑπέσχετο· δὲν εἶναι ὅμως ἀμφιβολία ὅτι θέλει λάβει εἰς τὸ μέλλον σπουδαίαν σημασίαν.

§. 394. Μέτρα καὶ σταθμὰ Ἑλλάδος. — Ὑπάρχουν εἰσέτι ἐν χρήσει τὰ Τουρκικὰ μέτρα καὶ σταθμὰ, ἧτοι

ὁ πήχυς = 0,67 τοῦ Γαλλ. μέτρου.

Ἡ ὀκτὰ ὑποδιαιρουμένη εἰς 400 δράμια.

312 δράμια = 1 Γαλλικὸν χιλιόγραμμον.

Τὸ καρτάριον = 44 ὀκάδας.

Τὸ κοιλὸν = 33,16 Γαλ. λίτρας.

Ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Σεπτεμβ. 1836 Β. Διατάγματος παρεδέχθη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὸ μετρικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας, ἂν καὶ ὑπὸ ἄλλα ὀνόματα, τὰ ἐφεξῆς.

Πῆχυς	=	1	Γαλ. μέτρον.
Στάδιον	=	1	» χιλιόμετρον.
Λίτρα	=	1	» λίτραν.
Κοιλὸν	=	1	» ἑκατόλλιτρον.
Δραχμὴ	=	1	» γραμμὴν.
Μνα	=	1 1/2	» χιλιόγραμμον.
Τάλαντον	=	150	» χιλιόγρ.
Τόνος (100 μναῖ)	=	1	» τόνον.

Τὸ νέον τοῦτο σύστημα εἰσέτι δὲν εἶναι ἐν χρήσει, μολονότι ἐπρόκειτο νὰ ἔμβῃ εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τοῦ 1837.

Α'. ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ (Σύρα).

§. 395. Ἡ Ἐρμούπολις κεῖται ἐπὶ τοῦ λιμένος τῆς νήσου Σύρου ἐν τῷ μέσῳ τῶν Κυκλάδων. Εἰς τὴν παραλίαν τοῦ λιμένος, ὅπου σήμερον, ὡς ἄλλο ἀμφιθέατρον, ἐξαπλοῦται ἡ ὠραία Ἐρμούπολις, δὲν ἔβλεπέ τις πρὸ τοῦ 1825 παρὰ ὀλίγας πενιχρὰς ἀποθήκας, ἀνηκούσας εἰς τοὺς ἐγχωρίους δυτικὸς κατοίκους τῆς νήσου, τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου τινος μεσογείου· ἀλλ' οἱ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως διασωθέντες εἰς τὴν νῆσον ταύτην Χῖοι, Κυδωνιεῖς, Ψαριανοὶ, Σμυρναῖοι, Μακεδόνες, Κωνσταντινουπολιταὶ καὶ λοιποὶ ἀνήγειρον ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν πόλιν ταύτην· ὠφελούμενοι δὲ ἐκ τῆς τοπογραφικῆς θέσεώς της κατάρθωσαν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν διὰ τῆς φρονήσεως, τῆς οἰκονομίας, τῆς δραστηριότητος, καὶ τῆς ἄκρας περὶ τὸ ἐμπόριον ἐπιδεξιότητός των καὶ αὐτοὶ νὰ πλουτίσωσι, καὶ τὴν πόλιν των εἰς ἄκρον νὰ καλλωπίσωσι, καὶ δημοτικὰ καταστήματα ἄξια λόγου ν' ἀνεγείρωσιν ἐν αὐτῇ, ὡς ἱεροὺς Ἴναους, Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, Λέσχας, θέατρον κτλ. καὶ τὴν ἐμπορικωτέραν τῆς Ἑλλάδος πόλιν ν' ἀναδείξωσι τὴν Ἐρμούπολιν.

Ἐμποριοί.—Ἡ νέα αὕτη πόλις εὑρίσκεται σήμερον εἰς ἀμέσους ἐμπορικὰς σχέσεις μ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἰδίως δὲ μετὰ τὴν Ἀγγλίαν, Μικρὰν Ἀσίαν, Ῥωσσίαν, Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, μετὰ τὰς παραλίους πόλεις τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου, μετὰ τὴν Ἰταλίαν, Γαλλίαν, Αἴγυπτον, Συρίαν, Τούνεζι, Ἰσπανίαν, Ὀλλάνδαν καὶ Ἀμερικὴν. Οἱ δὲ ἔμποροι τῆς Ἐρμουπόλεως ἔχουσιν ἤδη ἑταιρικὰ καταστήματα εἰς Λονδίνον, Μαγκεστρίαν, Λιθερπούλ, Λιβόρνον, Τεργέστην, Ἀλεξάνδρειαν, Κάϊρον, Σμύρνην, Θεσσαλονίκην, Βῶλον, Σέρβρας, Λῖνον, Κωνσταντινούπολιν, Ὀδησὸν καὶ Ταϊγανρόκ.

Τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἐρμουπόλεως ἐνεργεῖται μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ἐξ ἧς λαμβάνει χειροτεχνήματα παντὸς εἶδους, ὑφάσματα, ἔργα ἐκ χάλυβδος, σιδήρου, πῆλινα καὶ ὑάλινα, ἀγκύρας, ἀλύσεις, σίδηρον ἀκατέργαστον, ἀποικιακὰ προϊόντα κτλ. ὑπολογιζόμενα εἰς 10 ἑκατομμύρια δραχμῶν· ἐξ αὐτῶν μέρος καταναλίσκονται ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ καταστήματος τῆς διαμετακομίσεως τῆς Ἐρμουπόλεως στέλλονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ ἰδίως εἰς τὰς νήσους καὶ παραλίους πόλεις τῆς Τούρκιας, Συρίας, Μικρᾶς Ἀσίας κτλ.

Κατὰ δεύτερον λόγον ἡ Ἐρμούπολις ἐμπορεύεται μετὰ τῆς Τεργέστης, ἐξ ἧς λαμβάνει διάφορα χειροτεχνήματα Γερμανίας, Ἰταλίας, καὶ Ἑλβετίας, καὶ τὰ τῆς Νορμβέργης, προσδὲ ξυλείαν οἰκοδομήσιμον, καρφία, ἐρέας (τζόγας), δέρματα, καὶ μικρὰν ποσότητα καφὲ καὶ ζάχαρης, καὶ τινὰ ἄλλα, ὑπολογιζόμενα ὅλα ὁμοῦ εἰς δρ. 2 1/2 ἑκατομμυρίων κατ' ἔτος.

Ἐκ τῆς Μασσαλίας καὶ Λιβόρνου εἰσάγονται δέρματα ἀκατέργαστα, μεταξωτὰ, καὶ ἄλλα χειροτεχνήματα, βακαλάος, ἀποικιακὰ καὶ ἄλλα.

Ἐκ τῆς Ἀφρικῆς καὶ Συρίας λαμβάνει φέσια, διάφορα μάλλινα καὶ μεταξωτὰ χειροτεχνήματα, ὀρύζια 8 ἕως 10 φορτίων, νίτρον κτλ. ἀποστέλλουσα Εὐρωπαϊκὰ ἐμπορεύματα, μετάξην, καὶ ἀρκετὴν ποσότητα καλτσῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τὰς ὁποίας πλέκουν αἱ γυναῖκες τῶν Κυκλάδων.

Ἐκ τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας λαμβάνει ἔλαιον, δημητριακούς καρπούς, κηρίον, σταφίδας διὰ βράχιον, ὀπώρας, ξυλείαν ναυπηγῆσιμον, δέρματα ἀκατέργαστα κτλ. ἐξ ὧν ἄλλα καταναλίσκονται

ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἄλλα ἀποστέλλονται εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀποστέλλει δὲ Εὐρωπαϊκὰ καὶ ἀποικιακὰ ἐμπορεύματα. Τὸ μετὰ τῆς Σμύρνης ἐμπόριον τῆς Ἐρμούπολεως κατήντησεν ἤδη ἀσήμαντον.

Ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει ὀψάρια ταριχευμένα, δόγας, στεφάνια καὶ χάλκινα τινὰ χειροτεχνήματα· ἐκ δὲ τῶν παραλίων τῆς Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας δημητριακοὺς καρποὺς, ὄσπρια, ζῶα, καπνοὺς κτλ. ἀποστέλλουσα εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη Εὐρωπαϊκὰ χειροτεχνήματα, καὶ ἀποικιακὰ, Αἰγυπτιακὰ καὶ Ἑλληνικὰ προϊόντα.

Ἐκ τῆς Ὀδησοῦ καὶ τοῦ Ταϊγανρόκ λαμβάνει δημητριακοὺς καρποὺς, χαβιάρια, σίδηρον, σχοινία καὶ πανία λινὰ διὰ πλοῖα· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν διὰ τὰ πλοῖα πανίων φέρονται ἐκ Μελίτης, ἅτινα εἶναι βαμβάκινα.

Ἐκ τῆς Ὀλλάνδης ἔρχονται φορτία μὲ ζάχαριν· καὶ ἐκ τοῦ Ρίου καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Ἀμερικῆς μὲ καφὲν καὶ ἄλλα ἀποικιακὰ εἶδη καὶ μὲ δέρματα ἀκατέργαστα.

Προσέτι ἡ Ἐρμούπολις ἐμπορεύεται μὲ ὅλας τὰς νήσους τῆς Μεσογείου, δεχομένη τὰ προϊόντα τῶν καὶ ἀποστέλλουσα πάντα τὰ ἀναγκαζοῦντα εἰς αὐτὰς ἐμπορεύματα.

Βιομηχανία.—Ἡ σημαντικωτέρα βιομηχανία τῆς Ἐρμούπολεως εἶναι ἡ Ναυπηγία. Τὰ ἀπὸ τοῦ 1846 ναυπηγούμενα κατ' ἔτος πλοῖα ὑπολογίζονται 80 ἕως 100, ἔχοντα ἕκαστον τόνους 200 ἕως 425, καὶ ἀξίζοντα ἕκαστον 7 ἕως 18 χιλιάδας διστήλων Ἰσπανικῶν.

Ἡ ναυπηγία διατηρεῖ ἐν Ἐρμούπολει καὶ ἄλλας βοηθητικὰς αὐτῆς βιομηχανίας, προοδευούσας ἐπίσης σημαντικά. Ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰς 50 σιδηρουργεῖα, κατασκευάζοντα ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν ναυπηγίαν σιδηρικὰ, πρὸς δὲ καὶ ἀγκύρας σφυρηλάτους διαφόρων μεγεθῶν. Τρία προσέτι ἐργοστάσια ὀρειχαλκίων καρφίων κ. λ. εὐρίσκονται εἰς Ἐρμούπολιν. Ὑπάρχουν προσέτι ἐργοστάσια, ἐντὸς τῶν ὁποίων 60 περίπου ἐργάται κατασκευάζουν διὰ τοῦ Τόρνου παντὸς εἶδους μακαράδας, τῶν ὁποίων ἡ ἐντέλεια ὑπερέβη τὴν τῶν Εὐρωπαϊκῶν, καὶ ἄλλα ἐργοστάσια κατασκευάζοντα τὰ τῶν πρῶτων ξόανα. Ἡ δὲ ἀτμοπλοϊκὴ ἐταιρία ἐσύστησεν ἐσχάτως μεταλλουργεῖον σπουδαίας σημασίας, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ εὐκολυνθῇ ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἡ χρῆσις ἀτμομηχανῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Μετὰ τὴν ναυπηγίαν ἡ σημαντικωτέρα βιομηχανία εἶναι ἡ τῆς βυρσοδεψίας. Ὑπάρχουσιν εἰς Ἐρμούπολιν βυρσοδεψεῖα πολλά· τῷ 1861 ἐξήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος 471,871 ὀκάδ. κατειργασμένων δερμάτων, ἀξίας δρ. 1,699,820. Τὰ κατειργασμένα αὐτὰ δέρματα βουβάλων, βοῶν καὶ μικρῶν ζώων στέλλονται εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Τουρκίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰς παρακειμένας Νήσους, ὅπου συναγωνιζόμενα μὲ τὰ τῆς Μασσαλίας δέρματα βοῶν ἐνίκησαν τὰ τῆς Ἐρμουπόλεως ὡς εὐθηνότερα καὶ καλῶς ἐπίσης κατειργασμένα.

Ὑπάρχουν προσέτι ἐν Ἐρμουπόλει διάφορα σαπωνοποιεῖα, κατασκευάζοντα ἐτησίως 5—7 χιλιάδας κανταρίων σαπῶνια, καταναλισκόμενα καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους. Προσδὲ καὶ τινὰ ἐργοστάσια βαφῶν καὶ τυπωτῶν· πολλαὶ δὲ γυναῖκες κατασκευάζουν τὰ καλεμκεριά, ἐξ ὧν ἀποστέλλονται καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Πρακτορεῖον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ὑπάρχει ἐν Σύρῳ, τὸ ὅποιον διευκολύνει οὐσιωδῶς τὸ ἐμπόριον διὰ τῶν προεξοφλήσεων, τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ μὲ τόκον 8 τοῖς 0/0, καὶ διὰ τῶν πιστώσεων, τὰς ὁποίας δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ χρηγεῖ μὲ τόκον 9 τοῖς 0/0.

Τὰ συναλλάγματα ἐν Ἐρμουπόλει μὲ τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην γίνονται τόσον ἀφθόνως καὶ εὐκόλως, ὥστε πολλάκις ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ Σμύρνη καταφεύγουν εἰς τὴν Σύρον πρὸς καλητέραν διαπραγματεύσιν τῶν συναλλαγμάτων των.

Τὰ ξένα νομίσματα κυκλοφοροῦν εἰς Σύρον 10 τοῖς 0/0 περίπου ἀκριβώτερα ἀπὸ τὴν εἰς τὴν διατίμησιν σημειουμένην ἀξίαν των· ὡς ἐκ τούτου καὶ τὰ Ἑλληνικὰ νομίσματα ἔχουν ὑπερτίμησιν καὶ διακρίνονται εἰς Ταμιακὰς δραχμὰς καὶ εἰς ἀγοραίας.

Β'. ΠΑΤΡΑΙ.

§. 396. Λί Πάτραι, ἡ ἐμπορικωτέρα αὕτη πόλις τῆς Πελοποννήσου, κεῖνται κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου, ἔχουσαι κατοίκους περίπου 16,000. Τὸ ἐμπορικὸν μέλλον τῆς πόλεως ταύτης προμηνύεται μέγα ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της καὶ ὡς ἐκ τῶν προϊόντων, τὰ ὅποια δι' αὐτῆς ἐξάγονται.

Ἡ πόλις αὕτη εὐρίσκεται εἰς ἀμέσους ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τὴν Ἀγγλίαν, Αὐστρίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν, Ἑπτάνησον καὶ Τουρκίαν.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Ἐξάγει σταφίδα Κορινθιακὴν, μετάξην, βαλανίδια, ὀπὸν γλυκορρίζης καὶ ἄλλα ἐγχώρια προϊόντα. Εἰσάγει δὲ χειροτεχνήματα παντὸς εἶδους Ἀγγλικά καὶ Γερμανικά, ἀποικιακὰ προϊόντα, σίδηρον κτλ.

Αἱ σταφίδες Πατρῶν καὶ Βοστίτσης (Αἰγίου) θεωροῦνται ὡς αἱ τῆς πρώτης ποιότητος· μετ' αὐτὰς ἔρχονται αἱ τῶν παραλίων τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου, καὶ κατόπιν αὐτῶν αἱ τῆς Ηλείας καὶ Τριφυλλίας. Εἰς τὴν Ηλείαν οἱ γεωργοὶ διὰ ν' ἀπολαύσωσι δῆθεν πλείονα σταφδοκαρπὸν πρό τινων ἐτῶν χαρακόνουν τὰ κλήματα· ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι χάριν τοῦ ἰδίου αὐτῶν συμφέροντος θὰ παραιτηθῶσι τοῦ ὀλεθρίου τούτου συστήματος, τὸ ὁποῖον παράγει σταφίδα ἀχρειαστάτην, καὶ ἐπομένως ὄλως ἀζήτητον.

Ὅταν τελειώσῃ ἡ συγκομιδὴ τῆς σταφίδος οἱ ἔμποροι προσφέρουσι τιμὰς, ἅμα δὲ προσφερθῆ τιμὴ διὰ ποσὸν ὀπωσοῦν σημαντικὸν, καὶ εἰς αὐτὴν πωληθῆ μέρος σταφίδος, ἡ τιμὴ αὐτῆς θεωρεῖται ἀποκοπέσσα, καὶ κατ' αὐτὴν γίνονται ὄλαι αἱ λοιπαὶ πωλήσεις. Ἐνίοτε ὁμως συμβαίνει, ὡς κατὰ τὸ 1842 καὶ 1847 νὰ παύσῃ ἡ ζήτησις τῶν σταφίδων, καὶ τότε ἡ ἀποκοπέσσα τιμὴ ἐκπίπτει· ἄλλοτε δὲ, ὡς κατὰ τὸ 1846, συμβαίνει τὸ ἀνάπαλιν.

Εἰς τὰς Πάτρας ὑπάρχουν τεχνουργεῖα ὀποῦ γλυκορρίζης ἢ γλυκορρίζοχύλης, καὶ ποτάσσης.

Ἰπάρχει δὲ καὶ Ὑποκατάστημα τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, τὸ ὁποῖον προεξοφλεῖ ἐμπορικὰ συναλλάγματα.

Ἡ Κορινθιακὴ σταφὶς πωλεῖται μὲ τὸ χιλιόλιτρον, ἧτοι ἀνὰ χιλιάς λίτραις Βενετικῆς βαρείας, ἰσοδυναμούσας μὲ 8 1/2 περίπου καντάρια Τουρκικὰ, καὶ μὲ 9 1/3 περίπου καντάρια Ἀγγλικά, καθόσον 100 λίτραι βαρεῖαι Βενετίας = μὲ ὀκάδ. 37,26, καὶ ἐν Ἀγγλικὸν καντάριον = 39 ὀκάδ. καὶ 240 δράμια.

Ἐκτὸς τῆς Ἐρμουπόλεως καὶ τῶν Πατρῶν ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ἐμπορικαὶ πόλεις ἐν Ἑλλάδι, ὡς ὁ Πειραιεὺς, τὸ Ναύπλιον, αἱ Καλάμαι, τὸ Γύθειον, τὸ Μεσολόγγιον, ἡ Χαλκίς, ἡ Πύλος καὶ ἄλλαι.

Διὰ τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τοῦ Ναυπλίου γίνεται ἡ σημαντικωτέρα ἐξαγωγή τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων· ἡ δὲ σημαντικωτέρα εἰσαγωγή τῶν ξένων γίνεται διὰ τῆς Ἐρμουπόλεως, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον διὰ τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Γ'. ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ.

§. 297. Αἱ ἑπτὰ Ἴονιοι νῆσοι, Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Παξοί, Ἰθάκη, Λευκάς, Ζάκυνθος καὶ Κύθηρα θέλουν ἀποτελέσει τοῦ λοιποῦ μέ-
ρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου δυνάμει τῆς ἀπὸ 17/29 Μαρτίου 1864
ἐν Λονδίῳ ὑπογραφείσης Συνθήκης. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν ὑπολογίζε-
ται εἰς 250,000 κατοίκων.

Προϊόντα καὶ ἐμπόριον.—Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν Ἑπτανή-
σων εἶναι τὰ ἐλαιόλαδα, ἡ Κορινθιακὴ σταφίς, τὰ βαλανίδια καὶ οἱ
οἶνοι. Ἡ Ζάκυνθος ὑπερέχει τῶν ἄλλων νήσων ὡς πρὸς τὴν καρποφο-
ρίαν. Ἡ Ζάκυνθος παράγει 9—10, ἡ Κεφαλληνία 14—16 καὶ ἡ Ἰθάκη
περίπου 2 ἑκατομμύρια λιτρῶν Βενετικῶν Κορινθιακῆς σταφίδος.
Ἐλαία δὲ κατ' ἔτος καλῆς εἰσοδείας παράγει ἡ Κέρκυρα 200 χιλιάδ.
βαρέλας, ἡ Ζάκυνθος 65 χιλ., ἡ Λευκάς 25 χιλ. καὶ οἱ Παξοὶ 10 χιλ.
Δημητριακοὺς καρποὺς δὲν παράγουσιν αἱ ἑπτὰ νῆσοι εἰμὴ τὰ 2/3
περίπου τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐγγύριον κατανάλωσιν. Τὰ εἰσαγό-
μενα εἶδη συνίστανται εἰς ὑφάσματα, ἀποικιακὰ, δημητριακοὺς καρ-
ποὺς καὶ λοιπά.

Βιομηχανία.—Κυρίως βιομηχανία πολλὰ ὀλίγη ὑπάρχει εἰς τὴν
Ἑπτάνησον. Εἰς τὴν Ζάκυνθον ὑπάρχουσι σαπωνοποιεῖά τινα καὶ ὑφαν-
τήρια μεταξωτῶν μανδουλίων, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ βαφή εἶναι ἀτελής.

Μεταχειρίζονται τὰ σταθμὰ τῆς Βενετίας, τὴν ἐλαφρὰν καὶ βα-
ρεῖαν λίτραν, ἡ τὰ τῆς Τουρκίας, τὸ Καντάριον 44 ὀκάδας.

Μέτρον μήκους εἶναι ἡ Πήχη (Braccio), ἥτις διὰ τὰ βαμβάκινα
καὶ μάλλινα ὑφάσματα εἶναι = 0, 69 Μέτρου Γαλ.

= 1, 03 Πηχ. Τουρκ.

Ἡ πήχη τῶν μεταξωτῶν = 0, 64 Μέτρου Γαλ.

» » = 0, 98 Πηχ. Τουρκ.

Μέτρον χωρητικότητος τῶν σίτων ἐκάστη νῆσος ἔχει ἰδιαιτέρον,
ἀλλὰ τὸ ἐμπορικὸν μέτρον ἐν γένει εἶναι τὸ Τουρκικὸν Κοιλόν.

Μέτρον τῶν ρευστῶν εἶναι ἡ βαρέλα.

Εἰς Κέρκυραν καὶ Παξοὺς 1 βαρέλα οἴνου = 68,13 λίτρας Γαλ.

Εἰς τὴν Ζάκυνθον 1 » » = 69,52 » »

Εἰς τὴν Κεφαλληνίαν 1 » » = 50,19 » »

Ἡ βαρέλα τῶν ἐλαίων εἶναι ἡ αὐτὴ εἰς ὅλας τὰς νήσους, ἀλλὰ μὲ
διαφόρους ὑποδιαίρεσεις· εἶναι χωρητικότητος λιτρῶν Γαλλικ. 68, 13,

ἔχουσα βάρος 63, 75 χιλιόγραμμα Γαλλικά, ἢτοι 52 περίπου ἑκά-
δας Τουρκικάς.

Ἡ σταφίς πωλεῖται μὲ τὴν χιλιάδα (milliajo), ἢτοι μὲ 1000 λί-
τρας Ἀγγλικὰς, αἵτινες εἶναι 5 τοῖς 0/0 περίπου ἐλαφρότεροι ἀπὸ
τὰς συνήθεις λίτρας τῆς Βενετίας.

1000 λίτραι Ἀγγλικαὶ = 950 Βενετικὰς βαρείας.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀσίας.

A'. ΚΙΝΑ.

§. 398. Ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Κίνας ἔχει 415 ἑκατομ. κατοίκων.
Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Πεκῖνον ἔχον δύο ἑκατομ. κατοίκων.

Ἡ σημαντικωτέρα δὲ ἐμπορικὴ πόλις τῆς Κίνας εἶναι τὸ Καντὼν
πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πεκιάγκου ποταμοῦ.

Διὰ τῶν τελευταίων Συνθηκῶν, τὰς ὁποίας ἡ Ἀγγλία, τὰ ἠνωμέ-
να Κράτη τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ Γαλλία συνωμολόγησαν μετὰ τῆς Κί-
νας (1858) ἐπιτρέπεται τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον εἰς δώδεκα Κινεζι-
κοὺς λιμένας· διάφοροι δὲ διατάξεις τῶν συνθηκῶν τούτων διευκολύ-
νουν τὸν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν διάπλουν τῶν ποταμῶν, καὶ κανονίζουν
τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς πρὸς ὄφελος τῆς εἰσαγωγῆς.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς μετὰ τῆς Κίνας ἐπεντα-
πλασιάσθη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους.

Κατὰ τὸ 1810 ἡ εἰσαγ. ἦτο φρ. 104 ἑκατομ. ἡ ἐξαγ. φρ. 122 ἑκατομ.

» 1858 » » 450 » » 560 »

εἰς τὰ ποσὰ δὲ ταῦτα δὲν καταλογίζεται ὁ ἄργυρος. Ὡς λιμὴν εἰσα-
γωγῆς ἡ Καντὼν ὑπερτερεῖ, διότι δι' αὐτοῦ ἐνεργεῖται περίπου τὸ 1/2
τῆς ὅλης εἰσαγωγῆς. Ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν τὴν αὐτὴν θέσιν μὲ τὴν
Καντὼν κατέχει καὶ ἡ Σαγγάη.

Ἡ Κίνα λαμβάνει ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τὰς Ἰνδίας καὶ ἀπὸ τὴν
Ἀμερικὴν νήματα καὶ ὑφάσματα βαμβακερινὰ καὶ μάλλινα, μέταλ-
λα, ὀρύζιον, πιπέρι. Τὰ κυριώτερα δὲ εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι, Τζάι
(τέιον) μέταξα, μεταξωτὰ ὑφάσματα, Ναγκίνας, κανέλλα, ἀγγεῖα ἐκ
πορσελάνης, κάμφορα καὶ ἄλλα.

Τὸ κυριώτερον διὰ τὴν Εὐρώπην εἶδος εἶναι ἡ μέταξα, ἥτις ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Σαγγάην. Τὸ ποσὸν τῶν τελευταίων χρόνων ὑπολογίζεται κατ' ἔτος ἀξίας 200 ἑκατομ. φράγκων.

Συναλλάγματα ἐξωτερικὰ δὲν διαπραγματεύονται παρά εἰς τὰς ἐλευθέρους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον πόλεις, καὶ κυρίως εἰς τὴν Καντὼν, Χόγκ-Κόγκ καὶ Σαγγάην (1).

Μέχρι τοῦ 1856 ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα ἐκανονίζοντο ἐν γένει ἐπὶ τοῦ Ἰσπανικοῦ διστήλου Καρόλου Δ'. (Carolus) λεγόμενον, καὶ ἐπὶ τῶν Μεξικανικῶν ταλλήρων, ἀλλὰ τὰ πραγματικὰ ταῦτα νομίσματα ἐγένοντο σπάνια, καὶ εἰς τὴν Σαγγάην ἤρχισαν ἀπὸ τὸ 1856 νὰ μεταχειρίζονται ὡς νομισματικὴν μονάδα βάρος ἀργύρου ἀντιστοιχοῦν μὲ τὰ ἄνω νομίσματα *Τάελ* λεγόμενον.

Ὅλοι σχεδὸν αἱ τραβικτικαὶ ἐκ τῆς Κίνας γίνονται ἐπὶ Λονδίνου, Βουθάης, ἢ Καλκούτας. Διαπραγματεύονται δὲ ἐπὶ Λονδίνου ἐξ μηνῶν ὄψεως πρὸς 4 σελίνια καὶ 7 δηνάρια π. χ. διὰ ἐν δίστηλον ἐπὶ Καλκούτας 3 ἡμερῶν, ὄψεως πρὸς 216 π. χ. ρουπιές διὰ 100 τάλληρα.

Τὸ συναλλάγμα ἐννοεῖται ὅτι ὑψοῦται καὶ ἐκπίπτει ἀναλόγως τῆς χρηματικῆς θέσεως τῶν ἀγορῶν, καὶ τοῦ ἀξιοχρέου τοῦ τραβικτοῦ. Συνήθως δὲ τὰ συναλλάγματα συνοδεύονται μετὰ τῶν φορτωτικῶν τῶν ἐμπορευμάτων, αἵτινες ἐγγυῶνται τρόπον τινὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ συναλλάγματος.

Μεταξὺ Σαγγάης καὶ Καντῶν ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος, διότι τὸ *Τάελ* τῆς Σαγγάης ὡς νόμισμα λογιστικὸν ὑπολογίζεται ἀκριβώτερον τοῦ ταλλήρου τῆς Καντῶν· οὕτω λογαριάζουν 100 τάλληρα Μεξικανικὰ ἴσα μὲ 72—78 *Τάελ* τῆς Σαγγάης.

Πραγματικὰ Νομίσματα.—Ἡ νομισματικὴ ἱστορία τῆς Κίνας δὲν εἶναι ἀντικείμενον τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου. Ἡ σύγχυσις δὲ ἥτις ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ νῦν κυκλοφοροῦντα νομίσματα εἶναι ἄπειρος. Καθὼς προηγουμένως εἶπομεν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τὸ κανονίζον νόμισμα ἦτο τὸ τάλληρον καὶ τὸ Κινεζικὸν *Τάελ* ἢ *Λιάγγ*,

(1) Εἰς τὴν Σαγγάην ἐσυστήθησαν ἤδη Ἑλληνικὰ Ἐμπορικὰ Καταστήματα.

διαιρούμενον εἰς 10 Μὰς, τὸ Μὰς εἰς 10 Καντορὶν, καὶ τὸ Καντορὶν εἰς 10 Λὶς ἢ Κάς.

Τὸ Τάελ ἀξίζει περίπου φρ. 8, 300/0· εἶναι δὲ τὸ ἐμπορικὸν νόμισμα τῆς Σαγγάης.

Πραγματικὸν Κινεζικὸν νόμισμα εἰς κυκλοφορίαν δὲν ὑπάρχει παρὰ τὸ Κάς, συγκείμενον ἀπὸ 3 μέρη χαλκοῦ καὶ 2 μολύβδου.

Ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσὸς κυκλοφοροῦν εἰς τὸ ἐμπόριον, ὁ μὲν ἄργυρος εἰς τεμάχια ἀξίας 1/2 ἕως 100 Τάελ, τίτλου συνήθους 94/100· ὁ δὲ χρυσὸς εἰς τεμάχια ἀξίας 10 Τάελ, τίτλου 93/100 ἢ 94/100.

Συναλλάγματα Καρτῶν. Λονδίνον 6 μηνῶν ὄψεως, 50—60 πέ-
ναι τῆς λίρας διὰ 1 τάλληρον Ἰσπανικόν.

Βομβάη. } 3 ἢ 60 ἡμ. ὄψεως, 218—240 Ρουπιές τῆς Ἐταιρίας
Καλκούτα. } διὰ 100 τάλληρα Ἰσπανικά.
Μαδράς.

Σταθμά. 1 Σχὶ = 72 χιλιογρ. καὶ 154 Γραμ.
1 Πεκοῦλ τῶν 100 Κατὶς = 60 χιλιογρ. καὶ 500 Γραμ.
1 Λιάγγ ἢ Τάελ = 37 Γραμ.

Τὰ ὑγρά καὶ στερεὰ πωλοῦνται σταθμιζόμενα.

Μέτρον μήκους εἶναι ὁ ποῦς (Τζέ) = 0,302 τοῦ μέτρου.
ὁ ἐμπορικὸς ποῦς (Τζέ) = 0,338 ὄμ.

Β'. ΙΝΔΙΑΙ.

§. 399. *Αἱ Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαι* διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἀγγλίας, ἔχουσι δὲ 180 ἑκατομ. κατοίκων.

Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν Ἰνδιῶν εἶναι βαμβάκιον, μέταξα, λι-
νόσποροι, δέρματα, Ἰνδικόν, ὀρύζιον, σαγού, ὄπιον, ζάχαρη, καπνός,
ζίουτα (1), πιπέρι, κανέλλα, ξύλα, γόμαι, πολύτιμα μέταλλα, λίθαι
πολύτιμοι, νίτρον.

Ἡ κυριώτερα πόλις τῶν Ἰνδιῶν εἶναι ἡ Καλκούτα, ἐπὶ ἐνὸς βρα-
χίονος τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, ἔχει δὲ 700—800 χιλιάδας κατοίκων
μετὰ τῶν περιχώρων αὐτῆς.

(1) Κλωστικὴ ὕλη, ἐξάγεται ἀπὸ φυτὸν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καλλιεργουμέ-
νου εἰς μεγάλας ἐκτάσεις· κατασκευάζουσι δὲ εὐθηνὰ ὑφάσματα ἀὰ σάκκους
καὶ ἐνδύματα τῶν πτωχῶν Ἰνδιῶν. Ἡ ἔλλειψις τῶν Ἀμερικανικῶν βαμβακίων
ἔδωκεν ἐσχάτως σημασίαν τινὰ εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος.

Ἡ Καλκούτα εἶναι εἰς συγκοινωνίαν τακτικὴν μετὰ τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ Σουεζ· διάφοροι δὲ σιδηροὶ δρόμοι προχωροῦν πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ κέντρα· δὲν θὰ βραδύνη δὲ νὰ συγκοινωνήσῃ τηλεγραφικῶς μετὰ τῆς Εὐρώπης.

Ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ συγκοινωνία μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ γίνεται διὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος. Μόνον ἐμπορεύματα πολύτιμα, ὡς μετάξια καὶ ἄλλα ἔρχονται διὰ τῶν ἀτμοπλοίων εἰς Σουεζ, καὶ ἐκεῖθεν δι' Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἄν πραγματοποιηθῇ ἡ Θαλάσσιος διώρυξ τοῦ Σουεζ τὸ ἐμπόριον τῶν Ἰνδιῶν θέλει λάβει μεγίστην ἔκτασιν.

Πρὸ καιροῦ διάφορα Ἑλληνικὰ Καταστήματα ἐμπορεύονται εἰς Καλκούταν.

Δευτερεύουσαι ἐμπορικαὶ πόλεις τῶν Ἰνδιῶν εἶναι ἡ Βομβάη, ἡ Μαδράς, ἡ Δελή, καὶ ἄλλαι.

Τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἔλαβεν ἄπειρον ἀνάπτυξιν κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν. Ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν πρῶτην θέσιν· στέλλει νήματα καὶ ὑφάσματα βαμβάκινα, ζύθους, μηχανάς, σίδηρα ἐργασμένα καὶ ἀκατέργαστα, χαλκὸν, ἄλας, καὶ ἄλλα ἀξίας 12 ἑκατομ. λιρῶν στερλινῶν περίπου. Κατὰ δεύτερον λόγον ἡ Γαλλία, ἡ ὁποία ἀποστέλλει ὁμοίως ὑφάσματα διαφόρων εἰδῶν, οἴνους, πνευματώδη ποτὰ, βιβλία, ἀγγεῖα, μῦρα, καὶ διάφορα ἄλλα· διὰ τῆς Μασσαλίας γίνονται μεγάλαι ἀποστολαὶ εἰς νομίσματα διὰ τὰς Ἰνδίας, ὅπου τὸ κυκλοφοροῦν καὶ ἐναποταμιευόμενον νόμισμα εἶναι ἄπειρον, ὑπολογιζόμενον εἰς 400 ἑκατομ. λιρῶν στερλινῶν.

Νομίσματα.—Λογαριάζουν εἰς ρούπια Ἀγγλικά (C^o. R.) τῆς Ἐταιρίας.

1 ρούπι = 16 ἀνάς = 192 Πίκα.

1 ἀνάς = 12 Πίκα.

1 Λάκ εἶναι ποσότης 1000 ρουπίων.

1 Κρήρ εἶναι = 100 Λάκ

οὕτω γράφουν 3,56,85,000 ρούπια καὶ ἀναγινώσκουν 3 Κρήρ 56 Λάκ καὶ 85,000 ρούπια.

Ἵπάρχουν τριῶν εἰδῶν ρουπίων·

1). Τὸ ρούπι τῆς Ἐταιρίας λεγόμενον, ἐν γένει παραδεδεγμένον εἰς ὅλας τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ἔχον ἐσωτερικὴν ἀξίαν φρ. 2,38.

2). Τὸ ρούπι Σίκα, καὶ, 3) τὸ ρούπι ἀγοραῖον.

100 ρουπ. Ἀγγ. = 93 $\frac{3}{4}$. Σίκα = 108 $\frac{3}{4}$ ἀγοραῖα

Νομισματικὸς τύπος εἶναι ὁ ἄργυρος. — Ἰπάρχουν καὶ χρυσὰ νομίσματα 15 ρουπίων.

Κυκλοφοροῦν δὲ τὰ Τραπεζιτικὰ Γραμμάτια τῆς Βεγγαλικῆς Τραπεζῆς 5 ἕως 1000 ρουπίων.

Συναλλάγματα. — Λονδίνον 6 μην. ὄψεως 2 Σελ. $\frac{3}{4}$ Π. διὰ 1 ρούπι Ἀγγλ.

Καντὼν 60 ἢ 90 ἡμ. ὄψεως 232 ρούπια διὰ 100 τάλληρα μὲ 1 — 2 τοῖς 0/0 ζημίαν.

Γαλλία· φρ. 260 = διὰ 1 ρούπι.

Αἱ συναλλαγματικαὶ εἶναι τριῶν εἰδῶν. Αἱ συνοδευόμεναι μετὰ τῆς φορτωτικῆς καὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἐγγράφου, αἱ ἀπλᾶ συναλλαγματικαὶ τῶν Ἐμπορικῶν καταστημάτων, καὶ αἱ τοῦ Θεσαυροφυλακείου, αἵτινες εἶναι τραβίγματα τοῦ Στρατιωτικοῦ ἢ Ναυτικοῦ Γραφείου.

Ἐπὶ Λονδίνου σύρουν 3, 6, 8, καὶ 12 μηνῶν ὄψεως. Ἐπὶ Γαλλίας 6 καὶ 12 μηνῶν ὄψεως.

Σταθμὰ καὶ μέτρα. — Ἐμπορικὰ Σταθμὰ εἶναι τὸ Μουνδ τὸ ἀγοραῖον (Bazar) λεγόμενον καὶ τὸ Μουνδ τὸ Ἀγγλικόν. Τὸ πρῶτον εἶναι 10 τοῖς 0/0 βαρύτερον τοῦ δευτέρου· διαιρεῖται δὲ εἰς 40 Σέρες πρὸς 16 Σιατὰκ ἢ 80 Σίκας.

1 Μουνδ ἀγοραῖον = 37,281 χιλιογρ.

1 Μουνδ Ἀγγλικόν = 33,865 χιλιογρ.

Τὰ ὑγρά πωλοῦνται μὲ τὸ ζύγιον ἢ μὲ Ἀγγλικόν Γαλόν.

Οἱ σῖτοι μὲ τὸ Καοὺν τῶν 40 Μουνδ

1 Καοὺν = 17,45 ἑκατόλιτρα.

Μέτραν ὑφασμάτων εἶναι τὸ Κουβίτ ἢ Χότ = 0,4572 τοῦ Γαλ. μέτρου.

Ἡ Βομβάη πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας ἔχει 200,000 κατοίκων. Τὰ νομίσματα καὶ συναλλάγματα αὐτῆς εἶναι ὡς τὰ τῆς Καλκούτας.

Γ'. ΠΕΡΣΙΑ.

§. 400. Μεσόγειον Ἀσιατικόν Βασίλειον, ἔχει 10,000,000 περίπου κατοίκων. Ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Περσίας εἶναι τὸ Ἰσπαχάν μὲ

180,000 κατοίκων, ἡ Ταυρίς μὲ 160,000, τὸ Τεχεράν μὲ 120,000.

Τὰ κυριώτερα ἔμπορικὰ προϊόντα τῆς Περσίας εἶναι ἡ μέταξα, ἥτις καλλιεργεῖται κυρίως εἰς τὰς παρὰ τὴν Κασπίαν Θάλασσαν ἐπαρχίας, καὶ ἰδίως εἰς τὸ Γκιλάνι· ἡ ἔτησία παραγωγή ὑπολογίζεται εἰς 18,000 δέματα, ἅτινα ἐνομάζονται ὡς ἐκ τοῦ κυλινδρικοῦ σχήματος των *Λουλέδες*, ζυγίζει δὲ ἕκαστον 27 ὀκάδας. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τῆς μετάξης 2000 δεμ. ἐξοδεύει ἡ ἐγγύριος βιομηχανία, 5000 ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ὀλίγα εἰς τὰς πλησιοχώρους Τουρκικὰς ἐπαρχίας, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ διευθύνονται διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ἡ ποιότης τῆς Περσικῆς μετάξης εἶναι καλὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἀλλ' ἄνισος καὶ χονδρὴ μὴ εἰσαχθεισῶν εἰσέτι τελειοποιημένων Εὐρωπαϊκῶν κλωστικῶν μηχανῶν.

Ἡ πόλις Ῥέστιον εἶναι ἡ ἀγορὰ τῆς Περσικῆς μετάξης. Ἡ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ποιότητος πωλεῖται μὲ τὸ Βατμάνι=5,80 χιλιογράμμα, ἡ τῆς κατωτέρας μὲ τὸν *Φερδέν* δεμάτιον ζυγίζον 6 Βατμάνια. Ἀπὸ Ῥέστιον τὰ δέματα μεταφέρονται εἰς τὴν Ταυρίδα τὴν ἔμπορικωτέραν πόλιν τῆς Περσίας, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Ἐρζεροῦμ καὶ Τραπεζοῦντος εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Εὐρώπην. Ἡ μεταφορὰ αὕτη ἐνεργεῖται διὰ φορητῶν ζώων, καὶ διαρκεῖ 40—50 ἡμέρας· ἡ διὰ τῶν Καυκασίων ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας μεταφορὰ ἤθελεν εἶσθαι εὐκολωτέρα, ἐὰν ὑπῆρχε κατάλληλος λιμὴν φορτώσεως ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ ἂν ἔλλειπον αἱ Ῥωσσικαὶ διατυπώσεις εἰς τὴν διαμετακόμισιν τῶν ξένων πραγματειῶν. Ἡ Περσικὴ Κυβέρνησις εἰσπράττει δασμὸν ἐξαγωγῆς 3—5 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς ἀξίας κατὰ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ὁποίαν προσδιορίσῃ πληρόνει ὡσαύτως ἡ μέταξα 3 τοῖς 0/0 δασμὸν εἰς τὰ Τουρκικὰ σύνορα· τὰ δὲ ἐξοδα τῆς μεταφορᾶς ὑπολογίζονται 4 τοῖς 0/0. Ἡ ἀξία τῆς ἐξαγομῆνης μετάξης ὑπολογίζεται εἰς 20 ἑκατομμύρια φράγκων.

Ἐξάγονται προσέτι ἐκ τῆς Περσίας,

Σταγίς γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Σουλτανίνα*.

Μαλλία διαφόρων ποιότητων.

Βαμβάκια στελλόμενα ἐν μέρει εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὄπιον, ἀσφούρια (βαφικὴ ὕλη), ξηραὶ ὄπωραι, τὸ γνωστὸν *τουμπεκλι* (εἶδος καπνοῦ) διὰ τὴν Τουρκίαν· καλλιεργεῖται προσέτι ἡ ἄμπελος, ἀλλὰ οἱ κατα-

σκευαζόμενοι οἴνοι εἶναι ὀλίγοι, ὡς ἐκ τῆς θρησκευτικῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ οἴνου· εἶναι γνωστὸς δὲ τοῦ Χιράζ.

Βιομηχανία.—Ἦτο ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ Περσικὴ βιομηχανία εἶχε σπουδαίαν σημασίαν, ἀλλ' ἡ εὐθηνία τῶν Εὐρωπαϊκῶν ὑφασμάτων τὴν κατέστρεψε κατὰ μέγα μέρος. Κατασκευάζουν ἀκόμη μεταξωτὰ χρυσοῦφραντα καὶ μάλλινα ὑφάσματα, καθὼς καὶ ὀλίγα βαμβακερινά. Ἡ μόνη ἀκμάζουσα ἀκόμη βιομηχανία εἶναι ἡ τῶν Ταπήτων καὶ ἡ τῶν γνωστῶν Περσικῶν Σαλίων.

Εἰσάγονται εἰς τὴν Περσίαν ἐκ τῆς Ῥωσσίας χάλκινα καὶ σιδηρᾶ σκεύη καὶ ἐργαλεῖα· ἐκ δὲ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ὄπλα, σκεύη, ὠρολόγια, βαφαί, ζάχαρη εἰς κώνους, τέιον, ὑφάσματα μεταξωτὰ καὶ μάλλινα. Τὸ δὲ κυριώτερον εἶδος τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα τῆς Ἀγγλίας, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται ἀξίας ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν στερλινῶν (1).

Νομίσματα.—Ἡ νομισματικὴ βᾶσις εἶναι ὁ χρυσός.

Λογαριάζουν εἰς Τουμένια. 1 Τουμένι ἰσοδυναμεῖ μὲ φρ. 11, 60.

Τὸ 1/2 Ῥωσικὸν φλωρίον κατὰ τὴν διατίμησιν ἀξίζει Τουμένια 1 3/4.

Διαιρεῖται εἰς 10 Κράνια νόμισμα ἀργυροῦν.

Τὸ Σαὶ χάλκινον νόμισμα εἶναι τὸ 20στὸν τοῦ Κράνι.

Σταθμά.—Μισχάλι = 45 Γραμμᾶς Γαλλικᾶς. Ἐμπορικὰ σταθμά εἰς Ταυρίδα εἶναι τὸ Βατμάνι = μὲ 600 Μισχάλια = 2, 70 Χιλιόγραμμα Γαλλικά.

Τὸ Βατμάνι Ῥεστίου διὰ τὰ μετάξια = 1280 Μισχάλια.

Μέτρον μήκους τὸ ἀρσίνι.

100 Γαλ. μέτρα = 88 ἀρσίνια.

100 Γυιάρδαι Ἀγγλικαὶ = 80 ἀρσίνια.

(1) Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Περσίας ἐνεργεῖται διὰ τῶν ἐν Ταυρίδι Ἑλλήνων ἐμπόρων, μεταξύ τῶν ὁποίων βεβαίως ὑπερέχει τὸ μέγαλον ἐμπορικὸν κατάστημα τῶν Ἀδελφῶν Ῥάλλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Α'. ΗΝΩΜΕΝΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

§. 401. Ἡ Ὁμοσπονδία τῆς Ἀμερικῆς, συγκειμένη ἐκ 40 Κρατῶν ἢ Ἐπαρχιῶν αὐτοδιοικήτων δημοκρατικῶς καὶ ἠνωμένων ὁμοσπονδικῶς, ἔχει 31,648,000 κατοίκων. Τὸ ζήτημα τῆς δουλείας, τὴν ὁποίαν τινὲς τῶν ἐπαρχιῶν τούτων θέλουσι νὰ διατηρήσωσιν, ἐπέφερε τὸν τελευταῖον ἐμφύλιον πόλεμον, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς διαρκεῖ εἰσέτι μὲ μεγίστην ζημίαν καὶ ὀπισθοδρόμησιν τῆς μεγάλως προοδευσάσης μέχρι ἐσχάτων Ὁμοσπονδίας ταύτης.

Ὁ πληθυσμὸς τῶν ἄνευ δούλων Ἐπαρχιῶν ὑπολογίζεται εἰς 19 ἑκατομμύρια, τῶν δὲ μετὰ δούλων εἰς 8 ἑκατομμύρια καὶ 600 χιλιάδας ἐλευθέρων, καὶ 4 ἑκατομμύρια δούλων.

Μεταξὺ τῶν ἄνευ δούλων ἐπαρχιῶν εἶναι ἡ Νέα Ὑόρκη, ἡ Πενσυλβανία, ἡ Ὀχιο, ἡ Ἰνδιάννα, ἡ Ἰλινόα κ. λ.

Μεταξὺ δὲ τῶν μετὰ δούλων αἱ κυριώτεραι εἶναι ἡ Μεριλάνδη, ἡ Βιργινία, αἱ δύο Καρολίνας, ἡ Γεωργία, ἡ Φλωρίς, ἡ Λουίζιάνα κ. λ.

Εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν ἐπαρχιῶν τούτων καλλιεργεῖται διὰ τῶν δούλων εἰς μεγάλας ἐκτάσεις τὸ βαμβάκιον.

Ὁ πληθυσμὸς ὅλης τῆς Ὁμοσπονδίας δὲν ἦτο κατὰ τὸ 1800 εἰμὴ 5,300,000. Κατὰ δὲ τὰς στατιστικὰς ἡ αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ὑπολογίζεται περὶ τὰ 35 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος, ἥτις γίνεται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης μεταναστευόντων.

Κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου στατιστικὴν, τὸ ἐμπόριον τῆς Ὁμοσπονδίας ἐπαρουσίαζεν

Εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τὰλληρα 400 ἑκατομμύρια.

Εἰς τὴν εἰσαγωγὴν » 362 »

Ἡ Ἀγγλία ἔχει τὰς μεγαλητέρας ἐμπορικὰς σχέσεις.

Ἐλαβεν ἐκ τῆς Ἀμερικῆς 203 ἑκατομ. τὰλλήρων ἐμπορεύματα.

Ἀπέστειλε δὲ 138 » » »

Αἱ δὲ ἐν τῇ Ἀμερικῇ, ἐν ταῖς Ἰνδίαῖς καὶ ἐν τῇ Αὐστραλίᾳ Ἀγγλικαὶ κατοχαὶ 35 ἑκατομ. τὰλ. ἐμπορεύματα εἰσήγαγον ἐκ τῆς Ὁμοσπονδ.

39 » » » ἀπέστειλαν εἰς τὴν »

Κατόπιν τῆς Ἀγγλίας τὰ μετὰ τῆς Ὁμοσπονδίας ἐμπορευόμενα

Κράτη εἶναι ἡ Γαλλία, ἡ Κίνα, ἡ Βρασιλία, τὸ Ἀμβούργον, ἡ Βρέμη, ἡ Κοῦβα, τὸ Βέλγιον, ἡ ὀλλάνδα, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Ἰταλία.

Ἡ Ἑλλάς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν 134,000 ταλ. σταφίδα.

Τὰ ἐξαγόμενα εἶδη εἶναι σῖτοι, καλαμβόκια, ἄλευρα, ἐρύζια, βαμβάκια, ξυλεία, πότασα, πίσσα, πετρέλαιον, τερεβενθίνη, ζάχαραι, καπνοὶ, ἱατρικαὶ ὕλαι, ἀλείμματα, ἐψάρια παριχευμένα, ἄργυρος, χρυσός, ὑδράργυρος, σίδηρος, χαλκός, μόλυβδος, γαιάνθρακες μεταλλικοὶ, νίτρον, καὶ ἄλλα.

Ἡ βιομηχανία τῆς Ὁμοσπονδίας, οἱ σιδηρόδρομοι, οἱ τηλεγράφοι, ἡ ἐσωτερικὴ ἀτμοπλοία διὰ τῶν ποταμῶν τῶν διωρύγων καὶ τῶν λιμνῶν, τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ εἶναι εἰς μεγάλην ἀνάπτυξιν.

Τὰ εἰσαγόμενα εἶδη εἶναι ποικίλα, κυρίως δὲ εἰσάγονται ὑφάσματα μάλλινα, μεταξωτὰ, μεταλλικὰ ἔργα, οἶνοι, ἀποικιακὰ, τέϊον, καὶ ἄλλα.

Ἡ σημαντικωτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι ἡ Νέα-Υόρκη, ἣτις συμπεριλαμβάνει ὅλον τὸ ἐμπόριον τῶν ἀρκτικῶν Ἐπαρχιῶν. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς μετὰ τῶν περιχώρων τῆς εἶναι 200,000. Κατόπιν αὐτῆς εἶναι ἡ Νέα-Ὀρλεάνς, λιμὴν ἐξαγωγῆς τῶν βαμβακίων, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Λουϊζιάνας, καὶ ἡ κυριωτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῶν μεσημερινῶν Ἐπαρχιῶν, ἔχει 170,000 κατοίκων.

Ἐμπορικαὶ πόλεις ὡσαύτως εἶναι τὸ Βοστὸν, τὸ Σιαρλεστὸν, ἡ Βαλτιμῶρ, ἡ Μοβίλη, ἀγορὰ βαμβακίων, ἡ Βούφαλος ἐπὶ τῆς λίμνης Ἐριέ, ἀγορὰ σίτων, ὁ Ἅγιος Φραγκῖσκος εἰς τὴν Καλλιφορνίαν.

Νομίσματα.—Λογαριάζουν εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς ἠνωμένας Ἐπαρχίας εἰς Δόλαρ (τάλληρον) τῶν 100 ἑκατοστῶν (cents).

Κατὰ τὸ 1853 παρήτησαν ὡς τύπον νομίσματος τὸν ἄργυρον, παραδεχθέντες τὸν χρυσόν.

Τὸ νέον Δόλαρ ζυγίζει 1,671 Γραμμὰς, τίτλου 900 χιλιοστῶν καὶ ἀξίζει φρ. 5, 18.

Ἐκτυπῶνουν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν νομίσματα ἐκ χρυσοῦ ἀξίας τῶν 20, 10, 5, 2 1/2 καὶ 1 Δόλαρ.

Τὰ τῶν 10 Δόλαρ ὀνομάζονται Ἄετοὶ (Eagles).

Ἐξ ἀργύρου δὲ τῶν 50, 25, 10, 5, καὶ 3 ἑκατοστῶν. Τὰ τῶν 10 ἑκατοστῶν ὀνομάζονται Dimes.

Ἐκ χαλκοῦ ἐκτυπῶνουν ἑκατοστὰ καὶ 1/2 ἑκατοστὰ τοῦ Δόλαρ.

Εκ τὴν Καλλιφορνίαν τὰ ἐκτυπούμενα χρυσᾶ νομίσματα φέρουν ἐπ' αὐτῶν τὴν σημείωσιν τοῦ τίτλου των.

Συναλλάγματα Νέας Ἰόρκης (πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου).

Ἀμστερδὰμ	60 ἡμ. ὄψ.	42.	ἐκατ. διὰ 1	φιορ. ὀλλάνδας.
Ἀμβέρσα	»	5,15	φρ.	» 1 Δόλαρ.
Βάλλη }	»	5,20	»	» 1 »
Ζυρίχη }	»			
Βερολῖνον	»	72, 1/2	ἐκατ.	» 1 Τάλληρον.
Βρέμη	»	79, 1/2	»	» 1 Τάλ. χρ.
Ἀμβούργον	»	37, 1/2	»	» 1 Μάρκον Τραπεζ.
Λονδῖνον	»	109, 1/2	»	» 4 1/2 Σελίνια.
Παρίσιον	»	5,10	φρ.	» 1 Δόλαρ.

Αἱ Τραπεζικαὶ ἐργασίαι γίνονται συνήθως ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐπὶ τῆ βάσει τῶν 4 1/2 σελινίων δι' 1 Δόλαρ ἢ 40 Δόλαρ διὰ 9 λίρας στερλίνας, ὥστε διαπραγματεύεται ἡ ὑπερτίμησις τῶν 100 ἐκτοστῶν τὰ ὅποια ἰσοδυναμοῦν μὲ 4 1/2 σελίνια.

Ἡ ἄνω τίμησις τῶν Συναλλαγμάτων εἶναι ἡ πρὸ τοῦ πολέμου περιπόου γενομένη εἰς τὸ χρηματιστήριον τῆς Νέας Ἰόρκης. Ἀλλ' ἀφοῦ ἔνεκεν τοῦ διαρκούντος εἰσέτι δυστυχῶς ἐμφυλίου πολέμου ἠῤῥησεν ὑπερβολικῶς τὸ ποσὸν τῶν κυκλοφορούντων ὡς χαρτονομίσματος Τραπεζικῶν Γραμματίων, διὰ τῶν ὁποίων γίνονται ὅλαι αἱ συναλλαγαι, ἡ τίμησις τοῦ συναλλάγματος μετεβλήθη, καὶ τελευταίως εἰς Νέαν Ἰόρκην τὸ συνάλλαγμα Λονδίνου ἦτο

176 ἑκατοστὰ τοῦ Δόλαρ διὰ 4 1/2 Σελίνια.

Ἐκ τῆς τιμῆσεως ταύτης καταφαίνεται ἡ ἔκπτωσις τοῦ χαρτονομίσματος.

Ἐπάρχουν διάφοροι Τράπεζαι ἐκδίδουσαι Τραπεζικὰ Γραμμάτια· πρὸ τινῶν χρόνων ἡ κατάχρησις αὐτῶν ἐπέφερε μεγάλην ἐμπορικὴν κρίσιν ὡς ἐκ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν διαφόρων Τραπεζῶν.

Διὰ Νόμου, τὸν ὅποιον παρεδέχθησαν αἱ περισσότεραι ἐπαρχίαι ἠθέλησαν ν' ἀποφύγῃσι τὴν ἐπάνοδον τῶν τοιούτων ἀτοπημάτων· ὅθεν καθυπέβαλον τὴν ἐκδοσιν τῶν Τραπεζικῶν Γραμματίων ὑπὸ τὴν ἐξέλεγχιν τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως, εἰς χεῖρας τῆς ὁποίας κατατίθενται· ἐκ μέρους τῶν Τραπεζῶν χρεώγραφα ἢ ἄλλα ἀντιστοιχοῦντα ἔγγραφα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐκδιδομένων Τραπεζικῶν γραμματίων.

Καὶ ὅμως αἱ ἐμπορικαὶ κρίσεις εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶναι δυστυχῶς συχναί, διότι εἶναι εἰς ἄπειρον βαθμὸν ἀνεπτυγμένη ἡ πίστις. Κατὰ τὸ 1856 4,937 καταστήματα ἔπαυσαν τὰς πληρωμὰς των μὲ 292 ἑκατομμύρια Δόλαρ παθητικόν.

Μέτρα καὶ σταθμὰ ὅμοια μὲ τὰ τῆς Ἀγγλίας.

Οἱ σῖτοι πωλοῦνται μὲ τὸ Βουσελ, ὄγδοον τοῦ quarter, τὰ μαλλία καὶ βαμβάκια μὲ τὴν λίτραν (ἡ Βάλλα τοῦ βαμβακίου ζυγίζει περίπου 400 λίτρας). Τὰ ἄλευρα μὲ τὸ Βαρέλιον, ζυγίζον 196 λίτρας ἤτοι χιλιόγρ. 88, 80.

Τὰ σίδηρα μὲ τὸν Τόνον τῶν 20 Κανταρίων=1015 χιλιόγρ. Τὸ Καντάριον=112 λίτρας Ἀγγλικὰς· ἀλλὰ πολλάκις λογαριάζουν τὸ καντάριον πρὸς 100 λίτρας· οὕτω τὸ ὀρύζιον πωλεῖται μὲ καντάριον τῶν 100 λιτρῶν.

Β'. ΜΕΞΙΚΟΝ.

§. 402. Μέχρι τοῦδε εἰς τὸ Μεξικὸν ὑπῆρχε δημοκρατία· ἀλλὰ μετὰ τὴν Γαλλικὴν κατοχὴν ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ ὁ Μαξιμιλιάνος. ἔχει κατοίκους 7,859,000. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ ὁμώνυμος πόλις Μεξικὸν, πόλις μεσόγειος.

Ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις εἶναι ἡ Βέρα-Κροῦζ, κέντρον τῶν μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐμπορικῶν σχέσεων τοῦ τόπου.

Ἐξάγει ἄργυρον, χρυσόν, μόλυβδον, χαλκόν, σίδηρον, βαμβάκιον, ζάχαρην, ἰνδικόν, κοκκινιλίαν, ξύλα βαφικὰ καὶ οἰκοδομήσιμα, κακάον καὶ ἄλλα. Εἰσάγει δὲ χειροτεχνήματα, σιδηρὰ ἔργα, ὑαλικά, πορσελάνας, χαρτία, οἶνους κτλ.

Ἡ ἐγχώριος βιομηχανία εἶναι εἰς ὀπισθοδρόμησιν.

Λογαριάζουν εἰς τάλληρα, τὰ γνωστὰ Μεξικανικὰ, διαιρούμενα εἰς 8 βεάλια τῶν 12 Γράνων ἢ 4 τετάρτων ἰσότιμα μὲ τὰ Ἰσπανικὰ τάλληρα.

Σταθμὰ καὶ μέτρα ὅμοια μὲ τὰ Ἰσπανικὰ.

Γ'. ΒΡΑΣΙΛΙΑ.

§. 403. Ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Βρασιλίας ἔχει 7,678,000 κατοίκων. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Ρίοζανέιρον, ἔχον 300,000 κατοίκων, πόλις πηρύλιος καὶ μέγα ἐμπορικὸν κέντρον.

Ἐμπορικαὶ πόλεις εἶναι προσέτι τὸ Φερναμβούκον, ἡ Βαΐα, ὑπερτεροῦσα ἴσως καὶ τὴν πρωτεύουσαν κατὰ τὴν ἔμπορικὴν σημασίαν καὶ ἄλλαι.

Ἐξάγει καφὲν, ζάχαρην, ξύλα βαφικὰ, δέρματα, ρούμια, ἱπεκακουάναν, καουτζού, καὶ ἄλλα. Εἰσάγει δὲ μάλλινα ὑφάσματα, βαμβάκινα, ὄπλα, σίδηρον, ὑάλινα καὶ ἐκ πορσελάνης ἔργα, οἶνους, ἐπιπλα, μηχανὰς καὶ ἄλλα.

Νομίσματα μέτρα καὶ σταθμὰ ὡς τὰ τῆς Πορτογαλλίας.

§. 404. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν μεσημβρινῶν Ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς αἱ ἔμπορικώτεραι εἶναι ἡ Χιλῆ, πρωτεύουσα Σάν Ἰάγω, ἔμπορικὴ πόλις Βαλπαρέζον, ἡ Περού, πρωτεύουσα Λίμα, ἡ Βενεζουέλα καὶ Ἀργεντινὴ Ἐνωσις ἐπὶ τοῦ Ρίου Δελαπλάτα.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY DEPARTMENT

PHILOSOPHY 101

The course covers the history of philosophy from ancient Greece to the modern period. It begins with the pre-Socratic philosophers and the classical era, including Plato and Aristotle. The medieval period is covered through the work of Thomas Aquinas, and the modern period through Descartes, Locke, and Kant. The course also includes a study of contemporary philosophical issues and the work of modern philosophers such as Wittgenstein and Heidegger.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΕΠΠΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Καταστιχογραφίας.

§. 405. *Εἰσαγωγικαὶ γνώσεις.* — Αἱ μεταξὺ τῶν ἐμπόρων διάφοροι καὶ ποικίλαι σχέσεις δὲν κανονίζονται ὀριστικῶς ἅμα συνολογηθῶσιν ἢ ἀμοιβαία ἐμπορικὴ ἐμπιστοσύνη, ἐκπηγάζουσα ἀπὸ τὴν δημόσιον πίστιν, ἐπέφερε τὰς ἐπὶ πιστώσει ἐμπορικὰς σχέσεις, καὶ τὰς ἐμπροθεσμίους συναλλαγὰς. Ὡς ἐκ τούτου προκύπτει ἀπολύτως ἡ ἀνάγκη βιβλίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων νὰ σημειοῦνται αἱ διάφοροι ἐμπορικαὶ πράξεις, δηλαδὴ τὸ λογιστικὸν μέρος τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν, ὥστε ὁ ἔμπορος κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ δύναται νὰ γνωρίζῃ τὴν θέσιν του ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν του καὶ ὡς πρὸς τοὺς διαφόρους ἀνταποκριτὰς του.

Αἱ ἐγγραφαὶ τῶν πρώτων ἐμπόρων ἦσαν βεβχίως ἀπλούσταται ὅταν ἠγόραζον ἐσημείουν τὴν ἀγοράν, ὅταν ἐπώλουν ἐσημείουν τὴν πώλησιν, ὅταν ἐλάμβανον χρήματα ἐσημείουν τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἔλαβον, καὶ διὰ τῶν σημειώσεων τούτων συνέταττον τρόπον τινα τὴν ἱστορίαν τῶν ἐμπορικῶν πράξεων των, τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς ἦτο, ὡς ὅλων τῶν ἱστοριῶν, ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος, ἡ γνώσις τοῦ παρόντος, καὶ ἡ πρόγνωσις τοῦ μέλλοντος καθόσον τοῦτο εἶναι εἰς ἡμᾶς ἐφικτόν.

Ἡ ἀπλουστάτη αὐτὴ ἐργασία, καθόσον αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἐποπλασσιάζοντο, περιεπλέχθη διὰ μεθόδων, τὰς ὁποίας ἐφεῦρον πρὸς τακτοποίησιν καὶ τοποθέτησιν τῶν εἰρημένων σημειώσεων εἰς τρόπον σαφὴ καὶ ἀκριβῆ. Ἡ γνώσις τῶν μεθόδων τούτων ἀποτελεῖ τὴν σπουδὴν τῆς καταστιχογραφίας.

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Ὅστις ἐπομένως ἐνήργησεν ἢ γνωρίζει πῶς ἐνεργοῦνται αἱ ἐμπορικαὶ ἐργασίαι, ὅστις ἐνόησε τὸν μηχανισμόν των καὶ συνέλαβεν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ συνόλου αὐτῶν, δύναται εὐκόλως διὰ τῆς σπουδῆς τῶν περὶ καταστιχογραφίας μεθόδων ν' ἀποκατασταθῆ καλὸς καταστιχογράφος· ἀπ' ἐναντίας ὅμως εἶναι πολλὰ ἠπατημένοι ὅσοι ἄνευ τῆς παραμικρᾶς πρακτικῆς γνώσεως τοῦ ἐμπορίου, τῶν συνθηθειῶν του, καὶ τῶν ἐργασιῶν του νομίζουν ὅτι δύνανται νὰ γίνωσι καταστιχογράφοι διὰ τῆς ἀναγνώσεως μόνον καὶ μελέτης συγγραφῶν τιαύτης ὕλης.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προσδιορίσωμεν ἐνταῦθα τὴν σημασίαν τῶν διαφόρων *τεχνικῶν ὄρων*, τῶν ἐν χρήσει εἰς τὴν καταστιχογραφίαν.

Ἐλλογίζω ἢ *ἐγγράφω* λέγομεν τὴν εἰς τὰ βιβλία ἀκριβῆ καὶ λεπτομερῆ σημείωσιν ἐργασίας τινός.

Τὸ σύνολον τῆς σημειώσεως ταύτης ὀνομάζεται *ἄρθρον*.

Ὅταν ἐγγράφωμεν ὅτι τις μᾶς χρεωστεῖ, λέγομεν ὅτι τὸν *χρεώομεν*, ὅταν δὲ ἐγγράφωμεν ὅτι χρεωστοῦμεν εἰς τινά, λέγομεν ὅτι τὸν *πιστόομεν*.

Χρεώστης εἶναι ἐπομένως ὁ ὀφειλέτης· *πιστωτής* δὲ ἡ δανειστής ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡμεῖς χρεωστοῦμεν.

Ἐκαστος λογαριασμὸς σύγκειται ἀπὸ δύο μέρη· εἰς τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἐγγράφονται τὰ ποσά, τὰ ὅποια ὁ λογαριασμὸς ἦτοι τὸ πρόσωπον, τὸ ἀντιπροσωπευόμενον παρ' αὐτοῦ, χρεωστεῖ, καὶ ὀνομάζεται *χρεωλογικὸν μέρος*, εἰς δὲ τὸ ἄλλο γράφονται τὰ ποσά, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος λογαριασμὸς ἔχει νὰ λαμβάνῃ, καὶ ὀνομάζεται *πιστολογικόν*· πρὸς διάκρισιν τῶν δύο τούτων στηλῶν γράφομεν ἐπ' αὐτῶν τὰς λέξεις *Δούρει* — *Λαβεῖν*.

Ἐξίσωσις ἢ *ισολόγισις* (*solde*) ἐνὸς λογαριασμοῦ εἶναι τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον λείπει ἀπὸ τὴν μίαν τῶν δύο στηλῶν διὰ νὰ ἀποθῆ τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ ἴσον μὲ τὸ τοῦ πιστολογικοῦ μέρους.

Ἐξίσωσις ἢ *ισολογίζω* ἓνα λογαριασμὸν λέγομεν τὴν πράξιν ἐκείνην, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκαθιστάνομεν τὰ ἄθροίσματα τῶν δύο μερῶν τοῦ λογαριασμοῦ ἴσα.

Ἡ *ἐξίσωσις* εἶναι *χρεωλογικὴ* ὅταν ἡ ἔλλειψις ἦναι εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος· ἀπ' ἐναντίας δὲ ἡ *ἐξίσωσις* εἶναι *πιστολογικὴ*, ὅταν ἡ ἔλλειψις ἦναι εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος.

Α'. ΒΙΒΛΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ (1).

§. 406. *Ἡμερολόγιον*. — Ὁ Νόμος ὑποχρεοῖ τὸν ἔμπορον ἐκτὸς τῶν βιβλίων, τὰ ὅποια εἶναι μὲν ἐν χρήσει εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα, νὰ ἔχη ἐν βιβλίον ὀνομαζόμενον ἡμερολόγιον (journal), παριστάνον ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν περιουσίαν καὶ τὰ χρέη του, τὰς ἐμπορικὰς τοῦ ἐργασίας, τὰς συναλλαγματικὰς τοῦ διαπραγματεύσεις, τὰς ἀποδοχὰς ἢ ὀπισθογραφήσεις, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι λαμβάνει ἢ πληρῶνει ἐφ' ὁποιοδήποτε λόγῳ, καὶ φανερόν κατὰ μῆνα τὸ ποσὸν τῆς οἰκιακῆς του δαπάνης.

§. 407. *Βιβλίον Ἀπογραφῆς*. — Χρεωστεῖ προσέτι κατὰ τὸν νόμον ὁ ἔμπορος νὰ κάμνη κατ' ἔτος ἰδιόγραφον ἀπογραφὴν τῶν κινήτων καὶ ἀκινήτων πραγμάτων του, καὶ τῆς περιουσίας καὶ τοῦ χρέους του, καὶ νὰ τὴν ἀντιγράφη κατ' ἔτος εἰς εἰδικὸν ἐπὶ τούτῳ βιβλίον τῶν Ἀπογραφῶν.

§. 408. *Διατυπώσεις τῶν Βιβλίων*. — Τὸ Ἡμερολόγιον καὶ τὸ Βιβλίον τῶν Ἀπογραφῶν πρέπει νὰ ἦναι μονογραφημένα, καὶ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ νὰ θεωρῶνται παρὰ τῆς Ἀρχῆς.

Ὅλα δὲ τὰ Βιβλία πρέπει νὰ συντάσσονται κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, χωρὶς ἄγραφα διαστήματα, ξέσματα, χάσματα, ἢ παραπομπὰς εἰς τὸ περιθώριον.

Λί περὶ τῆς συντάξεως τῶν Βιβλίων διατάξεις αὗται τοῦ Νόμου πρέπει νὰ τηρῶνται μετ' ἀκριβείας, διότι ὁ ἔμπορος ὁ μὴ ἔχων τακτικὰ βιβλία ὄχι μόνον θέλει ὀστερηθῆ ἐν περιπτώσει δικαστικῶν διενέξεων τοῦ πλεονεκτήματος, τὸ ὁποῖον ὁ Νομοθέτης παρεχώρησεν εἰς τὰ τακτικῶς συντεταγμένα βιβλία τοῦ νὰ παρέχωσι πίστιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ὑπὲρ τῶν ἐχόντων αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως θέλει ἐκτεθῆ εἰς τὰς συνεπείας τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν εἰς τὸ Α' Μέρος.

Ὁ Νόμος παραχωρήσας εἰς τοὺς ἐμπόρους τὸ ἐξαιρετικὸν δικαίωμα τοῦ νὰ δύνανται διὰ τῶν τακτικῶν Βιβλίων των ν' ἀποκτῶσι τίτλον ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τῶν ἰδίων των πράξεων, ἐπέβαλεν ἀφ' ἑτέρου καὶ αὐστηρὰς συνεπείας εἰς τὸν ἀμελοῦντα τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεις τοῦ Νόμου, καὶ πολλὰ δικαίως κερύττει χρεω-

(1) Ἄρ. 8. κ. ε. τοῦ Γαλ. Ἐμ. Νόμου.

κόπον τὸν πτωχεύσαντα ἔμπορον, τὸν μὴ παρουσιάζοντα Βιβλία, ἢ παρουσιάζοντα ἀλλ' ἀτελῆ καὶ ἄτακτα. Ὁ Νομοθέτης δὲν ἐδίστασε νὰ στιγματίσῃ μὲ τὸ ἐπονεΐδιστον ὄνομα τοῦ χρεωκόπου, καὶ νὰ τιμωρήσῃ ὡς τοιοῦτον τὸν ἀμελήσαντα τὸ σπουδαῖον ἔργον τῆς συντάξεως τῶν Βιβλίων τοῦ ἔμπορον.

§. 409. *Ἐμφάνισις Βιβλίων.* — Ὁ Νόμος ὑποχρεοῖ τὸν ἔμπορον νὰ κρατῇ τακτικὰ Βιβλία, διὰ τῶν ὁποίων νὰ δύναται νὰ δικαιολογῆ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν θέσιν τῶν ὑποθέσεων του· ἀλλ' ἐξ ἄλλου δὲν ἐπέτρεψεν εἰς ἕκαστον νὰ εἰσδύῃ εἰς τὸ μυστήριον τῶν ἐμπορικῶν πράξεων αὐτοῦ· ὅθεν ἐπροσδιόρισε ῥητῶς τὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ διατάξῃ τὴν ἐνώπιόν του ἐμφάνισιν ὅλων τῶν Ἐμπορικῶν Βιβλίων τοῦ ἐμπόρου, διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτῶν οἱ διάδικοι· αἱ τοιαῦται δὲ περιπτώσεις εἶναι ὅταν πρόκηται περὶ κληρονομίας, κοινότητος ὑπαρχόντων, διαλύσεως ἐταιρίας, καὶ πτωχεύσεως.

Εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας ἡ ἐμφάνισις τῶν Βιβλίων εἶναι ἀναπόφευκτος, διότι ὁ συγκληρονόμος, ὁ συγκοινωνός, καὶ ὁ συνεταῖρος ἔχοντες δικαίωμα καὶ συμφέρον νὰ γνωρίζωσιν ἐπακριβῶς τὴν θέσιν τῶν ὑποθέσεων των, ἔχουσι νόμιμον λόγον νὰ ζητήσωσι νὰ λάβωσι πλήρη γνῶσιν ὅλων τῶν ἐμπορικῶν Βιβλίων. Ἐν περιπτώσει δὲ πτωχεύσεως ἢ κοινοποιήσεως τῶν Βιβλίων εἶναι ἀναπόφευκτος, διότι δι' αὐτῶν θ' ἀποδείξῃ ὁ πτωχεύσας εἰς τοὺς δανειστάς του τὴν καλὴν πίστιν καὶ εὐλικρίνειάν του, οἱ δὲ δανεισταὶ διὰ τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐμπορικῶν Βιβλίων θὰ βεβαιωθῶσιν ἂν ὑπάρχῃ ἢ ὄχι δόλος ἢ ἀμελεια ἐκ μέρους τοῦ πτωχεύσαντος.

Εἰς δίκας ἀφορώσας ἄλλα ἀντικείμενα παρὰ τὰ προσκεθέντα δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰμὴ ἡ γνωστοποίησις τῶν μερῶν ἐκείνων, τῶν διαλαμβανόντων περὶ τοῦ ὑπὸ δίκην ἀντικειμένου. Ὁ δὲ δικαζόμενος ἔμπορος, καὶ τίτλον ἔαν ἔχῃ ὑπὲρ τῶν ἀπαιτήσεων του, εἶναι ὑποχρεωσ νὰ ἐμφανίσῃ τὰ Βιβλία του, ἂν τοῦτο ζητηθῇ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του.

Ἐάν ὁ ἔμπορος, τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἐμφάνισις τῶν Βιβλίων, δὲν θέλῃ νὰ τὰ ἐμφανίσῃ, γεννᾶ τεκμήριον κατὰ τῶν ἰσχυρισμῶν του, καὶ ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐπυγάγῃ ὄρκον εἰς τὸν ἄλλον διάδικον, τὸν ζητήσαντά τὴν ἐμφάνισιν τῶν Βιβλίων.

§. 410. *Υγιὺς τῶν Βιβλίων.*—Τὰ τακτικῶς συντεταγμένα ἐμπορικὰ Βιβλία δύνανται νὰ γανοῦν δεκτὰ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ὡς ἀπόδειξις μεταξὺ τῶν ἐμπόρων εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις. Τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο πλεονέκτημα παρεχώρησεν ὁ Νόμος ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ ἐμπορικὰ Βιβλία πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν. Ὁ Νομοθέτης ἐθεώρησεν ὅτι αἱ τακτικαὶ ἐγγραφαί, αἱ γενόμεναι μετ' ἀκριθείας εἰς τὰ ἐμπορικὰ Βιβλία τοῦ ἐμπόρου, περιέχουν τὴν εὐλικρινῆ ἔκφρασιν τῆς συνειδήσεώς του, καὶ ἐπομένως ἐκήρυξε τὰς ἐγγραφὰς αὐτὰς ἀξίας νὰ παρέξωσι πίστιν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐμπόρου, ὅταν καμμία ἐναντία ἀπόδειξις δὲν τὰς ἀνατρέπη.

§. 411. *Διατήρησις τῶν Βιβλίων.*—Ὁ ἔμπορος εἶναι ὑποχρεωμένος ἀπὸ τὸν Νόμον νὰ διατηρῇ τὰ ἐμπορικὰ του Βιβλία ἐπὶ δέκα ἔτη, ἀρχόμενα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεώς των. Σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς δόλους ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως, διὸ ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἐμπόρους νὰ ἐξαφανίσωσι τὰ παλαιὰ των Βιβλία. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν πρέπει τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ διατηρῇ καὶ τὰ ἀρχαιότερα τῶν δέκα ἐτῶν ἐμπορικὰ Βιβλία του.

§. 412. *Ἀνακεφαλαιώσεις.*—Ἐξ ὅλων τούτων προκύπτει ὅτι ὁ Νόμος πολλὰ σαφῶς ἠθέλησε δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ ἐμποδίσῃ τὸν δόλον καὶ τὴν κακὴν πίστιν τοῦ ἐμπόρου, ἐπιβάλλων εἰς αὐτὸν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρατῇ σημειώσεις ἀκριβεῖς περὶ ὅλων τῶν πράξεων του· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς νομικῆς ὑποχρέωσεως καὶ τὸ ἴδιόν του συμφέρον τὸν κάμνει νὰ αἰσθάνηται τὴν ἀνάγκην τῆς πλέον λεπτολόγου τάξεως καὶ ἀκριθείας κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν Βιβλίων του. Αἱ ὑποχρεώσεις ὅθεν, τὰς ὁποίας ὁ ἔμπορος ἔχει ἀπὸ τὸν Νόμον ὡς πρὸς τὸ λογιστικὸν μέρος τῶν ἐργασιῶν του, εἶναι αἱ ἑξῆς:

α) Νὰ κρατῇ Βιβλίον *Ἡμερολόγιον*, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σημειόνη κατ' ἐκάστην ἡμέραν ὅλας τὰς ἐμπορικὰς του πράξεις τὰς σχετικὰς μετὰ τὴν ἐμπορικὴν του περιουσίαν·

β) Νὰ συντάττῃ κατ' ἔτος τὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του, σημειόνων ἀκριβῶς τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν κατάστασιν του.

§. 413. *Καθολικόν.*—Δὲν ἦτο βεβαίως ἔργον τοῦ Νομοθέτου νὰ προσδιορίσῃ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ συντάσσεται τὸ βιβλίον τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἐμπόρου· ἡ φροντίς αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν

ἔμπορον, ὅστις παρὰ πάντα ἄλλον ἔχει ἀνάγκην τῆς τάξεως καὶ εὐ-
 μεθοδίας· ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι διὰ μόνου
 τοῦ Ἡμερολογίου του, ὅσον εὐκρινῶς καὶ λεπτολόγως καὶ ἂν ἐγγράφη
 εἰς αὐτὸ τὰς περὶ τῶν πράξεων του σημειώσεις, δὲν θέλει ἔχει πρό-
 χειρον μέσον νὰ γνωρίζῃ τὴν θέσιν τῶν ἐμπορικῶν του σχέσεων, καὶ
 δὲν θέλει δυνηθῆ εἰμὴ μετὰ πολλοῦ κόπου νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν νομι-
 κὴν του ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ συντάξῃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὴν
 ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του· ἔκρινεν ὅθεν ἀναγκαῖον νὰ κρατήσῃ
 ἐκτὸς τοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἕτερον Βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σημειώσῃ
 εἰς εἰδικοὺς πίνακας, διηρημένους καθ' ὕλην, τὰς διαφόρους ἐμπορι-
 κάς του πράξεις, τὰς ὁποίας κατὰ τὸν Νόμον ἐνέγραψεν εἰς τὸ Ἡμε-
 ρολόγιόν του. Τὸ βιβλίον τοῦτο ὀνομάζεται *Καθολικόν*, εἰς τοῦ ὁ-
 ποίου τὰς ἰδιαιτέρας μερίδας μεταφέρονται αἰ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἐξ
 ὑπαρχῆς ἐγγραφεῖσαι σημειώσεις.

Ὅλη λοιπὸν ἡ ἐμπορικὴ λογιστικὴ περιορίζεται κυρίως εἰς τὴν
 σύνταξιν τῶν δύο τούτων Βιβλίων, αἱ δὲ διάφοροι αὐτῆς μέθοδοι κα-
 νονίζουσι τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ συντάττωνται αἱ ση-
 μειώσεις τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ
 γίνηται ἡ μεταφορὰ τῶν σημειώσεων τούτων ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου εἰς
 τὸ *Καθολικόν Βιβλίον*.

Β'. ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ.

§. 414. Δύο μέθοδοι καταστιχογραφίας ὑπάρχουσιν, ἡ ἀπλογρα-
 φικὴ καὶ ἡ διπλογραφικὴ. Τὰ οὐσιώδη προσόντα ἀμφοτέρων εἶναι ἡ
 εὐκρίνεια, ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ τάξις, ὥστε κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ δύ-
 ναται ὁ ἔμπορος νὰ ἐξελέγῃ τὴν θέσιν του καὶ τὴν κατάστασιν τῆς
 περιουσίας του.

§. 415. Ἀπλογραφικὴ μέθοδος.—Ἡ ἀπλογραφικὴ καταστιχο-
 γραφία, ἣτις κυρίως δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ μέθοδος, διότι δὲν ὑπό-
 κειται εἰς κανένα ὠρισμένον τύπον καὶ κανόνα ἀμετάβλητον, συνί-
 σταται εἰς τὴν ἀπλὴν σημείωσιν τῶν διαφόρων πράξεων τοῦ ἐμποροῦ
 εἰς τὰ βιβλία του. Οἱ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κρατοῦντες τὰ βιβλία
 τῶν σημειοῦσιν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον μόνον τὰς πράξεις, τὰς γινομέ-
 νας ἐπὶ προθεσμία, τὰς δὲ διὰ μετρητῶν γινομένας πράξεις σημειοῦ-
 νουσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ταμείου των.

Τὸ Βιβλίον τοῦ Καθολικοῦ εἰς τὴν ἀπλογραφίαν δὲν περιέχει εἰμὴ προσωπικούς λογαριασμούς. Ἡ ἐγγραφή τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου δὲν παρουσιάζει καμμίαν δυσκολίαν ἐπὶ κεφαλῆς γράφεται τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ ἢ τοῦ χρεώστου, προταττομένης τῆς λέξεως *δοῦναι* ἢ *λαβεῖν* κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκτίθεται ἡ ἀφορμὴ τῆς χρεώσεως ἢ πιστώσεως π. χ.

1847 τὴν 29 Δεκεμβρίου.

Δοῦναι ὁ Ἰωάν. Νικολάου Γρ. 2,000 δι' ἑκατὸν κοιλὰ σίτου τῷ ἐπωλήσαμεν μὲ 3 μηνῶν διορίαν πρὸς Γρ. 20 τὸ κοιλόν.

Ἡ ἀπλογραφικὴ καταστίχωσις δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν τινὰ ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς της καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν της, ἀλλ' ἀπαιτεῖ παρά τοῦ καταστιχογράφου τὴν μεγαλητέραν καὶ σπουδαιοτέραν προσοχὴν, διότι διὰ τῆς ἀτελοῦς ταύτης μεθόδου ἡ ἐξέλεξις τῶν σφαλμάτων ἀποκαθίσταται δυσκολωτάτη, καὶ πολλάκις ἀποβαίνει ἀδύνατος ἢ ἀνεύρεσις τῶν ἐσφαλμένων, διότι ἂν καθ' ὑπόθεσιν παρελείψαμεν νὰ ἐγγράψωμεν εἰς τὸ καθολικὸν Βιβλίον ἓν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου, δὲν ἔχομεν κἀνὲν μέσον πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς παραλείψεως ταύτης. Ἐὰν ἡ ἀπλογραφία δὲν εἶχε τὸ μέγα τοῦτο ἐλάττωμα, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ὅλοι ἤθελον τὴν παραδεχθῆ, διότι ὡς ἐκ τῆς ἀπλότητός της ἤθελε προτιμᾶσθαι ὅλων τῶν ἄλλων ἐμπορικῶν λογιστικῶν μεθόδων ἀλλ' ὁ φόβος τῶν σφαλμάτων, δηλ. τῶν παραλείψεων, εἶναι τόσον μέγας, τόσον σοβαρὸς, ὥστε ἡ μέθοδος αὕτη ἀποκαθίσταται πολλὰ ἐπικίνδυνος, καὶ οἱ ἔμποροι καθ' ἑκάστην τὴν παραιτοῦσι προσφεύγοντες εἰς τὴν διπλογραφίαν.

Ἐκτὸς τούτου ἡ ἀπλογραφία δὲν ἐκπληροῖ τὴν θέλησιν τοῦ Νόμου, διότι κατ' αὐτὴν δὲν ἐγγράφονται ὕλαι-αὶ πράξεις τοῦ ἐμπόρου εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, ἀλλ' εἶναι διεσπρμμένοι εἰς διάφορα βιβλία.

Γ'. ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΑ.

§. 416. *Διπλογραφικὴ μέθοδος.*—Ἰδομεν ὅτι κατὰ τὴν ἀπλογραφίαν ἕκαστον ἄρθρον, ἢτοι ἑκάστη ἐγγραφή τοῦ Ἡμερολογίου περιέχει ἓν μόνον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἢ λαμβάνει ἢ δίδει, καὶ ὑπονοεῖται ὅτι λαμβάνει ἀπὸ τὸν ἔμπορον ἢ δίδει εἰς τὸν ἔμπορον, τὸν ἰδιοκτήτην τῶν Βιβλίων. Κατὰ τὴν διπλογραφίαν εἰς ἕκαστον ἄρθρον τὸ ὑπονοούμενον τοῦτο πρόσωπον δὲν ὑπονοεῖται πλέον, ἀλλ' ἐκφράζεται ῥη-

τῶς ἐντὸς τοῦ ἄρθρου, καὶ ἐπομένως ἕκαστον διπλογραφικὸν ἄρθρον περιέχει δύο πρόσωπα, δηλ. τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δίδει τὸν χρεώστην, καὶ τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει τὸν δανειστὴν· οὕτως ὁ Πέτρος, ὁ ἔμπορος ὁ κρατῶν τὰ Βιβλία, πωλεῖ εἰς τὸν Παῦλον πραγματείαν τινα, δὲν θέλει λοιπὸν ἐγγράψει ὡς εἰς τὴν ἀπλογραφίαν.

« Ὁ Παῦλος νὰ δόσῃ Γρ. 20,000 διὰ τὴν πραγματείαν, τὴν ὁποίαν » τῷ ἐπώλησα· « ἀλλὰ συντάττων τὸ ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ διπλογραφικῶς θέλει γράψει

« Ὁ Παῦλος νὰ δόσῃ εἰς τὸν Πέτρον Γρ. 20,000 διὰ τὴν πραγματείαν κτλ.

Παρατηροῦμεν ὅθεν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο περιέχει εὐκρινῶς δύο πρόσωπα, τὸν χρεώστην καὶ τὸν δανειστὴν διακεκριμένως. Ἐὰν θελήσωμεν νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸ Καθολικὸν τὸ ἄρθρον, θέλομεν σημειώσαι τὸ ἴδιον ποσὸν εἰς δύο μέρη, ἤτοι εἰς δύο λογαριασμοὺς, διότι θέλομεν χρεώσαι τὸν Παῦλον διὰ τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον χρεωστῆται, καὶ θέλομεν ἀνοίξει λογαριασμὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Πέτρου, δηλ. τοῦ ἐμπόρου τοῦ κρατοῦντος τὰ Βιβλία, καὶ θέλομεν τὸν πιστώσαι δι' ὅσα μέλλει νὰ τῷ δόσῃ ὁ Παῦλος.

Ἡ ἀπλουστάτη αὕτη θεωρία εἶναι ἡ μόνη βάσις τῆς διπλογραφικῆς μεθόδου. Ἴδου δὲ ποῖον εἶναι τὸ οὐσιῶδες πλεονέκτημα αὐτῆς. Μεταφέροντες τὸ διπλογραφικὸν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου μας εἰς τὸ Καθολικὸν ἴδομεν ὅτι ἐσημειώσαμεν τὸ αὐτὸ ποσὸν εἰς δύο διαφόρους λογαριασμοὺς, χρεόνοντες τὸν χρεώστην, καὶ πιστόνοντες τὸν πιστωτήν· ἔπεται ὅθεν ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ ᾖ ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν, τῶν ἐγγραφέντων εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ Καθολικοῦ, καὶ ὡσαύτως ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν, τῶν ἐγγραφέντων εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ Καθολικοῦ. Τὰ τρία ἄθροίσματα λοιπὸν τοῦ πιστολογικοῦ καὶ χρεωλογικοῦ μέρους τοῦ Καθολικοῦ καὶ τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ ᾖ ἴσα· ὅθεν ἀφοῦ τελειώσωμεν τὴν μεταφορὰν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικὸν, καὶ εὔρωμεν τὰ ἄθροίσματα αὐτῶν ἴσα, ἔχομεν ἀλάνθαστον ἀπόδειξιν ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ μας ἐγένοντο ἐν τάξει, καὶ κανὲν λάθος δὲν παρεξέφρυσεν εἰς αὐτάς.

Οὕτω κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην, ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι κρατοῦμεν τὰ Βιβλία τοῦ Πέτρου, καὶ ἀνοίξωμεν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἕνα λογαριασμὸν.

Πέτρου, θέλομεν πιστόνει τὸν λογαριασμὸν τοῦτον ἅμα χρεόνομέν τινα. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ γενικὸς οὗτος τοῦ Πέτρου δὲν εἶναι εἰμὴ λογαριασμὸς πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἐγγραφῶν, καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν μέσου καταλλήλου πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ἀπαλήθευσιν τῶν ἄλλων λογαριασμῶν.

§. 417. *Διαιρέσεις τοῦ Γενικοῦ Λογαριασμοῦ*.—Ἡ σύνταξις ἐνὸς τοιούτου γενικοῦ λογαριασμοῦ ἐκπληροῖ μὲν τὸν σκοπὸν τῆς διπλογραφίης καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς ἀκριβείας τῶν ἐγγραφῶν, ἀλλ' εὐκόλως ἐννοοῦμεν ὅτι ὡς ἐκ τῆς ποικιλίας καὶ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἐγγραφῶν μας θέλει ἀποκατασταθῆ σωρεία σημειώσεων, μὴ παρουσιαζουσῶν διακεκριμένως τὰ ἕκαστον εἶδος τῶν πράξεων μας ἀφορῶντα· ὅθεν ἀνεγνώρισεν ὁ ἔμπορος τὴν ἀνάγκην νὰ διαιρέσῃ εἰς χωριστοὺς λογαριασμοὺς κατὰ τὰ διάφορα ἀντικείμενα τῶν ἐργασιῶν του τὸν γενικὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἤνοιξεν ἀντιπροσωπεύοντα αὐτόν.

Ἀναλύων τὰς διαφόρους ἐμπορικὰς του ἐργασίας παρετήρησεν ὅτι αἰ μετὰ τῶν ἀνταποκριτῶν του σχέσεις περιστρέφονται εἰς τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα

- 1) Περὶ ἐμπορευμάτων.
- 2) Περὶ νομισμάτων.
- 3) Περὶ γραμματίων, τὰ ὅποια ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπέγραψαν, ἢ τὰ ὅποια εἰς βάρος αὐτῶν ἐξέδωκε, δηλ. περὶ γραμματίων πρὸς εἰσπραξίν.
- 4) Περὶ γραμματίων, τὰ ὅποια πρὸς ὄφελος τῶν ἀνταποκριτῶν του ὑπέγραψεν, ἢ εἰς βάρος του οὔτοι ἐξέδωκαν, δηλαδή περὶ γραμματίων πρὸς πληρωμὴν, καὶ
- 5) Περὶ κερδῶν καὶ ζημιῶν, ἅτινα εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ὄλων τῶν ἐμπορικῶν του ἐπιχειρήσεων.

Παρατηρεῖ ἐπομένως ἐὰν πρόκειται νὰ χρεώσῃ τινὰ τῶν ἀνταποκριτῶν του, τοῦτο προέρχεται διότι τῷ παρεχώρησεν ἀξίαν ἀνήκουσαν εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω πέντε κατηγοριῶν· ἂν δὲ πρόκειται νὰ τὸν πιστώσῃ, προέρχεται διότι ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἀξίαν, ἣτις προσετέθη εἰς τὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας μέχρι τοῦδε εἶχεν· ὅθεν διαιρέσας τὰς ἐμπορικὰς του πράξεις εἰς τὰς πέντε ταύτας κατηγορίας ἤνοιξεν εἰς τὰ βιβλία του πέντε λογαριασμοὺς, διὰ τῶν ὁποίων ἀντιπροσωπεύεται εἰς ὕλην του τὰς ἐργασίας. Οἱ γενικοὶ οὔτοι λογαριασμοὶ εἶναι οἱ ἐξῆς·

- 1) Ἐμπορεύματα ἐν γένει·
- 2) Ταμείον·
- 3) Γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν·
- 4) Γραμμάτια πρὸς εἴσπραξιν·
- 5) Κέρδη καὶ ζημίαι.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι ὀνομάζονται Γενικοὶ Λογαριασμοὶ, καὶ δι' αὐτῶν ὄχι μόνον ἐκτελεῖται ὁ διπλογραφικὸς σκοπὸς τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐσφαλμένων, ἀλλὰ δι' αὐτῶν ἔχομεν προσέτι διακεκριμένην ἰδέαν περὶ τῆς κινήσεως τῶν διαφόρων ἀξιών, ἤτοι τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῶν ὑποθέσεών μας. Διὰ τῶν λογαριασμῶν τούτων καὶ διὰ τῶν προσωπικῶν λογαριασμῶν, τοὺς ὁποίους ἀνοίγομεν ἐπ' ὀνόματι ἐκάστου ἀνταποκριτοῦ μας, μεθ' οὗ εὐρισκόμεθα εἰς σχέσεις, δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν ὅλην τὴν λογιστικότητα τῶν ἐμπορικῶν Βιβλίων μας διπλογραφικῶς.

§. 418. *Χρέωσις—Πιστώσις.*—Ἀφοῦ ὁ καταστιχογράφος διαιρέσῃ τὴν ἐμπορικὴν του ὕλην εἰς τοὺς προεκτεθέντας λογαριασμοὺς, τὸ ἔργον του συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ πότε πρέπει νὰ χρεώσῃ ἕκαστον λογαριασμὸν καὶ πότε νὰ τὸν πιστόνῃ· τοῦτο εἶναι τὸ σπουδαῖον ἔργον τοῦ καταστιχογράφου· θέλει δὲ ἔχει ὡς κανόνα ὅτι ὅσάκις εἰς λογαριασμὸς λαμβάνει, πρέπει νὰ χρεωθῇ διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔλαβεν, ὅσάκις δὲ εἰς λογαριασμὸς δίδει, πρέπει νὰ πιστωθῇ διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔδωκεν. Ὅθεν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἄρθρου τοῦ Ἡμερολογίου ὁποίας δήποτε ἐμπορικῆς πράξεως θέλει ἐξετάσει ποῖος λογαριασμὸς λαμβάνει, καὶ ποῖος δίδει, καὶ κατὰ τὴν λύσιν τὴν ὁποίαν θέλει δώσει εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, θέλει πιστώσει καὶ θέλει χρεώσει τοὺς ἀρμοδίους λογαριασμοὺς.

§. 419. Ὁ λογαριασμὸς ἐμπορεύματα ἐν γένει χρεώνεται δι' ὅλα τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα ἀγοράζομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων, οἵτινες μᾶς τὰ ἐχορήγησαν, καὶ πιστοῦται δι' ὅσα ἐμπορεύματα πωλοῦμεν διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, οἵτινες τὰ λαμβάνουσιν· οὕτως

Ἐὰν ἀγοράσωμεν μὲ μετρητὰ πραγματείας, θέλομεν εἰπεῖ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον

Ἐμπορεύματα ἐν γένει—εἰς Ταμείον.

Γρ. . . . . διὰ τὴν ἀγορὰν . . . .

Ἐὰν δὲ ἀγοράσωμεν ἐπὶ πιστώσει, δηλ. χωρὶς νὰ πληρώσωμεν τὴν

ἀξίαν αὐτῶν, θέλομεν χρεώσει τὰς πραγματείας καὶ πιστώσει ἐκεῖνον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐλάβομεν τὰ ἐμπορεύματα, καὶ θέλομεν εἶπει

Ἐμπορεύματα ἐν γένει

Εἰς Ν. Ν. . . . Γρ. . . . διὰ τὴν ἀξίαν πραγματειῶν μᾶς ἐπώλησε.

Τὸ αὐτὸ θέλομεν πράξει καὶ ἐν περιπτώσει πωλήσεως πραγματειῶν· θέλομεν χρεώσει ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐπαραχωρήσαμεν τὰς πραγματείας ἐπὶ πιστώσει, ἢ τὸ Ταμεῖον, ἐὰν ἐπώλησαμεν τοῖς μετρητοῖς, πιστόνοντες τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων.

Ὁ λογαριασμὸς Ταμεῖον χρεοῦται δι' ὅσα χρήματα λαμβάνομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων, οἵτινες μᾶς τὰ δίδουν, καὶ πιστοῦται δι' ὅσα χρήματα πληρόνομεν διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, διὰ τοὺς ὁποίους τὰ ἐπληρώσαμεν.

Οὕτως, ἐὰν πληρώσωμεν δι' ἀγορὰν πραγματειῶν θέλομεν χρεώσει τὰς πραγματείας· ἐὰν πληρώσωμεν γραμματίον μᾶς, θέλομεν χρεώσει τὰ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν· ἐὰν πληρώσωμεν κατὰ παραγγελίαν ἀνταποκριτοῦ μᾶς τινός, θέλομεν χρεώσει τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἀνταποκριτοῦ μᾶς τούτου, πιστόνοντες πάντοτε τὸ Ταμεῖον. Τὸ αὐτὸ θέλομεν πράξει καὶ ἐν περιπτώσει συνάξεως χρημάτων.

Ὁ λογαριασμὸς Γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν πιστοῦται δι' ὅλα τὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα ὑπογράφομεν, δι' ὅλας τὰς συναλλαγματικὰς, τὰς ὁποίας ἀποδεχόμεθα, καὶ ἐν γένει δι' ὅλα τὰ ὑποσχετικὰ πληρωμῶν ἐγγραφά μᾶς διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, πρὸς ὄφελος τῶν ὁποίων ἀνελάβομεν τὰς πρὸς πληρωμὴν ὑποχρεώσεις· χρεοῦνται δὲ δι' ὅλας τὰς ποσότητας, τὰς πληρονομένας πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὑποχρεώσεών μᾶς τούτων.

Οὕτως, ἐὰν διὰ τὴν ἀγορὰν πραγματειῶν ἐκδόσωμεν γραμματίον πληρωτέον μετὰ τρεῖς μῆνας, θέλομεν πιστώσει τὰ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν, χρεόνοντες τὰς πραγματείας· ἐὰν ἀποδεχθῶμεν διὰ λογαριασμὸν φίλου συναλλαγματικὴν, θέλομεν πιστώσει τὰ γραμμάτια πρὸς πληρωμὴν, χρεόνοντες τὸν λογαριασμὸν τοῦ φίλου.

Ὁ λογαριασμὸς Γραμμάτια πρὸς εἴσπραξιν χρεοῦται δι' ὅλα τὰ γραμμάτια τὰ πρὸς ὄφελός μᾶς ὑπογραφέντα, δι' ὅλας τὰς συναλλαγματικὰς ἢ ἐντολάς, τὰς ὁποίας μᾶς παραχωροῦν οἱ ἀνταποκριταὶ μᾶς δι' ὀπισθογραφήσεως καὶ διὰ τὰς συναλλαγματικὰς, τὰς ὁποίας

ἡμεῖς ἐκδίδομεν εἰς βάρος των, καὶ δι' ὅλα αὐτὰ πιστόγονται ἐκεῖνοι, οἵτινες μᾶς παρεχώρησαν τὰ γραμμάτια ταῦτα ἢ τὰς συναλλαγμα-
 τικάς. Πιστοῦται δὲ ὁ λογαριασμὸς γραμμάτια πρὸς εἰσπραξίν διὰ
 τῆς χρεώσεως τοῦ Ταμείου δι' ὅλας τὰς ποσότητας, τὰς ὁποίας λαμ-
 βάνομεν δυνάμει τῶν γραμματίων τούτων. Ἐὰν δὲ μεταβιβάσωμεν
 εἰς ἄλλον δι' ὀπισθογραφήσεως π. χ. τοιοῦτον γραμμάτιον, θέλομεν
 πιστώσει τὸν λογαριασμὸν τῶν γραμματίων, χρεόνοντες τὸν λογα-
 ριασμὸν ἐκεῖνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπαρὰχωρήσαμεν τὸ γραμμάτιον.

Ὁ λογαριασμὸς Κέρδη καὶ Ζημίαι χρεόνεται δι' ὅλας τὰς ζη-
 μίας, τὰς ὁποίας δοκιμάζομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων τῶν γενι-
 κῶν λογαριασμῶν, οἵτινες τὰς ὑπέφερον, καὶ πιστοῦται διὰ τὰ κέρ-
 δη, τὰ ὁποία πραγματοποιοῦμεν διὰ τῆς χρεώσεως τῶν λογαριασμῶν
 ἐκείνων, ἐκ τῶν ὁποίων προέκυψε τὸ κέρδος· οὕτως, ἐὰν ἡ πώλησις
 τῶν ἐμπορευμάτων μας ἀπέβη ἐπικερδῆς, θέλομεν πιστώσει τὸν λο-
 γαριασμὸν τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν, χρεόνοντες τὰ ἐμπορεύματα ἐν
 γένει, διότι τὰ ἐμπορεύματα χρεωστοῦν νὰ δώσουν τὰ κέρδη, τὰ ὁ-
 ποῖα ἔκαμον.

Καρόνες διπλογραφικοί.—Διὰ τῶν προεκτεθεισῶν συντόμων ὀδη-
 γιῶν δὲν ἐκάμαμεν ἄλλο εἰμὴ νὰ ἐπαναλάβωμεν λεπτομερέστερον
 τὴν κεφαλαιώδη ἀρχὴν «ὅτι ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ, ὁποίας δήποτε φύ-
 σεως ἦναι, χρεόνονται δι' ὅλας τὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας λαμβάνουν διὰ
 τῆς πιστώσεως ἐκείνων, οἵτινες τὰς ἐχορήγησαν, καὶ πιστοῦνται δι'
 ὅλας τὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας δίδουν, διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, οἵτι-
 νες τὰς λαμβάνουν ».

Ὁ καταστιχογράφος πρέπει νὰ ἐνθυμηται πάντοτε «ὅτι οἱ γενι-
 κοὶ λογαριασμοὶ ἀντιπροσωπεύουν τὸν ἴδιον ἔμπορον», καὶ «ὅτι ἐπο-
 μένως πιστόνοντες τοὺς λογαριασμοὺς τούτους, πιστόνομεν τὸν ἔμ-
 πορον, καὶ χρεόνοντες τοὺς λογαριασμοὺς χρεόνομεν τὸν ἴδιον ἔμπο-
 ρον»· καὶ ὅτι ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς διπλογραφικῆς μεθόδου συνί-
 σταται εἰς τὸ ἀξίωμα «ὅτι εἰς πᾶσαν πράξιν πρέπει νὰ ὑπάρχη
 » εἰς χρεώστης καὶ εἰς δανειστής » καὶ εἰς τὴν συνέπειαν τοῦ ἀξιώ-
 ματος τούτου «ὅτι πᾶν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου διὰ νὰ ἦναι διπλο-
 γραφικόν, πρέπει νὰ περιέχη τὴν σημείωσιν τῶν δύο τούτων προσώ-
 πων», διότι κατὰ τὴν διπλογραφίαν δὲν δυνάμεθα νὰ χρεώσωμεν ἕνα
 λογαριασμὸν χωρὶς νὰ πιστώσωμεν συγχρόνως ἄλλον μὲ τὴν αὐτὴν

ποσότητα, και τὸ ἀνάπαλιν δὲν δυνάμεθα νὰ πιστώσωμεν ἓνα λογαριασμὸν χωρὶς νὰ χρεώσωμεν συγχρόνως μὲ τὴν αὐτὴν ποσότητα ἓνα ἄλλον λογαριασμὸν.

Ἴδου ἐν συντόμῳ ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῶν κανόνων, τοὺς ὁποίους ἐξεθέσκαμεν.

α.) Πᾶσα ἐμπορικὴ πράξις τοῦ ἐμπόρου πρέπει ν' ἀποτελῆ ἐν ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον.

β.) Πᾶν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ χρεονομένου, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ πιστονομένου.

γ.) Πᾶν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ μεταφέρεται εἰς τὸ Καθολικὸν εἰς τοὺς λογαριασμοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει, δηλ. εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ χρεονομένου λογαριασμοῦ καὶ εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ πιστονομένου λογαριασμοῦ.

δ.) Τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους ὅλων τῶν λογαριασμῶν συνάμα πρέπει νὰ ἦναι ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ πιστολογικοῦ μέρους ὅλων τῶν λογαριασμῶν συνάμα, καὶ ἕκαστον τῶν ἀθροισμάτων τούτων ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ Ἡμερολογίου ἢ ἰσότης αὕτη ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ καὶ αἱ μεταφοραὶ ἐγένοντο ἐν τάξει.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων προκύπτει ὅτι εἰς τὴν διπλογραφίαν τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὴν ἀκριβῆ σύνταξιν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ εἰς τὴν προσεκτικὴν μεταφορὰν αὐτῶν εἰς τὸ Καθολικόν.

Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τῆς ἀκριβοῦς συντάξεως τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου, πρέπει νὰ διακρίνωμεν καλῶς εἰς πᾶσαν πράξιν, ποῖος λογαριασμὸς δίδει, καὶ ποῖος λογαριασμὸς λαμβάνει, δηλ. ποῖος λογαριασμὸς πρέπει νὰ χρεωθῆ, καὶ ποῖος λογαριασμὸς πρέπει νὰ πιστωθῆ, ἐν ἐνὶ λόγῳ ποῖος εἶναι ὁ χρεώστης καὶ ποῖος ὁ δανειστής. Ἡ διάκρισις αὕτη, ἢ τόσον ἀπλῆ, δὲν εἶναι διόλου δύσκολος, ὅταν ὁ καταστιχυγράφος καταβάλλῃ τὴν ἀναγκαίαν προσοχὴν, καὶ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὸ σύστημα τῆς διαίρεσεως τῆς ἐμπορικῆς του ὕλης εἰς τοὺς διαφόρους λογαριασμοὺς.

§. 420. Ἐποδιαίρεισις τῶν γενικῶν λογαριασμῶν. Καταστήσαντες ἤδη γνωστὰ τὰ ὀνόματα, τὴν χρῆσιν, καὶ τὸν μηχανισμόν τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, θέλομεν προσθέσει παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὡς πρὸς τὰς ὑποδιαίρεσεις αὐτῶν.

Οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ, ὡς ἴδωμεν, ἀντιπροσωπεύουν τὸν ἔμπορον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου συντάσσονται τὰ ἐμπορικὰ βιβλία, ἢ διὰ τὴν εἰπωμεν καλῆτερον, ἐνῶ οἱ προσωπικοὶ λογαριασμοὶ παρουσιάζουν τὴν θέσιν τοῦ ἐμπόρου ἀπέναντι τῶν ἀνταποκριτῶν του, οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ παρουσιάζουν τὴν θέσιν τοῦ ἐμπορίου του ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ τῷ ἐκθέτουν ὅλα τὰ περιστατικά, τὰ ἀφορῶντα τὰ διάφορα εἶδη, ἐκ τῶν ὁποίων συνίσταται ἡ περιουσία του· οὕτως.

Ὁ λογαριασμὸς τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει τῷ φανερόναι πόσα ἐμπορεύματα ἠγόρασε, πόσα ἐπώλησε, καὶ πόσα ἔχει ἀκόμη.

Ὁ λογαριασμὸς τοῦ Ταμείου, τῷ δεικνύει πόσα χρήματα ἔλαβε, πόσα ἐξώδευσε, καὶ πόσα ἔχει.

Ὁ λογαριασμὸς τῶν γραμματίων πρὸς εἰσπραξίν, πόσα γραμμάτια ἔλαβε, πόσα διεπραγματεύσε, πόσα παρεχώρησε, πόσα ἐσύναξε, καὶ πόσα ἔχει ἀκόμη εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν του.

Ὁ λογαριασμὸς τῶν γραμματίων πρὸς πληρωμὴν, πόσα γραμμάτια ὑπέγραψε, πόσα ἐπλήρωσε, καὶ πόσα μένουν ἀκόμη πρὸς πληρωμὴν.

Ὁ λογαριασμὸς κέρδη καὶ ζημίαι τέλος τῷ δίδει τὸν κατάλογον τῶν κερδῶν, τὰ ὁποῖα ἐπραγματοποίησε, καὶ τῶν ζημιῶν, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασε, καὶ διὰ τῆς ἐξισώσεως τοῦ λογαριασμοῦ τούτου βλέπει ἀμέσως τὰ κέρδη ἢ τὰς ζημίας τοῦ ἐμπορίου του.

Οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ δὲν εἶναι λοιπὸν μόνον ἐν μέσον ἐξελεγχέως καὶ ἐπαληθεύσεως τῆς ἀκριβείας τῶν ἐγγραφῶν μας· εἶναι προσέτι πολύτιμος συλλογὴ σημειώσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἔμπορος φωτίζεται, καθοδηγεῖται εἰς τὰς μελλούσας του ἐργασίας καὶ ἐπιχειρήσεις, καὶ κατὰ τοῦτο κυρίως ἀναφαίνεται τῆς διπλογραφικῆς καταστιχογραφίας τὸ πλεονέκτημα.

Ἡ χρησιμότης αὕτη τῶν εἰδικῶν πληροφοριῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἔμπορος συναισθάνεται συχνὰ τὴν ἀνάγκην, ὑπαγορεύει τὴν ὑποδιαίρεσιν τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, ὅπως δι' αὐτῆς γνωρίζωμεν τὰ μερικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἰδιαιτέρων ἐπιχειρήσεών μας. Ὁ καταστιχογράφος ἔθεν ἀναλόγως τῶν ἐργασιῶν τοῦ κατὰστάματος δύναται νὰ σχηματίσῃ εἰδικούς λογαριασμοὺς περὶ ἐκάστου εἶδους ἐπιχειρήσεων. Αἱ συνήθεις ὑποδιαίρεσεις τῶν γενικῶν λογαριασμῶν εἶναι αἱ ἑξῆς.

ὑποδιαίρεσεις τοῦ λογαριασμοῦ ἐμπορεύματα ἐν γένει.—Ὀνομαζόμεν ἐν γένει ἐμπορεύματα πᾶν ὅ,τι ἔχομεν ἀνήκον εἰς τὸ ἐμπό-

ρίον μας, κινήτων ἢ ἀκίνητων· ἐὰν θελήσωμεν ὅθεν νὰ διακρίνωμεν εἰς εἶδη τὰ διάφορα ταῦτα ἐμπορεύματα δυνάμεθα ν' ἀνοίξωμεν ἰδιαιτέρους λογαριασμούς ἐπ' ὄνοματι τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων, τῶν γινομένων ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου μας· οὕτω δυνάμεθα ν' ἀνοίξωμεν λογαριασμὸν Σίτοι, — χειροτεχνήματα, — μετάξι, — μαλλια, — ἀποικιακὰ εἶδη, κτλ.

Προσέτι, ἐὰν θέλωμεν νὰ διακρίνωμεν τὰ ἐμπορεύματά μας ὡς πρὸς τὰς διαφόρους πόλεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἀποστέλλομεν, δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν λογαριασμούς, ἐμπορεύματα εἰς Λονδίνον, — ἐμπορεύματα εἰς Μασσαλίαν, κτλ., ἢ ἐμπορεύματα παρὰ τῷ Ν. Ν., ἐὰν θέλωμεν νὰ γνωρίζωμεν κατ' ἴδιαν τὴν θέσιν τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποία στέλλονται εἰς τινὰ ἀνταποκριτὴν μας πρὸς πώλησιν.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι πιστόνονται καὶ χρεώνονται ὡς καὶ ὁ γενικὸς λογαριασμὸς ἐμπορεύματα ἐν γένει.

Συχνάκις ὁ ἔμπορος δὲν ἀγοράζει ἀμέσως ὅλην τὴν ποσότητα τοῦ ἐμπορεύματος, τοῦ ὁποίου τὴν πρόβλεψιν ἐπιχειρεῖ, οὔτε πληρῶνει συγχρόνως ὅλην τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ τὰ ἐξοδα τῆς ἀγορᾶς καὶ λοιπὰ· ὡς ἐκ τούτου γεννᾶται ἡ ἀνάγκη ἰδιαιτέρων λογαριασμῶν, οἵτινες εἶναι ὡσαύτως ὑποδιαίρέσεις τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τῶν ἐμπορευμάτων. Ὅθεν διὰ νὰ μὴ σημειώνη τμηματικῶς τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποία προβλέπει εἰς τὸν Γενικὸν λογαριασμὸν αὐτῶν, ἀνοίγει λογαριασμὸν Προβλέψεις ἐμπορευμάτων. Τὸν λογαριασμὸν τοῦτον χρεώνει μὲ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποία πληρῶνει διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἐμπορευμάτων, πιστώνων τὸ Ταμεῖον. Ἀνοίγει προσέτι λογαριασμὸν ἐξοδα ἐμπορευμάτων, τὸν ὁποῖον ὡσαύτως χρεώνει μὲ ὅσα ἐξοδα πληρῶνει διὰ τὴν πρόβλεψιν τῶν ἐμπορευμάτων. Ἀφοῦ δὲ συμπληρώσῃ ὅλον τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορεύματος, τότε σχηματίζει τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει, πιστώνων τοὺς λογαριασμοὺς προβλέψεις ἐμπορευμάτων καὶ ἐξοδα ἐμπορευμάτων, ἕκαστον κατὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐχορήγησε διὰ τὴν πρόβλεψιν τοῦ ἐμπορεύματος.

Αἱ πωλήσεις ὡσαύτως τῶν ἐμπορευμάτων δὲν γίνονται συνήθως ἐλοσχερώς, — ἀλλὰ πωλοῦνται κατὰ μερίδας· ὅθεν διὰ νὰ μὴ πιστόνη τμηματικῶς τὸν Γενικὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων μὲ τὰ ποσὰ τῶν τμηματικῶν πωλήσεων, ἀνοίγει λογαριασμὸν πωλήσεις ἐμπορευμάτων, τὸν ὁποῖον πιστώνει ὅσάκις πωλῇ ἐμπορεύματα διὰ τῆς χρεώ-

σεως ἐκείνων, οἵτινες τὰ λαμβάνουσι, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς πωλή-
σεως ὅλης τῆς μερίδος τοῦ ἐμπορεύματος σχηματίζει τὸν λογαρια-
σμὸν τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος, καὶ πιστό-
νει μὲ τὸ ποσὸν αὐτῆς τὰ ἐμπορεύματα ἐν γένει, χρεόνων τὸν λογα-
ρισμὸν πωλήσεις ἐμπορευμάτων.

Ἐὰν δὲ εἰς τὴν πώλησιν τῶν ἐμπορευμάτων ἔκαμεν ἔξοδα, τὰ ὅποια
βεβαίως ἐνέγραψεν εἰς τὸν λογαριασμὸν ἔξοδα ἐμπορευμάτων, θέλει
πιστώσει τὸν λογαριασμὸν τοῦτον, χρεόνων τὸν λογαριασμὸν τῶν πω-
λήσεων διὰ τὸ ποσὸν τῶν ἐξόδων· καὶ θέλει ἐγγράψει εἰς πίστιν τῶν
ἐμπορευμάτων ἐν γένει τὸ καθαρὸν ποσὸν, τὸ προελθὸν ἐκ τῆς πωλή-
σεως τοῦ ἐμπορεύματος.

Οἱ τρεῖς οὔτοι ἰδιαιτέροι λογαριασμοὶ

Προβλέψεις ἐμπορευμάτων,

Πωλήσεις ἐμπορευμάτων,

Ἐξοδα ἐμπορευμάτων

εἶναι χρησιμώτατοι καὶ σχεδὸν ἀναπόφευκτοι εἰς τὴν λογιστικότητα
ἐκάστου ἐμπορικοῦ καταστήματος, ὅσον περιορισμέναι καὶ ἂν ἦναι αἱ
ἐργασίαι του.

Μόλον ὅτι ἀρκετὰ εὐκρινῶς ἐξεθέσαμεν τὴν χρῆσιν τῶν τριῶν τού-
των λογαριασμῶν, πρὸς εὐκρινεστέραν κατάληψιν ἀναφέρομεν τὰ ἐξῆς
παραδείγματα.

Ἀποφασίζομεν ν' ἀγοράσωμεν 100 ὀκάδας μετάξης διὰ νὰ τὴν ἀπο-
στείλωμεν εἰς Λονδίνον.

Ἀγοράζομεν τὴν 10 Δεκεμ. ὀκάδας 50

πρὸς γρ. 150

γρ. 7,500

Ἀγοράζομεν τὴν 15 τοῦ ἰδίου ἐτέρας

ὀκάδας 50 πρὸς γρ. 145

» 7,250

Πληρόνομεν τὴν 20 διὰ μσαιτείαν τῆς

ἀγορᾶς 1/2 τοῖς 0/0

78

Ὁμοίως τὴν 25 διὰ κιβώτια καὶ μετα-

φορὰν αὐτῶν.

» 100

γρ. 14,928

Χρεωστοῦντες νὰ σημειώσωμεν τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν
μας, ἐὰν δὲν εἶχαμεν εἰς τὰ βιβλία ἀνοικτοῦς τοὺς μνησθέντας τρεῖς

λογαριασμούς, έπρεπε τήν 10 Δεκεμ. νά χρεώσωμεν τὰ έμπορεύματα έν γένει, πιστόνοντες πάλιν τὸ ταμείον διά τήν αγοράν τῶν 50 ὀκ. μέ γρ. 7,500. τήν δέ 15 τοῦ ἰδίου μέ γρ. 7,250.

Τήν 20 διά τήν μεσιτείαν, τήν ὁποίαν έπληρώσαμεν, έπρεπεν ὡσαύτως νά χρεώσωμεν τὰ έμπορεύματα, πιστόνοντες τὸ ταμείον. Τὸ αὐτὸ θέλησεν πράξει τήν 25 τοῦ ἰδίου διά τήν αγοράν τῶν κιβωτίων κτλ.

Παρατηρεῖται ὅτι διά τῶν έγγραφῶν τούτων ὁ λογαριασμός τῶν έμπορευμάτων έν γένει δέν θέλει παρουσιάζει εὐκρινῶς δι' ἑνὸς άρθρου καί διά μίας έγγραφῆς τήν ἀξίαν τοῦ έμπορεύματος, τὸ ὁποῖον ήγορεύσαμεν.

Ὅταν δέ ἔχωμεν τοὺς εἰρημένους τρεῖς λογαριασμούς, θέλομεν χρεώσει τὸν λογαριασμὸν προσβλέψεις έμπορευμάτων τήν 10 καί 15 Δεκεμ. μέ τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα έπληρώσαμεν διά τήν αγοράν τῆς μετάξης, πιστόνοντες τὸ ταμείον, τήν δέ 20 καί 25 τοῦ ἰδίου θέλομεν χρεώσει τὸν λογαριασμὸν ἔξοδα έμπορευμάτων πιστόνοντες τὸ ταμείον διά τὰ ἔξοδα τῆς μεσιτείας, τῶν κιβωτίων καί λοιπά.

Ἀφοῦ δέ τελειώσῃ ἡ πρόβλεψις τῆς μετάξης, καί πληρωθῶσιν ὅλα τὰ ἔξοδα, θέλομεν έγγράψει ἄρθρον εἰς τὸ Ημερολόγιόν μας Έμπορεύματα έν γένει.

Εἰς τοὺς επομένους	γρ.	<u>14,928</u>
Εἰς προβλέψεις έμπορευμάτων διά τήν ἀγοράν 100 ὀκ. μετάξης ήγοράσαμεν τήν 10 καί 15 τοῦ Δεκεμ. πρὸς γρ. 150, 145.	γρ.	14,750
Εἰς ἔξοδα έμπορευμάτων διά μεσιτείαν τῆς ἀγορᾶς τῆς μετάξης . . . γρ. 78		
Διά κιβώτια καί μεταφορὰν αὐτῶν » 100	»	<u>178</u>
	γρ.	14,928

καί οὕτω θέλομεν ἔχει εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν έμπορευμάτων έν γένει τὸ ὅλοσχερὲς ποσὸν τῆς ἀξίας τῆς μετάξης μας εἰς μίαν έγγραφὴν. Τὸ αὐτὸ θέλομεν πράξει ὡς πρὸς τὰς πωλήσεις: εἰς π. χ. λάβωμεν έν φορτίον σίτου ἐκ 10,000 κοιλῶν, διά νά τὸ πωλήσωμεν, καί πωλήσωμεν τήν 10 Δεκεμβρίου εἰς τὸν Ἰωάννην κοιλὰ 2,000 πρὸς γρ. 20 μέ 1 μην. προθ. . . . . γρ. 40,000

καί τήν 15 πωλήσωμεν ἕτερα 2,000 εἰς
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

30

ὡς ὑπισθεν.	γρ.	40,000
τὸν Δημήτριον πρὸς γρ. 20, 25 μὲ 2 μηνῶν προθεσίαν.	»	40,500
τὴν 20 κοιλὰ 6,000 πρὸς γρ. 20 50 τοῖς μετρητοῖς.	»	123,000
		<hr/>
	»	203,500
τὴν 21 πληρώσωμεν τὸν ναῦλον τοῦ πλοίου πρὸς γρ. 3 τὸ κοιλόν.	»	30,000
τὴν 22 πληρώσωμεν μετρητικά.	»	125
		<hr/>
	»	30,125

Θέλομεν ἐγγράψαι διὰ μὲν τὰς πωλήσεις εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν μας τὰ
ἑξῆς ἄρθρα.

— Τὴν 10 Δεκεμβρίου —

Ὁ Ἰωάννης—εἰς πωλήσεις ἐμπορευμάτων γρ. 40,000 διὰ κοιλ.
2,000 σίτου τῷ ἐπωλήσαμεν πρὸς γρ. 20 μὲ 1 μηνὸς προθεσίαν.

— Τὴν 15 τοῦ αὐτοῦ —

Ὁ Δημήτριος—εἰς πωλήσεις ἐμπορευμάτων γρ. 40,500 διὰ 2,000
κοιλὰ πρὸς γρ. 20, 25 μὲ 2 μηνῶν προθεσίαν.

— Τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ —

Ταμεῖον—εἰς πωλήσεις ἐμπορευμάτων γρ. 123,000 διὰ 6,000
κοιλὰ σίτου πρὸς γρ. 2, 25 τοῖς μετρητοῖς ἐπωλήσαμεν.

Διὰ δὲ τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ἐπληρώσαμεν, θέλομεν πιστώσει τὸ Τα-
μεῖον, τὸ ὁποῖον τὰ ἐπλήρωσε, χρεόνοντες τὰ ἔξοδα ἐμπορευμάτων
οὕτως.

Ἐξοδα ἐμπορευμάτων εἰς Ταμεῖον γρ. 30,125 ὡς ἑξῆς:

Διὰ ναῦλον κοιλ. 10,000 κτλ. γρ. 30,000

Διὰ μετρητικά. » 125

Ἀφοῦ δὲ πωλήσωμεν ὅλον τὸ φορτίον τοῦ σίτου, καὶ πληρώσωμεν
ὅλα τὰ ἔξοδα, θέλομεν ἐγγράψαι τὸ ἑξῆς ἄρθρ. εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν μας:

— Τὴν 23 Δεκεμ. —

Πωλήσεις ἐμπορευμάτων εἰς δύο διαφόρους, γρ. 203,500

Ἐμπορεύματα ἐν γένει, διὰ τὴν πώλησιν
10,000 κοιλῶν σίτου κτλ. » 173,375

Ἐξοδα ἐμπορευμάτων, διὰ τὸν ναῦλον τοῦ

ὧς ὀπισθεν.	γρ.	173,375
πλοίου πρὸς γρ. 3 τὸ κοιλόν, γρ. 30,000		
διὰ μετρητικά.	»	125
		<u>30,125</u>
	γρ.	203,500

Καὶ οὕτως ἔχομεν εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐμπορευμάτων ἐν γένει συμεικωμένον τὸ καθαρὸν προϊόν τῆς πωλήσεως τοῦ σίτου μας.

Εἶναι δύσκολον νὰ ἐπαριθμήσωμεν ὅλας τὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας χρεώνονται ἢ πιστόνονται οἱ λογαριασμοὶ οὔτοι· ὁ καταστιχογράφος ἀφοῦ ἐννοήσῃ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον οὔτοι ἀνοίγονται, θέλει καταλλήλως τοὺς χρεώνει ἢ τοὺς πιστώνει.

§. 421. *Ἀδιαίρετον τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου.*—Ὁ λογαριασμὸς Ταμείου, ὡς ἴδομεν, χρεώνεται διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνου, παρὰ τοῦ ὁποίου λαμβάνομεν, δι' ὅσα χρήματα λαμβάνομεν, καὶ πιστόνεται διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνων, πρὸς τοὺς ὁποίους δίδομεν, δι' ὅσα χρήματα πληρόνομεν. Ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἀρχίζει ἀπὸ χρέωσιν, διότι δὲν δύναμεθα νὰ κάρωμεν πληρωμὰς πρὶν λάβωμεν πρότερον χρήματα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐμποροῦμεν νὰ ἐξοδεύσωμεν περισσότερα ἀφ' ὅσα ἐλάβομεν, ἔπεται ὅτι τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου δὲν δύναται κατὰ τὸ ἄθροισμα νὰ ὑπερβῇ τὸ χρεωλογικὸν, δηλ. ὁ λογαριασμὸς οὗτος δὲν δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἐξίσωσιν πιστολογικὴν.

Ὁ Γενικὸς Λογαριασμὸς τοῦ Ταμείου ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του εἶναι ἀδιαίρετος, διότι δὲν θέλει μᾶς χρησιμεύσει εἰς τίποτε ἂν ἀνοίξωμεν π. γ. ἰδιαιτέρους λογαριασμοὺς δι' ἕκαστον εἶδος νομισμάτων, τὰ ὁποῖα λαμβάνομεν.

§. 422. *Ἀδιαίρετον τῶν λογαριασμῶν γραμμᾶτια πρὸς εἰσπραξίν καὶ γραμμᾶτια πρὸς πληρωμὴν.*—Οἱ λογαριασμοὶ οὔτοι δὲν παρουσιάζουν τὴν ἀνάγκην ὑποδιαιρέσεως τινός. Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἀρχεται πάντοτε ἀπὸ μίαν χρέωσιν, καὶ ὁ δεύτερος ἀπὸ μίαν πίστωσιν.

§. 423. *Ὑποδιαίρεσις τοῦ λογαριασμοῦ Κέρδη καὶ Ζημίαι*—Ὁ λογαριασμὸς οὗτος, ὡς ἴδομεν, χρεώνεται δι' ὅλας τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας δοκιμάζομεν διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνων τῶν λογαριασμῶν, οἵτινες μᾶς τὰς ἐπροξένησαν, καὶ πιστοῦται δι' ὅλα τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦμεν κέρδη, διὰ τῆς χρεώσεως τῶν λογαριασμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθον τὰ κέρδη. Προκύπτει ἐκ τούτου ὅτι τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους τοῦ λογαριασμοῦ τούτου εἶναι τὸ ὅλον τῶν ζη-

μιῶν μας, καὶ τὸ ἄθροισμα τοῦ πιστολογικοῦ μέρους εἶναι τὸ ὅλον τῶν κερδῶν μας. Ἐπομένως ἂν ἡ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ εἶναι πιστώτικη, παρουσιάζει τὸ καθαρὸν κέρδος, ἂν δὲ ἦναι χρεωλόγηκὴ θέλει παρουσιάζει τὴν καθαρὰν ζημίαν, ἥτοι τὸ ὀριστικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεών μας.

Ὁ λογαριασμός τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του εἶναι ἐπιδεκτικὸς ὑποδιαίρεσεως εἰς διαφόρους ἰδιαιτέρους λογαριασμούς.

Ὁ λογαριασμός, τὸν ὁποῖον ὅλοι σχεδὸν οἱ καταστιχογράφοι ἀνοίγουν ἔξοδα ἐν γένει, εἶναι ὑποδιαίρεσις τοῦ λογαριασμοῦ τούτου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ ἐμπόρου, τοῦ ἀνοίγοντος τὸν λογαριασμὸν ἔξοδα ἐν γένει, εἶναι τὸ νὰ ἔχη ἐν μέσον εὐκολὸν καὶ πρόχειρον, δι' οὗ νὰ γνωρίζῃ τὸ ποσὸν τῶν ἐξόδων του, χωρὶς ν' ἀναγκάζεται ν' ἀνευρίσκῃ αὐτὰ μετὰ κόπου εἰς τὸν Γενικὸν Λογαριασμὸν Κέρδη καὶ ζημίαι. Ὁ λογαριασμός τῶν ἐξόδων ἐν γένει χρεώνεται δι' ὅσα χρήματα πληρόνομεν δι' ἔξοδα γραφείου, καταστήματος, οἰκογενείας, ὑπαλλήλων κτλ. καὶ συνήθως ἡ ἐγγραφή αὐτῶν γίνεται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς δι' ἐνὸς ἄθρου εἰς τὸ Ἡμερολόγιον· πιστόνεται δὲ δι' ἐκείνων, οἵτινες τὰ λαμβάνουν.

Ἐὰν εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατὰστημα ὑπάρχῃ μεγάλη ἔκτασις ἐργασιῶν, ὁ λογαριασμός Κέρδη καὶ ζημίαι δύναται προσέτι νὰ ὑποδιαιρεθῇ εἰς τοὺς ἑξῆς λογαριασμούς.

Λογαριασμός ἐνοικίων,

» » μισθοδοσίας ὑπαλλήλων,

» » ἐξόδων ἐμπορευμάτων,

» » ἐξόδων οἰκιακῶν,

» » ἀποτοκισμῶν καὶ ὑφέσεων.

» » μεσιτειῶν,

» » προμηθειῶν,

» » Τελωνιακῶν δασμῶν.

Ἡ χρῆσις τῶν λογαριασμῶν τούτων δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν τινά.

Δ'. ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ.

§. 424. Λογαριασμός κεφαλαίου. — Πᾶσα ἐνέργεια ἐμπορίου ἢ βιομηχανίας προϋποθέτει τὴν ὑπαρξίν ἐνὸς κεφαλαίου. Κεφάλαιον δὲ κυρίως εἶναι ἡ καθ' ἑαυτὴν περιουσία τοῦ ἐμπόρου ἀφαιρουμένων ὅλων του τῶν χρεῶν,

Τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐμπόρου δύναται νὰ συνίσταται ἀπὸ χρήματα, ἀπὸ ἐμπορεύματα, ἀπὸ κινήματα, π.λοῖα κτλ. ἀπὸ χρεώστας, καὶ ἀπὸ γραμμάτια πρὸς εἰσπραξίν (1). Τὸ κεφάλαιον ἐπομένως εἶναι τὸ σύνολον ὅλων τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ λογαριασμός τοῦ κεφαλαίου πρέπει νὰ ᾔηται ἢ περιληψίς ὅλης τῆς λογιστικότητος, διότι εἶναι ὁ σκοπὸς ὅλων μας τῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ ἔμπορος, ὁ ὅποιος δὲν θέλει νὰ ἔχη διεσκορπισμένην εἰς διαφόρους λογαριασμοὺς τὴν σημείωσιν τῆς περιουσίας του, ἤτοι τοῦ κεφαλαίου του, ἀνοίγει εἰδικὸν λογαριασμὸν κεφαλαίου. Ὁ λογαριασμός οὗτος θέλει πιστωθῆ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῶν Βιβλίων μ' ὅλας τὰς πραγματικὰς ἀξίας, τὰς τεθείσας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐμπόρου. Ἡ πίστωσις θέλει γενῆ διὰ τῆς χρεώσεως τῶν λογαριασμῶν ἐκείνων, οἵτινες λαμβάνουσι τὰς ἀξίας. Ἐάν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἔμπορος αὐξήσῃ τὸ κεφάλαιόν του ἐξ ἰσχυρῶν περιστάσεως, ἐκ κληρονομίας, προικῶν κτλ. θέλει ἐγγράψῃ τὸ ποσὸν τοῦτο τοῦ νέου κεφαλαίου του εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦ κεφαλαίου, κατὰ τοὺς κανόνας τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν.

§. 425. Λογαριασμοὶ ἐπ' ὀνόματι τῶν συνεταίρων. — Συνήθως εἰς τὰ ἐταιρικὰ συμβόλαια παραχωρεῖται τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς συνεταίρους νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τὸ ἐταιρικὸν Ταμεῖον ποσότητά τινα προσδιορισμένην διὰ τὰς οἰκιακὰς τῶν ἀνάγκας ἐπ' ὀνόματι ὅσων τοῦ συνε-

(1) Ὁ εὐφυὴς ἔμπορος δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ πραγματικὰ χρηματικὰ του μέσα. Ἡ ἐμπορικὴ πίστις καὶ οἱ διάφοροι συνδυασμοὶ αὐτῆς, τῶν ὁποίων ἐν τούτοις πρέπει νὰ κάμνη χρῆσιν μετὰ προφυλάξεως καὶ ἐπιδεξιότητος, μορφώνουν κατὰ τινα τρόπον ἓν νέον κεφάλαιον. Τὰ βοηθήματα τῆς πίστεως εἶναι τοιαῦτα, ὥστε δι' αὐτῆς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πολὺ μεγαλητέρα ἐπιχειρήσις παρὰ διὰ τῶν πραγματικῶν τοῦ κεφαλαίου, καὶ δὲν εἶναι σπάνια τὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς ὀσοληψίας ἑκατοντάκις μεγαλητέρας τῶν κεφαλαίων τῶν. Ἐννοεῖται δὲ πόση φρόνησις καὶ ἐπιδεξιότης ἀπαιτεῖται ἐκ μέρους τοῦ ἐμπόρου, τοῦ ὁποίου τὸ κεφάλαιον εὐρίσκεται εἰς τόσῃν εὐσαναλογίαν μὲ τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν χαίρει, διότι τὸ παραμικρὸν λάθος δύναται νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον καὶ νὰ μείνωσιν ἐκτεθειμένα τὰ συμφέροντα ἐκείνων, οἵτινες τῇ παρεχωρησαν τὴν πίστιν. Ἡ σημαντικώτερα καὶ σπουδαιότερα πράξις τοῦ ἐμπόρου εἶναι ἐπομένως ἡ σύστασις καὶ ἡ θεμελίωσις τῆς ἐμπορικῆς του πίστεως, ἥτις δὲν ἀποκτᾶται εἰμὴ διὰ τῆς ἀκρας εὐθύτητος καὶ τιμιότητος, διὰ τοῦ ἀνεπιλήπτου χαρκτηῆρος, διὰ τῆς ἀκριβείας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς ἐμπορικῆς φρονήσεως καὶ ἰκανότητος.

ταίρου, τοῦ ἔχοντος δικαίωμα εἰς τοιαύτας ἀπολήψεις (παρσίματα), θέλομεν ἀνοίξει λογαριασμὸν ἐπιγράφοντες αὐτὸν, *Λογαριασμὸς ἀπολήψεων τοῦ Ν. Ν.*

Ἀνοίγεται: προσέτι ἐπ' ὀνόματι τῶν συνεταίρων *Λογαριασμὸς καταθέσεως*, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγγράφονται τὰ ποσά, τὰ ὅποια ὁ συνεταῖρος καταθέτει εἰς τὸ ἐταιρικὸν Ταμεῖον διὰ λογαριασμὸν τοῦ κεφαλαίου του.

Ὁ *Λογαριασμὸς τῶν ἀπολήψεων* χρεώνεται μὲ τὰ ποσά, τὰ διδόμενα εἰς τὸν συνεταῖρον μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ὀλικῆς ποσότητος, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ ἐταιρικὸν συμβόλαιον δύναται νὰ λάβῃ.

Ὁ *Λογαριασμὸς τῶν καταθέσεων* κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐταιρίας χρεώνεται μὲ τὰ ποσά, τὰ ὅποια οἱ συνεταῖροι χρεωστοῦν νὰ καταθέσουν διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ κεφαλαίου, καὶ οὕτω μορφοῦται ὁ λογαριασμὸς τοῦ κεφαλαίου, διότι πραγματικῶς τὸ κεφάλαιον ἐταιρίας τινὸς δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ τὰ ποσά, τὰ ὅποια οἱ διάφοροι συνεταῖροι πρέπει νὰ καταβάλωσιν. Ὅταν οἱ συνεταῖροι καταβάλωσι τὰ ποσά ταῦτα τῶν καταθέσεων των εἰς χρήματα ἢ εἰς ἐμπορεύματα ἢ εἰς ἄλλας ἀξίας, θέλουν πιστωθῆ οἱ λογαριασμοὶ τῶν καταθέσεων των διὰ τῆς χρεώσεως τῶν γενικῶν λογαριασμῶν, οἵτινες ἔλαβον τὰς κατατεθείσας ἀξίας. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι τῶν καταθέσεων θέλουν ἐξισωθῆ, διότι ἡ αὐτὴ ποσότης θέλει σημειωθῆ εἰς τὸ χρεωλογικὸν καὶ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἐὰν ὁ συνεταῖρος ἔχῃ τὸ δικαίωμα παρὰ τοῦ ἐταιρικοῦ συμβολαίου νὰ καταθέτῃ εἰς τὴν ἐταιρίαν χρήματα λαμβάνων τόκον, θέλομεν ἀνοίξει ἐπ' ὀνόματί του *Λογαριασμὸν ἐντόκων καταθέσεων*. Ὁ λογαριασμὸς οὗτος πιστώνεται μ' ὅσα ὁ συνεταῖρος καταθέτει ποσά, καὶ χρεώνεται μὲ τὰ ποσά, τὰ ὅποια ὁ ἴδιος συνεταῖρος ἀπέναντι τῶν καταθέσεων του τούτων λαμβάνει.

§. 426. *Προσωπικοὶ Λογαριασμοὶ* — Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἀνοίγομεν ἐπ' ὀνόματι τῶν προσώπων, μεθ' ὧν συναλλαττόμεθα.

Ὅταν ἐνεργῶμεν ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀνταποκριτῶν μας ὡς παραγγελιοδόχοι αὐτῶν διακρίνομεν τὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ἀνοίγομεν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας τούτου, ἐπιγράφοντες αὐτὸν « *Ὁ Ν. Ν. λογαριασμὸς του.* »

Ἐὰν δὲ ὁ ἀνταποκριτὴς μας ἐνεργῇ κατὰ παραγγελίαν μας πράξεις,

δηλ. τὸ ἀνάπαλιν τοῦ προηγουμένου, τότε ἐπιγράφωμεν τὸν λογαριασμὸν « *O N. N. λογαριασμοὶ μας* »

Ἡ διάκρισις τῶν λογαριασμῶν τούτων εἶναι ἀναγκαιοτάτη, διότι θέλει γενῆ σύγχυσις, ἐὰν εἰς τὸν ἴδιον λογαριασμὸν ἐνὸς ἀνταποκριτοῦ μας ἐγγράφωμεν τὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἐνεργοῦμεν διὰ λογαριασμὸν του, καὶ τὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ἐνέργει διὰ λογαριασμὸν μας.

Ἡ χρῆσις τῶν λογαριασμῶν τούτων δὲν παρουσιάζει καμμίαν δυσκολίαν.

Οἱ λογαριασμοὶ, οἱ ἐπιγραφόμενοι *λογαριασμοὶ των* χρεδόνονται ὁσάκις πληρόνομεν διὰ λογαριασμὸν τῶν φίλων, καὶ πιστόνονται ὁσάκις λαμβάνομεν διὰ λογαριασμὸν των.

Οἱ λογαριασμοὶ, οἱ ἐπιγραφόμενοι *λογαριασμοὶ μας*, χρεδόνονται μὲ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνταποκριτὴς μας λαμβάνει διὰ λογαριασμὸν μας, καὶ πιστόνονται μὲ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνταποκριτὴς μας δίδει διὰ λογαριασμὸν μας.

Ἐὰν ὁ ἀνταποκριτὴς μας, ὁ ἐνεργῶν διὰ λογαριασμὸν μας κατοικῆ εἰς πόλιν, ἔπου ὑπάρχει ἄλλο νόμισμα παρὰ τὸ ἰδικόν μας, πρέπει νὰ κρατῶμεν τὸν λογαριασμὸν τοῦτον εἰς διπλᾶ νομίσματα, καὶ πρὸς τοῦτο θέλομεν διαγράψει εἰς τὸ καθολικὸν ἐπίτηδες στήλας, εἰς τὰς ὁποίας θέλομεν σημειῶναι τὸ ποσὸν τοῦ νομίσματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἀνταποκριτὴς μᾶς σημειῶναι εἰς τὸ νόμισμα τῆς πόλεως του, καὶ εἰς τὴν ἔξω στήλην, τὴν συνήθη, θέλομεν σημειῶναι τὸ ποσὸν τῆς χρεώσεως ἢ πιστώσεως κατὰ τὸ ἰδικόν μας νόμισμα. Διὰ νὰ διατηρήσωμεν δὲ ὁμοιόμορφον τὴν σχέσιν τῶν δύο τούτων νομισμάτων, προσδιορίζομεν αὐτὴν ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦτον ὑπολογίζομεν ἐκάστοτε τὴν ἀξίαν τοῦ ξένου νομίσματος μὲ τὴν τοῦ ἰδικοῦ μας.

§. 427. *Λογαριασμὸς ἐκκαθαρίσεως.* — Ὅταν ὁ ἔμπορος παύσῃ τὰς ἐμπορικὰς του ἐργασίας, χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τοὺς δανειστάς του, νὰ συνάξῃ τὰ δάνειά του, νὰ εἰσπράξῃ τὰ γραμματίά του, νὰ πληρώσῃ τὰς ἐμπροθέτους συναλλαγματικὰς του, νὰ πωλήσῃ ὅσα μένουσιν εἰς τὰς ἀποθήκας του ἐμπορεύματα, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ πραγματοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀξίας, αἵτινες συνιστῶσι τὸ κεφάλαιόν του. Ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι ἡ λεγομένη ἐκκαθάρισις.

Ἡ ἐκκαθάρισις αὕτη δύναται νὰ γενῆ ἢ ἀπὸ τὸν ἴδιον ἔμπορον, ἢ

ἀπὸ τρίτον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνατίθεται ἡ τοιαύτη φροντίς· ὅπως καὶ ἂν ᾖναι, ἢ πράξις πάντοτε εἶναι ἢ αὐτή.

Ὁ ἐκκαθαριστὴς πρέπει ἐν πρώτοις νὰ συντάξῃ τὴν ἀπογραφὴν τῆς ἐκκαθαρισθησομένης περιουσίας· διὰ νὰ ἔχῃ δὲ εὐκρινῆ λογαριασμὸν τῶν πράξεων του, θέλει ἀνοίξῃ ἓνα λογαριασμὸν ἐπιγράφων αὐτὸν ἐκκαθάρισσις. Ἄμα συνάξῃ ποσότητα τινὰ θέλει πιστώσει τὸν λογαριασμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ συναχθεῖσα ποσότης χρεῶνων τῆν ἐκκαθάρισιν. Ἄμα δὲ πληρώσῃ ποσότητα τινὰ, θέλει χρεώσει τὸν λογαριασμὸν, ὅστις λαμβάνει, πιστόνων τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐκκαθαρίσεως.

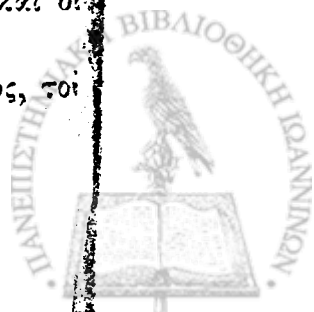
§. 428. *Λογαριασμὸς, διάφοροι χρεῶσται.* — Εἰς τὰ καπαστήματα, ὅπου ὑπάρχουσι πολλαὶ ἐργασίαι, καὶ ὅπου εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπλοποιῶνται αἱ ἐγγραφαί, ἀντὶ ν' ἀνοίξωμεν ἴδιον λογαριασμὸν δι' ἕκαστον χρεώστην ἐλίγης σημασίας, καὶ μετὰ τοῦ ὁποῖου αἱ σχέσεις μας δὲν εἶναι ποικίλαι, ἀνοίγομεν ἓνα γενικὸν λογαριασμὸν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν χρεῶσται διάφοροι. Ὁ λογαριασμὸς οὗτος χρεώνεται δι' ὅσα δίδομεν εἰς τοὺς χρεώσττας τούτους, καὶ πιστόνεται δι' ὅσα οὗτοι πρὸς πληρωμὴν μᾶς δίδουσι.

§. 429. *Λογαριασμὸς, δανεισταὶ διάφοροι.* — Διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον δυνάμεθα ν' ἀνοίξωμεν γενικὸν λογαριασμὸν τῶν διαφόρων δανειστῶν μας. Ὁ λογαριασμὸς οὗτος πιστόνεται δι' ὅσα ποσὰ λαμβάνομεν ἀπὸ τοὺς δανειστάς τούτους, καὶ χρεώνεται δι' ὅσα δίδομεν εἰς αὐτούς.

§. 430. *Λογαριασμὸς, χρεῶσται καὶ δανεισταὶ διάφοροι.* — Τοὺς δύο ἀνωτέρω λογαριασμοὺς πρὸς περισσοτέραν ἀπλοποίησιν δυνάμεθα νὰ τοὺς ἐνώσωμεν εἰς ἓνα. Ὁ μικτὸς οὗτος λογαριασμὸς θέλει ἔχει δύο διαφόρους ἐξισώσεις, μίαν χρεωλογικὴν, παρουσιάζουσαν τὸ ἄθροισμα τῶν ποσοτήτων, τὰς ὁποίας οἱ χρεῶσταί μας μᾶς χρεωστοῦν καὶ ἄλλην πιστολογικὴν, παρουσιάζουσαν τὰ ποσὰ, τὰ ὅποια ἡμεῖς χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς διαφόρους δανειστάς μας.

§. 431. *Λογαριασμὸς ἀναξιοχρέων χρεωστῶν.* — Ἐὰν ἀνταποκριτὴς μας τίς περιπέσῃ εἰς πτώχευσιν ἢ εἰς ἐλάττωσιν περιουσίας καὶ ἔχωμεν παρ' αὐτοῦ νὰ λαμβάνωμεν, δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἐλπίζομεν νὰ συνάξωμεν, καὶ διὰ τῶν Κερδαίων καὶ Ζημιῶν νὰ πιστώσωμεν τὸν λογαριασμὸν του μὲ τὴν ζημίαν. Διὰ νὰ μὴ διατηρῶμεν δὲ ἐκκρεμῆ λογαριασμὸν ἀνταποκριτοῦ, μετὰ τὸ ὁποῖον ἐπαύσαμεν τὰς σχέσεις, ἀνοίγομεν τὸν εἰδικὸν τούτον λογαριασμὸν τῶν ἀναξιοχρέων χρεωστῶν, καὶ μεταφέρομεν εἰς αὐτὸν τὸν μένον ποσὸν διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ παλαιοῦ λογαριαμοῦ, καὶ διὰ τῆς χρεώσεως τοῦ ἀνοιχθέντος λογαριαμοῦ.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαριθμῆσωμεν ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, τοῖ

ὁποίους ὁ καταστιχογράφος δύναται ν' ἀνοίξῃ εἰς τὰ βιβλία, ὑποδιαίρων τοὺς πέντε γενικοὺς λογαριασμοὺς ἢ καὶ τοὺς προσωπικοὺς, διότι τοῦτο ἐξαρτάται ἐντελῶς ἀπὸ τὴν θέλησίν του κατὰ τὰς διαφόρους ἐργασίας τοῦ καταστήματος· ἀλλὰ δὲν θέλει βεβαίως ἄνευ ἀνάγκης περιπλέκει τὴν λογιστικότητά του διὰ τῆς ἀνοίξεως πολλῶν λογαριασμῶν, διότι τοῦτο ἐκτὸς τῆς ματαίας πολυγραφίας φέρει πολλάκις καὶ σύγχυσιν εἰς τὰς ἐγγράφας, ὥστε ἀποθάνει δυσκολωτέρα ἢ σύνταξις τοῦ ἰσολογισμοῦ.

Ε'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ.

§. 432. *Πρόχειρον*. — Μεταξὺ τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸ ἐμπορικὴ Γραφεῖα βιβλίων εἶναι καὶ τὸ Πρόχειρον, αὐτὸ χρησιμεύει πρὸς προετοιμασίαν τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον, ὡς ἴδομεν, εἶναι τὸ κυρίως Βιβλίον τοῦ ἐμπόρου. Ὁ καταστιχογράφος, διὰ ν' ἀποφύγῃ σφάλματα, τὰ ὁποῖα τυχόν δύνανται νὰ παρεisdύσουν εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του, ἐγγράφει εἰς ἓν βιβλίον προχείρως ὅλα τὰ ἄρθρα, τὰ ὁποῖα μέλλει κατόπιν νὰ ἐγγράψῃ εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του. Εἰς τὸ πρόχειρον βιβλίον ὁ καταστιχογράφος πρέπει νὰ μνημονεύῃ ὅλας τὰς ἐμπορικὰς πράξεις τοῦ καταστήματος οἷας δῆποτε φύσεως, ἀγορὰς, πωλήσεις, γενομένας τοῖς μετρητοῖς ἢ μὲ προθεσίαν, τὰς πληρωμὰς γραμματίων, συναλλαγματικῶν, ἢ ἄλλων χρεωστικῶν ἐγγράφων, τὰς εἰσπράξεις, τὰς ἐπισθογραφήσεις, καὶ ἐν γένει πᾶσαν πρᾶξιν σχετικὴν μὲ τὸ ἐμπόριον.

Διὰ τὴν εἰς τὸ Πρόχειρον ἐγγράφην τῶν πράξεων δὲν ἀπαιτεῖται μεγάλη σπουδὴ, ἀρκεῖ νὰ γίνωνται αἱ ἐγγράφαί μὲ σαφήνειαν, καὶ μάλιστα μὲ ἀκριβείαν, διότι τὰ λάθη τοῦ Βιβλίου τούτου δύνανται νὰ μεταδοθῶσι καὶ εἰς τὰ ἄλλα, καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ προκύψωσιν ἄτοπα ἀποτελέσματα. Ὁ καταστιχογράφος ὅθεν θέλει ἔχει ὑπόψιν ὅτι ἡ βᾶσις ὅλης του τῆς λογιστικότητος εἶναι τὸ Πρόχειρον, καὶ θέλει καταβάλλει ὅλην του τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἀκριβῆ σύνταξιν αὐτοῦ· ἴσως μάλιστα ἦναι ἀναγκαῖον νὰ ἐγγράφῃ εἰς αὐτὸ τὰ ἄρθρα κατὰ τοὺς διπλογραφικοὺς κανόνας, διακρίνων δηλ. ποῖος λογαριασμὸς δίδει, καὶ ποῖος λογαριασμὸς λαμβάνει· πρέπει νὰ σημειώῃ ἀκριβῶς τὴν ὀνομασίαν ἐκάστου λογαριασμοῦ γενικοῦ ἢ προσωπικοῦ, νὰ περιγράψῃ ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς τὴν αἰτίαν, ἥτις δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν χρέωσιν καὶ πίστωσιν, περιγράφων δι' ὅλων τῶν ἰδιαιτέρων του χαρακτηριστικῶν τὸ ἐμπόρευμα, ἐὰν πρόκηται περὶ ἐμπορεύματος, τὴν συναλλαγματικὴν, ἂν πρόκηται περὶ συναλλαγματικῆς, καὶ καθεξῆς, προτιμῶν πάντοτε νὰ ἦναι μᾶλλον διὰ τῆς πολυγραφίας λεπτολόγος παρὰ διὰ τῆς συντομίας ἀσαφῆς καὶ ἀτελεῆς.

Τὸ βιβλίον τοῦ Προχείρου συντάσσεται ὡς ἑξῆς. Εἰς τὴν ἀρχὴν

ἐκάστου ἄρθρου σύρομεν δύο ἰσομήκεις γραμμὰς, μεταξύ τῶν ὁποίων γράφομεν τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐγγραφῆς, κατόπιν γράφομεν τὸ ἄρθρον, οὕτω:

5 Ἰανουαρίου 1847.

Ἐπώλησαμεν εἰς τὸν Α. Β. . . . .
100 Σοκκία καφὲ δκάδ. 6000 πρὸς
γρὸς. 7. . . . . γρ. 42000

Τὴν 6 τοῦ αὐτοῦ

ἠγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Α. Α. . . . . 50 δκάδας
μετάξης πρὸς γρ. 00. . . . . » γρ. 0000

Τὴν αὐτὴν.

Ἐπώλησαμεν τοῖς μετρητοῖς
εἰς τὸν Α. Ν. κοιλ. 500 σίτου
τοῖς μετρητοῖς πρὸς γρ. . . . . γρ. . . . .

Αἱ ἀνωτέρω ἐγγραφαὶ συνετάχθησαν ἀπ.λογραφικῶς, ἐὰν δὲ ὁ καταστιχογράφος θέλῃ νὰ κρατήσῃ τὸ Πρόχειρόν του διπλογραφικῶς, δὲν θέλει ἀπαντήσῃ καμμίαν δυσκολίαν ἀκολουθῶν τοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους περὶ διπλογραφίας ἐσημειώσαμεν.

Εἰς τὴν πρώτην πράξιν θέλει παρατηρήσῃ ὅτι ὁ Α. Β. ἔλαβε τὸν καφὲν, ἐπομένως ὁ Α. Β. χρεωστεῖ, τὰ δὲ ἐμπορεύματα πρέπει νὰ λάβωσι, διότι ἡ μερίς αὐτῶν ἐχορήγησε τὸν καφὲν, ὅθεν θέλει γράψῃ:

Α. Β. . . . .

Εἰς ἐμπορεύματα διὰ πώλησιν κτλ.

Εἰς τὴν δευτέραν πράξιν θέλει παρατηρήσῃ ὅτι ἡμεῖς ἐλάβομεν τὴν μετάξην ἀπὸ τὸν Α. Α. ἐπομένως ὅτι τὰ ἐμπορεύματά μας ἔλαβον, ὁ δὲ Α. Α. πρέπει νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν τῆς μετάξης ὅθεν θέλει γράψῃ:

Ἐμπορεύματα εἰς Α. Α. διὰ ἀγοράν κτλ. . . . .

Εἰς τὴν τρίτην πράξιν παρατηροῦμεν ὅτι τὸ Ταμεῖόν μας ἔλαβεν αἱ δὲ πραγματεῖαί μας ἔδωσαν διὰ τῆς πωλήσεώς των τὸ ποσόν ὅθεν αὐταὶ πρέπει νὰ τὸ λάβωσιν, ἐπομένως θέλει γράψῃ Ταμεῖοι εἰς ἐμπορεύματα διὰ 500 κοιλὰ, τὰ ὅποια ἐπωλήθησαν τοῖς μετρητοῖς κτλ.

ΣΤ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ.

§. 433. Ἡμερολόγιον.—Ὅταν τὸ Πρόχειρον συντάσσεται καθά

ῥως καὶ διπλογραφικῶς, ἢ σύνταξις τοῦ Ἡμερολογίου δὲν εἶναι εἰμῆ ἢ εἰς καθαρὴν ἀντιγραφὴ αὐτοῦ.

Τὸ βιβλίον τοῦ Ἡμερολογίου εἶναι, ὡς ἴδομεν, τὸ ἀναπόφευκτον εἰς τὸν ἔμπορον βιβλίον. Τὰς νομικὰς διατυπώσεις αὐτοῦ τὰς ἀνεφάρμαμεν εἰς τὸ περὶ ἔμπορικῶν βιβλίων ἐν γένει Α'. τμ.η.α.

Εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἀντιγράφομεν ὅλα τὰ ἄρθρα τοῦ Προχείρου ἂν τὸ Πρόχειρον δὲν ἦναι συντεταγμένον διπλογραφικῶς, ἢ σύνταξις τοῦ Ἡμερολογίου ἀπαιτεῖ πολλὴν προσοχὴν διὰ νὰ μετασχηματισθῶσι τὰ ἄρθρα εἰς τὸν διπλογραφικὸν τύπον, δηλ. διὰ νὰ διακριθῶσιν εἰς ἐκάστην πράξιν ὁ ὀφειλέτης καὶ ὁ δανειστής. Ἀφοῦ δὲ διακρίνωμεν τὸν ὀφειλέτην καὶ τὸν δανειστήν ἐκάστης πράξεως, ἐκθέτομεν αὐτὴν κατὰ τὸν παραδεδεγμένον τύπον, ὁ δεῖνα εἰς τὸν δεῖνα, ἠνομάζοντες πρῶτον τὸν ὀφειλέτην, καὶ δεύτερον τὸν δανειστήν. ἂν ἦναι δὲ πολλοὶ οἱ ὀφειλέται πρὸς ἓνα δανειστήν, ἢ εἰς ὀφειλέτης πρὸς πολλοὺς δανειστάς, τότε ἀντὶ νὰ λέγωμεν ὅλα τὰ πρόσωπα ὁ δεῖνα, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα λέγομεν μόνον ἢ ἐπόμενοι πρὸς τὸν δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα πρὸς τοὺς ἐπομένους, καὶ ἐπὶ τὸν ὀφειλέτην ἢ δανειστήν.

Αἱ σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ ἦναι ἀριθμημέναι κατ' αὐτὰ ἀριθμὸν. Τὰ δὲ ἄρθρα νὰ ἐκτίθενται ἐν αὐτῷ κεχωρισμένα π' ἀλλήλων, καὶ εὐδιάκριτα.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἄρθρου σύρονται δύο ἰσομήκεις γραμμαὶ, ἡ πρώτη τῶν ὁποίων γράφεται ἡ ἡμερομηνία· ἐὰν δὲ ἡ ἡμερομηνία καὶ ἡ αὐτὴ, ὁποία καὶ ἡ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι προηγουμένου ἄρθρου, ὅτε ἀντ' αὐτῆς γράφονται μόνον αἱ λέξεις τῆ αὐτῆς.

Ἐπὶ τῆς ἀμέσου μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ἐπομένης γραμμῆς γράφεται μὲ κεφαλαίους χαρακτῆρας τὸ ὄνομα τοῦ ὀφειλέτου, καὶ τὸ τοῦ δανειστοῦ, καὶ τὸ ὅλικόν ποσὸν τοῦ ἄρθρου· μετὰ ταῦτα ἐκτίθεται ἡ πράξις, ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει τὸ ποσὸν τοῦτο. Ἡ ἐκθεσις αὕτη πρέπει νὰ ἦναι περιληπτικὴ μὲν, ἀλλὰ σαφής· πρέπει ν' ἀναφέρῃ ὅλας τὰς οὐσιώδεις περιστάσεις τῆς πράξεως, τουτέστι νὰ σημειοῦται τὸ πικεῖμενον τῆς συναλλαγῆς, τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἔλαβε, καὶ ὁ ἄλλος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐδόθη. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς τελευταίας γραμμῆς εἰς ἐπὶ τούτῳ διωρισμένην στήλην ἐξάγεται τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἐξαμμένου τοῦ ἄρθρου ἐσημειώθη εἰς τὴν στήλην τῆς ἐκθέσεως.

Ὅταν τὸ ἄρθρον μας σύγκηται ἀπὸ πολλοὺς ὀφειλέτας πρὸς πολλοὺς δανειστάς ἀντικαθιστῶνται εἰς τὴν ἀρχὴν τὰ ὀνόματα αὐτῶν καὶ τῶν λέξεων οἱ ἐπόμενοι πρὸς τοὺς ἐπομένους μὲ μικροὺς χαρακτῆρας, ἐφεξῆς δὲ γράφεται τὸ ὄνομα ἐκάστου, καὶ ἐκτίθεται ὅ,τι συμβάνει ἢ δίδει. Καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις πρῶτον γράφεται ὁ ὀφειλέτης καὶ ἔπειτα ὁ δανειστής.

Τὸ Βιβλίον τοῦ Ἡμερολογίου διαγράφεται ὡς ἑξῆς:

	16,800	
	8,000	
		Γρ. 24,800

Ἐπιδειγμα Ἡμερολογίου.

τὴν 1^{ην} Ἰαν. 1847.

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ἐν γενεῇ εἰς Α.	
Δημητρίου	
Γρ. 24,800 δι' ἀγορὰν τῶν ἐξῆς	
Τεφ. 80 μεταξὺς Προύσης μα-	
κρόκυλλον, πρὸς	Γρ. 21'.
ὄμ. 40 ὄμ. μικρόκυλλον	πρὸς Γρ. 200. »
	Πληρωτέα ἐντὸς τοῦ μηνός.

Ἡ χρῆσις τῆς πρώτης πρὸς τὰ ἀριστερὰ στήλης θέλει ἐξηγη-
κατόπιν. Εἰς τὴν δευτέραν μεγάλην στήλην ἐκτίθεται ἡ πράξις, καὶ
ἂ προαναφέραμεν. Αἱ τέσσαρες πρὸς τὰ δεξιὰ στήλαι εἶναι προσδι-
ρισμέναι διὰ τὴν σημείωσιν τῶν χρηματικῶν ποσῶν· εἰς τὰς δύο πρὸς
ἀριστερὰν σημειοῦνται τὰ τμηματικά ποσά, ἐὰν τοιαῦτα ὑπάρχον·
εἰς τὸ ἄρθρον, καὶ εἰς τὴν τελευταίαν τὸ ὅλον τοῦ ποσοῦ τοῦ ἄρθρου.

Ζ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ.

§. 434. *Καθολικόν*.—Τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ μέγα βιβλίον λεγόμενον, εἶναι τρόπον τινὰ τὸ Εὐρετήριον τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ ἡ σύνταξις του δὲν εἶναι εἰμὴ μεθοδικὴ ἀντιγραφή τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου. Ὅταν τὸ Ἡμερολόγιον περιέχη μέγαν ἀριθμὸν ἄρθρων, ὡς συμβαίνει συχνά, ἤθελεν εἶσθαι δύσκολον ἄνευ μακρᾶς καὶ κοπιαστικῆς ἐργασίας νὰ ἴδωμεν τὴν θέσιν τῶν σχέσεών μας ὡς πρὸς ἀνταποκριτὴν μας τινὰ ἢ ὡς πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις μας ὅθεν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον συντάττομεν τὸ *Καθολικόν*, ὅπου ἐκάστη ὕλη τῶν ἐργασιῶν μας, ἢτοι ἕκαστος λογαριασμὸς κατέχει ἐν χωριστὸν φύλλον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειούμεν ὅλας τὰς σχετικὰς μετὸν λογαριασμὸν αὐτὸν πιστώσεις καὶ χρεώσεις.

Εἰς τὸ *Καθολικόν* ἕκαστος λογαριασμὸς ἔχει ἐπομένως δύο μέρη, τὸ χρεωλογικὸν καὶ τὸ πισπολογικόν· εἰς τὸ πρῶτον καταλέγονται ὅσα λαμβάνει τὸ πραγματικὸν ἢ ἰδανικὸν ἄτομον, τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ποίου φέρει ὁ λογαριασμὸς, εἰς δὲ τὸ δεύτερον καταλέγονται ὅσα ἴδου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δ' ἔμπορος διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν θέσιν του πρὸς ἕκαστον πρόσωπον, μετὰ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται εἰς δόσοληψίαν, ἀρκεῖ νὰ ἀνοίξῃ εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἰδιαιτερον λογαριασμὸν, καὶ ἀντιπαράβῃ τὸ σύνολον τῶν χρεώσεων πρὸς τὸ τῶν πιστώσεων· ὅτω δὲ ἡ μεταξὺ τῶν ἀθροισμάτων διαφορὰ ἐκφράζει κατὰ τὴν περὶ στασιν ὅ,τι ὀφείλει ἢ ὅ,τι ἔχει νὰ λαμβάνῃ.

Ὅλα τὰ φύλλα τοῦ *Καθολικοῦ* εἶναι ἠριθμημένα ἀνὰ δύο σελίδας, ἴτινες, ἢ μία ἀντικρου τῆς ἄλλης, φέρουσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν.

Ἐκαστος λογαριασμὸς ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο σελίδων· ἐπὶ τῆς πρώτης γραμμῆς, τῆς ἐκτεινομένης καὶ εἰς τὰς δύο σελίδας γράφομεν μετὰ κεφαλαίου χαρακτῆρας τὸν τίτλον τοῦ λογαριασμοῦ· καὶ εἰς μὲν τὸ ἄκρον τῆς ἀριστερᾶς σελίδος τὴν λέξιν *Δοῦναι*, εἰς δὲ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς τὴν λέξιν *Λαβεῖν*· μεταξὺ δὲ τῶν λέξεων τούτων γράφεται τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου, ἢ τοῦ πράγματος εἰς τὸ ὁποῖον ὁ λογαριασμὸς αὐτός ἀναφέρεται· ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον σύρομεν γραμμὴν, καὶ μετ' αὐτὴν ἀρχίζομεν τὴν κατάστρωσιν τοῦ λογαριασμοῦ, διατάσσοντες τὰς ἐγγραφὰς κατὰ τὸ ὀπισθεν ὑπόδειγμα.

Δοῦναι

ΥΠΟΔΕΙΞΙΣ

1	2	3	4	5	6	7
		<p>εἰς τὴν πρώτην [1] πρὸς τὰ ἀριστερὰ γράφεται τὸ ἔτος καὶ ὁ μὴν τοῦ Ἡμερολογίου.</p> <p>Εἰς τὴν δευτέραν [2] ἡ ἡμέρα τοῦ μηνός.</p> <p>Εἰς τὴν τρίτην [3], ἣτις εἶναι πλατεῖα, ἐκτίθεται ἡ πρᾶξις.</p> <p>Εἰς τὴν τετάρτην [4] σημειοῦται ὁ σχετικὸς ἀριθμὸς τῆς σελίδος τοῦ Ἡμερολογίου, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἐγγεγραμμένον τὸ ἄρθρον.</p> <p>Εἰς τὴν πέμπτην [5] γράφεται τὸ φύλλον τοῦ καθολικοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ὁ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς πράξεως ἀναφερόμενος λογαριασμὸς, ὅστις δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐγγράφην.</p> <p>Εἰς τὴν ἕκτην καὶ ἑβδόμην [6, 7] τὸ χρηματικὸν ποσὸν κατὰ μονάδας καὶ κλάσματα. Αἱ στήλαι τῶν νομισματικῶν ποσῶν εἶναι ἀναγκαίως διπλαῖ, ὡςάκις κρατοῦμεν τοὺς λογαριασμοὺς εἰς διπλοῦν νόμισμα.</p>				

ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

Λαβείν.

1	2	3	4	5	6	7

Πάντα ἐγγραφή πρέπει νὰ συνοδεύεται εἰς μὲν τὴν σελίδα τῶν χρεώσεων μὲ τὴν λέξιν εἰς, διὰ τῆς ὁποίας δεικνύεται ὁ λογαριασμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ὑπόψιν εἶναι ὀφειλέτης· εἰς δὲ τὴν πίστωσιν μὲ τὴν λέξιν ἀπὸ, ἢ ὁποία φανερώνει τὸν λογαριασμὸν, ὅστις ὀφείλει εἰς τὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ἔχομεν ὑπόψιν· κατόπιν σημειώνομεν τὸν λογαριασμὸν τοῦτον, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν αἰτίαν τῆς πιστώσεως ἢ χρεώσεως, ἀλλὰ συντόμως, ὥστε τὸ ὅλον νὰ διαλαμβάνεται εἰς ἓνα μόνον στίχον.

Ὅταν λογαριασμὸς τις ὀφείλῃ εἰς πολλοὺς ἢ λαμβάνῃ ἀπὸ πολλοῦς σημειώνομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐγγραφῆς «*Εἰς πολλοὺς ἢ Ἀπὸ πολλοῦς*, διότι δὲν ἔχομεν τρόπον νὰ σημειώσωμεν τὰ ὀνόματα πολλῶν λογαριασμῶν, καὶ ἐπειδὴ δὲν δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ σημειώσωμεν ὅλα τὰ φύλλα τοῦ Καθολικοῦ, εἰς τὰ ὅποια ἀναφέρονται οἱ λογαριασμοὶ αὐτῶν, διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ διωρισμένην στήλην ἀφίνομεν τὴν θέσιν κενὴν, καὶ ὅταν ἔχομεν χρεῖαν περισσοτέρας λεπτομερείας, τὴν ἀναζητοῦμεν εἰς τὸ φύλλον τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον σημειοῦται εἰς τὴν πρὸ αὐτῆς στήλην.

Ἐκτὸς τῶν στηλῶν τούτων ἢ μερὶς τῶν *Γραμματίων* πρὸς εἰσπραξίν καὶ τῶν *Γραμματίων* πρὸς πληρωμὴν παρέχουσι καὶ ἄλλη μίαν στήλην εἰς τε τὸ χρεωλογικὸν καὶ πιστολογικὸν μέρος. Εἰς αὐτὰς σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς, τὸν ὁποῖον φέρει τὸ Γραμματίον ὡς εἰς τῆς καταχωρήσεώς του εἰς τὸ Βιβλίον τῶν Γραμματίων, καὶ ἐπομένως χρησιμεύει ἢ σημείωσις αὕτη πρὸς ἀκριβεστέραν διάκρισιν τῶν γραμματίων.

Ἀφοῦ δὲ διαγράψωμεν κατὰ τὰ προεκτεθέντα τὸ Καθολικὸν Βιβλίον μας, καὶ ἔχομεν ἤδη συντεταγμένον τὸ Ἡμερολόγιόν μας, εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ἡμέρας ἢ ἐκάστης ἐβδομάδος ἢ μηνὸς ἐνεργουμένην μεταφορὰν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν.

Εἴπομεν ὅτι κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον ἕκαστον ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ μεταφέρεται εἰς τὸ Καθολικὸν εἰς χρεῶσιν τοῦ ὀφειλέτου λογαριασμοῦ, καὶ εἰς πίστωσιν τοῦ πιστωτοῦ λογαριασμοῦ ὅθεν διὰ νὰ μεταφέρωμεν ἓν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν, ἀνοίγομεν τὸ Βιβλίον τοῦτο εἰς τὸ φύλλον, ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ ὀφείλων λογαριασμὸς, καὶ ἐγγράφομεν τὸ ἄρθρον ὡς προέβλεψαμεν, μετὰ ταῦτα ἀνοίγομεν τὸ φύλλον τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου

είναι ἐγγεγραμμένος ὁ πιστωτὴς λογαριασμός, δηλ. ἐκεῖνος, ὅστις λαμβάνει ἀπὸ τὸν πρῶτον, καὶ σημειόμενος καὶ ἐκεῖ τὸ αὐτὸ ἄρθρον καὶ τὸ αὐτὸ ποσόν. Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ πρώτη ἐγγραφή θέλει γενῆ εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ ὀφείλοντος λογαριασμοῦ, καὶ ἡ δευτέρα εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λαμβάνοντος λογαριασμοῦ. Οὕτω λαμβάνοντες ὡς παράδειγμα τὸ ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου,

Α. Β. Εἰς ἐμπορεύματα γρ. . . . δι' ἓνα σάκκον καφὲ τῷ ἐπωλήσαμεν. Ἀνοίγομεν εἰς τὸ Καθολικὸν τὸ φύλλον ὅπου ὑπάρχει ὁ λογαριασμός τοῦ Α. Β. καὶ γράφομεν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου.

1847 Ἰαν. 5. Εἰς ἐμπορεύματα δι' ἓνα σάκκον καφὲ τῷ ἐπωλήσαμεν Γρ. . . .

Ἀνοίγομεν μετὰ ταῦτα τὸ φύλλον, ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ λογαριασμός ἐμπορεύματα, καὶ ἐγγράφομεν εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου ὡσαύτως,

1847 Ἰαν. 5. Ἀπὸ Α. Β. . . . δι' ἓνα σάκκον καφὲ τῷ ἐπωλήσαμεν Γρ. . . .

καὶ οὕτω καθεξῆς δι' ὅλα τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ Ἡμερολογίου.

Καθ' ὅσον μεταφέρομεν ἐν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικόν, σημειόμενος εἰς τὴν πρὸς ἀριστερὰν στήλην τοῦ περιθωρίου τοῦ Ἡμερολογίου τὸ φύλλον τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου ὑπάρχει ὁ λογαριασμός εἰς τὸν ὁποῖον μετεφέρθη τὸ ἄρθρον, γράφοντες εἰς τὸ ἄνω μέρος τὸ φύλλον τοῦ ὀφειλέτου, καὶ σύροντες κεραΐαν κάτωθι γράφομεν τὸ φύλλον τοῦ πιστωτοῦ.

εἰς ἣδη γνωρίζομεν, ὅλα τὰ ποσὰ τῶν ἄρθρων τοῦ Ἡμερολογίου νὰ ἐνεγράψωμεν δις εἰς τὸ Καθολικόν, 1) εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ ὀφειλέτου λογαριασμοῦ, καὶ 2) εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ πιστωτοῦ λογαριασμοῦ· ὅθεν ἐπεταὶ ὅτι ἀναγκαίως τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων πρέπει νὰ ᾖ ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων, ἐκτὸς ἐὰν παρῆσεν λάθος τι, ὥστε ἐὰν τὰ δύο ἄθροίσματα τοῦ Καθολικοῦ ᾖ ἴσα, ἐπεταὶ ὅτι ἡ εἰς αὐτὸ μεταφορὰ τῶν ἄρθρων ἐγένετο ὀρθῶς· ἐπειδὴ δὲ ὅλα τὰ ἄρθρα τὰ μεταφερθέντα εἰς τὸ Καθολικὸν ᾖσαν ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, ἐπεταὶ ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ποσῶν πρέπει νὰ ᾖ ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ

πιστολογικῶν μέρους, καθὼς καὶ μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικῶν μέρους τοῦ Καθολικοῦ.

Διὰ τὰς ἡμετέρας λοιπὸν βέβαιον ἐστὶν περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἐγγραφῶν μας εἰς τὸ Καθολικόν, εἶναι ἀναγκαιότατον εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς νὰ κάμωμεν τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἣτις ὀνομάζεται *μηναῖον ἰσολόγιον*.

§. 435. *Εὐρετήριον Καθολικῶν*. — Πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν φύλλων τοῦ Καθολικοῦ, ὅπου εὐρίσκονται οἱ διάφοροι λογαριασμοί, συντάττομεν ἰδιαιτέρον βιβλίον. Εἰς αὐτὸ καταλέγομεν κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν λογαριασμῶν τοῦ Καθολικοῦ καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ φύλλου, ὅπου ἕκαστος εὐρίσκεται.

Ἡ σύνταξις τοῦ Εὐρετηρίου τούτου δὲν παρουσιάζει τι ἄξιον σημειώσεως.

II. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ.

§. 436. *Ταμεῖον*. — Ὁ Ταμίας τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος κρατεῖ τὸ βοηθητικὸν τοῦτο βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειώνει πάντοτε ὅ,τι δίδει καὶ ὅ,τι λαμβάνει καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

Τὸ βιβλίον τοῦ Ταμείου συντάσσεται ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ μερὶς αὐτοῦ εἰς τὸ Καθολικόν, ταυτέστι διαιρεῖται εἰς χρεωλογικὸν καὶ πιστολογικὸν μέρος· καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον ἐγγράφομεν ὅλα τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἐναποταμιεύονται, εἰς δὲ τὸ πιστολογικὸν ὅσα ἐξέρχονται τοῦ Ταμείου διὰ διαφόρους πληρωμάς· αἱ ἐγγραφαὶ πρέπει νὰ γίνωνται εὐκρινῶς, σημειουμένης λεπτομερῶς τῆς ἀφορμῆς τῆς εἰσπράξεως ἢ τῆς πληρωμῆς.

Ἡ χρησιμότης τοῦ ἰδιαιτέρου τούτου βοηθητικοῦ βιβλίου εἶναι καταφανής.

Ὁ Ταμίας διὰ νὰ κρατῇ καθαρῶς καὶ ἄνευ σβεσμάτων τὸ βιβλίον τοῦ Ταμείου πρέπει νὰ ἔχη ἐν πρόχειρον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σημειώνει προχείρως τὰς εἰσπράξεις καὶ πληρωμάς του.

Ὁ Ταμίας πρέπει ν' ἀκολουθῇ τὸν ἐξῆς σύντομον κανόνα «ἐγγράφου καὶ μετὰ ταῦτα πλήρωσον, ἐναποταμίευσον καὶ μετὰ ταῦτα ἐγγράφου». Ὁ Ταμίας διὰ τῆς ἐξίσωσews τοῦ βιβλίου τοῦ Ταμείου του χρεωστεῖ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, εἰ δυνατὸν, νὰ ἐξελέγχη ἂν εὐρεσκειται ἐντὸς τοῦ Ταμείου εἰς πραγματικὰ νομίσματα τὸ ποσὸν τῆς ἐξίσωσews· ἐάν δὲ τὸ πραγματικὸν ποσὸν τοῦ Ταμείου δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐξίσωσιν τοῦ βιβλίου, θέλει προσπαθῆσαι δι' ὅλων τῶν ἀναγκαίων καὶ καταλλήλων ἐρευνῶν νὰ εἴρῃ τὸ λάθος καὶ νὰ διορθώσῃ αὐτὸ.

Ἡ ἐξίσωσις τοῦ Βιβλίου τοῦ Ταμείου γίνεται διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἀθροίσματος τοῦ πιστολογικοῦ μέρους ἀπὸ τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωλογικοῦ· τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀφαιρέσεως ταύτης μᾶς παρουσιάζει τὸ χρηματικὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ ταμεῖόν μας· ὅθεν διὰ τῆς ἀριθμήσεως τοῦ Ταμείου ὁ Ταμίαι θέλει βεβαιώσῃ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐγγραφῶν του, καὶ θέλει ἀρχίσῃ ἐκ νέου αὐτὰς μεταφέρων τὸ ποσὸν τῆς παρελθούσης ἐξισώσεως. Ἡ ἐξίσωσις αὕτη τοῦ Ταμείου πρέπει νὰ γίνεται τοῦλάχιστον εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ὁ ἀναγκαῖος ὑλικὸς καιρὸς διὰ νὰ γίνεται συνεχέστερον.

Ἡ ἐργασία τοῦ Ταμείου ἐνεργεῖται συνήθως ἀπὸ ἓνα τῶν διευθυντῶν ἢ τῶν συνεταίρων, ἄλλως πρέπει νὰ ἐμπιστεύεται εἰς πρόσωπον, προσφέρον ὅλας τὰς διὰ τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ἔργον ἀναγκαίας ἐγγυήσεις ὡς ἐκ τῆς τιμιότητός του, τῆς νοημοσύνης του, τῆς ἀμέμπτου καὶ σώφρονος διαγωγῆς του, τῆς προσοχῆς καὶ ἀκριβείας του· ὅλα τὰ προτερήματα ταῦτα εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα νὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐμπιστεύεται ἐν μέρει τὸ χρηματικὸν κεφάλαιον αὐτοῦ.

Θ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΑΠΟΘΗΚΗΣ.

§. 437. *Βιβλίον ἀποθήκης.* — Σκοπὸς τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ἡ ἀκριβὴς σημείωσις τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐμπορευμάτων, διὰ νὰ ἔχωμεν πρόχειρον πίνακα τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας μας εὑρισκομένων.

Τὸ βιβλίον τοῦτο συντάσσεται κατὰ φύλλα, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Εἰς τὴν ἀριστερὰν σελίδα σημειόνομεν τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, καὶ ἀντικρὺ εἰς τὴν δεξιὰν τὰ ἐξαγόμενα, δηλ. τὰ πωλούμενα· διαιρεῖται δὲ εἰς διαφόρους στήλας, εἰς τὰς ὁποίας σημειόνομεν τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀγορᾶς ἢ τῆς πωλήσεως, τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορεύματος, τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπωλήσαμεν, καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορεύματος.

Εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο ἐγγράφομεν ὡσαύτως καὶ τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα οἱ ἀνταποκριταὶ μας μᾶς ἀποστέλλουσι διὰ νὰ τὰ πωλήσωμεν, καθὼς καὶ ὅσα ἡμεῖς στέλλομεν εἰς φίλον μας πρὸς πώλησιν· ὅθεν τὸ Βιβλίον τοῦτο δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρία μέρη, ἢ εἰς τρία ἰδιαίτερα Βιβλία.

- 1) Διὰ τὰ ἐμπορεύματα τοῦ λογαριασμοῦ μας,
- 2) Διὰ τὰ ἐμπορεύματα τοῦ λογαριασμοῦ μας εἰς χεῖρας φίλων, καὶ
- 3) Διὰ τὰ παρ' ἡμῖν ἐμπορεύματα φίλων μας.

Ἴδου ἕπισθεν ὑπόδειγμα πρὸς κατάλληλον διαγραφὴν τοῦ Βιβλίου τούτου.

Βιβλίον Εισαγωγῆς καὶ Ἐξαγωγῆς τῶν Ἐμπορευμάτων.

Ἐξαγωγή.

Εἰσαγωγή.

ἡμερομηνία τῆς εἰσαγωγῆς	ἡμερομηνία τῆς ἐξαγωγῆς	τιμὴ τῆς ἀγορᾶς	τιμὴ τῆς πωλήσεως	φύσεις τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος	ποσὸν τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος	φύσεις τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος	εἰς ποῖον ἔδωκε	τιμὴ τῆς πωλήσεως
συλλογισμοὶ εἰσαγωγῆς	συλλογισμοὶ ἐξαγωγῆς	πόθεν μας προ- ῆλθεν	πόθεν μας προ- ῆλθεν	φύσεις τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος καὶ ποσόν.	συλλογισμοὶ εἰσαγωγῆς	φύσεις τοῦ ἐμ- πορεύμα- τος	εἰς ποῖον ἔδωκε	τιμὴ τῆς πωλήσεως

Υ. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ.

§. 438. Το Βιβλίον τῶν γραμματίων, ἢ τῶν πτώσεων (écheances) εἶναι εἰδικῶς προσδιορισμένον διὰ νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν μέλλει νὰ πληρώσωμεν τὰ πρὸς πληρωμὴν Γραμματίά μας, καὶ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν θέλομεν εἰσπράξει τὰ πρὸς εἰσπράξιν. Ἐννοεῖται εὐκόλως κατὰ πόσον εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸν ἔμπορον τὸ βιβλίον τοῦτο, παρουσιάζον εἰς αὐτὸν μῆνα κατὰ μῆνα τὸ ποσὸν τῶν πληρωτέων Γραμματίων, καὶ ἀπέναντι τὸ ποσὸν τῶν εἰσπρακτέων Γραμματίων, καθότι ἐκ τῆς ἀντιπαράθεσεως αὐτῶν θέλει κανονίζει τὸ μέτρον τῶν ἐργασιῶν του.

Διαφοροτρόπως δύναται νὰ διαγραφῇ τὸ βοηθητικὸν τοῦτο βιβλίον.

Τὸ ὅπισθεν ὑπόδειγμα νομίζομεν ὅτι ὑποδεικνύει τὸν καταλληλότερον τρόπον τῆς διαγραφῆς τοῦ βιβλίου τούτου.

Γραμμὰτα πρὸς εἰσπραξίαν κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον.

	ἀριθμὸς
	ἡμερομηνία ἐκδόσεως
	ἐκδύται
	παράχωρηται
	ἀποδέχεται ἢ πληρωταί
	τόπος ἢ πληρωμῆς
	ἡμερῆς
	ποσὸν πληρωτέον
	παράτηρήσεις

ΙΑ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ.

§. 439. *Ίσολογισμὸς καὶ ἀπογραφή* — Πᾶς ἔμπορος, ὡς ἴδωμεν, χρεωστεῖ κατὰ τὸν Νόμον νὰ συντάττη ἅπαξ τοῦ ἔτους τοῦλάχιστον τὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του· ἐκτὸς τούτου διάφορα ἄλλα περιστατικὰ ὑπαγορεύουν ἐκτάκτως τὴν σύνταξιν τοῦ *ἰσολογισμοῦ* οὕτω π. χ. ὁ θάνατος ἑνὸς τῶν συνεταίρων, ἡ πτώχευσις, ἡ διάλυσις, ἢ ἡ μεταβῆθιμις τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος ἐπιφέρουν ἀναγκαίως τὴν σύνταξιν τοῦ ἰσολογισμοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναφανῆ ἡ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ περιουσία τοῦ καταστήματος, καὶ ὅστις θὰ χρησιμεύσῃ ἐπομένως ὡς βᾶσις τῆς ἀπογραφῆς ἢ τοῦ *ἰσολογίου*. Τὸ νὰ *ἰσολογίσωμεν* ἢ νὰ *ἐξισώσωμεν* λογαριασμὸν τινὰ σημαίνει, ὡς εἴπομεν προηγουμένως, νὰ εὕρωμεν τί ὀφείλει ἢ τί ἔχει νὰ λαμβάνῃ ὁ λογαριασμὸς οὗτος, καὶ διὰ τινος ὁποίου δήποτε μέσου νὰ καταστήσωμεν τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριαμοῦ ἴσον μὲ τὸ πιστολογικὸν ὅθεν ἡ ἐργασία, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκαθιστῶμεν τὴν ἐξίσωσιν ταύτην τῶν λογαριασμῶν, ὀνομάζεται *ἰσολογισμὸς*.

Ίσολόγιον δὲ ἢ ἀπογραφή εἶναι ὁ γενικὸς πίναξ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμπορίου.

Ὁ καταστιχογράφος, ὅστις μέλλει νὰ ἐνεργήσῃ τὸν ἰσολογισμὸν, πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἐγγραφῶν τοῦ Καθολικοῦ· τοῦτο δὲ θέλει πράξῃ εὐκόλως καταστρόνων ἰσολογισμὸν τῶν Βιβλίων, ὡς ἔπραττεν εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός· ἀφοῦ δὲ βεβαιωθῇ ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ του εἶναι ἀκριβεῖς, θέλει ἐξετάσει κατ' ἰδίαν ἕκαστον λογαριασμὸν, θέλει βεβαιωθῇ ἂν ᾔηται σημειωμένα ὅλαι αἱ πιστώσεις καὶ ὅλαι αἱ χρεώσεις, καὶ ἐπομένως θέλει γράψῃ εἰς χωριστὸν φύλλον τὰ ἄθροίσματα ὅλων τῶν λογαριασμῶν, ὡς πράττομεν εἰς τὸν μηνιαῖον ἰσολογισμὸν, προσθέτων ἀπέναντ ἐκάστου καὶ τὸ ποσὸν, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ λογαριασμὸς αὗτος ἐξισοῦται.

Ἐὰν εὕρωμεν τὸν ἰσολογισμὸν τῶν Βιβλίων ἀκριβῆ, δηλ. τὸ ἄθροισμα ὅλων τῶν χρεώσεων ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα ὅλων τῶν πιστώσεων καὶ ἕκαστον τῶν ἄθροισμάτων τούτων ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ τὸ ἄθροισμα τῶν χρεωλογικῶν ἐξισώσεων ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστολογικῶν, συμπεραίνομεν ὅτι αἱ εἰς τὸ Καθολικὸν ἐγγραφαὶ εἶναι ἀκριβεῖς ἄνευ ἀριθμητικοῦ τινὸς σφάλματος.

τος, και επομένως προχωρούμεν εις την σύνταξιν του γενικοῦ ἰσολογισμοῦ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἰσολογισμόν τῶν προσωπικῶν λογαριασμῶν δὲν ὑπάρχει καμμία δυσκολία, διότι ἀρκεῖ νὰ γνωρίσωμεν τὴν μετὰ τῶν χρεώσεων καὶ τῶν πιστώσεων ὑπάρχουσαν διαφορὰν, διὰ νὰ τοὺς ἰσολογίσωμεν· ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξίσωσιν τῶν γενικῶν λογαριασμῶν δὲν εἶναι τὸ αὐτό.

Οἱ Γενικοὶ οὗτοι λογαριασμοί, ὡς γνωρίζομεν, ἀντιπροσωπεύουν τὸν ἔμπορον αὐτὸν ἢ τὴν περιουσίαν του· ὅθεν διὰ νὰ ἐξισώσωμεν αὐτοὺς πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ γνωρίσωμεν ὁποῖαν ἐνεργητικὴν ἢ παθητικὴν περιουσίαν παρουσιάζουν οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι, καὶ ποῖον ποσὸν κέρδους ἢ ζημίας προσεγένετο ὡς ἐκ τῆς ἐνεργείας τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῆς περιουσίας, δηλ. τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν γραμματίων κτλ. Ἐκ τούτου πηγάζει ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ συντάξωμεν προηγουμένως τὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας μας.

Ἡ σύνταξις τῆς ἀπογραφῆς περιορίζεται εἰς τὰ ἐξῆς·

- 1) Νὰ σημειώσωμεν τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἐμπορεύματα, καὶ τὴν ἀξίαν των·
- 2) Νὰ σημειώσωμεν τὰ ὁποῖα μᾶς χρεωστοῦνται ποσά·
- 3) Νὰ σημειώσωμεν τὰ ὁποῖα ἡμεῖς χρεωστοῦμεν ποσά·
- 4) Νὰ σημειώσωμεν τὸ εἰς τὸ ταμεῖόν μας εὐρισκόμενον χρηματικὸν ποσόν.

Ἀφοῦ συντάξωμεν τὴν ἀπογραφὴν μας ταύτην, καὶ γνωρίζωμεν τὰ ποσὰ τῶν ἐξισώσεων ὅλων τῶν λογαριασμῶν, δυνάμεθα διὰ δύο μεθόδων νὰ ἐξισώσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς μας.

1) Συντάττοντες ἴδιον ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποίου πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τὸν πιστόνομεν, ἢ τὸν χρεόνομεν εἰς νέαν μερίδα τοῦ αὐτοῦ λογαριασμοῦ μὲ τὸ ποσὸν τὸ ἀναγκαῖον πρὸς ἐξίσωσιν αὐτοῦ οὕτω π. χ. εἰς τὸ λογαριασμὸς Ν. Ν. παρουσιάζει εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος . . . . . Γρ. 2000
εἰς δὲ τὸ χρεωλογικὸν . . . . . » 1500

Ἔελομεν ἐγγράφει πρὸς ἐξίσωσιν ἄρθρον λέγοντες,
Ν. Ν. εἰς παλαιόν.—Εἰς τὸν ἴδιον, εἰς νέον πρὸς ἐξίσωσιν . . . . . Γρ. 500

καὶ οὕτως ὁ παλαιὸς λογαριασμὸς ἐξισοῦται, καὶ συγχρόνως ἀνοίγο-

μεν νέον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγγράφεται ἀμέσως τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον χρεωστεῖ, ἢ ἔχει νὰ λαμβάνη ὁ παλαιὸς λογαριασμὸς.

2) Ἡ μέθοδος ὅμως αὕτη ἔχει τὸ ἐλάττωμα τοῦ νὰ μὴ παρουσιάσῃ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τὸν πίνακα ὅλου τοῦ ἰσολογισμοῦ εὐκρινῶς ὅθεν ἐπενόησαν νὰ ἐξισώνουν καὶ νὰ κλείουν τοὺς λογαριασμοὺς δι' ἐνὸς ἰδιαιτέρου λογαριασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο ἀνοίγομεν, ὀνομάζοντες αὐτὸν *λογαριασμὸν ἐξαγωγῆς*. Τὸ πρόσωπον τοῦτο ὑποτίθεται ὅτι λαμβάνει ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ ἐμπορίου, καὶ ὅτι ἐπιβαρύνεται μὲ ὅλα τὰ χρέη αὐτοῦ ὅθεν διὰ νὰ ἐξισώσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς χρεωστοῦντας, τοὺς πιστόνομεν διὰ τῆς χρεώσεως τοῦ *λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς* μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως, καὶ τὸ ἀνάπαλιν πράττομεν διὰ τοὺς λογαριασμοὺς τοὺς ἀπαιτοῦντας.

Ὅθεν κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην ἐξισόνομεν κατὰ πρῶτον τοὺς προσωπικοὺς λογαριασμοὺς, μεταφέροντες εἰς πίστωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα οὗτοι μᾶς χρεωστοῦν, καὶ εἰς χρέωσιν τοῦ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα ἔχουσι νὰ λαμβάνωσιν.

Ἐκ τῶν γενικῶν λογαριασμῶν ὁ λογαριασμὸς ἐμπορευμάτων παρουσιάζει τὴν περισσοτέραν σπουδαιότητα.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος δύναται νὰ εὑρίσκεται εἰς δύο διαφόρους περιστάσεις:

α.) Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐμπορεύματα ἀπώλητα, ἢ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ τούτου εἰς τὴν περίστασιν ταύτην πρέπει νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν τῶν ἐμπορευμάτων, ὥστε ἡ ἀξία αὐτῶν νὰ μεταφερθῇ εἰς τὰς νέας ἐγγραφὰς τοῦ ἐπομένου ἔτους ὅθεν θέλομεν πιστώσει τὸν λογαριασμὸν *Ἐμπορεύματα* διὰ τῆς χρεώσεως τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τῶν μενόντων τούτων ἐμπορευμάτων ἔαν μετὰ τὴν πράξιν ταύτην τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου ἦναι μικρότερον ἀπὸ τὸ πιστολογικόν, ἀποδεικνύεται ὅτι προέκυψε κέρδος ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τὸ μένον δὲ τοῦτο ποσὸν τῆς ἐξισώσεως θέλομεν τὸν ἐξισώσει διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ λογαριασμοῦ *Κέρδη καὶ Ζημίαι*.

Ἐὰν ἀπεναντίας ἢ χρέωσις ἦναι ἀνωτέρα τῆς πιστώσεως, ἀποδεικνύεται ὅτι ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων πρόσεγένετο ζημία, ὅθεν πρὸς ἐξίσωσιν θέλομεν ἐγγράψαι τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως χρεώνοντες τὰ *Κέρδη καὶ Ζημίας*, καὶ πιστόνοντες τὰ ἐμπορεύματα,

καὶ οὕτως ἐξισοῦνται ἐντελῶς ὁ λογαριασμός ἐμπορεύματα ἐν γένει.
 β.) Ἐάν δὲν ὑπάρχωσιν ἐμπορεύματα, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην
 ἴσονται τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων νὰ ἦναι ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα
 τῶν χρεώσεων, ἀλλὰ τοῦτο πολλὰ σπανίως θέλει συμβῆ· ὡς ἐπὶ τὸ
 εὐλείπτον ἢ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων εἶναι μεγαλύτερον, καὶ τότε
 προκύπτει κέρδος, ἢ τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων εἶναι μεγαλύτερον τοῦ
 τῶν πιστώσεων, καὶ τότε ἀποδεικνύεται ὅτι ἔχομεν ζημίαν. Εἰς τὴν
 πρώτην ὑπόθεσιν πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ λογαριασμοῦ χρεόνομεν τὰ ἐμπο-
 ρεύματα μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως, πιστόνομεν τὰ Κέρδη καὶ Ζη-
 μίας· εἰς τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν ἀπεναντίας πιστόνομεν τὰ ἐμπορεύ-
 ματα μὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως, χρεόνομεν τὰ Κέρδη καὶ Ζημίας.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται δι' ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ἀντι-
 προσωπεύοντας ἐμπορεύματα ὡς ὑποδιαιρέσεις τοῦ γενικοῦ λογαρια-
 σμοῦ *Ἐμπορεύματα*.

Τὸ αὐτὸ πράττομεν καὶ διὰ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν γραμματίων,
 καὶ ἐν γένει δι' ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας
 ἀξίας.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν διαφόρων ἐξόδων, ὡς ἐξόδα γραφείου, κατα-
 τήματος, οἰκιακὰ κτλ. ἐξισοῦνται διὰ τῆς μερίδος Κέρδη καὶ
 Ζημίας.

Ὅθεν κατὰ γενικὸν κανόνα ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ, παρουσιάζοντες
 κέρδος ἢ ζημίαν, ἐξισοῦνται διὰ τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν, ὅλοι δὲ οἱ
 λογαριασμοὶ, οἵτινες παρουσιάζουσι ἐνεργητικὰς ἢ παθητικὰς ἀξίας,
 ἐξισοῦνται διὰ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς· οἱ δὲ εὐρισκόμενοι
 καὶ εἰς τὰς δύο περιστάσεις ἐξισοῦνται καὶ διὰ τῶν δύο τούτων μέ-
 των, δηλ. διὰ τῆς μεταφορᾶς εἰς τὸν λογαριασμὸν Κέρδη καὶ Ζημίας
 τῆς ζημίας ἢ τοῦ κέρδους, καὶ διὰ τῆς εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐξα-
 γωγῆς μεταφορᾶς τῆς πραγματικῶς ὑπαρχούσης ἀξίας κατὰ τὴν
 ἀρχὴν τοῦ ἰσολογισμοῦ.

Ἐποὶ μεταφέρωμεν εἰς τὸν λογαριασμὸν Κέρδη καὶ Ζημίας τὰ
 Κέρδη καὶ τὰς Ζημίας ὅλου τοῦ ἔτους, πρέπει νὰ ἐξισώσωμεν καὶ
 τὸν τὸν λογαριασμὸν ἐκ τῆς ἐξισώσεως δὲ αὐτοῦ θέλομεν ἰδεῖν
 ἂν τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἔτους. Ἐάν ἡ
 ἀξίωσις ἦναι πιστολογικῆ, τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως εἶναι κέρδος,
 ἐάν δὲ ἦναι χρεωλογικῆ, τὸ ποσὸν αὐτῆς εἶναι ζημία.

Ὁ λογαριασμὸς τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν ἐξισοῦται διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ κεφαλαίου, διότι αὐτὸ πρέπει νὰ λάβῃ τὰ κέρδη ἢ νὰ πληρώσῃ τὰς ζημίας, καὶ οὕτως ὁ λογαριασμὸς τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν ἐξισούμενος κλείεται καὶ αὐτός· τὸ δὲ κεφάλαιον οὕτω τροπολογημένον ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ παρελθόντος ἔτους μεταβαίνει εἰς νέον λογαριασμόν.

Ὁ λογαριασμὸς τῆς ἐξαγωγῆς ἐξισοῦται ὡσαύτως διὰ τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ κεφαλαίου.

Ἀφοῦ ἐνεργηθῶν ὅλα ταῦτα, ἡ λογιστικὴ τοῦ ἔτους εἶναι ὀριστικῶς κεκλεισμένη.

Συντάττοντες δὲ τὰ ἀναγκαῖα ἄρθρα εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, τὰ μεταφέρομεν εἰς τὸ Καθολικόν, καὶ οὕτως ἀποπερατοῦται ὁ ἰσολογισμὸς ὅλων τῶν λογαριασμῶν.

Ἀφοῦ διὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ, ἦτοι τῆς ἐξισώσεως, ὅλαί αἱ μερίδες μετεφέρθησαν εἰς τὸν λογαριασμόν τῆς ἐξαγωγῆς, οὗτος πρέπει νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν ἔμπορον πλήρη πίνακα τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς του περιουσίας. Εἰς τὸ χρεωλογικὸν τοῦ λογαριασμοῦ τοῦτου εὐρίσκει τὴν σημείωσιν τῶν ὄσων ἔχει ἢ καὶ τῶν ὄσων τῶ ὀφείλονται, εἰς δὲ τὸ πιστολογικὸν τὴν σημείωσιν τῶν ὄσων αὐτὸς ὀφείλει· ὥστε ὁ λογαριασμὸς αὐτὸς χρησιμεύει διὰ τὴν κατάστρωσιν τοῦ Ἰσολογίου ἦτοι τῆς γενικῆς ἀπογραφῆς.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ γενικοῦ ἰσολογισμοῦ κλείονται ὅλοι οἱ λογαριασμοί· διὰ νὰ ἐξακολουθήσωμεν δὲ νέας πράξεις πρέπει νὰ ἀνοίξωμεν ὅλους αὐτοὺς, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατόπιν.

Περὶ τοῦ ἰσολογίου καὶ τῆς συντάξεως αὐτοῦ ἀρκοῦν τὰ προειρηθέντα, μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις αὐτοῦ δὲν παρουσιάζει πλέον τὴν παραμικρὰν δυσκολίαν.

Τὸ ἰσολόγιον συντάττεται εἰς δύο διακεκριμένα μέρη· εἰς τὸ πρῶτον καταγράφεται τὸ ἐνεργητικόν, τουτέστιν ὅσα κατέχει ὁ ἔμπορος π. χ. ἐμπορεύματα, γραμμᾶτια, μετρητὰ, καὶ ὅλα τὰ εἰς αὐτὸ ὀφειλόμενα παρὰ διαφόρων. Εἰς τὸ δεύτερον καταγράφεται τὸ παθητικόν, τουτέστιν ἐκτίθεται λεπτομερῶς ὅ,τι ὀφείλει, εἴτε διὰ γραμματίων κυκλοφορούντων, εἴτε δι' ἐξοφλήσεως λογαριασμῶν.

Πρέπει δὲ νὰ τελειώσῃ μὲ περιληπτικὸν πίνακα ὅλων τῶν ἀξιών τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ, ἐκ τῆς ἀντιπαράθεσως τῶν

ὁποῖον προκύπτει τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξισόνηται τὸ ἄθροισμα τοῦ ἐνεργητικοῦ ἢ τοῦ παθητικοῦ μέρους.

ΙΒ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ.

§. 440. *Ανανέωσις λογαριασμῶν.* — Ἡ ἐξίσωσις τῶν λογαριασμῶν, τὴν ὁποίαν ἐκάμαμεν, ἦτο ἐντελῶς ἰδανικὴ, διότι ἂν καὶ ἰσολογίσαιμεν τοὺς λογαριασμοὺς μεταφέροντες τὰς ἐξισώσεις εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐξαγωγῆς, μόνον τοῦτο πραγματικῶς οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι μένουσιν ὀφειλέται ἢ δανεισταί. Ὅθεν ἀφοῦ ἐλάβομεν τὸ ἔξαγόμενον, τὸ ὁποῖον ἐζητούσαμεν, πρέπει νὰ ἀνανεώσωμεν ἕκαστον λογαριασμὸν εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν πρότερον ὑπῆρχε. Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἀνοίξωμεν ἓνα νέον λογαριασμὸν.

Διὰ νὰ ἰσολογίσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς ὑπεθέσαμεν ὅτι ἄτομόν τι ὀνομαζόμενον *λογαριασμὸς ἐξαγωγῆς* ἀνεδέχθη νὰ κλείσῃ ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς, τώρα ὑποθέτομεν ὅτι τὸ ἄτομον τοῦτο μᾶς ἀναποδίδει τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν περιουσίαν, ὁποίαν τὴν λαβεῖ.

Διὰ νὰ καταχωρήσωμεν τὴν ἐγγραφὴν τῆς πράξεως ταύτης, ὅπως ἐντιθέτου τῆς προλαβούσης, πρέπει ν' ἀκολουθήσωμεν ἐπίσης ὁδὸν ὅπως ἀντίθετον τῆς προτέρας· τότε ἐχρεώσαμεν τὸν λογαριασμὸν ἐξαγωγῆς δι' ὅλην τὴν καθυστεροῦσαν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν ἀνεθέσαμεν εἰς αὐτόν, καὶ τὸν ἐπιστώσαμεν δι' ὅλα τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα τὸν ἐπεφορτίσαμεν. Ὅθεν τώρα πρέπει νὰ τὸν πιστώσωμεν διὰ τὴν πρῶτὴν, καὶ νὰ τὸν χρεώσωμεν διὰ τὰ δεύτερα· ἀλλὰ διὰ νὰ συντάξωμεν τὸ ἄρθρον μας διπλογραφικῶς ἀνοίγομεν ἓνα ὑποθετικὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ὀνομάζομεν *λογαριασμὸν εἰσαγωγῆς*. Πιστόνομεν τὸν λογαριασμὸν τοῦτον μὲ ὅλα τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ ἐνεργητικὸν μέρος τῆς περιουσίας, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἐχρεώσαμεν τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐξαγωγῆς, χρεόνοντες ἤδη τοὺς λογαριασμοὺς ὁποῖοι ἀντιπροσωπεύουν τὰς ἀξίας ταύτας· χρεόνομεν δὲ τὸν λογαριασμὸν τῆς εἰσαγωγῆς μὲ ὅλα τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς χρεωστοῦμεν κατὰ τὴν ἀπογραφὴν μας, καὶ τὰ ὁποῖα ἐσημειώσαμεν εἰς πίστιν τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐξαγωγῆς, πιστόνοντες ἤδη τοὺς ἀρμοδίους λογαριασμοὺς· καὶ οὕτω μεταφέροντες τὰ ἄρθρα ταῦτα εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ Καθολικοῦ ἔχομεν ἀνοικτοὺς πάλιν ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς.

ΙΓ'. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΣΦΑΛΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ.

§. 441. *Ανεύρεσις ἐσφαλμένων καὶ διόρθωσις αὐτῶν.* — Τὰ σφάλματα καὶ αἱ παραδρομαί, αἵτινες δύνανται νὰ συμβῶσιν εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα εἶναι δύο εἰδῶν, *σφάλματα πραγματικά* δηλ. *γεγονότος*, καὶ *σφάλματα γραφικά* ἢτοι *ἐγγραφῶν*· εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα σφάλματα ὑπόκειται ὁ καταστιχογράφος κυρίως, ἀλλ' ἄλλοτε καὶ ὁ ἐμπόρους ὥστε τὸ κατάστημα νὰ μὴν ὑποπίπτῃ οὐτὶς εἰς πραγματικά σφάλματα, διότι ἐπομένως καὶ αὐτὸς συντάττων τὰ ἄρθρα τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσφαλμένων τούτων γεγονότων τῶν περιεχομένων εἰς τὰ βοηθητικὰ βιβλία, θέλει περιπλέξει τοὺς λογαριασμοὺς του; καὶ θέλει συγχύσει τὴν ἀκρίβειαν τῆς λογιστικῆς τῆς ἐπιχείρησός του.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πρὶν μεταφέρειν εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του τὰ ἄρθρα, τὰ ὅποια περιέχει τὸ βιβλίον τῶν πωλήσεων, πρέπει νὰ ἐπαληθεύσῃ πᾶν ποσὸν, πάντα λογαριασμὸν, νὰ παρατηρήσῃ ἂν συμφωνίαι τῆς πωλήσεως, ὁ τρόπος τῶν πληρωμῶν ἐσημειώθησιν ἀκριβῶς, καὶ ἂν ἐγένοντο συμφώνως μὲ τὰς συνηθείας τοῦ καταστήματος· ἂν ἴδῃ ἔκτακτόν τι, θέλει κάμει τὴν ἀναγκαίαν περὶ τούτου παρατήρησιν, καὶ τέλος δὲν θέλει ἐγγράψῃ τὸ ἄρθρον του, παρὰ τοῦ ἀφοῦ βεβαιωθῇ ὅτι αἱ σημειώσεις εἶναι ἀκριβεῖς καὶ ὀρθαί.

Πρὶν πιστώσῃ τοὺς ἐμπόρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὸ κατάστημα ἠγόρασεν ἐμπορεύματα, θέλει ἐπεξεργασθῆ ὡσαύτως τοὺς λογαριασμοὺς τῶν τιμολογίων αὐτῶν, θέλει παρατηρήσῃ ἂν οἱ εἰς αὐτὰ περιεχόμενοι ὅροι, συμφωνίαι, καὶ ἐξοδα ἦναι τὰ συνήθη καὶ κανονισμένα.

Πρὶν ἐγγράψῃ ἄρθρον κατὰ συνέπειαν λογαριασμοῦ ἢ σημειώσεως ἀνταποκριτοῦ τινός, θέλει ἐπεξεργασθῆ ἂν ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἢ ἡ σημείωσις τοῦ ἀνταποκριτοῦ ἦναι ἀκριβῆς κατὰ τὴν οὐσίαν του καὶ τὸ λογιστικόν· ὡσαύτως θέλει ἐπεξεργάζεσθαι τὰς σημειώσεις καὶ τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ὁποίους τὸ κατάστημά του ἀποστέλλει εἰς τοὺς ἀνταποκριτάς του. Διὰ τοιούτου συστήματος ἐπεξεργασίας καὶ ἐπαληθεύσεως, ἀναγκαιοτάτου εἰς πάντα ἔμπορον, ὁ καταστιχογράφος θέλει ἀποφεύγει τὰ πραγματικά σφάλματα, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτέλεσματα εἶναι διὰ πολλοὺς λόγους δυσάρεστα. Ἐν κατορθώσει ὅμως

δι' ἔλων τούτων τῶν λεπτολόγων προφυλάξεων ν' ἀποφύγη αὐτὰ, τῷ μένει ἀκόμη ὁ σκόπελος τῶν σφαλμάτων τοῦ κονδυλίου, ἥτοι τῶν γραφικῶν σφαλμάτων.

Τὰ γραφικὰ ταῦτα σφάλματα δύναται ν' ἀποφύγη μόνον διὰ τῆς ἀκρας προσοχῆς, διότι μόνον ἐκ τῆς ἐλλείψεως αὐτῆς δύνανται νὰ προέλθωσιν.

Εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Ἡμερολογίου δύνανται νὰ συμβῶσι τὰ ἑξῆς σφάλματα.

Νὰ σημειώσωμεν μίαν ποσότητα ἀντὶ ἄλλης.

Νὰ χρεώσωμεν, ἢ νὰ πιστώσωμεν ἓνα λογαριασμὸν ἀντὶ ἄλλου.

Νὰ παραλείψωμεν τὴν ἐγγραφὴν ἑνὸς ἄρθρου.

Νὰ ἐγγράψωμεν δις ἓν ἄρθρον.

Νὰ τὸ μεταφέρωμεν δις.

Νὰ τὸ μεταφέρωμεν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος ἀντὶ τοῦ πιστολογικοῦ.

Νὰ τὸ μεταφέρωμεν εἰς τὸ πιστολογικὸν ἀντὶ τοῦ χρεωλογικοῦ.

Νὰ μεταφέρωμεν ἓν ποσὸν ἀντὶ ἄλλου.

Νὰ μεταφέρωμεν εἰς ἓνα λογαριασμὸν ἓν ποσὸν, ἀνῆκον εἰς ἄλλον.

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω σφάλματα δύνανται νὰ συμβῶσι, διότι καὶ ὁ προσεκτικώτερος ὑπόκειται εἰς σφάλματα, πλὴν ὅστις ὑποπίπτει συχνὰ εἰς παρόμοια δὲν εἶναι βεβαίως καλὸς καταστιχογράφος, διότι ἢ τοῦ λείπει ἡ προσοχή, ἢ ἡ ἔξις, ἢ τὸ χεῖριστον ἢ νοημοσύνη. Ἐν τούτοις ἰδοὺ ὁ τρόπος τῆς διορθώσεως τῶν σφαλμάτων τούτων.

Ἐὰν ἐνεγράψαμεν μίαν ποσότητα ἀντὶ ἄλλης συντάττοντες τὸ ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου, θέλομεν διορθῶσαι τὸ σφάλμα τοῦτο δι' ἑνὸς δευτέρου ἄρθρου, διὰ τοῦ ὁποίου θέλομεν ἀντελλογίσει τὴν διαφορὰν τοῦ ποσοῦ, διὰ νὰ φέρωμεν τὰ πράγματα εἰς τὴν ὀρθὴν τῶν θέσιν.

Ἐὰν ἐνέγραψα ποσὸν μικρότερον, ἀφ' ὅσον ἔπρεπε νὰ ἐγγράψω, π. χ. ἐπώλησα εἰς τὸν Πέτρον ἐμπορεύματα διὰ γρ. 1000, καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου τοῦ Ἡμερολογίου τὸν ἐχρέωσα μὲ μόνον γρ. 800, ἅμα ἀνακαλύψω τὸ σφάλμα μου, θέλω συντάξαι ἄλλο ἄρθρον, καὶ θέλω τὸν χρεώσαι μὲ ἕτερα γρ. 200, λέγων πάλιν, ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον, Πέτρος εἰς ἐμπορεύματα τὰ μὴ σημειωθέντα διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων κτλ. . . . κτλ. . . . γρ. 200.

Ἄλλ' ἐὰν κατὰ λάθος ἀντὶ γρ. 1000 τὸν ἐχρέωσα μὲ γρῶσις 1200,

τότε διὰ νέου ἄρθρου θέλω τὸν πιστώσει μὲ γρ. 200, λέγων, Ἐμπορεύματα εἰς Πέτρον διὰ τὰ περιπλέον σημειωθέντα κτλ. γρ. 200.

Διὰ τῶν νέων τούτων ἄρθρων καὶ τῆς μεταφοῆς των εἰς τὸ Καθολικὸν θέλομεν φέρεи τὰ πράγματα εἰς τὴν ἀληθῆ των θέσιν.

Ἐὰν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἐχρέωσα ἓνα λογαριασμὸν ἀντὶ ἄλλου, θὰ διορθώσω τὸ σφάλμα μου, πιστόνων τὸν λογαριασμὸν, ὅστις κατὰ λάθος ἐχρεώθη, διὰ τῆς χρεώσεως ἐκείνου ὅστις ἔπρεπε νὰ χρεωθῆ. Ἐὰν δὲ τὸν ἐπίστωσα κατὰ λάθος, θέλω τὸν χρεώσει διὰ τῆς πιστώσεως ἐκείνου, ὅστις ἔπρεπε νὰ πιστωθῆ πάντοτε διὰ τῆς συντάξεως ἐπίτηδες ἄρθρων, εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ γίνεται μνεῖα τοῦ γενομένου λάθους.

Ἐὰν συντάττων τὸ Ἡμερολόγιον παρέλειψα νὰ ἐγγράψω ἄρθρόν τι, θέλω διορθώσει τὴν παράλειψίν μου ἅμα τὸ ἐννοήσω ἐγγράφων τὸ παραλειφθὲν ἄρθρον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν θέλει κατέχει εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τὴν χρονολογικὴν του σειρὰν, θέλω κάμει μνεῖαν εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἄρθρου περὶ τοῦ περιστατικοῦ τούτου, σημειόνων τὴν ἀληθῆ του ἡμερομηνίαν.

Ἐὰν ἀπ' ἐναντίας ἐγγράψω εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἓν ἄρθρον δις, καταστρέφω τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν ἐγγράφων ἐν τρίτον ἄρθρον μὲ τὸ αὐτὸ ποσὸν κατ' ἀντίστροφον θέσιν τῶν λογαριασμῶν τοῦ διπλοῦ ἄρθρου, π. χ. ἐὰν ἐχρέωσα δις τὸν Πέτρον μὲ γρ. 1000 πιστώσας τὰ ἐμπορεύματα, διὰ νὰ ἐπαναφέρω τὰ πράγματα εἰς τὴν ἐρθή των θέσιν, συντάττω ἐν τρίτον ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποίου χρεώνω τὰ ἐμπορεύματα, καὶ πιστόνω τὸν Πέτρον μὲ γρ. 1000, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀντελλογίσεως ταύτης μηδενίζω τὸ διπλοῦν ἄρθρον.

Ὅλα τὰ ἄρθρα ταῦτα θέλουν μεταφερθῆ εἰς τὸ Καθολικὸν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ Ἡμερολογίου· πρέπει δὲ νὰ καταβάλλεται ἡ ἀναγκαία προσοχή, ὥστε διὰ τῶν ἀντελλογίσεων καὶ διορθώσεων τούτων νὰ πιστόνωνται καὶ χρεώνωνται καταλλήλως οἱ αὐτοὶ λογαριασμοὶ οἵτινες ἀποτελοῦν τὰ ἐσφαλμένα ἄρθρα, διὰ νὰ μὴν ὑποπίπτωμεν διὰ τῆς διορθώσεως εἰς νέα σφάλματα.

Ἐὰν παρελείψαμεν νὰ μεταφέρωμεν ἐν ἄρθρον τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικὸν, θέλομεν τὸ μεταφέρει ἅμα παρατηρήσωμεν τὴν παράλειψιν ταύτην σημειόνοντες, ἐὰν δὲν δύναται πλέον νὰ ἐγγραφῆ εἰς τὴν χρονολογικὴν του σειρὰν, ποία εἶναι ἡ πραγματικὴ του ἡμερομηνία.

Ἐὰν μεταφέραμεν δις τὸ ἴδιον ἄρθρον εἰς ἓνα λογαριασμὸν, διορ

Θόνομεν τὰς συνεπείας αὐτοῦ τοῦ λάθους, κάμνοντες εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦτον ἀπλῶς, χωρὶς νὰ ἐγγράψωμεν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον ἄρθρον, τὴν ἀντελλόγισιν τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν διπλῶν ποσῶν, δηλ. ἐὰν ἡ διπλῆ ἐγγραφή ἦναι μία χρέωσις, ἐγγράφομεν εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ τούτου ποσὸν ἴσον μὲ τὴν μίαν ἐκ τῶν διπλῶν τούτων χρεώσεων, εἰς τρόπον ὥστε διὰ τῆς ἀντελλογίσεως ταύτης ἐξισοῦται τὸ διπλοῦν ποσὸν, καὶ οὕτω μηδενίζεται· ἐὰν δὲ ἡ διπλῆ ἐγγραφή ἐγένετο εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, θέλομεν πράξει ἀντιστρόφως, δηλ. θέλομεν γράφει ἀπέναντι μίαν χρέωσιν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος, διὰ νὰ ἰσολογισθῇ ἡ μία ἐκ τῶν δύο πιστώσεων.

Ἐὰν μετεφέραμεν μίαν χρέωσιν εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, καὶ μίαν πίστωσιν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος, διορθόνομεν τὸ σφάλμα τοῦτο εἰς τὸ Καθολικόν, χωρὶς νὰ ἐγγράψωμεν ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν θέλομεν ἐγγράφει εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ κατὰ λάθος πιστωθέντος λογαριασμοῦ μίαν χρέωσιν ἐνὸς ποσοῦ διπλοῦ τῆς ἀρχικῆς χρεώσεως, τῆς κατὰ λάθος σημειωθείσης εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσην θέλομεν ἐγγράφει εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος μίαν πίστωσιν διπλοῦ ὡσαύτως ποσοῦ τῆς ἀρχικῆς πιστώσεως, τῆς κατὰ λάθος σημειωθείσης εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος. Ἡ ἀνάγκη τῆς διπλασιάσεως τοῦ ποσοῦ προέρχεται, διότι ἡ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ παρεμορφώθη ἐκ μιᾶς πιστώσεως, λαβούσης τὴν θέσιν μιᾶς χρεώσεως, ἢ ἐκ μιᾶς χρεώσεως, λαβούσης τὴν θέσιν μιᾶς πιστώσεως· ὥστε ἡ ἀντελλόγισις πρέπει νὰ περιέχῃ ἀριθμὸν διπλάσιον τοῦ διορθωτέου, διότι πρέπει νὰ περιέχῃ τὸ ποσὸν, τὸ κατὰ λάθος σημειωθὲν, καὶ συγχρόνως τὴν πραγματικὴν χρέωσιν ἢ πίστωσιν.

Ἐὰν μετεφέραμεν μίαν ποσότητα ἀντὶ ἄλλης, δηλ. ἂν ἐγράψαμεν εἰς τὸ Καθολικὸν ἄλλο ποσὸν παρὰ τὸ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον σημειούμενον, θέλομεν διορθῶσαι τὸ σφάλμα κάμνοντες νέαν ἐγγραφήν εἰς τὸ Καθολικόν, χωρὶς νὰ συντάξωμεν ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον· δύναται δὲ νὰ συμβῇ τὸ λάθος τοῦτο κατὰ δύο τρόπους, ἢ τὸ ποσὸν, τὸ σημειωθὲν εἰς τὸ Καθολικόν, εἶναι μικρότερον τοῦ εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, ἢ ἀπ' ἐναντίας εἶναι μεγαλύτερον· εἰς τὴν πρώτην περίπτωσην θέλομεν κάμει εἰς τὸ Καθολικὸν ἐγγραφήν ὅμοιαν μὲ ἐκείνην, εἰς τὴν

ὁποῖαν συνέβη τὸ λάθος, περιέχουσιν τὸ ποσὸν τὸ παραλειφθέν εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἢ διόρθωσις θέλει γίνεαι ἀντιστρόφως, δηλ. εἰάν ὁ πλεονασμὸς ἦναι εἰς χρέωσιν, θέλομεν σημειώσει τὸ περιπλέον ποσὸν διὰ μιᾶς ἐγγραφῆς εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, καὶ τὸ ἀνάπαλιν εἰάν ὁ πλεονασμὸς ἦναι εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος· οὕτω θέλει ἰσολογισθῆ τὸ λάθος, καὶ μηδενισθῆ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πλεονάζοντος ποσοῦ.

Εἰάν μετεφέρωμεν εἰς τινὰ λογαριασμὸν ἓν ποσὸν, ἀνῆκον εἰς ἄλλον λογαριασμὸν, πρὸς διόρθωσιν θέλομεν πρῶτον ἀντελλογίσει τὸ ἄρθρον εἰς τὸν λογαριασμὸν, ὅπου κατὰ λάθος ἐσημειώθη, διὰ τῆς ἀπέναντι ἐγγραφῆς τοῦ ἰδίου ποσοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα θέλομεν ἐγγράψαι αὐτὸ εἰς τὸν ἀρμόδιον λογαριασμὸν, δηλ. εἰάν ἡ ἐσφαλμένη ἐγγραφή ἦναι μία χρέωσις, θὰ πιστώσωμεν μὲ τὸ αὐτὸ ποσὸν τὸν λογαριασμὸν, ὅπου κατὰ λάθος ἐνεγράφη, χρεώνοντες ἐκεῖνον, ὅπου πραγματικῶς ἔπρεπε νὰ ἐγγραφῆ· εἰάν δὲ ἦτο μία πίστισις, θὰ χρεώσωμεν τὸν λογαριασμὸν, τὸν κατὰ λάθος πιστωθέντα διὰ τῆς πιστώσεως ἐκεῖνου, ὅστις ἔπρεπε νὰ πιστωθῆ. Ὅλα ταῦτα ἐνεργοῦνται χωρὶς νὰ συντάξωμεν ἄρθρον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων ἐξάγεται ὅτι αἱ διορθώσεις τῶν σφαλμάτων τοῦ Καθολικοῦ ἐνεργοῦνται χωρὶς νὰ γενῆ μνεία αὐτῶν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον· τοῦτο δὲ διότι τὸ Καθολικὸν δὲν εἶναι εἰμὴ τὸ ἐξαγόμενον τοῦ Ἡμερολογίου, ὥστε τὰ σφάλματα, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὸ παρεισδύουν, δὲν ἐπηρεάζουν ποσῶς τὸ βιβλίον τοῦ Ἡμερολογίου· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον πᾶν σφάλμα τοῦ Ἡμερολογίου διορθόνηται διὰ μεταγενεστέρου ἄρθρου, τὸ ὁποῖον μεταφέρεται μετὰ ταῦτα εἰς τὸ Καθολικόν.

Τὰ γραφικὰ σφάλματα δύνανται νὰ συμβῶσι καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις παρ' ὅσας ἀνεφέραμεν, πλὴν ἡ εὕρεσις τοῦ τρόπου τῆς διορθώσεως τῶν θέλει εἶσθαι εὐκόλος ἐξ ὅσων ἤδη εἶπομεν.

Ὁ καταστιχογράφος θέλει ἐνθυμῆσθαι πάντοτε, ὅτι ὁ Νόμος ἀπαγορεύει τὰ ξέσματα καὶ τὰς προσθήκας εἰς τὰ ἐμπορικὰ Βιβλία, καὶ ἐπομένως τὰ σφάλματά του θέλει τὰ διορθῶναι πάντοτε διὰ τῶν τακτικῶν ἀντελλογίσεων, τὸ ὁποῖον θέλει πράττει εὐκόλως, ἀφοῦ συλλάβῃ ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς θέσεως, τὴν ὁποῖαν ἡ παρουσία των δίδει εἰς τοὺς λογαριασμοὺς, καὶ ἐννοήσῃ ὁποῖα ἤθελεν εἶσθαι ἡ θέσις των, ἀν

δὲν συνέβαινε τὸ σφάλμα. Ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τῶν δύο τούτων ἰδεῶν θέλει σύρει εὐκόλως τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα, ἐκ τῶν ὁποίων θέλει ὀδηγηθῆ εἰς τὴν κατάλληλον διόρθωσιν τοῦ ἐσφαλμένου (1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ἐμπορικῶν λογαριασμῶν.

§. 442. *Εἰσαγωγή.* — Ἡ σύνταξις τῶν ἐμπορικῶν λογαριασμῶν προϋποθέτει τὴν γνῶσιν τῆς ἐμπορικῆς λογιστικότητος, ἣτις κυρίως εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῶν ἀριθμῶν, ἐπιστήμη μεγάλης σημασίας κατὰ τὸν σημερινὸν μάλιστα αἰῶνα, ὅτε ὅλαι αἱ προσπάθειαι περιστρέφονται ἐπὶ ὑλικῶν συμφερόντων, καὶ πᾶσα πρᾶξις συγκεφαλαιοῦται ἐπὶ τέλους εἰς ἀριθμούς. Ἡ ζωὴ τοῦ ἐμπορίου εἶναι οἱ ἀριθμοὶ καὶ ἡ συναρμοστικὴ αὐτῶν εἰς λογαριασμούς, δι' ὧν μορφοῦται ἡ ἀπειρος ἐμπορικὴ λογιστικότης. Ὅθεν ὁ ἔμπορος ἐκτὸς τῶν γενικῶν οἰκονομολογικῶν γνώσεων, τὰς ὁποίας ὡς διαχειριστὴς κεφαλαίων χρεωστεῖ νὰ ἔχη, πρέπει νὰ ἦναι καὶ καλὸς λογιστὴς, διότι διὰ τῶν λογιστικῶν ἐργασιῶν θέλει ἐξελέγχει τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν του.

Εἰς τὰ διάφορα τμήματα τοῦ παρόντος Κεφαλαίου θέλομεν ἀναφέρει τοὺς κυριωτέρους ἐμπορικοὺς λογαριασμοὺς καὶ τὰς σχετικὰς μὲ αὐτοὺς ἀριθμητικὰς μεθόδους.

Α'. ΠΕΡΙ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ (Gallura).

§. 443. *Τιμολόγιον* εἶναι ἡ περὶ πωλήσεως ἢ ἀγορᾶς ἔκθεσις, τὴν ὁποίαν ἀποστέλλει ὁ ἔμπορος, ὁ πωλῶν ἢ ἀγοράζων ἐμπορεύματα πρὸς ἐκεῖνον, διὰ λογαριασμῶν τοῦ ὁποίου τὰ ἐπώλησεν ἢ τὰ ἠγόρασεν. Ἡ ἔκθεσις αὕτη πρέπει νὰ περιέχη ὅλας τὰς λεπτομερείας, τὰς σχετικὰς μὲ τὰς συμφωνίας τῆς πωλήσεως ἢ τῆς ἀγορᾶς, τὸ βᾶρος τῶν ἐμπορευμάτων, τὸ τῶν περικαλυμμάτων, τὰ γενόμενα διὰ τὴν πώλησιν ἢ ἀγορὰν ἔξοδα κ.λ.

(1) Ἡ ἔκτασις τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ καταχωρήσωμεν ὑποδείγματα ἐγγραφῶν ὁλοκλήρου ὑποθετικῆς λογιστικότητος ὁ νομίζων ὅτι δύναται νὰ ὠφεληθῆ ἐκ τούτων ὑποδειγμάτων. ἄς προμηθευθῆ τὸ παρὰ τοῦ Κ. Κόνδη δημοσιευθὲν Ἐγχειρίδιον Καταστιχογραφίας.

Τὸ Τιμολόγιον εἶναι ἐν ἐκ τῶν σπουδαίων ἐγγράφων τῆς ἐμπορικῆς λογιστικότητος· ἐξ αὐτοῦ ὁ ἔμπορος θέλει ἰδεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιχειρήσεώς του, τὰ γενόμενα ἔξοδα, καὶ ἐν γένει ἐξ αὐτοῦ θέλει ὀδηγηθῆ ὡς πρὸς τὰς πράξεις του, καὶ ὡς πρὸς τὰς τιμὰς, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ζητήσῃ διὰ τὰ ἐμπορεύματά του. Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ εἴπωμεν κατὰ πόσον ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ εἰλικρίνεια πρέπει νὰ ἐπικρατῆ καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν τιμολογίων, καθὼς καὶ κατὰ πᾶσαν ἄλλην πρᾶξιν τοῦ ἐμπόρου.

Τὸ Τιμολόγιον γινόμενον ἀποδεκτὸν παρ' ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποστέλλεται, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς ἀγοραπωλησίας μετὰ τῶν μερῶν (ἀριθ. 109 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου).

Ἐν περιπτώσει πτωχέσεως αἱπραγματεῖαι δύνανται νὰ διεκδικηθῶν ἐὰν πρὸ τῆς ἀφίξεώς των ἐπωλήθησαν ἄνευ δόλου ἐπὶ τοῦ Τιμολογίου καὶ τῶν φορτωτικῶν (ἀρθ. 578 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου).

Ἐπὶ ἀσφαλειῶν ὡσαύτως ἐὰν ἡ ἀξία τῶν ἀσφαλισθέντων πραγμάτων δὲν ἐπροσδιορίσθῃ, δύνανται νὰ προσδιορισθῆ κατὰ τὸ Τιμολόγιον. Αὗται εἶναι αἱ κυριώτεραι νομικαὶ σχέσεις τοῦ Τιμολογίου.

Τὰ Τιμολόγια εἶναι κυρίως δύο εἰδῶν, *Τιμολόγιον ἀγοραῆς καὶ Τιμολόγιον πωλήσεως*.

§. 444. Τὸ Τιμολόγιον τῆς ἀγοραῆς ἢ προβλέψεως ἀποστέλλεται εἰς ἐκείνον, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποῖου ἐγένετο ἡ πρόβλεψις τοῦ ἐμπορεύματος. Σύγκειται δὲ ἐκ δύο μερῶν· τὸ πρῶτον περιέχει τὴν ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως καὶ ποιότητος τῶν ἐμπορευμάτων ὁμοῦ μὲ τὴν σημείωσιν τῆς τιμῆς των καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀξίας των· εἰς τὸ δεύτερον δὲ μέρος σημειοῦνται τὰ ἔξοδα, τὰ γενόμενα διὰ τὴν πρόβλεψιν καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, ἡ πληρωθεῖσα μεσιτεία, οἱ τελωνιακοὶ δασμοὶ, καὶ ἡ προμήθεια τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν πρόβλεψιν ἐμπόρου.

Τὸ τιμολόγιον γράφεται εἰς φύλλον χωριστὸν, καὶ ἐσωκλείεται εἰς τὴν ἐπιστολὴν, τὴν εἰδοποιουῦσαν τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐμπορευμάτων. Πρέπει δὲ νὰ περιέχῃ 1) τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀποστολῆς, 2) τὸ ὄνομα τοῦ ἐμπόρου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποστέλλονται τὰ ἐμπορεύματα, 3) τὰς συμφωνίας τῆς ἀγοραῆς, δηλαδή τὴν τιμὴν τοῦ ἐμπορεύματος, τὰς προθεσμίας τῆς πληρωμῆς, τὸν συμφωνηθέντα τυχὸν ἀποτοκισμὸν διὰ τὴν πληρωμὴν, ἢ τὸ ποσοῦν τῆς ὑφέσεως ἐκ τῆς ἀξίας κτλ., 4) τὰ ση

μεῖα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν δεμάτων, 5) τὸ ποσὸν τῶν δεμάτων καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορεύματος, 6) τὸ εἶδος καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ἐμπορεύματος καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ, 7) τὸ σύνολον τοῦ βάρους καὶ τὴν σημεῖωσιν τῆς ἀποσταθμίσεως (taga) ἢ ὑφέσεως πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ καθαροῦ βάρους, 8) λεπτομερῶς ὅλα τὰ ἐξόδα, μεσιτείας, τελωνιακοὺς δασμοὺς, γραμματοκόμιστρα, προμηθείας κτλ., 9) τὴν ὀριστικὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματος, προστιθεμένων ὅλων τῶν ἐξόδων, καὶ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν αὕτη πρέπει νὰ πληρωθῆ, 10) τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἐμποροῦ, ἥτις συνήθως ἔπεται τῶν στοιχείων E. Δ. A. δηλ. ἐπιφυλαττομένης τῆς διορθώσεως παντὸς λάθους.

§. 445. *Τὸ Τιμολόγιον τῶν πωλήσεων*, ἥτοι ὁ λογαρισμὸς τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων, εἶναι ἡ ἔκθεσις, τὴν ὁποίαν ὁ ἔμπορος, ὅστις ἐπεφορτίσθη παρά τινος τὴν πώλησιν ἐμπορευμάτων, συντάττει περὶ τῆς πωλήσεως ταύτης, καὶ διευθύνει πρὸς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκον τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα.

Εἰς τὸ τιμολόγιον τοῦτο σημειοῦνται 1) τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῶν πωληθέντων, 2) ἡ τιμὴ τῆς πωλήσεως καὶ τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῆς πωλήσεως, 3) τὰ γενόμενα διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ διὰ τὴν πώλησιν ἐξόδα, τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῶν ὁποίων ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῆς πωλήσεως, καὶ προκύπει τὸ μένον ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἐμπορεύματος καθαρὸν ποσόν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμύζονται ὅσα καὶ περὶ τοῦ τιμολογίου τῶν ἀγορῶν ἐσημειώσαμεν εἰς τὸν προηγούμενον παράγραφον.

Ἡ σύνταξις τῶν τιμολογίων συχνάκις δὲν παρουσιάζει τὴν παραμικρὰν σπουδαιότητα, διότι ἀρκεῖ νὰ γνωρίζωμεν τὴν τιμὴν τῆς μετρικῆς μονάδος τοῦ ἀγορασθέντος ἢ πωληθέντος ἐμπορεύματος διὰ νὰ εὐρωμεν διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τὴν ὀλικὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὰ τιμολόγια δὲν περιορίζονται πάντοτε εἰς τὴν ἀπλουστάτην ταύτην ἐργασίαν, διότι ὡς ἐκ τῶν ποικίλων συμφωνιῶν, διὰ τῶν ὁποίων πωλοῦνται ἢ ἀγοράζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐμπορεύματα, παρουσιάζονται εἰς τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν τῶν τιμολογίων τὰ ζητήματα τῆς ἀποσταθμίσεως, τῆς ὑφέσεως ἢ ἀποζημιώσεως (bonification) τοῦ ἀποτοκισμοῦ, τοῦ μέσου ὄρου τῆς πτώσεως, καὶ ἄλλα.

§. 446. *Ἀποστάθμισις (taga)*.—Εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποστάθμισις λέγεται τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐκπίπτομεν ἐκ τοῦ βάρους τοῦ ἐμπορεύ-

ματος διὰ τὰ περικαλύμματα αὐτοῦ, ὅταν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν δυνάμεθα νὰ σταθμίσωμεν τὸ ἐμπόρευμα γυμνὸν ἀπὸ τὰ περικαλύμμά του, δηλ. τὸ ποσὸν, τὸ ἐκπιπτόμενον ἀπὸ τὰ μικτοβαρῶς σταθμιζόμενα ἐμπορεύματα· τοιαῦτα δὲ εἶναι ὅλα τὰ περιεχόμενα εἰς σάκκους, κιβώτια, βαρέλια, δέματα καὶ τὰ συνδεδεμένα διὰ σχοινίων ἢ πανίων· κατὰ τὸ βάρος λοιπὸν τῶν δοχείων τούτων κανονίζεται ἡ ἀποστάθμισις, ἢ ἐκπιπτομένη ἐκ τῆς μικτοβαροῦς σταθμίσεως τοῦ ἐμπορεύματος.

Τὸ ποσὸν τῆς ἀποσταθμίσεως μεταβάλλεται ἐπομένως ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐμπορεύματος, καὶ κανονίζεται ἢ κατὰ τὰς διαφοροὺς συνηθείας τῶν ἐμπορικῶν πόλεων, ἢ κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας συμφωνίας τῆς ἀγοραπωλησίας.

Ὀνομάζεται *πραγματικὴ ἢ καθαρὰ ἀποστάθμισις* ὅταν μετὰ ἢ πρὸ τῆς μικτοβαροῦς σταθμίσεως τοῦ ἐμπορεύματος δι' ἰδιαιτέρας σταθμίσεως εὐρίσκωμεν τὸ πραγματικὸν βάρος τῶν περικαλυμμάτων, τὸ ὁποῖον ἐπομένως ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῆς μικτοβαροῦς σταθμίσεως.

Ἐπὶ διαφορῶν ὅμως ἐμπορευμάτων ἡ δυσκολία τῆς ἐξελέγξεως τῆς πραγματικῆς ἀποσταθμίσεως ἤθελεν εἶσθαι μέγα πρόσκομμα εἰς τὸ ἐμπόριον εἴτε ὡς ἐκ τῆς διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην χρονοτριβῆς, εἴτε ὡς ἐκ τῆς βλάβης ἢ τῆς φύρας, ἢ ὁποῖα ἤθελε προκύψει εἰς τὸ ἐμπόρευμα· πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτόπων τούτων αἱ ἐμπορικαὶ συνήθειαι τῶν διαφορῶν πόλεων προσδιώρισαν ἐπὶ πολλῶν ἐμπορευμάτων ὠρισμένον ποσὸν ἀποσταθμίσεως· τοῦτο δὲ λέγεται *συνήθης ἀποστάθμισις*.

Ἡ κατὰ *συνήθειαν ἀποστάθμισις* κανονίζεται ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων ὁ ὄγκος καὶ τὰ περικαλύμματα ἔχουσι κανονικότητά τινα, καὶ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πάντοτε τὰ αὐτά· προσδιρίζεται δὲ ἢ κατὰ ποσοστὸν ἐπὶ ἐκάστου τμήματος, ἢ κατὰ τόσον τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ μικτοβαροῦς βάρους, ὅταν τὸ βάρος τῶν δοχείων αὐξάνη αὐξανομένης τῆς ποσότητος τοῦ περιεχομένου ἐμπορεύματος. Ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τούτων καθιερώθησαν αἱ διάφοροι καὶ ποικίλαι περὶ ἀποσταθμίσεων ἐμπορικαὶ συνήθειαι (1).

(1) Ἴδτε τὰ περὶ ἐκάστης ἐμπορικῆς πόλεως εἰς τὸ Γ'. Μέρος.

Κατὰ σύμβασιν ἀποστάθμισις λέγεται ἡ κανονιζομένη μεταξὺ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ ἀνεξαρτήτως τῶν ἐμπορικῶν συνηθειῶν.

Κατὰ μέσον ὄρον ἀποστάθμισις δὲ εἶναι ἐκείνη, ἣτις προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἐξελέγξεως τῆς πραγματικῆς ἀποσταθμίσεως μερῶν μόνων τινῶν τοῦ ἐμπορεύματος, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνεται ὁ μέσος ὄρος, καὶ κατ' αὐτὸν κανονίζεται ἡ ἀποστάθμισις ὅλων τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ αὐτοῦ ἐμπορεύματος.

Οἱ περὶ ἀποσταθμίσεως κανονισμοὶ, καθὼς καὶ αἱ περὶ ὑφέσεως τοῦ βάρους, τοῦ μέτρου, ἢ τιμῆς τοῦ ἐμπορεύματος διάφοροι συνήθειαι εἶναι τοσοῦτον ποικίλαι καὶ περιπεπλεγμέναι εἰς τὰς περισσοτέρας ἐμπορικὰς ἀγορὰς, ὥστε ἀποβαίνει αὐτῇ ἡ τόσον ἀναγκαία διὰ τὸν ἐμπορον γνῶσις μίᾳ ἀπὸ τὰς δυσκολωτέρας σπουδᾶς του· μόνον δὲ διὰ τῆς μακρᾶς καὶ εἰδικῆς πρακτικῆς δύναται νὰ φθάσῃ εἰς βαθμὸν ἀρκετῆς ἐμπειρίας ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων.

Ὅταν τὸ ἐμπόρευμα ὑπόκειται εἰς ἀποστάθμισιν, πρέπει τοῦτο ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ Τιμολόγιον, καὶ νὰ σημειοῦται χωριστὰ τὸ μικτοῦ βάρους ποσὸν τῆς σταθμίσεως, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκπιπτομένης τῆς ἀποσταθμίσεως, προκύπτει τὸ καθαρὸν βάρος τοῦ ἐμπορεύματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπολογίζεται ἡ ἀξία.

Ὅταν τὸ ἐμπόρευμα ἐπωλήθη κανονισθείσης τῆς ἀποσταθμίσεως κατὰ τόσα τοῖς ἑκατὸν πρέπει δι' ἀριθμητικῆς ἐργασίας νὰ εὐρωμεν τὸ ποσὸν τῆς ἀποσταθμίσεως ἐκ τοῦ μικτοῦ βάρους, καὶ ἀφαιροῦντες τὴν ἀποστάθμισιν ἐξ αὐτοῦ εὐρίσκωμεν τὸ καθαρὸν βάρος. Ἡ ἀριθμητικὴ ἐργασία, διὰ τῆς ὁποίας εὐρίσκωμεν τὸ ποσὸν τῆς τοιαύτης ἀποσταθμίσεως, εἶναι ἡ μέθοδος τῆς εὐρέσεως τοῦ τόσα τοῖς ἑκατὸν, τῆς ὁποίας ἡ χρῆσις εἶναι πολλὰ συγνή εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς λογαριασμοὺς.

§. 447. Μέθοδος τοῦ τόσα τοῖς ἑκατόν.—Ὁ σκοπὸς τοῦ ὑπολογισμοῦ τούτου εἶναι νὰ εὐρωμεν ὅποιον τὸ προϊόν ἑνὸς δοθέντος ποσοῦ, γνωρίζοντες ὅτι ἑκατὸν μονάδες τοῦ ποσοῦ τούτου παράγουν τόσον. εἶναι φανερόν ὅτι τὸ προϊόν τοῦ ποσοῦ θέλει εἶσθαι τοσάκις τὸ τόσον τοῖς ἑκατόν, ὅσας ἑκατοντάδας μονάδων, περιέχει τὸ δοθὲν ποσόν, π. γ. τὸ 5 τοῖς 0/0 τῶν 100 εἶναι βεβαίως 5, τῶν 200 εἶναι 10, τῶν 300 εἶναι 15 καὶ καθεξῆς.

Ὅθεν διὰ νὰ εὐρωμεν τὰ τόσα τοῖς ἑκατόν ἑνὸς ἀριθμοῦ πολλαπ-

πλασιάζομεν αὐτὸν μὲ τὸ τόσα τοῖς ἑκατὸν, καὶ διαιροῦντες τὸ γινόμενον διὰ τοῦ 100 ἔχομεν τὸ ζητούμενον. Γνωρίζοντες δὲ ὅτι ἕκαστος ἀριθμὸς διαιρεῖται διὰ τοῦ 10 κόπτοντες τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ἀριθμὸν, καὶ διὰ τοῦ 100 κόπτοντες δύο ἀριθμούς, διὰ τοῦ 1000 τρεῖς καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀπ' ἐναντίας δὲ ὅτι εἷς ἀριθμὸς πολλαπλασιάζεται διὰ τοῦ 10, 100, 1000, προστιθεμένων εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἑνὸς, δύο, τριῶν μηδενικῶν καὶ καθεξῆς, συντομεύομεν τὴν ἐργασίαν μας διὰ τῆς προσθήκης καὶ ἀφαιρέσεως τῶν μηδενικῶν, ὡς ἂν οἱ πολλαπλασιασταὶ καὶ οἱ διαιρέται μας ἔχουν τοιαῦτα.

Ἐὰν πρόκηται νὰ εὕρωμεν τὰ τόσα τοῖς $0/0$ ἑνὸς ἀριθμοῦ περιέχοντος καὶ ἑκατοστὰ, λύομεν τὸ ζήτημα διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου, δηλ. πολλαπλασιάζομεν τὸ δοθὲν ποσὸν ἐλόκληρον, ἤτοι μονάδας καὶ ἑκατοστὰ διὰ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ τόσα τοῖς $0/0$, τὸ δὲ γινόμενον τὸ διαιροῦμεν ἄχι μόνον ἄπαξ διὰ τοῦ 100, ἀλλὰ δις διὰ τοῦ 100. π. χ. ζητοῦμεν τὸ 6 τοῖς $0/0$ τοῦ 7815, 95, διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ὅλου τούτου ποσοῦ μὲ τὸ 6 ἔχομεν γινόμενον 4689570, διαιροῦντες δὲ αὐτὸ διὰ τοῦ 100, ἔχομεν 46895,70, τὸ ὁποῖον διαιροῦντες καὶ πάλιν διὰ τοῦ 100 ἔχομεν 468,95, ὅστις εἶναι ὁ ζητούμενος ἀριθμὸς, ἤτοι τὰ 6 τοῖς 100 τοῦ 7815,95.

Σημειώτεον ὅτι ἐπὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν δὲν ὑπολογίζουσι συνήθως εἰμὴ τὰ δέκατα καὶ ἑκατοστὰ παραλείποντες τὰ χιλιοστὰ κτλ. διὰ τοῦτο παρελείψαμεν καὶ ἡμεῖς τὰ 70, σημειώσαντες μόνον τὰ 95 ἑκατοστὰ.

Διὰ τῆς ἑξῆς ἢ ἀριθμητικῆς αὐτῆς ἐργασίας ἀποβαίνει ταχυτάτη εἶναι μάλιστα περιστάσεις, καθ' ἃς ἐνεργεῖται ἄνευ διαιρέσεως καὶ πολλαπλασιάσεως· π. χ. ἐὰν ζητῶμεν τὰ 10 τοῖς $0/0$ τοῦ 8720, χωρὶς νὰ πολλαπλασιάσωμεν καὶ νὰ διαιρῶμεν ἀποκόπτομεν τὸ τελευταῖον μηδὲν τοῦ 8720 καὶ ἔχομεν 872 ἤτοι τὸ ζητούμενον δέκα τοῖς $0/0$ τοῦ 8720· ἐὰν δὲ ζητῶμεν τὰ 5 τοῖς $0/0$ λαμβάνομεν τὸ ἕμισυ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας ταύτης ἤτοι τοῦ 872 καὶ καθεξῆς· ἐὰν δὲ ζητῶμεν τὸ 1 τοῖς $0/0$ τοῦ 8720, κόπτομεν τοὺς δύο τελευταίους ἀριθμούς καὶ ἔχομεν 87.

Ἐὰν ζητῶμεν τὸ $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/8$ κτλ. τοῖς $0/0$ ἀριθμοῦ τινός, λαμβάνομεν πρῶτον τὸ 1 τοῖς $0/0$ αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως λαμβάνομεν τὸ $1/2$ τὸ $1/3$ τὸ $1/4$ τὸ $1/8$ κτλ. τοῦ προκύψαντος ἑνόςτοῖς $0/0$.

Ἐάν δὲ τὸ ζητούμενον τόσα τοῖς ἑκατὸν σύγκηται ἀπὸ ὀλοσχερῆ καὶ κλασματικὸν ἀριθμὸν π. χ. $3 \frac{1}{2}$ τοῖς $0/0$, $2 \frac{1}{4}$ τοῖς $0/0$ κτλ. κάμνομεν δύο πράξεις, εὐρίσκομεν δηλ. πρῶτον τὸ ποσὸν τοῦ ὀλοσχεροῦς ἀριθμοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ κλασματικοῦ, καὶ ἀκολουθῶς ἐνόνομεν τοὺς δύο εὐρεθησομένους ἀριθμούς.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὅλαι αὗται αἱ ἐργασίαι δύνανται νὰ γίνωσι καὶ διὰ τῆς γενικῆς μεθόδου τῶν τριῶν.

π. χ.	100	:	10	::	8720	:	χ
	100	:	5	::	8720	:	χ
	100	:	1	::	8720	:	χ
	100	:	$\frac{1}{2}$	::	8720	:	χ
	100	:	$3 \frac{1}{2}$	::	8720	:	χ

§. 448. *Ἀποτοκισμός.* — Πολλάκις ἡ πώλησις γίνεται μὲν ἐπὶ προθεσμία, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν τοῦ νὰ πληρωθῇ ἀμέσως τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας ἐκπιπτομένου τοῦ τόκου αὐτῆς, ὅστις συμφωνεῖται πρὸς τόσα τοῖς $0/0$.

Ὁ λογαριασμὸς τοῦ ἀποτοκισμοῦ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην γίνεται διὰ τῆς μεθόδου, τὴν ὁποίαν ἐξεθέσαμεν εἰς τὸν προηγούμενον παρᾶγραφον περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ τόσου τοῖς $0/0$ ἐνὸς δοθέντος ἀριθμοῦ.

Ἐάν τὸ ἐμπόρευμα ἐπωλήθη ἐπὶ τῆ συμφωνία τοῦ ἀποτοκισμοῦ, τὸ ποσὸν τοῦ ἀποτοκισμοῦ πρέπει εἰς τὸ Τιμολόγιον ν' ἀφαιρῆται ἀπὸ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος.

§. 449. Ἡ προμήθεια, ἡ μεσιτεία, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ἔξοδα, τὰ κανονιζόμενα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, λογαριάζονται διὰ τῆς εἰς τὸν §. 447 ἐκτεθείσης μεθόδου.

§. 450. *Μέθοδος πρὸς εὐρεσιν τοῦ μέσου ὅρου τῆς πτώσεως.* — Εἰς τὸ τέλος τοῦ Τιμολογίου συνήθως σημειοῦται ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγγράφεται τὸ τελικὸν ποσὸν αὐτοῦ εἰς χρέος ἢ εἰς πίστιν τοῦ ἀνταποκριτοῦ. Ἡ σημείωσις αὕτη γίνεται διὰ τῆς φράσεως «ἀξία ἀπὸ . . . Φεβρ. 1864» ὅταν ἐπομένως τὸ ἐμπόρευμα ἐπωλήθη ἢ ἡγοράσθαι ἐπὶ προθεσμία, αἱ δὲ προθεσμῖαι αὗται εἶναι διάφοροι, πρέπει νὰ εὐρωμεν τὸν μέσον ὅρον αὐτῶν διὰ νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν πρέπει νὰ πιστώσωμεν ἢ νὰ χρεώσωμεν τὸν ἀνταποκριτήν

μας, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἠγοράσαμεν ἢ ἐπωλήσαμεν μὲ διαφόρους προθεσμίας τὰ ἐμπορεύματα. Ὁ κανὼν, διὰ τοῦ ὁποίου εὐρίσκομεν τὸν μέσον ὄρον τῆς πτώσεως εἶναι ὁ ἑξῆς.

Πολλαπλασιάζομεν ἕκαστον ποσὸν τῶν διαφορῶν πληρωμῶν ἐπὶ τὸ ποσὸν τῆς προθεσμίας του, προσθέτομεν τὰ γινόμενα, καὶ διαιροῦμεν τὸ ἄθροισμα αὐτῶν διὰ τοῦ ἄθροίσματος τῶν πληρωτέων ποσῶν π. χ. ἔχομεν νὰ λάβωμεν Γρ. 200 μετὰ 3 μῆνας, γρ. 200 μετὰ 5 μῆνας, γρ. 100 μετὰ 6 μῆνας, καὶ γρ. 60 μετὰ 9 μῆνας· πολλαπλασιάζοντες τὰ ποσὰ ταῦτα τῶν πληρωμῶν μὲ τὰς προθεσμίας των εὐρίσκομεν

$$\begin{array}{r} 200 \times 3 = 600 \\ 200 \times 5 = 1000 \\ 100 \times 6 = 600 \\ 60 \times 9 = 540 \\ \hline 560 \qquad \qquad 2740 \end{array}$$

Διαιροῦντες δὲ τὰ δύο ταῦτα ἄθροισματα εὐρίσκομεν μῆνας 4 καὶ ἡμέρας 26, ἧτις εἶναι ἡ προθεσμία τοῦ μέσου ὄρου τῆς πτώσεως αὐτῶν.

Ἄλλ' ὅταν αἱ προθεσμίαι μας δὲν ᾖναι μῆνες ὁλόκληροι, ἀλλ' ἄρχονται ἀπὸ μίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς καὶ λήγουν εἰς ἄλλην π. χ. ἡ μὲν ἀπὸ τὴν 10 Μαΐου μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου, ἡ δὲ ἀπὸ τὴν 10 Μαΐου μέχρι τῆς 3 Αὐγούστου κτλ. εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῶν προθεσμιῶν τούτων, καὶ πολλαπλασιάζομεν τὰ ποσὰ, τῶν κεφαλαίων ἐπὶ τὰς ἡμέρας, καὶ κατόπιν διαιροῦμεν ὡς ἀνωτέρω, καὶ εὐρίσκομεν τὸν μέσον ὄρον τῶν ἡμερῶν τῆς πτώσεως.

Β'. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (Cambio).

§. 451. *Συναλλακτικαὶ ἐργασίαι ἐνομάζονται αἱ ἀγοραὶ καὶ αἱ πωλήσεις χρηματικῶν ποσοτήτων ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ ληφθῶσιν αὗται εἰς ἄλλον τρόπον διὰ τῶν συναλλαγματικῶν κατὰ δὲ τὴν φρασεολογίαν τῶν Τραπεζιτῶν, συναλλακτικαὶ ἐργασίαι εἶναι ὁ ἀποτοκισμὸς, ἢ ἡ διαπραγματεύσις ἀξιῶν εἰσπραχθησομένων ἀλλαγῶν.*

Αἱ συναλλακτικαὶ ἐργασίαι εἶναι δύο εἰδῶν· αἱ γινόμεναι ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωτέων εἰς ἄλλην πόλιν τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας, καὶ αἱ γινόμεναι ἐπὶ συναλλαγματικῶν πληρωθησομένων εἰς ξένας πόλεις.

Αί πρώται ἐνεργοῦνται διὰ τῶν ἐσωτερικῶν συναλλαγματικῶν, αἱ δὲ δεύτεραι διὰ τῶν ἐξωτερικῶν· αἱ ἀφορῶσαι τὰ ἐσωτερικὰ πε-
πορίζονται εἰς τὸν ἀπλοῦν κανόνα τῶν ἀναλογιῶν, διότι ἡ τίμησις
τῶν συναλλαγῶν τούτων προσδιορίζεται διὰ τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ
νομίσματος κατὰ 1, 2 ἢ $1/2$ τοῖς 0/0 κτλ.

§. 452. Ἐξωτερικὰ συναλλάγματα. — Αἱ τραπεζιτικαὶ ἐργα-
ταί, αἱ ἀφορῶσαι τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα, περιστρέφονται εἰς
στακλήσεις χρημάτων (τραβήματα *tranche*) ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἢ εἰς
ποστολὰς χρημάτων (ἐμβάσματα, *remesse*) γενομένας εἰς ἀνταπο-
ριτὴν, διαμένοντα εἰς ἄλλην πόλιν κατὰ τὴν συμφερωτέραν τιμὴν
τοῦ συναλλάγματος.

Ὅταν ἐκδίδω συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς
παταγὴν προσώπου, τὸ ὁποῖον μοὶ πληρῶνει τὴν ἀξίαν αὐτῆς εἰς νο-
μισματα ἐγχώρια, δὲν κάμνω ἄλλο εἰμὴ πωλῶ εἰς αὐτὸ τὸ πρόσω-
πον τὰ ξένα νομίσματα, τὰ ἀντιπροσωπεύμενα εἰς τὴν συναλλαγα-
ματικὴν, τὴν ὁποῖαν τῷ ἐγχειρίζω. Ἐπομένως ὁ λογαριασμὸς τοῦ
προϊόντος τῆς διαπραγματεύσεως συναλλαγματικῆς ἐξωτερικῆς εἶναι
εὐρεσις τῆς εἰς ἐγχώρια νομίσματα ἀξίας τῶν ξένων νομισμάτων.

Ὅταν δὲ ἀποστέλλω συναλλαγματικὴν ἀγορασθεῖσαν εἰς τινὰ τῶν
ἀνταποκριτῶν μου εἰς ξένην πόλιν, διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ ποσὸν τῶν εἰς
αὐτὴν περιεχομένων νομισμάτων, διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἀγοράζω
καὶ ξένα νομίσματα, τὰ ἀντιπροσωπεύμενα διὰ τῆς συναλλαγματι-
κῆς, τοῦτο δὲ ἐμπορικῶς λέγεται ἐμβασμα ἢ τοὶ ἀποστολὴ χρη-
μάτων.

Ὅθεν ὁ ἀφορῶν τὴν ἀποστολὴν λογαριασμὸς εἶναι ἡ εὐρεσις τῆς
εἰς ἐγχώρια νομίσματα ἀξίας τῶν ὁποίων ἀγοράζω ξένων νομισμάτων.

Ἐπομένως εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρόκειται νὰ λογαριά-
σωμεν κατὰ τὴν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς τὴν ἀξίαν τῶν ξένων ἀγο-
ρασθέντων ἢ πωληθέντων νομισμάτων εἰς ἐγχώρια νομίσματα.

§. 453. Ἀναγωγὴ συναλλάγματος ἐνομάζεται ἡ ἀριθμητικὴ ἐρ-
ασία, διὰ τῆς ὁποίας μεταφέρομεν τὰ ξένα νομίσματα εἰς ἐγχώρια,
πορίζοντες τὴν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς.

Ὅταν γνωρίζωμεν τὴν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος δύο ἐθνῶν, καὶ
τὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων αὐτῶν, ἡ ἀναγκαία διὰ νὰ μεταφέρωμεν
τὰ νομίσματα τοῦ ἑνὸς ἐθνους εἰς νομίσματα τοῦ ἄλλου πράξις εἶναι

έντελῶς ὁμοία μὲ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἠθέλαμεν κάμει διὰ τὴν εὐρωμε-
τὴν ἀξίαν ἐμπορεύματος τινός, τὸ ὁποῖον ἠγοράσαμεν ἢ ἐπωλήσα-
μεν εἰς προσδιωρισμένην τιμὴν.

Ὅταν βεβαίως ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς ἐκφράζη εἰς ἐγχώρια νο-
μίσματα τὴν ἀξίαν τῆς νομισματικῆς μονάδος τοῦ ἄλλου ἔθνους,
κανὼν ὁ σχετικὸς πρὸς τὰ ἀμοιβαῖα συναλλάγματα τῶν ἀποβαίνον-
των ἀπλοῦς πολλαπλασιασμὸς ἢ διαίρεσις.

Οὔσης π. χ. τῆς τιμῆσεως τῆς συναλλαγῆς γρ. 110 διὰ μίαν λίρα
στερλίαν, 1000 λίραι στερλίαι ἀξίζουσιν βεβαίως τὸ γινόμενον τῶν
ὁποῖον ἤθελε προκύψει ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ αὐτῶν μὲ τὸ 11
ἤτοι γρ. 110,000· καὶ τὸ ἀνάπαλιν, εἰάν ἐπρόκητο νὰ εὐρωμεν πόσο
λίρας στερλίνας φέρουσιν γρ. 110,000 πρὸς συνάλλαγμα 110 γρα-
σίων τὴν λίραν, ἠθέλαμεν διὰ τῆς διαιρέσεως εὐρεῖ ἀμέσως τὸ ποσό
τῶν 1000 λιρῶν

Ὅταν δὲ ἡ τίμησις τῆς συναλλαγῆς δὲν προσδιορίζεται ἐπὶ τῆς
νομισματικῆς μονάδος, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς σχέσεως τῶν 100 νομισμάτων
π. χ. εἰς τὴν Ὀδησσὸν 410 φράγκα διὰ 100 ἀργυρᾶ ξούβλια, τότε
ἡ εὐρέσις τοῦ συναλλάγματος θέλει γενῆ διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀναλο-
γίας τῶν τριῶν, οὕτω·

$$100 \text{ ξούβλια} : 410 \text{ φρ.} :: 1000 : \chi = 4100 \text{ φρ.}$$

Ἄλλ' ἡ τίμησις τῶν συναλλαγῶν δὲν προσδιορίζεται πάντοτε ἐκ
τῶν νομισματικῶν μονάδων τῶν διαφόρων Ἐπικρατειῶν, οὔτε ἐπὶ τῆς
σχέσεως προσδιωρισμένου ποσοῦ νομίσματος αὐτῶν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλε-
στον ἡ τίμησις τῶν συναλλαγῶν προσδιορίζεται διὰ κλασματικῶν
καὶ ὑποδιαιρέσεων τῆς νομισματικῆς μονάδος τοῦ τόπου, τοῦ δίδον-
τος τὸ ἀόριστον σχετικῶς μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ ὀρισμένου, συνισταμέ-
νου ἐκ προσδιωρισμένου ποσοῦ νομισμάτων τῆς ἄλλης Ἐπικρατείας
τότε διὰ πολλῶν μεθόδων τῶν τριῶν καὶ διὰ διαφόρων διαδοχικῶν
ἀναγωγῶν ἀναλόγως τῶν περισσοτέρων ἢ ὀλιγοτέρων ὑποδιαιρέσε-
ων τῶν ξένων νομισμάτων θέλομεν εὐρεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τραπεζι-
κῆς ἐργασίας.

Ἄλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀριθμητικὴν ὄλαι αἱ ἀναλογίαι, τῶν ὁποί-
σκοπὸς εἶναι ἡ εὐρέσις ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀποτελέσματος, δύνανται
νὰ ἐνωθῶσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, ὀνομαζομένην σύνθε-
τον ἢ ἄλυσον, δυνάμεθα ν' ἀποφύγομεν τὰς κατ' ἐπανάληψιν ἐργα-
σίαις.

ηπτικᾶς ἐργασίας μεταχειριζόμενοι τὴν μέθοδον ταύτην τῆς ἀλύσου.
 Ὁ λογαριασμός τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος προαπατεῖ λοιπὸν
 τὴν γνώσιν τῆς σχετικῆς ἀξίας τῶν δύο διαφόρων νομισμάτων καὶ τῆς
 μεταξὺ τῶν δύο πόλεων τιμῆσεως τῶν συναλλαγῶν (1).

Ὅθεν προκειμένου νὰ ἐκδώσωμεν συναλλαγματικὴν ἐπὶ ξένης πό-
 λεως δι' ἓν ποσὸν νομίσματος ἐκείνης τῆς πόλεως ἀντιστοιχοῦν μὲ τὴν
 δοθεῖσαν ποσότητα νομισμάτων τῆς πόλεώς μας, πρέπει νὰ εὔρωμεν
 τὸ ποσὸν τοῦ ξένου νομίσματος, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ δοθὲν ποσὸν
 τοῦ ἰδικοῦ μας νομίσματος, ἤτοι νὰ μεταφέρωμεν εἰς ξένα νομίσματα
 εἰαν ῥητὴν ποσότητα ἐγχωρίου νομίσματος.

Ὅταν δὲ ἔχωμεν συναλλαγματικὴν εἰς νόμισμα ξένον ἐπὶ ξένης τι-
 μῆς πόλεως, καὶ ζητῶμεν νὰ εὔρωμεν πόσον ποσὸν ἐγχωρίου νομίσμα-
 τος θέλομεν λάβει παραχωροῦντες αὐτὴν εἰς τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν
 ὁ ἀγοραστὴς προσφέρει, ἡ ἐργασία εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν προεκτεθείσαν
 κατ' ἀντίστροφον θέσιν, δηλ. πρέπει νὰ εὔρωμεν εἰς ἐγχώρια νομί-
 ματα ἓν τοιοῦτον νομισματικὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον ν' ἀντιπροσωπεύῃ
 τὸ ξένον νομισματικὸν ποσὸν, ἤτοι νὰ μεταφέρωμεν τὸ ξένον νόμισμα
 εἰς ἐγχώριον.

Οὕτω κατὰ γενικὸν κανόνα διὰ νὰ μεταφέρωμεν τὸ ἰδικόν μας νό-
 μισμα εἰς ξένον νόμισμα, πρέπει νὰ διαιρέσωμεν τὸ δοθὲν ποσὸν τοῦ
 ἐγχωρίου νομίσματος διὰ τῆς γνωστῆς ἀξίας τῆς νομισματικῆς μο-
 νάδας τοῦ ξένου νομίσματος· ἐὰν δὲ μείνῃ μετὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην
 κατάλοιπον, διαιροῦμεν καὶ τοῦτο μὲ τὴν ἀξίαν τῆς πρώτης ὑποδιαί-
 ρεως τοῦ ξένου νομίσματος, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαίρεσεων θέ-
 λει ἐκφράζει τὸ ποσὸν τοῦ ξένου νομίσματος, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ
 δοθὲν ποσὸν τοῦ ἐγχωρίου.

Ἡ δευτέρα πράξις, διὰ τῆς ὁποίας θέλομεν νὰ εὔρωμεν πόσον πο-
 σὸν ἐγχωρίου νομίσματος περιέχει μία συναλλαγματικὴ ῥητοῦ ποσοῦ
 ξένου νομίσματος, εἶναι ἡ ἀντίστροφος ἐργασία τῆς προεκτεθείσης,
 ὁμοίως εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην πολλαπλασιάζομεν διὰ τοῦ ποσοῦ

(1) Εἰς τὸ Γ'. Μέρος ἐσημειώσαμεν τὰς τιμῆσεις τῶν συναλλαγῶν τῶν ἐμ-
 πορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης· εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι αἱ συνήθως κοινοποιούμε-
 ναι τιμῆσεις τῶν συναλλαγῶν δὲν περιέχουν εἰμὴ τὴν τιμὴν τοῦ ἀορίστο
 ποτιθεμένου γνωστοῦ τοῦ ὠρισμένου.

τῆς τιμῆσεως τοῦ ξένου νομίσματος τὸ νομισματικὸν ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς, καὶ εὐρίσκομεν τὸ ἀντιστοιχοῦν ποσὸν τοῦ ἐγχωρίου νομίσματος.

Οἱ κανόνες οὗτοι ἐφαρμόζονται ἐπὶ ὅλων τῶν ἀπλῶν συναλλαγματικῶν ἐργασιῶν· ὅταν δὲ αὐταὶ ποικίλλονται, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατὰ πιν, αἱ περὶ αὐτὸν ἀριθμητικαὶ ἐργασίαι ὡσαύτως ἀποβαίνουσιν δυσκολώτεραι.

§. 454. Ἐμμεσος συναλλαγή.—Ὅταν ἔχοντες νὰ λάβωμεν ἢ νὰ ποστειλῶμεν χρηματικὸν ποσὸν εἰς τινὰ ξένην πόλιν πωλῶμεν ἢ ἀγοράζωμεν συναλλαγματικὴν ἐκδιδομένην ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς πόλεως ταύτης, ἢ πρᾶξις αὕτη τῆς συναλλαγῆς ὀνομάζεται ἄμμεσος· ἀλλ' ἐνεκα διαφόρων περιστατικῶν δὲν δυνάμεθα πάντοτε νὰ κανονίζωμεν τὰς μετὰ τῶν ξένων πόλεων χρηματικὰς σχέσεις μας διὰ τῶν ἄμμεσων συναλλαγματικῶν, διότι εἴτε δὲν ὑπάρχει ἄμμεσον συνάλλαγμα, ἢ τὸ ὑπάρχον εἶναι ἐπιζήμιον. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἐπομένως διὰ νὰ κάμωμεν ἀποστολὰς (ἐμβάσματα) ἢ μετακλήσεις χρημάτων (τραβήματα) εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν χρεωστοῦμεν, ἢ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔχομεν νὰ λάβωμεν, ἀναγκαζόμεθα νὰ προστρέχωμεν εἰς τὴν μεσολάβησιν τρίτης τινὸς πόλεως, μετὰ τῆς ὁποίας ἀμφότεραι αἱ πόλεις, δηλ. ἡ πόλις μας καὶ ἐκείνη, μετὰ τῆς ὁποίας θέλομεν νὰ συναλλαχθῶμεν, εὐρίσκονται εἰς σχέσιν συναλλαγῆς· ἢ πρᾶξις αὕτη ὀνομάζεται ἔμμεσος συναλλαγή· δι' αὐτῆς τρόπον τινὰ ἀνταλλάττομεν τὰ νομίσματα ἑνὸς ἔθνους εἰς νομίσματα τοῦ ἄλλου διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν νομισμάτων τρίτης τινὸς πόλεως, μετὰ τῆς ὁποίας ἀμφότερα τὰ ἔθνη εὐρίσκονται εἰς σχέσιν συναλλαγῆς.

Εἰς παρομοίᾳς φύσεως συναλλαγματικὰς ἐργασίας πρέπει πρῶτον νὰ μεταφέρωμεν τὰ νομίσματα τῆς πόλεώς μας εἰς νομίσματα τῆς μεσολαβούσης πόλεως, καὶ ἐπομένως τὸ εὐρεθὲν ποσὸν τῶν νομισμάτων τῆς δευτέρας ταύτης πόλεως νὰ μεταφέρωμεν εἰς νομίσματα τῆς τρίτης πόλεως κατὰ τὴν μεταξύ τῶν διαφόρων τούτων πόλεων ὑπάρχουσαν τήρησιν τῆς συναλλαγῆς, ἢ νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν σύνθετον ἀναλογίαν ἢ μέθοδον τῆς ἀλύσου.

§. 455. Προμήθεια καὶ ἔξοδα τῶν ἐμμέσων συναλλαγματικῶν.—Ἡ τραπεζικὴ προμήθεια, τὴν ὁποίαν συνήθως λαμβάνει ὁ ἀνταποκριτής, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκδιδομεν παραγγέλλοντες αὐτὸν ν' ἀντεκδόσθαι

πὶ ἄλλης ἀγορᾶς. πρέπει νὰ ὑπολογίζεταί εἰς τοὺς λογαριθμοὺς τῶν οἰούτων συναλλαγματικῶν, ἐὰν θέλωμεν νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεών μας. Συνήθως ὁ μεσολαβῶν τραπεζίτης προσθέτει εἰς τὰς ἐκτίσεις του τὸ ποσὸν τῆς προμηθείας του, π. χ. διὰ μίαν μετακλητικὴν (Gralla) 1000 γρ. προσθέτει τὴν προμήθειάν του, ὑποτιθεμένην $1/2$ τοῖς $0/0$, καὶ ἐκδίδει ἄλλην ἐκ γρ. 1005.

Ἐπομένως ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ προμήθεια εἶναι πρὸς $1/2$ τοῖς $0/0$, θέλωμεν δόσει 100 $1/2$ νομίσματα διὰ τὰ πληρωθέντα 100 νομίσματα εἰς τὴν μεσολαβοῦσαν πόλιν πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐκτίσαντος αὐτὰ ἀνταποκριτοῦ μας· καὶ τὸ ἀνάπαλιν 100 $1/2$ νομίσματα, πληρωθέντα εἰς τὴν τελευταίαν πόλιν, δὲν παράγουν διὰ τὸν ἐκδότην, ὑποτιθεμένης τῆς προμηθείας $1/2$ τοῖς $0/0$, εἰμὴ τὸ ποσὸν 100 μόνον νομισμάτων.

Οὕτως ὅταν θέλωμεν νὰ μάθωμεν πόσα νομίσματα ἐγγώρια θέλει φέρει μία συναλλαγματικὴ ἔμμεσος, διαλαμβάνουσα ποσὸν ὠρισμένον ξένων νομισμάτων, πρέπει νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν σύνθετον ἀναλογίαν καὶ τὴν ἐξῆς τῆς προμηθείας σχέσιν $100 \frac{1}{2} : 100$.

Διότι 100 $1/2$ ξένα νομίσματα πληρωθέντα δὲν θέλουν παράξει διὰ τὸν ἐκδότην τῆς συναλλαγματικῆς εἰμὴ τὸ ποσὸν τῶν 100 νομισμάτων.

Ἐὰν δὲ θέλωμεν νὰ μάθωμεν πόσα ξένα νομίσματα θέλει φέρει μία ἔμμεσος συναλλαγματικὴ, διαλαμβάνουσα ὠρισμένον ποσὸν ἐγγωρίων νομισμάτων, πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν ἀναγκαίαν σχέσιν ὡς πρὸς τὴν προμήθειαν, ἣτις θέλει εἶσθαι ἡ ἐξῆς:

$$100 : 100 \frac{1}{2}.$$

Διότι τὰ 100 νομίσματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐκδότης λαμβάνει εἰς ἐγγώρια νομίσματα, θέλουν πληρώσει τὴν ἀξίαν 100 $1/2$ ξένων νομισμάτων εἰς τὴν τελευταίαν ἀγορὰν ἕνεκα τῆς προμηθείας, τὴν ὁποίαν ὁ μεσολαβῶν τραπεζίτης θέλει προσθέσει.

Ἡ αὐτὴ θεωρία ἐφαρμόζεται ἐντελῶς ὡς πρὸς τὰ ἐξοδα τοῦ χαρτοσήμου, τὰ γραμματοκόμιστρα, καὶ λοιπὰ ἐξοδα, τὰ γινόμενα ἐπὶ ἀμέσων συναλλαγματικῶν, διότι τὸ ποσὸν αὐτῶν ὑπολογίζεται ὡσαύτως ἐπὶ τῶν 100 νομισμάτων, ὥστε γίνεται ἡ αὐτὴ ἀναλογία.

Ὁ μεσολαβῶν ἀνταποκριτής, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμβάζομεν συναλλαγματικὰς διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ ποσὸν αὐτῶν καὶ ν' ἀγοράσῃ συναλλάγ-

ματα ἐπὶ ἄλλης ἀγορᾶς, κρατεῖ ὡσαύτως ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν εἰσπρα-
χθέντων χρημάτων τὴν προμήθειάν του· οὕτως ἐὰν ὑποθέσωμεν τὴν
προμήθειάν του $1/2$ τοῖς $0/0$, δὲν θέλει ἀγοράσει συναλλαγματικὴν
δι' 100 νομίσματα, τὰ ὅποια τῷ ἐμβάσαμεν, ἀλλὰ μόνον διὰ $99 \frac{1}{2}$.

Ὅθεν ἐπὶ τῶν ἐμμέσων ἀποστολῶν (ἐμβασημάτων) ἐφαρμόζονται
ὅσα προεξεθέσαμεν περὶ τῶν ἐμμέσων μετακλήσεων (τραβημάτων).
Ὡς πρὸς τὰ συνεχῆ λεγόμενα συναλλάγματα, διὰ τῶν ὁποίων διὰ δια-
φόρων πόλεων ἐπανέρχεται εἰς τὸν ἀρχικὸν ἐκδότην ἢ κομιστὴν ἢ πλη-
ρωμὴ ἢ ἡ εἰσπραξις τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, δὲν
ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν τι, διότι καὶ εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας δὲν πρό-
κειται εἰμὴ νὰ μεταφέρωμεν τὰ νομίσματα μιᾶς πόλεως εἰς νομίσματα
τῆς δευτέρας, καὶ κατόπιν εἰς νομίσματα τῆς τρίτης καὶ τετάρτης
πόλεως καὶ καθεξῆς, ἐπὶ τέλους δὲ εἰς νομίσματα τῆς πόλεώς μας κατα-
τὰς διαφόρους τιμῆσεις τῶν συναλλαγμάτων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν
προσγενομένων ἐξόδων, καὶ διὰ τῶν ἀριθμητικῶν τούτων πράξεων νὰ
ἴδωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνεχοῦς ταύτης συναλλαγματικῆς ἐρ-
γασίας μας.

§. 456. *Ἐκλογαὶ συναλλαγῶν* (arbitrages). — Ἡ ἐκλογή τῆς
συναλλαγῆς ἔχει σκοπὸν νὰ εὕρωμεν ποῖον εἶναι τὸ συμφερότερον μέ-
σον, διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ κάμωμεν ἀποστολὰς ἢ μετακλήσει
χρημάτων.

Αἱ συναλλακτικαὶ αὗται ἐκλογαὶ διακρίνονται εἰς διάφορα εἶδη
λαμβάνουν δὲ χώραν κυρίως,

α) Ὅταν πρόκειται νὰ μετακαλέσωμεν (σύρωμεν) ἢ ν' ἀποστείλω-
μεν (ἐμβάσωμεν) ὄρισμένον ποσὸν διὰ τοῦ συμφερωτέρου μέσου.

β) Ὅταν χωρὶς νὰ ἔχωμεν ποσὸν προσδιωρισμένον ζητῶμεν νὰ εὕ-
ρωμεν πόση θέλει ἀποβῆ ἡ τιμὴ τῆς ἐμμέσου συναλλαγῆς μεταξὺ δύο
πόλεων σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς τῶν πόλεων τού-
των μὲ ἄλλην τινὰ πόλιν μεσολαβοῦσαν, δηλ. ὅταν ζητῶμεν τὴν σχε-
τικὴν τιμὴν τῆς ἐμμέσου συναλλαγῆς διὰ μιᾶς ἢ περισσοτέρων μεσο-
λαβουσῶν πόλεων.

γ) Ὅταν πρόκειται νὰ ἐκτελέσωμεν τραπεζικὰς παραγγελίας δι-
τῶν μέσων τῶν συμφερωτέρων, δὲν ἐπιτυχάνωμεν δὲ τὰς τιμὰς τῶν
συναλλαγμάτων, τὰς ὁποίας ὁ παραγγελεὺς μᾶς ἐπροσδιόρισεν.

§. 457. *Ἐκλογή συναλλαγματικῶν προσδιορισμένης ἀξίας.*—

Διὰ νὰ εὐρωμεν τὴν ἐκλογὴν ὡς πρὸς τὴν μετάκλησιν ἢ ἀποστολὴν προσδιωρισμένου ποσοῦ, πρέπει 1^{ον} Νὰ λογαριάσωμεν τὴν ἀξίαν τῆς συναλλαγματικῆς κατὰ τὴν τίμησιν τῆς ἀμέσου συναλλαγῆς τῶν δύο πόλεων, 2^{ον} Νὰ λογαριάσωμεν τὴν αὐτὴν ἀξίαν σχετικῶς μὲ τὰς τιμῆσεις τῆς συναλλαγῆς ἐκάστης τῶν πόλεων τούτων μὲ μίαν τρίτην πόλιν, τὴν ὁποίαν σκοπεύομεν νὰ λάβωμεν ὡς μεσολαβοῦσαν.

Διὰ τῶν δύο τούτων ἀριθμητικῶν πράξεων θέλομεν ἰδεῖ ἂν τὸ ἄμεσον ἢ τὸ ἔμμεσον συνάλλαγμα ἦναι συμφερώτερον, καὶ ἐπομένως θέλομεν κάμει τὴν ἐκλογὴν, ἣτις εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐργασίας μας.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν ταύτην πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπόψιν τὰς ἐξῆς ἀρχὰς «ὅτι ὁ τραπεζίτης, ὁ ἐκδίδων συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, πωλεῖ τὰ εἰς αὐτὴν σημειωμένα ξένα νομίσματα ἀπέναντι ἐγχωρίων νομισμάτων,» διότι βεβαίως ὁ ἐκδότης μιᾶς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ μεταβῆ ὁ ἴδιος νὰ λάβῃ τὰ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν σημειούμενα ξένα νομίσματα, ὅθεν ἡ ἐκδοσις τῆς συναλλαγματικῆς συνεπιφέρει τὴν ἀνάγκην τῆς διαπραγματεύσεως αὐτῆς, ὥστε ἡ ἐκδίδω συναλλαγματικὴν σημαίνει πωλῶ εἶναι ἐπομένως φανερόν ὅτι εἶναι συμφερώτερον διὰ τὸν ἐκδότην νὰ λάβῃ διὰ τὴν συναλλαγματικὴν του τὴν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλητέραν ἀξίαν αὐτῆς εἰς ἐγχώρια νομίσματα. Πρέπει προσέτι νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι ὅταν χορηγῶμεν διὰ συναλλαγματικῆς εἰς τινα τῶν ἀνταποκριτῶν μας εἰς ξένην πόλιν χρήματα, πρέπει ἐξ ἀνάγκης ν' ἀγοράσωμεν τὴν συναλλαγματικὴν, διὰ τῆς ὁποίας θέλομεν τῷ ἀποστείλει τὰ χρήματα ταῦτα, καὶ ἐπομένως ἀποστέλλω ἢ ἐμβάζω εἶναι ταῦτόν τοῦ ἀγοράζω. Εἶναι ἐπομένως φανερόν ὅτι διὰ τὸν ἀποστέλλοντα (ἐμβάζοντα) συμφερώτερον εἶναι ἡ πληρώσις διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς συναλλαγματικῆς ὅσον τὸ δυνατόν ἀνώτερα ἐγχώρια νομίσματα.

Ἐν περιλήψει, τὸ συμφερώτερον μέσον πρὸς ἐκδοσιν συναλλαγματικῆς ποσοῦ προσδιωρισμένου ξένου νομίσματος εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον παράγει περισσύτερον, διότι πωλῶ. Τὸ δὲ συμφερώτερον μέσον διὰ ἀποστέλλω συναλλαγματικὴν προσδιωρισμένου ποσοῦ ξένου νομίσματος εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον παράγει τὸ ὀλιγώτερον, διότι ἀγοράζω.

§. 458. Ἐκλογαὶ πρὸς εὐρεσιν τῆς συμφερωτέρας τιμῆσεως διὰ τὴν ἐπίργειαν ἐξωτερικῆς συναλλαγῆς.—Ὅταν ὁ τραπεζίτης, χωρὶς (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

νά εὑρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκδώσῃ ἢ νὰ ἐμβάσῃ συναλλαγμα-
τικὴν προσδιορισμένου ποσοῦ, θέλη νὰ εὔρῃ τὸ συμφερότερον μέσον
διὰ νὰ κάμῃ ἀποστολὰς ἢ μετακλήσεις ἐπὶ τινος ξένης ἀγορᾶς, πρέπει
νὰ εὔρῃ τὴν σχετικὴν ἰσοτιμίαν τῶν συναλλαγῶν τῶν διαφόρων πό-
λεων, διὰ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν συναλλαγὴν, καὶ
μετὰ ταῦτα νὰ ἐκλέξῃ ἐξ ὄλων τούτων τῶν σχετικῶν τιμήσεων τὴν
συμφερωτέραν. Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν δὲ ταύτην ἰδοὺ ὁποίας ἀρχὰς
πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπόψιν.

Πρέπει νὰ συλλάβῃ καλῶς τὰς τέσσαρας ἐπομένους ἀρχὰς, αἵτινες
εἶναι ἐν γένει αἱ θεμελιώδεις βάσεις πάσης συναλλαγῆς, καὶ τῶν
ὁποίων ἡ γνῶσις θέλει τὸν ὀδηγήσει εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ συμφερω-
τέρου μέσου διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποστολὴν ἢ μετάκλησιν, καὶ μάλιστα
ὅταν πρόκηται περὶ κερδοσκοπικῶν τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν.

α.) « Διὰ νὰ ἐκδώσωμεν συναλλαγματικὴν ἐπὶ ξένης ἀγορᾶς
ἥτις δίδει τὸ ὠρισμένον (1) ἢ ὑψηλοτέρα τιμήσεις τῆς συναλλαγῆς
εἶναι ἢ συμφερωτέρα » διότι πωλοῦμεν τὸ ὠρισμένον, τὸ ἐκφραζόμενον
εἰς ξένα νομίσματα, καὶ ἐπομένως εἶναι συμφερότερον νὰ ληφθῶμεν
εἰς ἀνταλλαγὴν τὴν ὑψηλοτέραν τιμὴν.

β.) « Διὰ νὰ ἐκδώσωμεν συναλλαγματικὴν ἐπὶ ξένης ἀγορᾶς
ἥτις δίδει τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ, ἢ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ τιμήσεις εἶναι
συμφερωτέρα », διότι τότε πωλοῦμεν τὸ ἐκφραζόμενον εἰς ξένα νομίσ-
ματα ἀόριστον, καὶ πληρόνεται διὰ τοῦ ὠρισμένου, δηλ. διὰ τῆς
ἀμεταβλήτου ποσότητος, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι συμφερότερον νὰ πω-
λώσωμεν τὴν μικροτέραν δι' αὐτὸ τιμὴν.

γ.) « Διὰ νὰ κάμωμεν ἐμβάσματα εἰς ξένην πόλιν ἥτις δίδει
τὸ ΩΡΙΣΜΕΝΟΝ, ἢ τιμήσεις τῆς συναλλαγῆς ἢ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ »

(1) Περὶ τοῦ ὠρισμένου καὶ ἀόριστου ἴδε §. 81. Λέγομεν δὲ ἐπὶ συναλλαγῶν ὅτι ἡ δεῖνα πόλις συναλλαττομένη μετὰ τὴν δεῖνα δίδει τὸ ὠρισμένον ὅταν εἰς τὴν τιμήσιν τῆς συναλλαγῆς τῆς πόλεως ταύτης προσδιορίζεται ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς εἰς τὸ νόμισμα τῆς ἄλλης πόλεως, π. γ. εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς μετὰ τῆς Ῥωσσίας προσδιορίζεται πρὸς τὸ καπίκια τὸ γρόσιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ ἀμετάβλητος ὅρος τῆς συναλλαγῆς, ὁ τὸ ὠρισμένον. Ὅθεν λέγομεν ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις δίδει εἰς τὸ μετὰ Ῥωσσίας συνάλλαγμα τὸ ὠρισμένον, ἢ δὲ Ῥωσσία τὸ ἀόριστον· λέγομεν δὲ ἐναντίας, ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις εἰς τὸ μετὰ τῆς Γαλλίας συνάλλαγμα εἰς τὸ ἀόριστον, καὶ ἡ Γαλλία τὸ ὠρισμένον, διότι ἡ τιμήσις τοῦ Γαλλικοῦ συναλλαγματος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν προσδιορίζεται πρὸς τόσους παράδας φράγκον, τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα εἶναι ὁ ἀμετάβλητος ὅρος τῆς συναλλαγῆς.

ΡΑ είναι η συμφερωτέρα», διότι τότε αγοράζομεν τὸ ἐκφραζόμενον εἰς ξένα νομίσματα ὠρισμένον, καὶ εἶναι συμφερώτερον νὰ πληρώσωμεν τὴν μικροτέραν δι' αὐτὸ τιμὴν.

δ.) «*Διὰ τὰ κάμωμεν ἐμβάσματα εἰς ξένην πόλιν, ἥτις δίδει τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ, ἢ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ* τιμὴ εἶναι ἡ συμφερωτέρα», διότι αγοράζομεν τὰ ξένα νομίσματα, τὰ ἐκφράζοντα τὸ ἀόριστον, πληρόνοντες αὐτὰ μὲ ἓν ποσὸν ἀμετάβλητον, ἥτοι μὲ τὸ ὠρισμένον, διὰ τὸ ὅποιον εἶναι συμφερώτερον νὰ λάβωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον.

Ὅθεν κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ τίμησις τῆς συναλλαγῆς εἶναι ἡ συμφερωτέρα διὰ νὰ ἐκδόσωμεν μετακλητικὰς (*tratte*) ἐπὶ τινος ἀγορᾶς, ὅταν αὕτη δίδῃ τὸ ΩΡΙΣΜΕΝΟΝ, καὶ ἡ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ ὅταν δίδῃ τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ. Ἡ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ δὲ τίμησις εἶναι ἡ συμφερωτέρα διὰ νὰ κάμωμεν ἀποστολὰς (ἐμβάσματα) εἰς τινὰ ἀγορὰν, ὅταν αὕτη δίδῃ τὸ ΩΡΙΣΜΕΝΟΝ, καὶ ἡ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἡ συμφερωτέρα, ὅταν ἡ ἀγορὰ ἐκείνη δίδῃ τὸ ΑΟΡΙΣΤΟΝ.

§. 459. *Ἐκλογαὶ ἐπὶ Τραπεζιτικῶν παραγγελιῶν.* — Ὀνομάζονται Τραπεζιτικαὶ παραγγελίαι αἱ διαταγαὶ, τὰς ὁποίας λαμβάνει τραπεζίτης τις παρὰ τινος τῶν ἀνταποκριτῶν τοῦ ν' ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ συνάλλαγμα. Οἱ τραπεζίται παραγγέλλοντες τοὺς ἀνταποκριτάς των νὰ ἐκδόσουν συναλλαγματικὰς ἐπὶ τινος δοθείσης πόλεως, καὶ διὰ τοῦ προϊόντος αὐτῶν νὰ κάμουν ἀποστολὰς εἰς ἄλλην προσδιορίζουν τοὺς ὅρους τῆς τιμῆσεως τῆς συναλλαγῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραλαβῆς τοιούτων παραγγελιῶν αἱ τιμήσεις δυνατὸν νὰ μετεβλήθησαν εἴτε κατ' αὐξήσιν, εἴτε κατ' ἐλάττωσιν. Ὅθεν οἱ λαμβάνοντες τοιαύτας παραγγελίας πρέπει ἐξετάζουσαν ἂν δύνανται νὰ τὰς ἐκτελέσουν ἀνευ ζημίας τοῦ παραλλέως των, μύλον ὅτι αἱ προσδιορισθεῖσαι τιμαὶ τῶν συναλλαγματῶν δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τρεχούσας· διότι εἶναι ἐνδεχόμενον ἢ μεταβολὴ νὰ ἐγένετο εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ὑψωσις τῆς τιμῆσεως τοῦ συναλλάγματος τῆς μιᾶς πόλεως νὰ συμψηφίζεται μὲ τὴν ἐκπτώσιν, ἢ ἐπελθοῦσαν εἰς τὸ συνάλλαγμα τῆς ἄλλης.

Εἰς τὰς τοιαύτης φύσεως ἐκλογὰς πρόκειται λοιπὸν νὰ εὐρώμεν ποία πρέπει νὰ ἦται ἡ ἐκπτώσις ἢ ὑψωσις τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγ-

ματος τῆς μιᾶς τῶν δύο πόλεων ἀναλόγως τῆς ἐπισυμβάσεως ὑψώσεως ἢ ἐκπτώσεως τῆς ἄλλης, ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν ἂν ἦναι δυνατόν ἐν εἶδος συμφηφισμοῦ.

Διὰ νὰ εὕρωμεν ὁποῖα πρέπει νὰ ἦναι ἡ ἔκπτωσις τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἀγορᾶς τινὸς ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἄλλης ἀγορᾶς, πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν μέθοδον τῶν τριῶν, καὶ νὰ καταστρώσωμεν αὐτὴν εἰς τρόπον ὥστε ὁ πρῶτος ὅρος νὰ ἦναι ἡ ὑψηλότερα τιμὴ τῆς συναλλαγῆς τῆς ἀγορᾶς τῆς ὁποίας ἡ τίμησις μετεβλήθη, ὁ δεύτερος ὅρος τῆς ἀναλογίας νὰ ἦναι ἡ χαμηλοτέρα τιμὴ τῆς συναλλαγῆς τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, καὶ ὁ τρίτος ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς, ἣτις πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀνάλογον ἔκπτωσιν.

Διὰ νὰ εὕρωμεν ἀπεναντίας ὁποῖα πρέπει νὰ ἦναι ἡ ὑψωσις τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἀγορᾶς τινὸς ἀναλόγως τῆς ὑψώσεως ἢ τῆς ἐκπτώσεως μιᾶς ἄλλης, πρέπει νὰ κάμωμεν ὡσαύτως μίαν ἀναλογίαν τῶν τριῶν, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος ὅρος νὰ ἦναι ἡ χαμηλοτέρα τίμησις τῆς ἀγορᾶς, τῆς ὁποίας ἡ συναλλαγή μετεβλήθη, ὁ δεύτερος ὅρος ἡ ὑψηλότερα τιμὴ τῆς συναλλαγῆς τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, καὶ ὁ τρίτος ὅρος ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ὁ ἀνάλογος αὔξησις.

Ἴδου δύο παραδείγματα πρὸς εὐκρινεστέραν κατάληψιν.

Παράδειγμα Α'. Ἐμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει διαπραγμὰ νὰ σύρῃ ἐπὶ Βιέννης συνάλλαγμα πρὸς 440 παράδας δι' ἐν φινρανκίον, καὶ νὰ ἐμβάσῃ τὸ ποσὸν αὐτοῦ εἰς Μασσαλίαν πρὸς 172 παράδας τὸ φράγκον. Κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας ταύτης ὁ ἔμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν δύναται νὰ σύρῃ ἐπὶ Βιέννης εἰμὴ πρὸς 435, καὶ ἐπομένως θέλει νὰ ἐξεύρῃ εἰς ποίαν τιμὴν πρέπει νὰ ἐπιτύγῃ τὸ συνάλλαγμα τῆς Μασσαλίας διὰ νὰ συμφηφίσῃ τὸ ζημίαν τοῦ τραβήματος. Πρόκειται λοιπὸν νὰ εὕρῃ τὴν ἀνάλογον κατωτέραν τίμησιν τῆς συναλλαγῆς τῆς Μασσαλίας, καὶ ἐπομένως κάμνει τὴν ἑξῆς ἀναλογίαν.

440 παράδ. : 435 : : 172 : χ ἀπόκρισις = 168, 45. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν, εἰμὴ ὅτι ἐπιτύγῃ τὸ συνάλλαγμα τῆς Μασσαλίας εἰς τοὺς παράδας 168, 45.

Παράδειγμα Β'. Ἐμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει δι

ταγήν νά ἐμβάσῃ εἰς Λονδίνον πρὸς 110 Γρόσια τὴν λίραν, καὶ νά τραβήσῃ εἰς Βιέννην πρὸς 440 παράδας τὸ φιορίνιον· καθ' ἣν δὲ στιγμήν λαμβάνει τὴν παραγγελίαν τὸ συνάλλαγμα τοῦ Λονδίνου εἶναι πρὸς Γρ. 111, ζητεῖ λοιπὸν νά μάθῃ εἰς ποίαν τιμὴν πρέπει νά τραβήσῃ εἰς Βιέννην διὰ νά συμπληρῆσῃ τὴν ζημίαν τῆς ἀποστολῆς τὴν ἀλλοίαν τοῦ ζητήματος θέλει τὴν εὑρεῖ διὰ τῆς ἐξῆς ἀναλογίας, 111 Γρ. : 110 : : 440 : χ ἀπόκρισις = 436, 4. Ὅθεν δὲν δύναται νά ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν εἰμὴ ὅταν ἐπιτύχῃ τὸ συνάλλαγμα τῆς Βιέννης εἰς παράδας 436, 4.

Πολλάκις ὅμως αἱ τραπεζιτικαὶ αὐταὶ παραγγελίαι εἶναι γενικώτεροι, συμπεριλαμβάνουσαι μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀγορῶν. Τοιαῦται παραγγελίαι λέγονται σύνθετοι, καὶ δι' αὐτῶν παραγγέλλεται ὁ ἀνταποκριτὴς νά σύρῃ ἢ νά ἐμβάσῃ εἰς διαφόρους ἀγορὰς κατὰ προσδιορισμένας τιμὰς, μὲ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νά ἐκλέξῃ τὴν ἀγορὰν ἐκείνην, τὴν παρουσιάζουσαν ὀλιγωτέραν ζημίαν, ἢ τὴν προσφέρουσαν περισσότερον κέρδος ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας αἱ τιμήσεις τῶν συναλλαγῶν δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς εἰς τὴν παραγγελίαν σημειουμένας. Εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐκλογῶν λαμβάνομεν τὸν ἀριθμὸν 100 ὡς κοινὸν μέτρον τοῦ κέρδους ἢ τῆς ζημίας τῶν μεταβληθεισῶν τιμήσεων ὅλων τῶν προταθεισῶν ἀγορῶν, ἢ κατ' ἄλλους λόγους εὐρίσκομεν πόσον κερδίζομεν ἢ ζημιούμεθα ἐπὶ 100 νομίσματα ἀναλόγως τῆς ὑψώσεως ἢ ἐκπτώσεως τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς ἐκάστης ἀγορᾶς.

Διὰ νά εὐρωμὲν τί ζημιούμεθα δι' 100 ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἀγορᾶς, πρέπει νά κάμωμεν τὴν ἀναλογίαν τῶν τριῶν, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος ὅρος πρέπει νά ᾖναι ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς ἢ ὑψηλοτέρα τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, ὁ δεύτερος ὅρος ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς ἢ χαμηλοτέρα, καὶ τρίτος ὅρος τὰ 100.

Δι' ἐκάστην ἀγορὰν κάμνομεν παρομοίαν ἀναλογίαν, καὶ πολλαπλασιάζοντες τοὺς μέσους ὅρους καὶ διαιροῦντες διὰ τοῦ τρίτου θέλομεν εἶναι ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ποσὸν τῆς ζημίας, τὸ ὁποῖον ἐκάστη ἀγορὰ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν τιμῆσιν τῆς συναλλαγῆς παρουσιάζει.

Διὰ τῆς συμπαραβολῆς τῶν διαφορῶν τούτων ἀποτελεσμάτων θέλομεν εὑρεῖ ποῖον εἶναι τὸ συνάλλαγμα τὸ ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον.

Διὰ νά εὐρωμὲν δὲ τί θέλομεν κερδίσει ἐπὶ τοῖς 100 ἀναλόγως τῆς

ὕψωσης ἢ τῆς ἐκπτώσεως τῆς συναλλαγῆς πόλεως τινός, πρέπει νὰ κάμωμεν μίαν ἀναλογίαν τῶν τριῶν, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος ὅρος πρέπει νὰ ᾖναι ἡ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς ἢ χαμηλοτέρα τῆς ἀγορᾶς ταύτης, ὁ δεῦτερος ὅρος ἡ τιμὴ ἢ ὑψηλοτέρα, καὶ τρίτος ὅρος τὰ 100.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἐκάστης πράξεως θέλει μᾶς παρουσιάσει τὸ κέρδος τοῦ συναλλάγματος ἐκάστης ἀγορᾶς, καὶ διὰ τῆς συμπαραβολῆς αὐτῶν θέλομεν εὐρεῖ ποία ἀγορὰ εἶναι συμφερωτέρα.

Παράδειγμα Α'. Εἷς ἔμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει παραγγελίαν παρὰ τινος ἀνταποκριτοῦ του νὰ σύρῃ ἐπὶ τῶν ἐξῆς πόλεων, καὶ εἰς περίστασιν, καθ' ἣν τὰ συναλλάγματα δὲν διαμένουν εἰς τὰς τιμὰς, τὰς ὁποίας τῷ σημειοῖ, νὰ σύρῃ ἐπὶ τῆς πόλεως, ἣτις παρουσιάζει τὴν ὀλιγώτεραν ζημίαν· κατὰ τὴν παραγγελίαν δὲ πρέπει νὰ σύρῃ ἐπὶ Λονδίνου πρὸς γρ. 111, ἐπὶ Βιέννης πρὸς παράδας 440 ἐπὶ Μασσαλίας πρὸς παράδας 173· ἀλλὰ κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας ταύτης τὸ συνάλλαγμα τοῦ Λονδίνου εἶναι γρ. 110, τῆς Βιέννης 435, καὶ τῆς Μασσαλίας 171· θέλει λοιπὸν νὰ μάθῃ ποῖον ἐξ αὐτῶν εἶναι ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ δεῦτερον μέρος τῆς παραγγελίας· ὅθεν κάμνει τὰς ἐξῆς ἀναλογίας.

$$\text{Λονδίνου,} \quad 111 : 110 : : 100 : \chi = 99,09$$

$$\text{Βιέννης,} \quad 440 : 435 : : 100 : \chi = 98,86$$

$$\text{Μασσαλίας,} \quad 173 : 171 : : 100 : \chi = 98,84$$

Διὰ τῆς πράξεως δὲ ταύτης εὐρίσκει ὅτι τὸ ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον συνάλλαγμα εἶναι τὸ τοῦ Λονδίνου.

Παράδειγμα Β'. Εἷς ἔμπορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως λαμβάνει παραγγελίαν νὰ ἐμβάσῃ συνάλλαγμα εἰς μίαν τῶν ἐξῆς ἀγορῶν, καὶ ἐπερίπτωσιν τῆς μεταβολῆς τῆς τιμῆσεως τῶν συναλλαγῶν νὰ ἐμβάσῃ εἰς τὴν πόλιν, τῆς ὁποίας τὸ συνάλλαγμα παρουσιάζει περισσότερον ὄφελος, κατὰ τὴν παραγγελίαν πρέπει νὰ ἐμβάσῃ εἰς Λονδίνον πρὸς γρ. 111, εἰς Βιέννην πρὸς 440 παράδας, καὶ εἰς Μασσαλίαν πρὸς 173· κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς παραγγελίας ταύτης τὸ συνάλλαγμα τοῦ Λονδίνου εἶναι πρὸς γρόσια 110, τὸ τῆς Βιέννης πρὸς παράδας 435 καὶ τὸ τῆς Μασσαλίας πρὸς παράδας 171.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη εἶναι ἐπωφελῆς καὶ διὰ τὰς τρεῖς πόλεις, πλὴν θέλει νὰ ἐξεύρῃ ποίας τὸ συνάλλαγμα εἶναι ἐπωφελέστερον· ὅθεν κάμνει τὰς ἐξῆς ἀναλογίας.

Λονδίνου,	110	:	111	::	100	:	χ	=	100,90
Βιέννης,	435	:	440	::	100	:	χ	=	101,14
Μασσαλίας,	171	:	173	::	100	:	χ	=	101,17

Ἐπομένως τὸ συνάλλαγμα τῆς Μασσαλίας εἶναι τὸ συμφερότερον πρὸς ἀγορὰν συναλλάγματος.

§. 460. Γενικοὶ κανόνες.—Ὅταν ζητῶμεν κατὰ πόσον ἢ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἀγορᾶς πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἄλλης, πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν ὑψηλοτέραν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς τῆς τελευταίας ταύτης ἀγορᾶς πρὸς τὴν χαμηλοτέραν τιμὴν.

Ἀπεναντίας πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν τιμὴν τὴν χαμηλοτέραν πρὸς τὴν τιμὴν τὴν ὑψηλοτέραν τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, ὅταν ζητῶμεν νὰ εὐρωμεν κατὰ πόσον ἢ τιμὴ τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἄλλης ἀγορᾶς πρέπει νὰ ὑψωθῇ.

Ὅταν ζητῶμεν τὴν ζημίαν τῶν 100 ἀναλόγως τῆς ἐκπτώσεως ἢ ὑψώσεως τῆς τιμῆς τῆς συναλλαγῆς μιᾶς ἀγορᾶς, πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν ὑψηλοτέραν τιμὴν τῆς συναλλαγῆς πρὸς τὴν χαμηλοτέραν τιμὴν τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς.

Ἀπεναντίας δὲ πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὴν τιμὴν τὴν χαμηλοτέραν πρὸς τὴν τιμὴν τὴν ὑψηλοτέραν τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς, ὅταν ζητῶμεν τὸ κέρδος τῶν 100.

Ὅλη ἡ δυσκολία τῶν πράξεων τούτων συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακρίνωμεν ἐὰν ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν θέλη προκύψει αὐξήσις ἢ μείωσις ἀναλόγως τῆς ὑψώσεως ἢ τῆς ἐκπτώσεως τῆς συναλλαγῆς.

Ὅθεν πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ποῖαι πόλεις εἰς τὰς τιμήσεις τῶν συναλλαγῶν τῶν δίδουν τὸ ἄριστον καὶ ποῖαι τὸ ἄδριστον, καὶ τότε ἐπομένως ὡς ἐκ τούτου ἡ ὑψώσις ἢ ἡ ἐκπτώσις εἶναι ἐπωφελῆς ὡς πρὸς τινὰ ἀγορὰν διὰ τὰς ἐπ' αὐτῆς ἀποστολὰς ἢ μετακλήσεις (ἐμβάσματα ἢ τραβήματα).

Γ'. ΤΟΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟΚΟΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ.

§. 461. Περὶ τόκου ἐν γένει.—Τόκος εἶναι τὸ χρηματικὸν ποσὸν, τὸ ὅποιον ὁ δανειζόμενος πληρώνει εἰς τὸν δανειστὴν ἐπὶ λόγῳ τῆς χρήσεως τοῦ δανεισθέντος κεφαλαίου. Ἐὰν υποθέσωμεν ὅτι ὑπάρχει πλήρης βεβαιότης ὅτι ὁ δανειστὴς ἐκ καιροῦ θέλει ἐπαναλάβει τὴν δανεισθεῖσαν ποσότητα, τὸ ποσὸν τοῦ τόκου εἰς τὴν περίστασιν ταύ-

την πρέπει καταφανῶς νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὠφελείας, ἣτις δύναται νὰ προσγίνη εἰς τὸν δανεισθέντα ἐκ τῆς χρήσεως τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων, δηλ. ἡ τίμησις τοῦ τόκου πρέπει νὰ ἦναι εἰς ἀνάλογον σχέσιν μὲ τὸ ποσὸν τῶν κερδῶν ὅταν τὰ κέρδη ἐπομένως εἶναι μεγάλα, καὶ ὁ τόκος τῶν χρημάτων πρέπει νὰ ἦναι μέγας, ὅταν δὲ τὰ κέρδη ἦναι μικρά, καὶ ὁ τόκος ἀναγκαιῶς πρέπει νὰ ἦναι κατ' ἀναλογίαν μικρὸς, διότι πραγματικῶς ἡ τίμησις τοῦ τόκου δὲν πρέπει ν' ἀντιπροσωπεύῃ εἰμὴ τὸ καθαρὸν κέρδος τοῦ κεφαλαίου ὅ,τι περισσεύει εἰς τὸν δανειζόμενον μετὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος τόκου εἶναι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ρροντίδων του, τῶν κινδύνων του, καὶ δι' αὐτοῦ πληρόνεται ἡ ἐπιδεξιότης του, καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῆς κοινωνικῆς θέσεώς του, καὶ τῶν σχέσεών του.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν κυματισμῶν, τοὺς ὁποίους ἡ τίμησις τοῦ τόκου λαμβάνει ἐπιρροιαζομένη ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ τίμησις αὕτη ἀναγκαιῶς μεταβάλλεται ἐφ' ἐκάστου δανείου ἀναλόγως τῆς ἀξιοχρεότητος, τὴν ὁποίαν προσφέρει ὁ δανειζόμενος, δηλ. ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῶν κινδύνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκτίθεται ὁ δανειστής τόσον ὡς πρὸς τὴν πιθανότητα τῆς εἰσπράξεως τοῦ δανείου του, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν μέλλει νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν εἰσπραξίν. Κανεὶς βεβαίως δὲν θέλει ἀποφασίσει νὰ δανείσῃ μὲ τὸν αὐτὸν τόκον εἰς δύο διαφόρους, μὴ προσφέροντας τὰ αὐτὰ ἐχέγγυα τῆς ἀξιοχρεότητος ὅθεν ὅπου ὑπάρχει κίνδυνος, ὁ κίνδυνος οὗτος πρέπει νὰ συμψηφίζεται δι' ἑνὸς τόκου μεγαλύτερου.

Ἐν τούτοις ἂν καὶ προδήλως ἀναφαίνεται ἐρθὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ τόκου καὶ τῆς ἐλευθέρως τιμῆσεως αὐτοῦ, μόνον τοῦτο ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὴν τίμησιν τῶν τόκων ἐπὶ τῶν χρηματικῶν δανείων, καὶ ἄλλαι ἀπηγόρευσαν ἐντελῶς πᾶσαν τοκοληψίαν, καὶ ἄλλαι ἐπροσδιόρισαν τὴν νόμιμον τίμησιν τοῦ τόκου, τῆς ὁποίας ἡ ὑπέρβασις θεωρεῖται παρανομία. Αἱ κατὰ τοῦ τόκου προλήψεις τῶν ἀρχαίων θεσμοθεσιῶν ἴσως ἐκπηγάζουν ἀπὸ ἐσφαλμένην ἐρμηνεϊαν διατάξεως τινὸς τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, καὶ ἀπὸ ἑν ἀξίωμα τοῦ Ἀριστοτέλους ὅτι ὁ δανειστής δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ τόκον διὰ τὰ δανεισθέντα χρήματα, διότι τὸ ἀργύριον δὲν παράγει ἀργύριον ἀλλ' ὅποια δὴποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ πηγὴ τῶν προλήψεων τούτων διε-

δόθησαν καθ' ὅλην τὴν χριστιανοσύνην, ὃ δὲ Μωαμεθανικὸς νόμος τὰς διατηρεῖ εἰσέτι (1).

Αἱ νεώτεραι ιδέαι μορφωθεῖσαι κυρίως ἀπὸ τοὺς μεταρρυθμιστὰς τῆς Γερμανίας, οἵτινες πρῶτοι ἐπαρατήρησαν καὶ ἀπέδειξαν τὴν ἀτοπίαν τῶν τοιούτων συστημάτων καὶ τὰς καταχρήσεις, τὰς γενομένας ὡς ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν ἐντόκων δανείων, ἐσχημάτισαν κοινὴν ἤδη τὴν πεποίθησιν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν τοιούτων ἀπαγορεύσεων, ὥστε δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ ἡ μεταρρύθμισις τῶν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο διαφόρων Νομοθεσιῶν.

Εἶναι περιττὸν ν' ἀναπτύξωμεν τοὺς λόγους, δι' ὧν ἀποδεικνύονται τὰ ἀνωφελῆ καὶ τὰ ἐπιβλαβῆ μάλιστα ἀποτελέσματα τῶν Κυβερνητικῶν ἐπεμβάσεων ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου, διότι οἱ λόγοι οὗτοι κατεστάθησαν ἤδη κοινότατοι ἐπαναληφθέντες μέχρι κόρου, καὶ εἶναι ἤδη ὁμολογούμενον ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία εὐλογος αἰτία ὑπαγορεύουσα τὸν προσδιορισμὸν τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου, καθὼς εἶναι περιττὸν νὰ προσδιορίσωμεν διὰ νομοθετικῆς διατάξεως τὴν τιμῆσιν τῶν ἀσφαλειῶν ἢ τῶν πραγματειῶν· ἡ ἱστορία μάλιστα μᾶς διδάσκει ὅτι ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων Κυβερνητικῶν διατάξεων ἐστάθη πάντοτε ἡ αὐξήσις τοῦ τόκου, καὶ ὅχι ἡ μείωσις αὐτοῦ. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι διὰ Κυβερνητικῶν μέτρων δὲν πρέπει νὰ καταστρέφονται αἱ τοκογλυφικαὶ αἰσχροκερδεῖς διαθέσεις.

Ὁ τόκος συμφωνεῖται καὶ προσδιορίζεται ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 100 νομισμάτων, καὶ τοῦτο λέγεται *τίμησις ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν*. Ἐπομένως ὅταν λέγωμεν ὅτι ἐδανείσαμεν πρὸς δώδεκα τοῖς ἑκατὸν, τὸ ὁποῖον γράφομεν 12 τοῖς 0/0, σημαίνει ὅτι διὰ πᾶσαν ποσότητά ἑκατὸν νομισμάτων θέλομεν λάβει δώδεκα νομίσματα τόκον ἐτήσιον.

Εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορίσωμεν ὁποῖα εἶναι ἡ τίμησις τῶν τόκων εἰς τὰς διαφόρους Ἐπικρατείας, διότι ἄπειρα περιστατικὰ μεταβάλλ-

(1) Ὁ Μωαμεθανικὸς Νόμος ἀπαγορεύει τὰ μεταξὺ τῶν Ἑβραίων τοκογλυφικὰ δάνεια. ἐπιτρέπει δὲ τὴν παρά τῶν ξένων τοκοληψίαν. Ὁ Δημοσθίνης, ὁ Ξενοφῶν, ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης κατακρίνουσιν μετ' αὐστηρότητος τὴν τοκογλυφίαν καὶ τοὺς τοκογλύφους. Ὁ Ἀριστοτέλης μάλιστα μᾶς μαθαίνει ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας ἦτον ἓν εἶδος τοκιστῶν, οἵτινες ἐδάνειζον μίαν δραχμὴν λαμβάνοντες τόκον ἓνα ὀβολὸν τὴν ἡμέραν, ὅτι, τὸ 1/6 τοῦ κεφαλαίου. Ὁ Θεόφραστος ἀναφέρει ὅτι ἦσαν τοκισταί, οἵτινες πρὸ τῆς δύσεως ἐλάμβανον τὰ δάνεια τῆς ἡμέρας μὲ ἓν τέταρτον ἐπ' αὐτῶν.

λουν καθ' ἐκάστην αὐτήν. συνήθως εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ Τράπεζα ἀποτοκίζει πρὸς 4—4 1/2 τοῖς 0/0, κατὰ τὴν χρηματικὴν θέσιν τοῦ τόπου, ἀλλ' ἐσχάτως ἴδωμεν ἡ ἀναβῆ ἢ τήμησις τοῦ ἀποτοκισμοῦ μέχρι τῶν 9 τοῖς 0/0. Εἰς τὸ Ἀμστελόδαμον πρὸ τινῶν ἐτῶν ὁ τόκος ἦτο 3 τοῖς 0/0, καὶ διαδοχικῶς ἠύξησε μέχρι 5 τοῖς 1/0. Εἰς τὸ Ἀμβούργον καὶ Βερολίνον ὁ συνήθης τόκος εἶναι 5 τοῖς 0/0. Ὁ Γαλλικὸς Νόμος προσδιορίζει ὡς νόμιμον τόκον εἰς πολιτικὰ δάνεια 5 τοῖς 0/0, ἐπὶ δὲ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων 6 τοῖς 0/0, ὅ,τι λαμβάνεται περιπλέον τούτων θεωρεῖται τοκογλυφία· ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου αἱ ἀσφάλεια, αἱ ἰσόβιοι πρόσοδοι, τὰ θαλασσοδάνεια καὶ οἱ ἀποτοκισμοὶ, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται κατὰ τὸν νόμον ὡς τυχηρὰ (alleartoirs) συναλλάγματα ἐνεκα τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἀναδέχεται ὁ ἀποτοκίζων, ὁ θαλασσοδανείζων κτλ.. Ἡ Γαλλικὴ Τράπεζα ἀποτοκίζει συνήθως πρὸς 4 τοῖς 0/0, ἀλλὰ τὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας τραπέζιτικὰ καταστήματα ἀποτοκίζουν ἀκριβώτερα. Εἰς τὴν Βιέννην καὶ Τριέστιον ὁ ἀποτοκισμὸς εἶναι συνήθως 4—4 1/2 κατ' ἔτος. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὁ ἐμπορικὸς τόκος εἶναι 9—12 τοῖς 0/0. Εἰς τὴν Τουρκίαν ὁ τόκος εἶναι 10—12, τοῖς 0/0. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ συνήθης τόκος εἶναι 10 τοῖς 0/0, ὁ ἐμπορικὸς 12 τοῖς 0/0, ἡ δὲ Τράπεζα ἀποτοκίζει πρὸς 7 τοῖς 0/0.

Ἡ τίμησις τοῦ ἰδιωτικοῦ τόκου εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ, διότι οὗτος κανονίζεται, ὡς προείπομεν, ἐκ τῶν ἐχεγγύων, τὰ ὁποῖα προσφέρει ὁ δανειζόμενος. Εἰς ἔμπορος ἐνεργῶν ἐμπόριον βέβαιον καὶ ἀσφαλὲς εἶναι ἄξιος μεγαλητέρας πίστεως, καὶ δύναται νὰ λάβῃ εὐθηνότερα καὶ εὐκολώτερα χρήματα παρὰ τὸν ἔμπορον, τὸν κερδοσκοποῦντα διὰ τυληρῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐκτὸς δὲ τούτου αἱ κοινωνικαὶ ἀσφάλεια, τὰς ὁποίας ὁ τόπος, εἰς ὃν ἐνεργεῖται τὸ δάνειον παρέχει, ἐπιρροιάζουν πολὺ τὴν τιμὴν τοῦ τόκου (1).

Ἡ τίμησις τοῦ τόκου ἔχει μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς εὐημερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἐν γένει τόπου τινός. Ἡ ὑψωσις τοῦ τόκου ἀποδεικνύει τὴν ἔλλειψιν ἢ τὴν ἐξασθένησιν τῆς πίστεως, διὰ τῆς

(1) Οὗτος ἴσως εἶναι ὁ κυριώτερος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ τίμησις τοῦ τόκου εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὑψηλὴ, ἐνῶ εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην εἶναι χαμηλοτέρα πέραν τοῦ ἡμίσεος· ἡ δὲ ἔλλειψις τῶν χρημάτων, εἰς τὴν ὁποίαν κοινῶς ἀποδίδεται ὁ ὑψηλὸς τόκος εἶναι μᾶλλον ἀποτέλεσμα παρὰ ἀφορμὴ.

ὅποιος μόνον, ὡς εἶναι γνωστὸν, δύνανται αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ νὰ λάβουν μεγάλην ἔκτασιν καὶ ἐνεργητικότητα· δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπικράτεια, ὅπου ὁ τόκος εἶναι μέτριος, προσφέρει ἄπειρα πλεονεκτήματα εἰς τὸ ἐμπόριον, ἐλλείποντα εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ὅπου ὁ τόκος εἶναι ὑψηλός. Ἡ σύστασις τῶν Τραπεζῶν, διὰ τῶν ὁποίων τίθενται εἰς κυκλοφορίαν μεγάλα κεφάλαια, ἐθεωρήθη ὡς τὸ καταλληλότερον μέσον πρὸς μετρίασιν τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου. Τὸ τοιοῦτον εὐάρεστον ἀποτέλεσμα ἐπέφερε καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ σύστασις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἣτις κατέστρεψε τὴν τοκογλυφίαν.

Ὁ τόκος τῆς δανεισθείσης ποσότητος συμφωνεῖται συνήθως νὰ δοθῇ ἢ εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ δανείου, ἢ καθ' ἑξαμηνίαν, ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους κτλ. τὸ μὲν τοιαύτην συμφωνίαν δοθὲν δάνειον ὀνομάζεται ἐπὶ ἀπλῶ τόκῳ. Κατὰ τὸ συνάλλαγμα τοῦτο κανὲν μέρος τοῦ τόκου δὲν δύναται νὰ προστεθῇ εἰς τὸ κεφάλαιον διὰ νὰ σχηματίσῃ νέον κεφάλαιον καὶ εἰς περίστασιν ἀκόμη, καθ' ἣν ἡ πληρωμὴ τοῦ τόκου δὲν γενῆ ἐν καιρῷ, ὁ δανειστὴς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τόκον ἐπὶ τοῦ μὴ πληρωθέντος τόκου.

Ἐὰν ὅμως δανείσωμεν συμφωνοῦντες νὰ μὴ λαμβάνωμεν τὸν τόκον κατὰ τὰς προσδιωρισμένας ἐποχὰς, ἀλλὰ νὰ προστίθεται περιοδικῶς εἰς τὸ κεφάλαιον, εἰς τὴν ὥστε κατὰ πάσαν προθεσμίαν νὰ σχηματίζεται νέον κεφάλαιον, συγκείμενον ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν καὶ ἀπὸ τὴν διαδοχικὴν ἐπισώρευσιν τοῦ τόκου, τὸ τοιοῦτον λέγεται ἐπὶ πολλαπλῶ τόκῳ ἢ ἐπὶ ἀνατοκισμῷ.

Τὸ ἐπὶ ἀνατοκισμῷ δάνειον, ἐξεταζόμενον κατὰ τὰς περὶ τόκου ἀρχὰς, δὲν παρουσιάζει κανὲν ἄτοπον, διότι μὴ πληρώσας ὁ χρεώστης κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐποχὴν τὸν τόκον δικαίως δύναται νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου ἐπὶ τοῦ ἐφειλομένου τόκου· μόνον τοῦτο διάφοροι θεσμοθεσίαι, ὡς ἡ Ἀγγλικὴ, ἀπαγορεύουν τὰ τοιαῦτα δάνεια· ἀλλ' ἡ ὑπεκφυγὴ τῶν νομικῶν τούτων διατάξεων γίνεται εὐκόλως διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν. Ὁ Γαλλικὸς Νόμος δὲν ἀπαγορεύει ῥητῶς τὴν τοιαύτην τοκογλυφίαν, πλὴν ἀπαιτεῖται ῥητῆ περὶ τούτου συμφωνία. Τὰ εὐεργετικὰ Ταμιευτήρια (Caisse d'épargne) ἐαυστήθησαν κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην τοῦ πολλαπλοῦ τόκου.

§. 462. Ἀπλοῦς τόκος.—Ὁ ἀπλοῦς τόκος λογίζεται, ὡς εἵπομεν,

πρὸς τόσα τοῖς ἑκατὸν λέγοντες τόκον 4 τοῖς ἑκατὸν, 5 τοῖς ἑκατὸν καὶ καθεξῆς, ἐννοοῦμεν ὅτι διὰ μίαν ποσότητα 100 νομισμάτων λαμβάνομεν τόκον 5 ἢ 6 νομίσματα καὶ καθεξῆς δι' ἓν ἔτος 365 ἡμερῶν, δηλ. ὅτι ὁ χρεώστης, ὅστις ἐκράτησε δι' ἓν ἔτος τὰ 100 νομίσματα, χρεωστεῖ νὰ δώσει τὰ 5 ἢ 6 νομίσματα διὰ τὸν συμφωνηθέντα τόκον· ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἀναγκαία, διότι χρησιμεύει ὡς βᾶσις τῶν περὶ τόκων προβλημάτων.

Κατῶν τόκου.—Ἐν γένει· εἰς ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ τόκου τέσσαρα ἀντικείμενα πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, τὸ κεφάλαιον, ὁ τόκος, ἡ τιμησις αὐτοῦ, καὶ ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τοῦ δανείου. Ὅθεν τὰ περὶ τόκου ζητήματα δίδουν ἀφορμὴν εἰς τεσσάρων εἰδῶν ἀναλογίας, τῶν ὁποίων ἡ λύσις δύναται νὰ γενῆ διὰ τῆς μεθόδου τῶν τριῶν, διότι ὄντων γνωστῶν τριῶν ἐκ τῶν ὄρων δυνάμεθα νὰ εὔρωμεν εὐκόλως τὸν τρίτον.

Ἐὰν πρόκηται νὰ εὔρωμεν τὸν τόκον ὁποίου δήποτε ποσοῦ διὰ τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους, ἡ πρᾶξις μας εἶναι εὐκόλος, διότι μεταχειριζόμεθα τὴν μέθοδον, διὰ τῆς ὁποίας εὐρίσκομεν τὰ τόσα τοῖς 0/100. Ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων πολλὰ συχνὰ ἀναγκάζομεθα νὰ ζητῶμεν τὸν τόκον μηνῶν ἢ ἡμερῶν ποσότητός τινος· ὅθεν τὸ ζήτημα τῆς εὐρέσεως τοῦ τόκου συπεριλαμβάνει τὴν ἐξῆς πρᾶξιν. «*Νὰ εὔρωμεν τὸ ποσοῦν τοῦ τόκου δοθείσης τινὸς ποσότητος εἰς δοθὲν χρονικὸν διάστημα γνωρίζοντες ὅτι τὸ ποσοῦν τοῦ τόκου εἶναι τόσον τοῖς ἑκατὸν διὰ τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους.*»

Πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐμποροῦμεν πρῶτον νὰ εὔρωμεν τὸν τόκον τῆς ποσότητος δι' ὅλον τὸ ἔτος, καὶ ἐπομένως νὰ λάβωμεν τόσον μέρος ἐκ τοῦ τόκου τούτου ὅσον ἀναλογεῖ εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ λάβωμεν τόκον. Ἡ πρακτικὴ αὕτη μέθοδος, ἂν καὶ φαίνεται πολλὰ ἀπλῆ, μᾶς ἀναγκάζει πολλάκις νὰ κάμνωμεν πλῆθος ἀριθμητικῶν ἐργασιῶν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς σπανίως εἶναι ἀκριβῆ κατὰ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν· ὅθεν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίζῃ ὁ ἔμπορος τὴν γενικὴν περὶ τόκων μέθοδον.

Χωρὶς νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀτόπων τῆς ἀτελοῦς περὶ τόκου μεθόδου, τὴν ὁποίαν προανφέραμεν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ὑποτίθεται πάντοτε ὅτι τὸ ἔτος σύγκειται ἀπὸ 360 ἡμέρας, καὶ ἕκαστος μῆν ἀπὸ 30, ἐναντίον τῆς πραγματικότητος, ἐκθέτομεν ἐν συνόψει τὴν ἀκριβῆ πρὸς εὔρεσιν τῶν τόκων μέθοδον.

§. 463. Μέθοδος πρὸς εὔρεσιν τοῦ τόκου.—Εἶπομεν ὅτι τὸ περ-
τόκου πρόβλημα συνίσταται εἰς τὸ νὰ εὔρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου
δοθείσης ποσότητος ἐπὶ γνωστὸν χρονικὸν διάστημα, γνωρίζοντες τὴν
τίμησιν τοῦ τόκου, δηλαδὴ τὸ ἐπιτόκιον ἄς λάβωμεν ἐν παράδειγμα.
Ἡρόκειται νὰ εὔρωμεν τὸν τόκον γρ. 9,682 εἰς τὸ διάστημα 152 ἡμε-
ρῶν πρὸς τόκον 6 τοῖς 100. Δίδοντες ἄλλην μορφήν εἰς τὸ πρόβλημα,
δυνάμεθα νὰ τὸ ἐκφράσωμεν οὕτω, καὶ νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ζητούμενος
τόκος εἶναι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν πρὸς τὰ 6, ὡς τὰ γρ. 9,682
εἰς τὸ διάστημα 152 ἡμερῶν εἶναι πρὸς τὰ 100 εἰς τὸ διάστημα
365 ἡμερῶν.

Κατ' ἀριθμητικὴν ἀλήθειαν, ἥτις δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀποδείξεως, γνω-
ρίζομεν ὅτι γρ. 100 δανειζόμενα δι' ἡμέρας 30 θέλουν φέρει τόκον
ἴσον μὲ τὸν τόκον, τὸν ὅποιον θέλουν παράξει γρ. 3,000, δανεισθέντα
διὰ μίαν ἡμέραν. Ἐὰν ἐδανείζαμεν γρ. 100 διὰ μίαν μόνον ἡμέραν
καὶ ἤθελαν παράξει τόκον τινὰ, ὁ ἡμερούσιος οὗτος τόκος θέλει αὐ-
ξηθῆ κατὰ τοσοῦτον, καθ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς διαρ-
κεῖ τὸ δάνειον ἤθελεν εἶσθαι μεγαλύτερος ὥστε διὰ 2 ἡμέρας ὁ τό-
κος ἤθελεν εἶσθαι διπλοῦς τοῦ ἡμερουσίου, διὰ 3 ἡμέρας τριπλοῦς, διὰ
4 τετραπλοῦς, καὶ διὰ 30 ἐπομένως ἡμέρας τριακοντάκις μεγαλήτε-
ρος τοῦ ἡμερουσίου. Εἶναι δὲ φανερόν ὅτι γρ. 3,000 εἰς τὸ διάστημα
μιάς ἡμέρας πρέπει νὰ παράξουν τὸν αὐτὸν τόκον, τὸν ὅποιον γρ. 100
ἤθελον παράξει εἰς τὸ διάστημα 30 ἡμερῶν, διότι τὰ γρ. 100 πρέπει
νὰ παράξουν τόκον τριακοντάκις μεγαλήτερον ἀπὸ ἐκείνον τὸν ὅποιον
ἤθελον παράξει εἰς μίαν ἡμέραν, καθόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν εἶ-
ναι 30^{κις} μεγαλήτερος ἀπὸ τὴν 1 ἡμέραν, τὰ δὲ γρ. 3,000 εἶναι 30^{κις}
μεγαλήτερα ἀπὸ τὰ γρ. 100 καὶ ἡ 1 ἡμέρα εἶναι 30^{κις} μικροτέρα
ἀπὸ τὰς 30 ἡμέρας· τούτων τεθέντων ἐμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ
κεφάλαιον γρ. 100 εἶναι τριακοντάκις μικρότερον ἀπὸ τὸ κεφάλαιον
γρ. 3,000, ἀλλ' ὁ χρόνος τοῦ δανείου τοῦ πρώτου κεφαλαίου εἶναι
30 ἡμέραι, ἥτοι 30^{κις} μεγαλήτερος ἀπὸ τὸν χρόνον τοῦ δανείου τοῦ
δευτέρου κεφαλαίου, διότι αὐτοῦ ὁ χρόνος δὲν εἶναι εἰμ.ῆ μία ἡμέρα.
Ὅθεν ὁ τόκος ἐνὸς κεφαλαίου γρ. 100 ὢν 30^{κις} μεγαλήτερος ἀπὸ τὸν
ἡμερούσιον τόκον τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου εἶναι ἴσος μὲ τὸν τόκον, τὸν
ὅποιον ἤθελε παράξει τὸ κεφάλαιον τοῦτο αὐξανόμενον 30^{κις} εἰς τὸ
διάστημα μιᾶς ἡμέρας, δηλαδὴ μὲ τὸν ἡμερούσιον τόκον γρ. 3,000.

Ἐπομένως καὶ εἰς τὰ δύο προβλήματα τὸ ποσὸν τοῦ τόκου πρέπει νὰ ᾖ ἀκριβῶς τὸ αὐτό. Ἐξ ὄλων τούτων δυνάμεθα νὰ θέσωμεν τὴν ἐξῆς γενικὴν ἀρχήν. « Ὁ τόκος ἐνὸς ὁποῖου δήποτε κεφαλαίου εἰς τὸ » διάστημα ἐνὸς δοθέντος ἀριθμοῦ ἡμερῶν εἶναι ἴσος μὲ τὸν τό-
 » κον, τὸν ὁποῖον ἠθέλε παραίξει τὸ αὐτὸ κεφάλαιον, αὐξανόμενον
 « τὸσάκις καθ' ὅσας μονάδας περιέχει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν. »

Εἴπομεν ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τόκου, λαμβά-
 νεται ὡς βᾶσις τὸ ποσὸν τῶν 100 νομισμάτων εἰς τὸ διάστημα ἐνὸς
 ἔτους, δηλ. 365 ἡμερῶν, καὶ λέγομεν τόκον πρὸς 4, 5, 6 τοῖς 0/0.
 Κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ἐθέσαμεν, δυνάμεθα νὰ μετα-
 τρέψωμεν τὴν πρότασιν ταύτην εἰς τὴν ἐξῆς: « Ὁ τόκος εἶναι 4, 5,
 » 6 τοῖς 0/0 καθ' ὅσον εἶναι συμπεφωνημένον ὅτι γρ. 36,500 εἰς τὸ
 » διάστημα μιᾶς ἡμέρας θέλουν φέρει τόκον 4, 5, 6 κτλ. διότι γρ.
 » 36,500 εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ γρ. 100 εἰς
 » τὸ διάστημα 365 ἡμερῶν ὡς πρὸς τὸν τόκον των. »

Ἢδη ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἐθέσαμεν, δηλ.
 νὰ εὔρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου μιᾶς ποσότητος: π. χ. γρ. 9,682 εἰς
 τὸ διάστημα 152 ἡμερῶν πρὸς 6 τοῖς 0/0 τὸν χρόνον. Πολλαπλα-
 σιάζοντες τὰ δύο ποσὰ 9,682 καὶ 152 τὸ ἐν ἐπὶ τὸ ἄλλο (δηλ. τὸν
 ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μὲ τὸ κεφάλαιον) ἔχομεν γινόμενον 1,471,664,
 ὅθεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τῶν γρ. 9,682 εἰς τὸ διάστημα 152 ἡμε-
 ρῶν εἶναι ἴσον μὲ τὸν τόκον γρ. 1,471,664 εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡ-
 μέρας. Τούτου τεθέντος καὶ γνωρίζοντες ὅτι γρ. 36,500 εἰς τὸ διά-
 στημα μιᾶς ἡμέρας παράγουν τόκον γρ. 6, ἐξάγομεν ἀναγκαίως ὅτι
 ὁ τόκος τῶν γρ. 1,471,664 εἶναι τὸσάκις γρ. 6, ὡσάκις ὁ ἀριθμὸς
 1,471,664 περιέχει τὸν 36,500· διαιροῦντες λοιπὸν τὸν 1,471,664
 διὰ τοῦ 36,500 ἔχομεν πηλίκον γρ. 40, 32 ἑκατοστά· πολλαπλα-
 σιάζοντες δὲ τὰ 40, 32 μὲ τὸ 6 εὐρίσκομεν γρ. 241, 92 πρὸς λύσιν
 τοῦ προβλήματος.

Ἀλλ' ἐὰν θελήσωμεν ν' ἀπλοποιήσωμεν τὴν ἐργασίαν ταύτην, δυνά-
 μεθα ν' ἀποφύγωμεν τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέ-
 σεως μὲ τὸ ἐπιτόκιον· διότι ἀρκεῖ ἀντὶ νὰ διαιρέσωμεν τὸ γινόμενον τοῦ
 πολλαπλασιασμοῦ μὲ τὸν ἀριθμὸν 36,500 νὰ τὸ διαιρέσωμεν μὲ 1/6
 ἢ μὲ 1/8 ἢ μὲ 1/12 τοῦ ἀριθμοῦ τούτου καθ' ὅσον ὁ τόκος εἶναι 6,
 8, 12 κτλ. τοῖς 0/0· διὰ τῆς διαιρέσεως δὲ ταύτης θέλομεν ἔχει ὡς

πηλίκον ἀμέσως ὀλόκληρον τὸ ζητούμενον ποσὸν τοῦ τόκου ὄθεν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω προβλήματος, προκειμένου περὶ τόκου 6 τοῖς 0/0 εὐρίσκωμεν τὸ $1/6$ τῶν 36,500, τὸ ὁποῖον εἶναι 6083, καὶ διαιροῦμεν δι' αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τὸν ἀριθμὸν 1,471,664, καὶ διὰ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἔχομεν πηλίκον γρ. 241, 93. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν, ὅτι ὑπάρχει μικρὰ διαφορὰ 1 ἑκατοστοῦ μεταξὺ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πρώτης ἐργασίας καὶ τῆς δευτέρας· τοῦτο προέρχεται διότι εἰς τὰς ἀριθμητικὰς πράξεις πλησιάζομεν κατὰ τοσοῦτον περισσώτερον εἰς τὴν ἀλήθειαν, καθόσον μετεχειρίσθημεν ὀλιγωτέρας ἀριθμητικὰς ἐργασίας πρὸς εὐρεσιν τῆς λύσεως τοῦ προβλήματος.

Ὡς συμπέρασμα τῶν προεκτεθέντων θέτομεν τὸν ἑξῆς γενικὸν κανὼνα περὶ τῶν τόκων· « Πρὸς εὐρεσιν τοῦ τόκου ὁποῖας δῆποτε » ποσότητος εἰς τὸ διάστημα γνωστοῦ ἀριθμοῦ ἡμερῶν μὲ δοθῆν » ἐπιτόκιον, πρέπει νὰ πο.λ.λαπ.λασιασῶμεν τὴν ποσότητα ἐπὶ τὸν » ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, καὶ νὰ διαιρέσωμεν τὸ γινόμενον τοῦ πο.λ. » λαπ.λασιασμοῦ τούτου διὰ τοῦ πηλίκου τῆς διαρέσεως τοῦ 36,500 » διὰ τοῦ δοθέντος ἐπιτοκίου. Τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως ταύτης » θέλει εἶσθαι ἡ ἀπόκρισις τῆς ἐρωτήσεώς μας, καὶ ἐπομένως ἡ λύ- » σις τοῦ ζητήματος. »

Οὗτος εἶναι ὁ γενικὸς κανὼν πρὸς λύσιν τῶν προβλημάτων τοῦ λογαριασμοῦ τῶν τόκων, ἐξεταζομένου θεωρητικῶς· διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ δὲ ἡ ἐργασία αὕτη ἀπλουστάτη, ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰ ἑξῆς:

Μέχρι τοῦδε ἐθεωρήσαμεν ὡς γνωστὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, τῶν ὁποίων ζητεῖται ὁ τόκος· ἀλλ' εἰς τὴν πράξιν τὸ ζήτημα δὲν μᾶς παρουσιάζεται πάντοτε οὕτω, διότι συχνὰ ζητοῦμεν νὰ εὐρίσκωμεν τὸν τόκον ἀπὸ μίαν δοθεῖσαν ἡμερομηνίαν μέχρι ἄλλης τινὸς ἡμέρας τοῦ ἔτους.

Διὰ νὰ εὐρίσκωμεν τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ἀρκεῖ νὰ ἀριθμῶμεν εἰς ἓν ἡμερολόγιον τὰς μεταξὺ τῶν δύο δοθεισῶν ἡμερομηνιῶν ἡμέρας. Ἀλλὰ πρὸς εὐκολωτέραν εὐρεσιν τῶν ἡμερῶν τούτων διεγράφη ὁ πίναξ, τὸν ὁποῖον διαλαμβάνουν αἱ δύο ἐπόμεναι σελίδες, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν χρῆσιν θέλομεν ἐξηγήσει κατωτέρω (1).

(1) Ὁ ἀκόλουθος πίναξ, ἂν καὶ χωρισμένος εἰς δύο σελίδας, δὲν ἀποτελεῖ ὁμῶς παρὰ ἓνα καὶ μόνον πίνακα, ὥστε ὁ ἀναγνώστης τὰς δύο ἀκολουθοῦσας σελίδας πρέπει νὰ θεωρῇ ὡς ἑνωμένους εἰς μίαν καὶ μόνην.

ΠΙΝΑΞ ΠΡΟΣ ΕΥΡΕΣΙΝ ΤΟΥ

Ἰανουάρ.	Φεβρουάρ.	Μάρτιος.	Ἀπρίλιος.	Μάιος.	Ἰούνιος.
1	32	60	91	121	152
2	33	61	92	122	153
3	34	62	93	123	154
4	35	63	94	124	155
5	36	64	95	125	156
6	37	65	96	126	157
7	38	66	97	127	158
8	39	67	98	128	159
9	40	68	99	129	160
10	41	69	100	130	161
11	42	70	101	131	162
12	43	71	102	132	163
13	44	72	103	133	164
14	45	73	104	134	165
15	46	74	105	135	166
16	47	75	106	136	167
17	48	76	107	137	168
18	49	77	108	138	169
19	50	78	109	139	170
20	51	79	110	140	171
21	52	80	111	141	172
22	53	81	112	142	173
23	54	82	113	143	174
24	55	83	114	144	175
25	56	84	115	145	176
26	57	85	116	146	177
27	58	86	117	147	178
28	59	87	118	148	179
29		88	119	149	180
30		89	120	150	181
31		90		151	

ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ.

Ιούλιος.	Αύγουστος.	Σεπτέμβρ.	Όκτώβρ.	Νοέμβρ.	Δεκέμβρ.
182	213	244	274	305	335
183	214	245	275	306	336
184	215	246	276	307	337
185	216	247	277	308	338
186	217	248	278	309	339
187	218	249	279	310	340
188	219	250	280	311	341
189	220	251	281	312	342
190	221	252	282	313	343
191	222	253	283	314	344
192	223	254	284	315	345
193	224	255	285	316	346
194	225	256	286	317	347
195	226	257	287	318	348
196	227	258	288	319	349
197	228	259	289	320	350
198	229	260	290	321	351
199	230	261	291	322	352
200	231	262	292	323	353
201	232	263	293	324	354
202	233	264	294	325	355
203	234	265	295	326	356
204	235	266	296	327	357
205	236	267	297	328	358
206	237	268	298	329	359
207	238	269	299	330	360
208	239	270	300	331	361
209	240	271	301	332	362
210	241	272	302	333	363
211	242	273	303	334	364
212	243		304		365

(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

Ἡ χρῆσις τοῦ πίνακος τούτου εἶναι εὐκολωτάτη. Εὐρίσκομεν εἰς τὴν πρώτην στήλην τὸν ἀριθμὸν τῆς ἡμέρας τῆς δοθείσης ἡμερομηνίας, καὶ ὀριζοντίως εἰς τὴν στήλην τοῦ μηνὸς τῆς δοθείσης ἡμερομηνίας εὐρίσκομεν τὸν ἀντιστοιχοῦντα ἀριθμὸν. Ἐὐὲν αὐτὸ πράττομεν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς πτώσεως· ἀφοῦ δὲ εὕρωμεν τοὺς δύο τούτους ἀριθμοὺς, ἀφαιροῦμεν τὸν μικρότερον ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον, καὶ τὸ κατάλοιπον τῆς ἀφαιρέσεως εἶναι αἱ ζητούμεναι ἡμέραι τοῦ χρονικοῦ διαστήματος.

Ἐὰν πρόκηται νὰ εὕρωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν δύο ἡμερομηνιῶν, ἀνηκουσῶν ἢ μίᾳ εἰς τὸ ἓν ἔτος καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸ ἐπόμενον, πράττομεν οὕτως· εὐρίσκομεν πρῶτον τὸν ἀριθμὸν τῆς πρώτης ἡμερομηνίας, τὸν ὁποῖον ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν 365, καὶ ἐπομένως εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῆς δευτέρας ἡμερομηνίας, τὸν δεύτερον δὲ τοῦτον ἀριθμὸν προσθέτομεν εἰς τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τὸν προκύψαντα ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως, καὶ ἔχομεν τὸν ζητούμενον ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν.

Ἐὰν ὁ Φεβρουάριος μὴν ἔχη ἡμέρας 29 (ἐπὶ δισέκτου δηλ. ἔτους) πρέπει νὰ προσθέτωμεν μίαν ἡμέραν εἰς τὸν εὐρισκόμενον ἀριθμὸν, ὅσάκις ὁ Φεβρουάριος συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ τοκοφόρον χρονικὸν διάστημα.

Ὁ μηχανισμὸς τοῦ πίνακος τούτου καὶ ἡ χρῆσις του εἶναι ἀπλουστάτη, κατεστρώθη δὲ ὑπὸ τὴν βᾶσιν τοῦ πολιτικοῦ ἔτους τῶν 365 ἡμερῶν· ἐὰν δὲ ὁ ἔμπορος θέλῃ νὰ κανονίξῃ τὰ περὶ τόκων κατὰ τὸ ἐμπορικὸν λεγόμενον ἔτος τῶν 360 ἡμερῶν, δύναται νὰ συντάξῃ ἕτερον πίνακα κατὰ τὸ προεκτεθὲν ὑπόδειγμα ὑπολογίζων ὅλους τοὺς μῆνας πρὸς 30 ἡμέρας.

Εἶπομεν προηγουμένως πῶς εὐρίσκομεν τὸν κατάλληλον διαιρέτην τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν πρὸς εὕρεσιν τοῦ ζητουμένου τόκου· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνεται συχνὰ ἡ ἐργασία αὕτη καταχωροῦμεν τὸν ἐξῆς πίνακα, εἰς τὸν ὁποῖον σημειόνομεν τοὺς διαιρέτας, διὰ τῶν ὁποίων διαίρουντες τὸν ἀριθμὸν, τὸν προκύψαντα ἐκ τῆς πολλαπλασιασεως τοῦ ποσοῦ τοῦ κεφαλαίου μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν εὐρίσκομεν τὸν ζητούμενον τόκον. Εἰς τὸν πίνακα τοῦτου σημειόνομεν τοὺς διαιρέτας ἐκάστου ἐπιτοκίου κατὰ τὸ πολιτικὸν ἔτος, καὶ τοὺς διαιρέτας κατὰ τὸ ἐμπορικὸν ἔτος ἐκ 360 ἡμερῶν.

Πίναξ τῶν διαιρετῶν.

Προκειμένου περὶ ἔτησιου ἔπιτοχίου	Διαιρέται πολιτικοῦ ἔτους [365 ἡμ.]	Διαιρέται ἐμπορικοῦ ἔτους [360 ἡμ.]
1 τοῖς 0/0	36500	36000
1 1/4	29200	28800
1 1/2	24333	24000
1 3/4	20857	20571
2	18250	18000
2 1/4	16222	16000
2 1/2	14600	14400
2 3/4	13272	13091
3	12166	12000
3 1/4	11231	11077
3 1/2	10428	10286
3 3/4	9733	9600
4	9125	9000
4 1/4	8588	8471
4 1/2	8111	8000
4 3/4	7684	7579
5	7300	7200
5 1/4	6952	6857
5 1/2	6636	6545
5 3/4	6348	6262
6	6083	6000
6 1/4	5840	5760
6 1/2	5615	5538
6 3/4	5407	5333
7	5214	5143
7 1/4	5034	4966
7 1/2	4866	4800
7 3/4	4709	4645
8	4562	4500
8 1/4	4424	4363
8 1/2	4294	4235

Προκειμένου περι έτησιού επιτοκίου	διαίρεται πολιτικού έτους [365 ήμ.]	διαίρεται ἐμπορικοῦ έτους [360 ήμ.]
8 3/4	» 4171	4114
9	» 4055	4000
9 1/4	» 3946	3891
9 1/2	» 3842	3789
9 3/4	» 3743	3692
10	» 3650	3600

Διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ἄνω ἐκτεθέντων πινάκων ὁ λογαριασμός τῶν τόκων ἀποβαίνει ἐντελῶς πρᾶξις μηχανικῆ, καὶ δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τὴν ἐργασίαν ταύτην διὰ τῶν ἐξῆς συντόμων ὄρων.

« Διὰ νὰ εὐρωμεν τὸν τόκον δοθέντος χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς γνωστὸν διάστημα χρόνου, πρέπει νὰ εὐρωμεν πρῶτον τὸν ἀριθμὸν τῶν μεταξὺ τῶν δύο ἡμερομηνιῶν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἡμερῶν, ἐπομένως νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν μὲ τὸ κεφάλαιον, τὸ δὲ παραγόμενον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου νὰ τὸ διαιρέσωμεν μὲ τὸν κατάλληλον διαιρέτην, τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸ ἐπιτόκιον κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας πίνακας· τὸ δὲ πηλίκον τῆς διαιρέσεως ταύτης εἶναι ὁ ζητούμενος τόκος. »

Ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου, τοῦ ὁποίου ζητοῦμεν τὸν τόκον, ἔχη καὶ ἑκατοστὰ, πολλαπλασιάζομεν αὐτὸ ὀλόκληρον, δηλ. Γρόσια καὶ ἑκατοστὰ, μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, καὶ τοῦ γινομένου ἀποβάλλομεν τοὺς δύο τελευταίους ἀριθμούς· οὕτω τὰ Γρ. 1709,85 εἰς τὸ διάστημα 28 ἡμερῶν δὲν εἶναι 4787580, ἀλλὰ μόνον 47875.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὄσων ἐξεθέσαμεν πρέπει νὰ προσθέσωμεν παρατήρησιν τινὰ τοσοῦτον σπουδαιοτέραν καθ' ὅσον διαφεύγει τὴν προσοχὴν τῶν περισσοτέρων λογιστῶν. Ἐννοοῦμεν τὴν ἐσφαλμένην μέθοδον τοῦ λογαριασμοῦ τῶν τόκων, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται τινές, συνισταμένην εἰς τὸ νὰ λαμβάνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ τοκοφόρου χρονικοῦ διαστήματος κατὰ τὸ πολιτικὸν ἔτος, καὶ νὰ διαιροῦν τὸν ἀριθμὸν τούτον διὰ τοῦ διαιρέτου, τοῦ προσδιωρισμένου διὰ τὸ ἐμπορικὸν ἔτος.

Ἐὰν ὁ λογιστὴς θέλῃ ἐξάπαντος νὰ μεταχειρίζεται τοὺς διαιρέτας τοῦ ἐμπορικοῦ ἔτους, διότι ὄντων τούτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀριθ-

μῶν μὲ μηδένικὰ ἢ διαίρεσις ἀποβαίνει εὐκολωτέρα, πρέπει τότε' νὰ λογαριάζη καὶ τὰς ἡμέρας τοῦ χρονικοῦ διαστήματος κατὰ τὸ ἐμπορικὸν ἔτος τῶν 360 ἡμερῶν.

§. 464. Πολλαπλοῦς τόκος ἢ ἀνατοκισμός. — Ὅταν οἱ τόκοι ἑνὸς κεφαλαίου ἀντὶ νὰ πληρωθῶσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους, προστίθενται εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο διὰ νὰ παράξουν τόκον ὁμοῦ μὲ τὸ κεφάλαιον διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, λέγομεν ὅτι τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐδανείσθη ἐπὶ ἀνατοκισμῶ ἢ ἐπὶ πολλαπλῶ τόκῳ.

Ἡ μέθοδος πρὸς εὔρεσιν τῶν πολλαπλῶν τόκων παραλείπεται εἰς τὰς περισσοτέρας Ἀριθμητικὰς, αἵτινες παραπέμπουν περὶ αὐτῆς εἰς τὴν Ἀλγέβραν· ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς Ἀλγέβρας δυνάμεθα νὰ εὔρωμεν τὸ ποσὸν τοῦ ἀνατοκισμοῦ διὰ τῆς συνθέτου μεθόδου τῶν τριῶν, ἥτοι τῆς μεθόδου τῆς ἀλύσου, ἐκτὸς τινῶν περιπτώσεων.

Ζητοῦμεν π. χ. νὰ εὔρωμεν ποῖος θέλει εἶσθαι εἰς τὸ τέλος τεσσάρων ἐτῶν ὁ ἀνάτοκος ἐνὸς κεφαλαίου γρ. 1000 πρὸς 5 τοῖς 0/100; Πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τόσας ἀναλογίας ὅσα ἔτη ὑπάρχουν

διὰ τὸ Α'. ἔτος 100 : 105 :: 1000 : χ = 1050
 διὰ τὸ Β'. ἔτος 100 : 105 :: 1050 : χ = 1102,50
 διὰ τὸ Γ'. ἔτος 100 : 105 :: 1102,50 : χ = 1157,63
 διὰ τὸ Δ'. ἔτος 100 : 105 :: 1157,63 : χ = 1215,48

καὶ οὕτω διὰ τῶν ἀναλογιῶν τούτων εὔρισκομεν τὸ ζητούμενον ποσόν.

Δυνάμεθα δὲ νὰ λογαριάσωμεν τὸν ἀνατοκισμὸν καὶ διὰ τῆς μεθόδου τῶν σταθερῶν πολλαπλασιαστικῶν. Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ εὔρωμεν τί παράγει 1 νόμισμα τοῦ κεφαλαίου εἰς κεφάλαιον καὶ τόκον κατὰ τὴν δοθεῖσαν τήρησιν τοῦ τόκου εἰς τὸ τέλος τῶν προθεσμιῶν. Ἀφοῦ εὔρωμεν τοῦτο, ὁ λογαριασμὸς περιορίζεται εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ δοθέντος κεφαλαίου μὲ τὴν εὑρεθέντα ἀριθμὸν, δηλ. μὲ τὸν ἀνάτοκον τοῦ ἐνὸς νομίσματος, ὅστις ὡς ἐκ τούτου ἐνομάζεται σταθερὸς πολλαπλασιαστικῆς.

Οὕτως ὁ ἀπλοῦς τόκος τοῦ κεφαλαίου 1 γροσίου πρὸς 5 τοῖς 0/100 δι' ἓν ἔτος εἶναι 0,05 ἑκατοστὰ, τὸ δὲ κεφάλαιον μετὰ τοῦ τόκου εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους θέλει εἶσθαι γρ. 1,05 ἑκατοστὰ.

Καὶ ἐὰν 1 γρ. παρήγαγε διὰ τὸ πρῶτον ἔτος 1,05, εἰς τὸ τέλος

τοῦ δευτέρου ἔτους τὸ νέον τοῦτο κεφάλαιον 1,05 πρέπει ἀναλόγως νὰ παράξη κατὰ τὴν σχέσιν τοῦ 1 : 1,05 καὶ θέλομεν ἔχει τὴν ἐξῆς ἀναλογία 1 : 1,05 :: 1,05 : $\chi = 1,05 \times 1,05 = 1,05^2 = 1,1025$.

Καὶ ἐὰν 1 γρ. παρήγαγεν 1,05² (1) εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ἔτους, τὸ νέον τοῦτο κεφάλαιον 1,05² θέλει παράξει εἰς τὸ τέλος τοῦ τρίτου ἔτους ποσὸν ἀναλόγως μὲ τὴν σχέσιν τοῦ 1 : 1,05 καὶ θέλομεν ἔχει 1 : 1,05 :: 1,05² : $\chi = 1,05^2 \times 1,05 = 1,05^3 = 1,157625$.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ἔτους θέλει παράξει ἀναλόγως καὶ θέλομεν ἔχει 1 : 1,05 :: 1,05³ : $\chi = 1,05^3 \times 1,05 = 1,05^4 = 1,2150625$, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐξακολουθοῦντες τὰς αὐτὰς ἀναλογίας εὐρίσκομεν ὅτι

Εἰς 1 ἔτος τὸ 1 νόμισμα παράγει	1,05
Εἰς 2 ἔτη	1,1025
Εἰς 3 ἔτη	1,157625
Εἰς 4 ἔτη	1,21550625
Εἰς 5 ἔτη	1,27628156
Εἰς 6 ἔτη	1,34009564
Εἰς 7 ἔτη	1,40710042
Εἰς 8 ἔτη	1,47745544
Εἰς 9 ἔτη	1,551132822
Εἰς 10 ἔτη	1,62889463

Ἄφοῦ εὐρωμεν οὕτω τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα δηλ. τοὺς σταθεροὺς πολλαπλασιαστὰς, πολλαπλασιάζομεν τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον μὲ τὸν εὐρεθέντα σταθερὸν πολλαπλασιαστὴν, καὶ θέλομεν εὐρεῖ τὸ ποσὸν τοῦ ἀνατοκιζομένου κεφαλαίου μας ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐὰν ὁ τόκος ἦναι 3, 4, ἢ 6 κτλ. τοῖς 0/0, πρέπει πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ σταθεροῦ πολλαπλασιαστοῦ νὰ πολλαπλασιάσωμεν μὲ τὸν ἑαυτὸν του τοσάκις ὅσα

(1) Εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς Ἀριθμητικῆς ὅτι εἰς ἀριθμὸς ἔχων ἄνωθεν εἰς τὰ δεξιὰ του τὸ 2, οὕτω 5², σημαίνει ὅτι πρόκειται νὰ πολλαπλασιασθῇ δις μὲ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἐπομένως ὅτι ἡ ἔκφρασις αὕτη 5² ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν 5×5 ἢτοι 25, καὶ ὅτι ἂν ἄνωθεν τοῦ ἀριθμοῦ εἰς τὰ δεξιὰ σημειοῦται τὸ 3, οὕτω 5³, σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ πολλαπλασιασθῇ τρίς μὲ τὸν ἑαυτὸν του ὥστε 5³ σημαίνει 5×5×5 ἢτοι 125, καὶ οὕτω καθεξῆς 5⁴ σημαίνει 5×5×5×5, 5⁵ σημαίνει 5×5×5×5×5 κτλ.

είναι τὰ ἔτη ὕγι πλεόν τὸ 1,05, ἀλλὰ τὸ 1,03 εἰάν ὁ τόκος ᾗναι 3 τοῖς 0/0, τὸ 1,04 εἰάν ὁ τόκος ᾗναι 4 τοῖς 0/0, τὸ 1,06 εἰάν ὁ τόκος ᾗναι 6 τοῖς 0/0, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἀνατοκισμοῦ καταχωροῦμεν εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα πίνακα πολλαπλασιαστῶν. ἐπὶ τῇ βάσει τόκου 4, 5, 6 καὶ 9 τοῖς 0/0 ὁ πίναξ οὗτος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς περισσοτέρας περὶ ἀνατοκισμοῦ ἐργασίας ὅταν πρόκηται περὶ ἐτησίων προθεμιῶν, χωρὶς νὰ ἀναγκάζεται ὁ λογιστὴς νὰ εὐρίσκη ἐκάστοτε τὸν σταθερὸν πολλαπλασιαστὴν τοῦ ἀνατοκιζομένου κεφαλαίου, διότι εἰς τὸν πίνακα τοῦτον δεικνύεται ὁποῖον ἀποβαίνει τὸ κεφάλαιον ἐνὸς νομίσματος δι' ἀνατοκισμοῦ κατὰ τέσσαρας διαφόρους τιμῆσεις τόκων εἰς τὸ διάστημα 1 ἕως 25 ἐτῶν.

Πίναξ ἐτησίων προσαυξήσεων τοῦ κεφαλαίου ἐξ 1 νομίσματος δι' ἀνατοκισμοῦ, ἤτοι Πίναξ σταθερῶν πολλαπλασιαστῶν πρὸς εὐρεσιν τῶν πολλαπλῶν τόκων ἐπὶ 25 ἔτη.

ἔτη	τόκος πρὸς 4 τοῖς 0/0 1,04	τόκος πρὸς 5 τοῖς 0/0 1,05	τόκος πρὸς 6 τοῖς 0/0 1,06	τόκος πρὸς 9 τοῖς 0/0 1,09
1	1,04000000	1,05000000	1,06000000	1,09000000
2	1,08160000	1,10150000	1,12360000	1,18810000
3	1,02486400	1,15762500	1,19101600	1,29502900
4	1,16985856	1,21550625	1,26247696	1,41158161
5	1,21665290	1,27628166	1,33822558	1,53862395
6	1,26531902	1,34009564	1,41851911	1,67710011
7	1,31593178	1,40710042	1,50363026	1,82803912
8	1,38656905	1,47745544	1,59384807	1,99256264
9	1,42331181	1,55132822	1,68947896	2,17189328
10	1,48024428	1,62889463	1,79084770	2,36736367
11	1,53945406	1,71033936	1,89829856	2,58042641
12	1,60103222	1,79585633	2,01219647	2,81266478
13	1,66507351	1,88564914	2,13292826	3,06580461
14	1,73167645	1,97993160	2,26090396	3,34172703
15	1,80094351	2,07892818	2,39655819	3,64248246
16	1,87298125	2,28287459	2,54035168	3,97030588
17	1,94790050	2,29201832	2,69277279	4,32763341
18	2,02581652	2,40661923	2,85433915	4,71412042
19	2,10684918	2,52695020	3,02559950	5,14166124
20	2,19112314	2,65329771	3,20713547	5,60441077
21	2,27876807	2,78596259	3,39956360	6,10880774
22	2,36991879	2,92526072	3,60353742	6,65860043
23	2,46471555	3,07152376	3,81974966	7,25787447
24	2,56330417	3,22509994	4,04893464	7,91108317
25	2,66583633	3,38635494	4,29187072	8,62308066

Ὅθεν ἔχοντες ὑπόψιν τὸν πίνακα τοῦτον, καὶ ἐρωτώμενοι ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ κεφάλαιον Γρ. 1000 μετὰ τοῦ ἀνατοκισμοῦ πρὸς 5 τοῖς 0/0 εἰς τὸ διάστημα 4 ἐτῶν, πολλαπλασιάζομεν ἀμέσως τὸ δοθὲν κεφάλαιον μὲ τὸν σταθερὸν πολλαπλασιαστὴν τὸν σημειωμένον εἰς τὸν πίνακα εἰς τὸ 4 ἔτος εἰς τὴν στήλην τοῦ πρὸς 5 τοῖς 0/0 τόκου, δηλ.

μὲ τὸν ἀριθμὸν-1,21550625, καὶ εὐρίσκομεν ὅτι τὸ κεφάλαιόν μας ἀνατοκίζομενον θέλει εἶσθαι 1215,50 μετὰ 4 ἔτη.

Σημειώτεον ὅτι εἰς τὰς ἀριθμητικὰς ταύτας ἐργασίας δυνάμεθα νὰ παραιτῶμεν πολλοὺς τῶν δεκαδικῶν ἀριθμῶν, καὶ νὰ κρατῶμεν μόνον τοὺς 5 ἢ 6 πρώτους ἐξ αὐτῶν.

5. Ἀποτοκισμὸς ἢ προεξόφλησις (sconto).—Προεξόφλησις εἶναι ἡ τραπεζικὴ ἐργασία, δι' ἧς προπληρόνομεν ἐν γραμματίῳ, τοῦ ὁποῦ ἢ προθεσμία τῆς πληρωμῆς δὲν ἔφθασεν ἀκόμη, συμφωνοῦντες νὰ κρατήσωμεν διὰ τὴν πληρωμὴν ταύτην ἐν ποσοστὴν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὡς ἀποζημιώσιν μας διὰ τὴν πληρωμὴν· τὸ ποσοστὸν τοῦτο προσδιορίζεται κατὰ συμφωνίαν τῶν μερῶν ἀναλόγως τῆς τιμῆσεως τοῦ τόκου τῶν χρημάτων.

Ὅταν ἡ τίμησις τοῦ τόκου προσδιορισθῇ, ἡ ἀριθμητικὴ ἐργασία τοῦ ἀποτοκισμοῦ, ὡς συνήθως γίνεται, δὲν παρουσιάζει κχιμίαν δυσκολίαν, διότι ἀφοῦ εὔρωμεν κατὰ τὴν περὶ τύκων μέθοδον τὸν τόκον τοῦ κεφαλαίου τοῦ προεξοφλουμένου Γραμματίου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προεξοφλήσεως μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς πτώσεως αὐτοῦ, ἀφαιροῦμεν τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν τόκων ἀπὸ τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου τοῦ Γραμματίου, καὶ τὸ μένον εἶναι τὸ ποσὸν τῶν νομισμάτων, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρώσωμεν εἰς τὸν ζητοῦντα τὴν προεξόφλησιν. Εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν λογαριάζεται καὶ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν γίνεται ἡ προεξόφλησις, ἀλλὰ δὲν λογαριάζεται ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεως τοῦ Γραμματίου· οὕτω π. χ. διὰ νὰ προεξοφλήσωμεν τὴν 13 Ἰουνίου πρὸς 4 1/2 τοῖς 0/0 τὸν χρόνον ἐν Γραμματίῳ ἐκ φρ. 2,600 ληξιπρόθεσμον κατὰ τὴν 19 Σεπτεμβρίου, θὰ ὑπολογίσωμεν 18 ἡμέρας ἀπὸ τὸν Ἰούνιον, 31 ἀπὸ τὸν Ἰούλιον, 31 ἀπὸ τὸν Αὐγούστον καὶ 18 ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον, τὸ ὅλον 98 ἡμέρας· ἐπειδὴ δὲ ὁ τόκος φρ. 2,600 πρὸς 4 1/2 ἐπὶ 98 ἡμέρας εἶναι φρ. 31,90, ἀφαιροῦμεν ταῦτα ἀπὸ τὰ φρ. 2,600, ὥστε μένουσι νὰ πληρώσωμεν μόνον φρ. 2,567, 10.

Τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ ἀποτοκισμοῦ ὀνομάζεται ἐξωτερικὸς ἀποτοκισμὸς, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν μέθοδον προεξοφλοῦν αἱ περισσότεραι Εὐρωπαϊκαὶ Τράπεζαι, ὡς ἡ τοῦ Λονδίνου, ἡ τῶν Παρισίων, καὶ ὅλαι ἐν γένει οἱ ἔμποροι καὶ οἱ Τραπεζίται· μὲλλον τοῦτο ἢ μέθοδος αὕτη εἰς τὴν οὐσίαν της εἶναι ἐλαττωματικὴ καὶ ἀδικος, διότι κατὰ τὸν ἐρ-

θὸν λόγον προεξοφλοῦντες ἐν Γραμματίῳ δὲν πρέπει νὰ υπολογίζωμεν τὸν τόκον εἰμὴ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον πραγματικῶς πληρόνομεν εἰς τὸν κάτοχον τοῦ Γραμματίου· ἀλλ' ἡ ἐμπορικὴ συνήθεια δὲν παρεδέχθη εἰσέτι τὴν αὐστηρὰν ταύτην δικαιοσύνην, μόνον δὲ αἱ Τράπεζαι τῆς Ὀλλάνδης καὶ τῶν Ἀνσερτικῶν πόλεων προεξοφλοῦν κατ' αὐτὴν τὴν μέθοδον, ἣτις ὀνομάζεται ἐσωτερικὸς ἀποτοκισμὸς.

Θέλοντες νὰ εὐρώμεν τὸν ἐσωτερικὸν ἀποτοκισμὸν ἐνὸς Γραμματίου εὐρίσκομεν τὸν τόκον τῶν 100 νομισμάτων κατὰ τὸ προσδωρισμένον ἐπιτόκιον διὰ τὰς ἡμέρας τῆς προεξοφλήσεως, καὶ προσθέτομεν τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὰ 100 νομίσματα καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ ἀποτελοῦμεν τὸν πρῶτον ὅρον τῆς ἀναλογίας. Οὕτω π. χ. διὰ νὰ εὐρώμεν τὸν ἐσωτερικὸν ἀποτοκισμὸν ἐνὸς Γραμματίου φρ. 5,000 πρὸς 4 1/2 τοῖς 0/0 ὄντος ληξιπροθέσμου μετὰ 1 ἔτος καὶ 4 μῆνας, παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἀναλογοῦν ἐπιτόκιον εἰς τὰ φρ. 100 διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα εἶναι φρ. 6, ὅθεν λέγομεν ἐὰν φρ. 106 διὰ τῆς ἀποτοκίσεως μένουν φρ. 100, πόσα πρέπει νὰ μείνουν τὰ φρ. 5,000 ἥτοι

$$106 : 100 :: 5,000 : \chi.$$

Κάμνοντες τὴν πράξιν τῆς ἀναλογίας καύτης εὐρίσκομεν τὸ $\chi =$ φρ. 4,116, 98· ὅθεν ὁ ἀποτοκισμὸς τῶν φρ. 5,000 πρὸς 4 1/2 τοῖς 0/0 εἶναι φρ. 283, 02 δι' ἓν ἔτος καὶ 4 μῆνας.

Ἐὰν ἐκάμναμεν τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποτοκισμοῦ, ἠθέλαμεν κρατήσει δι' ἀποτοκισμὸν τοῦ Γραμματίου φρ. 300, ποσὸν μεγαλύτερον κατὰ 17 ἀπὸ τὸν ὀρθὸν ἀποτοκισμὸν ταῦτα δὲ τὰ 17 φρ. εἶναι πραγματικῶς ὁ τόκος τῶν φρ. 283 δι' ἓν ἔτος καὶ 4 μῆνας, τὸν ὁποῖον ἀδίκως λαμβάνομεν προεξοφλοῦντες τὸ Γραμματίον ἐξωτερικῶς· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ προεξοφλήσεις γίνονται συνήθως διὰ μικρὰς προθεσμίας, ἡ διαφορά καταντᾶ ἀσήμαντος, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς εὐκολίαν προτιμᾶται ἡ πρώτη μέθοδος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποτοκισμοῦ.

§. 466: Τοκοχρεωλύσιον (annuités). — Ὀνομάζεται τοκοχρεωλύσιον τὸ πληρόνομενον κατὰ τὰς ὄρισμένας προθεσμίας ποσὸν, συγκείμενον ἀπὸ δύο μέρη, ἥτοι ἀπὸ τὸν τόκον τοῦ καθ' ἑκάστην προθεσμίαν ὀφειλομένου κεφαλαίου, καὶ ἀπὸ ποσοστὸν τι ἐκ τοῦ ἀρχικῶς ὀφειλομένου κεφαλαίου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος ἐλαττώνει καθ' ἑκάστην προθεσμίαν τὸ δανεισθέν ποσὸν, καὶ ἐπομένως τὸν τόκον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ παράξῃ διὰ τὴν ἐπομένην προθεσμίαν,

ἔπεται ὅτι τὰ δύο ταῦτα μέρη πρέπει κατὰ πᾶσαν προθεσμίαν τὸ μὲν νὰ ἐλαττοῦται, τὸ δὲ ν' αὐξάνη. Τὰ δύο ταῦτα μέρη ἐνούμενα εἰς ἓν ἀποτελοῦν τὸ ὕλον τοῦ λεγομένου ἐκφορίου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρόνεται κατὰ πᾶσαν προθεσμίαν, καὶ νὰ λογαριάζεται εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἦναι καθ' ὅλας τὰς προθεσμίας τὸ αὐτὸ, διὰ δὲ τῆς πληρωμῆς τῆς τελευταίας δόσεως νὰ ἐξοφλῆται τὸ τοκοφόρον χρέος κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐποχὴν.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δανείων εἶναι πολλὰ σύνηθες εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐπιφέρει πολλὰς εὐκολίας εἰς τὰς βιομηχανικὰς καὶ γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἡ Ἑλληνικὴ Τράπεζα δανεῖζει ὡσαύτως διὰ χρεωλυσίων.

Ὁ λογαριασμὸς τοῦ τοκοχρεωλυσίου ἔχει ἀναλογίαν τινὰ μὲ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἀνατοκισμοῦ. Ἰδοῦ δὲ ἐν συνόψει ἡ καταλληλοτέρα μέθοδος πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐκφορίου, τοῦ πληρωθησομένου πρὸς τοκοχρεωλυσίαν ἑνὸς κεφαλαίου.

Πρέπει πρῶτον νὰ διαιρέσωμεν τὸν ἀριθμὸν 100 διὰ τοῦ ποσοῦ τοῦ τόκου, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυμφωνήθη τὸ δάνειον· τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως θέλει εἶσθαι τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον δίδει τόκον 1 μόνον νομίσμα, τὸ ποσὸν τοῦτο ὀνομάζομεν τόκιον (denier), καὶ λέγομεν ὅτι τὰ χρήματα ἐδανείσθησαν μὲ τόκιον 20, ὅταν 20 νομίσματα δίδουν 1 ὡς τόκον, ἥτοι ὅταν ὁ τόκος ἦναι 5 τοῖς 0/0, λέγομεν δὲ ὅτι τὸ τόκιον εἶναι 25 ὅταν ὁ τόκος ἦναι 4 τοῖς 0/0, ὅτι τὸ τόκιον εἶναι 28 $\frac{4}{7}$ ὅταν ὁ τόκος ἦναι 3 $\frac{1}{2}$ τοῖς 0/0 κτλ. Ἀφοῦ δὲ ὡς ἀνωτέρω διὰ τῆς διαιρέσεως εὔρωμεν τὸ τόκιον, διαιροῦμεν αὐτὸ διὰ τοῦ ἰδίου τοκίου προστιθεμένης εἰς αὐτὸ μίας μονάδος, καὶ οὕτω θέλομεν ἔχει ἓν κλάσμα δεκαδικόν, τὸ ὁποῖον πολλαπλασιάζομεν μὲ τὸν ἑαυτὸν τοῦ τοσάκις, ὅσαι εἶναι αἱ προθεσμίαι τῶν πληρωμῶν εἰς τὸ συμφωνηθὲν δάνειον, τὸ δὲ τελευταῖον γινόμενον ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου πολλαπλασιάζομεν μὲ τὸ εὔρεθὲν κατ' ἀρχὰς τόκιον, καὶ τὸ γινόμενον ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸ τόκιον, καὶ διὰ τοῦ ὑπολοίπου διαιροῦμεν τὸ δανεισθὲν κεφάλαιον, καὶ τὸ πηλίκον θέλει ἐκφράζει τὸ πληρωτέον καθ' ἐκάστην προθεσμίαν ἐκφορίου. Ἰδοῦ ἐν παράδειγμα. Ἐάν π. χ. δανείσωμεν δρ. 10,000 πρὸς 5 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος, ἥτοι μὲ τόκιον 20, διὰ νὰ μᾶς ἐπιστραφῇ ἐντὺς πέντε ἐτῶν τὸ κεφάλαιον καὶ ὁ τόκος αὐτοῦ συγχρόνως διὰ πέντε ἐτησίων πληρωμῶν, ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ χρεωλύσιον;

Διαιροῦμεν τὸ τόκιον διὰ τοῦ τοκίου πλέον 1 καὶ ἔχομεν τὸ κλάσμα $\frac{2^0}{2^1}$, τὸ ὁποῖον μεταβαλλόμενον εἰς δεκαδικὸν ἀποτελεῖ 0,95238.

Τοῦτο δὲ πολλαπλασιαζόμενον δις μὲ τὸν ἑαυτὸν

του ἀποτελεῖ	=	0,90703,
πολλαπλασιαζόμενον τρίς	=	0,86384,
πολλαπλασιαζόμενον τετράκις	=	0,82270,
πολλαπλασιαζόμενον πεντάκις	=	0,78353.

Πολλαπλασιάζοντες δὲ τὸν τελευταῖον τοῦτον ἀριθμὸν διὰ τοῦ τοκίου 20 εὐρίσκομεν 15,6706, ἀφαιροῦντες δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπὸ τὸ τόκιον 20 μένουσιν 4,3294. Τὸν ἀριθμὸν τοῦτον πρέπει νὰ τὸν λάβωμεν ὡς διαιρέτην τῶν 10,000 δραχμῶν, τὸ δὲ πηλίκον τῆς διαίρεσεως ταύτης θέλει εἶσθαι δραχμαὶ 2309,79 ἑκατοστά· καὶ οὕτως ὁ χρεώστης θέλει πληρῶναι δρ. 2309,79 κατ' ἔτος, καὶ διὰ πέντε τοιούτων πληρωμῶν θέλει ἐξοφλήσει τὸ τοκοφόρον χρέος του ἐντὸς πέντε ἐτῶν.

Πραγματικῶς εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους ἐπληρώσαμεν διὰ λογαριασμὸν τοῦ κεφαλαίου δρ. 1809,79, αἵτινες μετὰ τοῦ ἔτησιου τόκου τῶν 500 δρ. ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου ἀπετέλεσαν τὸ πληρωθὲν ποσὸν 2309,79, ἐπομένως τὸ κεφάλαιον ἔμεινε δρ. 8190,21. Ὁ τόκος αὐτῆς τῆς ποσότητος πρὸς 5 τοῖς 0/0 εἶναι δρ. 409,51, ὥστε πληρόντες ἐκ νέου τὴν δευτέραν πληρωμὴν δρ. 2309,79, πληρόνομεν ἐκ τοῦ κεφαλαίου δρ. 1900,28, τὸ δὲ χρεωστούμενον κεφάλαιον μένει 6289,93, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐτήσιος τόκος εἶναι 314,50, ὅθεν ἡ τρίτη πληρωμὴ τοῦ τοκοχρεωλυσίου θὰ μειώσῃ τὸ κεφάλαιον κατὰ 1995,29, καὶ θὰ μείνῃ τὸ χρέος μόνον δρ. 4,294, 64, ὁ δὲ τόκος αὐτῶν θέλει εἶσθαι δρ. 214, 73· ἡ τετάρτη πληρωμὴ θὰ ἐλαττώσῃ τὸ κεφάλαιον κατὰ 2,095,06 καὶ ἐπομένως θὰ μείνῃ κεφάλαιον δρ. 2,199, 58, τοῦ ὁποῖου τόκος εἶναι 110, οὕτως ὁ χρεώστης πληρόνων τὴν πέμπτην καὶ τελευταίαν δόσιν τῶν δραχμῶν 2,309, 79 θέλει πληρῶσαι ἀκριβῶς τὰ δύο προμνησθέντα ποσὰ ἥτοι τὸ μείναν κεφάλαιον δρ. 2,199,58 καὶ τὸν τόκον αὐτῶν 110, καὶ θέλει ἐξοφλήσει τὸ ὅλον τοῦ χρέους του.

§. 467. Ἰσόδιον ἐκφόριον (rentes viagères).—Τὸ ἐκφόριον τὸ ἀποσβυνόμενον ὁμοῦ μὲ τὴν ζωὴν τοῦ δανειστοῦ, ὀνομάζεται ἰσόδιον. Θεωρητικῶς ἐξεταζομένη ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τοκο-

χρεωλύσιαν, διότι πραγματικῶς τὸ ἰσόβιον ἐκφόριον δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ τοκοχρεωλύσιον συμφωνούμενον ὄχι ἐπὶ ῥητῷ χρόνῳ ἀλλὰ ἐπὶ τῇ πιθανῇ διάρκειᾳ τῆς ζωῆς τοῦ δανειστοῦ· ἡ δὲ διάρκεια αὕτη δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστὴ, ἀλλ' ὑπολογίζεται κατὰ τοὺς στατιστικούς πίνακας τῆς θνησιμότητος ἐκάστης ἡλικίας· μόλον ὅτι δὲ ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος τοῦ ὅρου τῆς διάρκειας τῆς ζωῆς ἑνὸς ἀνθρώπου δύναται ν' ἀποβῇ ἐσφαλμένος ὡς πρὸς τινὰ συγκεκριμένην περίπτωσιν, μόλον τοῦτο ἀποβαίνει ἀρκετὰ ἀκριβὴς ὅταν συμπεριλαμβάνῃ μέγαν ἀριθμὸν ἀτόμων, διότι ὅσπιν ζῶν κερδίζουν οἱ μὲν τὴν χάνουν οἱ ἄλλοι.

Πᾶσα τάξις τῆς κοινωνίας ἀναλόγως τῶν βιωτικῶν περιποιήσεών της ἔχει καὶ διάφορον ὅρον θνησιμότητος, ὥστε εἰς τοιαύτης φύσεως συναλλαγμάτων πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπόψιν ὅλα τὰ περιστατικά, τὰ δυνάμενα νὰ ἐπιρροιάσουν τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τοῦ συναλλαττομένου.

Οἱ πίνακες, οἱ συνταχθέντες παρὰ τοῦ Κερσεβούμ. (Kerseboom) θεωροῦνται ὡς οἱ ἀκριβέστεροι αὐτοῦ τοῦ εἶδους. Ἴδου δὲ τὸ ἐξαγόμενον αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας μας κατ' ὅλας τὰς περιστάσεις.

Εἰς ἡλικίαν		πιθανὴ διάρκεια ζωῆς		
ἔτους	1	—	39	ἔτη
ἑτῶν	5	—	45 1/2	»
»	10	—	43	»
»	15	—	39	»
»	20	—	35 1/2	»
»	25	—	32 1/2	»
»	30	—	29 1/2	»
»	35	—	26	»
»	40	—	23	»
»	45	—	20	»
»	50	—	17	»
»	55	—	14	»
»	60	—	11	»
»	65	—	8 1/2	»
»	70	—	6 1/2	»
»	75	—	5	»
»	80	—	3 1/2	»

Ούτως ἐνὸς ἀνθρώπου 40 ἐτῶν, ἔχοντος κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα πιθανὴν διάρκειαν ζωῆς 23 ἔτη, τὸ χρεωλύσιον τοῦ ἰσοβίου δανείου του πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ διὰ χρονικὸν διάστημα 23 ἐτῶν.

ὑπὸ τὴν βᾶσιν ταύτην ἐσυστήθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους εἰς τὴν Εὐρώπην διάφοροι κερδοσκοπικαὶ Ἐταιρίαι ὑπὸ τὸ ὄνομα *Βιωτικαὶ Ἀσφάλειαι* (assurances de la vie), τῶν ὁποίων ὁ σκοπὸς εἶναι τοσοῦτο μᾶλλον ἀξιώπαινος, καθ' ὅσον κυρίως προέθεντο τὴν ἐξασφάλισιν τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεως τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀσφαλιζομένου.

Αἱ βιωτικαὶ αὗται ἀσφάλειαι εἶναι κυρίως δύο εἰδῶν.

Εἶναι ἄνθρωποι, οἵτινες στερούμενοι στενῶν συγγενῶν καὶ ἔχοντες μικρὰν περιουσίαν, θέλουν κάποτε ἢ εἶναι ἀναγκασμένοι ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των νὰ ἐξοδεύωσιν ὄχι μόνον τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων των, ἀλλὰ καὶ μέρος αὐτῶν· ἐὰν ἡ ζωὴ αὐτῶν παραταθῇ πέραν τοῦ πιθανοῦ ὅρου τῆς ὑπάρξεως, θέλουν εὐρεθῆ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς των εἰς πλήρη ἔνδειαν· οἱ τοιοῦτοι διὰ ν' ἀποφύγουν τὰς δυστυχεῖς συνεπειὰς τοιούτων ἐνδεχομένων καταθέτουν ὀλόκληρον ἢ μέρος τοῦ κεφαλαίου των εἰς τοιαύτην ἀσφαλιστικὴν ἔταιρίαν μὲ τὴν συμφωνίαν τοῦ νὰ λαμβάνωσι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των ἐν ἐκφόριον, προσδιοριζόμενον ἀναλόγως τῆς κατατεθείσης ποσότητος, καὶ τῆς ἡλικίας τοῦ ἀσφαλιζομένου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς καταθέσεως καὶ τῆς συμφωνίας, ὡς ἴδομεν ἀνωτέρω.

Αἱ συνηθέστεραι ὅμως βιωτικαὶ ἀσφάλειαι εἶναι ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων, σκοπὸς εἶναι ἡ αὐξήσις καὶ ἐπισώρευσις τοῦ κεφαλαίου διὰ τῆς ἀνατοκίσεως. Ὅλοι οἱ ζῶντες δι' ἐπαγγέλματος ἢ μισθοδοσίας, καὶ τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα θέλει τελειώσῃ ὁμοῦ μὲ τὴν ζωὴν των, ἐπιθυμοῦν βεβαίως ν' ἀσφαλίσουν ὅσον τοῖς εἶναι δυνατὸν μίαν ὑπαρξιν εὐχάριστον εἰς τὰς οἰκογενείας των μετὰ τὴν ἀποβίωσίν των· οἱ τοιοῦτοι ὑποχρεοῦνται νὰ καταθέτουν ἑτησίως χρηματικὴν τινὰ ποσότητα εἰς μίαν τοιαύτην ἀσφαλιστικὴν ἔταιρίαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των, ἡ δὲ ἀσφάλεια ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν οἰκογενεὶάν των ἢ εἰς τοὺς κληρονόμους των μετὰ τὸν θάνατόν των ποσὸν ἀνάλογον μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον αἱ ἐτήσιοι καταθέσεις τοῦ ἀσφαλιζομένου, ὑποτιθεμένου ὅτι θέλει φθάσῃ τὸ κοινὸν τέρμα τῆς ζωῆς, ἢ θελον παράξῃ διὰ τοῦ ἀνατοκισμοῦ.

Τοιούτου είδους ασφάλεια έυσυτήθησαν κατά πρώτον εις τήν Αγγλίαν, ήδη δέ υπάρχουν εις όλας σχεδόν τας Εύρωπαϊκάς πρωτεύουσας.

Δ'. ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΙ ΤΟΚΟΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ.

§. 468. *Αλληλόχρεοι τοκοφόροι λογαριασμοί.* — Δύο έμποροι εύρισκόμενοι εις άμοιβαίας σχέσεις, και θέλοντες να γνωρίζωσι τήν θέσιν αυτών εξ ανάγκης πρέπει να κρατώσιν έκαστος ιδιαίτερον λογαριασμόν, εις τόν όποιον να έγγράφονται καθ' έκάστην τὰ ποσά, τὰ όποια οφείλει ή τῷ οφείλονται· παρά του άνταποκριτου του. Ο λογαριασμός ούτος ονομάζεται κοινῶς *τρεχούμενος (corrente) λογαριασμός*· όταν δέ μεταξύ των δύο εμπόρων ήναι συμφωνημένον να πληρόνεται τόκος δια τὰ καθυστερούμενα ποσά, ο λογαριασμός ούτος λαμβάνει τόν χαρακτήρα του τοκοφόρου λογαριασμού.

Η σύνταξις των τοιούτων λογαριασμών είναι εκ των σπουδαιοτέρων έργων του έμπορικού λογιστου, διότι εκ των λογαριασμών τούτων κλονίζονται ως επί τὸ πλείστον αἱ άμοιβαῖαι σχέσεις των εμπόρων. Ο τρεχούμενος ή *αλληλόχρεως* ούτος λογαριασμός δέν είναι μὲν άφ' έαυτου τίτλος υπέρ του συντάξαντος αυτον, άλλ' άμα αναγνωρισθῆ ως όρθός παρ' εκείνου, προς τόν όποιον αποστέλλεται, αποτελεί πλέον απόδειξιν περι όλων των εις αυτον έμπεριεχομένων, και μεταβαίνει εις τήν τάξιν των έγγράφων, των αποδεικνυόντων τας ένοχάς. Ο δανειστής έχει δυνάμει αυτου πλήρη απόδειξιν, αποκαθίστανται δέ αναμφισβήτητα όλα τὰ εις αυτον σημειούμενα ποσά, λαμβάνοντα τόν χαρακτήρα των εμπορικῶν χρεῶν, αν και εξ ύπαρχης τινά εξ αυτών ήσαν άπλαῖ πολιτικῆς ένοχῆς. Οθεν ο *αλληλόχρεως λογαριασμός* πρέπει να εξετάζεται ως έμπορικῆ πράξις, υποκειμένη εις όλας τας έμπορικῆς παραγραφάς.

Ωσαύτως αἱ ένοχῆς, αίτινες κατά τόν Έμπορικόν Νόμον παραγράφονται εις συντομωτέρας παρά τας συνήθεις προθεσμίας, μεταβάλλουν φύσιν καταχωρούμεναι εις τόν αλληλόχρεων λογαριασμόν· ούτω τὸ ποσόν χρεωστούμενης τινός συναλλαγματικῆς, έγγραφέν εις τόν λογαριασμόν αυτον, δέν θέλει παραγραφῆ μετὰ τὰ 5 έτη, άλλὰ μετὰ τήν τριακονταετίαν.

Συνέπεια του λογαριασμού τούτου είναι προσέτι τὸ να παράγωσιν αυτοδικαίως τὰ εις αυτον σημειούμενα ποσά τόκους.

Ἐξ ὄλων τούτων προκύπτει ὅτι οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι ἀποτελοῦν ἴδιον συνάλλαγμα μεταξὺ τῶν ἐμπόρων, καὶ τροποποιοῦν οὐσιωδῶς τὰς ἐνοχὰς τῶν μερῶν. Ὅθεν χρεωστῆι ὁ ἔμπορος νὰ ἐξελέγχη ἀκριβῶς τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, πρὶν τὸν ἀποδεχθῆ ὡς ὀρθῶς ἔχοντα.

Αἱ κυριώτεραι συμφωνίαι, αἵτινες πρέπει νὰ προηγηθοῦν μεταξὺ τῶν εὐρισκομένων εἰς ἀλληλόχρεων λογαριασμὸν ἐμπόρων, εἶναι τὸ ποσοστὸν τοῦ πληρωθησομένου τόκου διὰ τὰ καθυστεροῦντα, καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Περὶ τῶν συμφωνιῶν τούτων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προϋπάρξωσιν αἱ ἀναγκαῖαι ἐξηγήσεις πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων.

Ὅταν δὲν συμφωνηθῆ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, ἕκαστος κατὰ τὴν θέλησίν του δύναται νὰ κλείσῃ αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ἀποστείλῃ εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του. Κατὰ γενικὴν συνήθειαν οἱ λογαριασμοὶ κλείονται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους, καὶ ἡ ἐξίσωσις μεταφέρεται εἰς νέον. Ἀλλ' ἡ συνήθεια αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, καὶ ὁ δανειστῆς ὁ προβλέπων ἢ φοβούμενος καταστροφὴν τινὰ δύναται, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία συμφωνία, νὰ παύσῃ πᾶσαν σχέσιν μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του, καὶ νὰ τῷ ἀποστείλῃ τὸν λογαριασμὸν του κλεισμένον. Ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ ἔχει ἀρκετὴν σπουδαιότητα, διότι κατ' αὐτὴν ἀνατοκίζονται τὰ καθυστεροῦντα.

§. 469. *Σύνταξις τῶν τοκοφόρων λογαριασμῶν.*—Ἐξ ὧσων εἴπομεν περὶ τῶν μεθόδων τῆς εὐρέσεως τῶν τόκων ἀποκαθίσταται ἤδη πολλὰ εὐκολος ὁ μηχανισμὸς τῶν τοκοφόρων λογαριασμῶν.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι συνήθως διατίθενται ὡς ἐξῆς· συντάσσονται ἐπὶ δύο σελίδων, ἐπὶ κεφαλῆς σημειοῦται τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ὁ λογαριασμὸς, ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεώς του καὶ τὸ ποσοστὸν τοῦ τόκου· ἐπομένως διαιρεῖται ἕκαστη σελὶς εἰς ὀκτὼ στήλας, ἡ πρὸς ἀριστερὰν σελὶς φέρει τὰς χρεωλογικὰς ἐγγραφὰς, ἡ δὲ πρὸς δεξιὰν τὰς πιστολογικὰς, ἐκ τῶν 8 δὲ στηλῶν ἡ 1 καὶ 2 περιέχουν τὴν ἡμερομηνίαν, ἡ 3 καὶ 4 τὸ χρηματικὸν ποσόν, ἡ 5 τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐγγραφῆς, ἡ 6 τὴν ἐποχὴν ἀπὸ τῆς ὁποίας ἄρχεται ὁ τόκος, εἰς τὴν 7 σημειοῦται τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ τοκοφόρου χρονικοῦ διαστήματος, καὶ τέλος εἰς τὴν 8 στήλην σημειοῦνται οἱ ἀριθμοὶ ἢ τοκᾶριθμοί, οἱ προκύπτοντες ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλίου μετὰ τῶν ἡμερῶν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων θέλουν

Επολογισθῆ οἱ τόκοι. Εἰς τὴν πιστολογικὴν σελίδα ὑπάρχουσιν αἱ αὐτὰι στήλαι κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν (ἴδε τὸ ὑπόδειγμα Α. εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου.

Ὡς ἐκ τῆς ἀμοιβαιότητος τῶν ἐνοχῶν ἀποκαθίσταται φανερόν, ὅτι τῶ συντάττων τὸν τοκοφόρον λογαριασμὸν ἔχει μὲν δικαίωμα νὰ λάβῃ τὸν τόκον δι' ὅσα ποσὰ ἔδωκε διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνταποκριτοῦ του μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, ἀλλὰ χρεωστῆ ὡσαύτως νὰ πληρῶσῃ καὶ τὸν τόκον δι' ὅσα ποσὰ ἔλαβε διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνταποκριτοῦ του μέχρι τῆς αὐτῆς ἐποχῆς· ὥστε ὅλαι αἱ εἰς τὸν λογαριασμὸν σημειωμέναι πιστολογικαὶ ἢ χρεωλογικαὶ ἐγγραφαὶ πρέπει νὰ ἦναι τοκοφόροι, καὶ διὰ τῆς ἐξισώσεως, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἀκολούθως, θέλει προκύψῃ τὸ ποσὸν τοῦ ὀφειλομένου τόκου.

Ἡ ἰδιαιτέρα σημείωσις τῆς τοκοφόρου ἐποχῆς εἶναι ἀναγκαία, διότι συχνότατα ἡ ἐποχὴ αὕτη δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἄρθρου, καθόσον πιστόνομεν ἢ χρεόνομεν τὸν ἀνταποκριτὴν μας ἅμα εἰδοποιηθῶμεν ὅτι μέλλει νὰ πληρῶσῃ ἢ νὰ εἰσπράξῃ διὰ λογαριασμὸν μας, καὶ πρὶν ἀκόμη τῆς πραγματικῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς ἢ εἰσπράξεως· ὅθεν πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ταύτην διὰ νὰ εὐρώμεν τὸν τόκον. Σημειόνοντες λοιπὸν τὴν τοκοφόρον ἐποχὴν εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην, καὶ γνωρίζοντες τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, εὐρίσκομεν τὰς τοκοφόρους ἡμέρας, τὰς ὁποίας σημειόνομεν ὡσαύτως εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην· ἐπομένως πολλαπλασιάζομεν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τῶν ἡμερῶν ἐπὶ τὸ ἀντιστοιχοῦν κεφάλαιον, καὶ εὐρίσκομεν τὸν τοκαριθμὸν, τὸν ὁποῖον ἐπίσης σημειοῦμεν εἰς τὴν στήλην του.

Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀριθμοῦ τούτου εἶναι, ὡς γνωρίζομεν ἤδη, νὰ παρουσιάζῃ ἕν νέον κεφάλαιον, τοῦ ὁποίου ὁ τόκος εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας εἶναι ἴσος μὲ τὸν τόκον τοῦ κεφαλαίου μας εἰς τὸ διάστημα τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν. Ὅθεν ἔπεται ὅτι τὸ ὅλον τοῦ ἀθροίσματος τῶν τοκαριθμῶν παρουσιάζει ἕν κεφάλαιον, τοῦ ὁποίου ὁ τόκος εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας εἶναι ἴσος μὲ τὸν τόκον ὅλων τῶν ποσοτήτων τοῦ λογαριασμοῦ εἰς τὸ διάστημα ὅλων τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν των.

Ἄφοῦ ἐγγράψωμεν λοιπὸν ὅλα τὰ κονδύλια εἰς τὸν λογαριασμὸν, καὶ σημειώσωμεν εἰς τὰς ἀρμοδίας στήλας τοὺς τοκαριθμοὺς ἐκάστου, ἔστω ἔχει δύο στήλας χρεωλογικὰς διὰ νὰ ἰσολογίσωμεν· ὅθεν πρέπει
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

πει νὰ κάμωμεν δύο ἐξισώσεις, δηλ. νὰ ἰσολογίσωμεν τὰς δύο συνήθειαι στήλας τῶν κεφαλαίων, καὶ τὰς δύο στήλας τῶν τοκαρίθμων, καὶ ἔχομεν δύο ποσὰ ἐξισώσεων, ἐν τῶν κεφαλαίων, καὶ ἐν τῶν τοκαρίθμων. Αἱ δύο αὐταὶ ἐξισώσεις δύνανται νὰ μὴ ἦναι ἀμφότεραι χρεωλογικαὶ, ἢ πιστολογικαὶ, ἀλλὰ δύναται ἡ μία νὰ ἦναι χρεωλογικὴ καὶ ἡ ἄλλη πιστολογικὴ, ὥστε δὲν πρέπει νὰ συμπεραίνωμεν ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐξίσωσις τοῦ κεφαλαίου εἶναι πρὸς ὄφελός μας ὅτι ἐπομένως μᾶλλον ὀφείλονται καὶ τόκοι, διότι δύναται νὰ συμβῆ τὸ ἐναντίον, ἐὰν π. χ. τὰ ποσὰ τῶν πιστώσεών μας ἦναι ἐποχῆς μεταγενεστέραι ἀπὸ τῆν τῶν ποσῶν τῶν χρεώσεών μας· δύναται δὲ ὡσαύτως νὰ συμβῆ καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ἢτοι ἡ ἐξίσωσις τῶν τόκων νὰ ἦναι πρὸς ὄφελός μας, ἢ δὲ ἡ ἐξίσωσις τοῦ κεφαλαίου νὰ ἦναι πρὸς ὄφελος τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. Κατὰ τὴν στιγμὴν λοιπὸν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ ὁ τοκοφόρος λογαριασμὸς παρουσιάζει διπλοῦν χρεωλογικὸν μέρος, δηλ. κεφαλαίων καὶ τοκαρίθμων, καὶ διπλοῦν ὡσαύτως πιστολογικὸν μέρος ἢτοι κεφαλαίων καὶ τοκαρίθμων, τῷ χρεωστεῖται λοιπὸν τόκος ἐπὶ τῶν τοκαρίθμων τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, χρεωστεῖ δὲ οὗτος (ὁ συντάττων τὸν λογαριασμὸν) τόκον ἐπὶ τῶν τοκαρίθμων τοῦ πιστολογικοῦ μέρους· ὅθεν πραγματικῶς ὀφείλεται τόκος ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο ἀθροισμάτων τῶν τοκαρίθμων, δηλ. ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξισώσεως αὐτῶν· ἐπομένως ἐὰν ἡ ἐξίσωσις αὕτη εἶναι χρεωλογικὴ, ἡμεῖς χρεωστοῦμεν νὰ πληρώσωμεν τόκον, ἐὰν δὲ ἡ ἐξίσωσις ἦναι πιστολογικὴ, εἰς ἡμᾶς ὀφείλεται τόκος παρὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας.

Τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τὸ εὐρίσκομεν κατὰ τὴν μέθοδον, τὴν ὁποίαν ἀνεφέραμεν εἰς τὸν §. 453.

Ὡς παρατηροῦμεν οἱ τοκοφόροι οὗτοι λογαριασμοὶ δὲν παρουσιάζουν καμμίαν δυσκολίαν, διότι δὲν εἶναι εἰμὴ συνήθειαι λογαριασμοὶ μετὰ τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι τὰ ποσὰ, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκεινται, πρέπει νὰ παράγουν τόκον δι' ὅλον τὸ διάστημα, καθ' ὃ ἔμεινον εἰς τὴν διάρκειαν τῶν θεσιν τοῦ χρεώστου.

§. 470. Ἐρυθροὶ τοκαρίθμοι. — Εἰς τὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ἐξέθεσαμεν (ὕπὸδ. Α.), παρατηροῦμεν ὅτι καμμία τοκοφόρος ἐποχὴ δὲν εἶναι μεταγενεσττέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει πάντοτε, διότι συχνὰ δύναται ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία νὰ ἦναι μεταγενεσττέρα τῆς ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ.

Ὅταν ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία ᾖναι προγενεστέρα τῆς ἐποχῆς τοῦ λογαριασμοῦ, φανερόν εἶναι ὅτι χρεωστεῖται τόκος ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ κονδυλίου ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ἄλλ' ὅταν ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία ᾖναι μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ, ἀντὶ τὸ ποσὸν νὰ ὀφείλῃ τόκους ἀπεναντίας τῷ ὀφείλονται τόκοι ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας. Ἄς ἐξηγηθῶμεν δι' ἑνὸς παραδείγματος (ἴδε τὸ ὑπόδειγμα Β' εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου).

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος εἶναι κλεισμένος τὴν 31 Λυγούστου. Τὰ κρῶτα ἐξ ἄρθρα αὐτοῦ εἶναι εἰς τὴν συνήθη των κατάστασιν, ἀλλὰ τὸ ἕβδομον εὐρίσκεται εἰς τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς πρόκειται, ἵδιον ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία αὐτοῦ εἶναι ἡ 10 τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡλ. δέκα ἡμέρας μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ.

Ποῖος δὲ εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ τοκοφόρου λογαριασμοῦ; Εἶναι, ὡς γνωρίζομεν, ὄχι μόνον ἡ ἐκθεσις τῶν ποσῶν τοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ καὶ ἡ σημείωσις τῶν χρεωστουμένων τόκων κατὰ τὸ διάστημα τῆς μαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ νὰ παρουσιάζῃ ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τόκου· μόνον δὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως μεταφερόμενον εἰς νέον λογαριασμὸν νὰ ἔχῃ καίωμα νὰ λαμβάνῃ τόκον εἰς τὸ μέλλον. Ὅθεν ἐπεταί ὅτι ἐὰν πακλείψωμεν νὰ ὑπολογίσωμεν ὅπως δῆποτε τοὺς τόκους τῶν ποσῶν αὐτῶν διὰ τὰς ἡμέρας, τὰς ἀπὸ τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας των ἕχρι τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, θέλομεν ζημιωθῆ τὸν τόκον αὐτῶν τῶν ἡμερῶν, διότι μεταβιβαζόμενα τὰ ποσὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐξισώσεως εἰς τὸν νέον λογαριασμὸν θέλουν εἶσθαι τοκοφόρα μόνον ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας αὐτοῦ τοῦ λογαριασμοῦ. Διὰ τὸ ἀποφύγωμεν τὸ τοποῦν τοῦτο ἀκολουθοῦμεν τὴν ἐξῆς μέθοδον. Εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν τῶν ποσῶν τούτων ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας των, καὶ σημειώμεν τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν αὐτῶν εἰς τὴν συνήθη θέσιν τῶν τοκαριθμῶν· ἀλλὰ διὰ νὰ διακρίνωμεν τοὺς τοκαριθμοὺς τούτους ἀπὸ τοὺς τῆς ἄλλης κατηγορίας τοὺς γράφομεν μὲ ἐρυθρὸν χρῶμα· τὸ

πει νὰ κάμωμεν δύο ἐξισώσεις, δηλ. νὰ ἰσολογίσωμεν τὰς δύο συνήθει-
 σεις στήλας τῶν κεφαλαίων, καὶ τὰς δύο στήλας τῶν τοκαρίθμων, καὶ
 καὶ ἔχομεν δύο ποσὰ ἐξισώσεων, ἐν τῶν κεφαλαίων, καὶ ἐν τῶν τοκα-
 ρίθμων. Αἱ δύο αὐταὶ ἐξισώσεις δύνανται νὰ μὴ ἦναι ἀμφοτέραι χρεω-
 λογικαὶ, ἢ πιστολογικαὶ, ἀλλὰ δύναται ἢ μία νὰ ἦναι χρεωλογικὴ καὶ ἡ
 ἕλλη πιστολογικὴ, ὥστε δὲν πρέπει νὰ συμπεραίνωμεν ἐκ τοῦ ὅτι
 ἡ ἐξίσωσις τοῦ κεφαλαίου εἶναι πρὸς ὄφελός μας ὅτι ἐπομένως μᾶλλον
 ὀφείλονται καὶ τόκοι, διότι δύναται νὰ συμβῆ τὸ ἐναντίον, ἐὰν π. χ.
 τὰ ποσὰ τῶν πιστώσεών μας ἦναι ἐποχῆς μεταγενεστέρας ἀπὸ τῆν
 τῶν ποσῶν τῶν χρεώσεών μας· δύναται δὲ ὡσαύτως νὰ συμβῆ καὶ τὸ
 ἀνάπαλιν, ἢτοι ἡ ἐξίσωσις τῶν τόκων νὰ ἦναι πρὸς ὄφελός μας, ἢ δὲ
 ἐξίσωσις τοῦ κεφαλαίου νὰ ἦναι πρὸς ὄφελος τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας.
 Κατὰ τὴν στιγμὴν λοιπὸν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ ὁ τοκοφό-
 ρος λογαριασμὸς παρουσιάζει διπλοῦν χρεωλογικὸν μέρος, δηλ. κεφα-
 λαίων καὶ τοκαρίθμων, καὶ διπλοῦν ὡσαύτως πιστολογικὸν μέρος, ἢτοι
 κεφαλαίων καὶ τοκαρίθμων, τῷ χρεωστεῖται λοιπὸν τόκος ἐπὶ
 τῶν τοκαρίθμων τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, χρεωστεῖ δὲ οὗτος (ὁ συν-
 τάττων τὸν λογαριασμὸν) τόκον ἐπὶ τῶν τοκαρίθμων τοῦ πιστολογι-
 κοῦ μέρους· ὅθεν πραγματικῶς ὀφείλεται τόκος ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῶν
 δύο ἀθροισμάτων τῶν τοκαρίθμων, δηλ. ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξισώσεως
 αὐτῶν· ἐπομένως ἐὰν ἡ ἐξίσωσις αὕτη εἶναι χρεωλογικὴ, ἡμεῖς χρεω-
 στοῦμεν νὰ πληρώσωμεν τόκον, ἂν δὲ ἡ ἐξίσωσις ἦναι πιστολογικὴ,
 εἰς ἡμᾶς ὀφείλεται τόκος παρὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας.

Τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τὸ εὐρίσκομεν κατὰ τὴν μέθοδον, τὴν ὁποίαν
 ἀνεφέραμεν εἰς τὸν §. 453.

Ὡς παρατηροῦμεν οἱ τοκοφόροι οὗτοι λογαριασμοὶ δὲν παρουσιάζ-
 ζουν καμμίαν δυσκολίαν, διότι δὲν εἶναι εἰμὴ συνήθεις λογαριασμοὶ μὲν
 τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι τὰ ποσὰ, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκεινται, πρέπει
 νὰ παράγουν τόκον δι' ὅλον τὸ διάστημα, καθ' ὃ ἔμεινον εἰς τὴν διά-
 θεσιν τοῦ χρεώστου.

§. 470. Ἐρυθροὶ τοκαρίθμοι. — Εἰς τὸν λογαριασμὸν, τὸν ὁποῖον ἐξε-
 θέσαμεν (ὑπὸδ. Α.), παρατηροῦμεν ὅτι καμμία τοκοφόρος ἐποχὴ δὲν εἶ-
 ναι μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ,
 ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει πάντοτε, διότι συχνὰ δύναται ἡ τοκοφόρος
 ἡμερομηνία νὰ ἦναι μεταγενεστέρα τῆς ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ.

Όταν ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία ἦναι προγενεστέρα τῆς ἐποχῆς τοῦ λογαριασμοῦ, φανερόν εἶναι ὅτι χρεωστεῖται τόκος ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ κονδυλίου ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ἀλλ' ὅταν ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία ἦναι μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ, ἀντὶ τὸ ποσὸν νὰ ὀφείλῃ τόκους ἀπεναντίας τῷ ὀφείλονται τόκοι ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας. Ἄς ἐξηγηθῶμεν δι' ἑνὸς παραδείγματος (ἴδε τὸ ὑπόδειγμα Β' εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου).

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος εἶναι κλεισμένος τὴν 31 Ἀυγούστου. Τὰ πρῶτα ἐξ ἄρθρα αὐτοῦ εἶναι εἰς τὴν συνήθη των κατάστασιν, ἀλλὰ τὸ ἕβδομον εὐρίσκεται εἰς τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς πρόκειται, ἵνα ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία αὐτοῦ εἶναι ἡ 10 τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡλ. δέκα ἡμέρας μεταγενεστέρα ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ.

Ποῖος δὲ εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ τοκοφόρου λογαριασμοῦ; Εἶναι, ὡς γνωρίζομεν, ὄχι μόνον ἡ ἔκθεσις τῶν ποσῶν τοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ καὶ ἡ σημείωσις τῶν χρεωστούμενων τόκων κατὰ τὸ διάστημα τῆς μαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐξίσωσις τοῦ λογαριασμοῦ νὰ παρουσιάσῃ ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τόκου· μόνον δὲ τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως μεταφερόμενον εἰς νέον λογαριασμὸν νὰ ἔχη καίωμα νὰ λαμβάνῃ τόκον εἰς τὸ μέλλον. Ὅθεν ἔπεται ὅτι ἐὰν παρὰ κλείσωμεν νὰ ὑπολογίσωμεν ἔπως δῆποτε τοὺς τόκους τῶν ποσῶν τούτων διὰ τὰς ἡμέρας, τὰς ἀπὸ τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας των ἕχρι τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ, θέλομεν ζημιωθῆ τὸν τόκον τῶν τῶν ἡμερῶν, διότι μεταβιβαζόμενα τὰ ποσὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐξισώσεως εἰς τὸν νέον λογαριασμὸν θέλουν εἶσθαι τοκοφόρα μόνον ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας αὐτοῦ τοῦ λογαριασμοῦ. Διὰ τὸ ἀποφύγωμεν τὸ σκοπὸν τοῦτο ἀκολουθοῦμεν τὴν ἐξῆς μέθοδον. Εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν τοκοφόρων ἡμερῶν τῶν ποσῶν τούτων ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας των, καὶ σημειώσομεν τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν αὐτῶν εἰς τὴν συνήθη θέσιν τῶν τοκαριθμῶν· ἀλλὰ διὰ νὰ διακρίνωμεν τοὺς τοκαριθμούς τούτους ἀπὸ τῶν τῆς ἄλλης κατηγορίας τοὺς γράφομεν μὲ ἐρυθρὸν χρῶμα· τὸ

αὐτὸ πράττομεν ὡς πρὸς τὰ ποσὰ τῆς αὐτῆς κατηγορίας, τὰ ἐγγεγραμμένα εἰς τε τὸ πιστολογικὸν καὶ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἐξ ὕσων ἤδη εἶπομεν ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ ἰδιότης τῶν ἐρυθρῶν τοκαρίθμων εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετος εἰς τὴν τῶν μελανῶν· καὶ πραγματικῶς οἱ τελευταῖοι οὔτοι ἐκφράζουσι ὅτι ὁ τόκος πρέπει νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ποσὸν τοῦ λογαριασμοῦ, ἐνῶ οἱ ἐρυθροὶ τοκαρίθμοι ἀπ' ἐναντίας λέγουσι ὅτι ὁ τόκος πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ ἰδοῦ πῶς πράττομεν κατὰ τὴν ὥραν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ὡς πρὸς τὴν ἐξίσωσιν τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν μελανῶν τοκαρίθμων δὲν ἔχομεν νὰ εἰπώμεν τί, διότι περὶ αὐτῆς πράττομεν ὡς καὶ προηγουμένως, ὡς πρὸς τοὺς ἐρυθροὺς δὲ τοκαρίθμους ἐνεργοῦμεν οὕτως· εὐρίσκουμεν τὴν ἐξίσωσιν τῶν χρεωλογικῶν καὶ πιστολογικῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν, σημειόνομεν τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, εὐρίσκοντες δὲ κατὰ τὴν γνωστὴν μέθοδον τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τῆς ἐξισώσεως ταύτης, τὸ ἐγγράφομεν εἰς τὴν στήλην τῶν κεφαλαίων.

Ἐὰν ἡ ἐξίσωσις τῶν ἐρυθρῶν τοκαρίθμων ᾖ χρεωλογικὴ, ἐγγράφομεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου αὐτῆς εἰς τὴν πιστολογικὴν στήλην τῶν κεφαλαίων, ἐὰν δὲ ἡ ἐξίσωσις ᾖ πιστολογικὴ, χρεόνομεν τὸν λογαριασμὸν εἰς τὴν στήλην τῶν κεφαλαίων μὲ τὸ ποσὸν τοῦ τόκου.

Δυνάμεθα δὲ πρὸς περισσοτέραν συντομίαν ἀντὶ νὰ εὐρωμεν τὸν τόκον τῆς ἐξισώσεως τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν, νὰ ἐγγράψωμεν τὴν ἐξίσωσιν ταύτην εἰς τὴν ἀπέναντι στήλην τῶν τοκαρίθμων, καὶ νὰ τὴν προσθέσωμεν εἰς τοὺς λοιποὺς μελανοὺς τοκαρίθμους, μετὰ δὲ τὴν πρόσθεσιν ταύτην νὰ εὐρωμεν τὴν ἐξίσωσιν τῶν μελανῶν τοκαρίθμων καὶ κατόπιν τὸν τόκον αὐτῶν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης θέλομεν φθάσει εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, διότι ἀντὶ νὰ ἐγγράψωμεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τῶν ἐρυθρῶν τοκαρίθμων εἰς τὴν ἀντίστροφον θέσιν τοῦ λογαριασμοῦ, ἐγγράφομεν τὴν ἐξίσωσιν αὐτῶν, καὶ οὕτω μηδενίζομεν συμπληρίζομεν τοὺς ὑπολογισθέντας τόκους τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν διὰ τὰς ἡμέρας μόνον, τὰς πέραν τῆς ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἡ προεκτεθεισα μέθοδος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν τόκων τοῦ τοκαφόρου λογαριασμοῦ ὀνομάζεται μέθοδος εὐθεία, διότι, ὡς ἴδομεν κατ' αὐτὴν λογαριάζομεν ἀπ' εὐθείας τοὺς τόκους ἐκάστης ποσότη-

τος, εἰς τρόπον ὥστε καταλογίζομεν εἰς βάρος τοῦ χρεώστου ἑκά-
στου ποσοῦ τοκοφόρου πρὸ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ τοὺς τό-
κους αὐτοῦ ἀπὸ τὴν τοκοφόρον ἡμερομηνίαν του μέχρι τῆς ἐποχῆς
τοῦ λογαριασμοῦ· ὑπολογίζομεν δὲ ὡσαύτως εἰς τὸν χρεώστην ἑκά-
στου ποσοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία εἶναι μεταγενεστέρα
τῆς ἐποχῆς τοῦ λογαριασμοῦ, τὸν τόκον αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ ἀπὸ τὴν
ἡμέραν τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας.

§. 471. Μέθοδος νέα ἢ ἀντίστροφος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν τό-
κων. — Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν ἐκ προ-
καταβολῆς τοὺς τόκους ἑνὸς λογαριασμοῦ, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ἀκόμη
τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως αὐτοῦ. Τὸ πλεονέκτημα τοῦτο εἶναι πολλὰ
οὐσιῶδες εἰς ἓν πολυάσχολον ἐμπορικὸν γραφεῖον, διότι ὁ λογιστής,
χωρὶς νὰ περιμένῃ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἔτους διὰ νὰ συντάξῃ
τοὺς τοκοφόρους λογαριασμοὺς του, δύναται διὰ τῆς μεθόδου ταύτης
νὰ τοὺς προετοιμάζῃ ἅμα ἐγγράφῃ ἕκαστον ποσὸν εἰς αὐτούς, καὶ
οὕτως εὐκόλως κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν νὰ κλείῃ αὐτούς.

Κατὰ τὴν προεκτεθεισάν μεθόδον ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ προσδιο-
ρίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ πρὶν ἐνασχολη-
θῶμεν εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν τόκων, ἐὰν δὲ ἐκ τινος ἀπροβλέπτου
περιστάσεως ἀναγκασθῇ ὁ λογιστής νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐποχὴν τοῦ
λογαριασμοῦ, ὅλοι οἱ προκαταρκτικοὶ ὑπολογισμοὶ του ἀποβαίνουν
ἄνωφελεις. Ἡ νέα μέθοδος ἀπεναντίας παρέχει τὸ πλεονέκτημα τοῦ
νὰ δύναται νὰ προετοιμάζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἢ ἐπίπονος αὕτη
ἐργασία, ὥστε νὰ εὐρίσκωνται οἱ λογαριασμοὶ πάντοτε ἔτοιμοι, καὶ
νὰ δύνανται ν' ἀποσταλῶσι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν.

Τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα προέρχονται, διότι κατὰ τὴν μεθόδον
ταύτην δὲν μᾶς εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸν λογαριασμὸν τῶν τόκων νὰ
γνωρίζωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἄντι δὲ νὰ λάβωμεν ὡς βάσιν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν τόκων τὸ
τέλος, ἥτοι τὸ κλείσιμον τοῦ λογαριασμοῦ, τὸ ἑποῖον μᾶς εἶναι ἄγνω-
στον, λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὴν ἀρχὴν, δηλ. τὴν πρώτην ἐν αὐτῷ
τοκοφόρον ἡμερομηνίαν· οὕτως ἀντὶ νὰ εὕρωμεν, ὡς εἰς τὴν προλα-
βοῦσαν μέθοδον, τὰς μεταξὺ τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας καὶ τῆς
ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ ἡμέρας, πρέπει

α.) Νὰ εὕρωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης τοκο-

φόρου ἡμερομηνίας τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἕκαστον ποσὸν εἶναι τοκοφόρον, νὰ θέσωμεν δὲ τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην, νὰ πολλαπλασιάσωμεν ἕκαστον ποσὸν τοῦ κεφαλαίου μὲ τὰς ἀντιστοιχοῦσας ἡμέρας του, καὶ νὰ θέσωμεν τοὺς τοκαρίθμους εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην τῶν· νὰ κάμωμεν δὲ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν εἰς τε τὸ πιστολογικὸν καὶ χρεωλογικὸν μέρος.

β'.) Ἀφοῦ δὲ προσδιορίσωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ πράττομεν οὕτως. Ἀθροίζομεν τὰ ποσὰ τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, καὶ τὰ ποσὰ τοῦ πιστολογικοῦ μέρους, ἐγγράφομεν δὲ εἰς τὴν ἀρμοδίαν θέσιν τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως. Τὸ ποσὸν τοῦτο τὸ πολλαπλασιάζομεν μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, δηλ. μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, τῶν διεληθουσῶν ἀπὸ τὴν πρώτην τοκοφόρον ἡμερομηνίαν τοῦ λογαριασμοῦ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς κλείσεώς του, καὶ θέτομεν τὸ γινόμενον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου εἰς τὴν στήλην τῶν τοκαρίθμων. Κάμνομεν μετὰ ταῦτα τὴν ἐξίσωσιν τῶν ἀριθμῶν, ἐγγράφομεν τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην, καὶ ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξισώσεως ταύτης ἐξάγομεν διὰ τῆς διαιρέσεως ὡς γνωρίζομεν, τὸ ποσὸν τῶν τόκων, καὶ τὸ ἐγγράφομεν εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν εἰς τὴν στήλην τῶν κεφαλαίων, καὶ μετὰ ταῦτα ἰσολογίζομεν τὰ κεφάλαια καὶ κλείομεν ὀριστικῶς τὸν λογαριασμὸν.

Ἡ μέθοδος αὕτη, ὡς παρατηροῦμεν, διαφέρει πολὺ τῆς πρώτης, καὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσωμεν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους φθάνομεν εἰς τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα διὰ τῆς ἀντιθέτου ταύτης ἐργασίας.

Θεωροῦντες τὴν πρώτην τοκοφόρον ἡμερομηνίαν ἐνὸς λογαριασμοῦ ὡς τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεώς του ὡς τὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ, παρατηροῦμεν ὅτι πᾶσα ἡμερομηνία τοῦ λογαριασμοῦ εὐρίσκειται μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄκρων, καὶ διαιρεῖ εἰς δύο μέρη τὸ μεταξὺ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τοῦ λογαριασμοῦ διάστημα· τὸ διάστημα τοῦτο θέλομεν ὀνομάσει διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ.

Οὕτως εἰς τὸν λογαριασμὸν (ἴδε ὑπόδειγμα Δ'. εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος κεφαλαίου) ἡ πρώτη τοκοφόρος ἡμερομηνία εἶναι ἡ 30 Ἰουνίου, καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεώς του ἡ 31 Δεκεμβρίου· πᾶσα ἄλλη ἡμερομηνία, π. χ. ἡ 31 Ὀκτωβρίου διαιρεῖ ἀναγκαίως τὴν διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ εἰς δύο μέρη· τὸ πρῶτον ἀπὸ 30 Ἰουνίου μέχρι τῆς

31 Οκτωβρίου, και τὸ δεύτερον ἀπὸ 31 Οκτωβρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου· εἶναι δὲ φανερόν ὅτι τὰ δύο ταῦτα διαστήματα ἐνούμενα θέλουν ἀποτελέσει τὴν διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ.

Ὅθεν διὰ τὸ ποσὸν τῶν Γρ. 1000 τῆς ἡμερομηνίας 31 Οκτωβρίου δὲν χρεωστοῦνται τόκοι διὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς διάρκειας, χρεωστοῦνται δὲ τόκοι αὐτοῦ διὰ τὸ δεύτερον μέρος τῆς διάρκειας.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰς τὴν συνήθη μέθοδον θέλομεν λογαριάσει τοὺς τόκους τῶν γρ. 1000 ἀπὸ τὴν 31 Οκτωβρίου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου, ὥστε ἔπρεπε νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ἄλλ' εἰς τὴν νέαν μέθοδον οὔσης ἀγνώστου τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἀποφασίζομεν νὰ κλείσωμεν τὸν λογαριασμὸν, ἔπεται ὅτι ἡ βᾶσις μας δὲν ἐμπορεῖ νὰ ᾔηται ἡ ἐποχὴ αὕτη τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ.

Εἶπομεν ὅτι τὸ πρῶτον διάστημα, καθ' ὃ δὲν χρεωστοῦνται τόκοι ὁμοῦ μὲ τὸ δεύτερον διάστημα, καθ' ὃ χρεωστοῦνται τόκοι, εἶναι ἴσον μὲ τὴν διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ. Ἐπομένως οἱ τόκοι τοῦ κεφαλαίου κατὰ τὸ πρῶτον διάστημα, τοὺς ὁποίους θέλομεν ὀνομάσει συμπληρωματικούς, προστιθέμενοι εἰς τοὺς τόκους τοῦ δευτέρου διαστήματος, τοὺς ὁποίους θέλομεν ὀνομάσει πραγματικούς, εἶναι ἴσοι μὲ τοὺς τόκους τοῦ κεφαλαίου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λογαριασμοῦ, τοὺς ὁποίους θέλομεν ὀνομάσει τόκους ὀλικούς.

Ὅθεν ἐὰν ἔχωμεν τοὺς συμπληρωματικούς τόκους καὶ τοὺς ὀλικούς (Ιοταίη), ἀφαιροῦντες τοὺς συμπληρωματικούς ἀπὸ τοὺς ὀλικούς τόκους θέλομεν εὑρεῖ τοὺς πραγματικούς· π. χ. οἱ συμπληρωματικοὶ τόκοι τῶν γρ. 1000 ἀπὸ 30 Ἰουνίου ἕως 31 Οκτωβρίου εἶναι γρ. 20. Οἱ ὀλικοὶ τόκοι ἀπὸ 30 Ἰουνίου ἕως 31 Δεκεμβρίου εἶναι γρ. 30.

Ἀφαιροῦντες τὰ 20 (τόκους συμπληρωματικούς) ἀπὸ τὰ 30 (τόκους ὀλικούς) εὑρίσκομεν 10, τὰ ὁποῖα εἶναι οἱ πραγματικοὶ τόκοι τῶν γρ. 1000· ἀπὸ τὴν 31 Οκτωβρίου ἕως τὴν 31 Δεκεμβρίου.

Ἐπομένως θέτομεν τὴν ἐξῆς ἀρχὴν « διὰ τῶν τόκων τῶν ὀλικῶν καὶ τῶν τόκων τῶν συμπληρωματικῶν ἐνὸς κεφαλαίου εὑρίσκομεν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοὺς πραγματικούς τόκους αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου. »

Ἐφαρμόζοντες τὴν ἀρχὴν ταύτην εἰς τοκοφόρον λογαριασμὸν λογαριάζομεν τοὺς συμπληρωματικούς τόκους ὄλων τῶν ποσῶν τοῦ πι-

στολογικοῦ καὶ χρεωλογικοῦ μέρους, ἡ δὲ ἐργασία αὕτη δύναται νὰ γενῆ κατὰ πάντα καιρὸν, διότι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐποχὴν τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ. Ἀφοῦ δὲ τελειώσωμεν τὴν προκαταρκτικὴν ταύτην ἐργασίαν, κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν μέλλομεν νὰ στείλωμεν τὸν λογαριασμὸν, ὅτε πλέον ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως θέλει προσδιορισθῆ, πρέπει νὰ λογαριάσωμεν τοὺς ὀλικοὺς τόκους τῶν ἀριθμῶν τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, καὶ τῶν ἀριθμῶν τοῦ πιστολογικοῦ μέρους, διὰ νὰ ἀφαιρέσωμεν ἐξ αὐτῶν τοὺς συμπληρωματικοὺς τόκους, τοὺς ὑπολογισθέντας ἐκ προκαταβολῆς, καὶ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ταύτης θέλομεν ἔχει τοὺς πραγματικοὺς τόκους.

Ἡ ἐργασία αὕτη, ἣτις φαίνεται ἀρκετὰ περιπεπλεγμένη, ἐκτελεῖται διὰ πράξεως συντομωτάτης, συνισταμένης εἰς τὸ νὰ λάβωμεν τὴν διαφορὰν, ἣτοι τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως τῶν κεφαλαίων, νὰ τὸ πολλαπλασιάσωμεν μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ νὰ ἐγγράψωμεν τοὺς τοκαρίθμους αὐτοῦ εἰς τὴν στήλην αὐτῶν.

Ἀλλὰ τὸν λόγον τῆς ἀπλουστάτης ταύτης ἐργασίας πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν. Δὲν ἐλογαριάσαμεν εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος εἰμὴ τοὺς τόκους τοὺς συμπληρωματικοὺς ἐκάστου ποσοῦ· πρέπει λοιπὸν νὰ λογαριάσωμεν καὶ τοὺς ὀλικοὺς τόκους αὐτῶν τῶν ποσῶν τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους, ὅταν ἀποφασισθῆ ἡ ἐποχὴ τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ.

Διὰ νὰ κάμωμεν αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸν πρέπει νὰ πολλαπλασιάσωμεν ἕκαστον ποσὸν τοῦ κεφαλαίου τῆς χρεώσεως διὰ τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, ἢ ἀπλούστερον ἀντὶ νὰ κάμωμεν τὸν πολλαπλασιασμὸν ἐκάστου ποσοῦ, δυνάμεθα νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸ ἄθροισμα τῶν ποσῶν τοῦ κεφαλαίου τοῦ χρεωλογικοῦ μὲ τὰς ἡμέρας, καὶ νὰ εὔρωμεν τὸν τόκον τῶν τοκαρίθμων, δηλ. τὸν ὀλικὸν τόκον τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους.

Ὅθεν διὰ ν' ἀφαιρέσωμεν τοὺς τόκους τοὺς συμπληρωματικοὺς ἀπὸ τοὺς ὀλικοὺς τόκους, καὶ νὰ εὔρωμεν τοὺς πραγματικοὺς τόκους, ἐπειδὴ οἱ συμπληρωματικοὶ τόκοι εὐρίσκονται διὰ τῶν τοκαρίθμων ἐγγεγραμμένοι εἰς εἰς τὸ χρεωλογικὸν μέρος τοῦ λογαριασμοῦ, πρέπει νὰ ἐγγράψωμεν τοὺς ὀλικοὺς τόκους, ἣτοι τοὺς τοκαρίθμους αὐτῶν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, εἰς τὴν πιστολογικὴν δηλ. στήλην, διὰ νὰ ἐξισωθοῦν

ἐπομένως οἱ τοκαρίθμοι οὗτοι, δηλ. ν' ἀφαιρεθοῦν οἱ μὲν ἀπὸ τοὺς δέ-
 ῶς ἐκ τούτου δὲ θέλει μείνει βεβαίως ἐν περίσσειμα ἀπὸ τὸ μέρος τῶν
 ὀλικῶν τόκων εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος, τὸ ὁποῖον θέλει εἶσθαι οἱ
 πραγματικοὶ τόκοι τῶν ποσῶν τῆς χρεώσεως.

Πρέπει δὲ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης οἱ τόκοι
 τῆς χρεώσεως μετατοπίζονται, καὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ πιστολογικὸν
 μέρος.

Ἡ αὐτὴ θεωρία ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τοὺς τόκους τῶν ποσῶν
 τοῦ πιστολογικοῦ μέρους.

ἔχομεν σημειωμένους εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος τοὺς συμπληρω-
 ματικούς τόκους ἐκάστου κεφαλαίου· πρέπει λοιπὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν
 τῆς κλείσεως τοῦ λογαριασμοῦ νὰ λογαριάσωμεν τοὺς ὀλικοὺς τόκους
 τῶν ἰδίων τούτων ποσῶν· τοῦτο πράττομεν, πολλαπλασιάζοντες τὸ
 ἄθροισμα τῶν κεφαλαίων μὲ τὰς ἡμέρας τῆς διαρκείας τοῦ λογαρια-
 σμοῦ, καὶ εὐρίσκομεν οὕτω διὰ τῶν τοκαρίθμων τοὺς ὀλικοὺς τόκους
 τοῦ πιστολογικοῦ μέρους· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ συμπληρωματικοὶ τόκοι εἶ-
 ναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ πιστολογικὸν μέρος ἐγγράφομεν τοὺς τοκα-
 ρίθμους τῶν ὀλικῶν τόκων εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, δηλ. εἰς τὸ χρεω-
 λογικὸν μέρος διὰ νὰ ἀφαιρεθοῦν διὰ τῆς ἐξισώσεως εἰς τὸ τέλος τοῦ
 λογαριασμοῦ οἱ μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, καὶ οὕτω θέλει μείνει εἰς τὸ χρεω-
 λογικὸν μέρος ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ὀλικῶν τόκων ἐν περίσσειμα, τὸ
 ὁποῖον θέλει εἶσθαι οἱ πραγματικοὶ τόκοι τῶν ποσῶν τοῦ πιστολογι-
 κοῦ μέρους.

Παρατηροῦμεν καὶ ἐνταῦθα ὅτι οἱ τόκοι τοῦ πιστολογικοῦ μέρους
 μετετοπίσθησαν, καὶ εὐρίσκονται ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ χρεωλογικὸν
 μέρος.

Συγκεφαλαιοῦντες τοὺς προεκτεθέντας λογαριασμοὺς παρατηροῦ-
 μεν ὅτι αἱ ἐργασίαι συνίστανται·

1) Εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν κεφαλαίων τῆς χρεώ-
 σεως μὲ τὰς ἡμέρας τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ.

2) Εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν κεφαλαίων τῆς πι-
 στώσεως μὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας.

3) Εἰς τὴν ἐγγραφήν τῶν γινομένων τῶν δύο τούτων ἐργασιῶν,
 τοῦ μὲν ἐνὸς εἰς τὴν χρέωσιν, τοῦ δὲ ἄλλου εἰς τὴν πίστωσιν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοκαρίθμοι τοῦ χρεωλογικοῦ μέρους καὶ οἱ τοῦ πι-

στολογικῶς πρέπει νὰ ἰσολογισθῶσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ, δηλ. νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ μικρότερον ποσὸν ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον, ἔπεται ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι τὸ ἴδιον ἐὰν ἀντὶ νὰ εὐρωμεν τοὺς τοκαρίθμους ὀλοκλήρων τῶν ἀθροισμάτων τοῦ πιστολογικῶς καὶ χρεωλογικῶς μέρους, εὐρωμεν τοὺς τοκαρίθμους τῆς διαφορᾶς τῶν κεφαλαίων, ἤτοι τῆς ἐξισώσεως διὰ τῶν ἡμερῶν τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ τοῦτο πραγματικῶς κάμνομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ λογαριασμοῦ, εὐρίσκομεν δηλ. τὴν ἐξίσωσιν τῶν κεφαλαίων, πολλαπλασιάζομεν αὐτὴν μὲ τὰς ἡμέρας τῆς διαρκείας τοῦ λογαριασμοῦ, καὶ ἐγγράφομεν τοὺς τοκαρίθμους εἰς τὴν στήλην αὐτῶν. Ἀφοῦ κάμωμεν τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον ἀθροίζομεν τοὺς τοκαρίθμους ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, εὐρίσκομεν τὸ ποσὸν τῆς ἐξισώσεως αὐτῶν, τὸ ἐγγράφομεν εἰς τὴν στήλην, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἔλλειψις, καὶ ὑπολογίζοντες κατὰ τὴν γνωστὴν μέθοδον τὸν τόκον αὐτῶν ἐγγράφομεν τὸ ποσὸν τοῦ τόκου εἰς τὴν στήλην τοῦ κεφαλαίου εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν καὶ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῆς ἐξισώσεως, ἐνῶ κατὰ τὴν πρώτην μέθοδον τὸ ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος.

Μένει λοιπὸν ν' ἀποδείξωμεν διατί ἐπὶ τοῦ προκειμένου πράττομεν ἀντιθέτως.

Ὁ λόγος εἶναι ἀπλοῦς ἴδωμεν ὅτι οἱ τοκαρίθμοι τῆς χρεώσεως ἐνεγράφησαν εἰς τὴν πίστωσιν, καὶ τὸ ἀνάπαλιν οἱ τοκαρίθμοι τῆς πιστώσεως ἐνεγράφησαν εἰς τὴν χρέωσιν, ὅθεν ἔπεται ὅτι ἡ ἐξίσωσις τῶν ἀριθμῶν τούτων εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀντίθετον θέσιν ἐκείνης, ὅπου κατὰ τὴν τάξιν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη, ἐπομένως ἀντὶ νὰ σημειώσωμεν τοὺς τόκους εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, πρέπει νὰ τοὺς ἐγγράψωμεν εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν, ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένη καὶ ἡ ἐξίσωσις.

Εἰς τὴν μέθοδον ταύτην ἔχομεν καὶ ἓν ἄλλο πλεονέκτημα, νὰ μὴ κάμωμεν δηλ. χρῆσιν τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμῶν.

Ἡ μέθοδος αὕτη ἀνεγνωρίσθη προτιμότερα τῆς ἄλλης, καὶ ἤδη τὰ πλείονα ἐμπορικὰ γραφεῖα κατ' αὐτὴν καταστρόνουν τοὺς τοκοφόρους λογαριασμούς των.

αρια

ς 0/17.

Γ. υπόδειγμ

4000	1920000
	1150200
5834	361034
	367108

9834	3798342
------	---------

Τοκοφόρη

»

»

»

τλ.

»

»

»

ν κεφ.

»

κρεζ.

ἀριθμῶν τόκοι

νέον.

φ

1848

20 Δεκεμβρ.

6 Νοεμβρ.

10 Οκτωβρ.

5 Σεπτ.

Αύγουστ.

πόδειγμα το

Τοκοφό-

Δοῦραι

οἱ Κύριοι Ν. Ν.

1847				
Ἰουλίου	25	20000		
		133	05	
		16768	30	
		<u>36901</u>	<u>35</u>	

μετρηθέντα εἰς αὐτούς.
 ζηνία συναλλαγῆς 1/2 τοῖς 0
 Ἐξίωσις τῶν τοκαρίθμων
 ἐξίωσις πιστολογική.

Δοῦραι

οἱ Κύριοι Ν. Ν.

1847				
Μαρτίου	31	4000		
»	»	4000		
»	»	4000		
Μαΐου	10	5000		
»	26	931	65	
Ἰουνίου	5	9000		
»	»	9000		
		773	35	
		386	65	
		350		

τράβημάτων τῆς . . . . Τοῖ
 » »
 » »
 » »
 ναῦλος πραγματειῶν κτλ.
 τράβημάτων ἀπὸ . . . .
 ὅμοιον
 προμήθειά μας 2 τοῖς 0/0 ἐπι
 ὁμοία ἐγγύης 1 0/0.
 ὁμοία τραπεζιτική 1 0/0.
 Ἐξίωσις τῶν ἐρυθρῶν ἀριθμ

μ.π.
π.

Α'. υπόδειγμα λογαριασμοῦ κατὰ τὴν παλαιὰν μέθοδον.

ἔντοκος πρὸς 4 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος κλεισμένος τὴν 20 Σεπτεμβρίου 1847.

			1847				
Ἰουλίου	57	1140000	Μαρτίου	12	10000		μετρηθέντα παρ' αὐτῶν.
			»	17	8100		ἔμβασμά των ἐπὶ Α. Α.
		2658342	Ἀπριλίου	16	3722		» » Γ. Γ.
			Μαΐου	25	7198	20	» » Α. Δ.
			Ἰουλίου	24	7589	85	» » Ζ. Ζ.
					291	30	τόκος ἐπὶ τῆς ἐξίσωσης
		3798342			36901	35	ἐξίσωσης πιστολογική.
					16768	30	

Ἐν

πόδειγμα τοκοφόρου λογαριασμοῦ μετ' ἐρυθρῶν τοκαρίθμων.

ἔς των μὲ τόκον 4 τοῖς 0/0 κλεισμένος τὴν 31 Αὐγούστου 1847.

			1847				
123	492000		Ἀπριλίου	4	9724	40	ἐκκαθάρ. μαλλίων τῶ ἐπωδ.
93	372000		»	24	9464	40	» » »
62	248000		Ἰουνίου	12	9739	50	» » »
31	155000		»	20	9739	50	» » »
97	90370						Ἐξίσωσης μελανῶν ἀριθμ.
»	»						
»	10(*)	90000 (*)					
		1234571 (*)					

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολογραφίας.

§. 472. *Εἰσαγωγή.* — Οἱ ἔμποροι διαχωριζόμενοι συνήθως διὰ μακρῶν ἀποστάσεων δὲν δύνανται νὰ συνεννοηθῶσι περὶ τῶν συμφερόντων των εἰμὴ διὰ τῆς ἀλληλογραφίας. Ὅθεν διὰ τῶν ἐπιστολῶν συνήθως διαπραγματεύονται καὶ συζητοῦσιν ὅλας τὰς ἐμπορικὰς των ὑποθέσεις· διὰ τῶν ἐπιστολῶν ἐνεργοῦνται προβλέψεις, ἀγοραὶ, πωλήσεις καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους συναλλάγματα. Ἡ ἐμπορικὴ ἐπιστολογραφία ἐπομένως εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἐμπορίου, ἐνεργουμένη δὲ μετ' ἐπιστασίας καὶ ἐπιδεξιότητος προάγει οὐσιωδῶς τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπόρου· διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ ζωηρᾶς ἀλληλογραφίας ἐπεκτείνονται καὶ πολλαπλασιάζονται αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις, ἀπεναντίας αἱ ἤδη ὑπάρχουσαι νεκροῦνται καὶ ἀποσβένονται διὰ τῆς παραμελήσεως τῆς ἀλληλογραφίας. Ὡς ἐκ τοῦ τρόπου δὲ τοῦ ἐπιστολογράφειν ἑνὸς ἐμπόρου δύνανται τις νὰ συλλάβῃ ἰδέαν περὶ τῆς τάξεως καὶ ἐπιδεξιότητός του κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεών του.

Ὅθεν σπουδαῖον εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολογραφίας. Ὁ δὲ ἐπιφορτισμένος τὸ ἔργον τοῦτο πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ καταστήματος, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐμπορικὴν θέσιν τῶν προσώπων, μετὰ τῶν ὁποίων ἀνταποκρίνεται, ἐκτὸς τούτου ὁ ἐπιστολογράφος πρέπει νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὴν γλῶσσαν, καὶ ἐν γένει τοὺς παραδεδεγμένους ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν ἐπιστολῶν κανόνας καὶ τάξιν. Ταῦτα δὲ ἀποκτῶνται διὰ τῆς μετ' ἐπιστασίας ἀναγνώσεως καὶ μελέτης ἐκλεκτῶν πρωτοτύπων ἐπιστολῶν.

Αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ ᾔναι ἀπλούσταται καὶ εὐκρινεῖς· ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιστολῆς εἶναι νὰ ἐξηγήσῃ σαφῶς καὶ συντόμως τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν, ὅθεν οἱ πρόλογοι καὶ αἱ φιλολογικαὶ ἐπιδείξεις εἶναι ὕλως περιττά· ἀλλὰ τὸ γλαφυρὸν καὶ ἀφελές τοῦ ὕφους εἶναι προτερήματα ἀναγκαῖα εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιστολάς.

Αἱ πλήρεις βαρβαρισμῶν καὶ κακοζήλων ἐκφράσεων ἄλλοτε συνήθεις ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ ἐξέλιπον ἤδη, καὶ σήμερον ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔμποροι φιλοτιμοῦνται νὰ γράφωσι σύμφωνα μὲ τὰς φιλολογικὰς προόδους, τὰς ὁποίας ἡ γλῶσσά μας καθ' ἑκάστην κάμνει.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ εἴπη τις πολλὰ πράγματα δι' ὀλίγων λέξεων ἀπαλλάττει τὸν ἐπιστολογραφοῦντα ἀπὸ προοίμια καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συνδυάσῃ τὰ διάφορα ἀντικείμενα τῆς ἐπιστολῆς του εἰς ἓν ὅλον ἀπεναντίας αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ, χάριν σαφηνείας μάλιστα, πρέπει νὰ σύγκληνται ἐξ ἰδιαιτέρων παραγράφων, ἕκαστος τῶν ὁποίων δύναται ν' ἀφορᾷ ἴδιον ἀντικείμενον.

Ἡ ἀλληλογραφία, οὔσα ἀληθῆς ἄλυσος διαμειβομένων ἐπιστολῶν, πρέπει νὰ βεβαιοῖ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀνταποκριτοῦ καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ γράφοντος, ἐὰν δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν αὐτῆς διὰ τῶν σημειώσεων τούτων, δι' ὧν ἄρχονται συνήθως αἱ ἐπιστολαὶ αὗται, σχηματίζουν σειρὰν τακτικὴν καὶ ἀδιάκοπον, ὥστε ἡ ἀπώλεια τινὸς ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται ἀμέσως.

§. 473. *Βιβλίον ἀντιγραφῆς ἐπιστολῶν.* — Ὁ ἔμπορος ἀπὸ τὸν νόμον (1) εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀντιγράψῃ εἰς ἐπίτηδές Βιβλίον τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας διευθύνει εἰς τοὺς ἀνταποκριτάς του, καὶ νὰ διατηρῇ εἰς φακέλλους τὰς ὁποίας λαμβάνει.

Τὸ Βιβλίον τῆς ἀντιγραφῆς τῶν ἐπιστολῶν εἶναι ἐκ τῶν κυριωτέρων βοηθητικῶν βιβλίων τοῦ ἐμπόρου, διότι ἐξ αὐτοῦ ὀδηγεῖται εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν λογιστικῶν του βιβλίων, εἰς τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν του καὶ ἐν γένει εἰς τὰς σημειώσεις τῶν πιστοχρεώσεων του. Ὡς πρὸς τὰς νομικὰς σχέσεις τοῦ ἐμπόρου τὸ βιβλίον τῆς ἀλληλογραφίας εἶναι ἰσχυρὸν ὄπλον κατὰ τῆς κακῆς πίστεως τοῦ ἀνταποκριτοῦ, διότι κατὰ τὸν Νόμον χρησιμεύει ὡς μέσον ἀποδείξεως μεταξὺ ἐμπόρων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ἀντιγραφή τῶν ἐπιστολῶν πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν καὶ μὲ ἀκρίβειαν, ἄνευ διαγραφῶν, ἀγράφων διαστημάτων, καὶ προσθηκῶν ἢ σβεσμάτων (ἀρ. 10 Ἐμ. Ν.).

Εἰς τὴν ἐμπορικὴν του ἀλληλογραφίαν προσέτι ὁ ἔμπορος εὐρίσκει τὴν ἱστορίαν ὄλων του τῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ τὴν θέσιν τῶν σχέσεων του μὲ ἕκαστον τῶν ἀνταποκριτῶν του.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν προεκτεθεισῶν γενικῶν παρατηρήσεων θέλομεν προσθέσει εἰς τὰ ἐπόμενα τμήματα εἰδικὰς τινὰς ὀδηγίας, τὰς

(1) Ἴδὲ ἀρ.θ. 8 καὶ 10 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου.

ἧς ἡ ἑπιστολογράφος ὀφείλει ν' ἀκολουθῆ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν.

Α'. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ.

§. 474. Ἐγκύκλιος ὀνομάζεται ἐπιστολὴ, τὴν ὁποῖαν εἰς ὅμοια ἀντίτυπα διευθύνει τις συγχρόνως εἰς πολλὰ πρόσωπα διὰ νὰ τοῖς κοινοποιήσῃ περιστατικόν τι, ὡς τὴν σύστασιν ἐμπορικῶν καταστήματος, τὴν σύστασιν ἢ διάλυσιν ἐταιρίας, μεταβολὴν τινὰ ἐπελθοῦσαν εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα, τὴν μεταβολὴν τῆς ὑπογραφῆς, τὴν ἀπομάκρυνσιν ἢ τὸν θάνατον συνεταίρου τινὸς κτλ.

Ἡ ἐγκύκλιος συνήθως λιθογραφεῖται καὶ διευθύνεται ἐν γένει πρὸς ὅλους τοὺς εὐρισκομένους εἰς σχέσιν μὲ τὸν ἐκδίδοντα αὐτὴν ἐμπόρους· οἱ λαμβάνοντες τὴν ἐγκύκλιον κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀπαντήσωσιν εἰς αὐτήν.

Αἱ οὐσιωδέστεραι ἐγκύκλιοι εἶναι αἱ περιέχουσαι αἰτήσεις παραγγελιῶν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων εἰδοποιῶν τις τὴν σύστασιν τοῦ ἐμπορικῶν του καταστήματος ζητεῖ συγχρόνως νὰ σχηματίσῃ καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις. Εἰς τὰς τοιαύτας ἐγκυκλίους πρέπει ἐν πρώτοις νὰ σημειῶνται τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορίου, τὸ ὅποιον τὸ συσταίνόμενον κατάστημα μέλλει νὰ μετέλθῃ, ἢ ἐταιρικὴ ἐπωνυμία αὐτοῦ, ἢ ὑπογραφή ἑκάστου τῶν συνεταίρων, καὶ μετὰ ταῦτα διὰ καταλλήλων φράσεων νὰ ἐκτίθενται τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὅποια τὸ κατάστημα παρουσιάζει, π. χ. τὰ μεγάλα κεφάλαια, αἱ εἰδικαὶ γνώσεις τῶν διευθυντῶν, ἢ θέσεις τῶν ὡς πρὸς τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἐξαγωγῆς τῆς ἀγορᾶς τῶν, καὶ πᾶν ἄλλο οὐσιῶδες περιστατικόν. Ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἰδιαιτέρων περιστατικῶν περιορίζεται τις νὰ διαβεβαιώσῃ περὶ τοῦ ζήλου του καὶ τῆς δραστηριότητός του, καὶ στηριζόμενος εἰς ταῦτα νὰ προσφέρῃ τὰς ἐκδουλεύσεις του.

Ἡ ἐγκύκλιος πρέπει νὰ τελευτᾷ μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν συνεταίρων, καὶ μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ μὴ δίδεται πίστις εἰμὴ εἰς αὐτὰς μόνον.

Αἱ φράσεις, αἵτινες περιέχουν τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν, πρέπει νὰ ᾔναι γεγραμμῆναι μὲ εὐγένειαν, ἀλλ' ὅχι καὶ μὲ τρόπον προσποιημένον καὶ κολακευτικόν, διότι αἱ κολακευτικαὶ φράσεις εἰς ἐγκύκλιον διευθυνομένην εἰς πολλοὺς θέλουν θεωρηθῆ ὡς ἀνούσιοι περιττο-

λογίαι. Εἰς ἰδιαιτέρας ἐπιστολάς περὶ τοιούτου ἀντικειμένου, γραφομένας ἰδιοχείρως, καὶ διευθυνομένας πρὸς ἓνα μόνον ἔμπορον, δύναται τις νὰ ἐκτανθῆ περισσότερον, καὶ νὰ μεταχειρισθῆ ἐκφράσεις περιποιητικὰς. Εἰς τὴν σύνταξιν τοιούτων ἐπιστολῶν πρέπει νὰ ἔχη τις ὑπόψιν πρὸ πάντων τὴν θέσιν τοῦ γράφοντος καὶ ἐκείνου πρὸς ὃν ἀποτίνεται. Τινὲς διὰ νὰ δόσουν περισσοτέραν βαρύτητα εἰς τὰς προσφορὰς των πρὸς ἔμπορους, παρὰ τοῖς ὁποίοις δὲν εἶναι γνωστοί, σημειοῦν εἰς τὴν ἐγκύκλιόν των τὰ ὀνόματα ἐμπορικῶν καταστημάτων κοινῆς ὑπολήψεως, ἀναφέροντες ὅτι ἐνεργοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν.

Β'. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ.

§. 475. *Αἰτήσεις παραγγελιῶν.*—Ἐκτὸς τῆς δι' ἐγκυκλίων προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του ὁ ἔμπορος δύναται καὶ δι' ἰδιαιτέρων ἐπιστολῶν νὰ ζητήσῃ νὰ ἔμβῃ εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ ἔμπορους, μετὰ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι ἤδη σχετισμένος. Εἰς τὰς ἐπιστολάς ταύτας πρέπει πρὸ πάντων ν' ἀναφέρῃ ὀνόματα γνωστῶν ἐμπόρων, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων λαμβάνει τὸ θάρρος ν' ἀποταθῆ πρὸς σχηματισμὸν νέων σχέσεων. Αὐτὸς εἶναι ὁ καταλληλότερος τρόπος, δι' οὗ προοιμιάζονται τοιαῦται ἐπιστολαί. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι διόλου παράδοξον, καὶ ἡ συνήθεια μάλιστα παρεδέχθη τὸ νὰ ζητῶνται παραγγελίαι ἀπὸ γνωστὰ ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἄνευ προηγουμένων σχέσεων καὶ συστάσεων. Εἰς τοιαύτην περίστασιν μετὰ τινὰς φιλοφρονητικὰς φράσεις σημειώνει ὁ ἐπιστολογράφος τὰς τιμὰς τῶν ἐμπορευμάτων, τὰς σκέψεις του ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν τύχην αὐτῶν, καὶ προσφέρει ἐπομένως ἑαυτὸν ἔτοιμον νὰ ἐκπληρώσῃ μεθ' ὅλης τῆς προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας τὰς ὁποίας ἤθελον τῷ ἀναθέσει παραγγελίας.

Εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἐὰν εἰς τοιαύτης φύσεως ἐπιστολάς προσδιορίζῃ τις τὰς τιμὰς, εἰς τὰς ὁποίας παραχωρεῖ ἐμπόρευμά τι, ὁ προσδιορισμὸς οὗτος τῆς τιμῆς ἀποκαθιστᾷ τὴν ἐπιστολὴν σπουδαίαν προσφορὰν πωλήσεως, ὥστε ἂν ὁ πρὸς ὃν ἐπιστολὴ παραδεχθῆ τὴν προσφορὰν, εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραχωρήσῃ τὴν προσφερθεῖσαν πραγματείαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐπροσδιόρισε τιμὴν, καὶ δὲν δύναται νὰ προφασισθῆ ὅτι εἰς τὸ μεσολαβῆσαν διάστημα τὴν παρεχώρησεν εἰς ἄλλον, ἢ ὅτι ἡ τιμὴ τῆς μετεβλήθη πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τοιούτων περιπλοκῶν εἶναι καλὸν νὰ σημειοῦται εἰς τὴν ἐπιστολὴν

ὅτι ἡ προσφορά γίνεται ὑπὸ τὸν ὄρον, ἐὰν ἡ πραγματεία δὲν πωληθῇ μέχρι τῆς ἀπαντήσεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνταξιν τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἐφαρμόζονται ὅσα καὶ περὶ τῶν ἐγκυκλίων εἶπομεν. Ἀλλ' ἡ σύνταξις τῶν ἀποβιβάζει δύσκολος, διότι ὁ γράφων πρέπει νὰ συμβιβάζῃ τὴν ἀξιοπρέπειάν του μὲ τὰς ὁποίας ἀποτείνει παρακλήσεις, θέσεις ἀρκετὰ δύσκολος. Πρὸ πάντων δὲ πρέπει ν' ἀποφεύγῃ φορτικὰς κολακείας, αἵτινες καὶ τὸν γράφοντα ἐξευτελίζουν, καὶ τὸν νοήμονα ἀναγνώστην ἀηδιάζουν.

Ἡ ἐπιτήδευσις καὶ ἡ κομψότης τῶν ἐκφράσεων εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιστολάς εἶναι προτέρημα, διότι οὕτω καλύπτεται ἐν μέρει πᾶν ὅ,τι εἰς τὴν οὐσίαν περιέχουν χυδαῖον.

Τῆς αὐτῆς φύσεως εἶναι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ, τὰς ὁποίας διευθύνει τις κατὰ πρῶτον εἰς ἐμπορικὸν τι κατάστημα διὰ νὰ ζητήσῃ τι, ἢ νὰ δόσῃ παραγγελίαν τινά· εἰς τοιαύτας ἐπιστολάς εἶναι πρέπον νὰ γνωστοποιῇ τὰ ὀνόματα τῶν ἐμπόρων, διὰ τῆς συστάσεως τῶν ὁποίων λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ γνωρίσῃ τὸ κατάστημα, πρὸς ὃ ἀπευθύνεται. Ἡ σημείωσις αὕτη εἶναι προσέτι ἀναγκαία διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἔμπορος, πρὸς ὃν ἀπευθύνεται νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἀξιοχρεύτητος τοῦ γράφοντος, καὶ ὀδηγηθῇ ἐπομένως εἰς τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις του· ἔμποροι δὲ χαίροντες ὑπόληψιν ἀξιοχρεύτητος ἀνωτέρων πάσης ὑπονοίας ἀποφεύγουν βεβαίως ὡς περιττὰς τὰς τοιαύτας διατυπώσεις, ἀφίνοντες ἐλευθέρους ἐκείνους, πρὸς οὓς ἀποτείνονται, νὰ λάβωσιν ὅθεν ἐγκρίνωσιν ὁποίας δῆποτε πληροφορίας θέλουν.

Γ'. ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ.

§. 476. *Παραγγελίαι.*—Ὅταν δίδῃ τις παραγγελίαν πρὸς ἀγορὰν ἐμπορεύματος τινός, πρέπει νὰ προσδιορίζῃ μετ' ἀκριβείας τὴν ποιότητα, τὸ εἶδος καὶ τὴν τιμὴν, χωρὶς ν' ἀμελῇ καὶ ὅλας τὰς λοιπὰς λεπτομερεῖς πληροφορίας, αἵτινες δύνανται νὰ ὀδηγήσουν τὸν παραγγελιοδόχον εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας. Εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐπιστολῆς του πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι αὕτη θέλει χρησιμεύσει εἰς περίστασιν λάθους ἢ ἀμφισβητήσεως ὡς δικαστικὸν μέσον, δι' οὗ θέλει ἀποφασισθῇ ἂν ἡ παραγγελία ἐξετελέσθῃ ἀκριβῶς ἢ ὄχι, καὶ ἐπομένως εἰς τίνος βάρος εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ λάθους.

ὅταν μάλιστα ἀπευθύνεται τις πρὸς ἔμπορον, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας, εἶναι ἀναγκαιότατον νὰ ἐμβαίνη εἰς πολλὰς λεπτομερείας διὰ νὰ προλαμβάνωνται αἱ παρεξηγήσεις καὶ δυσἀρέσκαι, αἵτινες εἶναι πάντοτε λυπηραί.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ πραγματεία, παραδοθεῖσα εἰς τὸν ἐπιφορτισμένον τὴν μετακόμισίν της, ὀδεύει διὰ λογαριασμὸν καὶ κίνδυνον τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτῆς, ὅθεν πρέπει ὁ παραγγέλλων νὰ προσδιορίζη ἀκριβῶς τὸ μέσον, δι' οὗ θέλει νὰ μετακομισθῇ ἡ πραγματεία του, καὶ τὰς συμφωνίας, καθ' ἃς θέλει νὰ γενῆ ἡ ἀποστολὴ αὐτῆς.

Οἱ τελωνιακοὶ δασμοὶ, καὶ αἱ ἀσφάλειαι προσέτι δίδουν συχνὰ ἀφορμὰς ὀδηγιῶν ἐκ μέρους τοῦ παραγγελέως. Ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι ὅλαι αὗται αἱ λεπτομέρειαι δὲν εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἡ φρόνησις ἀπαιτεῖ νὰ μὴ παραμελῆ τις καὶ τὰ μικρότερα περιστατικά, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς συσκευῆς καὶ συνδέσεως τῶν ἐμπορευμάτων δύναται νὰ γενῆ πολλὰ δικαίως ἀντικείμενον ὀδηγιῶν.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰς παραγγελίας περὶ πωλήσεως ἐμπορευμάτων.

Δ'. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ.

§. 477. *Αἴτησις πληροφοριῶν.*—Ἐχει ἄπειρον ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις ἡ γνῶσις τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἀξιοχρεώτητος ἐκείνου, μετὰ τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ ἐμβωμεν εἰς χρηματικὰς δόσοληληψίας· ὅθεν διὰ νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τοῦτο ὁ ἔμπορος ἀναγκάζεται νὰ ζητήσῃ πληροφορίας, διὰ νὰ κανονίσῃ κατ' αὐτὰς τὴν διαγωγὴν του, καὶ νὰ προσδιορίσῃ κυρίως τὸ ποσὸν τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ παραχωρήσῃ, καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἐμπιστοσύνης, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ θέσῃ εἰς τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις του. Συχνάκις ἀντικείμενον πληροφοριῶν γίνεται προσέτι ἡ ἐμπορικὴ θέσις πραγματείας τινὸς, ὥστε ζητοῦνται πληροφορίαὶ περὶ τῆς ἀφθονίας ἢ σπανιότητος αὐτῆς, περὶ τῶν τιμῶν της, περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς εἰσοδίας κτλ. Αἱ περὶ τοιούτων ἀντικειμένων πληροφορίαὶ εἶναι ἄπειροι, καὶ μόνον αἱ περιστάσεις καὶ αἱ ἀνάγκαι θέλουν ὀδηγήσει ἕκαστον εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ ζητῆ αὐτάς.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὰς περὶ ἀξιοχρεώτητος πληροφορίας· εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ πίστις τοῦ ἐμπόρου στηρίζεται εἰς διαφόρους βάσεις, πρωτίστη τῶν ὁποίων εἶναι βεβαίως ἡ χρηματικὴ περιουσία αὐτοῦ· ἀλλ'

ἐκτὸς αὐτῆς ἡ ἐπιδεξιότης καὶ ἡ ἰκανότης, ἡ δεδοκιμασμένη φρόνησις, καὶ ἡ αὐστηρὰ τιμιότης εἶναι ὡσαύτως μεγάλα κεφάλαια πίστεως· ἀπεναντίας ἡ ἀπειρία, ἡ ἀπερίσκεπτος τόλμη, ἢ ἡ ὑπερβολικὴ δειλία εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, τὰ ὑπέρογκα οἰκιακὰ ἔξοδα, καὶ ἡ ἀμφίβολος ἠθικὴ δύνανται ν' ἀμφιταλαντεύσουν τὴν πεποίθησιν τοῦ ἐμπόρου ὡς πρὸς τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παραχωρήσῃ, ὅσον μέγαλα κεφάλαια χρηματικὰ καὶ ἂν ὑπάρχωσι, διότι συχνότατα βλέπομεν τὰς μεγαλητέρας χρηματικὰς περιουσίας νὰ χάνωνται ἐκ τῶν τολμηρῶν καὶ ἀπερίσκεπτων ἐπιχειρήσεων, ἢ ἐκ τῆς ἀνεπιτηδειότητος καὶ ἀπρονοησίας· ὅθεν ἡ χρηματικὴ περιουσία, ἡ ἐπιδεξιότης, ἡ φρόνησις καὶ ἡ ἠθικὴ εἶναι τὰ κυριώτερα ἀντικείμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ζητῶνται αἱ πληροφορίες, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ περιστρέφονται αἱ ἔρευναι τοῦ μέλλοντος νὰ δόσῃ αὐτάς.

Ὁ ζητῶν τοιοῦτου εἴδους πληροφορίας ὀφείλει νὰ διαβεβαιωθῇ τὸν ἄνταποκριτὴν του περὶ τῆς ἐντελοῦς ἐχεμυθίας του, διὰ νὰ τῷ δίδῃ τὸ μᾶρξος νὰ ἐκφρασθῇ μ' ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν καὶ ἐλευθερίαν, τὴν τότε ἀναγκαίαν εἰς παρομοίας περιστάσεις.

Συχνάκις αἱ πληροφορίες αὗται ζητοῦνται δι' ἰδιαιτέρων ἐπιστολῶν, ἀπευθυνομένων προσωπικῶς πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος ἰδιαιτέρως, διὰ νὰ μὴ γενῆ γνωστὴ ἡ αἴτησις τῶν πληροφοριῶν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ καταστήματος. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δύνανται νὰ ζητηθῶσι πληροφορίες διὰ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς μὴ σημειουμένου ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος περὶ οὗ πρόκειται, ἀλλὰ ἐσωλειομένου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ γεγραμμένου εἰς χωριστὸν τεμάχιον χαρτίου. Αἱ προφυλάξεις αὗται εἶναι ἀναγκαιόταται, διότι διὰ τῆς ἐκπλῆς αἰτήσεως πληροφοριῶν προσβάλλεται τρόπον τινὰ ἡ φιλοτιμία κείνου, περὶ οὗ ζητοῦνται, καὶ ὡς ἐκ τούτου δυνατὸν νὰ γεννηθῶσι ἐκτρώματα καὶ δυσαρέσκεια. Ἐννοεῖται δὲ πόσον σπουδαῖον εἶναι ἡ ἀκλόγη τοῦ εἰλικρινοῦς καὶ πιστοῦ φίλου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται εἰς διὰ νὰ ζητήσῃ τὰς τοιαύτας πληροφορίες· πολλάκις μάλιστα εἶναι φρόνιμον νὰ ζητῆ τις τὰς αὐτάς πληροφορίες παρὰ διαφόρων διὰ νὰ συμπαράβῃ ἐπομένως αὐτάς.

Ἐὰν πρόκειται περὶ μικρῶν χρηματικῶν ποσοτήτων, ἢ περὶ πληροφοριῶν αἴτησις γίνεται μὲ ἀδιαφορίαν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς· ἀλλ' ἐὰν πρόκειται περὶ μεγάλων συμφερόντων ἢ αἴτησις πρέπει νὰ

γίνεται μετὰ σπουδαιότητος καὶ λεπτομερείας, ὥστε ὁ ἀνταποκριτὴς ἐννοῶν τὰς σοβαρὰς συνεπειὰς τῆς ἀπαντήσεώς του νὰ φιλοτιμηθῇ νὰ ἐξερευνήσῃ μετ' ἐπιστασίας καὶ νὰ δόσῃ ἀληθεῖς καὶ ἀκριβεῖς πληροφορίες.

Ἡ θέσις ἐκείνου, ὅστις μέλλει νὰ δόσῃ τὰς ζητουμένας πληροφορίες, εἶναι ἀρκετὰ δύσκολος, ὅχι βεβαίως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπαντήσεώς του, διότι αὕτη δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν τινα, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀντικειμένου καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀπαντήσεως. Ὁ τίμιος ἔμπορος ἀναμφιβόλως ἄνευ τοῦ παραμικροῦ δισταγμοῦ θέλει ἀπαντήσῃ εἰς τὸν φίλον του μ' ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν, καὶ θέλει τὸν πληροφορήσῃ περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τοῦ περιού πρόκειται ἔμπορου, θέλει ἀναφέρει τὰ προτερήματα ἢ τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια τὸν χαρακτηρίζουν, καὶ θέλει σημειώσῃ τὰς περιστάσεις, αἵτινες τυχὸν ἐξασθενοῦν τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν ὡς τίμιος δὲ ἄνθρωπος θέλει λησμονήσῃ πᾶν τυχὸν αἴσθημα ἀντιζηλίας καὶ πᾶσαν σχέσιν προσωπικῆς φιλίας· ἐν ἐνὶ λόγῳ θέλει ἐκφρασθῇ κατὰ τὴν πλήρη πεποίθησίν του ἀνεξαρτήτως παντὸς ἰδιαιτέρου συμφέροντος ἢ προσωπικῆς προλήψεως.

§. 478. Ἡ ἀπάντησις θέλει γενῆ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὅποιον ἐζητήθησαν αἱ πληροφορίες, δηλ. ἐὰν ἐζητήθησαν δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς ἢ διὰ χωριστῆς σημειώσεως, διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου θέλει σταλῆ καὶ ἡ ἀπάντησις· ἀλλ' ὁ καταλληλότερος τρόπος εἰς πᾶσαν περίστασιν εἶναι ν' ἀπαντᾷ τις διὰ χωριστῆς σημειώσεως ἄνευ ὀνόματος καὶ ἄνευ ὑπογραφῆς. Τοιοῦτοτρόπως προλαμβάνονται δυσάρεστοι συνέπειαι ὡς ἐκ τῆς τυχὸν ἀπρονοησίας τοῦ ἀνταποκριτοῦ. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν σημειώσεων τούτων ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι πρέπει νὰ ἦναι σύντομοι καὶ ἀκριβεῖς, ἀναφέρουσαι κατὰ σειρὰν τὰς παρατηρήσεις τοῦ γράφοντος ἐφ' ὅλων τῶν στοιχείων, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ἐμπορικὴ πίστις, δηλ. τὰ ὑποτιθέμενα κεφάλαια τοῦ καταστήματος, τὴν ἰκανότητα τοῦ διευθυντοῦ, τὴν φρόνησίν του, τὴν ἠθικότητά του καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς περιστάσεις, αἵτινες δύνανται νὰ ἐπιβροιάσουν τὴν ἐμπορικὴν πίστιν καὶ νὰ φωτίσουν τὸν ζητοῦντα τὰς πληροφορίας. Ἡ λεπτομερὴς αὕτη ἀπάντησις εἶναι ἀναγκαία ὅταν πρόκηται περὶ πληροφοριῶν ζητουμένων μετὰ σπουδαιότητος, διότι εἰς ἄλλας περιστάσεις ἢ ἀπάντησις γίνεται. Λακωνικῶς. Π. γ. τὸ κατὰ-

σημα τούτο είναι πάσης πίστεως αξίον, ἢ ἡ πίστις του ασθενῆ, ἢ κακῆς υπολήψεως. Τινὲς δὲ ἔμποροι προσδιορίζουν τὸ ποσὸν τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον οἱ ἴδιοι παραχωροῦν εἰς τὸ περι οὗ πρόκειται κατὰ-στημα. Τινὲς δὲ συνειθίζουσι ἀφοῦ ἐκθέσουν εἰλικρινῶς τὴν γνώμην των νὰ προσθέτουν τὴν ἐπιφύλαξιν διὰ τῆς φράσεως ἀνευ οὐδεμιᾶς εὐθύνης μας· ἀλλ' ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη εἶναι ἐντελῶς περιττὴ, διότι ἕκαστος γνωρίζει, ὅτι ὁ δίδων πληροφορίας δὲν ἀναλαμβάνει οὐδεμίαν εὐθύνην οὔτε νομικὴν, οὔτε ἠθικὴν, ἀρκεῖ νὰ ἔπραξε κατὰ τὴν συνείδησιν καὶ πεποίθησίν του.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπάντησιν εἰς ζητούμενας πληροφορίας περὶ ποιότητος κτλ. πραγματειῶν ἢ ἄλλων ἀντικειμένων, τούτο εἶναι ἔργον μᾶλλον τοῦ ἐμπείρου ἐμπόρου παρὰ τοῦ συντάκτου τῆς ἀλληλογραφίας, διότι διὰ νὰ δοθῶσι πληροφορίαὶ περὶ τῶν ἐλαττωμάτων ἢ προτερημάτων ἐμπορεύματος τινὸς ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ γνώσεις.

Συχνὰ αἱ τοιούτου εἴδους ἐπιστολαὶ συνοδεύονται μὲ ὑποθετικούς λογαριασμοὺς προβλέψεως ἢ πωλήσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται πραγματειῶν, ὅπως ὁδηγηθῆ ἔξ αὐτῶν καλῆτερον ὁ ζητῶν τὰς πληροφορίας.

Ε'. ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

§. 479. Αἱ εἰδοποιητικαὶ ἐπιστολαὶ εἰς τὸ ἐμπόριον εἶναι συχνόταται, εὕρισκομένου τοῦ ἐμπόρου συνεχῶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἀποστολὴν ἢ παραλαβὴν ἐμπορεύματος τινὸς, τὴν ἔκδοσιν συναλλαγματικῆς, τὴν ἀφίξιν ἢ ἀναχώρησιν πλοίου καὶ τὰ παρόμοια.

Ἡ περὶ ἀποστολῆς ἐμπορεύματος γνωστοποίησις πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ μέσον, δι' οὗ γίνεται ἡ ἀποστολὴ, νὰ συνοδεύεται δὲ μὲ ἐν ἀντίτυπον τοῦ φορτωτικοῦ καὶ μὲ τὸ τιμολόγιον (fattura) τῆς ἀποστελλομένης πραγματείας· ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς σημειοῦται τὸ ποσὸν τοῦ τιμολογίου, δηλ. τὰ δοθέντα χρήματα διὰ τὴν ἀξίαν καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστελλομένης πραγματείας, προσκαλουμένου τοῦ ἀνταποκριτοῦ νὰ ἐγγράψῃ τὸ ποσὸν τούτο εἰς πίστιν τοῦ ἀποστολέως.

Συχνάκις εἰς τὰς ἐπιστολάς ταύτας προστίθενται σκέψεις καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀποστελλομένων πραγματειῶν ἀφορῶσαι τὴν ποιότητά των, τὴν τιμὴν των καὶ τὰ παρόμοια.

Ὁ ἐκδίδων συναλλαγματικὴν εἰς βάρους τινὸς εἶναι ὑπόχρεως νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτὸν περὶ τούτου, περιγράφων τὴν ἐκδοθεῖσαν συναλλαγ-

ματικήν, καὶ σημειόνων τὴν ἐποχὴν τῆς πτώσεώς της· θέλει δὲ ἀναφέρει διὰ ποίου λογαριασμὸν ἐξεδόθη, καὶ ἂν ἦναι διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐκδότου θέλει ἀναφέρει εἰς τὴν ἐπιστολὴν του ὅτι ἔγραψε τὸ ποσὸν αὐτῆς εἰς τὴν πίστιν του, θέλει δὲ τῷ συστήσει τὴν ἀποδοχὴν καὶ πληρωμὴν αὐτῆς. Αἱ ἄλλαι εἰδοποιητήριαι ἐπιστολαὶ δὲν παρουσιάζουν δυσκολίαν τινά.

Ὁ παραλαμβάνων πραγματείαν τινὰ χρεωστεῖ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τῆς παραλαβῆς αὐτῆς τὸν ἀποστολέα· εἰς τὴν ἐπιστολὴν δὲ ταύτην ὀφείλει νὰ κάμῃ τὰς παρατηρήσεις του, ἐὰν τυχὸν ἔχη ἀφορμὴν, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγματειῶν, τῆς ποιότητός των, τῆς τιμῆς των, καὶ περὶ παντὸς ἄλλου σχετικοῦ μὲ αὐτάς· δὲν εἶναι ὡσαύτως περιττὸν ν' ἀναφέρῃ τὴν ἐπιδοκιμασίαν του ἢ τὰ παράπονά του ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῆς παραγγελίας, διότι ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων θέλει ὀδηγηθῆ ὁ ἀνταποκριτὴς του εἰς τὰς μελλούσας του πράξεις, ἀλλ' εἰς πᾶσαν περίστασιν πρέπει νὰ ἐπαινῇ τις μὲ μετριότητα καὶ νὰ ψέγῃ ἄνευ πικρίας.

Ἐὰν τὰ σταθμὰ, αἱ τιμαὶ καὶ οἱ λογαριασμοὶ τοῦ τιμολογίου εὐρεθοῦν ἀκριβῆ, πρέπει νὰ εἰδοποιῇ τὸν ἀνταποκριτὴν του ὅτι ἐνέγραψεν εἰς τὴν πίστιν του τὸ εἰς τὸ τιμολόγιον σημειούμενον ποσόν· ἐὰν δὲ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ κάμῃ τὰς ἐπεξεργασίας ταύτας, θέλει εἰπεῖ εἰς τὴν ἐπιστολὴν του ὅτι ἐπιφυλάττεται κατόπιν νὰ πράξῃ τοῦτο μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν.

Εἰδοποιῶν ὁ ἔμπορος τὴν παραλαβὴν πραγματείας τινὸς χωρὶς νὰ κάμῃ καμμίαν ἐπ' αὐτῶν παρατήρησιν ὑποτίθεται ὅτι τὰς λαμβάνει εἰς καλὴν κατάστασιν, καὶ δὲν δύναται πλέον ἀκολούθως νὰ παραπονεθῆ, ὥστε χάνει πᾶν δικαίωμα πρὸς ἀγωγὴν ἐὰν κατὰ τὴν παραλαβὴν δὲν βεβαιώσῃ ἀμέσως τὴν ἐλαττωματικὴν κατάστασιν τῶν πραγματειῶν.

Ὁ ἔμπορος, ὁ θέλων νὰ εὐρίσκεται ἐν τάξει πρὸς διατήρησιν τῶν δικιωμάτων του κατὰ τοῦ ἀποστολέως διὰ τὰ ἐλαττώματα τῶν πραγματειῶν, πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ ὅλας τὰς νομίμους διατυπώσεις εἰς παρομοίας περιστάσεις· πρέπει δηλ. νὰ βεβαιώσῃ ἀμέσως μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ πράγματος τὴν κατάστασιν αὐτοῦ δι' ἐκθέσεως δοκιμαστῶν, διοριζομένων παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς. Τὰ μαρτυρικὰ καὶ αἱ ἰδιωτικὰ βεβαιώσεις δὲν ἀναπληροῦν τὴν ἑλλειψὶν τακτικῆς ἐκθέσεως δοκιμαστῶν.

Ὁ παραλαμβάνων προσέτι πραγματείας δὲν πρέπει νὰ πληρόνη τὸν νότον ἢ τὸ ἀνώγιον αὐτῶν πρὶν βεβαιωθῆ περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, διότι ἅμα πληρώση ὑποτίθεται ὅτι παρέλαβε τὰς πραγματείας εἰς καλὴν κατάστασιν.

Τοιαῦται εἶναι αἱ προφυλάξεις, τὰς ὁποίας ὁ ἔμπορος χρεωστὲι νὰ λαμβάνη κατὰ τὴν ἄφιξιν τῶν πραγματειῶν, καὶ τὰς ὁποίας δὲν πρέπει νὰ λησμονῆ νὰ κοινοποιῆ εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του ὅταν πρόκηται ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν παραλαβὴν αὐτῶν· προκειμένου μάλιστα περὶ σημαντικῆς ζημίας, ἐξ ἧς δύνανται νὰ ἐκπηγάσουν διενέξεις, πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ ἐνεργήσῃ ὅλα τὰ παρὰ τοῦ Νόμου διαταττόμενα, διότι ἂν τὰ σφάλματα καὶ αἱ ἐλλείψεις μικρᾶς σημασίας συμβιβάζωνται συνήθως φιλικῶς, αἱ περὶ σημαντικῶν ὅμως ζημιῶν ἀποζημιώσεις κατανατῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ δικαστήρια.

ΣΤ'. ΛΗΨΟΔΟΣΙΑΙ.

§. 480. Αἱ περὶ χρηματικῶν ἀντικειμένων ἐπιστολαὶ ἀπαίτουσι τὴν μεγαλητέραν προσοχὴν, διότι κυρίως ἐκ τῶν εἰς αὐτὰς σημειώσεων ἀποδεικνύονται αἱ μεταξὺ τῶν ἐμπόρων χρηματικαὶ σχέσεις.

Ὅταν χρεωστῶμεν πρὸς τινὰ ἀνταποκριτὴν μας ἢ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τιμολογίου τινὸς ἀγορᾶς, ἢ τὴν ἐξίσωσιν τρεχουμένου λογαριασμοῦ, ἢ ἐξ ὁποίας δήποτε ἄλλης ἀφορμῆς ποσὸν τι, καὶ πρόκειται νὰ πληρώσωμεν, ἢ στέλλομεν πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν μας συνάλλαγμα πληρωτέον εἰς διαταγὴν του, καὶ τὸν παραγγέλλομεν νὰ συνάξῃ τὸ ποσὸν αὐτοῦ πιστόνων τὸν λογαριασμὸν μας, ἢ τὸν παραγγέλλομεν νὰ σύρῃ ἐκεῖνος εἰς βᾶρος μας τὸ ποσὸν τοῦ χρέους μας, ἢ ἔὰν ἀμφότερα τὰ μέσα ταῦτα ἦναι ἐπιζήμια, στέλλομεν πρὸς τὸν δανειστὴν μας τὸ ποσὸν τοῦ χρέους μας εἰς πραγματικὰ νομίσματα.

Αἱ ἐπιστολαὶ, δι' ὧν διευθύνομεν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς διαταγὴν τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας, πρέπει ἀναγκαίως νὰ περιέχουν τὴν σημείωσιν τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, τὸ ὄνομα τοῦ πληρωσεντος καὶ τὴν προθεσίαν τῆς πληρωμῆς. Ὅταν δὲ ἀποστέλλωνται συγχρόνως πολλὰ συναλλαγματικὰ, πρέπει νὰ σημειοῦται ἐκάστη χωριστὰ, καὶ κατόπιν τὸ ἄθροισμα ὅλων τῶν ποσοτήτων· μετὰ τὴν σημείωσιν τῶν συναλλαγματικῶν εἰδοποιοῦμεν τὸν ἀνταποκριτὴν ὅτι ἐνεγράψαμεν εἰς χρέος τοῦ λογαριασμοῦ του τὸ ποσὸν αὐτὸ, καὶ τὸν

παρακαλοῦμεν νὰ πιστώσῃ καὶ ἐκεῖνος τὴν μερίδα μας μὲ τὴν αὐτὴν ποσότητα, εἰδοποιῶν ἡμᾶς περὶ τῆς τακτικῆς ἀποδοχῆς τῶν συναλλαγματικῶν.

Εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιστολάς πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν περιττὰς καὶ τετριμμένας φράσεις; ἀρκεῖ δὲ ἡ ἐξῆς: « εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ ἀναγγείλετε τὴν παραλαβὴν τῶν, καὶ νὰ πιστώσετε τὸν λογαριασμὸν μου. »

Ὁ παραλαμβάνων ἐπιστολὴν περιέχουσαν συναλλαγματικὴν πληρωτέαν εἰς διαταγὴν του, χρεωστεῖ νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν ἀνταποκριτὴν του περὶ τῆς παραλαβῆς ταύτης, ἀναφέρων ὅτι ἐσημείωσεν εἰς πίστιν τοῦ ἀνταποκριτοῦ του τὸ ποσὸν τῶν ἐμβασμάτων. Εἶναι ἔντελῶς περιττὴ ἢ προσθήκη, τὴν ὁποίαν τινὲς κάμνουν διὰ τῆς φράσεως: « σᾶς πιστόνομεν, ἐπιφυλαττομένης τῆς εἰσπράξεως. » Ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη εἶναι ἄνευ σκοποῦ, διότι ὁ Νόμος προσδιορίζει τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκδότου συναλλαγματικῆς μὴ πληρωθείσης παρὰ τοῦ ἀποδέκτου.

Εἰς τὴν εἰδοποιητήριον περὶ τῆς παραλαβῆς τῶν συναλλαγματικῶν ἐπιστολὴν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κάμωμεν ὅσας παρατηρήσεις ἔχομεν ἐπ' αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν τῆς συναλλαγματικῆς, ὡς πρὸς τὸ ἐπωφελὲς ἢ ἐπιζήμιον τοῦ συναλλάγματος κτλ.

Εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς ἢ μὴ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς πρέπει νὰ ἐξετάζεται: ἐὰν ὁ ἐκδότης ἢ ὁ παραχωρητὴς τῆς συναλλαγματικῆς παρητήθη ἀπὸ τὰς συνεπείας τῶν διαμαρτυρικῶν· τοῦτο δὲ προκύπτει ἐὰν ἐσημείωσεν ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ εἰς τὴν διευθύνουσαν αὐτὴν ἐπιστολὴν τὴν περὶ τούτου θέλησίν του, ἣτις συνήθως ἐκφράζεται οὕτως: « ἡ ἐπιστροφή νὰ γενῆ ἐνεξόδως. » Ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη σημείωσις, ὁ κάτοχος τῆς συναλλαγματικῆς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐνεργήσῃ τὰ περὶ διαμαρτυρικῶν διαταττόμενα, ἀλλὰ χρεωστεῖ ἀπλῶς νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν ἀνταποκριτὴν του περὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ἢ μὴ πληρωμῆς τῆς συναλλαγματικῆς.

Ὁ κάτοχος συναλλαγματικῆς μὴ ἀποδεδεγμένης χρεωστεῖ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον νὰ παρουσιάσῃ αὐτὴν πρὸς ἀποδοχὴν, διὰ τῆς ὁποίας μόνον καθίσταται ὑπόχρεως πρὸς πληρωμὴν ἐκεῖνος, πρὸς ὃν ἐξεδόθη ἢ συναλλαγματικὴ. Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ᾖ πληρωτέα εἰς ῥητὴν ἡμέραν, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τὴν παρουσιάσῃ πρὸς ἀποδοχὴν, ἐκτὸς ἂν ὁ ἀποστείλας αὐτὴν τὸ παρήγγειλεν ἢ παραγγεῖλαι δὲ αὕτη δίδεται,

διὰ τῆς φράσεως: « λαμβάνοντες τὴν συναλλαγματικὴν φροτίσατε τὰ δέοντα. » Ἐὰν δὲ ἡ συναλλαγματικὴ ᾖ πληρωτέα εἰς προθεσμίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ὄψεως, ὁ κάτοχος ἀνευ οὐδεμιᾶς περὶ τούτου παραγγελίας εἶναι ὑπόχρεως νὰ παρουσιάσῃ αὐτὴν ἀμέσως πρὸς ἀποδοχὴν διὰ τὴν ἀρχίστη ἢ προθεσμίαν τῆς πληρωμῆς.

Ζ'. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΛΗΡΩΜΗΝ.

§. 481. *Προκλήσεις εἰς πληρωμὴν.*— Ἐνίοτε ὁ ἔμπορος εὕρισκεται δυστυχῶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπενθυμίξῃ εἰς τοὺς καθυστεροῦντας καὶ ἀμελοῦντας ἢ ἀναεῖλλοντας τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων χρεώστας τοῦ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των.

Εἶναι καλὸν αἱ ὑπενθυμίσεις αὗται νὰ γίνωνται ὅσον τὸ δυνατὸν εὐσχήμως διὰ νὰ μὴ δυσαρεστῶνται ἀνταποκριταί, τοὺς ὁποίους δὲν ἔχομεν ἀφορμὴν νὰ δυσαρεστήσωμεν. Ἡ καταλληλοτέρα περίπτωσις διὰ τὴν ἀποτείνωμεν τοιαύτας ὑπενθυμίσεις εἶναι τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ τῆς ἐξαμηνίας, ὅτε συνήθως τακτοποιοῦνται οἱ λογαριασμοὶ καὶ στέλλεται εἰς ἕκαστον ἀνταποκριτὴν τὸ ἀντίγραφον τοῦ λογαριασμοῦ του. Ἡ τοιαύτη ἀποστολὴ εἶναι σιωπηρὰ αἴτησις πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρεωστούμενου ποσοῦ· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου δύναται τις διευθύνων τὸν λογαριασμὸν νὰ γράψῃ πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν του ὅτι « θέλει λάβει μετ' εὐχαριστήσεως τὰ ἐμβάσματα, τὰ ὁποῖα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ ἤθελε τῷ κάμει. » Ἡ τοιαύτη φράσις δὲν δύναται νὰ προξενήσῃ τὴν πρᾶμικρὴν δυσαρέσκειαν, διότι εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν παραδεγμένην συνήθειαν· δύναται δὲ, ἐὰν θέλῃ, νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς δικαιολογήσιν του τὰς ἰδίους τῆς ἀνάγκας, τὰς περιστάσεις αἵτινες τὸν ἀναγκάζουν εἰς τοῦτο, καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς φράσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τὸν φίλον του ἤθελε τῷ ὑπαγορεύσει.

Ἐὰν ὁ εὐγενὴς αὐτὸς τρόπος τῆς προσκλήσεως εἰς πληρωμὴν ἀποβῇ ἀνωφελής, ὁ ἔμπορος θέλει σκεφθῆ περὶ τοῦ καταλληλοτέρου μέσου πρὸς κατανάγκασιν τοῦ ὀφειλέτου του, ἀλλὰ βεβαίως δὲν θέλει καταφύγει εἰς τὰ δυσάρεστα μέτρα πρὶν ἐξαντλήσῃ πᾶν φιλικόν.

Η'. ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΣΧΕΣΕΩΝ.

§. 482. *Ἐπανάληψις σχέσεων.*— Ἐὰν παρατηρήσῃ ὁ ἔμπορος ὅτι αἱ παραγγελίαι τοῦ ἀνταποκριτοῦ του ἀποβαίνουν σπανιώτεροι, καὶ ὅτι αἱ μεταξύ των σχέσεις παραμελοῦνται προσπαθεῖ νὰ τὰς ἀναζωο-

γονήση δι' ἐπιστολῶν, περιεχουσῶν ἐμπορικὰς εἰδήσεις, σημειώσεις τιμῶν καὶ παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὸ ἐπιμερδὲς ἐπιχειρήσεως τινὸς καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται, τῶν ὁποίων γίνεται συχνὴ χρῆσις, διότι τὸ ἐμπόριον ἔχει ἀνάγκην ζωηρότητος, πρέπει νὰ γράφονται μὲ τρόπον περιποιητικόν· δύναται δὲ νὰ ἐκφράζωσι τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν ὁ γράφων δοκιμάζει βλέπων τὰς σχέσεις του παρημελημένας καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ δόσῃ εἰς αὐτὰς μεγαλητέραν ἀνάπτυξιν καὶ σημασίαν. Δύναται προσέτι νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἀνταποκριτὴν του νὰ τῷ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους, ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθεν αὕτη ἡ ψυχρότης, ἥτις δι' αὐτὸν εἶναι τόσον λυπηρὰ, ἐπικαλούμενος τὴν φιλικὴν εἰλικρίνειαν τοῦ φίλου του, διαβεβαιῶν αὐτὸν ὅτι θέλει καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν καὶ φροντίδα περὶ τῆς ἐπανορθώσεως ὁποίας δῆποτε τυχὸν ἐλλείψεώς του, καὶ ἐπὶ τέλους προσθέτων ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὰς διαταγὰς καὶ παραγγελίας του.

Θ'. ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ.

§. 483. Αἱ παράπονα καὶ δικαιολογήσεις ἀφορῶσαι ἐπιστολαί, καὶ μάλιστα αἱ ἐπιπληκτικαί, πρέπει νὰ γράφονται μετὰ πολλῆς φρονήσεως καὶ προσοχῆς, ν' ἀποφεύγωμεν δὲ εἰς αὐτὰς τὰς παραφορὰς τῆς ἀγανακτήσεως, τὴν ὁποίαν μᾶς προξενοῦν αἱ παραδρομαὶ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας· πρέπει λοιπὸν νὰ παροπονώμεθα ἄνευ πικρίας, καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ προσβάλλωμεν τὴν φιλοτιμίαν τοῦ ἐμπόρου. Ἐπιπλήξεις καὶ παρατηρήσεις γινόμεναι μετὰ κοσμιότητος καὶ μετριότητος εὐκόλως γίνονται ἀποδεκταί· ἀπεναντίας ἡ πικρία τῶν ἐκφράσεων προσβάλλει καὶ ἐξαγριώνει τὰ πνεύματα, ὥστε δυσκόλως μετὰ ταῦτα συμβιβάζονται φιλικῶς. Ὁ ἐπιπλήττων καὶ παραπονούμενος πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπόψιν ὅτι καθ' ὃν τρόπον γράφει, κατὰ τὸν αὐτὸν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τῷ ἀπαντήσῃ καὶ ὁ ἀνταποκριτὴς του· ἐπιστολὴ γεγραμμένη μὲ πνεῦμα ἐξημμένον προκαλεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπάντησιν ἄτοπον καὶ ἐπομένως ῥῆξιν· ὅθεν πρέπει νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ προσβλητικὰς ἐκφράσεις, διότι εἶναι πάντοτε προτιμότερον νὰ παύωμεν εὐσχήμως τὰς σχέσεις μας μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας παρὰ μετὰ δυσχερεσιῶν καὶ ἀποτόμως.

Πολλάκις μάλιστα διὰ τῶν εὐγενῶν τρόπων ἐπιτυγχάνει τις εὐκολώτερον τοῦ ποθομένου του παρὰ διὰ τῶν ἀποτόμων ἐπιπλήξεων·

καὶ πολλάκις ἔμπορεῖ τίς πολλὰ καταλλήλως ἀναφέρων τὰ παράπονά του περὶ τῆς γενομένης πράξεως νὰ παρενείρη ἐκ πλαγείου καὶ ἐπαίνους τῶν ἀληθῶν προτερημάτων τοῦ ὑποπεσόντος εἰς τὸ σφάλμα· αἱ μὲ τοιοῦτους ἐπαίνους συνοδευόμεναι ἐπιπλήξεις ἀποβαίνουν πολλὰ μέτρια, ὁ δὲ ἀνταποκριτὴς χάριν τῶν εὐχαρίστων ἐπαίνων ὑποφέρει καὶ τῶν ἐπιπλήξεων τὴν πικρίαν· εἶναι ὡσπύτως καλὸν νὰ δικαιολογήῃ ὁ ἴδιος τὸ σφάλμα τοῦ ἀνταποκριτοῦ του καὶ ἀποδίδων τὸ γεγονός εἰς παραδρομὴν νὰ παραπονῆται κατὰ τοῦ γεγονότος καὶ οὐχὶ κατὰ τῆς προθέσεως τοῦ ἀνταποκριτοῦ του· δι' αὐτῶν τῶν μέσων δύναται εὐκολώτερον νὰ ἐπιτύχη νὰ γηνοῦν δεκταὶ αἱ παρατηρήσεις του περὶ τῆς τυχόν ἀποζημιώσεώς του.

Εἰς πρὸς τὰς ἐπιπλήξεις, τὰς ὁποίας ἀρχηγὸς καταστήματος ἀπευθύνει πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους του, εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμέν τι· ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι πρέπει νὰ γράφονται μετὰ ψυχρᾶς λογικῆς καὶ σοβαρότητος.

Εἰς τὸν ἀπολογοῦμενον ἀρκεῖ νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὸ ἀξίωμα ὅτι ὁ ὁμολογῶν τὸ σφάλμα του ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι ἐπιδεκτικὸς διορθώσεως· εἶναι λοιπὸν ἀναγκαιότατον ὅταν συναισθανώμενα ὅτι ἐσφάλαμεν, νὰ ὁμολογῶμεν ἀμέσως μετ' εἰλικρινείας τὴν παραδρομὴν μας ἀντὶ νὰ προσπαθῶμεν νὰ δικαιολογηθῶμεν διὰ προφάσεων καὶ σοφισμάτων· εἶναι δὲ ἀτοπώτερος ὁ τρόπος ὅσων χωρὶς νὰ ὁμολογήσουν τὴν ἔλλειψίν των συναινοῦν εἰς τὰς περὶ ἀποζημιώσεως αἰτήσεις τοῦ ἀνταποκριτοῦ του *μόνον* πρὸς χάριν του.

Ἡ δικαιολογητικὴ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ περιέχη ἐξηγήσεις καταλλήλους πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ γεγονότος, τὴν ἔκφρασιν τῆς λύπης διὰ τὸ γεγόμενον σφάλμα, καὶ τὴν προθυμίαν πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἐξ αὐτοῦ ζημίας, νὰ βεβαιοῖ δὲ τὸν ἀνταποκριτὴν ὅτι εἰς τὸ μέλλον θέλει εἶσθαι ἀκριβέστερος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παραγγελιῶν του, καὶ νὰ τελευτᾷ μετὰ τὴν ἐκ νέου διαβεβαίωσιν τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ γράφοντος.

Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁποῖα δῆποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ πικρία καὶ ἡ αὐστηρότης τῶν ἐκφράσεων τῆς ἐπιπληκτικῆς ἐπιστολῆς δὲν πρέπει νὰ μιμνῶμεθα τὸν ἀνταποκριτὴν μας ἀπεναντίας διὰ τῆς φρονίμου ἀπαντήσεώς μας πρέπει νὰ δίδωμεν δείγματα μετριοπαθείας καὶ ἀξιοπρεπείας.

Γ. ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ.

§. 484. Διὰ τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς παραγγέλλομεν τὸν ἀνταποκριτὴν μας νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἐπιφέροντα αὐτὴν τὴν ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς σημειουμένην ποσότητα ἢ μέρος αὐτῆς καθ' ὅσον ἤθελε λάβει ἀνάγκην. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐκδίδονται πρὸς εὐκολίαν τῶν ταξειδιωτῶν, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ μεταφέρουν μεθ' ἑαυτῶν εἰς πραγματικὰ νομίσματα τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδά των.

Εἰς τὴν πιστωτικὴν ἐπιστολὴν τίθεται ἡ ὑπογραφή ἐκεῖνου, πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, ὥστε ὁ ἀνταποκριτὴς πληρόνων καὶ λαμβάνων ἀποδείξεις νὰ δύναται νὰ συμπαραβάλλῃ τὰς ὑπογραφάς.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται δὲν εἶναι ἐμπορεύσιμοι· ὁ πληρόνων μέρος ἢ ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς πρέπει νὰ λαμβάνῃ διπλὴν ἀπόδειξιν τῆς πληρωμῆς, ἐξ ὧν τὴν μίαν θέλει στείλει εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του.

Συχνάκις προσδιορίζεται ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς ὁ χρόνος καθ' ὃν αὕτη ἰσχύει.

Ὁ φέρων πιστωτικὴν ἐπιστολὴν δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἔμπορον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν αὐτῆς, καὶ εἰς περίστασιν ἀρνήσεως δὲν ὑπόκειται εἰς καμμίαν νομικὴν διατύπωσιν.

Τὰ μεγάλα Τραπεζιτικὰ καταστήματα ἐκδίδουν συχνάκις ἐγκυκλίους πιστωτικὰς ἐπιστολάς, ἀπευθυνομένας συγχρόνως εἰς διάφορα ἐμπορικὰ καταστήματα διαφόρων πόλεων πρὸς εὐκολίαν τῶν ταξειδιωτῶν· ὁ πληρόνων δυνάμει τοιούτων ἐγκυκλίων πρέπει νὰ σημειώσῃ εἰς τὸ περιθώριον αὐτῆς τὴν πληρωθεῖσαν ποσότητα διὰ νὰ γνωρίζουν τὰ ἄλλα ἐμπορικὰ καταστήματα πόσην ποσότητα ἔλαβεν ὁ ἐπιφέρων ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως.

Εἰς τὴν πιστωτικὴν προστίθεται συνήθως παράγραφος συστατικὸς τοῦ ἐπιφέροντος, ἀλλ' ἡ σύστασις πρέπει νὰ γίνεταί διὰ γενικῶν ἐκφράσεων. Ὁ ἐκδίδων πιστωτικὴν πρέπει νὰ εἰδοποιῇ περὶ τούτου τὸν ἀνταποκριτὴν του, ὡς γίνεταί ὅταν ἐκδίδωμεν συναλλαγματικὰς εἰς βάρος τινος· συσταίνει δὲ εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του νὰ κρατῇ ἀπὸ τὰ πληρωθησόμενα ποσὰ ὅλα τὰ ἔξοδά του, προμηθείας κτλ. διὰ νὰ μὴ σημειωθοῦν εἰς τὸν ἰδιαιτερόν του λογαριασμόν.

Ἡ πιστωτικὴ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ ἑξῆς· τὸ ὄνομα καὶ

πάγγελμα εκείνου. ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται, καὶ τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ εἰς τὸ περιθώριον, ἂν τοῦτο ἦναι δυνατὸν, τὸ ποσὸν τῆς πιστώσεως, τὴν παρατήρησιν ὅτι πρέπει νὰ κρατῆ. ἐκ τῶν πληρωθησομένων χρημάτων τὰ ἔξοδα τῆς προμηθείας κτλ. τὴν παραλαβὴν διελθῶν ἀποδείξεων, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἐπιφέροντος σύστασιν.

Μετὰ τὴν χρῆσιν τῆς πιστωτικῆς ἐπιστολῆς ὁ λαβὼν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἐκδότην συνοδεύων αὐτὴν μὲ ἐπιστολὴν ἠχαριστήριον.

ΙΑ'. ΣΥΣΤΑΤΙΚΑΙ.

§. 485. Συστατικὴ ἐπιστολὴ εἶναι ἐκείνη, διὰ τῆς ὁποίας ἐπικαλούμεθα παρὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας τὴν καλὴν ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν τοῦ ἐπιφέροντος αὐτὴν.

Εἰς τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς, ἂν ἡ περίστασις τὸ ἀπαιτῆ, ἀναέρομεν ἔπαινον τινὰ ὑπὲρ τοῦ συστατινομένου, διὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἀφορμὴ καὶ ἡ θερμότης τῆς συστάσεως, πρὸς δὲ τὴν χρησιμότητα, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ παρέξῃ εἰς τὸν συστατινομένον, καὶ τελειόνομεν κφράζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην, τὴν ὁποίαν θέλομεν αἰσθανθῆ διὰ τὰς πρὸς τὸν συστατινομένον περιποιήσεις τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. Ἡ συστατικὴ ἐπιστολὴ δίδεται συνήθως ἀνοικτῆ, ἂν δὲ ὁ δίδων τὴν συστατικὴν ἔχη ἀφορμὴν νὰ εἴπῃ τι ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του, δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς. Τὸ μέτρον τοῦτο ἂν καί κάποτε ἀναγκαῖον, εἶναι ὅμως πάντοτε ἄτοπον, καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς σχέσεις πρώτη βᾶσις πρέπει νὰ ἦναι εὐλικρίνεια. Εἰς τὴν ἐμπιστευτικὴν ταύτην ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν πρέπει τοῦλάχιστον νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἀνάγκην, εἰς ἣν εὐρέθη νὰ δόσῃ τὴν συστατικὴν, καὶ τοὺς λόγους, οἱ ὅποιοι τὸν ὑπαγορεύουν νὰ τὴν περιορίσῃ διὰ τῆς ἰδιαιτέρας του.

Εἰς τὴν σύνταξιν τῶν συστατικῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν ἐμπορικὴν σφῆραν, καὶ εἰς τὰς ὁποίας εἶναι συγκεχωρημένη ἡ κομψότης καὶ τὸ ἐπιτετηδευμένον τῶν ἐκφράσεων, εὐλόγως ἐννοεῖ τις ὅτι ἀπαιτεῖται ἰκανὴ γραφικὴ ἐπιδεξιότης.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ.

.....

§. 486. 'Ορισμός συμβολαίων και είδη αὐτῶν. — Κατὰ τὸν
εμπορικὸν ὀρισμὸν συμβόλαιον εἶναι ἡ σύμβασις, διὰ τῆς ὁποίας εἰς
πλειότεροι ὑποχρεοῦνται πρὸς ἓνα ἢ πλειότερους νὰ δόσουν, νὰ
πράξουν, ἢ νὰ μὴ πράξουν τι· ἰδίως δὲ διὰ τῆς λέξεως συμβόλαιον
νοοῦμεν καὶ τὸ ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου βεβαιοῦνται αἱ ὑποχρεώ-
εις αὐται.

Τὰ συμβόλαια ὡς πρὸς τοὺς τύπους τῆς συντάξεώς των διακρίνον-
ται εἰς τρία εἶδη· εἰς προφορικὰ, ἰδιόγραφα καὶ δημόσια.

Προφορικὰ εἶναι τὰ διὰ τοῦ προφορικοῦ μόνον λόγου καὶ οὐχὶ ἐγ-
γράφως συμφωνούμενα, ταῦτα δὲ ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἢ ἀθετή-
σεως ἀποδεικνύονται ἢ διὰ μαρτύρων, ἐὰν ὁ Νόμος ἐπιτρέπη τὴν τοιαύ-
την ἀπόδειξιν, ἢ ἐὰν ὁ δικαστὴς ἐγκρίνη τὴν παραδοχὴν τῆς τοιαύτης
πικινδύνου ἀποδείξεως, ἢ δι' ὄρκου.

Ἰδιόγραφα συμβόλαια εἶναι ὅσα δὲν συντάσσονται παρὰ τῶν ἀρ-
μοδίων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ ἰδιωτικῶς· ταῦτα δὲ διὰ νὰ ἰσχύουν
ἐπιτεῖται νὰ ἦναι ὑπογεγραμμένα ὀλοκλήρως δι' ἀλφαβητικῶν στοι-
χείων παρ' ὧν δι' αὐτῶν ὑποχρεώθησαν, καὶ ἐὰν περιέχωσιν ἀμοι-
βαίας ὑποχρεώσεις, πρέπει νὰ γίνουν τόσα πρωτότυπα ὅσοι εἶναι οἱ
συμβαλλόμενοι, οἱ ἔχοντες ἰδιαιτέρον συμφέρον· ἐπὶ ἐκάστου δὲ πρω-
τοτύπου πρέπει ν' ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδοθέντων πρωτοτύπων,
ἥτοι « τοῦ παρόντος ἐγένοντα δύο, τρία κτλ. ὅμοια. »

Δημόσια δὲ συμβόλαια εἶναι τὰ συντασσόμενα κατὰ τοὺς νομίμους
τύπους παρὰ τῶν ἀρμοδίων δημοσίων ὑπαλλήλων (συμβολαιογράφων,
προξενικῶν Ἀρχῶν κτλ.) ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν παρὰ τοῦ Νόμου δια-
γραφομένων καθηκόντων των, καὶ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔχουν τὸ δι-
καίωμα νὰ συντάττωσι τοιαῦτα.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν συμβολαίων πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ

ἐκφράζονται εὐκρινῶς αἱ θελήσεις τῶν μερῶν διὰ νὰ μὴ ὑπόκεινται εἰς ἀμφιβόλους ἐρμηνείας.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν των, τὰ συμβόλαια διακρίνονται εἰς διάφορους κατηγορίας ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῶν περιεχομένων συμφωνιῶν.

Ὄνομάζονται *έτεροβαρῆ* συμβόλαια ὅταν εἰς ἢ πλειότεροι ὑποχρεοῦνται πρὸς ἓνα ἢ πλειότερους, χωρὶς οὗτοι οἱ τελευταῖοι νὰ ἀναλαμβάνουν καμμίαν ὑποχρέωσιν ὡς πρὸς τοὺς πρώτους.

Συναλλακτικὰ δὲ ὀνομάζονται τὰ συμβόλαια ὅταν δι' αὐτῶν ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑποχρεοῦται νὰ δόσῃ ἢ νὰ πράξῃ τὸ θεωρούμενον ἴσον μὲ ὅ,τι δίδει ἢ πράττει τὸ ἄλλο μέρος.

Τυχηρὸν δὲ συμβόλαιον (*contrat aléatoire*) εἶναι ὅταν τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν ὑποχρέωσιν συνίσταται εἰς ἐνδεχόμενον δι' ἕκαστον τῶν μερῶν κέρδος ἢ ζημίαν, ἐξαρτώμενα ἐκ τινος ἀβεβαίου συμβεβηκότος.

Ὁ νόμος ἀναγνωρίζει προσέτι ὑποχρεώσεις μορφουμένας ἄνευ ἰδίας συμβάσεως, τοιαῦται εἶναι αἱ ὑποχρεώσεις, αἵτινες πηγάζουν εἴτε ἀπὸ ἐκούσιον θεμιτὴν τινὰ πράξιν, εἴτε ἀπὸ πράξιν τινὰ ἐπιζήμιον.

Αἱ ἐνοχαι αὗται ὀνομάζονται *οἰονεὶ συμβόλαια*· οὕτω π. χ. ἐὰν διαχειρισθῶμεν τὰς ὑποθέσεις τινὸς ἄνευ τῆς συναινέσεώς του ὑποχρεούμεθα νὰ δώσωμεν λόγον τῆς διαχειρίσεώς μας ταύτης· ἐὰν λάβωμεν ἀλλότριον πρᾶγμα κατὰ λάθος ἢ καὶ ἐν γνώσει, ὑποχρεούμεθα νὰ τὸ ἀποδώσωμεν, καὶ τέλος ἐὰν ἐνεργήσωμεν πρᾶξιν, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθε ζημία εἰς τινὰ, ὑποχρεούμεθα ν' ἀνορθώσωμεν τὴν ζημίαν ταύτην.

Εἰς τὸ παρὸν μέρος θέλομεν ἐκθέσει τὰ ἀναγκαῖα περὶ τῆς συντάξεως τῶν κυριωτέρων ἐμπορικῶν συμβολαίων, ἀκολουθοῦντες αὐτὰ κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν· προσδὲ θέλομεν καταχωρήσει καὶ ὑποδείγματα αὐτῶν πρὸς ἀκριβεστέραν ὁδηγίαν.

Α'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ.

§. 487. *Ἐμπορικὸν γραμματίον* ἐν γένει εἶναι συμβόλαιον, ἀποδεικνύον τὴν ἀναγνώρισιν ἑνὸς χρέους καὶ τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς πληρωμὴν. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται αἱ συναλλαγματικαί, τὰ εἰς διαταγὴν ἢ ἀπλᾶ γραμμάτια, αἱ μετοχαι ἀνωνύμων ἐταιριῶν, αἱ ἐγχοπαὶ τῶν δημοσίων χρεῶν καὶ ἐν γένει τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον εὐ-

κόλως κυκλοφορούντα διὰ τῆς διαπραγματεύσεως ὑποχρεωτικὰ ἔγγραφα· κυρίως δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην συμπεριλαμβάνονται τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια καὶ αἱ συναλλαγματικά.

§. 488. *Γραμμάτια εἰς διαταγὴν εἶναι ἀπλῶς ὑποχρεωτικὰ πληρωμῆς ἔγγραφα, δυνάμενα νὰ μεταβιβάσθωσι δι' ὀπισθογραφῆσεως.*

Ὁ τύπος τῶν γραμματίων τούτων εἶναι ἀπλούστατος, διότι σκοπὸς αὐτῶν εἶναι νὰ συντάξωμεν ταχέως ἐν συμβόλαιον σαφὲς καὶ θετικόν, διὰ τοῦ ὁποῦ οὗ ὁ ὑπογραφόμενος ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰς προθεσίαν τινὰ καὶ εἰς προσδιωρισμένον μέρος ῥητὸν χρηματικὸν ποσὸν εἰς τὸν δυνάμει ὀπισθογραφῆσεως κάτοχον τοῦ γραμματίου.

Εἰς τὸ 1^{ον} μέρος τοῦ Ἐγχειριδίου ἀνεφέραμεν τὰ προσόντα τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου.

Ταῦτα πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὁ συντάττων γραμματίον εἰς διαταγὴν, διότι συχνὰ παραλείπουν π. χ. τὴν σημείωσιν τοῦ ληφθέντος ἀντίτιμου, ἢ δὲν ἀναφέρουν κατὰ ποῖον τρόπον ἐλήφθη τὸ ἀντίτιμον τοῦτο· ἐὰν π. χ. ἐλήφθη εἰς μετρητὰ, εἰς πραγματείας ἢ εἰς λογισμὸν.

§. 489. *Ὀπισθογράφησις.* — Ἡ κυριότης τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου μεταβιβάζεται διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως, ἥτις γράφεται εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος αὐτοῦ, διαλαμβάνουσα τὸ ληφθὲν ἰσότιμον τοῦ γραμματίου καὶ τὸ ὄνομα ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον μεταβιβάζεται· αὗται εἶναι αἱ μόναι διατυπώσεις αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ὀπισθογράφησιν.

Ἐπίδειγμα ἀπλοῦ γραμματίου μὴ διαπραγματευσίμου.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . Κ. διὰ γρ. 3000.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον θέλω πληρώσει πρὸς τὸν κύριον Ν. Ν. τὸ ποσὸν τῶν τριῶν χιλιάδων γροσίων, τὸ ἰσότιμον τῶν ὀποίων ἔλαβον εἰς πραγματείας (ἢ εἰς μετρητὰ κτλ.).

Α. Α.

Τὸ γραμματίον τοῦτο ἀποδεικνύει ἀπλῶς τὸ χρέος, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπιδεικτικὸν διαπραγματεύσεως.

Ἐπίδειγμα γραμματίου ἐμπορευσίμου.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . Κ. διὰ γρ. 3000.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον θέλω πληρώσει εἰς τὴν διαταγὴν

τοῦ κυρίου Ν. Ν. τὸ ποσὸν τῶν γροσίων τριῶν χιλιάδων, τὸ ἰσότιμον τῶν ὁποίων ἔλαβον εἰς πραγματείας.

A. A.

Κατ' αὐτὸν τὸν τύπον συντάσσονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια. Κάποτε ἡ ἡμερομηνία καὶ τὸ ποσὸν τὸ χρηματικὸν εἰς ἀριθμοὺς τίθεται εἰς τὸ κάτω μέρος πρὸ ἢ μετὰ τὴν ὑπογραφήν.

Συχνάκις πρὸς συντομίαν παραλείπεται ἡ λέξις ἔλαβον ἢ ληφθὲν, πλὴν αἱ μάταιαι αὗται συντομίαι, αἵτινες ἀσχημίζουσι καὶ γραμματικῶς τὰ ἐμπορικὰ ἔγγραφα, εἶναι καλὸν νὰ ἐκλείπουν, μάλιστα ὅταν ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ προέλθουν ἀμφιβολίαι.

Ἐπὶ τοῦ γραμματίου ἕκαστος τῶν κατόχων θέτει τὸν ἀριθμὸν τοῦ Βιβλίου, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωρεῖ τὰ γραμμάτια του.

Τὸ στοιχεῖον Κ. σημαίνει καλὸν, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησε νὰ τίθεται κατὰ συνήθειαν.

§. 490. *Γραμμάτια πληρωτέα εἰς τὸν ἐπιφέροντα εἶναι ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ, ἀλλ' ὑποχρεῦται δι' αὐτῶν ὁ ὑπογραφόμενος νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν κατὰ τὴν προθεσίαν εἰς τὸν παρουσιάσοντα τὸ γραμμάτιον.*

Πρὸς μεταβίβασιν τῶν γραμματίων τούτων δὲν ἀπαιτεῖται καμμία διατύπωσις, διότι ἀρκεῖ ἡ ἀπλὴ ἐγχείρισις αὐτοῦ· ὅθεν ὁ κάτοχος αὐτοῦ δὲν ἔχει ἄλλον ὑπόχρεων πρὸς πληρωμὴν, εἰμὴ μόνον τὸν εἰς τὸ γραμμάτιον ὑπογεγραμμένον.

Εἰς τὸ ἐμπόριον σπανίως γίνεται χρῆσις τοιούτων γραμματίων, διότι ὁ φόβος τῆς ἀπωλείας τῶν ἀποτρέπει ἕκαστον τοῦ νὰ λαμβάνῃ τοιαῦτα γραμμάτια· ἐκτὸς τούτου ἡ πλαστογράφησις τῶν ἀποβαίνει εὐκολωτέρα· συντάσσονται δὲ συνήθως ὡς ἐξῆς·

Καλὸν διὰ γρόσια πεντακόσια, τὰ ὁποῖα θέλω πληρώσει εἰς τὸν ἐπιφέροντα μετὰ . . . , τὸ ἰσότιμον τῶν ὁποίων ἔλαβον εἰς μετρητά.

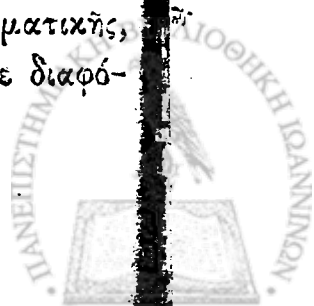
Κωνσταντινούπολις τὴν . . .

Κ. διὰ γρ. 500.

N. N.

Β'. ΕΠΙΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ.

§. 491. *Ἐπισυναλλαγή.* Ἐὰν πρόκηται περὶ συναλλαγματικῆς, ἥτις μεταβιβασθεῖσα διὰ διαφορῶν ὀπισθογραφῆσεων διήλθε διαφό-

ρους πόλεις, και επί τέλους δὲν ἐπληρώθη παρ' ἐκείνου, εἰς βάρος τοῦ ἑοποίου ἐξεδόθη, λαμβάνει χώραν ἢ λεγομένη ἐπισυναλλαγή, ἣτις, ὡς κδομεν εἰς τὸ 1^{ον} μέρος, πρέπει κατὰ τὸν Νόμον νὰ συνοδεύεται ἀπὸ λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς. Ἴδου ὑποδείγματα τῆς τε ἐπισυναλλαγμα-
τικῆς καὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἐπίδειγμα ἐπισυναλλαγματικῆς.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . . . Διὰ . . . . .

Τὴν πέμπτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς δράσεως πληρώσατε διὰ ταύτης τῆς ἰμόνης συναλλαγματικῆς εἰς τὸν Κύριον . . . ἢ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ τὸ ποσὸν τῶν . . . . ., τὸ ἰσότιμον τραβήματός σας ἐπὶ τοῦ Κυ-
ρίου . . . . . μὴ πληρωθέντος, καὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς ἐπιστρο-
φῆς, ἐπισυνημμένου ἐνταῦθα, καὶ ἐγγράψατέ τα ἄνευ ἄλλης εἰδοποιή-
σεώς μου.

Πρὸς τὸν Κύριον . . . . . N. N.

Εἰς . . . . . A. A.

Ἐπίδειγμα λογαριασμοῦ ἐπιστροφῆς.

Λογαριασμὸς ἐπιστροφῆς καὶ ἐξόδων τῆς ἐκ Γρ. . . . . συναλ-
λαγματικῆς, διαμαρτυρηθείσης ἐπὶ μὴ πληρωμῇ, ἐκδοθείσης παρὰ
τοῦ . . . . . ἐπὶ τοῦ . . . . . καὶ μεταβιβάσεισης δι' ὑπισθογρα-
φήσεως εἰς . . . . .

Κεφάλαιον	Γρ. . . . .
30 ἡμερῶν τόκος	» . . . . .
Ζημία ἐπισυναλλαγῆς κατὰ τὴν τίμησιν	» . . . . .
Ἐξοδα διαμαρτυρήσεως	» . . . . .

τὸ ὅλον Γρ. . . . .

(Ἐπεταὶ ἡ βεβαίωσις τοῦ κολλυβιστοῦ, καὶ ἡ ὑπογραφή).

Γ'. ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ.

§. 492. *Ἐταιρικὰ συμβόλαια.*—Ὁ τύπος τῆς συντάξεως τῶν ἑται-
ρικῶν συμβολαίων δὲν δύναται νὰ ᾖ στερετύπος τρόπον τινά,
διότι αἱ ἀφορμαὶ τῆς συστάσεως τῆς ἑταιρίας, αἱ διάφοροι περιστά-
σεις, αἱ σκέψεις, αἱ σχέσεις τῶν συνεταίρων εἶναι τόσαι αἰτίαι τρο-
ποποιήσεων τῆς μορφῆς τῶν ἑταιρικῶν συμβολαίων.

Ἡ σύνταξις ἐν γένει τῶν ἑταιρικῶν συμβολαίων προϋποθέτει τὴν
(ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

γνωσιν ὄλων τῶν περὶ ἐταιριῶν νομικῶν διατάξεων, καὶ μόνον ὅταν τὰ συμβαλλόμενα μέρη εἰς τὰς ἐταιρικές των συμφωνίας καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐγγράφων των λάβωσι ὑπόψιν τὰς γενικάς περὶ ἐταιριῶν ἀρχὰς τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου, θέλουν συντάξει ἕν νόμιμον συμβόλαιον.

Ἐπίδειγμα συμβολαίου ἐταιρίας ὁμοῤῥυθμου.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι (τὰ ὀνόματα καὶ ἐπωνυμια) ἐσυμφώνησαν ὡς ἐξῆς (δύνανται ἐνταῦθα νὰ ἐκτεθῶσιν ὁ σκοπὸς καὶ αἱ σκέψεις, αἷτινες ἐπροκάλεσαν τὴν σύστασιν τῆς ἐταιρίας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον).

Ἄρ. 1. Συσταίνεται ἐταιρία ὁμοῤῥυθμος μεταξὺ τῶν ὑπογεγραμμένων πρὸς ἐνέργειαν ἐμπορίου παντὸς εἶδους πραγματειῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐταιρίας, ἢ κατὰ παραγγελίαν (δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβέστερον τὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν).

Ἄρ. 2. Τὸ ἐταιρικὸν κεφάλαιον προσδιορίζεται εἰς γρ. . . κατατεθησομένου ἐξ ἴσου παρ' ἑκατέρου τῶν συνεταίρων' αἱ ἐταιρικάι καταθέσεις πρέπει νὰ γίνωσιν εἰς μετρητὰ (ἢ . . .).

Ἄρ. 3. Ἡ ἐταιρική ἐπωνυμία θέλει εἶσθαι . . . ἀμφότεροι οἱ συνέταιροι θέλουν ἔχει τὴν ἐταιρικὴν ὑπογραφὴν, τῆς ὁποίας δὲν θέλουν κάμνει χρῆσιν εἰμὴ διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐταιρίας.

Ἄρ. 4. Ἐδρα τῆς ἐταιρίας προσδιορίζεται ἢ πόλις. . .

Ἄρ. 5. Ἡ διάρκεια τῆς ἐταιρίας προσδιορίζεται ἐπὶ . . . ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τὴν . . .

Ἄρ. 6. Κανεὶς τῶν συνεταίρων δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις δι' ἴδιον λογαριασμὸν, χρεωστῶν νὰ καταβάλλῃ ὅλας του τὰς φροντίδας διὰ τὰ συμφέροντα τῆς ἐταιρίας.

Ἄρ. 7. Ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν θέλει γίνεσθαι ἐξ ἴσου ἢ . . .

Ἄρ. 8. Καθ' ἑκάστον μῆνα ἑκάτερος τῶν συνεταίρων θέλει λαμβάνει ἐκ τῆς ἐταιρίας γρ. . . Αἱ προεκτίσεις αὗται θέλουν ὑπολογίζεσθαι εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ καταστήματος.

(Ἐνταῦθα δύνανται νὰ γίνωσι ποικίλαι συμφωνίαι περὶ τῶν προεκτίσεων τῶν συνεταίρων, ἢ περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ καταθέτου εἰς τὴν ἐταιρίαν χρήματα ἐπὶ τόκῳ).

Ἄρ. 9. Ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ἐταιρίας ἐν καιρῷ διαλύσεως θέλει ἐνεργηθῆ παρ' ἑνὸς τῶν συνεταίρων.

Άρ. 10. Όλοι αἱ ἑταιρικοί διενέξεις θέλουν υποβάλλεσθαι εἰς δια-
τητάς.

Ἐγένετο ἐν Κωνσταντιν. τὴν . . . . . εἰς δύο πρωτότυπα ὄντων
δύο τῶν συνεταίρων. Ὑπογραφαί.

Ὑπόδειγμα συμβολαίου ἑταιρίας ἑτερορρυθμοῦ.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι κτλ. ἐσυμφωνησαμεν ὡς ἑξῆς:

Άρ. 1. Ἐγὼ Κ. . . . ὁμολογῶ ὅτι προσλαμβάνω ὡς ἑτερορρυθ-
μον συνεταῖρον εἰς τὸ ἐμπόριόν μου (τὸ ὁποῖον ἐδῶ περιγράφεται) τὸν
κύριον Μ. . . . διὰ νὰ συμμερίζεται τῶν κερδῶν, τῶν δυναμένων νὰ
προκύψωσιν ἐκ τοῦ ἐμπορίου τούτου κατὰ τὸν κάτωθι προσδιοριζό-
μενον τρόπον, καὶ νὰ ὑποφέρῃ τὰς ζημίας ἐκ κοινοῦ, ἐὰν τοιαῦται
προσγίνωσιν, ἀλλ' εἰς τρόπον ὥστε ὁποῖαι δῆποτε καὶ ἂν ἦναι αἱ ζη-
μιαὶ αὐταὶ νὰ μὴ δύνανται ὡς πρὸς τὸν ρηθέντα Μ. . . . νὰ ὑπερ-
βοῦν τὸ ἑταιρικόν του κεφάλαιον.

Άρ. 2. Ἡ παροῦσα ἑταιρία συνεφωνήθη διὰ . . . ἔτη ἀρχόμενα
ἀπὸ τὴν . . . . . καὶ λήγοντά τὴν . . . . .

Άρ. 3. Ὁ Κ. Μ. . . . θέλει συμμετέχει κατὰ τὸ ἡμισυ (ἢ ὅπως
ἄλλως συμφωνηθῆ) εἰς τὰ κέρδη ἢ τὰς ζημίας τῆς ἑταιρίας καθ' ὅλην
τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

Άρ. 4. Ἐγὼ ὁ Μ. κτλ. ὑποχρεοῦμαι νὰ καταθέσω εἰς χεῖρας τοῦ
Κ. . . . τὸ ποσὸν τῶν Γρ. . . . κατὰ τὰς ἑξῆς προθεσμίας (προσ-
διορίζονται αἱ ἐποχαί). Τὸ χρηματικὸν τοῦτο ποσὸν θέλει μένει καθ'
ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἑταιρίας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κ., ὅστις θέλει
κάμει χρῆσιν αὐτοῦ διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐμπορίου τῆς ἑταιρίας.

Άρ. 5. Ὁ Κύριος Κ. . . . θέλει διευθύνει μόνος τὴν ἑταιρίαν, ἐπο-
μένως θέλει ἐνεργεῖ ἀγοράς, πωλήσεις, διαπραγματεύσεις, θέλει ἐκλέ-
ξει τοὺς ἐμπορικοὺς ὑπαλλήλους του, καὶ ἐν γένει θέλει ἐνεργήσει ὅλας
τὰς πράξεις τῆς διοικήσεως τῆς ἑταιρίας, χωρὶς νὰ δύναται ὁ Κ. Μ.
ν' ἀναμιγνύεται ὅπως δῆποτε εἰς τὰς πράξεις τῆς ἑταιρίας.

Άρ. 6. Ἡ ἑταιρική ἐπωνυμία θέλει εἶσθαι Κ. καὶ Σ^α. Ὁ Κύριος Κ.
μόνος θέλει ἔχει τὴν ὑπογραφήν, τῆς ὁποίας δὲν θέλει κάμνει χρῆσιν
εἰμὴ μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἑταιρίας.

Άρ. 7. Ὁ Κύριος Μ. θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν
ὅλων τῶν βιβλίων, τῶν ἐγγραφῶν, τῶν ἡμερολογίων, καὶ τῆς ἀλλη-
λογραφίας τῆς ἑταιρίας.

Άρ. 8. Εἰς τὴν ἔκπνευσιν τῆς ἐταιρίας ὁ Κ. Μ. θέλει λάβει τὸ κατα-
τεθὲν ποσὸν καὶ τὰ ἀναλογοῦντα εἰς αὐτὸν κέρδη· ἐν περιπτώσει δὲ
ζημίας θέλει λάβει τὸ κεφάλαιόν του ἠλαττωμένον ἀναλόγως τῶν
ζημιῶν.

Ἐγένετο κτλ. (ὡς τὸ προηγούμενον ὑπόδειγμα).

*Ὑπόδειγμα συμβολαίου ἐταιρίας ὁμοῤῥυθμου ὡς πρὸς τινὰς
τῶν συνεταίρων, καὶ ἑτεροῤῥυθμου ὡς πρὸς ἄλλους.*

Μεταξὺ τῶν ὑπογεγραμμένων κτλ.

Άρ. 1. Συσταίνεται ἐταιρία ὁμοῤῥυθμος ὡς πρὸς τοὺς κυρίους . .
. . . καὶ ἀπλῶς ἑτεροῤῥυθμος ὡς πρὸς τοὺς κυρίους . . . σκοπὸς
τῆς ὁποίας εἶναι (ἐκτίθεται τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐταιρίας).

Άρ. 2. Τὸ ἐταιρικὸν κεφάλαιον συνίσταται ἐκ γρ. . . , ἐκ τῶν
ὁποίων γρ. . . θέλουν καταθέσει οἱ κύριοι . . . ὁμοῤῥυθμοὶ συνε-
ταῖροι, καὶ γρ. . . οἱ κύριοι . . . ἑτεροῤῥυθμοὶ συνεταῖροι (ἐνταῦθα
ἐκτίθεται τὸ μέρος ἐκάστου, ὁ χρόνος τῆς καταθέσεως, ἂν ἢ κατά-
θεσις θέλη γενῆ εἰς νομίσματα ἢ εἰς πραγματείας κτλ.).

Άρ. 3. Οἱ Κύριοι . . . θέλουν εἶσθαι διευθυνταί, καὶ μόνοι αὐτοὶ
θέλουν ἔχει τὴν ἐταιρικὴν ὑπογραφὴν· εἶναι δὲ ἀπεριορίστως ὑπόχρεοι
ὡς πρὸς τὰ χρέη τῆς ἐταιρίας. Οἱ δὲ ἑτεροῤῥυθμοὶ συνεταῖροι δὲν ὑπό-
κεινται εἰμὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς καταθέσεώς των.

Άρ. 4. Ἡ ἐταιρικὴ ἐπωνυμία εἶναι . . .

Άρ. 5. Ἔδρα τῆς ἐταιρίας προσδιορίζεται ἢ . . .

Άρ. 6. Ἡ διάρκεια τῆς ἐταιρίας θέλει εἶσθαι ἔτη . . .

Άρ. 7. Ὁ θάνατος ἐνὸς τῶν ἑτεροῤῥυθμῶν συνεταίρων δὲν θέλει
ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τῆς ἐταιρίας. Ὁ θάνατος ἐνὸς τῶν διευθυντῶν
. . . (θέλει τὴν διαλύει ἢ ὄχι κατὰ τὰς συμφωνίας τῶν μερῶν, γι-
νομένης μνείας περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐταιρίας, καὶ
μετὰ τὸν θάνατον ἐνὸς τῶν διευθυντῶν).

Άρ. 8. Ἡ διανομὴ τῶν κερδῶν ἢ ζημιῶν θέλει γίνεσθαι ὡς ἐξῆς
(ἐνταῦθα προσδιορίζεται τὸ μερίδιον ἐκάστου συναιτέρου).

Ἐγένετο κτλ. (ὡς τὸ προηγούμενον ὑπόδειγμα).

Ὑπόδειγμα συμβολαίου ἐταιρίας ἑτεροῤῥυθμου διὰ μετοχῶν.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι κτλ. καὶ ὅσοι εἰς τὸ ἐξῆς λάβουν μετοχὰς τῆς

παιδείας, σκεπτόμενοι ὅτι κτλ. συνωμολόγησαν τὰ ἑξῆς·

Ἄρ. 1. Συσταίνεται διὰ τοῦ παρόντος ἑταιρικοῦ συμβολαίου ἑταιρία ὁμόρρυθμος ὡς πρὸς τοὺς Κυρίους Ν. Ν. Ν. Ν. καὶ ἑτερόρρυθμος ὡς πρὸς ὄλους ἐκείνους, οἵτινες θέλουν γίνεαι μέτοχοι τῆς ἑταιρίας ταύτης.

Ἄρ. 2. Ἡ ἑταιρία ἔχει σκοπὸν κτλ.

Ἄρ. 3. Ἡ διάρκεια τῆς ἑταιρίας προσδιορίζεται εἰς . . .

Ἄρ. 4. Ἡ ἔδρα τῆς ἑταιρίας. . . . Ἡ ἑταιρικὴ ἐπωνυμία θέλει εἶσθαι ἡ . . .

Ἄρ. 5. Οἱ Κύριοι . . . εἶναι μόνοι Διευθυνταὶ τῆς ἑταιρίας, καὶ ἔχουν τὴν ἑταιρικὴν ὑπογραφήν.

Ἄρ. 6. Τὸ ἑταιρικὸν κεφάλαιον εἶναι ἐκ Γρ. . . . , συγκείμενον ὡς ἑξῆς . . . διαιρεῖται εἰς . . . μετοχὰς ἐκ Γρ. . . . ἐκάστη. Οἱ Διευθυνταὶ ἐπὶ λόγῳ τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ὁποίων θέλουν καταβάλλει φροντίδων ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τοῦδε ὡς ἰδιοκτῆται . . . μετοχῶν· ἀλλὰ δι' ἐγγύησιν τῆς διευθύνσεώς των δὲν θέλουν διαθέσει τὰς μετοχὰς ταύτας εἰμὴ δι' ἀδείας τῆς γενικῆς συνελεύσεως των μετόχων. (Ἐνταῦθα δι' ἰδιαιτέρου ἄρθρου θέλει γενῆ λόγος περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως καὶ τῆς παραχωρήσεως τῶν μετοχῶν, ἂν θέλουν εἶσθαι μεταβιβαστέαι δι' ὀπισθογραφῆσεως κτλ.).

Ἄρ. 7. Οἱ Διευθυνταὶ θέλουν λαμβάνει ἀντιμισθίαν ἑτησίως. . . .

Ἄρ. 8. Αἱ ἑτερόρρυθμοι μετοχαὶ θέλουν λαμβάνει τόκον πρὸς . . . κατ' ἔτος καὶ μέρος . . . ἐπὶ τῶν κερδῶν, καὶ ἐπὶ τέλους τόσα . . . ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν.

Ἄρ. 9. Οἱ Διευθυνταὶ θέλουν κρατεῖ τακτικὰ βιβλία τῆς ἑταιρίας κατὰ τὴν ἐμπορικὴν τάξιν· ἕκαστος δὲ τῶν συμμετόχων δύναται νὰ λαμβάνη γνῶσιν αὐτῶν, ἄνευ ὅμως μετατοπίσεώς των.

Ἄρ. 10. Καθ' ἑξαμηνίαν οἱ Διευθυνταὶ θέλουν συντάττει τὸ ἰσολόγιον τῆς ἑταιρίας, τὸ ὁποῖον θέλει κοινοποιεῖσθαι εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν, καὶ μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ ἡ συνέλευσις θέλει διατάττει τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων καὶ τὴν διανομὴν τῶν κερδῶν, ἐὰν τοιαῦτα ὑπάρχωσι.

Περὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων ἴδε τὸ ἀκόλουθον ὑπόδειγμα, μολονότι δύναται καὶ ἄλλως πως νὰ κανονισθῆ ἡ ἐξέλεξις τῶν πράξεων τῶν Διευθυντῶν.

Υπόδειγμα συμβολαίου εταιρίας ανωνύμου.

(Σημ. Τὸ συμβόλαιον τοῦτο κατὰ τὸν Νόμον πρέπει νὰ συντάσσεται ἐνώπιον δημοσίου ὑπαλλήλου).

Ἐνώπιον ἐμοῦ κτλ.

Ἐνεφανίσθησαν οἱ Κ. Κ. . . . . Ἐνεργοῦντες ὡς θεμελιωταὶ τῆς ἀνωνύμου εταιρίας, περὶ τῆς ὁποίας πραγματεύεται τὸ παρὸν συμβόλαιον, καὶ ἀναλαμβάνοντες τόσας μετοχὰς τῆς εταιρίας ταύτης (σημείωσις τοῦ ποσοῦ τῶν μετοχῶν ἐκάστου), συνωμολόγησαν τὰς ἐξῆς βάσεις τῆς μεταξὺ τῶν συσταينوμένης εταιρίας.

Σκοπὸς καὶ διάρκεια τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 1. Συσταίνεται, ἐπιφυλαττομένης τῆς Κυβερνητικῆς ἐγκρίσεως, εταιρία ἀνώνυμος, φέρουσα τὴν ἐπωνυμίαν . . . . ., σκοπὸς τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀσφάλεια τῶν θαλασσιῶν κινδύνων κτλ. ἔδρα τῆς εταιρίας προσδιορίζεται ἡ πόλις . . . . .

Ἄρ. 2. Ἡ διάρκεια τῆς εταιρίας εἶναι . . . ἐτῶν, ἐκτὸς τῶν προβλεπομένων κατόπιν περιπτώσεων, καθ' ἃς θέλει γενῆ ἡ ἐκκαθάρισις αὐτῆς.

Ἄρ. 3. Αἱ ἐργασίαι τῆς εταιρίας συνίστανται (περιγραφή αὐτῶν, καὶ τῶν ὄρων ἐπὶ τῶν ὁποίων θέλουν ἐνεργεῖσθαι αἱ ἀσφάλειαι π. χ. εἰς διακεκριμένα ἄρθρα).

Κεφάλαιον τῆς εταιρίας.

Ἄρ. 4. Τὸ κεφάλαιον τῆς εταιρίας προσδιορίζεται εἰς γρ. . . . ., διαιρούμενον εἰς . . . μετοχὰς πρὸς γρ. . . . . ἐκάστη.

Ἄρ. 5. Οἱ μέτοχοι θέλουν ὑπογράψαι ὑποχρεωτικὰ ἔγγραφα ὑποχρεούμενοι νὰ μετρήσωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς εταιρίας γρ. . . . ., (περιγράφεται ὁ τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου θέλει γενῆ ἡ κατάθεσις, τὸ ποσὸν τῆς προκαταβολῆς, καὶ ἂν πρέπη νὰ δόσουν ἐγγύησιν διὰ τὸ μέρος τὸ μὴ προκαταβαλλόμενον κτλ).

Ἄρ. 6. Οἱ μέτοχοι δὲν ἐνέχονται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς εταιρίας εἰμὴ μέχρι τῆς συνδρομῆς τοῦ ποσοῦ τῶν μετοχῶν των.

Ἄρ. 7. Αἱ μετοχαὶ μορφώνονται δι' ὀνομαστικῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῆς εταιρίας. Εἰς ἕκαστον δὲ μέτοχον δίδεται πιστοποιητικὸν τῆς ἐγγραφῆς του ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν διευθυντὴν καὶ δύο ἐκ τῶν συμβούλων.

Άρ. 8. Ἐκαστος τῶν μετόχων δὲν δύναται νὰ ᾖναι συγχρόνως ἰδιοκτῆτης περισσοτέρων τῶν . . . μετοχῶν.

Άρ. 9. Ἡ μεταβίβασις τῶν μετοχῶν γίνεται διὰ παραχωρήσεως κλ. (ἔπονται οἱ ὄροι, οἱ ἀφορῶντες τὸ κεφάλαιον τῆς ἐταιρίας).

Διοικήσις τῆς ἐταιρίας.

Άρ. 10. Ἡ ἐταιρία διοικεῖται ἀπὸ ἓν συμβούλιον συγκείμενον ἀπὸ . . . συμβούλους. Ἡ ἐργασία τῶν συμβούλων εἶναι ἄμισθος.

Άρ. 11. Ἐκαστος τῶν συμβούλων πρέπει νὰ ᾖναι ἰδιοκτῆτης τοῦλάχιστον . . . μετοχῶν, αἵτινες κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας των εἶναι ἀναπαλλοτρίωτοι

Άρ. 12. Οἱ σύμβουλοι διορίζονται παρὰ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων ἢ διάρκειά τῆς ὑπηρεσίας των εἶναι . . . ἐπὶ τοῦ παρῶντος δυνάμει τοῦ συμβολαίου τούτου διορίζονται σύμβουλοι οἱ Κ. Κ. . . .

Άρ. 13. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον θέλει ἀνανεοῦσθαι κατὰ τὸ τρίτον καθ' ἕκαστον ἔτος ἢ πρώτη ἀνανέωσις θέλει λάβει χώραν τὴν . . . Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη οἱ ἐξερχόμενοι σύμβουλοι θέλουσιν προσδιορισθῆ διὰ κλήρου.

Άρ. 14. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἐκλέγει μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ ἑνα Πρόεδρον, ἢ ὑπηρεσία τοῦ ὁποίου διαρκεῖ . . . ἐν ἐλλείψει τοῦ προέδρου, ὁ πρεσβύτερος θέλει προεδρεύει τὸ συμβούλιον.

(ἔπονται αἱ διατάξεις περὶ τῆς ἀναπληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων τῶν συμβούλων καὶ περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν).

Περὶ τῆς διευθύνσεως.

Άρ. 15. Ὁ διευθυντὴς ἐκλέγεται παρὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου· δύναται δὲ ν' ἀνακληθῆ διὰ πράξεως τοῦ ἰδίου συμβουλίου κατὰ πλειονοψηρίαν. . . . μελῶν· πρέπει νὰ ᾖναι ἰδιοκτῆτης τοῦλάχιστον . . . μετοχῶν, αἵτινες εἶναι ἀναπαλλοτρίωτοι κατὰ τὸ διάστημα τῆς διευθύνσεώς του· λαμβάνει δὲ ἀντιμισθίαν γρ. . . . κατ' ἔτος

Άρ. 16. Ὁ διευθυντὴς παρευρίσκειται εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ συμβουλίου, ἔχων γνώμην συμβουλευτικὴν.

Άρ. 17. Ὁ διευθυντὴς ἐπιφορτίζεται τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, διευθύνει τὰς ἐργασίας τοῦ γραφείου κτλ.

Περὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως.

Άρ. 18. Ἡ γενικὴ συνέλευσις ἀντιπροσωπεύει τὴν ὁλομέλειαν τῶν μετόχων. Αἱ ἀποφάσεις της εἶναι ἰσχυραὶ δι' ὅλους καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ἀπόντας.

Άρ. 19. Ἡ γενικὴ συνέλευσις σύγκριται ἐκ μετόχων ἰδιοκτητῶν τοῦλάχιστον . . . μετοχῶν πρὸ τριῶν μηνῶν.

Άρ. 20. Τὰ μέλη τὰ συναπαρτίζοντα τὴν γενικὴν συνέλευσιν δὲν ἔχουν εἰμὴ μίαν ψῆφον, ὅσας μετοχὰς καὶ ἂν ἔχωσι. Τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λαμβάνῃ ὁ μέτοχος μέρος εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν εἶναι προσωπικόν. Ἡ γενικὴ συνέλευσις πρέπει νὰ σύγκριται τοῦλάχιστον ἐκ . . . μετόχων.

Άρ. 21. Ἡ γενικὴ συνέλευσις συγκαλεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, καὶ προεδρεύεται παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ. Ὁ νεώτερος τῶν παρόντων μετόχων ἐκτελεῖ χρέη γραμματέως.

Άρ. 22. Ἡ γενικὴ συνέλευσις συγκαλεῖται κατ' ἔτος τὴν . . . , καὶ ὁ διευθυντὴς δίδει λόγον τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐταιρίας.

Άρ. 23. Ἡ συνέλευσις ἀποφασίζει (ἐκτίθενται τὰ ζητήματα, τὰ ἅποια ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς).

Περὶ τῶν ἐτησίων λογαριασμῶν καὶ τῆς διακομῆς τῶν κερδῶν.

Άρ. 24. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους συντάσσεται τὸ ἰσολόγιον τῆς ἐταιρίας. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποφασίζει ἐὰν ἦναι περίπτωσις διανομῆς κερδῶν καὶ προσδιορίζει τὸ διανεμητέον ποσόν.

Άρ. 25. Ἐν περιπτώσει διανομῆς κερδῶν (προσδιορίζεται τὸ ποσοστὸν ἐκ τῶν κερδῶν πρὸς αὐξήσιν τοῦ κεφαλαίου), τὸ δὲ περιπλέον διανέμεται εἰς τοὺς μετόχους ἀναλόγως τῶν μετοχῶν.

Άρ. 26. Ἐν περιπτώσει ζημιῶν, αἵτινες ἀπερβόφησαν τὰ κέρδη καὶ ἀφαιροῦν καὶ ἀπὸ τὰ κεφάλαια τόσα τοῖς 0/0, τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων νὰ καταθέσῃ ἕκαστος ἀναλόγως τοῦ ἐλλείμματος, καὶ ἂν ἦναι ἀνάγκη, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν μετοχῶν. Οἱ μέτοχοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐνεργήσουν τὴν κατάθεσιν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς τοῖς κοινοποιηθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου.

(Ἔπονται αἱ λοιπαὶ διατάξεις περὶ τῆς συντάξεως τῶν λογαριασμῶν καὶ τῆς διανομῆς τοῦ μερίσματος).

Διάλυσις καὶ ἐκκαθάρσις.

Ἄρ. 27. Ἡ διάλυσις τῆς ἐταιρίας λαμβάνει χώραν αὐτοδικαίως 1) ἐὰν αἱ ζημίαι ὑπερβοῦν τὸ ἥμισυ τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου. 2) ἐὰν ζητηθῇ παρ' ἑνὸς ἀριθμοῦ μετόχων ἀντιπροσωπευόντων τοῦλάχιστον τὰ τρία τέταρτα τῶν μετοχῶν.

Ἄρ. 28. Εἰς τὰς δύο ἀνωτέρως περιπτώσεις τὸ συμβούλιον χρεωστεῖ νὰ συγκαλέσῃ ἀμέσως τὴν γενικὴν συνέλευσιν.

Ἄρ. 29. Ἡ γενικὴ συνέλευσις ἐκλέγει τρεῖς ἐκκαθαριστάς.

Ἄρ. 30. Οἱ ἐκκαθαρισταὶ θέλουσιν ἀντασφαλίσει τοὺς μὴ εἰσέτι ἐκπνεύσαντας κινδύνους, καὶ κανονίσει ὅλας τὰς σχέσεις τῆς ἐταιρίας.

Ἄρ. 31. Οἱ μέτοχοι εἶναι ὑπόχρεοι ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐκκαθαριστῶν νὰ καταθέσουν τὰ ἀναγκαῖα ποσὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν τῆς ἐταιρίας.

(Ἔπονται αἱ λοιπαὶ διατάξεις περὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως. τῆς ἐποχῆς αὐτῆς κτλ.).

Δ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΘΑΛΑΣΣΟΔΑΝΕΙΟΥ.

§. 493. Θαλασσοδάνεια.—Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν θαλασσοδανείων πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπόψιν τὰ προσόντα τῶν συμβολαίων αὐτῶν καὶ οἱ περὶ τούτων νομικοὶ κανόνες, τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ 1^{ον} μέρος.

Ἐὰν οἱ πλοίαρχοι μὴ ὄντες ἰδιοκτῆται τῶν πλοίων ἢ τῶν ἐμπορευμάτων ἀναγκάζονται νὰ λάβωσι ναυτοδάνεια ἐπ' αὐτῶν, ἀνάγκη νὰ λάβωσι πρὸς τοῦτο ἄδειαν ἐγγράφον τῆς Ἀρχῆς, τὸ δὲ συμβόλαιον τοῦ ναυτοδανείου πρέπει νὰ μνημονεύῃ τὴν ἄδειαν ταύτην.

Ὁ θαλάσσιος τόκος δύναται νὰ συμφωνηθῇ εἴτε εἰς προσδιωρισμένον ῥητὸν ποσὸν δι' ὅλον τὸ ταξίδιον, εἴτε κατὰ μῆνα πρὸς τόσα τοῖς ἑκατόν' ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ τόκου ὁ Νόμος δὲν ἔθεσε κανένα περιορισμόν.

Ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ ἐποχὴ τοῦ θαλασσοδανείου παύει ὁ θαλάσσιος τόκος καὶ ἄρχεται ὁ τόκος τῆς ξηρᾶς· περὶ τούτου εἶναι καλὸν νὰ τίθεται ῥητὴ συμφωνία εἰς τὸ συμβόλαιον, διότι εἶναι ἀμφίβολον ἂν οἱ

τόκοι τῆς ξηρᾶς τρέχουν αὐτοδικαίως μετὰ τὴν παῦσιν τῶν θαλασσιῶν κινδύνων.

Ἄφου συνταχθῆ τὸ συμβόλαιον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν πρέπει νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὸ Ἐμποροδικεῖον ἢ εἰς τὸ Προξενεῖον διὰ νὰ καταχωρηθῆ. Ἡ παράλειψις τῆς διατυπώσεως ταύτης ἐπιφέρει τὴν ἀπώλειαν τῶν προνομίων.

Ἐπίδειγμα θαλασσοδανείου.

Ὁ ὑπογεγραμμένος Ν. Ν. πλοίαρχος καὶ ἰδιοκτῆτης κατὰ τὸ . . . τοῦ Ἑλληνικοῦ πλοίου . . . χωρητικότητος . . . (ἢ ἐπίτροπος τοῦ ἰδιοκτῆτου σημειόνων τὸ ἐπιτροπικόν) ὁμολογῶ ὅτι ἐδάνεισθην παρὰ τοῦ Κυρίου Α. Α. δίστηλα . . . τὰ ὁποῖα θέλουν μὲ χρησιμεύσει διὰ . . .

Τὸ δάνειον τοῦτο ἐλήφθη ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ τῶν ἐπίπλων τοῦ ῥηθέντος πλοίου μου διὰ μῆνας . . . μὲ τόκον . . . τοῖς 0/0 ἐλεύθερον πάσης ἀβαρίας· ὑπόσχομαι δὲ μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην ν' ἀποδόσω εἰς τὸν δανειστήν μου (ἢ εἰς τὴν διαταγὴν του) τὸ κεφάλαιον μετὰ τῶν τόκων.

Ἐπὶ βεβαίωσιν ὑπέγραψα τὸ παρόν.

Ἐν . . . τὴν . . . Ν. Ν.

Ε'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΝΑΥΛΟΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ.

§. 494. Τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν πρέπει νὰ συντάσσεται ἐγγράφως· ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐκ τούτου νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι καὶ ἡ προφορικὴ ναύλωσις εἶναι ἄκυρος· ἢ τοιαύτη ἤθελεν εἶσθαι μόνον ἄτακτος, τὰ δὲ δικαστήρια ἐκ τῶν διαφορῶν γεγονότων θέλουν ἐρμηνεύσει τὴν θέλησιν τῶν μερῶν καὶ κανονίσει τὰς ἀμοιβαίας αὐτῶν ὑποχρεώσεις. Ὁ Νόμος δὲν ὑποβάλλει τὴν σύνταξιν τοῦ ναυλοσυμφωνητικοῦ εἰς κανένα ὑποχρεωτικὸν τύπον, ὅθεν δύναται νὰ συνταχθῆ ἰδιογράφως, ὡς ὅλα τὰ ἐμπορικὰ συμβόλαια· πρὸς περισσοτέραν δὲ ἀσφάλειαν δύναται νὰ συνταχθῆ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου ἢ Προξένου. Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ναυλοσυμφωνητικῶν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπόψιν αἱ περὶ ναυλώσεως διατυπώσεις τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος· κατ' αὐτὰς τὰ κυριώτερα περιστατικά, τὰ ὁποῖα πρέπει ν' ἀναφέρονται εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικόν, εἶναι τὰ ἑξῆς·

Τὸ ὄνομα καὶ ἡ χωρητικότης τοῦ πλοίου· ὡς πρὸς τὴν δήλωσιν

τῆς χωρητικότητος ὁ πλοίαρχος πρέπει νὰ ᾔηται προσεκτικὸς, διότι κατὰ τὸν Νόμον εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀποζημιώσεις ἐὰν ὑπάρχη διαφορά, ὑπερβαίνουσα τὸ τεσσαρακοστὸν μέρος τοῦ πλοίου.

Τὰ ὀνόματα τοῦ πλοίαρχου καὶ τοῦ ναυλωτοῦ παρατηρητέον δὲ ὅτι ὁ πλοίαρχος ὅταν δὲν ᾔηται ἰδιοκτήκης τοῦ πλοίου δὲν δύναται νὰ υποβάλλῃ τὸ πλοῖον εἰς ναύλωσιν, εὐρισκόμενος εἰς τὸν τρόπον τῆς κατοικίας τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πλοίου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου του.

Τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως. Ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως κανονίζεται συνήθως εἰς τὰ ναυλοσυμφωνητικὰ προσδιοριζομένων τῶν ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ πλοῖον χρεωστεῖ περιμένη διὰ νὰ φορτώσῃ. Αἱ ἡμέραι αὗται ὀνομάζονται ἡμέραι στάσεως (stalic) ὑπερστάσεως δὲ ἡμέραι (contra stalic) ὀνομάζονται ἐκεῖναι, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ πλοίαρχος μετὰ τὴν πρέρουσαν τῆς προθεσμίας τῆς φορτώσεως ἢ ἐκφορτώσεως εἶναι ὑπόχρεως νὰ περιμένη ἀκόμη, λαμβάνων περὶ πλέον δι' αὐτὰς ποσοστὸν τι ἐπὶ τοῦ ναύλου πρὸς ἀποζημιώσιν του.

Πρέπει δὲ ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν ἀπὸ πότε ἄρχονται αἱ ἡμέραι τῆς στάσεως, ἂν θεωρῶνται μόνον αἱ ἐργάσιμοι ἡμέραι, ἢ ἐὰν συμπεριλαμβάνωνται καὶ αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ ἕνεκα κακοῦ καιροῦ διακοπαί.

Ἐὰν εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικὸν δὲν συνεφωνήθησαν τὰ περὶ τούτου, ὁ χρόνος τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως κανονίζεται κατὰ τὰς τοπικὰς συνθηκὰς.

Τὴν τιμὴν τῆς ναυλώσεως ἴτοι τὸν ναῦλον· ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ναύλου εἶναι τὸ σπουδαιότερον ἀντικείμενον τοῦ ναυλοσυμφωνητικοῦ (1). Ἐὰν εἰς τὸ συμβόλαιον δὲν ἐσυμφωνήθῃ ὁ ναῦλος, ὑποτίθεται ὅτι τὰ μέρη ἐνόησαν νὰ πληρωθῇ ὁ ἀγοραῖος ναῦλος.

(1) Συχνὰ εἰς τὰ ναυλοσυμφωνητικὰ προσδιορίζονται διάφοροι λιμένες ἐκφορτώσεως· τότε τὰ συμβαλλόμενα μέρη πρέπει νὰ γνωρίζωσι τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων λιμένων σχετικὴν ἀναλογίαν τῶν ναύλων. Συνήθως ἡ σχέση τῶν ναύλων τῶν διαφόρων λιμένων κανονίζεται ὡς ἐξῆς· ἐὰν ἀπὸ τὴν Ἀζοφικὴν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ ναῦλος ᾔηται γρ. 3 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Ἑλλάδα θέλει εἶσθαι λεπτὰ 100—96 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Ἑπτάνησον ὄβολα 18 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Μεσσηνίαν ὄβολα 20 τὸ κοιλόν, διὰ τὴν Λιβόρνον σολδά 52 1/2 ὁ σάκκος, διὰ τὴν Μασσαλίαν φρ. 5 1/4 ἢ κάρικα, διὰ τὴν Τεργέστην καραντάνια 52 1/2 τὴ στά-

Ἐκτὸς τοῦ ναύλου δίδεται εἰς τὸν πλοίαρχον ποσοστὸν τι ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ναύλου, ὀνομαζόμενον *ἐπίναυλα* (Chapeau, Carra) τὸ ὁποῖον συνήθως εἶναι 5 τοῖς 0/0 διὰ τὰ ταξείδια τῆς Μεσογείου, καὶ 10 τοῖς 0/0 διὰ τὰ ταξείδια τοῦ Ὠκεανοῦ. Τὰ *ἐπίναυλα* ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὸν πλοίαρχον, ὅστις κάποτε λαμβάνει καὶ χωριστὸν δῶρον συμφωνούμενον εἰς τὸ ναυλοσυμφωνητικόν.

Ἐπίδειγμα ναυλοσυμφωνητικοῦ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν . . . διὰ τῆς μεσολαβήσεως ἐμοῦ τοῦ μεσίτου . . . ὁ πλοίαρχος . . . διοικητῆς τοῦ πλοίου . . . μεσημαίαν . . . χωρητικότητος . . . εὑρισκομένου ἤδη εἰς τὸν λιμένα . . . ναυλόνει πρὸς τὸν Κ. . . διὰ τὸ ἐξῆς ταξείδιον (ἐκτίθεται ὁ λιμὴν τῆς φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως, καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ φορτίου) κατὰ τὰς ἐξῆς συμφωνίας.

Ἄρ. 1. Ὁ πλοίαρχος προσφέρει τὸ πλοῖόν του εἰς καλλίστην κατάστασιν, ναυτολογημένον καὶ προμηθευμένον μ' ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸ παρὸν ταξείδιον, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ἔκθεσιν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ πλοίου.

Ἄρ. 2. Πρὸς φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν ὁ πλοίαρχος παραχωρεῖ ἡμέρας συνεχεῖς στάσεως . . . ἀρχομένας κατὰ μὲν τὴν φόρτωσιν ἀπὸ . . . κατὰ δὲ τὴν ἐκφόρτωσιν ἀπὸ . . .

Ἄρ. 3. Παραχωρεῖ προσέτι ὁ πλοίαρχος ἡμέρας ὑπερστάσεως . . . , δι' ἐκάστην τῶν ὁποίων θέλει λάβει πρὸς ἀποζημιώσιν . . . τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ναύλου.

Ἄρ. 4. Ἡ φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις θέλει γενῆ κατὰ τὴν συνήθειαν ἐκάστης ἀγορᾶς· ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ ἀφορῶντα τὸ πλοῖον εἶναι εἰς βᾶρος τοῦ πλοίαρχου, τὰ δὲ τοῦ φορτίου εἰς βᾶρος τοῦ ναυλωτοῦ.

Ἄρ. 5. Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ φορτώσῃ εἰς τὸ πλοῖόν του ἄνευ ἀδείας τοῦ ναυλωτοῦ ἢ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του ἔμπορεύματα ἀνήκοντα εἰς ἄλλον ἔμπορον ἐπὶ ποινῇ ἀπωλείας τοῦ ἡμίσεος τοῦ ναύλου του.

γιον, διὰ τὴν Βενετιαν καραντάνια 55 τὸ στάγιον, διὰ τὴν Ἀγγλίαν σελίνια 70 ὁ τόνος. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τὴν Ἀζοφικὴν διὰ Κωνσταντινουπόλιν εἶναι γρ. 3. ἀπὸ Ὀδησσὸν θέλει εἶσθαι παράδες 70—80 ἀπὸ Δούναβιν 100—90, ἀπὸ τοὺς λιμένας τῆς Ρούμελης παρ. 65—70, καὶ ἀπὸ Κέρτζι παρ. 100—95.

Άρ. 6. Ὁ πλοίαρχος ὑποχρεοῦται ν' ἀναχωρήσῃ καιροῦ συγχωροῦντος ἐντὸς 24 ὥρων ἀφοῦ λάβῃ τὰ ἀναχωρητήρια ἔγγραφα του ἀπὸ . . . καὶ νὰ διευθυνθῇ κατ' εὐθείαν εἰς τὸν προσδιορισμὸν του χωρὶς νὰ προσορμισθῇ ἄνευ ἀνωτέρας ἀνάγκης εἰς κανένα λιμένα.

Άρ. 7. Ἡ παροῦσα ναύλωσις ἐσυμφωνήθη κατὰ τὸν ἐξῆς ναῦλον (προσδιορίζεται τὸ ποσὸν τοῦ ναύλου, συντάσσονται δὲ ἰδιαίτερα ἄρθρα ἐὰν πρόκηται περὶ σιτηρῶν, ὡς πρὸς τὸ ἐπίστρωμα).

Ἐγένοντο . . . ὅμοια καὶ ὑπεγράφησαν κτλ.

Ἐπονται αἱ ὑπογραφαί.

ΣΤ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ.

§. 495. Εἰς τὴν σύνταξιν τῶν συναλλαγματικῶν πρέπει νὰ λαμβάνονται ὑπόψιν ὅλοι οἱ ὅροι, τοὺς ὁποίους ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ διὰ νὰ ἔχη κύρος ἡ συναλλαγματικὴ· τοὺς ὅρους αὐτοὺς ἐξεθέσαμεν ἐξ τὸ Ἄ. Μέρους.

Ὑπόδειγμα συναλλαγματικῆς.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . διὰ Φρ. 10,000.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον (ἢ τὴν . . .) πληρώσατε διὰ ταύτης τῆς πρώτης συναλλαγματικῆς εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου Ν. Ν. τὸ ποσὸν τῶν δέκα χιλιάδων φράγκων, τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁποίων ἐλήφθη εἰς μετρητὰ (ἢ εἰς πραγματείας, ἢ εἰς λογαριασμὸν, ἢ καθ' ὅποιονδήποτε ἄλλον τρόπον, ὅστις πρέπει νὰ μνημονεύεται) καὶ ἐγγράψατε αὐτὰ κατὰ τὴν εἰδοποιητήριόν μου ἀπὸ . . .

Πρὸς τὸν Κύριον Α. Α.

Εἰς Μασσαλίαν.

В. В.

Ἡ φράσις ἐγγράψατε αὐτὰ κατὰ τὴν εἰδοποιητήριόν μου ἀπὸ . . . σημαίνει ὅτι ὁ ἐκδότης θέλει εἰδοποιήσῃ δι' ἐπίτηδες ἐπιστολῆς περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἐκεῖνον, εἰς βῆρος τοῦ ὁποίου τὴν ἐκδίδει· ἐπομένως ὑπαρχούσης τοιαύτης φράσεως εἰς τὴν συναλλαγματικὴν δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀποδεχθῇ ἢ νὰ τὴν πληρώσῃ ὁ πρὸς ὃν ἐξεδόθη εἰμὴ ἀφοῦ λάβῃ καὶ τὴν εἰδοποιητήριον ἐπιστολὴν, ἥτις μάλιστα συνήθως προσαρτᾶται εἰς τὴν συναλλαγματικὴν.

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς ἓν καὶ μόνον ἀντίτυπον, τὸ ὅποιον ὁμοῦς πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν, τότε ἀντὶ τοῦ διὰ ταύτης τῆς πρώ-

της συναλλαγματικῆς θέλομεν εἰπεῖ διὰ ταύτης καὶ μόνης τῆς συναλλαγματικῆς.

Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς δεύτερον ἀντίτυπον θέτομεν τὴν ἐξῆς φράσιν, διὰ ταύτης τῆς δευτέρας συναλλαγματικῆς, ἐν ἐλλείψει τῆς πρώτης· εἰς δὲ τὸ τρίτον ἀντίτυπον διὰ ταύτης τῆς τρίτης συναλλαγματικῆς ἐν ἐλλείψει τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας.

§. 496. Ὁπισθογράφησις. Τὰ προσόντα τῆς ὀπισθογραφῆσεως ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ 1^{ον} μέρος πρέπει δὲ πρὸ πάντων ν' ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν τὸ ληφθὲν ἀντίτιμον τῆς συναλλαγματικῆς, διότι ἄνευ τούτου ἡ ὀπισθογράφησις θεωρεῖται ὡς ἀπλῆ ἐντολὴ, ὃ δὲ διὰ τοιαύτης ἀτελοῦς ὀπισθογραφῆσεως κομιστῆς τῆς συναλλαγματικῆς δὲν θεωρεῖται ὡς κύριος αὐτῆς, ἀλλὰ ὡς πρόσωπον ἐπιφορτισμένον τὴν εἰσπραξίν αὐτῆς.

Λέγεται ὀπισθογράφησις εἰς λευκὸν ὅταν ἀπλῶς τίθεται ἡ ὑπογραφή τοῦ παραχωροῦντος, χωρὶς νὰ προηγήται ἡ ὀπισθογράφησις· τότε ὁ κομιστῆς δύναται νὰ γράψῃ εἰς τὸ ἄνωθεν τῆς ὑπογραφῆς λευκὸν μέρος τὴν ὀπισθογράφησιν εἰς διαταγὴν αὐτοῦ ἢ ὁποίου δήποτε ἄλλου προσώπου. Ἡ τοιαύτη ὀπισθογράφησις δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἐντολὴν πρὸς εἰσπραξίν κατὰ τὸν Γαλικὸν Νόμον.

Κατὰ παραδεδεγμένην συνήθειαν ἡ πρώτη ὀπισθογράφησις γράφεται ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν μέρους τῆς συναλλαγματικῆς ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐκδότου.

Ἐπίδειγμα ὀπισθογραφῆσεως.

Πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου Ν. Ν., ληφθέντος τοῦ ἀντίτιμου εἰς μετρητὰ (λογαριασμὸν κτλ.).

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὴν . . . . . Α. Α.

Ὁ τελευταῖος κομιστῆς λαμβάνων κατὰ τὴν προθεσμίαν τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς θέτει ἀπλῶς τὴν λέξιν ἐξωφλήθη καὶ τὴν ὑπογραφήν του. Ἡ ἐξόφλησις πρέπει νὰ γράφεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἐὰν ὅλον τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς συναλλαγματικῆς καλυφθῇ δι' ὀπισθογραφῆσεων, πρόκειται δὲ νὰ γίνουν καὶ ἄλλαι ὀπισθογραφῆσεις, ὁ τελευταῖος κάτοχος αὐτῆς προσαρτᾷ ἐπ' αὐτῆς ἐν τεμάχιον χάρτου

τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ μεγέθους, τὸ ἐποῖον ὀνομάζεται πρόσθεμα· ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους αὐτοῦ γράφεται ὁ σκοπὸς τῆς προσκολλήσεως τοῦ τεμαχίου τούτου ὡς ἑξῆς·

« Προσηρτήθη διὰ τὴν χρῆσιμειύση ὡς πρόσθεμα εἰς τὴν ἐκ φράγκα » 10,000 τῆς 1 Ἰανουαρίου 1848, 3 μηνῶν ἡμερομηνίας συναλλαγματικὴν, ἐκδοθεῖσαν παρὰ τοῦ Β. Β. εἰς βάραν τοῦ Α. Α. εἰς Μασσαλίαν, καὶ μεταβιβάσθεισαν εἰς τὸν Ν. Ν. καὶ Γ. Γ. καὶ ἐπὶ τέλους εἰς ἐμέ. » Δ. Δ.

Ἐπὶ τοῦ ὀπίσθεν δὲ μέρους τοῦ τεμαχίου γράφονται κατόπιν τῶν ἄλλων αἱ νέα ὀπισθογραφήσεις.

Τὸ σύστημα τοῦτο τῶν προσθεμάτων εἶναι πολὺ προτιμότερον ἀπὸ τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ γράφονται αἱ νέα ὀπισθογραφήσεις ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἢ ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς συναλλαγματικῆς.

§. 497. Ἀποδοχὴ — Ἡ ἀποδοχὴ ἐκφράζεται διὰ τῆς λέξεως ἀποδεκτὴ, προστιθεμένου τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς, τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀποδοχῆς, ὅταν ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς ἄρχεται ἀπ' αὐτῆς, καὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἀποδέκτου (1).

Ἡ ἀποδοχὴ γράφεται ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς συναλλαγματικῆς καὶ συνήθως εἰς θέσιν ἀντίστροφον μὲ τοὺς στίχους αὐτῆς διὰ τὸ μὴ συγχέωνται αἱ γραφαί.

Ὅταν ἡ πρώτη συναλλαγματικὴ ἀπεστάλη πρὸς ἀποδοχὴν, διαπραγματεύεται δὲ ἡ δευτέρα δι' ὀπισθογραφήσεως, τίθεται ἐπ' αὐτῆς κάτω τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκδότου ἢ ἑξῆς σημειώσεις·

« Ἡ πρώτη ἀπεστάλη πρὸς ἀποδοχὴν (ἢ εὐρίσκεται ἀποδεδεγμένη) » παρὰ τῷ Ν. Ν. »

Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ λάβωμεν δευτέραν συναλλαγματικὴν, ἢ ἐὰν τοῦτο μᾶς προξενῇ ἀργοπορίαν δυνάμεθα ν' ἀναπληρώσωμεν τὴν δευτέραν δι' ἐνὸς ἀντιγράφου τῆς συναλλαγματικῆς, εἰς τὸ ὅποιον ἀντιγράφομεν κατὰ γράμμα τὴν συναλλαγματικὴν καὶ ὅλας τὰς ὀπισθογραφήσεις, σημειόνοντες μετὰ τὴν τελευταίαν ὀπισθογράφησιν ὅτι

(1) Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἀποδοχὴ δύναται νὰ ᾖναι προφορικὴ ἢ νὰ προκύπτῃ ἀπὸ ἰδιαίτερον ὑποσχετικόν, ἢ ἀπὸ τὰ βιβλία, τὴν ἀλληλογραφίαν κτλ. Εἰς τὴν Αὐγούστην μετὰ τὴν ἀποδοχὴν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ περαιτέρω διαπραγματεύσις τῆς συναλλαγματικῆς. Εἰς τὴν Πρωσσίαν ῥητῶς ἐπιγράφεται ἡ προφορικὴ ἀποδοχὴ.

εἶναι μέχρις ἐκεῖ ἀντίγραφον, κατόπιν δὲ γράφομεν τὴν νέαν ὀπισθογράφησιν.

Ὁ κομιστὴς τῆς δευτέρας ἢ τοῦ ἀντιγράφου παρουσιαζόμενος πρὸς ἐκεῖνον, παρὰ τῷ ὀποίῳ εὐρίσκεται ἡ πρώτη συναλλαγματικὴ ἀποδεγμένη, λαμβάνει αὐτὴν παρὰ τοῦ κατόχου, ἀφοῦ οὗτος βεβαιωθῆ ὅτι αἱ ὀπισθογραφήσεις εἶναι ἐν τάξει, σημειώνει δὲ ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς τὰς λέξεις « ἐνεχειρίσθη εἰς τὸν Κύριον Ν. Ν. »

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ ἢ ἡ ὀπισθογραφήσεις, ἐγένετο διὰ λογαριασμὸν τρίτου, τότε πρέπει νὰ σημειώσωμεν εἰς τὴν συναλλαγματικὴν μὲ τὰς λέξεις « ἐγγράψατε αὐτὰ » τὰ ἀρχικά γράμματα τοῦ ὀνόματος τοῦ προσώπου διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὀποίου ἐξεδόθη.

Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται εἰς διαταγὴν τοῦ ἐκδότου, τὸ ὅποιον δύναται νὰ λάβῃ χώραν ὅταν π. χ. ὁ ἐκδότης δὲν εὐρίσκη ἀμέσως ἀγοραστὴν διὰ νὰ παραχωρήσῃ τὴν συναλλαγματικὴν, θέλη δὲ ἐν τούτοις νὰ βεβαιωθῆ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ χρεώστου τοῦ ὅτι θέλει πληρώσει τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς, τότε θέλει γράψῃ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν *πληρώσατε εἰς τὴν διαταγὴν μου*· καὶ ἐπειδὴ κἀνεὶς δὲν τῷ παραχωρεῖ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς θέλει εἰπεῖ *τὸ ἰσότιμον τῶν ὀποίων εὐρίσκεται παρ' ἐμοί*. Ὄπισθογράφων δὲ μετὰ ταῦτα τὴν συναλλαγματικὴν ταύτην εἰς τρίτον θέλει συμπληρώσει διὰ τῆς τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως τὰ ἀπὸ τὸν Νόμον ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς συναλλαγματικῆς.

*Ἐξόδειγμα τριτεγγυήσεως ἐπὶ τῆς αὐτῆς
συναλλαγματικῆς (I).*

« Ἐγγυῶμαι τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τῶν γρ. . . . τῆς παρούσης συναλλαγματικῆς, κατὰ τὴν προθεσμίαν της.

Ἐν . . . τὴν . . . . . ὑπογρ. Ν. Ν. »

Ἡ ἀπλὴ αὕτη ἐγγύησις ἐπιφέρει ὅλας τὰς συνεπείας τοῦ Νόμου κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς. Ἐὰν ὁ ἐγγυητὴς θέλῃ ν' ἀπαλλαγθῆ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως πρέπει ρητῶς νὰ τὸ ἐκφράσῃ εἰς τὴν ἐγγύησίν του.

---

(1) Ὁ Ἰσπανικὸς Νόμος ρητῶς ἐπιτρέπει καὶ τὴν τριτεγγύησιν μέρους μόνου ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἐπίδειγμα τριτηγενήσεως γυρομένης δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου.

« Ὁ ὑπογεγραμμένος ἐγγυῶμαι τὴν πληρωμὴν τῆς ἐκ γρ. . . . συναλλαγματικῆς, ἐκδοθείσης τὴν . . . παρὰ τοῦ . . . εἰς βάρος τοῦ . . . εἰς . . . πληρωτέας τὴν . . .

Ἐν , . . τὴν . . . ,

N. N.

Ζ'. ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΦΟΡΤΩΤΙΚΟΥ.

§. 498. Φορτωτικόν — Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ φορτωτικοῦ πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ περὶ τούτου διατάξεις τοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου.

Εἰς τὴν ὑπογραφήν τῶν φορτωτικῶν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπόψιν ὁ ὅρος, τὸν ὁποῖον συνήθως οἱ πλοίαρχοι προσθέτουν ὑπογράφοντες αὐτά.

Ὅταν ὁ πλοίαρχος ὑπογράψῃ ἀπλῶς χωρὶς καμμίαν προσθήκην, ὑποτίθεται ὅτι παρέλαβε τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν, τὸ σημειούμενον εἰς τὴν φορτωτικὴν.

Ἡ φράσις ὡς λέγει ἢ κοινότερον λέγει νὰ ἦναι, τὴν ὁποῖαν οἱ πλοίαρχοι συχνὰ προσθέτουν ὑπογράφοντες τὰ φορτωτικά, σκοπὸν ἔχει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ πλοίαρχος παραλαμβάνων τὰ ἐμπορεύματα δὲν ἐπαλήθευσεν οὔτε ἐξέλεγε τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν αὐτῶν ὅθεν θέτων τὴν φράσιν ταύτην δὲν εἶναι ὑπόλογος οὔτε διὰ τὸ εἶδος, οὔτε διὰ τὸ βάρος, οὔτε διὰ τὸ μέτρον τῶν ἐντὺς τῶν περικαλυμμάτων ἢ δοχείων περιεχομένων πραγματειῶν.

Ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ἀρκετὰ ἐπικίνδυνος ὡς πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπόρου, διότι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ πλοίαρχου ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οὗτος δὲν ἤθελε παραδόσει συμφῶνως μὲ τὸ φορτωτικόν, ἐκτὸς ἂν ἀποδείξῃ τὸν δόλον αὐτοῦ· οὕτως ἀπεφάσισαν πάντοτε τὰ δικαστήρια, καὶ ἰδίως τὸ δικαστήριον τῆς Μασσαλίας, τὸ ὁποῖον ἀπέβριψε τὴν κατὰ τινος πλοίαρχου ἀγωγὴν, ὅστις παρέδωκεν ἐν ἀγγεῖον πλήρες θαλασσίου ὕδατος ἀντὶ μύρου, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ φορτωτικὸν ἦτον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ὡς λέγει.

Ἐπὶ ὑγρῶν ἐμπορευμάτων προσθέτουσιν οἱ πλοίαρχοι τὸν ὅρον ἀνεύθυνος χύσεως, καὶ ἐπὶ εὐθραύστων, ἀνεύθυνος θραύσεως· ἀλλὰ καὶ (ΕΜΠΟΡ. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ).

ἄνευ τῶν ὄρων τούτων ὁ πλοίαρχος δὲν εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν εἰς τὰ ἔμπορεύματα προσγινομένην βλάβην ἐκ τυχαίων περιστατικῶν.

Ὅταν τὸ ποσὸν τοῦ ἔμπορεύματος ἦναι γνωστὸν εἰς τὸν πλοίαρχον, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει ἐπακριβῶς τὴν ποιότητά του, ὡς ἐπὶ σίτων καὶ παρομοίων ἀντικειμένων, τότε δύναται νὰ ὑπογράψῃ τὴν φορτωτικὴν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ὠρισμένως, ὡς πρὸς τὴν ποιότητα δὲ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ ὡς λέγει, μὴ ὅτι τὰ δικαστήρια ἀπεφάσισαν ὅτι ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἔμπορεύματος ὁ πλοίαρχος δὲν εἶναι ὑπεύθυνος εἰμὴ ὡς πρὸς τὸν γενικὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὰς εἰδικότητας ἐκάστης ποιότητος.

Ὅταν ὁ πλοίαρχος εἶναι καὶ φορτωτῆς πρέπει νὰ συντάξῃ φορτωτικὸν ὑπογεγραμμένον παρὰ δύο ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ πληρώματος τὸ τοιοῦτον φορτωτικὸν ἀποδεικνύει ὡς πρὸς τοὺς ἀσφαλιστάς τὴν φόρτωσιν.

Τὰ εἰς διαταγὴν φορτωτικὰ διαπραγματεύονται δι' ὀπισθογραφῆσεως, ἥτις πρέπει νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἡ σύνταξις τῶν φορτωτικῶν δύναται νὰ γενῆ κατὰ διαφόρους τρόπους, συνήθως ὅμως συντάσσονται κατὰ τὸ ἐξῆς ὑπόδειγμα.

Ὑπόδειγμα φορτωτικοῦ.

Κωνσταντινούπολις τὴν . . . . .

Ἐφορτώθησαν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τοῦ κυρίου . . . διὰ λογαριασμὸν καὶ κίνδυνον τοῦ . . . ἐπὶ τοῦ πλοίου (ὑπὸ τὸ κατάστρωμα) ὀνομαζομένου . . . μὲ σημαίαν . . . διοικουμένου παρὰ τοῦ πλοίαρχου . . . διὰ νὰ μετακομισθοῦν εἰς . . . καὶ παραδοθοῦν εἰς τοὺς Κ. Κ. (ἢ εἰς διαταγὴν τοῦ Ν. Ν. ἢ εἰς τὸν ἐπιφέροντα τὸ παρὸν) αἱ ἐξῆς σημειούμεναι πραγματεῖαι, φέρουσαι σημεῖα καὶ ἀριθμοὺς ὡς ἐξῆς.

(Τὰ σημεῖα, οἱ ἀριθμοὶ, ἢ περιγραφή τῶν πραγματειῶν, τὸ μέτρον, τὸ βάρος αὐτῶν κτλ.), τὰς ὁποίας παρέλαβε στεγνὰς, καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν, καὶ μετὰ τὴν παράδοσιν των θέλει τῷ πληρωθῆ ναῦλος πρὸς . . .

Ἐγένοντο τέσσαρα ὅμοια κτλ.

Ἵπογραφαί.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

	Σελ.
Περί ἐμπορίας ἐν γένει—Νομισμάτων—Χρηματικῶν Τραπεζῶν—Ἐμπορικῶν πανηγύρεων—Ἐμπό- ρων καὶ Μεσιτῶν	1
Α'. Περί ἐμπορίας ἐν γένει.	§. 1— 45
Β'. » Νομισμάτων.	§. 46— 29
Γ'. » Χρηματικῶν Τραπεζῶν.	§. 30— 33
Δ'. » Ἐμπορικῶν πανηγύρεων.	§. 34— 37
Ε'. » Ἐμπόρων.	§. 38— 41
ΣΤ'. » Μεσιτῶν.	§. 42— 45

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περί Βιομηχανίας.	36
---------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περί ναυτιλίας ἐν γένει.	46
Α'. » Ναυτιλίας.	§. 50
Β'. » Πλοίων.	§. 51— 52
Γ'. » Ἰδιοκτητῶν πλοίων.	§. 53
Δ'. » Πλοιάρχων.	§. 54— 56
Ε'. » Ναυτῶν—Ναυταπάτης, πειρατείας.	§. 57— 59

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περί τῶν ἐμπορικῶν πράξεων ἐν γένει.	68
Α'. » Ἐμπορικῶν ἐταιριῶν.	§. 61— 70
Β'. » Παραγγελιῶν.	§. 71— 72

	Σελ.
Γ'. Περι ἀγοραπωλησίας.	§. 73—78
Δ'. » Συναλλαγῆς.	§. 79—82
Ε'. » Συναλλαγματικῆς.	§. 83—97
ΣΤ'. » Χρηματιστηρίων.	§. 98—99
Ζ'. » Ναυλώσεως.	§. 100—102
Η'. » Ναυτικοῦ δανείου.	§. 103
Θ'. » Ἀσφαλειῶν.	§. 104—110
Ι'. » Ἀβαριῶν.	§. 111
ΙΑ'. » Χύσεως καὶ συνεισφορᾶς.	§. 112—113
ΙΒ'. » Παραγραφῆς τῶν ναυτικῶν ἀγωγῶν.	§. 114
ΙΓ'. » Πτωχεύσεως.	§. 115—121
ΙΔ'. » Χρεωκοπίας.	§. 122—124

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΥΛΗΣ. 131

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ δημητριακῶν καρπῶν καὶ ὄρουζου	132
Α'. » Σίτου.	§. 127—139
Β'. » Βρίζης.	§. 140
Γ'. » Ἀραβοσίτου.	§. 141
Δ'. » Κριθῆς.	§. 142
Ε'. » Ὄρουζου.	§. 143

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ χειροτεχνικῶν ὑλῶν.	154
Α'. » Μαλλίων.	§. 144—151
Β'. » Μετάξης.	§. 152—157
Γ'. » Βαμβακίου.	§. 158

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ἐλαίων καὶ ἐλαιοσπόρων.	166
Α'. » Ἐλαίων.	§. 160—167
Β'. » Ἐλαιοσπόρων.	§. 168—169

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ ποτῶν.	174
Α'. » Οἶνοπνευμάτων.	§. 171
Β'. » Ρουμίου.	§. 172
Γ'. » Οἴνων.	§. 173—184

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ξηρῶν ὀπωρῶν.	179
----------------------------	-----

Σελ.

Α'.	Περὶ Σταφίδων.	§. 186	
Β'.	» Σύκων.	§. 187—188	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

	Περὶ τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων.		181
Α'.	» Ζαχάρεως.	§. 190—194	
Β'.	» Καφέ.	§. 195—196	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

	Περὶ φαρμάκων καὶ ἀρωμάτων.		190
Α'.	» Τείου.	§. 198	
Β'.	» Κινναμώμου (κανέλας).	§. 199	
Γ'.	» Πιπερίου.	§. 200	
Δ'.	» Μοσχοκαρύου.	§. 201	
Ε'.	» Καρυοφύλλων.	§. 202	
ΣΤ'.	» Μηκωνίου (ὀπίου).	§. 203	
Ζ'.	» Καπνοῦ.	§. 204	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

	Περὶ Βαφῶν.		199
Α'.	» Ἰνδικοῦ (λουλάκι).	§. 206	
Β'.	» Κοκκινιλίας (κρεμέζιον).	§. 207	
Γ'.	» Κηκίδος.	§. 208	
Δ'.	» Ἐρυθροδάνου.	§. 209	
Ε'.	» Κρόκου §. 210. Περὶ ἀσφουρίου.	§. 211	
ΣΤ'.	» Πρινοκοκκίου.	§. 212	
Ζ'.	» Ῥαμνοσπόρου (ἀλατζοχέρι).	§. 213	
Η'.	» Στυπτηρίας.	§. 214	
Θ'.	» Ἀνθρακικοῦ μολύβδου (στουβέτζι).	§. 215	
Ι'.	» Βζλάνου.	§. 216	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

	Περὶ ξύλων.	§. 217—221	214
--	---------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

	Περὶ μετάλλων ἐν γένει.		217
Α'.	» Σιδήρου.	§. 223	
Β'.	» Χαλκοῦ.	§. 224	
Γ'.	» Μολύβδου.	§. 225	
Δ'.	» Κασσιτέρου.	§. 226	
Ε'.	» Ὑδραργύρου.	§. 227	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

	Περὶ πολυτίμων λίθων.		228
--	-------------------------------	--	-----

	Σελ.
Α'. Περὶ Ἀδάμαντος.	§. 229
Β'. » Μαργαρίτων.	§. 230
Γ'. » Κοραλλίου.	§. 231
Δ'. » Ἡλέκτρου.	§. 232

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ χειροτεχνημάτων ἐν γένει.	233
Α'. » Μαλλίνων ὑφασμάτων.	§. 234—236
Β'. » Βαμβακίνων ὑφασμάτων.	§. 237
Γ'. » Μεταξωτῶν ὑφασμάτων.	§. 238

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΩΝ.

247

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας.	§. 240—245	251
Α'. Λονδίνον.	§. 246—251	
Β'. Λιβερπούλ.	§. 252	
Γ'. Μαγκεστρία.	§. 253	
Δ'. Βιρμιγκάμη.	§. 254	
Ε'. Μελίτη.	§. 255—259	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς Γαλλίας.	§. 260—265	267
Α'. Παρίσιοι.	§. 266—271	
Β'. Μασσαλία.	§. 272—274	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς Γερμανίας ἐν γένει.	§. 275—281	281
--------------------------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς Αὐστρίας.	§. 282—283	287
Α'. Βιέννη.	§. 284—289	
Β'. Τεργέστη.	§. 290—292	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

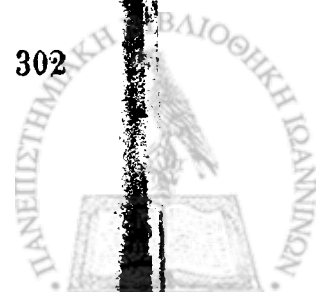
Περὶ τῆς Πρωσσίας.	§. 293	296
Α'. Βερολίνον.	§. 295—299	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Βαβαρίας.	§. 300—309	299
----------------------------	------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῆς Σαξωνίας.	§. 310—313	302
----------------------------	------------	-----

Σελ.

Α΄.	Λειψία.	§. 314—319	
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.		
	Περὶ τοῦ Ἀμβούργου.	§. 320—326	305
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.		
	Περὶ τῆς Ἑλβετίας.	§. 327—331	309
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.		
	Περὶ τῆς Ἰταλίας ἐν γένει.	§. 332—335	331
Α΄.	Νεάπολις.	§. 336	
Β΄.	Σικελία, Παλέρμιον, Μεσσήνη.	§. 337	
Γ΄.	Περὶ Τουσκάνης.	§. 338	
Δ΄.	Λιβόρνος.	§. 339	
Ε΄.	Περὶ Λομβαρδίας.	§. 340	
ΣΤ΄.	Μιλάνον.	§. 341	
Ζ΄.	Περὶ τῆς Σαρδικῆς.	§. 342	
Η΄.	Γένοβα.	§. 343	
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.		
	Περὶ τῆς Παπικῆς Ἐπικρατείας.	§. 344	330
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.		
	Βενετικόν.	§. 345	333
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.		
	Περὶ τῆς Ἰσπανίας	§. 346	337
Α΄.	Βαρκελώνη.	§. 347	
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.		
	Περὶ τῆς Πορτογαλλίας.	§. 348	343
Α΄.	Λισαβώνα.	§. 349	
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.		
	Περὶ Ὀλλάνδης.	§. 350	349
Α΄.	Ἄμστερδαμ.	§. 351	
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.		
	Περὶ τοῦ Βελγίου.	§. 352	353
Α΄.	Ἀμβέρσα.	§. 353	
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.		
	Περὶ Δανιμαρκίας.	§. 354	356
Α΄.	Κοπενάγη.	§. 355	

		Σελ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.		
Περὶ Σουηδίας.	§. 356	358
Α'. Στοκχόλμη.	§. 357	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.		
Περὶ Νορβηγίας.	§. 358	361
Α'. Χριστιάνη.	§. 359	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.		
Περὶ Ῥωσσίας.	§. 360	363
Α'. Πετρούπολις.	§. 361	
Β'. Ὀδησσός.	§. 362	
Γ'. Ταϊγανρόκ.	§. 363	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.		
Περὶ τῆς Τουρκίας.	§. 364	381
Α'. Κωνσταντινούπολις.	§. 365—371	
Β'. Ἄδριανούπολις.	§. 372	
Γ'. Φιλιππούπολις.	§. 373	
Δ'. Θεσσαλονίκη.	§. 374	
Ε'. Ἰωάννινα.	§. 375	
ΣΤ'. Βάρνα.	§. 376	
Ζ'. Τραπεζοῦς.	§. 377	
Η'. Σινώπη.	§. 378	
Θ'. Σμύρνη.	§. 379	
Ι'. Συρία,—Δαμασκός,—Ἀλέπιον.	§. 380	
ΙΑ'. Κρήτη,—Χανιά.	§. 381	
ΙΒ'. Λέσβος.	§. 382	
ΙΓ'. Χίος.	§. 383	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.		
Περὶ Αἰγύπτου.	§. 384	407
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.		
Περὶ τῶν Παραδουναβίων Ἡγεμονιῶν.	§. 385	411
Α'. Βουκουρέστιον.	§. 386	
Β'. Βραίλα.	§. 387	
Γ'. Γαλάζιον.	§. 388	
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.		
Περὶ τῆς Ἑλλάδος.	§. 389—394	415
Α'. Ἐρμούπολις.	§. 395	
Β'. Πάτραι.	§. 386	
Γ'. Ἴόνιοι Νῆσοι.	§. 397	435

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

601

Σελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀσίας.		436
Α'. Κίνα.	§. 398	
Β'. Ἰνδία.	§. 399	
Γ'. Περσία.	§. 400	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς Ἀμερικῆς.		443
Α'. Ἠνωμένα Κράτη.	§. 401	
Β'. Μεξικόν.	§. 402	
Γ'. Βρασίλια.	§. 403	

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΙΑΣ.

449

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Καταστιχογραφίας.	§. 405	
Α'. Βιβλία ἐμπορικὰ.	§. 406—413	
Β'. Ἀπλογραφικὴ Μέθοδος.	§. 414—415	
Γ'. Διπλογραφία.	§. 416—423	
Δ'. Εἰδικοί λογαριασμοί.	§. 424	
Ε'. Σύνταξις τοῦ Προχείρου.	§. 432	
ΣΤ'. " " Ἡμερολογίου.	§. 433	
Ζ'. " " Καθολικοῦ.	§. 434—435	
Η'. " " Ταμείου.	§. 436	
Θ'. " " Βιβλίου Ἀποθήκης.	§. 437	
Ι'. " " Βιβλίου Γραμματίων.	§. 438	
ΙΑ'. " " Ἰσολογισμοῦ καὶ Ἀπογραφῆς.	§. 439	
ΙΒ'. Περὶ τῆς ἀνανεώσεως τῶν λογαριασμῶν.	§. 440	
ΙΓ'. " Ἀνευρέσεως καὶ διορθώσεως τῶν ἐσφαλμένων.	§. 441	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ἐμπορικῶν λογαριασμῶν.	§. 442	499
Α'. " Τιμολογίων.	§. 443—450	
Β'. Λογαριασμοὶ συναλλαγῶν.	§. 451—460	
Γ'. Τόκος καὶ τοκοφόροι λογαριασμοί.	§. 461—467	
Δ'. Ἀλληλόχρεοι τοκοφόροι λογαριασμοί.	§. 468—471	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστολογραφίας.	§. 472	555
Α'. Ἐγκύκλιος.	§. 474	

	Σελ.
Β'.	Αιτήσεις παραγγελιών. . . . . §. 475
Γ'.	Παραγγελίαι. . . . . §. 476
Δ'.	Πληροφορίαι. . . . . §. 477
Ε'.	Είδοποιήσεις. . . . . §. 479
ΣΤ'.	Ληψοδοσίαι. . . . . §. 480
Ζ'.	Προσκήσεις εις πληρωμήν. . . . . §. 481
Η'.	Έπανάληψις σχέσεων. . . . . §. 482
Θ'.	Παράπονα και δικαιολογήσεις. . . . . §. 483
Ι'.	Πιστωτικά. . . . . §. 484
ΙΑ'.	Συστατικά. . . . . §. 485

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ, ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ.

Α'.	Γραμμάτια έμπορικά. . . . . §. 487—490
Β'.	Έπίσυναλλαγματική και λογαρ. έπιστροφής. §. 491
Γ'.	Έταιρικά συμβόλαια. . . . . §. 492
Δ'.	Σύνταξις θαλασσοδανείου. . . . . §. 493
Ε'.	» Ναυλοσυμφωνητικού. . . . . §. 494
ΣΤ'.	» Συναλλαγματικών. . . . . §. 495
Ζ'.	» Φορτωτικού. . . . . §. 498

Παρόραμα.—σελ. 280 στιχ. 14 αντί 1/2 χιλιόγραμμον γράφει
1 χιλιόγραμμον.

